

התורה המקורבים

קו המקורבים: 077-31-40-331

בס"ד גליון נו' פרשת נח ה'תש"פ

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר המערכת

חדשות המקורבים

מתחדשים

בגליון המחודש שלפנינו נפתח במדור מתחדשים בסיקור היולת רבינו הקדוש שנערכה ע"י ארגון 'הקבצו' נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור התורה הזמנית - עומק ההכנה בתורת רבינו הקדוש ב'הליכה עם תורה' - תורה ז; לאחר מכן נעבור למדור חדש לבית ולמשפחה עם מאמר מדהים על נקודת הקשר הנפלאה עם השי"ת שאנו זוכים בה ע"י רביה"ק; נמשיך במדור הבחיר שער ברסלב המאיר את עינינו במשנת ברסלב, והפעם: היחס לצדיקים שאינם חסידי ברסלב; נשמח בקטע נוסף במדור מתחדשים; ונחתום עם שו"ת ברסלב - בשאלות המתעוררות לשבים מעיר הגעגועים - אומן.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון.

אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום הודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה!!!

העורך

היולת רבינו הקדוש

בחג הסוכות התקיימה היולת רבינו הקדוש זי"ע לרגל 211 שנים לפטירתו. ההיולת נערכה ברוב פאר בסוכה רחבה בירושלים עיר הקודש. האנשים שהספיקו להתעדכן על קיום ההיולת באו בשמחה מרחבי הארץ - להתעלות ולהוג בצוותא את מצוות השמחה שבחג יחד עם ההיולת של רבינו.

את האירוע פתחו בתפילת מנחה. לאחר מכן ישבו לסעודת חג. לאחר כמה שירים פתח בשיחה נפלאה הרב רבי ישראל מאיר גלינסקי שליט"א לאחר מכן התקיים פנאל בהשתתפות הרב י"מ גלינסקי יחד עם אחיו הרב אריה גלינסקי שליט"א בנושא - השווה והשונה בין ליטא לברסלב. לאחר מכן זכינו לשיחת הרה"ח ר' יהודה דייטש שחזק ושימח את הציבור בדבריו הנלהבים. ריקודים לכבוד החג לא נעדרו.

נציין למי שלא זכה להשתתף שניתן לשמוע את הקולות בקו המקורבים בשלוחה: 31. שמעו ותחי נפשכם!

אנו תקווה שהארגון הנפלא יפיק עוד אירועים והתוועדויות במשך כל השנה הבעל"ט!

שו"ת ברסלב ❖❖ עמוד 12	מתחדשים (המשך) ❖❖ עמוד 11	שער ברסלב ❖❖ עמוד 8	התורה הזמנית ❖❖ עמוד 3	פשט ופנימיות ❖❖ עמוד 2
--------------------------------	------------------------------------	------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

מדור חדש: לבית ולמשפחה ❖❖ עמוד 5

השיעורים הקבועים

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מבשרי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, ובשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על כך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת נח ולשבוע פרשת לך

יום	חדש חשוון	ה'תש"פ	מסכת ה'תש"פ	מסכת ה'תש"פ	מסכת ה'תש"פ	ליקוטי ח"א מוהר"ן	ליקוטי חלק ז	העמוד היומי
ז	ד	ג	תמב, ז-ז	תמב, ז-ט	תמב, ז-ז	קיד.	קצג	צג:
א	ה	ד	תמב, ז-ז	תמב, ז-ט	תמב, ז-ז	קיד.	קצד	צד:
ב	ו	ה	תמב, ז-ז	תמב, ז-ט	תמב, ז-ז	קטו.	קצה	צד:
ג	ז	ו	תמב, ז-ז	תמב, ז-ט	תמב, ז-ז	קטו.	קצו	צה:
ד	ח	ז	תמב, ז-ז	תמב, ז-ט	תמב, ז-ז	קטו.	קצו	צה:
ה	ט	ח	תמב, ז-ז	תמב, ז-ט	תמב, ז-ז	קטו.	קצח	צו:
ו	י	ט	תמב, ז-ז	תמב, ז-ט	תמב, ז-ז	קטו.	קצט	צו:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

~ איש צדיק ~

ומשום כך היה לו לקרב את כל דורו להשם יתברך, וגם להתפלל עליהם ולהצילם מן המבול. אלא שהוא לא עשה כך, ולכן לא זכה שיחשב כל דורו לתולדותיו, אלא רק בניו ממש שהם 'שם חם ויפת'. ועל פי מתפרש הכתוב כך: הפסוק מתחיל ואומר 'אלה תולדות נח' וכוונתו לשלשת בניו המבוארים בפסוק שלאחריו, וכתב לשון 'אלה' למעט שרק שלשה אלו ולא יותר.

והיינו שבכדי לבאר תיבת 'אלה' ממשיך הפסוק ומפרט 'נח איש צדיק וכו', ומשום כך היה ראוי להיות שכל הדור הם תולדותיו, ובכל זאת אינו כן אלא רק שלשה אלו.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי מוהר"ן

וכן מבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן סז): "אלה תולדות נח, אלה הם התולדות והבנים של הצדיק, כי דע, שכל הדורות כלם נמשכין מן הצדיק שהוא הראש, בחינת ראש בית".

ונבאר העניין למעשה, על פי המבואר שם ובעוד מקומות, והוא אחד מיסודות פנימיות התורה – המבואר בפירוש בדברי הוזה"ק והאר"ז, וביותר בספרי החסידות, ומרומז בכמה וכמה מקומות בדברי הו"ל בגמרא ומדרשים.

* * *

בפסוק נאמר 'צדיק יסוד עולם', כלומר הצדיק אינו אחד מתוך עם ישראל, ש'הצליח' והתקדם יותר מכולם. אלא כל מהותו הוא עניין אחר לגמרי. והיינו שכשברא השם יתברך את העולם, ברא יחד עמו 'צדיקים', שהם היסוד שעליו עומד העולם – על ידם נמשך השפע לעולם, ועל ידם יגיע העולם לתיקונו.

יסוד העניין מבואר בדברי הו"ל (בראשית רבה ה,ג, רות רבה ב,ג) שהקב"ה נתייעץ עם נפשותיהם של צדיקים אם לברוא את העולם. וביאור העניין שהרי ידוע שהמלאכים קטרגו על בריאת האדם ואמרו 'אל ייברא שכולו שקר וכולו קטטה' אבל הצדיקים לקחו על עצמם ערבות להביא את האדם וכל העולם לתיקונו.

וכך, יחד עם בריאת העולם והאדם – נברא בעולם כח של 'צדיק', שהוא השורש של כל העולם, וכולם הם תולדותיו. ותפקידו הוא הן להדריך וללמד את בני האדם באיזה דרך ללכת, ולהאיר בהם כח ועצות איך להתנהג בדרך הראויה. והן – כאשר לא התנהגו כהוגן – לפעול עליהם רחמים, ולהביאם אל תיקונם.

והצדיק הראשון שהיה בעולם – היה נח [ואמנם היו צדיקים גם לפניו, כמו הנוד ומתושלח – אבל לא היו בגדר 'צדיק יסוד עולם' שבכוחם לתקן את העולם, כמבואר ברמב"ן]. והיה בכוחו ובתפקידו לתקן את כל הדור – להדריכם בדרך המוטב, ולעורר עליהם רחמים. והוא לא עשה כן, ולכן נקרא 'רעיא שטיא', כמובא בהו"ל וכוזה"ק.

ולכן נשמטו נתגלגלה במשה רבינו, שכלל בתוכו ששים ריבוא נשמות ישראל כמובא באר"ז, והוא אכן היה הרועה הנאמן של

שתי הפרשיות הראשונות שבתורה – כוללים בתוכם זמן ארוך מאד של יותר מאלפיים שנה [לעומת כל שאר הפרשיות שכולם יחד עוסקים בתקופה של כחמש מאות שנה בסך הכל].

העניין מובן על פי דברי הו"ל שהילקו את ששת אלפי שנות קיום העולם לשלשה חלקים: אלפיים תוהו, אלפיים תורה, אלפיים ימות המשיח. אם כן, האלפיים הראשונים שהם 'תהו' אין צורך להאריך ולהרחיב בהם, ואינם משמשים אלא כהקדמה לאלפיים שאחריהם שהם 'תורה', המתחילים מלידת אברהם אבינו.

נמצא אם כן, שפרשת בראשית הוא 'פתיחה' והקדמה' לשאר התורה – ובו מבואר באריכות עניין בריאת העולם, וכל השאר בקיצור. ואחר כך בלידת אברהם מתחיל סדר התורה 'למעשה', ובאמצע נמצא פרשת נח שהוא ה'צוואר' המקשר בין ה'הקדמה' לבין ה'למעשה'.

וכפי שנראה להלן, אכן בפרשת נח מתגלה יסוד שמקשר בין ה'הקדמה' לבין ה'למעשה'. והיסוד – הוא כח הצדיק, וכפי שיתבאר במאמר שלפנינו.

* * *

הפסוק הראשון שבו פותח הפרשה – תמוה מאד. תחילת הפסוק הוא 'אלה תולדות נח', ותחת להמשיך ולפרט מי הם תולדות נח, ממשיך הפסוק ומדבר על נח בעצמו 'נח איש צדיק וכו', ורק בפסוק שלאחריו כתוב 'זיולד נח שלשה בנים' ומפרט את תולדותיו, כשאין לכאורה שום שייכות בין הפתיחה 'אלה תולדות נח' לבין ההמשך 'זיולד נח שלשה בנים'.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בדרך פשט ביאר רש"י 'הואיל והזכירו סיפר בשבחו', ולפי זה נמצא שהמשך 'נח איש צדיק' אינו פירוש 'אלה תולדות נח', אלא נכתב בדרך אגב. אמנם מוסף לפרש בדרך אגדה 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים', ולפי זה נמצא ש'נח איש צדיק' הוא פירוש 'אלה תולדות נח'.

הרמב"ן מוסיף ומבאר, שהטעם שנצרך להזכיר 'נח איש צדיק' הוא בכדי לספר הטעם שראוי להינצל מן המבול, שזה עיקר הפרשה, ובדרך אגב סיפר גם על תולדותיו, שאף הם ראויים להינצל מן המבול בזכותו. נמצא שעיקר הפסוק הוא לספר בשבחו של נח, ורק בקשר לזה סיפר גם על תולדותיו

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים הקדוש, ועל דרך זה בספר 'קדושת לוי' – מתבאר יותר העניין, ובדרך דרש. לדבריהם, התולדות האמיתיים של נח היה צריך להיות כל הדור, וזאת משום ש'נח איש צדיק', והצדיק הוא 'יסוד עולם' – שכל העולם הם תולדותיו, ויש לו אחריות עליהם, ויש בידו כח לתקנם ולהצילם.

ישראל "כאשר ישא האומן את היונק" – הוא הוציא אותם ממצרים, הביא להם את התורה, הדריך אותם בדרך הישרה. וכשנפלו – מפר נפשו עליהם להמשיך עליהם רחמים ולתקנם, ואמר 'זאם אין – מחני נא', כלומר, אם אין בכוחי לתקנם, אם כן מה יש לי לעשות בעולם, הרי זהו תפקידי. ונבתיבות אלו מרומז שהוא הגלגול של נח, כי 'מחני' אותיות 'מי נח'.

וכך הוא בכל דור, שמלבד האנשים הכשרים והתלמידי חכמים שיש בעם ישראל – יש בכל דור 'צדיק' שהוא יסוד העולם, היינו שעל ידו נמשכים כל ההשפעות לעולם [כמו משה רבינו שעל ידו נמשך המן והבאר והענין], והוא זה שכולל כל נשמות ישראל, ותפקידו לעורר עליהם רחמים שיגיעו כל אחד למקומו הראוי. וכמו שביקש משה רבינו קודם הסתלקותו "יפקוד ה' אלוקי הרוחות איש על העדה".

וכמוכן שיש בזה הרבה דרגות; יש צדיקים שכוללים בתוכם רק כמה נשמות, שהם אלו שצריכים להיות תחתם – לקבל מהם את

ההדרכה הנכונה, ולקבל דרכם את ההשפעה הגשמית והרוחנית. יש כאלו שיש תחתם הרבה נשמות [וכמו שאמר רבינו מוהר"ן מברסלב על בעל התניא שהוא 'שר האלף', כי יש תחתיו אלף נשמות], וכך יש הרבה הרבה דרגות ובחינות. ויש את הצדיקים המופלגים שהם 'נשמת משה' וכוללים תחתם כל נשמות ישראל, והם באים אחת לכמה דורות, [כמבואר כל זה בפירוש בדברי הוזה"ק והאריו"ל, וסוד ה' ליראיו].

ונפקא מינא למעשה – להאמין שיש כח בעולם שנקרא 'צדיק'. וממילא אין מוטל על האדם להסתדר לבדו בעבודת ה', אלא לחפש את הצדיקים בכדי לקבל מהם הארה לנשמתו וגם הדרכה נכונה למעשה, ויחד עם זאת צריך לדעת שלכל נפילה יש תקוה, ולכל מכשול יש תיקון – בכח ובזכות הצדיקים שמוסרים נפשם עבור נשמות ישראל, ובפרט למי שמומך עליהם.

התורה הזמנית

הליכה עם תורה של רבנו

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ז'

הערת מערכת: חבורת 'תמימי דרך' העולמית אוהזים כעת בתורה יד'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

חם שם ויפת

הנה יסוד העניין שע"י מצוות ציצית ניצולים מעצת הנחש מתבאר בדברי רביז"ל על פי פסוק מפרשת השבוע, וכמבואר בלשון רבינו ז"ל [באות ד] 'ודע, שעל ידי מצות ציצית האדם נצול מעצת הנחש, מנשואין של רשע, מבהינת נאוף, כי ציצית שמירה לנאוף; פמוכא בתקונים (תקון יח): 'ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שקם שניהם' (פראשית ט) זה בהינת ציצית. 'וערות אביהם לא ראו' כי ציצית מכסה על ערויו. אבל הם, דהוא יצר הרע, דמחמם גופה דבר נש בעברה, הוא ארור, כמו שפתיב (שם): 'ארור פגעו', כמו שפתיב (שם ג): 'ארור אתה מפל הבהמה'. והשמלה הינו ציצית, הוא שמירה מעצת הנחש, מזהמת הנחש'.

ומבואר שזה היה ההבדל בין שם ויפת לחם, ששם ויפת היו דבקים במצוות ציצית, ועי"ז היו דבקים בעצת הצדיקים, שזה בחי' עצת נח שהיה צדיק תמים בדורו, ולמודו ממנו את הדרך של שמירת הברית, ולעומת זאת חם הלך אחר עצת הנחש ופגם בכחי' ציצית, ומחמת זה עצמו נכנס לבחי' ארור שהוא בחי' הנחש שהוא ארור.

דור המבול

וממילא מובן על פי זה שכל הטאם של דור המבול היה בעניין זה שלא הלכו בעצת הצדיקים, שהם נח ובניו הצדיקים, אלא אדרבא הלכו בעצת רשעים שהוא היפך קדושת הברית, שע"ז באו לכל החטאים, וע"כ בארץ ישראל לא ירד מבול כי שם הוא מקום האמונה, מקום התפילה, ושם לא היה שליטה לעצת הנחש, וע"כ לא היה שם מי המבול [אלא שהרשעים שבאותו דור פגמו בכחי' ארץ ישראל וע"כ היו בבחי' ח"ל ושלט בהם המבול].

צא מן התבה

והנה בתיבה היה בחי' של ארץ ישראל ששם היה הארת האמונה בשלימות, ולא היה שום שליטה לעצת הנחש, אבל השי"ת אמר לנח

"צא מן התיבה", כי רצון השי"ת הוא שהתיקון של האמונה יבוא דייקא מתוך בלבולים של עצת הנחש [שזה בחי' מה שההכרח שתיקון התפילה יהיה מתוך הגלות], ועל דרך זה מבאר מוהר"ן על פי תורה ו' בליקוטי הלכות הלכות שבת הלכה ז אות סט] 'כי יציאתו מן התבה זה בהינת ונפיק, שעל ידי שהסתיר עצמו בהתבה עד שנמתק הדין הקשה של דר המבול, כמו שפתיב, ויזכר אלקים את נח וכו' על ידי זה רחם השם יתברך על עולמו וצוהו לצאת מן התבה שזה בהינת ונפיק חנ"ל. ועל פן פתיב, הוצא מן התבה, וקרין, היצא. ופרש רש"י, אמר להם שייצאו, ואם לא ירצו הוציאם בעל פרחם. מוכן מזה שלא רצו ברצונם לצאת מן התבה. וזה רמז על פל מה שפתיבנו בענין זה, שבודאי מי שרוצה לשוב היה מרצה שיניחוהו לישב תמיד בבית המדרש במקום קדוש ולעסק בתורה ותפלה, אבל השם יתברך רוצה בקיום העולם ומסבב עם האדם שמתברך פמה פעמים לצאת מהבית המדרש לעסק בצרכי הגוף ופרנסה וכו' שכל זה בהינת ונפיק, וזה קשה על האדם מאד, כי יודע שפשיצא לחוץ הוא בסכנה גדולה, אבל לא סגי בלא הכי. שזהו בהינת מה שפתיב התבה לא רצו לצאת מהתבה כי אם בגזרת השם יתברך שאמר להם לצאת, כי השם יתברך רוצה שהאדם יעבד אותו בזה העולם דיקא, שהוא בכללו בהינת ונפיק בנגד העולמות הקדושים העולמות העליונים, ועל פן גם בזה העולם התקרה שתהיה עבודתו בהינת ע"ל ונפיק דיקא וכנ"ל, וזהו ג"כ ענין הנ"ל המבואר בתורה זו.

קרבות ביציאת נח מהתבה

ועל כן כשיצא נח הקריב קרבנות, כי הבין שיעקר הנהת רוח של השי"ת הוא דייקא מה שעולה האתערותא דלתתא מלמטה, מתוך מצב של גלות שמתגבר עצת הנחש, ומשם מתגבר האדם באתערותא דלתתא, זה בחי' הקרבנות שהם בחי' בהמיות והאדם מקריב את זה דייקא להשי"ת.

הערות וביאורים || פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

ועקר אמונה, בחינת תפלה, בחינת נסים, אינו אלא בארץ ישראל, כמו שכתוב (תהלים ל"ז): "שכן ארץ ורעה אמונה", ושם עקר עליות התפלות כמו שכתוב (בראשית כ"ח): "וזה שער השמים" (שם ט"ז), ובשביל זה כשפגם אברהם "במה אדע", וזכה פגם בירשת ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפלה היה גלות מצרים, ודוקא יעקב ובניו ירדו מצרים, כי הם בחינת שנים עשר נסקחות התפלה, והוריד אותם בגלות.

ומצרים הוא הפוך הנסים, כמו שכתוב (שמות י"ד): "ומצרים נסים לקראתו", שאין שם מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה, כמו שכתוב (שם ט): "והיה כצאתי את העיר אפרש את פני", וכל הגלויות מכונים בשם מצרים על שם שהם מצרים לישראל (כ"ר ט"ז), ובשפוגמין באמונה, בתפלה, בארץ ישראל הוא יורד לגלות.

[הביאורים שלפנינו הם המשך הביאורים על הקטע הנ"ל שהובאו בשבוע שעבר]

צריך להאמין שבכח התפילה לעשות נסים

בן עקר התהווה הפלי על ידי התפלה להמשיך ולקבל השפע ולפעל בקשתו הוא על ידי שלמות האמונה בכל הבחינות. שמאמין בה' יתברך שהוא כל יכול שליט ומושל ומנהיג פרצונו והוא חנון ורחום ושומע תפלת כל פה פנ"ל עיין שם עוד אריכות בזה, וייתכן שאכן מקור דבריו הם מהתורה הזאת, כפי שמביא בדבריו את דברי רבינו שהתפילה היא בחינת אמונה וכמו שכתוב ויהי ידיו אמונה.

ויהי ידיו אמונה ותרנומו פרישן בצלו

והנה רבינו מביא על עניין זה את הפסוק ויהי ידיו אמונה שתרנומו פרישן בצלו, והיינו שהיו פרושות בתפילה, והפסוק קורא לזה שידיו היו אמונה, ועל פי הנ"ל מתבאר שזה ממש פשוטו של מקרא שפרש ידיו בתפילה "מתוך אמונה בכח התפילה", ועל כן נקראת כאן התפילה אמונה, ויש להמתיק ולבאר שזה גופא המשמעות של פרישת הידיים [שזה פשוטו של הכוונה בפסוק שהיו ידיו פרושות בתפילה], שאדם פותח את ידיו כביכול לקבל את השפע, שבזה הוא מורה על אמונתו שכוודאי מוכן להיות מושפע לו שפע, ובכח האמונה הזו בעצמה, התפילה מתקבלת [וכן מבואר בספר המידות שפרישת הידיים בתפילה מסוגל לקבלת התפילות, ובאמת בדורות הראשונים היו נוהגים להתפלל הרבה בנשיאת כפים, ובדורות האחרונים לא נהגו בזה בקביעות כל כך, והטעם לזה מבואר בדברי הגאון רבי עקיבא איגר באורח חיים סימן פט בשם הבאר שבע וז"ל שם 'מה שאין אנו מתפללים בפרישת כפים כמו שמצינו במקרא כמה פעמים וכוונתו ובפרקי דר"א היינו כיון דעכשיו האומות עושים כן. וכמו שאמרו חז"ל על פסוק לא תקים לך מצבה באר שבע סי' ע"ד, ויעו"ו עוד בצדה לדרך ריש פר' משפטים שכתב ג"כ הדברים הנ"ל, ולהנ"ל מתבאר שעיקר עיין פרישת הידיים הוא להורות על האמונה בכח התפילה, וזה בדינו לעשות גם עכשיו].

הקושי לזכות לאמונה הזאת הוא מהמת הגלות

אמנם באמת יש קושי לזכות לאמונה הזאת בכח התפילה, להאמין שאפשר באמת לשנות דברים ע"י התפילה, וזה מחמת שאנו באמת בגלות מצרים, כי כל הגלויות הם בחינת גלות מצרים, וממילא מחמת תוקף הגלות קשה לזכות לאמונה הזאת, אבל זה גופא דייקא התיקון של עניין זה וכדלעיל, שעל כן נפלה האמונה לגלות, כדי שנתעורר לזה מכה אתערותא דלתתא, ועי"ז האמונה הזו חשובה הרבה יותר, וזה עיקר הבחינה של "כצאת מן העיר" אצלנו, לצאת מהדעת של מצרים שמחלישים את האמונה בכח התפילה לעשות נסים, ולדעת שבאמת יש כח בתפילה לפעול דברים נפלאים, ובאמת גם על זה גופא צריך הרבה להתפלל שנוכה להאמין בכח התפילה [ואמנם לפעמים אין התפילה נענית מחמת שזה לא לטובתו וכדו', וצריך להיזהר שלא

והנה כללות העניין המבואר כאן הוא שהתפילה צריכה להיות מתוך אמונה, ובעיקר מתוך אמונה בניסים, דהיינו להאמין שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, ועי"ז התפילה היא מתוך אמונה שאכן יכול להיות שינוי, כי השי"ת מחדש את העולם תמיד ובידו לחדש כרצונו, וכשהתפילה היא באופן כזה אזי הוא שלימות התפילה, ואז עולה התפילה ומתקבלת, וע"כ עליית התפילה היא בארץ ישראל ששם מאיר האמונה בניסים, משא"כ במצרים ששם הוא היפך האמונה בניסים, וע"כ קשה להרגיש את האמונה האמיתית בניסים, וע"כ כשרוצים להתפלל באמת צריכים לצאת ממצרים, וכמו שמשה רבינו יצא ממצרים בשביל להתפלל, כפי שמביא רבינו את הפסוק כצאתי את העיר אפרוש את כפי, כי כשאדם במצרים שהוא היפך בחינת האמונה בניסים, אי אפשר לו להתפלל בשלימות.

כפי האמונה בכח התפילה כך יכול לפעול בתפילתו

והנה יסוד העניין הזה שכשאדם מתפלל צריך להאמין בתפילתו שיש לה כח, מבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת [בליקוטי הלכות הלכות נחלות הלכה ד אות ג] 'פי עקר התפלה הוא לתקן פלי השפע בשלמות, פידוע וכמבאר בהתורה ואתם תהיו לי וכו' (בסימן לד). פי ה' יתברך הפין להטיב ורוצה להשפיע טובו וחסדו תמיד, אך אין יכול להמשיך השפע פי אם על ידי מעשה התהוותים דיקא, דהיינו על ידי בני ישראל שנתן להם המושל על ידי שיתקנו פלי השפע בשלמות על ידי תפלה בתקונו. ועקר שלמות התפלה הוא על ידי האמונה, פי אמונה בחינת תפלה, כמו שמבאר בפה פעמים. כמו שכתוב: ויהי ידיו אמונה. ותרנומו, פרישן בצלו. והאמונה צריכה להיות שלמה בכל הבחינות ובלא זה אין להתפלה שלמות ואינה נעשית פלי לקבל השפע, פי עקר הפלי שנגלמת על ידי דבורי התפלה הוא על ידי האמונה השלמה שהיא עקר הפלי לקבל כל טוב, הינו שפמו שצריך שיהיה לו אמונה שלמה בה' יתברך שהוא בורא הכל ומנהיג מושל ומשגיח ובידו לשנות את הטבע כרצונו ולהשפיע כל טוב, כמו כן צריך שיהיה לו אמונה בעצמו להאמין באמונה שלמה שה' יתברך שומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור של כל אהד מישראל אפלו מהגרוע שבגרועים, פי הוא יתברך שומע תפלת כל פה. ויש פה בכל אהד מישראל לפעל בקשתו ברחמים אצלו יתברך אם יתפלל באמת אליו יתברך, כמו שכתוב, קרוב ה' לכל קראיו וכו'. וכל זמן שאין לו אמונה בעצמו שיש גם לו פה להמשיך השפע בתפלתו עדין אין לו פלי לקבל השפע, פי אין לו מקום וכלי בלבו לקבל השפע מאחר שלפי דעתו הוא רחוק מלקבל השפע ולהמשיך השפע מאחר שאינו מאמין בעצמו שתפלתו עושה רשם. על

להתעקש בתפילה וכמבואר בליקו"מ סי' כ', כי צריך תמיד להשאיר מקום בדעתו שהשי"ת יעשה את הטוב בעיניו, אבל מצד האמונה בכח התפילה, צריך לדעת ולהאמין שיש כח עצום בתפילה לפעולה.

עניין ירידת נוסחאות התפילה לגלות

והנה רבינו מדגיש שדייקא יעקב ובניו ירדו למצרים שהם י"ב נוסחאות התפילה, ויל"ע מהו ההדגשה ש"ב נוסחאות התפילה ירדו למצרים, ועל פי הנ"ל יש לבאר שהכוונה לעניין זה עצמו של האמונה בכח התפילה שזהו בחי' "נוסחאות התפילה" שהכוונה בפשטות לעניין הנוסח והבחינה של כל אחד בתפילתו האישית וכי בפשטות אין הכוונה שיש ממש י"ב נוסחאות לי"ב שבטים שהרי לא מצינו שלכהנים ולויים יש נוסח אחר, אלא בפשטות משמע לכאור' דהכוונה שיש לכל אחד "דרך" בתפילה ודבר זה הוא בעיקר בחלק האמונה שבתפילה והחיבור אל התפילה, והחלק הזה של "החיבור המיוחד" שיש לכל אחד לתפילה, כל אחד לפי דרכו ושכטו, זה מה שירד לגלות.

יעקב ובניו ירדו למצרים

ויש להתבונן ולבאר בזה עוד על פי דקדוק לשון רבינו ז"ל שיעקב ובניו שהם נוסחאות התפילה הם דיקא ירדו למצרים, שבאמת כבר מזמן שאמר אברהם במה אדע התחיל הגלות כי מאז התחיל הפגם

בארץ ישראל, ובאמת מלידת יצחק נחשב לשנות הגלות, ויש מקום שכתוב ארבע מאות ושלושים שנה שזהו מברית בית הכתרים כמובא, והיינו כי באמת מעת שאמר אברהם במה אדע נכנסה הגלות לתפילה, אלא שכשבא יעקב ובניו בזה היה כביכול שלימות לתפילה, שנשלמו בחי' נוסחאות התפילה, דהיינו הדרך והחיבור שיש לכל אחד לתפילה, וכזה היה כביכול מעין גאולה לתפילה, אבל מחמת שהשי"ת רצה שיחיה גלות, כי זה מוכרח ונצרך בשביל התיקון וכנ"ל, ע"כ הוכרחו לירד למצרים, כי דייקא מחמת שהיה בהם בחי' שלימות התפילה, הוכרחו לירד למצרים שהיא היפך התפילה, כדי שיחיה מצב של גלות התפילה, וכך הוא בכל דור ודור שמצד אחד הצדיקים מגלים עוצם נפלאות כח התפילה, שבזה כביכול נגאלת התפילה, אבל מצד שני מתחדשים הסתרות חדשות על כל התפילה, כי עד עת ביאת משיח מוכרח שהתפילה תהיה בגלות, וזה גופא עיקר התיקון שלנו להתעורר כפי יכלתנו באתערותא דלתתא להשתדל להוציא את האמונה בכח התפילה מהגלות ויש בזה ג"כ נקודה עצומה של חיווק, שבאמת לא עלינו המלאכה לגמור, ואדרבא אף אין בידינו להוציא את התפילה לגמרי מהגלות, אלא שעלינו לעשות איזה אתערותא דלתתא להוציא את התפילה מהגלות.

מאמר למקורבות ולאלו שבדרך...

לבית ולמשפחה

יהודי! אתה קשור!

רבי נחמן נותן לנו קשר בלתי תלוי במתנה. מתנה שקטה, פנימית. פשוטה כזאת, מתיישבת על הלב, מתקבלת על הדעת, נכונה מקדמת דנא, מרגיעה כמו תחבושת קרירה את כל הפצעים השרוטים, את כל המקומות המודלקים. הוא מחזיר אותנו הביתה, פנימה, למקום הזה המחובר שאיבדנו, ששכחנו.

רבי נחמן נותן לנו במתנה קשר חדש ועתיק עם השם יתברך.

השכתי על המסרים של הסיפור הזה. על החלקים הצודקים והלא צודקים שלו. בפוליטיקה הפנימית של צמרת הממשל אני פחות בקיאה, וכך גם בנכחי הריגול הדיגיטלי. אבל לגבינו אנו, הציבור החרדי המתואר שם כנתון באיום של הכחדה, יש לי איזו אמירה.

נכון, העולם משנה את פניו. נכון, יש הרבה מאוד אנשים שנחשבים חרדים או קרובים לכך במראה ובסגנון שלא היו עד כה, סגנון נפתח ונסחף ומתיידד עם העולם ועם תכניו.

אבל אם להודות על האמת, גם מי שלא מצהיר על עצמו כנסחף – נסחף. כולנו לא נראים כמו הורינו והורינו לא נראים כמו הוריהם. והורי-הורי-הוריהם גם הם לא דומים לאברהם אבינו או לשנים-עשר השבטים.

בפעם הזאת התוכנית שלהם חייבת להצליח. החרדים המודרניים לא מעלים בדעתם עד כמה יתרחקו הילדים שלהם... הבחור בסיפור נופל תחילה ברשת אבל אחר כך מתחיל להתחקות אחרי המפעילים ואוסף עובדות. אין ספק שכוחות הרוע פועלים במרץ, אין ספק שהתוכנית שלהם המאיימת – מתקדמת.

קשה לקרוא את זה. הכל מבוסס עובדות שטח.

המועקה הודרת עמוק, כשבזירות האחרות של הסיפור יש לוחם פצוע ברשות האויב, ומאבק דיגיטלי מתוחכם מלווה את ההתרחשויות עם גופות הללים וצללים אפלים.

עברו לא מעט שעות עד שהתאפסתי מחוויית הקריאה האדרנלינית הזאת, אבל מתישהו, התחלתי לשאת ולתת בתכניה.

מישהו דהף לי ליד ספר מתח שמתרחש בארבע זירות.

בזירה החרדית נחשפת תוכנית-על שמטית ונוראה שעיקרה לעקור את היהדות, והפעם כמתק לשון. מומחים בכירים בעיצוב דעת קהל ניתחו את כל ניסיונות עקירת הדת מכל התקופות והגיעו להבנה, שתמיד ניסו בכוח. לא משנה באיזה סוג של כוח. עקירה בכוח מעוררת תמיד התנגדות, מלחמה, גיוס כוחות פנימיים, וכך המזימה נכשלת.

הם מחליטים ללכת בכפפות של משי. מקימים מכללות, שותלים תכנים, מתערבים בקבוצות חברתיות, משנים לאט אבל בעקביות את הפנים ואת הפנים של שכבות שלמות בציבור החרדי על קצות האצבעות בלי שאף אחד מרגיש.

עם ישראל משנה את פניו כל הזמן. אינה דומה גלות לחברתה ותקופה לזולתה.

אנחנו מופיעים על בימת ההיסטוריה באינספור תפאורות והרגלים, צורות חיים וסגנונות לבוש.

הדור הקודם לא דומה לדור של מיר וברנוביץ והדור הבא שונה מאוד מהדור הקודם.

אז מה, מה זה אומר?

שעל האיומים העכשוויים חלים חוקים אחרים מחוקי הקיום הנצחיים של עם ישראל מאז ומעולם?

שמי ששרד את האינקוויזיציה ואת פרעות שו"ם ות"ח ות"ט לא ישרוד את הטוויטר והאינסטגרם?

ש"עם ישראל היי", ו"נצה ישראל לא ישקר" – הם כבר פגי תוקף?

* * *

חז"ל מלמדים אותנו שיצר הרע הוא השטן, הוא המקטרג, והוא מלאך המוות, ודרשו על כך את התפילה "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו". הוא מסית אותנו לחטוא לפני החטא, והוא בז לנו עמוקות ומוחלטות לאחר החטא.

צריך לזכור את הדיבור המנחה הזה. חז"ל מסבירים לנו שמי שהפיל אותנו לחטא הוא היצר הרע ומו שמסיק את המסקנות הקשות לגבי עומק נפילותינו הוא היצר הרע. ומוי אנחנו האמיתיים? אנחנו האמיתיים הם אלה שבאמצע. מי שבעצם לא רצה לחטוא אבל נפל לחטא בשל כל ההסתות והפיתויים שפעלו עליו, ורוצה להמשיך להיות טוב אבל הולך ונחלש בשל המסקנות הענומות והאיומות שמוציאים עליו...

נכון שכולנו מתפללים על עצמנו ועל ילדינו, על קהלנו ועל כל עם ישראל, שנקפיד על קלה כבחמורה, נישאר נאמנים לשיוך ולמראה, לתכנים ולחלכה על כל תגיהם ודקדוקיהם והפרטים התלויים בהם, אבל אין זאת אומרת שאם מישהו או מישהם כן פושטים צורה אחת ולובשים צורה אחרת, יש לנו סמכות, פנימית או היצונית, להחליט על סילוקם.

אנחנו לא בבית ספר, בסמינר או בישיבה. אנחנו בני אברהם, יצחק ויעקב, בני שרה ורבקה, רחל ולאה – ולנצה נישאר.

אנחנו יהודים לעד. אנחנו לא מהולקים למבלאות שיפוטיות של תעודות על ציונים והליכות. לא באמת.

חז"ל קובעים כי איש אינו רשאי לדון יהודי עד שהוא מגיע למקומו ומאחר שלעולם לא יגיע למקומו – לעולם אל לו לדון את חברו.

התרגלנו להיים של הסתכלות דוגמטית מקובלת כל כך, כאילו היא אמת צרופה. המאמצים שלנו להישמר ולהשתמר גורמים לנו להרחיק חלקים נרחבים מדי בתוכנו, ולהחליט עליהם שהם לא.

* * *

אבל הבעל שם טוב הקדוש אומר, שכל יהודי יקר לקב"ה כמו בן יחיד שנולד להוריו לעת זקנותם.

והתורה הקדושה כותבת: "בין כך ובין כך בני הם".

עם ישראל, שכבר הופיע על בימת ההיסטוריה במראה של דור דעה ושל שפוט השופטים, של אושוויץ ושל פרס ומדי, של גלות עשרת השבטים ושל עליית תלמידי הגר"א, מופיע כעת על הכמה בדמות נוספת.

פתאום בחנות החולצות הישיבתית תלויות בחלון הראווה חולצות בכל צבעי הקשת, מוורודות עזות עד ירוקות בהירות.

כשאני הייתי בסמינר, וזה לא היה בתיבת נה, בוגרות בית יעקב היו גננות או מורות שעבדו לפי הופשות ושעות של בית ספר. היום רובן מתכנתות, אדריכליות, יועצות מס ומאמנות אישיות ובקרום גם אופטיקאיות, רוקחות ומפעילות מכשור רפואי.

הסתבכנו עם הלימודים המקצועיים, עם הדרישות האקדמאיות, עם הבגרויות והתארים ואיום המכללות על הסמינרים, הסתבכנו ללא ספק, אבל גם אופציית המורה או הגננת כבר לא קיימת כמו פעם. רוב הגננות כבר מפעילות צהרונים, וכל המורות מאוימות 'אופק חדש'. גם הן כבר עובדות בצורה הלא אימהית הקשה הזאת של שמונה עד ארבע.

ואמנם הרחובות עדיין נצבעים מפעם לפעם פשקווילים מבעיתים שגורמים גם למי

שהיה רוצה, להירתע או לדחות את החלפת הנזקיה סי 2 שלו לסמארטפון מאושר. חרדקים ואת מילה מבהילה ומאיימת ומי רוצה את השילוב הדוחה של הזה של הרדים עם הידיקים ומקקים. אם יש מכשיר כזה, עוד משתדלים להחביא ולהסתיר אותו. חס והלילה להוציא אותו מהתיק בחיידרים ובמסיבות כיתה א'. אבל כמה זמן המצב הזה ישרוד?

העולם כבר מזמין מוניות ותורים למשרדים והפניות רפואיות ודפי השבון בנק דרך הפלאפון. עוד מעט ייעלמו גם הארנקים מהכיסים ויהפכו לדיגיטליים וכולם ישלמו לכולם באפליקציות 'ביט'. כמה זמן נוכל להתנגד?

ואם יישארו רק אלפים בודדים נבדלים, ורבים הרבה יותר יישאבו וישתנו?

ואם העולם על תחבולותיו ושטניותו יכיש ויכיש כמו אחיו הקדמוני מגן עדן – האם נצח ישראל לא ישקר? יהפוך הלילה לפג תוקף?

* * *

היה צדיק יסוד עולם, שנאסף לעולמו לפני 211 שנים.

לפני הסתלקותו הוא הבטיח שלא יתרחק. שמשמיתו הנצחית עד ביאת משיח והתיקון השלם היא לדאוג לקבץ את נדחי עם ישראל ופזוריו, ולקרב את הנדחים לאביהם שבשמיים.

הוא השאיר אחריו כתבים וספרים, עצות קדושות, הדרכות ותפילות. הוא אמר "רצוני שיהיו לי תלמידים שיעשו תלמידים שיעשו תלמידים".

איש לא ירש את מקומו לאחר הסתלקותו, הוא הבטיח שהאש שלו תבער עד ביאת המשיח, ותיעשה רלוונטית יותר ויותר ככל שהזמן יחלוף.

ובאמת – האש שלו נחיתת רלוונטית יותר ויותר מיום ליום, מרגע לרגע, מאיום לאיום.

אפשר לכתוב עליו ועל בשורתו ימים ושנים מאלף זוויות ולא לסיים, אבל נקודה אחת מהותית עמוקה, התפרסמה בשנים האחרונות כריקוד התונות ידוע:

רבינו שאג בקול גדול: אין שום ייאוש אין שום ייאוש אין שום ייאוש בעולם כלל.

הוא לא רק צעק, הוא גם מוביל לשם.

הוא נותן לנו יד ונותן הדרך שימיה ומלמד אותנו להפוך את הקשר שלנו עם הקב"ה למשהו חי ומוגן. בין אם אתה חילוני מרוחק ובעיקר אם אתה חרדי מנותק. מנותק – לא בחוץ, בחוץ הכל בסדר. אבל בפנים. מנותק לא כי החלטת להיות איכסה הרדק... מנותק כי השטן שהסית אותך לפני, דיבר איתך אחרי, והיווה דעתו בקצרה אך בפסקנות עד כמה כבר אינך.

הצדיקים, כן המיוחדים, האברכים הרציניים, הלמדנים הידועים, הצנועות ללא דופי, המורות בסמינר, הנשים מזיכרון מאיר – הם כן, אבל את... את הרי מודרנית, תסתכלי איך את נראית. אתה כבר לא אברך, יצאת מהשדה התורני האמיתי, מה לעשות. קריירה של צדיקים וודאי כבר לא תהיה לכם. פשוט תשקיעו בקריירות הלופיות.

רבי נחמן התריע ושב והתריע והסביר וחשף ואמר: הרווח העיקרי של היצר הרע מהעבירות שאתם עושים הוא לא העבירה בעצמה. עליה יש כל כך הרבה לימוד זכות בשמיים, שבקושי נשאר לו משהו ביד... הרווח העיקרי שבו הוא סוחר זאת ירידת הערך הרוחנית שלכם בעיני עצמכם, שאותה גורם לכם החמא.

כל מה שהיצר הרע רוצה הוא שתסכימו איתו, וזה לא הייב להיות מוצהר וגלוי, זה יכול להיות נסתר ומקנן כמו גידול ממאיר וסמוי – שאתם כבר לא.

שתאבדו את הביטחון העצמי היהודי הפנימי שלכם. שתאבדו את ידיעת נוכחותכם. שתתכוונו, שתתביישו, שתהיו אשמים, שלא תעריכו את אינספור המצוות וההישגים הרוחניים שלכם, שתאמינו למי ששופט ומציין ומולול בכס ומרחיק אתכם.

שתחשבו, כמו שאמרה לי מישהו לאחרונה במרירות, ש"המשחק הזה בכלל לא הוגן. אם אתה חוזר בתשובה או חילוני שמתחיל קצת קצת להתקרב, אז כל דבר שאתה לא מקיים עדיין זה ברור, ומה שאתה כן מקיים זה 'וואו', אבל אם אתה חרדי, אז כל מה שאתה מקיים זה ברור, אבל מה שאתה לא זה – 'הי, מה קורה?!'!"

שתאבדו את תחושת החיבור העמוקה שלכם. תישארו כאן כאילו חלק אבל בפנים לא תרגישו שייכים. לא תדעו כמה אתם שווים, תחשבו שבאמת באמת אין לקב"ה

צורך בשכמותכם. הוא מחפש את הצדיקים המדוגמים, גדולי הדור שבהווה, הנדירים המיוחדים והנבדלים שיהיו, כפי הנראה, גדולי הדור שבעתיד, הוא לא מחפש את הפושטים שלובשים חולצות ורודות...

געוואלד!!! צועק רבינו הקדוש רבי נחמן בן פייגא מברסלב, נחל נובע מקור חכמה.

געוואלד יהודי, אל תקשיב, אל תשמע, אל תאמין.

אל תיתן לרעל הנורא הזה להדור אליך. תילחם. תיזכר שהיה כדאי לקב"ה לברוא את העולם כולו ולקיים אותו 6000 אלפים שנה עם כל מה שבו בשביל 'ברוך הוא וברוך שמו' אחד, ועניית אמן אחת שווה בלי סוף יותר מזה.

תיזכר שאתה בן יחיד, תיזכר שבאת לכאן בשליחות ספציפית. תיזכר שמי שאתה, איפה שאתה, ככה בדיוק אתה יכול ועושה נחת רוח עצומה לקב"ה. כל מצווה שאתה מקיים, כל מילה של תפילה, כל אמירה של ברכה, כל כיסוי של צניעות, כל רגע עם ציצית וכיפה, כל רגע של לימוד, כל פירור רוחני מכל סוג – מוערכים בעיניו ולגמרי לגמרי לא מובנים מאליהם. הוא שמה מחרדים לא פחות ממה שהוא שמה מחילונים. הוא שמה מכל היהודים.

רק דבר אחד גורם לקב"ה צער נורא וגורם לך קלקול עמוק.

רק ייאוש.

רק הימנעות. רק בושה שאינה במקומה. רק אמונה לעיניים של המורה המאוכזבת. של המשגיח המזועזע. רק כפירה בקדושת מהותך והתנכרות למי שאתה באמת.

רק זה צורב באמת. רק זה מזיק באמת. את כל היתר ניתן לתקן ואין שום ירידה שאי אפשר לקרוא ממנה לקב"ה ולבקש את עזרתו ולהיענות ולשוב ולהיתקן.

תמיד, בכל מצב, בכל ענין, השם יתברך עמנו ואצלנו, קרוב השם לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת.

ממש פשוטם של מילים.

קרוב. השם. לכל (לא תלוי אריג כגדים או סוג מכשיר סלולארי. פשוט לכל!) קוראיו. לכל. אשר. יקראוהו. באמת.

לכולנו יש אמת. לכולנו יש געגוע. לכולנו יש תקווה.

כולנו רוצים להיות טובים אם רק ישנה דרך. כולנו רוצים עזרה להיגמל מרע ולעשות טוב.

אין יהודי בעולם שלא רוצה. אין גם אחד!

רבי נחמן נותן לנו קשר בלתי תלוי במתנה. מתנה שקטה, פנימית. סמויה כזאת, מתיישבת על הלב, מתקבלת על הדעת, נכונה מקידמת דנא, מרגיעה כמו תחבושת קרירה את כל הפצעים השרוטים, את כל המקומות המודלקים.

הוא מחזיר אותנו הביתה, פנימה פנימה, למקום הזה המחובר שאיכדנו, ששכחנו, שבגדנו בו כולנו כי הורעלנו מאז שנולדנו והתחלנו להתחנך.

רבי נחמן נותן לנו במתנה קשר חדש ועתיק עם השם יתברך.

קשר פנימי, פרטי, אמיתי. קשר אחר לגמרי – מבוסס אמת, נטול הסתרה. שובר בושה, שובר שתיקה, שובר התכווצות ואשמה.

רק תניד לו, הוא משדל אותך, ופתאום אתה בוכה ומאמין ורוצה, רק תניד לו. כל מה שעובר עליך. לא משנה מה. כל התמכרות. פשוט תסביר לו מה אתה אוהב. למה אתה אוהב. למה אתה נמשך. תסביר, תשתף, תפתח את הלב.

אל תפחד – הוא לא צועק בכלל. הוא רק רוצה להקשיב, לזכות לאמון שלך, לדיבור שלך.

הוא רוצה שתכנים אותו שותף בחיים שלך ותשבור את הבדידות הנוראה.

הוא רוצה שתפגוש אותו. הוא מחכה לך מאז שנולדת ונפרדת.

הוא כל כך מתגעגע. הוא כל כך לא כועס. הוא לא היה ולא הווה ולא יהיה מורה בשום ממסד, הקשר ביניכם הוא לא על שום תנאי. הוא 'בין כך ובין כך'!

מה יש בדיבור של הצדיק הזה שנכנס לנפשך ומעיר שם אמונה בת אלפיים שנה מתרדמתה, איך פתאום אתה מזהה בעומק עומק הלב, מעבר לסברות וללוגיקה, שהוא פשוט צודק, זאת האמת הכי בסיסית ואיך

שכחנו אותה ונבהלנו כל כך עד היום – את זה אי אפשר להסביר, זה עמוק מדי.

יש לו כוח לעורר מעילפון. יש לו ניגון מחיה מתים. גם מתים חיים. אפילו מתים חרדים.

הוא מחזיר את הקב"ה לחיים של כולם. גם לאלה שמאמינים שהם כבר לא מאמינים...

הוא נותן לנו משהו ששום התחפכות לא תיקח. משהו שפוגש אותך איפה שאתה, אברך שתורתו אומנתו או מודרני זעיר כיפה. משהו ששייך לך מאז ומקדם, ומי גנב לך אותו מי. מי רימה אותך ככה שרחקת מאבא.

* * *

כשרבי נחמן נותן לי את האמונה שלי בחזרה, אני יודעת שעם ישראל חי וגם יהיה לנצח. אני יודעת ששום שינוי פנים או פנים לא יגמרו אותנו. זה בסך הכל עוד סלמה אחת אחרונה של הגלות המפחידה, אבל היא לא באמת מפחידה. כי מי שנהיה, איפה שנהיה, מתוך כל מה שנעבור, תמיד נוכל לקרוא אליו. והוא תמיד ישמע.

וכשנקרא וניענה נקדש את שמו כמו ששום מלאך ושום שרף ושום צדיק קדמון עוד לא קידשו. ככה מהמקום הזה המרושע, המרושת, הנפול, הירוד והממוסך – עוד אף פעם לא קראו לו ולא ביקשו את עזרתו.

עברנו את פרעה ואת הימלר, נעבור גם את החטאים שבחזן ואת הרעל שבפנים.

מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה, מי שענה ליצחק בנו על גבי המזבח, מי שענה ליעקב אבינו בבית א-ל, מי שגילה למשה רבינו י"ג מידות של רחמים **עבורנו**, מי שענה לכל יהודי ויהודיה לאורך כל ההיסטוריה שלנו זבת הדם, הוא יענה לכל הצדיקים והצדיקות, האברכים והאברכיות, המודרניים והמודרניות, החרדים והחרדיות, הנושרים והנושרות, הנפולים והנפולות, האהובים והאהובות, והוא יגאלנו וישמיענו שנית לעיני כל חי –

הן גאלתי אתכם אחרית כראשית להיות לכם לאלוקים, אני השם אלוקיכם. אלוקי כולכם.

אמן.

בהירות הדעת במשנת ברסלב

שער ברסלב

❖ היחס לצדיקים אחרים ❖

שאלה:

כיצד מתייחסים חסידי ברסלב לצדיקים אחרים שאינם ברסלב, האם לא קיים כלפיהם זלזול וחוסר הערכה?

תשובה:

א) פשוט וברור שחסידי ברסלב אמתיים שהולכים בכל דבר וענין על פי דעתו של מוהר"ן ותלמידו רבי נתן, לא מעלים על דעתם לזלזל או להוריד מערכם של צדיקים אחרים שאינם הולכים בדרכו של מוהר"ן. ואכן חסידי ברסלב בכל הדורות וכן בדורנו ידועים כיהודים שמחפשים אחרי צדיקים אמיתיים מכל חוג ועדה ומכבדים אותם עד מאוד, כי מי כמוהם יודע עד כמה גדולה מעלת הצדיקים וכמה ראוי להתדבק בהם. ואם ישנם כאלו מביני חסידי ברסלב שנכשלים בזה, הרי זה רק משום שבענין זה דעתו של מוהר"ן עוד לא חדרה ללבם ומוחם, ועדיין פועל בהם הטבע האנושי לזלזל בכל מי שאינו מהחוג והעדה שלהם, כמו שרואים תופעה זו אצל אנשים רבים בכל חוג ועדה ללא יוצא מן הכלל.

ראשית, נראה את יחסו של מוהר"ן עצמו לצדיקי דורו. בחיי מוהר"ן אות תקנג מובא כמה שיבחה מוהר"ן את צדיקי דורו וסיפר במעלותיהם, והחדיר בתלמידיו אמונה בכל הצדיקים, וזה לשונו:

'ופעם אחת הפליג במעלת קדושת הרב רבי פינחס זכרונו לברכה מקארין, ואמר שהיה איזה זמן שהיה הרב רבי פינחס חד בדרא. ופעם אחת אמר 'אשרי העינים שראו את רבי פינחס זכרונו לברכה'. ופעם אחת שבת אחד מתלמידיו של צדיק אחד בברסלב, ורבנו זכרונו לברכה לא היה אז בכיתו, וכשחזר לביתו סיפרו לפניו זכרונו לברכה מענין זה, ושאל אם נהגו בו כבוד כראוי לו (אף על פי שהאיש הזה לא היה מפורסם כל כך בעולם), ואמר אז: לאיש כזה לא יספיק לנהוג בו כל הכבוד שבעולם, ועל זה נאמר ואת יראי ה' יכבד.

ופעם אחת סיפר מקדושת הרב הקדוש מפולנאה, והפליג בשבחו וזכרונו לברכה, ואמר, אף על פי שספרו 'תולדות יעקב יוסף' וכן שאר ספריו וזכרונו לברכה, כולם קדושים ונפלאים מאד כידוע ומפורסם, אף על פי כן קדושת מדרגת הרב הקדוש הנ"ל בעצמו היה למעלה הרבה ממה שנראה ומוכן מתוך ספריו הקדושים.

וכן כשראה את הספר הקדוש 'נועם אלימלך' התפלא מאד, ואמר שקדושת מעלת הרב הקדוש רבי אלימלך זכרונו לברכה נשגבה למעלה למעלה ממה שנראה ומוכן מתוך ספרו הנ"ל. וגם בקדושת אחיו הרב הקדוש רבי זוסיא זכרונו לברכה הפליג מאד מאד וכו', כידוע אצלנו.

וכן הפליג מאד מאד בקדושת הרב הקדוש רבי מיכל זכר צדיק לברכה, ובקדושת הרב הקדוש רבי אברהם קליסקר זכרונו לברכה, ובקדושת הרב הקדוש רבי מנחם מנדל זכרונו לברכה מויטפסק, ובקדושת הרב רבי נחום [מטשרנוביל] זכרונו לברכה, ובקדושת הרב רבי שלום [מפראזאביטש] זכרונו לברכה, וכן בקדושת שאר תלמידי המגיד זכרונו לברכה, ובקדושת תלמידי תלמידיו זכרונו לברכה, כגון הרב הקדוש מנסכיו, והרב הקדוש מאליק, והרב המגיד הקדוש מקאזניץ, והרב הקדוש מלאנצט ולובלין, וכן עוד מה שנודע לנו מה שהפליג בקדושת שאר צדיקים עוד כמה וכמה, ועל כל אחד אמר הפלגות ושבחים אחרים, כל אחד לפי בחינתו ומדרגתו. ואין צריך לומר מה שהפליג במעלת קדושת הצדיקים שהם נכדי הבעל שם טוב זכרונו לברכה, כגון הרב הקדוש רבי איציק מטיטיאב זכרונו לברכה, והרב הקדוש מסדילקאב, והרב הקדוש רבי ברוך זכרונו לברכה. ואין כאן מקום לבאר בפרטיות מה ששמעו ממנו זכרונו לברכה בענין כל צדיק וצדיק מכל הצדיקים הנ"ל, והרוב נשכח מאתנו.

ואת הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל כינה 'הפאר של ישראל', ובעת פטירתו אמר עליו כהספד את התורה שנדפסה בליקוטי

מוהר"ן תניינא סו המדברת על הסתלקות הצדיק שהוא הפאר והחן והיופי של ישראל.¹

ובליקוטי מוהר"ן² מזהיר מוהר"ן מאד לכבד ולהעריך את כל התלמידי חכמים שבדור, ולא להעלות על הדעת לפסול ולמעט בערכו של אחד מהם, וזה לשונו:

'ושאור והמין שבלב האדם, הוא המסית את האדם שיהרהר אחר תלמידי חכמים שבדור, ולומר זה נאה וזה לא נאה, בבחינת (הושע י) 'חלק לכם', לכם הם ע"ב צדיקים שבדור".³

והיינו שהאדם השלם צריך שיהיה לבו שלם עם כל צדיקי הדור, שהרי בכל דור ישנו לא רק צדיק אחד אלא צדיקים רבים, וכל אחד צריך שיהיה לבו שלם עם כל צדיקי הדור, ורק היצר הרע שבלבו של האדם מסית אותו להרהר אחרי תלמידי חכמים שבדור ולפסול את חלקם. וכן הזהיר מוהר"ן את אנשיו⁴ לומר לפני התפילה 'הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים שבדורנו, לכל הצדיקים דייקא, ולא רק לצדיק אחד ולו המופלג ביותר.

וכן התפלל על כך תלמידו רבי נתן⁵:

'אשר זה השאר והחמין שבלב, הוא המסית את האדם להרהר אחר תלמידי חכמים שבדור ולומר זה נאה וזה לא נאה, ועל ידי זה חלק לבנו, ונעלמו מאתנו השבעים ושנים צדיקים שבדורנו, ואין אנו יודעים בבירור אחד מהם. רחם עלינו למענך, ותסיר ותבער ותבטל מאתנו השאור והחמין שבלב, עד שנזכה להאמין בכל הצדיקים ולבלי להרהר

¹ שיחות הר"ן אות רצו.

² תניינא פנ.

³ וראה תיקוני זוהר (ג, ב): 'ובגלותא חלק לב"ם, דאינון ע"ב צדיקים דאינון כגוונא דסנהדרין, ורוא דמלא (ישעיה ל) 'אשרי כל חוכי לו, ל"ו בחושבנא סליק תלתין ושית, ואינון ל"ו בארעא דישראל, ול"ו לבר מארעא דישראל, ודא איהו חלק לב"ם, ומאן חלק לבם, שאור והמין דאינון ערב רב'.

ובענין מנין הצדיקים שיש בכל דור, ראה עוד לשם שבו ואחלמה הדע"ה ח"ב דרוש ד ענף יח סימן ה שכתב:

'כי הנה מוכרח הוא שיהיו צדיקים בכל דור כשיעור הראוי לכל תיקון ותיקון. וזהו ג"כ מה שאמרו בחולין צב, א כי ישנם בכל דור מ"ה צדיקים. ובסוכה מה, ב וכן בסנהדרין צו, ב אמרו 'לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל יום, והם המסתכלים באספקלריא המאירה, אבל באספקלריא שאינה מאירה הם י"ה אלף. ובתיקונים תיקון כ"א דף נז, א מבואר כי הל"ו שאמרו הם באמת כ' פעמים ל"ו, והוא במספר ע"ב, כי הם ל"ו בארץ ישראל ול"ו בחו"ל. והם כולם נסתרים כי הם במדרגת לב, ועליהם אמרו סנהדרין צט, א 'לבי גליתי לאברי לא גליתי, והוא לאותן הע"ב צדיקים שהם במדרגת לב, והוא 'לבי שנימטריא ע"ב, עיין הגר"א בתיקונים שם. וכל זה שאמרו הנה הוא בבחינת חילוקי מדרגות, כי ישנם כמה מדרגות בצדיקים כנודע וכמבואר במדרש תהילים מזמור יא, וכל אחד מדרגת הצדיקים הם לצורך תיקון בפני עצמו. ועל זה אמרו כי ישנם בכל דור מדרגת צדיקים שהם במספר מ"ה, והוא לצורך התיקון והאור דשם מ"ה. וישנם מדרגת צדיקים שהם במספר ע"ב שהוא גימטריא חסד, והוא לצורך החסד שיתגלה בפומא דאמה. ותמצית הארה מזה מוכרח להיות תמיד, כי בלא זה לא היה אפשר שיתקיים העולם אפילו רגע אחת וכמו שכתוב בזה"ק תרומה קמט ריש עמוד א ושם עוד קסו, ב. וכן ישנם מדרגת צדיקים שהם במספר י"ה אלף, והם לצורך התיקון דמוד הענין שאמרו רז"ל עבודה זרה ג, ב שהקב"ה רוכב על כרוכ קל שלו בכל לילה ושט בשמונה עשר אלף עולמות'.

⁴ שיחות הר"ן אות רצו.

⁵ ליקוטי תפילות ח"ב מב.

אחריהם כלל, ולא לעשות שום חילוק ביניהם כלל, רק כולם יהיו נאים ואהובים ויקרים בעינינו מאד מאד'.

(ב) ולא זו בלבד, אלא גם כאשר יש מחלוקת בין צדיקים הוהיר מוהר"ן מאוד שלא להמות את אוזניו לשמוע את דברי המחלוקת שמדבר כל צד על חברו, וכתב⁶: 'כשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים, תדע שזה משמיעין אותך תוכחה, על שפגמת בטיפי מוחך וכו'. ובודאי אם לא היה נפגם מוחך, לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים'.

ובליקוטי עצות מובא ענין זה ביתר הרחבה⁷:

'מי שרוצה לחום על חיוו, צריך להתגבר שלא ישמע וישגיח כלל על המריבות שבין הצדיקים השלימים, רק להאמין בכלם, ואדרבא, כששומע המריבות שבין הצדיקים, יקח לעצמו מוסר ויסתכל על עצמו היכן הוא בעולם, כי בזה מוכיחין אותו על שפגם בטיפי מוחו, כי אלו לא נפגם מוחו לא היה שומע המריבות שבין הצדיקים ולא היה נכנס בלבו שום קושיא עליהם כלל, ועיקר המריבה היא רק בשבילו, היינו בשביל זה בעצמו הנזכר לעיל, כדי שיכין ויזכור על ידי המריבה שבין הצדיקים היכן הוא בעולם, שרוצים לגרשו מן החיים האמתיים שהם הצדיקים אמתיים על ידי המריבה הזאת, מחמת שפגם בטיפי מוחו שעליו נאמר: 'כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים'. ומי שהוא כסיל ואינו מבין את זאת באמת, נתרחק על ידי זה ואובד את עולמו. אבל מי שרוצה לחום על עצמו באמת, אדרבא, על ידי זה דייקא נתעורר ומזכיר את עצמו היכן הוא בעולם, כנזכר לעיל, ומבין שזוהו הנסיון שלו וצריך לעמוד בזה הנסיון, שלא ישמע ולא יסתכל על המריבה הזאת, ונתקרב דייקא על ידי זה לצדיקים אמתיים שעל ידי זה עיקר תיקונו לנצח. כי עיקר המריבה שבין הצדיקים הוא בשביל זה דייקא, בשביל נסיון זה שיתרחק המתרחק, כי ראוי לרחקו מחמת שפגם בטיפי מוחו. ואם ירצה לעמוד בנסיון זה, להבין מזה בעצמו גודל פגמו ולא יסתכל על זה, יתקרב על ידי זה דייקא, כי מחמת שפגם כל כך אי אפשר לו להתקרב כי אם על ידי נסיון זה דייקא, והבן. כי באמת השם יתברך הפין חסד הוא ורוצה לקרב המרוחקים אף על פי שאין ראויים לקרבם, אבל אין יכולין להתקרב כי אם על ידי נסיון זה'.

ובליקוטי הלכות בכמה מקומות דיבר על כך שצריך להאמין בכל הצדיקים, ורק מי שמייקר ומעריך את כל הצדיקים יזכה למצוא גם את הצדיק שעל ידו יהיה עיקר תיקונו, אבל מי ששומע לדברי המחלוקת והקטגוריא שיש על הצדיקים, מאבד את כח האמונת חכמים שבו, וסופו לחלוק על כל הצדיקים ולא יקבל מהם תועלת. וזה לשונו בהלכות שבת אות ד:

'בעוונותינו הרבים נתבלבל העולם מאד ונתרבה המחלקת בעולם, ונעשה קטגוריא גדולה בין התלמידי חכמים בעצמם, עד שאין האחד יודע האמת לאמתו, מי הוא הצדיק האמתי שיוכל לתקן אותו בשלימות, ומחמת זה מתגברים המתנגדים החולקים לגמרי על כל החסידים והצדיקים שהיה מימות הבעל שם טוב רבן של כל בני הגולה זכר צדיק וקדוש לברכה, כי מתלוצצים ואומרים שהם מאמינים לכל דבריהם של כל החולקים זה על זה, וממילא לא נשאר אצלם גם אחד מהצדיקים שיאמינו בו, כידוע ליצנות זאת בעולם. אבל באמת לא כך

⁶ ליקוטי מוהר"ן ה, ד.

⁷ ערך צדיק אות ה.

המידה, ולא כך יפה, להם וה' יתברך יסלח להם על זה וישיב לבם אל האמת והאמונה. כי אדרבא, אנו צריכין להאמין בכלם, בכל מי שמנהיג ישראל על פי דת תורת משה בכתב ובעל פה על פי הספרים המיוסדים על אדני פז של הגמרא הקדושה מדרשים וספרי זוהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל וכו', **בודאי אנו צריכין להאמין בכלם**, כי רק מכת העוסקים בחכמות הייצוגיות שעוסקים במקרא לבד ופונים עורף מהגמרא הקדושה והם כמו הקראים ממש למי שבקי בהם ובדרכיהם, וכל לימודם הרע ופירושיהם הרעים הם על פי יסודות האפיקורסים המפורסמים כמו אריסטו וחבריו ימה שמם ונמה זכרם, מכתות כאלו ומספריהם צריכין להרחיק בתכלית הריחוק יותר מהרחקת בעלי ראתן וכו', אבל כל הצדיקים והכשרים המתנהגים על פי דברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא וזוהר וכתבי האר"י והבעל שם טוב ותלמידיו זכותם יגן עלינו, בודאי אסור לחלוק על שום אחד מהם, וכמובן בדברי רבינו זכרונם לברכה בהתורה בהצוצרות בליקוטי הראשון בסימן ה על פסוק 'אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין', שמי שרוצה לחום על נפשו אסור לו לשמוע כלל המהלקת שבין הצדיקים השלימים רק להאמין בכלם וכו'. אך אף על פי כן הוא צריך לברר לו אחד שיהיה אצלו בבחינת שבת לגמרי להתקרב אליו ביותר וכו', שעל ידו עיקר תיקונו'.

וגם צדיקים שאינם הולכים בדרכו של הבעל שם טוב ואפילו מתנגדים ממש, אין מוהר"ן פוסל אותם הם ושלום, כמובא בספר אבניה ברזל⁸ שמוהר"ן אמר לרבי נתן על המיו הג"ר דוד צבי אב"ד שאריגראד 'חמיק הוא צדיק', וצריך להבין שהכינוי 'צדיק' אצל מוהר"ן אינו דבר של מה בכך כשם שרגילים היום לכנות כל אחד שקצת עובד את ה' בשם צדיק, וגם לא כל למדן וגדול בתורה נחשב ממיילא לצדיק, אלא 'צדיק' הוא אדם מוזכך ונעלה מאוד שזכה לשבר את מידותיו הרעות באמת ולעבוד את ה' בכל כחותיו, ואכן רבי דוד צבי היה אדם קדוש מאוד, כמובא שם שארבעים שנה לא ישן על מיטתו כי היה מתירא מפגם הברית, וכל השבוע לא נטל ידיו לאכילת קבע, והיה מחמיר מאוד בהלכה, והיה עמל בתורה כל ימיו. ולרבי נתן הוקשה על כך קצת כיצד מוהר"ן אומר על המיו שהוא צדיק, והרי הוא מתנגד גדול לחסידות (כמובא שם שהיה בתחילה אצל רבי פנחס מקאריין ואחר כך אצל רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב ולבסוף התרחק משניהם, והיה לו שיעור קבוע בכל יום לדבר כנגד החסידים כדי להתרחק מהם ולהרחיק את בני ביתו מהם), והשיב על כך מוהר"ן: 'מה אתה הושב, הוא יחטוף קצת יותר מכות משאר הצדיקים'. כלומר, וכי כל הצדיקים שהולכים בדרך הבעל שם טוב כולם כבר מושלמים ואין להם מה לתקן? ובודאי אף על פי שיש להם עדיין אי אלו חסרונות, הם כבר בגדר צדיקים, ומה בכך שרבי דוד צבי מתנגד לחסידות, אם כן יש לו עוד נקודה שבה אינו מושלם ויצטרך תיקון גם על זה, אבל אין זה מונע אותו מלהיקרא 'צדיק'.

ג) אכן, יחד עם זה, חסידי ברסלב יודעים ומאמינים שהצדיק שממנו צריך לקבל יותר מכולם הוא מוהר"ן מברסלב ז"ל, כי הוא בגדר צדיק הדור שממנו נמשך עיקר הדרך לזכות לתיקון הנפש בדורות האחרונים, ולכן שמים דגש ועיקר גדול על ההתקשרות למוהר"ן. אולם אין בזה כל סתירה להכרת מעלתם של הצדיקים האחרים, כל אחד ואחד לפי ערכו. וגם אין בזה כל סתירה להתקשרות נפשית ומעשית

עם שאר הצדיקים בדורות קודמים ובדורנו שאינם מתלמידי מוהר"ן, כי ענינו של הצדיק האמת הוא שאינו צדיק פרטי משורש מסויים שעומד בסתירה לצדיק משורש אחר, אלא הוא צדיק כללי ששייך לשורש נשמות ישראל וכולם נכללים בו, וממיילא על ידי ההתקשרות אליו באמת ניתן להתקשר גם לכל שאר הצדיקים. ובאמת כל מי שמתקרב באמת לדרכו של מוהר"ן רואה שאין היא סותרת יסודות אחרים שהונחלו לו על ידי רבותיו, אלא אדרבה, מוהר"ן מלמד אותו איך לקיים מה שלמד ולא כל כך הצליח לקיים.

והכלל בזה הוא כמו שכתב רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל⁹ שכל הצדיקים הם בגדר 'רבות בנות עשו חיל', כל אחד ואחד לפי ענינו ומעלתו, ומוהר"ן הוא בבחינת 'זאת עלית על כולנה'. וכל מי שמתקרב לדרכו של מוהר"ן צריך להשריש בעצמו שכל מה שידע על היום על מעלת הצדיקים שהכיר וששמע עליהם, הכל אמת ויציב, ולא נגרע ממעלתם דבר, אלא שמוהר"ן הוא צדיק הדור ששייך לבחינת 'זאת עלית על כולנה', שהוא מושג אחר לגמרי וכמו שכבר נתבאר בהרחבה במאמר 'יחידי הדורות', ובודאי ידיעה זו שיש צדיק מופלג במעלה אין בה כדי להמעיט מערכו של שום צדיק אחר הם ושלום, כי מלכתחילה לא אמור להיות יותר מאשר צדיק אחד כזה פעם בכמה דורות¹⁰.

* * *

שאלה:

האם חסידי ברסלב יכולים לקבל גם מצדיקים אחרים שאינם שייכים לברסלב?

תשובה:

ודאי שכן ואין בכך כל סתירה, ולא רק זה שאפשר להמשיך ולקבל מאחרים כמו שקיבל לפני ההתקרבות, אלא רבים מאלו שזכו להתקרב לדרכו של מוהר"ן מרגישים שעתה הם מבינים יותר טוב את שאר ספרי המוסר שהכירו קודם, וגם מבינים יותר את מעלת צדיקים אחרים שהכירו, ומעריכים אותם יותר. והתסבר בזה הוא שלדרכו של מוהר"ן יש כח לשבור את לב האבן ולפתוח את הלב, וכאשר הלב פתוח הוא יכול ממיילא לקלוט את כל דברי התורה ודברי הצדיקים בצורה טובה יותר.

אולם יחד עם זאת ישנה תופעה מצויה שכאשר אדם מתקרב למוהר"ן יהיו סגנונות מסוימים של מסירת דברי תורה שלא יתקבלו אצלו, למשל, יהיה לו קשה לשמוע תוכחות ממוכיח שמדבר בצורה לא ראויה שגורמת להחלשת השומעים ולא לחיזוקם (ראה ליקוטי מוהר"ן תניינא ח).

⁹ כוכבי אור חכמה ובינה אות כא.

¹⁰ וכמו שכתב רבי יצחק ברייאר ז"ל (יסוד צדיק אות יט) לגבי הצדיקים יחידי הדורות שהם התגלות הארת נשמת משיח: 'אין להאדם להשתדל להיעשות זה הצדיק, ואין לו לחשוב כי כל מי שרוצה ליטול את הכתר הזה נוטל, כי זהו ענין מפורסם של שקר שהובא בליקוטי מוהר"ן, כי אם כל אחד צריך לקבל מזה הצדיק המתגלה אחת בכמה דורות, שזהו ענין של התנוצצות משיח והכנה לגאולה'.

ואף על פי כן מוהר"ן מזהיר לא להשתמש בדעת הגבוהה שמקבלים ממנו בכדי לבזות אחרים שאין להם את הדעת הזו, אלא רק להשתמש בה לעבודת ה', וזה לשונו¹¹:

'ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו, אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם' (דניאל יב), על ידי שנתעורר שכל חדש בעבודת ה' מה שלא היה נודע עד עתה, על ידי זה רבים מישיני אדמת עפר יקיצו, אך אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם, כי צדיקים ילכו בם (הושע יד), שעובדין עם זה השכל את ה' יתברך, ופושעים יכשלו בם, שאינם עובדין בזה את ה' יתברך, רק שעל ידי זה הם מבזין ומחרפין את העולם, על שהם יודעין מזה השכל החדש, והעולם אינם יודעין מזה. וכמו ששמעתי - 'לחרפות ולדראון עולם', היינו לחרף ולבזות העולם, כי אינם משתמשין עם זה השכל החדש רק לבזות ולחרף העולם, על ידי שהם יודעים מזה והעולם הם ריקים וחסרים מזה'.

מתחדשים \\\ חדשות המקורבים

חיים גולד במתנה כפולה: 2 סינגלים חדשים - "זינג מיט מיר", וביצוע חדש לניגון הבעל שם טוב

האמן והיוצר חיים גולד מגיש שני סינגלים חדשים - "זינג מיט מיר" לחן חדש ומקורי שלו, לצד ביצוע מחודש ושובה לב של "ניגון הבעל שם טוב". את "זינג מיט מיר" מבצע חיים באידיש כמו הרבה משיריו, שיר שחובה להקשיב לו ופשוט לזרום איתו.

הביצוע המחודש של "ניגון הבעל שם טוב" מוגש לכבוד היארצייט של נכדו של הבעש"ט הלא הוא רבנו נחמן מברסלב זיע"א שחל בי"ח תשרי.

בשני השירים הופקד על ההפקה המוזיקלית היוצאת מן הכלל יענקי כהן המוכשר, שעמף הכל בצלילים נפלאים ועדכניים.

ניתן לשמוע את שני השירים בקו המקורבים בשלוחה: 82.

קו 'זניכי הישיבות - ברסלב'

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכןסיים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאר תודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4-5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאר תודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים:

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות-ברסלב, בשלוחה: 72

איך חוזרים מאומן? || קובץ שאלות נפוצות לאחר הנסיעה לרבינו

הרב ארז משה דורון שליט"א

שאלה: איך חוזרים מחווייה כל כך חזקה ומרגשת לתוך היומיום והשגרה ומה עושים כדי להמשיך את התוכנות לעבודה?

חוויה חזקה ומרגשת היא מטבעה מוגבלת ואמורה לתת כוח לחיים, ולא דווקא להמשיך באותה עוצמה לאורך זמן. כמו התונה או שמחה אחרת. כמו הזרה בתשובה. כמו מפגש מרומם עם חברים קרובים, כמו ארוחה טובה.

כמו כל חוויה מרוממת, הדברים הטובים משאירים בנו רושם, אך גם הרושם הזה באופן טבעי מטשטש עם הזמן ועלול גם להיעלם. הדברים שנגעו בנו ורוממו אותנו צריכים, כמו נבט קטן, השקיה ומיפוח יומי ושמירה מפני רוחות ומזיקים רעים.

עצה טובה לשמור ולגדל את המתנה שקיבלנו בשעת התרוממות הרוח וההתרגשות, היא לקבל על עצמנו קבלות קטנות וריאליות. דווקא דברים קטנים, "נקודות", כמו שרבינו קורא לזה בתורה רפ"ב, יש להם כוח גדול, כמו התוכנה העצומה של רבי עקיבא על כוח טיפות המים שמכות בסלע ובסופו של דבר שוחקות אותו.

חשוב למצוא לעצמי את ה"תפריט" שמתאים לי, שנעים לי, שלא יעמים ולא ילחיץ אותי ושאינו אוכל לעמוד בו בשמחה.

למשל: כל יום זמן קצר של התבודדות. המש או עשר דקות. אם מתחשק אפשר להוסיף אבל אין מטרה דווקא שיהיה הרבה. המטרה היא שיהיה לפי מידתי ושישמח אותי.

זה לא חייב להיות כל יום באותו זמן, אבל זה יכול להקל על קניית ההרגל למצוא לזה זמן קבוע ונוה, כגון בבוקר לפני הכל, בהפסקת צהרים לפני או אחרי האוכל, בערב לפני השינה וכדומה.

וכמו כן למצוא לעצמי ספר מספרי רבינו או רבי נתן שגם בו אוכל ללמוד כל יום קצת. זה יכול להיות "משיבת נפש" - קובץ בענייני התחזקות מדברי רבינו ורבי נתן, "השתפכות הנפש" - קובץ בענייני התבודדות מדברי רבינו ורבי נתן, "ספר המידות", "שיחות הר"ן", "עלים לתרופה" של רבי נתן או כל ספר אחר.

כדאי לקבוע מידי פעם, אולי פעם בשבוע, ללכת לשמוע שיעורי מתורת רבינו שמהזק ומעודד אותי, או ללמוד משהו מספרי רבינו יחד עם מישהו שהדברים מדברים גם אליו, אולי אפילו מישהו ממשותפי הנסיעה לאומן שהיה לי חיבור אליו.

שאלה: איך מחברים שמיים וארץ?

תשובה: רבינו מלמד בתורה כ"ב שלחבר שמיים וארץ ואת עצמנו אל הצדיקים הקדושים, זה על ידי מצוות מעשיות, על ידי עשייה. עשית חסד,

נתנה ועזרה לזולת, הפצת תורה ואמונה, לימוד תורה, תפילה ואמירת תהילים. כל דבר מעשי, ממשי, שמתגלה בפועל המציאות של העולם הזה.

רבינו שאף מאד להחזיר באנשיו את הגישה המעשית לחיים, את ביטוי התוכנות והרגשות הגבוהים במציאות ממשיית יום יומית.

הנה הם דבריו הקדושים בעניין זה (שיחות הר"ן אות י"ט):

"ואמר: נכפתי מאד להמשיך את העולם אל עשייה שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמוד כך וכך בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר: שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות הם ושלום רחמנא לצלן רחמנא לשזבן, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיוכלה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם הם ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמוד בכל יום ויום כך וכך יהיה איך שיהיה בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד.

וכל עקר מונחתי והפצתי היה תמיד רק לעובדות ועשיות של קדושה בלי שום חכמות כלל, רק שנעמק תמיד בעשיות של קדושה בפשיטות דהינו להרבות בלמוד התורה ולעשות מצוות הרבה בכל יום ולהרבות בתפלה ותחנונים תמיד והכל בפשיטות בלי שום חכמות. והזהיר מאד להיות בשמחה תמיד והרבה מאד לדבר עמנו מזה מענין שמחה כמבאר בספרים הקדושים, אך יותר מזה הרבה לדבר עמנו בעל פה והזהיר מאד בכמה אזוהרות כמה וכמה פעמים להיות אך שמח תמיד".

יש כמובן עצות מעשיות שרבינו נותן; מהיאת כפיים, ניונים וריקודים, שיחת חברים, בדיחות והשתטות (בלי לפגוע בזולת כמובן) ולימוד זכות על עצמנו בראיית כל הטוב שעשינו וזכינו בעולם הזה.

שאלה: איך מתמודדים עם הנפילה ותחושת הריחוק שפוגשת אותנו לעיתים בשחזורים מאומן?

תשובה: רבינו מלמד שיש הכרח בירידה לפני כל עליה חדשה. לפני הכל צריך לא להיבהל מזה ולא לפרש את זה כאילו מרחיקים אותי משמייים ולא רוצים אותי, כאילו כל העניין הזה בעצם לא בשבילי וכי. הירידה נועדה להתנתקות מנאוה וזיחה הדעת ולקנות ענווה אמיתית, תחושת הריחוק היא מכהן נאמנות, האם אנחנו רוצים את האמת ואת קרבת הצדיקים בכל מקרה, לא משנה מה נרגיש, או שאנחנו רוצים את הקדושה רק בתנאי שזה יהיה מלווה בהרגשת תענוג רוחני ו"אורות".

רבינו מלמד דבר גדול בעניין הזה: הרגשות הקשים שאנחנו עוברים אינם בשליטתנו. הם כמו גלים שבאים והולכים, לוקחים אותנו כל פעם למקום אחר. מה שכן בשליטתנו זה איך להתייחס לרגשות האלה. אם אנחנו זוכרים שזה רק הרגשה ולא המציאות - נעבור את הגלים ונמשיך הלאה במסע אל הקודש. אם נזדהה עם הרגשות הקשים וניתן להם להחליש את האמונה שלנו, אם נסיק מהם מסקנות של ויתור ויאוש - טעינו. אפילו אם אני מרגיש "השם לא רוצה אותי", אני תמיד מאמין ויודע: השם אוהב אותי תמיד, יהיה מה שיהיה, מה שאני מרגיש זה רק ניסיון, זה לא האמת, ואני לא אוותר על קרבת השם ועבודתו לעולם, יהיה מה שיהיה, יעבור עלי מה שיעבור. עם אמונה שהשם לצידינו ואוהב אותנו, רוצה בנו ושמח במעשינו, נעבור את הגלים ונגיע בעזרתו יתברך לחוף חדש של אמונה ושמחה ותקווה. הגלים ישטפו וילכו לדרכם, ואנחנו נמשיך לעשות את שלנו בלי להיבהל וכלי להתבלבל. ובכל חוף מבטחים חדש שאליו נגיע נהיה כבר ענוים יותר, מאמינים יותר, נאמנים יותר ודבוקים יותר בקדושה.

שאלה: מה זה בדיוק התקשרות לצדיקים ואיך מעמיקים אותה?

תשובה: התקשרות לצדיקים זה אהבה. רבינו אומר שמי שמקרב אותך לה' אתה אוהב אותו. מי שאוהב אותך אתה אוהב אותו. וכשאוהבים רוצים לשמח את מי שאוהבים, רוצים לעשות את מה שהוא מבקש.

גם כאן אנחנו חוזרים בפשטות לקיום עצות רבינו: ללמוד זכות, להתבודד, ללמוד את הספרים של רבינו ורבי נתן.

וכשאוהבים את רבינו, וכשרוצים להעמיק ולחזק את האהבה הזאת, עושים מה שהוא מבקש ומה שהוא מבקש זה לקרב את עם ישראל אל השם יתברך.

אם הכרתי מישהו שקירב אותי אל השם יתברך, שנתן לי אמת ואמונה ותקווה ושמחה, אני באופן טבעי רוצה לספר על זה לכולם.

ואלו היו דבריו האחרונים עלי אדמות של רבי נתן, התלמיד הגדול: תפיצו את האור והדעת של רבינו, תנו לעוד יהודים להכיר את המתנות הקדושות של רבינו.

ורבינו כותב בתורה כ"ב, שעל ידי שעוורים לצדיק להפיץ דעתו, אז זוכים להתקרב אליו יותר יותר.

המקורבים

קו המקורבים: 077-31-40-331

בס"ד גליון נו' פרשת לך לך ה'תש"פ

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר המערכת

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם שיר שילמד אותנו לא לרדוף אחר הרוח; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - תורה זו; נמשיך במדור הבהיר שער ברסלב המאיר את עינינו במשנת ברסלב, והפעם: העניין הנפיץ: 'מפורסמים של שקר' ונחתום עם שו"ת ברסלב - בשאלה: 'איפה מוצאים את רבי נחמן שלי?'

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון.

אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום חודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה!!

העורך

חדשות המקורבים

מתחדשים

אהרון פרוכטר ודודי קליין מגישים: 'רודף אחרי הרוח'

את 'רודף אחרי הרוח' הוציא פרוכטר למעשה לפני שנה, אך משהו הציק לו בעיבוד וכביצוע וכעת עם בוא החורף הוא מגיש אותו מחדש בדואט עם חברו דודי קליין, זמר צעיר ומוכשר שעתידי עווד לפניו.

פרוכטר חסיד ברסלב בכל נימי נפשו הלחין את 'רודף אחרי הרוח' במהלך 'התבודדות' לפני כשנתיים, לחן חורפי חם ומתאים בדיוק לתקופה זו.

"רודף אחרי הרוח" הוא למעשה שיר מוסר על הרדיפה אחרי הבלי העולם הזה, ועל כך שאנו בני המלך ועלינו להתנהג בהתאם.

אל מלאכת העיבוד צירף אליו פרוכטר את המוזיקאי והמעבד דוד מירון שתפר לחן המיוחד הזה את הצלילים המתאימים.

את השיר ניתן לשמוע בקו המקורבים בשלוחה: 82.

שו"ת ברסלב ❖❖ עמוד 8	שער ברסלב ❖❖ עמוד 6	לוח קו המקורבים ❖❖ עמוד 5	ללכת עם תורה ❖❖ עמוד 4	פשט ופנימיות ❖❖ עמוד 2
-------------------------------	------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

השיעורים הקבועים

השיעורים הקבועים לשבת פרשת לך לך ולשבוע פרשת וירא						
יום	חדש חשוון	הדף היומי מסכת נדה	משנה ברוכה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"א מוהר"ן	ליקוטי חלק 2 הלכות	העמוד היומי בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	יא	י	חזרה	ק"ז:	ר	צז.
א	יב	יא	תמג, ג	ק"ח.	רא	צז:
ב	יג	יב	תמד, א	ק"ח:	רב	צח.
ג	יד	יג	תמד, ב-ד	ק"ט.	רג	צח:
ד	טו	יד	תמד, ה-ו	ק"ט:	רד	צט.
ה	טז	טו	תמד, ז	ק"ק.	רה	צט:
ו	יז	טז	חזרה	ק"ק:	רו	ק.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האזפנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על כך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ לך לך – אל נשמתך ~

שיתרחק ממשפחתו ובני ארצו, וילך לארץ ישראל ששם יוכל להמשיך באמונתו בלי מפריע.

ועל זה הבטיח לו כל הברכות האלו, כדי שיוכל להמשיך בעבודתו בלי מפריע. ולכן נאמר בלשון 'לך לך' – שפירושו 'בשבילך', להנאתך ולטובתך. והטעם שלא אמר לו היכן המקום – הוא כדי לחבכה בעיניו. והטעם שלא נגלה אליו בתחילה הוא משום שעדיין לא היה בארץ ישראל, ולכן רק דיבר אליו (בחלום או ברוח הקודש – רמב"ן), ורק כשהגיע לארץ ישראל נגלה אליו.

והטעם שאמר לו 'מארצך ומולדתך ובית אביך' – הוא כדי להקל עליו העניין, ולכן הזכיר העניין מדרגה לדרגה; בתחילה אמר 'מארצך' [דהיינו מדינתך] שהוא הקל ביותר, ואחר כך אמר 'מולדתך' [דהיינו החברים] שהוא קשה יותר, ולבסוף אמר 'מבית אביך' [דהיינו המשפחה] שהוא קשה יותר.

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים מבואר שהשם יתברך הוליו מדרגה לדרגה; בתחילה רק דיבר עמו בלי להתגלות אליו, וגם לא גילה לו להיכן ללכת אלא רק מהיכן לצאת, והזהירו שיצא 'מארצך ומולדתך ומבית אביך', כלומר שיעזוב את ארצו לבדו ולא יקח עמו בני משפחתו וכמו שעשה בתחילה כשיצא מאור כשדים]. וכל זה היה כדי לנסותו. ואחר כך מיד כאשר שמע אליו והתחיל ללכת – מיד גילה לו להיכן לילך, וכשהגיע לשם – מיד נגלה אליו. וכאשר נפרד לגמרי ממשפחתו ושילה אף את לוי – אז הראה לו את כל הארץ.

נמצא שבפסוק זה החל השם יתברך להכניסו ולהנכו לעבודתו, כאשר התחיל לנסותו ולהוליו מדרגה לדרגה. ועל זה דרשו חז"ל את הפסוק "שמעי בת וראי והטי אזנך" שמדבר לכל נשמה ומדריכה איך להיכנס לעבודתו יתברך. ובפסוק זה מבואר שצריך לילך מדרגה לדרגה; בתחילה 'שמעי בת', ורק אחר כך 'וראי' ואחר כך 'והטי אזנך', וכל זה תלוי ועומד בכך שיעמוד בנסיון של 'ושכחי עמך ובית אביך'.

ובספר 'קדושת לוי' מבואר שכשאמר לו 'לך לך' היינו כפשוטו שילך לו באשר ילך, כלומר לכל מקום שרואה צורך ללכת, כי באמת בכל מקום שהולך, שם הוא מקומו, כי יש שם ניצוצות הקדושה השייכים אליו, וממילא בכל דרך שהולך – הוא מתקדם והולך 'אל הארץ אשר אראך', כלומר למקומו השלם והאמיתי. כי כל המקומות שבדרך אינם בדיעבד, אלא הם חלק מהדרך בכדי להגיע אל התכלית שהוא ארץ ישראל, שבלא כל הדרכים שבאמצע אי אפשר להגיע אליהם.

ונמצא מכאן שגם ההדרכה לכל אחד הוא – להאמין שכל הדרכים והמצבים שעובר בהם – הכל הוא חלק מהדרך שמוכרח לו לעבור בכדי להגיע אל מקומו האמיתי שהוא הארץ ישראל' שלו. ובלי כל המקומות והמצבים האלו [שיש בהם ניצוצות שהוא צריך להעלות ולתקן ולהכיר אל נשמתו] לא יוכל להגיע לשם.

בפרשת לך לך מתחיל הכתוב לספר באריכות [לעומת שתי הפרשיות הראשונות 'בראשית' ו'נח' ששם סיפר הכתוב בקיצור נמרץ על משך של כאלפיים שנה], כשהוא מתחיל עם אברהם אבינו, ומספר באריכות ובפרוטרוט כל דבר ודבר מהייו במשך כמה פרשיות, ואחר כך עם יצחק ועם יעקב ועם יוסף, ואחר כך [בחומש שמות] על משה רבינו וכל סיפור יציאת מצרים וקבלת התורה, ואחר כך [בחומש במדבר] על דור המדבר.

כי מפרשת לך לך מתחיל 'אלפיים תורה', שבשבילה נברא העולם, וכל האלפיים שנה הראשונים לא היו אלא 'הקדמה' לזה (כפי שהזכרנו במאמרים הקודמים), ולכן מכאן ולהלן נאה ויאה האריכות, כי אכן כאן נמצאת ה'תורה', וללמוד אותה אנו צריכים, כל פרט ופרט.

* * *

אברהם אבינו היה הראשון (לאחר הטא אדם הראשון) שהשם יתברך פנה אליו, והחל להדריך אותו ולהורות לו מה לעשות, ואף הבטיח לו הבטחות מופלגות מאד על כך. וזהו התחלת הפרשה "ויאמר ה' אל אברהם לך מוארצך וגו' אל הארץ אשר אראך". אמנם יש כאן הרבה תמיהות, הן באופן הפנייה אליו, והן בעיקר בפרטי ההוראה, וכפי שיתבאר תיכף.

אך תחילה יש להקדים את מה שיתבאר להלן בהרחבה בעז"ה, שכל הפסוק הזה לא נאמר רק לאברהם, אלא לכל נשמה מישראל. וכמו שדרשו חז"ל ("כ"ר לט, א) על זה את הפסוק (תהלים מה) "שמעי בת וראי והטי אזנך, ושכחי עמך ובית אביך", שדומה למה שנאמר לאברהם "לך לך מוארצך ומולדתך ומבית אביך". נמצא שכפי מה שנבין את ההוראה שניתנה לאברהם, נוכל ללמוד ולהבין מה ההוראה שניתנת לכל נשמה ונשמה מאתנו.

הפליאות הם: א. לא מובן מה פתאום פנה אליו השם יתברך וביקש ממנו לעשות דבר כזה, ועל מה מגיע לו הבטחות כאלו (רמב"ן). ב. בתחילה לא נראה אליו ה', אלא רק דיבר אליו. ורק לאחר מכן כשהגיע לארץ ישראל נאמר 'ורא אליו ה'', וכמה נשתנה מיצחק ויעקב ומשה ושאר נביאים שמיד נגלה אליהם ה' (אור החיים). ג. ההוראה תמוהה מאד 'לך לך' – להיכן – 'אל הארץ אשר אראך', הוראה שאין בה שום הוראה, כי להיכן יתחיל ללכת (רש"י, רמב"ן, אור החיים, קדושת לוי). ד. צריך להבין ריבוי הלשונות 'מארצך ומולדתך ומבית אביך', שלכאורה כולם אחד (רמב"ן, אור החיים, ליקוטי הלכות). ה. הלשון 'לך לך' הוא משונה ולכאורה מיותר (רש"י, ליקוטי הלכות). אמנם לדברי הרמב"ן כך דרך המקראות.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בדברי רש"י והרמב"ן מבואר, שהתחלת העניין היה מה שמבואר בסוף פרשת נח 'ויצאו אתם מאור כשדים' שבפסוק זה מרומז מסירות נפשו של אברהם אבינו, שהיה חזק באמונתו עד שהסכים ליפול לתוך כבשן האש, ונעשה לו גם וניצל, ובהמשך לזה ביקש ממנו השם יתברך

ובספר 'ליקומי הלכות' מפרט העניין באר היטב לעובדא ולמעשה. ולפי דבריו פנה השם יתברך אל אברהם והדריכו איך יזכה להיכנס לדרך האמיתית של נשמתו. ובשביל זה אמר לו 'לך לך' – כלומר לך אל עצמך, אל נשמתך. ואיך – 'מארצך וממולדתך ומבית אביך', שהם מרמוזים על כל הדברים המונעים מהאדם להגיע אל נשמתו, דהיינו 'ארצך' – הוא הגשמיות של העולם, והכבוד והעצלות שהם יסוד העפר. 'מולדתך' – הם הטבעיים והתכונות של כל אחד שעמם הוא נולד, והם מונעים ממנו להתקרב אל הקדושה. 'מבית אביך' – הם חבריו ומשפחתו, שהם מונעים ממנו בדרכי ליצנות וכדומה מלהפיש את האמת ולהגיע אל נשמתו. וכאשר יתנתק מכל אלו – אזי יגיע ממילא 'אל הארץ אשר אראך' – דהיינו אל אור נשמתו, שהוא קדושת ארץ ישראל.

* * *

וביאור העניין כך הוא:

אברהם אבינו היה הראשון: א. שיחפש את הבורא. ב. שפרסם אותו. ג. שעסק בגמילות חסדים. ד. שזכה לקבל מצות ברית מילה. וכל העניינים האלו הם אחד וכפי שיתבאר.

ונקדים לזה תמיהה פשוטה: מדוע קשר אברהם אבינו את החסד שעשה עם פרסום האמונה, כמבואר בדברי חז"ל שכל מי שהתארח אצלו – הכריח אותו להודות להשם יתברך, ולכאורה הוא נותן מען לפגם בכל החסד שעשה, שנראה כאילו אין זה חסד נקי אלא לשם ממרה אחרת, ומדוע לא חילק זאת לשניים: בית מדרש – ששם מפרסם האמונה, ובית הכנסת אורחים – ששם עושה חסד בלי תמורה, אפילו לא תמורה רוחנית.

אך העניין הוא, שאברהם אבינו היה הראשון שהבין שהשם יתברך ברא את העולם – לא רק בשביל 'לתת' אלא גם בשביל 'לקבל' (כביכול). כלומר שהשם יתברך מקבל תענוג ונחת מהעולם, ועל ידי זה נעשה 'ייחוד' בין שתי צדדים, כאשר השם יתברך משפיע כל השפע של העולם באתערותא דלעילא, והוא מצפה לקבל גם כן מלמטה באתערותא דלתתא [העלאת מ"ן, והמשכת מ"ד].

ומחמת כן היה הראשון שיחפש את השם יתברך. כי קודם אליו – גם הצדיקים שהיו, לא 'חיפשו' אותו אלא ידעו על מציאותו. ורק הוא היה הראשון שלא ידע על קיומו יתברך, ובכל זאת 'חיפש'. והרי כל עניין החיפוש הוא 'לפנים משורת הדין', כי אינו מוטל עליו כלל, אלא יש בזה 'נתינה' אליו יתברך. וכשגילה אותו – לא הסתפק בכך שהוא יודע, אלא הלך ופרסם זאת בכל העולם, וגם זה הוא כביכול 'נתינה' אליו.

ובזה נעשה מרכבה למדת החסד והאהבה, שעניינו נתינה מזה לזה, וכמו שאמרו עליו חז"ל הלשון 'חסיד שמתחסד עם קונו', שהאמין שהשם יתברך נותן לנו חסד, כדי לקבל כביכול בחזרה גם כן חסד [לפנים משורת הדין] ואהבה [נתינה והענקה], ולכן הוא נקרא 'אברהם אוהבי'. ומכה זה הלך ועשה חסד עם כל באי עולם, אבל התנה זאת בכך שייגמלו' חסד בחזרה עם קונם, כי זה כל עניין החסד – לעשות

ייחוד בין הנותן ובין המקבל, כשכל אחד מקבל תענוג ותועלת כביכול מהשני.

ובשביל זה קיבל מצות 'ברית מילה', שהוא הוא הביטוי לכל זה. כי 'ברית' – עניינו חיבור של אהבה בין שתי צדדים, והשם יתברך גילה לו בזה שצדק בדרכו, והסכים עמו לכך וזכר עמו הברית. נמצא שאברהם אבינו היה 'ראש למאמינים' 'ראש לנימולים' 'ראש לגומלי חסדים' – וכולם אחד.

* * *

והנה מחמת שהוא זכה לכך – להיות הראשון שהתעורר באתערותא דלתתא, על כן הנהיג אותו השם יתברך בדרך זאת, כי בכך הפיץ השם יתברך. ומשום כך – לעומת שאר הצדיקים שהשם יתברך כביכול 'קרב עצמו אליהם', כי הם לא התעוררו להתקרב אליו, ולכן נגלה עליהם מיד – אצל אברהם אבינו לא עשה כן, אלא להיפך – קירב אותו אליו.

ולכן פתח ואמר לו 'לך לך' – כלומר, התחל ללכת אל נשמתך, שהוא החיבור והקרבה עם השם יתברך. וזה גם הכוונה 'ארץ ישראל', כמבואר בדברי הוזה"ק ש'ארץ ישראל' אינו רק שם מקום, אלא שם של דרגה, שהוא שלימות הגילוי של הנשמה. ולכן לא גילה לו היכן זה, כי זה התכלית – שיחפש זאת בעצמו באתערותא דלתתא.

וגילה לו היכן הוא ההתחלה, שהוא 'ארצך' 'מולדתך' 'ובית אביך' – שהם מהות כל הדברים המסתירים ממנו את קדושת נשמתו [שהיא קדושת ארץ ישראל]. ושם נמצא עיקר בחירתו וחיפושו, לחפש איך להודיך מהם ולהפוך אותם אל הקדושה. ואז, כשילך בדרך זו ויתקדם מדרגה לדרגה – יתגלה לו ממילא 'הארץ אשר אראך' – שהוא קדושת נשמתו, ואזי זכה לזה בעצמו באתערותא דלתתא.

ואברהם אבינו הפיץ בכך, והתחיל להתייגע לילך בדרך זו. וכמבואר בזהר הקדוש גודל היגיעה והחיפוש שהיה לו אחר קדושת ארץ ישראל [כמבואר שם הרבה לשונות: יגע וחיפש וחקר ובדק ואיזן והיקר וכו' עד שנתגלה לו]. ויחד עם זה היה לו עשרה נסיונות [שלא היה לשום צדיק לפניו], כל זה כדי לסייע לו בדרכו לילך ולהתקדם מדרגה לדרגה, עד שיוכה הוא בעצמו להתקרב להשם יתברך, ולא רק לקרב את השם יתברך אליו.

וזה תחילת היהדות, והתחלת הכניסה לעבודת ה', שעל זה בא הפסוק 'שמעי בת וראי' להדריך כל נשמה מישראל בדרך זאת. לידע ולהודיע שהעולם הזה הוא מקום של הסתרה, שכל תכליתו הוא להבין שהשם יתברך ממתין ומצפה מתי נתעורר מצדינו לחפשו ולהתקרב אליו, דרך כל המסכים וההסתרות הללו, והוא מוליך ומדריך כל אחד בדרך המיוחדת אליו, כאשר כל המקומות והמצבים שעובר בהם – הם כולם חלק מהדרך המיוחדת אליו להגיע אל הגילוי האלוקי המיוחד אליו, שזוהו נשמתו וה'ארץ ישראל' שלו. ואם ידע כל זה – יהיה לו רצון וכה וחשק לעמוד בנסיונות הללו, שאינם כדי להרחיק, אלא אדרבה כדי להביאו אל הייחוד והברית האמיתית עם השם יתברך.

ועל זה באים כל הברכות: 'אעשך לגוי גדול' וגו', כלומר אם תלך בדרך זו לא יחסר לך כלום, ואדרבה, דווקא על ידי כך תגיע לכל הטובות שבעולם בגשמיות ורוחניות.

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

לך לך אל הארץ

הנה אף שאברהם אבינו נתנסה בעשרה נסיונות, מ"מ לא כל הנסיונות נכתבו בתורה בפירוש, אבל אחד מהנסיונות שמפורשים בתורה באריכות הוא עניין ז' של לך לך מארצך וכו' אל הארץ אשר אראך (והירידה אח"כ למצרים עם שרה).

ועל פי דברי רבינו ז"ל יובן היטב כי עיקר עניינו של אברהם אבינו הוא גילוי האמונה, וזה תלוי בארץ ישראל, כי באמת הארת האמונה הוא בארץ ישראל וע"כ הוכרח ברהם אבינו לילך לארץ ישראל, ודייקא שם "ואעשך לגוי גדול ואברכה מברכך" וכו', כי הכל תלוי באמונה שזוכים דייקא בארץ ישראל ונע"י מה שהובא בפנים דברי הוזה"ק שבאמת כל התקרבותו של אברהם אבינו לאור האמונה היה ע"י ארץ ישראל.

ההכרח לירד למצרים

אמנם היה בזה נסיון נוסף, שאולי אף יותר גדול מעצם הנסיון לילך לארץ ישראל, והוא מה שהוכרח אח"כ לילך למצרים (וכפי שפירש רש"י), כי כן הוא

הערות וביאורים || פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

וזה שאמר חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צז:): אין משיח בן דוד בא, אלא עד שתכלה פרוטה מן הכיס, הינו, שיכלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנפים ומכסים כל הנפים בדרך הטבע, כי עקר הנפים בארץ ישראל (תענית י) ארץ ישראל שותה תחלה, ושתיתיה מתהומות, שהם לשון: "ותהם כל העיר" (רות א), שעל דבר נפי תמהין העולם, וזהו (תהלים מ"ב): "תהום אל תהום קורא" כי יש נפים עליו, שהוא בחינת תהום עלאה, ויש נפים בתתאיו, שהם בחינת תהומא תתאה ומלאך שכלול מכל הנפים משני התהומות דמניא לעלא (תענית כה:), שהוא בחינת עגולים, בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים פ"ט): "ואמונתך סביבותיך" ופריטא שפותיה שהוא בחינת תפלה כמו שכתוב (שם נ"א): "אדני שפתי תפתח" והוא כללות הנפים.

וזה פרוש: עד שתכלה פרוטה מן הכיס, כי יש בני אדם המכסים כלליות הנפים הכלולים במלאך דפריטא שפותיה, מכסים בדרך הטבע, ובשתכלה זאת ותתרה אמונה בעולם אז יבוא משיח כי עקר המלאך תלוי בזה, כמו שכתוב: "תבואי, תשורי מראש אמונה".

צריך להאמין שיכולים לפעול ניסים וכן להאמין שנעשים ניסים

רבינו מבאר כאן נקודה נוספת, שענין האמונה בניסים, מלבד מה שהוא כולל את האמונה בהתחלה, להאמין שיכול להיות ניסים, כי יש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, ועל כן בכח התפילה לפעול ניסים למעלה מן הטבע, מלבד זאת יש נקודה נוספת שהוא האמונה בניסים שרואים, להבין ולהפנים שזה אכן גם למעלה מדרך הטבע, ולא לנסות לומר שזה עניין טבעי, שזה דרך האפיקורסים שאין להם אמונה בניסים ומסים את כל הניסים בדרך הטבע, והאפיקורסות הוות נכנסת הרבה פעמים אף בלבות בני ישראל הכשרים, מאחר שאנו בגלות, וכל הגלויות כלולים בגלות מצרים שהם היפך האמונה בניסים, וע"כ יש נסיון מיוחד שאף כשרואים ניסים נפלאים, מ"מ הבעל דבר מלביש את הכל בדרך הטבע כאילו לא היה כאן שום ישועה, אבל כשיכלה עניין זה ונזכה להאמין בניסים ולראות בכל דבר את הנם שבו ולא להלבישו בדרך הטבע, אזי יבוא משיח, שזה בחינת עד שתכלה פרוטה מן הכיס, שלא לכסות את הניסים (שהם בחי' פרוטה, כי הם כלולים במלאך דפריטא שפוותיה, וצריך להוציאם מן הכיס, היינו מהכיסוי בדרך הטבע).

כפי מה שמאמין בניסים שהיו עמו כך מתחזק להאמין בכח התפילה לפעול ניסים

ובאמת האמונה ביכולת של התפילה לפעול ניסים, תלויה ועומדת באמונה הזאת בכך שיש ניסים שפעלנו כבר, וכפי שמאריך בזה מוהרנ"ת (בליקוטי הלכות הלכות נחלות הלכה ד אות ג) וז"ל 'כי יש פמה מיני חלישות תדעת בלב האדם בענין זה פאשר יודע כל אחד בעצמו ורב בני אדם נדמה להם שהוא אין לו כח לזה ועל כן אינו מתחזק בתפלה. ועקר הניגעה הוא בתחלה, דהינו

בעת שמתחיל להתחזק להתפלל בכונה בבחינת כל התחלות קשות, כי אז עדין לא ראה שום פעולה על ידי תפלתו. אכל בשזוכה להתגבר בכל כחו להתפלל בכונה עד שזוכה לפעול איזה דבר בתפלתו כגון שהתפלל על איזה דבר ונענה אזי הוא מתחזק בזה להאמין גם בעצמו שיש לו כח לפעול בתפלתו מאחר שרואה שגבר שמוע ה' ויתברך גם תפלתו ונענה ואז נעשה אצלו גלי לקבל השפע. כי עקר התהוות הפלי הוא על ידי האמונה, דהינו על ידי שמאמין גם בעצמו שה' יתברך שומע גם תפלתו וכנ"ל.

עמלק ומצרים מחלישים לב האדם ומכסים כל הניסים בדרך הטבע

ואחר כך (באות יב) מאריך לכאר שזה מה שקליפת עמלק מחלישה את לב האדם שלא להתבונן בישועות שכבר פעל, וז"ל שם 'כי בחינת קליפת המן עמלק רוצה להפיל שכהה בלב האדם פאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיענו כלל עם ושלום. אחרי אשר באמת כבר ראינו בעינינו ישועות נוראות נפים ונפלאות עד אין חקר ואין מספר שעשה עמנו בכל דור עד היום הזה. כי הוציאנו ממצרים באותות נוראות כמפוסת באותות וקמופתים וכו' ונתן לנו את התורה באותות נוראות וכו'. ויהושע כבש ארץ ישראל שלשים ואחד מלכים וכו'. וכל הנפים והישועות שבימי דוד ושלמה וכן בכל דור. אכל עמלק יפח שמו, רוצה להתגבר בכל פעם ולהחליש לב האדם פאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיע כלל, ועל ידי זה בעצמו הוא מתגבר על ישראל גם בגשמיית ומאריה תגלות' עיין שם עוד אריכות בזה.

היינו כי עמלק הוא בחי' שורש קליפת מצרים (כמבואר שם אות יד), והם היינו עמלק ומצרים, מכסים את כל הניסים בדרך הטבע, וע"י מחלישים לב האדם כאילו לא היה לו מעולם שום ישועה, ולא פעל שום דבר בתפילתו, וע"י

הם מחלישים את האדם מהאמונה בכח התפילה לפעול ניסים וישועות, וע"כ מוכרחים את שני הדברים, דהיינו בכל נם שרואים, להאמין שזה נם ולעשות מזה עסק (בכחי' ותהום כל העיר וכדלקמיה), ועי"ז נוכל להאמין בכח התפילה לפעול ניסים וישועות למעלה מן הטבע.

ארץ ישראל שתייתה מהתהומות היינו מהניסים

וזה מה שמביא רביז"ל שארץ ישראל שותה תהילה ושתייתה מהתהומות שהוא לשון ותהום כל העיר, כי עיקר השפע של האמונה שיש בארץ ישראל (כמבואר לעיל וכמו שכתוב שכן ארץ ורעה אמונה), הוא מחמת שבארץ ישראל יש שפע של "תהומות" שהוא לשון ותהום כל העיר, היינו שכל העיר דיברה מזה, וכך הוא הדרך הנכונה והמיתית שבכל נם שקורה עם האדם, ידבר בזה הרבה ויספר לחבריו, וכן בעצמו יתפעל מזה מאוד בכחי' "ותהום כל העיר", ועי"ז עצמו מאיר בארץ ישראל שפע הדעת של אור האמונה.

ניסים עילאין ותתאין היינו למעלה מן הטבע ובדרך הטבע

והנה רבינו מדגיש בזה שיש ניסים עילאין וניסים תתאין, ויש לפרש בזה בשני אופנים (ומסתמא שניהם אמת), אופן אחד שניסים עילאין היינו נסים למעלה מהטבע, וניסים תתאין היינו נסים בתוך הטבע, כי באמת נעשים הרבה ניסים עם האדם שמלוכשים בדרך הטבע ואם רק יתבונן האדם יראה כמה כל פרט ופרט שיש אצלו מלא בהשגחה פרטית נפלאה מאוד, ועי"י שיתבונן בזה, ובפרט באופן של עסק בכחית ותהום כל העיר, עי"ז יתחזק באמונה ובפרט באמונה בכח התפילה, ואמנם לפעמים קשה להתעורר לראות ולהתבונן בניסים שבתוך הטבע שהם בחינת הניסים הנסתרים, אבל עי"י הניסים שלמעלה מהטבע יכול האדם להתעורר להתבונן גם בניסים שהם בתוך הטבע, וכמו שכתב הרמב"ן בסוף פרשת בא 'ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, עיין שם, עכ"פ זהו אופן אחד שניסים עילאין היינו למעלה מן הטבע, וניסים תתאין היינו למטה בתוך הטבע.

באופן נוסף היינו בעליות ובירידות

ואופן שני יש לפרש שניסים עילאין ותתאין הוא לשון למעל ולמטה, עליות וירידות, דרי מעלה ודרי מטה, היינו כי יש ניסים וישועות שאדם מקבל סיעתו דשמיא שזוכה לאיזה עלייה, להארה בתפילה, או לאור בתורה, וכל כיוצא בזה, שזה בחינת ניסין עילאין, שהם בחי' עלייה, שמעלים את האדם, אבל יש ניסים תתאין, שהוא דווקא באופן כזה שהאדם נשאר עם המוחין דקטנות שלו, וכל הבלבולים והנסיונות שעובר עליו, אבל שם דייקא הוא מצליח לחזק את עצמו ולעשות איזה תנועה בשביל השי"ת, לעסוק בתורה ובתפילה, ולנתק עצמו מעט מהגשמיות, שבאמת זה נם וישועה לא פחות מההצלחה והעלייה שיש לאדם, ובאמת הוא אף נם יותר גדול, אם יתבונן בזה האדם מעט, כי מה שהשי"ת משפיע לאדם איזה מוחין דגדלות, אי"זיודיש כל כך, כי בוודאי השי"ת יכול להשפיע לאדם כל טוב, אבל שאדם נשאר עם כל הבלבולים והנסיונות והקטנות, ואעפ"כ הוא מצליח להחזיק מעמד כפי יכלתו, זהו באמת נם נפלא מאוד. ויעוי' בגמ' [סוכה נב ע"א] 'דרש רבי יהודה לעתיד לבא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוהמו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכין והללו בוכין, צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה, ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה, ואף הקדוש ברוך הוא תמה עמהם שנאמר כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה כימים ההם גם בעיני יפלא, ומבואר שמה שישיראל כובשים את יצרם בגלות המר הזה, הוא פלא גדול כל כך, עד שאף השי"ת מתפלא על זה, כי זה באמת נם ופלא ממש וכנ"ל ונראה שעיקר התמיהה היא על הצדיקים איך הצליחו לכבוש יצר הרע כזה, כי על הרשעים אינו כ"כ תימה, וכמבואר ביומא כ ע"א שהקב"ה אומר על מה שהמו ביום כיפור לפתח המאת רובין, ופירשי' יצה"ר

מהמייאן בעל כרחן, וא"כ זה אינו פלא כל כך, אלא עיקר הפלא הוא מה שהצדיקים כובשין את יצרן].

אין לך כל טפה שבא מלמעלה שאינו עולה כנגדו ג"ט מלמטה

והנה מבואר בגמ' בתענית (דף כה ע"ב) 'תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר אין לך טפה מלמעלה שאין תהום יוצא לקראתו שלשה מפחים' ואו מפחים, ועי"ש, ועל פי הנ"ל יתבאר שהכוונה לניסים עילאין ותתאין (שהם בחינת תהום וכחי' שתיית הגשמים כמבואר מלשון רבינו), כי יש מים שבאים מלמעלה, שהם בחי' ניסין עילאין, למעלה מן הטבע, אבל יש ניסים בתוך הטבע, שהם הרבה יותר תדירים אלא שהם מכוס, וכשזוכים להתגלות הניסים של למעלה מן הטבע, עולה כנגדו ב' מפחים או ג' מלמטה היינו שמתגלה הניסים שבתוך הטבע, ועד"ז באופן השני, שכשאדם רואה את ישועת ה' באופן שמאיר לו איזה אור בתורה ובעבודה, מזה הוא יכול להתעורר להבין ולהתבונן בעוצם הנם והחסד שעושה עמו השי"ת למטה, כשהוא כמחזין דקטנות, שזה באמת נם ופלא מה שיש לו כח להחזיק מעמד וכנ"ל (והנה המאמר הנ"ל אף שאינו מפורש בגמ' שנלמד מהפסוק תהום אל תהום, אבל באמת זהו ממש עניין הפסוק הזה שהתהום שלמטה קורא לעבר התהום שלמעלה, היינו שהוא מתגלה על ידן, וכפי שמוכח בהמשך הגמ' שם פסוק זה לעניין ניסוך המים, ובאמת זה עצמו עניין ניסוך המים שהוא להעלות את הנפלים לשאל תחתית, וע"כ השיטין מחוללים ויורדים עד תהום, וכמובא בזה בדברי מוהרנ"ת).

קו' זנכי הישיבות - ברסלב'
בני התורה המקורבים
לאורו של רביה"ק
מוהר"ן מברסלב זיע"א
077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב.. 314- שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

❖ 'מפורסמים של שקר' ❖

שאלה:

שמעתי שיש בברסלב מושג ידוע שנקרא 'מפורסמים של שקר', ושיש כאלו שמזלזלים ברבנים ואדמו"רים בטענה שהם 'מפורסמים של שקר', האם זה נכון?

תשובה:

נגעת בשאלתך בשתי נקודות, האחת היא עצם המושג 'מפורסמים של שקר', והשניה היא מי יכול לקבוע דבר כזה והאם מותר לכל אחד לזלזל ברבנים ואדמו"רים שלפי הבנתו הם 'מפורסמים של שקר'.

ואענה לך תחילה באופן כללי, שאכן המושג 'מפורסמים של שקר' הוא מושג שמופיע כמה פעמים בכתבי מוהר"ן, אולם כפי המקובל אצל זקני חסידי ברסלב על פי המסורת מדורות קודמים, השימוש בו בפועל מוגבל מאוד וצריך להיעשות ברגישות וזהירות רבה, ובודאי אין הכוונה שכל גם שכל יקבע על רב ואדמו"ר שלא מוצא חן בעיניו שהוא 'מפורסם של שקר', והעושה כן עושה זאת על דעת עצמו בלבד. ולגודל הצער ישנם כאלו שנכשלים בדברים כאלו מחמת לשונות שרואים בספרים שלא זכו להבינם כמו שצריך להבינם, וסומכים על עניות דעתם בלא ששימשו תלמידי חכמים, ונכשלים בעוון ביוזי תלמידי חכמים החמור, וראוי אכן להתריע ולמחות על זה.¹

ומכיון שהדברים עמוקים וגם חשובים מאוד לכל בר דעת, לכן אנסה להבהיר את הדברים.

מוהר"ן בכמה מקומות מדבר בלשון חריפה למדי על ענין ה'מפורסמים של שקר'. כגון בליקוטי מוהר"ן²:

'כי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם כן מפורסמי הדור, וכופין אנשים לתהות שיעבודיהו. ועיקר מלכותם הוא על ידי עזות, כי עזות מלכותא בלא תגא (סנהדרין קה, א). והם ככלבים בעזותם, בבחינת (ישעיה נו) 'הכלבים עזי נפש המה רועים', והן פני הדור כפני הכלב (סוטה מט, ב). ועל כן כדי להינצל מהם מתחת ממשלתם אי אפשר רק על ידי עזות, לעמוד נגד עזותם. ואז נהלת בעוז אל נוח קדשך, שנכנס לתוך הקדושה'.³

ובמקום אחר הוא כותב⁴:

'יש מנהיגים שנקראים בשם רבי... ולא די שאינם יכולים אפילו להנהיג את עצמן כנ"ל, ומכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים, והם נומלים גדולה לעצמן, להנהיג העולם. צריך לראות שלא להסמיך אותם, שלא ליתן להם תוקף ועוז, שלא יהיו מכונים בשם רבי. כי הם עצמן אינם חייבים כל כך, כי יש להם יצר הרע גדול להנהיג העולם. אך צריך לשמור מאוד שלא ליתן להם תוקף ועוז, כי אלו הנותנים להם תוקף ועוז ונסמכים על ידם שיהיו נקראים בשם רבי, הם עתידים ליתן דין וחשבון'.

ועוד כתב⁵: 'על כן כל המתקרבים למנהיג אמיתי, זוכין לאמונה ישרה וקדושה. אבל באמת צריכין להפש ולבקש מאד מאד אחר מנהיג אמיתי כזה, וצריך לבקש מאד מהשם יתברך, שיזכה להתקרב למנהיג אמיתי, כדי שיזכה לאמונה אמיתית בשלימות. כי כשמתקרבין הם ושלום למנהיג של שקר, על ידי זה באין הם ושלום לאמונות זכויות, כי מנהיג של שקר הוא בחינת נביא השקר, בחינת (מלכים א' כב) 'רוח שקר', ועל ידי זה אדרבא, נתקלקל המדמה, ובאים לאמונות זכויות'.

ומבא בשמו שאמר⁶ שקודם ביאת המשיח יהיו כמה מפורסמים ומנהיגים של שקר'.

ומושג זה חוזר על עצמו עוד פעמים רבות בכתבי מוהר"ן, ובכתבי תלמידו רבי נתן בליקוטי הלכות וכן בליקוטי תפילות מתפלל רבות לזכות להינצל ממנהיגים של שקר⁷.

ותחילה נתבונן, האם מושג זה שיש 'מפורסמים של שקר' הוא 'חידוש' של מוהר"ן, או שמוא הוא מוזכר כבר בחז"ל ובשאר הספרים הקדושים?

והנה מי שידוע קצת מה שכתוב בוהר ובכתבי הארז"ל ובשאר ספרי צדיקי הדורות על ענין התפשטות הערב רב בישראל לפני הגאולה, יודע ששם נמצא שורש המושג שנקרא 'מפורסמים של שקר', והסוגיא ארוכה ואין כאן המקום להאריך בכל המובאות, ונסתפק רק בציון כמה מראי מקומות בודדים, ואיך זיל גמור.

בוהר פרשת נשא⁸ נאמר: 'זאתהדרו אינון ערב רב רעיין על ישראל, עאנא דקדושה בריך הוא'. וכתב הגר"א בפירושו לספרא דצניעותא פרק א שאלו הם 'עזי פנים שבדור', שעליהם נאמר בסוף סוטה 'בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא', וכל מגמתם היא להיות ראשי העם⁹.

ובוהר פרשת בראשית¹⁰ מנה המשה מינים של ערב רב שסימנם הוא 'נגע רע': נפילים, גיבורים, ענקים, רפאים, עמלקים, וכתב שבגלות הוו הרביעית 'אינון רישין בקיומא סג'י'. וראה באריכות בוהר שם ובתיקוני זוהר תיקון המישים ובביאור הגר"א שם שמפרטים מה הם תכונותיהם של אותם המישה מינים, ומהו ענין ה'ערב רב' בכלל. ובאופן כללי מכוואר בגר"א ובוהר שם שעמלקים הם ראשי בני ישראל בגלות וגזולים לעניי ישראל¹¹, ונפילים הם ההולכים אחר זנות ואחר תאוות העולם הזה, וגיבורים הם אנשים שכל מגמתם היא לעשות להם שם, והם בונים בתי כנסיות ובתי מדרשות ומכניסים לשם ספרי תורה והכל כדי לגדל את שמם, ורפאים הם אותם שלא רוצים לעשות צדקה וגמילות חסדים עם בעלי תורה, וענקים הם המזלזלים בתלמידי חכמים.

ושמא תאמר שענין זה של הערב רב שנעשים ראשים על ישראל נאמר רק על פורקי עול תורה ומצוות שהשתלמו על הנהגת הכלל ישראל כמו שראינו בדורות האחרונים, ולא שייך בתוך ציבור היראים לדבר ה', בא וראה את

⁵ ליקוטי מוהר"ן תניינא ה.

⁶ שיהות הר"ן קבו.

⁷ ראה תפילה ית, כב, ל, מה, סא, סו, ועוד.

⁸ קכה, ב. והם דברי ה'רעיא מהימנא' - נשמת משה רבינו שהתגלתה לרשב"י.

⁹ והשוה לדברי ליקוטי מוהר"ן כב, ד שיעקר מלכותם של המפורסמים של שקר הוא בכח העזות.

¹⁰ כה, א.

¹¹ ובאדרת אליהו דברים א כתב הגר"א שעמלקים הם בעלי מוהלות ולשון הרע, וראה בפירוש ה'באר יצחק' שם.

¹ וכבר כתב בליקוטי מוהר"ן (קמא לא; קעא) שבדברי התורה שמגלה הצדיק יש אפשרות של נפילה וכשלו, בבחינת לא זכה נעשית לו סם המות, ועל זה נאמר 'זפושעים יכשלו בס', ומי שאינו מהפש באמת לבבו לדעת את האמת עלול לקחת את דברי התורה של הצדיק ולהשתמש בהם לחיזוק מידותיו הרעות. ולכן תמיד הכלל הוא שכאשר לומד דבר שנראה בפשטות תמוה או סותר לדברי חז"ל, צריך לברר אצל תלמידי הצדיק שבדור כיצד קיבלו בענין זה, ואיך צריך להבין ולקיים את הדבר.

² קמא כב, ד.

³ ועיין שם שמבאר מהי העזות הנצרכת כדי לצאת מעזותם ולהיכנס לקדושה: קול צעקה ותחינה לקב"ה שיקרבהו אל הקדושה, כי קול הוא בחינת עזות וחזק, עיי"ש.

⁴ ליקוטי מוהר"ן קמא סא, ב.

דברי הגר"א¹² שכתב: 'זהמחלוקת שלא לשם שמים הוא מערב רב הקופצים להורות וליטול עמרה, נעשה לנו שם וכו'. ובמקום אחר כתב¹³: 'זהן ערב רב שרוצים להיות להם שם רב וגדול, והם קופצים להורות אף על פי שלא הגיעו להוראה'.

הוי אומר שכל מי שלוקח לעצמו רבנות ושררה על הציבור כאשר אינו ראוי לכך, ומגמתו היא להגדיל את שמו, ועל ידי זה נדחקים אותם הראויים לכך מהמקום הראוי להם, עשוי להכניס את עצמו בזה לכלל הזה של הערב רב שמתפרצים להיות ראשי העם.

ועוד כתב הגר"א¹⁴: 'דבעקבות משיחא הוצפא יסגו, והענין של החוצפה ההיא, כי מעמידים דיין ופרנס שאינו הגון, ואמרו (סנהדרין ז, א) כל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נוטע אשירה וכו', ולכן נערים פני זקנים ילבינו, אבל זקנים יעמדו מפני נערים, מי הכריחן לכך? אלא שגברה החוצפה והיא אף בזקנים ובכולם, גם בגדולי הדור'.

וכוונתו שאף שהזקנים וגדולי הדור הם בודאי כשרים ואינם מהערב רב בעצם הלילה, מכל מקום כיון שהחוצפה גברה כל כך וקליפת הערב רב מתחזקת בעולם, גם הזקנים וגדולי הדור יכולים להיפגע ממנה, עד שהם נכנעים מפני החוצפה הזו ועומדים מפני הנערים¹⁵.

ויש עוד דיבורים הריפים שנאמרו בענין זה, שאם כי הם צריכים לימוד ואריכות לרדת לתכלית כוונתם, מכל מקום נצטט כמה מהם כדי ללמוד על ההיקף הגדול של התופעה הזו שנקראת 'ערב רב' בדורות האחרונים.

האריז"ל¹⁶ כתב על הערב רב: 'זעתה רוב הדור מהם'.

ובהקדמת רבי חיים ויטאל לשער ההקדמות כתב:

'זכפרט בזמנינו זה בעוונותינו הרבים אשר התורה נעשית קרדום להתוך בה אצל קצת בעלי תורה, אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתירות, וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני סנהדראות, להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ, ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים, ועיקר סיבת מעשיהם היא מה שאמר אחר כך הכתוב 'ונעשה לנו שם', ככתוב בספר הזוהר בפרשת בראשית דף כה, ב וז"ל על פסוק אלה תולדות השמים והארץ: שהמשה מינים יש בערב רב, ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים, דעליהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם, ואינן מסטרא דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות, ושויין בהון ספר תורה ועמרה על רישיה, ולא לשמה אלא למעבד לון וכו', והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק בתורה שלא לשמה נוה לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם. ואמנם, האנשים האלה מראים תומה וענוה באמרם כי כל עסקם בתורה הוא לשמה וכו'.

ובספר דברי חיים מצאנז¹⁷ כתב: 'הרבנים והחסידים והבעלי בתים שבדור, המה בעוונותינו הרבים רובן מערב רב, ורוצים לשרור על הציבור, וכל מעשיהם רק לגרמיה לקבל כבוד וממון. ולכן אין להתחבר רק עם עובדים באמת שמוסרים נפשם לה' לא לקבל שום תועלת עצמם'.

וכיוצא בזה נמסר בשם הבעל שם טוב¹⁸ שראה ברוח קדשו על הדורות שיחיו סמוכים לביאת המשיח, שיחיו בהם רביים שאינם הגונים לרוב, והם יעכבו את הגאולה.

והרה"ק מקמארנא בספרו היכל הברכה כותב¹⁹:

'כי כל תשוקת הערב רב עד היום היא ניתנה ראש, ששורשם מראש כידוע, ולכן כל הפצם לעלות בראש ראשון, והם מקליפת נוגה כמבואר בדברי מרן [האריז"ל], ועושיין לעצמן ראש ולענה, שהוא שד יהודי מקליפת נוגה. ואמר הצדיק רבי משה לייב מסאסוב כי עזאז"ל ראשי תיבות זה לעומת זה עשה אלקים, ממש בדומה, שיחיו שניהם שוים במראה ובקומה ובדמים, שיש רבנים ורבי ושוחט והזן ואיש צדיק מסטרא דנוגה קליפה קשה, כנגד כל אלה שיש בסטרא דקדושה, והם צרעת ממארת, וצדיקיא אתכפייא קמיהו, כי דרכם צלחה ובקעה'.

והנה די במקורות הללו כדי להבין שהענין של 'מפורסמים של שקר' אינו חידוש של מוהר"ן, אלא שמוהר"ן בהיותו איש אלוקים קדוש שראה את האמת בכל עוצמתה, והכיר בהיקף של התופעה הזו ובהשלכות הקשות שלה, הרבה להזהיר את השומעים לעצתו בדורו ובדורות הבאים שיזהרו מפני אותם מפורסמים של שקר ולא ילכו אחריהם.

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברות חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לכתורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים
הבומידיים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שייזו שרפי קודש' ז"ב, סיבן ז"ר)

¹⁷ פרשת ויקהל בהשמטות.

¹⁸ מובא בספר היכל הברכה לרה"ק מקמארנא פרשת כי תצא סוף מצות שילוח הקן, ששמע זאת מהמיו שהיה תלמידו של רבי יהואל מיכל מולאמשאב תלמיד הבעל שם טוב, וכיוצא בזה מביא הראי"ז מרגליות בספר אשרי האיש דף מט, וכן כתב הרה"ק רבי אורי מסטערליסק בספר ארץ החיים א, פב.

¹⁹ שמות לב, א.

¹² כביאורו לתיקוני זוהר תיקון כא.

¹³ יחל אור בראשית כה, ב.

¹⁴ כביאורו למגילת אסתר על דרך הרמז א, ה.

¹⁵ שכן בודאי גם מי שיש בו מתכונות הערב רב הנזכרות לעיל, לא בהכרח שצעים נשמתו היא מן הערב רב, אלא יתכן שדבקה בו מידתם של הערב רב, ולדברי הגר"א כאן גם זקנים וגדולי הדור יכולים להיכשל בזה בדקות (ובעצם הענין של נשמות הערב רב ונשמות ישראל, ראה ביאור הגר"א לתיקוני זוהר תיקון נ' שגם מי שנולד לאמא יהודיה יתכן שיש לו נשמה של ערב רב, כי נשמות הערב רב מתגלגלות בישראל, וראה לשם שבו ואחלמה הקדמות ושיעורים שער ו' באריכות, ושם מבאר שגם מי שנשמתו מהערב רב יכול לזכות לכל היעודים העתידיים, אולם זה רק אם ילך בדרך הישר ויזכה בבחירתו, מה שאין כן מי שהוא מוששים רבוא נשמות ישראל שיש לו הבטחה לזכות לעולם הבא בכל מצב שהוא, וזה לא תלוי בבחירה, ורק מדרגתו תלויה בבחירה, עיי"ש באריכות).

¹⁶ ספר הליקוטים וליקוטי תורה פרשת ואתחנן.

"איפה מוצאים את רבי נחמן שלי"? \\\ הרב ארז משה דורון שליט"א

שאלה:

שלום לרב

לגבי "נקודת הצדיק" דחינו הלימוד בספרי רבינו זרבי נתן איני מרגיש שהדברים מדברים אלי ומחיים אותי, למשל היום למדתי תורה רי"א בליקוטי מוהר"ן על ראש השנה ומוחין זכים שמקבלים רק אצל הצדיק ולא זכיתי שזה יעורר בי משהו. כלום. סתם לימוד ותו לא.

אז איך חיים מכל זה וזוכים להתקרב אל עצמנו מהלימודים הללו?

תשובה:

שלום רב,

תודה על השאלה הכל כך חשובה וגורלית. "איפה האור של רבינו?"

"איפה האור של העצות שלו?"

רבי נתן מדבר על הנושא החשוב הזה באחת ההלכות הכי יסודיות בליקוטי הלכות (חושן משפט, הלכות שלוחין ה'). הוא מתאר את ההסתרה שקיימת על ספרי רבינו ועצותיו ומדבר של על שני דברים: 1. למה זה ככה. 2. איך פותרים את זה.

למה זה ככה? : "כי הצדיק מסתתר בכל פעם מהעולם מחמת קלקולם ונתרחק מהן הרבה עד שקשה להם לקבל ולינק מאורו הגדול" (שם אות י"ב).

אמנם זכינו לדעת מרכיבו ולהאמין בו ובעצותיו, וגם זה לכד זכות עצומה שאי אפשר לתאר, אבל עדיין אורו נסתר. ואיך זה מתבטא? "שהוא יושב אצל הצדיק ועדיין אורו חשוך אצלו ואינו מרגיש נעימות אמיתית עצותיו הקדושות ומחמת זה הוא רחוק עדיין מתיקונו" (שם אות ו'). זוהי ההרגשה הקשה של "לי זה לא עוזר", או "מה זה קשור אלי בכלל", "לא מדבר אלי, לא נעים לי, לא מועיל לי" וכו'.

רבי נתן כותב (בהקדמת "ליקוטי מוהר"ן) שדברי רבינו מיועדים לכל אדם שבעולם, בכל מצב שיהיה, הקמץ ביותר וגם הגדול ביותר. אז איך זה יכול להיות שאני מרגיש שזה לא שייך אלי ולא תורם לי ולא מקדם אותי בכלל? זה קורה בגלל שיש עלי קטרוג. שיש מי

שרוצה לקרר אותי ולהרחיק אותי ולהפריד אותי מרופא הנשמות הכי גדול. ובאמת גם קירר והרחיק והפריד מרכיבו רבים וטובים, אפילו כאלה שרכיבו עצמו האיר להם וקירב אותם ושלף אותם משאול תחתיות. והוא יכול ורוצה ומנסה לעשות את זה גם לי!

אז מה עושים?

קודם כל - מפחדים. רק ארבע פעמים ב"ליקוטי מוהר"ן" מופיע הביטוי "השם יצילנו". אחת מהם היא בסוף תורה קכ"ט ששם רבינו מדבר בסוף אותה תורה על אחד שהצדיק מרחיק אותו ומוסיף "השם יצילנו".

למה זה כל כך חשוב להתקרב לצדיק?

"כי כל חיותו ותיקונו לנצח זורעו וכל דורותיו עד סוף כל הדורות, וכל הנפשות והעולמות התלויים בו ובזרעו כולם תלויים בהצדיק האמת" (ליקוטי הלכות, שם, סעיף טו).

אז מה בכל זאת עושים?

מחפשים את הצדיק. "צריכין לחפש ולבקש תמיד. כי ממה נפשך, אם לא מצאו עדיין כלל, בוודאי הוא צריך לילך על ידיו ועל רגליו לבקשו ולהפשו בכל כוחו בכל העולם כולו, מקצה ועד קצה כל ימיו אשר הוא חי על פני האדמה אולי יוכל למצוא חי נפשו לנצח על כל פנים יום אחד או שעה אחת לפני מותו" (שם, סעיף ו').

איך ואיפה מחפשים?

בספרי רבינו ובעיקר בספרי רבי נתן. בליקוטי הלכות "עלים לתרופה" ו"ליקוטי תפילות", בשיחות עם חברים שמחפשים את מה שאני מחפש. בתפילות ותחנונים לה' שיקרב אותי לצדיק שיכול להציל לי את החיים ושאוכה להיות מאנשיו האמיתיים.

מה בדיוק מחפשים?

מחפשים את הקשר שלי לצדיק. מחפשים את "רבי נחמן שלי", מנסים בכל תורה ובכל עצה לברר ולבדוק, במחשבה ושיחת חברים ותפילה: "איך זה כן קשור אלי"? "איפה זה נמצא בעולם שלי, בחיים שלי, במושגים שלי,

במציאות הכי פשוטה ויומיומית שלי"? ככה רבינו מלמד איך לומדים תורה ("ליקוטי מוהר"ן תורה קכ"א) לחפש בכל מקום שאני

לומד "מה כתוב פה עלי"? או במילים אחרות "מה המדרגה שלי"? כל מושג, כל נושא, יש בו סולם אין סופי של מדרגות. ועלי מוטל למצוא את המדרגה שלי.

למשל שמחה. שמחה איננה רק היות עצומה וריקודים בהתלהבות. שמחה זה גם שמחת החיים הפשוטה והמינימלית שיש לאדם שקם בבוקר ומאמין שיש טעם לחיים ויש עבור מה לקום ולהתמודד, גם אם הוא קם עם פרצוף חמוץ. ויש את כל המדרגות שבאמצע.

למשל תשובה. תשובה איננה רק מחיקה גמורה של כל זיקה לחטא, התעוררות בתפילה בבכיות עצומות וצער עמוק על חטאי. תשובה היא גם אותו רגע שעולה בדעתי להשתנות ולשפר את דרכי, גם אם המחשבה הזאת פורחת ממני אחרי רגע ונשכחת לגמרי. בתורה ע"ט רבינו מחדש שיש שני סוגים בסיסיים של תשובה. לא רק תשובה שלמה אלא גם תשובה חלקית, הניסיון לאחוז בתשובה, הרגעים של הרטה, גם אם אני מוקף עדיין בחטאים. גם זה תשובה. ויש את כל המדרגות שבאמצע.

למשל אמונה. אמונה איננה רק דבקות מוחלטת בבואר עולם בלי כל ספק ומסירות מוחלטת עבור רצונו בכל רגע ורגע כמו אבותינו הקדושים. אמונה היא גם ההחלטה והרצון להאמין, אפילו אם אני עדיין מלא בשאלות ותהיות, בלבולים וכפירות. ויש את כל המדרגות שבאמצע.

למשל לימוד תורה. לימוד תורה איננו רק נחלתו של הלומד ללא הפסקה, בדבקות, בהבנה, ברצינות ובריכוז ולשם שמיים. לימוד תורה הוא גם נחלתו של מי שמצליח להקדיש כל יום דקות ספורות ללימוד שתי הלכות וגם אותן הוא לומד מתוך חוסר עמקות, בכלבול ובלי לב.

זה מה שרכיבו לימד, שהעיקר הוא "ללכת בדרך אמת לפי מדרגתו" (ליקוטי מוהר"ן תורה קי"ב). ואז הדברים מאירים, קלים ונוחים ונעימים, ואז "פיקודי השם ישרים משמחי לב", כי אני נמצא במקומי ובמדרגתי השייכת לי.

שנובה,

ארז משה דורון.

המקורבים

בס"ד גליון נח' פרשת וירא ה'תש"פ

קו המקורבים: 077-31-40-331

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורן של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם שיר חדש לכבוד הילולת רחל אמנו; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - תורה ז; פינת רב להשפיע נוספה השבוע, עם מופת המלמד על מעלה ההתקרבות (אפילו כלשהיא) לרבנו; נמשיך במדור הבהיר שער ברסלב - המאיר את עינינו כמשנת ברסלב - עם סוגיית ה'מפורסמים של שקר'; ונחתום עם שו"ת ברסלב - בשאלה: 'למה דווקא ברסלב?'

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זה השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון.

אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום הודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה!! העורך

חדשות המקורבים

מתחדשים

הגיטריסט הברסלבאי ר' משה רווח שר לכבוד רחל אמנו

ר' משה רווח מוכר כגיטריסט וזמר וותיק בחסידות ברסלב, מוגיש כעת לרגל הילולת רחל אמנו את השיר 'קול ברמה' אותו הלחין, כשעל העיבוד הופקד המוזיקאי והגיטריסט אייל אהרון.

ניתן לשמוע את השיר בקו המקורבים בשלוחה: 82.

שו"ת ברסלב ❖❖ עמוד 8	שער ברסלב ❖❖ עמוד 6	רב להשפיע ❖❖ עמוד 5	ללכת עם תורה ❖❖ עמוד 4	פשט ופנימיות ❖❖ עמוד 2
-------------------------------	------------------------------	------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

השיעורים הקבועים

השיעורים הקבועים לשבת פרשת וירא ולשבוע פרשת חיי שרה						
יום	חדש חשוון	הדף היומי מסכת נדה	משנה ברוה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"א מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי בזה"ק תיקוני הזהר
ז	יח	יז	חזרה	קכא	רו	ק
א	יט	יח	תמיד, ח תמה, א	קכא:	רח	קא
ב	כ	יט	תמה, ב	קכב	רט	קא:
ג	כא	כ	תמה, ג תמו, א	קכב:	רי	קב
ד	כב	כא	תמו, ב-ד	קכג	ריא	קב:
ה	כג	כב	תמו, א	קכג:	ריב	קג
ו	כד	כג	חזרה	קכד	ריג	קג:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מבשרי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, ובשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ 'מרכבתו' של מקום ~

נתגלה שם ה' בבשרו וּממילא מובן שמוזה למדו הו"ל שבא לבקרו על מצות ברית המילה. ומבאר לפי זה הטעם שנאמר 'זירא אליו השם' ולא להיפך 'זירא ה' אליו', כדי לרמוז עניין זה. ובוה מובן מדוע לא נאמר יותר 'זירא' אצל אברהם, כי מכאן ולהלן הוא מצוי תמיד עמו 'עטרה לראשו' ואינו צריך להיראות אליו, אלא רק לדבר עמו (ועניין זה מרומז גם בדברי רש"י בסוף פרשת לך לך).

ובספר 'קדושת לוי' מבאר על פי זה הטעם שלא נזכר שמו של 'אברהם' – כי בהתגלות הזאת זכה אברהם אבינו לביטול מוחלט להשם יתברך במסירות נפש [שזה עניין הדם של הברית מילה, שמוכן למסור נפשו ולשפוך דמו להשם יתברך], עד ש"נתפשט שמו מן האותיות שלו", כלומר שביטל לגמרי את מציאותו, ונעשה מפל למציאות ה'.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי הלכות

ובליקוטי הלכות מבאר העניין לעובדא ולמעשה איך יכול כל אחד לזכות לזה, ובוה יתבאר מהות העניין של 'מרכבה למקום', וגם יתבאר המשך הפסוק "והוא יושב פתח האוהל כחום היום" שבפשטות הוא שייך בעיקר להמשך הפרשה לגבי המלאכים שבאו אליו (וכמו שפירש רש"י), אמנם על פי מה שיבואר נראה שהוא שייך בדווקא לפסוק זה.

* * *

ביאור העניין הוא כך:

המושכל הראשון הוא שיש שני מצבים שונים הסותרים זה לזה: א. מצב של דבקות – שאז האדם 'פורש' מהעולם, ואין לו אליו שום שייכות, ועל ידי זה הוא מחובר ודבוק בהשם יתברך. ב. מצב של אדם פשוט – שנמצא בעולם ומחובר עמו, ואז אין לו אפשרות להיות דבוק בהשם יתברך.

אמנם כל המהות של ברית מילה, ועיקר חידושו של אברהם אבינו הוא ההיפך הגמור מזה. והיינו: שדווקא אדם שנמצא כאן בעולם, עם גוף וחומריות, ויש לו עסק עם בני אדם על כל המשמעות שבכך – רק הוא יכול להיות דבוק בהשם יתברך בקשר בל יפרד, ורק הוא יכול כביכול 'להעניק' להשם יתברך תענוג ונחת שאין לו משום נברא גבוה ככל שיהיה.

כי רק מחמת שהעולם הוא מקום של חומריות, שמסתיר ומעלים את מציאות השם יתברך – אזי כשבכל זאת מתגבר האדם על כך, ומחפש מתוך מציאות העולם את שכינתו יתברך שנמצאת כאן בעולם, ככל דבר ודבר ובכל פרט ופרט – אזי הוא נותן 'מעצמו' כביכול מתנה להשם יתברך.

ואם כן, שלימות העניין הוא רק כשהאדם מתנהג בדרכי בני אדם, ומעורב בדעתו עם הבריות ונוהג כמנהגם באכילה ושתייה ופרנסה ושיחה וכו', ומתוך המצב הזה הוא מחפש להתחבר להשם יתברך, מתוך אמונה ברורה שהשם יתברך נמצא כאן ואפשר להתחבר אליו כאן ועכשיו. שכל זה הוא עניין ברית מילה – לחבר את הגוף וכל תאוותיו להשם יתברך.

* * *

וזה הפירוש 'מרכבה'. מצד אחד המרכבה של המלך הוא הדבר החשוב ביותר, כי בלא זה אין המלך יכול לנוע ממקום למקום, וגם אין ניכר מלכותו כשמגיע למקום זר [רק על ידי מרכבתו]. ומצד שני המרכבה הוא הדבר המפל ביותר, כי אין לו שום החלטה לעצמו מה לעשות ולהיכן לנסוע, אלא רק לשרת את המלך, לכל מקום אשר יקה אותו.

לאחר שבפרשת לך לך נתבאר תחילת כניסתו שלך אברהם אבינו לעבודת המקום עד שזכה למצות ברית מילה, ממשיך הכתוב בפרשת וירא לספר את סיפור חייו עד ללידת יצחק ועקידתו.

* * *

פתיחת הפרשה היא פלא, ולכאורה אין לה עניין עם ההמשך. כי הפרשה מתחילה עם סיפור המלאכים שבאו לאברהם לבשרו על לידת יצחק, ואחר כך על הפיכת סדום (ואחר כך מעשה אבימלך, ולידת יצחק). אך הפסוק הראשון הוא כאילו עומד בפני עצמו, ומספר 'זירא אליו ה' באלוני ממרא', ואין לזה שום התייחסות בהמשך (מלבד כשאמר 'אל נא תעבור' שלדברי רש"י נתכוון לדבר כלפי שכינה, וגם אז לא נמצא המשך לדברים לאחר מכן), ולכאורה אין שום שייכות בין פסוק זה לבין המשך הפרשה.

וגם הפסוק בעצמו אינו מבואר: א. לא כתוב כלל לאיזה מטרה נראה אליו ומה דבר אליו ה' (רמב"ן). ב. לא נכתב 'אל מו' נראה ה', אלא רק בלשון נסתר 'אליו' – וצריך להבין מתוך המקראות שבפרשה הקודמת שהכוונה לאברהם, ואין זה דרך המקרא (קדושת לוי). ג. גם לכאורה היה צריך לומר 'זירא ה' אליו', ולא 'זירא אליו ה' (אור החיים).

להלן נבאר בעז"ה עניין הפסוק, ומתוך כך נראה שפסוק זה הוא היסוד וההקדמה לכל הפרשה, ובפסוק זה נתבאר תמצית מהותו וחיייו של אברהם אבינו [מאז מצות ברית מילה והלאה].

ביאור הפשט – רש"י והרמב"ן

דברי רש"י מבואר (והוא מדברי הו"ל (ב"ר)) שהשם יתברך לא הגיע כדי לדבר אליו אלא לבקר את החולה, והרמב"ן מוסיף ומבאר שהוא ראייה 'למעלה ולכבוד לו', וכל זה הוא כגמול על מצות מילה שעשה, ומוסיף רש"י שלכן הזכיר הכתוב שם המקום 'באלוני ממרא' להורות שזו סיבת הראיה, ולכן היה דווקא באלוני ממרא מחמת שהוא נתן לו עצה על המילה.

והוא הפעם הראשונה מאז בריאת העולם, שהיה כדבר הזה – שנגלה ה' לאיזה אדם, לא בשביל שום דיבור או ציווי, אלא רק כדיד וחבר הבא לבקר את רעהו, ולדרוש בשלומו. ואחר כך היו עוד פעמים כאלו – בזמן הקמת המושכן שנראה אליהם כבוד ה', וכן בקריעת ים סוף שראתה שפחה על הים מראה שכינה, ועוד, כמבואר בדברי הרמב"ן.

ומובן מאד מדוע היה כל זה מיד אחר ברית מילה, כי זה מהות הברית מילה – לברות 'ברית' בין שני אוהבים, שנותנים ומקבלים זה מזה כביכול (וכמו שנתבאר בהרחבה במאמר הקודם – פרשת לך לך, שאברהם אבינו היה הראשון שהאמין שיש דבר כזה בין השם יתברך לבני אדם, ושזה תכלית העולם). ולכן נקרא אברהם 'ידיד' ומוזכרים זאת בכרכת ברית מילה "אשר קידש ידיד מבטמן והוק בשארו שם".

הרחבת העניין – 'אור החיים' ו'קדושת לוי'

ה'אור החיים' הקדוש, מרחיב יותר את העניין, ובתחילה מעורר מניין למדו הו"ל שבא לבקר את החולה מחמת מצות ברית מילה, שכל זה אינו מרומז כלל בדברי הפסוק. ומוסיף עוד דבר פלא שמכאן ואילך לא נאמר עוד באברהם תיבת 'זירא', אלא רק 'זירא השם'.

ומבאר שבפסוק זה מתגלה שאברהם אבינו נעשה 'מרכבה' להשם יתברך, כלומר שנתאחד עמו ממש ומכאן ואילך נעשו כמקשה אחת כביכול, ועל ידי זה השיג כל הדרגות של נבואה בשלמות. ולזה זכה על ידי מצות ברית מילה, שאז

ועניינו למעשה – הוא ההסכמה של האדם, לתת להשם יתברך להנהיג אותו כרצונו, והוא מוכן בדעתו ללכת לכל מקום ומצב שהשם יתברך רוצה להוליכו שם, בין בגשמיות ובין ברוחניות. ושם – באותו מקום ומצב – שהשם יתברך יביא אותו לשם, הוא יהיה 'מרכבת המלך' שמגלה את מלכותו.

זהו הביטול האמיתי להשם יתברך – לא להתעקש בדווקא על מצב מסוים, מתוך מחשבה שרק במוצב הזה אפשר לעבוד אותו יתברך ולהידבק בו, אלא להאמין ולדעת שבכל מצב ובכל מקום – יכול להיות דבוק אליו, ורק אז הוא 'מרכבה'.

ובזה מבאר מוהרנ"ת את הפסוק: 'וירא אליו ה' – היינו שנעשה מרכבה אליו יתברך, וזכה להידבק בו. וכל זה היה דווקא 'באלוני ממרא' – כלומר, בהיכלי התמורות. בתוך העולם הזה שהוא מלא תמורות (בפרט אחר הטא אדם הראשון, שנשלה מנגן עדן ונעשה 'להט החרב המתהפכת' המונע מהאדם את הדרך לעץ החיים), היינו שדווקא על ידי זה שיש כזה הסתרה ונסיון בעולם – זכה להתגלות השכינה ולהיות 'מרכבה אליו'.

* * *

ומוסיף לבאר את המשך הפסוק 'והוא יושב פתח האוהל כחום היום', וזכה מתבאר איך כל אחד יכול לזכות לזה.

והיינו שכאשר אדם רוצה לזכות לזה, להתקרב להשם יתברך ולהיות דבוק אליו – דווקא אז מתגברים עליו הנסיונות, והיצר בוער בקרבו יותר מאשר

לפני כן, ונדמה לו שלא רק שלא התקרב אלא עוד התרחק, וזהו 'כחום היום' היינו שהיום היצר הרע בוער בקרבו מאד, ומרגיש שאין לו שום יכולת להכניעו ולהתקרב להשם יתברך.

אך באמת אין זה אלא נסיון – מחמת שבאמת הוא עומד על 'פתח' הקדושה, ועומד להיכנס לשם ולהיות קרוב להשם יתברך ודבוק בו, עם כל התענוג והשמחה שבכך, ודווקא לכן מתגבר עליו היצר הרע כל כך.

ולכן, כאשר מרגיש האדם את התגברות היצר, צריך לדעת שדווקא כעת הוא עומד על 'פתח הקדושה', והעצה היא להתעקש ולהישאר על עמדו, ולא להתבלבל מכך שמרגיש 'כחום היום', אלא ימשיך להיות 'יושב על הפתח' ולרצות ולהשתוקק להתקרב להשם יתברך (גם אם נדמה להיפך). ורק אז, כשזוכה להתעקש על זה, ולא להניח את מקומו, כמו שכתוב 'אם רוח המושל (היצר הרע) תעלה עליך – מקומך אל תנח, או יזכה שיהיה 'וירא אליו ה'', כמו שזכה אברהם אבינו.

ומובן שכל זה אינו רק פעם אחת, אלא בכל יום ובכל זמן מחדש, וכן בכל פעם שרוצה לעלות מדרגה לדרגה – צריך להתנסות בעניין זה, ולהיות עקשן לישב על הפתח אפילו אם הוא 'כחום היום', עד ישקוף וירא אליו ה' משמים. ובמצב כזה צריך לבטל כל חכמותיו וחשבונותיו לגמרי כאילו אין לו שם, וכאילו אינו קיים, רק להיות משועבד אל האמת, עד שיוזכה לזה.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'הניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

ניתן לקבל את 'החיזוק היומני' למייל
 ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל
 ע"י בקשה בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החדשי במייל
 ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל'
 בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

קו 'זניכי הישיבות' – ברסלב

בני התורה המקורבים
 לאורו של רביה"ק
 מוהר"ן מברסלב זיע"א
 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 0 – שיעורים אחרונים. 4 – שיעורים משנת תשע"ט.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשאת הודעה למאזינים. 3 – לשלוחת 'הליכה עם תורה' – 'חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 – שיעורים בליקו"מ. 3 – שו"ת ברסלב. 415 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 – הזוה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חבורות ברחבי הארץ. 2 – להשאת הודעה לביקוש שיעור או חבורתא.
שלוחה: 8	1 – שירי ברסלב שורשיים. 2 – שירי ברסלב.. 314 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 – שידור חי.
שלוחה: 0	0 – הודעות קבועות ונחוצות.

ליקוטי מוהר"ן –
 זה מדרג אלו!
 זה לא סלון –
 זה דרך זיללים!!

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

פתח האהל

מבואר במאמר הקושי לבוא לעצות של אמת, כי יש עצות הנחש שהם היפך מעצות של אמת, ובאמת מובן מזה שצריך הרבה המתנה ויגיעה עד שזוכים להארת האמת והאמונה, ועל פי זה מתבאר באופן נפלא הפסוקים שבתחילת הפרשה וכפי שמבאר מוהר"ן וואמנם דבריו הם על פי תו' כד אבל על דרך זה הוא שייך לתורה הזאת ומחמת שזה יסוד גדול מאוד נביא בזה את דבריו הנפלאים והמאירים], וז"ל שם [ליקוטי הלכות, הלכות אשות הלכה ד אור יט] וזה, "וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא ישב פתח האהל פהם היום". וירא אליו ה' זה בהינתן התגלות אלקות שזוכין על ידי השגות התשעיה היכלין וכו', וזה אי אפשר לזכות בו אם על ידי שנגבסין בהיכלי התמורות ומקבירין הקדשה משם, כמבאר בהתורה הנ"ל על מי יימר, ענין שם. וזה בהינתן באלוני ממרא, ממרא לשון תמורה, לשון ואם המר ימירנו. וזה באלוני ממרא בהינתן השני אילנות, שהם, אילנות דחיי ואילנות דמותא, ששם אהיות ההיכלי התמורות שרוצים להחליף ולהמיר אותם לרחק את האדם, הם ושלום, מאילנות דחיי אל ההפך, הם ושלום, ועל ידם דיקא נגלה אליו ה' עד שזכה לקבר אותם, לקבר הטוב מהרע ולהעלות הקדשה משם בהינתן הנ"ל, עד שזכה להתגלות אלקות בהינתן וירא אליו ה', כי זכה לעלות בעליות הנ"ל עד שזכה להשגת התשעיה היכלין שמשם כל ההתגלות הנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לקב"ה הוא שנתנו לו עצה על המילה, זה בהינתן ופרעה הקריב, שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים, כי מי שהם על חיינו האמתיים הנצחיים כל מה שרואה שהפטר אחרא, שהם בהינתן היכלי התמורות, מתגבירים ומשתפחים ומתפשטים יותר ויותר, כמו כן הוא מתגבר ומתאמץ ומודרו יותר להתקרב להשם ותבדוד מהמת שרואה שרוצים, הם ושלום, לדחותו לנפרי, הם ושלום, וזה בהינתן התרחקות תכלית התקבחות, ירידה תכלית העליה. וזה בהינתן הוא שנתנו לו עצה על המילה, דחינו למול ערלת לבבו, כי דיקא על ידי בהינתן ממרא, בהינתן היכלי התמורות שהתגברו והשתפחו עליו כל כך, על ידי זה דיקא נתייעץ למול את לבבו בהינתן ופרעה הקריב וכנ"ל.

וזה, "והוא ישב פתח האהל פהם היום". ושיבה לשון עקבה זמן רב, כמו, "ותשב בקדש ימים רבים", הינו שזכה לזה שיתגלה אליו ה' על ידי שישב ונתעכב ימים רבים אצל פתח האהל, שהוא פתח הקדשה, שהוא בהינתן מלכות שהיא מדרגה הראשונה שצריכין לעלות דרך שם עד שיבוא להשגת הנ"ל.

שהיא נקראת פתח ושער פידוע, בהינתן זה השער לה' וכו', אכל פשוטין לכןם לשם, מתגברין ומתפשטין כנגדו הפטר אחרא שהם היכלי התמורות מאד, וכל מה שהוא סמוך יותר אל הפתח, מתגברין ומתפשטין כנגדו מאד מאד, עד שיש הרבה שפכר היו אצל הפתח והורו, רחמנא לצלן, מהמת שלא ידעו שפכר הם אצל הפתח, או שמשפתחין כנגדו מאד מאד עד שקשה לו לשכרם, כמבאר מזה בדברי הקדושים (בליקוטי תנינא בסימן נא), אכל הוא ישב ונתעכב פתח האהל. פהם היום זה בהינתן התגברות המימות היצר הרע, שעל זה נאמר, "איכה תרעה איכה תרביין בצהרים". שאז זמן רע למרעה הצאן, כמו שפרש רש"י שם, כי צהרים בהינתן הם היום, זה בהינתן המימות היצר שאז זמן רע לצאן קדשים שהצדיק רועה אותם הרוצים לגשת אל הקדש, ורבים נתרסקו על ידי זה, רחמנא לצלן, כמו שכתוב, "עד שיפוח היום וכו'". כמו שפרש רש"י שם, ענין שם, שהיו ישראל מקרביין להשם ותבדוד וכבוד עד שיפוח היום, שהתגבר המימות היום וכו', ועל ידי זה נתרב הבית, אכל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו וחושב על תכליתו הנצחי באמת אינו שב לאחור בשום אופן בעולם יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים רבים כמה שיהיה, ואף על פי כן מניחין אותו לכןם לתוך הפתח והם היום לזוט אותו מאד ואף על פי כן אינו מניח את מקומו ויושב ומתעכב אצל הפתח האהל של הצדיקים והקשרים עד שירחם מן השמים, כבהינתן והוא ישב פתח האהל פהם היום כנ"ל.

וכל זה שייך היטב למאמר הזה שמבואר ההכרח לעבור את עצות הנחש עד שזוכים לעצות של אמת, כמבואר במאמר שאת הר סיני שהוא מקום גילוי העצות דקדושה מקיף עקרב שהם בחי' עצת הנחש, אבל ע"י שהאדם ממתין ומתעקש להגיע לעצות של אמת, אזי הוא זוכה לזה.

משל אליו עולם אכלתם

והנה הדרך של אברהם אבינו לקרב אנשים להשי"ת היה ע"י שהאכילם והשקם ואז אמר להם שהכל משל הקב"ה, וז"ל הגמ' (סוטה י ע"ב) 'לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכו, אמר להם, וכי משלי אכלתם, משל א-להי עולם אכלתם הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם, ויש לבאר שזה בחי' מה שמבואר במאמר שא"ל לבוא לאמונה רק ע"י האמת, וע"כ הביא אותם לנקודה של אמת, שהיא מה שרצו לברכו ולהכיר לו טובה, ואז מתוך הנקודה הזאת הביאם לאמונה, כי ראוי לכם להאמין שנשל א-להי עולם אכלתם וק"ל.

הערות וביאורים || פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

ב. אכל אי אפשר לבוא לאמונה אלא על ידי אמת כמובא בזהר (פלך קצח): 'ויהי צדק אזור מתניו ואמונה' וכו' (ישעיהו י"א) הינו צדק, הינו אמונה ואמרו שם: אמונה אתקריאת, בד אתחבר בה אמת.

אור האמונה הוא דייקא ע"י החיבור לאור האמת

הינו שהמלכות יש לה שני כינויים, כי היא נקראת צדק, והיא נקראת אמונה, והקשה הזוהר מפני מה נאמרו שני כינויים אלו בפסוק אחד, ומה ענינם, ומבאר הזוהר שהמלכות נקראת אמונה כשהיא מתחברת עם האמת, הינו שעיקר אור האמונה הוא דייקא כשהיא מתחברת עם אור האמת, כי בלי זה אין האמונה חוקה ואמיתית כל כך.

ובליקוטי הלכות (הלכות פסח הלכה ז אות ב-ג) הרחיב לבאר העניין, ונתתיק לשונו בזה ואף שהוא קצת אריכות, מ"מ הם דברים יסודיים מאוד וז"ל שם ויהנה מבאר בהתורה הנ"ל שאי אפשר לזכות לזכות לאמונה כי אם על ידי אמת, כמו שכתוב, 'ויהי צדק אזור מתניו ואמונה אזור חלציו'. והקשה בזהר, הינו

על בן צריף כל אחד מי שרוצה להם על עצמו ועל נפש בניו ובנותיו ועל כל הדורות העתידים לצאת מפניו עד סוף כל הדורות לכל ימעה את עצמו הם ושלום, כי כל אחד אינו מטעה פי אם את עצמו ודבר אלקינו יקום לעולם, פי קושטא קאי ושלמא לא קאי. וכמו שכתוב, "שפת אמת תכון לעד". 'כוננת' לא פתיב, אלא 'תכון', שהאמת עתיד להתקיים, פי בימות המשיח והעתיד לבא יתקיים האמת. ואז ידעו בין צדיק לרשע וכו'. ואף על פי שגם השקר בשמתלבש באמת אומר כך. עד שאי אפשר להבחין בלל בשום אופן (פי אם על ידי צעקה ושיעור הרבה להשם יתברך) אף על פי בן לעתיד בודאי ידעו האמת וסוף כל סוף יתודע האמת לאמתו היכן הוא.

והפלא, שכשהאדם רוצה לזכות לאמונה שלמה בהשם יתברך ובצדיקי האמת ובאנשים כשרים באמת, צריך לו להסתפל על האמת לאמתו ולא יטעה את עצמו בלל רק יסתפל על האמת באמת ואז בודאי יזכה לאמונה שלמה, פי אף על פי שלא יזכה להבין תדבר היטב בדתו, אף על פי בן אם יסתפל על האמת לאמתו יזכה להבין בדתו שראוי לו להאמין.

עניין זה הוא גם בעיקר האמונה הקדושה וגם באמונה בצדיקים

למשל, בעקר האמונה הקדושה להאמין בהשם יתברך ובתורתו הנתונה על ידי משה רבנו עליו השלום, בכתב ובעל פה ובהשגחתו הפרטיות וכו', אף על פי שיש כמה דעות זרות ונפסדות של המחקרים והאפיקורסים עד שכמה מגדולים בני ישראל נתפסו בהם, עד שנמצא בספרי המפרשים שגדפסו אצל המקראות הגדולות שפתיחת פי האתון היה במראה, רחמנא לצלו, רחמנא לשיובו, מהאי דעתא שבשפתא, שהיא כפירה גמורה ואין אפיקורסות גדול מזה, רחמנא לצלו, וקצתם אומרים דעות זרות של כפירות של שטות והכל על שאר המופתים הנוראים, כמובא בספריהם, אשרי מי שזוכה לבלי להסתפל בהם בלל, אבל אף על פי בן מי שרוצה להסתפל על האמת לאמתו כפי המקבל בידינו מדור לדור, יבין וידע באמת שכל הנסין והמופתים היו בגשמיות, כמבאר בהתורה הקדושה ובנביאים ובכתובים ובתלמוד בכלי וירושלמי ומדרשים.

פי השם יתברך הוציאם ממצרים בנסים נפלאים בגשמיות שצעשה מהמים דם למצרים ול'ישראל היה מים וכיצא בזה בשאר המכות, וקרע לנו את הים והעיברנו פתונו בהרבה והמצרים רדפו אחריהם ונשקעו בו בפקדתו ובגירתו

יתברך והיה עשר נסים נוראים על הים יתברך והיה עשר נסים נוראים על הים, כמבאר במדרשים ובמקרא. וכן שאר הנסים הנוראים לכל האותות והמופתים והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, שהוריד את המן ארבעים שנה וצופים, הנשמע בואת או הנראה כמוהו! כמו שכתוב, "כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך הנחיה בדרך הזה הנשמע כמוהו השמע עם וכו'". וכן המופתים הנוראים אשר היה אחרי בן בכל דור ודור בימי יהושע שהעמיד החמה בעולם עד שנתפרסם שמעו בכל העולם וישאר הנסים והנפלאות המבארים בספרי המקרא ובדברי רבותינו וזכרונם לברכה. והצלת הנביא מישאל ועזריה מכבשן האש ודניאל מגוב אריות ומפלת המן שנתהפך מהפך אל הפך, שבתחלה הרג אשתו מפני אוהבו המן ואחר כך נתהפך מהפך אל הפך, שהרג המן מפני אשתו. ומרדכי נתעלה ונתגדל במקומו וכו', כמו שכתוב, "והנפך הוא וכו'", וכיצא בזה שאר הנסים הנוראים שעשה השם יתברך לאבותינו ולנו בגלגלה ובמסע, אף על פי שיש אפיקורסים המכחישים בהם בדרכי שטות והכל, אבל מי שרוצה להסתפל על האמת לאמתו יראה בעיניו פי הכל יפצה פיהם ואין צריכים לדחותם, פי השקר והשטות נופל מפילא והאמת עד לעצמו. וראוי לנו להודות מאד להשם יתברך כל ימי חיינו אשר הבדילנו מן התועים האלה ונתן לנו תורת אמת והאיר עינינו להסתפל על האמת, עד שזכינו להאמין בה' ובמשיח עבדו עד היום הזה.

וכמו בן עכשיו בענין המחלקת והמגוריא שבין הצדיקים והנוראים עד שאין אחד יודע היכן האמת. אם ירצה האדם להסתפל על האמת לאמתו ולא יטעה את עצמו, בודאי יזכה לידע האמת ויבא לאמונה שלמה, פי אמונה תלויה באמת כנ"ל. הנינו שרוצה לזכות לאמונה שלמה צריך לו להסתפל רק על האמת ולהיות הפין באמת תמיד ולכלי להוציא שום דבר שקר מפיו ולכלי לרמות את חברו ומכל שכן שלא להטעות את עצמו, רק יסתפל על האמת לאמתו ואז יבין שבודאי ראוי לו להאמין בהשם יתברך ובהצדיקים אמתיים, אף על פי שיש לו כמה קשייות ובלבולים שאינו יכול לתרצם, אבל אף על פי בן יבין מרחוק שראוי לו להאמין (בהשם יתברך), פי יבין שהאמת הוא כך שגם בימינו היו הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, בעל מופת גדול ונורא מאד. וכו' והפלא, שעקר הוא האמת להסתפל על האמת לאמתו כנ"ל ועל ידי זה יזכה לאמונה שלמה כנ"ל.

מאמרים ממשפיעי ברסלב

רב להשפיע

רבינו ביי' – סיפור בן זמנינו כמעלת ההתקרבות לרבינו הקדוש ||| הרב ארז משה דורון

רבי נחמן, כמו כל צדיק אמת, איננו רק דמות שחיה פעם. גם כעת הוא חי וקיים, ונשמתו עולה בעולמות העליונים, כל פעם למקום גבוה ונשגב יותר. וככל שהיא עולה גבוה יותר, היא יכולה לרדת נמוך יותר, לנשמות אבודות ורחוקות יותר, להושיע ולהגיב גם אותן.

אמר: "כמה (בני אדם בעלי) צלם אלוקים היו מונחים ברפש, שאני הוצאתים מהרפש... הלא יש אצלי אנשים, שאיני יודע אם השאל תחתיות היה די להם, כי גם השאל תחתיות היה קטן לפניהם (לפי רוע מעשיהם) שאם היה אפשר להם להתור תחת שאל תחתיות – היו חותרים, ועל ידי נתקרבו (אל הקדושה)" (חיי מוהר"ן ש"י).

חבר מצפת סיפר לי איך פגש באומן מישהו שנראה כמו בעל תשובה חדש. הצלחת שהייתה לו בצוואר סקרנה אותו והוא שאל אותו איך הגיע לאומן. הבהור סיפר: הייתי בראש ארגון פשע, רחוק מתורה, רחוק מכל דבר טוב. חברים אמרו לי: "בוא לאומן לראש השנה, מה תפסיד". לא הייתי בכלל בקטע הזה של מצוות אבל הם הציקו לי. רק כשהסכימו שלא אבוא לשום תפילה ושום דבר הסכמתי לבוא. מה כבר יכול להיות.

הייתי באומן, לא התפללתי, לא עשיתי שום מצוות, אפילו לא נכנסתי לקבר של רבי נחמן להתפלל. הרי סיכמתי איתם שאני לא בקטע הזה. ראש השנה נגמר וכשיצאנו מאומן הסתכלתי על הציון מרחוק ואמרת רק: "רבינו ביי'". כשהזרתי לארץ מוה"ן לשדה חיכו לי שני אנשים חמושים. הם ירו בי כדור אחד בצוואר ונהרגתי.

את כל זה אני מספר לך עכשיו כשאני מבין מה היה. לקחו אותי לבית הולים אבל כבר לא הייתי בחיים. ניסו להנשים אותי ולא הצליחו. באותו זמן הייתי בשמיים. עמדתי לפני שלושה צדיקים שכעסו עלי מאוד והראו לי את כל המעשים הרעים שעשיתי בחיים. הבנתי שזה כבר מאוחר מידי והלך עלי, אבל אז הגיע צדיק מלא אור ומיד הבנתי שזה רבי נחמן. "תחזירו אותי לעולם", רבי נחמן אמר להם. הדיינים לא הבינו למה, ואז רבי נחמן אמר להם: "הוא תלמיד שלי".

כמו שאתה מבין חזרתי לחיים ואף אחד לא הבין איך זה קרה. בכל אופן אם רבי נחמן קרא לי תלמיד שלו רק בגלל שאמרת לי: "רבינו ביי'", אני מתכוון להיות תלמיד שלו באמת.

❖ 'מפורסמים של שקר' – פרק ב ❖

שאלה:

הבנתי את דבריך, ואני נאלץ לקבל את זה שיש מושג כזה של מנהיגים שאינם ראויים גם בתוך ציבור היראים לדבר ה'. אבל מהי המשמעות בפועל של הדבר הזה לגבינו, האם אנו הקטנים צריכים לבחון את מנהיגנו? הרי הדברים הללו מסוכנים מאד, כי מכאן ואילך לא נוכל לקבל מאף אחד אלא תמיד נבחן את הגדולים מאתנו האם הם לא 'מפורסמים של שקר' ובכלל, מהדברים האלו אפשר להגיע לביזיון תלמידי חכמים. לדעתי עדיף לא לדבר על זה בכלל.

תשובה:

אני מבין את שאלתך, והיא באמת שאלת חכם, וכאן נצטרך לנגוע בנקודה עדינה ומורכבת, כי אכן העניין הזה של 'מפורסמים של שקר' הוא בבחינת 'אוי לי אם אומר, אוי לי אם לא אומר', ומכל צד יכולים לצאת קלקולים, ורק האיש הישר החפץ באמת לאמיתה יוכל לקחת את הדברים בצורתם הנכונה.

כל אדם שרוצה להשקיע איזו השקעה בודק קודם לכן את טיב אותו עסק והאם אפשר לסמוך עליו או לא, על אחת כמה וכמה שכאשר אדם בא לסמוך על דעתו של אחר בעניינים של חיי נצח, הוא חייב קודם לכן לבדוק מהו טיבו וערכו של אותו שהוא בא לסמוך עליו. לכן ברור הוא שאי אפשר לומר ליהודי בר דעת שאינו צריך לבדוק את ה'מנהיג' שהוא הולך אחריו, וזהו דבר שכולם מודים בו. והשאלה שעומדת לפנינו היא רק מהי הדרך לבדוק את המנהיג האם ראוי לסמוך עליו או לא.

הנהגה הדרך הפשוטה ביותר שבה אכן הולכים הרבה, היא לבדוק את מידת הפרסום של אותו מנהיג, והאם הוא מקובל על הרבה אנשים, ואם הוא מפורסם מאוד סימן שהוא צדיק גדול, ואם הוא מפורסם פחות סימן שהוא צדיק קטן יותר.

ובדיוק מהגישה הזו באה להפקיע האמירה הזו שיש 'מפורסמים של שקר', שבה באים רבותינו ואומרים לנו שיש תופעה שלפעמים דווקא אלו שפחות ראויים להיות מנהיגים הם אלו שמתפרסמים, משום שיש להם את התכונה של הערב רב שרוצים להיות מראשי העם ולהשתרר על ישראל. ולא שכל 'מפורסם' הוא בהכרח מפורסם של שקר חלילה, כ"ה יש לנו גם בדורנו הרבה צדיקים מפורסמים שהם צדיקי אמת, והם מצד עצמם ענווים בתכלית ואינם רוצים בפרסום לשם הגדלת כבוד עצמם, והפרסום בא להם משום שהם באמת ראויים לכך. אבל זהו דבר שאכן מוטל על כל אחד ואחד שהולך אחר איזה מנהיג, לבדוק שהמנהיג שלו אינו רק מפורסם אלא הוא מוציא בו את התכונות הנעלות הראויות למנהיג, ורק אם מוציא בו את התכונות האלו ילך אחריו וישמע לכל אשר יאמר.

וכן ראינו אצל רבותינו בדורות האחרונים שנתרכו בהם רבנים שאינם ראויים לתפקידם שנמלכו לעצמם סמכות מעבר למעמד התורני האמיתי הראוי להם, וגדולי הדורות ראו להזהיר את שומעי לקחם מפניהם, וכמו שנהג החזון איש למשל למתוח לרוב ביקורת על רבנים 'מפורסמים' שהיו בעלי משרות בכירות, אולם לא היו ראויים לכך, והחזון איש לא הסתיר את ביקורתו עליהם, אלא ראה לנכון להזהיר את שמעו לקחו לא למעות אחריהם, וגם השתדל בכל יכולתו להעמיד רבנים הגונים בכל מקום.

ואם נקודה זו ברורה לך, אוסיף נקודה נוספת עדינה יותר, ואקווה שתתפוס את דברי בעדינות הראויה, שבאמת הדבר אינו פשוט כלל וכלל לדעת מי הוא מנהיג אמיתי שיש ללכת אחריו לגמרי בכל דבר וענין, ומי לא, כי אמנם בדברים גסים, כל מי שיש לו קצת דעת והבחנה יכול להבחין בנקל מיהו צדיק באמת ומי זייפן ונוכל שמטעה את ההמון, אבל ישנם מעויות דקות ועדינות יותר שגם צדיקים אמיתיים יכולים להיותפם בהם, וכמו שהבאנו מהגר"א

במגילת אסתר שגם בגדולי הדור יכולה להידבק ההוצפה והעזות של הדור, וזה יביא אותם לידי מעויות בהנהגה ובעצה, כי אמנם בדברים גסים ממש לא ימעו, אבל בדברים דקים שנוגעים לעניינים רוחניים עדינים בדרכי עבודת ה' ובדרכי ביקוש השלימות הראויים לכללות הדור או לפרט, גם גדולים יכולים למעות אם אינם מנוקים לגמרי מכל שמיץ מידה רעה ומבקשים רק את האמת בשלימות ובטהרה.

וכן מצאנו בגמרא¹ 'כד רגזו רעיא על ענא, עביד לנגדא סמותא', כלומר שכאשר הרועה רוגז על צאנו, הוא מנקר את עיני העז המנהיגה את הצאן ונכשלת ונופלת בבורות, והעדר נופל אחריה, וכך כשהמקום נפרע מישראל ממנה להן פרנסים שאינן מהוגנין (רש"י). הרי שעוון הדור עלול לגרום למנהיגי הדור למעות גם כן. ובפנים יפות על התורה² ביאר בזה את הענין שכאשר בית דין מועים בהוראה, הציבור צריכים להביא קרבן, אף שהציבור היו אנוסים לשמוע להוראת הבית דין, אלא 'שכל הקהל חייבים בשגגות הבית דין, שעל ידי שגבר מידת הרוגז עליהן, באו הבית דין לידי השגיאה'.

וכמוכן שכל זה לא בא להפקיע אפילו במשהו את החיוב לשמוע לבית דין שבדור, וכל הנפקא מינה היא שכאשר רואים דרכים ודעות שונות בין מנהיגי הדור, ראוי לדרוש ולבקש אחר המנהיג הגדול ביותר במעלה שהוא נקי משגיאות יותר מכולם. ובוא וראה מה שכתב החזון איש באגרותיו³ על הצורך שיש לבני תורה לברר את מהות מעלתם של גדולי ישראל ובמה מצטיין כל אחד מהם, ולהבדיל בין הקודש ובין קודש הקדשים, וז"ל: 'דעתי כי ראוי להמחזיקים בתורת ה' לדעת את גדוליה באופיים באמיתי, ואם הותר לדבר לשון הרע על אומן באומנותו להאיש הדורש עליו לצורך, על מי שתורתו אומנותו לא כל שכן שמותר להודיע להמחזיקים בתורה וצריכים לדעת, כי הידיעה של חכמי הדור לבם ומידתם, הן הן גופי תורה. מכל מקום צריך לזה זהירות יתירה, פן משנה הדבר בקוצו של יוד ונמצא מוציא שם רע על תלמיד חכם'.

וכשם שיש חילוקים בין גדול לחברו במדרגת ידיעתו והכנתו בתורה, כך יש חילוקים גדולים עוד יותר בין גדול לחברו במדרגת טהרת הלב וזיכוד המידות והשגת האמת, ועל זה כתב רבי נתן⁴ שיש גם בין הצדיקים בחינת 'אמת' ובהינת 'אמת לאמיתו', והיינו שיש צדיקים אמיתיים שרואים דברים במבט שלהם שהוא אכן 'אמת', אבל האמת שלהם היא חלקית בלבד, והם רואים רק צד אחד של התמונה ואין להם את הראייה של 'אמת לאמיתו' שהיא הראייה השלימה והכוללת שזכו לה יחידי סגולה בלבד מבין הצדיקים.

אולם כאשר באים לברר את 'ליבם ומידותיהם' של חכמי הדורות, ואת מדרגת זיכוכם וטהרת לבם והשגת אלוקות שזכו לה, שהם בבחינת 'הנסתרות לה' אלקינו, בדברים כאלו כבר אין לאדם רגיל יכולת הבחנה וקביעה במבט ראשון, כי מי השוטף שיאמר שיש לו הבחנה בגדולים וצדיקים הרבה יותר ממנו, ויודע מי 'כל כולו אמת' ומי אין בו אמת מוחלטת, והעצה המבוארת לזה בדברי מוהר"ן ורבי נתן היא שירצה באמת לבכו להסתכל על האמת לאמיתו בלבד ויחפש כל ימיו היכן נמצאת האמת, וככל שיטוהר את לבו יתנוצץ בו יותר אור האמת ויבחין היכן נמצאת האמת לאמיתו⁵, וכן ירבה בתפילה לפני

¹ בבא קמא נב, א.

² לבעל הפלאה, במדבר טו, כד.

³ ב, קלג.

⁴ ליקוטי הלכות ריבית ה, כ.

⁵ ראה ליקוטי מוהר"ן תניינא א, ד: 'זלהכיר את המפורסמים, איזהו על ידי עזות, הוא על ידי בנין וירושלים, שהוא בחינת הלב וכו', היינו שלמות היראה התלויה בלב, כמו שאמרו רז"ל (קידושין לב) דבר המסור ללב, נאמר בו ויראתו.

הקדוש ברוך הוא שיוזכה אותו ללכת אחר המנהיג הגדול במעלה ביותר שיוכל להנהיגו⁶, כדי שיועץ לרצון ה' בשלימות, ואזי יעזור לו ה' לדעת מי הוא המנהיג האמיתי שיוליך אותו בדרך הנכונה ביותר עבורו.

וראה מה שכתב הרח"ק מקמארנא בספרו היכל הכרכה? לאחר שהרחיב לבאר שיש מפורסמים לרבנים וצדיקים מצד הערב רב:

זכל אלה ענינים אחי וחביבי לא נגלו אלא לבוהן לבות וכליות, ואתה בני חלילה לא תהרהר אחר שום צדיק וראש הדור, ולא אחר רב ותלמיד חכם יהיה מי שיהיה, כי כולם יהיו בעיניך צדיקים וקדושים, ומה נפקא מינה ממה שכתבתי, למבעי רחמי, הן כל צדיק בדורו והן המון ישראל וכו', וחלילה להרהר שום הרהור ומכל שכן איזה דיבור נגד ראשי ישראל, חלילה חלילה, כי כולם בעינינו צדיקים קדושי עליונים, ראשי הדור, תלמידי חכמים, ה' יגביה מזלם עד לרום, ואין שום נפקא מינה מדברינו אלא למבעי רחמי על כל דנא מן קדם אלהנא דשמיא בבכיה ותחנונים⁸.

ואקווה מאוד שאין אתה רואה בדברי איזה שמץ של ביוזן ופגיעה בכבודם של תלמידי חכמים וצדיקים, שכן לא אני הראשון שאמרתי שגם אנשים גדולים עשויים למעוות, וכל התורה מלאה מזה, ואפילו משה רבינו נכשל במעוות והעלמה לפי דרגתו, ואמרתי רק דבר ברור ופשוט שכל אחד לפי מדרגת נקיותו והשגתו בתורה ובעבודה זוכה לדעת את רצון ה' באופן כהיר ונקי ממעויות יותר, ויש בזה מדרגות רבות גם בין הצדיקים, ועל כן יתכן שיש צדיק אחד שהשגתו היא בחינת 'אמת מוגבלת' לגבי השגתו של אחר שהיא בחינת 'אמת לאמיתה', וכל מי שחפץ בחיים יחפש כל ימיו היכן נמצאת אמת נקיה יותר וירבה בתפילה לקדוש ברוך הוא שינחה אותו בדרך האמת לאמיתה.

שאלה:

ומה בנוגע לאותם שאינם אנשי מעלה כל כך, ובכל אופן זוכים לכבוד ומעמד, האם צריך לבזות אותם?

תשובה:

כל עוד אינם רשעים ובעלי עבירה חלילה לבזות אותם או לנסות לפעול כנגדם, הרי יש כללים בהלכה על איזה דברים מעבירים מי שנושא משרה ציבורית מתפקידו, ומי שלא נמצאו בו דברים אלו אין רשות לאף אחד לפעול נגדו.

ולכן גם אם יש מישהו שנחשב בציבור לבעל מעמד חשוב, ואתה יודע בכיור שהוא לא ראוי לזה, אין שום היתר ושום צורך להילחם בו, שכן 'מפורסם של שקר' יכול להיות אדם טוב והגון מצד עצמו שאינו פחות מכל אחד ממוצעי אחר, ואף יותר, אלא שהוא קנה לעצמו כבוד או פרסום מעבר לראוי לו, הן על ידי השתדלות עצמו והן על ידי השתדלות תלמידיו והסידור, באופן שהפרסום הגדול שלו הוא של שקר, אולם הוא עצמו איש כשר ורק יש לו בעיה מסוימת עם רדיפת הכבוד והפרסום, וזה גורם לו לקפוץ למקומות שאינם שייכים לו, וזהו הענין של העזות וההוצפה של אותם בני אדם, שהעזות מביאה את האדם להכניס את עצמו למקומות שאינו שייך אליהם.

⁶ ראה ליקוטי מוהר"ן קמא ל, תניינא ה, ובליקוטי תפילות שם ובתפילה סא ובעוד מקומות רבים.

⁷ שמות לב, א.

⁸ וראה עוד מה שכתב בספר תפארת היהודי ליהודי הקדוש מפשיסחא ז"ל: 'כשיבוא משיח צדקנו אז ילכו לקראתו כל הצדיקים ומנהיגי ישראל עם אנשים החסידים אשר שאבו מימיהם, ויהיו ביניהם מנהיגים כאלה אשר משיח צדקנו יאמר להם: 'גש הלאה עם החסידים שלך'. ואז יקראו החסידים ויבכו מאד, ויאמרו: משיח צדקנו, מה הטאנו ואשמנו הלא היה לנו אמונה כי הוא צדיק אמת, ומה תלונתך עלינו? ומשיח צדקנו ישיב להם: כל ימיו של איש מהצורך לבקש מהבורא יתברך שמו כי יזכה להתקשר בצדיק אמת. והבורא יתברך שמו לא ימנע טוב להולכים בתמים. ואם היה רצונכם כאמת להתקשר בצדיק אמת, היה מאיר לכם האמת, ובודאי לא היה רצונכם האמת'.

ולכן באופן כללי גם אם ידוע לך בכיור על מישהו שהוא מפורסם של שקר, אין צורך לגנותו ולבזותו חלילה, אלא די שאתה יודע לעצמך את המעמד שלו ו'מפוצץ' בתוכך את בועת האוויר של הפרסום שלו ואין הפרסום הזה עושה עליך רושם, ובוהו כבר ניצחת אותו והתגברת על השקר שלו מבחינתך, ומעתה אתה יכול לכבד ולהעריך אותו כשאר איש כשר מישראל וכפי מעלתו, כי אמנם עוד לא תיקן את כל מידותיו, אבל מכל מקום הוא ראוי לכבוד ולהערכה כנה על המעלות שבוודאי נמצאים בו, ואין שום צורך להילחם ולהתנגח בו. ומלבד זאת, אם הוא תלמיד חכם, עצם זה שהוא תלמיד חכם מחייב לכבדו ולא לבזותו ולהוריד מערכו גם במחשבה.

ובוודאי שאין גם שום היתר לדבר עליו לשון הרע ולהשפיל את מעמדו, כאמור לעיל. מלבד שגם אין בזה כל תועלת, ודברים כאלו רק מרבים מחלוקת ושנאת חנם. ואדרבה הדרך שמוהר"ן מנהג אותנו זה לחפש נקודות טובות בכל אחד ולא להתמקד בשלילה שבו⁹.

ובכלל צריך לדעת שכל עוד לא יבוא המשיח לא ניתן לבטל את התופעה הזו של 'מפורסמים של שקר', שנובעת מהתגברות הערב רב בישראל, וצריך רק ללמוד כיצד להיות עם המציאות הזו בלי להתקלקל ממנה, ודרך המלחמה כנגד תופעה זו היא מלחמה פנימית, להגביר את כח האמת בעצמנו ובכל מי שרוצה לדעת מהאמת, ולא להילחם ישירות כנגד השקר.

המשך המאמר בשבוע הבא בעז"ה

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא ברשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	72

אמר רבינו הקדוש:
 "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שינוי שרפי קודש' זו"ב, סימן ז"ר)

⁹ ראה ליקוטי מוהר"ן קמא ו: 'צריכי ליהרהר מאד לדון את כל אדם לכף זכות, ואפילו החולקים עליו ומבזין אותו, צריך לדונם לכף זכות ולשתוק להם. ועל ידי זה נעשה בחינת כתר, כמוכא במדרש (ויקרא ב) משל לאחד שמצא את חברו שהוא עושה כתר, אמר לו בשביל מי, אמר לו בשביל המלך, אמר לו כיון שהוא לצורך המלך, כל אבן טוב שתמצא תקבענו בו, כך כל אחד מישראל הוא בחינת כתר לה' יתברך, וצריך להכניס בו כל מין אבנים טובות שאפשר למצוא, דהיינו שצריכי להשתדל לחפש ולבקש אחר כל צד זכות ודבר טוב שאפשר למצוא בישראל ולדון את הכל לכף זכות, כי הם בחינת כתר לה' יתברך.

למה דווקא ברסלב? \\\ הרב ארז משה דורון שליט"א

כך הוא בדיוק עניינו של רבי נחמן. תורתו וקברו. ספרי רבי נחמן ותלמידו רבי נתן מוצאים את דרכם לכל רחבי העולם. מי שפוגש בהם מוצא אמת, שלמות, דיוק ועומק, עצה והכוונה. שבורי לב וחלושי כוח מוצאים בהם תקווה ונחמה

שאלה:

שלום רב! אני שואל בכנות ולא מנסה לקנטר. מה כל הסיפור הזה של "ברסלב"? כוונתי לומר הרי לכל אחד יש את הרב שלו ואת הדרך שלו בעבודת השם והדיבורים האלה שאני שומע לעיתים מחסידי ברסלב: "רק רבינו", מקוממים אותי. אין עוד צדיקים חוץ מרבי נחמן? אין עוד דרכים בעבודת השם חוץ מברסלב? מדוע לפסול את כל השאר? ומה כל כך מיוחד ברבי נחמן שכולם צריכים אותו?

תשובה:

שלום רב,

יש הרבה צדיקים ויש הרבה דרכים. כל צדיק וצדיק הביא לעולם ברכה וטובה ומילא את תפקידו בקורות ימי עם ישראל ויבורך לנצח.

וביחד עם זה, אנחנו כדור מיוחד שצריך תיקון מיוחד. ויש צדיק שאמר, שהוא יכול למלא את המשימה הזאת.

לפני כ 300 שנה אמרו הבעל שם טוב וגם "האור החיים הקדוש" שעם ישראל ירד לשער החמישים של הטומאה. זה אומר, שכבר הגענו למצב נמוך כל כך מבחינה רוחנית, שהנביאים מתארים אותו כגופות הקבורות בעפר. מתים.

צרות ומצוקות בלי סוף מקיפים אותנו. אמימות הלב משתקת אותנו. ספקות ובלבולים מציפים אותנו. פחד וחרדה מייאשים אותנו. תאוות בשרים ויצרים נמוכים שורפים אותנו. אנחנו לא יכולים לחיות בלי תכלית, אבל לא מרגישים טעם בשום דבר. יגענו ולא הונח לנו.

ומי יכול לעזור לפגרים מתים?

רבי נחמן בא לעולם מיד בסמוך לירידה העצומה הזאת. הוא נשלח לעולם לעזור

דווקא לנו. עד שנוכל, אפילו מתוך המוות הזה, לגלות אמונה ונאמנות לקדוש ברוך הוא בדרגה הכי גבוהה שהייתה מעולם.

רבי נחמן איננו תופעה מקומית ששייכת להיסטוריה. 210 שנה אחרי שנפטר, רוחו ותורתו עדיין הוצות יבשות, מרגשות, רלוונטיות לכל אדם ומשנות חיים. מהיות מתים.

רבי נתן כותב (ליקוטי הלכות, פדיון בכור הלכה ה' סעיף ט"ו): "וכל המושכת הדעת של הצדיק האמת אינו רק בחייו לבד, כי אם אדרכא, שאחר מותו והסתלקותו מאיר דעתו יותר ויותר בעולם, "כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם" (מסכת חולין דף ז'), וכמו שכתוב בזוהר הקדוש (פרשת אחרי מות, דף סח) "דבתר דאסתלקו צדיקיא – שכיחי יתיר בעלמא" (אחרי שהצדיקים הסתלקו מהעולם, הם מצויים יותר בעולם הזה).

רבי נחמן נותן את הלב ומוגיע ללב. הוא יודע איך להפוך לב אבן אטום ללב בשר חי ובוהר. כדבריו, זהו פירוש השם "ברסלב".

חשוב לציין. רבי נחמן לא התכוון להקים "הצר חסידית". דבריו מיועדים לכל אחת מנשמות ישראל, יהיה מי שיחיה.

מה נחשוב על אמירה כמו: "אני לא מחסידי רשב"י"? ברור שזו אמירה שגויה. לרשב"י אין הצר חסידית או חסידים. רשב"י ירד לעולם עבור כלל ישראל. תורתו נלמדת על ידי כולם וקברו מהווה אבן שואבת לכולם.

כך הוא בדיוק עניינו של רבי נחמן. תורתו וקברו. ספרי רבי נחמן ותלמידו רבי נתן מוצאים את דרכם לכל רחבי העולם. מי שפוגש בהם מוצא אמת, שלמות, דיוק ועומק, עצה והכוונה.

שבורי לב וחלושי כוח מוצאים בהם תקווה ונחמה.

על מה רבי נחמן מדבר? על הכל.

למי מיועדים דבריו? לכולם.

רבי נתן כותב בהקדמת ליקוטי מוהר"ן: "כי הוא מדבר מכלליות הכל, בכלל ובפרט, כולל כל העולמות והדרגות שבעולם, של כל אדם, כקטן כגדול. כל אחד לפי מקומו ומדרגתו באותה השעה והזמן, מן הגדול שבגדולים עד הקטן שבקטנים, ואפילו המונחים למטה למטה, אשר ירדו בעוונותיהם עד השאול תחתיות ומתחתיו – לכולם יעורר, יקיץ ויחיה". אין מישהו שזה לא שייך אליו. אין מצב ומקום שזה לא נוגע בו.

אפשר לראות את זה בעיניים. רבבות נשמות, מכל הסוגים והשפות, מכל הארצות והמחוזות – נמשכים בראש השנה אל קברו של רבי נחמן באומן, כמו אל מגנט רב עוצמה. יהודים שעדיין לא יודעים כלום על משמעות יהדותם, מסורתיים, חובשי כיפות סרוגות, ליטאים ובני תורה, בחורי ישיבה, אברכים ובעלי בתים, חסידים מכל החצרות: סאטמר ונטורי קרתא, ויזניץ ובעלז, חב"ד וקרליבך.

ושם, אצלו ומכוחו, הם חוזרים ומתחברים לעצמם, מגלים את יופיים ותפארתם, ובו בזמן הם מגלים גם את יופיים ותפארתם של כל סוגי בני עמם, ובאהבה, כמו בזמן הגאולה, מתחברים אל כולם.

רבי נחמן אמר: "באתי לעולם לקרב נפשות ישראל להשם יתברך" (היי מוהר"ן – "מעלת המתקרבים אליו" סעיף י"ז).

ארז משה דורון.

המתקן ברבי

בס"ד גליון נט' פרשת חיי שרה ה'תש"פ ובשבת אין לברור את העלון אא"כ ביד על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם כל הסיבות מדוע לא ללמוד ספרי ברסלב... נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - תורה ז; נחתום במדור הבהיר שער ברסלב - המאיר את עינינו במשנת ברסלב - את סוגיית ה'מפורסמים של שקר' ובוהו התמנו סדרת מאמרים ארוכה בכיבוד דרכו של רבנו, כעת אנו מצפים לסידרה החדשה שתתחיל בשבוע הבא אי"ה; נמשיך עם שו"ת ברסלב - המאלפנו דעת נפלאה - בכיבוד עניין ההתכוננות והמודעות העצמית; והשבוע נסיים עם פינה מתוקה של שיחת חברים מחזקת ומעוררת.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום הודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה!! העורך

חדשות המקורבים

'אסור ללמוד ספרי ברסלב'... \ \ \ כל הסיבות בכתבה שלפניכם!

בעקבות הסערה הציבורית מתברר שכמה אנשים 'חכמים' מצאו שעת כושר להודיע שאסור ללמוד ספרי ברסלב.

נראה לי שיש באמירה הזאת הרבה הגיון.

ללמוד ספרי ברסלב זה באמת:

פוגע בדיכאון ועלול לעורר שמחה ותקווה, הושף את השיטות של היצר הרע, מכניס כבן אדם הרבה יותר אמת, מעורר לשאול שאלות, מעודד חיפוש אמת וחיבה עצמאית, פוגע בשעמום, מעורר עניין וגורם התחדשות, מרכיב יאוש ועצבות, גורם למחשבות על תכלית החיים, מעודד השבון נפש ולקחת אחריות, גורם להזרה בתשובה, גורם לאדם לחשוב שהוא שווה משהו, שיש לו תפקיד חשוב וייחודי בעולם, מעודד קשר אישי עם בורא עולם כאילו הוא זמין ומקשיב לכל אחד, מי שנוגע בזה מתחיל להזכיר את "השם יתברך" כאילו זה באמת העניין. והכי גרוע: זה גורם לאיבוד לבבות המוני והמתקת דינים עצומה באומן בראש השנה. בקיצור: זה מאיים על הפרנסה של 'באבות', רואי נסתרות ופותחי גלגולים.

אז תודו, נכון שזה נורא מסוכן?

השאלה היא רק - למי?

(כתב: הרב ארו משה דורון)

שיחת חברים	שו"ת ברסלב	שער ברסלב	ללכת עם תורה	פשט ופנימיות
❖❖	❖❖	❖❖	❖❖	❖❖
עמוד 8	עמוד 7	עמוד 6	עמוד 4	עמוד 2

השיעורים הקבועים

השיעורים הקבועים לשבת פרשת חיי שרה ולשבוע פרשת תולדות						
יום	חדש חשוון \ כסלו	הדף היוםי נדה	משנה ברורה עמוד היוםי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היוםי בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	כה	לא	חזרה	ב:	ריז	קד.
א	כו	לב	תמו, א	ג.	רטו	קד:
ב	כז	לג	תמו, ב	ג.	רטז	קה.
ג	כח	לד	תמו, ג	ד.	ריז	קה:
ד	כט	לה	תמו, ד	ד:	ריח	קו.
ה	ל	לו	תמו, ה	ה.	ריט	קו:
ו	א	לז	חזרה	ה:	רכ	קז.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מבשרי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ החיים והמוות ~

ולכך עשה תחבולות להשיג בדווקא המקום הזה, ובכדי שלא יבין עפרון שיש לו בזה עניין מיוחד, דיבר תחילה עם בני הת, ורק לאחר מכן ביקש שידברו עם עפרון. ובכדי שלא יחזור בו לאחר מכן כשיבין גדולת המקום – התעקש לקנות המקום בכסף מלא (כל זה מבואר באור החיים).

הרחבת העניין – אור החיים

בדברי האור החיים הקדוש מרחיב העניין, ומבאר שהלשון 'זיהו חיי שרה' הוא לשון צער, מחמת שנסתלקה על בשורת העקדה, אך הפסוק חוזר ומדגיש 'שני חיי שרה' שלא נחסר מימי חייה כלום [ובדרך אחר מבאר שאכן נחסר משנותיה, אך הקב"ה משלים שכרה על כל השנים האלו]. ואת הלשון 'מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים' הוא מבאר שהיה חילוק בין המאה הראשונים שהיו בצער [מחמת חסרון הבנים, ושהיית ישמעאל בכיתה], לבין עשרים ושבע שהיו בנחת.

פנימיות העניין – אור החיים וקדושת לוי

אמנם ממשיך ומבאר פנימיות העניין, שהכתוב מספר בזה על מהות חיי הצדיקים והסתלקותם, וכמו כן מבואר בספר הקדוש 'קדושת לוי'.

ותוכן דבריהם הקדושים הוא, שהצדיקים בחייהם דבוקים ומקושרים להשם יתברך, ולכן נכתב 'זיהו' שהוא לשון הוי"ה, מחמת שכל 'חיי שרה' היו מקושרים ודבוקים בשם ה'. ולכן גם בעת הסתלקותה לא נחשב הדבר למיתה, כי הצדיקים גם במיתתם קרויים חיים מחמת שהם עדיין דבוקים למקור החיים, ולכן נכתב 'קריית ארבע היא חברון' – לרמוז שאף שנשמתה נפרדה מה'ארבע' יסודות של הגוף, אך עדיין 'היא חברון', שעדיין היא מחוברת למקור החיים, ובוה ממשיך רוח חיים אפילו אל הגוף [ובזה מתבאר מעלת קברי הצדיקים, שאף לתוף הגוף הקדוש שבקבר נמשך הארה של חיים מהנשמה].

לעובדא ולמעשה – ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות

כמו כן מבואר בליקוטי הלכות בכמה מקומות, שבפרשה זו מרומז מהות חיי הצדיקים, וכן מבאר על פי זה עניין מערת המכפלה.

* * *

וביאור העניין הוא כך:

מבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן סו) שלכל אדם יש שני חלקים: 'רוח דלעילא' ו'רוח דלתתא'; החלק הראשון הוא החלק העיקרי של הנשמה שהוא נשאר למעלה, והחלק השני הוא חלק קטן ממנו שהוא יורד למטה ומתלבש בגוף.

ושלימות החיים הוא כאשר זוכים לקשר ולדבק את ה'רוח דלתתא' עם ה'רוח דלעילא', שבזה האדם זוכה להיות דבוק במקור החיים ושורש נשמתו, ולקבל חיות חדש בכל רגע. והצדיקים שזוכים לחיות כך – זוכים לחיים 'ארוכים' ו'כפולים', מחמת החיות החדש שמקבלים בכל רגע מחדש.

מהות החיים הוא 'התחדשות'. ככל שמתרחק האדם מלחשוב על האתמול והמחר ולחיות את ההווה – כך הוא מחובר יותר למציאות 'החיים'. כי החילוק בין אדם חי לאדם שאינו חי הוא רק בעניין זה. שהרי תינוק שלא נולד – יש לו 'עתיד', ובר מינן מת שנפטר – יש לו 'עבר', ואדם חי הוא זה שיש לו 'הווה', וממילא רק זהו החיים האמיתיים; כי הרגע הקודם 'מת' והרגע הבא עדיין לא 'נולד'.

אלא שמחמת שהאדם מנתק בין ה'רוח דלתתא' ל'רוח דלעילא', ותחת להיות מחובר אל מקור נשמתו, הוא מחובר אל הגוף – על כן נדמה לו שהחיים

לאחר שפרשיות הקודמים סיפר הכתוב על חייו של אברהם אבינו (בפרשת לך לך – התחלת חייו וכניסתו לברית, ובפרשת וירא – עיקר תורף חייו), כעת בפרשה זו [פרשת חיי שרה] – מספר הכתוב על הסתלקותם של אברהם ושרה. ותחילת חייו של יצחק וזיווגו.

* * *

האריכות שיש בסיפור הסתלקות שרה וקבורתה – הוא הידוש היוצא מן הכלל, וכפי שמדגיש הוזה"ק (בפרשה זו) כמה פעמים. וגם כל המעשה עם מערת המכפלה – תמוה מאד, מפני מה ראה לנכון לבחור מקום זה לקבורה, ומפני מה התעקש בדווקא לקנות המקום בדמים ולא במתנה.

ומלבד עצם האריכות, יש כמה תמיהות בסדר הדברים ולשוונות הפסוקים: א. הלשון 'זיהו חיי שרה' בשונה ממה שנכתב אצל אחרים 'זיהו אדם' 'זיהו נח' (אור החיים). ב. הקדמת מספר שנות חייה לסיפור מיתתה. ג. ייתור הלשון 'מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים' (וזה"ק, רש"י, ליקוטי הלכות). ד. חזרת הפסוק שוב 'שני חיי שרה' (רש"י, רמב"ן, אור החיים, קדושת לוי). ה. 'זיבא אברהם לספוד לשרה ולכנותה' – נכתב בכ"ף קטנה, ומבואר בבעל הטורים שמועט בבכיה, וצ"ב. ו. הלשון 'מערת המכפלה' צריך ביאור, וכן שינוי הלשון שפעם כתוב 'מערת המכפלה' ופעם כתוב 'שדה המכפלה'.

כמו כן צריך להבין סמיכות פרשה זו לפרשת עקדת יצחק. וברש"י הביא (מדברי חז"ל) שעל ידי העקדה פרחו נשמתה, והוא פלא וכי זו תורה וזו שכרה.

אך העניין הוא שזאת היא הפעם הראשונה שהיה הסתלקות של 'צדיק'. וכמו ש'חיים' של אברהם ושרה היה הידוש שלא היה קודם לכן וכי הם היו הראשונים שהיו 'יהודים', כך גם הסתלקותם הוא הידוש (שהיא הסתלקות הראשונה של 'יהודי'). ולכן הכתוב מאריך בזה מאד לפרטי פרטים, ובוה מתבאר תורה שלמה בהגדרת 'חיים' של צדיקים ומהות ה'הסתלקות' ה'קבורה', וכפי שיתבאר.

ביאור פשוט – רש"י ורמב"ן

בפרשה זו לא נמצא ביאור שלם בדרך הפשט לבד. כי בוודאי אי אפשר להבין על פי פשוט הטעם שרצה אברהם אבינו דווקא כמערת המכפלה, וגם קשה לבאר אריכות הפסוק בסיפור חיי שרה וכפילות הלשונית.

ולכך גם רש"י ורמב"ן [מפרשי הפשט] השתמשו הרבה בדרך הדרש – הן בפסוק 'זיהו חיי שרה', והן בעניין מערת המכפלה.

אמנם יש לבאר את המהלך הכללי של הפרשה בדרך הפשט, והעניין בקיצור הוא, שאחר העקדה נסתלקה שרה, ובאמת לא היה בקיצור ימים אלא זה היה זמנה, ולכך הקדים הפסוק לומר 'זיהו חיי שרה' – היינו שלכתחילה ימי חייה היו מאה ועשרים ושבע שנה ולא יותר, אלא שהשמן ניסה לדמות כאילו 'מחמת' העקדה נסתלקה, אבל אינו כן. ולכן אברהם אבינו נמנע מלבכות הרבה (כמבואר ב'בעל הטורים') כדי שלא ליתן פתחון פה לזה.

עד כאן פשטות הדברים, אך שאר הלשוניות מוכרחים להתפרש בדרך דרש, כמו שהביא רש"י "בת מאה כבת עשרים לחמא, וכת עשרים כבת שבע לויפ", וכן הלשון 'מערת המכפלה' מרמז על הווגות הכפולות שנקברו שם (רש"י). או שכפל הקב"ה קומתו של אדם הראשון (רמב"ן) וזה הטעם שחשק דווקא במקום זה. [והאופן שנתגלה לאברהם היה על ידי שכרה ממנו בן הבקר אל המערה הזאת, ושם גילה סוד המקום הזה (כמבואר במדרש והובא בדברי הרמב"ן)].

ובזה יש לבאר סדר הפרשה. כי עיקר החיבור בין ה'רוח דלעילא' ל'רוח דלתתא' נעשה בעת ההסתלקות (כמבואר בליקוטי מוהר"ן שם), שאז מגיע מלמעלה ה'רוח דלעילא', וה'רוח דלתתא' מתחבר עמו ומסתלק וולכך מי שזוכה להיות בעת ההסתלקות – יכול לקבל הארה גדולה בבחינת 'פי שניים'!

והנה הפעם הראשונה שהיה כך – היה בעת העקדה, שנצטווה להעלותו לעולה ולא לשהטו, והתכלית היה לחבר ה'רוח דלתתא' עם ה'רוח דלעילא'. וכשהגיע שמועה זו לשרה – נתאוותה גם כן לחיבור זה, וכשזכתה לכך נסתלקה מן העולם.

ובכדי לגלות עניין זה ולפרסמו בעולם, רצה אברהם לקברה דווקא במערת המכפלה, שלשון 'המכפלה' מרמז על החיבור בין 'רוח דלתתא' ל'רוח דלעילא' וכמבואר ב'זוה"ק', ועל פי זה מבאר שם שלא המערה ולא השדה נקראים 'מכפלה', אלא שניהם מקבלים הארה מ'המכפלה'!

אמנם כדי לזכות לזה – היה צריך לגלות קדושת ארץ ישראל, ולכך הוצרך לקנות את המערה והשדה מעפרון, ודווקא בדמים כדי שיהיה לו כח להוציא הקדושה הזאת מהסמרא אחרא, וזה הטעם שפנה תחילה לבני חת, כי רק על ידם היה אפשר להוציא קדושת ארץ ישראל מהסמרא אחרא וולכך נזכר עשרה פעמים 'חת' בפרשה, ועניין זה צריך ביאור רחב בפני עצמו ואכ"מ.

הם 'המשך אחד ארוך', שבנוי על האתמול והשלשום, ואל המחר והעתיד. וכך הוא מתנתק מהחיים האמיתיים יותר ויותר, ומוזקן מיום ליום ונעשה כבד ושבור ומיואש. אך הצדיקים שזוכים להיות מקושרים אל ה'רוח דלעילא' – מקבלים חיות חדש בכל רגע, וממילא אין בהם זקנה ושברון לב וייאוש, שהרי 'אני היום ילידתיך' [שנאמר על משיח].

וזה מרומז בלשון הפסוק "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" וכדרשת הז"ל 'בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע'. כי בדרך כלל 'בת עשרים' הוא אדם שיש לו רצונות ו'תכניות' מה הוא רוצה לזכות ולהיכן רוצה להגיע, ולעומת זה 'בת מאה' הוא אדם שכבר אין לו תכניות ורצונות. אך אצל הצדיקים 'בת מאה כבת עשרים' – כי אותו חיות חדש שיש להם בגיל עשרים, יש להם בגיל מאה. וכן 'בת עשרים כבת שבע ליופי'. היינו שתינוק עד גיל שבע מתפעל מכל דבר שרואה, כי הכל אצלו חדש ויפה, אך אחר כך כבר 'מכיר' הכל ואין מה לחדש לו. אך אצל הצדיקים 'בת עשרים כבת שבע' ליופי, שגם בגיל עשרים רואים את יופי העולם כאילו היום נברא.

וב'זוה"ק' מבאר שבתוכות אלו מתגלה 'מאן דאיהו זעיר איהו רב, ומאן דאיהו רב איהו זעיר' (מי שמקטין עצמו, נעשה גדול. ומי שמקטין עצמו, נעשה קטן). והיינו שמי שמגדיל עצמו ועושה עסק רק מ'ה'רוח דלתתא', נעשה קטן והחיים שלו קטנים ומצומקים. ולהיפך, מי שמקטין עצמו ורוצה לקבל הארה מ'ה'רוח דלעילא', נעשה גדול והחיים שלו נעשים ארוכים וכפולים.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'הניכוי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

ניתן לקבל את 'החיזוק היומיומי' למייל

ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל

ע"י בקשה בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החדשי במייל

ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל'

בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

קו 'זו"כ' הישיבות – ברסלב

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זי"ע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 0 - שיעורים אחרונים. 4 - שיעורים משנת תשע"ט.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4-5 - שיעורים מכלל משביעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומיומי ב'זוה"ק'.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

ליקוטי מוהר"ן -

זה מוהר"ן אכ"ל!!

זה לא סלון -

זה דרך זיללם!!

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

אליעזר יצא מכלל ארור ע"י שעשה שליחותו באמונה

מבואר בפרשה שאליעזר הלך בשליחות אברהם אבינו לקחת אשה ליצחק, ומתבאר בדברי חז"ל שהיה בזה לאליעזר נסיון גדול כי הוא רצה את יצחק לבתו, וע"כ 'אלי כתיב' שרצה שבתו תהיה הכלה, ואמר לו אברהם 'אתה ארור ובני ברוך ואין ארור מתדבק בברוך', ובוודאי היה בזה נסיון גדול לאליעזר, ואעפ"כ שירת את אברהם בנאמנות ובמסירות עצומה, ועי"ז נהפך לברוך כמו שכתוב "בא ברוך ה'" וכמבואר כל זה בדברי חז"ל.

ע"י ההליכה בעצת אברהם נחקק בו אור האמת ויצא מזוהמת הנחש

עבודת היום ||| פנינים על סדר היום על-פי תורה זו

יום ולילה הם בחינת אמת ואמונה

יום ולילה הם בחינת אמת ואמונה כידוע, [בבחינת מה שכלילה אומרים 'אמת ואמונה' ובוים אומרים 'אמת ויציב', וכמבואר ברש"י בברכות (יב ע"א) יעו"ש], כי כלילה הוא זמן שאין מאיר אור האמת, ואז צריך להתחזק מאוד באמונה, כי עדיין אין זוכים להארת האמת שמאירה ביום [וע"י הציצית והתפילין וכדלקמיה], וע"כ צריך אז התחזקות גדולה באמונה למרות ההסתרה והתגברות עצת הנחש שהם מסתירים את האמונה.

שנת הלילה הוא בחי' סילוק הדעת וסמיכה על אמונה בלבד

אמנם בזה עצמו יש שתי חלקים ובחינות, כי יש בחינות של קושיות שנמשכים מעצת הנחש שאמור להתעסק בהם כלל, וצריך רק להתעלם מהם לגמרי, ובפרט בעת שהאדם במוהין דקטנות שאז צריך ביותר להיזהר שלא ליפול לקושיות של הבל שנמשכים מבחינת עצת הנחש שהם מבלבלים את שכלו לגמרי, ואז צריך רק לסלק דעתו ומוחו לגמרי, שזה בחינת השינה בחצי הראשון של הלילה שאז מתגבר ביותר עצת הנחש, ולעומת זאת האדם הוא במוהין דקטנות כי אז מתגברים מאוד הדינים, וע"כ עיקר העבודה היא לישן שזה בחי' סילוק דעתו לגמרי ולסמוך רק על אמונה לבד (וכמבואר על דרך זה בהל' השכמת הבוקר ה"ג).

ויסוד זה מבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת (בהלכות פסח ה"ז) ונעתיק חלק מלשונו שם, וזה לשונו (באות יט): "כי עקר האמונה השלמה הוא לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת ולסמוך על האמונה לבד שקבלנו מאבותינו הקדושים ובה יצא מכל מיני קושיות ותקירות ומבוכות כי אין לו שום מבוכה וקשיא בעולם שיבלבל אותו מאחר שמשלם דעתו כאלו אין לו שום שכל כולל וסמוך רק על אמונה לבד, כי באמת דעתנו אין ואפס ממש כנגד דעת אבותינו הקדושים אברהם ויצחק ועקב ומשה וכו' וכל הצדיקים שכל דור ודור מאז ועד עתה. וצריכין אנו לסמוך רק עליהם אשר הורישו לנו אמונה הקדושה אשר היא חיינו וארץ ימינו ולכפול דעתנו לגמרי ולסמוך רק על האמונה אשר נטעו בנו בהסדי ה'".

בעת מוהין דקטנות צריך להיזהר בזה ביותר

ובהמשך שם (אות כג): "עקר כל הצרות נמשכין מבחינת מוהין דקטנות, שהם בחינת דינים, שמשם אהיות הקלפות המצירין לישראל, הם ושלום, ועקר הקלפות הם הכפירות הנאחזים במוהין דקטנות ביותר, כי מחמת שהפח בקטנות יותר אני כל תקרה וקשיא גדולה מדעתו מאד עד שאינו יכול לישיבה אף על פי שבאמת הקשיא הזאת היא שטות גדול למו שיש לו מה גדול באמת, אך מחמת קטנות מוחו נדמה לו לקשיא גדולה. ולא זו אף זו, שמחמת שפחו

ועל פי דברי רבינו"ל יתבאר העניין כמין חומר כי אליעזר היה מבני חם שהם בחי' ארור כי נדבק בהם וזהמת הנחש מחמת מעשה חם אביהם, וע"כ עיקר תיקונו של אליעזר היה דייקא ע"י שביטל עצמו לדברי אברהם, שזה בחינת הביטול לעצת הצדיקים, וליך בדרך עצתם, שזה כל מה שהלך אליעזר בשליחות אברהם שבכל זאת הלך בדרך עצתו בתכלית הביטול, עד שעיי"ז נחקק בו אור האמת שהאיר בעצת של אברהם שהוא בחי' עצת הצדיקים שהוא בחי' 'כולו זרע אמת', וממילא עיי"ז עצמו זכה להיכלל בבחינת עצת הצדיקים ולצאת מבחינת וזהמת ועצת נחש שזוה בא בחי' ארור של חם, וע"כ דייקא עיי"ז נהפך לברוך וועל פי הנ"ל מובן שאיי"ז רק שכר על מעשהו, אלא שבעצם מעשהו פעל דבר זה עצמו של היציאה מזוהמת הנחש, והוא נפלא מאוד].

יזק מוהין דקטנות על ידי זה מתגריין בו הקלפות, הם ושלום, עד שיש לו תאנה גדולה לחקר ולכנס בתקירות והוא עושה מהפך אל הפך, כי לפי קטנות מהו היה ראוי לו לברח אפילו מתקירה קלה שפולות ולא די שאינו מכיר את מקומו, אף גם הוא רוצה לכנס בתקירות גדולות שאפילו גדולים מפניו אינם יכולים לכנס לשם.

"יזוה באים כל הכפירות והמבוכות של כל המחקרים, מחמת שאינם מכירים את מקומם ונדמה להם שיש להם מה גדול על ידי שבאים על פמה חכמות והקצאות בעניני העולם, אבל אינם יודעים שכל אלו החכמות נמשכין רק מוהין דקטנות ועדון לא התחילו ליגע בלל בשום מה הנמשך מוהין דנדלות והם רוצין לכנס בתקירות גדולות, כי כך טבע המוהין דקטנות, כי מי שיש לו מה גדול הוא יודע ומכין ומשיג באמת שאי אפשר להכין דרכי ה' ומקשיב על עצמו אמונה אמיתית, אבל מחמת קטנות המוהין שישם נאחזין הקלפות, שהם בחינת כפירות, על ידי זה נדמה להם שהם חכמים ונכנסים בתקירות עד שנופלים במבוכות גדולות שכל הצרות נמשכין משם, כי כל הצרות נמשכין רק מבחינת הקלפות שהם הכפירות הנאחזין במוהין דקטנות כנ"ל. וזה היה בחינת כל הצרות שהיו לישראל בשעת קריעת ים סוף שהיו נתינין אז בצרה גדולה, כמו שכתוב, 'ויונתי בחגוי הפלע בסתר המדרגה וכו' הראיני את מראיך' למי אתה פונה בעת צרה. ועקר הנס של קריעת ים סוף היה על ידי שזכו אז לסלק דעתם לגמרי רק לצעק אל ה' ולהתחזק באמונה לבד וקפצו לתוך הים על סמך אמונה לבד ועל ידי זה סלקו מהם אהיות הקלפות, שהם הכפירות, שהם בחינת הפנים הודונים הנאחזים במוהין דקטנות".

ומבואר מכל זה שבעת התגברות המוהין דקטנות צריך זהירות מיוחדת לסלק דעתו לגמרי כמי שאינו, שכל זה הוא בחינת השינה בחצי לילה הראשון, ועל כן מקדימים קריאת שמע שעל המיטה שהיא בחינת אמונת הייחוד, לידע ולהודיע שאנו מאמינים באמונה שלימה בלי שום תקירות אלא אנו מכתלים דעתנו לגמרי.

קימת הצות לחפש את עצת הצדיקים

אבל אחר כך בהגיע הצות לילה, נמתק הדין, ואז אדרכא, צריך דייקא לקום ולחפש את העצות האמיתיות של הצדיקים, שעיי"ז מתגלית האמונה, ולא לסלק דעתו לגמרי, אלא לחפש את הדעת האמיתית שהיא האמונה שמתגלית ע"י עצות הצדיקים, כי אז מתחיל קצת להאיר אור האמת שמאיר באור יום שהוא בחי' עצת הצדיקים, וע"כ צריכים להתחיל להתעורר לחפש את אור האמת והאמונה האמיתית.

ואחר כך בהאיר אור יום מתחיל להאיר אור האמת שיכולים לזכות עי"ז לאור האמונה, וע"כ אז מתעטפים בציצית שע"י ניצולים מעצת הנחש וכמבואר בפנים (באות ד) שע"י הציצית יכולים להינצל מעצת הנחש, וכפי שמאריך בזה מוהרנ"ת (בליקוטי הלכות, פסח הלכה ז אות כד) וז"ל: "פי באמת התתקלה מאמונה והפוף הוא אמונה והתוף הוא אמונה, פי עקר האמונה זוכין על ידי תר"ג עטין דאורייתא, שהוא בהינתן קבלת התורה, שהם בהינתן עצת הצדיקים אמתים כנ"ל, אבל אי אפשר לבא לעצת צדיקים מחמת שמכבלין אותם עצת הרשעים הנמשכין מעצת הנחש הקדמוני ואי אפשר להכניעם פי אם על ידי מצות ציצית, שהוא בהינתן שמירת הברית, בהינתן יוסף כנ"ל."

כמה יש לנו לצעוק על התגברות עצת הנחש בכמה דרכים

וכפי שמאריך בזה מוהרנ"ת בלשונות נוראים כמה יש לנו לצעוק על התגברות עצת הנחש ובכל דור נמצא עניין זה בכמה דרכים ואופנים ובכל מיני דרכים ועצות שהם היפך עצת הצדיקים, שע"י מתרחקים בני ישראל מאמונה תמימה ופשוטה ועל כל זה יש לנו לצעוק וכלשונו (בליקוטי הלכות, פסח הלכה ז אות ו): "ועל בן ראוי לנו לקבול ולצעק יום וילילה נכטוש רישא בכותלא דביתא. בת עמי הנרי שק התפלשי באפר אבל יהיד עשי לך מספד תמרורים. על גדל השקר והצרה הגדולה הנשמעת בעולם, אשר עדין לא היתה כזאת, אשר נתחברות בכמה מקומות כמה פתות רשעים גמורים מפרסמים, ועשו לעצמן חכרת הנוף נערים ללמד בני ישראל הקטנים חכמות היצונית וילשונות העובדי פוכבים. והם מטמאים הכל פיהם הקדוש ועוקרים אותם בתויהם מקטנותם מהשם ותברך וזמן התורה, פי מרגילים אותם בדרך העובדי פוכבים ובמלבושיהם מנעוריהם והם צודים נפשות יקרות לפורחות לגיהנם, או לנו פי שדדנו, או לנו על שברנו, או ואבוי, ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מעצם הצרה הזאת יכלו המון ורעות, פי אין רעה גדולה מזו, באשר נראה בהוש שקל אלו הנערים שנתגדלו על פי הדרכים הרעים האלו הם אפיקורסים מפרסמים והם גרועים ממשומדים, ומחללים שבת בפרהסיא ומתלווצצים מכל התורה בלה. וביותר מתורה שבעל פה מודברי התלמוד ואגדות רבותינו וזרונם לברכה וכו' וכו' ואי אפשר להתניח ולטען עמהם על דרכיהם, פי מהפכים דברי אלקים חיים ומוצאים להם סברות הפוכות של שטות והבל, שצריכין, הם ושלום, להרגיל את התינוק בדרכים נכונים הרעים הללו, בדרכים רעים אשר לא נשמעו מעולם. וכל דרךם והנהגותם הוא רק להמשיך את התינוק בדרך העובדי פוכבים מנעוריו אשר התורה הקדושה הוהירנו להתרחק מהם ומדרכיהם, כמו שכתוב, ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם". וכמו שכתוב, ויבדקתיהם לא תלכו". וכמבאר בשלחן ערוך יורה דעה סימן קעה, שצריך להיות מודל מהם במלבושיהם ובמעשיהם וכו'. ואין צריך להאריך ולבאר עצם הצרה הגדולה הזאת אשר כמותה לא נהיתה, אשר על זה התנבאו כל נביאיו שהיתה בסוף הימים צרה אשר כמותה לא נהיתה, כמו שכתוב, והיתה עת צרה לעיניך אשר כמותה לא נהיתה וכמותה לא תוסף וכו'". אשרי מי שזכה בנמים האלה להתרחק את עצמו ואת בניו מהם."

עסק התורה בלילה להמשיך עצת הצדיקים

ועל כל זה צריך לצעוק הרבה הרבה בכל עת ובפרט בחצות לילה שהוא הזמן המסוגל לזה, ואח"כ צריך להתחזק לעסוק בתורה עד אור הבוקר, שזה בחינת עצת הצדיקים שהיא בחינת תרי"ג עיטין דאורייתא וע"כ אז הלימוד מסוגל ביותר כי אז יש כח ללימוד להכניע בחינת עצת הנחש ולהמשיך עי"ז בחינת עצת הצדיקים שע"י נמשך אור האמונה בעולם.

"באמת ציצית בעצמן הם בהינתן אמונה פיודע, הנו שעל ידי מצות ציצית אנו זוכין להמשיך אור האמונה משרשה מבהינתן עתיק דעתיקין שמשם נמשכין אור הציצית, פי ציצית נמשכין מבהינתן עתיק, כמו שכתוב, ועד עתיק יומיא מטה לבושה בתלג הור וישער ראשה בעמר נקא". שהוא בהינתן ציצית של צמר פיודע, שזה בהינתן מה שנתעטף הקדוש ברוך הוא בפלית לכן וסדר י"ג מדות של רחמים הנמשכין מעתיק, פי הפלית והציצית נמשכין משה מבהינתן עתיק, מבהינתן תליטר מכילין דרחמי, שזהו בהינתן מה שמתעטפין בפלית בשבת במנהגה בעת שאומרים ואני תפילתי לך ה' עת רצון, פי עת רצון הוא בהינתן רעוא דרעיון, שהוא י"ג מכילין דרחמי הנמשכין מעתיק פיודע, ועל בן על ידי מצות ציצית דיקא שנמשכין מעתיק על ידם וזוכין לקבל תרי"ג עיטין דאורייתא, שעל ידי זה זוכין לאמונה שלמה, פי הציצית ממשיכין אור האמונה משרשה מבהינתן עתיק דעתיקין והיא נמשכת מדרגא דדרגא ומעולם לעולם, הכל בהינתן אמונה כדי להתיות האמונה הקדושה שבכל עולם ועולם. עד שנמשכה האמונה גם למטה לגלות אמונתו אפילו במדור הקלפות לקים ימלכותו בכל משלהו."

"ועל בן הציצית הם שמירה, פי הם מכבלין פה הקלפות שלא יזיקו בעולם על ידי שמוגלין להם האמונה הקדושה ועל בן הם ארבע ציצית כנגד ארבע בחינות עתיק שבארבע עולמות שמשם נמשך האמונה בכל עולם ועולם, פי העתיק שבין עולם לעולם הוא בהינתן האמונה שבעולם העליון שנעשה בעולם שלמטה מפניו, בהינתן עתיק, שעל ידו נמשכין כל האורות והשכליים שבעולם שלמטה מפניו עד בהינתן אמונה בכל עולם ועולם, פי העתיק שבין עולם לעולם הוא בהינתן האמונה שבעולם העליון שנעשה בעולם שלמטה מפניו, בהינתן עתיק, שעל ידו נמשכין כל האורות והשכליים שבעולם שלמטה מפניו עד בהינתן האמונה שבאותו העולם."

"פי האמונה היא ההתקלה והפוף של כל העולמות והשכליים וכלם מקבלין משרש האמונה שהוא בהינתן עתיק דעתיקין ומשם נמשכין הציצית בשרשן כנ"ל ועל בן הציצית מהיין את כל בהינתן נצוצי אמונה הנשרש בכל אחד מישראל ועל ידי זה יש לו כח לקבל עצות הצדיקים האמתיים ונצל מעצת רשעים שלזה בעצמו צריכין אמונה להאמין בעצת צדיקים ולדחות עצת רשעים, אבל לזה זוכין על ידי מצות ציצית כנ"ל, שעל ידי זה מתיה שרש אמונתו הנשרש בו עד שיש לו כח לקבל עצת הצדיקים בהינתן תרי"ג עיטין דאורייתא ועל ידי אלו העצות הקדושות זוכה לקבל בהינתן רע אמת ואז על ידי האמת זוכה אחר כך לאמונה בשלמות יותר ויותר, שעל ידי זה תבא הגאולה כנ"ל."

המשך בעמוד 7

אמר רבינו הקדוש:

"רצייתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)

❖ 'מפורסמים של שקר' – פרק ג. ❖

שאלה:

על סמך מה אמרת בתחילת דבריך שעל פי המסורת בחסידות ברסלב, השימוש בפועל במונח 'מפורסמים של שקר' מוגבל מאוד, ונעשה בחירות גדולה?

תשובה:

כן נהג להזהיר הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר ז"ל¹ והתריע כנגד המשתמשים בראש כל הוצות במונח 'מפורסם של שקר' על כל מי שאינו מסכים לדעתם. ואפילו החולקים על חסידי ברסלב לא הרשה לקרוא להם בשם זה, וידוע בשמו שהגם שמוהר"ן ז"ל התבטא על הסבא משפולי ז"ל (שהיה ראש החולקים בזמנו על מוהר"ן) בביטויים קשים, לנו אין רשות להשתמש בביטויים אלו, משום שלא כל ביטוי שאומר אדם גדול וצדיק שרק האמת לנגד עיניו, מותר לשימוש גם לקטן שאינו במדרגה זו של ביקוש האמת, והשימוש בביטויים כאלו שלא באדם ובזמן ובמקום הנכונים יכול לצאת ממקום של שקר ולא ממקום של אמת, ולגרום להיפך האמת ממש.

וכבר קונן על כך הגה"ק רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל² וכתב:

'כי גם בעצם שפלותנו בדור היתום הזה, בגודל ועומק תכלית תכלית דיוטא התחתונה שאנו מונחים כעת, עוד לא שב הרוח אף היצר מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד בכעס וחמה בקנאה ורדיפת הכבוד, בלשון הרע ושנאת חינם, וכל אחד מדימה בנפשו שהוא מביין אמיתי על חברו, שהברו מהריב עולמות והוא רוצה לבנותם, שהברו כולו שקר והוא כולו אמת, וזה הדבר בעוכרינו להרחיק מהאמת יותר מהכל, ואי אפשר להאריך כל כך בענין זה כי באמת כולנו כצאן תעינו וכו', ולמאי נפקא מינה, למבעי רחמי'.

וראה עוד מה שכתב רבי נתן בליקוטי הלכות³ על האופן שבו יש ללמד זכות גם על מישהו שחולק עלינו:

'כי באמת הצדיקים והכשרים כל אחד ואחד כוונתו רצוי לשם שמים, ואף על פי כן בודאי דעתם חלוקה זה מזה, כי אי אפשר שיהיו דעותיהם שוות לגמרי, כי אין שני בני אדם דומים זה לזה, וכשם שמשונים בני אדם בצורותיהם כך משונים בדעותיהם, ועל כן בהכרח שיהיה שינויים ביניהם בדעותיהם ודרכיהם והנהגותיהם. ומיום בריאת העולם לא היו עדיין שני צדיקים וכשרים אמיתיים שיום לגמרי בכל תנועותיהם וכו', כי אין הקדוש ברוך הוא עושה שני דברים שוין, רק כל אחד יש לו דרך ונתיב כפי שורשו ברצון העליון.

אבל הבעל דבר הוא מתגרה ומתקנא בחבורת הצדיקים והכשרים ומכנים בהם מחלוקת, ועיקר המחלוקת הוא מהמת שכל אחד אינו מאמין בחברו שגם כוונתו ורצונו לשם שמים וכו', ומי שיודע ומאמין בזה בשלימות בודאי לא יחזיק במחלוקת, כי ידין את חברו לכף זכות תמיד, כי יאמר בלבו: אף על פי שאני יודע בעצמי שכוונתי לשם שמים לגמרי מצוה הזאת והפצי שמים באמת, וחברי מעכב מזה, אף על פי כן גם כוונתו לשם שמים, כי יש לו דעה אחרת ונדמה לו שאין זה מצוה כלל, או שצריכין לעסוק במצוה אחרת הגדולה מזאת לפי דעתו, ואף על פי שאני חוק בדעתי מאד ויש לי ראיות והוכחות אמיתיות שצריכין להחזיק ביותר בדרך זה ובמצוה הזאת, אף על פי

כן אפילו אם האמת הוא כדעתי, מי יודע מאיזה שורש נמשך חברי, אפשר לפי שורש נשמתו הוא צריך להתנהג בדרך אחר, כי באמת כל הדעות והרצונות נמשכין מרצון העליון, רק שאי אפשר להבין זאת. ואם כל אחד יאמר בלבו כך בודאי יתבטל המחלוקת, כי עיקר המחלוקת הוא מהמת שאין מקשרין כל הרצונות לרצון העליון ששם כולו חד ושם כולו שלום כי הכל נכלל באחד'.

ולכן אף שבודאי כל אחד שהם על נפשו חייב לתור ולדרוש אחר המנהיג האמיתי ביותר שנמצא, ולבקש על זה רחמים כל ימיו, מכל מקום אם הוא איש אמת ויודע את נגעי נפשו, ושהוא עצמו אינו מתוקן במידותיו ואינו 'כולו אמת', יזהר מאוד על נפשו שלא לדון על אחרים על פי אומדנות וסברות מלבו, ויחוש לנפשו שמה השקר גובר עליו ומגמתו איננה האמת המהורה אלא תאוות הנצחון עומדת לנגד עיניו, ושמה הוא מועה בהערכת זולתו מכל וכל, וישקול היטב היטב טרם שבא לחרוץ משפט על הזולת.

וזה באמת דבר שקשה מאוד להיזהר בו כראוי, כי טבע האדם להעריך תמיד את אלו שמבינו ולקבוע את ערכם בעיני עצמו, והעיקר הוא לבקש רחמים מאת הקדוש ברוך הוא שאכן תהיה לנגד עינינו האמת בלבד ולא נסטה ממנה לשום צד.

וגם מי שזכה להתקרב לצדיק אמיתי ולהכניע עצמו תחתיו, אינו בטוח כלל שמכאן ואילך רק האמת תנחה אותו, וצריך להיזהר שהוא עצמו לא יהפוך ל'מפורסם של שקר' ולא תהיה מגמתו לפרסם את עצמו ולדחוק את עצמו למקום שאינו ראוי לו.

וכמו כן אנו רואים גם אצל המקורבים לצדיקי אמת, שפעמים באיזה שהוא שלב ביקוש האמת נחלש אצלם, וההתקרבות שלהם נהפכת להיות מצות אנשים מלומדה, או גרוע מכך, שהופכים אותה להיות התקרבות של שקר, ומטרתם היא כדי להתכסות באצטלה של אותו מנהיג גדול ולא לשם עבודת ה' מהורה, והופכים את המנהיג שלהם ל'מנהיג של שקר' עבורם, וכבר הזהיר מוהר"ן⁴ שכשם שהתורה יכולה להיות סם המות, כך התקרבות לצדיק יכולה להיות סם המות כאשר אין מגמתו לקבל ממנו דרך בעבודת ה' לפי מדרגתו, כי אז יוכל להוציא מהתקרבותו חיזוק לדברים אחרים לגמרי שהוא הפץ בהם.

ולכן אנו רואים שרבי נתן התפלל לקב"ה כל ימיו שיוכה אותו להתקרב לצדיקי אמת ולהתרחק ממנהיגים של שקר, הגם שכבר מגיל צעיר היה ברור לו שרבו המוכחק הוא מוהר"ן, ומהו פשר התפילה הזו? אלא יתכן לומר שרבי נתן 'המבקש' הגדול חשש תמיד שמה ידבק בו השקר והתקרבותו תחלש מהתוכן האמיתי שלה, ועל כן התפלל תמיד שההתקרבות תהיה באמת, כדי להתקרב לעבודת ה' אמיתית בלבד ולא לשום מטרה אחרת.

וזו עוד תועלת גדולה מידיעת הענין הזה של 'מפורסמים של שקר', לחזק כל הזמן אצל עצמו את ביקוש האמת, ולא להסתפק בכך שלפני כמה שנים חיפש אמת, ולחשוב שעכשיו הוא כבר 'כולו אמת', כי אז הוא עלול להיותפס לשאיפת פרסום של שקר, אלא לחפש תמיד את האמת הנוגעת לו למצבו עכשיו, ולחפש תמיד אצל אנשי האמת הגדולים אמת בדורה יותר מכפי שהיתה לו עד כה, וזוהי התקרבות של אמת שמצמיחה פירות נפלאים.

במאמר זה אנו הותמים סידרה ארוכה של כרוזים נפלאים בדרך ברסלב באופן מעמיק ומיוחד שנכתבו ע"י אחד הת"ח שזכה להתקרב לרבינו. ואנו מודים לו מאוד על כל מה שהאיר את עינינו. ומצפים לסידרה החדשה שא"ה תופיע במדור זה משבוע הבא.

¹ תלמידו של הגה"ק רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל, ומהמנהיגים הבולטים של חסידי ברסלב בארץ לאחר השואה.

² כוכבי אור חלק ששון ושמהה אות יא.

³ הלכות שומר שכר ה, י.

⁴ ליקוטי מוהר"ן קמא לא.

❖ התבוננות ומודעות עצמית \\\ הרב ארז משה דורון ❖

שאלה:

למעשה, שתי העצות הכי מרכזיות של רבינו מבוססות על הכרת עצמי. ובשתייהן יש לרבינו חידוש גדול.

עצה מרכזית וידועה היא ההתבודדות.

רבינו מלמד כל אחד להיות תמיד קשוב לעצמו ולשאול את עצמו: איפה אני עומד? מה עובר עלי? מה קשה לי? מה אני רוצה? מה אני מרגיש? ומה מתחולל בתוכי? ובכל אותן מחשבות, רגשות ורצונות לפנות במילים ולשתף את בורא עולם.

החידוש הגדול שרבינו מחדש כאן זה לא להשאיר את המודעות העצמית בשכל ובמחשבה בלבד, אלא לבטא את מודעותנו במילים. הרווח של הביטוי במילים הוא גדול, כי מה שאנחנו נדרשים לצמצם למילים חייב להיות יותר מדויק ויותר מעשי, יותר ברור ויותר בעל השפעה על החיים שלנו.

גם הקדוש ברוך הוא ברא את העולם בדיבור, לא רק במחשבה. ואנחנו כמותו, על ידי דיבורי התפילה וההתבודדות, שותפים לבריאת העולם, ובונים כלים רוחניים שיכלו את כל השפע שהשם רוצה להשפיע ברחמינו לנו ולכל התלויים בנו.

עצה מרכזית נוספת רבינו מלמד אותנו בתורת "אזמרה" (ליקוטי מוה"ק, תורה רפ"ב) שכולה התבוננות. להתבונן ולראות את החסרונות שלי ולא להזדהות איתם, להתבונן ולראות את המעלות והמעשים הטובים שלי וכן להזדהות איתם. והחידוש הגדול שרבינו מחדש כאן זה למקד את ההתבוננות ליעד מאד מסוים – אל הטוב שבי, אל האלוקי והנצחי שבי.

אם אני מודע לעצמי אבל תוצאת ההתבוננות הזו היא הזדהות עם החלקים השליליים שלי, התבוננות כזו היא שגויה ומסוכנת. אני לא אמור להתעלם מהרע אבל אני מחפש גם בתוכי את הטוב. זו איננה מודעות עצמית כמוכּן הרגיל שלה, אלא מודעות עצמית מכוונת ועוצמתית לגילוי וניצחון הטוב שבי. יש יותר ממוקד וקדוש מזה?

בהצלחה רבה,

ארז משה דורון

היסוד של התפיסה הרוחנית הרווחת היום בעולם, ונראה לי שגם ביהדות זה כך, שהבסיס של הכל זה התבוננות ומודעות עצמית. אם אדם לא מכיר את עצמו ואת נטיות ליבו, כוחותיו ורצונותיו, הוא יכול למצוא את עצמו מופעל שלא ברצונו ושלא בטובתו על ידי כוחות שונים מכווין ומכפנים.

ואם כן, למה רבי נחמן לא מדבר על דבר כל כך יסודי ומהותי? נכון שיש את ההתבודדות, אבל זה רק עניין – חשוב ככל שיהיה – של דיבור ותפילה אישית אבל היכן היסוד של הכרת עצמך והתבוננות?

תשובה:

שלום רב,

רבי נחמן בהחלט מדבר על התבוננות ומודעות עצמית ומציב את העניין כצעד הראשון בעבודת השם: "העיקר שהכל תלוי בו הוא אמת, לילך בדרך אמת לפי מדרגתו" (ליקוטי מוה"ר"ן תורה ק"ב). העיקר זה אמת, ואמת תלויה בכך שאדם יכיר את עצמו ואת מקומו ו"ילך בדרך אמת לפי מדרגתו".

וכן כתב: "ההרפות וביזיונות שוברין ליבו של אדם. והתיקון הוא, על ידי שמקשר את ליבו להנקודה השייך לליבו בעת הזאת" (ליקוטי מוה"ר"ן תורה ל"ד). לצאת מתחושת האפסות ולמצוא היות קדושה, נעשה על ידי שאדם "מקשר את ליבו לנקודה השייכת לליבו", קישור כזה פירושו כמוכּן התבוננות: איפה אני ומה נוגע אלי בכל עת ובכל מצב.

רבי נחמן מגדיל לעשות וכותב, שהתוצאה הראשונה של התקרבות לצדיק אמיתי היא מודעות עצמית: "כי יש צדיק, שהוא היופי והפאר וההון של כל העולם כולו. ומי שמתקרב אליו ונכלל בו, נפתחין עיניו ויכול לראות. והעיקר – להסתכל על עצמו". "רואה ומסתכל על עצמו, איך הוא אוהו בכל המידות" (ליקוטי מוה"ר"ן חלק ב' תורה ס"ז).

לשיטתו, מודעות איננה דבר חד פעמי, אלא עבודה תמידית: "כי צריך כל אדם לפשפש את עצמו בכל עת, אם הוא דבוק בהשם יתברך" (ליקוטי מוה"ר"ן תורה ל"ח סעיף א').

'ללכת עם תורה' \\\ המשך מעמוד 5

תפילין אחר הציצית

וזהו ג"כ בחינת תפילין שהם אור המוחין, שהוא בחינת אור האמת, שזוכין ע"י הציצית, וכמבואר בדברי מוה"ר"ת (שם אות כח): "וזה שציצית קדם לתפילין, כי תפילין הוא בחינת מוחין, הינו בחינת פלליות התורה, בחינת פלליות תרי"ג עטין דאורייתא, שהם בחינת פלו זרע אמת, בחינת מוחין שפולין בתפילין, שהם פלליות התורה, כמו שכתוב, "למען תהיה תורת ה' בפיך". ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, הקשה כל התורה לתפילין, אכל אי אפשר לקבל פלליות המוחין, פלליות תרי"ג עטין, שהם התפילין כי אם על ידי הציצית שעל ידם יקרא יכלין לקבל העצות הקדושות, שהם המוחין הקדושים. ועל פן צריכין להתעטף בציצית תהלה, כי אי אפשר לקבל את העצות הקדושות, שהם בחינת מוחין תפילין כי אם על ידי הציצית פנ"ל.

"ועל פן אפלו בשפת שאין מניחין תפילין, אכל ציצית נוהג גם בשפת. ולכאורה הדבר תמוה אם קדשת היום של שפת ויום טוב גדול כל פך עד שאסור להניח בהם אפלו תפילין, כי הם עצמן אות, כי עצמו של יום הקדוש ממשיך עלינו כל המוחין הקדושים אם פן היה ראוי מכל שפן לפטור מציצית שפך שפך קטנה מתפילין! אף באמת על פי הפ"ל מכתב היטב, כי תפילין הם המוחין בחינת העצות קדושות, שהוא בחינת פלליות התורה וזה אנו מוכישיכין

בשפת ויום טוב על ידי עצמו של יום הקדוש, אכל אור הציצית שעל ידו קיים התורה, כי על ידו יכלין לקבל אור העצות פנ"ל, זה צריכין להמשיך גם בשפת ויום טוב פדי שיהיה לנו פח לקבל העצות קדושות, כי אין פנו פח לקבל העצות קדושות, שהם המוחין, כי אם על ידי מצות ציצית פנ"ל."

תפילין של יד ותפילין של ראש

ואולי זה ג"כ בחינת תפילין של יד ותפילין של ראש, כי אע"פ שהתפילין בכללותם הם בחי' מוחין, מ"מ כל בחינה כלולה מכל הבחינות, וע"כ גם בתפילין עצמם מתחילים בתפילין של יד שהיא בחי' אמונה, ומניחין אותה על יד שמאל שהיא בחי' יד כחה, להורות על ההתחזקות באמונה גם בעת החושך והגלות, ועי"ז זוכים לתפילין של ראש שהיא בחי' מוחין [כלפי התפ"ש] שהוא בחי' אור האמת וכנ"ל ונאע"פ שבסדר המאמר משמע שאור האמת קודם לאור האמונה ועל ידו זוכים לאור האמונה ולא להיפך, מ"מ לכאוי בוודאי ההתחלה הוא מאמונה ממש כי מהיכן יזכה לאור האמת, אלא ששלמות האמונה הוא ע"י אור האמת, וכמו שתפילין היא דייקא ע"י ציצית אע"פ שתפילין היא בחי' אור האמת כלפי הציצית שהיא בחי' אור האמונה, וכמבואר בלשון מוה"ר"ת וכנ"ל, אלא שיש את האמונה שהיא בחי' ציצית, דהיינו אמונה פשוטה מתוך חיפוש האמת, וכמו שיתבאר בפנים, ועי"ז זוכים לאמונה שעל ידה יכולים לזכות לאור האמת, ואז מאירה האמונה באמת, כך נראה לכאוי].

"רבנו! רבנו! תביא לי את הכדור" / מאת: דן כהן.

היה זה מוצאי יום טוב הראשון של חג הסוכות שנת תש"פ. עשיתי הליכה עם שני בני הצעירים לכיוון הפארק הלאומי ברמת גן. בעוברנו ליד בית ספר חילוני ברחוב הכבאים ראינו קבוצת בחורים גלויי ראש משחקים בכדור רגל.

תוך כדי משחק אחד הבחורים כעט בכדור בחוזקה, הכדור עף מעבר לגדרות הגבוהים של המגרש אל מעבר לכביש.

הבחור אחז בידיו את מוטות הברזל של הגדר וצעק לעברין

"רבנו! רבנו! תביא לי את הכדור"...

האמתי את הליכתי והבאתי לו את הכדור שהתגלגל וכא מתחת למכונית החונה בסמוך למגרש. הבחור שמוח ואמר לי:

"רבנו! בזכות המצווה שעשית לי – אני מחר מניח תפילין"...

- "מחר זה חול המועד – עניתי בחיך – ולא מניחים תפילין".

- טוב בסדר, אחרי החג אני אניח פעמיים תפילין"...

סיפור זה לימד אותי עד כמה הניצוץ האלוקי קיים בכל יהודי, גם אם היהודי נראה לנו כלפי חוץ רחוק משמירת תורה ומצוות.

זו הייתה חוויה שריגשה אותי מאוד בחג הסוכות. החוויה השנייה שרגשה אותי עד למהוד, ארעה בבוקרו של יום שביעי של חג הסוכות. לאחר לילה ארוך של לימוד תורה, תפילות שחרית מוסף, אמירת הושענא וחיבוט ערבה כמנהג ישראל קדושים. חזרתי הביתה עייף ומותש מאוד.

הזדרותי להגיע הביתה לא כדי להשלים את שעות השינה שהסרות לי אלא משום שאבי שיהיה אושפו בבית החולים "איכילוב" בתל אביב, ורציתי לבקר לפני שיעבור מספר בדיקות.

את הדרך הביתה עשיתי כמעט כריצה, הרכב שעבר בכביש צפר וצפר, עשיתי את עצמי כלא שומע. "ודאי הנהג רוצה להעיר לי שהציתי את הכביש במהירות" – הרחתי לעצמי ונכנסתי לבניין מגורי.

אך הנהג לא הרפה את ידו מהצופר, והמשיך לצפור בחוזקה.

יצאתי מכניסת הבניין ושאלתי: "מה העניין?"

היהודי צעק: "אחי, ארבעת המינים"... ועשה בידיו תנועות של נענוע בלולב.

הנהנתי בראשי לאות הסכמה. הלה עצר במהירות את רכבו ההדיש על המדרכה. ירד בזריזות מהרכב ואמר לי:

"תן לי לברך על ארבעת המינים".

"בבקשה – עניתי – הנה הם לפניך".

מאחר וכיפה לא הייתה לו, נתתי לו את שלי ועמפתי את ראשי במלית.

- רגע... אני צריך לברך "שהחינו?" – שאל... כי החג הזה עוד לא ברכתי.

- "כן שתי ברכות עליך לברך: "על נטילת לולב" ... "ושהחינו"... המצווה הזו הפכה את שנינו לידידים המכירים אחד את השני שנים רבות. חייכנו מאושר לחצנו ידיים בחמימות ואף הצטלמנו ביחד.

אמרת לי: "יהי רצון שבזכות מצווה השוכה זו, אבי יבריא במהרה ויהזור לביתו"...

לפני שנפרדנו, פניתי ליהודי ושאלתי:

עכשיו אנו ידידים, ואני מרשה לעצמי לשאול אותך שאלה שמאוד מסקרנת אותי. היום זה יום האחרון של חג הסוכות, עד עכשיו לא הספקת לברך על נטילת לולב?

היהודי צחק ואמר: "אחי אני גר בטבריה, כל החג הייתי בטורקיה ורק לפנות בוקר ירדתי מהמטוס". בדרך לביתי בטבריה אמרתי אעבור דרך בני ברק אולי אוכה לברך על ארבעת המינים... ופגשתי אותך הוצה את הכביש במהירות"...

מי כעמך ישראל. לכולם יש את הניצוץ האלוקי. אנו רק צריכים להשתמש בעצות הצדיקים ולהבעיר את הניצוץ הזה ולהופכו לאש שלהבת בעבודת ה'.

ברוך ה', הבדיקות שעבר אבי, כולן תקינות. מי יודע אולי בזכות המצווה החשובה שקיים היהודי הטברייני שהגיע לפנות בוקר ממורקיה, ועשו שעשועים גדולים במרומים, לפני ה' יתברך.

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מנהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72

התקנת התורה

[בשבת אין לברור את העלון אא"כ ביד על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

בס"ד גליון ס' פרשת תולדות ה'תש"פ

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

חשיפה: הקשר של מרן פוסק הדור לספרי ברסלב || מאת: דן כהן

על הקשר של מרן פוסק הדור הגר"נ קרליץ זצ"ל לספרי ברסלב יעיד הסיפור הבא: שמעון הינו בחור ליטאי שלמד בישיבה ליטאית מובהקת, שהתקרב לחסידות ברסלב. כשהגיע זמנו להקים בית בישראל, נפגש הוא עם בחורה ליטאית. השניים נשאו חן אחד בעיני השני, והחליטו להינשא אלא שהמשודכת בהשפעת משפחתה התנו עם החתן המיועד שלא ילמד בספרי ברסלב.

מכיוון שהצעת השידוך זו הייתה חשובה לו לשמעון הוא הסכים לתנאי זה, ולאחר החתונה המשיך ללמוד ולהגות בהצנע בספר ברסלב, בלי שכלתו תדע מזה. באחת הלילות גלתה הרעיה הצעירה כי בעלה מפר את התנאי שהתנו ביניהם והוא לומד ב"ספר המידות" שכתבו רבי נחמן מברסלב. הכלה שהרגישה כי "רומתה" ובעלה אינו עומד בדיובורו החליטה בעידודה של משפחתה הליטאית להיפגש אצל הדיין רבי נסים קרליץ שיכריע בעניינם. הועלתה אף טענה שאולי יש כאן מקח טעות ושמה הקידושין לא תפסו כלל...

הרב קרליץ שמע את טענות הצדדים, ואמר: "הקידושין בסדר גמור ואין מה לחשוש..." בתום הדין לקח הפוסק הליטאי את החתן לשיחת הדרכה והסביר לו שאי אפשר להתנות תנאי שלא ללמוד בספרי ברסלב, ספרים אלה הם חלק מלימוד התורה וזה נחשב למתנה על מה שכתוב בתורה.

רק אתה צריך ללמוד בהצנע ולא לעורר התנגדות מצד אשתך. תוך כדי דיבורו הוציא הפוסק ספרי ברסלב מספרייתו ואמר: "גם לי יש ספרי ברסלב ואני לומד בהם אך בהצנע..."

האברך הצעיר קיבל את דבריו של הרב נסים קרליץ ושמע להצעתו. כיום האברך הינו סבא לנכדים החולכים בדרך התורה והחסידות. אף זכה לכתוב ספרים המחזקים בעבודת ה' על פי תורת רבנו.

פשט ופנימיות
❖ ❖
עמוד 2

ללכת עם תורה
❖ ❖
עמוד 4

שער ברסלב
❖ ❖
עמוד 6

שו"ת ברסלב
❖ ❖
עמוד 7

שיחת חברים
❖ ❖
עמוד 8

שלום לקוראנו הנכבדים:

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם הקשר של מרן פוסק הדור הגר"נ קרליץ זצוק"ל לספרי ברסלב; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - תורה זו; במדור הבחיר שער ברסלב נתחדש בסידרה חדשה ונפלאה בכיבוד דרך ברסלב, וכעת בעניין השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודי? נמשיך עם שו"ת ברסלב - המאלפנו דעת נפלאה - בעניין שהקליפה תמיד קודמת לפרי; ונסיים עם פינת שיחת חברים מחוקת ומעוררת, עם השגחה פרטית שגולגלה ע"י הפצה מקורית ומעניינת.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום הודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה!! העורך

השיעורים הקבועים

השיעורים הקבועים לשבת פרשת תולדות ולשבוע פרשת ויצא						
יום	חדש כסלו	הדף היומי מסכת נדה	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי בזה"ק תיקוני הזהר
ז	ב	לח	חזרה	ו.	רכב	קז:
א	ג	לט	תמו, ה	ו:	רכב	קח.
ב	ד	מ	תמו, ה	ז.	רכב	קח:
ג	ה	מא	תמו, ה	ז:	רכב	קט.
ד	ו	מב	תמו, ה	ח.	רכב	קט:
ה	ז	מג	תמו, ו-ז	ח:	רכב	קי.
ו	ח	מד	חזרה	ט.	רכב	קי:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל:

E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11818 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ שלשה אבות – שלשה יסודות ~

מעשרין את התבן ואת המלח. ובאמת הוא תמוה מאד, שהרי בהמשך הפרשה נראה בפירוש שידע מי זה עשיו: א. נשא נשות כנען, והיו מורת רוח ליצחק עד שנתעוור. ב. הוצרך להזהירו שיביא לו שהוטה ולא טריפה ולא מן הגזל. ג. אמר 'הקול קול יעקב', כי ידע שעשיו אינו מדבר בלשון רכה, וגם אינו מזכיר שם שמים (והרמב"ן ביאר עניין זה בדרך הפשט, שמחמת היותו מצוי בשדה, נוהר שלא להזכיר שם שמים במקומות שאינם ראויים).

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי ה'אור החיים' הקדוש (וכן בספר הקדוש 'קדושת לוי') מרחיב יותר, ומבאר שיצחק נולד עם נשמה מסטרא דנוקבא ולא היה ראוי להוליד, ובעת העקדה נסתלקה נשמתו וקיבל נשמה חדשה מסטרא דדכורא, ואז קיבל כח ההולדה ואז נולד זיווגו (וכמבואר כל זה בזה"ק).

ואם כן, כשבא הכתוב לספר תולדותיו של יצחק, מוכרח לחזור ולהודיע מניין היה לו בכלל כח ההולדה, ולכן הוזר ואומר 'אברהם הוליד את יצחק', דהיינו שאברהם הכנים בו כח להוליד על ידי שעקד אותו. ולכן גם ממשך ומספר 'יהי יצחק בן ארבעים שנה', כי רק אז היה לו כח להוליד ולא קודם לכן.

ובעניין העיבור הוא מבאר, שמחמת גודל הדוחק שהיה במעייה, היה נראה לה שהעיבור הזה אין לו קיום, ולכן הצטערה על כך שלחנם היא סובלת צער העיבור, ונתגלה לה שבאמת יש לזה קיום, אלא שמחמת שיש לה תאומים המנוגדים זה לזה נעשה אצלה דבר משונה כזה. ובקדושת לוי מבאר שנשים צדקניות אין להם צער העיבור (וכמבואר בדברי האריז"ל), ולכן היה לה צער מזה שהשבה אולי אינה צדקנית, ונתגלה לה שהוא מחמת העובר שבמעייה ולא מחמתה.

ובעניין עשיו מבאר האור החיים, שיצחק ידע שעשיו הוא רשע, אלא שרצה להזהירו בתשובה, ולכן אהבו וקרבו מאד וגם רצה לתת לו את הברכות – כדי שעל ידי זה יתעורר לחזור בתשובה. ובקדושת לוי מבאר יותר בעומק, שרצה יצחק להעלות הניצוצות שבו, ולכן ביקש ממנו להביא לו ציד, כדי שעל ידי אכילתו יברר הניצוצות הקדושות שבו.

פנימיות העניין – קדושת לוי וליקוטי הלכות

בקדושת לוי, וכן בליקוטי הלכות – מוסיפים ומבארים פנימיות העניין, ועל פי דבריהם מבואר, שבפרשה זאת מגלה התורה מהותם של שלשת האבות, שהם היסודות של עם ישראל, שעליהם נאמר 'זההומו המשולש לא במהרה יינתק'.

כלומר, האבות הקדושים היו צריכים לגלות ולבנות את כח הקדושה בעולם – מתוך בחירה עצמית ויגיעה גדולה. וכל אחד עשה זאת בדרך אחרת – שעל ידי שלשתם יחד נגמר בניין הקדושה שבנוי משלשה קצוות וכמו שיתבאר, ומכאן ואילך – אחר שכבר יש את יסוד הקדושה בעולם – כל ההמשך הוא תולדה טבעית לזה.

ובזה מתבאר הפסוק 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם' – היינו שאין זה בדרך ממילא, אלא היה צריך להתייגע על זה להיות 'בן אברהם', וממשך הכתוב ואומר 'אברהם הוליד את יצחק', היינו שמחמת שכל אחד הלך בדרך חדשה; אברהם בדרך אחת, ויצחק בדרך אחרת – על כן משניהם יחד נולד יעקב שהוא הדרך השלישית, ומכאן ואילך כולם הם תולדות טבעיים של שלשת האבות הללו.

* * *

לאחר שספרה התורה באריכות עניין אברהם אבינו, בפרשיות לך לך, וירא, והיו שרה. מתחילה התורה לספר בעניין יצחק אבינו, וזו הפרשה היחידה שעוסקת ביצחק אבינו, כי פרשת ויצא ופרשת וישלח עוסקות ביעקב אבינו, ואף בפרשה זו – תולדות – יש הרבה עסק עם יעקב אבינו, ורק חלק מהפרשה עוסקת ביצחק.

אם כן בפרשה זו יש לחפש ולמצוא מהות עניינו של יצחק אבינו. וכפי שנראה בעז"ה – בפרשה זו מתבאר עניינם ומהותם של שלשת האבות, שהם שלשת יסודות היהדות (ולכן רק שלשתם נקראים 'אבות' (כמו שאמרו חז"ל בברכות טז, ב), כי הם האבות של היהדות).

* * *

הפסוק הראשון כולו פלא, שמתחילה התורה לספר 'ואלה תולדות יצחק', ותחת להמשיך ולפרט מי הם תולדותיו, מספרת על לידתו של יצחק בעצמו ואומר 'בן אברהם', וחוזר שוב ומדגיש 'אברהם הוליד את יצחק' (ועמדו בזה כל המפרשים). וגם צריך ביאור הלשון 'הוליד' את יצחק, ולא 'ילד'.

כמו כן צריך להבין ההדגשה 'יהי יצחק בן ארבעים שנה' (שלא נאמר באף אחד בתורה באיזה גיל נשא אשתו, מלבד יצחק ועשיו). וגם ההדגשה 'בת בתואל הארמיו' ו'אחות לבן', ומדוע נכלל שוב לאחר שזכר באריכות בפרשה הקודמת (ולא רק כאן, אלא גם בסיום הפרשה חוזר הפסוק שוב ושוב לספר שבתואל הוא אביה ולכן הוא אחיה).

הפרשה מומשיכה לספר את מעשה הפלא של סדר השתלשלות לידת יעקב ועשיו, ומספרת שרבקה הייתה עקרה, וגודל צער העיבור שהיה לה, והנבואה שנאמרה לה אודות מהות שני הבנים שבקרבה, וכן סדר לידתם שעשיו הקדים לצאת ויעקב אחז בעקביו. שכל זה אינו כלל בסדר העולם, וכולו אומר דרשני.

ועיקר הפלא הוא הפסוק 'ויאהב יצחק את עשיו כי ציד בפיו, ורבקה אוהבת את יעקב', שהוא פלא והפלא. וכי לא ידע יצחק מהותו של יצחק, ומדוע לא אהב לפחות את שניהם בשווה.

ביאור הפשט – רש"י ורמב"ן

והנה רש"י הלך בדרך הפשט, שאכן באה התורה לספר תולדותיו של יצחק, אלא שהיה צריך להדגיש שיצחק הוא בנו של אברהם, מחמת ליציני הדור שהיו אומרים מאבימלך נתעברה שרה. והרמב"ן מבאר שמחמת שבסיום הפרשה הקודם סיפרה התורה על תולדות ישמעאל, אם היה מומשיכה ומספרת על תולדותיו של יצחק, היה נראה כאילו הם שווים, ולכן כשהזרה לספר על יצחק, התחילה לספר מתחילת ההשתלשלות – אברהם הוליד את יצחק, ורק הוא נחשב לזרעו, וממנו ממשך הושוות האמיתית.

וכן המשך הפרשה מתבאר בדבריהם בדרך הפשט והטעם שמספר על גילו של יצחק, כדי לבאר סדר הדברים והטעם שהמתין כל כך (כמו שביאר רש"י). וכן צער העיבור היה מחמת שהיו תאומים, ומחמת גודל הצער לא רצתה את העיבור (רש"י) או לא רצתה לחיות (רמב"ן), והלכה לשאול את שם ועבר (רש"י) או שהלכה להתפלל (רמב"ן), ונאמר לה בנבואה עניינם של יעקב ועשיו. כמו כן גם סדר הקדימה שנולד עשיו תחילה, נתבאר בדברי רש"י בדרך הפשט, וכן עניין המכירה.

ולדבריהם הטעם שאהב יצחק לעשיו הוא כפשוטו מחמת שהיה מביא לו ציד. ובאמת לא ידע רשעותו, מחמת שרימה אותו על ידי שאולתיו כיצד

אברהם אבינו עבד את השם יתברך במדת האהבה והחסד וכמו שנאמר 'אברהם אהבני', ויצחק עבד את השם יתברך במדת היראה והגבורה וכמו שנאמר 'פחד יצחק', ויעקב עבד את השם יתברך בדרך הממוצע שכולל אהבה ויראה – והוא מדת ה'תפארת' שמזוגת בתוכה חסדים וגבורות כאחד.

והנה כל אחד מהשניים (אהבה לבד או יראה לבד) – אין לו קיום, כי עבודת ה' מאהבה פירושו מתוך רצון והשק. אמנם לא תמיד יש השק ורצון, וגם יש רצונות לדברים אחרים. וכן להיפך – עבודת ה' מיראה פירושו מחמת שמוכרח לעשות, שהרי השם יתברך נמצא כאן ומצווה אותו לעשת כך. אמנם אם אין בזה חיבור ורצון והשק, אזי נעשה שני קלקולים: א. מחמת גודל היראה, נופל האדם להומרות ודקדוקים ולעולם אינו מרגיש שיצא ידי חובתו. ב. מטעם זה בעצמו, הוא נשבר ומתייאש ונופל לגמרי מעבודת ה'.

ולכן, גם אברהם וגם יצחק – נולד מהם פסולת, שהם ישמעאל ועשיו. ישמעאל הוא הפסולת של האהבה, ולכן הוא מרמוז על התגברות התאוות וההפקרות. ועשיו הוא הפסולת של היראה, ולכן הוא מרמוז על עזות פנים ותוקף הדין, והתוצאה של זה היה שבתחילה היה לו הומרות ודקדוקים ושאל כיצד מעשרים את התבן ואת המלה, ולבסוף פרק עול לגמרי ונלא חזר בתשובה כמו ישמעאל.

ואמנם בוודאי אברהם אבינו בעצמו ויצחק אבינו בעצמו – היו צריכים ללכת בדרך זו, כי זה היה תפקידם – לגלות כל אחד, אחד מיסודות הקדושה. ובוודאי הם זכו לעבודה שלמה בלי רכב, כי אברהם היה דבוק כל כך באהבת ה', שלא היה שום רצון ואהבה אחרת אלא אליו יתברך ונלכך היה לו ארבע מאות פרקים של עבודה זרה, כי כל דבר שלא היה לגמרי בדבקות עם השי"ת היה נחשב אצלו עבודה זרה, וכן יצחק היה לו יראה גדולה כזאת שמביא לידי ביטול, ושוב אין מקום להומרות ולייאוש.

אך 'תולדה' לא יכול להיות מזה, כי ה'תולדה' של אהבה לבד או יראה לבד – יכול להיות ה'ישמעאל ועשיו. ורק על ידי החיבור ביניהם שהוא יעקב, יכול

להיות תולדה והמשך. כלומר, כשיש מצד אחד אהבה, דהיינו השק ורצון וחיבור פנימי, ומצד שני יראה, שיודע את אשר לפניו ומוכרח לקיים רצון ה' – נעשה השלימות בלי שום פסולת וקלקול. דהיינו בלי הפקרות ובלי הומרות יתירות ושברון לב.

ודבר זה נעשה בעקדת יצחק, שאז נעשה חיבור בין אברהם ויצחק. כי אברהם שהוא מדת האהבה והחסד – הוצרך לעשות מעשה של גבורה ודין, ולבטל עצמו לציווי השם יתברך בלי חיבור והכנה. ויצחק שהוא מדת הגבורה – הוצרך למסור נפשו שהוא תנועה של אהבה, כי מסירות נפש מניע מ'שלהובין דרהימותא' (זוה"ק) לפני משורת הדין מחמת גודל האהבה. ובזה נעשה חיבור ביניהם שכל אחד קיבל המידה של השני, ואז נתחדש בהם כח ההולדה, שמוזה נולד יעקב.

* * *

והנה בין אברהם ובין יצחק – נמשכו יותר לאהוב את הבן הדומה להם. ולכן אברהם התפלל על ישמעאל – שהיה מדתו מדת האהבה כמותו, ויצחק אהב את עשיו – שהיה מדתו מדת הגבורה כמותו. ובוודאי ידע אברהם שהעיקר הוא יצחק, ויצחק ידע שהעיקר הוא יעקב, אלא שסבר שעשיו יסייע ליעקב וכן אברהם סבר שישמעאל יסייע ליצחק, כמו שהיה לבסוף.

ולכן אהב יצחק את עשיו – מחמת שרצה שיעקב יוכל להשתמש גם הוא במדת הגבורה והעזות כפי הנצרך לעבודת ה', וגם רצה שעשיו יעשה כשבילו העבודות החיצוניות להביא לו פרנסה כדי שיוכל לעסוק בתורה כמו יששכר וזבולון, ולכן רצה ליתן לו הברכות. אמנם רבקה ידעה את האמת שעשיו אינו משמש את יעקב אלא כפי שנתגלה לה בנבואה שהם שני הפכים ולוחמים זה בזה, ולכן אהבה רק את יעקב, ורצתה שהוא יקבל הברכות. ואז באמת נעשה הברור הגמור, וידע יצחק שעשיו הוא הקליפה וגמור אומר לברך את יעקב בלב שלם.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'הניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' – עלון 'המקורבים'.

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

קו 'זניכי הישיבות' – ברסלב	
בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע"א	
077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שעי"ה הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 0 - שיעורים אחרונים. 4 - שיעורים משנת תשע"ט.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אני"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 34 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

תפילת יצחק ורבקה

מבואר בפרשה עניין זה שיצחק ורבקה היו עקרים, והתפללו הרבה להשי"ת עד שנפקדו, וכדכתיב "ויעתר יצחק לה' לנוכה אשתו" ואמרו חז"ל (מסכת סוכה דף יד עמוד א): "למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר, לומר לך מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום, אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקדוש ברוך הוא ממדת אכזריות למדת רחמנות", ומכל זה רואים עוצם מעלת התפילה שיוכלה לעשות ניסים, וכפי שמאריך רבינו במאמר הזה שעיקר התפילה צריך להיות באופן של אמונה בניסים, לידע שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, וידוע מה שמוכא בספח"ק שהטעם שהאבות היו עקרים, כדי להראות שכל יצירתם של כלל ישראל הוא בכחי' נם ולמעלה מדרך הטבע, וכן הוא לדורות שכל עניין קיומו של עם ישראל בכללות ובפרטות הכל הוא בדרך נם למעלה מן הטבע.

יעקב ועשיו

ובהמשך הפרשה מבואר עניין יעקב ועשו, שזה ממש בחי' עצת הצדיקים שהם בחי' אמת ועצת הרשעים בחינת עצת הנחש, כי יעקב הוא בחי' אמת כידוע, וע"כ עסק בתורה כמו שכתוב "ויעקב איש תם יושב אהלים", כי הלך

בדרך אמת ולא נטה אחר עצות הנמשכים מוזהמת הנחש, אבל עשו נמשך אחר זוהמת הנחש ועל כן נפל מאוד בעצות שהם הפוכות מן האמת, עד שנדמה לו שכדאי למכור את הבכורה עבור נזיד עדשים, ואחר כך התחרט בזה בעצמו כמובן.

הברכות שייכות ליעקב

וע"כ עסקה רבקה והשתדלה מאוד שהברכות לא יהיו אצל עשיו רק אצל יעקב, כי עשיו היה הולך אחר עצות הנמשכות מוזהמת הנחש, וכל רצונו בברכות הוא רק בשביל שיהיה לו גשמייות שיוכל לילך יותר ויותר אחר תאוות ליבו, ובוה יהיה קלוקל גדול לשפע שיבוא אליו, ורק יעקב ראוי לברכה כי הוא עוסק בתורת אמת ומזדכך מוזהמת הנחש, וע"כ יהיה תיקון לכל השפע שיבוא אליו וייצחק היה סבור שעשיו שייך קצת לצד הקדושה ורוצה להחזיק ידי יעקב ע"י השפע, וכמובא מזה בליקוטי הלכות, אבל האמת שעשיו לא היה לו שום רצון להזדכך מוזהמת הנחש, וע"כ כששמע יצחק שמכר עשיו את הבכורה ליעקב הסכים שיהיו הברכות ליעקב, כי בזה גילה עשיו שאין לו שום רצון להזדכך מוזהמת הנחש ומכזה את הבכורה בשביל נזיד עדשים, וע"כ אין ראוי לו הבכורה[ו].

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

ג. ואי אפשר לבוא לאמת אלא על ידי התקרבות לצדיקים וילך בדרך עצתם, ועל ידי שמקבל מהם עצתם נחקק בו אמת, כמו שכתוב (תהלים נ"א): "הן אמת הפצת" בשאתה הפין אמת" בטחורת ובסתם חקמה תודיעני", כי העצות שמקבל מהם הוא בחינת נשואין וזווג, וכשמקבלין עצות מרשעים הוא בחינת נשואין בקלפה, וזהו "הנחש השיאני" (בראשית ג) לשון נשואין, עצות הנחש שקבלה הוא בחינת נשואין, ועל ידי נשואין הטיל בה זקמא, ובמעמד הר סיני פסקה זוהמתו (שפת קמו) כי שם קבלו תרי"ג עטין דקדושה (זהר יתרו פ"ב): והיותה להם נשואין בקדושה, ולמה נקרא עצה בבחינת נשואין? כי (ברכות סא) הקליות יועצות, וקליות הם כלי ההולדה, כלי הורע.

נמצא, ששמקבלין עצה מאדם כאלו מקבלין ממנו זרע והכל לפי אדם אם רשע או צדיק ובשביל זה התורה מתיש בה (סנהדרין ב): ונקראת תושיה פי הם תרי"ג עטין כמו שכתוב (משלי ח): "לי עצה ותושיה", ועצות הם במקום נשואין, בחינת זווג המתיש בה.

ועצת הצדיק הוא בלז זרע אמת, וזה פרוש (ירמיה ב) : "ואנכי נטעתיך שורק", בחינת הנאילה, כמו שכתוב (זכריה י): "אשרקה להם ואקבצם", ועל ידי מה? על ידי: "בלז זרע אמת" (שם בירמיה) וסיים הפסוק "ואנכי נטעתיך הנ"ל, על ידי עצת הצדיקים תבוא לאמת, ועל ידי זה נקראת אמונה, כד אתחבר בה אמת, ועל ידי זה תבוא הנאילה בנ"ל, כי הוא מקבל טפי השכל של הצדיק על ידי עצה שמקבל ממנו, וזה: "הן אמת הפצת בטחורת", בקליות, "חקמה תודיעני" שאזכה לקבל טפי המת, טפי השכל על ידי עצה שאקבל מהם ואז אזכה לאמת כי השפיו השכל נקרא "בלז זרע אמת".

ע"י הליכה בעצת הצדיקים נחקק בו אור עצום של אמת

בזה מבאר רבינו את הדרך לבוא לאמונה שהוא ע"י אמת וכנ"ל, ואמת היינו עצת הצדיקים שהוא בבחינת "כולו זרע אמת", וכשאדם מקבל את עצת הצדיקים והולך בדרך עצתם נחקק בו אמת, ועי"ז הוא ממש מתחבר עם האמת הזו, כי עצה היא ממש בבחינת נשואין וזווג ועד כדי שזה מחליש כח כמוהם, וממילא עי"ז מאיר בו הארה עצומה של אמת, ועי"ז זוכה לאמונה, וזה עניין נורא מאוד מהו הכח של עצת צדיקים, כשאדם לומד זאת, ועוסק בזה, ובעיקר כשהולך עם זה, שע"י נחקק אור עצום כנשמתו, אור של אמת, וזה עצמו קדושה עצומה ונוראה כי האדם מתחבר לזה ממש בבחינת נשואין, ועי"ז זוכה האדם לאור האמונה.

הזהירות שצריך להיזהר מעצת רשעים

ומכל זה מובן עוצם הזהירות שצריך להיזהר מעצת רשעים, ויעיין בלשון מוהר"ן בליקוטי הלכות (הלכות פסח הלכה ז אות יב): "ועל בן פתח דוד הפלג, עליו השלום, את ספרו בשבב מו שזוכה להנצל מעצות רעות האלו של הרשעים והחולקים על האמת, כמו שכתוב, "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת

רשעים וכו'". הרי שהשבב הראשון שבספרו שמשבח את הצדיקים הכשרים הוא מה שזכו לבלי לילך בעצת רשעים המרחקים מן האמת, כי זהו העקר להנצל מעצתם הרעות, שהם עצת הנחש, שעל ידי זה זוכין לקבל עצות קדושות של צדיקי אמת, שהם בחינת תרי"ג עטין דאורייתא, שעל ידי זה זוכין לאמת ואמונה, שעל ידי זה עקר הנאילה וכו' בנ"ל". וכיוצא בליקוטי הלכות (הל' מקה וממכר, הלכה ג אות ז): "פי דוד הפלג, עליו השלום פתח ספרו בשבב העובדים את ה' באמת, ולא מצא מעלה טובה להאדם כמעלת התרחקות מעצת רשעים ולהתקרב לצדיקים, כי זהו היסוד והעקר שהכל תלוי בו, כי עקר הברור והתקון של כל אדם שבעולם הוא על ידי הצדיקים האמתיים. ועל כן העקר להתרחק מעצת רשעים וכו', החולקים ומתנגדים על הצדיקים האמתיים", יעו"ש עוד.

תרי"ג עטין ועצת הצדיקים

והנה עניין זה הוא גם כלפי התרי"ג מצוות שהם תרי"ג עיטין, שכל ידיעה של איזה דבר תורה או הלכה, היא בחינת חקיקה של אמת שנחקק במח האדם וזה מאיר בו הארה נוראה ועצומה של אור האמת שע"י יכול לזכות לאמונה ויעיין בספר המידות (לימוד אות י): "כל ידיעה במשפטי התורה, הן מצוות

שבין אדם לחברו הן מצוות שבין אדם לקונו, הידיעה הזאת בעצמה היא הצלחת הנפש, ולהנ"ל מובן היטב כי הוא אור של אמת שמאיר בנשמת האדם, וכמו כן על עצת הצדיקים המופלגים שנמשך ממקום גבוה מאוד, שכשזוכה לילך בדרך עצתם נחקק בו אמת וכי כפי עומק הגלות שנמשך יותר ויותר וזהמת הנחש כך נצרכים עוד עצות שנמשכים משורש עליון וגבוה מאוד, כי צריך להינצל מעצת רשעים שנמשך מזהמת הנחש ולזכות לאור האמת והאמונה, וכפי שיתבאר עוד לקמיה באות ה).

יש דרגות בהשגת האמת שהוא דרך ההתקרבות להשי"ת

ובאמת הכל הוא עניין אחד כי עיקר האמת היא הדעת והעצה איך להתקרב אל השי"ת, ובוה ההתחלה היא בתרי"ג עיטין, שגם בזה יש כמה דרגות, ועדיין צריך עצות ע"ז עצמו איך להתקרב עי"ז להשי"ת, וכפי שמבאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, הלכות פסח הלכה ז אות ה): "ועקר ההקבמה והפח הוא בשוואין על ידי זה ההקבמה להתקרב להשם ותברך ותתורתו ולעבודתו באמת. וכל מה שמתקרבין אל האמת יותר נקרא מהין דגדלות יותר, שזהו בחינת בן המש למקרא בן עשר שנים למשנה בן ט"ז וכו', שמבאר בפגנות של פסח, שהם כלל כל המחין דקטנות ונגלות ראשון ושני, שפרפו במשנה זאת, עין שם.

"וכל אלו המחין כלולים באמת, כי בן המש שנים למקרא. ואז זכין לקבל מה אמתו על ידי מקרא, שהוא מה של אמת, כי כל המחין כלולין בהתורה, שהיא בחינת אמת, כמו שפתיב, "תורת אמת וכו'". אבל מהמת שאין התינוק יכול לקבל אז כי אם המקרא בפשוטו, על בן נקרא עדין מהין דקטנות מהמת שאינו יודע עדין עצם האמת הנעלם במקרא, שהוא כל דיני מצוות התורה הנעלמים בהמקרא, כי במקרא עדין אין יכולין להורות שום דין ואין יודעים עדין איך לקום שום מצוה, כי כל מצות תפלין נאמר בתורה פסוק אחר, "והיה לאות על ידך וכו'". ואין יודעין איך לכתבן ולהניחן וכל פריטי הדינים עד שלומדים תורה שבעל פה. וכן בשאר המצוות, ועל בן בשתתינוק לומד מקרא אף על פי שהוא מה אמתו, אבל מהמת שגדו עצם האמת נעלם שם, על בן נקרא מהין דקטנות ואחר כך נתגדל הפח יותר וזוכה למשנה, ושם מבאר האמת יותר, כי שם מבארין דיני התורה, אבל מהמת שגם ממשנה אי אפשר להורות דין, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, על בן אין הפח נתגדל בשלמות, כי עדין לא זכה להשיג האמת בשלמות ואחר כך בשוואין להמקרא ולאסוקי שמעתיא אליבא דהלכתא ולומד נקרא ופוסקים וזוכה לידע כל דין ומצוות התורה באמת, והו בחינת מהין דגדלות באמת ועקר הגדלות המחין הוא מה שזוכה לידע אמתת הדין על מכונו.

"אבל גם במחין גדלות יש פמה בחינות, כי אפלו בשוואין אמתת הדין והמצוה, עדין צריכין להשיג ולידע איך לזכות לעבד את ה' באמת לקים כל המצוות באמת פרצונו ותברך, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, ועל זה צריכין להתניע כל זמין עד שיוזכה לעבודת ה' באמת. ועל ידי זה זוכה להקיר אותו ותברך שהוא עצם האמת, שזהו עקר התכלית, כמו שפתיב, "אל יתהלל חכם בהקמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וכו'".

העצות נמשכות מהכליות

והנה עניין זה שהעצות נמשכים מהכליות, אינו סתם עניין מציאותי, אלא פנימיות העניין שהעצה באה מהמה ומנויעה עד הכליות ששם מתבשל כביכול בחינת המה הזה עד שנעשה מזה בחי' עצה ונחינו שזה כולל את כל הגוף, מהמה ועד הכליות, וכל זה בא ע"י ההתבוננות והעיון עד שזוכה לאמתת העצה, וכפי שמבאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, הלכות פסח הלכה ז אות ה): "כי העצות הקדושות הם על ידי ישוב הדעת, כי בכל מקום שיש עצה אינו בהפוזן ובהקלה, רק צריכין לישב דעתו היטב לחשוב מהשבות לשות עצות בנפשו איך להתנהג באופן שיוזכה אל אמתת התכלית ששבשכיל זה נברא בזה העולם השפל המלא ממצאובות וכו'. והו בחינת המוץ הפח דקדשה, שבנה כלול כל מה שפנינים בעיני גדול בכל דברי התורה כדי לברר הדין הקדוש על ברין או מי שפנינו באמת כדי לחפש הדין דאורייתא אמתיים כפי בחינתו או מי שהושב

מהשבות איך לזכות לעצה אמתית איך להנצל מהכלי עולם הזה ולזכות לעבודת ה' באמת, שכל זה הוא בחינת עצות קדושות, שהם בחינת המוץ הפח דקדשה, כי העצה הוא טפי הפח שנמשכה מן הפח ונתפשלה בפליות היעצות, שזהו בחינת טפי הדרע הנמשכין מן הפח ונתפשלין גם בן בפליות, שהם כלי ההולדה, (כמבאר בהתורה הנ"ל). והתפשלות טפי הפח בפליות בשכיל להוליד הולדה דקדשה או להוליד עצה קדושה, זה בחינת המין ושאר דקדשה, שהם מהמיצין את העפה שתהיה מטעמת יותר לאכילה".

ההתחלה הוא לילך באמונה ואח"כ יזכה להבין את העצה

ואמנם אף שההתחלה היא לילך בדרך העצה שמגלים הצדיקים אע"פ שאין מבינים את העצה, רק ע"י אמונה בעצה, אבל עי"ז בעצמו יזכה להבין את האור והדעת שמונה בעצה ועי"ז יחקק בו האמת באופן גבוה יותר, וכמו שהאר"ך בזה ב'פרפראות' על פי מה שמביא רבינו בסוף המאמר את המאמר של יכול יהיו לומדים ואינם מבינים.

ו"ל שם: "ועל ידי שמקבל מהם עצתם נחקק בו אמת רוצה לומר כי עצת הצדיק הוא כולו זרע אמת, היינו כי השכל הקדוש של הצדיק והשגתו הקדושה הוא בחינת אמת ברור זך וצלול, ועצותיו הקדושים הם בחינת טיפי השכל שלו כי בוודאי בכל עצות ועצות יש לו שכליות קדושים ודרכים נפלאים והשגות עמוקות, שהם בחינת עצם אור האמת ועל כן זה שזוכה לקבל עצתם הקדושה, אף על פי שאינו מבין עדיין עמקות השכל שיש להצדיק בזה, אף על פי כן בזה בעצמו שמקבל העצה והולך בדרך עצתו, על ידי זה נחקק בו אמת ונשלם האמונה, ועל ידי זה תבוא הגאולה היינו שעל ידי קדושת העצה שהוא כולו זרע אמת שהיא נובעת ממוח ושכל הצדיק שהוא כולו אמת, על ידי זה נחקק בו אמת שזוכה להרגיש בלבו ודעתו התנוצצות והארה גדולה מקדושת האמת ומשתוקק ומתנגע רק אל האמת, ועל ידי זה נשלם האמונה שזוכה להבין כמה להאמין, וגם האמונה הוא בשלימות אצלו עם התנוצצות והארת הדעת הקדושה כנ"ל.

"וזה שסיים בסוף המאמר יכול יהיו התלמידים לומדים ואינם מבינים, תלמוד לומר וכו' ערוך לפניכם כשלהן ערוך, זה בחינת הגאולה שלעתיד יתגלו כל החכמות כשלהן ערוך, כמו שכתוב (ישעיה יא) ומלאה הארץ דעה ולכאורה אין מובן העניין יכול יהיו התלמידים וכו' מה ענין לכאן, וגם מה שרימוז ענין הגאולה בענין ערוך לפניכם כשלהן ערוך, אך לפי הנ"ל יש לפרש כי הנה העצה שמקבל מהצדיק הוא גם כן על ידי האמונה, כי אינו זוכה להשיג עדיין הטעם והשכל האמת שיש לו להצדיק בהעצה הזאת נמצא שהתלמיד או בחינת לומד ואינו מבין, היינו כמו מי שלומד איזה הלכה ואינו מבין הטעם והמקור של פסק הלכה הזאת, שאז אף על פי שיוודע ההלכה באמת כמות שהיא אבל אינו יודע לפלפל בה וללמוד ממנה למקום אחר, ובאם ישתנה איזה ענין קצת שוב אינו יודע איך להבין ולהורות, מאחר שלא קיבל רק ההלכה כמות שהיא ואינו יודע טעמה אבל אם יודע שורשה וטעמה או יודע לפלפל בהלכה וללמוד ממנה למקום אחר, ובאם ישתנה איזה ענין אזי יודע גם כן להבין ולהורות, כפי מה שמבין משורש וטעם ההלכה ממילא מובן מזה שאם נשתנה איזה ענין אזי הפסק ההלכה באופן אחר כמובן כל זה לכל כמו כן לעניינינו, כי באמת אף על פי שהתלמיד אינו מבין שורש והטעם העצה של הצדיק ומקבל העצה רק באמונה, אף על פי כן על ידי זה בעצמו נחקק בו גם כן האמת כנ"ל, ואם כן הו אמינא שלעולם לא יבוא על שורש הטעם והאמת שבעצה זאת, שזה בחינת התלמידים לומדים ואינם מבינים תלמוד לומר וכו', היינו שהכתוב מודיע שעל ידי זה בעצמו שהתלמיד מקבל העצה רק באמונה, יזכה על ידי זה להשיג גם האמת והשכל והטעם של העצה, כי על ידי העצה שמקבל נחקק בו אמת, ועל ידי זה נשלם האמונה ועל ידי זה בא הגאולה, והגאולה הוא בחינת התגלות הדעת והחכמה כשלהן ערוך נמצא שעל ידי זה בעצמו שמקבל העצה זוכה אחר כך להתגלות הדעת עד שזוכה להבין האמת והשכל של העצה, וממילא מובן כי אז נשלם האמונה בשלימות יותר גדול וזוכה על ידי זה לשלימות התגלות הדעת שהוא בחינת אור האמת בהארה גדולה ביותר, ועל ידי זה נשלם האמונה ביותר וכן חוזר עוד הלילה וכו' עכ"ל".

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

בדורנו אנו עדים ב"ה לתופעה ההולכת ומתרחבת של בני ישיבות אשר התחנכו בישיבות ליטאיות, המתקרבים בשלב מסוים של חייהם לדרך ברסלב, ומוציאים בה טעם נפלא. והנה לאנשים שאינם מכירים מבפנים את שני הדרכים ומסתכלים על הדברים מבחוץ, שני הדרכים עלולים להיראות כביכול כסותרות זו את זו באופן שכמעט אי אפשר להפגיש ביניהם. אולם לאמיתו של דבר, מי שמכיר ומתבונן יותר לעומק, יודע שיש בין שני הדרכים הרבה נקודות מקבילות ומשלימות, והחיבור ביניהם מהווה קרקע פורייה שמאפשר צמיחה מיוחדת. ברצוננו להתבונן במאמרים הבאים בכמה נקודות השייכות לענין זה.

מאמר א

הזיקה בין עולם המוסר הליטאי לדרך החסידות

הגוונים בעולם הליטאי

א. ראשית, העולם הנקרא 'ליטא' אינו אחד כידוע, ואפשר אולי לחלק את עולם התורה הליטאי כיום לשלושה גוונים: למדני, הלכתי, מוסרי.

יש את החלק של ה'למדנים' שעיקר עניינם הוא לימוד התורה בעיון או בבקיאיות, לאו דווקא כדי להוציא מהלימוד הלכה למעשה, וגם אינם משקיעים הרבה בענייני הנפש כמו תיקון המידות או היפוש קרבת ה' מעבר להנאה שמרגישים בעצם הלימוד, אלא עיקר העיסוק והעניין הוא סביב הלימוד בעצמו. ויש את החלק של בעלי הלכה, שמרגישים נטייה יותר להלכה למעשה, או שהגיעו למסקנא שתכלית הלימוד הוא להוציא ממנו הלכה למעשה, ועיקר עיסוקם ועניינם הוא בלימוד הנוגע להלכה למעשה, ובפתרון שאלות הלכתיות וכיוצא בזה. ויש את הגוון המוסרי מיסודם של בעלי המוסר, שמשקיעים הרבה זמן וכחות נפש בעיסוק המוסרי ובתיקון הנפש, וגם בזה יש הרבה גוונים כידוע.

הגוון המוסרי בצביונו המקורי היה מצוי יותר בדורות קודמים, אולם בדורנו ניתן לומר שאם כי כמה מהיסודות של בעלי המוסר השתמשו בציבור הרחב, כגון המנהג לקבוע סדר מוסר, ולשמוע שיחות מוסר, מכל מקום הרוב המוחלט של עולם התורה הליטאי אינו נמצא בקו הזה, והעיסוק בתחום המוסרי בצורה רצינית הוא יותר נחלתם של יחידים, בעלי נפש רגישה או נטייה מוסרית או מבקשי ה' מיוחדים, ואילו הרוב אינו עוסק בזה כל כך. אולם בדרך כלל אין זה מחמת קביעת השקפה ברורה שכך צריך להיות, אדרבה, יש בציבור הערכה גדולה לגדולי המוסר שהנחילו את יסודות דרך המוסר, אלא זה נובע כנראה מירידת הדורות, שכיון שהעסק המוסרי הוא ענין פנימי יותר, באופן טבעי הוא נחלתם של יחידים ולא של כלל הציבור.

המבנה המשותף לדרך ליטא

ב. והנה כאשר אנו רוצים להגדיר את 'דרך ליטא', צריך למצוא צד השווה המשותף לכולם, והצד השווה הוא בשתי נקודות: א. הכרה במעלה המיוחדת של לימוד התורה כדרך עליון שבכחו להביא את האדם לתכלית שלימותו [אמנם, דווקא בצירוף כמה תנאים, שבעלי המוסר הרבו יותר להדגיש אותם]. ב. היצמדות מוחלטת להלכה כלי לוו ממונה.

כמובן שלא כל מי שנקרא 'ליטאי' לומד בכל הזמן שהוא וכול, ואינו עובר אף פעם על הלכה, אולם אנו מדברים על עקרונות, ובתור עקרון, כל מי שהתנהג בדרך הזו ורוצה לשמר אותה, יודע והיה רוצה להיות כך ולראות כך את ילדיו, גם אם בפועל הוא לא אוהו בזה.

הקשר המיוחד בין תנועת המוסר לתנועת החסידות

ג. מעתה, כאשר אנו מחפשים השקה בין דרך ליטא לדרך תנועת החסידות בכללות, נוכל למצוא את הקווים המשותפים ביתר קלות ומטבעיות

אצל אותם מהעולם הליטאי שעסקו גם כמוסר בצורה רצינית, ולא משום שדרך המוסר ודרך החסידות הם תאומים זהים, ובוודאי יש ביניהם הרבה חילוקים, אולם בראש ובראשונה יש ביניהם הסכמה עקרונית שהשוב לעסוק בתחום של עבודת הנפש, ואין להסתפק רק בלימוד הש"ס ובקיום הלכה, וזו נקודה חשובה ויסודית מאוד שבין גדולי המוסר ובין גדולי החסידות הדגישו אותה, שלפי המצב כיום, אין יהודי יכול להגיע לתכליתו אם לא יעסוק באופן מודגש גם בעניינים הקשורים לתיקון המידות, אמונה, אהבה ויראה. ולכן אנו מוצאים הרבה מגדולי המוסר בדורות האחרונים שמחמת שהיו מבקשי ה' באמת, נחשפו גם לעולם החסידות ולמדו משם מושגים ורעיונות והיכרו אותם עם עבודתם המוסרית, כמו למשל, הגר"א דסלר זצ"ל שעסק רבות בכתבי חב"ד ור' צדוק ושאר ספרי חסידות, או הגר"ר יצחק הוטנר זצ"ל שהיה לו קשר עמוק לספרי חב"ד, ועוד רבים ומובים ששאבו מעט או הרבה מעולם החסידות.

ובפרט הדברים כנונים בדורות האחרונים, שהלה התרחבות גדולה בעולם ה'מוסר', ואם בתחילתו עסק המוסר בכמה רעיונות ועקרונות בלבד, ובעיקר סביב התבוננות ביראת העונש ותיקון המידות, בהמשך התרחב עולם המוסר יותר בכמה וכמה בתי מדרשות, ונוצרו בו גוונים שונים של בעלי עבודה ובעלי מחשבה, ומהם אף שעסקו בקבלה ופנימיות התורה על דרך המוסר, וככל שהעולם המוסרי התרחב והעמיק יותר, כך הוא נעשה כלי קיבול מוכשר יותר לקבל גם את האור של תורת החסידות, שאף היא ביסודה עוסקת כמוסר ותיקון הנפש, אלא שהיא נעוצה יותר בפנימיות התורה, ולכן בדורנו אנו רואים יותר ויותר אנשים שמתוך עיסוקם כמוסר ומחשבה, הגיעו מכך לעסוק גם בקבלה וחסידות ברמות ורבדים שונים, והדברים מתחברים אצלם, דבר שלא היה מצוי כל כך בעבר, וזה מתוך התרחבות דרכי המחשבה והלימוד שזכינו לה בדורות האחרונים, דבר שנותן מקום לכלול יותר ויותר גוונים ולראות אותם כמשלימים ולא כמתנגדים, וכמו שרואים למשל היום שספרי חסידות מובהקים כמו שפת אמת או ספרי רבי צדוק מלובלין, נעשו נכסי צאן ברזל גם בתי מדרש שאינם חסידיים, והרבה יסודות חזקים משם ומספרים נוספים נכנסו לכל בתי המדרשות.

ולכן, בוודאי אם היינו באים לקחת 'למדן ליטאי' רגיל, או 'איש הלכה' ליטאי רגיל, ומנסים להכניס אותו לעולם החסידות, הוא היה מרגיש מן הסתם זרות גדולה, ולא רואה בה דבר שמתחבר אליו, [אלא אם כן הוא מרגיש בתוכו חסרון גדול שלא מצא לו מילוי בספרים שבהם הוא רגיל ללמוד], אבל אם ניקח ליטאי שעוסק גם כמוסר, ובפרט אם הגישה שלו רחבה יותר, ולמד גם רבי ירוחם ומכתב מאליהו ועלי שור, ושמע שיעורים מרבי משה שפירא ומהרב פינקוס וכדו', וננסה לתווך לו רעיונות מספר חסידי כמו תניא וליקוטי מוהר"ן ורבי צדוק וכו', ברור שנקודת המוצא שלו הרבה יותר מאפשרת חיבור והבנה לרעיונות המוצעים שם, ויכולה להיות לו בהם הבנה ותפיסה לאור הרקע הקודם שלו. כך שאנו חוזרים למה שכתבנו בתחילת דברינו, שהחיבור בין העולם הליטאי לעולם החסידי כיום עובר דרך עולם המוסר, שהוא בבחינת ה'ממוצע' המחבר בין ליטא לחסידות.

❖ תמיד הקליפה קודמת לפרי \\\ הרב ארז משה דורון ❖

שאלה:

הרב ארז שלום וברכה.
אני בעל תשובה כבר כעשור. נשוי. אב לילדים מתוקים. ברוך השם.
יש נקודה מהותית שאני לא מצליח להבין. שבת אני מכניס די בלחץ (לא יודע להתארגן טוב עם זמנים).
בסעודה ראשונה יש אור גדול, ומרגיש קדושה ויפוי. למרות שאני כל כך עייף, הכל טוב ויפה.

בשבת בכורך אני פשוט מתעורר ומרגיש כמו שק תפוחי אדמה. נרדם ונרדם. לא אורות ולא יופי. עייף בלי גבול. והלב אטום וכבד. והכל כבד. כל שעה אני מוצא את עצמי ישן במקום אחר והכבדות והעייפות רק מתגברים ומתגברים. התפילות כבדות עלי. ושוב הסלטים והחלות. והסעודות. והבלגאן. ואין אור. אני מרגיש כלוא בתוך המצב הזה. כביכול אין לי דרך לצאת מהמקום הזה. לפעמים אני מצליח לגרד את עצמי, ולהתפלל או להגיד תהלים כראוי, לשיר שירי שבת. לפעמים זה קצת עוזר. רק לכמה רגעים. ואז אני שוב משתרך בכבדות.

פעם קראתי איזה מאמר מדהים על שבתאי, שזה הכוכב השולט ביום שבת, וזה כוכב של שפיכות דמים ודינים, וזה יום קשה כביכול, ויש לשבת כוח להפוך אותו. וזכר שפתאום הרגשתי שמבינים אותי, אך הוא אבד לי אחרי קריאה אחת.

זה מוזר מה שקורה לי. לא מבין למה, ומה אפשר לעשות כדי לשנות את המציאות המוזרה הזו. עוד אציין שכאשר השבת יוצאת, התחושות האלה לרוב עוברות ואני ערני להפליא, והכבדות נעלמת.

תשובה:

שלום רב,

מה שאתה מתאר כל כך מוכר ובמידה רבה אכן גורם חלישות הדעת ובלבול. למה היום הכי קדוש או לפחות חלקים ממנו נחווים לעיתים כל כך קרובות כיום עצוב, מעמים, מכביד וריק, שרק מהכים שיעבור? זה מבייש אותנו, זה מבייש את השבת, זה מבייש את כל התורה.

אבל באמת אם נסתכל טוב נראה שהתופעה המוזרה הזאת לא מתרחשת רק בשבת, היא עלולה להופיע ואכן מופיעה לעיתים קרובות גם בזמנים ובמצבים אחרים שאמורים להיות מאד קדושים ומאירים ופנימיים ואנחנו חווים בהם הושך ועצב. למה הלב נסגר והמוח מתרוקן כשניגשים לדבר הכי מרומם – תפילה? למה בקברי צדיקים שאמורים להיות מקום שהכל נפתח – מרגישים לעיתים כל כך חסומים? למה זמנים מרוממים של חג כמו פסח, מצטיירים לעיתים כעול מתיש ולא כחירות ואושר?

רבי נתן עונה תשובה מאד ברורה: "תמיד הקליפה קודמת לפרי". בכל פעם שאנחנו עומדים בפני פרי קדוש, רגעים של התעלות ושמחה, התרוממות רוח וקרבת אלוקים, תמיד מופיעה לפני כן הקליפה שמסתירה אותם, החושך שקודם לאור. זה לא עונש, זו לא התעללות, זה שמירה על הקודש מפני מי שאינו ראוי לו.

ההסתרה והחושך עלולים לייאש ולהחליש, אבל יש בהם גם ברכה, כי באמת הם לא מיועדים להחליש אותנו, אלא להחליש את זיהות הדעת שלנו, לגרום לנו לעצור, להבין שזה לא מובן מאליו שניכנס פנימה, רק לשאת תפילה לפני שאנחנו ניגשים אל הקודש. לפני שיפתחו בפנינו שערים.

לפני שהשבת או התורה והמצוות יאירו לנו פנים אנחנו צריכים לסגל ענווה, להיכנס לקודש עם ראש מורכן ולב הומה, עם חרדת קודש, עם התרגשות של הכרת טובה כמו שנעשה לו גם ופלא על טבעי. וכל זה מושג על ידי התמדת הרצון מצד אחד ומצד שני על ידי ההמתנה וההכנעה והנכונות להמשיך לעשות רצונו יתברך, גם כשהלב סגור, וגם כשכלום לא מאיר.

והעצה בפועל היא לקחת אוויר, לא להתייאש ולא לוותר על הרצון להיות בשבת כראוי לה ולנו, שהרי כפי שאמרו חז"ל: אנחנו בני הווג של השבת. ולהפש דרכים מעשיות להתחבר למה שמוטל עלינו, אם זה להוריד דברים שלא מתאימים ולהוסיף מה שכן מתאים, במאכלי השבת, בשירים, בסיפורים, בלימודים של שבת. לחפש ולמצוא את 'השבת שלי'.

כמו קליפה גשמית, צריך להמתין ולא לנסות לפצח את הקליפה בכוח. צריך להמשיך ולשאת תפילה, להמשיך לרצות ולקוות ולראות מה כן ניתן לעשות, והפרי אכן בוא יבוא.

ארז משה דורון

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים! \\\ לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק בית שמש	התחזקות חבורה ללימוד לקוטי מוה"ר"ן	רבנים שונים לומדים בחבורה	יום שני בערב לבחורים יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548517128 0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

”דף מן השמים“ \\\ פוסק עדת תימן מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט”א \\\ מאת: דן כהן.

בשבועות האחרונים שמתי לב לתופעה חדשה בכתי המדרש בעיר בני ברק. דפים של ספרי ברסלב כמו: ספר המידות, ליקוטי עצות מבוחרות, אשר בנחל, פעולת צדיק ועוד מונחים על שולחנות בכתי מדרש רבים בעיר התורה והחסידות.

לא מדובר בצילומים מהספרים הקדושים אלא בדפי הספרים עצמם. לא ידעתי מי עומד מאחורי הפצת דפים אלו? ומדוע הוא עושה כך?

בשבת האחרונה לאחר תפילת מוסף נפתרה התעלומה. ניגש אלי בחור ישיבה ליטאי וסיפר לי סיפור ישועה אישי: שבת שלום, דן.

בחודש אב נסעתי עמך בנסיעה המאורגנת ליבנאל, היו לי הרבה מניעות להגיע, ובפרט שלא היה לי כסף לשלם על הנסיעה, למרות זאת התגברתי על הכול ונסעתי כי רציתי לסיים ספר תהילים על ציונו של הצדיק ולזכות בישועה.

ברוך ה', ובסייעתא דשמיא זכיתי להתארס לפני כשלוש שבועות. קראתי תהילים וזכיתי לישועה. אבל לא רק תהילים...

אני גם עשיתי עוד משהו. מצאתי ספרי חסידות ברסלב פגומים בנגיזה, והחלטתי לקחת את

הספרים לפרק אותם לדפים בודדים ולהפיצם בכל בתי המדרש בבני ברק.

תראה, היום אנשים מתעצלים לפתוח ספר שלם וללמוד בו, אך בדפים בודדים כל אחד מסתקרן לדעת מה כתוב... ומעיינים בהם...

מידי שבוע אני מפיץ דפי חסידות בכתי כנסת רבים. גם בבית מדרשו של פוסק עדת תימן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט”א שמתי דפים. לבית מדרשו של הפוסק קוראים ”פעולת צדיק“ ולכן בחרתי לשים שם דפים מהספר ”פעולת צדיק“ (זה ספר שכתבו הצדיק מיבנאל על חייו ופועלו הקדוש של רבי נחמן מברסלב). לאחר מעשה התבררה לי עובדה מאוד מעניינת.

הרב רצאבי שליט”א בשיעורו המרכזי במוצאי שבת שאל שאלה, האם נמצא מקור לעניין שלא לשים את ראש המיטה כלפי דלת הדר השנה?

ואחד האברכים, הרב אלעזר הגבי שליט”א מצא דף בבית המדרש מהספר ”פעולת צדיק“ והביא אותו לרב רצאבי שליט”א. הרב עיין בדף ואורו עיניו כי מצא בו תשובה לשאלתו.

שיעוריו של הרב רצאבי הנמסרים במוצאי שבת מוקלדים ותלמידיו מוציאים חוברות משיעוריו ומחידושיו. כך מצאנו את הדברים בחוברת ”שערי יצחק“ (פרשת כי תבא התשע”ט עמוד 21):

הבאנו בשיעור (מוצש”ק ראה התשע”ט) שאלה, האם מישהו יודע מהיכן הגיע המקור או אם יש נוהגים שלא להניח את ראש המיטה לכיוון הדלת.

לידינו הרב אלעזר הגבי יצ”ו נפל כמו מן השמים בס”ד, דף תלוש מן הספר פעולת הצדיק (דף רס”ה) השייך לחסידות ברסלב, ויתכן לדעתו כי משם הגיעו שרשי הדברים. הוא הביא לי לשם כך דף זה.

המדובר שם הוא על רבי נתן מברסלב, תלמיד מוהר”ג זצ”ל, רבי נחמן מברסלב. מובא שם כי הוא יושב בבית המדרש ימים ולילות, ובקושי אפילו למען האוכל היה יוצא, ולא היה שייך כמעט לדבר אתו. אוכל ובורח מיד לבית המדרש. אבל מצד שני, בני ביתו רצו שהוא יתעסק במסחר להביא להם פרנסה.

אנחנו לא ניכנס לכל הסיפור, רק אל חלקו, ששאלו אלו את גיבו בשאלה, מה עם הפרנסה? וענין לו מוכרחים למות. כל כך היה קבוע במוחו יום המיתה ויום הקבורה, עד שהוא חשש כי נשארו אולי רק כמה ימים ספורים, ואין אוכל להתבטל אפילו רק שעה בשביל הסחורה?

לכן הוא התבטא לגיסו, וענה כך: אתה אומנם צודק, אבל מה בכל זאת אעשה, הרי נצטרך לשכב עם הרגליים מול הדלת (בדרך

שמניחים נפטר, לא עלינו), אלו היו מילותיו.”

עיין שם בדברי הרב רצאבי שליט”א שאומר שנראה שהיו שנהגו להניח את ראש המת לכיוון הדלת ומוזה השתלשלה הנהגה אצל אנשים שלא לשים את מיטתם לכיוון הדלת.

הבחור סיים את סיפורו ואמר: ”ראה איזו השגחה פרטית מופלאה, הצדיק פועל בשמיים למצוא שידוך לכל מי שיקרא ספר תהילים על ציונו, כפי שהבטיח אני זכיתי לישועה בזכות פעולתו של הצדיק בשמיים.

שמתי גם דף של ספר ”פעולת צדיק“ בבית המדרש ”פעולת צדיק“ וה’ גלגל זאת לידי של הפוסק הרב רצאבי שליט”א שציטט בשיעורו המרכזי ואח”כ הדברים נכתבו בחוברת ”שערי יצחק“.

הנתיי מאוד מסיפורו של הבחור הליטאי והיכיתי למוצאי שבת כדי להעלות את הסיפור על הכתב ולפרסמו ברבים.

{דפי הפצה לדוגמא}

אמר רבינו הקדוש:

”רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!“

(שיזו שרפי קודש ז”ב, סימן ז”ר)

המקורבים

בס"ד גליון סא' פרשת ויצא ח'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורן של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

"לב נשבר" – סינגל חדש של נפתלי קמפה על המילים של רבינו הקדוש

אחרי שכבש בסערה את עולם המוסיקה היהודית עם אלבום הבכורה המופתי 'ליהדא שמא', משחרר הזמר והיוצר נפתלי קמפה סגנונית ראשונה מתוך אלבום חדש, ייחודי ומרגש, שיראה אור במהלך החורף הקרוב.

"לב נשבר ועצבות אינו ענין אחר, כי לב נשבר יקר מאוד בעיני השם.

כי אין דבר שלם מלב שבור, קרוב ה' לנשברי לב".

(מילים: רבי נחמן מברסלב, הרבי מקוצק, תחילים)

"לב נשבר" שהולחן ע"י נפתלי קמפה על מילות קודשו של רבי נחמן, הוא יצירה אישית המבוססת על אחד המסרים העמוקים ביותר של תורת ברסלב.

"המילים הללו נפלאות" – אומר קמפה – "אם חשבנו שלב שבור זהו מצב עצוב, רבי נחמן מלמד אותנו שההפך הוא הנכון".

"לב נשבר ועצבות אינו ענין אחר" – "לב שבור של אדם הנפל הלילה, יקר מאוד בעיני הקב"ה, כי ליבו השבור מוכיח שהרצון שלו נשאר שלם. נשאר במקום הנכון".

על ההפקה המוסיקלית התומים צמד המעבדים אלי קליין ואיצ'י ברי, שהפיקו עם קמפה את אלבומו המוערך 'ליהדא שמא', וממשיכים בשיתוף הפעולה המוצלח גם כאן.

ניתן לשמוע את השיר בקו חניכי הישיבות – ברסלב בשלוחה: 82.

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם השיר החדש של הזמר נפתלי קמפה על המילים של רבינו הקדוש במעלת 'לב נשבר'; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומליץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש – ממשכים עם תורה זו; במדור הבהיר שער ברסלב נמשיך בסידרה החדשה והנפלאה בעניין השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודי? והשבוע דברי גדולי ישראל הלייטאים במעלת משנת החסידות; נסיים מעיין הפתיחה עם המדור הנפלא רב להשפיע בשיעור שיטענים לנו מהי המהות של 'לב נשבר' וכיצד פועלים נכון עם העבודה היקרה הזו.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו – נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

חדש! ניתן לעשות מנוי שבועי לעלון דרך מכשירי 'קהילות' בבתי הכנסת. קופת 'עלמא דאורייתא'.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה!! העורך

פשט ופנימיות

עמוד 2

ללכת עם תורה

עמוד 4

שער ברסלב

עמוד 6

רב להשפיע

עמוד 7

קו המקורבים

עמוד 3

השיעורים הקבועים

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 או לשלוחה: 72 או לאימייל:

E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11818 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושאינו מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת ויצא ולשבוע פרשת וישלח

יום	חדש כסלו	הדף היומי מסכת נדה	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"ב מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי ביוה"ק תיקוני הזהר
ז	ט	מה	חזרה	ט:	רבה	קיא
א	י	מו	תמו, ח	י:	רבט	קיא:
ב	יא	מו	תמו, ט-י	י:	רל	קיב
ג	יב	מח	תמו, יא	יא:	רלא	קיב:
ד	יג	מט	תמו, יא-ב	יא:	רלב	קיג
ה	יד	נ	תמו, א-ב	יב:	רלג	קיד:
ו	טו	נא	חזרה	יב:	רלד	קיד:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

~ יעקב תיקן תפילת ערבית ~

המוריה לחרן, או שניהם). ג. ההבטחה של יעקב איננה על המצב אלא 'זהיה ה' לי לאלוקים'. וכפי שנראה להלן בעזרה, בדבריו יש קצת יישוב על הקושיות הנ"ל.

והנה בספר אור החיים הקדוש גם כן הלך בדרכו של רש"י, כשהוא מטעים לשון הפסוק 'ויצא יעקב מבאר שבע' – שלא הוצרך יעקב אלא 'לצאת' מבאר שבע ותו לא, כי מיד הגיע לחרן שהרי 'וילך חרנה' – חרן הלך אליו. ובהמשך הפרשה מבאר שאנכי לא ידעתי היינו שלא ידע מה המעם ששקעה החמה שלא בעונתה, וכעת נודע לו שהתכלית היה כדי שידבר עמו השם יתברך, ואם היה יודע לא היה שוכב לישן מיד אלא היה מוכן עצמו לכך, ואולי היה מתנבא אף בהק"ץ.

פנימיות העניין – אור החיים וקדושת לוי

דבריו האור החיים הקדוש מתבארת הפרשה גם בדרך רמו על הנשמה. ומבאר שהנשמה יוצאת מ'באר שבע' היינו מ'באר מים חיים' שהוא שורש הנשמות, וצריך 'להישבע' שלא יעבור על דברי תורה, ומיד הולך עמה היצר הרע שהוא 'הרץ'.

והמשך הפרשה מלמד על העצות כיצד לעמוד במלחמת היצר: 'ויפגע במקום' היינו להתפלל הרבה להשם יתברך, 'ויקה מאבני המקום' הוא לימוד התורה, 'וישם מראשותיו' הוא קריאת שמע, 'וישכב במקום ההוא' הוא זכירת יום המיתה.

ועניין החלום מלמד שעל ידי זה זוכה להגיע למעלות של השגת ה', וזוכה להיות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ומלאכי אלוקים עולים ויורדים בו, היינו שמעשיו הטובים מעוררים מ"ן, וממשיכים מ"ד. ולבסוף זוכה 'זהנה ה' ניצב עליו' שהוא נבואה ממש.

וכעין זה בספח"ק קדושת לוי מבאר פנימיות העניין על הגלות. ומבאר שיעקב אבינו דיבק מחשבתו בשורש הנשמות [שנקרא באר שבע – משום שמשם נמשך שפע לכל השבע מדות], וחשב איך להוציא הדבר מכה אל הפועל.

ואז ראה גודל החרון אף וארבע גלויות, וראה גודל צער השכינה ואיך שעל ידי זה 'מלאכי אלוקים עולים ויורדים' – היינו שיש ניצוצות שיש להם עליה על ידי זה, אבל יש הרבה ניצוצות שיש להם ירידה על ידי זה, והרגיש כיצד כל זה 'פוגע במקום' היינו שגורם כביכול צער למעלה, ומגודל הצער נפסק מחשבתו מהדבקות, ונפל לשינה.

ואז נתגלה אליו השם יתברך, והבטיח לו שגם בעת הגלות והצער הוא שומר עלינו, ולבסוף יגאלנו וישיב אותנו למקומנו, ועל ידי זה התעורר יעקב משינתו ונפילת הדעת שלו, 'ויאמר אכן יש ה' במקום הזה', כלומר גם בעת הגלות והצער, 'ואנכי לא ידעתי'. ואז חזר לדבק מחשבתו בשורש הנשמות [ששם מתאחדים כל האבנים' שהם הנשמות ל'אבן אחת'], והמשיך בדרכו.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי הלכות

ובליקוטי הלכות מתבאר העניין בהרחבה, שכל מה שעבר על יעקב אבינו בפרשה זו, עובר על כל נפש מישראל. ויעקב אבינו הכין הדרך לכל אחד כיצד להתנהג בכל המצבים, ובשביל זה תיקן תפילת ערבית שכוללת בתוכה את הכת הזה.

* * *

וביאור העניין כך הוא:

לאחר שסיפרה התורה באריכות על אברהם (בפרשת לך לך, וירא, חי שרה), ועל יצחק (פרשת תולדות), מתחילה לספר על יעקב אבינו. ההתחלה כבר היתה בפרשת תולדות, שם מבואר עניין לידתו, וקבלת הבכורה והברכות, אמנם פרשה זו [וכן פרשת וישלח] עוסקת כולה בעניין יעקב אבינו, ומהלך חייו והנסיונות שעברו עליו.

מתוך פרשה זו נובל לעמוד על מדתו ועניינו של יעקב אבינו, שהוא השלישי שבאבות שכולל את שלשתם, ועליו נאמר 'החוט המשולש לא במהרה יינתק' כי ממנו עיקר ההמשך והקיום של עם ישראל, ולכן אנו נקראים על שמו [עם ישראל] יעקב חבל נחלתו ועוד].

פרשה זו מתייחדת בכך שכולה 'פרשיה' אחת, ואינה מחולקת כלל לפרשיות קטנות. ואף זה שייך לעניינו של יעקב וכפי שיתבאר בעזרה.

* * *

הפסוק הראשון שבפרשה תמוה כולו: א. 'ויצא יעקב מבאר שבע' – למה נאמר, הרי כבר נכתב בפרשה הקודמת, וגם עיקר הסיפור הוא להיכן הלך ולא מהיכן יצא (רש"י, אור החיים, ושאר מפרשים). ב. 'וילך חרנה' – הרי עדיין לא הלך לחרן, אלא קודם לכן הגיע לחרן המוריה (רש"י, אור החיים, ושאר מפרשים). ג. 'חרנה' היה צריך לומר 'לחרן' (רש"י, אור החיים).

גם המשך הפרשה הוא תמוה ונעלם: א. מהו המקום ש'פגע' בו ומדוע. ב. מה היה עניין לינתו שם ומה הכוונה 'כי בא השמש'. ג. עניין החלום והסולם וכל המראה הנפלא – מה עניינו. ד. 'אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי'. מה התחדש לו, ומה היה קורה אם היה יודע זאת קודם לכן. ה. ביאור הבטחתו של יעקב. ו. הו"ל למדו מכאן (ברכות כו:) שיעקב תיקן תפילת ערבית, וקיימא לן תפילת ערבית רשות, וצריך להבין טעם הדבר ועניינו.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בפירוש רש"י מבואר העניין, שחזר לספר יציאתו מבאר שבע כדי לגלות שיעצת צדיק מן המקום עושה רושם, והלשון 'וילך חרנה' היינו ש'יצא כדו' ללכת לחרן, או שכבר באמת הגיע לחרן, ורק אחר כך חזר לבית אל.

ובזה מבאר גם המשך העניין, שכשהגיע לחרן התעורר להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, והלך עד בית אל, ואז 'קפץ' הר המוריה לשם ויעקב התפלל שם. ואז 'שקעה חמה שלא בעונתה' כדי שישן שם, ואכן יעקב שכב לישן ואחר י"ד שנה שלא שכב, ונגלה אליו מראה החלום והסולם, להראות לו שיש מלאכים המלווים אותו, והבטחה השם יתברך לשמור אותו ולהשפיע עליו כל הברכות.

ומתוך כך הבין שהמקום הזה הוא מקום שער השמים וקבלת התפילות [ואם היה יודע זאת – לא היה שוכב שם], וקיבל על עצמו שאם יתקיימו כל ההבטחות – יעשה מצבה ויעבוד עליה את השם יתברך.

אמנם עדיין צריך ביאור: א. מדוע לא התעורר בתחילה להתפלל במקום שהתפללו אבותיו. ב. מדוע היה נהוץ כל כך שישכב שם, עד שבשביל זה שקעה חמה שלא בעונתה. ג. מדוע שכב שם אחר שלא שכב י"ד שנה. ד. איך 'לא ידע' ששם הוא בית אלוקים ושכב לישן, הרי כל ביאתו לשם היה רק מחמת שהיה 'מקום שהתפללו בו אבותיו' ואם כן ידע גודל מעלת המקום.

והנה גם הרמב"ן הלך בדרך זו, אלא ששינה כמה דברים: א. החלום היה כדי להודיע לו שהוא אינו זקוק לשמירת המלאכים, אלא השם יתברך בעצמו שומר עליו. ב. לא הר המוריה קפץ, אלא יעקב קפץ [אל הר המוריה, או מהר

יעקב אבינו ולעומתו עשיו הרשע – הם המייצגים של האמת לעומת השקר. יעקב אבינו הוא עמוד האמת [יתן אמת ליעקב], ועשיו הוא התגלמות השקר [עולם העשייה].

אך במציאות העולם, רואים את שליטת השקר והצלחתה. כאשר עשיו נולד ראשונה, והוא זה שהזמן לקבל את הברכות. וכאשר יעקב אבינו הצליח להוציא ממנו הברכה והברכות – הוא יוצא לגלות ונרדף על צווארו, ואין לו בעולמו אלא הוא ומקלו.

יעקב אבינו עומד בפני קושיא גדולה: איך ייתכן שעשיו שכל כולו שקר – מצליח כל כך, וזוכה לאהבתו של יצחק וקרבתו, ולכל השפע והברכה בלי מורה, ויש לו ארבע מאות איש עמו. והוא שמשמש כעמוד האמת – אין לו כלום, והוא נרדף כל כך.

קושיא זו היא 'פגם המשפט', שהיא הסכנה הגדולה ביותר על האמונה. כי כל קושי ונסיון שיש לאדם – הוא נסיון באמונה, וצריך להתחזק ולהאמין שהכל בהשגחה והכל לטובה, ולהתחזק בתפילה ותקווה להשם יתברך. אך כשהקושי נעשה על ידי אחר, באופן של שקר ועוולה, והוא מצליח בזה – הנסיון גדול מאד, והוא מערער את כל האמונה ומעורר כבודות לב גדול מאד 'היש ה' בקרבנו', ואם כן איך ייתכן כדבר הזה (ראה באריכות ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן ה').

ומתוך קושיא זו 'שקעה עליו המה שלא בעונתה', היינו שנפל בדעתנו מאד ולא ידע לשית עצות בנפשו, עד שמתוך כך שכב לישון בפעם הראשונה מזה ארבע עשרה שנה שלא שכב. והנה בשנתו הוא רואה איך ה' ניצב עליו, ומלאכי אלוקים עולים ויורדים 'בו'. היינו שהוא – במקום שהוא ובמצב הוא – הוא מרכז העולם. השם יתברך נמצא כאן ודווקא כאן, וכל המלאכים ופמליא של מעלה מסתובבים סביב המקום הזה.

במצב זה נתחדש ליעקב אבינו, שלא רק שאין זה כפי שמבר, כאילו הם ושלום עזב אותו אלוקים ואיננו אתו, אלא החיפך הגמור – דווקא במצב הזה הוא נמצא עמו ממש, ודווקא מזה נעשה כל הנחת רוח וכל הפעולות של כל העולמות. ועל זה אמר יעקב 'אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, כי אילו ידעתי לא ישנתי. כלומר, אילו הייתי יודע שבמצב הזה השם יתברך נמצא עמי לא הייתי נופל בדעתי ולא הייתי שוכב.

ואז קיבל הבטחה השם יתברך לשמרו בכל הדרך ובכל מה שיעבור עליו, וגם יעקב הבטיח שמעתה כבר לא יהיה לו שום ספק ויזכור תמיד בכל עת ומצב – גם כשאין רואים ואין מרגישים – 'היה ה' לי לאלוקים'. ומתוך כך 'נשא לבו את רגליו והמשיך בדרכו אל הגלות בביתו של לבן, ובמשך כל עשרים השנים שהיה בביתו, והיה צריך להתמודד עם הרמאות הנוראה שלו – לא נפל יותר בדעתו, אלא היה שר ומומר להשם יתברך (כמבואר במדרש, שבמשך כל השנים הללו היה מזמר 'שיר המעלות').

וזהו תפילת ערבית שתיקן יעקב אבינו. היינו התפילה שמגלה שאף במקום החושך והגלות, ואפילו במקום הקושיות וכבודות הלב – נמצא השם יתברך, ואדרבה – דווקא שם הוא מתגלה ביותר. אך תפילה זו היא 'רשות' היינו שכל אחד צריך להבין זאת בעצמו, כי אי אפשר לצוות על זה ולהסביר זאת אלא הוא תלוי באבנתא דליבא.

ובזה נתבאר כל העניין: 'ויצא יעקב מבאר שבע', היינו שיצא ממקומו המיושב והשלו, 'וילך הרנה' שהתגבר עליו ההרון אף, ומתוך כך נפל בדעתו עד שלא עלה בדעתו להתפלל במקום שהתפללו אבותיו אלא ש'פגע במקום' ולא ידע מזה אפילו, ואז שקעה המה שלא בעונתה ושכב לישון, ונתגלה לו כל העניין הזה, ומתוך כך הנחיל לנו הכח הזה – לעמוד בכל הגלויות ובכל המצבים והקושיות, ולזכור שבכל מצב נמצא השם יתברך, ולבסוף תנצח האמת את השקר, ויהיה תיקון העולם.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' – עלון 'המקורבים'.

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע א 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 0 - שיעורים אחרונים. 4 - שיעורים משנת תשע"ט.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 34 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה

ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה

ואו נתגלה לו שכל הבריאה הוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, כי כל דבר בעולם הזה יש לו שורש גבוה מאוד בעולמות העליונים (כמובא בליקו"מ סי' כ' ועוד), וזו עיקר עצת הצדיקים שמגלים איך כל הבריאה מתאחדת עם העולמות העליונים ומגלה אלוקותו יתברך, וזה מה שאמר "אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" כי באמת כל הבריאה היא אלוקותו יתברך, וזה התגלה ליעקב בעת שנתו במקום הזה [שהיה אז בכחי] מוחין דקטנות כמו שמאריך מוהרנ"ת שם, ובה נתגלה לו שבאמת אין שום ריחוק בעולם וכל מצב בעולם הוא רק דרך לגילוי אלוקותו יתברך.

מבואר במאמר שכנגד עצות הצדיקים שהם בחי' אמת, יש בחינת עצת הרשעים שנמשכים מזוהמת הנחש, והם מסככים את הקדושה [בכחי] העקרב שמסכב את הר סיני שמשם נמשך תרי"ג עיטין דאורייתא.

וזהו ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה, וכפי שמבאר מוהרנ"ת (בחה' מתנה ה"ד) שהיינו שכשיעקב רוצה לעלות וילך מדרגא לדרגא, ושהוא בחי' שבע מדרגות דקדושה, אזי מתעורר בחי' הרן, שהוא בחי' מניעות ובלבולים, יעו"ש באריכות נפלאה (על פי תו' כה), וזהו ממש בחי' הנ"ל כי יעקב הוא בחי' אמת, וע"כ כשהוא רוצה לעלות מדרגא לדרגא שוב מתעוררים בחי' עצת הנחש שמסככים בכל פעם את הקדושה ואינם נותנים לו לעלות.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

ד. ודע, שעל ידי מצות ציצית האדם נצול מעצת הנחש, מנשואין של רשע, מבהינת נאוף, כי ציצית שמוירה לנאוף, כמובא בתקונים (תקון יח): "ויקח שם ויפת את השמלה וישמונו על שכם שניהם" (פראשית ט) זה בחינת ציצית, ודעו רות אביהם לא ראוי" כי ציצית מכסה על עריו, אכל הב, דהוא יצר הרע דמחמם גופה דבר נש בעברה, הוא ארור, כמו שפתיב (שם): "ארור בנען", כמו שפתיב (שם ג): "ארור אתה מכל הבהמה", וחסמלה חינו ציצית הוא שמוירה מעצת הנחש, מזוהמת הנחש.

וזה בחינת (שם מ"ט): "בן פרת עלי עין", בשביל ציצית, לשון (שיר השירים ב): "מציין מן התרפים", על ידי זה זכה לבן פרת, ששומר מנשואין של נחש, מוה"ג של הסמרא אחרא, וזכה לזווגא דקדושה, וזה: "פרת", לשון זוג לשון: "פרו ורבו".

ועקר הנאוף תלוי בעינים כמו שאמרו (סוטה ט): שמשון הלך אחר עיניו, וכמו שפתיב (במדבר ט"ו): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ושמירת ציצית, שהוא בחינת עינים, הוא שמוירה מעצת הנחש, ויכול לקבל העצות מצדיק, שהוא בלה זרע אמת.

עצות הרשעים מבלבלות מאוד כי זה נראה עצות אמיתיות

העיניים, ועיקר הניאוף תלוי בעיניים, וע"כ ציצית שהיא בחי' עיניים, היא שמירה מעצת הנחש, זה מה שמבואר בלשון רבינו.

הנה עד כאן נתבאר שהעיקר הוא לבוא לאמונה, ולאמונה באים ע"י אמת שהיא בחינת עצת הצדיקים, אבל באמת זה עיקר הקושי, כי עצות הרשעים הנמשכות מזוהמת הנחש מבלבלות מאוד מאוד, כי בוודאי, אף שהמדובר גם על עצות שנמשכות להדיא מזוהמת הנחש, וניכר שהם רע אלא שהם מושכים ומבלבלים מאוד, אבל אין המדובר דווקא על עצות כאלו שהם להדיא באים להעביר את האדם על דעתו ועל דעת קונו, רק עצות כאלו שעלולים להיראות כעצות נפלאות ואעפ"כ באמת לאמיתו הם עצות שנמשכות מזוהמת הנחש, והם עצות שמרחיקים את האדם מהשי"ת, כי הם בחי' היפך מהאמת, וממילא אינם מביאים לאמונה, ואף שאין הדבר ניכר מנוף העצות, וכלשון מוהרנ"ת בתפילתו: "והצילנו ברחמיך הרבים מכל מיני שקר וטעות שבעולם, ולא נלך אחר עצות רעות של אלו המחפים את השקר באמת, ומחפכים דברי אלהים חיים, ואומרים לרע טוב ולטוב רע, ומונעים את ישראל מדרך האמת והצדק, על ידי עצותם המהפכות מן האמת, את אשר החמרת הקלו, ואת אשר הקלת הקמירו, את אשר רתקת הם מקרבים, ואשר גרבת הם מרחקים ויש מהם אשר טעו בעצמן, ואינם יודעים בעצמם את האמת לאמתו, והם מדברים לפי תפם, ועצתם הפוכה ומקת לנו מאד לעבודתך רבנו של עולם, אתה ידעת האמת, ולפניך נגלו כל תעלומות אתה ידע רזי עולם ותעלומות סתרי כל הי קומה בעזרתנו והצל אותנו מהם, שלא ידבקו ויפגסו דבריהם בלבנו בלל", ומאחר שהוא כן, איך נוכל לידע מה הם העצות האמיתיות שנלך אחריהם ובוודאי צריך להרבות ע"י בתפילה להשי"ת כפי שמתפלל מוהרנ"ת, אבל צריך בזה ג"כ עצה למעשה.

עיקר העצה היא ע"י מצוות ציצית

עניין הציצית הוא תיקון העיניים שהוא האמונה בעצת הצדיקים

ובאמת בדברי מוהרנ"ת מבואר שעניין הציצית הוא בחי' האמונה בעצת הצדיקים, ומשמעות הדברים היא שהרי באמת בתחילה אינו מבין את עצת הצדיקים, ואיך ידע מהי העצה הצריכה לנפשו כדי להתקרב להשי"ת, רק העיקר תלוי במה שרוצה להתקרב להשי"ת, וזה התכלית העומדת מול עיניו, שזה בחי' עיניים שהם בחי' תיקון הציצית, כי הציצית לפי פשטות עניינה מזכירה לאדם בכל עת את השי"ת ואת קיום התרי"ג מצוות (כמבואר במנחות מג ע"ב ובשור"ע או"ח סי' כד), שזה בחי' עיניים שיהיה לו הסתכלות אל התכלית, וידע ויאמין שאין שום תכלית בהבלי העוה"ז רק עיקר הרצון שלו הוא רק להתקרב להשי"ת ולקיים מצוותיו יתברך כראוי, שזה עיקר התכלית, וע"י הרצון הזה יבוא לאמונה שבוודאי יש עצות אמיתיות שיכולים על ידם להתקרב להשי"ת, ויבוא לאמונה בכללות בעצות הצדיקים, ואז יהפך באמת את עצות הצדיקים שמקרבים אותו באמת להשי"ת ומרחיקים אותו מכל בחי' ניאוף ושל הבלי העוה"ז, ואז יזכה לילך בדרך עצת הצדיקים, עד שיזכה ע"י לאמונה ברורה ואמיתית, ואז יזכה להבין את עומק העצה ותחזק אמונתו יותר וחוזר חלילה לעלות מדרגא לדרגא [כפי שהובא לעיל מדברי הפרפראות].

וזה מה שרבינו ממשיך ומגלה בזה שהעצה היא מצוות ציצית שעל ידה ניצול האדם מעצות רשעים שנמשכות מעצת הנחש, כי ציצית היא שמירה מניאוף, שזה בחי' עצות הרשעים בחי' ניאוף, וכמו"כ ציצית היא בחי' תיקון

ו"ל מוהרנ"ת (בהל' פסח ה"ז אות כד): "כי באמת התחלה והסוף הוא אמונה והתוף הוא אמונה, כי עקר האמונה זוכין על ידי תרי"ג עטין דאורייתא, שהוא בחינת קבלת התורה, שהם בחינת עצת הצדיקים אמתיים כנ"ל, אבל אי אפשר לבא לעצת צדיקים מחמת שמכילין אותם עצת הרשעים הנמשכין מעצת הנחש הקדמוני ואי אפשר להכניעם כי אם על ידי מצות ציצית, שהוא בחינת שמירת הברית, בחינת יוסף כנ"ל.

"באמת ציצית בעצמן הם בבחינת אמונה פדוע, הינו שעל ידי מצות ציצית אנו זוכין להמשיך אור האמונה משרשה מבחינת עתיק דעתיקין שמשם נמשכין אור הציצית, כי ציצית נמשכין מבחינת עתיק, כמו שכתוב, ועד עתיק יומיא מטה לבושה בתלג הור ושער ראשה פעמר נקא". שהוא בחינת ציצית של צמר פדוע, שזה בחינת מה שנתעטף הקדוש ברוך הוא בטלית לבן וסדר י"ג מדות של רחמים הנמשכין מעתיק, כי הטלית והציצית נמשכין משם מבחינת עתיק, מבחינת תליסר מכילין דרחמי, שזהו בחינת מה שמתעטפין בטלית בשבת במנחה בעת שאומרינן ואני תפילתי לך ה' עת רצון, כי עת רצון הוא בחינת רעוא דרעוין, שהוא י"ג מכילין דרחמי הנמשכין מעתיק פדוע, ועל כן על ידי מצות ציצית דיקא שנמשכין מעתיק על ידם זוכין לקבל תרי"ג עטין דאורייתא, שעל ידי זה זוכין לאמונה שלמה, כי הציצית ממשכין אור האמונה משרשה מבחינת עתיק דעתיקין והיא נמשכת מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, הכל בחינת אמונה כדי להתיות האמונה הקדושה שבכל עולם ועולם, עד שנמשכה האמונה גם למטה לגלות אמונתו אפלו במדור הקלפות לקים ומלכותו בכל משלה.

"ועל כן הציצית הם שמירה, כי הם מכילין כח הקלפות שלא יזיקו בעולם על ידי שפגולין להם האמונה הקדושה ועל כן הם ארבע ציצית כנגד ארבע בחינות עתיק שבארבע עולמות שמשם נמשך האמונה בכל עולם ועולם, כי העתיק שבין עולם לעולם הוא בחינת האמונה שבבעולם העליון שנעשה בעולם שלמטה מפניו, בחינת עתיק, שעל ידו נמשכין כל האורות והשכליים שבבעולם שלמטה מפניו עד בחינת אמונה בכל עולם ועולם, כי העתיק שבין עולם לעולם הוא בחינת האמונה שבבעולם העליון שנעשה בעולם שלמטה מפניו, בחינת עתיק, שעל ידו נמשכין כל האורות והשכליים שבבעולם שלמטה מפניו עד בחינת האמונה שבאורות העולם.

"כי האמונה היא התחלה והסוף של כל העולמות והשכליים וכלם מקבלין משרש האמונה שהוא בחינת עתיק דעתיקין ומשם נמשכין הציצית בשרשן כנ"ל ועל כן הציצית מחיין את כל בחינת נצוצי אמונה הנשרש בכל אחד מישראל ועל ידי זה יש לו כח לקבל עצות הצדיקים האמתיים ונצל מעצת רשעים שזהו בעצמו צריכין אמונה להאמין בעצת צדיקים ולקדוח עצת רשעים, אבל לזה זוכין על ידי מצות ציצית כנ"ל, שעל ידי זה מחיה שרש אמונתו הנשרש בו עד שיש לו כח לקבל עצת הצדיקים בחינת תרי"ג עטין דאורייתא ועל ידי אלו העצות הקדושות זוכה לקבל בחינת זרע אמת ואז על ידי האמת זוכה אחר כך לאמונה בשלמות יותר ויותר, שעל ידי זה תבא הגאולה כנ"ל."

ציצית קודמים לתפילין

ובהמשך דבריו שם: "וזה שציצית קדם לתפילין, כי תפילין הוא בחינת מחיין, הינו בחינת פלילות התורה, בחינת פלילות תרי"ג עטין דאורייתא, שהם בחינת פלו זרע אמת, בחינת מחיין שכלולין בתפילין, שהם פלילות התורה, כמו שכתוב, "למען תהיה תורת ה' בפיה". ואמרו רבותינו וברובם לברכה, הוקשה כל התורה לתפילין, אבל אי אפשר לקבל פלילות המחיין, פלילות תרי"ג עטין, שהם

התפילין כי אם על ידי הציצית שעל ידם דיקא יכולין לקבל העצות הקדושות, שהם המחיין הקדושים. ועל כן צריכין להתעטף בציצית תחלה, כי אי אפשר לקבל את העצות הקדושות, שהם בחינת מחיין תפילין כי אם על ידי הציצית כנ"ל.

"ועל כן אפלו בשבת שאין מניחין תפילין, אבל ציצית נוהג גם בשבת. ולכאורה תדבר תמוה אם קדשת היום של שבת ויום טוב גדול כל כך עד שאסור להניח בהם אפלו תפילין, כי הם עצמן אות, כי עצומו של יום הקדוש ממשך עלינו כל המחיין הקדושים אם כן היה ראוי מכל שכן לפטור מציצית שקדשתן קטנה מתפילין, אך באמת על פי הנ"ל מבאר היטב, כי תפילין הם המחיין בחינת העצות קדושות, שהוא בחינת פלילות התורה וזה אנו ממשכין בשבת ויום טוב על ידי עצומו של יום הקדוש, אבל אור הציצית שעל ידו קיים התורה, כי על ידו יכולין לקבל אור העצות כנ"ל, זה צריכין להמשיך גם בשבת ויום טוב כדי שיהיה לנו כח לקבל העצות קדושות, כי אין לנו כח לקבל העצות קדושות, שהם המחיין, כי אם על ידי מצות ציצית כנ"ל.

בזה מתבאר שורש החילוק בין עצות הצדיקים לעצות הרשעים

ויש להוסיף ולהמתיק בזה, שיש להבין מתוך זה עצמו מה הן עצות צדיקים ומה הן עצות הנמשכות מוזהמת הנחש, כי זוהמת הנחש היא בחי' ניאוף, ושורש עניין הניאוף הוא מה שמפריד את הדבר הגשמי משורשו ועושה ממנו דבר בפני עצמו וע"כ מובא בזה"ק שזה בחי' אליהם, ויעוי' ליקו"מ סי' לז, ובאמת אי"ז רק בניאוף ממש אלא כל דבר גשמי בעולם שהאדם מפרידו משורשו וחושב שהוא עניין גשמי בפני עצמו, כ"ז הוא בחי' ניאוף, אבל עצת הצדיקים היא בחי' החיפך מזה, כי הצדיקים מגלים איך כל דבר יש לו שורש בקדושה, ואין דבר גשמי בעולם, כי בכל דבר יש ריזין עילאין, וזה העינינים האמתיות שמקבלים מהצדיקים, שכ"ז הוא בחי' הציצית, וע"כ ע"י הציצית זוכים לקבל את העינינים האמתיות על הכריאה, שזה עיקר בחי' עצת הצדיקים, כי עיקר עצת הצדיקים אינו דווקא עניין של עשייה, לעשות כך וכך, אלא בעיקר הם משנים אצל האדם את המחשבה וההסתכלות על כל דבר בעולם, וכידוע בחוש לכל מי שעוסק בספרי הצדיקים ובפרט בספרי רבינו ומוהרנ"ת, וזה עצמו הוא היפוך עצת הרשעים שהם מסתכלים על כל דבר כסתמיות וגשמיות ועי"ז האדם מתרחק מהש"ת ונמילא יוכל האדם לידע עי"ז בעצמו מהי עצת צדיקים ומהי עצת הרשעים, ע"י שמקבל מהציצית את העינינים הנכונות לידע שכל העולם הוא אור הש"ת וה"ז להפרידו משורשו, ועי"ז מבין ויודע שכל מה שהוא להיפך מזה הוא בחי' עצת רשעים, וזה עצמו עיקר בחי' ניאוף וכנ"ל, ובאמת הרבה פעמים העצות האלו נמשכים מאנשים לפי תומם בלי כוונה להרע, וכנ"ל מדברי מוהרנ"ת, וכגון שאומרים על כל מיני עניינים של כירור ניצוצות וכדו' שזה דברים גבוהים ולא שייכים אלינו, אבל מחמת זה הם נשארים בגשמיות, ומעוצם הפחד לא לחשוב על ניצוצות, הם אוכלים בתכלית הגשמיות, וכיוצא"ז בשאר עניינים גשמיים, אבל באמת עצת הצדיקים שייך לכל אדם, לידע שבאמת בכל דבר יש כירור ותיוקון, ואף אם הוא רחוק מלהבין דבר זה, ע"י האמונה שמאמין בזה וע"י שמסתכל כך, וע"י ההתקשרות לצדיק, נעשים מזה תיקונים נפלאים ועצומים כמבואר הרבה בליקו"מ וליקוטי הלכות.

וזה הכח של ציצית להמשיך את האמונה משרשה שהוא בחי' עתיק, שע"י האדם מקבל כח של אמונה בפנימיות התורה ובסוד שיש בכל דבר, ועי"ז הוא ניצל מניאוף שהוא בחי' זו של הפרדת העולם משורשו וכנ"ל, ועי"ז זוכה האדם לעצת צדיקים וכנ"ל וולאהנ"ל יתבאר שהאמונה הנמשכת מעתיק היינו אמונה זו שיש סוד בכל דבר וכל העולם הוא אור אלוקותו יתברך שמו, שזה עצמו תיקון העינינים שמזכיר רבינו וכנ"ל.

ליקוטי מוהר"ן - זה מוצר אל"י!! זה לא סלוגן - זה דרך חיים!!

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

ברורנו אנו עדים ב"ה לתופעה ההולכת ומתרחבת של בני ישיבות אשר התחנכו בישיבות ליטאיות, המתקרבים בשלב מסוים של חייהם לדרך ברסלב, ומוצאים בה טעם נפלא. והנה לאנשים שאינם מכירים מבפנים את שני הדרכים ומסתכלים על הדברים מבחוץ, שני הדרכים עלולים להיראות כביכול כסותרות זו את זו באופן שכמעט אי אפשר להפגיש ביניהם. אולם לאמיתו של דבר, מי שמכיר ומתבונן יותר לעומק, יודע שיש בין שני הדרכים הרבה נקודות מקבילות ומשלימות, והחיבור ביניהם מהווה קרקע פורייה שמאפשר צמיחה מיוחדת. ברצוננו להתבונן במאמרים הבאים בכמה נקודות השייכות לענין זה.

מאמר ב

הזיקה בין עולם המוסר הליטאי לדרך החסידות

"ממלא כל עלמין", שזוהי דרך החסידות, ור' חיים וולוז'ינר מבסס כל העבודה דווקא על ענין סובב כל עלמין (עי' שער ג' בנפש החיים).

אדמה תמיד כי ישיבה ליטאית יכולה גם כן להנך חסידים, אבל חסידים אמיתיים דוגמת המהונכים הגדולים של גדולי האדמור"ים שהיו בעלי שיעור קומה (החסידים, לא רק האדמור"ים), וכמובן שאין לסבול ביטול הדדי של חסידים ולא-חסידים (ענין ה"התנגדות" כבר עברה מן העולם כליל, כמדומה!).

אם הרב וולבה זצ"ל החזיק שיישיבה ליטאית יכולה להנך חסידים אמיתיים בעלי שיעור קומה, ברור מכך שלא ראה בדרך הישיבות דבר מהותי הסותר לדרך החסידות השורשית, אלא החסידות יכולה בהחלט לצמוח על הקרקע הפורייה של עולם הישיבות. כמובן שיש בחסידות תוספת והרחבה על מה שמקנים בישיבה, אולם באופן שמשלים ולא באופן שסותר.

וכזו היתה גם גישתו של הגרא"א דסלר זצ"ל, שספר שבזמננו הדרך הנכונה היא לשלב את דרך המוסר עם דרך החסידות יחד (ראה מה שכתב בזה באורך במכתב מאליו ח"ה עמוד 39-35), וכך היתה דרכו בקודש, ללמוד בעיון את ספרי גדולי החסידות, ובפרט בספרי בעל התניא ופרי הארץ וליקוטי מוהר"ן ורבי צדוק הכהן מלובלין, ולשלב יסודות מדבריהם בשיחותיו, כניכר לכל הלומד בספר מכתב מאליו, וכמו שהעיד על כך התנו הגר"י גאלדצהאלר בספרו קדשי יהושע (ח"ה עמוד אלק תשנא) וז"ל: "ספדי חב"ד וספרי הרה"ק מוויטעבסק וספרי הר"ן מברסלב וכו', כל הספרים האלו היה מורי וחמי בקי בהם ובמשנתם, והוסיף עליהם ביאור אחר ביאור בסוד כוחות הנפש ומדותיו, וספרי רבי צדוק הכהן היו חביבים בעיניו מאוד, ועסקתי הרבה עם מו"ח בדבריהם... הפליג מאוד ברוב חכמה הגנוז בליקוטי מהר"ן ואמד לי שצריך להיות מבין על תורתו ועל ספריו. כשהייתי בארץ ישראל בשנת תש"ל סיפד לי החסיד הישיש ר' כנציון אפטער זצ"ל בבני ברק, מותיקי חסידי ברסלב, שעסק הרבה עם מו"ח בספרי הר"ן מברסלב. מו"ח היה בקי מאוד בכל ספרי מהר"מ מוויטעבסק בידוע, והיה ספר פרי הארץ יסוד לכמה שיחות שלו, ופעם שמעתי ממנו שיחה ברבים שציטט מאמר מפרי הארץ, שכחתי איזה מאמר, ואמר בהתפעלות כי לומר חידוש כזה צריכין רוח הקודש.

ועוד מביא שם: 'הייתי נוכח כשגדול אחד שאל את מו"ח מאין לקח לו דרך ללמוד ספרי קבלה וחסידות בעיון, והשיב לו שגיטו הגאון הצדיק ר' דניאל הי"ד ציווה לו ללמוד הכל 'אלעם לערנען' וכו', ושוב הקשה הגדול הנ"ל למו"ח, א"כ בקעלם אמאי לא למדו קבלה וספרי חסידות, והשיב לו מו"ח דעיקר מכל הספדים הנ"ל הוא להגיע ליוהשבות אל לבבך, ובקעלם הגיעו למדרגה זו בטוהר לבבם בלבד ולא היו צריכים שם לספרים אלו לסיוע, משא"כ אנו דרחוקים אנו מהשבות אל לבבך, ולפיכך אנו צריכים להרבה חכמה'.

המשך המאמר בעמוד 8

כתוספת חיזוק למה שנכתב במאמר הקודם על ההתקרבות בין העולם הליטאי לעולם החסידי, ובפרט באמצעות דרך המוסר, נציין לשני מכתבים אישיים של שנים מגדולי ליטא בדור הקודם, שבאו משני בתי מדרשות שונים, הכותבים דברים ברור זה:

המכתב הראשון הוא מהג"ר יחיאל יעקב ויינברג זצ"ל בעל השרידי אש [שהיה מגדולי התורה בגרמניה, והיתה לו שייכות גדולה לעולם המוסר], שכתב במכתב שנדפס בספר שארית מנחם (ח"ג עמוד כו) לגאון הרב שמואל יעקב רובינשטיין זצ"ל כך:

'ואמנם אני הקטן מנעורי גדלתי בין אנשי ליטא, וזכיתי לשמש את גדולי גאונינו אשר סללו נתיבות חדשים ללימוד ועיון בגמ"ת בהעמקת יסודות שיטות הגמרא והראשונים ובהבנת הענינים לכל עומקם בהגיון ישר, הנה מנעורי נפשי נמשכה בחבלי קסם אחרי ספרי החסידות, ותמיד כשאני מעיין בהם הריני טועם טעם של רוממות הרוח ועליות נשמה, והכל מודים כי מה שעשו גאוני ליטא להרבצת התורה והגדלת אהבתה, עשו גדולי החסידות לחיזוק האמונה ולהעלאת הרוח בישראל, ומי שנפשו מלאה כיוספים וצמאון לאור הגנוז בהגוי התורה והמצוות, יוכל לרוות צמאונו רק ממעינות החסידות. ההתנגדות לחסידות כבר עברה ובטלה מן העולם, הכל יודעים שהחסידות משמשת תריס בפני התרבות הנכרית החותרת התיירות תחת יסודות היהדות, והבעש"ט הקדוש נבג"מ הוא שיצר את תיבת ההצלה, והדברים עתיקים'.

והמכתב השני, מהמשגיח הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל, שהוא אחד מההותמים של תקופת המוסר, ואפשר לראות בדבריו ענין מסקנא על יחסה של תנועת המוסר לחסידות, וז"ל (אגרות וכתבים ממרן רבינו המשגיח זללה"ה ח"ב אגרת תנד):

'ידידי, בהודמנות זו הנני לספר לך שאני שומע מ... נ"י שיש בין הילדים יוכחים סוערים בעד ונגד החסידות. יתכן שכדאי להגיד לילדים משהו על הבדלי הדרכים של חסידות ומוסר, אשר בעצם שתי הדרכים יסוד אחד להם, וגם המטרה אחת. הרבה פעמים נדמה לי כי רבינו ר' ישראל סלנטר זללה"ה בא כמשלים לדרך החסידות, לא כסותר, וראה במכתב סימן ל' באור ישראל ד"ה היוצא מכלל דברינו, ששם מבסס הוא עבודת האדם על שלושה יסודות: רגש, כבישת היצר, שמחה. ופלא הוא, הרי רגש ושמחה הן הן יסודות החסידות גם כן, אלא שהגר"י סלנטר העמיק את הרגש והשמחה.

והמהלוקת בין שניהם היא בדברים העומדים ברומו של עולם, כידוע שר' חיים וולוז'ינר זללה"ה מתאר ענין ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין אחרת מכפי התניא. יתכן שבעצם אין שם מהלוקת, אבל התניא מבסס כל העבודה על ענין

חדש! ניתן להזמין את עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבכתי הכנסת. הפשו: עלמא דאורייתא.

❖ עוד מעט מגיע המלך \\\ הרב ארז משה דורון ❖

זהו כוחם של אנשי משיח, שצער תקוע בליבם מצד אחד וחדווה תקועה בליבם מצד שני. צער על הריחוק מהטוב שהיה ראוי לנו, וחדווה, מתוך האמונה הגדולה והעמוקה שלבסוף בוודאי הכל יבוא על מקומו בשלום.

"ריבונו של עולם, הושב אתה שכבר נפטרת ממני? אני אפציר אליך בדיבורים ובבכיות, אני פגע קשה, אני לא אניח לך. כל זמן שכוח הצדיק ידפוק בי ויעוררני, אני אקרע את קיפולי בגדיך, אני אגמגם כל מה שיבוא לתוך פי".

("שארית יצחק", תפילות).

הנה דמות של צדיק שאינו הושש לספר לה' את הדברים בדיוק כפי שהם עוברים עליו, בדיוק כפי שהוא מרגיש אותם. הוא נחשף ושופך את הלב על מה שבאמת כואב לו. כמה הוא רחוק ממה שהוא צריך להיות, כמה קשה לו ומר לו ממה שעובר עליו, מצד אחד; וכמה הוא לא מתכוון להתיימש ולוותר למרות הכל, מצד שני.

גם רבי נתן לא מתבייש לומר הכל בפה מלא, איך לפעמים אי אפשר אפילו לצעוק, לא לדבר ולא לבטא שום מחשבה ורגש. הנה כך הוא מתאר את הרגשות הקשים האלה בספר הקדוש "ליקוטי תפילות" (מומלץ בחום להכיר את התפילות בספר הקדוש הזה, שעליו אמר רבי נתן: "ומי שיהיה רגיל בתפילות אלו באמת ובתמימות בוודאי יזכה לחיי עולם").

"הרי אנחנו צועקים ונאנחים לפניך מעמקי הגלות, מעמקי עמקים, כאיש אשר עברו בו כל מיני היצים ורמחים וחרבות וכולם תחובים עדיין בגופו. ובכל אבר ואבר תחובים כמה אלפים ורבבות היצים ורמחים וקשתות, משוחים בכל מיני סמים מרים וארסיים קשים. וכמה היות רעות ונחשים ועקרבים סובבים אותו מכל צד, והוא סגור ומסוגר במסגור על מסגור, ואלפי אלפים ורבבות שומרים ואורבים ועומדים עליו ושומרים את עקבו, ואינם מניחים אותו להרים ראשו אפילו כחוט השערה, אפילו רגע קלה, וסותמין את פיו ומערבבין את דעתו ומעקמין את לבבו בכל עת ובכל רגע לכל יצעק אליך ולכל יסתכל לרחמיך ולכל יצפה לישועתך".

("ליקוטי תפילות" תפילה ל"א).

אני מרגיש כמו אבן. אני נעול וחתום. הפה שלי סתום. המוח שלי ריק. הלב שלי מרוסק ואני מרגיש שיורים עלי מכל הכיוונים.

רבי נתן אומר לי: תקשיב, גם אני מכיר את זה, כל הצדיקים עברו את זה, זה לא רק אתה. אתה לא אמור להבין או לפרש את המצב שלך או לפתור ולשנות אותו. אתה רק צריך לספר את מה שקורה לך למי שברא אותך! מה שעובר עליך זה לא במקרה. יש לזה סיבה ויש לזה תכלית. זה מתוכנן משמיים בשיא הדיוק. רק תספר את זה!

זה מה שה' רוצה לשמוע מאיתנו. דוד המלך צעק שהוא נשרף ממה שעובר עליו. רבי נתן שיווע לעזרה מתוך הגלים ששטפו אותו.

אם אצלם זה עובד ככה, בוודאי גם בשבילנו זאת הדרך לפעול דווקא בצורה כזאת.

איך אני עושה את זה? כשאני מנסה לדבר עם השם לא יוצא לי כלום. רבי נחמן מלמד - כשכבר אין פה, צועקים מן הלב. צעקת האילם. עומדים מול השם, והפה סגור. אבל בלב צועקים. וגם זה דבר עצום.

"כשנתקלקל ונפול האמונה, עד שאין מועיל אפילו קול צעקה, שהוא קול בלא דיבור, אזי צריכין לצעוק מן הלב לבד" ("ליקוטי מוהר"ן תורה ה' סעיף ב').

"ופתאום יבוא אל היכלו הארון אשר אתם מבקשים" (מלאכי פרק ג' פסוק א'), איש אשר ברוב חכמתו העצומה והנשגבה יכניס בלב כל אחד מישראל, לכל ישות את לבבו לכל המבוכות והשאלות והליצנות, אשר התגבר בעולם כמעט עד אין תכלית. אבל יתגבר ויתאמן בתפילה וצעקה ושאר העצות הקדושות, עד שיושלם רצונו והפצו וכוונתו יתברך בכריאת עולמו, בתכלית השלמות שאין שלמות אחריו".

("כוכבי אור", פרק "אמת ואמונה" סעיף י"ז).

משיח בדרך, עדיין בלבוש נסתר. לפני ההכתרה הגדולה, לפני שאורו יתגלה לכולם, הוא מבקש לו אנשים. אנשי המלך.

גם דוד המלך, בטרם נודעה מלכותו, אסף לו אנשי חייל, ויתקבצו אליו כל איש מצוק וכל איש אשר לו נושה וכל איש מר נפש והיו עליהם לשר" (שמואל א' פרק כ"ב פסוקים א' ב').

מי הם האנשים אשר זכו לשרת את דוד המלך כבר בשחר מלכותו? שבורי הלב, הרדופים מצער ומצוקה, בעלי החוב, אשר קורות חייהם ומרירותם הסירו מעליהם את התדמית החיצונית, את ההשבונאות של 'איך אני נראה ומה חושבים עלי' ונותרה להם רק השאיפה לשרת את האמת, את הטוב, את המלך, גם אם הוא רדוף ומושפל כמותם, גם אם איש מרם הכיר במעלתו ואורו.

דוד המלך מגדיר את עצמו: "ואני - תפילה" (תהילים פרק ק"ט פסוק ד').

וכמו דוד, גם הגיבור הראשי באחד מסיפורי מעשיות של רבינו "מעשה מבקעל תפילה" - כולו תפילה. גיבור שמזכיר מאד את משיח. בן דוד.

רבינו מספר שם על הבעל תפילה שקיבץ לו אנשים ולימד אותם להתפלל. הוא לימד אותם לבכות ולצחוק, לשיר ולהלל, לשאוג ולשתוק, ללחוש תפילות אל ה', לבקש פניו תמיד.

אנשי הבעל תפילה רוצים קשר עם מי שברא אותם, הם לומדים לדבר עם אבא שבשמיים כמו עם חבר אוהב, שמשתתף בצער שלהם, שמח בשמחתם ומקשיב להם מכל הלב.

תפילות כאלה, רוויות בכנות גמורה ושברון לב, מצאנו בתפילות רבי יצחק ברייטער, מנהיגם של חסידי ברסלב בפולין, שנהרג בשואה, הי"ד.

"אבי בורא עולם, אני בא אליך כעת. אני חושב שזו עצתי האחרונה, לספר לך שאין לי שום עצה כנגד עזות הגוף והיצר. אין לי כבר כוח ומוח לסבול. איני יודע מה לעשות. אין לי שום עצה ושום כוח לעמוד כנגדו, כמו שעשו אבותינו בכל דור ודור ללחום מלחמת היצר, להסיר עיניים מלהביט על התאוות המדומות, המעופשות ועל הסירחונות המחופשים של הבעל דבר, המרתיה דמי לרוץ אחריו בכל עת.

"ריבונו של עולם, ה' ארון כל הברואים, כמו שהצדיקים הולכים כל יום כמה מיילים (=קילומטרים) ברום המעלות והמדרגות, כך אני להיפך ממש. אני גוהן בכל פעם נמוך יותר בשאול תחתיות. מותר לך להאמין לי, שהייתי כבר מפסיק לגמרי לדבר ולמען טענות, כשאני רואה שאיני יכול בשום אופן להינתק מהבהמיות, מתאוותי המסריחות, אפילו כחוט השערה.

כך אנו מבקשים בתפילה הקדושה של "אנא בכוח": "שוועתנו קבל ושמע צעקתנו, יודע תעלומות", הווה אומר, אפילו אם אין לנו יכולים לצעוק ממש, אתה יודע את תעלומות ליבנו ואת צעקתנו הפנימית, קבל אותה כאילו צעקנו בפועל ממש.

אם רק לא נתייאש מלשרת את הטוב, עם כוח, בלי כוח, נצטרף גם אנחנו לאנשי המלך וצבאו. כל שבורי לב.

אנחנו דומים לכלים שבורים, שנראה כאילו כבר לא טובים לשום דבר. מה אפשר לעשות עם בן אדם שכור? עם כל כך הרבה משברים בחיים, כל כך לא שלם, לא מתוקן? רבי נתן כותב בליקוטי תפילות שהשם יתברך אוהב להשתמש דווקא בכלים שבורים. הוא אוהב להוכיח שאין אדם, שכור ככל שיהיה, שלא יכול להתגלות כיהלום, כחידוש עצום, ליופי שלא היה כדוגמתו. הוא אוהב להוכיח את הבלתי אפשרי. הוא הכל יכול!

"כי דרכך להשתמש בכלים נשברים ואתה עושה גדולות ונפלאות עד אין חקר ואין מספר, ואתה מחייה מתים ברחמים רבים ובכוחך הגדול אתה מעלה ומקבץ שברי כלים נשברים, שברי שברים, ואתה מחבר ומתקן אותם בחסדיך, ואתה מחדש אותם כבראשונה ביתר שאת וביתר עוז, ואין שום ניצוץ נאבד ונדחה ממך הלילה." כי בידך כוח וגבורה לגדל ולחזק לכל" (ליקוטי תפילות" תפילה י"ד).

מה שאנחנו מדברים עליו בעצם הוא "לב נשבר".

מה זה "לב נשבר"? הכי חשוב להדגיש שזה לא עצבות! אלא געגוע עמוק לטוב, לתיקון, לשלמות. רבי נחמן מסביר: "עצבות הוא כמו מי שהוא בכעס וברוגז, כמו שמתרעם ומתלונן עליו יתברך, חס ושלום, על שאינו עושה לו רצונו. אבל לב נשבר הוא כבן המתחטא לפני אביו, כתינוק שקובל ובוכה לפני אביו על שנתרחק ממנו" (שיחות הר"ן שיחה מ"ב).

שער ברסלב ׀ המשך מעמוד 6

דרך החסידות כדרך נוספת במוסר ועבודת ה'

יש ילד שמבקש עזרה מאבא. הוא לא בא בטענות, הוא לא כועס ומשתולל כשלא נותנים לו את מה שרצה. הוא פשוט מתרפק על אביו ומתחנן לקרבה, לסיוע.

אך אם לא נזהרים, געגוע יכול להפוך לעצבות, זעקת הלב יכולה להפוך לייאוש וזאת בוודאי לא הכוונה.

זהו אזהרת רבינו: "לב נשבר יקר מאד מאד בעיניו יתברך. והיה טוב שיהיה לו (לאדם) לב נשבר כל היום, אך אנשים כערככם יכולין לבוא מלב נשבר לעצבות, על כן צריכין לייחד איזה שעה ביום שיהיה לו לב נשבר, דהיינו להתבודד ולשבר ליבו לפניו יתברך, כמבואר במקום אחר, אבל שאר כל היום כולו יהיה רק בשמחה" (שיחות הר"ן שיחה מ"א).

אצלנו זה מסוכן ללכת עם לב נשבר יותר מידי. בלי לשים לב אנחנו יכולים למצוא את עצמנו בתחום המסוכן של עצבות. לכן צריך להגביל את הלב השבור לזמן מוגדר ביום. לא יותר משעה. וגם זה בזהירות מרובה, שלא להחליק בלי משים במדרון העצבות המשתקת והמייאשת.

זהו כוחם של אנשי משיח, שצער תקוע בליבם מצד אחד והדווה תקועה בליבם מצד שני. צער על הריחוק מהטוב שהיה ראוי לנו, והדווה, מתוך האמונה הגדולה והעמוקה שלבסוף בוודאי הכל יבוא על מקומו בשלום.

אם רק לא נתייאש, אין ספק שגם אנחנו נוכה לכל הטוב שבעולם.

"על ידי תפילה יכולין לבוא לכל! לכל טוב, לתורה ועבודה ולכל הקדושות ולכל העבודות ולכל הטובות שבכל העולמות" (ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה קי"א).

עוד מעט מגיע המלך. ואנחנו, כל שבורי הלב, נחיה מאנשינו.

ברובד מסויים, כאשר יוצאים מההסתכלות הפוליטית והכיתתית ומסתכלים רק על התוכן והמהות, אפשר גם לראות כיום את דרך החסידות כעוד דרך במוסר ועבודת ה', וכשם שספרי המוסר אינם שווים ויש ביניהם חילוקים רבים, כך קיימת דרך החסידות שמעוררת את הלב לעבודת ה' בדרך מיוחדת משלה, וגם בה יש גוונים ואופנים רבים, וכמו שלא צריך להיות 'חסיד' של הרמח"ל כדי ללמוד מסילת ישרים, כך אין תנאי מוקדם להיות 'חסיד' מבית מדרשו של הבעש"ט כדי ללמוד ספרי חסידות, ואם יש אדם שמדבר אל לבו ספר חסידות מסויים, מדוע לא יאחו בדרכו ויעבוד את ה' על פיו.

כך למשל אפשר לראות בכתבי הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל (לב אליהו ה"א עמוד רמב) שמעורר על הצורך בלימוד מוסר, ועל כך שכל אחד יהויק בספר שמעורר אותו, וכותב: "אם אחד יש לו שייכות לחב"ד ומתעורר על ידי לימוד תניא, ילמוד תניא, והשני מתעורר ע"י לימוד ספר ראשית חכמה, ילמוד ראשית חכמה, וכיו"ב. והעיקר אם אדם מרגיש שספר זה מעוררו לתשובה ולהתקרב אל ה' יתברך, יקחנה ויתמיד בו".

הרי שבמקום ספרי המוסר בשיבה, אליבא דרבי אליהו לאפיאן, יכולים לשכון זה לצד זה מסילת ישרים, חובות הלכבות, ראשית חכמה, תניא, נואפשר להוסיף: נועם אלימלך, ליקוטי מוהר"ן, ועוד ועוד ספרים, בלי שקיימת בכך שום סתירה או ניגוד, אלא אדרבה, כולם רעים האהובים המנעימים זה לזה, וכל אחד יכול לבחור לו ספר שמדבר אליו ומעורר אותו לעבודת ה' לפי סגנונו ודרכו. ואולי אם היינו זוכים להסתכלות פשוטה ואמתית כזו, הרבה מהקישויות והספקות וההיסוסים היו נעלמים מאליהם.

אמנם, אליבא דאמת דרך החסידות איננה ענף מענפי דרך המוסר הרגילה, ונפתחו בה היכולות שלימים ואף התחדשו בה חידושים רבים, למי שזוכה להעמיק בדברים, ואי אפשר להכניס את כל כולה לתוך הקטגוריה של 'ספרי מוסר', אולם כוונתנו בזה שדרך זו לכל הפחות 'איננה גרועה' יותר מאיוו שיטה ודרך במוסר, ומי שמחפש להתחזק בעבודת ה' יכול לקחת ממנה היוזק כמו שלוקח מכל ספר מוסר אחר, שכן לזכות להיות 'חסיד' אמיתי זה כבר עוד שלב, אבל עצם האפשרות ללמוד בספרי חסידות ולקבל מהם יסודות בדרכי עבודת ה' וגם להתנהג על פיהם, נתונה לכל אחד ואחד, ואין צריך לזה שום תנאי מוקדם.

המשך המאמר בשבוע הבא בעז"ה.

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שינוי שרפי קודש ז"ב, סיבן ז"ר)

המקורבים

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

בס"ד גליון סב' פרשת וישלח ה'תש"פ

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם השיר החדש של המוזיקאי דוד חכם הרפון; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - ממשויכים עם תורה זו; במדור הכהיר שער ברסלב נמשיך בסידרה החדשה והנפלאה בעניין השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודיו? והשבוע ממה חששו מתנגדי החסידות, והאם הששות אלו קיימים בדרך ברסלב; נסיים עם מאמר הכנה להנכפה באדיבות ארגון 'הקבוצ'.

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זה השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה, ישיבה, כולל בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

חדש! ניתן לעשות מנוי שבועי לעלון דרך מכשירי 'קהילות' בכתיב הכנסת. קופת 'עלמא דאורייתא'.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה!!

העורך

חדשות המקורבים

המוזיקאי דוד חכם הרפון באלבום חדש:

שיריו של רבו הרב ישראל יצחק בזאנסון שליט"א

הרב ישראל יצחק בזאנסון שליט"א רב קהילת "שיר חדש" בתל אביב, מוכר בזכות ספריו הנפלאים: אומץ, התבודדות, געגועים אדרכא ועוד, כמובן מהמכון החשוב שהוא הקים "פאר הליקוטים" שזכה להערכה רבה בקהל הלומדים.

כולם בוודאי מכירים את הציורים הנהדרים שהרב בזאנסון מצייר ומעטרים את קירותיהם של יהודים ברחבי העולם, ובימים אלו נחשף עוד צד באישיותו הייחודית. הרב בזאנסון כמשך תקופה ארוכה הקליט את עצמו, עם מכשיר הקלטה פשוט, לפעמים היו הניגונים יורדים מתוך הלימוד לפעמים בשעה שמצייר ולפעמים ככה סתם בלי שום התראה, הרב הקליט למעלה מ-100 ניגונים ללא כוונה ותכנון לעשות דיסק מהניגונים שלו, פשוט הקליט לעצמו כדי שלא ישכח.

תלמידו של הרב, המוזיקאי דוד חכם הרפון, לקח את מכשיר ההקלטה של הרב בחר מתוכם עשרה ניגונים, ניקח אותם מרעשי רקע, ובמלאכת מחשבת עטף את הניגונים הייחודיים האלה, בהפקה מוזיקלית עשירה, ועם שלל נגנים ביניהם נגן הגיטרה עמית יצחק, הפסנתרן יונתן ניצן, כלי נשיפה, כינורות, תופים ועוד ממיטב הנגנים בארץ, וגם, מקהלת ילדים ומבוגרים, חברי קהילת שיר חדש.

את הדיסק הזה עשה דוד חכם הרפון בהפתעה גמורה לרב, ורק כשהיצירה הייתה מוכנה הוא השמיע לרב את הדיסק, מיותר לתאר את ההתרגשות שהייתה לרב, אך ממכשיר הקלטה קטן אפשר לחולל ממש מהפכה, ובימים אלו מוגש האלבום 'קולמוס', יצירה ייחודית מאוד, עשירה מאוד, עשרה ניגונים של הרב בזאנסון, כולם ללא מילים למעט הניגון האחרון שבדיסק שהרב הלחין על הפיוט 'שלוש עליכם' ואתם מוזמנים להאזין לו.

ניתן לשמוע את השיר בקו המקורבים בשלוחה: 82.

פשוט ופנימיות	ללכת עם תורה	שער ברסלב	הכנה להנכפה	קו המקורבים
❖ ❖	❖ ❖	❖ ❖	❖ ❖	❖ ❖
עמוד 2	עמוד 4	עמוד 6	עמוד 7	עמוד 3

השיעורים הקבועים

יום	חדש כסלו	הדף היומי מסכת נדה	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"ב מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	טז	נג	חזרה	יג	רלה	קיד:
א	יז	נג	תמח, ג	יג	רלו	קטו:
ב	יח	נד	תמח, ג	יד	רלו	קטז:
ג	יט	נה	תמח, ג	יד	רלה	קטז:
ד	כ	נו	תמח, ג	טו	רלט	קטז:
ה	כא	נז	תמח, ג	טו	רמ	קז:
ו	כב	נח	חזרה	טז	רמא	קז:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בדואר: בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11818 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ הנהגת יעקב מול עשיו ~

ועל כל פנים אחר שכבר פנה אליו הוצרך להילחם בו, וכאן יש חילוק בדרכי המלחמה בין זמן הגאולה לבין זמן הגלות. בזמן הגאולה – הדרך הוא להילחם בו בפירוש ככה ובגבורה ולהכניע אותו, וכמו שכתוב 'ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו', אך בזמן הגלות – אי אפשר להילחם עמו בגלוי ולנצחו, ולכך דרך המלחמה מורכבת משתי הפכים; מצד אחד – צריך להראות לו הכנעה ושפלות כאילו הוא נכנע אליו, ומצד שני – צריך להיות חזק בפנימיותו שלא להיכנע אליו חלילה, ואדרבה, לרמוז לו שאינו הושש ממנו.

ולכן לאורך כל דברי הפרשה התנהג בשתי הדרכים כאחד: מצד אחד הראה לו (בגלוי) שפלות והכנעה – ולכן כינהו 'אדוני עשיו' 'עבדך יעקב', ושלח לו דורון ומנחה כדי לכבדו, וגם הראה לו כאילו לא נתקיימו הברכות של יצחק ויובנה נתכוון להראות לו שהמכירה של הבכורה לא חלה, וממילא הברכות ששייכים אל הבכור נשארו אצל עשיו (כלי יקר), ומצד שני הראה לו (ברמוז) שהוא חזק ואינו הושש ממנו – ולכן שלח מלאכים ממש, ורמז לו 'תרי"ג מצוות שמרתי', וגם רמז לו גודל העשירות שיש לו.

ואחר כך כשפגש אותו גם כן התנהג בשתי הפכים אלו; כלפי חוץ – השתחוה לו יחד עם כל נשיו ובניו, והתחנן לו שיקבל ממנו המנחה כיון שהוא כבוד עבדו לפגוש בו, וגם לא רצה 'להטריחו' להתלוות אליו, והבטיח לבוא אליו אל מקומו לבקרו ולכבדו. וכלפי האמת – השתחוה אל השכינה (זוה"ק), ורמז לו שאינו זקוק לו כלל, ושלעתידי לבוא יבוא אליו להילחם בו ולהכניעו.

אלו הם שני הדרכים העיקריים שהשתמש בהם, שהם דורון ומלחמה כאחד; דורון – כלפי חוץ, ומלחמה כלפי האמת. וכל זה עשה על ידי תפילה, כשגם בתוך התפילה – הזכיר מצד אחד ההבטחות שיש בידו, שהם 'הכח' שלו, ומצד שני הוצרך לבקש רחמים מהמת שבעת הגלות אין לו אפשרות להראות הכח שלו בגלוי.

הרהבת הדברים – אור החיים

בדברי האור החיים הקדוש מבאר באופן אחר קצת, ולדבריו הקדושים – עשיו בעצמו התנהג בדרך של רמאות, כאשר מצד אחד הראה עצמו כ'אחיו' ומצד שני התכוון להילחם בו כ'עשיו'. וזה מה שסיפרו המלאכים ליעקב אבינו כשאמרו לו 'באנו אל אחיך אל עשיו' – כלומר, שמראה עצמו כאוהב אבל באמת הוא בא להילחם.

ולכן שלח יעקב מלאכים ממש כי רק הם יכולים להבחין בכך, וכאשר סיפרו לו שכך הם פני הדברים – הכין עצמו להתנהג כראוי למצב כזה, ולכן עשה את כל הסדר הזה – כאשר בין יעקב ובין עשיו מדברים ביניהם בשתי לשונות; כלפי חוץ – הם מדברים ומתנהגים כידידים, וכלפי האמת – הם מתכוונים להילחם זה בזה.

ובזה מובן יותר המשך הפרשה כשפגשו זה בזה. כאשר עשיו 'נושק' ליעקב ומתכוון 'לנשוק' אותו, וכן כששואל אותו 'מי לך כל המחנה הזה' כוונתו בפשטות לנושאי המנחה, אך מרמוז על המלאכים שהיכו אותו. וכן כשהוא מציע לו ללוותו או להשאיר עמו אנשים משלו – כלפי חוץ נראה כאחווה וכלפי האמת הוא כדי לשלום עליו. ויעקב השיב לו כאוולתו – ועל כל אחד מהדברים ענה על זה הדרך ממש.

וגם זה מבטא את המחלף של הגלות, כאשר הטוב והרע מעורבים ועשיו אינו מתגלה ברעתו ורשעותו – אלא מראה עצמו כאוהב וכוונתו כדי לתפוס את הטוב ולשלום עליו. אך לעתיד יתגלה היטב הטוב והרע, ואז על ידי זה בעצמו יהיה הכנעתו של עשיו.

פרשת 'וישלח' היא סיום הסיפור של יעקב אבינו (ובפרשיות שאחר כך, אף שנזכר גם יעקב אבינו – עיקר הסיפור הוא על יוסף והשבטים), ואחר שסיפרה התורה בפרשת 'ויצא' את המלחמה של יעקב עם לבן, הולכת ומספרת עתה את המלחמה בין יעקב לעשיו.

ידוע מדברי חז"ל (ב"ר עה, טו) והספרים (רמב"ן, הגר"א ועוד), שפרשה זו מרמזת על הגלות, והיא מלמדת כיצד צריך להתנהג מול עשיו בזמן שלטונו ומלכותו, בפרט בעקבתא דמשיחא. וכן היא מרמזת על מלחמת האדם מול היצר הרע, וכפי שיתבאר בעז"ה.

* * *

באופן כללי התנהג יעקב אבינו בשלשה דרכים; דורון, תפילה ומלחמה, כמו שכתב רש"י. ומבואר מזה שכך היא הדרך להתנהג מול הגויים, וכמו שכתב הרמב"ן: "נכתבה פרשה זו להודיע כי הציל הקב"ה את עבדו וגאלו וכו' ויש בה עוד רמז לדורות – כי כל אשר ארע לאבינו עם עשיו אחיו יארע לנו תמיד עם בני עשיו, וראוי לנו לאחוז בדרכו של צדיק שנזמין עצמנו לשלשת הדברים שהזמין הוא את עצמו; לתפילה, ולדורון, ולהצלה בדרך מלחמה לברוח ולהינצל".

ואם כן יש לנו ללמוד מהות שלשת הדברים הללו, כדי לידע איך להתנהג בזה. אך תחילה יש להקדים כמה עניינים תמוהים לכאורה שהיה בכל מהלך הדברים בכלל, ובכל אחד משלשת הדברים בפרט, ומתוך כך נבוא להבין איך לזכות בזה למועשה.

באופן כללי יש לתמוה: א. מדוע הוצרך לחזר אחר עשיו. ב. מדוע שלח 'מלאכים ממש'. ג. מה שכתוב 'עם לבן גרתי', ויהי לי שור וחמור' – תמוה מה בא לומר בזה. ד. בדברי רש"י מבואר שהוכיח לו בכמה ראיות שלא התקיימו הברכות, והוא תמוה מאד וכי בא להטיל דופי חס ושלוש בברכותיו של יצחק, ואיזה נחמה יש בזה לעשיו. ה. מהם הלשונות הכפולים 'אחיך' ו'עשיו' החוזרים על עצמם לאורך דברי הפרשה כמה וכמה פעמים 'אל עשיו אחיו', 'אל אחיך אל עשיו', 'מיד אחי מיד עשיו'.

ובעניין שלשת הדברים, יש להבין: דורון – מה עניין הדורון, ומדוע דווקא המספרים הללו, ומה עניין הריווח בין עדר לעדר, וצריך להבין כל הויכוח שהיה בין יעקב לעשיו אם לקחת את הדורון או לא. תפילה – מצד אחד מזכיר ההבטחות שהבטיח לו השם יתברך, ומצד שני מבקש רחמים ונראה לכאורה שאינו סומך על ההבטחה (ואחר שמבקש רחמים מזכיר שוב ההבטחה). מלחמה – 'אם יבא עשיו אל המחנה האחת והכהו, והיה המחנה הנשאר לפליטה', מניין לו, ושמא חס ושלוש יכה את שניהם.

להלן בעז"ה נבאר תחילה מהלך הדברים בדרך הפשט, ואחר כך נבאר בדרך הפנימיות.

ביאור פשט – רש"י והרמב"ן

פשטות הדברים הוא, שיעקב אבינו רצה לבדוק מהו יחסו של עשיו אליו, ולכך שלח מלאכים לשאול בשלומו, ולבדוק אם הוא 'אחיו' או 'עשיו'. והם באו אליו והודיעוהו שאינו 'אחיו' אלא 'עשיו', והוא הולך לקראתו להילחם בו.

ובאמת לכאורה לא הוצרך יעקב אבינו לפנות אליו, וכמבואר בדברי חז"ל (ב"ר עה, ג) שדרשו על זה הפסוק 'מחזיק באזני כלב עובר'. ורק משום שפנה אליו התעורר השנאה מחדש ואז הוצרך לכל התחבולות הללו. ועל כך כתב הרמב"ן, שכך היה גם תחילת גלות אדם, שהתחיל על ידי שמלכי בית שני באו בכרית עם הרומיים, ועל ידי כך נתגלגל נפילתם בידם.

ועל זה צריך להשתמש בשלשת העצות:

תפילה - א. צריך לבקש רחמים מהשם יתברך, כי אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו. ב. צריך לפרש שיחתו היטב ולבקש 'הצילני נא מיד אחי מיד עשוי' היינו משני דרכי היצר, הן 'אחי' והן 'עשוי'. ג. בעת התפילה אסור לבקש מחמת 'זכויותיו' ואלא רק במלחמה כנגד הרע - אז צריך לזכור את זכויותיו וכוהותיו, אלא רק כמתנת חנם (ליקוטי מוהר"ן סימן כ). ד. יהד עם זאת צריך להזכיר לעצמו טובותיו של השם יתברך, וגם להיות בטוח בהצלחתו.

מלחמה - המלחמה הוא חלק 'עשה טוב', שהוא עומד ממש לנגד הרע, והדרך לעשות זאת אינו בדרך מלחמה פנים בפנים אלא בדרך תחבולה. כי אם יחליט ללכת בדרך מסוים בדווקא - יכול להישבר מזה ויפול לגמרי מעבודת ה', ובשביל זה צריך לעשות שני מהנות ויותר, כלומר להכין לעצמו כמה וכמה דרכים כיצד לעבוד את השם יתברך. אך מצד שני צריך ליהרר מזה בעצמו - שלא ליפול לחלוקת העצה ולספיקות מה לעשות, אלא יעשה מה שביכולתו ויהיה סמוך לבו ובטוח שכל מה שעושה בעבודת ה' הוא טוב. וגם כשאינו יכול לעשות את מה שרוצה לכתחילה, יעשה מה שכן יכול, העיקר לחמוץ טוב ולשמוח בזה.

דורון - הדורון הוא חלק ה'סור מרע'. והיינו כשאנו עוסק להדיא בטוב, בתורה או תפילה ומצוות, אלא מתנהג בענייני העולם והולך כביכול בדרכו של 'עשוי'. אך כאן צריך להיות חכם ולראות איך שלא להכתיב אחריו לגמרי, ולא ליפול ברשתו - אלא לעבוד בזה את השם יתברך, ולמצוא שם את השם יתברך. ובשביל זה צריך לעשות ריווח בין עדר לעדר - לנסות לחטוף ולגזול טוב בכל פעם שיכול, וגם למצוא הרחבה בתוך כל הצרות והנפילות, ועל ידי זה למצוא את השם יתברך.

ויש עוד הרבה להאריך ולהרחיב בזה, כי כפרשה זו טמונים כל דרכי היצר ותחבולותיו, ומנגד - כל דרכי עבודת ה' והכנעת היצר, אך אין הגליון מספיק ותן לחכם ויחכם עוד.

[המהלך הזה נשען על דברי רש"י והרמב"ן והאור החיים, אם כי יש כמה פרטים שהובאו בדבריהם שמשלימים העניין ולא הוזכרו כאן, וכן להיפך - יש כמה פרטים שהוזכרו כאן ולא הוזכרו בפירושו בדבריהם, וגם יש כמה פרטים בדבריהם שעדיין צ"ב - ואין כאן המקום לכל זה].

פנימיות העניין - קדושת לוי, ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות

אמנם פנימיות הפרשה מכארת את דרכי המלחמה עם היצר הרע.

היצר הרע נלחם עם האדם בשתי דרכים; בדרך של 'אח' ואוהב, ובדרך של 'עשוי' ושונא. כאשר בתחילה הוא מפתה את האדם להימשך אחר תאוותיו והכמותיו, כשהוא מראה לו שיהיה לו כל טוב, וכמתואר באריכות בספר משלי גדול פיתויו, ובוה הוא מראה עצמו כאח וכאוהב דהיינו כמי שדואג עבורו וחיפץ בטובתו.

יהד עם זאת, משתדל הבעל דבר להשכיח מהאדם כל הטובות שעשה עמו השם יתברך, ואדרבה, הוא מראה תמיד את כל הצרות והייסורים והקשיים שיש לו. וכך הוא מצייר את האמת כדבר רע ומצער, ואת השקר כדבר טוב ומענג.

ולפעמים מתלבש הוא בעצמו כמצוות, ומראה עצמו כאילו הוא מפתה אותו לעשות טוב, ואדרבה כמו שמסייע לו ללכת בדרכי עבודת ה', אך באמת הוא מתכוון לרע, כשכל דרכו הוא ריבוי אור שגורם שבירת הכלים, או שבאמת הוא עבירה ורק נדמה כמצוות, ואחר שנמשכים אחריו, הוא מתגלה בכל רעתו ורשעותו, כשפותח את ידו ומראה שאין בידו כלום, ומשאיר את האדם ריק מכל, ויהד עם זאת שובר את לבו ומראה לו כמה הוא רע ורשע ואין לו תקווה.

אלו הם מקצת מהדרכים שבהם משתמש הבעל דבר כדי להטעות את האדם ולהפילו, והם מבוארים לאורך הפרשה מתוך הנהגת עשוי, שדיבר אליו בדרך כבוד ונשק לו, וגם הראה עצמו כמי שאינו חפץ אפילו לקחת מנחה, ואף הציג לו לילך עמו או להשאיר לו מאנשיו, שכל זה מרמו על הדרכים האלו ועוד.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' - עלון 'המקורבים'.

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

קו ז'נכי הישיבות - ברסלב ב"י התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבוצ'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 0 - שיעורים אחרונים. 4 - שיעורים משנת תשע"ט.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלש"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ויהן פני העיר

הנה מבואר בפרשה שיעקב חזר מבית לבן ואז "ויהן פני העיר" ומבואר בדברי חז"ל דהיינו שתיקן תחומין ומכאן ששמר את השבת, וכתב בזה בספר יקרא דשבתא דבר נפלא על פי המבואר במאמר וז"ל "זמחמת שיעקר אמונה בחינת נסים בחינת תפלה אינו אלא בארץ ישראל, על כן אמרו רז"ל אם משמרין אתם את השבת אתם נכנסין לארץ ישראל ואם לאו וכו'. כי קדושת ארץ ישראל בחינת אמונה נסים תפלה הוא רק על ידי קדושת שבת ועל כן כיבוש ראשון של ארץ ישראל שהוא כיבוש יריחו היה בשבת כמו שאמרו רז"ל. ועל כן נקראת ארץ ישראל נחלת יעקב כי הוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת כמו שכתוב ויהן פני העיר וכמו שדרשו רז"ל, ועל כן נסמך ענין זה לביאתו לשכם בארץ כנען ולמה שקנה שם נחלה בארץ ישראל כמו שכתוב ויקן את חלקת השדה וכו'. ועל כן אמרו רז"ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת כי על ידי חילול שבת ח"ו פוגמין בקדושת ארץ

ישראל, ועל כן נחלת יעקב הוא נחלה בלי מצרים כמו שאמרו רז"ל (מדרש רבה נשא פרשה י"ד) כי הוא ההיפוך מבחינת מצרים כמבואר בפנים כי הטבע הוא בבחינת מצר וגבול. אבל נסים ואמונה ותפלה הם בחינת נחלה בלי מצרים בחינת היפלא מה' דבר. וזה אם תשוב משבת וכו' והאכלתיך נחלת יעקב היינו כנ"ל".

כל זה היה אחרי הכנעת לבן ועשו שהם בחי' עצת הרשעים

ויש להוסיף ולהמתיק בזה שכ"ז היה דייקא אחר שיצא יעקב מבית לבן, ששם היה עיקר התגברות עצת הרשעים, ויעקב איבנו מחמת דבקותו באמת ובאמונה (ע"י שמירתו אמת, וכן ע"י מו"מ באמונה שנהג עם לבן שבוה נאהזים בבחי' אמונה), ניצל מזה, וכמו"כ אח"כ נלחם עם עשו שהוא ג"כ בחי' זוהמת הנחש, ולאחר שהכניע שני בחי' אלו אז זכה לשלימותו [שזה בחי' השם של ישראל שהוא עיקר מעלתו], ואז זכה לבחי' שבת וארץ ישראל בשלימות ששם הוא שלימות הארת האמונה הנ"ל.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

ה. וזה פרוש: אמר רבה בר בר חנה: אמר לי ההוא טיעא, תא אחוי לך טורא דסיני. אזלי וחזאי דהדרן לה עקרבא, וקמיין בי חמרי הורתא. ושמעתי בת קול שאומרת: אזי לי שנשבעתי, ועכשו שנשבעתי, מי מפר לי.

רשב"ם: "שנשבעתי". מן הגלות, ברכתיב קראי טובי בנביאים.

תא אחוי לך טורא דסיני. שהוא בחינת עצות, בי שם קבלו תר"ג עטין, חזאי דהדרן לה עקרבא. הינו שיש עצת נחש, עצת רשעים, שעל ידיהם אין יכולים לקבל עצת צדיקים, ורע אמת, וקמיין בי חמרי הורתא. זה בחינת ציצית שהוא שמירה מעצת הנחש, מנאופו כמו שאמרו חכמינו, וזכרונם לברכה (מנחות מו:). איזה ענין גידול, של לבן או של תבלת? ואמרו: משל לאחד, שצידה להביא לו חותם של זהב, הינו תבלת, וחותם של טיט, הינו לבן, וזה: "חמרי" לשון חמר טיט, "הורא" הינו לבן, כי עכשו זה עקר הציצית, ושמעתי בת קול שאומרת, אזי לי שנשבעתי, פרש רבנו שמואל: על הגלות הינו, על ידי ציצית ויבולין לבוא לעצת צדיקים, לבחינת אמת, ועל ידי אמת באים לאמונה כנ"ל, ועל ידי אמונה בא הגאולה כנ"ל, וזה ששמע חרשת השם ותברך על הגלות כי הציצית שהם חמרי הורא גרם כל זה.

ביאור מאמר רבב"ח

רבינו מבאר בזה את מאמר רבב"ח שהראה לו הטייעא [שמרמו על האמונה והתפילה כמבואר בהמשך] את הר סיני מוקף עקרבים, והם עומדים כמו חמור לבן, ומבאר רבינו שהר סיני זה בחי' תר"ג מצוות שקיבלו בהר סיני שזה עיקר העצות דקדושה, ומסוככים אותם עצות של רשעים שהם בחי' עקרבים, והתיקון לזה הוא הציצית שהיא בחי' חמרא הורתא, היינו חותם לבן [כי החותם עשוי מטיט שזה בחי' חומר, וזה הכוונה "וקיימו כי חמרי הורתא", היינו שהעמידה והקיום והתיקון לעניין זה הוא ע"י בחי' הציצית שהוא בחי' חמרא הורתא], כי הציצית היא בחי' חותם המלך שמזכירה לאדם בכל רגע את התכלית ואת שמירת וקיום המצוות, וממילא ניצל עי"ז מעצת הרשעים.

ציצית היא בחי' תיקון העיניים

וכפי שנתבאר לעיל (באות ד) על פי משמעות הדברים בכללות המאמר, יסוד העניין הוא כי הציצית היא בחי' תיקון העיניים בבחי' קדושת הברית, שעי"ז אדם ניצל מעצת הרשעים שנמשכים מזהמת הנחש, כי עיקר עצת הרשעים נמשך מהסתכלות על הבריאה בהסתכלות גשמית ללא הסתכלות על התכלית [שזה עצמו בחי' ניאוף, שהוא מה שמסתכל על הדבר כעניין גשמי בלי תכלית אחרת], אבל כשאדם מסתכל על התכלית, ומסתכל על כל הבריאה במבט של אמונה, ובפרט אמונה כזו שהכל ניסים ואין כאן שום טבע רק הכל רזין עילאין, זה עצמו שורש וכללות עניין עצת הצדיקים, וכשמסתכל על הבריאה באופן כזה, ממילא נמשך לעצת הצדיקים שמגלים את דרכי פנימיות התורה שכולם סוככים והולכים על עניין זה, לידע את הפנימיות של נשמות ישראל, ופנימיות כל מצוה ומצוה, ופנימיות כל דבר בעולם, ועי"ז גם יודע שכל מה שעובר עליו הכל הוא רזין עילאין, כי אין שום דרך הטבע בעולם, וכל מה שיש בעולם הכל מהשי"ת בהשגחה פרטית, כי יש מחדש שבידו לחדש דבר

כרצונו, וממילא מבין ומאמין שכל הבריאה וכל מה שקורה עמו הכל הוא רזין עילאין, וממילא מתחזק להתקרב להשי"ת מתוך כל מה שקורה עמו ואינו מתרחק ח"ו, וממילא גם עושה כל מצוה בשמחה וברעותא דליבא כי יודע שיש בכל דבר רזין עילאין, נמצא ששורש עניין עצת הצדיקים הוא בחי' תיקון העיניים היינו שנותנים לנו את ההסתכלות האמיתית על כל דבר בבריאה, שאין דבר 'סתם' בבריאה, אלא הכל זה ניסים והכל רזין עילאין, וממילא זה עצה כפרטות בכל עניין בעבודת ה' שזוכים לעשותו כראוי בשמחה וברעותא דליבא, וכן כל מה שעובר עליו יודע שהכל לטובתו הנצחית וכל פרט הוא בהשגחה פרטית ומדוקדקת ואמנם מובן מאליו שזה מעט מכללות העניין, אבל הדבר הזה מסתעף לפרטי פרטים עד אין סוף שזה כל מה שמתבאר בפנימיות התורה ובפרט בספרי רבינו ז"ל ובדברי מוהר"ן[ת].

ההדגשה שההר סיני מוקף ומסוכב בעקרבים

והנה יש כאן הדגשה בלשון רבינו שההר סיני "מוקף ומסוכב" בעקרבים שהוא בחי' עצת הרשעים, ומשמע לכאוי שיש כאן נקודה שהעצות דקדושה מוכרחים להיות מסוככים עם עצות הפוכות של רשעים, ונראה לבאר שעניין זה הוא על דרך מה שמתבאר בתחילת המאמר שתיקון התפילה והאמונה היא דייקא ע"י ירידת יעקב ובניו למצרים, והיינו כפי שנתבאר שם באריכות מדברי מוהר"ן, שעיקר התיקון הוא דייקא ע"י מה שהדבר בא בבחי' אתערותא דלתתא מתוך החושך וההסתרה של גלות מצרים שהיא בחי' היפך האמונה, וכשאנחנו מתחזקים באיזה אתערותא דלתתא להתחזק באמונה ולידע שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו והכל ניסים עילאין וניסים תתאין, עי"ז הוא עיקר שלימות תיקון האמונה והתפילה, ועל דרך זה כאן עיקר המעלה של עצת הצדיקים היא דייקא מחמת שיש עצת רשעים, ולא סתם שיש גם עצת רשעים, אלא הם מסוככים את עצת הצדיקים, באופן שזה מבלבל מאוד מאוד, וכמעט אי אפשר להבחין בזה כי אם ע"י ההסתכלות בעין האמת ולהפש באמת היכן

האמת נמצאת, זהו דייקא עוצם מעלת עצת הצדיקים, ולכן מודגש שהעקרבים מקיפים ומסובבים את הר סיני שזה בחי' העצות דקדושה.

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים

ועל פי זה נפלא מאוד מה שדוד המלך פתח את ספר תהילים בשבח ההולך בעצת הצדיקים [כפי שמדגיש מוהרנ"ת בלשונו וכמובא לעיל] ומדגיש בזה את מה ש"לא הלך בעצת רשעים", כי אכן זה עיקר מעלת ההולך בעצת הצדיקים מה ש"לא הלך" בעצת הרשעים, כי זה מבלבל מאוד מאוד, ונראה על פניו כמו עצת הצדיקים, ורק ע"י חיפוש אמיתי אחר האמת, וזכה האדם ומאיר לו השי"ת לילך אחר עצת הצדיקים.

עצת רשעים הם נחש או עקרב

והנה יש כאן הערה נוספת בלשון רבינו, והנה בכל המאמר מוזכר עצת רשעים כ"עצת הנחש", שנמשך מזוהמת הנחש, ולכא' כאן במאמר רב"ח העצות האלו מוגדרות כ"עקרב" ויל"ע בטעם השינוי הזה למה כאן העצות נקראים עקרב ולא נחש כפי שמתבאר בלשון רבינו בכל המאמר, ולהבין העניין נקדים עוד דבר שצ"ב שהנה כאן מבואר שהעצות דקדושה הם ה"תרי"ג עיטין" שהם התרי"ג מצוות, וא"כ משמע שהעיקר מה שצריך להפש את הוא את התרי"ג מצוות שהם העצות דקדושה, אבל מכללות המאמר המשמעות היא שצריך להפש את עצת הצדיקים שגילו עצות חדשות בעבודת ה' איך לזכות לקיום התורה [ואמנם יסוד הדברים כבר נתבאר לעיל שבאמת הכל עניין אחד, וכל עצות הצדיקים הוא עצות איך לקיים את התרי"ג עיטין, אבל עדיין הדבר צריך קצת ביאור].

כנגד בחי' עקרב יש תרי"ג עיטין וכנגד בחי' נחש יש עצות הצדיקים

ויש לכא' בזה באופן נפלא מאוד [יסוד הדברים שמעתי בשם הרה"ח ר' נתן ליברמנט, ונתבאר בתוספת נופך] ששני הקישויות מתורצות אחת כחברתה, וביאור העניין שאכן יש בחי' נחש ויש בחי' עקרב, וכנגד זה יש בחי' תרי"ג עיטין, ויש בחי' עצת הצדיקים, וביאור הדברים שבתחילה עיקר עצת הרשעים היא בבחי' עקרב, וכנגד זה היה די בבחי' תרי"ג עיטין דא' שעי"ז ניצלים מהעצות שהם בחי' עקרב, אבל בהמשך הדורות כפי עוצם ירידת הדורות בעומק הגלות, נוסף עוד ועוד בחי' התגברות הרע שהוא בחי' זוהמת הנחש, עד שמתחדש בכל עת בחי' עצות שנמשכות מזוהמת הנחש, וכנגד זה אין די בתרי"ג עיטין דא', כי העצות האלו מסתירים מהאדם את התרי"ג עיטין דא' עצמם, עד שאין לו את הכח לזכות לקיום התרי"ג עיטין דא', ולכן מוכרחים לעצות חדשות הנמשכות ממקום שנמשכות שהם מכניעים זוהמת הנחש, ועי"ז יכולים לזכות לתרי"ג עיטין דא' שהם מכניעים בחי' עקרב.

ביאור ההבדל בין נחש לעקרב

ונבאר קצת, כי יש הבדל בין עקרב לנחש, שעקרב ממות יותר מהר [ועי' ברכות לג ע"א ובתוס' שם], אבל הנחש יש לו 'זוהמא', ובאמת עיקר נשיכת הנחש הוא עצלות ועצבות כמבואר בדברי רבינו (בליקו"מ סי' קפט), והיינו שעקרב הוא בחי' כל העברות שהם ארס הממית, והם מרחיקים את האדם מהשי"ת ע"י שיש בהם ארס של ממום וטומאה נוראה, וכנגד זה העיקר הוא לקיים התרי"ג מצוות שהם תרי"ג עיטין דא' שכשהולכים בדרך התורה ניצלים מהארס של העבירות, ויכולים להתקרב להשי"ת בתכלית ההתקרבות.

אבל בהמשך הדורות מתגבר עצת הנחש שהוא בחי' זוהמת הנחש שהוא התגברות העצבות והעצלות, שאדם מרגיש שכל החיים שלו הם סתם, והכל קשה לו, וכל כיוצא בזה, וממילא אין לו כלל את הכח לקיים את התרי"ג מצוות שהם תרי"ג עיטין דא' שהם עיקר העצות להתקרב להשי"ת בזה העולם, וע"כ זה לעומת זה מתגלים בעולם עצות הצדיקים שהם בחי' פלא עליון [בבחי' "אודה שמך כי עשית פלא, עצות מרחוק אמונה אומן", וכמובא ביקרא דשבתא

על מאמר זה, כי עיקר עצת הצדיקים הוא היוזק האמונה, והם עצות שנמשכות ממקום גבוה מאוד וכמובן בחי"מ ואכמ"ל], שהם מגלים את בחי' העיניים הנכונות על כל דבר בעולם ועל כל פרט ופרט של כל מצוה ומצוה, וכל מה שעובר על האדם וכנ"ל, וממילא האדם מוצא עצה לנפשו איך להתחזק ולהתחדש בקיום התורה, ועי"ז זוכה להגיע לקיום התרי"ג עיטין שהם עיקר העצות דקדושה, ובה נפלא ומתוק מאוד שאכן את הר סיני הקיף "עקרב", אבל בהמשך הדורות מתגבר בחי' נחש, ולזה אין די בתרי"ג עיטין דא' כי העצות עצמם צריכים עצות איך לזכות לזה, ולזה באה ההתגלות של עצת הצדיקים ודו"ק.

ביאור ההדגשה שעכשיו עיקר הציצית הוא הלבן

עוד נקודה יש כאן במה שמודגש בלשון רבינו שהתיקון הוא ע"י ציצית לבן שעכשיו זה עיקר הגלות, וכתב בזה בספר באבי הנחל דבר נפלא מאוד וז"ל: "נראה לי לכא' כי תכלת ולבן שבציצית זה בחינת התחברות אמת ואמונה, כי תכלת הוא בחינת אמונה כי תכלת דומה לים וכו' דומה לכסא הכבוד, שהוא בחינת מלכות אמונה כידוע. ולבן הוא בחינת אמת, כי כל הגוהין הם נעשים על ידי צבע, אבל לבן הוא עצם הגוהין שלו, וזה בחינת אמת, בחינת טיפי המוה, ליבונא דמוחא, עצת הצדיקים, ועל כן בזמן הכית כשהיו ישראל בארץ ישראל ששם הוא עיקר האמונה כמ"ש שכן ארץ ורעה אמונה, על כן היה אז תכלת בציצית בחינת התחברות אמת ואמונה, ועל כן לא היו יכולים כל כך להתגבר עצת רשעים למנוע מלהתקרב לצדיקים, אבל כשגלו ישראל מארצם, וזה היה על ידי פגם אמונה, כמו שאמרו רז"ל לא הרבה ירושלם אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה, על כן נתעלם החלזון ואין לנו תכלת בציצית, ולא נשאר לנו כי אם הלבן שבציצית, שהוא בחינת עצת צדיקים, זרע אמת, כי על ידי מצות לבן שבציצית אנו זוכין להתקרב לצדיקים, ולקבל מהם עצות קדושות, זרע אמת ואמונה, ועל ידי זה תבא הגאולה ויחזור לנו החלזון בחינת תכלת שבציצית".

והיינו שהתכלת שבציצית היא בחי' 'הארת האמונה' והלבן שבציצית הוא בחי' 'הארת האמת' ובזמן שהיה בית המקדש היה הארת האמונה בשלימות ועי"כ היה תכלת, אבל בזמן הגלות האמונה בגלות, ועיקר קיומנו בגלות הוא ע"י עצות הצדיקים שהם בחי' הארת האמת [שעל ידיהם אנו זוכים לאמונה], אבל האמונה עצמה אינה מאירה באתגליא כ"כ וע"כ עכשיו עיקר הציצית הוא הלבן ולא התכלת, והוא נפלא מאוד.

ומבואר בלשונו שכשהיה תכלת שהיא הארת האמונה, ממילא לא היה באפשר כ"כ להתגבר עצת רשעים, ויש להמתיק הדברים על פי הנ"ל, שבעת שהיה בית המקדש קיים היתה מאירה האמונה ועי"כ עיקר המלחמה היה רק שלא לעבור על התורה שזה בחי' עצת רשעים שהם בחי' עקרב, אבל עצת הנחש שהוא בחי' ההסתרה על האמונה עצמה שבאה מזוהמת הנחש, לא היתה יכול להתגבר כ"כ, אבל בעת הגלות האמונה עצמה נסתרת, ומתגברים הרבה עצות שהם מסתירים את אור האמונה שזה בחי' עצת הנחש, ועי"כ עיקר קיומנו בגלות הוא ע"י בחי' עצות הצדיקים שמתחדשים בכל פעם מחדש שזה בחי' אור הלבן שבציצית שהוא בחי' אור האמת שמאיר ע"י עצת הצדיקים [ועל פי זה מתבאר שאף שאין לנו תכלת, אבל אור הלבן שבציצית מאיר היום אף יותר מוזמן ביהמ"ק, ואולי זה פנימיות העניין שנתונים חוטי לבן גם כנגד חוטי התכלת, כי הלבן מאיר היום גם את האמונה, שזה בחי' מה שעצת הצדיקים מאירים את בחי' האמונה ודו"ק, ואנב יש לציין שכידוע היה ויכוח בין ראבר"ג להרב משטערין אם יש לחשוש לגילוי התכלת, והרב משטערין הוכיח מדברי רבינו ז"ל כאן שבגלות עיקר הציצית הוא דייקא הלבן, והנה אף שפשמות הלשון כאן לכא' נוטה יותר כן, מ"מ על פי הנ"ל יש מקום לכא' לדעת ראבר"ג שאחר שנתגלה אור רבינו ז"ל בהתגלות עצומה, שוב חזר אור האמונה למקומה, כי כשמתגלה אור האמת בשלימות, גם האמונה מתחזקת עי"ז וק"ל].

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

בדורנו אנו עדים ב"ה לתופעה ההולכת ומתרחבת של בני ישיבות אשר התחנכו בישיבות ליטאיות, המתקרבים בשלב מסוים של חייהם לדרך ברסלב, ומוציאים בה טעם נפלא. והנה לאנשים שאינם מכירים מבפנים את שני הדרכים ומסתכלים על הדברים מבחוץ, שני הדרכים עלולים להיראות כביכול כסותרות זו את זו באופן שכמעט אי אפשר להפגיש ביניהם. אולם לאמיתו של דבר, מי שמכיר ומתבונן יותר לעומק, יודע שיש בין שני הדרכים הרבה נקודות מקבילות ומשלימות, והחיבור ביניהם מהווה קרקע פורייה שמאפשר צמיחה מיוחדת. ברצוננו להתבונן במאמרים הבאים בכמה נקודות השייכות לענין זה.

מאמר ג

ממה חששו מתנגדי החסידות, והאם חששות אלו קיימים בדרך ברסלב

ולכן קמה התנגדות גדולה כל כך מצד גדולי תורה ויראה, ולמטרה זו אף חיבר הגר"ח מוואלוז'ין זצ"ל את ספרו נפש החיים, שבו הוא מאריך לכאר את ערך לימוד התורה, ואת ערכם של מעשי המצוות שנעשים על פי ההלכה גם כאשר אינם בשלימות הלב, אולם בהמשך התברר שהיה מדובר בחששות בעלמא, ואדרבה, הוברר לכל שתנועת החסידות קידשה אף היא את ערך לימוד התורה בדרך שלה, וגם לא באה להמועיט כלל בערך ההלכה ובערך גדולי התורה, אלא באה להוסיף אור וחיות בתוך כל המערכת הקיימת, להאיר את נשמות ישראל באור האמונה והאהבה והיראה, ושלא לעשות רק כמצות אנשים מלומדה, אלא לחפש בכל דבר את נקודת הדבקות בה' שהיא נקודת המרכז של כל העבודה. ואפשר לומר שבהמשך הדורות הובן כללות הענין ופסקה החשדנות הקיצונית כלפי תנועת החסידות, אם כי עדיין נשאר פה ושם עד היום הזה מנהגים שונים שהתקבלו אצל כמה עדות חסידיות שהאחרים אינם רואים אותם בעין יפה, וטוענים שיש בהם 'הגמשה' יתירה של ההלכה, שלא לפי הכללים ההלכתיים הרגילים, ואכמ"ל.

כל זה בנוגע לחסידות הכללית, אולם כאשר אנו מדברים על דרך ברסלב אנו מוצאים בה נקודות השקה מובהקות עוד יותר לדרך ליטא בנושאים שעומדים בציפור הנפש של גדולי ליטא, שהם לימוד התורה, והיצמדות מוחלטת להלכה [עד כמה שזה עשוי להישמע מוזר למו שהתרשמותו היא חיצונית בלבד].

נקדים ונאמר, שתנועת ברסלב אמנם צמחה על רקע תנועת החסידות הכללית, ומוהר"ן מברסלב זצ"ל כנינו של הבעש"ט שהיה מקושר לקנו בכל נשמתו, בוודאי המשיך את דרכו, וכלל את כל הטוב שקיבל מהבעש"ט ותלמידיו בתוך דרכו שלו, אולם עם כל זה אי אפשר לראות בדרך שיצר רק עוד זרם בין שאר הזרמים בחסידות הכללית, אלא יש בה גם הידוש והתפתחות על דרך הבעש"ט, כמו שאמר מוהר"ן עצמו (היי מוהר"ן רעט ועוד). ולכן לא כל סגנון שקיים בחסידות הכללית מוצא את מקומו בטבעיות גם בברסלב.

ולענייננו, גם ביחס לשתי הנקודות שהוזכרו קודם לכן, עליונות לימוד התורה, והקיבעון המוחלט של ההלכה בלי אפשרות לזוז ממנה, שקיים בהם פער מסוים בין התפיסה של ליטא לתפיסת החסידות [אם כי לא באופן קיצוני כמו שחששו ראשוני המתנגדים], לברסלב ישנה אמירה מיוחדת כלפיהם, באופן שמקרב אותה יותר לתפיסה הליטאית. כמו שיורחב על כך במאמרים הבאים בעז"ה.

במאמר הקודם נתבאר שדרך החסידות ודרך המוסר שהתפתחה בישיבות הליטאיות אינם שני דברים סותרים, אלא משלימים והולכים ביחד, בפרט לאור ההתפתחות הגדולה בעולם המוסרי בדורות האחרונים ולאור ההתרחבות של עולם המוסר והמהשבה.

ואף שכאשר התחילה תנועת החסידות להתפשט היתה עליה התנגדות גדולה מצד גדולי ליטא, שהגיעה עד כדי הרמות ובזיונות גדולים, הכל מודים שההתנגדות החריפה עברה מן העולם ואין לה מקום כיום, ועובדה ברורה היא שאין כיום מי שיעז להתבטא כנגד גדולי החסידות כביטויים שהתבטאו כנגדם בזמנו [ומי שיעשה כן, דינו הרוץ כמבזה תלמידי חכמים וצדיקים כמלוא המובן של המושג], וכמו כן אין מי מבעלי הדעת שיכול לזלזל בתרומתה הגדולה של תנועת החסידות ליהדות. ומה שהרבה מכני ליטא אינם מכירים את תורת החסידות, בדרך כלל אינו מחמת התנגדות עקרונית, אלא מחמת שלא הורגלו לשפה ולסגנון החסידי שהוא זר להם, ולכן אינם מוצאים בו טעם וענין, כדרכם של רוב בני אדם לאהוב מה שמכירים ורגילים בו, ולא דברים חדשים שזרים להם.

והנה אין כאן המקום לעסוק בפרטים של המחלוקת שהיתה בזמנו, ובוודאי לא בדברים שאינם מכיאים שום תועלת, אולם נתייחס כאן למוכחה יסודית אחת שמבחינה ממה חששו בזמנו המתנגדים לחסידות, ומזה יובן מה הם יסודות 'דרך ליטא' שאותה אנו רוצים למוזג עם דרך החסידות בכלל ועם דרך ברסלב בפרט.

בספר שאילתות מהגר"ח מוואלוז'ין זצ"ל (אות פח) מובא בשמו: 'אמר לקרובו שרצה להיות מכת החסידים: היוהר לשמור על כל פנים ג' דברים אלו אשר אנכי מצווך: א. שלימוד הגמרא בעיון יהיה אצלך [עבודה] היותר גדולה ויקרה להקב"ה, אף לפלפל במיגו דרמאי, ואל יפתוך בני מה לי בזה, וללמוד בכדי שידע הדין על בוריו. ב. שלא תעבור על דינא דגמרא בשום אופן. ג. ליוהר למען ה' שלא תדבר על הגדולים, ובפרט על אדמו"ר החסיד הגאון רבינו אליהו זצ"ל.

למדנו מכאן שלושה דברים שחששו עליהם בזמנו אצל החסידים: א. שלימוד גמרא בעיון ואליבא דהלכתא יהיה נחשב ביותר. ב. לא לעבור על דינא דגמרא. ג. להיוהר מאוד לא לדבר על גדולי התורה.

והנה החששות שהיו בזמנו לא היו פורחים לגמרי באוויר, והיו כמה וכמה תופעות שנתנו מקום למתנגדים לחשוש שמא קמה כאן קבוצה שרוצה לשנות את ערכי היהדות ולהשפיל את ערך לימוד התורה, ולפרוץ פרצות בהלכה,

הסתובבת כמו סביבון עד שמצאת את העלון?

חדשו! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. חפשו: עלמא דאורייתא. \ המנוי על-דעת המערכת. \ לברורים: 054-848-73-17

ימי הודאה

ההרגשה של הכרת הטוב, היא תכונה אנושית. מדוע אם כן, כל כך קשה לנו לומר תודה להשי"ת?
הלא הוא עושה לנו באמת כל כך הרבה טובות להיכן נעלם א"כ הרגש הבסיסי של הכרת הטוב?!

האמת) בדבר טוב שקבלנו – ישנה ממילא 'הערכה' (מלשון 'תודה'). אך אם אין 'הכרה' – מהיכן תבא ה'הערכה'.

זו היא הסיבה שאיננו מרגישים רגש של 'תודה' כלפי השי"ת; לא כי חסר 'הערכה', אלא כי חסרה 'הכרה'. הבעיה היא לא ב'תודה', אלא ב'הודאה' בעל דין; אם נרצה לומר לו תודה, נצטרך בהכרח 'להודות' על האמת' ולהכיר בכך שהוא נמצא כאן, וקרוב, ולא רק – אלא אכפת לו ממני, והוא אוהב אותי ודואג לי. וההכרה הזו קשה עלינו.

נמצא שהבעיה היא שורשית, ומתחילה הרבה יותר מוקדם. הנושא הוא: האם אני מכיר במציאות ה' הממלאה את כל המציאות, ויותר מכך – האם אני מרגיש פמוך וקרוב אליה; 'קרוב' לא רק טכנית אלא גם ובעיקר 'נפשית' – קרבה של ידידות ואהבה. וכאן טמון הסוד של חנוכה.

שעשוע עולם הבא

אם הגענו לכאן – נמשיך ונשאל: ממה נובעת מציאות זו גופא? מה גורם את הקושי להכיר בעובדה שהשי"ת נמצא כאן, ולהכיר בכך שהוא המשפיע את כל השפע, ונותן את כל החסדים.

ניתן לומר שזה משתלשל מחוסר 'רצון'. הכרה כזו משעבדת את האדם, ומטילה עליו עול, והוא מעדיף לכפור בזה וממילא להיות 'משוחרר'. וזה נכון, אבל לא לגמרי. הסיבה האמתית לזה היא חוסר 'יכולת' להכיר בכך. ה'עולם' הוא 'העלמה'. עצם מציאותו מכסה ומסתיר את האמת, וההימצאות בעולם לא מאפשרת כמעט להכיר את האמת.

והרבה דרגות יש בדבר. יש הכופרים לגמרי במציאות ה', רח"ל; יש המכירים בעצם מציאותו, אך כופרים בהנהגתו (וזו המציאות ה'נורמלית' של גוי); ויש שכבר מכירים אף בהנהגתו, אבל לא מאמינים באהבת השי"ת אלינו, וברצונו החזק להיטיב לנו בכל טוב שבעולם. וכאן אנו עומדים בדרך כלל; אנו מאמינים במציאות ה', אבל קשה לנו מאד להכיר בכך שהוא קרוב אלינו ואוהב אותנו.

התכלית של התורה והמצוות, הם 'לברר' את ההסתרה, ולגלות את מציאות ה'; לא רק את מציאותו, אלא גם ובעיקר את אהבתו והיבורו אלינו. התורה היא 'נשיקות פיהו' והמצוות הם 'צוותא' עמו יתברך. וזאת היא עבודתנו עד שמישיה יבא. ועי"ז יש לנו כח לאט לאט להתקרב אליו יתברך. כשמישיה יבא, תוסר ההסתרה לגמרי, ותתגלה מציאות ה' וקרבתו אלינו. או אז "כל הקרבנות בטלים" – אין צורך יותר בשום עבודה ובידור "הוץ מקרבן תודה", כי כל העולם יהיה מלא ב'הודאה' על האמת, וממילא ב'תודה' והודאה. אז נרגיש בבידור כיצד אנו סמוכים וקרובים אליו יתברך, וזה יהיה השעשוע הגדול.

"ימי חנוכה הם ימי הודאה" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ב). כלומר, ימי החנוכה אינם רק ימים שבהם מודים, אלא הם ימים של הודאה. זו מהותו של החג.

והעניין פלא, וכי רק בחג זה אומרים 'הלל' והלא בכל החגים כולם לא יוצא מן הכלל – פסח, שבועות וסוכות – אומרים הלל, ונאפילו כפורים שלא אומרים 'הלל', אמרו חז"ל "קריאתה זו הלילא" – קריאת המגילה נחשבת כאמירת ההלל. ולמרות זאת, לא מצאנו שהם נקראים "ימי הודאה".

זאת ועוד, וכי אמירת ההלל היא המצוה היחידה של חנוכה, הלא ישנה גם מצוה הדלקת הנרות – שבפשוט היא יותר עיקרית ומודגשת מאשר אמירת ההלל, ועל כל פנים לא פחות חשובה. ומדוע לא ייקרא החג על שם מצוה זו.

ולאחר כל זה, לו לפחות היו מספרים על הנס שהיה ואז מודים על כך, ניהא. אך דווקא בחנוכה – בשונה מכל החגים – אין מצוה ונאפילו לא מנהג לספר סיפורו של נס, אלא רק מצוות מעשיות לפרסומי ניסא, וכי איזו הודאה יש בזה, ועל מה?!

* * *

ההרגשה של הכרת הטוב, היא תכונה אנושית. כל אחד שעושה טובה לחברו – וחברו יודע מכך – מטבע הדברים יהיה לו רגש של הכרת הטוב, ולכל הפחות יאמר 'תודה'.

מדוע אם כן, כל כך קשה לנו לומר תודה להשי"ת? הלא הוא עושה לנו באמת כל כך הרבה טובות – הוא נותן לנו אויר לנשימה, לחם לאכול, מים לשתות, מיטה לישון, בית לדור בו. וגם אף ופה ורמ"ח איברים ושם"ה גידים שיהיה עם מה לנשום ועם מה לאכול לשתות ולישון... וזו רק ההתחלה. להיכן נעלם א"כ הרגש הבסיסי של הכרת הטוב?!

ואמנם, אי אפשר להודות על הכל. וכמו שאומרים ב'נשמת': "אילו פינו מלא שירה... אין אנהנו מספיקים להודות...". אבל משום-מה, עצם הרגש והצורך להודות – גם הוא איננו, ואנא לא נכחיש זאת. והשאלה היא – מדוע?

התשובה מרומזת בתוך הדברים. אמרנו "כל אחד שעושה טובה לחברו וחברו יודע מכך – יש לו רגש הכרת הטוב". ובכך, כאן הבעיה: איננו יודעים מכך!...

הודאה – תרתי משמע

ביאור העניין: המילה 'הודאה' כוללת שני משמעויות – האחת מלשון 'תודה', והשניה מלשון 'מודה' על האמת, ובקצרה: 'הכרה', ו'הערכה'. והאחד תלוי בחברו; כי כאשר ישנה 'הכרה' (מלשון 'מודה' על

אותו?... ולכן – כולם ברחו. עזבו מעצמם את היהדות, עזבו את בית המקדש, הלכו אל היוונים, והתייוונו.

החשמונאים לעומתם, יצאו וצעקו "מי לה' אליו" כאומרים: אתה והשי"ת חד הם. הוא ממש אצלך, מרחק של פחות מסנטימטר, אתה דבוק בו. אינך 'רואה' אותו – אז מה? והם לחמו על כך במסירות נפש. מלחמה ללא הגיון, ללא סיכוי.

או אז זכו להמשיך 'אור' גבוה ונשגב, אור שנמשך מימות המשיח. והאור הזה גובר על 'החושך' של יון, ומאפשר לנו לראות ולהכיר גם בתוך החושך את המציאות האמתית, מציאות הקרבה האהבה והחסד של השי"ת לכל יהודי. זה האור של המנורה שמאירה את נשמותינו ומודיעה לנו: "ראו חיבתכם לפני המקום", שהנר המערבי, ובהנוכח כל הנרות – דולקים ודולקים ללא הפסקה.

והאור הזה יורד והודר לכל בית ולכל פינה, גם בהסתרה, וגם בהסתרה שבתוך ההסתרה, ומגלה בכירור שהשי"ת סמוך וקרוב אלינו, אוהב אותנו ודואג לנו, וברגע שאנו זוכים 'להכיר' בכך, ממילא אנו 'מודים' על כך. ומגלים שבעצם "על ניסוך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת" – כל מה שיש לנו הכל ממנו יתברך, וההודאה ממלאת את כל הלב וכל הפה "ימלא פי תהילתך".

זו היא א"כ מהותו של החג. הדלקת הנרות ואמירת ההלל חד הם. שניהם גם יחד מאירים לנו את אור ה'הודאה'. כי ה'הודאה' איננה רק פעולה של אמירת הלל, ולא דווקא אמירת תודה על נס מסוים שנעשה (ולכן אין צורך לספר אותו); אלא גילוי והכרה של מציאות ה' בתוך חיינו, שלוח צריך אור גדול ומיוחד, אור של משיח. את האור הזה אנו ממשויכים ע"י 'הדלקת הנרות', וכתוצאה מכך, אנו זוכים לאמירת ההלל'. שאיננה רק אמירה, אלא הכרה עמוקה. והכרה זו מלווה אותנו כל השנה וכל החיים.

וכאן אנו באים לסוד הגדול והנפלא של הנוכה.

המלחמה של היוונים הייתה בעיקר על ההכרה הזו. הם לא נלחמו על פרט או שניים ביהדות. אלא על המחשבה וההרגשה שאנו קרובים וסמוכים אליו יתברך. הם נלחמו על ה'הודאה באמת', וממילא על ה'הלל והודאה'.

למעשה, הם כמעט לא היו צריכים 'להילחם'. 'חושך זה יון', אומרים חז"ל – "שהחשיכו עיניהם של ישראל". כל עבודתם הייתה פשוט 'לעשות חושך', הא ותו לא. מה קורה כשיש חושך? לא רואים את האמת, לא רואים את הטוב.

העולם מלא בכל כך הרבה טוב. אין אדם בעולם שאינו מוקף בחסדים מכף רגל ועד ראש, ואין יהודי בעולם שאינו מלא וגדוש במעשים טובים ובמצוות ובנקודות טובות. אבל החושך מכסה על הכל, ולא נותן להכיר בכך, ובוודאי שלא לשמוח בכך. הוא לא נותן 'להודות באמת' שיש לנו טוב, וממילא לא שייך 'להודות ולהלל' על זה.

החושך עושה לנו קר בלב. ולכן, ההרגשה הפשוטה שלנו היא "כשנאת ה' אותנו". אנו חיים בתחושה תמידית של ריחוק וניכור. וגם אם מקיימים לומדים תורה ומקיימים מצוות, אין זאת אלא כשור לעול וכחמור למשא, בוודאי לא מתוך הרגשה של "סמוך וקרוב אליו יתברך" (ליקו"מ שם).

וזו היא פעולה ישירה של היוונים. הם דאגו להחזיר עמוק בלב ש"אין לכם חלק באלוקי ישראל". אתה יכול להאמין בו, ואתה יכול אפילו לעבוד אותו. אבל אל תחשוב לרגע שאתה שייך אליו. שהוא אוהב אותך וטוב אליך. אין סיכוי. לא ייתכן. והא ראייה – אתה רואה

חבורות ושיעורים למקורבים! \ \ לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו הניכוי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת הניכוי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר??? הגיע הזמן שנבין - - - לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!
 כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):
 "ומשום שעתידים ישראל לטעם מעץ החיים, שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!!
 רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
 משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
 ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שייח ערפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)

המקורבים

בס"ד גליון סג' פרשת וישב ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורן של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

שיר חדש: 'אילנא דחיי' - "בזכות ספר הזוהר ייצאו מהגלות ברחמים"!

הרב מרדכי בן דוד שליט"א הוא תלמיד חכם עצום ודמות תורנית ידועה בעיר חיפה, משמש כרב קהילת 'מורשת רפאל' וכראש הכולל ללימוד תורת הנגלה והנסתר והזוהר הקדוש. לפני כ-20 שנה ישב הרב והגה כדרכו בספר הזוהר, "לפתע" - מספר הרב - "הרגשתי סוג של הרגשה לא מוסברת שאני צריך לעשות שיר לעידוד לימוד הזוהר, ממש סוג של הארה שמיימית שקשה להסביר אותה במילים ורגע לאחר ההרגשה פשוט התחלתי לשיר את המנגינה של 'אילנא דחיי'".

כל מי שעוסק בלימוד ספר הזוהר יודע שכשהיה רבי שמעון בר יוחאי בחיי חיותו באה אליו נשמת משה רבינו וכן התגלה אליו אליהו הנביא ושניהם אמרו לו את המילים הבאות שאותן הצמיד הרב למנגינה השמיימית: "בגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון מן גלותא ברחמי", ובתרגום ללשון הקודש: "בזכות שעם ישראל עתידים למעום מאילן החיים שהוא ספר הזוהר, יצאו מהגלות ברחמים".

לאחרונה ביקר הרב בן דוד שליט"א אצל רב חשוב וסיפר לו על השיר והמילים, הרב שמע והתלהב ואמר לו שכדאי להוציא את זה לציבור ולעודד כך את לימוד ספר הזוהר ולקרוב את הגאולה.

כתושב חיפה מכיר הרב את ר' חיים בנט כבר הרבה שנים, אחיינו של בנט לומד בכולל של הרב בן דוד שליט"א והוא זה שהמליץ לחבר בין השניים ומכאן הדרך אל ההפקה המוזיקלית היתה קצרה.

ומר ההתנוגות ומנהל מקהלת 'פארנעניגן' יואלי צישינסקי שהוא גם זמר הבית באולפני בנט נקרא אל הדגל לבצע את 'אילנא דחיי' בדואט עם הרב, כשצישינסקי אמון גם על העיבוד המוזיקלי המקפין והסוף.

ניתן לשמוע את השיר בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 83.

פשט ופנימיות

❖ ❖
עמוד 2

ללכת עם

תורה
❖ ❖
עמוד 4

שער ברסלב

❖ ❖
עמוד 7

קו המקורבים

❖ ❖
עמוד 3

❖ ❖
עמוד 7

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם השיר החדש על מעלת הלמוד בספר הזוהר הקדוש; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - ממשיכים עם תורה זו; במדור הבחיר שער ברסלב נמשיך בסידרה החדשה והנפלאה בעניין השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? והשבוע היצמדות להלכה על פי דרך ברסלב.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

חדש! ניתן לעשות מנוי שבועי לעלון דרך מכשירי 'קהילות' בבתי הכנסת. קופת 'עלמא דאורייתא'.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה!!

העורך

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת וישב ולשבוע פרשת מקץ						
יום	חדש כסלו	הדף היומי מסכת נדה	משנה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כג	נט	חזרה	טז:	רמב	קיא.
א	כד	ס	תמח, ד	יז:	רמג	קיא:
ב	כה	סא	תמח, ה	יז:	רמד	קיט.
ג	כו	סב	תמח, ו-ז	יח:	רמה	קיט:
ד	כז	סג	תמט	יח:	רמו	קכ.
ה	כח	סד	תנ, א-ג	יט:	רמז	קכ:
ו	כט	סה	חזרה	יט:	רמח	קכא.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה

~ הקושיות על הצדיקים ~

בפרשה זו, פרשת וישב – מתחיל הכתוב לספר מעשה חייו של יוסף הצדיק, וממשיך בזה בכל הפרשיות דלהלן עד סיום חומש בראשית.

עניין זה הוא הפלא ופלא, כי עד עתה עסק הכתוב בסיפור חייהם של האבות הקדושים – שהם היסודות של עם ישראל, ומעשה אבות סימן לבנים – ולכן היה מן הצורך להאריך בזה ולהרחיב בכל פרט מהייהם. אבל מה עניינו של יוסף הצדיק, שצריך כל כך להאריך בזה, ועוד באריכות גדולה כזאת יותר מכל אחד משלשת האבות.

אמנם הפרשיות הללו מזכירים גם כן את המשך סיפור חייו של יעקב אבינו, וכן של שאר השבטים, וגם מספר את התנגלות הירידה למצרים [בהקדמה לספר שמות שעוסק בעניינים גלות מצרים ויציאת מצרים]. אבל אם מצד זה – היה אפשר לקצר מאד, וכל האריכות הגדולה אינה אלא מחמת העסק בעניין יוסף הצדיק, ודבר זה אומר דרשני.

מתוך מהלך הדברים הזה עולה בכירור, שאף שבפשטות נראה כאילו יוסף הוא 'אחד' מתוך שנים עשר שבטים, שכולם כאחד משמשים כ'המשך' להאבות הקדושים – כל אחד בדרכו, אך האמת היא שיוסף הוא 'המיוחד' מתוך כל השבטים, ומשמש כעמוד יסודי מצד עצמו, וכ'המשך' העיקרי של האבות הקדושים. וכפי שאכן אנו מוצאים שיוסף נקרא בתואר 'צדיק' ונכנס לתוך הסדר הקדוש של השבעה רועים, שהם: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, ודוד.

עניין זה בוודאי אומר דרשני, ואינו מובן לא במושכל ראשון ולא במושכל שני: מפני מה ומדוע זכה יוסף לכך, ובמה הוא שונה כל כך משאר אחיו. תמיהה זו התחילה כבר אצל השבטים הקדושים שבעצמם תמהו על כך, וסרבו להאמין בזה. ואם כן, העניין טעון ביאור.

מלבד המהלך הכללי [של כל הפרשיות העוסקים בעניין יוסף] שטעון ביאור כאמור, יש הרבה פרטים בהנהגתו של יוסף הצדיק לאורך מהלך הדברים – המעוררים תמיהה. ובסייעתא דשמיא במאמר דלהלן, ובמאמרים הבאים א"ה נשתדל ללמוד את הסוגיא שלפנינו.

* * *

א. הפסוק הראשון של הפרשה "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען" – נראה מיותר וכי כבר נזכר בפרשה הקודם, ועל כל פנים אינו שייך לפרשה זאת ולכל ההמשך. והיה מן הראוי להתחיל מיד "אלה תולדות יעקב".

ב. הפסוק השני אף הוא תמוה "אלה תולדות יעקב – יוסף בן שבע עשרה שנה", מה עניין הרישא לסיפא – התחיל לספר 'תולדות יעקב', וקודם שסיים לפרט עובר תיכף ומיד לדבר על יוסף ועל חייו.

ג. הנהגתו של יוסף תמוהה מאד: א. 'זהו נער' – שהיה עושה מעשה נערות. ב. 'את בני בלהה ואת בני זלפה' – מה לו ולחם, ומדוע דווקא אתם. ג. 'זיבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם' – מדוע עשה כן, וביותר, שהרי זה לא היה אמת אלא רק חשד.

ד. מדוע אהב יעקב את יוסף יותר מכל בניו ומה שכתוב 'כי בן זקונים הוא לו' – שנולד לעת זקנותו, הוא תמוה מאד כי כולם נולדו לעת זקנותו בזה אחר זה. ומה עניין הכתונת פסים.

ה. מה עניין החלומות של יוסף, ומה טעם שכולם צריכים להשתחוות אליו? ובכל אופן – מדוע היה צריך לספר להם כל זה, והרי ידע שהם מקנאים בו, ושזה מעמיד אותו בכנסה.

ו. איך ייתכן שהאחים הקדושים רצו להרגו נפש, וכי הותר להם שפיכות דמים. וגם המכירה שמכרוהו – מי התיר להם.

נבאר תחילה בדרך הפשט, ולאחר מכן נבאר העניין בדרך הפנימיות.

ביאור הפשט

א. "וישב יעקב" – הפסוק הראשון 'חוזר' לעניין יעקב, לאחר שהפסיק העניין בסיפור תולדות עשיו ושעיר ואלופיהם, ולכן חוזר ואומר 'וישב יעקב בארץ מגורי אביו' כאומר 'נחזור לראשונות', בכדי להמשיך ולבאר את תולדות יעקב (רש"י, רמב"ן). ומדגיש ואומר 'בארץ מגורי אביו בארץ כנען' לרמוז על כך שעשיו ברח מקום הגזירה שנאמר לאברהם 'כי גר יהיה זרעך', ויעקב בחר לקבל על עצמו הגזירה הזאת, ולכן נשאר גר בארץ כנען, ומוזה השתלשל ההמשך שהוא סיפור הירידה למצרים (רמב"ן).

ב. "אלה תולדות יעקב" – להרמב"ן הכוונה 'לתולדות' ממש, וכוננת הכתוב הוא שתולדותיו הם יוסף ושאר השבטים המוזכרים להלן ונגם כל השבטים נפש המוזכרים בפרשת ויגש. ולרש"י הכוונה 'לתולדות חיים' דהיינו סיפור קורותיו. ולכן מזכיר מיד את יוסף, שזה גרם להמשך העניינים.

ג. "והוא נער את בני בלהה" – לרש"י פירושו שהיה עושה מעשה נערות [ולא נתבאר הטעם], והיה 'מקרב' את בני בלהה וזלפה מחמת שהשבטים היו מכזים אותם, והיה מביא את דיבתם רעה של בני הגבירות על כך שהיו מכזים את בני השפחות [ולפי זה תמוה מדוע שנאו אותו בני השפחות]. ולהרמב"ן הוא להיפך, שבני השפחות היו מגדלים אותו מחמת שהיה נער, והיה מביא את דבתם רעה של בני השפחות לאביו, ולכן שנאו אותו. ושאר השבטים שנאו אותו מחמת קנאה.

ד. "וישראל אהב את יוסף, כי בן זקונים הוא לו" – לרש"י שנולד לו לעת זקנותו [והוא תמוה, כי כולם נולדו כך]. ולהרמב"ן היה עומד אצלו בקביעות 'לשמשו' לעת זקנותו, ומטעם זה גם לא הלך לרעות את הצאן כשאר אחיו.

ה. קנאת השבטים והחלומות – קשה מאד להבין ולפרש בדרך הפשט, ובדברי רש"י והרמב"ן לא נמצא ביאור מפורש בזה. אך האוה"ח הקדוש בדבריו טרה הרבה לפרש הדברים, ותוכן דבריו בקיצור הוא הטעם שהוציא דיבתם רעה הוא מחמת שהיו לו כמה דברים שחשד בהם, ובאמת היו יכולים להתווכח עמו ולתקן העניין, אך מחמת שראו אהבתו של יעקב אליו – הבינו שאי אפשר לדבר בזה. והוא ניסה לפייסם דווקא על ידי שסיפר להם החלומות, אך בזה דווקא הגביר השנאה, וכפי שבאר כל זה בהרחבה בדבריו הקדושים וגם מבאר הטעם שרצו להורגו מטעם 'עד זומם'. ובוודאי שאחר כל זה נשאר הרבה תמיהות, ואין לנו אלא להביט מרחוק בגדולת השבטים, ולבטל שכלנו מתוך הבנה שאיננו מבינים.

ביאור הדרש

א. "וישב יעקב" – ביקש יעקב לישב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף (רש"י). והיינו שהעולם הזה אינו מקום של 'שיבה' ו'שלווה' – אלא של כירור.

ב. "אלה תולדות יעקב" – עיקר תולדותיו של יעקב הוא יוסף, שעל ידו עיקר הכח של יעקב לנצח את עשיו. ולכן אהב אותו יותר מכל בניו, וכל מה שארע ליעקב ארע ליוסף (רש"י). ובאור החיים הוסיף שכל שאר השבטים נקראים על שמו 'בני יעקב ויוסף' – מחמת שהוא זן אותם בשני הרעב נמצא שכל קיומם הוא על ידו.

ג. "כי בן זקונים הוא לו" – היינו שראה בו טעם זקנים, והבין שהוא זה שראוי להמשיך אותו, ולכן מסר לו כל חכמתו (רש"י, רמב"ן).

ד. "כתונת פסים" – לרמוז על כל הצרות של יוסף. החלומות – היו לכאורה עניין של נבואה, והיה מוכרח לספר להם זאת (רמב"ן).

[בכל אלו יש עוד כמה הרחבות בדברי האור החיים הקדוש, וקשה להזכירם בקיצור, ראה דבריו הקדושים בפנים]

ביאור הפנימיות

בפנימיות העניין, מתבאר כאן עניין ההתקשרות לצדיק.

האבות הקדושים הם אלו שהעמידו את יסודות האמת בעולם, אבל בכדי להכניס את האמת הזאת בעולם, באופן שיהא שייך לכל אחד להיות עם זה – ולא רק לאנשים מסוימים, או במצבים מסוימים – צריך את הכח של יוסף הצדיק.

ולשם כך מקדים הפסוק ואומר: "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען", כלומר יעקב אבינו המשיך את עבודת אבותיו לגייר גרים, ולהעמיד יסודות האמת בעולם. אבל "אלה תולדות יעקב – יוסף", כלומר, האפשרות והכח לעשות 'תולדות' ליעקב, שהאמת הזאת תישאר בעולם וכל אחד מורעו יוכל להיות כך, הוא על ידי יוסף.

עניין זה התבאר בהרחבה בפרשת נח. שם נתבאר שיש מושג הנקרא 'צדיק', ואין עניינו רק שהוא יותר טוב מאחרים, אלא עיקר עניינו מהותו ותפקידו הוא לדאוג לכל אחד בפרט ולכל העולם בכלל – לבוא למקום הנכון, ולזכות לתיקון השלם. וזהו מדת היסוד, שהוא מדתו של יוסף הצדיק – להיות "אחיד שמיא וארעא" (תרגום של הפסוק 'כי כל בשמים וארץ' שסובב על מידת היסוד), היינו לחבר את השמים (שהוא האמת) עם הארץ (שהוא מקום הנסיון וההתמודדות). כלומר, לחבר את כל העולם אל האמת.

* * *

והרי זה לעומת זה עשה אלוקים'. וכיון שהצדיק יש לו כח גדול כזה, לתקן את כל העולם בכלל וכל אחד בפרט. בהכרח שיהיה גם כח להיפך. והכח הזה הוא ה'התנגדות' על הצדיק. דהיינו הנסיון להמעיט את כוחו ולצמצם את

השפעתו, אם על ידי זלזול בו, ואם על ידי הרחקתו באופן פיזי מיכולת ההשפעה שלו.

והוא עניין שמימי, שמוכרח להיות עליו הסתרה ויהי מה. ולכן אינו מוכרח להיות על ידי אנשים רשעים ובני בליעל [כמו קורח ועדתו], אלא יכול להיות אפילו על ידי צדיקים גדולים, שמשמים מסבכים שהם נופלים למעות, ומחמת המעות הם חולקים עליו, מבזים אותו ומרחיקים אנשים מעליו. ולכן, במקום הראשון בתורה שמתגלה עניין הצדיק, שהוא יוסף הצדיק – סיבב השם ויתברך שדווקא השבטים הקדושים הם אלו שחלקו עליו, כדי להודיע שהוא 'גזירה'.

ומלבד עצם הגזירה, יש גם כמה עניינים בהנהגת הצדיק שמעורר עליו קושיות ותמיהות. כי בשונה מכל אדם שתפקידו להתנתק ככל האפשר מכל הרע שבעולם, ולהתקדם בכיוון עשיית הטוב והתעלות רוחנית; דווקא הצדיק מוכרח לעשות תנועה הפוכה – דהיינו להפנות את פניו לכיוון המקומות הנמוכים והאנשים הרחוקים, ולעשות כל מצדקי 'לתפוס' איתם קשר כדי לקרב אותם. ומכאן זה הוא נאלץ לעשות הנהגות שאדם מן השורה לא אמור לעשות את זה וכל שכן אדם גדול.

וכמו שכתוב על יוסף שהיה עושה מעשה נערות, וזאת כדי לקרב את בני השפחות שמרמוז על האנשים הרחוקים, שאם לא יראו אותו עושה כך לא יתקרבו. כמו כן הוא צריך לעמוד ולהודיע על גדולתו ועל כוחו, שמצד אחד מביא לכך שמתפרסם בעולם שיש כזה כח, ומצד שני גורם לרתיעה ממנו. וכמו אצל יוסף שעמד וסיפר את הלומותיו, ודווקא זה גרם לריחוק. ומלבד כל זה יש הנהגות של הצדיק שאין להם שום ביאור, רק בבחינת 'סוד ה' ליראיו', וגם זה גורם עליו ריחוק וקושיות, וכמו שהיה אצל יוסף שהיה מוציא דיבתם רעה, לכאורה ללא טעם.

והעולה מכל זה הוא שצריך לדעת שני דברים: א. אין דרך לשום אדם בעולם להגיע אל האמת האמיתית, ולאחוז בזה בכל כוחו ויהי מה, אלא על ידי כח הצדיק יסוד עולם, דהיינו על ידי ההתקרבות אליו וההתקשרות בו. ב. אותו צדיק שיש לו את הכח הזה – בהכרח שיהיו עליו קושיות ותמיהות, ובהכרח שיהיה עליו מחלוקת והסתרה. וצריך להיות חזק לחפש את האמת, ולא להסתכל על כל זה, ודווקא אז [ובזכות העמידה בנסיון זה] יכולים להתקרב אליו, ודרכו אל האמת.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

תרומות באשראיך!

מעוניין שהעלון

ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה

שלך!

ניתן לתרום דרך

'קהילות' בקופת

'עלמא דאורייתא'.

או דרך קו 'חניכי

הישיבות' – ברסלב,

בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים

נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שע"י 'הקבוצ'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשים. 2 - שירי ברסלב חדשים 34-3 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ויכולים לקבל מהצדיק המופלג, אבל אז אינו בולט כ"כ עניין זה, אבל כשיורדים למצרים שהיא היפוך הניסים, ושם הכל צועק היפך האמונה, ויש התגברות נוראה של זוהמת הנחש, כאן כבר כולם מבינים שמוכרחים להגיע ליוסף שהוא המשכיר, והוא זה ששבר את הקליפה של טומאת מצרים, ועי"ז נתן לכל ישראל כח לעבור את גלות מצרים, ואדרכא לברר שם דייקא את בחינת התפילה.

ממיכות פרשת ער ואונן למכירת יוסף

ואולי זה הביאור במיכות הפרשה של יהודה וער ואונן לעניין מכירת יוסף, אף שאין איתנו יודע עד מה, אבל אולי ניתן להבין מסמיכות הפרשיות, שאם לא היה מכירת יוסף, לא היה כל הנפילה של ער ועונן וכל מה שהיה מהמת זה, כי יוסף היה לו כח להאיר עצות אמיתיות בבחי' עצת צדיקים שמכניע בחי' עצת הנחש ועי"ז ניצולים מכל בחי' של ניאוף.

עמידת יוסף בנסיון האמונה

ובאמת עיקר עניינו של יוסף הצדיק הוא לא רק בעמידה בניסיון הקדושה, אלא גם במיוחד בעמידה בניסיון האמונה, וכפי שאמר לאחיו "האלקים חשבה לטובה", וכן בכל זמן שהייתו במצרים היה שם שמים שגור בפיו, וזה פלא והפלא עוצם העמידה בניסיון הזה שהיה הרבה יותר זמן מאשר הניסיון של הקדושה, ויוסף לא ידע מתי הוא הולך לצאת מהבור, ואעפ"כ חיזק את עצמו בתכלית ההתחזקות, והכל הוא ע"י האמונה שיש מחדש וכידו לחדש דבר כרצונו, שע"י הסתכל על הכל במבט של אמונה ובעיניים אחרות, לידע שהכל רזין עילאין שכל זה הוא בחינת ציצית שהוא תיקון העיניים וכמבואר בפנים.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

וזה פרוש: "ואלה", כל מקום שנאמר ואלה מוסר, זה בחינת יוסף, בחינת שמירת הברית, בחינת ציצית, "המשפטים", זה בחינת פלה ורע אמת, כמו שפתיב (תהלים י"ט): "משפטי ה' אמת", שזוכה לעצת צדיקים, לבחינת אמת, "אשר תשים לפניהם" זה בחינות כד אתחבר בה אמת, וזה בחינת "השוו אשה לאיש" כי זה איש ואשה, הם בחינת התהברות אמת ואמונה, ויבזה תלוי הגאולה פנ"ל, וזה: וכול שיהיו תלמידים לומדים ואין מבינים תלמוד לומר וכו', ערכם לפניהם בשלחן ערוך, זה בחינת הגאולה, שלעתידי יתגלו כל ההכמות בשלחן ערוך, כמו שפתיב (ישעיהו י"א): "וימלאה הארץ דעה" ועד כאן לשון רבנו, זכרוננו לברכה.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

רבינו מבאר בזה את הפסוק "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", שזה מרמז לכל הבחינות שהתבאר במאמר, היינו שע"י בחי' שמירת הברית שהוא בחי' יוסף (שזה בחי' מצות ציצית שמציל מבחי' ניאוף), וע"י העצות של הצדיקים שהם בחי' משפטים, זוכים לבחי' השוו אשה לאיש שמרומז בפסוק אשר תשים לפניהם [שכולל גם איש וגם אשה ומכאן שהשוו אשה לאיש], והיינו שע"י זוכה לחיבור אמת ואמונה, שע"י מאיר אור הגאולה שאז יאיר אור הדעת, שזה בחי' ערכם כשולחן ערוך, היינו שהכל בהיר ומוכן היטב ונכבר הובא לעיל באות ג דברי הפרפראות שהכוונה שבתחילה צריך לקבל את עצת הצדיקים בדרך של אמונה, בבחי' "לומדים ואינם מבינים", ואז זוכה שיאיר בו האמת עד שיוכה להשגת הדעת שזה בחי' "ערכם לפניהם כשולחן ערוך".

עניין זה הוא יסוד קיום המשפטים שהם ענייני דיני הממונות

והנה רבינו מפרש בזה את הפסוק אלה המשפטים שהוא פתיחה לכל פרי המשפטים שהם דיני ממונות, ומדגיש שהיסוד הוא בחי' יוסף שהוא בחי' שמירת הברית, ומשמעות הדברים בזה שאכן עיקר הבחי' של שמירת הברית וניאוף, אינו רק בשמירת הברית ממש, אלא עיקר היסוד הוא לא להסתכל על הדברים הגשמיים כדברים גשמיים שמנותקים משרשם, שזה עצמו מהות בחי' ניאוף, שזה ע"י שמפריד את בחי' הגשמיות משרשו ומסתכל ע"ז כדבר גשמי

וכפי שמבאר מוהר"ן עניין זה בליקוטי הלכות [הלכות חוקת מטלטלין הלכה ה אות ג] וז"ל: "וכל ההקשות והגזלות שבמשא ומתן הכל נמשך מפגם אמונה הנ"ל, כי אם היה מאמין שכל דבר יש רזין בודאי לא היה מקביל את חברו ולא היה עולה על דעתו לשלח יד במונו ויפצים של חברו, כי בודאי ה' יתברך יודע מה שעושה שנתן לזה כל כך הפצים ועשירות ולרש אין כל, כי הכל על פי הקמתו האמתית שיודע שהכל למוכתו הנצחית ואיך יעלה על דעתו לשנות רצון הבורא יתברך ויגע במונו חברו שלא פדת התורה הנ"ל, וכמו שפתיב בהתורה אהיו לן מנא וכו' ובהתורה צוית צדק' על מאמר רבותינו זכרונם לברכה מלחא פי סריא וכו' שבהמונו והפצים יש גונין עלאין ופי שפסתכל על שרש המון ששרשו גונין עלאין בודאי לא יתאנה לגשמיית המון כלל, מפל שכן שלא יגע בשל חברו כלל עין שם" יעו"ש עוד אריכות

בעניין זה וניער"ש עוד שזה עיקר ייחוד קוב"ה ושכינתיה ועיקר המתקת כל הדינים, ויסודו על פי תורה מב, אבל זה עצמו מה שמבואר כאן שבחי' השוו אשה לאיש הוא ייחוד קוב"ה ושכינתיה ומבטל כל הדינים ודו"ק.

הרמוז לעניין זה הוא דייקא במה שגם זה המושך למעמד הר סיני

ועל כן נפלא מאוד מה שרבינו מרמוז עניין זה בפסוק ואלה המשפטים, כי אכן זה השורש והיסוד לכל קיום דיני ממונות וכנ"ל, ויש להוסיף ולהמתיק בזה עוד, שעניין זה של שמירת הברית בדיני ממונות, שיסודו תיקון העיניים, לידע שהכל הוא רזין עילאין ולא עניין סתמי, מרומז דייקא במה שכתוב ואלה, שהוא בחי' מוסף על הראשונות, דהיינו שגם כל עניין זה נאמר בסני, כי נטיית האדם לחשוב שיש בחי' מעמד הר סיני שהיא בחי' גילוי אלוקותו יתברך בקולות וברקים וכל מה שהיה במעמד הר סיני, ויש את כל חי היום יום, שכולל בעיקר את ההתעסקות בענייני ממונות ושאר הדברים גשמיים, שזה רחוק ומנותק מבחי' מעמד הר סיני, ואמנם יש הלכות שצריך להיזהר אבל זה רחוק מבחי' גילוי האלוקות של מעמד הר סיני, וזה מה שהתורה מדגישה ואומרת "ואלה", ו' מוסף על הראשונים, שבאמת כל הפרשה הזו שעוסקת בכל דיני ממונות, הכחשות ונוזיקין, וואף עבד עברי שהוא בחי' נפילה גדולה עד שהוצרך להימכר לעבד עברי, הכל הוא 'המשך' לאותו מעמד הר סיני נשגב, כי באמת בכל דבר יש רזין עילאין עד אין סוף, ויש בכל דבר גילוי אלוקותו יתברך וייחודים נוראים, אלא שעל האדם להאמין בזה ע"י שהולך אחר עצת הצדיקים שנתנים לו את העיניים האמיתיות (שזה בחי' שמירת הברית, בחי' יוסף וכנ"ל), ולא לילך אחר עצת הנחש שמראה כאילו הכל סתמי וכלי שום משמעות, וע"כ נפלא מאוד מה שעניין שמירת הברית מרומז בתיבת "ואלה"

ואי"ז רק רמז בעלמא שנוצר תיבת הוספה אלא זהו מהות העניין ממש, והוא נפלא מאוד.

איש ואשה הם אמת ואמונה

וזה ג"כ עיקר קדושת הבית היהודי כשמסתכלים על הדברים בעיניים נכונות, וזה מה שמרמוז רבינו עניין זה של אמת ואמונה שהוא בחי' איש ואישה, כי זה עצמו עצת הצדיקים לרומם את ההסתכלות על כל עניין איש ואישה, לידע שיש לזה שורש גבוה, כי זה בחי' אמת ואמונה, וכשמסתכל על עניין זה כך, ממילא כל ההנהגה היא בהתאם וגם בזה עצמו נעשה ייחוד קוב"ה ושכינתיה כי מלביש את השכינה בגוונין נהורין ומפשיטה מבחי' לבושין דקדרונתא שזה כשאינו מאמין בסודות כמבואר בליקו"מ סי' מב ובליקו"ה הל' חוקת מטלטלין ה"ה באריכות וכנ"ל.

השוו אשה לאיש

ומסתמא אין הדברים יוצאים מידי פשוטן, דהיינו שע"י בחי' השוו אשה לאיש, שיש שלום ביניהם והם בבחי' השוו ולא בבחי' מחלוקת, זה עצמו ממתיק את כל הדינים, ואולי יש כאן קצת רמז עצה לזכות לשלום בבחי' השוו אשה לאיש, וזה ע"י בחי' אמת ואמונה עצמם, היינו שצריך להיזהר מאוד לדבר רק אמת ולא לשקר ח"ו שום שקר, כי מלבד עצם החומר של איסור שקר, באיש ואשה הדבר המור הרבה יותר כי זה הרם השלום ממש כידוע, ומצד שני צריך אמונה, שכולל ג"כ אמון הדדי, לא לחשוך ח"ו אחד בשני שמשקר וכדו', ובפרטות ביותר האיש צריך להיזהר באמת, והאשה באמונה ובאמון בבעלה, אבל כל בחינה כלולה מכל הבחינות וע"כ שניהם שייכים לבחי' אמת ואמונה.

[השפלות השכיבים להתורה הזאת].

התפלה הוא בחינת אמונה, והוא בחינת הנסים, כי גם למעלה מטבע, ולזה צריכה אמונה פנ"ל, עין שם. ובשכיל זה, התפלה מסגל לזכרון, כי תפלה הוא בחינת אמונה פנ"ל, ושכחה הוא ענין שחיה לפנינו דבר מה ונשכח ועבר מאתנו, והיא דרך התנהגה על פי מערכת המגלות שמתנהג פסדר יום אחר יום, והוא הפוך האמונה, מה שאין פן אם מאמין שיש מחדש הכל בצינו בכל יום תמיד, והוא מחיה ומקיים הכל תמיד, והוא למעלה מחזון, אין כאן שכחה, ודו"ק.

ומעטתה תראה נפלאות ברכי רבותינו, וזכרונם לברכה (שבת קד): מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנם היו עומדין, כי מס הוא בחינת השכחה, ועל זה אמרו רבותינו וזכרונם לברכה (תנינה ט): אין דומה השונה פרקו מאה פעמים למאה פעמים ואחד, מס בנימטריא מאה, ועד מאה שולט השר של שכחה, וזה שהמתיקו חז"ל: מ"ם וסמ"ך, הינו מ"ם שהיא בחינת השכחה, בנם היו עומדין, כי גם הוא הפך השכחה, כי נסים הם בחינת התפלה, בחינת אמונה, שהיא הפך השכחה, פנ"ל.

התפילה מסוגלת לזיכרון

רבינו מבאר בזה שהתפילה מסוגלת לזיכרון, כי כל עניין השכחה הוא מחמת שעובר זמן מהדבר (או הלימוד) עד שנפול עליו שכחה, וכל עניין הזמן הוא מחמת המציאות של הימים שהם ע"י תנועת הגלגלים שמסבבים עד שע"י עובר יום ועוד יום, שכ"ז הוא בחינת הנהגת הטבע, ושם שייך עניין השכחה, אבל כשאדם עולה לשורש הזמן, לבחי' למעלה מן הזמן, ע"י שעוסק בתפילה ובאמונה שזה בחי' האמונה וההכרה שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, וכל עניין הזמן וכל מה שנכלל בזה, הכל הוא בידו יתברך, ממילא מתקשר האדם לבחינת למעלה מן הזמן וע"י זוכה לזיכרון (ומובן מאליו שיש בזה אין סוף מדרגות, כי סו"ם אנו תחת מציאות הזמן, ורחוקים מהאמונה בשלימות לידע שאין שום הנהגת הטבע כלל, וע"כ אנו עדיין תחת בחי' השכחה, ורק הצדיקים השלמים שזכו לתכלית האמונה, היו דבוקים בשורש האמונה עד שזכו ע"י לזיכרון למעלה מן הטבע, אבל מובן בזה ממילא שבכל נקודה שאדם מתעורר יותר ויותר בתפילה מתוך אמונה שאין שום טבע בעולם, כי יש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, וכל העולם כולו ניסים, ממילא זוכה ע"י לבחי' זיכרון כפי דרגת האמונה שזוכה).

מאה ואחד הוא בחי' זיכרון

וממשיך רבינו לבאר בזה מאמר הו"ל מ' וס' שבלוחות בנם היו עומדים, כי מס הוא בחינת השכחה, כי עד מאה פעמים עדיין שולט בחי' השכחה, משא"כ במאה ואחד פעמים, נמצא שמאה הוא בחי' השכחה, והשכחה הזו שהוא בחי'

מס, תיקונה הוא ע"י בחי' נס, היינו האמונה בניסים (וזהו 'בנם היו עומדים', היינו שעמידתה ותיקונה הוא ע"י בחי' נס).

והנה עצם היסוד שמבואר כאן בדברי רבינו שבמאה ואחד פעמים הוא מסוגל לזיכרון, וכמו שאמרו "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים למאה ואחד פעמים", הנה דבר זה מבואר עוד בדברי רבינו (בליקוטי מוהר"ן סימן קצב) וז"ל: ובשזוכה לזכרון לזכר דברי החכם כמו שאמרם החכם. או על ידי מה שחזר מאה ואחת פעמים, שעל ידי זה זוכר, ובהמשך שם וזה בחינות (ברכות נח): דיו לעבד להיות ברבו, לעבד דיקא, עבד, הוא מי שזוכר מה שמקבל מרבו על ידי שחזר מאה ואחת פעמים פנ"ל, כמו שדברשו רבותינו, וזכרונם לברכה (תנינה ט): עובד אלוקים זה החזר פרקו מאה ואחת פעמים, ועל ידי הזכרון זוכה להיות ברבו וכו'.

פשטות דברי הגמ'

אמנם יש לציין שאין הדבר מפורש בגמ' וזה גילוי של רבינו לפרש כן דברי הגמ', דו"ל הגמ' שם (בהגיגה דף ט ע"ב) "אמר ליה בר הי חי להלל מאי דכתיב ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עבד א-להים לאשר לא עבדו, היינו צדיק היינו עובד א-להים היינו רשע היינו עבדו, אמר ליה עבדו ולא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו, ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד, אמר ליה ומשום חד זימנא קרי ליה לא עבדו אמר ליה אין צא ולמד משוק של חמרין עשרה פרסי בווא חד עשר פרסי בתרי וזו", ובפשטות משמע לכאן שהעניין הוא כי עושה בזה יותר מהרגילות, וכפי

הנראה שהיו רגילים לשנות פרקן מאה פעמים, וע"כ השונה פרקו מאה פעמים ואחד שהוא יותר מהרגילות, יש לו מעלה יתירה, וזה המשל שהביאו שם שאם הולך י"א פרסה לוקח עוד זוז שלם שהוא מה שלוקח על י' פרסה, והיינו כי י' פרסה הוא הרגילות [שהוא שיעור הליכת יום אחד כמבואר בפסחים צד ע"א] וי"א פרסה הוא יותר מהרגילות ע"כ יש בזה שכר כפול ועד"ז במאה פעמים ואחד.

ובאמת מסתבר שאין כוונת רבינו ז"ל לומר שזה הפירוש הפשוט בדברי הגמ' שמאה פעמים ואחד מסוגל לזיכרון, כי דברי הגמ' לא עוסקים כלל בעניין הזיכרון, אלא שהוא נקרא עובד אלקים מחמת זה שלומד מאה פעמים ואחד, ובפשוט משמע שהוא מחמת שעושה יותר מהרגילות וכנ"ל, אלא שמה שנקטו ככל זאת מספר זה יש בו סוד, ובוה מבאר רבינו שהעניין במספר זה כי הוא מסוגל לזיכרון [ויעו' ג"כ בשו"ת חתם סופר (אורח חיים סימן כ): "ע"כ נ"ל דדברי ר' יוחנן בנויים על מה דאמרינן בש"ס דילן בחגיגה ט' ע"ב אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד, וכן הוא מפורסם ומקובל שהשונה מאה פעמים ואחד לא במהרה הוא שוכח", ומבאר בזה עניין ל' יום בהזכרה שע"ז מתרגל לומר כראוי, ומוכא במשנ"ב (ס' קיד סקמ"א), ויעו' עוד בהקדמת הש"ך ליו"ד שהיה לומד כל דבר מאה ואחד פעמים, מכ"ז מבואר דפשיט"ל שיש משמעות למספר הזה ולא לחינם נקטו מספר זה, אבל לכא' כולו מודו שא"ז הפשוט הפשוט בדברי הגמ'.

כל הפירושים מתאחדים זה בזה

ויש להוסיף ולהמתיק על פי מה שמוכא בשם הבעש"ט שהכוונה אינו דומה השונה מאה פעמים, למאה פעמים ואחד, דהיינו שלומד את המאה פעמים עם יחידו של עולם [וזה מתאים ג"כ לפשטות העניין בגמ' שהוא לומד יותר מהרגילות, כי לומד לש"ש וע"כ אינו נעצר במאה פעמים, כי הוא רוצה להיות דבוק בהש"ת ע"י הלימוד שזה בחי' מאה פעמים ואחד, נמצא שגם בחי' לימוד מאה ואחד כפשוטו הוא ג"כ בבחי' זו כי הוא רוצה להיות דבוק בהש"ת, וזה מתאים ג"כ לעניין המבואר כאן בדברי רבינו שהוא מסוגל לזיכרון וע"כ הלומד ק"א פעמים כוונתו להיות דבוק בתורה שלומד ולזכור הלימוד היטב כדי להיות

יָדַע וכו' פִּי צִיצִית שְׁמִירָה לְנֹאפָה וכו', עַל שְׂכָם שְׁנִיהֶם, זֶה פְּחִינַת צִיצִית וכו', וזֶה (פְּרָאשִׁית ל'ז), "הֲלֹא אֲחִיךָ רָעִים בְּשִׂכְבְּךָ", הִינִי בְּחִינַת צִיצִית כְּנִל, שְׁחִיא שְׁמִירָה לְנֹאפָה, וְהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית שְׁחִיא בְּחִינַת יוֹסֵף, עַל בֶּן אִמֵּר יַעֲקֹב לְיוֹסֵף "הֲלֹא אֲחִיךָ רָעִים בְּשִׂכְבְּךָ" שְׁחִיא בְּחִינַת שִׁדָּךְ "לָכֵה וְאַשְׁלַחךָ אֲלֵיהֶם".

הלא אחיך רועים בשכב

רבינו מבאר בזה את מה שיעקב אבינו שלח את יוסף לשכב, על פי מה שמבואר לעיל שציצית הוא בחי' שמירת הברית שהוא בחי' יוסף, וזה מרמזו בתיבת שכב שהוא בחי' ציצית, וע"כ שלח יעקב אבינו את יוסף לשכב שהוא בחינה שלו.

והנה באמת הדברים סתומים והתמומים, מהו עניין שליחה זו לשכב כדי לתקן את עניינו ובחינתו, ובפרט שהלשון שכב כאן הוא שם עיר, והרמז לעניין הציצית הוא לכא' רחוק מאוד, כי כל עניין זה שהציצית רמזו בבחי' שכב,

דבוק בחי', וא"כ הלימוד הזה עצמו הוא בחי' אמונה, וע"כ הוא זוכה באמת לזכור הלימוד למעלה מן הטבע כי הוא עולה לשורש הזמן שהוא למעלה מהזמן והשכחה.

וישם המלך אחשוורוש מס על הארץ

והנה מבואר בדברי רבינו שהשכחה היא בחי' מס שהוא בחי' מאה, ויש לציין בזה דבר נפלא שכתב בספר יקרא דשבתא ז"ל "כי קדושת שבת הוא בחינת נסים ביטול השכחה. אך תיכף אחר שנסתלק קדושת שבת אז הסטרא אחרא רוצה להתגבר עוד הפעם ולהמשיך שכחה לשכוח לגמרי ח"ו בהארות הקדושות והנפלאות שזוכה כל אחד מישראל לקבל בשבת כל אחד כפי בחינתו. שזה בחינת מה שאמרו רז"ל זכרוהו מאחד בשבת. כי צריכין לקשור היטב בלבו נעימות קדושת שבת קדש עד שיוזכור אותו מאחד בשבת ותיכף שחלך לו השבת הוה יתגעגע וישתוקק לקדושת שבת הבא אחריו וזה גם כן בכלל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות. כי אז בוודאי היה זוכה לקבל קדושת שבת הבא בתוספת הארה יתרה ביותר, אך דרך הסטרא אחרא שתיכף אחר שבת רוצה להשכיח את הכל על ידי שר של שכחה הנ"ל. שזה בחינת מה שבסיום מגילת אסתר שהיו אז נסים גדולים ונוראים כאלו. מסיים וישם המלך אחשוורוש מ"ס על הארץ היינו שהתגברה הסטרא אחרא להטיל שכחה להשכיח את כל הנפלאות שנעשו אז. שזה בחינת מ"ס שר של שכחה. אך וכל מעשה תקפו וכו' הלא הם כתובים על ספר וכו'. כי הכתב בספר הוא בשביל לבטל השכחה כמו שכתוב כתוב זאת זכרון בספר וכמבואר במקום אחר", והוא נפלא מאוד שהמס הזה זה מה שקליפת אחשוורוש משכיח מאיתנו בכל פעם את עוצם הניסים והנפלאות שאנו רואים בכל פעם.

ויש להמתיק בזה שע"כ הוא נקרא "מס" כי זה עצמו כל בחי' המטרות שיש לאדם בענייני העוה"ז, שרובם הם ע"י בחי' מיסים ותשלומים שצריך לשלם וזה עיקר מה שמפיל את האדם למטרות ולתחת הזמן אבל כשאדם מתעלה לבחי' אמונה כי יודע שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו ועי"ז אינו דואג כ"כ, עי"ז הוא ניצל מבחי' המס ועולה לבחי' למעלה מן הזמן והטבע.

היינו על פי הפסוק וישימו על שכבם שניהם, ששם ויפת הניחו את השמלה על שכבם שזה בחי' ציצית, ובאמת עצם הדבר ששכבם הוא בחי' ציצית הוא חידוש כי לכא' הוא רק דבר צדדי שהניחוהו על שכבם, אבל עכ"פ עוד אפשר קצת להבין שמו"ס המדובר כאן על ציצית שעל השכבם, אבל כאן רבינו ממשיך ומקשר זאת לעניין שכבם שאין משמעותו כלל לשון שכבם ובוודאי אין מוזכר כאן בהדיא עניין ציצית, [ואמנם בפשטות מוצאים אנו הרבה בדברי רבינו"ל בחי' זו של דרשה, אבל בוודאי הדבר אומר דרשני].

ללכת עם תורה \\\ המשך בעמוד 8

הודעות נחוצות:

קו העדכוני (הודעות) של 'חניכי הישיבות' – ברמלב: 02-594-78-57.

הכניסה לקו חופשית. מומלץ להצטרף לרשימת הצינתוקים בפל' המופיע מטה.

כל אחד נציג!

בכדי שהעלונים יבואו ליעדם דרושה 'הפצה רוויה', כלומר כל אחד מוזמן להיות מפיץ בעיר שלו \ בשכונה

שלו \ בישיבה שלו, כך שעם הזמן ההפצה 'תכסה' את כל הארץ. צור קשר: 054-848-73-17

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

בדורנו אנו עדים ב"ה לתופעה ההולכת ומתרחבת של בני ישיבות אשר התחנכו בישיבות ליטאיות, המתקרבים בשלב מסוים של חייהם לדרך ברסלב, ומוצאים בה טעם נפלא. והנה לאנשים שאינם מכירים מבפנים את שני הדרכים ומסתכלים על הדברים מבחוץ, שני הדרכים עלולים להיראות כביכול כסותרות זו את זו באופן שכמעט אי אפשר להפגיש ביניהם. אולם לאמיתו של דבר, מי שמכיר ומתבונן יותר לעומק, יודע שיש בין שני הדרכים הרבה נקודות מקבילות ומשלימות, והחיבור ביניהם מהווה קרקע פורייה שמאפשר צמיחה מיוחדת. ברצוננו להתבונן במאמרים הבאים בכמה נקודות השייכות לענין זה.

מאמר ד

היצמדות להלכה על פי דרך ברסלב

נתחיל בענין של היצמדות להלכה כפשוטה.

אפשר לקבוע שכנושא הזה התפיסה של ברסלב זהה לגמרי לתפיסה הליטאית, שלפיה אין שום מקום לזוז מההלכה הפשוטה מחמת שום חשבון של תוספת כוונה, או השגה פנימית, או כל סיבה אחרת שאינה הלכתית מובהקת, והענין הזה מופיע בהרבה מקומות בספרי ברסלב וגם הונגה כך בפועל אצל חסידי ברסלב, ונזכיר כמה אמרות בנוגע לכך.

ידועה אמרתו של מוהר"ן זצ"ל שאמר לאחד התלמידים: יוכל הנך לקמט את ספרי כפי רצונך (כלומר, לומר בו פרושים כלבבך), אולם אל תפגע בסעיק קמן שבשולחן ערוך. והנה רביה"ק מוהר"ן לא המעיט בערכו של ספרו כלל וכלל, ואמר עליו שבחים מופלגים כידוע, ואף על פי כן, ראה להגיש שדבר ראשון צריך לשמור על כל סעיק קמן בשו"ע בלי לזוז ממנו מאומה, וחשש על ענין זה יותר ממה שחשש על הבנת ספרו כראוי, משום שראה בשמירת שו"ע בסיס הכרחי לכל היהדות.

ואכן, כידוע אהת מההנהגות שציווה מוהר"ן על תלמידיו חוק ולא יעבור היא ללמוד בכל יום שו"ע, כאשר המטרה בזה היא בראש ובראשונה להיות בקי בהלכה היטב ולא לעבור הלילה על שום הלכה.

ובנוגע לנידון של איחור זמן תפילה בשביל תוספת כוונה בתפילה או מחמת סיבות אחרות, שהיו כמה מצדיקי החסידות שנהגו בהנהגה זו, התבטא מוהר"ן באופן נרחב ואמר (חיי מוהר"ן אות תפו): 'הצדיקים שוגים בזה כמה שמאחרים זמן תפילה'. כלומר, שמוהר"ן אף שידע את הסיבות שהיו לאותם צדיקים בכך, לא הסכים אתם בזה, וסבר שקיום ההלכה כפשוטה עומד מעל כל השיקולים הללו.

וכאשר שהה מוהר"ן בגליציה נזדמן לו לראות רב חשוב המתפלל בהתעוררות עצומה, והדבר היה לאחר זמן תפילה, ואמר על כך מוהר"ן: 'הרי זה אתרוג קורפיני [מין אתרוג משובח שמוצאו מקורפון], אבל הוא כהנוכה... ודברים אלו דומים ממש בסגנונם למה שכתב בנפש החיים (בפרקים שלפני שער ד, פרק ד) על כגון זה: 'זכי מאי נפקותא בין זה למי שהיה תוקע שופר בכוונה עצומה ליל ראשון של פסח במקום מצות אכילת כזית מצה, ואוכל הכזית מצה בראש השנה, ומתענה בערב יום הכפורים, וכיום הכפורים נוטל לולב במקום מצות עינוי, ואיה מקום לתורה'.

ובאופן כללי, מוהר"ן כתב בכמה מקומות מה ששמע מרבי"ל שהזהיר לא לפסוק הלכה על פי השגות בקבלה, אפילו אם הם השגות אמיתיות, אלא הלכה יש לפסוק רק לפי דרכי הפוסקים.

וכאשר הרה"ה רבי הירש לייב ליפל זצ"ל שהיה מקורב להפ"ן חיים שאל אותו אודות התקרבות לחסידות, השיב לו הרה"ה: אם הפ"ן הנך להתקרב לחסידות, תתקרב לחסידי ברסלב היות והם שומרים את השולחן ערוך ומקיימים את הכתוב בו (ספר שבחו של צדיק עמוד שיד מפי בעל השמועה).

וענין זה משתלב היטב עם גישתו הכללית של מוהר"ן לעבודת ה', שלפיה האמונה הפשוטה ועשיית מעשים בפשטות עומדת בבסיס הכל, וזיהדות הפשוטה, דהיינו קיום המצוות ומנהגי היהדות בפשטות הינה הבסיס הרחב שרק עליו אפשר לבנות עבודת ה' פנימית, כמבואר היטב בדבריו במקומות רבים.

ולכן לא מצאנו בברסלב [כמעט] ששמו דגש על כל מיני 'הנהגות' מעבר להלכה הפסוקה כמצוי בקהילות רבות, אלא ההנהגה למעשה היא מה שכתוב בשו"ע ובפוסקים, ומה שיש לנו בספרי ובמסורת ברסלב הם רק רעיונות ועצות נפלאות הנוגעות לפנימיות עבודת ה'.

ובדאי לא באנו לומר שכל הישורה של ברסלב היא שצריך והשוב לשמור שו"ע, שכן את זה אמנם ידענו גם לפני ברסלב, ועיקרה של תורת ברסלב באה ללמד דרכים ועצות נפלאות כיצד להחיות את השו"ע ולקיים את הכתוב בו כיתר שמהה, התלהבות, אמונה, דבקות, וגם כיצד להתחזק בשמירה בפועל של השו"ע, ומה שבאנו לברר בנוגע לעניינינו הוא שיש הפיפה מודלמת בין התפיסה הליטאית לתפיסה הברסלבאית ביחס לתוקף המוחלט שיש לפסקי הלכה, ושאינן מקום להגמיש אותם מחמת שיקולים שאינם הלכתיים, אפילו אם הם מגיעים מרצון טוב וקדוש. וכבר אמר רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל שחסידי ברסלב עובד ה' באמת יכול להיראות בסדר יומו כמו יהודי עובד ה' רגיל, שיש לו סדרי תורה ותפילה וכו' כרגיל, ואין ניכר עליו דבר שונה מצד הנהגתו החיצונית, אלא שהכל נעשה בחיות ובעירה פנימית, שזהו עיקר המכוון של דרך ברסלב.

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן - זה דרך חיים!!

הסתובבת כמו סביבון עד שמצאת את העלון?

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ₪ לחודש. הפשו: עלמא דאורייתא. \ המנוי על-דעת המערכת! \ לברורים: 054-848-73-17

בשכם מתגלה שכל דבר וכל מקום יש לו שורש

ואולי יש לכאור קצת שאדרכא, זה עצמו מהות העניין, כי עיקר בחי' ציצית הוא עניין זה של תיקון העיניים לידע שהכל הם רזין עילאין שזה עיקר בחי' שמירת הברית וכו"ל, וזה מתגלה בעניין זה של שכם, שהתורה מדגישה שהליכת יוסף היתה לשכם, אע"פ שעיקר עניין המכירה היה בדותן, אלא ששורש העניין התחיל בשכם.

וכך מתבאר בדברי הגמ' במסכת סנהדרין (דף קב ע"א) וז"ל הגמ' שם "ויהי בעת ההיא וירבעם יצא מירושלים וימצא אתו אחיה הישילוני הנביא בדרך והוא מתכסה בשלמה חדשה, תנא משום רבי יוסי עת היא מזומנת לפורענות, בעת פקדתם יאבדו תנא משום רבי יוסי עת מזומנת לפורענות, בעת רצון עניתך תנא משום רבי יוסי עת מזומנת לטובה, וביום פקדי ופקדתי עליהם המאתם תנא משום רבי יוסי עת היא מזומנת לפורענות, ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו תנא משום רבי יוסי עת מזומנת לפורענות, וילך רחבעם שכם כי שכם בא כל ישראל להמליך אתו, תנא משום רבי יוסי מקום מזומן לפורענות, בשכם עינו את דינה, בשכם מכרו אחיו את יוסף, בשכם נחלקה מלכות בית דוד".

ומבואר שהכל מתייחס לשכם, ועוד מבואר שיש בחי' של "מקום המוכן לפורענות" ועל דרך זה עת המוכנת לפורענות או לטובה, והנה בוודאי אין איתנו יודע עד מה, אבל עכ"פ המובן מזה שכל מקום זומן יש לו שורש גבוה מאוד, וע"כ יש בחי' מקום המוכן לטובה או לפורענות ובוודאי פשוט שהכל בהשגחה פרטית ומדוקדקת ולא ח"ו שהמקום גורם דבר שלא נגור, אבל בהשגחתו יתברך שהעניין הזה קורה דייקא בזמן או המקום הזה, כדוגמת מה שכתב"ב היה חורבן שני בתי המקדש והתחלת המא המרגלים, ולעומת זאת כליל המדר היה הרבה ניסים, וממילא עניין זה של שכם, שהוא בחי' הגילוי

הזה שהמקום יש לו שורש ונעל כן הוא מתייחס לשכם ולא לדותן, זה עצמו בחי' תיקון העיניים שהוא בחי' הציצית, וע"כ מובן קצת מה שמרומז בזה עניין הציצית.

לכה ואשלחך אליהם

ובזה יתבאר ג"כ מה שלכא' קשה שהרי עדיין לא היה כל עניין זה של הניסיון של יוסף הצדיק, ולמה כבר נחשב בחי' שמירת הברית הבהינה של יוסף, אלא שעיקר שמירת הברית הוא לא רק בעת עמידה בניסיון, אלא בעניין זה של תיקון העיניים לקשר כל דבר לשרשו העליון, וזה כבר היה ליוסף וואדרכא זה מה שנתן לו את הכח לעמוד בנסיונות, וזה עצמו מה שיוסף הלך לשכם מחמת צווי אביו ואף שידע שאחיו שונאים אותו, שלכא' היה לו לומר לאביו שאין מתאים כ"כ שילך עכשיו, אבל הוא לא הסתכל ע"ז כי היה חי עם אמונה ברורה ופשוטה שהכל בהשגחתו יתברך ובכל דבר יש רזין עילאין, וממילא לא עשה שום חשבונות ונבאמת נתברר שהכל בהשגחה העליונה כי לצורך תיקונו השלם הוכרח לעבור דייקא עניין זה ורק ע"ז זכה לשלימות מידתו ועניינו.

וזה מה שיעקב אבינו שלחו לשכם, ואמר לו הלא אחיך רועים בשכם, אבל באמת זהו בחינה שלך, כי אתה יודע עניין זה שהכל מלא רזין עילאין וע"כ לכה ואשלחך אליהם וואולי יעקב אבינו נתכוון לשלחו ללמד לאחים עניין זה, ואח"כ היה מה שהיה, ובאמת מזליה חזי כי באמת שם היה בחינה שלו שהוא בחי' שמירת הברית, הן כפשוטו, כי הרי שם היה התגברות תאוות ניאוף מחמת מעשה שכם עם דינה, ויוסף הכניע את כח הקליפה שם וע"כ נקבר בשכם, והן את כח האמונה שהיה ליוסף הצדיק שזה ג"כ שייך לעניין שכם שמגלה איך הכל בהשגחה פרטית ומלא רזין עילאין.

חבורות ושיעורים למקורבים! ||| לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'הניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא הפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוה"ר	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר???
הגיע הזמן שנבין - - - לימוד הזוהר מביא את
המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קבו.):
"ומשום שעתידים ישראל לטעם מעין החיים, שהוא
ספר הזוהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!"
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם
הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
משלוח חנם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי
בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי
יתפשט בלבבות האנשים
המתמידים בעבודתם
כאנשי ליטא!!"

(שייזו שרפי קודש' זו"ב, סימן זו"ר)

התורה הקורבנים

בס"ד גליון סד' פרשת מקץ ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורן של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

האירוע הגדול של השנה: הכנות קדחתניות לקראת יריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית \\\ שעות משנות עולם!

התרגשות רבה בקרב כל שוהרי תורת רבינו ותלמידיו לקראת יריד הספרים הענק וההילולא המרכזית והמסורתית שתערך שוב במוצאי עשרה בטבת בני ברק.

זה כבר הפך למושג ושם-דבר כברסלב, אך השנה היריד הולך להשתדרג עשרת מונים מכל השנים הקודמות.

הן בהפקת היריד - ספרים מגוונים מכל ההוצאות, במחירים מוזלים ליריד. הן בהפקת האירוע הענק - שיכלול שיעורים מגדולי משפיעי אנ"ש לצד מיטב המנגנים והמשוררים. ועוד תכניות רבות שייחשפו במהלך השבועיים הקרובים.

לכל פניה בעניין היריד ניתן לפנות לאימייל: verid148@gmail.com

או להשאיר הודעה בקו היריד 03-711-32-33.

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם ההכנות ליריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית שיתקיימו בבני ברק; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - ממישיכים עם תורה זו; במדור הבהיר שער ברסלב נמשיך בסידרה החדשה והנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? והשבוע: לימוד תורה במשנת ברסלב. ולסיום - מדור קוראים כותבים - מאמר חיוזק נפלא מאחד הקוראים הנכבדים.

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשיעור רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

חדש! ניתן לעשות מנוי שבועי לעלון דרך מכשירי 'קהילות' בבתי הכנסת. קופת 'עלמא דאורייתא'.
בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה! העורך

פשט
ופנימיות

❖ ❖

עמוד 2

ללכת עם
תורה

❖ ❖

עמוד 4

שער
ברסלב

❖ ❖

עמוד 7

קוראים
כותבים

❖ ❖

עמוד 8

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת מקץ ולשבוע פרשת ויגש						
יום	חדש כסלו \ סבת	הדף היומי מסכת נדה	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ז \ ח	העמוד היומי ביוה"ק תיקוני זוהר
ז	ל	טו	חזרה	כ.	ו	קכא:
א	א	טז	תנ, ד-ו	כ:	ז	קכב.
ב	ב	טז	תנ, ו	כא.	ח	קכג:
ג	ג	טט	תנ, ז	כא:	ט	קכד.
ד	ד	ע	תנא, א	כב.	י	קכה:
ה	ה	עא	תנא, א-ב	כב:	יא	קכז.
ו	ו	עב	חזרה	כג.	יב	קכז:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ הצדיק – בירור האמת מהשקר ~

ד. עניין הנוכה מרומז בתורה בפרשת מרגלים, בפסוק "סלח נא לעוון העם הזוה כגודל חסדך וכאשר נישאת לעם הזה ממצרים ועד הנה", שבאמצעו מרומז 'הנוכה' בראשי תיבות. וצריך ביאור הקשר בין הנוכה לבין המרגלים. וגם צריך להבין מדוע בחר יוסף בדווקא להשדם כ'מרגלים'.

ביאור הפשט

בדברי הרמב"ן מבואר שיוסף ידע שהחלומות צריכים להתקיים כי הם כמו נבואה. והנה היו שתי חלומות; בחלום הראשון – השתחוו כל האלומות של האחים לאלומתו של יוסף, ובחלום השני – השתחוו לו השמש והירח והכוכבים. ומרומז בזה שתחילה ישתחוו האחים ליוסף בלא לדעת שהוא יוסף, אלא רק משום שהם צריכים לתבואתו. ורק כפעם השני ישתחוו ליוסף בעצמו, דהיינו מתוך ידיעה שהוא יוסף.

ולכן בתחילה לא היה יכול להודיע לאחיו שהוא יוסף וגם לא לאביו, שעל ידו ממילא יוודע לאחים, עד שישתחוו לו תחילה בחוסר ידיעה. וגם כשהגיעו עשרה אחיו והשתחוו לו לא היה בזה די, עד שיביאו את בנימין וישתחוו לו כל האחד עשר אחים בחוסר ידיעה. ורק אחר כך היה יכול להתגלות, ואז ציווה להם להביא את אביו, כדי שיתקיים החלום השני.

באור החיים הקדוש מבאר, שיוסף לא ידע מה בלבם של אחיו עליו, האם עדיין שונאים אותו ויכולים הם ושלום להורגו. ולכן לא הודיע לאביו כדי שלא יוודע להם ויבואו להרגו, וגם כשבאו לפניו היה צריך לבדוק עד ששמע אותם בפירוש מתחרטים על מכירתו, ועדיין רצה לבדוק מה היחס שלהם לבנימין אם מקנאים גם בו, ולכן ציווה להם להביא אותו והכנים בדווקא אצלו את הנביע כדי לבדוק זאת, ורק כשראה שלכם שלם עמו ועם בנימין – אז התגלה להם.

ובספ"ק קדושת לוי מבאר שכל זה היה מחמת רחמנות עליהם. והיינו שידע בבירור שהחלומות צריכים להתקיים ואחיו יצטרכו להשתחוות לו, וכדי שלא ירגישו ש'ניצח' אותם – עשה תחבולה שישתחוו לו כלי ידיעה שהוא יוסף, ובוזה לא היה להם הרגשת הבושה ש'ניצחו'. (ומטעם זה גם לא סיפר לאביו כדי שלא יוודע להם). ורק אחר כך נתגלה להם.

ובפירושו 'כלי יקר' מבאר שכל הסדר שעשה להם היה כדי לתקן את פגם המכירה, ולכן עשה להם מדה כנגד מדה כל מה שעשו לו. ולכן חשד אותם כמרגלים כנגד מה שחשדו בו שהוא מרגל עליהם, וגרם להם פחד מות כנגד מה שרצו להורגו והשליכו אותו לבור, ונתן להם הרגשה של עבדים (בסיפור הגביע) כנגד מה שמכרו אותו לעבד, וכן מפרט שאר הדברים. (ובספ"ק מבואר עוד, שאם היה ממושיק לייסרם עוד מעט – היה מתקנם לגמרי, אלא שמחמת תפילתו של יעקב אבינו ז"ל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש נכמרו רחמיו עד שלא היה יכול להתאפק והוכרח להתגלות להם, ולכן לא נגמר תיקונם לגמרי, והיה צריך עשרה הרוגי מלכות).

ביאור הפנימיות

בפנימיות העניין והמתבאר בספר ליקוטי הלכות, מתגלה כאן עוד חלק בתפקידו של 'הצדיק'.

העולם נמצא תמיד במצב של 'תערובת'. החל מכריאת העולם שהיה אז 'שכירת הכלים' ועל ידי זה נעשה תערובת בין 'הפנימיות' שהוא האור האלוקי שיש בכל דבר לבין 'החיצוניות' שהוא הגשמיות שמכסה אותו. ואחר כך מחמת הטא אדם הראשון התגבר יותר התערובת, ונעשה ערכוב גדול בין טוב לרע.

והאדם, במשך כל ימי חייו – עומד מול התערובת הזאת, וצריך להפש את האמת הנמצאת בתוך התערובת הזאת, ול'כרר' אותה מתוך השקר. וזה הוא

אחר שהתחיל בפרשת וישב לעסוק בסיפור עניינו של יוסף הצדיק, ממשיך בזה בפרשה זו פרשת מקץ (וכן אחר כך בפרשת ויגש ופרשת ויחי).

בפרשת וישב נתבאר בהרחבה הטעם שהרחיב הפסוק כל כך בסיפורו של יוסף הצדיק, יותר מכל האבות, ותמצית העניין הוא שאמנם האבות הם יסודות האמת, אבל הקיום של האמת הזה עומד על 'צדיק יסוד עולם' שהוא הכה שמחבר בין האמת לבין המציאות (אחיד שמויא וארעא), ויוסף הוא המרכבה למדה זו של 'יסוד-צדיק', ולכן מאריך הכתוב כל כך בעניינו.

והנה סיפור זה נחלק לארבע פרשיות, כשכל אחד מהם הוא חלק נוסף ולימוד נוסף בעניינו של יוסף, וביסוד החשוב הזה של מדת 'הצדיק'. ולכן נמשיך ללמוד בדרך זה אף את הפרשה הזאת פרשת מקץ, וכן את הפרשיות הבאים בעז"ה.

* * *

בפרשת וישב נכתב באריכות סדר 'הירידה' של יוסף, כאשר בתחילת דרכו היה בן חביב אצל אביו, והלם את החלומות שעומד למלוך, ומשם ולהלן מתחיל סדר שהולך ויורד עוד ועוד – קנאת האחים, מכירתו לעבד, ירידתו למצרים, ועד תכלית הירידה שנכנס לבית האסורים, וגם שר המשקים שהיה צריך להזכירו לטובה, שכה אותו ובוזה מסתים הפרשה (ובאמצע הפרשה מסופר אף ירידתו של יהודה).

לעומת זאת בפרשת מקץ מסופר סדר 'העלייה' של יוסף, כאשר ברגע אחד יצא מבית האסורים ובתוך יום אחד עלה להיות שני למלך ולהיות השליט והמשביר לכל עם הארץ, כשבהמשך מתקיימים החלומות שחלם ואחיו השתחוו לו אפיים ארצה. ויש כאן כמה עניינים הטעונים לימוד כדלהלן (ובפרשת ויגש יתבאר אי"ה החיבור בין יוסף ליהודה, ובפרשת ויחי עניין י"ב השבטים).

והנה בדרך כלל קוראים פרשה זו בימי החנוכה, ובוודאי יש קשר בין הדברים, וכפי שנתבאר הרבה בספרים הקדושים בכמה דרכים, וגם עניין זה יתבאר להלן בעז"ה.

* * *

התמוהות שיש בפרשה זו:

א. עניין החלומות. דרכו של יוסף רצוף בחלומות, החל משני החלומות שחלם בעצמו, ועד החלומות של שר המשקים ושר האופים, ובעיקר חלומו של פרעה, כשיוסף הצדיק הופך להיות 'פותר חלומות'. וצריך להבין בכלל מה עניינו של 'החלום', ומדוע עניין זה מודגש ביותר אצל יוסף הצדיק.

ב. מה עניין שנות הרעב ושנות השבע שעליהם חלם פרעה, מדוע היו צריכים להיות, ובפרט שלבסוף לא נתקיימו לגמרי, אלא היו רק שנתיים רעב ולא יותר (כמו שכתב רש"י). ואמנם מתוך כך נתגלגל הדבר שיצא יוסף מבית האסורים, והתמנה למשנה למלך. אך זה בעצמו צריך להבין איזה חכמה ובינה יתירה ראה בו פרעה שהחליט למנותו למלך ואף שהיה עבד ועברי שלפי חוקי מצרים אינו ראוי למלוכה (כמו שפירש"י).

ג. הנהגת יוסף עם האחים תמוהה מאד, מדוע העלים עצמו מהם והתנכר עליהם בכזה אכזריות, כשהוא חושד אותם כמרגלים, וגרם להם פחד מות כשהחזיר להם כסף, ולאחר מכן אף שלא להניח אצלם הגביע שלו, וצריך להבין מדוע עשה כן. כמו כן צריך להבין מדוע לא הודיע ליעקב אביו את מקומו וגדולתו, כשבוודאי ידע או שיער גדול צערו ואבלו של אביו.

תמצית תפקידנו – לברר את הטוב מתוך הרע, הן על ידי קיום מצוות, הן על ידי הזהירות מעבירות, והן ובעיקר על ידי דברי הרשות, שצריך להתעסק בהם על פי התורה, ולברר בהם את הטוב מן הרע.

הנקודה היחידה שלא שלט בה תערובת – היא נקודת היסוד. נקודה זו היא נקודת האמת שלא שלט בה השבירה, ואין שם שום ערבוב, אלא רק סולת נקיה ברורה ומבוררת (ראה ליקוטי מוהר"ן סימן לד), וממנה נמשך כח התיקון והכירור לכל העולם.

נקודת היסוד הוא ה'צדיק יסוד עולם' – שהוא מחובר לגמרי לנקודת האמת, בלי שום סטייה ותערובת. ולכן רק על ידי החיבור אליו – יכולים לאחוז בנקודת האמת, ולהינצל מכל הערבוב והשקר, ולהצליח לברר את הטוב מן הרע. ונקודה זו ישנה בפרטיות אצל כל אחד, כי כל אחד יש בו 'נקודת צדיק' שאין בהכרח, וכל תפקידו במשך ימי חייו – הוא להגיע אל הנקודה הזאת, שעל ידה הוא מגיע לנקודת האמת ונהדרך להגיע לנקודת הצדיק הפרטית, היא על ידי החיבור אל הצדיק הכללי.

* * *

והנה עיקר הערבוב מתבטא בחלום. כי בזמן שאדם ניעור – יש בידו כח לשלוט על מחשבותיו, ולבחון מה טוב ומה רע, מה אמת ומה שקר. אך כשהוא ישן – המחשבה פועלת בלי שליטה, וכל הדמיונות והערבובים שולטים שם שליטה בלי מיצרים. עד שגזרו אומר חז"ל ואמרו (ברכות סא) "אין חלום בלי דברים בטלים".

הכח 'לפתור' את החלום – הוא רק על ידי הצדיק, שהוא 'מבורר' לגמרי, והוא מבחין מיד מה נכון ומה הבל, ופותר אותו על מתכונתו. ולכן יוסף הצדיק הוא זה שהיה יכול לפתור חלומות, הן לשר המשקים והאופים והן לפרעה. ולכן גם החלומות שלו בעצמו – לא היו חלומות של הבל, אלא חלומות ברורים ונכונים, שהם בכחינת נבואה.

וזה עניין שנות השוכע והרעב, שמרמזים על האמת והשקר. ובדרך כלל עולם אינו לא במצב של 'שבוע' ולא במצב של 'רעב', כי האמת והשקר מעורבים. אך כאן הגיע זמנו של יוסף להיות השליט ולברר את האמת מתוך השקר, ולכן נפרד ה'שבוע' מה'רעב' ונתגלה בכירור מה השקר ומה האמת, וכיצד על ידי האמת (שנות השבע) יכולים להחזיק מעמד גם בתוך השקר (שנות השבע). ולכן גם לא נתקיימו למעשה שבע שנות הרעב, כי כשהגיע למצרים יעקב שהוא עמוד האמת נתבטל לגמרי השקר שהוא הרעב, ויש עוד להרחיב בזה בעניין החילוק בין יעקב שמבטל לגמרי את השקר, לבין יוסף שמלמד איך להחזיק מעמד בתוך השקר, ואין כאן מקומו.

* * *

ההיפך הגמור מהכירור – הוא המרגלים.

על המרגלים נאמר ש"הקדימו פה לעין" מחמת ש"אמרו בפיחם מה שלא ראו בעיניהם". ולכאורה אין זה נחשב 'הקדמת' פה לעין, אלא רק פה 'כלי' עין. אלא שבאמת 'ראו' את מה שאמרו, אך הטעם ש'ראו' כן הוא מחמת ש'אמרו' כן. כלומר: הם ראו את מה שהם רצו לראות, ולא את האמת. וזה ההיפך הגמור מהכירור – כשתחת לחפש מה האמת, מהליטים לכתחילה לראות את השקר.

ולכן אמר יוסף לאחיו הקדושים: אם אינכם רוצים לקבל עליכם את מלכותי, לא יהיה לכם דרך לברר את האמת מתוך השקר, וסופו של דבר יהיה שתפלו לגמרי להיות 'מרגלים' שרואים רק את השקר. ולכן התיקון שלכם הוא דווקא להשתחוות אלי, דהיינו להתחבר אלי ולקבל ממני את כח הכירור.

ולכן דווקא בפרשת מרגלים מרומז עניין הנוכה. כי עניינו של 'יון' הוא 'שהחשיכו עיניהם של ישראל', דהיינו שלא הניחו להם לראות את האמת, אלא רק את השקר החיצוני כמו המרגלים. ובתפילתו של משה רבינו אצל המרגלים שביקש 'מלח נא לעון העם הזה' נרמז שיהיה לזה תיקון, שהוא אור החנוכה, שמרמז על אור הצדיק שמגלה את האמת בתוך החושך.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של

רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים ופנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 – לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4-5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

תרומות באשראיך!

מעוניין שהעלון

ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה

שלך!

ניתן לתרום דרך

'קהילות' בקופת

'עלמא דאורייתא'.

או דרך קו 'חניכי

הישיבות' – ברסלב,

בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים

נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מהותו של פרעה הוא שהרע משכיח את הטוב

הנה הלום פרעה הוא שהפרות הרעות בלעו את הפרות הטובות ולא נודע כי באו אל קרבנה, ועל דרך זה בשבליים, המובן מזה שחלום זה זהו מהות עניין פרעה, שהתגברותו הוא בבחינה זו שמתגבר כח הרע באופן שלא נודע כי באו אל קרבנה, והיינו כי באמת השי"ת עושה עמנו ניסים ונפלאות בכל עת, אבל קליפת פרעה (שהיא שורש כל הקליפות) משכיחה את כל הניסים, ומכסה הכל בדרך הטבע, עד ששוכחים מכל הטוב.

ועל דרך זה מבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות הלכות הודאה הלכה ו אות למ): 'פי פרעה שהוא מקל מצרים שהוא גלות הראשון, שנמשך מהטא אדם הראשון, שאז נמשך עצבות, סמך דמותא, בחינת בעצבון תאכלנה וכו' עד שובך אל האדמה וכו'. ועל כן ראה פרעה ששבע פרות הרעות בולעים שבע פרות הטובות. וכן שבע שבלים וכו' עד פי באו אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה, שמתגבר העצבות והיגון על הטוב שהוא בחינת שביעה וברכה בחינת שמחה, כמו שפרש רש"י בפסוק לָשׂוּ כָרִים הַצֵּאן וְעִמְקִים יַעֲמֹפוּ

בר יתרועעו אף ישירו - תרועת שמחה, וכן פרש בקומם אחר. אכל בחינת שבע שני הרעב שהוא התקף בחינת יללה ועצבות כמו שכתוב ביואל בגזרת הרעב, כמו והלילו וכו' הלילו על הפה ועל שעורה וכו', מתגבר כל כך עד אשר הם רוצים להבליע ולהעלים שמחת ישראל לגמרי, בבחינת ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה שזה עקר אריכת הגלות, ועל פי תורה זו יבואר שהוא משכיח את הניסים.

עצת יוסף לזכור את שבע שני השבע גם בשבע שנות הרעב

ויוסף הצדיק עיקר עצתו הוא בהיפך ממש, לשמור את כל השבע משבע שני השבע, ומזה לחיות בשני הרעב, היינו לזכור היטב את הניסים שנעשו עמנו בשני השבע, ועי"ז רואים גם בשני הרעב את הניסים תתאין שנעשים או, שבאמת הם אף יותר מאשר הניסים של שני השבע, אלא שמחמת הקושי והרעב, טבע האדם לא לראות כלל את הניסים, אבל ע"י שמתחזק לזכור את הניסים שנעשו עמו בימי השבע, שהם בחי' הניסים עילאין, עי"ז יוכל להתגבר ולהסתכל על האמת לאמיתו שהשי"ת עושה עמנו ניסים ונפלאות בכל עת.

עניינא דיומא ||| עניין הנוכה על פי תורה זו

החשיבו עיניהם של ישראל

ה] כי זה עיקר ההתגברות של קליפת יון, שבשונה משאר הגלויות שרדפו את ישראל בגשמיית ועשו להם צרות, בגלון יון לא היו גזירות על הגופות, רק על הנשמות, וגם בזה עיקר מלחמתם היה בדעת "שהחשיכו עיניהם של ישראל" (בראשית רבה פ"ב, סימן ד), לתת להם הרגשה כאילו הכל חשוך וסתם' ושלא ירגישו עוצם מעלתם, וזה מה שאמרו "כתבו לכם על קרן השור אין לכם חלק באלקי ישראל", "לכם" דייקא, כי זה היה עיקר מלחמתם להכניס בלב ישראל שאין להם חלק באלקי ישראל ואין להשי"ת הפי' בו, היפך אמונתנו הקדושה שהשי"ת יש לו נחת רוח עצום ונורא מכל תנועה קמנה של איש הישראלי, וכל זה נלחמו קליפת יון, ועי"כ הכנעתם היתה דייקא עי"י הנם הזה שנראה בחוש איך השי"ת כן הפי' בנו [מלבד מה שנראה בחוש שאין טבע כלל שזה גי' בחי' הכנעתם וכנ"ל].

מה העיקר גם פך השמן או גם הנצחון

ו] ובזה יתבאר מה שמצד אחד בתפילת 'על הניסים' מזכירים בעיקר את נצחון המלחמה, משמע שעל זה הוא עיקר קביעת ימי החנוכה, ולעומת זאת בכרייתא במס' שבת (דף כא ע"ב) נזכר רק גם פך השמן שדלק ה' ימים ונזכר עמדו בזה, ועל פי הנ"ל יתבאר באופן נפלא, כי אכן העיקר הוא נצחון המלחמה אלא שגמר "נצחון המלחמה" היה דייקא בנס פך השמן, כי המלחמה לא היתה מלחמה גשמית גרידא, אלא בעיקר מלחמה רוחנית על הדעת והאמונה, ועי"כ עיקר הכנעתם ונצחונם היה בנס פך השמן שבו נראה בחוש איך שהשי"ת רוצה בישראל ושואין שום טבע, וזהו הגמר והשלימות של נצחון המלחמה, ועי"כ נקבע החנוכה לדורות על נס זה [וזה שפירשי' על איזה נס קבעוה, כי לא כל נס עושים אותו יו"ט לדורות, אבל אחר שהיה נס פך השמן, הבינו הכו"ל שאי"ז נס בעלמא, אלא זה ממש בחי' גאולה מגלות יון, וממילא צריך לעשות בזה יו"ט לדורות כי בכל יציאה מאחד מהד' גלויות צריך לעשות יו"ט, שעניינו של היו"ט הזה הוא היפך הגלות שהיו בו, וכמו פסח על גאולת מצרים, ופורים על גלות בבל, כך החנוכה על גלות יון, ולעתיד יהיה יו"ט מיוחד על הגאולה כמובא, ועי"כ הוא דייקא כשראו שאכן היה כאן נצחון מוחלט שזה בחי' הכנעתם לגמרי, ועי"כ אע"פ שעדיין שלטה מלכות יון בעולם עוד הרבה שנים, אבל קליפת יון נכנעה, וזה בחי' הגאולה מגלות יון ודו"ק].

קיצור המאמר

א] כללות המבואר במאמר הזה הוא שעיקר הגלות הוא מחמת חסרון אמונה, ועיקר האמונה הוא בניסים, לידע שיש מחדש והוא מחדש דבר כרצונו, ועי"כ בכח התפילה לפעול ניסים וישועות, וצריך להיזהר מהאפיקורסים שמכסים כל הניסים בדרך הטבע, כי באמת יש בכל עת ניסים עילאין וניסים תתאין, אלא שהאפיקורסים מכסים הכל בדרך הטבע, וכשתכלה זאת ותתרבה האמונה אז יבוא משיח, ולאמונה זו זוכים עי"י אמת, שאמת הוא עי"י עצות הצדיקים וליך בדרך עצתם שעי"ז נחקק בו אמת, ולזה זוכים עי"י הציצית שהוא בחי' תיקון הברית והעיניים, וכמבואר בפנים כל זה באריכות.

כל עניין הנוכה הוא פרסומי ניסא

ב] והנה כל זה הוא ממש עניין החנוכה, שכל עניינו הוא 'פרסומי ניסא', להודיע שיש מחדש ובידו להחדש דבר כרצונו, ולגלות אמונתנו בנסים, הן בניסים הנגלים שהיו בחנוכה, והן בניסים הנסתרים שאנו מזכירים בהם מכה הניסים הנגלים.

יון הם האפיקורסים המכסים הניסים בדרך הטבע

ג] כי קליפת יון היא היא עיקר האפיקורסים המכסים כל הניסים בדרך הטבע, כידוע שזה כל עניינה של חכמת יון, להראות כאילו הכל טבע ח"ו, וזה היה הנס המיוחד בחנוכה שראו בחוש איך שאין שום טבע בעולם, וזה עצמו היה ההכנעה לקליפת חכמת יון שכל עניינה להראות כאילו הכל טבע.

נס החנוכה גילה את האמונה בניסים והכניע את קליפת יון

ד] כי כל עצת הרשעים שהוא בחינת זיהמת הנחש, שורש יניקתם הוא מבחי' חכמת יון, שכל עניינו להכניס בלב האדם כאילו כל החיים הם 'סתם' והכל 'טבעי', ובוודאי הם מלחזכיר שהשי"ת הפי' בעבודת התחתונים, וכל זה הוא זיהמת הנחש ממש, ובחנוכה חמל השי"ת עלינו ונתגלה כל זה בהיפך ממש, כי היה ניסים עצומים באתגליא, הן בנס פך השמן והן בנס נצחון המלחמה, וביותר נתגלה בזה עוצם האהבה שאוהב השי"ת את עמו ישראל ועוצם רצונו בעבודתם, עד שנעשה נס מיוחד כדי שיוכלו לקיים המצוה במהרה ובשלימות, שמכל זה נראה עוצם רציני ישראל לפניו יתברך, כי עיקר הנס לא היה מחמת הצורך שבו שהרי טומאה הותרה בציבור, אלא לגלות היבתם של ישראל, וזה עצמו גי' הכנעה עצומה לקליפת יון.

ז) וזה בחינת ההלל שאומרים בחנוכה שכולו סובב והולך על עניין זה של התגלות הניסים עילאין ותתאין, ועוצם כח התפילה לעשות ניסים, ומה שהשי"ת עושה עמו תמיד ניסים ונפלאות בכל עת.

הללו עבדי ה'

ומתחילים הללו עבדי ה', כי היסוד הראשון הוא להודות על עצם הדבר שאנו עבדי ה', שזה הנם הגדול ביותר, מה שעם כל ההתגברות הנוראה של זוהמת הנחש ועצת הרשעים שמתגברים בכל יום ובכל עת בהתגברויות חדשות עד אין סוף, ואעפ"כ עדיין זוכים אנו שגם בדור זה עדיין יש עבדי ה' בעולם שעכ"פ הפצים ומשתוקקים ומנסים כפי יכולתם לעבוד את ה' [ואף שנפלים וכו'] מ"מ משתדלים ומנסים להתחזק להתחיל מחדש, הרי זה עצמו נם גדול ונורא, וע"כ מתחילים בעניין זה את ההלל.

וכמו"כ עניין זה הוא יסוד האמונה, לידע שהשי"ת הפיץ בעבודתנו, כי זה עיקר העניין של האפיקורסים שמכסים כל הניסים בדרך הטבע, שהוא בעיקר מחמת שאינם מאמינים שאנו ראויים לניסים [ואמנם בסוף זה ג"כ מגיע לכפירה בעצם המושג של נם, אבל שורש האפיקורסות נובע מקושי של השכל להבין עניין זה שהשי"ת שהוא גדול ומרום כ"כ, הפיץ דייקא בעבודת התחתונים ויש לו נחת רוח מזה וכמובא בזה בדברי מוהרנ"ת], וע"כ עיקר יסוד האמונה הוא לא רק כמה שהשי"ת מחדש כל דבר כרצונו, אלא גם בכך שהוא הפיץ בעבודתנו [וזה עצמו הארת הציצית שהוא בחי' חותם המלך, שמביא לאמת ולאמונה, כי זה ג"כ חלק עיקרי באמונה, בחינת ה'ברית' שמתגלה בציצית, מה שהשי"ת רוצה בעבודתנו וזכרת עמנו ברית אהבה], וע"כ התחלת ההלל הוא הללו עבדי ה', שזה עצמו נם גדול וכנ"ל, וגם זהו יסוד אמונת ישראל.

מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון

וממשיכים להזכיר גדולת ה' שמחולל שמו ממזרח שמש עד מבואו, כי באמת כל הבריאה כולה היא נם אחד גדול, והשי"ת מרום ומנושא מאוד, "רם על כל גויים כבודו", אבל עיקר שבחו הוא דייקא בכך שהוא משפילי לראות בשמים ובארץ [כי באמת גם השמים הוא בחי' משפילי אצלו, וממילא אין הבדל בין השמים לארץ, ואף לא בין השמים לבחי' עפר ואשפות וכמובא, ובאמת זה עיקר שבחו מה שהוא]: 'מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון, שכ"ז הוא בחי' ניסים תתאין, שזה הניסים שהשי"ת נותן לאדם כח להתחזק במקומו, אפילו שהוא בעפר ובאשפות, והשי"ת מקימו ומרימו עד שזוכה לישב עם הנדיבים שנדבם ליכם להתקרב להשי"ת בתכלית [כי בסוף זוכה בזה ג"כ לבחי' ניסין עילאין, שזוכה לעלות למדרגות עצומות שהיה רחוק מהם מאוד, ועולה לשם למעלה מן הטבע, שכ"ז ג"כ נכלל בבחי' מאשפות ירים אביון להושיבי עם נדיבים, אבל ההתחלה הוא עצם מה שנותן כח לקום מתוך העפר והאשפות, וזה ניסים עצומים ונוראים שנעשים עמנו בכל עת, וכמובאר בפנים שזה בחי' ניסים תתאין שהם גדולים יותר מבחי' ניסים עילאין].

בצאת ישראל

ואח"כ מזכירים הניסים שהיו בעת יציאת מצרים, שהם בחי' ניסין עילאין, שנתגלו ניסים נוראים למעלה מן הטבע, עד ש'הים ראה וינס וכו' ההרים רקדו כאילים' וכו' 'מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב', כי יעקב הוא בחי' אמת שעי"ז מתגלה האמונה שעי"ז הוא התגלות הניסים.

לא לנו

ואנו ממשיכים ומבקשים על התגלות הניסים שיהיה בעת הגאולה 'לא לנו וכו' כי לשמך תן כבוד, על הסדר על אמיתך' שיתגלה האמת והאמונה ושה מה שיתגלה בעת הגאולה וכמובאר בפנים, 'למה יאמרו הגויים' וכו' שהם מנסים לכסות כל הניסים בדרך הטבע, וע"כ אנו מבקשים שיתגלו הניסים באתגליא, ובאמת כל הגויים שאינם מאמינים בניסים הם בבחינת 'פה להם

ולא ידברו, עיניים להם ולא יראו' וכו', כי ברגע שהם מסתכלים על הכל בהסתכלות של 'טבע' ו'סתם' הרי אי"ז נחשב כלל לדיבור פה, וראיית עיניים, וכיוצא בזה בשאר כל החושים [וזה מה שמאריכים בזה כ"כ בלשונות אלו, שאף שבפשוטן של דברים הכוונה בזה לעצביהם, אבל יש לפרשו גם העכו"ם עובדי ע"ז שאינם נחשבים כלל כבעלי פה ועיניים וכו' מחמת שאינם מסתכלים על האמת שהוא הסתכלות של אמונה, והם מסתכלים רק בהסתכלות של טבע], אבל אנו מאמינים ויודעים שהכל ניסים, ובכל דבר יש רזון עילאין, בפה ובעיניים ובשאר כל החושים, וע"כ 'ישראל כמה בח' וכו' עזרם ומגינם הוא' כי אין לנו מה לדאוג מאחר שאנו יודעים שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו ואין לנו אלא להרבות בתפילה, מתוך אמונה וידיעה שבוודאי לא יבצר ממנו דבר.

ה' זכרנו

כי הכל הוא רק ברצונו יתברך, וע"כ אנו יודעים שהכל תלוי בתפילה ומתפללים מיד 'ה' זכרנו יברך וכו' יוסף ה' עליכם וכו' ועל בניכם, ומזכירים שוב עניין זה שהשי"ת רוצה בנו ובעבודתנו, כי 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם', וקיום התורה והמצוות וגילוי האמונה הוא דייקא על ידנו, כי לא המתים יהללו וכו' ואנחנו נברך וכו' מעתה ועד עולם.

אהבתי כי ישמע ה' את קולי

ועיקר ההתחזקות באמונה הוא להאמין שהשי"ת שומע תפילה, כי עיקר האמונה בניסים, היינו האמונה שהשי"ת שומע תפילתנו והוא עושה לנו ניסים [וכמובן בפנים באות א], וע"כ מיד אנו מחזקים עצמנו ומזכירים את מה שאהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני, כי ע"י האמונה בניסים מתעורר האמונה ככה התפילה, שהשי"ת שומע את קול תחנונינו, כי המה אוננו לי וכו' אפפוני חבלי מות וכו' ובשם ה' אקרא וכו' חנון ה' וצדיק וכו', דלותי ולי הושיע, וכל ההמשך, כי על האדם להתבונן כמה השי"ת עזר לו במשך החיים ושמע תפילתו, ועי"ז יתחזק אצלו האמונה, כי האפיקורסים שיונקים מוזהמת הנחש מכסים כל הניסים בדרך הטבע כאילו מעולם לא שמע ה' תפילתנו ולא היה שום ישועה, אבל באמת אם יתבונן האדם יראה כמה ניסים השי"ת עשה עמו, שאפפוהו חבלי מות ומצרי שאול, וכשצעק להשי"ת הושיעו וחלצו ממות ולפעמים מוציאו לגמרי, בבחי' אתהלך לפני ה' בארצות החיים, בבחי' ניסין עילאין, ולפעמים הוא בבחי' ניסין תתאין שעכ"פ מצליח להחזיק מעמד, וניצל ממות ומדחין, והעיקר הוא לדבר את דיבורי האמונה האלו הרבה בבחי' האמתית כי אדבר, שעי"ז מתחזק אמונתו [ויעו' באריכות בחל' נחלות ה"ד ובהל' כלאי בהמה ה"ד].

מה אשיב

וממשיך להוסיף בזה נקודה נוספת שלפעמים קשה לאדם להתבונן בניסים [ובפרט בבחי' הניסים תתאין], מרוב שקשה לו על מצבו והוא עסוק לראות כמה שעדיין חסר לו ועוד לא נושע, אבל באמת על האדם להבין שלא מגיע לו כלום, וכשיבין נקודה זו, יוכל לראות ולהבין כמה ניסים השי"ת עושה עמו במצבו, וזה מה שאומר 'אני עניתי מאוד, אני אמרתי בחפזי כל האדם כוזב, היינו שבאמת אני עני מאוד ואין מגיע לי כלום, וע"כ אמרתי בעת ברחי שבאמת כל האדם אמור להיות כוזב אלי, כי באמת עניתי מאוד, ואם אעפ"כ יש הרבה שאין חולקים עלי, ואף הסנהדרין עמי ועוד, הרי זהו חסד עצום וממילא 'מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי', כום ישועות אשא ובשם ה' אקרא, כי באופן כזה יכול האדם למלא כום מלא של ישועות, אלא שהאדם מסתכל על הצרה והחוסר, וע"כ מתחיל אני עניתי מאוד, ובאמת כל האדם כוזב, וממילא מה אשיב לה' וכו', ואז אני מבין שבאמת יקר בעיני ה' המותה לחסדיו, שעיקר הנח"ר להשי"ת הוא דייקא מהמצבים של מוחזין דקטנות, וע"כ לפעמים אינו רוצה להוציא את האדם מהקטנות לגמרי, כי טובתו הוא להישאר בתוך הקטנות, אלא שהשי"ת עושה עמו ניסים נוראים להחזיק ממעמד, בבחי' ניסים תתאין, וע"י שהאדם יתבונן בעוצם החסדים שנעשה עמו אז יוכל תמיד להודות ה' וממילא להתחזק בתפילה, [ובזה מתבאר המשך הפסוקים האלו

שלפ"ר הוא פלא והפלא מה עניינו להזכיר כאן מה שכל האדם כוזב, ויעוי' עוד בליקו"ה הל' כלאי בהמה ה"ד אות ו מבואר יסוד הדברים הנ"ל].

הללו את ה' כל גוים

וזהו הללו את ה' כל גוים, על כל הניסים שנעשים עמנו, וכמובא דחינו כי רק הגויים יודעים כמה רצו להזיק אותנו ולא עלה בידם זממם [שכ"ז הוא בחי' ניסים תתאין שהוא ג"כ בחי' הניסים שבתוך הטבע], והם יודעים להעיד שגבר עלינו חסדו, ושאמת ה' לעולם, כי השי"ת מנהיג הכל כרצונו.

הודו לה' כי טוב

ואחר כל זה, ממילא אנו מתעוררים להודות על כל הניסים והחסדים שעושה השי"ת עמנו, ואומרים 'הודו לה' כי טוב, כי לעולם חסדו, כי בכל עת השי"ת עושה עמנו ניסים ונפלאות, לפעמים הוא בבחי' ניסים עילאין, ולפעמים בבחי' ניסים תתאין, כי עצם נקודת היהדות הוא גם וחסד נפלא, 'יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו, וכש"כ מה שזוכים להתקרב לצדיקים, בבחי' יאמרו נא בית אהרן, חיינו המקורבים לצדיק, כי לעולם חסדו, כי בעניין זה יש הנהגה מיוחדת של ניסים ונפלאות כידוע, וכן כל הנקודות טובות שזוכה האדם לחמוף, בבחי' יאמרו נא יראי ה' כי לעולם חסדו.

מן המצר

וזהו 'מן המצר קראתי י-ה ענני במרחב', כי אדם צריך להתבונן כמה פעמים היה במיצר כזה והתפלל להשי"ת ונענה, ועי"ז הוא מתחזק באמונה בה' ובכשתון אמיתי, בבחי' ה' לי לא אירא וכו' טוב לחסות בה' וכו', כי כבר איני מפחד מכלום, כי 'כל גוים סבבוני, בשם ה' כי אמילם' שאע"פ שמתגבר עלי כ"כ העכו"ם והקליפות שהם זוהמת הנחש, אבל ע"י ההתחזקות באמונה מגלים שם ה' בעולם, ויודעים שאין שום טבע רק כל הבריאה היא ניסים, וגם בעת התגברות העכו"ם יש ניסים נוראים, בבחי' ניסים תתאין וכנ"ל, וממילא בשם ה' כי אמילם, כי בזה אני מכריתם ומכלם לגמרי, כי כל כוחם הוא רק לבלב את האמונה ולכסות את הניסים בדרך הטבע, אבל כשאני מתחזק באמונה ומגלה כאן שם ה', ממילא מתבטל כל יניקתם, ואף אם סבבני גם סבבוני, בשם ה' כי אמילם, ואף אם סבבוני כדבורים, דועכו כאש קוצים, בשם ה' כי אמילם, כי כל כוחם הוא רק ע"י החסרתה וכשמכניעים את החסרתה שוב אין להם שום מציאות (יעוי' ליקו"מ תניינא סי' יב), כי אני יודע שבאמת ה' עזרני כמה פעמים כשדחה דחייתי לנפול, וה' היה לי לישועה, כי ימין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל.

יסור יסרני י-ה ולמות לא נתנני

כי באמת לא אמות כי אחיה, וזה ניסים נוראים כי לפי ההתגברות של הקליפות, כבר מזמן חיינו כולנו בבחי' מוות, אלא שהשי"ת עושה עמנו ניסים עילאין ובעיקר ניסים תתאין, ועל כן אספר מעשה י-ה, שאמנם יסור יסרני י-ה, אבל למות לא נתנני, וזה עצמו ניסים נוראים, וע"כ פתחו לי שערי צדק אבוא בם אודה י-ה וכו', אודך כי עניתני ותהי לי לישועה, כי באמת השי"ת עושה עם האדם הרבה ישועות אלא שצריך להתבונן בישועות ולא לכסות את הניסים בדרך הטבע.

אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה

ומה שאין הישועה בשלימות, זהו לטובת האדם הנצחית, כי 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה', שבאמת דייקא מה שמתגברים כ"כ עצת הרשעים וזוהמת הנחש, וכל האפיקורסים המכסים הניסים בדרך הטבע, שמוזה נופל האדם למוחזק דקטנות והסתכלות סתמית על העולם שמוזה כל הנפילות והירידות, אבל דייקא מחמת ההתגברות הגדולה הזו, אזי כל נקודה שהאדם מתנתק מזה הוא תיקון נורא מאוד בבחי' 'היתה לראש פינה' [וכמבואר בפנים שע"כ תיקון התפילה והאמונה הוא דייקא ע"י מה שירד יעקב ובניו

לגלות מצרים, וכן תיקון העצות שנתגלו במעמד הר סיני הוא דייקא ע"י העקרב שמשכבו], וע"כ אף שאת האבנים הללו מאסו הבונים שבונים בניינו של עולם, אבל באמת זה דייקא היתה לראש פינה, ועניין זה הוא מנפלאות תמים דעים, כי 'מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו' וע"כ אין לנו אלא לשמוח ולהבין שזה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, כי בימים אלו מתגלה עוצם הניסים שעושה השי"ת עמנו, וממילא אנו מבינים שהשי"ת מחדש הכל כרצונו וכל מה שנעשה עמנו הכל הוא לטובתנו הנצחית.

אנא ה' הושיעה נא

ואנו מבקשים 'אנו ה' הושיעה נא' כי יש התגברות גדולה כ"כ של עצת הרשעים הנמשכים מזוהמת הנחש, וזה מטעה מאוד כי לפעמים קשה להבין בין העצות דקדושה לעצות שנמשכות מזוהמת הנחש, וע"כ אין לנו עצה אלא לצעוק להשי"ת שיושענו מעת רשעים המהופכות מן האמת ויצליחנו בדרכי עצות האמיתיות של הצדיקים.

אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח

כי אל ה' ויאר לנו, אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח, שגם כשאדם בתוך עבותים ובלבולים, אם הוא מתחזק לראות את הניסים שהשי"ת עושה עמו, עד שזוכה בזה לבחי' חג ע"י התגלות הניסים, הרי הוא ממש כמו קרבנות המזבח ששם היה בהתגלות ניסים עילאין וכי עשרה ניסים קבועים היה בביהמ"ק, כי באמת הניסים תתאין הם לא פחות גם מהניסים עילאין, וע"כ עלינו תמיד להודות להשי"ת, 'א-לי אתה ואודך וכו' הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, ועלינו להללו ולהודות לו ולברכו תמיד 'כי מעולם ועד עולם אתה א-ל' ככל מצב ובכל עולם, גם בהתגברות ההעלמה, תמיד אתה אלא כי באמת בכל מצב נעשים ניסים נפלאים עם האדם וכנ"ל.

הארת האמת בחנוכה

ח) והנה מבואר בדברי האר"ז'ל שצריך לכוון צירופי שם אהי"ה, ואהי"ה פעמים אהי"ה גמט' אמת יעו"ש (ומובא בליקו"ה הל' כלאי בהמה ה"ד ובהל' הודאה ה"ז), ומבואר שחנוכה מאיר בה בחי' הארת האמת, וחיינו כי א"א לבוא לאמונה אלא ע"י אמת, וע"כ בחנוכה שזוכים להארת האמונה, עיקר ההארה היא ע"י האמת [וכמו"כ מבואר שם שמאיר בכל יום מימי החנוכה מידות הרחמים והעיקר הוא הארת האמת, יעוי' בהל' הודאה ה"ז באריכות].

תורה שבעל פה

ט) ויש עוד נקודה בכל עניין החנוכה, דהנה עיקר תורה שבע"פ התחיל אחר החשמונאים כמובא, שכ"ז הוא בחי' עצת הצדיקים, שמתגלה ביותר בתורה שבע"פ ששם מתבררים דיני התורה שהם בחי' בירורי העצות (כמבואר בליקו"ה הל' פסח ה"ז), ובאמת מובא עוד שכל זמן שהיה יצרא דעי"ז היה נבואה, וכששהטו יצרא דעי"ז פסקה הנבואה, וזה היה בערך בזמן הזה של חנוכה, ואז במקום נבואה, התחילה הארת התורה שבע"פ, ולעומת זאת התחיל אז העניין של הצדוקים והבייתוסים שהם היפך בחי' החכמים של תורה שבע"פ, כי כל פעם יש בחי' של זה לעומת זה, כ"ז מובא בספח"ק, וכל זה הוא ממש העניין המבואר במאמר שכנגד עצת הצדיקים יש עצת הרשעים, והכל בבחי' של זה לעומת זה, וע"כ מחמת שבזמן זה של הארת חנוכה מתחילה להאיר ביותר הארת עצת הצדיקים, ע"כ התחיל הזה לעומת זה של החולקים על החכמים [וכך הוא בכל דור ודור, שכפי מה שמתרחב יותר ההתגלות של עצת הצדיקים, כך מתגברת גם הבחינה של הזה לעומת זה באותה בחינה, ויעוי' מש"כ בפנים שכנגד תרי"ג עיטין דאו"י יש בחי' עקרב, וכנגד בחי' נחש יש בחי' עצת הצדיקים, ויש להמתיק על פי הנ"ל שעקרב הוא בחי' יצרא דעי"ז, ואח"כ התחיל בחי' הנחש שהתיקון לזה הוא בחי' עצת הצדיקים שמתגלה בתורה שבע"פ, ודו"ק].

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

מאמר ה

לימוד תורה במשנת ברסלב

שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעבירות הם ושלום רחמנא ליצלן רחמנא לשובן, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם הם ושלום. ואם יעשו להם חוק קבוע והיוב חוק ללמוד בכל יום ויום כך וכך יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה, כי כח התורה גדול מאד' (שיחות הר"ן יט).

ופעם אחת 'שאל לו הרב רבי נתן זכרונו לברכה: ואם אחד הוא בעל עבירה ממש רחמנא ליצלן? השיב לו רבינו זכרונו לברכה: וכי אתה יודע גדול מעלת התורה הקדושה, הלא עסק התורה הוא גדול במעלה משמירת הברית. כי ברית ביסוד ואורייתא בתפארת' (חיי מוהר"ן תקעג).

אלו הם כמה ציטוטים בודדים מתוך שיחות ותורות רבות שנאמרו על חשיבות לימוד התורה ומעלתה העצומה, ומודגש בהם גם החשיבות של עסק התורה בקביעות, אפילו למי שמדרגתו הכללית בעבודת ה' אינה כראוי, מה שכמובן לא משאר מקום לפסק על דעתו של מוהר"ן בנידון.

ואכן, ההולכים בפועל בדרכו של מוהר"ן זוכים להגביר את התמדתם בתורה, כמו שמעיד על עצמו רבי נתן ומספר כיצד מוהר"ן ז"ע הכניס אותו להתמדת הלימוד בכמה דרכים נפלאות (ראה חיי מוהר"ן תלה ועוד), וכך גם לימד רבי נתן את תלמידיו, ועסק הרבה לעורר ולעודד על ההתמדה בלימוד התורה הקדושה, וראה למשל חיי מוהר"ן' (אות פג) כמה שמספר רבי נתן:

'באמצע הקיץ נתעורר אחד שהיה רוב דברי בשנה הזאת עמו ביותר, והייתי מוכיח אותו הרבה מאד על התמדת הלימוד, כי היה ממוכחרי בני הנעורים ומפלא בלימוד, והעולם החזיקו אותו שמתמיד בלמודו, אבל אני השגחתי בו וראיתי שאינו לומד כלל, והוכחתי אותו על זה והודה לדברי, והיה משתוקק מאד שאכניס אותו בתוך התמדת הלמוד, אבל יצר לב האדם רע מנעוריו והיה קשה להרגילו בהתמדה, אבל סיפרתי לו עוצם נוראות גדולת רבנו זכרונו לברכה את כל אשר עשה לנפשי ואיך הכניס אותי להתמיד בלמוד בכמה דרכים נפלאים, וסיפרתי לו מאשר עבר עלי בזה אצלו זכרונו לברכה, ואף על פי כן לא פעלתי אצלו כל ימות ההורף כי אם מעט שהתחיל ללמוד יותר מכתחילה אבל לא כרצוני כראוי באמת, אבל מריבוי אמיתת הדבורים המים כגחלי אש שסיפרתי לו ממנו זכרונו לברכה הבעירו בו, עד שבאמצע הקיץ נתעורר לבו והתחיל להתמיד בלמודו בהתמדה גדולה ונפלאה והיה מתמיד גדול שש שנים רצופים, וגמר בהם כל הארבעה פוסקים הגדולים, ובתוך כך נשתנה לטובה גם בשאר דברים'.

וראה גם עלים לתרופה (מכתב קסו):

גם פה נמצא מתנגד אחד שבנו התחיל קצת להתקרב לאנשי שלומנו, ולמד הרבה גמרא ופוסקים, ועתה מכריחים אותו אנשי בליעל המכנים עצמם בשם חסידים ומונעים אותו בעל כרחו מללמוד גמרא ופוסקים, ואומרים שטוב יותר לדבר עמהם, ואביו צעק על בנו הנ"ל: 'אני נותן לך לאכול על מנת שלא תלמד רק דף גמרא אחד בכל יום, לא יותר, כי מי שלומד כל היום הוא ברסלברי' וכו', כי ידוע לכם מעשי בני הנעורים, בפרט בדור הזה, ואין שום הצלה כי אם על ידי התורה. ואין מי שיכניס לימוד התורה וקיום התורה בעולם כמו אדוננו מורנו ורבנו זכרונו לברכה, על ידי אמיתת דרכיו הקדושים שגילה על ידינו ובספריו הקדושים'.

הנה כי כן רבי נתן מודיע כדבר פשוט וברור שמטרת אדמו"ר זצ"ל בספריו ודרכיו הקדושים היא להכניס את התמדת לימוד וקיום התורה בפשטות, ושכך היה מפורסם במקומם ש'מי שלומד כל היום הוא ברסלברי'.

במאמרים הבאים נשתדל לבאר בתמצית את מקומו של לימוד התורה במשנתו של מוהר"ן, ונבאר כמה היא שונה מהתפיסה הליטאית הרגילה על לימוד התורה, ומאידך, כיצד היא יכולה להוות השלמה נפלאה אליה. ונקדים שהדברים ארוכים מאוד, ונוגעים ביסודות גדולים בדרכי עבודת ה', ולא באנו במסגרת מאמרים אלו לבאר את כל הענין באורך, אלא רק לציין לכמה נקודות, ותן להכם ויחכם עוד.

ראשית נבאר את הפער שבין תפיסת ליטא לתפיסת החסידות בנושא זה, ומה הם הבעיות שעמם מתמודדת כל דרך בפני עצמה, ואחר כך נבאר מה חידשה בזה ברסלב, שכהגדרתו של מוהר"ן בא לכלול בשיטתו את שני הדרכים גם יחד ודרכו היא כעין 'מוצע' ביניהם, ויש בה פתרון כולל למי שמעמיק להבין את הענין ומשתדל לקיימו על פי הדרכתו.

אולם בראש ובראשונה עלינו להקדים ולהבהיר דבר פשוט וברור וידוע, שאצל מוהר"ן ז"ע לימוד התורה נמצא כמקום מרכזי ביותר בחייו של יהודי, תורות ושיחות רבות מוקדשות לחשיבות העצומה של לימוד התורה בקביעות לכל אחד ואחד, בכל מצב ובכל מדרגה שבו הוא נמצא.

נראה כמה דוגמאות לדבר:

במכתב לחתנו משנת תקס"ז (נדפס ע"י מוהר"ן ז"ל בספר עלים לתרופה בתחילת הספר) הוא כותב: 'בקשתי מאהובי חתני שתלמד בכל יום שיעור גמרא ופוסק, שלא תעשה חס ושלום מטפל עיקר, רק את האלקים ירא וכו' כי זה כל האדם'.

ובמכתב נוסף לחתנו משנת תקס"ט הוא כותב: 'גם יראה להודיע לי מעסק לימודו וכמה דפין גמרא הוא לומד בכל יום, כי באלה הפצתי שיתמיד בלימודו וזה כל מוגמותי, ודי למבין'.

ועוד הוא כותב (בליקוטי מוהר"ן קמא לא) על כך שאי אפשר להיות 'צדיק' בלא שיהיה 'למדן', ושעל כך נאמר 'ולא עם הארץ חסיד'. ובמקום אחר (ליקוטי מוהר"ן תניינא עה) הוא כותב על כך שהתורה היא עיקר החיים, ותמה כיצד יתכן לאדם לפרוש מן החיים אפילו לשעה קלה, ומאריך לבאר מהי הדרך לקבל חיות מהתורה גם בשעה שנאלץ להפסיק מלימודו.

ופעם אחת 'הוכיח את אחד על התמדת הלמוד ואמר לו: מדוע לא תלמד? מה תפסיד בזה, הלא תקבל עולם הבא על הלמוד? ואין צריך לומר כשהתורה מראה אהבה לאחד אז אין רוצה כלל עולם הבא רק שרוצה את התורה בעצמה' (שיחות הר"ן יז).

ועל הכח של הלימוד בעיון וביגיעה שבזה תלוי רפואת הנפש הוא כותב (ליקוטי מוהר"ן קמא עד) שכל אחד צריך רפואת הנפש 'היינו להעלות אותה למקום שורשה, וזה על ידי שמתייגע בתורה עד שזוכה לדעת אותה ולהבינה'. ועוד כתב (ליקו"מ סימן קא) על המשנה 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך דרך', שזה נאמר על הלומד בעיון ובהבנה. וגם עורר על הצורך ללמוד את כל הלקי התורה, ש"ס, שו"ע, מדרשים, זוהר וכו' (ראה שיחות הר"ן כת, עו ועוד).

וכמו כן עיקר הכנעת היצר הרע הוא על ידי התורה שהיא כולה שמותיו של הקדוש ברוך הוא, ועל ידה מגרש האדם מעצמו את השגעון והרוח שטות של היצר הרע (ליקו"מ קמא א).

והקביעות בלימוד התורה כחה גדול מאד עד שהיא מוציאה את האדם מכל המקומות שנפל לשם, ולכן 'אפילו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד

שלום. אני עוקב אחריכם זמן-מה, ומאד נהנה מהתוכן שלכם. אני כמותכם אברך כולל (ויצא ישיבת קרית מלאכי) שהתקרבותי לרבינו ז"ל לפני כשבוע-עשרה שנים, בזמן שזה ממש לא היה בארצנו, גם אני הייתי מדבר עם החברים וגם עלי אסרו לדבר עמם, נו, וכששכנעתי כמה מהם לנסע לאומן לר"ה - על דא אפקוהו לר' ירמיה מבי מדרשא... זה לא הזיז לי, כי ידעתי שהאמת אתי. רצייתי לשלוח לכם מאמר שכתבתי היום בעניין 'אין יאוש' מהפרשה. בתורה מראש, רמי בוזגלו. אלעד.

אין יאוש בעולם כלל

הדשות בכלל? ואנחנו יודעים שכל זה מביא למלך המשיח.

ובסוף לפני ששרפו את תמר כלתו וכל הענין של מלך המשיח היה הולך לטמיון, כאן בא הניסיון הנורא. רק כדי להמחיש, בבית הדין דאז ישבו יצחק אבינו (שמידתו מידת הגבורה, פחד יצחק) ויעקב אבינו ו... הרה"ג ר' יהודה שליט"א. ואז הוא פוסק "הוציאוהו ותשרפו!" וכששלחה לו "לאיש אשר אלה לו אני הרה" תתארו לכם מה היתה הרגשתו - דווקא עכשיו ליד כולם? למה היא לא אמרה את זה לפני כן? למה לעשות לי בושות - שתשרפו!!! והיין מזה רבונו של עולם, רצייתי לעשות התחלה חדשה, כמו ברסלבר טוב, בלי יאוש, וזה מה שיוצא מכככל הסיפור הזה?

אבל לא יהודה, הוא פשוט אומר "צדקה ממני!" וכך יוצא לדרך אורו של משיח.

ומתוך החיים אנחנו הרכה פעמים רואים יהודי שפתאום מתעורר לעשות משהו טוב, הדלקת נר חנוכה עם כל ההידורים. ואז כשהוא ניגש להדליק לפתע השמן נשפך והחנוכה נפלת לו. שויין, צריך להודרו שלא יעבור הזמן, ואז הוא מתחיל לערוך מחדש את הכוסיות והשמן ותוך כדי כך הוא בעצמו מחליק על השמן ומקבל מכה הגונה... מה רצייתי בסך הכל? הוא חושב, למה זה מגיע לי? וכך בעודו כאוב הוא מנסה שוב להדליק ובי"ה החנוכה דולקת, ולא עוברות שתי דקות ומישהו בחוסר זהירות פותח את החלון והרוח מכבה לו את הנרות. זהו, אתה פטור, הדלקה עושה מצוה, וכבתה אין זקוק לה. לך הביתה.

התחושה קשה, אבל צריך לפעמים להבין שזה עצמו הניסיון. יש פה בחינה של רצינות. גם נבוכדנצר רצה לומר ספר תהלים יותר טוב מדוד המלך ע"ה, ואז מלאך בא וסטר לו, כנראה שזה התלכש באיזה ענף שנחבט לו על הפרצוף תוך כדי 'דביקות' ואז הוא הפסיק לשיר... זה נבוכדנצר.

"כאשר ראה יהודה מה שנעשה וכי נגרה הכל ע"פ עצתו, נמס לבכו בקרבו והלך במרירות גדול מאוד עד כי נתכטל ממש ממצויאותו, שכל כך דן בדעתו והחליט במחשבתו שבדאי האביד את כל מה שסיגל מיום הוולדו עד היום, וכמעט כלתה נפשו מגודל המרירות, עד כי נתיישב בדעתו ואימץ את רוחו וגמר בלבו להתחיל לקיים התורה מחדש ולהכין לבכו מעתה לעבוד את ה' א-להיו כתינוק שנולד (מפני שכבר איבד את כל הראשונות) והתחיל לחדש עבודתו מהמצוה ראשונה שבתורה. וזאת המחשבה היתה כ"כ יקרה לפני היודע מחשבות ובוהן לבות עד שממנו היה בורא אורו של משיח. ע"כ תמצית דבריו הקדושים".

נפלא. אבל מי שיוסתכל טוב יראה שהקב"ה כדי להוציא את נשמת המשיח עשה כמה וכמה גלגולים נוראים על יהודה, והוא לא התייאש.

ראשית כל, הבנים שנולדו לו מאותה מצוה - ער ואונן, מתו על פניו בחייו. דבר שלא היה נמצא בבית יעקב. רק נתאר לעצמנו איזו תחושה היתה לו כשהחזן הכריז "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" בניגון הידוע... הרי כולם ידעו מי הוא האשם העיקרי בכל הסיפור. וכשמת לו הבן השני (אונן) הכבושה הכפילה את עצמה. והיין מכל תחושת הכבושה וכאב גם על מות בניו, וגם על ה'רמוז' שבוה, היתה כאן תחושה נוראה שדוקא מהמצוה הראשונה שהחלטתי לעשות איתה משהו של התחלה חדשה, דווקא בה ה' ית' מכה אותי? כאילו טורפים לו את המצוה על פניו, לאמר 'כאלה התחלות היפשת לך!'

ולאחר זמן קצר גם האשה שלקה מתה, וכמעט לא נשאר לו כלום (היין מבנו שלה). ואם לא די בכך, אז בא הסיפור עם תמר. והיצר? לא נשאר חייב, רציית פרו ורבו? בבקשה, לך עם פרוצה! תראה לאיפה נפלת! מי רוצה ממך התחלות

במדרש רבה פרשת וישב (אות פה) איתא 'ויהי בעת ההוא, רפי שמואל בר נחמן פתח (ירמיה כט, יא): כי אנכי ידעתי את הפוקשבת, שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף, ויוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראיבן היה עסוק בשקו ותעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויהודה היה עסוק לקח לו אשה, ותקדוש ברוך הוא היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח, ויהי בעת ההיא יגיד יהודה".

ובפירוש רמתיים צופים על תנא דבי אליהו הביא מה שאמר היהודי הק' מפרשיסחא "וכמו ששמעתי מכ"ק אדמו"ר מפרשיסחא זי"ע על המדרש רבה וישב על הפסוק ויהי בעת ההיא וירד יהודה כו' כי אנכי ידעתי את המחשבות כו' ראוכל היה עסוק בשקו ובתעניתו יהודה היה עסוק ליקח אשה, והקב"ה בורא אורו של משיח כו'. וביאר כי כל אחד היה עסוק בתשובה על שעל ידו נטרד יוסף מאביהם. ויהודה בהיותו מלך עליהם בודאי היו דבריו נשמעים והיה ביכולתו לפטור יוסף ולהשיבו לאביו, ע"כ חשב בדעתו שאין מועיל שום תשובה אצלו, ע"כ חשב אולי יקים ויעלה אותו אחד מזרעו ע"כ.

המביא לבית הדפוס הביא שם הערה שאין ח"ו פירושו אמיתי, והביא מש"כ בספר קול שמחה "ונראה לפרש דבא המדרש להורות לנו ענין נפלא, דכל השבטים ויעקב היו עסוקים בצום וצעקה לה', השבטים בשביל מכירת יוסף, וגם יוסף על מכירתו, וגם יעקב התאבל על בנו. והיו מתפללים לה' בכל לבם ובכל נפשם, ויהודה היה עסוק ליקח אשה. נמצא לעיני בשר היה ענינם יותר לה', כי הוא היה עסוק לנשיאת אשה. אעפ"כ אמר המדרש דאין שום אדם יודע מחשבות הטמונות בלב איש, וראה הקב"ה יותר מעשה יהודה וממנו היה בורא אורו של משיח. ועתה יתורצו דברי המדרש על נכון. דוק ותשכח".

ונהג אין ביאור לכאן על דבריו, ופירש הרב האדמו"ר מקוצק שאמר כוונת הרב מפרשיסחא

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד וזה???

הגיע הזמן שנכין - - - לימוד הוזהר מביא את המשיח!!!

כותב הוזהר הקדוש (פרשת נשא, קבו):

"ומשום שעתידים ישראל לטעם מעין החיים, שהוא ספר חזקת הנה, ויצא בו מהגלות ברחמים!!"

רכוש לך עוד היום את סט ספרי הוזהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!

משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

"רצייתי שהעניין שלי

יתפשט בלבבות האנשים

המתמידים בעבודתם כאנשי

ליטא!!"

(שיח שרפי קדוש ח"ב, סימן נז"ר)

הסתובבת כמו סביבון עד שמצאת את העלון?

חדש! ניתן לעשות מניו לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם בדרך מבוטרי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש' להודש. הפשוט: עלמא דאורייתא. \ המניו על-דעת המערכת: \ לברורים: 054-848-73-17

התורה והענין

(בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט)

בס"ד גליון סה' פרשת ויגש ה'תש"פ

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורן של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

האירוע הגדול של השנה:

פרטים נוספים לקראת יריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית ||| **שעות משנות עולם!**

© Nachman Cohen

יריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית

יתקיימו השנה א"ח – ביום שלישי, מוצאי עשרה בטבת,

באולמי היכלי מלכות. ברח' שלמה המלך 18 בני ברק.

פתיחת שערים בשעה: 6. הניה חינם. כיבוד קל בשפע!

לכל העדכונים: קו היריד 03-711-32-33

לכל פניה בעניין היריד ניתן לפנות לאימייל: verid148@gmail.com

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם פרטים נוספים לקראת יריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית שיתקיימו בבני ברק; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – מסיימים עם תורה זו; נחתום במדור הבהיר שער ברסלב עם הסידרה החדשה והנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהדיו? והשבו: המשך סוגיית לימוד התורה במשנת ברסלב.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשיעור רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו – נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

חדש! ניתן לעשות מנוי שבועי לעלון דרך מכשירי 'קהילות' בבתי הכנסת. קופת 'עלמא דאורייתא'.
בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה! העורך

פשט
ופנימיות

❖ ❖

עמוד 2

ללכת עם
תורה

❖ ❖

עמוד 4

לוח
השיעורים

❖ ❖

עמוד 7

שער
ברסלב

❖ ❖

עמוד 8

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת ויגש ולשבוע פרשת ויחי						
יום	חדש טבת	הדף היומי מסכת נדה \ ברכות	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	ז	עג	חזרה	כג:	יג	קכה.
א	ח	ב	תנא, ג	כד.	יד	קכה:
ב	ט	ג	תנא, ד-ה	כז:	טו	קכו.
ג	י	ד	תנא, ו-ט	כה.	טז	קכו:
ד	יא	ה	תנא, י-יא	כה:	יז	קכו.
ה	יב	ו	תנא, יב	כו.	יח	קכו:
ו	יג	ז	חזרה	כו:	יט	קכה.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ יהודה ויוסף – החילוק והחיבור ~

הרחבת הדברים – אור החיים וקדושת לוי

באור החיים הקדוש מבאר שיהודה רצה להתנווכח עם יוסף ואם בדרך מלחמה כדברי רש"י או בדרך פיוס כדברי הרמב"ן אלא שהשש שאם יהיה היוכח לעיני שריו ועבדיו של יוסף – יש בזה שתי סכנות: א. שאם ינצח את יוסף, יהיה בזה כיווי המלכות. ב. שהשרים והעבדים יטו את דעתו. ולכן ביקש להיכנס בין השרים לבין יוסף ולדבר בלחש לתוך אוזניו. וזה הפירוש 'ויגש אליו, והלשון 'באוזני אדוני'. ועל כך ביקש 'זאל יחר אפך בעבדך' על שהעז להתקרב כל כך, 'כי כמוך כפרעה' הרי אתה מלך כמו פרעה ואסור לי לבזות את כבודך בעיני השרים.

ובספד"ק קדושת לוי מבאר שיהודה רצה לעורר את לבו של יוסף, ולכן התחיל לדבר היוצאים מן הלב, שייכנסו אל לבו של יוסף. אך ידע שאם יעברו הדרך על ידי מתורגמן כבר לא יהיה 'דברים היוצאים מן הלב', ולכן 'ניגש' אליו ודילג על המתרגם, וביקש ממנו לדבר 'באוזני אדוני' בלי מתרגם באמצע. והוסיף 'כי כמוך כפרעה' ובוודאי אתה יודע שבעים לשון ואם כן אין צורך למתורגמן.

* * *

להשלמת הדברים בדרך הפשט יש להוסיף, שהיה כאן שינוי בין מצד יהודה והשבטים ובין מצד יוסף. מצד יהודה והשבטים – הם סברו בתחילה שכל העלילות שהיו עליהם הם מחמת המא מכירת יוסף, בשביל לתקנם ולכפר עליהם, אך לאחר שאמר להם יוסף שרק בנימין יהיה עבד וכולם יכולים לעלות לשלום – הבינו שאין זה מחמת מכירת יוסף, שהרי בנימין הוא היחיד שלא היה שותף במכירה, ולכן ניגש יהודה למלחמה. ומצד יוסף – רק אחר שראה שיהודה מסור כל כך לבנימין ומוכן להיכנס תחתיו לעבדות, וגם שאכפת להם צערו של אביהם, אז היה יכול להתגלות בלי חשש (על פי דברי האור החיים בכמה מקומות).

פנימיות העניין – ליקוטי הלכות

בפנימיות העניין מסופר כאן על חיבור בין שני עולמות – יהודה ויוסף. ובווהר הקדוש מביא על כך את הפסוק "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו" ומגלה שעל ידי הייחוד והחיבור ביניהם, שמרמו לייחוד קב"ה ושכינתיה נעשו טובות והשפעות בכל העולמות.

* * *

יסוד העניין הוא כך:

יעקב אבינו נשא שתי נשים: רחל ולאה. ומהם נולדו יהודה ויוסף; יהודה הוא ראש בניה של לאה, ויוסף הוא ראש בניה של רחל, ושניהם יש להם כח של ממשלה ומנהיגות. יהודה נקרא 'מלך' (כמבואר ברש"י פרשת וישב, וכפי שכתוב בברכתו של יעקב בפרשת ויחי), ויוסף נקרא 'צדיק'. שכל אחד מהם הוא עניין של מנהיגות.

במשך הדורות, מאז נחלקה מלכות בית דוד היו בעם ישראל שני מלכים – מלך יהודה ומלך ישראל (שהתחיל על ידי ירבעם, שהוא משבט יוסף), וגם לעתיד יהיו שני משיחים – משיח בן יוסף ומשיח בן דוד (שעל זה אנו מתפללים בשתי מקומות בתפילת שמונה עשרה; בברכת 'ולירושלים' על משיח בן יוסף, ובברכת 'את צמח דוד עבדך' על משיח בן דוד).

יהודה ויוסף מכוונים כנגד ספירת היסוד וספירת המלכות, וכל זמן שאינם מאוחדים – אזי כביכול שניהם חסרים, כמו שהיה בכמירת יוסף שבאותו זמן

פרשת ויגש היא הפרשה השלישית העוסקת בעניינו של יוסף הצדיק. לאחר פרשת וישב – שמספר את סדר 'הירידה' של יוסף, ופרשת מקץ – שמספר את סדר 'העליה' של יוסף, בפרשת ויגש – מסופר התגלות יוסף לאחיו, ופגישתו עם אביו, שהוא לבאורה החלק 'השמה' ו'השלם' של המעשה.

אך רגע אחד קודם לכן, מסופר על שיחה שהייתה בין יהודה לבין יוסף, שרק לאחריה הייתה התגלות המזמחת והמרגשת, וכל ההמשך הנפלא שהיה לזה. והחלק הזה טעון לימוד; מה היה המשא ומתן ביניהם, וכיצד השיחה הזאת הביאה לגילוי של יוסף.

ומתוך הדברים יתבאר בעז"ה עניין יהודה ויוסף, שכל אחד מהם מרמז על מחלק אחר ושונה מהאחר, ומכל אחד מהם יהיה 'משיח' (משיח בן יוסף, ומשיח בן דוד), אך השלימות הוא דווקא בשניהם מתחברים יחד, שזה ארע בפרשה זו, וזה יהיה לעתיד וכמובא בהפטרות של פרשה זו.

* * *

תחילת הפרשה מתחילה 'באמצע' המעשה. תחילתו מובא בסיום פרשת מקץ, והוא שיוסף הטמין הגביע באמתחת בנימין, וכתוצאה מזה היה צריך בנימין להיות עבד ושאר אחיו יחזרו לביתם לשלום. ואז מתחיל פרשת ויגש, כשיהודה רוצה לבקש מיוסף שיישאר הוא עבד תחת בנימין והנער יעלה עם אחיו. אך קודם לזה הוא מתחיל לספר לו כל המעשה מתחילתו.

ויש כאן כמה תמיהות:

א. מפני מה נחלק המעשה הזה לשתי פרשיות, שתחילתו בפרשה זו ובאמצע מתחיל פרשה אחרת.

ב. הפסוק הראשון תמוה מאד: 'ויגש אליו יהודה' – מהיכן ולהיכן ניגש, והלא כבר עמד לפניו. כמו כן מהו 'באוזני אדוני' וכי ידבר אל 'עיניו' או 'פיו'?! 'זאל יחר אפך בעבדך' – מאיזה טעם חשש שיחרה אפו. ומהו 'כי כמוך כפרעה'.

ג. מפני מה האריך לחזור ולספר את כל מה שהיה, מאחר שיוסף ידע זאת בעצמו. והיה לו מיד לבקש שיהיה הוא עבד תחת בנימין, מחמת שהוא טוב ממנו לכל דבר (כמו שפירש"י).

ד. מדוע דברים אלו גרמו ליוסף שלא להסתיר עצמו עוד, אלא להתגלות לאחיו. מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר.

ביאור הפשט – רש"י והרמב"ן

כדברי רש"י מבואר שיהודה דיבר אליו דברים קשים, ולפי זה מובן הלשון 'ויגש' שהוא הכנה והזמנה למלחמה, ועל זה ביקש ואמר 'באוזני אדוני' שייכנסו דבריו באוזניו ויקבלם, וגם הוצרך לבקש 'זאל יחר אפך בעבדך' מחמת הדברים הקשים שעומד לומר לו.

אמנם הוא פלא, כי בפשטות נראה שכל דבריו של יהודה הם דברי ריצוי ופיוס ואין בהם שום דיבורים קשים. ואכן, לאורך הדברים מבאר רש"י שהם דברי 'טענות' על יוסף, אך לפי פשוטו אינו נראה כן, וגם אינו מובן מה טענתו (רמב"ן).

הרמב"ן מבאר שיהודה בא לדבר כדברי תחנונים, ובשביל כך חזר על כל המעשה כדי להראות לו איך היו אנוסים לאורך כל המעשה, ולכן מן הראוי שיקבל דבריו שמבקש לכל הפחות שיקח אותו תחת בנימין. ובביאור הפסוק 'כי כמוך כפרעה' רמז לו שהוא יודע שמעשה הגביע היה בכוונה תחילה.

ירד גם יהודה מגדולתו, וכמו שהיה במשך כל הדורות שנחלקה המלכות. אך כאשר הם מתאחדים – כמו שהיה בפרשה זו, וכמו שהיה לעתיד שיתחברו שני ה'עצים'; עץ יוסף ועץ יהודה, ויהיה מלך אחד לכולם (כמבואר בנבואה של הפטרת הפרשה) – אז יש שלימות לשניהם, והחיבור הזה נקרא ייחוד קודש אברך הוא ושכינתיה.

* * *

משמעות העניין הוא סוגיא רחבה שנתבארה הרבה בספרי החסידות, ויש לזה שייכות גם לעניין רחל ולאה שמרמזים על שני דרגות של ייחוד 'דעת' ו'אמונה', וגם זה סוגיא רחבה בפני עצמה, ויתבאר בעז"ה בפרשת ויצא, אך תמצית העניין הוא כך:

מדת היסוד – הוא המושפיע, ומדת המלכות – הוא המקבל. משכך, היסוד מוכרח להיות במצב של מלאות ושלמות, כדוגמת החמה שיש לה אור ושפע מעצמה, והמלכות היא חסרה כמו הלבנה, וצריכה לקבל שפע ואור מהיסוד. ה'חמה' מתייחסת באופן פרטי למדת התפארת, אך באופן כללי היא מתייחסת לזעיר אנפין שהכלל שלו יכול להיות התפארת או היסוד.

ולכן אצל יוסף שהוא המרכבה למדת היסוד – אסור שיהיה שום מצב של פגם וחסרון, רק צריך להיות בשלמות ממש, ואילו אצל יהודה, וכן אצל דוד שהוא מזרעו – יש מצב של עליות וירידות, ואפילו נפילות וכשלונות. וכמו שהיה בפרשת וישב – שבאותו סוג נסיון, יוסף עמד בו ויהודה נכשל בו. ולכן: היסוד, אם הוא נפגם חס ושלום – מתבטל כל מציאותו. ואילו המלכות – החסרון אינו מבטל את מציאותה אלא זהו בעצמו מהותה. ולהיפך, אם הוא מרגישה עצמה מלאה, כביכול יש לה מציאות לעצמה ואינה צריכה לקבל מהיסוד – זה מה שפוגם אותה, ומבטל את מציאותה.

ואמנם עיקר הנהגת העולם הזה הוא דווקא על ידי המלכות, כי התכלית של העולם הוא – שדווקא מתוך מצב של חושך והסתרה, שיש תערוכת בין

טוב לרע – יתגלה מלכות ה'. אבל זה בעצמו הסכנה, כי מחמת ההסתרה שיש בעולם, יש נסיון גדול לראות את העולם כמציאות בפני עצמה, וכל אדם יש לו נסיון לעשות מציאות מעצמו, שזה נקרא בספה"ק 'אנא אמלוד', ואז הוא נפרד ה"ו מהשם יתברך.

ולכן, בכדי שהמלכות תהיה לטובה ולא להיפך – מוכרח שתקבל אור מהיסוד שהוא הצדיק, שהוא 'אחיד שמיא וארעא', והוא מגלה את האור בתוך החושך ואת האמת בתוך השקר (וכמו שהתבאר בהרחבה בפרשת וישב ופרשת מקץ), ורק אז, כשהמלכות 'לית לה מגרמה כלום' – אין לה מעצמה כלום! אלא מה שמקבלת מהשמש – אז יש לה שלימות.

וזה היה כל המעשה שבין יהודה ליוסף. שבתחילה לקח יהודה מלכות לעצמו ודחה את יוסף, וזה גרם לו את כל הירידה והנפילה, ואחר כך את כל הייסורים עם יוסף. עד שבפרשה זו 'ניגש' אל יוסף, היינו שביטל עצמו לפניו ודיבר אליו דברי תחנונים שירחם עליו, והסכים להעמיד עצמו כעבד אצלו, ואז הגיע הזמן של התגלות יוסף, כי כשהמלכות מתעוררת לקבל שפע אור מהיסוד – הוא מתעורר כנגדה להשפיע לה, ונעשה ייחוד ביניהם, שגרם לייחוד בכל העולמות. וכך גם יהיה לעתיד.

* * *

והמובן מזה למעשה הוא, שכל 'יהודי' יש לו מלכות ותפקיד בעולם, אך כדי שיוכל לעמוד בזה צריך להיזהר משני דברים: א. לא לעשות מציאות מעצמו ולהשוב שיכול למלאות תפקידו לבד, אלא צריך להתחבר אל הצדיקים שיאירו לו את אור התורה והאמת. ב. לא להתבלבל ולהישבר מכל מיני מצבים של עליות וירידות ואפילו נפילות, כי אדרבה זהו מהותו להיות 'חסר' כדי שיהיה כלי לקבל את האור. וכשנזהר משני דברים אלו, אזי הוא מחובר באמת אל מלכותו ותפקידו, ויבוא בוודאי לשלימותו.

אם עושה מציאות מעצמו והושב שיכול למלאות תפקידו בעצמו.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 – לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

תרומות באשראיך!

מעוניין שהעלון

ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה

שלך!

ניתן לתרום דרך

'קהילות' בקופת

'עלמא דאורייתא'.

או דרך קו 'חניכי

הישיבות' – ברסלב,

בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים

נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

על הפרשה ׀ פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

אני יוסף ואני ה'

הנה מובא בספח"ק שכשם שאצל התגלות יוסף הצדיק, עד שגילה את עצמו היו לאחים אין סוף קושיות בכל הנהגתו האישית ובכל מה שקרה עמו, וברגע שאמר 'אני יוסף' היה זה תירוץ על כל הקושיות והתמיהות, כך על דרך זה בעת הגאולה כשיתגלה השי"ת ויאמר אני ה', זה יהיה תירוץ על כל הקושיות של הגלות.

וזהו ממש עניין המאמר, כי באמת כל העולם מלא ניסים וחסדים, אלא שבעת הגלות יש הסתרה ואין אנו רואים את האמונה בחוש ובאתגליא, עד שזה יוצר הסתרה גדולה שזה עצמו גורם את הגלות אבל לעתיד תיחיה התגלות פשוטה שיש מחדש שמהדש הכל כרצונו ועושה תמיד ניסים ונפלאות, ויתבטלו כל הקושיות, וממילא זה עצמו עיקר האור של הגאולה, וזה מה שכתוב 'תשורי מראש אמונה' (המובא בפנים) שברגע שתתגלה האמונה יאמרו שירה על כל מה שעברנו בעת הגלות כי יראו איך שהכל היה ניסים נוראים ונפלאים.

עבודת היום ׀ פנינים על סדר היום על-פי תורה זו

קדושת האכילה

ואחר כך עוסקים באכילה, ובאמת עיקר קדושת האכילה הוא עניין זה עצמו של האמונה בניסים, לידע שכל מאכל הוא באמת נם, והשי"ת מחדשו בכל רגע ורגע, שזה בחי' הברכה שמברכים על המאכלים שזה עיקר קדושת האכילה, כי בזה מגלים שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, וכמו"כ יש לאדם להתבונן ולידע שכל ענייני המאכלים יש בזה רזון עילאין ואין זה סתם הגשמייות שלפניו אלא הכל הוא כירורים נפלאים [שזה בחי' ציצית שהוא תיקון העיניים, וכמבואר בפנים, ויעו"י ליקו"ה הל' חלה ה"ד אריכות בזה].

לימוד התורה

ואחר כך עוסקים בלימוד התורה הקדושה כל אחד לפי ערכו ולפי דרגתו, ועיקר לימוד התורה הוא בבחינה זו של בירור העצות הקדושות של התרי"ג מצוות, וכלשון מוהר"נ"ת (ליקוטי הלכות הלכות פסח הלכה ז אות יב): 'כי כל התורה וההלכות בכלל הם בחינת עצות, כמו שכתוב, "לי עצה ותשיגה". בחינת תרי"ג עמין דאורייתא וכשאיין יכולין לברר הדין למשל שאין יודעין איזה דין של תפלין בשלמותו, והו בחינת שאין יכולין לברר העצה הזאת שהוא מצות תפלין בשלמותו. נמצא, שכל הקשיות והחמרות של ההלכות הם בחינת מרירות העצה שצריכין לסבל מרירת גדול קדם שמבקרין העצה, שהיא בחינת ברור ההלכה, ברור דיני ומצוות התורה. וכמו כן כל העצות בפרטי פרטיות שצריך כל אחד ואחד בעבודת ה' שכלם פוללין בתרי"ג עמין דאורייתא. בשאיין האדם זוכה לידע ברור העצה בשלמותו, ובתחילת דבריו שם ביאר עוד: 'כמו שכתבו בזהר הקדוש, 'ו'מקורו את תייהם בעבודה קשה' בקושיא. בחומר בחינת דהלכתא ובלבון שמענתא וכו'. וכל זה הוא בחינת מרירות העצה שנמשך מפיחיתתא האדם הראשון מפיחיתת הנחש השיאני, שעל ידי זה קשין פמה קשיות בהלכה וקשה לאסוקי שמענתא אליבא דהלכתא שכל זה הוא בחינת שאין יודעים העצה על מכוניה'.

בכל דבר ובפרט בלימוד התורה כי: 'יש לומדים שאומרים פשט גדול בגמרא פרוש רש"י תוספות בקריפות גדול, אבל אף על פי כן מי שמסתכל על האמת לאמתו, רואה שהפשט האמת אינו כן בודאי פלפול וקריפות כזה אינו כלום, כי הוא פלפול של הכל ואין קובעין הלכה כמותו כי אם פפי הפשט האמת בגמרא ואף על פי שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הדי קדשא בריה הוא בפלפולא, הינו אם פונתו לאמת, שרוצה לכוון האמת בהתורה ומפלפל בה בשביל להבין האמת, אזי אף על פי שעדיין אינו זוכה אל האמת יש להקדוש ברוך הוא נחת מהפלפול בהתורה הקדושה, כי כל התורה הקדושה היא בחינת אמת, וכל מה שמכניסין דעתו לענין ולפלפל בה וכוונתו אל האמת, הכל נקרא אמת, מאחר שעוסק בתורה וממשיך עצמו אל האמת, רק שעדיין לא זכה אליו בשלמותו. ועל זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, 'והמכשלה הזאת וכו'". אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם. אבל מי שאין כונתו אל האמת, רק הוא מפלפל בתורה בשביל כבוד וגאווה, בשביל שיתקרי רבי וכו', כדי להתהיר ולקנטר ואומר פלפולים של הכל שאינם מכונים אל האמת, בודאי אין זה חכם כלל, מאחר שנוטה מהאמת על ידי חכמתו ואינו זוכה להבין אמתת הסגיא וההלכה על ידי חכמתו' (ליקוטי הלכות הלכות גלוה הלכה ד אות יב).

קדושה

ובכל פעם שמתעורר לו איזה ניסיון בקדושה, מיד יזכיר לעצמו את הציצית שהיא השמירה לניאוף כמבואר בפנים (אות ד), והיינו שזוכיר לעצמו את התכלית שזה מה שצריך לעמוד מול עיניו, וכן שכל הבריאה כולה היא ניסים ואין שום דבר גשמי שמנותק משורשו באו"ם, וממילא יתבטל עוצם הניסיון ויזכר להתגבר בזה.

אמונה

והעיקר לחזק את עצמו תמיד באמונה, להתבונן ולידע שכל העולם כולו הוא ניסים, ולידע שהכל בהשגחה פרטית, כי יש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, ויזכור תמיד שעיקר הגלות היא בשביל חסרון אמונה, וכפי מה שזוכה להתחזק באמונה כך זוכה לצאת מהגלות הפרטית ולהחיש את הגאולה הכללית, והעיקר לא לכסות את הניסים בדרך הטבע, אלא כשרואה נם, להתפעל מזה מאוד [בבחי' 'זתהום כל העיר' כמובא בפנים].

אהבת ישראל

ויתחזק תמיד באהבת ישראל, כי כולנו היינו יחד בהר סיני וקיבלנו תרי"ג עיטין דאו', ולמרות כל החילוקי דעות שיש לפעמים שמביא את האדם לידי מחלוקת, יש ליזכור תמיד שנקודת האמונה היא משותפת לכולנו וזה יותר מכל החילוקי דעות הקטנוניים שכולם בטלים ומבוטלים לגבי עיקר האמונה הקדושה, וגם ע"י האמונה יהיה נקל לו לעמוד בניסיונות ע"י שהברו פגע בגופו או בממונו או בכבודו, כי ידע תמיד שהכל בהשגחה פרטית ולא עליו תלונתו.

וצריך לעיין היטב כדי לברר הדין על בוריו עד שיבוא המה לבחינת הכליות: 'כי בכל מקום שיש עצה אינו בהפזון ובהלה, רק צריכין לישב דעתו היטב לחשב מהשבות לשות עצות בנפשו איך להתנהג באפן שיוקף אל אמתת התכלית שבשביל זה נקרא גזה העולם השפל המלא מכאובות וכו'. וזהו בחינת המוץ המוח דקדושה, שגזה כלול כל מה שמענינים בעינין גדול בכל דברי התורה כדי לברר הדין הקדוש על בריו או מי שמענין באמת כדי לחדש חדושין דאורייתא אמתיים פפי בחינתו או מי שהושב מהשבות איך לזכות לעצה אמתית איך להנצל מהכלי עולם הזה ולזכות לעבודת ה' באמת, שכל זה הוא בחינת עצות קדושות, שהם בחינת המוץ המוח דקדושה, כי העצה הוא טפי המוח שנמשכה מן המוח ונתפשלה בפליות תועצות, שזהו בחינת טפי תועצת הנמשכין מן המוח ונתפשלו גם כן בפליות, שהם בלי ההולדה' (ליקוטי הלכות הלכות פסח הלכה ז אות ח).

ועיקר העבודה היא ללמוד בדרך של חיפוש האמת, כי ע"י האמת זוכים לאמונה, כמבואר בפנים, והכוונה בזה ג"כ ע"י חיפוש האמת, ועניין זה שייך

והעיקר הוא לצעוק לה' בהתבודדות, שנזכה לאמונה שלימה, לידע שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, ולא לתלות ה"ו שום נס בדרך הטבע רק להאמין בניסים, ולידע שבכח התפילה לפעול ניסים, ולהזהר מאוד מנטייה מן האמת, וכן צריך להתפלל הרבה לזכות לעצת צדיקים ולהינצל מעצת רשעים שצריך להתפלל ע"ז הרבה להשי"ת, כי: זעירין אנן שיודעים עצות אמתיות איך לסור ולשוב מני השף. ואין יודעים לשות עצות בנפשו איך להתנהג באפן שיוצא להיות איש בשר באמת. וכמו שצ"עק על זה דוד המלך, עליו השלום, "עד אנה אשית עצות בנפשי וגו' בלבבי יומם וכו'". וזה ידוע מאד למי שרוצה להוסיף על חייו ולקבץ בעבודת ה' שצריך לסבל מרירות גדול קדם שיוצא לעצת אמתית פראוי לו באמת לפי בהינתו. ובאמת אי אפשר לקבל שום עצת פי אם מצדיקי הדור האמתיים, (פמבאר בהתורה הנ"ל), אבל הפעל דבר הניח עצמו גם על זה ובלבל את העולם והקנים מהלקת גדול בין הצדיקים עד שאין שום אהד יודע האמת למי להתקרב, עד אשר, הם ושלום, אבדה עצת מבני ישראל עם סגלה התפצים לשוב אליו ותברך, אבל באמת השם יתברך חומל עלינו בכל דור ובכל יום ויום ושלח לנו ומאיר עלינו אור האמת בעצם, שזהו בהינת

שמוחה

אבל שאר כל היום יהיה בשמוחה, ובפרט על מצוות ציצית היקרה שנתן לנו השי"ת, שע"ז זוכים לתיקון הברית ולתיקון העיניים, וכן על כל נקודה של אמונה שבוודאי צריך לשמוח בזה מאוד, ובפרט על כל עצת של צדיקים שזוכה לילך בה שע"ז זוכה ממש לבחי' נישואין דקדושה עם הצדיק, ועל כל זה צריך להרבות שמוחה מאוד מאוד, ובפרט על מה שזכינו להיות בר"ה אצל רבינו"ל שע"ז אנו מקבלים במשך השנה כח לילך בדרך עצת הצדיק, וכן כח נפלא של אמונה, ולהמשיך ניסים למעלה מן הטבע

עבודת הלב \\\ פנינים על סדר התפילה על פי תורה זו

כללות עניין התפילה

הנה כללות המאמר עוסק הרבה בעניין תפילה, שזה עיקר האמונה להאמין שיש מחדש וכידו לחדש דבר כרצונו, ושזה מיוסד על האמונה בניסים שלא לכסות ניסים בדרך הטבע, ובאמת עיקר התפילה מורכבת משתי דברים אלו, מצד אחד הודאה על כל הניסים הקיימים, הן ניסים שהיו לדרך הטבע והן ניסים שבתוך הטבע, ומצד שני בקשה על העתיד מתוך אמונה שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, ובאמת ההודאה וההכרה בניסים, מכיאה את האמונה בתפילה ונותנת את הכח להתפלל, שזה בחי' סידור שבחו של מקום קודם התפילה והבקשה (וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בהל' נחלות ה"ד על פי תורה ב', ויעו"י משי"כ בתו' ב' בסדר התפילה על פי יסוד זה, ויעו"י עוד בליקו"ה הל' בלאי בהמה ה"ד באריכות איך שההודאה וההכרה בישועה נותן את הכח להתפלל).

ברכות השחר

ומתחילים בברכת השחר, להודות על כל הניסים שעושה השי"ת עמנו בכל יום מחדש בכל פרט ופרט מהנהגת העולם, פוקח עיוורים, מתיר אסורים, וכו' שבאמת הכל ניסים עצומים ורק שהוא בבחי' ניסים תאזין שבתוך הטבע, ועיקר ההודאה היא על העצות דקדושה שזכינו להינצל מעצת רשעים ולילך בעצת צדיקים וכל אחד לפי דרגתו ובהינתו, שזה בחי' אשר נתן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה, כי עצת הצדיקים היא בחי' יום, כי הם מאירים את האמונה, ועצת הרשעים שנמשכת מזהמת הנפש, היא בחי' חושך, וע"ז אנו מודים על שנתן לשכוי בינה להבחין בין עצת הצדיקים לעצת הרשעים.

הנותן לשכוי בינה

ואמנם אף שבכללות ישראל כולם זוכים לעצות התורה שהוא בחי' תרי"ג עיטין דא"ו, אבל יש בזה עוד דרגות והבחנות בין עצות של צדיקים לעצות המהופכות מן האמת, שע"ז מודים בפרטות, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות הלכות ברכת השחר הלכה ג אות יב): ועקר ברכת הנותן לשכוי בינה הוא על קריאת התרגומל בעצות לילה, שעל ידי זה מבחינים בין הצות לילה הראשון, שהוא תקף השכח הלילה ובין הצות לילה השני שאז מתחיל להתנוצץ ולהתעורר בהינת אור יום פ"דוע, פי עקר הדיוש ההבנה הוא בלילה בעת החשך שאז עקר הרבותא להבחין, פי ביום אין ההבנה הדיוש כל כך, הינו פי הגאולה שתבא במקרה בימינו על ידי משיח צדקנו נקראת אור יום, כמו שפ"תוב (תהלים צ"ב), "להגיד בבקר חסדך". דתינו בעת הגאולה וכו'. וכמו

שפרש רש"י בכמה מקומות, פי הגלות נמשל ללילה, והגאולה נמשל לאור יום. ואז בשיאר בוקרן של ישראל ויבא משיח צדקנו ויגלה האמת בעולם, אז לא תהיה ההכנה הדיוש, פי הכל ידעו האמת אז.

ועקר הדיוש הוא מי שזוכה עכשיו בתקף השכח הגלות שדומה ללילה, להבחין בין האמת ובין שאינו אמת, שזהו בהינת להבחין בין יום ולילה שבין אור וחשך כנ"ל, פי בעבודתנו לא עובנו אלמינו ויט עלינו הסד בתקף הגלות הזה, ששלח לנו ככל דור ודור צדיקים אמתיים להיחננו ביום הזה, פי אין דור יתום והם מתייז איתנו בתקף השכח לילה שהוא בהינת השכח הגלות הפור הזה והם מקמיין בנו בהינת (משליל ל"א) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, דתינו שהצדיקים אמתיים שבכל דור בימי הגלות הם כמו מי שקם קדם אור היום ועסק בתורה עם תלמידים, שזהו יקר מאד בעיני השם יתברך פ"דוע, שזהו בהינת ותקם בעוד לילה וכו', כמו כן בכליות העולם הם מתעוררים קדם אור בוקרן של ישראל וקמים בעוד לילה בעוד התגברות השכח הגלות שדומה ללילה ונותנים טרף לביתם וחק וכו', דתינו שדומין עם תלמידיהם ומגלים להם אלקותו ויתברך ומעוררים אותם לתשובה ומקרבין אותם לאביהם שבשמים. ואז קדם אור היום, דתינו קדם ביאת משיח, אז עקר הרבותא מי שזוכה להבחין עתה בין יום ובין לילה, דתינו בין הצדיקים האמתיים, שהם בהינת אור יום, פי כל צדיק אמת הוא בהינת משה משיח, בהינת אור יום, שהוא בהינת אור האמת. ובין השקר שהוא בהינת השכח לילה, בהינת עבד, בהינת שנה, פי ' קבין שנה ורדו לעולם, מ' נמלו עבדים (קדושין מ"ט), שהם בהינת ארור בנעו, בהינת והמת הנפש סטרא דמותא, שהוא בהינת שקר. וכמבאר בדברי ז"ל על הענין שקשה לישן במוצאי שבת (סימן קי"ז), עין שם.

ועל זה מרמו בהינת הברכה הנ"ל הנותן לשכוי בינה, שעקרה על ההבנה שבעצות הלילה שאז מתחיל להתנוצץ אור היום, אבל עדין לא בא אור יום, שזהו ממש בהינת הצדיקים שבזמן הגלות, שהם בהינת התנוצצות משיח, פי כל צדיק אמת הוא בהינת משיח, פמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה כמה פעמים. אבל עדין לא האיר היום ממש, פי עדין לא בא משיח ממש שהוא עקר אור יום הנ"ל. ועל כן עכשיו עקר הרבותא של ההבנה בין האמת ובין השקר, פי אי אפשר להבחין פי אם בלב כל חד בפנים מה דמשער בליביה, בהינת הנותן לשכוי בינה להבחין וכו'. לשכוי דיקא זה הלב שמוכה וצופה כל חד בפנים מה דמשער בלבי וכול לידע ולהבחין אם ירצה. בין יום ובין לילה, בין אור וחשך, בין האמת והשקר, פי האמת עד לעצמו וכנ"ל, וזהו ממש הענין הנ"ל כי ההבדל בין עצות הצדיקים לעצות הרשעים לא תמיד נראה לעין מיד

בכירור (כמבואר בלשון מוהרנ"ת בתפילתו ובהל' פסח ה"ז), וע"ז צריך הודאה מיוחדת.

שלא עשני גוי ושאר הברכות

וכמו"כ מודים 'שלא עשני גוי' ו'שלא עשני עבד' ולא עשני אשה, שכ"ז הוא הודאה פרטית על המצוות שזכינו לקבל שהם עיקר העצות דקדושה, בבחי' תרי"ג עיטין דקדושה וע"כ אנו מודים על נעיונות חלקנו, (ועד"ז מבואר בספר ליקוטי אבן יעו"ש עוד), וכן שאר כל הברכות, מלבד פשוטן של דברים שהם הודאה על כל פרטי הבריאה (שכולם הם בחי' ניסים ועלינו להכיר בזה בכל יום מחדש ולהיזהר לא לכסות הניסים בדרך הטבע), יש בהם ג"כ רמז לבחי' ההודאה על העצות שזכינו לקבל מצדיקים, בבחי' 'פוקה עיוורים', שפקח עינינו לראות עצת הצדיקים ולא לחלוק ע"ז ה"ו, וכן 'מלביש ערומים' כי עיקר עצת הצדיקים הם בחי' לבושים וצמצומים לאור האמונה (כמבואר בליקו"ה הל' גילוח ה"ד באריכות), וזהו 'מתיר אסורים' כי העצות שנמשכות מוזהמת הנחש מכניסים את האדם לעצבות ועצלות (שהם עיקר נשיכת הנחש כמובא בליקו"מ סי' קפ"ט) ואז הוא כמו בבית האסורים, אבל כשניצל מזה הוא בבחי' יוצא מבית האסורים, ועל דרך זה 'זוקף כפופים' כי עי"ז יכול להתקדם בעבודתו יתברך כראוי.

וזהו 'רוקע הארץ על המים', כי כל העוה"ז הוא בחי' מים שאי אפשר לילך בו מרוב התגברות ים התאוות, אבל ע"י עצות הצדיקים יש בחי' ארץ על המים, שיש דרך של יבשה בתוך כל המים שיכולים לילך בה, וכן 'שעשה לי כל צרכי', זה בחי' עצות הצדיקים שעוזרים לנו בכל עניין ועניין שזה עיקר צרכנו, וזהו 'המכין מצעדי גברי' כי עי"ז נעשים דרכים בעבודת ה' שיכולים לילך בהם, נמצא שעי"ז הוא בחי' הכנת הצעדים, וכן 'אוזר ישראל בגבורה' ועוטר ישראל בתפארה מובן בפשימות שזה עיקר עצת הצדיקים שנותנים לאדם כח להתגבר בעבודת ה' ולהתחיל בכל פעם מחדש, וכן שיוכור את ההתפארות שמעוטר בה כל איש ישראלי ויוכה להתעטר בה תמיד ולשמוח בה, וכן 'הנותן ליעף כח' כי העצות האמיתיות של הצדיקים זה מה שנותן לאדם כח להתחיל בעבודת ה' (משא"כ כשהוא הולך בעצת הנחש הרי הוא בעצבות וממילא בעצלות ואין לו כח לכלום כידוע).

המעביר שינה

וזהו ג"כ 'המעביר שינה מעיני', כי עי"ז ניצולים מהעצלות וכנ"ל, וכמו"כ נכלל בזה עוד מה שמעביר שינה מעיני, כי עצת הרשעים הנמשך מוזהמת הנחש הוא להסתכל על כל דבר כאילו הוא סתם וממילא רואים רק את הגשמיות שבזה (וכמבואר בפנים באות ד), ואז נופל האדם לבחי' שינה, אבל ע"י עצת הצדיקים מתגלה איך שכל הבריאה היא רזין עילאין, וממילא אין כאן מקום לשינה כי כל הבריאה צועקת אמונה, כי הכל הוא ניסים, ובכל דבר יש רזין עילאין, וע"כ ממשיכים מיד לבקש שנוכה להתרגל בתורה ולהתדבק במצוות שהם עיקר העצות דקדושה שעי"ז ניצל מהשינה שיש בעולם הזה אם לא עוסקים בעצות הצדיקים.

ברכות התורה

ומברכים ברכות התורה בהודאה מיוחדת על שצונו לעסוק בדברי תורה, ששם הוא עיקר התגלות העצות דקדושה, הן בפשטות התורה, כי כל דיני התורה הם כירור העצות דקדושה (וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בהל' פסח ה"ז), והן בפנימיות התורה ששם מתגלה בכל דור יותר ויותר עצת הצדיקים, ומבקשים 'הערב נא וכו' את דברי תורתך בפנינו, כי עיקר לימוד התורה צריך להיות בבחי' זווה דקדושה וכמבואר בפנים (באות ג) שכשמקבל עצת אמת אזי נחקק בו אמת והוא בבחי' נישואין ממש, וע"כ עניין מרכזי בלימוד התורה הוא עריבות ונעיונות התורה ויעו"י ליקו"מ תניינא סוף סי' עא שזהו העיקר להרגיש הנעיונות שיש בתורה, כי לימוד התורה צריך להיות באופן של חיבור מוחלט לתורה בבחי' נישואין ממש, וזה נעשה בעיקר ע"י העריבות (כמו שהביא האגלי טל בהקדמתו מדברי רש"י (בסנהדרין נח ע"ב ד"ה שלא דכרחה), שעיקר החיבור לדבר הוא ע"י ההנאה, ומבאר שם שכן הוא ג"כ בדברי תורה

שעיקר מה שהוא נבלע בדם הוא ע"י התענוג שיש לאדם בזה, וזה נפלא מאוד להמבואר כאן בלשון רבינו שאכן לימוד התורה שהוא קבלת העצות דקדושה הוא בחי' נישואין, ובוה נכון מאוד הדמיון הנ"ל שכתב האגלי טל ודו"ק, וע"כ מבקשים ומתהננים על עריבות ומתניקות התורה שרק עי"ז אפשר לזכות להתחבר לתורה כראוי, ומסיימים בהודאה על נעיונות חלקנו ש'בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו' שהיא בחי' כולו זרע אמת.

פרשת העקדה ולעולם יהא אדם

ואח"כ בהקדמה לתפילה שייסודה היא האמונה, מזכירים את העקדה, כי השורש של כל אמונתנו הוא מכה אברהם אבינו וכמוכא וכן מוכן ג"כ במאמר הזה שע"י שפגם ב'כמה אדע' הוצרכו לגלות, כי כל האמונה היא מכה אברהם וכשהיה בזה פגם דק הוצרכו בניו לגלות מצרים כדי לתקן זה, ומבואר עכ"פ שייסוד שורש האמונה הוא מכה אברהם אבינו ובעיקר ע"י מה שעמד בניסיונות, ובפרט בניסיון העקדה שהיה קשה מכולם והיה בזה מסירות נפש מיוחדת, וע"כ מזכירים זאת בתחילת התפילה לעורר שורש האמונה הנמועה בנו מכה אברהם אבינו, ובפרט שהעקדה היתה במקום בית המקדש ששם הוא עיקר מקום האמונה והניסים, ועי"ז מתעורר כח האמונה המושרש בנו, וזה גם מה שמזכירים אח"כ ב'לעולם יהא אדם' את האמונה המושרשת בנו מאבותינו, כי אנו זרע אברהם יצחק ויעקב, ואנו מודים להשי"ת על עוצם נעיונות חלקנו שזכינו לקבל את האמונה הקדושה בירושה מאבותינו.

תמיד וקטורת

ואח"כ אומרים את פרשת הקרבנות שהקריבו ביהמ"ק ששם עיקר מקום הארת האמונה והניסים, וע"כ אף שאין אנו זוכים שיהא ביהמ"ק קיים, מ"מ ע"י בחי' 'ונשלמה פרים שפתינו' אנו מעוררים הארת בחי' ביהמ"ק, וכמו"כ עניין הקרבנות הם כללות בחי' עצת הצדיקים, שזה בחי' פרי' התמיד וקטורת, שהוא בחי' האמונה הן בעליית, בבחי' גאולה, והן בירידה, בבחי' גלות, כי התמיד הוא בחי' הארת המוחין שהוא בחי' הארת האמונה, וקטורת היא בחי' הירידה לכרר בירורים, שזה בחי' כירור האמונה מתוך הירידה לגלות (וכמבואר יסוד זה באריכות בדברי מוהרנ"ת הל' חלוקת שותפין ה"ה על פי דברי האר"ז"ל), וע"כ אומרים אחר עניין הקטורת הפסוקים של ה' צבאות עמנו וכו' כי זה עיקר הכח של הקטורת להאיר באדם את הדעת הוה שהשי"ת נמצא עמו בכל מקום גם כשהוא בבחי' גלות ואין מאירה לו האמונה, אבל אם יתחזק באמונה יוכל לראות כמה ניסים תתאין נעשים עמו במקומו, כי השי"ת הוא עמו ואצלו ממש.

איזהו מקרבן

וזה ג"כ בחי' 'איזהו מקרבן' שכולל כל סוגי הקרבנות, שכ"ז הוא בחי' עצת הצדיקים, להפש את הדרך להתקרב לה' בכל פעם לפי מצבו ועניינו, כי לפעמים צריך לעסוק בתודה והודאה (בחי' קרבן תודה), ופעמים במסירות נפש להשי"ת (בחי' עולה), ולפעמים בתשובה (בחי' חטאת ואשם), ולפעמים לקדש את הגשמיות (בחי' שלמים), וכיוצ"ב כל הקרבנות - כל קרבן הוא בחי' עצה מיוחדת איך להתקרב להשי"ת שכ"ז הוא בחי' עצת הצדיקים שמאירים את הדרך לאמונה בכל מקום ובכל זמן.

ברייתא דרבי ישמעאל

ועל דרך זה הוא בחי' ברייתא דר' ישמעאל של י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, שעניינה למצוא תמיד את הדרך והמידה ששייכת אליו עכשיו (וכמבואר בליקו"ה הל' תפילין ה"ז אות לד) שכל עצות הצדיקים הם נמשכים מבחי' י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, וז"ל שם: 'כי פל הי"ג מידות שהתורה נדרשת בהן הם פל אדם ופ"ק זמן, כי עקר התורה הוא הפעשה, פ"מו שפ"תוב (אבות פ"ק א'), לא הפ"ד"ש היא העקר אלא הפעשה. ועל פ"ן צריכין למעשה, דתינו קיום התורה פל הי"ג מידות, כי צריכין פ"ה ופ"ה עצות לעמוד פ"ג"ד מה שצריכין לעמוד. וכל העצות האמתיות והתמימות שנמשכין מדברי הצדיקים האמתיים פ"ם פ"לולים פ"לש ע"שרה מידות שהתורה נדרשת בהן, שהם נמשכין

מבחינת י"ג מדות של רחמים, שהם בחינת תליסר תקינא דיקנא שנגלה רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, שהם שערות קדושות דדיקנא ששם בלה רחמים וחסד והם פופין ומכניעין כל הדינים הנאחזין בשארי השערות, הינו שהשם ותפרד משפיע עלינו על ידי הצדיקי אמת, שהם בבחינת דיקנא קדישא, בחינת זקן מלא רחמים הוא משפיע עלינו על ידם עצות קדושות ונפלאות הנמשכין משערות קדושות עליונות מבחינת שערות הזקן שאלו העצות פלולים ב"ג מדות שהתורה נדרשת בהן ונהיינו כי עניין הי"ג מידות הוא לידע בכל פעם איזה צורת דרשא שייכת עכשיו כדי לבוא לכירור הדין וההלכה, ועד"ז בקיום התורה צריך לידע בכל פעם איזה עצה מתאימה עכשיו כדי לבוא לקיום התורה.

הודו

ואח"כ מתחילים להודות ולהלל להש"ת בפסוקי דזמרא על כל הניסים שעושה עמנו בכללות ובפרטות בכל דור ודור, וכפי שמתחילים 'הודו לה', קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו, כי העיקר הוא להודות להש"ת בכל עת על כל הניסים והנפלאות שעושה עמנו, ואף בעת התגברות בחי' עמים, גם שם באמת הכל הוא 'עלילותיו', כי אם מתבוננים רואים עוצם הניסים שנעשים בזמנים אלו (שהם בבחי' ניסים תתאין), שהם באמת אף גדולים יותר מהניסים עילאין, וע"כ 'שירו לו זמרו לו שיהו בכל נפלאותיו' כי העיקר הוא להתפעל מכל הניסים והחסדים וכפי שמביא רבינו את הפסוק 'ותהום כל העיר' שעל דבר ניסו תמהין העולם, כי העיקר הוא להתפעל מהנסם, כי 'דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד' כי צריך להתבונן ולהפש את עוצם נפלאות ה' והתגלות פניו שמתגלה בכל הניסים האלו, אבל לפעמים הוא מכסה [כי הוא בחי' ניסים תתאין], וע"כ צריך לדרוש ולהפש את הארת פני ה' שמתגלה בניסים האלו, וע"י הדרישה והחיפוש זכרו נפלאותיו אשר עשה מופתיו ומשפטי פיהו ומוזכר כל הניסים שהיה בדורות הקודמים זכרו לעולם בריתו וכו' בהיותכם מתי

מספר וכו' לא הניח לאיש לעשקם וכו', ועל כן 'שירו לה' כל הארץ, בשרו מיום אל יום ישועתו, כי בכל יום ויום יש ניסים וישועות נפלאות, אלא שלפעמים הוא באתכסאי בבחי' ניסין תתאין, אבל ע"י ההתבוננות בניסים הגדולים (בחי' ניסין עילאין), מכירים גם בניסים תתאין, ועי"ז 'ספרו בגויים את כבודו בכל העמים נפלאותיו' כי עי"ז רואים את עוצם הניסים והנפלאות גם בתוקף הגלות שהוא בחי' התגברות הגויים והעמים, וגם שם הכל מלא נפלאות גדולות, וכן על דרך זה כל המשך הפסוקים טובב והולך על עוצם חסדי ה' ונפלאותיו שבכל עת, אף בין הגויים ואף בבחי' ארץ, ומכח ההתבוננות בניסים והישועות שכבר נעשו, מתחזקים לבקש על להבא 'אתה ה' לא תכלא רחמיך ממני וכו' זכור רחמיך וכו' א-ל נקמות הופיע וכו' הושיעה את עמך וכו' הראנו ה' חסדך וכו', וכל שאר הפסוקים, ומסיימים בעוצם נעימות חלקנו 'אשרי העם שככה לו וכו' ובעוצם הבטחון שיש לנו לבטוח בה', בבחי' 'ואני בחסדך בטחתי וכו' אשרה לה' כי גמל עלי'.

מזמור שיר

ואח"כ אומרים 'מזמור שיר' שאנו מודים להש"ת שהצילנו מהבור שרצו להכניס אותנו האפיקורסים שאינן מאמינים בניסים וניסו להכניס בנו את האפיקורסות הזו, והש"ת הצילנו מהם כי לא שמת אויבי לי' שהם הסמ"א שניסו להכניס בנו אפיקורסות ונפרט חכמי יון וע"כ זה שייך להנוכח כפי שמתחילים מזמור שיר הנזכרת הבית, וע"כ אומרים מזמור זה בהנזכרה, ובאמת כשהם התגברו היה פחד גדול בבחי' 'הסתרת פניך הייתי נבהל', אבל נתגלה שכי רגע באפו חיים ברצונו' שאף שהיה כאן התגברות של הסתרה ודין אבל עי"ז זכינו לאור ההנזכרה שנתגלו אז ניסים נוראים, ועי"ז זכינו לצאת מהבור של האפיקורסות הנ"ל כי אנו מכירים בכל הניסים שעושה עמנו הש"ת, בבחי' 'ה' אלוקי לעולם אודך'.

הבורות ושיעורים למקורבים! ||| לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן לפי הסדר	הרב אלהו עטייה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

מנוי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבכתי הכנסת. ב-20 ₪ לחודש.
 חפשו: עלמא דאורייתא.
 המנוי על-דעת המערכת!
 לברורים: 054-848-73-17

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר???
 הגיע הזמן שנבין - - - לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!
 כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קבו.): "ומשום ששעתידים ישראל למעם מעין תחיים, שהוא ספר זוהר הזה, יצאו בו מהגלות פרחמים!!"
 רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'! משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
 ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיח שרפי קודש זו"ב, סימן ז"ר)

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

בדרנו אנו עדים ב"ה לתופעה החולקת ומתרחבת של בני ישיבות אשר התחנכו בישיבות ליטאיות, המתקרבים בשלב מסוים של חייהם לדרך ברסלב, ומוצאים בה טעם נפלא. והנה לאנשים שאינם מכירים מבפנים את שני הדרכים ומסתכלים על הדברים מבחוץ, שני הדרכים עלולים להיראות כביכול כסותרות זו את זו באופן שכמעט אי אפשר להפגיש ביניהם. אולם לאמיתו של דבר, מי שמכיר ומתבונן יותר לעומק, יודע שיש בין שני הדרכים הרבה נקודות מקבילות ומשלימות, והחיבור ביניהם מהווה קרקע פורייה שמאפשר צמיחה מיוחדת. ברצוננו להתבונן במאמרים הבאים בכמה נקודות השייכות לענין זה.

מאמר 1

ענין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך

סוגיית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות א)

הקדושה הם רחוקים, ורבינו זצוק"ל כללם והיכרם יחד, דהיינו לעסוק בתורה ותפילה יחד.

ובשיח שרפי קודש ח"ב סימן פז מובא: 'רבינו אמר פעם: המתנגדים אומרים שהעיקר הוא לימוד התורה, והחסידים אומרים שהעיקר הוא עבודת התפילה, ואני אומר: להתפלל ללמוד ולהתפלל?.'

הגדרה זו על ההילוך שבין חסידים למתנגדים בענין האם העיקר הוא תורה או תפילה הידד גם בעל התניא (בתשובותיו לשאלות ששאלוהו על ענין החסידות בעת מאסרו, מובא בבית רבי פרק טז) בלשון זו: 'על השאלה למה החסידים מרכיז בתפילה ומתבטלים על ידי זה זמן רב מעסק התורה, השיב שיש נשמות ששייכים יותר לתורה, ויש נשמות ששייכים יותר לתפילה, ועל דרך שמוצינו בגמרא הרבה שתורתן אומנותן ולא היו מפסיקין לתפילה, והיו מתפללים פעם בשלושים יום, וגם אז היו מקצרין, וכן קריאת שמע שהיו קורין בכל יום היו מקצרין בה, 'מעביר ידיו על שתי עיניו וזו היא קריאת שמע של ר' יהודא הנשיא', והיו עוסקים בתורה יותר, ועל הרבה מצינו שהיו מתפללים הרבה, חסידים הראשונים היו שוחים ט' שעות ביום לתפלתן, תורתן מתי נעשית, מתוך שהסידים הם תורתן משתמרת וכו', וברבי עקיבא מצינו שהיה אדם מניחו בזוית זו וכו', ועוד אמרו רז"ל (ברכות כא, א) ולואי שיתפלל אדם כל היום. וגם עתה הנמשכים אחר הגר"א הם נשמות ששייכים יותר לתורה, והנמשכים אחר הבעש"ט ותלמידיו הם נשמות ששייכים יותר לתפילה. נראה עוד קונטרס אחרון בסוף ספר התניא במאמר המתחיל 'להבין מה שכתב כפרי עין חיים בזמן הזה עיקר הכירור ע"י התפלה דווקא, אף שתלמוד תורה למעלה מהתפילה'.

וראה עוד בן יהודע (סנהדרין צט, ב) שכתב: 'זיינו ענין המחלוקת שיש בין דיעות אשכנזים פרושים לאשכנזים חסידים בזמן הגאון רבינו אליהו מווילנא ז"ל והרב החסיד רבי ישראל בעל שם טוב ז"ל, דלפי דעת אשכנזים החסידים הוא צריך שיתפללו כל התפילה מן פרשת העקדה עד עלינו לשבח בכוונה גדולה, שלא יוציא מפיחם תיבה אחת בלי כוונה, ואע"פ שעל ידי כך צריכין להאריך ביותר ויעבור רוב שעות היום בשלוש תפלות, ולא ישאר זמן לעסק התורה כי אם דבר מועט, לית לן בה, כי העיקר הוא שיחת התפלה. ודעת הפרושים להתפלל בדרך ממוצע כדי שלא יאריכו זמן הרבה בתפלה, וישאר להם זמן מרובה בשביל עסק התורה'.

והנה לא כאן המקום לעסוק בעומק בכירור שורשי מחלוקת זו שעולה למקום גבוה מעל גבוה, והדברים נוגעים להבנת כמה עניינים עמוקים בתורה, כנגלה וכנסתר, אולם פטור בלא כלום אי אפשר, ונשתדל לגעת באיזו נקודה השייכת לשורש ענין זה, ועל כך במאמר הבא בעז"ה.

במאמר הקודם הבאנו כמה ציטוטים מתוך רבים שמתוכם מתבאר הדגש החשוב ששם מוהר"ן על הנושא של לימוד התורה בקביעות, כמפתח לכל ענייני עבודת ה'.

אמנם, כל זה צד אחד של המטבע, אך יחד עם זה מוהר"ן הרבה לדבר על נושאים רבים בעבודת ה' מלבד לימוד התורה, ובפרט על נושאים השייכים לעבודת הלב, כאשר נקודת המרכז של כל העבודה הפנימית היא עבודת התפילה שתופסת מקום גדול מאוד בעבודת ה' על פי דרכו של מוהר"ן¹. וכל מי שעוסק בספריו של מוהר"ן ומכיר את ההולכים בדרכו באמת, חש שנושאים רבים שאצל הנוטים לתפוס את דגל לימוד התורה כעיקר העיקרים, אינם מודגשים כל כך, אצל מוהר"ן יש להם מקום חשוב יותר.

וכדי לעמוד על שורש הענין, נקדים את המובא בספר אבניה ברזל אות י' בזה הלשון: 'מוהר"ן אמר שרבינו זצוק"ל חיבר יחד הטוב מן הפרושים והטוב מן החסידים, היינו שהפרושים העיקר אצלם הוא התורה הקדושה, אבל מהתפילה הם רחוקים, והחסידים העיקר אצלם הוא התפילה, אבל מהתורה

¹ די להציץ הצצה הטובה ברשימת הנושאים שבהם עוסק הספר ליקושי מוהר"ן כדי להבין שהנושא של לימוד התורה אינו הנושא הבלעדי שבו עוסק מוהר"ן. ראה בהקדמת רבי נתן לליקושי: 'כי כל דברי הספר הקדוש הזה מלא עצות טובות ונוראות. ומדבר מכל המידות ומכל המצוות הנהוגות. ומהרהקת ושכירת כל התאוות. מתאות ניאוף, ותאות ממון, ותאות אכילה, מהרהקת הכבוד, וכעס וקפידות וגדלות, ומעלת האמת ועוצם גנות השקר, מהרהקת העצבות והעצלנות, מפגם הדבור, מלשון הרע ורכילות וכו', מפגם הראות ומפגם כל החושים, מקדושת העינים והחושם והאזנים והפה שהם שבעת הנרות המאירין אל מול פני המנורה הקדושה, מקדושת שבת ויום טוב וראש הודש. משלש רגלים בכלל. ובפרטיות מכל רגל ורגל בפני עצמו. מפגם משבועות מסוכות ומהמצוות הנהוגות בכל רגל ורגל. שהם מצוות אכילת מצה ואמור המין ושאר וקריאת ההגדה וארבע כוסות בפסח. וכן מצוות סוכה וארבע מינים. והושענא רבה ושמיעי עצרת ושמחת תורה. ומקבלת התורה בשבועות. מראש השנה ותקיעת שופר ומיום הכפורים. מהנוכה ופורים. מציצית ותפלין וקריאת שמע ותפלה. מצדקה ותלמוד תורה. ומשא ומתן באמונה. מאמונה ומאמונת הכמים. מענוה. מיראה ואהבה. וממעלות הרצון והכסופין דקדושה. מתפלה ככה וככוונה. הן משלש תפלות שביום, הן מגודל עוצם מעלת שאר התפלות ותחינות ובקשות שצריכין להרבות בהם בכל יום ויום לומר תחינות ובקשות הרבה. ובפרט גודל מעלת ההתבודדות לפרש שיהתו בלשון אשכנז לפניו יתברך בכל יום בינו לבין קונו. שישפוך כמים לבו נכה פני ה' שיוכהו להתקרב לעבודתו יתברך. ומגודל מעלת אמירת תהלים שמוכה לתשובה. וממעלת הכביה לפני השם יתברך כבן המתחטא לפני אביו. וממעלת לב נשבר. ומהרהקת העצבות. וממעלת השמחה. שצריכין להכריח עצמו בכל כחותיו להיות כשמחה תמיד, והרבה עצות נפלאות לבוא לשמחה. וממעלת קדושת ארץ ישראל. מענין המשכן ובית המקדש וירושלים. מנגות המחלוקת ומגודל מעלת השלום. מתשובה. מתענית. מקדושת המחשבה. ומהרהקת מחשבות זרות. וכן מכל הדברים והדרכים הקדושים שבעולם המוכרחים לכל. מגודל מעלת התקרבות והתקשרות לצדיקים, שבה תלוי כל קדושת איש הישראלי. מענין נגון וכלי זמר ועשרה מיני נגינה. ומהמחאת כף ורקודין. וענין אנהו. וקול הברד' וכו'.

² וידועה אמרתו של מוהר"ן בשיחות הר"ן אות רפז שאמר: 'מה יש לו לאדם לעשות בזה העולם, אין צריך כי אם להתפלל וללמוד ולהתפלל'.

המקורבים

בס"ד גליון סו' פרשת ויחי ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

שעות ששינו עולם: רשמים קצרים על האירוע הגדול של השנה!

אלפי אנשים מכל רחבי הארץ השתתפו ביריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית שנערכו באולמי היכלי מלכות בבני ברק

בשמינייה עולה על כל דמיון... קשה להעלות בכתב את הרשמים הכבירים מהאירוע הגדול והשנתי של חסידי ברסלב בארץ-הקודש - יריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית שע"י בית המדרש 'משיבת נפש' ב"ב. אך למען יעמדו לימים רבים ננסה לבוא בשורות הקצרות דלהלן 'למען' מעט ממה שהיה שם.

* * *

נקדים בהכנות לאירוע. לקראת היריד וההילולא הופצו ברחבי הארץ אלפי קמלוגים מושקעים עם מיטב המכונים של ברסלב יחד עם מכונים נוספים שבאו ליריד הספרים. בנוסף נתלו ברחבי הארץ מודעות ענקיות מאירות עיניים שבישרו לציבור על האירוע הגדול.

ביום שלישי בערב אלפי אנשים זרמו לאולמי 'היכלי מלכות' ברחוב שלמה המלך בבני ברק וגדשו את האולם.

בשעה 6:00 נפתח יריד הספרים והמוני האנשים התרגשו למראה מגוון הספרים העצום והוצאות הספרים שבאו ליריד. אלפי ספרים נקנו במהלך כל הערב הגדול.

ההילולא הגדולה נפתחה במשאו הנפלא של הרה"ח ר' אברהם יצחק הלוי כרמל שליט"א, בדברותיו הרחוב בגודל מעלת רבי נתן בדבקותו כרבנו מוהר"ן זיע"א ובגודל מעלת ההתבודדות.

לאחר מכן פצחה התזמורת המיוחדת - תזמורת 'פייער' [= אש. בכרסלב ברענט אפייער" ... = בכרסלב בויערת אש...] - במחרוזת ניגוני פתיחה נפלאים.

לאחר מכן נשא מדברותיו הרה"ח ר' יעקב נתן אנשין שליט"א אשר כדרכו הנפלאה הרחיב לבאר בעניין איך לקבל את ההתחזקות של רבי נתן בצורה נכונה.

לאחר מכן התזמורת בניצוחו של ר' אהרל"ה בנדר ניגנה מחרוזת ניגוני ברסלב.

המשך בעמוד 11

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם רשמים קצרים על יריד הספרים הענק והילולת מוהרנ"ת המרכזית שהתקיימו בבני ברק; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - מסיימים עם תורה ז' ולכבוד סיום התורה מדור נרחב במיוחד; נחתום במדור הכהיר שער ברסלב עם הסידרה החדשה והנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? והשבו: המשך סוגיית לימוד התורה במשנת ברסלב.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

חדש! ניתן לעשות מנוי שבועי לעלון דרך מכשירי 'קהילות' בבתי הכנסת. קופת 'עלמא דאורייתא'. בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה! העורך

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת ויחי ולשבוע פרשת שמות

יום	חדש טבת	היום ה'דף	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	יד	ח	חזרה	כו.	כ	קכח:
א	טו	ט	תנא, יג-ד	כז:	כא	קכט:
ב	טז	י	תנא, טו-ז	כח.	כב	קכט:
ג	יז	יא	תנא, יז	כח:	כג	קל:
ד	יח	יב	תנא, יח	כט.	כד	קל:
ה	יט	יג	תנא, יט-כא	כט:	כה	קלא:
ו	כ	יד	חזרה	ל.	כו	קלא:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או האימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ יחודא עילאה – ויחודא תתאה ~

פרשת ויחי היא הסיום של חומש בראשית.

חומש בראשית – הוא היסוד של העולם, ובו מבוארים כל היסודות שעליהם מושתת העולם; תחילתו כבריאית העולם, ממשיך בעשרה דורות שמאדם ועד נח ומעשה דור המבול ודור הפלגה, אחר כך עשרה דורות שמנח ועד אברהם, ואז מתחיל להאריך הרבה בסיפור תולדותיהם ומעשייהם של האבות הקדושים אברהם יצחק יעקב, ומסיים באריכות בענייניו של יוסף הצדיק.

והפרשה הזאת פרשת ויחי – הוא הסיום של כל הסדר הזה, ולכן הוא גם התמצית והשורה התחתונה של חומש בראשית. בפרשה זו הוא סיום חייו של יעקב אבינו ויוסף הצדיק, וסיפור הפרידה של יעקב אבינו מהשבטים וברכתו להם, וכאן נמצא הסיום של חומש בראשית וההכנה לחומש שמות וכל ההמשך.

והנה יעקב אבינו סבר שבפרשה זו יכול להסתיים התורה, ויכול להיות מיד הגאולה השלימה ותיקון העולם, אך התברר לו שעדיין לא הגיע הזמן ועדיין אין זה סיומו של המעשה, אלא תחילתו, וכפי שיתבאר כל זה להלן בעז"ה, וכפי שנראה, ב'מסקנא' הזאת טמון כל הכח שלנו להמשיך את הדרך הזאת, ולהחזיק מעמד בכל הגלויות וכל מה שעובר עלינו בכלל ובפרט עד הגאולה האמיתית והשלמה.

* * *

נראה תחילה את התמיהות שיש בפרשה זו:

א. פרשה זו סתומה – הפרשה היחידה בתורה שאין שום הפרש בינה לבין הפרשה הקודמת לה. ונהנה רש"י פירש משום שנסתמו עיניהם ולבם של ישראל, ומפני שביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתמה ממנו. ולפי זה הוא מרמז על עניין של צער, אמנם בזה הקדוש מבואר שהוא מרמז על עניין של שמחה. האם יש סתירה ביניהם?

ב. ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה – פתיחה זו מיותר לכאורה, שהרי בא בעיקר לספר הסתלקותו של יעקב, ואם כן היה לו להזכיר מיד סיכום מניין שנות חייו, וממילא נדע שבמצרים היה שבע עשרה שנה.

ג. כל המעשה עם מנשה ואפרים הוא עניין נפלא, ומעון הרבה ביאור. א. מה מהותם של מנשה ואפרים ביחס לשאר השבטים. ב. מה היה המשא ומתן בין יעקב ליוסף האם הם ראויים לברכה. ג. מה היה הויכוח בין יעקב ליוסף את מי להקדים. ד. מדוע דווקא בהם יברכו כל ישראל ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה ולא בשאר השבטים. ה. מה עניינו של החלק המיוחד שהחליט לתת ליוסף, ומדוע.

ד. הסתלקותו של יעקב הוא פלא והפלא: א. מתחילה רצה לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה – האם מעה בזה שרצה לגלות? ואחר שלא עלתה בידו – מה היה העצה שעשה? ב. מהו ההדגשה 'האפפו' ו'הקבצו', והלשון 'בני יעקב' ו'בני ישראל'. ג. האם רצה לברך את השבטים או להוכיחם.

ביאור הפשט

בפרשה זו, הלכו גם מפרשי הפשט [רש"י והרמב"ן] בדרך הדרש.

אמנם באור החיים הקדוש מבאר הדברים גם בדרך הפשט. ותוכן דבריו הוא: א. יעקב 'חי' שבע עשרה שנה, כי בכל השנים שקדמו לזה היה מסובב בצרות עם עשיו ולכן ועם מעשה דינה ויוסף, והיה לו חיים של צער, ורק בשנים אלו היה לו חיים של אושר ושמחה. ב. יוסף נחשב לא רק כ'בנו' של יעקב אלא כמו יעקב בעצמו, ועם ישראל נקראים 'בני יעקב ויוסף' (תהלים עז) ולכן הוא בעצמו אינו במספר השבטים, אלא שני בניו שנולדו לו, הם נחשבים

כמו בניו של יעקב, ולכן הם נחשבים במספר השבטים. ג. מה ששאל יעקב 'מי אלה' לא מפני שלא ידע מי הם, אלא כדי לעורר את אהבתו ורחמיו עליהם. ד. בפסוקים אלו שקיבץ יעקב את בניו – לא פירש כלום, והוא פלא.

ביאור הדרש

רש"י והרמב"ן פירשו העניין בדרך דרש. א. פרשה זו מרמזת על הגלות, ולכן פרשה זו סתומה משום שהגלות סתומה לבם ועיניהם של ישראל (רש"י), ובפרשה זו מרמזו כיצד התחיל גלות אדם וכיצד יהיה הגאולה (רמב"ן). ב. כששאל 'מי אלה' היה מפני שראה שאינם ראויים לברכה, וביקש יוסף רחמים וברכה. ג. כשהקדים את אפרים למנשה היה נחשב לנבואה והיה אסור לשנות (רמב"ן). ד. כשקיבצם ביקש לגלות להם מה יהיה כימות המשיח ונסתלקה שכינה, ולכן התחיל לדבר עמהם דברים אחרים, ובתחילה הוכיח את חלקם, וברך את האחרים, ולבסוף ברך את כולם.

ביאור הפנימיות

בזהר הקדוש מבואר ששבע עשרה השנים הללו היו השנים הטובות ביותר, ודווקא לכן פרשה זו סתומה להורות שהשנים הללו היו כולם טובות בלי שום הפסק של צער וצרה. והוא פלא, כי הרי דווקא בשנים הללו היה במצרים, והם היו תחילת הגלות ואיך ייתכן שדווקא הם היו הטובות ביותר.

אלא שבפנימיות העניין היה כאן מהפכה ככל התפיסה של משמעות 'החיים', והיחידה הזו מתגלה בפסוק זה ויחי יעקב בארץ מצרים, ועוד יותר בסיפור הסתלקותו של יעקב, כשרצה לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, ועניין זה מבואר בליקוטי הלכות.

* * *

וביאור העניין הוא כך:

יעקב אבינו ביקש כל ימיו 'לישב בשלוח' (כדברי רש"י בפרשת וישב), והיינו שהיה סבור שהחיים האמיתיים הם במצב של שלוח ומנוחה, בלי נסיונות וכלי הפרעות ובלבולים. וממילא כל השנים שהיה לו נסיונות עם עשיו ולכן ועם מעשה דינה – היה נחשב אצלו למצב של 'בדיעבד'.

ואמנם יעקב אבינו לא התבלבל מכך, וקיבל הכל באהבה ועבד את השם יתברך גם מתוך המצב הזה, והוא זה שתיקן תפילת ערבית, אבל עדיין היה סבור שאין זה המצב שצריך להיות 'לכתחילה', אלא שבדיעבד מאחר שהוא כך – צריך לקבל זאת באהבה, אך המשיך לצפות למצב של שלוח.

והקב"ה רימו לו בכך ש'קפץ' עליו רוגזו של יוסף שאין הדבר כן, ואין כאן המקום לישב בשלוח אלא לעתיד לבוא, אך עדיין לא ירד יעקב לסוף העניין, וכאשר הגיע לפרעה ושאל אותו 'כמה ימי שני חייד' ענה לו 'מעט ורעים היו ימי שני חייד, ולא אמר זאת במרוצה ח"ו, אלא מתוך מחשבה שכל השנים הללו עדיין אינם נקראים בשם 'חיים', כי היו כולם מצב של נסיונות והתמודדות. ומובא בדברי חז"ל שנענש על כך.

ואז הבין את האמת, שבאמת המצב של הנסיונות אינו מצב של 'בדיעבד', ובכלל אין המושג 'חיים' תלוי בשום מצב ותנאי, אלא רק באיזה אופן שהאדם מקבלו; אם מקבלו כראוי ועובד בו את השם יתברך – זהו החיים 'לכתחילה' ביותר, ואם לאו – לאו. ובאותו רגע התחיל 'לחיות', ולכן שבע עשרה השנים הללו – הם אלו שנקראו בשם 'חיים', אף שהיה במצרים, כי את החיים הללו ראה יעקב אבינו כ'חיים'.

ועניין זה התגלה בעת הסתלקותו.

יעקב אבינו רצה לגלות את הקץ. ובוודאי אין עניינו שרצה לגלות 'מתי' יהיה הקץ, כי אין בזה שום תועלת, רק להיפך, שהרי כל כוחנו לעמוד בגלותנו הוא רק מהמת התקווה שהיום בן דוד בא, ואילו היו יודעים מתחילה שצריך להמתין כל כך, היו נופלים בדעתם מבלי תקומה, ולכן 'תפה רוחם של מחשבי קצין, כי מייאשים את העם מן הגאולה – הן אלו שקודם אותו 'הקץ' שרואים שצריך להמתין הרבה, והן אלו שאחר אותו 'הקץ' שסוברים שאבד סברם ונכעין שהיה בזמן מרדכי, שהיה להם קץ של שבועים שנה, וסברו בטעות שכבר עבר ונתיאשו מן הגאולה, ולכן היה כל הנפילה והגזירה.

אלא יעקב אבינו רצה 'לגלות' את הקץ, היינו להביאו יתכף ומיד ממש. כי סבר שזהו הזמן המובחר לתיקון העולם, אחר שאברהם אבינו התחיל לגלות האמת ועדיין היה לו פסולת שהוא ישמעאל, וכן יצחק היה לו פסולת שהוא עשוי, ויעקב הייתה מיטתו שלמה, וסבר שהגיע זמן הגאולה ותיקון השלם. וכשנסתלקה שכונה, אמר שמוא יש פסול בזרעי, ענו כולם ואמרו 'שמע ישראל, ה' אלוקינו ה' אחד', כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד. ענה יעקב ואמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. ועבר לדבר דברים אחרים.

וביאר העניין, שיש 'יהודא עילאה' [יהוד עילון] שנקרא 'שמע ישראל', ויש 'יהודא תתאה' [יהוד תחתון] שנקרא 'ברוך שם', שאותו אנו אומרים בלחש. 'יהודא עילאה' – הוא כאשר מתגלה מציאות ה' בגלוי ובפירושי, שמכירים אותו באצבע בלי שום הסתרה, שאז אפשר לומר בקול רם 'ה' אלוקינו ה' אחד' ואין עוד מלבדו. 'יהודא תתאה' – הוא כמוצב של הסתרה והושך שאי אפשר לראות ולגלות ולהכיר במציאות ה', אלא רק מאמינים שבכל זאת הוא נמצא ולבסוף יתגלה מלכותו.

והיינו שנתגלה ליעקב אבינו, שאמנם מצד 'יהודא עילאה' כבר הגיע זמן תיקון העולם, אבל עדיין אין זה התיקון השלם והאמיתי, כי התיקון האמיתי הוא רק כאשר יתגלה 'יהודא תתאה', שימליכו את השם יתברך מתוך החושך

וההסתרה, דהיינו מתוך גלות מצרים של מ"ט שערי טומאה, ומתוך כל הגלויות האחרות, בפרט הגלות האחרונה ועקבתא דמשיחא שהוא המישים שערי טומאה, ועל ידי זה יתקנו גם את כל המקומות החשוכים והרחוקים והאפלים והנידחים, שכולם יתהפכו להיות כלים לגילוי ה', ובשביל זה עוד לא הגיע זמן הגאולה.

ומאחר שכך, התחיל לדבר עמהם דברים אחרים, דהיינו שהתחיל להכין אותם למהלך זה של יהודא תתאה. ולכן בתחילה אמר 'האספו' ואחר כך אמר 'הקבצו'. 'אסיפה' הוא ממקום קרוב, ו'קבוצ' הוא ממקומות מפורזים ורחוקים. בתחילה סבר שיש כאן כבר כל כוחות הקדושה ורק צריך להתאסף ולהתחבר יחד, ובהמשך הבינו שצריכים לקבץ כוחות הקדושה מכל המקומות המפורזים.

והתחיל לדבר לכל אחד מהשבטים, כי מעתה יהיה י"ב דרכים של קדושה, שכל אחד יהיה שונה מחברו, וכל אחד צריך להכיר מה החלק השייך לו ולילך לפי דרכו. ויהד עם זה צריכים 'להתקבץ' יחד, דהיינו לאהוז עצמם כולם יחד, ולקבל עצות זה מזה.

ולבסוף כלל כולם כאחד (כדברי רש"י), כי בסוף הגלות לא ידע כל אחד מאיזה שבט הוא, כי הנשמות של הדור האחרון – כל אחד כלול מכמה וכמה חלקי נשמות, ויכול להיות בכל אחד חלקים מכל הי"ב שבטים, וזה הטעם שכל אחד יש לו נסיונות של כל העולם, והטעם שבכל יום ובכל רגע מרגיש אדם אחר לגמרי, וכאן צריך את הכח של כללות כל הי"ב שבטים, שמוה יהיה שלימות הייחודא תתאה.

וזה הסיום של חומש בראשית – כי העולם נברא בשביל פרשת יחוי, כלומר לא רק בשביל 'יהודא עילאה' אלא גם ובעיקר בשביל 'יהודא תתאה', ומכאן יוצאים לדרך זו, עם חומש שמות שמספר על הירידה לגלות מצרים וכל המשך של הדור דעה, וכל הדורות עד היום הזה, כשעל ידי כולם יחד יתמלא התכלית של העולם.

חזק חזק ונתחזק

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של

רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 – לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 – שיעורים משנת תשע"ט. 0 – לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשארת הודעה למאזינים. 3 – לשלוחת 'הליכה עם תורה' – 'חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 – הזוה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חברותות ברחבי הארץ. 2 – להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 – שירי ברסלב שורשיים. 2 – שירי ברסלב חדשים 314 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 – שידור חי.
שלוחה: 0	0 – הודעות קבועות ונחוצות. 1 – הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 – להסרה. 3 – לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 – השעה כעת. 5 – זמני היום. 6 – לקבלת מס' אישי למערכת. 9 – לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

תרומות באשראי/ך!

מעוניין שהעלון

ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה

שלך!

ניתן לתרום דרך

'קהילות' בקופת

'עלמא דאורייתא'.

או דרך קו 'חניכי

הישיבות' – ברסלב,

בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים

נוספות נא להתקשר:

054-848-73-17

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מה שרצה יעקב שיוסף יעלהו לארץ ישראל

על פי דברי רבינו יובן היטב למה השביע יעקב את יוסף שיעלה את עצמותיו לארץ ישראל, כי כל עניינו של יעקב לירד למצרים הוא כדי לתקן את האמונה והתפילה וכמבואר בפנים (באות א), וא"כ מוכרח לעלות אה"כ בחזרה לארץ ישראל שהוא מקום האמונה והתפילה והניסים אבל אם ה"ו יישאר במצרים שהוא היפוך הניסים והתפילה, א"כ אין כאן תיקון, כי עיקר התיקון הוא ע"י שחזור מזה לעלות לאמונה ותפילה ונעם ישראל בכללות באמת יצאו אה"כ ממצרים אבל יעקב שהוא עיקר תיקון התפילה מוכרח מיד עם הסתלקותו לחזור לארץ ישראל שבוה חזר והעלה את התפילה והאמונה.

וע"כ ביקש דייקא מיוסף להעלות את עצמותיו, כי יוסף הוא בחי' ברית, בחי' ציצית, שעל ידו זוכים לשלימות האמונה והתפילה וכמבואר בפנים, וע"כ דייקא יוסף מוסגל להעלות את יעקב לארץ ישראל ונכשבא יוסף אל יעקב התחזק מכל זה כמבואר בפנים שזה בחי' סגולה גדולה להסתכל על הציצית, ואז השביעו להעלותו לארץ ישראל שעי"ז יושלם התיקון.

יחי יעקב בארץ מצרים

עבודת הלב ||| פנינים על סדר התפילה על פי תורה זו

ברוך שאמר ומזמור לתודה

ואח"כ אומרים 'ברוך שאמר והיה העולם' שזה עיקר הדעת המתגלית בפסוקי דזמרה, לידע שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, וכן שאר כל הברכה סובבת והולכת על עוצם הסדי ד' ורחמיו, שזה בחי' הניסים עילאין ותתאין שנעשים בכל עת, וכן אח"כ 'מזמור לתודה' שכולו סובב והולך על עוצם הסדי ה' עמנו, בבחי' 'הריעו לה' כל הארץ, כי גם בארץ יש ניסים תתאין ועלינו להריע ע"ז להשי"ת, ובפרט בהתגלות ההלכה [שנרמזו ב"ת הריעו לה' כל הארץ], שזה עיקר התגלות הסדי ה' מה שיכולים לקיים ההלכות ולהיות ע"ז קרוב להשי"ת, בבחי' 'עמו וצאן מרעיתו', וע"כ 'עבדו את ה' בשמחה וכו' ברננה, כי הוא עשנו לוי אנחנו וכו', ועד דור ודור אמונתו, כי העיקר הוא האמונה שעי"ז עיקר היציאה מהגלות, וזה עלינו להעביר לכל הדורות הבאים.

פסוקי יחי כבוד

וכן כל פסוקי יחי כבוד' סובבים ע"ז שכבודו מלא כל העולם, כי באמת כל העולם כולו מלא ניסים עילאין ותתאין, ומזכירים 'ה' הפיר עצת גויים וכו', רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, עצת ה' לעולם תעמוד וכו' לדור ודור, כי העיקר תלוי בעצת צדיקים שהם בחי' עצת ה', ולהכניע עצת גויים שהם בחי' עצת רשעים שנמשכים מוזהמת הנחש שזה עיקר מה שמסתיר את כבוד ה' והניסים והנפלאות שיש בעולם, אבל סוף-כל-סוף השי"ת מכניע ומיפר עצת גויים שהם בחי' עצת הרשעים הנ"ל וסוף-כל-סוף לעולם ידו על העליונה שיתגברו לבסוף עצת הצדיקים שעי"ז תתגבר האמונה בעולם עד שתבוא הגאולה, שכ"ז הוא בחי' עצת ה' היא תקום וכו' לעולם תעמוד ונבאמת מוכן בחי' מוהר"ן שזה הולך בפרטות על המתנגדים והולקים על הצדיקים, שעי"ז נאמר 'רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום, והיינו כי הם מנסים להגביר בחי' עצת רשעים, אבל סוף-כל-סוף תתגבר עצת הצדיקים וכנ"ל], ומזכירים 'כי בחר ה' בציון' כי ירושלים היא עיקר מקום התגלות הניסים וכמבואר בפנים, וע"ז שמתחזקים באמונה בניסים מתחזקת האמונה בתפילה וע"כ מסיימים 'ה' הושיעה וכו'.

תהילה לדוד

וכן מזמור 'תהילה לדוד' שהפליגו חז"ל (בברכות דף ד ע"ב) מאוד בעוצם מעלתו סובב כולו על עניין זה של עוצם גדולת ה' ונפלאותיו שהם עד אין

והנה בזה"ק מבואר ששנותיו של יעקב במצרים היו השנים הטובות ביותר שלו, שזה בחי' יחי יעקב בארץ מצרים, יעו"ש באריכות, ועל פי דברי רבינו כאן יובן היטב, דהיינו כי עיקר שלימות תיקון האמונה היא דייקא ע"י הירידה למצרים שעי"ז בירר את האמונה והתפילה משם (וכעי"ז בליקו"ה הל' ברכת הודאה ה"ו אות נא), אבל אעפ"כ סו"ם היה מוכרח אה"כ לעלות לארץ ישראל ששם הוא עיקר מקום עליית התפילה והארת האמונה.

הקדמת אפרים למנשה

ובהמשך הפרשה מבואר מה שהקדים יעקב אבינו את ברכת אפרים למנשה, ויש לבאר בזה שמנשה הוא בחי' הניסים עילאין בחי' כי 'נשני אלקים מכל עמלי' וכו', היינו מה שהצליח וזכה להיות מלך שכ"ז הוא בחי' ניסים עילאין, ואפרים הוא בחי' ניסים תתאין, בבחי' 'כי הפרני אלקים בארץ עניי, היינו מה שהצליח להחזיק מעמד בכל הקשיים בבחי' בארץ עניי, שזהו בחי' ניסים תתאין וכמבואר בפנים, ויוסף היה סבור שהעיקר הוא הניסים עילאין ששם ניכרת האמונה ומתגלה בהתגלות גדולה, אבל יעקב אבינו גילה לו שאדרכא, עיקר החשיבות היא דייקא לבחי' אפרים, שהוא בחי' הניסים תתאין וכנ"ל.

חקר, ועוצם נוראותיו וטובו וגדולתו, כי השי"ת מחדש בכל עת ניסים חדשים וישועות ונפלאות חדשות, והעיקר הוא בחי' הניסים תתאין (וכמבואר בפנים), שזה בחי' 'מלכותך מלכות כל עולמים' וכו' שגם בכל ההעלמות באמת שם דייקא מתגלה גילוי מלכותו יתברך ע"י הניסים והנפלאות שנעשים שם, בבחי' 'סומך ה' לכל הנופלים' וכו', וכן בעניין הפרנסה נעשים בכל עת ניסים נפלאים ונוראים, בבחי' 'עיני כל אליך ישכרו ואתה נותן להם את אכלם בעתו' וכל אחד בעתו וכזמנו, וכמבואר בכתובות (סו ע"ב), יעו"ש מעשה נפלא כזה איך שהכל מתנהג בזה בהשגחה פרטית ובדרך נס, ובאמת עיקר מה שאומרים מזמור זה הוא בשביל פסוק זה כמבואר בגמ' ובפוסקים, כי הפרנסה היא עיקר מה שמטריד את האדם, ואם ידע האדם באמונה שלימה שבאמת הכל ניסים ממש, לא ידאג כלל, כי באמת העיקר תלוי בתפילה כי השי"ת שומע תפילה, בבחי' 'קרוב ה' לכל קוראיו', וכשמאמין שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו ממילא ירבה בתפילה כראוי וכמבואר בפנים.

המשך הפסוקי דזמרה

וכן כל המשך המזמורים כולם סובבים והולכים על עוצם הניסים והנפלאות שעושה השי"ת בכל עת, בבחי' 'אהללה ה' בחיי אומרה לאלקי בעודי' שזה הודאה הן על הניסים עילאין והן על הניסים תתאין, כי אל תבטחו בנדיבים' שאינם יכולים להועיל כלום, רק 'אשרי שא-ל יעקב בעזרו', שכשסומך על השי"ת ויודע שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, אזי בוודאי יעזור לו השי"ת שעושה ניסים ונפלאות תמיד, ואח"כ מזכירים בפרטות עוצם הניסים שעושה השי"ת תמיד בבחי' 'עושה משפט לעשוקים נותן לחם לרעבים וכו', יתום ואלמנה יעודד ודרך רשעים יעוות' היינו שמכניע עצת הרשעים.

וכן במזמור 'שאה"כ מזכירים 'הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם' שזה בחי' הניסים תתאין, וכן כל שאר המזמור עוסק בעוצם הניסים והנפלאות שעושה עמנו השי"ת [ומזכירים בזה את בניין ירושלים ששם הוא מקור הניסים], וכן מזכירים את עניין הכנעת הרשעים, בבחי' 'משפיל רשעים עדי ארץ', שזה בחי' הכנעת עצת הרשעים, כי סוף-כל-סוף יתגבר עצת הצדיקים ויבוא הגאולה וכנ"ל, וכן אח"כ מזכירים באריכות כל בחי' השמים שיהללו את ה' וכל בחי' הארץ, שכ"ז בחי' הניסים עילאין ותתאין, וכן אח"כ מזכירים שוב עוצם מעלת ישראל, בבחי' 'תהלתו בקהל חסידים וכו' כי רוצה ה' בעמו', שכ"ז הוא עיקר ויסוד האמונה הקדושה, ועי"ז מכניעים עצת רשעים, בבחי' 'זהרב

פיפיות בידם, לעשות נקמה בגויים' וכו', וכן אח"כ 'הללוהו בגבורותיו' וכו' שכ"ז הם עוצם הניסים והנפלאות שעושה השי"ת עמנו תמיד, וכן אח"כ כל הפסוקים של 'לך ה' הגדולה' וכו', שכ"ז הם עוצם גדולת ה' והניסים והנפלאות שיש בעולם תמיד, ומסיימים בשירת הים, שאז נתגלו ניסים נוראים ועי"ז נכנעה לגמרי קליפת מצרים שהם היפך הניסים.

ברכות קריאת שמע

ואחר כך ממשיכים בברכות קריאת שמע, ומתחילים בברכת 'יוצר אור ובורא הושך', שכולה סובבת והולכת על עוצם רחמי השי"ת, בבחי' 'המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים, ובטובו מחדש' וכו' שכ"ז הם עוצם הניסים והנפלאות שעושה השי"ת עמנו בכל יום מחדש, ובפרטות בחי' הניסים תתאין שגם בחושך ובארץ השי"ת מאיר עלינו תמיד ברחמים, ומה רבו מעשי ה' כי הכל הם ניסים ונפלאות, ואנו מזכירים בזה שירת המלאכים שהם רואים בחוש גדולת השי"ת ואין שכל הבריאה היא ניסים ונפלאות וע"כ אומרים שירה בהתלהבות עצומה, ומה מתעורר עלינו ג"כ שפע האמונה הזו, לידע שהשי"ת הוא 'פועל גבורות עושה חדשות בעל מלאמות וכו' ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית' כי הכל הם ניסים ונפלאות, ואח"כ בברכת 'אהבה רבה' מבקשים הרבה לזכות לתורה הקדושה שהיא עיקר העצות דקדושה.

שמע וברוך שם

ואח"כ אומרים שמע ישראל שהיא עיקר האמונה הקדושה לידע שה' אחד כי 'צריכין להמשיך על מימי הדעת שגמץא בעולם אל מקום אחד להמשיך על הדעת לתוך אמונת אהדותו' ותפיר שזהו כלל כל פגנות קריאת שמע, שיעקר הפגנה הוא כפשוטו להאמין ביהודו ואהדותו שהוא ותפיר אדון יחיד מנהיג ומשל ומשגיח, ובהו כלולין כל הפגנות, שיהי להמשיך על המחין על ידי קריאת שמע וליחד קדשא ברוך הוא ושכינותה וכו', (פמבאר בפגנות). הינו שצריכין להמשיך על מיני דעת ומחין לתוך אמונת אהדותו ותפיר (ליקו"ה הל' פסח ה"ז אות כ), כי יש מחדש שמחדש הכל כרצונו, וזהו בחי' 'ברוך שם' לידע שסוף-כל-סוף הכל נתהפך לטובה והשי"ת גומר הכל כרצונו ובפרטות זהו בחי' ניסים עילאין וניסים תתאין, כי 'שמע ישראל' הוא מה שרואים אלקותו יתברך באתגליא שזה בדרך כלל בבחי' ניסים עילאין, ו'ברוך שם' הוא מה שלפעמים מכוסה אבל כשמתבוננים רואים איך שהכל ניסים ונפלאות שזה בחי' ניסים תתאין.

פרשיות קריאת שמע ושייכות פרי ציצית לקריאת שמע

וזהו פרשיות קריאת שמע, כי 'ואהבת' הוא עניין המסירות נפש על האמונה ולדבר מזה תמיד בשבתו בביתו ובלכתו בדרך וללמד לבנים וכו', ואח"כ ב'והיה אם שמוע' מזכירים מה שכל שפע העולם תלוי רק בשמירת תורה ומצוות, כי השי"ת מחדש ומנהיג העולם כרצונו.

ואח"כ אומרים פרי ציצית, ועל פי דברי רבינו מתבאר היטב למה פרי ציצית נזכרת בקריאת שמע כי זהו עיקר הדרך לזכות לאמונה, וכפי שמבאר מהר"ג (ליקוטי הלכות, ברכת הודאה הלכה ב): 'ועל פן נזכר יציאת מצרים בפרישת ציצית ואנו אומרים פרישת ציצית בכל יום בקריאת שמע בשביל להזכיר יציאת מצרים בכל יום. ולכאורה קשה למה תפסו פרישת ציצית דיקא הלא יש פמה פרישיות בתורה שגנזק בהן יציאת מצרים, וגם למה סמכו פרישת ציצית שהוא זכירת יציאת מצרים לקריאת שמע? אך עקר האמונה שאנו מקבלין בקריאת שמע הוא רק על ידי בהינת ציצית, שעל ידי ציצית זוכין להתקרבות הצדיק שעקר האמונה על ידו, וזה בהינת יציאת מצרים כנ"ל. ועל פן אומרים פרישת ציצית דיקא בשביל זכירת יציאת מצרים וסומכין אותה לקריאת שמע שהיא בהינת אמונה וכנ"ל, והיינו כי גם יציאת מצרים היא עניין זה כי הם היפך הניסים והכנעתם היא הארת האמונה בניסים.

ועיוין עוד ב'פרפראות' שכתב: 'ממה שמבואר במאמר זה מובן ממילא סמיכת פרשת ציצית ליציאת מצרים, כי על ידי זה בא הגאולה מכל הגלויות שהם בחינת מצרים כנ"ל וגם כי מצרים הוא אדמת בני הם וכן מה שכתוב

בפרשת ציצית ולא תתורו אחרי לבבכם זו מינות-בחינת פגם אמונה, ואחרי עיניכם זו ניאוף כמו שאמרו רז"ל (עין מנחות מד) כי ציצית מסוגל להציל מזה וזה שכתוב (במדבר ט"ו) למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי כי על ידי ציצית זוכין לקבל העצות דקדושה שהם כלל התרי"ג ענין, ועל ידי זה זוכין לתפלה ואמונה שמסוגל לזכרון כמבואר בפנים והייתם קדושים לאלוקיכם, היינו בחינת נישואין דקדושה מלשון קידושין, כמו שפירשו הקדמונים ז"ל אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים וכו' היינו כנ"ל.

אמת וציב

ואח"כ מזכירים באריכות את קריעת ים סוף שאז נכנעה לגמרי קליפת מצרים שהם היפך הניסים, וזה בחי' כל הלשונות של אמת שמוזכר בברכה זו [ובזוה"ק מבואר שצריך לומר ה' פעמים אמת], כי 'אמונה אתקריאת כד אתהבר בה אמת', וע"כ בקריעת ים סוף שהאירה הארה נפלאה של אמונה, ובפרטות התגלות הניסים שמביאים את האמונה, ממילא מאירה גם האמת (כי ע"י אמת באים לאמונה וממילא יש גם בחי' שאמונה מביאה את האמת כמובן ממילא, וכמו"כ יש כאן גם את הבחי' הפשוטה שע"י אמת באים לאמונה וע"כ מקדימים את כל הלשונות של האמת שע"י נוכל לקבל אח"כ את הארת האמונה).

שמונה עשרה

וכן אח"כ בשמו"ע מזכירים עוצם הסדי ה' עמנו והניסים והנפלאות שעושה השי"ת עמנו תמיד, שזה בחי' הג' ברכות ראשונות שהוא שבחו של מקום, ואח"כ מבקשים כל הבקשות מתוך אמונה שיש מחדש שבידו לחדש דבר כרצונו, ומבקשים בפרטות על בניין בית המקדש וירושלים ששם היא עיקר מקום הארת האמונה והניסים, ומסיימים בהודאה על כל הניסים והנפלאות שעושה השי"ת עמנו בכל יום, ובבקשה שיאיר פניו אלינו, שנכלל בזה שנוכה לראות את הארת הפנים שעושה השי"ת עמנו תמיד, כי באמת השי"ת עושה עמנו תמיד ניסים ונפלאות אלא שמחמת עומק הגלות והאפיקורסים שמכסים הניסים בדרך הטבע אין משימים לב לזה וע"כ מבקשים בקשה מיוחדת שנוכה לראות את הארת הפנים הזאת.

אריכות הנפילת אפים וקריאת התורה בשני והמישי

וממשיכים לבקש ולהתחנן בנפילת אפים, ובשני והמישי מאריכים בבקשות על הגאולה ועל בניין בית המקדש, וכן קוראים בתורה, והנה מובא הטעם ששני והמישי הם ימי רצון כי אז עלה משה למרום להביא את הלוחות וירד (יעוין תוס' ב"ק פב ע"א וטור סי' קלד), ועל פי דברי רבינו יאיר העניין כמין חומר, כי אז עסק משה רבינו להביא את הלוחות שהם כללות התרי"ג מצוות שהם עיקר העצות דקדושה וכי כל התרי"ג מצוות כלולות בעשרת הדברות כמובא ברשי' בפר' יתרו בשם רס"ג, וע"כ גם קוראים קריאת התורה בימים אלו כי הם מסוגלים להמשיך את העצות הקדושות שנמשכות מהתורה, וע"כ אז הוא עת רצון לבקש על הגאולה הפרטית והכללית ואף על ניסים, כי ע"י העצות דקדושה זוכים לאמת שעל ידה זוכים לאמונה ותפילה וניסים, וע"כ דייקא בימים אלו שבהם מאיר הארת העצות דקדושה, ע"כ הוא עת רצון לבקש על הגאולה ושיעשה השי"ת עמנו ניסים.

קדושה דסדרא וסיום התפילה

ומסיימים בקדושה דסדרא לחוק אמונתו בכל היום בניסים והנפלאות, שזהו מזמור 'תהלה לדוד', ומתוך זה מתחזקים להתפלל לה' בבחי' 'יענך ה' ביום צרה', כי אנו מאמינים שהשי"ת שומע תפילותינו ומושיע לנו, וממשיכים בגדולת ה' שבקדושה דסדרא ובכמה תפילות נפלאות שיוכנו השי"ת לעבדו בלבב שלם ולזכות לאמונה שלימה ולעצות דקדושה באמת, ואח"כ אומרים שיר של יום להמשיך הארת האמונה והשיר משבת קודש שאז מאיר הניסים והאמונה, ואח"כ אומרים פרשת הקמורת שהיא עיקר הכה לברר בירורים ולהחזיק מעמד באמונה מתוך התגברות גלות מצרים, ומסיימים בעלינו לשבח' שהיא עיקר שמחתנו באמונה הקדושה ומתפללים שתתגלה מלכותו בשלימות

ותבוא הגאולה שאז יראו הכל איך השי"ת מחדש הכל כרצונו ואיך כל הבריאה היא ניסים ונפלאות ואז נזכה לבחי' תשורי מראש אמנה'.

תפילת מנחה

'לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה, כי תפילת המנחה היא בתוך היום שמתגברים על האדם כל הכלבולים שמכסים על האמונה, שהיא בחי' גלות מצרים שמתחדשת בכל יום מחדש, והאדם מתגבר לבוא להתפלל שזה עיקר תיקון האמונה והתפילה, שהוא דייקא כשהוא מתוך בחי' הגלות וכמבואר בפנים (אות א) וזהו החשיבות המיוחדת של תפילת מנחה (על פי דברי המור בס' רלב).

תפילת ערבית

הנה הלילה היא עיקר הזמן של התגברות הכלבולים על האמונה, בבחי' האפיקורסים המכסים הניסים בדרך הטבע, ואז הוא תפילתו של יעקב אבינו שהוא בחי' תיקון התפילה כמבואר בפנים, אמנם תפילת ערבית רשות כי בעת החושך א"א לדרוש מהאדם להתפלל אלא זה צריך לבוא מהאדם עצמו באתערותא דלתנא, וזהו עיקר תיקון התפילה ושתיקן יעקב ע"י שירד עם בניו לגלות מצרים שזה עצמו בחי' תפילת ערבית, וע"ז סוכבת והולכת כל תפילת ערבית על עוצם האמונה מתוך החושך ועוצם הניסים שעושה השי"ת עמנו בתוך הגלות שזה בחי' הניסים תתאין, וזה בחי' ברכת 'המעריב ערבים' שמודים להשי"ת על כל החשכויות והנסיונות וכל הניסים שנעשים במצבים האלו שע"י יש כח להחזיק מעמד, שזה בחי' ברכת 'אהבת עולם אהבתנו' כי ע"י הניסים תתאין מתגלה אהבת השי"ת אלינו תמיד, וזהו כל עניין ברכת 'אמת ואמונה' שאומרים בערבית על חיוק האמונה בעת הגלות (כמבואר ברש"י ברכות יב ע"א) ועיקרו סוכב על הניסים שעושה השי"ת עמנו בעצם קיומנו בגלות שזה בחי' ניסים תתאין, ומוזכרים ג"כ הניסים עילאין שהיה כמצרים ובקריעת ים סוף, כי שני בחי' הניסים תלויים הא בהא ונכללים יחד כמבואר בפנים.

תפילות שבת

הנה בשבת או מאירה מאוד הארת האמונה כי זה כל מהותה של השבת וכן כל עניינה ניסים למעלה מהטבע כמו שביאר ב'יקרא דשבתא' ששמחת שבת היא גם כי שולט אז מזל שבתאי שהוא בחי' עצבות וכן עצם הדבר שא"צ השתדלות הוא בחי' גם וכן תכלין של שבת ועוד כיוצ"ב, ויעו"ש עוד, וכמו"כ מאירה אז הארת הגאולה כי שבת היא מעין דלעתיד וע"כ מרכיב כמזמורי קבלת שבת במזמורים של הגאולה ועוצם ההתגלות שיהיה אז שיראו הכל את גדולת ה' ואיך שכל הבריאה היא כולה ניסים ונפלאות, וכן עוצם החסדים והנפלאות שעושה השי"ת עמנו בפרשות בעת הגלות ו'ומ"מ עיקר שלימות האמונה היא דייקא מתוך החושך והגלות שזה בחי' 'בעמוד ענן ידבר עליהם' וכו' וזהו 'ארבעים שנה אקוט בדור וכו' והם לא ידעו דרכי' כי לא הבינו עניין זה שהדרך לשלימות האמונה היא דייקא ע"י החושך והגלות].

וכן בפסקי דומרה מוסיפים הרבה מזמורים שכולם מדברים מעוצם גדולת ה' ניסיו ונפלאותיו, וזה בחי' 'השמים מספרים' וכו' כי כל הבריאה כולה היא גם ופלא, וכן כל שאר הפסוקים והמזמורים שמוסיפים בשבת הכל סוכב והולך על עניין זה.

תפילת ראש חודש

הנה חמה ולבנה היא בחי' אמת ואמונה כידוע, וע"כ ב"ח מאירה הארת האמונה כי אז היא מתחדשת ומאיר בה אור האמת [שזה מה שמבקשים בקידוש לבנה שלא יהיה כלבנה שום מיעוט ויהיה אור הלבנה כאור החמה], וע"כ אז מאירה הארה מיוחדת של אמונה, וע"כ אומרים הלל שכולו סוכב והולך על הניסים שעושה השי"ת עמנו תמיד בכל הדורות [וכפי שנתבאר באריכות בעניין הנוכה], ואומרים מזמור 'ברכי נפשי' להתכונן בעוצם הניסים שיש בכל פרטי הבריאה כי באמת כל הבריאה מלאה ניסים ונפלאות שזה עניין מזמור 'ברכי נפשי' שמפרטים עוצם חסדי ה' בכל פרט ופרט וכפי שמסיימים 'מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייניך'.

הערות וביאורים \\\ פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

וזה פרוש: 'ואנכי נטעתיך שורק' וכו', כי הוא מקבל טפי השכל של הצדיק על ידי עצה שמקבל ממנו, וזה שורק הוא בחינת שורק, שהוא תלת טפין, כמו שפתיח בזהר (ובפתקונים, תקון נ"ח), והוא תלת מחין, כי הוא ענין אחר, כי הטפה פאה מחמת, ומגיעה להקלות, שהן כלי ההולדה, שמכשילין הרע, כן השכל נולד גם כן פמה, ומגיע עד הקלות היועצות, ותלת מוחין הוא בחינת (ישעיהו ו) 'השמן לב וכו' ואנני וכו' ועיני וכו', כן יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושבו וכו' כלומר, שאינו רוצה לרדק עצמו לצדיקים כן יראה וכו', אכל פשטדבק עצמו לצדיקים, ומקבל מהם עצה, אזי הוא בחינת קלות יועצות, שהם כלי ההולדה, שמקבל הטפה מה המתחלקת לתלת טפין, תלת מחין כנ"ל, ואז יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין וכו' שהם בחינת השלשה מחין, ושבו וכו' וזהו: 'ואנכי נטעתיך שורק פלה זרע אמת', והבן.

תלת מוחין

ומבואר בפסוק הזה שרבינו מביא, דבר נורא מאוד, שלפעמים האדם עצמו 'מפחד' כביכול שיאירו לו המוחין, בבחינת 'פן יראה בעיניו וכו' ולבבו יבין ושבו', שהוא מפחד פן יבין וישוב, וע"כ כביכול הוא חוסם לעצמו את ההבנה הזו, ולכא"ו זה פלא איך ייתכן שאדם יפחד לשוב להשי"ת, והרי זה הרצון האמיתי והפנימי של כל ישראל לשוב להשי"ת, אלא שזה הוא עוצם הכח של עצת הרשעים, שזה כל בחי' העוה"ז שמטעה את האדם, כאילו בשביל עבודת ה' האדם צריך כביכול 'לוותר' על העולם, וממילא האדם לפעמים מפחד מזה ומעדיף כביכול להישאר במצב שלו (כידוע מאוד עניין זה בעולם שלפעמים אדם מפחד להיכנס לעבודת ה' רק מחמת זה, אבל האמת לאמיתו אינו כן, כי אין הקב"ה בא במרוניא עם בריותיו, ואדרבא המאוששים באמת בעולם הזה הם אך ורק אלו שדבקים בתרי"ג עוונות דאו' ובעצות הצדיקים, כי העוה"ז מטעה מאוד כאילו יש בו איזה שמחה והנאה, אבל תחילתו מתוק וסופו מר, כי באמת אין שום אדם שיש לו הנאה אמיתית מהעוה"ז (כמבואר באריכות בליקו"מ סי' כג ובליקו"מ תניינא סי' קיט), ודווקא הצדיקים הם אלו שנהנים מהעוה"ז בנשמיות באופן הנכון והראוי (וכמבואר שם בליקו"מ סי' כג שהרשעים אין להם הנאה ממונם אבל מי שזוכה לממון דקדושה הוא שמח בחלקו ויש לו הנאה מממונו, וכ"ה בכל הדברים, ויעוין בדברי הגר"א במשלי

הנה הפסוק הזה נתבאר לעיל (אות ג) שהעצות של הצדיק הם בחי' 'כולו זרע אמת', וע"ז באה הגאולה, שזה בחי' שורק, בחי' 'אשרקה להם ואקבצם', וכאן מוסיף בזה לבאר את ההדגשה של תיבת שורק שהוא בחי' שורק שהוא תלת טפין, שזה עיקר המוחין שהוא בחי' ג' בחינות, ראייה בעיניים, שמיעה באוזן, והבנה בלב, ונדברי מוהרנ"ת (הל' חזקת קרקעות ה"ב) מבואר שהם כנגד ג' התפילות ביום, ולא ביאר איך מכוונים הדברים, ומשמעות הדברים, שראייה היא בחי' תפילת שהרית שאז מאירים המוחין בבחי' אור יום שכ"ז הוא בחי' ראייה, ומנחה היא עדיין ביום אבל כבר מתחיל להתעורר דין ע"כ אז אינו בחי' ראייה אבל עדיין הוא בחי' שמיעה, אבל תפילת ערבית היא בעת החושך שאז אין מאיר לא ראייה ולא שמיעה, אבל יש כח באדם להכין בליבו שיש בזה סוד, בבחי' 'מציין מן ההרכים' שהוא בחי' הציצית כדלעיל, וע"ז הוא מסוגל להתכונן ולראות את הנסים תתאין שהשי"ת עושה עמו במצבו, ומתוך זה הוא מתחזק לידע ולהאמין שבאמת השי"ת אתו עמו ואצלו והוא מחדש הכל כרצונו וע"ז יוכל להתחזק בתפילה.

יש מציאות שאדם מפחד שתאיר לו עצת הצדיקים

על הפסוק 'צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים תחסר' וכן מבואר יסוד זה בעוד מקומות ואכמ"ל.

כי באמת כל דבר בעוה"ז יש לו שורש, וגם הנאות העוה"ז הם בחי' ניצוצות הקדושים שצריך לתקנם ולהעלותם, וכשאדם משתמש בהם ככשרות כראוי אזי הוא מעלה את הדבר לשורשו ומקבל את ההנאה בדרך הנכונה דרך הקדושה (וכמבואר בכל הספה"ק ויעויין עוד בליקו"ה הל' מוען ונמען ה"ג יסוד נורא בעניין זה ואכמ"ל), משא"כ הרשע שמקבל את ההנאה דרך הסמ"א ושם באמת אין שום הנאה, ואמנם יש בכל זה אריכות, כי יש בחי' עבודה של פרישות למי שראוי לזה, והיינו באופן ש'מצי' לצער נפשיה' (כמבואר בתענית יא ע"ב) והיינו באופן שזה מוככו ואין לו מזה צער אמיתי רק אדרבא הכנעת הגוף והגברת אור הנשמה, (בבחי' מש"כ בסיפורי מעשיות במעשה מבעל תפילה שאצל אנשי הבעל תפילה היו הסיגופים תענוג גדול מאוד), אבל כשאדם אינו אוהו בזה, והוא בבחי' לא מצי מצער נפשיה', עיקר עבודתו היא לקבל את ההנאות הגשמיות כראוי ועל פי התורה, ומתוך אמונה שיש בזה בירור ותיקון, ובה יכול לזכות להתקרב להשי"ת מאוד מאוד (ויעוי' בליקו"ה הל' הלה ה"ד ועוד), ובאופן כללי הורו לנו הצדיקים שבזמננו אין דרך העבודה בתעניות וסיגופים וכי רובא דרובא הם בכלל לא מצי מצער נפשיה', וגם אין כאים מזה כדרכ' לתועלת הרצויה שהוא זיכוך הגוף והגברת הנשמה, רק להיפך.

ולכל זה נצרך עצת הצדיקים, כי בעניין זה בפרט יש הרבה בחי' של טעות בעצות המהופכות מן האמת וכלשון מוהרנ"ת בליקוטי עצות (ערך עצת)

וזה פרוש: אמר רבה בר בר חנה וכו', וזה רמז גם כן בפתח דבריו 'אמר לי הניא טיעא' ופרש רבנו שמואל: ככל מקום סוחר ישמעאל, פי ושמעאל הוא בחינת התפלה כמו שכתוב (בראשית ט"ז): 'כי שמע ה' אל עניו' ותרגמו: ארי קביל ה' ית צלותיה, והוא בחינת אמונה כנ"ל וזהו סוחר, מלשון סחור סחור [בחינת מקיפים] שהוא בחינת אמונה כנ"ל, 'ואמונתה סביבותיה' (תהלים פ"ט).

עטיפת ישמעאלים

והיינו כי העיקר הוא אמונה כמה שהשי"ת שומע תפילתנו, ועושה לנו ניסים תמיד, ועיי"ז האדם מתחזק להמשיך ולבקש על עוד ועוד דברים, ואף על דברים שהם בבחי' ניסים, כי יודע שיש מחדש ובידו להחדש דבר כרצונו.

וב'פרפראות' כתב בזה דבר נפלא וז"ל: 'לפי הנ"ל מובן מה שמתפללין כשהוא מעוטף בטלית, ומה שהעטיפה הוא כעטיפת הישמעאלים, והיינו כי הטלית מביא לנו את האמונה שה' שומע תפילותינו וזה אנו מרמזים כמה שמתעטפים כעטיפת ישמעאלים, והנה בזמנים הקודמים היה כל העיטוף כעטיפת ישמעאלים, כי היתה האמונה הזו ברורה כל הזמן, ובזמננו אנו רחוקים מאמונה זו ועיי"כ לכל הפחות בעת הברכה אנו מתעטפים כעטיפת ישמעאלים כדי להחזיר את האמונה הזו.

האמונה בחי' עיגולים

ומה שמבואר כאן שהאמונה היא בחי' סחור סחור, שזה בחי' סיבוב ועיגול, הנה זה מבואר גם קודם (באות ב) שזה בחי' 'עגלא' כי האמונה היא בחי'

וזהו (רות ג): 'ויפרשת בגנף על אמתה' פי ציצית דקדשה, שהם בגנפי מצוה, הוא שמירת הברית, והוא בחינת זיווג דקדשה.

כנפי מצוה

הנה עניין זה מסתמא אינו מבואר כל צרכו, (מאחר שנתוסף אח"כ), אמנם מובן בזה שיש הדגשה בעניין הציצית כמה שהוא בבחי' 'כנף', ואולי יתבאר מעט על פי דברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, גילוח הלכה ד אות יא) שביאר עניין עצת הצדיקים שהיא עיי' שמלבישים את האמונה כלבושים וצמצומים, וז"ל: 'קדם החטא היתה ידיעת האמת ברורה בתכלית הברור עד שהיו יודעין שאי אפשר לידע פי אם על ידי אמונה, פי באמת בהשרש אמת ואמונה שניהם אהד בתכלית האהדות כנ"ל, אכל אחר החטא, שנאחו עצת הנחש בהם, על ידי זה אי אפשר עתה לקבל אור האמת והאמונה פי אם על ידי לבושין הרבה שהם בחינת כנף התורה שנתן לנו משה רבנו, עליו השלום, שנתלבשה בכנף לבושין פסוד חלוקא דרבנן. וכן כל התודשי תורה שהצדיקים שגבול דור מחדשין ומבאירין לנו דרכי התורה שעקרה אמת ואמונה, כמו שכתוב, 'תורת

שורב עצות המון העם הם מהופכות מן האמת ומרחיקים את האדם מהשי"ת, ובפרט בעניין זה של היחס לענייני הגשמיות, שיש בזה הרבה טעויות אם אדם אינו מהפש באמת את עצת הצדיקים כפי שמבואר בספריהם באמת], ויש הרבה אריכות בעניינים אלו, אבל אכ"מ, אלא עיקר הנקודה הנוגעת לעניינינו היא הנקודה הזאת שהמציאות הזאת שאדם מפקח להבין את האמת ואת עצת הצדיקים, זה עצמו מחמת ההתרחקות מעצת הצדיקים, ועל פי רוב מחמת שנתבלבל בדעתו מחי' עצת הצדיקים, כפי מה שמוכרים רוב המון העם שלא קיבלו עצת הצדיקים באמת, והושבים שאם יבינו את עצת הצדיקים, אזי יפסידו כביכול את העולם הזה, והיות שהם מונחים בעוה"ז, קשה להם לוותר, אבל האמת היא שלא יפסידו כלום אפילו בתוך דרגתם ומצבם, כי אדרבא גם הנאות העוה"ז האמיתיות הם רק כשהם דרך הקדושה ונכמוכן שברגע שמתקרבים לצדיקים טועמים טעם ברוחניות באופן שכבר אינו להוט כ"כ אחר הגשמיות, אבל יש עצה בדברי הצדיקים גם כשאדם עדיין אינו אוהו בדרגה זו, כי עצת הצדיקים היא מריש כל דרגין ועד סוף כל דרגין, ועיי"כ צריך להתפלל להשי"ת הרבה עיי' עצמו שיוכה לרצות את עצת הצדיקים ולא לפחד מהם ח"ו, ועיי"ז יוכה באמת לעצת צדיקים ויוכה להיות בבחי' 'אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא' וכי"ז מרומז כאן בדברי רבינו שכל זמן שהוא רחוק מעצת הצדיקים אזי הוא כמצב של 'פן יראה בעיניו' וכו' אבל כשיוכה לעצת צדיקים, אזי אדרבא, יראה בעיניו וישמע כאזניו ולכבו יבין, כי כבר אינו מפחד מזה ואדרבא הוא הפין בזה, אלא שמהיכן היא ההתחלה? לזה צריך להרבות בתפילה להשי"ת.

עיגולים, וביאר בזה בפרפראות וז"ל: 'דמיא לעגלא שהוא בחינת עיגולים בחינת אמונה כמבואר שם ואמונתך סביבותך, יש לפרש דרוצה לומר כי אמונה הוא כמה שאין השכל משיג כי בדבר שגם השכל משיג אין צריך אמונה מאחר שמבין גם בשכלו, ודבר שאין השכל משיג הוא כמו בחינת דבר עגול שאין לו קצוות, כך ענין זה אין לו קצוות מאיזה בחינה להתחיל לכנס בענין זה, כמו בדבר שכלי שהשכל מתחיל לכנס בו מאיזה עיון ונכנס מעיון לעיון עד שגומר השגת הדבר שכלי, אבל כמה שאין השכל משיג אינו רק על ידי אמונה הוא בבחינת עגול כנ"ל, גם כי בחינת השגה זאת היא בחינת מקיפין כמובן במקום אחר, ומקיפין הם גם כן בחינת עיגולים כמובן במאמר מה שמשחקין בחנוכה בדריידיל, וזה שכתוב גם במאמר זה בסופו סוחר מלשון סחור סחור, בחינת מקיפין שהוא בחינת אמונה, והיינו שזה בחי' עיגול שאין כביכול מהיכן לתפוס ולהתחיל אותו, כך כאן אין לשכל השגה בזה מהיכן לתפוס, ובאמת גם הארתה היא עיי' שמאירה באמת בבחי' מקיפים שהם בחי' עיגולים, דהיינו שזה הארה למעלה מהשכל, במקיפים שמעל הדעת, שאדם מבין מרחוק שראוי לו להאמין (וכפי שנתבאר לעיל באות ב מדברי מוהרנ"ת).

אמת. וכתוב, 'כל מצותיך אמונה', הינו שאי אפשר לקבל האמת והאמונה פי אם על ידי כנף לבושין והקדמות שהצדיקים מקבאים לנו על ידי הדושי תורתם הנפלאות, פי כל החדושים וכל התורות שהצדיקים מגלים לנו, הכל בשביל להמשיך בנו אמונה פמוכן בדרך רבנו, וזכרנו לברכה, פמה פעמים וכל דבריהם הם כמו הקדמות וסבובים כדי להכניס בנו אמונה שלמה באמת. והם בחינת לבושין שמלבישים בהם את האמת והאמונה. ומשם נמשכים כל המלבושים שפעולם שנתהוו אחר החטא, שהם תקון גדול כדי שלא יהיה פח לזחמת הנחש, עצת הרשעים להתאחז בהאמת ואמונה לפגם אותם' והיינו כי עיקר עצת הצדיקים זה בחי' הצמצומים שמגלים לנו בחידושי תורתם ועיי"ז אנו מתחילים להבין מרחוק כמצייץ מן החרכים שיש בכל דבר רזין עילאין, זה עיקר בחי' תיקון העיניים שהיא בחי' תיקון הציצית וכדלעיל ודו"ק.

וזה בחי' זיווג דקדושה, היינו בחי' נישואין עם הצדיק, שזה תכלית הקדושה, וכפי שהתבאר לעיל באות ג, וכך יש לפרש, ואמנם משמע שמרמז בזה ג"כ לפשטות עניין הזיווג דקדושה, ויעויין בפרפראות משכתב בזה, וייתכן שעיקר

וזהו ששאל הגי הנביא (חגי ב) "הן ישא איש בשר קדש בקנף בנהו ונגע בקנפו אל הלחם" כי פגם הברית העדר הלחם כמו שקתוב (משלי ו): "בעד אשה זונה עד כבר לחם", והבין.

ונגע בכנפו אל הלחם

הכוונה בזה בפשטות למה שמבואר בנמו' מוטה (דף ד ע"ב) דרש רב עזרא זמנין אמר לה משמיה דרבי אמי וזמנין אמר לה משמיה דרבי אסי, כל האוכל לחם בלא נטילת ידים כאילו בא על אשה זונה, שנאמר כי בעד אשה זונה עד כבר לחם, אמר רבא האי בעד אשה זונה עד כבר לחם ככר לחם עד אשה זונה מיבעי ליה, אלא אמר רבא כל הבא על אשה זונה לסוף מבקש כבר לחם, וזה מה שמרמז רבינו בפסוק הן ישא איש בשר קודש וכו', שבקדושה הוא להיפך, שע"י קדושת הברית זוכה ללחם, בבחי' ונגע בכנפו אל הלחם' ויעויין בפסחים (יו ע"א) שנחלקו רב ושמואל אם אישתבוש כהני בתשובת השאלה

"ותשב באיתן קשתו וכו', משם רועה אבן ישראל" (בראשית מ"ט) אכהן וכו', בהינת התפילה יעקב וכו'.

רועה אבן ישראל

היינו שעיקר שלימות התפילה היא בבחי' יעקב כמבואר לעיל (באות א), ומוכן בזה שבאמת כולם צריכים בזה לבחי' יוסף, שזה בחי' רועה אבן ישראל, כי לתפילה זוכים ע"י אמונה, ולאמונה זוכים ע"י אמת, שלזה זוכים עצת הצדיקים, שלזה זוכים ע"י ציצית שהיא בחי' שמירת הברית, בחי' יוסף, וכמבואר בכל סדר המאמר, וא"כ א"א לבוא לשלימות התפילה רק ע"י יוסף

וע"כ נקרא יוסף רועה אבן ישראל' דהיינו שהוא רועה אב וכו', כי גם יעקב צריך לבוא בבחינה זו ליוסף וכו' שבגשמויות יוסף כלכלו את יעקב (וכמבואר בנמו' ב"ב כג ע"א), כן גם ברוחניות שלימותו של יעקב היא דייקא ע"י יוסף וכו' (ל), ועניין הציצית היא האמונה בעצת הצדיקים, שבלי זה אי אפשר לקבל באמת את עצת הצדיקים, ובדברי מוהרנ"ת (בסוף הל' פסח ה"ז) מבואר שזה בחי' האמונה הנמשכת מעתיק דהיינו האמונה בעניין זה עצמו שיש סודות בכל דבר שזהו שורש עניין עצת הצדיקים, ולעיל נתבאר העניין באריכות).

סגולה להוללה להסתכל על הציצית, והסוד בפסוק (שם מ"ח): "הנה בנה יוסף בא אליך" כי כל אלו התבות מרמזין על הציצית דהיינו מנין החושים והחליות והקשרים במבואר ב"פרי עין חיים" (בשער הציצית, פרק ה, בהג"ה, עין שם), וזהו: "הנה בנה יוסף בא אליך" דהיינו בהינת ציצית כנ"ל על ידי זה ויתחזק ישראל'.

ביאור הרמז

ז"ל הפע"ח שם ומצוטט בהערות הרב ממשערין: מ"ל כריכות הם קנ"ו כמנין יוסף, ומס"ך גודלין יש בכל הכנפות עם הציצית כמנין הנה וכמנין בנה. חוליות וקשרים והחוטין הם ל"ב והם שזורין הרי ס"ד כמנין בא אליך ע"כ. והגודלין נמנים בהם י"ב גודלים של הציצית לכל אחד מהד' כנפות, ועוד ג' אגודלין לכנף עצמו שהוא עוד י"ב גודלין, עולה בס"ה ס', וזה מתאים למה שנתבאר לעיל שהכנף שהוא בחי' הצמצום דקדושה הוא חלק מהתיקון של הציצית וק"ל).

והנה על פי דברי רבינו (באות ד) מתבאר שאי"ז רמז בעלמא, אלא יוסף עצמו הוא בחי' הציצית, וממילא כשבא יוסף אל אביו עי"ז נתחזק מחליו, כי כשראה את יוסף זה ממש כמו שהסתכל על הציצית כי יוסף עצמו הוא בחי' תיקון הברית שזה התיקון שנמשך ע"י הציצית וק"ל.

ביאור העניין למה הציצית הוא סגולה להוללה

והנה אף שבפשטות הוא עניין סגולה, אולי יש להוסיף בזה קצת תבלין על פי דברי רבינו במקום אחר, ועל פי זה יובן שאי"ז סגולה בעלמא ויובן יותר שייכותו לכאן כי בדרך כלל סגולות שייכות לספר המידות וכדו' וכשרבינו"ל מזכיר סגולה בליקוטי מוהר"ן הדבר אומר דרשניו.

דהנה עניין החולי והרפואה מן החולי מבואר בדברי רבינו"ל (בליקוטי מוהר"ן קמא סימן רסח): וז"ל: "ב'שואין האדם מסתכל על התכלית, למה לו חיים. והנה הנפש מתגעגעת תמיד לעשות רצון יוצרה, וכשרואה שאין האדם עושה רצונו יתברך, הם ושלום, אזי היא מתגעגע מאד לחזור לש'שה, ומתחלת להמשיך עצמה להסתלק מגוף האדם, ומזה נחלה האדם, על ידי ש'שחלש פח הנפש, על ידי ש'פמ'שכת עצמה מ'מנון מחמת שאין מ'מלא רצונה, פי היא רוצה רק ש'יעשה רצון המקום ברוך הוא, ומה ש'האדם חוזר לבריאותו על ידי רפואתו. הוא מחמת שהנפש רואה שזה האדם יכול ל'כף עצמו לעשות הפך

תאנתו ורגילותו, פי הוא מרגל באכילת לחם ושאר מאכלים ועכ"ש כופה תאנתו ומקבל רפואתו וסמים מרים בשביל בריאותו, ומחמת שהנפש רואה שהוא יכול ל'כף תאנתו בשביל איזה תכלית על פי הנה הוורת אליו, פי היא מצפה ש'יכף תאנתו בשביל התכלית האמתית, לעשות רצון יוצרו יתברך'.

והיינו שענין החולי הוא ע"י שהנשמה נפרדת מן הגוף וזה מחמת שהאדם אינו מסתכל על התכלית, וכשאדם מוכן לקחת רפואת אע"פ שהם מרות, בשביל הרצון לחיות, רואה הנשמה שהאדם מוכן לסבול מעט בשביל תכלית אמיתית וא"כ יש סיכוי שיכף תאוותו בשביל עבודת ה'.

והנה בזמננו על פי רוב אין הרפואות מרות כ"כ, ויש לבאר בזה דבר נפלא מאוד, כי בזמננו גם התרופות הרוחניות אינם מרות כ"כ, כי אי"צ לסוגופים ותעניתים כ"כ, אלא הצדיקים המשיכו לנו בעוצם כוחם תיקונים קלים מאוד כדוגמת תיקון הכללי והתבודדות ולימוד שו"ע וכדו', אלא שצריך לזה אמונה, שאדם יהיה מסוגל לסלק את דעתו ושכלו, וע"כ בזמננו הוא אותו בחינה ממש, שע"י שהנשמה רואה שהאדם מוכן לעשות דברים שאינו מבין בשכל, רק מאמין לרופאים שאמרו לו שזה מרפא, כך יש סיכוי שגם ברפואת נשמתו יבטל שכלו לקבל את התרופות של הצדיקים.

ועל פי זה נפלא מאוד מה שסגולה להוללה להסתכל על הציצית, כי עניין הציצית היא בחי' תיקון העיניים וכמבואר לעיל, והתחלת התיקון הזה הוא בבחינת ההסתכלות על התכלית, שזה עיקר תיקון העיניים וההסתכלות הנכונה, שאדם יסתכל תמיד אל התכלית, ועל כן ההסתכלות בציצית דייקא היא סגולה להוללה ויומתק יותר על פי מה שנתבאר קודם שבזמננו עיקר התיקון הוא ע"י האמונה והביטול, שזה ממש כל מה שמתבאר במאמר שהעיקר הוא לזכות לעצת צדיקים שהם משנים את ההסתכלות של האדם, אלא שיש עצת רשעים שמכניסים כפירה ואפיקורסות שלא להאמין ולהתבטל לדברי הצדיקים, אבל אם האדם מוכן לבטל שכלו בשביל עצת הרופאים יש סיכוי שיכטל שכלו ויקבל את עצת הצדיקים שבאמת היא מתוקה מאוד וצריך לזה רק אמונה, וזה בחי' הציצית שהיא בחי' האמונה בעצת הצדיקים, שזה בחי' האמונה הנמשכת מעתיק, וכדלעיל, ולפי"ז בחינת הרפואה של זמננו מרומזת במאמר הזה ובעניין הזה ודו"ק.

עצת רשעים ועצת צדיקים נוגע לבחי' הזיווג דקדושה, ויעויין בדברי מוהרנ"ת בהל' גילוח שם, ובמשי"כ לעיל על עניין הפסוק 'פן יראה בעיניו וכו' ואכמ"ל עוד).

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

בדורנו אנו עדים ב"ה לתופעה ההולכת ומתרחבת של בני ישיבות אשר התחנכו בישיבות ליטאיות, המתקרבים בשלב מסוים של חייהם לדרך ברסלב, ומוציאים בה מעם נפלא. והנה לאנשים שאינם מכירים מבפנים את שני הדרכים ומסתכלים על הדברים מבחוץ, שני הדרכים עלולים להיראות כביכול כסותרות זו את זו באופן שכמעט אי אפשר להפגיש ביניהם. אולם לאמיתו של דבר, מי שמכיר ומתבונן יותר לעומק, יודע שיש בין שני הדרכים הרבה נקודות מקבילות ומשלימות, והחיבור ביניהם מהווה קרקע פורייה שמאפשר צמיחה מיוחדת. ברצוננו להתבונן במאמרים הבאים בכמה נקודות השייכות לענין זה.

מאמר ז

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך

סוגיית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות ב)

הוא גדול מהם². ואשר על כן הלימוד חייב להיות באופן שהוא אכן מצמיח את כל חלקי המעשה, ובאופן אחר לא נאמר שהוא גדול מכל המצוות³.

ולכן אמרו בגמרא (ברכות יז, א): 'מרגלא בפומיה דרבא, תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים'.

ועוד אמרו (יבמות קט, ב): 'כל האומר אין לי אלא תורה (שאינ מקיים – רש"י), אפילו תורה אין לו' (אפילו שכר לימוד אין לו – רש"י).

וכתב הגר"א (אבן שלימה פ"ה אות ו): 'כמו שעיקר האילן הוא הפרי, כן לא המדרש עיקר אלא המעשה, ואין נקרא צדיק אלא במעשי המצוות ועליו העולם עומד'.

והיינו משום שכל תכלית לימוד התורה הוא להביא לקיום, וכאשר חסר הקיום, אין ערך גם ללימוד.

ויתירה מזה, מאחר שכל תכלית הלימוד הוא להביא לקיום, לכן גם מידת הערך של הלימוד הוא במידה שבה הוא מביא לקיום, וכמו שכתב הרמח"ל בדרך ה' (ח"ד פ"ב): 'ואולם מי שמטרה ומקדש עצמו במעשיו, הוא ימשיך בתלמודו השפעה כשיעור ההכנה שהכין את עצמו, וכשיעור שירבה בהכנה כן ירבה יקר התלמוד וכו'. והוא מה שמצינו בחכמים הקדמונים, שתורתם היתה מעטירתם כה גדול ונותנת להם מעלה ויקר,

במאמר הקודם הובא החילוק שבין גדולי החסידות לגדולי ליטא בשאלה האם לעשות את העיקר מתלמוד תורה או מתפילה. ובמאמר זה נשתדל לבאר מעט נקודה השייכת לשורש עניין זה.

הנה מצד אחד, על מצות תלמוד תורה נאמר שהיא שקולה כנגד כל המצוות, ונאמרו בדברי הו"ל הפלגות גדולות על מעלת עסק התורה יותר מכל שאר המצוות. וגם מבחינת השקעת הזמן וכוונת הנפש, ברור שכדי לזכות לתורה של תורה צריך לעסוק בה בקביעות ולהשקיע הרבה כוחות בקניינה, ולפי זה היה ראוי לכאורה לעשות את עסק התורה עיקר ואת העסק בשאר ענייני עבודת ה' מפל.

אולם מאידך, אנו מוצאים בכמה מקומות שכל מעלת לימוד התורה תלויה בכך שהלימוד מביא לידי מעשה, וקשור עם החלקים האחרים של עבודת ה', ויש חשש גדול שאם עושים את העיקר רק מלימוד התורה, ישאר כל ימיו בלימוד בלבד ולא יגיע לחלקים אחרים בעבודת ה', ואז גם לימודו ישאר במדרגה פחותה.

ונביא כמה מקורות מתוך רבים לכך שמעלת התורה מותנית כמה שהיא מקושרת עם חלקים אחרים בעבודת ה'.

א. מסקנת הגמרא בקידושין (מו, ב) שתלמוד תורה גדול ממעשה המצוות, אולם אין זה מפאת הלימוד עצמו, אלא משום ש'תלמוד מביא לידי מעשה', והיינו שכל מעלת הלימוד על פני כל המצוות הוא משום שיש בו כח להביא לידי מעשה וקיום של כל המצוות, ולא נרחיב כאן במחלוקת רש"י ותוספות על המשמעות המעשית של העניין¹, אבל מה שברור לגמרי הוא שמעלת הלימוד הוא דווקא בהיותו שורש שמצמיח את כל חלקי המעשה, ובזה הוא כולל את כל אותם דברים שיוצאים ממנו, ולכן

² כלשון המהר"ל בדרוש על המצוות: 'כי התלמוד לא שהוא הכנה בלבד למעשה, רק שהוא עצמו מוציא המעשה לפועל כמו שאמרנו, כי התורה היא ההתחלה וכל שהיא התחלה גורם שיצא גמר הפועל, א"כ היא פועלת המעשה בעצמו. כמו הורע שבהיורעו גורם שיצא הענף לפועל, כך התורה בהורעה באדם פועלת הגמר וגמר שלה הוא המעשה, שלא ניתנה כי אם לתכלית המעשה לא לזולת זה כמו שאמרנו. והו שאמר שהתלמוד מביא לידי מעשה, ר"ל שהתלמוד בעצמו פועל וגומר גם המעשה כאשר יפעל הורע הצמיחה לאילן. ומצד הוה ראוי שיהיה תלמוד גדול כי לעולם האב גדול מהתולדה היוצאת ממנו'.

³ וראה שוע הרב ת"ת ד, ה שמובר על פי זה שמעלת הלימוד יותר מכל המצוות היא רק בלימוד המביא לידי מעשה, אך כשולמוד קדשים ומהרות שאינם נוגעים למעשה אין לימוד זה שקול ככל המצוות. אולם סתימת הדברים כירושלמי פאה פ"א שכתב שדיבור אחד מדברי תורה שקול ככל המצוות ולא חילק איזה דברי תורה, לא משמע כן. וצ"ל שבכל לימוד שהוא יש בחינה שמביא לידי מעשה, הגם שאינו עוסק בהלכה למעשה, וכמו שכתב השל"ה בסוף מס' שבועות וז"ל: 'נוכל לומר כי אין הכוונה תלמוד מביא לידי מעשה על דרך לא עם הארץ חסיד, דמכח שלומד יודע מה לעשות וכו', אלא שהכוונה שהחטא בא מיד החומר, ובהתמעט החומר בהסתלק המסך בהתגברות הצורה, נמצא שמכיר באמת ופעולתו טוב מאד, והנה מכח התלמוד תושיה מתגבר כה השכל, והו סיבה שמוכן לבוא לידי מעשה טוב'. וכדברים הללו ממש כתב המהר"ל בנתיבות עולם נתיב התורה פ"ה, עיי"ש שמאריך.

¹ בקצרה, שיטת רש"י ב"ק יז, א שהמעשה עדיף מהלימוד, ותוספות שם ובקידושין הקשו עליו ופירשו שהתלמוד גדול, ובדעת רש"י ביארו השיטמ"ק ב"ק יז, ב בשם ה"ר ישעיה והפנ"י והתורת חיים שם שבכחותיו של האדם לימוד גדול כי אם לא כן לא ידע כיצד לקיים, אבל לאחר שכבר למד, המעשה טוב מהלימוד. וכן הובאה שיטה ב' בתוספות קידושין מ, ב בשם יש מפרשים. וכן שיטת המאירי ב"ק יז, ב. וכן פסק השל"ה (ריש מסכת שבועות פרק נר מצוה) וז"ל: 'אבל מי שלמד כבר ויודע כל הדינים והמעשים, אוי טוב יותר לרדוף ולהפש אחר איזה מצוה מהלימוד, כי מעשה המצוות הם התכלית'. וכן סובר בעל ראשית חכמה בהקדמת ספרו. אולם שיטת תוספות כב"ק שם ובקידושין מ, ב שהלימוד גדול מהמעשה לעולם. וכך היא משמעות סתימת לשון הרמב"ם פ"ג מת"ת. וכך נקמו רבים מגדולי הדורות האחרונים ובבית מדרשו של הגר"א ותלמידיו.

מה שלא נמצא בדורות האחרונים, מפני יתרון הכנתם על הכנת האחרונים.

ב. אמת הדבר שכאשר לימודו של אדם הוא באופן הראוי המביא לידי מעשה, ישנה תכלית של מעלה גדולה שזוכים לה גם מעצם הלימוד עצמו, ומעלה זו הגדירו הנפש החיים⁵ והתניא⁶ שהוא יתברך ורצונו אחד, והדבק ברצונו על ידי ידיעת איזה דין או דבר אגדה שהוא רצונו ודעתו של הקדוש ברוך הוא, דבק בו ממש. ובדרך ה'⁷ ביאר כי בתורה נקשרת ההשפעה הגדולה מכל ההשפעות, 'שהוא תכלית מה שאפשר שימצא בנמצאות מעין המציאות האמיתית שלו יתברך, ויקר ומעלה מעין אמתת מעלתו יתברך'.

אולם יחד עם זה, כיון שמעלת התורה היא בכך שהיא דיבורו ורצונו יתברך, ובה נקשרת ההשפעה הגדולה ביותר מכל ההשפעות, לכן יש תנאים כדי לזכות בתורה בכחינה הזו. ובדרך ה' שם כתב שישנם שני תנאים עיקריים, והם: גישה נכונה ללימוד מתוך ידיעה שעוסק בדברותיו של הקדוש ברוך הוא, ותיקון המעשה. ובקשר לתנאי הראשון כתב שכיון שההשפעה הזו שבתורה היא ענין אלוקי נשגב ביותר, לכן כדי לזכות לו ידאי שיש לו לאדם לירוא ולרעוד בעסקו בענין כזה, **שנמצא הוא ניגש לפני אליו ומתעסק בהמשכת האור הגדול ממנו אליו**. והנה צריך שיכוש משפלותו האנושי, וירעש מרוממותו יתברך. והנה יגל מאד מחלקו הטוב שזכה לזה, אך ברעדה כמו שכתבתי. ונכלל בזה, שלא ישב בקלות ראש, ולא ינהג שום מנהג בזיון, לא בדבריה ולא בספריה, וידע לפני מי עומד ומתעסק. וכתב שרק אם עושה כן יזכה להשפעה הזו שבתורה, **אבל אם תנאי זה יחסר ממנו, לא תמשך ההארה על ידו, ולא יהיו דבריו אלא כשאר כל הדיבורים האנושיים**, הגיונו כקורא איגרת, ומחשבותיו כחושב בדברי העולם. ואדרבא, לאשמה תחשב לו, שקרב אל הקדש בלי מורא, ומקל ראשו לפני בוראו, ועוד מדבר לפניו ומתעסק בקדושתו יתברך'.

ובודאי דבריו של הרמח"ל הם חמורים מאוד והלואי וזכה לקיימם כראוי, אבל על כל פנים למדנו מדבריו שככל שתגדל אצל אדם ההכרה לפני מי הוא עוסק בתורה, ויזכה לראות את לימוד התורה כעיסוק בהתקשרות אליו יתברך, כך תימשך אליו על ידי לימודו השפעה גדולה יותר, וכמו שסיים שם הרמח"ל: **'ואולם, כפי מדרגת המורא ושיעור הכבוד והזהירות בו, כן יהיה שיעור יקר הלימוד ומדרגת ההשפעה הנמשכת על ידו'**.

ג. על דרך זו, מוצאנו בכמה מקומות, שיתכן שאדם יזכה לאהבת תורה, אבל ישכח מנותן התורה, והמח"ל בהקדמתו לספרו תפארת ישראל האריך בזה וכתב שפעמים דווקא האהבה לתורה תשכיח ממנו את אהבת נותן התורה, כאשר לא נותן את תשומת לבו להגיע מתוך לימודו לאהבת נותן התורה, וזה נקרא ש'לא בירכו בתורה תחילה', היינו שלקחו את התורה בלי סיבתה. עיין שם בדבריו. וראה גם בב"ח או"ח סימן מז בעניין זה.

ובהקדמת השל"ה הקדוש (אות ב) כתב כי 'לא יכול אדם לבא לכתר תורה אם לא יהיה לו הכנה ביראת הטא, שנפשו חשקה בדביקות ה'

⁴ כמו שכתבו בדרך ה' ח"ד פ"ב ובנפש החיים ש"ד פ"ו ובשו"ע הרב ת"ת ד, ב, ובאור ישראל סימן כז ובהתם סופר נדרים פא, ב, ובהקדמת הבית הלוי ועוד.

⁵ שער ד' פ"ו.

⁶ ליקוטי אמרים פ"ה.

⁷ ח"ד פ"ב.

יתברך, ולב טהור לו חושק ומתאוה להדביקות, ורק על ידי זה בא מהתלמוד למעשה⁸.

ד. יש גם הרבה מקורות שעיקר מעלות התורה שנאמרו בחז"ל, נאמרו על העוסק בתורה לשמה, כמבואר באבות פ"ו המעלות הרבות של העוסק בתורה לשמה, וכתב המהר"ל שם כי חז"ל מנו שם את מעלות התורה, ומה שאמר 'לשמה' דווקא, היינו 'כי כאשר למד תורה לשמה יש לו מעלת התורה שהרי הוא לומד לשמה... וכל המעלות אשר זכר כאן הם מפני עצם מעלת התורה, ומעתה אם לימודו בתורה לשמה, יש לאדם המעלה אשר ראויה לתורה עצמה, אבל אם אין לימודו לשמה אין לו המעלה שראוי אל התורה עצמה שהרי אין לימודו לשמה'.

ובאור החיים ריש פרשת בחוקות⁹ כתב על לימוד שלא לשמה אלא להתכבד: 'לא שיש רצון הבורא בלימוד זה, אלא לתכלית היוצא ממנו שיבא ללמוד לשמה, ותורה זו אין בסגולתה להציל מוצר הרע בבוא עבירה לידו¹⁰. והמעין במאמרי חז"ל שהביא בנפש החיים שער ד' על מעלות התורה, יראה שכרוב המקומות הודגש שמדובר על העוסק בתורה לשמה'.

ה. יש מושג של תורה שנהפכת לסם המות, שעליה אמרו חז"ל (יומא עב, ב) 'לא זכה, נעשית לו סם המות', ושם מדובר על תורה בלא יראת שמים. ואין זה דבר פשוט כלל לזכות לתורה יחד עם יראת שמים, ואפילו רבא היה צריך להזהיר את תלמידיו 'בממותא מיניכו לא תירתון תרתי גיהנם', ופירש רש"י: 'להיות יגיעים ועמלים בתורה בעולם הזה ולא תקיימוה, ותירשו גיהנם במותכם, ובהייכם לא נהניתם בעולמכם'. והגר"א כתב (בפירושו למשלי יט, ט, ושם כד, לא) שהתורה לנפש היא כמו מטר היורד על הארץ שמצמיח מה שיש בארץ, וכן בתורה, אם לבו טוב ויש לו מידות טובות ויראת שמים, התורה תגדיל את יראתו, ואם יש בלבו פסולת, התורה תצמיח אותה חם ושלום, וזהו 'לא זכה נעשית לו סם המות'. ולכן 'צריך אחר הלימוד לבער הפסולת ממנו, ביראת הטא ומעשים טובים'. ובבית מדרשם של גדולי החסידות ואהריהם גדולי המוסר מקובל שבדורות שלנו לא כ"כ פשוט להינצל מזה. וראה עוד תורה י"ב בליקו"מ אות א' שכתב 'שבגלות הזה, על פי הרוב הלומדים אינם הגונים, ועיי"ש שמבאר מהיכן נמשך הדבר. וזה דבר שלא פשוט לומר אותו, אבל מי שמתבונן סביבו ובעיקר בתוך עצמו יכול לראות זאת, כיצד מתורה בלבד לא ניתן לצמוח בדרך הישרה כאמת בדורות שלנו. וכבר אמר החפ"ץ חיים שגם מתנגדי המוסר מודים כבר בדורו שאי אפשר בלי מוסר, ואמר לג"ר אלחנן ווסרמן זצ"ל על ישיבה אחת, שאם לא לומדים בה מוסר, אזי כל הלימוד שלהם לא שווה 'שמעק מבק' (לקט רשימות להגר"נ וכמפויגל זצ"ל, אלול וימים נוראים עמוד לח).

⁸ ובספר נועם אלימלך (ליקוטי שושנה בסוף הספר) כתב: 'וזהו העוסק בתורה בלבד (דומה כמי שאין לו א-לוה), דעל ידי עסק התורה זוכה אדם לבא אל הדביקות ולהתעוררות רהמים, ואם עוסק בתורה לבד פירוש בלא דביקות כי אם שלומד תורה, בודאי הוא מחמת מעשיו המקולקלין וזהו דומה כמי שאין לו א-לוה כיון שאין לו דביקות בהבורא יתברך שמו אלא בתורה'.

וראה בתיקוני זוהר (דף ו, א) שכתב במפורש דהא דתלמוד מביא לידי מעשה הוא רק כשיודע מי ברא את התורה ונתנה לנו, אך אם אינו מכיר את נותן התורה ואין לו אהבה ויראה כלפיו, עליו נאמר במשנה 'לא עם הארץ חסיד ולא בור ירא הטא'.

⁹ ויקרא כו, יג, וכן כתב עוד שם בפסוק יד.

¹⁰ וכ"כ בפשימות הגרא"מ שך זצ"ל בהקדמת ספר אבי עזרי מהדורא תליתאה, התורה שלא לשמה אינה יכולה להציל את הלומד מפחיתויות כמו קנאה תאוה וכבוד, דרך בלומד תורה כצורתה לשמה נאמר שזוכה לדברים הרבה וכיניהם שמרחתו מן החטא. וראה עוד בענין זה בספר דרופתקי דאורייתא ח"ג סימן מז.

הפתעה מיוחדת נרשמה במהלך הערב בהופעת מקהלת ילדים נפלאה ומקהלת 'משיבת נפש' בהוד השרון שריגשה את הקהל בשירי ברסלב. מחזה שהרטיט את לבבות המשתתפים.

כאש קודש נשמעו דבריו הוצבי הלהבות של הרה"ח ר' פנחס בונקר שליט"א ששלהב את הקהל בדברותיו במעלת רבי נתן זיע"א ובהוכח ומעלת הקשר האמיתי עם אבינו שבשמים.

בשלב זה התזמורת פצחה בניגוני שמחה יחד עם הזמר אברימי לונגר. שפתח את מהרזות ניגוני השמחה בשיר המרגש "נצחתי ואנצח, גמרתו ואגמור, אני נהר המטהר מכל הכתמים".

המעגלים כמו פרצו מאליהם. ברחבי האולם הגדול נפתח מעגל ענק בו פיוזו לכבודו של בעל ההילולא כלל המשתתפים בהילולא.

ניתן היה לראות במעגל – כמו בכל רחבי האולם – יהודים מכל הגוונים והסוגים. לבושי קאפטין לצד בהורי ישיבות עם הליפות קצרות, מגבעות לצד כיפות צבעוניות.

במהלך כל ההילולא חולקו כמויות של מיני מזונות ושתייה להשביע נפש כל חי בפרט לאחר יום צום.

הגולה נערכה בסוף הערב – בין המשתתפים בכיסוי חלק מההוצאות המרובות – על כרטיס מיסה לאומן ועל ספרים מספרי ברסלב.

בחצות נערך קומזיץ עם הבעל-מנגן הרב גיא-צבי מייזן ששר משיריו על מעלת רבי נתן.

ניתן לשמוע שידור חוזר מההילולא הגדולה בקו היריד: 03-711-32-33.

זה המקום להודות לכלל המורחים והמוסרים את נפשם על קיום ההילולא "ברצון בממון ובטרחא" כפשוטו ממש! ובפרט זה המקום להעלות על נס את בית המדרש 'משיבת נפש' בבני-ברק אשר כל השנה מקום זה מהווה אבן-שואבת למבקשי אורו של רבינו הקדוש ואשר כל היריד וההילולא היו מכוהם ותחת הסותם.

חובות עצומים מהוצאות ההילולא רובצים על כתפי המארגנים שפשוט מסרו-נפשם על היריד. זה הזמן לתרום לכיסוי ההוצאות ולקיים את צוואת מוהרנ"ת בעל ההילולא: רק אני מקווה, שדף אחד מספרי רבינו יהיה תיקון על הכל! ובכן אני מצווה אתכם, שתעסקו בהדפסת הספרים, שתהיו חזקים בעניין זה כממון ברצון ובטרחא!

ניתן לתרום בכמה דרכים: א. במזומן – נא לפנות לפל': 148-158-0534.

ב. באשראי בארבעה אפשרויות: 1. דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת שבכל רחבי הארץ. מחפשים: 'משיבת נפש', נכנסים ותורמים בתיבת היריד (תיבה: 6). 2. דרך קו 'קהילות': 275-073-7000 בשלוחה: 4503, נכנסים ותורמים בתיבה מספר 6. 3. דרך קו היריד: 03-711-03-32 בשלוחה: 4. דרך אתר 'קהילות' (מוגן ומאובטח) www.kheilot.org. ג. בהפקדה בנקאית: בנק: מזרחי. סניף: 469. מס' חשבון: 258562. על-שם: קרן הסידי ברסלב בני ברק.

מעוניין להתעדכן ראשון לקראת היריד וההילולא של השנה הבאה? שלח בקשה לכתובת: verid148@gmail.com

ליצירת קשר ניתן גם להשאיר הודעה בקו היריד 03-711-32-33 שלוחה 6 ונשתדל להיענות לפנייתכם!

יריד הספרים הענק

והילולת מוהרנ"ת המרכזית:

שעות ששינו עולם!

הבורות ושיעורים למקורבים! ||| לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אלהו עטייה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק בית שמש	התחזקות חבורה ללימוד	רבנים שונים לומדים בחבורה	יום שני בערב לבחורים יום שישי	0548517128 0548528387

מנוי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת גליון 'המקורבים' וכן את גליון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ₪ לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנוי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח – – – בשביל ללמוד זוהר??? הגיע הזמן שנבין – – – לימוד זוהר מביא את המשיח!!!
כותב זוהר הקדוש (פרשת נשא, קבו.): "ומשום ששעתידים ישפאל למעם מעין תחיים, שהוא ספר זוהר הזה, יצאו בו מהגלות פרחמים!!"
רכוש לך עוד היום את סט ספרי זוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש' משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיח שרפי קודש זו"ב, סימן נ"ר)

מידעון מקיף ל'חניכי הישיבות' – ברסלב

לקבלת 'החיזוק היומי' מאת הרב ישראל מאיר גלינסקי לאימייל יש לשלוח בקשה לכתובת: yefabian@gmail.com (החיזוקים מתפרסמים לאחר מכן בעלון 'המקורבים').

לתרומות לארגון 'הקבצו': ניתן לתרום במערכת 'קהילות' שבבתי הכנסת תחת הערך: 'איגוד הפעילים' \ 'הקבצו'. או בטל' 'קהילות': 073-275-7000 בשלוחה: 9462. ניתן לתרום גם בהעברה בנקאית ביצירת קשר במספר הפל' המופיע מטה.

לתרומות לעלון 'המקורבים': ניתן לתרום במערכת 'קהילות' שבבתי הכנסת תחת הערך: 'עלמא דאורייתא' או בטל' 'קהילות': 073-275-7000 בשלוחה: 11318 (ולעדכן אותנו). ניתן לתרום גם בהעברה בנקאית ביצירת קשר במספר הפל' המופיע מטה. או דרך קו 'חניכי הישיבות' ברסלב, בשלוחה: 09.

שידוכים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים יחודי ואיכותי מבית 'הקבצו', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בכון זה.

להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647

או בכתובת: A9996560@GMAIL.COM

ניתן לקבל מידע כללי ומקיף בחסידות ע"י ברסלב גלובל" בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

077-31-40-331. שיעורים שירים ועדכונים.

קו העדכונים (הודעות) של 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 02-594-78-57.

להצטרפות לרשימת הצינתוקים יש להתקשר לפל' המופיע מטה.

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com

עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן להשיג את העלונים גם דרך המפיצים ברחבי הארץ. מפיץ ראשי בבית שמש: 054-853-7200. מפיץ ראשי בבני ברק: 054-848-73-17.

כל אחד נציג! בכדי שהעלונים יבואו ליעדם דרושה 'הפצה רוויה', כלומר **כל אחד מוזמן להיות מפיץ בעיר שלו \ בשכונה שלו \ בישיבה שלו**, כך שעם הזמן ההפצה 'תכסה' את כל הארץ.

בדואר: ניתן לקבל את עלוני 'הקבצו' ו'המקורבים' עד לביתכם. במכשירי 'קהילות' בבתי הכנסת מחפשים: 'עלמא דאורייתא'. בהו"ק של 20 נח לחודש. המנוי על-דעת המערכת!

לכל שאלה וברור בנוגע למופיע בדף זה (ובכלל) ניתן ליצור קשר בפל': 054-848-73-17.

או בדוא"ל בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שים לב: פרוספקט זה מכיל מידע כללי עבור כלל המקורבים ואינו שייך דווקא לארגון הנפלא 'הקבצו'.

המקורבים

בס"ד גליון סז' פרשת שמות ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

הגרי"מ שכטר בניחום אבלים אצל הגר"מ שטרנבוך שליט"א ראב"ד ירושלים ||| מאת: ברסלב גלובל.

מה ענה הראב"ד לשאלת נכדו אם נכונה השמועה כי בצעירותו ראה את הגר"א דסלר זצ"ל הוגה בספרי הרח"ק רבי נחמן מברסלב?

הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א הגיע כיום שני לנחם את הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א ראב"ד בד"ץ העדה החרדית ירושלים היושב שבעה על אחיו הגאון הגדול רבי דוב שטרנבוך זצ"ל בכיתו בשכונת הר נוף בירושלים עיה"ק.

בדבריו אמר הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א כי זכה להכיר את הנפטר הגאון רבי דוב שטרנבוך זצ"ל, וביקש מהנוכחים כי ישתדלו לרשום את העובדות המופלאות על רבי דוב זצ"ל למען יוכלו להוציא מהם ספר מיוחד בו יונצחו מעשיו הטובים כדי ללמד את הדור הצעיר מושגים בגדלות האדם. במקום אף התפתחה שיחה תורנית מעניינת, כאשר מרן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך העלה שאלה בעניין הנחת תפילין דרבינו תם בימי האבלות, והגרי"מ שכטר השיב במנהג ברסלב בעניין.

במהלך השיחה הזכיר מרן פוסק הדור הראב"ד כי אחיו הגאון רבי דוב זצ"ל היה תלמיד מובהק של הרב דסלר. נכדו של הראב"ד שנכח במקום ניצל את המומנטום ושאל אם נכונה השמועה כי הגר"מ שטרנבוך ראה על שולחנו של הרב דסלר את ספריו של רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א. הגר"מ שטרנבוך השיב כי אכן כך – וכי הספרים לא רק היו מונחים על שולחנו, אלא הוא עצמו היה מעיין ומעמיק הרבה בספרי רבי נחמן מברסלב זיע"א. ה. עיין בספרי 'מכתב מאליהו' שמביא מספר ליקוטי מוהר"ן מספר פעמים). הגרי"מ שכטר הוסיף כי אף הראב"ד עצמו הינו מחותן על הגר"מ זיע"א קעניג זצ"ל מננהיגי הסידי ברסלב בדור האחרון.

עם צאתו כירך הגרי"מ שכטר את הגר"מ שטרנבוך שליט"א בכרכת אריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות. בדבריו אמר הגרי"מ שכטר: "בפסקו נאמר 'ויברך אלוקים את יצחק' ופירש רש"י שזהו ברכת אבלים, ומכוח ברכה זו יושפע על הראב"ד ברכת אבלים להתברך באריכות ימים ושנים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא".

שלום לקוראנו הנכבדים!
בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם סיקור מניחום האבלים של הגרי"מ שכטר שליט"א אצל הגר"מ שטרנבוך שליט"א; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומליץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש – מתחילים עם תורה ה; נמשיך במדור הבהיר שער ברסלב עם הסידרה החדשה והנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו?' והשבוע: המשך סוגיית לימוד התורה במשנת ברסלב; נתחדש בעבודת ההתבודדות עם מדור חדש: מתבודדים מספרים על עצמם!

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו – נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

בברכת הורף בריא גדוש עליה והצלחה!

העורך

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת שמות ולשבוע פרשת וארא

יום	חדש טבת	הדף היומי מסכת ברכות	משנה ברוה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כא	טו	חזרה	ל:	כו	קלב.
א	כב	טז	תנא, כא	לא.	כח	קלב:
ב	כג	יז	תנא, כב	לא:	כט	קלג.
ג	כד	יח	תנא, כג-ד	לב.	ל	קלג:
ד	כה	יט	תנא, כה-ז	לב:	לא	קלד.
ה	כו	כ	תנא, א	לג.	לב	קלד:
ו	כז	כא	חזרה	לג:	לג	קלה.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או האימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ התיקון – ש'בגלות' מצרים ~

ביותר של האדם – הם לפעמים הסיבה והדרך היחידה לתיקון, וכפי שיתבאר להלן.

התמיהות בפרשה:

א. יש להבין את האופן בו הצליח פרעה לשעבד את עם ישראל. הרי בתחילה היו חשובים ונכבדים מאד, ולא ברנע אחד היה אפשר להפוך זאת, אלא היה כאן מהלך שהביא לידי כך, באופן שהם בעצמם כביכול נתנו לזה לקרות.

ב. במשך כל ימי שעבוד מצרים – לא מוזכר שהם צעקו או התפללו, אלא רק לאחר שנים רבות, כשמשח רבינו היה כבר בן שמונים, הייתה הפעם הראשונה שבה מוזכר בפסוק שהם צעקו. והוא פלא הכיצידי ייתכן שבקושי כזה ושעבוד כזה – לא צעקו כלום. ועוד פלא, שמיד כאשר צעקו החלה הגאולה אף שעדיין לא עברו ארבע מאות שנה, ונראה מזה שאילו היו צועקים קודם היו נגאלים קודם, הכיצידי?

ג. הקב"ה מבקש ממשח רבינו שילך לגאלם, והוא מסרב פעם אחר פעם במשך שבעה ימים, כשבכל פעם הוא מעלה טענה אחרת, ובסיום כל הטענות הוא עדיין מסרב ומבקש 'שלה נא ביד תשלח'. והוא פלא, כיצד משה רבינו אדון הנביאים מסרב לשליחתו של הקב"ה.

ד. אחד מהטענות של משה רבינו היה 'זאמרו לי מה שמו מה אומר עליהם, והוא פלא: וכי זה כל מה שהם עלולים לשאול – 'מה שמו?! ממה נפשך, אם מאמינים הם – מאי נפקא מינה מה 'שמו', ואם אינם מאמינים – מה יועיל שיאמר את שמו, והרי פרעה לא קיבל זאת אפילו כששמע מה שמו. ועוד יותר פלא שהקב"ה קיבל שאלתו, וענה לו שם חדש שאינו מוזכר בשום מקום בתורה: שם 'אהיה'. וצריך להבין מה היה כאן המשא ומתן, ומה מהותו של השם הזה, שבו נגאלנו ממצרים.

ביאור הפשט

בדרך הפשט יש הרבה אריכות בדברי המפרשים [רש"י, רמב"ן, ואור החיים], ומן הראוי לראות הדברים בפנים, והעולה מתמצית הדברים:

א. פרעה התנהג בחכמה ובערמוניות, באופן שלא היה ניכר שהולך לעשות מהם עבדים. והלך בהדרגה משלב לשלב, באופן שלא היה אפשר בשום חלק להתקומם ולמעון מדוע עושה כן, אלא הכל היה בדרג 'דמוקרטי' כביכול, בו הוביל אותם כאילו מבחירתם להשתעבד אליו, או שהיה 'מוכרח' כביכול לעשות כך מחמת 'החוק' וכדומה (ראה בדברי הרמב"ן והאור החיים בפירוט מה היה סדר הדברים).

ב. מתוך כך מובן שעם ישראל לא צעקו ולא התפללו, כי לא ראו בזה גזירה או משהו שלא כשורה, אלא הבינו שכך הוא דרך ההנהגה במקום זה, ואין להם ברירה אלא להתנהג כן. עד כדי כך שהרבה מהם לא רצו לצאת ממצרים, וגם אלו שיצאו – בכל פעם שהיה איזה נסיון, רצו לחזור למצרים.

ג. מה שהתעוררו לצעוק היה רק כאשר היתה גזירה משונה, שנצטרע פרעה והתחיל לרהוץ בדמם של ישראל, שזוהי כבר לא היה שום מעם ושום הגיון, ואז נאנחו וצעקו. ובאור החיים הקדוש מבואר שלא צעקו אל ה', אלא צעקו מתוך כאב וצער, ואף על פי כן שמע אלוקים את זעקתם, ולא רק שמע – אלא מיד התעורר לרדם עליהם ולגאלם, כי זה הכה של צעקה – שעולה מיד לפני כסא הכבוד, ומהפכת את הדין לרחמים אפילו שאינו מגיע עדיין לפי שורת הדין.

שמות הוא החומש השני בחמשה חומשי תורה – והוא מתאר את סדר הווייתם של עם ישראל. חומש כאשר בתחילה הם היו בגלות מצרים, ואז נאמר עליהם 'גוי מקרב גוי' שמרמו על כך שהם היו ב'עיבור' כמו עובר במעי אמו, ואחר כך ביציאת מצרים היה 'הלידה' שלהם, ובקבלת התורה הגיעו לגדלותם, וסיום העניין הוא בהקמת המשכן, שהוא התכלית של יציאת מצרים וקבלת התורה, וזהו תוכן חומש שמות.

בפרשיות אלו, שמספרים על לידתו והתהוותו של עם ישראל – מתעורר כח מיוחד, שבו כל אחד יכול גם כן להיות יהודי מחדש – לתקן את כל העבר, ולקבל התורה בהתחדשות. ולכן השבועות הללו בהם קוראים את הפרשיות הללו – ידועים כבינוניים 'שובבי"ם' ו'שבשנה מעוברת' 'שובבי"ם ת"ת', ומקורם קודש בדברי השל"ה, ר' חיים ויטאל בשם האר"י, המגיד של הבית יוסף, ובכל הספרים הקדושים מאז, ששם מבואר כח התיקון המיוחד שישנו בשבועות אלו.

ואמנם בדורות קודמים – המנהג היה לעסוק בתעניות וסיגופים קשים וראה בספר יסוד ושורש העבודה דברים נוראים. אך בדורות האחרונים שנחלשו הדורות, גילו הצדיקים הקדושים (הבעש"ט, ורבינו הק' מוהר"ן מברסלב) שאין לנו לעסוק בתעניות וכדומה, אלא רק בתפילה, אמירת תהלים, התבודדות וכיוצא בזה. ובעיקר, יש לנו להאמין בכוחם של השבועות הללו, ושל קריאת הפרשיות – שיש בהם כח מיוחד להתקרב להשם יתברך ולהתחדש בעבודתו.

* * *

כאמור, באופן כללי עוסקות הפרשיות הללו בסדר יציאת מצרים וקבלת התורה. אך באופן פרטי בכל פרשה יש לימוד משלו וממילא גם כח פרטי משלו, ואת זה ננסה בסעיפתא דשמיא ללמוד ולבאר במאמרים הללו, והפעם נלמד בעז"ה את הפרשה הראשונה – פרשת שמות.

פרשת שמות לכאורה איננה שייכת כלל ל'שובבי"ם', כי לא רק שאינה עוסקת ביציאת מצרים, אלא אדרבה עוסקת בגלות מצרים. ולא רק שאינה מתארת את התהוותם של עם ישראל, אלא אדרבה היא מתארת את ירידתם. הפרשה פותחת בתיאור המצב השלם והמתוקן בו היה העולם בשעה שהיה יעקב אבינו עם השבטים הקדושים וכל השבטים נפש, ומכאן מתחיל סדר הירידה, כשעם ישראל יורד ויורד עד למ"ט שערי טומאה, והופך להיות כמעט כמו המצריים, וכמעט המלאכים 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה'. כיצד אם כן מתקשרת פרשה זו לסדר 'התיקון'?

את הקושיא הזאת אפשר להקשות בפסוק עצמו. התורה קוראת למצרים 'כור הברזל', כלומר: כמו שמכניסים את הברזל אל הכור, כדי לזכך אותו ולנקות אותו מהפסולת, כך עם ישראל נכנס למצרים כדי להזדכך ולהתנקות. ובדברי הזוהר והאר"י מבואר שגלות מצרים באה לתקן את פגם אדם הראשון. והוא פלא והפלא: אילו היו נכנסים למצרים מעורבים בפסולת ויוצאים משם נקיים – ניהא, אבל הרי התמונה היא הפוכה לגמרי?

בנוסף לכל זה, מבאר האור החיים הקדוש, שהסיבה שזכו ישראל רק להשגת מ"ט שערי בינה (שהשיג משה בשם כל ישראל) ולא לשער החמישים – הוא משום שהיו רק במ"ט שערי טומאה ולא בשער החמישים, ולעתיד לבוא נזכה להשיג את השער החמישים, לאחר שבעקבתא דמשיחא נצטרך להתמודד עם שער החמישים של הטומאה. וכאן הבן שואל: וכי חוטא נשכר? האם שערי טומאה הם סיבה לקבל שכר של שערי קדושה, זה לעומת זה?

מבואר אם כן, שיש כאן לימוד נפלא דווקא מהחלק הזה שעוסק ב'גלותם' של ישראל, וממנו אפשר ללמוד כיצד דווקא הגלות, ודווקא המצבים הנמוכים

ד. משה רבינו מאן ללכת כדי שלא לגרום הלישות הדעת לאהרן הכהן שהיה נביא קודם לו. ורק כשהתבשר 'וראך ושמה בלב' הסכים לקחת את השליחות. וכמבואר עניין זה הרבה בדברי בעלי המוסר.

ה. בעניין השאלה 'מה שמו' והתשובה של שם 'אהיה' – ראה באריכות בדברי הרמב"ן, הן בדרך הפשט והן בדרך הסוד, ואין כאן מקום להאריך.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מתבאר בספר 'ליקוטי הלכות' בכמה מקומות, ותמצית העניין הוא כך:

א. גלות מצרים לא היה רק שעבוד בנוף, אלא גם ובעיקר שעבוד בנפש. 'מצרים' מרמז על היות הנפש במוצר. וכמבואר בזהר הקדוש על הפסוק "בחומר ולבנים ובעבודה קשה" – 'בחומר' דא קל וחומר, 'לבנים' דא ליבונא דהלכתא, וכן השאר. כלומר, שהיה כאן שעבוד רוחני.

כי מצרים היא מקום 'ערוות הארץ', ושורש הטומאה והכישוף. והם התגברו על נפשות ישראל, והצליחו להכניסם להרגשה פנימית של 'עבדות'. ולכן 'מעולם לא היה עבד שברח ממצרים' – לא מחמת שהיו השערים נעולים, אלא מחמת שלא עלה על דעתו לצאת משם, כי נשרש בו כל כך הרגשת העבדות עד שלא ראה טעם לברוח משם, וגם לא היה מוטייל לו. ומשום כך נקרא מצרים 'בית עבדים', שכל מהותו הוא עבדות.

ועיקר העבדות של מצרים היה בעניין תאוות ממון, שנראה לכאורה כדבר מותר וראוי וכשר, אך בני אדם משעבדים עצמם ומפקירים כל היותם וכל מהותם ועצמיותם עבור רדיפת הממון, או עבור הדאגה מהסרון הממון. ולכן אילים של מצרים היה 'השה', שנקרא בלשון הכתוב 'עשתרות צאנך' ופירש"י 'שמעשירות את בעליהן', דהיינו שהעבודה זרה שלהם היה הממון. וזהו 'עבדות' שאי אפשר לצאת ממנו, ולא מבקשים בכלל לצאת ממנו, כי לא חש ולא מרגיש כלל שהוא 'עבד'.

וכך הצליחו להכניס אותם לתוך עוד ועוד שערים של טומאה, שפירוש המושג 'טומאה' הוא סתימה, דהיינו הרגשה של מיצר, שעבוד וסתימת המוח והלב, שאין מרגישים בכלל שום הרגשה של קדושה ושל אמונה. רק היום של שעבוד ועבדות ותו לא. ומובן היטב מדוע לא צעקו כלל, כי לא הבינו כלל באיזה עבדות וסתימה הם שרויים.

ב. כאמור, יש שער החמישים של הטומאה שאליו לא נכנסו כלל. והוא מה שידוע שלא שינו שום לשונם ומלבושם, והוא דבר תמוה לכאורה, כי מה בצע לעבוד עבודה זרה באידיש ועם שמריימל (בלשון המגיד ר' שלום שברדון). אלא

שדברים אלו מבטאים את נקודת היהדות בעצמה, כי אמנם אינם לא מצוה ולא איסור אבל הם מבטאים 'שייכות', והם התעקשו להישאר 'שייכים' למה שהם באמת. ולכן גם נזהרו מפגם עריות ומהתערבות עם המצרים – כדי לא לאבד נקודת הכרית והיהדות.

ולכן כאשר פרעה רחץ בדמם, דהיינו שניסה לפגוע בנקודת 'הדם' שבהם, בנקודת היהדות – התעוררו לצעוק, ובאותו רגע שהתחילו לצעוק – הפכו את המ"ט שערי טומאה לברור ותיקון. כי כל מהות ה'טומאה' היא סתימה והסתרה, אך כאשר אדם צועק – הוא מגלה שבעצם הוא טעה, וכל מה שנראה לו ריחוק וכפירה והסתרה הוא שקר, ובוה הוא 'שובר' את הטומאה. וכפי גודל הטומאה בו הוא שרוי [אם זה שער ראשון, עשירי, או ארבעים ותשע] – כך גודל שבירת הטומאה וגילוי הקדושה. וכאשר עלתה צעקה זו מתוך מ"ט שערי טומאה – הם שברו את הטומאה מכל השערים, וזכו עבור כך [לאחר מכן] לגילוי מ"ט שערי קדושה.

אמנם הקדושה לא התגלתה מיד, כי עדיין היו תחת שעבוד מצרים. אך על ידי הצעקה פעלו שכבר לא היו נשלטים לגמרי על ידי המצרים, והתעוררו רחמים לגאלם. ועניין זה נקרא 'מחאה', והוא מבואר בדברי מוהרנ"ת, שכאשר אדם מרגיש שליטת היצר ואינו יכול לצאת מידי – 'יעשה 'מחאה' ויאמר בפירושו: 'הן אמנם איני מצליח לנצח היצר, אבל אני מגלה דעתי שאיני רוצה כן, והיצר בגולגולתו השתלט עלי ועל חיי', וכך אין היצר יכול לעשות 'חזקה' עליו, ולכסוף יזכה לגרשו.

ג. וזה הטעם ששמה רבינו מאן לגאלם, כי ידע שיש דרך ארוכה מאד עד שיצליחו לצאת מזוהמת מצרים, ואפילו לאחר שייצאו ממצרים, עדיין יש עוד גלויות, ויש דרך ארוכה עד לגאולה השלימה. אך הקב"ה גילה לו שכך הוא דרך הברור והתיקון, ולכן צריך לילך ולגאלם.

ואז שאל משה רבינו 'ואמרו לי מה שמו', כלומר: היכן הוא? אם אתה אומר שנגלה אליך – מדוע לא רואים אותו כאן במצרים, מדוע יש כאן כזה שעבוד וכאלו צרות? באיזה 'שם' הוא מתנהג אתנו, האם בדין או ברחמים. והתשובה הייתה: 'אהיה' – 'אנא זמין למיהויו'. כלומר, יש הנהגה של רחמים, שעדיין אינה מתגלה אלא היא עתידה להתגלות. ואף שעדיין אינה מתגלה – היא כבר כעת הנהגה של רחמים, כי כל כוונה להתגלות לאחר מכן – הוא דווקא מחמת המצב העכשווי של הסתרה.

והשם הזה – הוא השם שהוציא אותנו ממצרים, והוא השם המלווה כל אחד מישראל בכל מצב של קושי צער והסתרה, שאמנם אי אפשר לגלות בו שם הו"ה, אבל מאיר בו שם 'אהיה' שאומר לו: 'אני עמך בתוך המצב הזה, ודווקא מתוך כך – יהיה לבסוף הגילוי'.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'הניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'הניכי הישיבות' – ברסלב: בני התורה הניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע"א – 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שעי"י הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים ונסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברות תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקורות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - ה'זוהר' קבלה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה III פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

גלות מצרים היא התגברות בחינת מוקצר רוח היפך בחינת רוח חיים דקדושה

הנה בפרשה זו התחיל עניין גלות מצרים בפועל, ועניין גלות מצרים מבואר בפירושו בדברי רבינו בסוף המאמר שזוהו ממש עניין זה של הסרון הרוח חיים, וכלשון רבינו"ל (אות ט): 'פי הרוח חיים הוא מהתורה, בחינת "רוח אלקים מרחפת על פני המים" כנ"ל. ועל בן במצרים, שהיה קדם קבלת התורה, ולא היה להם מהיכן לקבל הרוח חיים, נאמר בהם (שמות ו): "מקצר רוח", פי לא היה להם מאין לקבל הרוח חיים שהוא בחינת ארץ אפים, מארץ רוחה כנ"ל, ועל בן נאמר בהם 'מקצר רוח', שהוא הפך ארץ אפים, שהוא בחינת הרוח חיים שפומיטיון על ידי אנהה להשלים התפרון כנ"ל, פי הרוח הוא שלמות התפרון כנ"ל, בחינת "ויתן לה משאלת לבד".

ובליקוטי הלכות (הלכות פסח הלכה ג אות א) הרחיב בזה וז"ל: פי עקר גלות מצרים היה בחינת הנ"ל שלא היו יכולים להתגבר להמשיך הרוח חיים דקדושה להשלים התפרון, פי עדון היה קדם קבלת התורה, בחינת מקצר רוח כנ"ל, ועל בן גבר עליהם גלות מצרים ופרעה, שזוהו בחינת תהריש בבלע רשע צדיק מפני שהתגבר עליהם בחינת הרוח דסמרא אחרא שהוא רוח הטמאה ממאת מצרים שהוא רוח סערה, בחינת עשו איש שעיר, שהוא השר של מצרים, (פמוכא בפפרים). ואז התגברו ורצו לבלע, הם ושלום, את ישראל שהם בחינת הרוח חיים דקדושה, בחינת בבלע רשע צדיק מפני הניו שהרוח סערה שגדול בשעתו, בחינת כל צורריו ופיה בהם, רצה לבלע, הם ושלום, את הרוח חיים דקדושה שמשם יונקים ישראל על ידי שלא היה לישראל פה להמשיך אריכות הרוח חיים מהמת שלא קבלו התורה עדון וכו' כנ"ל. פי גלות מצרים הוא בחינת בליעה, בבחינת ואל תבלעני מצולה, שהם מצולת הים, בחינת מצרים, שהם נקראים מצולה, בחינת בבלע רשע וכו' כנ"ל.

וזהו בחינת מצרים, בחינת מצר הגרון שמשם מוצא הרוח חיים שיוצא מהגרון שהוא הקנה היוצא מפני הראה שהם המש אוני כנגד המש המשי תורה, אשר משם תוצאות הרוח למצר הגרון, בבחינת נחר גרונני, ולא היה להם פה להמשיך הרוח חיים להשלים התפרון ולהתגבר עליהם וכו' כנ"ל, פי גלות מצרים הוא בחינת יונה שנבלע במעי הדגה, (כמו שכתוב בתקונים, עין שם). פי מצרים נקראים דגה והם רצו לבלע את יונה תמה, יונה קדישא, שהם בחינת כנסת ישראל, שהם בחינת רוח חיים דקדושה כנ"ל, הניו בחינת בבלע רשע צדיק מפני שהם רוצים, הם ושלום, לבלע על ידי האריכות רוח שלקדם שגדול בשעתו וכו' כנ"ל.

כל הבן תולד היאורה תשליכיהו וכל הבת תחיון

ואחר כך (באות ב) מבאר שזה עניין גזירת פרעה להשליך את כל הבנים ליאור ואת הבנות אמר להחיות, כי בן הוא בחי' רוח חיים, ובת היא בחי' קוצר רוח, וכל המטרה והכוונה של פרעה היה להכניס את עם ישראל לבחי' קוצר רוח שלא יבואו בשום אופן לבחי' רוח חיים דקדושה.

וז"ל שם: וזהו בחינת כל הבן תולד היאורה תשליכיהו וכו'. פי הבן זכר הוא בחינת המשכת הרוח חיים דקדושה שנמשך מבחינת רב חסד, שהוא בחינת סמרא דדכורא, בחינת יוסף הצדיק, שהוא בחינת מלאפום פידוע, בחינת הרוח חיים דקדושה, שהוא בחינת ורות אלקים מרחפת על פני המים, כמו שכתוב ביוסף, "הנמצא בנה איש אשר רוח אלקים בו", בחינת ולא קמה עוד רוח באיש, פי עקר הרוח חיים הוא בבחינת יוסף הצדיק, בחינת שמירת התורה. ועל בן נאמר ביעקב בשנתבשר לו בשורת יוסף, "ותחי רוח יעקב אביהם". פי יעקב הוא בחינת כלל ישראל, בחינת כל הנפש הבאה לבית יעקב, הניו שעקר חיות רוח יעקב, שהם כלל ישראל, היא על ידי בחינת יוסף הצדיק שמשם תוצאת הרוח חיים, שהוא בחינת צדיק הדור הרב דקדושה, בחינת רב חסד וכו'.

והם רצו, הם ושלום, להתגבר לבלע, הם ושלום, את הרוח חיים דקדושה, ועל בן השליכו כל הבן תולד אל יאור מצרים, שזוהו בחינת תבלעני מצולה, הנאמר ביונה כשהיה במעי הדגה, פי יאור מצרים, בחינת מצולת ים, הוא בחינת הרוח סערה שרוצה לבלע הרוח דקדושה, הם ושלום. כמו שכתוב, "והרשעים פים נגרש פי השקט לא יוכל וכו'". בחינת רוח סערה שהולך וסוער ואינו יכול להשקט, פי הוא גדול בשעתו וכו' כנ"ל, פי סמרא דנוקבא היא בבחינת קצר רוח, בבחינת קצר רוח יעשה מרים אולת, בבחינת בלבל הדעת, פי עקר ישוב הדעת הוא סמרא דדכורא פידוע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, 'הביאו בני מרחוק, זה דעתן של בני ארץ ישראל שדעתן מושב עליהם ככנים. יבנותי מקצה הארץ, זה דעתן של שאר ארצות שדעתן אינו מושבת עליהן ככנות, (פמוכא זה בדבריו זכרוננו לברכה במקום אחר).

ועקר המשכת הרוח חיים הוא מהדעת, הניו מהתורה, שהוא הדעת, וכשאין הדעת בשלמות אזי הוא בחינת קצר רוח, בחינת דינים הפך ארץ אפים שנמשך מרב חסד, פי עקר חסד הוא כפי שלמות הדעת, (פמוכא כמה פעמים בדבריו רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). ומצרים רצו להתגבר על הרוח חיים דקדושה כנ"ל.

ועל בן גרה, "כל הבן תולד היאורה תשליכיהו", שזוהו בחינת בבלע רשע וכו' כנ"ל. וכל הבת תחיון, פי הבת היא בחינת דעת שאינו מושב, בחינת קצר רוח וכו' כנ"ל.

תכבד העבודה

ובאמת רואים גם בכל המשך העניין שכל עסקו של פרעה היה למנוע מעם ישראל את בחי' היישוב הדעת והרוח חיים, וכמו שאמר "תכבד העבודה על האנשים ואל ישעו בדברי שקר", ומובא ששם ישראל היו משתעשעים בשבת במגילות שהיו בידם מאבותיהם על בשורת הגאולה, וזה פרעה לא הסכים בשום אופן שיהיה נוהג נרמו במש"כ (פרק ה פסוק ז) "לא תאספון לתת תבן לעם" שכתוב בא' שמרמו לבחי' האסיפות שהיו נאספים, שע"ז אמר לא תאספון כי עיקר מלחמת פרעה היתה להכניס את ישראל למצב של קוצר רוח והיפך הרוח חיים דקדושה וע"ז חשב שיוכל לשלום עליהם ע"י הרוח סערה שלו שהיה גדול בשעתו.

ירידת משה ליאור ומה שגדל בבית פרעה

ומוסף מוהרנ"ת (שם) לכאר בזה עוד דבר נפלא ונורא כמה שמשה רבינו נכנס ליאור שזה בחי' מה שהצדיק יורד לצינור של הרשע להכניעו, וע"כ ע"ז דייקא התגירה בת פרעה, וכן כל מה שגדל משה בבית פרעה הוא בבחינה זו שהצדיק השלם שהוא כולו טוב, יורד לתוך הצינור של הרשע כדי להכניעו.

וז"ל שם: וזהו בחינת מה שאמרו מצרים, נתחכם למושיען של ישראל להניו במים וכו', פי עקר התגברותם היה למושיען של ישראל, שהוא משה רבנו, בחינת צדיק הדור אשר מפניו תוצאות הרוח, פי הם רצו לבלע, הם ושלום ביאור מצרים, שהוא בחינת רוח סערה כנ"ל, את הרוח חיים של הצדיק הדור, בחינת משה, אבל באמת משה רבנו היה פלו טוב, בחינת ותרא אותו פי טוב הוא, ומבאר בפאמר הנ"ל שחצדיק שהוא בבחינה זו, בחינת פלו טוב, שאין בו שום רע מהארבעה יסודות, הוא יכול לירד לתוך הצינור של הרשע לקלקלו ולהכניעו ולהשפילו ואינו מתגרא מפניו כלל, פי אין להרוח סערה שום פה ושלטיטה להתאחו בצדיק בנה שהוא פלו טוב. וזה בחינת מה שהיה מברך משה רבנו, עליו השלום, להיות בתוך יאור מצרים, ודיקא בת פרעה הוציאה אותו משם וקראה אותו משה "פי מן המים משיתיהו", ונתגדל בבית פרעה ודיקא, כל זה מורה על תקף הכח של משה רבנו שהיה פלו טוב, שעל ידי זה היה יכול להכניע את פרעה ומצרים להוציא את בני ישראל משם, הניו פי משה הכרח להוריד עצמו לתוך הצינור של מצרים שהיא המפה רעה שהם משקעים בה בני לשברם ולהכניעם על ידי זה כנ"ל.

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

מאמר ח ס

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך

סוגיית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות ג)

המבוקשת בעניין 'לשמה' הוא שהמטרה בלימוד תהיה לשם דבקות בקב"ה [ולא כהנפה"ח שנקט שעיקר מדרגת לשמה המבוקשת מכלל הלומדים הוא 'לשם התורה', ואכמ"ל].

והנה ברור לכל מתבונן שאם תופסים כל צד בפני עצמו, יש בו מעלה וחסרון, שכן מצד אחד מי שלוקח את עסק התורה כעיקר החיים, זוכה כאמור לתפוס דבר גדול מאוד, וגם יש בדרך זו קביעות ויציבות בעבודת ה', כבהינתן 'שכתי בבית ה' כל ימי חיי', אולם מצד שני העיסוק בתורה בלבד שהוא עיסוק בעיקר שכלי, עלול לגרום שהרגשי הלב ישחקו ויכבו, ולא ירגיש מעם בתפילה ובשאר חלקי עבודת ה', וגם לימודו יהיה בלי יראה ואהבה, וגם הישות והגאווה עלולים להתחזק מאוד על ידי עסק התורה ללא צירוף של עבודת התפילה (ראה מכתב מאליהו ח"ד עמוד 83).

ומאידך, מי שלוקח את עסק התפילה והעבודה הפנימית כעיקר העבודה, מלבד מה שהדבר גורם שלא יוכל ללמוד הרבה [ולא כל אחד הוא כמדרגת חסידים הראשונים שהגיעו למעלת החסידות האמיתית ועל ידי זה גם תורתם היתה מתברכת], עלול גם למצוא את עצמו מתמווד עם קושי גדול להחזיק בעבודתו, שכן הלב אינו מסור תמיד ביד האדם, והעבודה הפנימית אין בה מסגרת חיצונית שיכולה להחזיק את האדם בעבודתו גם אם אינו מוצא בעצמו חשק והתלהבות, ואם מרגיל את עצמו רק לחפש בכל דבר את נקודת הפנימיות והדבקות בה', עלול להיות כל הזמן בעליות וירידות קיצוניות, ולבסוף עלול להישאר קרה מכאן ומכאן וזה לא יעלה בידו.

ולכן בדורות האחרונים שהפכו להיות יותר חיצוניים, נמנו וגמרו כמעט כולם להחזיק בעיקר במה שאפשר ליצור סביבו מסגרת חיצונית, היות וקשה להנך צעירים לנושאים שקשורים לעבודת ה' פנימית, וקל יותר ליצור התלהבות ואף תחושת הצלחה ומצוינות בקשר ללימוד התורה ולהישגים מורגשים של למדנות וידענות, ובכך גם ליצור תהרות ואוירה שדוחפת להצלחה בחלק של הלימוד, ומתוך שלא לשמה בא לשמה.

אולם יחד עם זה, להדגשה היתירה הזו עלול להיות מחיר כבד, שגם אחר שנים רבות של לימוד במסגרת ישיבתית וכוללים, אדם יתפתח מאד בחלק של הלימוד, ואילו שאר חלקי העבודה יתפסו אצלו מקום מצומק, ויווצר יחס לא נכון בין חלק הלימוד לשאר חלקי עבודת ה'. וגם האופן של 'לימוד התורה' עצמו עלול להיות שלא בצורה הראויה של שאיפה לזכות לקרבת ה' על ידי לימוד תורתו, אלא עלול להיחפך לשאיפה למצוינות ומוצלחות, בעיני החברה ובעיני עצמו. וכל זה מבלי לדבר על אלו שאינם עומדים ביעדים הלימודיים של המסגרות, שעלולים לאבד גם את כל יהדותם, משום שהיננו אותם שהיהדות עומדת על דבר אחד בלבד, והדבר הזה הוא 'הצלחה בלימוד' לפי אמות המידה המקובלות [דבר שאינו נכון כלל, כי כל יהודי יש לו חלק בתורה ויכול להתחבר לתורה, אם רק יזכה ללמוד לפי דרכו ולא יחפש דווקא להצלחה במה שנחשב בחברה להצלחה]. וגם אם נניח שזו הדרך הרצויה בחינוך הדור הצעיר, הרי בוודאי חבל מאוד להישאר בזה כל החיים, וצריך למצוא את הדרך איך להתקדם הלאה ולא להישאר תקועים כל החיים בתפיסה הזו.

אכן, לרביה"ק מוה"ר זי"ע ישנה דרך סלולה שמהווה פריצת דרך בנושא הזה, באופן שמשלב את הטוב שבשני הדרכים גם יחד, ומותאם גם לנפשות של בני דורנו, ועל כך במאמר הבא בעז"ה.

במאמר הקודם הובאו כמה מקורות על הסתירה הקיימת לכאורה בעניין לימוד התורה ביחס לשאר חלקי עבודת ה', שמצד אחד תלמוד תורה שקול כנגד כולם ומעלתו גדולה מאוד, ומצד שני כל מעלתו תלויה ומותנית בעניינים אחרים שצריך לקנותם על ידי עבודה מאומצת, ולא תמיד הלימוד בעצמו מספיק כדי לזכות לאותם עניינים כראוי.

והנה, הזוכה לעשות את עיקר עסקו בתורה, מלבד מעלתה העצומה של התורה שנאמר עליה 'ותלמוד תורה כנגד כולם' והקדושה הגדולה שהיא מקדשת את הלומד אותה כמו שהרחיבו בזה בהרבה ספרים, זוכה גם ליציבות גדולה בכל המהלך שלו בעבודת ה', שכן העיסוק בתורה הוא ביסודו עיסוק שכלי שאינו תלוי הרבה בתנודות של הרגשים ומצבי רוח משתנים, ומי ששם לעצמו קביעות ומסגרת חזקה ללמוד כל יום כך וכך שעות ולהספיק כך וכך, אם הוא מתמיד בעבודתו יוכל בס"ד לרכוש קניינים גדולים בתורה, והקביעות הזו היא יסוד גדול לכל המעמד הרוחני של האדם.

ואכן בנפש החיים מרבה להדגיש את מעלת הקביעות בלימוד התורה, אפילו בלי שום הרגש של 'לשמה', כמו למשל בפרקים שבסוף שער ג פרק ג: 'זלזה אמרו (פסחים ג, ב) לעולם יעמוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה, אמרם 'לעולם' רוצה לומר בקביעות, היינו שבתחילת לימודו אינו מהוייב רק שילמוד בקביעות תמיד יומם ולילה, ואף אם לפעמים ודאי יפול במהשבתו איזה פניה לגרמיה לשום גיאות וכבוד וכיוצא, עם כל זה אל ישים לב לפרוש או להתרפות ממנה בעבור זה ח"ו, אלא אדרבה יתחזק מאד בעסק התורה ויהא נכון לבו בטוח שודאי יבא מתוך כך למדרגת לשמה'.

ומתוך כך באו בבית מדרשו של הנפש החיים לכלל הכרה שעיקר החינוך צריך להיות על ההשתקעות בעסק התורה, והזוכה להשתקע בעסק התורה יוכל מתוך כך להגיע לעוד ועוד מעלות, וקו זה תפסו בכל ישיבות ליטא בדרך החינוך, שעסק התורה יהיה עיקר העיקרים אצל יהודי, ובוודאי לא מזלזלים בשום מצוה וענין שאינו 'תלמוד תורה', אולם מכל מקום נותנים יחס של העדפה בולטת לענין הלימוד וניש שהקצינו בזה עוד יותר (וזה מצוי יותר אצל צעירים), שתפסו את עסק התורה למצווה כמעט בלעדית, וכתוכן הכמעט יהודי של כל היהדות, עד שמפרשים כן את התוכן של כמעט כל ענייני היהדות, וגם מודדים את ערכו של כל ענין בעבודת ה' רק על פי השאלה האם הוא מסייע ללימוד התורה או מביא 'לביטול תורה', כלומר להפחתת שעות הלימוד, אולם על פי רוב, הלומדים מגיעים מעצמם במשך הזמן לתפיסה מאוזנת יותר של העניין.

אולם לנגד עיניהם של גדולי החסידות עמדו מאמרים כגון אלו שהובאו במאמר הקודם ודומיהם, שמדגישים את הצורך לחבר את לימוד התורה למעשה, ובפרט לצרף אליו עבודה פנימית של אהבה ויראה ודבקות, וגם כאב להם מאוד מה שראו בחוש שרבים מהלומדים שמים את עיקר עסקם רק בלימוד התורה ומזניחים את שאר חלקי עבודת ה', ועל ידי כך מגיעים לכמה שיבושים, ואף הלימוד עצמו אינו פועל עליהם את הפעולה האמתית שלימוד תורה (ובפרט בכמות ואיכות גדולה כל כך) אמור לפעול על הלומד אותה, ולכן ראו צורך לשים הדגשה יתירה על הנושא של דבקות בקב"ה על ידי חיוזק עסק התפילה ושאר עבודות השייכות ללב, וגם בעניין לימוד התורה עצמו, ראו לתת הדגשה יתירה על הנושא של לימוד לשמה, ונקטו שהמדרגה העיקרית

לפני תקופה קיבלנו אגרת למערכת וזה תוכנה:

כבר הרבה זמן שאני הושב לעשות ספר 'מתבודדים מספרים על עצמם', לכל מתבודד 'רגיל' ישנם כמה וכמה סיפורי מעשיות שלא היו מביישים אפילו את גדולי הצדיקים... והכל שהעולם לא יודעים מזה. לי אישית ישנם כמה וכמה סיפורים שחלק מהם לו לא היו קורים לי - היה קשה לי להאמין באמינותם. לדעתי הענין הזה של ההתבודדות שהיא "המעלה העליונה על הכל" כלשון רבינו ז"ל יש בה הרבה מה להוסיף לעולם. אולי תקדישו איזה מדור לענין, ותבקשו מהחברים שלכם סיפורים קטנים וגדולים על גילוי השגחה בהקשר הזה. אם תעשו כן, גם לי יש מה לשלוח.

ובכן השבוע נציג את הסיפור הראשון:

עלמט שמי יהודה כהן (עמ בדוי) ברצוני לספר לך את סיפור ההשגחה הנעשה צימא בזכות ההתבודדות - התפילה והקשר החי עם בורא עולמ.

אני אהרן כולל והסיפור נסוב על תחילת התקרבותי לדרך של רבינו ז"ל ובציקר לעבודת ההתבודדות.

המצב הכלכלי בביתי היה די קשה ונצטרך בתמיכה של ההטחת הכנסה. התנאים לקבלת התמיכה היו די קשים אבל הצלחנו ליצור מצב עצמי ההלכה זה היה בסדר. מה זה בסדר? היו כמה צנייני צורמה, אבל על עקר לא חתמנו. נקודה.

לאחר תקופה שבה התוודעתי לאור של ההתבודדות ולאמונה הצמוקה שאפשר לקבל על ידה, הניע הזמן לשלוח שוב את הטפסים לחידוש התמיכה (כל שנה צריק לחדש). וכאן מתחיל הסיפור.

הרעתי מצב של ניסיון, מצד אחד היה קשה מאד לוותר על סכום של אלפי שקלים בכל חודש (עם כמה ילדים בבית וכו') ומצד שני הרעתי שלמאמין אמיתי אין מקום ל'צורמויות' כזו.

זה לא רק מיילי, הקושי להתחיל להתבודד עשה כל יום נתקל בטענה של ביטול תורה! ולמי שרציתי ביש של לומדי תורה ברצונות יודע על סוכרים את הספר כל כך מהר. ודבר זה היה קשה לי מהכל, אבל אחרי שהצלחתי להתגבר על הצנין הזה והתחלתי להתבודד - הרעתי שאני עושה עקר נפשי ללכת במהלך של התבודדות ותפילה ואמונה תוק ויתור על זמן לימוד יקר, ומצד שני לעשות מהלכים נועזים את התפיסה כולה.

לא ידעתי מה לעשות. אז החלטתי לעשות התבודדות על הצנין. ועם יודעותי לו שאני לא מרשים בנפשי כוח לדחות את הצנין על הסף, אבל מצד שני הצלתי לו את הבטיח שלי - חוסר אמונה ובטחון כראוי. 'אם כן' אמרתי 'אז אתה תלמד אותי אמונה!' כך פשוט התפללתי על אמונה ובטחון - תוך כדי נקיטת פעולה הפכית.

בשטח זה היה נשמע מאד לא יפה, לעמוד מול הבורא ולספר לו שאתה לא מספיק מאמין בו, אבל הצדפתי אמת לא יפה מאשר עקר נאה...

וכך ברציתי כושלות מילאתי את הטפסים ושלחתי אותם בדואר תוך כדי אנוח כאבי. וכאן הייתי מציב לקורא לנסות לדמיין באיזו טקטיקה יפעל הבורא ללמד את הבן-יקיר שלו איזה קורטוב של אמונה ובטחון. תאמין לי - זה היה 'יצירתי' ביותר...

וכך היה הנעשה. לאחר כמה ימים קיבלתי בדואר בקשה לשלוח מסמך אחד נוסף (שבעבר הוא לא ציב את התמיכה, רק שבשנה הבאה הייתי צריק לצרף אותו לבקשה) והרעתי שאין לי כוח ל'הדיר' בסיפור הזה, תוך כדי הנחה שצד שנה הבאה אעלה להם את המסמך החסר.

לאחר כמה ימים ניסתי לבקש והוצאתי תדפיס חדש כדי לבדוק מה קורה. הסתכלתי בתאריך הרצף לצנינות התמיכה ואכן ראיתי את הסכום - 1040 ₪ (אם אני לא טועה). נאנחתי והמשכתי הלאה לבקש על אמונה. עברה שנה וכל האברכים שהיו רציתי לקבל את התמיכה קיבלו שוב בדואר את המסמכים למילוי והחתמה, ואילו אני - מודבר. חשבתי שיש איזה ציבוב בדואר,

אבל לא, עברו כמה שבועות ואני לא מקבל.

צדפתי למרד לבקר מה קורה, וכשאמרתי לבקש את מספר הת.ז. שלי הוא אמר לי 'בנאדם, אתה לא מקבל כבר שנה! איפה היית עד עכשיו?' - 'אבל ראיתי שנכנסו! אמרתי. יכול להיות שנכנס, אבל לא מאיתנו' הוא אמר.

זה לקח לי שבועות שנה להבין מה קרה - כשהסתכלתי בתחילת השנה על התדפיס בבנק שמתי לה רק לעזרה הסכום ולא על מהותו, ויכול להיות שזה היה איזה שיק שנכנס או משהו אחר, ומשם ואילך כל השנה לא בקדתי את נכנס ורק הסתכלתי על היתרה הסופית.

וכאן נפל לי האסימון - מה ביקשת? אמונה ובטחון - הנה לך שנה בלי לקבל מהם שקל, ובכל זאת הכל היה כרצף ממש כמו שבועות קודמות, להיות בלי ולחשוב שזה עם...

זה כמו ילד שפוזז לרכב על אופניים בלי ללמוד לנהיג, אז מה עושים לו - מתקיימים אותם בצורה רופפת ומבלי שהוא ירשים מסיקים אותם, ולאחר הנסיעה מראים לו שהוא יכול לנהיג. וכך ממש קיבלתי שיצור פרטי באמונה ובטחון. יכולתי לבקש מהם שילמדו ברטרו אבל החלטתי שיש צורך בזה לא לורקים לפת. הודיתי לו וסדרתי את הטלפון.

אז חוץ מהלימוד של אמונה ובטחון למדתי כאן עוד דבר - חסר לך משהו ברוחניות שאתה חושב שאם תצוץ את זה לפניו הוא יוצלל - אף תדאג, פשוט תספר לו על כך מתוך אישה של רצון להשתנות ותראה איך שהדברים לזייט...

הבורות ושיעורים למקורבים! ||| לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'הניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד	לומדים בחבורה	יום שישי	0548528387

מנזי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנזי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מבשרי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 שם לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנזי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר???
הגיע הזמן שנבין - - - לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו.): "ומשום שעתידים
ישׂראל לטעם מעין החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו
מנהגלות ברחמים!!"
רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש
הנפלא 'מתוק מדבש'
משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל
'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך!
ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' - עלון 'המקורבים'.
או בקו 'המקורבים' בשלוחה: 09.
לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר:
054-848-73-17

מידעון להניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM
שידוכים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה.
להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647
או בכתובת: A9996560@GMAIL.COM
ניתן לקבל מידע כללי ומקום בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)

המתקן הרביעי

בס"ד גליון סח' פרשת וארא ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

הוא הפך לסמל הרף היומני ואלפים מכל רחבי העולם שומעים את שיעוריו בחסות ארגון 'דרשו' • הרב אליהו אורנשטיין ראש ישיבת ברסלב לצעירים 'באר השמחה' בראיון מיוחד לרגל סיום הרף היומני במחזור י"ג

הרב אליהו אורנשטיין, התקרב לדרך רבינו הקדוש ולהסידות ברסלב לפני שנים, אחרי שהבין שדכו של רבינו הקדוש מתאימה במיוחד לדור תהפוכות כמו זה שלנו.

כיום כשזה לא סוד שישנו גל אדיר של התקרבות מצד הציבור הליטאי לדרכו של רבינו הקדוש, הרב אורנשטיין דווקא מתאר לנו עד כמה הדבר הזה הוא טבעי. "אנשים מועים, ברסלב זו לא חסידות. זה לא אני אומר את זה, רבינו אומר את זה" שהוא לא מהפש נוסח, כלומר הוא לא מהפש להקים עוד קהילה חסידית.

"רבינו הוריד לעולם דרך של עבודת השם, וזה לא משנה מי אתה, היכן אתה גר, מה אתה לובש, ומי הרב שלך. ברסלב זו החסידות היחידה שאין לה קוד לבוש, זו החסידות היחידה שאדם לעולם לא יכול לדעת מי חסיד שלה אלא אם כן הוא רואה לבבות.

"כשיהודי מגלה את הדרך שרבינו הקנה לנו, הוא לא הייב לספר את זה לאף אחד, שעה התבודדות עושים ביער לבד, תיקון חצות עושים בלילה כשכולם ישנים, שמונה עשרה מילה במילה, תפילה בניגון מתפללים בשקט. כלפי הוץ כלום לא הייב להשתנות, אבל בפנים הלב הופך לתבערה".

מדוע לדעתכם דווקא רבים מהעולם הליטאי נשאבים לאור הזה?

"פשוט מאוד, בשונה מכל מקום אחר שבו אומרים לך שהחסידות נותנת לך עוד דברים מלבד לימוד התורה, בברסלב מגלים שכל מה שאדם למד היום זה בכלל לא מספיק. רבינו הקדוש, אמר שכל יהודי צריך לסיים בשנה את הש"ס עם רי"ף ורא"ש, וכן לסיים בכל שנה זוהר וכל המדרשים. אצל רבינו הקדוש המטרה והיעד שלו בסוף הוא שתיהיה יהודי של תורה, הוא ראה למרחוק וצפה שבדור שלנו אם לא יהיו לך את כל הדרכים שהוא גילה לנו ברחמי המרובים שעליהם צריך להשים דגש, אנשים נותרים בלי כלום.

"אברך שלומד יום שלם ככולל מרגיש בסוף יום שהלב שלו בוער למשהו, יש לו כלים מוכנים אבל הוא לא יודע כמה למלא אותם, הוא רעב וצמא לאור כל-שהוא שחבר לו. לפתע הוא פותח ליקוטי מוהר"ן והוא מסתנוור, זה בדיוק מה שהוא חיפש. נכון שרבינו מדבר גם לנמוכים ביותר, אבל את בני התורה הוא מגביה לנקודת האמת אליה הם שואפים להגיע".

© המשך בעמוד 7

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם ראיון מרגש עם הרב אליהו אורנשטיין שליט"א, מנ"ש בארגון 'דרשו' העולמי; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; במדור הבחיר שער ברסלב נמשיך עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודי? והשבוע: דרכו של מוהר"ן - שילוב תורה ותפילה.

בברכת הורף בריא גדוש עליה והצלחה

העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת וארא ולשבוע פרשת בא

יום	חדש	הדף	משנה	ליקוטי	ליקוטי	העמוד
ז	כח	כב	חזרה	ח"ב	חלק ח	הזוהר
א	כט	כג	תנב, א	לד:	לה	קלג:
ב	א	כד	תנב, ב	לה:	לו	קלד:
ג	ב	כה	תנב, ג-ז	לה:	לז	קלד:
ד	ג	כו	תנב, א	לו:	לח	קלה:
ה	ד	כז	תנב, ב-ג	לו:	לט	קלה:
ו	ה	כח	חזרה	לז:	מ	קלו:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

~ מהות שמות הקודש ~

פרשת וארא היא הפרשה השניה בחומש שמות, ובסדר יציאת מצרים. פרשה זו עומדת בין פרשת שמות שבה נכתב על 'גלות מצרים' ובין פרשת בא שבה נכתב על 'יציאת מצרים'. ובפרשה זו עומדים ישראל במצב שכבר המצב אינו גלות אך עדיין אינו גאולה.

בפשטות היו יכולים לצאת ברגע אחד, ובכל זאת בין הפסקת השעבוד לבין הגאולה בפועל – היה פרק זמן של שנה שלמה, שאז היו עשרת המכות שרק לאחריהם יצאו משם. ובהכרח שהיה כאן לימוד נהיין שלא היה אפשר 'לדלג' עליו, והלימוד הזה נוגע דווקא למצב הביניים הזה – שבין גלות לגאולה.

* * *

והנה עניין המכות – נדרש ללימוד בפני עצמו, מה עניין עשרת המכות בדווקא, ומה הטעם שהם נהלקים לשניים [שבע בפרשת וארא, ושלוש בפרשת בא], ולשלוש [דצ"ך עד"ש באח"ב], שבוודאי כל זה נעשה בסדר מדויק מאד, ולתכלית מכוונת ביותר. אך קודם לכן צריך להבין את ההקדמה הארוכה שמקדים הפסוק לכל סיפור המכות, והוא הדיבור של השם יתברך למשה רבינו בתחילת הפרשה, שמלבד שהוא תמוה ונפלא, אף נראה לכאורה מיותר.

סיום הפרשה הקודמת הוא בשאלת משה 'למה זה שלחנתי' ותשובת השם יתברך 'ענתה תראה אשר אעשה לפרעה', וההמשך לזה צריך להיות לכאורה סדר המכות. אבל סדר זה מתחיל רק באמצע הפרשה, וקודם לכן יש פתיחה שלמה בעניין האבות – 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב בא-ל ש-די, ושמי הוי"ה לא נודעתי להם', ועל שם זה נקראת הפרשה 'וארא'.

בכלל, יש כאן עסק ארוך בעניין 'השמות'. החל מפרשת שמות ששאל משה 'ואמרו לי מה שמו מה אומר עליהם', ועל זה השיב השם יתברך 'אהי-ה אשר אהי-ה'. וממשיך בפרשה זאת 'וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני הוי"ה', שבפסוק זה לבד יש שני שמות, שם 'אלוקים' ושם 'הוי"ה'. ואחר כך הפסוק 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב וגו' שכאן מוזכר עוד כמה שמות. ומכל זה נראה שיש קשר חזק בין עניין 'השמות' לבין יציאת מצרים, וצריך ביאור.

באופן כללי יש שבעת שמות הקודש שאינם נמחקים. וצריך להבין מהו עניין 'השם', מה מהותם של שבעת השמות האלו, ומה השייכות שלהם ליציאת מצרים.

התמיהות בפרשה

נקדים תחילה את התמיהות שבפרשה זו:

א. 'וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה' – יש כאן שתי שמות סותרים לכאורה, כי שם 'אלוקים' מרמז על מדת הדין, ושם 'הוי"ה' על מדת הרחמים.

ב. 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב בא-ל ש-די, ושמי הוי"ה לא נודעתי להם' – מה החילוק בין שני שמות אלו, וגם קשה שאצל האבות כן נזכר שם 'הוי"ה' כמה פעמים.

ג. על שם 'א-ל ש-די' נאמר לשון 'ראיה'. ועל שם 'הוי"ה' נאמר לשון ידיעה. והנה לכאורה ראיה גבוה יותר מידיעה, ומצד שני שם 'הוי"ה' גבוה יותר מהשם הראשון.

ביאור הפשט

לדברי רש"י: שם 'אלוקים' מראה על דין ומשפט, שם 'א-ל ש-די' – על ההבטחות, ושם 'הוי"ה' על הנאמנות וקיום ההבטחות. וביאור הפסוקים הוא,

שהשם יתברך הוכיח את משה על שאלתו ולכן הזכיר שם 'אלוקים', והמשיך ואמר שאצל האבות עוד לא נתגלה אלא בהבטחתו, וכעת הולך לגלות נאמנותו.

הרמב"ן הביא ביאור רבי אברהם (אב"ע), ששם 'א-ל ש-די' הוא הנם שבתוך הטבע, ושם 'הוי"ה' הוא הנם שמשדד את הטבע. ואצל האבות כבר התגלה שהוא זה שמנהיג את הטבע, אבל לא התגלה עדיין שידוד הטבע. והרמב"ן מסכים לדבריו, אך מוסיף לכאן על פי סוד, וכפי שיתבאר להלן.

באור החיים הקדוש פירש, שאמנם נתגלה לאבות שם 'אלוקים' ושם 'הוי"ה', אבל לא נתגלה להם החיבור בין שניהם. וזה פירוש הפסוק הראשון שמוזכר שני השמות, היינו שכאן גילה למשה הייחוד בין שתי השמות הללו.

ביאור הפנימיות

להבנת פנימיות העניין – כפי שמתבאר ברמז בדברי הרמב"ן, ויותר מביאר בדברי הקדושת לוי, ובהרחבה בספר ליקוטי הלכות – יש להקדים כמה דברים:

א. 'השם' של כל דבר – מצד אחד אינו הדבר 'בעצמו', אלא רק 'הכינוי' שלו. ומצד שני אין שום אפשרות של שייכות אלא על ידי השמות. אילו לא היה שמות לכל דבר לא היה אפשר לדבר כלל, כי לא היה שום כינוי 'לאור' ו'חושך', 'יום' ו'לילה', 'חום' ו'קור', 'טוב' ו'רע' וכו'. וכך גם כביכול אצל השם יתברך – שאמנם 'שמו' אינו עצמותו, אבל הוא הדרך היחיד שיכול להיות 'תפיסה' בו.

ב. אחד מיסודות התורה והאמונה, והוא הפתיחה לכל תורת הפנימיות – הוא שבריאית העולם היה בשביל 'לגלות' מציאות ה'. כי קודם הבריאה היה הכל 'אור אין סוף' ובדבר שאין לו סוף לא שייך שום השגה ותפיסה, ובכדי שיהיה אפשר לו 'להתגלות' הוכרח כביכול לברוא את העולם. והבריאה הייתה באופן של 'צמצום', דהיינו שכביכול סילק וצמצם את אורו ונעשה 'חלל הפנוי' ששם נבראו העולמות, שבתוך העולמות הללו הוא מתגלה באופן של 'גבול' ו'סוף', שאז שייך שיהיה בו השגה ותפיסה.

והדרך שיש לנו השגה ותפיסה בו הוא על ידי 'השמות', כי השם הוא הכינוי שעל ידו הוא ניכר ונתפס בדעתנו. והשמות הם לפי ההנהגות שלו – כל 'שם' מרמז על הנהגה אחרת שעל ידו אנו 'מכירים' אותו; אם על ידי הנהגה של 'חסד' או על ידי הנהגה של 'גבורה' וכדומה. ולכן יש שבעה שמות הקודש שהם כנגד שבע המדות [א-ל – מדת החסד, אלקים – מדת הגבורה, הוי"ה – מדת התפארת, צבאות – נצה והוד, ש-די – מדת היסוד, אדנות – מדת המלכות]. וכנגד שלש הספירות העליונות [אהי-ה – מדת הבינה, י-ה – מדת החכמה, אהי-ה אשר אהי-ה – מדת הכתר].

ג. והנה יש מהמקובלים שביארו שהצמצום הוא כפשוטו ח"ו, ובתוך העולמות אינו 'אור אין סוף' אלא אור מוגבל ומצומצם לפי העולמות והספירות וההנהגות והפרטים שיש בעולם, אלא שהם 'מונהגים' על ידי השם יתברך. אמנם יסוד תורת החסידות הוא שהצמצום אינו כפשוטו אלא הכל הוא באמת 'אור אין סוף' בעצמו, ש'מלא כל הארץ כבודו' ולית אתר פנוי מיניה' כלל וכלל, וכידוע. אלא ש'הצמצום' וכל הפרטים שיש בעולם – הם רק מה שנראה לעינינו ואינו כן באמת. וזה הפירוש 'אין עוד מלבדו', שבפשטות הכוונה שאין עוד 'כח' מלבדו, אך הביאור האמיתי הוא שאין שום 'מציאות' מלבדו, וכל דבר שיש בעולם הוא רק השם יתברך בעצמו, אלא שנראה לעינינו כאילו יש כאן משהו אחר.

ומה שקשה איך יכול להיות שאור אין סוף מתלבש בתוך דבר גבולי, התירוץ הוא ש'אין סוף' הוא לא רק בכמות אלא גם במהות, ולכן 'אין סוף' להגדרותיו והוא יכול להיות בעת ובעונה אחת גם 'בלתי גבולי' וגם 'בגבולי', וכן כל שאר ההפכים. ועל זה נאמר 'אנכי' שפירושו בספרים הקדושים שהכוונה 'אנכי מי שאנכי', ועניין זה נרמז בשם 'אחי-ה אשר אחי-ה' כלומר 'אחיה ככל אשר ברצוני להיות', שאינו מוגבל לשום הגדרה ומציאות.

וכל זה מתגלה בהגדרה 'הוי"ה הוא האלוקים', כלומר שכל מציאות הטבע [שנרמז בשם 'אלקים'] הוא הוי"ה יתברך בעצמו, שהוא מהוה את הכל, ואין עוד דבר מלבדו. וגילוי זה התגלה רק אצל אליהו בהר הכרמל, ולעתיד לבוא שאז יהיה 'הוי"ה אחד ושמו אחד'.

* * *

יכעת על פי ההקדמות האלו יתבאר העניין היטב בעז"ה:

כשמשא רבינו שאל 'למה הרעות לעם הזה' - לא היה זה בלשון 'קושיא' אלא בלשון 'חיפוש'. כלומר, לפי 'הכללים' ו'השמות' שאני מכיר מתוך מציאות העולם אין שום מציאות שיהיה כאן גאולה, ואדרבה, יהיה נעשה גרוע יותר ויותר. ואם כן בהכרח שיש עוד כללים ושמות שאיני מכיר ועדיין לא נתגלו, והוא ביקש עליהם והיפש אהריהם שיתגלו.

ואמנם כבר שאל על כך, וענה לו שם 'אחיה'. כלומר, שבתוך המצב של הגלות אינו הזמן והמקום לחקור וללמוד אודות שמותיו של השם יתברך וסדר הנהגתו, כי במצב זה אי אפשר להשיג זאת, אלא רק ללכת כאמונה פשוטה עם שם 'אחי-ה' שאומר: השם יתברך נמצא כאן - גם אם איני רואהו, ואיני מבין איך יכול להיות שהוא נמצא, ואיני מרגיש כך כלל רק להיפך - כי בתוך מקומות המטונפים של מ"ט שערי טומאה אין עצה אחרת מלבד 'צעקה' דהיינו העקשנות לצעוק ולומר: כל מה שאני רואה ומרגיש אינו אלא שקר, ובאמת השם יתברך נמצא כאן ויהי מה.

אך כעת כשהולכים לצאת ממצרים, אין די בכך אלא צריך להתקדם בהבנת והשגת האמונה, וכאן צריך לדעת מה הם שמותיו של השם יתברך, ומדי מהות הגאולה. ועל זה קיבל תשובה לשאלתו 'יודבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי"ה', דהיינו שנתגלה לו הגילוי הנפלא הזה של 'הוי"ה הוא האלוקים'.

ועל זה ממשיך הפסוק ואומר 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב בא-ל-ש-די, ושמי הוי"ה לא נודעתי להם'. כלומר, מה שהאבות הקדושים זכו להשיג ולגלות הוא שכל הטבע וכל העולמות מתנהגים על ידי השגחתו של השם יתברך, שזה מרמז על כל השמות של השם יתברך, שעל ידם הוא מתגלה 'בתוך' העולם. וזהו שם 'ש-די' שעל זה אמרו חז"ל 'שאמר לעולמו די' דהיינו שהשם הזה מרמז על ה'צמצום' - הנהגת ה' שמתגלה בתוך הטבע והעולם (והשם 'א-ל-ש-די' - מרמז על כל הפירות והשמות, מספירת החסד הנרמזת בשם 'א-ל', ועד ספירת היסוד הנרמזת בשם 'ש-די').

אבל 'שמי הוי"ה לא נודעתי להם' כלומר שהם לא ראו ולא השיגו איך שבאמת אין שום עולם ושום טבע, אלא הכל רק דמיון ואחיות עיניים, ואין עוד מלבדו כפשוטו ממש. וזה הולך להתגלות עכשיו ביציאת מצרים שיראו כולם איך שבאמת אין כלום, וכל הטבע נהפך כלא היה.

* * *

והנה, האבות הקדושים זכו לתקן את העולם בבחינת 'יהודא עילאה' [יהוד עליון], דהיינו לגלות בראיה ברורה ויפה שהשם יתברך נמצא בעולם ומשגיח עליו ומנהיג אותו (וכמו שנתבאר בפרשת ויחי בהרחבה), ולכן לא היה להם צורך בדיעה גבוהה זו של 'הוי"ה הוא האלוקים'. אבל במצב של 'יהודא תתאה' [יהוד תחתון] ששם אי אפשר 'לראות' את האמת, דהיינו במצרים ובשאר הגלויות - צריך בהכרח לגלות 'ידיעה' גבוהה מאד, שאמנם אי אפשר לראותה, אבל צריך לדעת שהיא קיימת. ועל ידי זה יכולים להחזיק במצב של יהודא תתאה, שהוא התכלית והעיקר (ובזה מיושב הקושיא על הלשון 'ראיה' ו'ידיעה' ודו"ק).

ואמנם אין זו הנהגה שאפשר 'לחיות' עמה, כי כל התכלית הוא לחיות בתוך העולם, ולהשיג מתוכו את השם יתברך על ידי שמותיו, אבל צריך לדעת שכן הוא האמת, בשביל שיהיה כח להחזיק מעמד בתוך הטבע והעולם. ובשביל זה צריך פעם אחת שיהיה התגלות כזאת, ולחזור על זה בכל שנה, ולהזכיר זאת פעמיים ביום, ואז אפשר לחיות בתוך הטבע והעולם כראוי.

התגלות זו הייתה גם בימי אליהו, שהיה שלימת השקר כל כך, עד שהיה הכרח להתגלות כזאת של ביטול הטבע, וכמו שהיה שם. והתגלות זו תהיה לעתיד לבא, שאז יהיה התיקון השלם, ויהיה הוי"ה אחד ושמו אחד.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'הניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'הניכי הישיבות' - ברסלב:	
בני התורה הניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - 'הזה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

תרומות באשראי! / מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? / אנו זקוקים לתרומה שלך! / ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא' דאורייתא! / או דרך קו 'הניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 09. / לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

יציאת מצרים ע"י אריכות הרוח

בתחילת הפרשה כתוב 'ושמי ה' לא נודעתי להם' והביא רש"י דרשת הו"ל וז"ל 'ורבותינו דרשוהו לענין של מעלה, שאמר משה (לעיל ה כב) למה הרעותה, אמר לו הקדוש ברוך הוא חבל על דאבדין ולא משתכחין. יש לי להתאונן על מיתת האבות, הרבה פעמים נגליתי אליהם בא-ל-ש-די ולא אמרו לי מה שמך, ואתה אמרת (לעיל ג יג) מה שמו מה אומר אליהם. וגם הקמתי וגו' - וכשבקש אברהם לקבור את שרה לא מצא קבר עד שקנה בדמים מרובים, וכן ביצחק ערערו עליו על הבארות אשר חפר, וכן ביעקב (בראשית לג יט) ויקן את חלקת השדה, לנמות אהלו, ולא הרהרו אחר מדות, ואתה אמרת (ה כב) למה הרעותה.

בוודאי אין איתנו יודע עד מה, אבל על פי דברי רבינו"ל יתבאר העניין כמין חומר, כי עיקר הדרך לצאת ממצרים שהם בחי' הרוח סערה הגדול בשעתו, הוא ע"י בחינת אנהה דקדושה שהוא בחי' אריכות אפים, שזה בחי' מה שאע"פ שהיה נראה שהמצרים מכבידים עבודתם וכוה' רוח סערה הגדול בשעתו, שלפני איבודו הוא מתגבר יותר ויותר, אעפ"כ צריך להאריך הרוח ולידע שלסוף הוא כלה ונאבד ונע"כ היה בחי' של טענה על משה רבינו שאמר למה הרעות, ובאמת זה היה ע"י דתן ואבירם שיצאו נצבים עליו וכמבואר בדברי הו"ל, ואולי זהו מה שנשמך לזה שלא שמעו אל משה מקוצר רוח, כי מחמת שאצל משה רבינו היה פגם דק בבחי' אריכות אפים הזאת, ע"כ לא נמשך לישראל בשלימות בחי' הרוח חיים דקדושה והיו עדיין בבחי' קוצר רוח כי עיקר אריכות הרוח נמשך מהצדיק הרב דקדושה, אבל זה תלוי ג"כ באתערותא דלתתא של ישראל שכשהם פוגמים, עי"ז גם הצדיק אינו יכול לזכות לשלימות שלו ואז גם אינו נמשך אליהם הרוח חיים בשלימותו.

עשרת המכות

וענין המכות מבואר היטב בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שלח לגבות הובו הלכה ג אות ד) וז"ל: 'וזה בחינת פל העישר מכות שהביא עליהם משה שהראה להם שכל הרוח חיים של כל הדברים שבעולם הם אצלו, ועל פן יכול לעשות בעולם כמו שרוצה ולשנות ממים לדם ואחר כך להוריד מים למים וכו', פי מןנו פל החיות של כל הדברים שבעולם, ועל פן בודאי יכול למשל בעולם ולשנות הטבע פרוצנו ועל פן בתחלה הראה להם מופת הפטה שנהפך לנהש ואחר כך מנהש למטה, פי משה משה מרפזו שפבר שבר הפחירה וקדש את עצמו לגמרי מאהיות עין הדעת טוב ורע ואין נאחו בו שום רע משום מדה, שזהו בחינת ומטה האלקים בנדי, פמבאר פתקונים ונדברי רבנו זכרוננו לברכה, עין שם פסימן עט.

ועל פן הראה להם על ידי המטה דיקא שהוא יכול להוריד את עצמו לתוך הצנור הרע שלקהם, שהוא בחינת נהש הפדמוני, שמשם פל המדות רעות וכל הצנורות של פל הרשעים. ואחר כך יצא משם בשלום, פי אחר כך יתור מנהש למטה, רק שירד לשם להכניע ולשבר הרע שלקהם בבחינת יזבלע מטה אהרן את מפתם. וזה ששאלו אותו יחני וממרא, תכן אתה מכנים לעפרים? והשיב להם, למתא ירקא ירקא לנש דיקא לתוך אותו הצנור ותהנהנה של הרשעים פי כך צריכין דיקא לנש דיקא לתוך אותו הצנור ותהנהנה של הרשעים המושלים ולהכניעם ולשברם, פי מניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא. בחינת למתא ירקא ירקא שקול, פי צריכין לירד לתוך מדתו הרעה דיקא, שהוא הצנור שלקהם, כדי לשברם פנ"ל.

המכות היו בכל הד' יסודות

ועל פן הביא עליהם פמה מיני מכות להורות שכל החיות של פל הדברים שבעולם הפל בידו, פי בהעשר מכות היו שנויים ומופתים נפלאים בכל הארבעה יסודות שהם אש רוח מים עפר, שהם בחינת דצח"מ (דומם צומח חי מדבר), פי נלקו בפנים בחינת יסוד המים. ועפר הארץ היה פנים זה בחינת יסוד העפר. ורוח הקדים נשא את הארבה זה בחינת יסוד הרוח ואש מתלקחת בתוך הפרד זה בחינת יסוד האש. וכן נלקו הדוממים שהוא עפר הארץ והצומח שהם פל עשב השדה שהפכה הפרד וכו', וכן החי שהוא הערב שבא עליהם וכן הדבר שהרג פל מקניניהם. וכן נלקה המדבר שהוא האדם בכל המפות, פפרט בשחין ומפת בכורות. נמצא, שעל ידי העשר מכות הראה להם שהוא יתברך שולט בעולם בכל הארבעה יסודות, אש, רוח, מים, עפר ובכל הדומם, צומח, חי, מדבר, פי מןנו החיות לכלם ועל פן יכול לעשות פרוצנו ועל פן בכל פעם הראה גבורתו שיכול לבטל המפה, כמו שכתוב, "התפאר עלי למתי אעתיר לך וכו' למען תדע פי לה' הארץ", הינו שהראה להם שהוא יכול להשלים פל התקרונות על ידי הרוח חיים שלו, פי פל המפות הם התקרונות והוא יכול להסיר המפות ולהשלים פל התקרונות, פי מןנו הרוח חיים לכל הדברים שבעולם.

מכת בכורות

ועל פן לא נכנעו עד שהביא עליהם מכת בכורות שהיא עקר צנור החיות שלקהם שהיו עובדים למלה שהוא בכור למולות, פמוכא. וזה בחינת ובאלהיהם עשה ה' שפטים. ועל פן לקה המים תחלה לפי שהיו עובדים להם. וכמו שפרש רש"י שם שפשהקדוש פרוץ הוא נפרע מאמה, נפרע מאלהיה תחלה. פי הצנור הרע שלקהם שמשם מקבלים הרוח חיים שלקהם זה בחינת עבודה זרה ואלהים אחרים שלקהם, ועל פן נפרע מאלהיהם תחלה, שהוא הצנור הרע שלקהם לשבר והכניע ובטל ועל ידי זה נתבטלו המצריים מפילא ויצאו ישראל משם בשלום.

עבודת היום ||| פנינים על סדר היום על-פי תורה זו

עבודת הלילה

הנה הרוח חיים מוכרח להיות בכל עת, כי זהו עצם החיים, ובכל נשימה יש בחי' רוח חיים כמבואר בפנים, אבל מי"מ יש בזה חילוקים ודרגות, וכמבואר בפנים שיש בחינת י"ב צירופים של י"ב שעות היום, ויש בחי' י"ב צירופים של שעות הלילה (וייעו' בביאור הליקוטים מה שביאר בזה).

הרשעים הוא רק לשעתו, וע"כ עיקר העבודה היא השינה שהיא בחי' הביטול הנ"ל (על פי ליקוטי הלכות, הל' השכמת הבוקר ה"ג).

קימת הצות

אבל בהצות נמתק הדין מעט, ואז יש לנו כח להכניע הרשעים, וע"כ אז צריך דיקא לקום ולככות על חורבן בית המקדש שעיקרו הוא בחינה זו של הרוח סערה של ממשלת העכו"ם והרשעים, ועי"ז אנו צריכים לבכות הרבה, שאנו רחוקים כ"כ מהרוח חיים דקדושה, מחמת שליטת הרוח סערה של העכו"ם והרשעים, ואחר כך עוסקים בתורה, לברר הלכות התורה שע"י זוכים לברר הטוב מהרע ולהכניע את כל הרע ולהמשיך בחי' רוח חיים דקדושה וייעו' בביאור הליקוטים תו' ג' בשם מוהרנ"ת שעיקר הלימוד בעת הצות לילה הוא בירור הלכה.

ובפשטות מובן שהלילה היא בחי' הגלות שהוא זמן ההתגברות של הרוח סערה של בחי' עשיו, שזה כל בחי' החושך שיש בעולם שהוא בחי' התגברות הרשעים שמתגברים בכמה בחינות ורוצים לבלוע את הצדיקים שלא יוכלו לזכות לרוח חיים, וע"כ בתחילת הלילה עיקר העבודה היא לבטל עצמו ע"י השינה, כי עדיין אין אנו יכולים להתגרות ברשעים, ועל פן עיקר עבודתנו היא רק לבטל עצמנו מתוך סבלנות ואריכות אפים, לידע שכל הרוח סערה של

ובאמת עיקר בחי' קימת הצות נמשכת מבחי' רוח צפונית שהיא בחי' הרוח חיים, כפי שמרומז במאמר (אות ב) וז"ל: 'זוהו בחינת הרוח (בפרכות ג): רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד' כי פנור של דוד היה של המש נמיון, פננד המשיה המשי תורה; ורוח צפון שהיתה מנשבת בו הוא בחינת 'ורוח אלקים מרחפת על פני המים' הנ"ל.

ובדברי מוהרנ"ת הרחיב בזה מעט (ליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו, הלכה ג אות יד) וביאר עניין השינה והקימה, וז"ל 'כי רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד הוא לעורר מהשנה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם, והיה דוד קם ועסק בתורה, ורוח צפונית הנ"ל הוא בחינת הרוח חיים להשלים התפאון פנ"ל, כי בשעת שנה החיות מסתלק, כי שנה אהד משישם במיתה ואז מתעורר רוח הממאה פידוע שהוא הרוח של הרב דקלפה, אכל ישראל קדושים מפקידים רוחם קדם השנה בידו ותברך בבחינת בידך אפקיד רוחי שאומרים קדם השנה בדי שלא ישלט עליהם הרוח המסאבא שלהם, על פן צריכין לטל הידים דיקא קשקמים מהשנה, כי עקר אהיותם בידים שישם עקר רוח הדפק שבלב ועל ידי שישאאל מפקידים רוחם ביד ה' ותברך ומתגברים לקום בהצות לילה נמשך עליהם בחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד שהוא בחינת רוח החיים הנ"ל, שעל ידי זה מתגברים פננד רוח הממאה שהוא רוחו של עשו בחינת המן פנ"ל. ועל פן היה מפלת המן על ידי נדוד השנה שהוא בחינת רוח צפונית הנ"ל שעל ידו התעוררות השנה וכו' וכנ"ל, ועל פי זה מובן שהזמן של הצות מסוגל ביותר לזכות לרוח חיים ע"י אהה דקדושה ועסק התורה ובפרט בכיורו הלכה וכנ"ל.

קדושת הציצית

ובהאיר אור יום זוכים להתעטף בציצית שהיא עיקר בחי' הרוח חיים הקדושה כמבואר היטב בלשון רבינו (אות ח): 'זוהו בחינות ארבע ציצית, כי ארבע ציצית הם בחינת הרוח חיים, וכמו שכתוב (יהוקאל ל"ז): 'כה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח', שעל ידי זה מכניעין הרוח סערה, שהוא הרוח של המתנגדים ההולקים על הצדיקים אמתיים, שממשיכין אריכות הרוח שלהם מהרב דקלפה, שהוא בחינת עשו איש שעיר פנ"ל. ועל פן ציצית הוא לשון שעיר, כמו שכתוב (שם ח): 'ויקחני בציצית ראשי'. כי על ידם נכנע עשו איש שעיר, בחינת רוח סערה פנ"ל.

'זוהו בחינת טלית לכן שנתעטף הקדוש ברוך הוא וסדר שלש עשרה מדות (כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, ראש השנה י"ז), כי השלש עשרה מדות הן בחינות הרוח חיים דקדושה פנ"ל. וזוהו בחינת טלית, שהוא ארבע פנפות, בחינות הרוח מארבע רוחות פנ"ל. והינו טלית לכן הפך בחינות רוח דקלפה, בחינת עשו, שהוא 'אדמוני פלו באדרת שעיר' (בראשית כ"ה), ופרש רש"י: 'בטלית' בטלית דיקא, בחינת טלית דקלפה, שהוא בחינת טלית אדום, שממשם נמשך הרוח של הרשעים פנ"ל. ועל ידי טלית דקדושה, שהוא בחינת טלית לבן, מכניעין אותו, כי משם נמשך הרוח חיים דקדושה, שהוא בחינת שלש עשרה מדות של רחמים פנ"ל.

'על פן נתעטף הקדוש ברוך הוא בטלית לכן דיקא וסדר לפני משה שלש עשרה מדות של רחמים, הינו פנ"ל, כי על ידי טלית דקדושה, שהוא בבחינות מקוף, שהוא בחינת הרוח חיים, בחינות (קהלת א): 'סוכב סבב הולך הרוח', נכנע טלית דקלפה, בחינת הרוח דקלפה.

'זוהו (איוב ל"ח): 'לאהוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה' כי על ידי הארבע פנפות, שהם בחינת הרוח חיים דקדושה, שהם בחינת הארבע ראשים הנ"ל, על ידם וינערו רשעים, בחינת משפיל רשעים עדי ארץ, ראשי תבות: איש, ריזה, מיים, עפר, פנ"ל.

עטיפת ישמעאלים

ובליקוטי הלכות (הלכות ציצית הלכה ד) הרחיב מעט לכאר פרטי עטיפת הציצית על פי זה, וז"ל: 'מה שמעטפין בציצית בעטיפת הישמעאלים, הוא על פי המאמר 'ראיתי מנורת זכה' (בסימן ח'), מבאר שם שציצית הם בחינת הירח הנמשך על ידי אנהה, שזוהו בחינת ההוא מיעא שהוא סוחר ישמעאל, בחינת כי שמע ה' אל עניך שממנו תוצאות הרוח החיים, בחינת ד' ציצית, שזוהו בחינת סוחר, בחינת (קהלת א) סוכב סוכב הולך הרוח וכו', עין שם.

'על פן צריכין להתעטף בציצית בעטיפת הישמעאלים דיקא, כי ציצית הם בבחינת הרוח חיים, שהוא בחינת סוחר ישמעאל פנ"ל, ועל פן נמכר יוסף לישמעאלים, כי יוסף הוא בחינת ציצית, פמוכא בפרי עין חיים על פסוק, 'הנה בנד יוסף בא אליך', שהוא סוד ציצית, עין שם.

הפרדת החוטים

'על פן צריכין לפרוד החוטים, כי הציצית הם בחינת הרוח חיים הנמשך מארבע רוחות שממש השתלשלות הד' יסודות שמהם אהיות כל המדות, שישם נאחזין כל הרשעים בהרע של המדות, ועל ידי קדשת מצות ציצית זוכין לשרש הד' יסודות שבקדושה, שהם ד' אותיות הוי"ה, ומפרידין הרע מהד' יסודות, ועל ידי זה משפילין הרשעים עדי ארץ, כמבאר שם בפאמר הנ"ל. וזוהו בחינת מה שמפרידין החוטים של הציצית בדי שעל ידי זה ותפרדו כל פעלי און, כל הרשעים הנאחזים בהרע של הד' יסודות, שהם בחינת עשו איש שעיר, כמו שכתוב שם.

'זוהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מב) שצריך לפרדן, כי ציציתא דארמאי. ופרש רש"י, בשערות של נכרים וכו', כי הציצית הם בחינת שערות ומכניעין עשו איש שעיר שהוא פלו באדרת שעיר בטלית וכו', כמו שכתוב שם. ועל פן על ידי שמפרידין הציצית, כי צוציתא דארמאי מפרידין אהיות עשו איש שעיר, שאהיותו בשערות פנ"ל, שממשם אהיות כל הרשעים, כי על ידי הציצית נפרדין הרשעים ונופלים בבחינת (תהלים צב) כי הנה אויביך יאבדו ותפרדו כל פעלי און, בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ. ראשי תבות, ארמ"ע וכו', כמו שכתוב שם בפאמר הנ"ל, עין שם.

להתאנה בעת עטיפת הציצית

ויש לציין בזה מה שכתב בספר מי הנחל זוהו בחינת ארבע ציצית. ר"ל כי מצות ציצית מחמת שהיא שקולה ככל התורה, כי ציצית בגימטריא תרי"ג וכ"ש וראיתם אותו וכו' ועשיתם את כל מצותי על-כן הם בבחינת הרוח חיים דקדושה שעל ידם משלימין כל ההסרונות ומכניעין הרוח דקליפה ומגרשין ומפרישין הרע מהטוב מכל המדות מכל הארבע יסודות ומכניעין ומשפילין הרשעים עדי ארץ, וממילא מובן מזה שטוב מאד בשעת עטיפת ציצית הקדושים שהם הרוח חיים שהוא בהתורה כי ציצית בגימטריא תרי"ג. להתאנה אז על כל ההסרונות שחבר לו בגשמיות ורוחניות ובטה ישלמו כל ההסרונות.

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן - זה דרך חיים!!

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

ס מאמר ט ט

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך

סוגיית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות ד) \\\ דרכו של מוהר"ן – חיבור תורה ותפילה

עליהם להתבודד שעתים בכל יום (שיחות הר"ן, רלב), וגם הוא בעצמו נהג להקדיש מידי פעם ימים שלימים לתפילה בלבד (שיחות הר"ן, קסב).

וגם אם לפעמים אדם מרגיש צורך להתפלל בשדה או בקברי צדיקים וכדומה, וגם הנסיעה לזקחת זמן, צריך לעקור מהלב את ההרגשה כאילו יש בזה בזבוז זמן וביטול תורה, אלא לדעת שכמו שאדם נוסע לפעמים לקבל תורה מאדם גדול או לשמוע שיעור תורני חשוב, ו'מבזבז' זמן על הנסיעה, כך לפעמים צריך 'לבזבז' זמן על נסיעה לצורך תפילה, ובאמת אין בזה בזבוז זמן כלל, אלא הנסיעות הללו הם חלק בלתי נפרד מעבודת ה', וכמו שידוע לכל מי שמצוי בתורתו של מוהר"ן, תורות ושיחות נפלאות על גודל מעלת עבודת ה' שישנה בנסיעות ממקום למקום לצורך עבודת ה'. וכמו שכל ערום יעשה בדעת לסדר את סדרי התפילה באופן מסודר שלא יפריע לסדרי הלימוד, אולם על כל פנים כל עובד ה' בדרכו של מוהר"ן יודע שיש צורך גם בסדרי לימוד וגם בסדרי תפילה.

ונכלל בזה ההכרח להעלות את התפילה מהמקום המזולזל שבני אדם רגילים להתייחס אליה [דברים שעומדים ברזום של עולם ובני אדם מזולזל בהן] (ברכות ו, ב), ולהשוות את מעלתה לעסק התורה. וכמו שהרחיב לבאר בליקוטי הלכות (ראש חודש ה) שמה שאמרו בגמרא (שבת י, א) שהתפילה נקראת חיי שעה לעומת התורה שהיא חיי עולם, זה נאמר על תפילה שהיא על ענייני העולם הזה כמו שפירש רש"י שם, אבל תפילה שהיא על התורה בעצמה, היינו שמתפלל לקב"ה שיוכה להבין את התורה ולקיימה, הרי היא במדרגת התורה בעצמה.

ומי שיקשה בעניין לקבל חידוש זה מהליקוטי הלכות, אפשר להצביע בפניו גם על דברי הגר"א בביאורו לתיקוני זוהר חדש (תיקונים מוהר חדש דף כט, ב בתיקוני זוהר עם ביאור הגר"א) שעולה כן מדבריו, ונציע את דבריו בקצרה.

בתיקוני זוהר שם מבואר שישנם שני סוגי תפילות, יש תפילה שפונה אל מדרגה שנקראת 'עולם ארוך', ובתפילה זו צריך להאריך, ויש תפילה שפונה אל מדרגה שנקראת 'עולם קצר', ובתפילה זו צריך לקצר, ומביא התיקוני זוהר דוגמא לתפילה של 'עולם קצר' שצריך לקצר בה, מתפילתו של משה על מרים 'א-ל נא רפא נא לה' שהיתה זו תפילה קצרה, ותפילה שצריך להאריך בה בכחינת 'עולם ארוך' היא כגון מה שכתוב במשה ז'אתנפל לפני ה' ארבעים יום וארבעים לילה'.

ומבאר הגר"א ש'עולם קצר' היא מדרגת המלכות שנקראת עולם הזה, והכוונה לתפילה על ענייני עולם הזה (כמו התפילה על רפואת מרים), ז'מי שמבקש על עולם הזה יקצר', ועולם ארוך הוא מדרגת התפארת שהוא מדרגת התורה, והכוונה על תפילה על ענייני התורה (או תפילה על כלל ישראל כמו תפילתו של משה ארבעים יום), ומי שמתפלל על ענייני התורה שנוגעים לעולם הבא, יאריך.

ומבאר הגר"א שזהו מה שאמר רבא בשבת (י, א) על מי שהאריך בתפילתו 'מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה', שכן תפילה זו היתה על ענייני העולם הזה שנקראים חיי שעה, אולם תפילה על ענייני עולם הבא נקראת 'חיי עולם' כי היא במדרגת התורה. ומביא הגר"א ראיה נוספת לכך, מהגמרא (ברכות נ, א) שאומרת ז'בשאלה לא? והכתיב הרחב פיך ואמלאה? ההוא בדברי תורה כתיב, ולמד הגר"א שבדברי תורה יש להרחיב ולהאריך בבקשה כדי שימלא הקב"ה את כל משאלותיו.

לאחר שנתבאר במאמרים הקודמים קווים כלליים של שני הדרכים בעניין תורה ותפילה [כשהמונח 'תפילה' כולל את כל חלקי עבודת הלב], ונקודת הקושי שבכל אחת מהם, נשתדל לבאר במאמר זה מה חידוש מוהר"ן בעניין, ומהו הפתרון שמציע לבעיה זו.

וכבר הבאנו לעיל מה שכתוב בספר אבניה ברזל (אות י): 'מוהרנ"ת אמר שרבינו זצוק"ל חיבר יחד הטוב מן הפרושים והטוב מן החסידים, היינו שהפרושים העיקר אצלם הוא התורה הקדושה, אבל מהתפילה הם רחוקים, והחסידים העיקר אצלם הוא התפילה, אבל מהתורה הקדושה הם רחוקים, ורבינו זצוק"ל כללם והיכרם יחד, דהיינו לעסוק בתורה ותפילה יחד'.

ובשיח שרפי קודש (ח"ב סימן פז) מובא: 'רבינו אמר פעם: המתנגדים אומרים שהעיקר הוא לימוד התורה, והחסידים אומרים שהעיקר הוא עבודת התפילה, ואני אומר להתפלל ללמוד ולהתפלל'.

והנה כתובה כאן נוסחה מופלאה 'לעסוק בתורה ותפילה יחד', אבל עדיין צריך לבאר למעשה כיצד הדברים משתלבים בפועל, ומהו עניין החיבור בין תורה לתפילה.

ונראה שיש כאן שלוש נקודות ששלושתם יחד יוצרות את החיבור שבין התורה לתפילה.

- א. להקדיש זמן רב ככל האפשר הן לעסק התורה והן לעסק התפילה, ולהתייחס לשני העיסוקים האלו כעיסוקים העיקריים בחייו של יהודי.
- ב. שהתפילה תשפיע על צורת לימוד התורה, באופן שהלימוד יהיה יותר עם הרגשת אמונה בקדושת התורה, ומתוך הרגשת קירבת ה'.
- ג. שלימוד התורה ישפיע על התפילה, ויגרום שעיקר התפילה תהיה לזכות לקיים את התורה ולהגיע לקרבת ה', ולא רק על צרכים והסרונות גשמיים.

* * *

ונבאר תחילה את הנקודה הראשונה של הרחבת העסק בתורה ובתפילה יחד.

הנה בדרך כלל מי שנוטה להחשיב במיוחד את עסק התורה, עלול לזלזל מעט בערך התפילה ולראות בהקדשת זמנים לתפילה [מעבר לתפילות הרגילות והמחויבות] 'ביטול תורה', לפעמים זה ממש ענין שנקבע בתורת השקפה, ולפעמים זה רק ענין שבהרגשת הלב אף שבשכלו אינו הושב כך, והוא משום שהתרגל בהשקפת עולם שכלתנית שנותנת מקום רק לדברים שבשכל ואינה מחשיבה כל כך דברים שבלב, כמו תפילה שעיקרה עבודת הלב, ועבודת הלב נראית בעיניו דבר שאין בו ממשות.

אולם מי שרוצה לקבל את דרכו והדרכתו של מוהר"ן, חייב לעקור משכלו ולכוון השקפה זו שרואה בריבוי תפילה ולאברכים שמסוגלים ללמוד בשעות האלו] 'ביטול תורה', ולדעת שכדי לזכות לתיקון הנפש באמת בדורנו אין כמעט דרך אם לא על ידי העסק בתורה ובתפילה יחד, וכידוע שמוהר"ן רצה שכל אחד ואחד יקדיש בכל יום שעה לכל הפחות לתפילה בהתבודדות, מעבר לשלושת התפילות הקבועות, ולא ראה בזה הקדשת זמן רב מידי לתפילה ו'ביטול תורה', אלא אדרבה, ראה בזה את הדרך היחידה לקיום התורה בדורנו, וגם נתן מקום להוסיף זמני תפילה מעבר לכך, וכידוע שהיו אנשים שציווה

פראש ישיבה המדריך נערים בדרך רבינו הקדוש, איך אתה מקנה להם את הדרך הזו?

"זה בדיוק מה שאני מדריך אותם, ברסלב זה יהודי שלומד תורה בהתמדה עצומה, ואת הכלים שהוא קיבל מהתורה הוא ממלא באור עצום של התבודדות, של תפילה, של כיסופים ותיקון חצות, של שמחה ואמונה, ואז הוא מקבל השק ללמוד עוד ואז יש לו כלים לקבל עוד אור, והזור הלילה. רבינו הקדוש מסביר את זה למעשה בליקוטי מוהר"ן, שהתורה תלויה בתפילה והתפילה בתורה, כך למעשה בחור מתמלא בכיפוק ושמחה והופך לכלי שראוי להתניק תורה".

ואיך מתמודדים עם הניסיונות הקשים של הדרך?

"כאמת זה לא פשוט, אבל כשאדם צועד בדרך של רבינו הקדוש, הוא מגלה שהוא הכין אותנו לכל מצב. רבינו מכין מראש למצבים של 'איה'. רבינו לא בורח מהמצב, וכבר לפני מאתיים שנה הוא נתן לנו את המרשמים הטובים ביותר למצבים הקשים ביותר. למעשה רבינו מגלה לך את הדרך מהחושך אל השמחה וכשמגיעים לשמחה מבינים שמשם עולים אל המסלול בחזרה".

"הגאון רבי משה שפירא זצ"ל היה אומר, שכל אדם צריך להסתכל על תקופות חייו, להבחין אילו נקודות חסרות לו ואיך להשלים אותן. והזמן של העיסוק המוגבר בחסר זה הוא אך ורק בהודש אבי, שבו מתמקדים בחסר של בית המקדש (א. ה. וכמובן בתיקון חצות ובהתבודדות זה זמן מתאים לעבודה זו, עבודת 'לב נשבר'). אבל 'משנכנס אדר מרבנים בשמחה', וכפי שאומר רש"י שזה ימי אדר וימי ניסן, הזמנים של הגאולה, ולכן כדי שהאדם יזכה לגאולה אסור לו להתעסק או בחסר אלא בנקודות השלמות שיש בו. זה בדיוק מה שרבינו הק' מבאר בתורה רפ"ב, שאדם חייב להסתכל על הנקודות הטובות שלו ורק ע"י זה הוא נבנה, כי בלי שמחה אי אפשר לצאת מהגלות – כי בשמחה תצאו".

"כשאדם שמה זה מאפשר לו לפעול, וכשיש לאדם אפשרות לפעול הוא יכול לעשות המון, מעל ומעבר. להפוך עולמות. אבל זה רק אם יש לו מרחב, היינו ישוב הדעת. אם הדעת שלו פתוחה. כשאדם עצוב הוא מצומצם, כמו כלי שנאטם ונסגר, כך שאין מקום ומרחב פעולה שם, וממילא הוא חושב שהוא לא יכול לעשות שום דבר חיובי".

מה יכול לגרום לאדם שבמצב שלו באמת קשה להיות שמח?

"כשביל להגיע לשמחה חייבים להתבונן אך ורק בנקודות של נצח, שיש להם קיום. להתבונן בכל מצווה שאנו מקיימים. עצם המציאות והידיעה 'שלא עשני גוי' מביאים לשמחה".

"אנשים שרוב השנה אינם שמחים, וכשמגיע פורים מנסים להיות בשמחה בכח, מתקשים בכך מאוד, וספק אם הם יכולים להצליח להגיע לשמחה אמיתית. צריכים לדעת שעבודת השמחה חייבת להיות כל השנה. יהודי חייב להיות שמח, אדם צריך להכריח את עצמו ולעשות תרגילים של שמחה בכח, בין בדעת ובין במעשה בפועל".

"האמת, שמצד השכל הטבעי לא שייך להיות בשמחה. אדם שמכיר את המציאות שלו, קל וחומר מי שיועד שהוא עומד למות ח"ו, ובפרט אדם שיועד מהקב"ה ויועד מה גודל השכר על מצווה וגודל החיסרון מכל הטא, איך הוא יכול לשמוח כשהוא רואה את המאון של המצוות מול התמאים?

"אבל עצם זה שהאדם יודע להתבונן, ועל ידי הידיעה שיש לו מגדלות ה' – אז הידיעה וההכרה כמה הוא רחוק מהדבקות בה' מביאות אותו לידי השתוקקות לזה, לידי רצון חזק להידבק בהקב"ה, וממילא כל נקודת אור שהוא מצליח 'לחטוף', הוא שמה בה מאוד 'כמוצא שלל רב'. ועיקר השמחה היא שמחת המצוות".

"אנחנו מדברים על אנשים פשוטים ולא על צדיקים גדולים. העצה הגדולה היא להתבונן בכל פעולה קטנה של מצווה שהאדם עושה, ולהבין שהוא מתעסק עם נצח כמו עם יהלום".

"אני ממליץ על זה לתלמידים שלי בכל פעם מחדש, מי שנמצא בעצבות חלילה, שייקה את עצמו בכח, יפעיל את שריר החינוך במתיחה ויריס את הרגליים בריקוד. ה'מסילת ישרים' כותב שהפעולות החיצוניות משפיעות על הפנימיות. כשאדם מאלץ את עצמו לשיר או לפצוח בריקוד, ממילא לבו מתרונן עליו".

"הדבר היחיד שגורם לאדם שמחה אמיתית, זה רק כשהוא מתבונן ומבין שהוא זוכה להתעסק בעניינים של קרבת ה'. כשאדם לומד תורה או עושה מצווה, ומבין שהוא מתעסק בדבר של קיום בלי סוף – זאת היא הדרך לשמחה".

* * *

שיטתו של הרב אורנשטיין להצלחה בלימוד הדרך היומי היא: שאדם ילמד את הדרך ביום זה דווקא ולא יסמוך על השלמות. כשאדם יודע שיש לו רק את היום הזה – הוא מנצל אותו כראוי. שיטתו ע"פ ליקוטי מוהר"ן תורה רע"ב – 'היום אם בקולו תשמעו'".

[מתוך: מגזין ניצוצות, חודש טבת תש"פ.]

להצטרפות למנויים: 02-6231218

שער ברסלב III המשך מעמוד 6

ולמדנו אם כן מדברי הגר"א שתפילה רגילה על עסקי העולם הזה היא במדרגת המלכות שהיא למטה ממדרגת התורה שהיא בתפארת כידוע, אולם תפילה על קיום התורה אינה במדרגת המלכות שלמטה מהתפארת אלא עולה למדרגת התפארת, והיא נקראת 'חיי עולם' ויש להאריך בה.

ומי שרוצה יכול לקבל זאת גם מדברי החזון איש שכותב (קובץ אגרות א, ב): 'הלימוד והתפילה קשורים זה בזה, עמל הלימוד עוזר לאור התפילה והתפילה עוזרת את הלימוד, תפילה בבחינת קבע מרחיקה את הלימוד, והלימוד בעצלתיים מונע תפילה'.

ועוד מובא על החזון איש (מעשה איש, ה"א עמוד קנא): 'בזקנתו סח בפני תלמידו רש"פ שטיינברג, שהתייגע בתפילה עוד יותר מיגיעותיו בסוגיות החמורות שבש"ס'.

ויש בכל זה עבודה גדולה, לא רק לעסוק בתורה ובתפילה, אלא להפוך את עצמו לאדם שמחובר גם לתורה וגם לתפילה, ואוהב גם ללמוד וגם להתפלל, ולא מרגיש שאחד בא אצלו על השבון השני ודוחק את רגלי השני, וזו עבודה שיש להתרגל אליה זמנים טובא עד שזוכים לקבל בזה הרגשה נכונה ואמתית. ה' יזכנו לכל זה.

הבורות ושיעורים למקורבים! \ \ \ לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'הניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד	לומדים בחבורה	יום שישי	0548528387

מנזי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנזי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מבשרי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 שם לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנזי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר???
הגיע הזמן שנבין - - - לימוד זוהר מביא את המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו.): "ומשום שְׁעֵתֵיךְ יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מַעֲיַן הַחַיִּים, שְׁהוּא סֵפֶר הַזוֹהַר הַזֶּה, יֵצְאוּ בוּ מִתְּהַלְלוֹת בְּרַחֲמִים!!"
רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'
משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך! ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' - עלון 'המקורבים'. או בקו 'המקורבים' בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מידעון להניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM
שידוכים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה. להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647
או בכתובת: A9996560@GMAIL.COM
ניתן לקבל מידע כללי ומקום בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיזו שרפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)

המתקן הברי

בס"ד גליון סט' פרשת בא ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

שער ברסלב

בהירות הדעת במשנת ברסלב

דבר העורך

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור שער ברסלב עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודי?' והשבוע נמשיך בעניין לימוד התורה במשנת ברסלב - דרכו של מוהר"ן - חיבור תורה ותפילה; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; נתחדש עם מדור לדמותו - קוים לדמותם של גדולי אנ"ש, והשבוע: קוים לדמותו של מוהר"א"ש זי"ע שזכה להרבות כל חייו פעלים לתורה במסירות-נפש.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה, העורך

סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יהודי?

מאמר י: עניין לימוד התורה במשנת ברסלב - המשך

פוגנית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות ה)

דרכו של מוהר"ן - חיבור תורה ותפילה (המשך)

במאמר הקודם עסקנו בעניין חיבור תורה ותפילה בדרכו של מוהר"ן, והרחבנו בעניין ההכרח לעסוק גם בתורה וגם בתפילה, ושלא יבואו האחד על השבון השני.

במאמר זה נעסוק בהשפעה ההדדית שבין תורה לתפילה, ויבואר שהתפילה יכולה להשפיע על אופן לימוד התורה, ולסייע לאדם ללמוד את התורה כראוי, ולזכות לכל מעלות התורה באמת.

לימוד תורה מתוך אמונה

א. מוהר"ן מדבר בכמה מקומות על החילוק בין חכמת התורה לחכמות היצרניות שיסודם בהשכלת השכל האנושי, שהכמות היצרניות מושכות את האדם לדרך ההקירה ומרחיקות מהאמונה התמימה, ואילו חכמת התורה בנויה כל כולה על האמונה, ולכן חכמה דקדושה ואמונה הולכות תמיד ביחד, כלשונו של הליקוטי הלכות (ספר תורה ה, טז): 'כי אמונה והכמה דקדושה הם אחד, כי על ידי האמונה זוכין להכמה דקדושה, וכל מה שמשגיגין יותר חכמה, מתחזקין יותר באמונה.'

אמנם, הניסיון מוכיח שכדי לזכות ללימוד תורה באופן הראוי ולהגיע מלימודה לתכלית שלשמה בא האדם לעולם, לא מספיק ללימוד תורה בלבד, שכן האדם שבא ללימוד תורה נכנס ללימוד עם כל אמונותיו ומידותיו הלא מבוררות, ומאחר שהאדם בטבעו אינו שלם באמונתו ובתמימותו, לכן בהכרח רצונו אינו רק לגלות את חכמת ה' מתוך אמונה שלימה ותמימה ולקבל את שכל התורה, אלא קיימים בו רצונות נוספים, כגון שרוצה להיות חכם בחכמה הנחשבת בין חבריו, או לעשות ממנה קרדום להפור בה, או שבטבעו הוא אוהב חכמה, ולומד את חכמת התורה באופן היצרני כמו שאר החכמות, ואינו לומד אותה באופן של תמימות שכל רצונו הוא לקשר את החכמה אליו ולהתקרב על ידה לה', וכן כל שאר הנמיות של שלא-לשמה שקיימות באדם.

ולכן מי שרוצה לזכות לשלמותו בהכרח עליו לעסוק בעבודה פנימית ובכירור אמונתו ולצרף אותה ללימוד התורה. ומוהר"ן זצ"ל מדבר בכמה מקומות על ענין זה, שלא די ללימוד תורה באופן פשוט באמצעות השכל בלבד, אלא צריך לראות להמשיך את האמונה לתוך הלימוד. ראה ליקוטי מוהר"ן (כד, ו): 'צריך להמשיך אמונה לתוך ברכת השכל, כי אין לסמוך על השכל בעצמו כידוע.'

ועוד כתב במקום אחר (ליקו"מ לא, ב): 'אמונה היא מקור הברכות וכו', שאין שלימות להדעת שהוא התורה וכו', אלא על ידי אמונה.'

ובשיחות הר"ן (אות קו) מובא: 'זייש חכם שהוא חכם אפילו בחכמות התורה, ואין לו אמונה בה', ואלו החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן (עייני כתובות עז, ב), כי חכמה אמיתית, דהיינו עם אמונה, נקרא ראייה, כמו שכתוב (קהלת א, טז) 'זלבי ראה הרבה חכמה, וכו'. ולעומת זה החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן, וכמו שפירש רש"י (כתובות שם) שיש להם שרץ במוחם, היינו שיש להם טומאה וכפירה במוחם.'

המשך המאמר בעמוד 6

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון

באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו

'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי

'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות':

0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים'

בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת בא ולשבוע פרשת בשלח

יום	חודש שבט	הדף היומי מסכת ברכות	משנה ברוה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	ו	כט	חזרה	ז:	מא	קלו:
א	ז	ל	תנג, ד	לח.	מב	קלו:
ב	ח	לא	תנג, ה	לח:	מג	קלו:
ג	ט	לב	תנג, ו-ז	לט.	מד	קלת.
ד	י	לג	תנג, ח-ט	לט:	מה	קלת:
ה	יא	לד	תנג, א-ב	מ.	מו	קלט.
ו	יב	לה	חזרה	מ:	מז	קלט:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

~ עשרת המכות – השבעה והשלשה ~

הפנוי' שבתוכו נבראו כל העולמות. והיינו שהשם יתברך הסתיר את מציאותו וברא עולם בצורה שיש בו את כל ה'תפאורה' בכדי למעוה ולחשוב שכביכול העולם יש לו מציאות משלו, ואין לו שום קשר למציאות עליונה או פנימית כלל וכלל.

וכל זה נעשה בשביל שיהיה בחירה בעולם. ועניין ה'בחירה' הוא אחד מנפלאות הבריאה הגדולים ביותר, איך שיכול להיות מציאות כזאת בו השם יתברך 'לגמרי' נמצא כאן, ויהי עם זאת אפשר למעוה ולחשוב שהוא 'לגמרי' לא נמצא כאן (ענין באריכות נפלאה בליקוטי הלכות ברכת השחר ה).

והנה השם יתברך ברא את העולם בעשרה מאמרות, שהם מרמזים על עשר כוחות הקדושה 'שמחיים' את העולם בפנימיות. והם מכוונים כנגד עשרת הדברות, ועשרת הספירות הקדושות – שעל ידם יכולים לגלות את האמת שהשם יתברך נמצא כאן, ויכולים למצוא אותו. וזה לעומת זה עשה האלוקים שכנגד עשרת הספירות הקדושות – יש עשרה כתרין דמסאבותא, שהם עשרה כוחות של הסתרה מכוונים ממש כנגד עשרה כוחות של הקדושה.

ועיקר מקום ההסתרה והכפירה הוא במצרים, שנקראת 'ערות הארץ' כלומר עיקר הגילוי של הארץ כ'מציאות' בפני עצמה. ולכן העבודה זרה שלהם היה המזון [שמרומו ב'שה', כמו שנתבאר בפרשת שמות], שעיקר תאוות מזון הוא כדי להרגיש 'מסודר' שאינו זקוק לאף אחד. ואכן במצרים לא היו זקוקים אפילו לגשמים, אלא הנילוס עולה ומשקה את השדות, וכביכול לא היו צריכים שום עזרה 'מבחוץ' ומלמעלה' אלא הסתדרו לבד.

ושם היו כל העשרה כוחות של הטומאה, ופרעה הוא הכח ה'גבוה' ביותר של ההסתרה, מכוון כנגד ספירת ה'כתר', ולכן הוא נקרא 'התנין הגדול' (כמבואר ב'זוה"ק בפרשה זו באריכות). עד שאמר על עצמו 'לי יאורי ואני עשיתיני' ועשה מעצמו אליל. ובוודאי לא היה טיפש ולא סבר שברא את עצמו, אלא סבר שהוא יכול להסתדר בעצמו כאילו הוא ברא את עצמו, ואין לו שום צורך ועזרה ממישהו אחר.

וכנגד עשרה כוחות הללו – היו עשרת המכות, שבאו 'לנגוף' את מצרים ולהכניע את עשר כוחות ההסתרה, ו'לרפאות' את ישראל ולגלות את עשרת כוחות הקדושה, שהם העשרה מאמרות ועשרת הדברות.

* * *

המכות הללו מתחלקים לשבעה ושלש. שהם כנגד 'בפרט' ו'בכלל'.

עשרת הספירות נחלקים לשבעה ושלש. שבעת התתונות מרמו על הנהגת העולם שמתגלה במספר שבע [שבעת ימי השבוע, שבע שנות השמיטה], ושלשת העליונות מרמו על הנהגה גבוהה יותר [שנקרא 'עלמא דאתכסיא]. והם שבע 'מדות' ושלשה 'מוחי'.

וזה עניינם של עשרת המכות; שבעת המכות הראשונות מכוונים כנגד שבעת הספירות, ולכן הם התבטאו בהנהגות העולם – מים, עפר, בהמות, חיות, וברד, כשכולם הראה השם יתברך שאין להם שום שליטה, אלא רק הוא יתברך לבדו ותו לא, וזה נקרא ידיעה 'בפרט'. ושלשת המכות האחרונות מכוונים כנגד שלש הספירות העליונות, ולכן הם התבטאו באופן רוחני; הארבה על ידי רוח הקדים, החושך על ידי גילוי אור השם יתברך [שעשה חושך למצרים ואור לישראל] [זוה"ק], ובכורות על ידי גילוי השם יתברך בעצמו. וזה נקרא ידיעה בכלל.

* * *

פרשת בא היא הפרשה השלישית בסדר השוככים – לאחר פרשת שמות שסיפר על 'גלות מצרים', ופרשת וארא שסיפר על המכות, בפרשה זו כבר מסופר על 'ציאת מצרים'. ומובא מצדיקים שבשבת זו הוא ממש כמו הג' הפסה, ובשבת שלאחריה [פרשת בשלה] כמו שביעי של פסה, ובפרשת יתרו כמו הג' השבועות. אלא שכעת הוא בפנימיות, ואחר כך הוא בחיצוניות.

אמנם קודם סיפור היציאה, מספר הכתוב על שלש מכות אחרונות. ומכך שסדר המכות נחלקו לשתי פרשיות – שבע מהם בפרשת וארא, ושלש בפרשת בא – נראה שיש שייכות מיוחדת בין שלש המכות הללו לבין היציאה ממצרים, והם משמשים כ'הקדמה' לכך. לשם כך יש להבין מה מהותם של עשרת המכות בכלל, ומה החילוק בין השבעה הראשונים לבין שלשת האחרונים, ומה הלימוד המיוחד שיש בשלשת המכות הללו.

* * *

התמיהות בפרשה

א. בפסוק הראשון נאמר 'בא אל פרעה', וצריך להבין מפני מה לא נכתב 'לך אל פרעה', שהרי אין שם 'מקומו' אלא רק נכנס לשם עבור השליחות אל פרעה ותו לא [זוה"ק].

ב. המשך הפסוק 'כי אני הכבדתי את לבו' מפני מה נצרכה אמירה זו, ואם נצרכה – מפני מה נאמרה כאן בפרשת ארבה ולא קודם לכן בתחילת המכות.

ג. גם המשך הפסוק 'למען שיתי אותותי אלה בקרבו' – נראה שיש כאן הדגשה בדווקא על 'אותותי אלה' דהיינו על המכות שמכאן ולהבא ולא על המכות שהיו כבר.

ד. הפסוק השני 'למען תספר באזני בנך וכן בנך וגו'' גם כן צריך להבין מפני מה נכתב בדווקא כאן, ולא בתחילת המכות או לאחר כל המכות.

ביאור הפשט

בדברי הרמב"ן ואור החיים מבואר שאחר פרשת ברד כבר לא היה שייך בדרך הטבע שפרעה יכביד את לבו, כי במכה כזאת 'אפילו לב האבן יפחד וירעד' ולא יוכל לסרב לשלח את ישראל. ולכן, גם נחלש לבו של משה מלהמשיך בשליחותו, כי לא ראה עניין ותכלית בזה.

ועל זה אמר לו השם יתברך 'כי אני הכבדתי את לבו', דהיינו שבאמת אין זה בדרך הטבע כלל אלא מן השמים, והטעם לכך הוא בכדי להביא את המכות הבאות, שתכליתם באמת אינה בשביל פרעה אלא בשביל ישראל. כי מצד פרעה כבר הספיקו המכות שהיו עד כאן, ומכאן ואילך אינם אלא למוכת ישראל כדי ללמדם 'יודעתם כי אני השם'.

ומכאן נבא לביאור הפנימיות, כיצד כל המכות היה בהם שתי עניינים: 'נגוף ורפוא' וכמבואר בזוהר הקדוש שהיו 'נגוף' למצרים ו'רפוא' לישראל. ובפרט שלשת המכות שבפרשה זו, שהיו בעיקר בשביל 'רפוא' לישראל.

ביאור הפנימיות

מבואר בזוהר הקדוש (רעיא מהימנא בפרשת וארא) שהמצוה הראשונה בתורה היא 'יודעתם כי אני השם', וידיעה זו צריך להיות בכלל ובפרט.

* * *

והעניין הוא, כפי שהתבאר באריכות במאמר הקודם (פרשת וארא) שבשביל לגלות מציאותו יתברך – היה מוכרח לצמצם את אורו, ולעשות 'הלל

ובשלושת המכות האלו התגלה הדרך והעצה איך לגלות את השם יתברך בתוך מציאות העולם, דהיינו בתוך החלל הפנוי, וכפי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן סד), ולצורך כך יש להקדים עוד הקדמה אחת.

בבריאת העולם היו שני עניינים שעל ידם נעשה צמצום והסתרה: א. הלל הפנוי. ב. שבירת הכלים. 'הלל הפנוי' עניינו כפי שנתבאר זה עתה, שבשביל לגלות מציאותו יתברך, היה מוכרח כביכול לצמצם את אורו האין סוף, ולעשות 'הלל פנוי' מאורו, ושם נבראו העולמות. 'שבירת הכלים' עניינו שבתחילה היה עדיין האור מרובה מהכלים, ולכן 'נשברו הכלים'; האור עלה למעלה והכלים נפלו למטה, ויחד אתם נפלו 'ניצוצות' של אור, שהתערבבו עם החומר.

והנה מכה שני עניינים אלו – יש בעולם שני מיני קושיות ואפיקורסות. יש קושיות שנמשכים מ'שבירת הכלים', והם קושיות שיש להם תשובה, ועל זה נאמר 'דע מה שתשיב לאפיקורם'. ויש קושיות שנמשכים מ'הלל הפנוי' [שהם קושיות 'מיניה וביה'; איך ייתכן שהוא נמצא אם הוא לא נמצא וכדומה] שעליהם אין תשובה, ועל זה נאמר 'כל באיה לא ישובין'.

וכמו כן יש שני מיני יצר הרע; יש יצר הרע שנמשך מ'שבירת כלים', שעמו אפשר להילחם ואפשר לנצחו, ויש יצר הרע שנמשך מ'הלל הפנוי' – שהוא 'אין עליו תשובה', דהיינו שאי אפשר להילחם עמו ולנצחו, ועליו נאמר 'כל באיה לא ישובין'.

וביאר העניין: יש 'יצר הרע' הידוע שהוא היצר שמושך ומפתה את האדם לרע; לעבירות, למדות רעות, ולתאוות רעות. והוא נמשך מ'שבירת כלים'. דהיינו שבאמת בכל דבר בעולם יש ניצוץ אלוקי שמחיה אותו, ומחמתו יש לאדם 'משיכה' אליו, אלא שהוא מכוסה בחומר ואנו רואים את ההיצוניות שבו, ומכה זה אנו נמשכים אל ההיצוניות שהוא הרע. וזה מ"מ שערי מומאה, דהיינו שבע מדות הנפולים שכל אחד כלול משבע.

והיצר הרע הזה אפשר להילחם עמו ולנצחו – כי מאחר שמכירים בו ומרגישים שבה להילחם, אפשר להילחם עמו בחזרה. וכשנלחמים, גם אם לא מנצחים בכל פעם, אבל אם לא מתייאשים, לכסוף זוכים לנצח לגמרי.

אבל יש יצר הרע שאינו בא 'מבחוץ' ואינו מושך או מפתה את האדם. אלא בא 'מפנים' ומרוקן אותו מכל כוחותיו. וזאת על ידי שמהדיר באדם מחשבה והרגשה שהכל 'הלל פנוי', ואין שום דבר אמיתי; לא נשמה, לא עולם הבא, לא מצוות ולא עבירות. ואין שום משמעות לחייו ולכל מה שעושה. וזה

גורם לאדם 'כבודות לב' שכבר אין לו שום רצון ושום כח לשום דבר, ואפילו אינו יודע להילחם בזה כי אינו מרגיש שזהו פיתוי אלא נראה לו שזה הוא בעצמו ושזה האמת. וזה שער החמישים, שאין עליו תשובה וכל באיה לא ישובין [וזה עיקר הנסיון של דורנו, הכבודות העצבות והיאוש, וממילא ההפקרות].

* * *

הרפואה לזה הוא רק על ידי ניגון. ולא סתם ניגון אלא 'ראש אמנה'.

ה'ניגון' עומד בין ה'מחשבה' וה'דיבור'. מחשבה הוא מופשט מאד ואין בו שום הרגשה, הדיבור לעומתו הוא מוגדר וברור מאד, והניגון אינו מחשבה מופשטת וגם לא דיבור מוגדר, אלא 'הרגשה'. כל דבר בעולם – יש לו 'ניגון', בפרט כל 'חכמה' וכל 'אמונה', דהיינו שהיא יוצרת 'תחושה' אצל האדם. וכל העולם מלא בכך, בכל מיני ניגונים שכל אחד בא 'לספר' משהו, ומשרה את תחושתו מבלי משים.

הניגון הגבוה היותר הוא 'תבואי תשורי מראש אמנה', דהיינו הניגון של שורש האמונה, שהוא נמשך מאותה נקודה שבה נעשה הצמצום והחלל הפנוי. והוא מגלה – לא בדיבור כי אם בניגון – את הסוד של הלל הפנוי. בדיבור אי אפשר להסביר כיצד החלל הפנוי הוא בכלל לא פנוי, כי זה סתירה מיניה וביה, אבל בניגון ניתן לרמוז על האמונה הנפלאה הזאת שהדרך היחידה לגלות את ה' הוא על ידי הלל הפנוי.

כי אמנם הרבה יותר קל להשיג את ה' בצורה 'מוגדרת', אם על ידי השגחה פרטית, או על ידי ההנהגות שהוא מגלה בעולם. אבל זו השגחה קטנה ודלה מאד. ההשגחה האמיתית בה' הוא דווקא במקום שיש קושיות ואי אפשר להבין אותן, שאז מתגלה כמה הוא באמת גדול עד שאי אפשר להבין אותו. ועוד יותר מכך הוא מתגלה במצב של 'כבודות לב' שנמשך מחלל הפנוי, כי כל החלל הפנוי נועד רק בכדי לגלות רחמנותו, ואם כן השיא של גילוי רחמנותו הוא דווקא בחלל הפנוי, דהיינו בתוך כבודות הלב. והגילוי הזה הוא על ידי הניגון של 'ראש אמנה', שאת הניגון הזה יכול לנגן רק משה רבינו.

ובשביל זה השם יתברך אומר לו 'בא אל פרעה' – תבוא ותיכנס לתוך הלל הפנוי [שמרומו בשם פרעה] לא רק כ'אורה זר' אלא כאומץ לב כמו בעל הבית. ותגלה שם 'כי אני הכבדתי' שכל הכבודות לב מגיע ממני בעצמי. ועל ידי זה 'תספר באזני בנך וכן בנך' את גודל הרחמנות של השם יתברך.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מנוי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ₪ לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנוי על-דעת המערכת!

לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:	
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - 'הזהר' בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ׀׀ פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מכת בכורות בחצות

עניין מכת בכורות מבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, הלכות פסח הלכה ג אות ג): 'זוהי בחינת פקצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים ומת כל בכור וכו'. כי בכור מצרים הם בחינת הרוח סערה, שהוא בחינת עשו איש שעיר שהיה בכור, כי בכור לשון גדלה ורבנות, כמו שפתיב "אף אני בכור אתגהו". בחינת הרב דקלפה שהוא בחינת עשו כנ"ל, כי עשו הוא השר של מצרים, ועל ידו היה עקר הגלות מצרים, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר על פסוק "אתה ידעת את כל התלאה וכו'".

ושם (באות ד): 'ועל כן היתה מפת בכורות פקצת הלילה, כי חצות הלילה אז רוח צפונית מנשבת בפנור של דוד, שהוה בחינת הרוח חיים דקדושה, בחינת רוח אלקים מרחפת על פני המים, (כמבאר בפאמר הנ"ל, עין שם)'.
וכן עניין חמין ומצה מבואר בדבריו באריכות (ליקוטי הלכות, הלכות פסח הלכה ג אות ט): 'וזהו החלוק שבין חמין למצה שהוא באות ה', שהחין הוא בחינת ומצה הוא בהא, כפוכא. כי ה' של מצה זהו בחינת הרוח חיים, שהוא בחינת המשה המשי תורה שממשיכין עכשיו הרוח חיים על ידי בחינת מצה שישם הוא למעלה מהארבעה יסודות כנ"ל, ושם אין שליטה להרוח סערה, ומשם דיקא אנו ממשיכין את הרוח חיים, שהוא בחינת ה', אכל חמין הוא בחינת שנסתם פתיחת הו"א שמשם תוצאות הרוח, בחינת הרחב פיה ואמלאהו. ובהיות נסתם פתיחה זו בבחינת כבלע רשע צדיק מונג, שרצה לבלע את הרוח חיים לשתמו במצר הגרון שלא יהיה כח להמשיכו לתוך גוף האדם, להחיות עצמו להשלים חסרונו, שהוה בחינת גלות מצרים כנ"ל, ועקר התנגדותו על ידי תערבת הארבעה יסודות שנתערבו מטוב ורע. וזהו בחינת חית שהוא שתי פעמים דלית, תינו שני פעמים הארבעה יסודות, כי הם מערבים מטוב ורע, אכל מצה הוא בחינת ששוכרין החית של חמין ומשפילין ומכניעין הארבעה יסודות רעים ונשאך רק הארבעה יסודות טובים דקדושה, שהם בחינת ארבעה ראשים, ואז נפתח החית ונעשה ה"א, כי נמשך הרוח חיים לתוך הארבעה יסודות, ואז נעשה מדלית הא על ידי הרוח חיים דקדושה, שהוא יסוד החמישי, שנמשך מצדיק יסוד עולם שדכיק בחמשה המשי תורה וכו' כנ"ל'.

קרבן פסח

וכן ביאר שם (אות ו) את עניין קרבן פסח: 'זוהי בחינת קרבן פסח שעל ידו היה עקר מכות בכורות, כמו שפתיב, "וראיתי את הדם ופסחתי עליכם וכו' ועבר ה' לנגף את מצרים וכו'". כי עקר הקרבן הוא לברר רוח האדם מרוח הפהמה, דהינו לברר בחינת רוח חיים דקדושה מבחינת רוח סערה רוח הפהמה, כי ישראל ועובדי פוכבים הם בחינת אדם ובהמה פידיע, כי אדם קרויין אדם ואין העובדי פוכבים קרויין אדם ומותר האדם מן הפהמה אין כי הכל הכל, כי פלם יש להם בחינת הכל, שהוא בחינת הכל של המשכת הרוח חיים על ידי אגחה להשלים החסרון כי גם אומין דעלמא, שהם בחינת פהמה, יש להם גם כן בחינת אריכת הרוח, שהוא הכל פה כנ"ל, אכל מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הפהמה הירדת היא למטה לארץ, כי רוח האדם, בחינת אריכת הרוח של ישראל, שהוא רוח חיים דקדושה, עולה למעלה ומקבל וממשיך רוח חיים מן הקדושה מתי החיים, ורוח הפהמה הירדת למטה, כי אריכת הרוח של הפהמה, בחינת האמות העובדי פוכבים, היא יירדת למטה לארץ, כי אין להם שום היות, כי הם בחיים קרויים מתיים, כי רוחם היא רוח סערה, שהוא רק גדול בשעתו לפי שעה קלה ולסוף מסער גופה ונשמתה וכו'.

כי רוח הפהמה היא בבחינת אריכת הרוח סערה שממשיכין העובדי פוכבים על ידי אגחה, כנראה בחוש שרוח ונשימה של הפהמה גדול מאד, כי הם הומים וגונחים בקולם תמיד, ואין להם דבור, רק קול, וכל קולם הוא כמו מי

שגונה ומתאגף בקול גדול ומאריך הרוח והנשימה מאד, כנראה כל זה בחוש, תינו שהם בבחינת אריכת הרוח של העובדי פוכבים, שהוא גדול בשעתו, בחינת רוח סערה, אכל לסוף מסער גופה וכו'.

ועקר הקרבן היא בשביל זה לברר רוח האדם מרוח הפהמה בבחינת מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הפהמה הירדת וכו', כי על ידי החמין נמשך, הם ושלום, אחר רוח הפהמה בחינת רוח סערה, דהינו שנתערב רוח חיים דילה, שהוא בחינת רוח האדם מרוח הפהמה, ועל כן הרשעים בתייהם קרויים מתיים מחמת שנסתלק מהם הרוח חיים וכו', ועל כן תקון החומא על ידי הקרבן, שעל ידי זה נתברר רוח האדם מרוח הפהמה ואז יש לו כח להמשיך הרוח חיים על ידי האגחה שמתאגף ומתקרב על החמין בשעת הכאת הקרבן וזה בחינת קרבן פסח כדי לצאת מטמאת מצרים, ועל כן מביאין מן הפכשים ומן העושים, כי שעיר עושים זה בחינת עשו איש שעיר וכן כבש הוא בחינת שערות, בחינת ציצית שעושים משער כבשים, שהם בחינת שערות, (כפוכא בסוף פאמר הנ"ל). ומאלו מביאין לקרבן פסח, כדי להכניע עשו איש שעיר, בחינת רוח סערה, בחינת הרב דקלפה, שהוא בחינת בכור דסמרא אחרא וכו' כנ"ל, ולברר משם רוח חיים דקדושה, בחינת רב דקדושה, שהוא בחינת בכורי ישראל.

וראיתי את הדם ופסחתי

ועל כן על ידי הקרבן פסח, על ידי זה פסח ה' על הפתח וברר והציל בכורי ישראל מבין בכורי מצרים, שהוא בחינת הנ"ל, בחינת ברור הרוח חיים דקדושה, שהם בחינת בכורי ישראל מתוך הרוח סערה, שהם בחינת בכורי מצרים אשר בהם שלט המשוהות, שהוא הרוח סערה בעצמו שהרג אותם, כי הרוח סערה בעצמו נוקם בהם כלפוף, כי לסוף מסער גופה ונשמתה וכו' כנ"ל. וזה בחינת וראיתי את הדם ופסחתי עליכם כו', וזה בחינת ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיה ואמר לך בדמיה חיי ואמר לך בדמיה חיי. כי רוח סערה הוא בחינת עשו שהיה אדמוני, בחינת דמים וצריך לברר הרוח חיים מתוך הרוח סערה לקלקל הצנור של הרשע ולברר מתוכו הרוח חיים, שזה בחינת זריקת דמים של הקרבן על גב הפזובה לברר ולהעלות הדמים שיהיו נתתקנין ונתבררין מהם בחינת הרוח חיים דקדושה וזהו בחינת בדמיה חיי, כי דיקא על ידי הדמים יהיה נמשך חיים בחינת הרוח חיים דקדושה, כי מתקף הדמים, שהם בחינת רוח סערה, משם מבררין בחינת הרוח חיים וכו' כנ"ל'.

לחם עוני

עוד ביאר בזה את עניין חמין ומצה (ליקוטי הלכות, הלכות העושה שלח לגבות חוב, הלכה ג אות א): 'זוהי בחינת מצה, בחינת לחם עני, כי בפסח מחמת שעדין קדם קבלת התורה עדיון אי אפשר להמשיך בשלמות הרוח חיים על ידי התורה, ועל כן צריכין לזהר בהאכילה שלא לאכל חמין רק מצה וחמין אסור במשהו, כי חמין הוא הרוח דסמרא אחרא שהוא גדול בשעתו, כי החלוק בין חמין למצה הוא רק בבחינת הרוח והאוויר שהחמין עולה בנפיקה ויש בו רוח ואויר הרבה מה שאין כן מצה שנאפית מיד קדם שנכנס בהעפה הרוח והאוויר, תינו מחמת שאין לא נתברר עדיון הרוח חיים על ידי מעשיו ועדין יש בו אהיות הפזורים שניצאו משם בגנבה, כמו שפתיב, "הרף שלשת ימים נלך וכו'". והם מתגרים עדיון בהם לרדף אתריהם, על כן הזהירה התורה אותנו לבלי לאכל חמין שנאגחו בו הרוח דקלפה שגדול בשעתו שזהו בחינת חמין שעולה בנפיקה, בחינת כל צורריו יפית בהם, כי הוא גדול בשעתו ועל כן צריכין אז לאכל רק מצה שאין בו אהיות הרוח שלהם שגדול בשעתו.

זוהי בחינת לחם עני, בחינת עניות שהוא חסרונות כנ"ל, תינו שעל ידי הפזרה ממשיכין עתה הרוח חיים להשלים החסרון כלכל העניות, וזהו שעונין עליו דברים הרבה, תינו שעתה בפסח עקר התקון על ידי תפלה, כי עדיון הוא קדם קבלת התורה ואין יכולין לברר עדיון הארבעה יסודות על ידי מעשינו, על

ידי ברור הפסק הלכה, כי עדין לא קבלנו את התורה וכל ברור עתה הוא רק מן השמים על ידי בהינת אתגרותא דלעלא שנמשך עלינו ברחמי רק על ידי תפלה ותחנונים ועל ידי זכות אבות.

ועל כן שוכרין את המצוה, כי מה דרבו של עני בפרוסה. שבירת המצוה זה בהינת הפרון שמשברין ומחפרין את המצוה ככונה כמו עני שדרבו בפרוסה שהוא בהינת עניות וחסרונות להורות שאין בנו כח להשלים כל החסרונות על ידי מעשינו כי אם ברחמי ה' ותברך על ידי תפלה וצעקה לה' ותברך שהוא בהינת שעונין עליו דברים הרבה כנ"ל ועל ידי זה בעצמו נשלים החפרון. וזהו בהינת האפיקומן שנקרא "צפון" צפון דיקא בהינת רוח צפונית וכו' כנ"ל שהוא שלמות החסרונות.

ג' מצות

ועל כן הם שלש מצות וארבע בוסות, כי אכילת מצות מרמו על התורה שהוא בהינת אכילה. ושתיית תינו של הארבע בוסות הוא בהינת תפלה שהוא שירות ותשבחות בהינת און אומרים שיר אלא על תינו וכן מרמו בשיתתו הקדושה של אדוננו מורנו ורבונו וזרנו לברכה שאמר אשרי מי שאוכל פמה פרקים משניות ושותה פמה קפמילוק תהלים' וכו'. שתורה הוא בהינת אכילה. ושתייה בהינת תפלה, בהינת תהלים, שהוא פלו תפלות ושירות ותשבחות.

עבודת היום \\\ פנינים על סדר היום על-פי תורה זו

ד' פרשיות של תפילין כנגד בירור הד' יסודות

ואח"כ זוכים להניח תפילין שהם בחי' המוחין שנמשכים עלינו בכל יום, שע"י יש לנו כח לברר את הטוב מהרע בכל הד' יסודות, ועל כן הם ד' פרשיות כנגד ד' יסודות שצריך לברר, ואת הכח לברר מקבלים מהתפילין שהיא בחי' תורה שעל ידה עיקר הכירור בפועל, וזה בחי' מה שכתוב על התפילין "למען תהיה תורת ה' בפיך", כי ע"י התפילין זוכים לתורה שעל ידה עיקר הכירור בפועל.

תפילין של יד ותפילין של ראש הם בהינת גן ועדן

ואולי יש להוסיף ולבאר שבחי' תפילין של יד ותפילין של ראש הם בחי' תורה ותפילה, שהם בהינת גן ובחי' עדן, כי התפילין של יד הם בחי' מלכות שהיא בחי' אמונה, בחי' תפילה, כי עיקר התפילה היא ע"י האמונה שהשי"ת מחדש הכל כרצונו וכמבואר בפנים, וזהו בחי' תפילין של יד, וע"י זוכים לבחי' התורה, לברר כל דיני התורה כראוי שע"י הוא עיקר בירור הטוב מהרע בכל הד' יסודות כמבואר בפנים, שזה בחי' למען תהיה תורת ה' בפיך שזוכים ע"י התפילין וכנ"ל.

והנה אע"פ שתפילין של ראש הם גבוהים יותר מתפילין של יד, וא"כ היה מתאים יותר לומר שתפילין של ראש הם בהינת עדן שהיא בחינה גבוהה יותר מבחינת גן וכמבואר בפנים (אות ז) וביתר אריכות כביאור הליקוטמים שהעדן מעלתו עצומה הרבה יותר ממעלת הגן והיא שורש בחי' הגן, אבל אעפ"כ נראה יותר לבאר על דרך הנ"ל, כי הרי מבואר בדברי רבינו שע"י התפילה זוכים לתורה, וא"כ הסדר הוא תפילה ואח"כ תורה, וגם שתפילין של יד הם בחי' מלכות שהיא בחי' אמונה שהוא בחי' תפילה כמבואר בפנים, ובאמת מבואר כביאור הליקוטמים שעניין י"ב צירופים שיש ביום וי"ב צירופים שיש

ועל כן המצות הם שלש כנגד שלש רוחות העולם, כי צפון חסר ותיון הם ארבע בוסות כנגד כל הארבע רוחות שמשם הרוח היים שהוא שלמות החסרונות בהינת מארבע רוחות באי הרוח, תינו כי עתה עקר התקון של שלמות החסרונות הוא על ידי בהינת תפלה שהוא בהינת תינו כנ"ל, אכל התורה שהוא בהינת אכילה לא קבלנו עדין ועל כן עתה אי אפשר לברר התקון ששם הרוח לבררו מהקלפה ועל כן הוא אסור באסור חמור מאד ועקר התקון על ידי המצוה שעל ידי זה אנו ממשיכין קדשת האכילה. ועל כן בהמצוה מרמזין החסרונות בהינת להם עני, בהינת שבירת המצוה האמצעית שהוא בהינת הפרון ועל כן הם רק כנגד שלש רוחות, כי צפון חסר עד שזוכין לענות ההגדה ולקיים מצות ספור וציאת מצרים ושאר מצוות של לילה הזאת. ואז זוכין להמשיך שלמות החפרון שהוא בהינת חלק המצוה הפרוסה שהענינו לאפיקומן שנקרא צפון, דהינו שהזרין ומשלימין החפרון שהוא בהינת צפון על ידי הרוח צפונית שנמשך עלינו על ידי שעונין עליו דברים הרבה שהוא בהינת תפלה כנ"ל.

עוד שם (אות לב): ועל כן המין אסור במשהו זה בהינת דלקא שקלית מיד מיניהו וכו', דהינו שאסור שיהיה לו שום אהיה כל שהוא מהמדות רעות שלהן, כמו שמבאר שם על מאמר רבה בר בר חנא, עין שם ועל כן אסור במשהו והכ"ן.

בלילה המבואר בסוף התורה, הי"ב צירופים של היום הם בחי' התורה, והי"ב של הלילה הם בחי' הלילה, וידוע שתפילין של יד ותפילין של ראש הם בחי' לילה ויום, שתפשיי הם בחי' לילה ותפשי"ר הם בחי' יום, וכידוע בספח"ק על פי דברי הזוה"ק, וביאור העניין מבואר כביאור הליקוטמים עצמו שם בכמה פעמים בדבריו שבאמת אע"פ שהעדן הוא גבוה הרבה יותר, אבל מחמת זה עצמו אין לנו דרך לקבל הארתו, והוא בבחי' עין לא ראתה, וע"כ אצלנו הוא בבחי' לילה והושך, ועיקר הדרך שלנו לקבל את האור של בחי' עדן, הוא רק כשהוא בא בתוך הכלים של התורה שהם בחי' הגן, שרק ע"י יוצא האור לפועל, ומבואר שם שזה כל הטעם שאצל הרב דקליפה אין לו רוח חיים באמת, כי הוא ממשך רוח מבחי' עדן כלי הכלים של הגן ויעו"ש עוד בכל דבריו הארוכים והמתוקים, ועל פי זה מתבאר היטב שהתפשי"ר היא בחי' לילה כי היא בחי' האמונה ואע"פ שהאמונה בשרשה גבוהה יותר מהתורה, אבל אין לנו כלים לקבל את האור בשרשו וע"כ אנו מקבלים את ההארה שלמטה בבחי' מלכות ושם הוא נחשב למטה מהתורה כי ע"י התורה אנו מקבלים את אור העדן עצמו באופן יותר גבוה כי שם יש יותר כלים לקבל את אור העדן, אבל אעפ"כ מוכרחים להתחיל עם העדן כבחינה שכן שייכת בזה העולם, היינו כאמונה ותפילה, וע"י עצמו זוכים להארת התורה שהוא אור הגן שבו מאיר אצלנו אור העדן, היינו שזוכים לברר התורה וההלכה כראוי שע"י הוא עיקר הכירור בפועל, וה' יאיר עינינו בתורתו ויצילנו משגיאות].

ובזה יש לבאר מה שבשל יד הד' פרשיות הם בבית אחד ובשל ראש הם מתחלקות לד' פרשיות, כי בבחי' עדן עדיין הנהרות הם בבחי' אחדות יותר מבחי' הגן ששם הוא עיקר בחי' ההתחלקות לד' [שעי"ז יש את הכח לברר בפועל], וכמבואר כביאור הליקוטמים, וע"כ בתפשיי שהוא כנגד בחי' עדן שם הפרשיות הם בבית אחד להורות על בחי' האחדות, משא"כ בתפילין של ראש שהוא בחי' גן ששם הם כבר בחי' נפרדים לד' ראשים.

אמר רבינו הקדוש:

דציה שהענין שלי יתפשט כללכות האנשים

המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!

(שיין ערפי קוד"ש ח"ב, סימן ע"ד)

ליקוטי מוהר"ן - זה מדובר אלי!!

זה לא סלוגן - זה דרך זינים!!

ב. מהו הפירוש שאין לסמוך על השכל בעצמו?

יש טבע באדם שכלל שהוא לומד ומחכים ושכלו גדל ויודע הרבה ידיעות, הוא מרגיש את עצמו חכם ובר סמכא בעניין שהוא עוסק בו, ובתחושתו הפנימית כביכול 'הוא עצמו' הפך למקור החכמה, וכל מי שרוצה חכמה צריך לבוא אליו. התופעה הזו אינה פוסחת גם על מי שעוסק בתורה, שכן באופן טבעי ככל שאדם לומד יותר ומבין יותר ויודע יותר בתורה, מתפתחת אצלו תחושה שאני חכם, והוא נוטה לסמוך על חכמתו ולהתכיר את עצמו כ'בעל החכמה'. ולכאורה נראה שהוא צודק, הלא באמת הוא חכם יותר מאחרים ואם הגיע להוראה אפשר גם לסמוך על חכמתו, ואיזה פגם יש בכך?

אולם שורש הטעות נעוץ בכך שאדם מדמה את חכמת התורה לחכמות היצרניות, אדם שלמד חכמה היצרנית יכול לקחת ולשייך אותה לעצמו ולהרגיש שהוא בעל החכמה, אולם התורה הקדושה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה בלבד, ואין בה שום נקודה שאינה חכמתו ורצונו של הקב"ה, כל חכמת התורה עוסקת בדבר אחד בלבד: ללמד את האדם מה רצון ה' בכללות מכל הבריאה, ומה רצונו בפרטות ממנו. אולם ישנו שורש דק פורה ראש ולענה ששורשו בגאווה הטמונה באדם, שמחפש להגדיל מכל דבר את ישותו העצמית, וכאשר לומד את חכמת ה', הוא משתמש בה כדי להרגיש חשוב בין הבריות, או יותר בדקות, שרוצה להרגיש את עצמו בעל שכל גדול ובעל הבנה מפותחת, ובאותו רגע שמתעוררת בו תחושה זו והאדם אינו שם לב שיש בזה איזה חסרון, נעשה אצלו פגם גדול מאוד, שהוא מנתק כביכול את החכמה ממקורה האלוהי, והופך את עצמו למקור החכמה, כאילו שכלו בעצמו יכול להמציא חידושים, לסבור סברות, לדעת ולהשכיל, ושוכח את האמת ש'מפיו דעת ותבונה'.

ולכן אמרו בגמרא (פסחים סו, ב): 'אמר רב יהודה אמר רב, כל המתיהרה, אם חכם הוא - חכמתו מסתלקת ממנו, אם נביא הוא - נבואתו מסתלקת ממנו'.

כי חכמת התורה והנבואה הם שפע אלוהי שנשפע לאדם מלמעלה, והתנאי לזכות להם הוא כאשר האדם מכיר בכך שלא כוחו וחכמתו עשו לו את החיל הזה, אלא שכלו הוא רק כלי לקבל את החכמה העליונה, אבל ברגע שהוא מתייחר ומייעם את החכמה לעצמו, חכמתו מסתלקת ממנו.

וכמו שמוכר בירושלמי (יבמות פ"ב ה"ו) מעשה בלוי בר סיסי שעשו לו כמה גדולה והושיבוה עליה ושאלו אותו דברי תורה ולא ידע להשיב, וכאשר שאל אותו אחר כך רבי שהיה רבו את אותם דברים, השיב לו כהלכה, ושאלו מדוע אם כן לא השיב כן בתחילה, והשיב שכיון שעשו לו בימה גדולה, גבהה רוחו, ושכח הכל, וקרא עליו רבי את הפסוק (משלי ל, לב) 'אם נבלת בהתנשא, ואם זמות יד לפה' - מי גרם לך להתנבל בדברי תורה, על שנישאת בהן עצמך.

ואף שאנו רואים הרבה אנשים שמתיהרים ומתגאים בדברי תורתם ואינם שוכחים את התורה, יש לומר שלא כל אחד זוכה להנהגה כזו משמים שמראים לו בחוש כיצד מיד כאשר מתגאה שוכח את התורה כפשוטו, ורק אותם חכמים קדושים שכל ימיהם עסקו בתורה לשמה בלבד, ברגע שפגמו בזה מעט הראו להם מיד משמים כיצד השפע העליון נפסק מהם, אולם בני אדם ששקועים כל ימיהם בגאווה ושוכחים בתורתו של מי הם עוסקים, אינם זוכים לראות בחוש כיצד עסק התורה רחוק מאוד מהעסק בשאר חכמות, ושאי אפשר לזכות לתורה באמת כפי מדרגת הקדושה הראויה לה כאשר עוסקים בה בלי אמונה כמו שאר חכמות.

וזהו שכתב מוהר"ן שצריך להמשיך את האמונה לתוך השכל, ויש בזה עבודה מיוחדת מלבד עצם ההשכלה בדברי תורה, לראות שהלימוד יהיה מתוך אמונה בנותן התורה ובקדושת התורה ובחכמי התורה, ורק באופן זה השכל

שזוכה להשיג בתורה הוא שכל אמיתי ומבורר, אבל כאשר עוסק בשכל התורה בלי אמונה חזקה מספיק, נופל מיד לגאווה ופניות בלימודו, ואזי בוודאי שכלו אינו שכל התורה באמת ואי אפשר לסמוך עליו.

אולם כאשר אדם זוכה לאמונה פשוטה ולימודו הוא מתוך אמונה, אזי הלימוד בעצמו מגדיל את האמונה, כי חכמה דקדושה ואמונה קשורים זה בזה ומגדילים זה את זה, וזוכה שהתורה תביא אותו לכל המעלות, כדבריו הידועים של רבי פנחס בן יאיר (עבודה זרה כ, ב) 'תורה מביאה לידי זהירות וכו', כי כל שכל אמיתי שאדם זוכה לו, מביא בהכרח לתוספת יראת שמים, כמו שכתב בליקוטי מוהר"ן (סימן עז): 'כי ראשית חכמה יראת ה' (תהלים קיא), ואם אין יראה אין חכמה (אבות פרק ג), ועל כן כל מי שזוכה לאיזה חכמה ודעת, עובר עליו יראה גם כן, ואם החכמה לא מביאה לתוספת ביראת שמים, אין זה אלא משום שהיא נלמדה שלא באופן הראוי לה, כי כאשר לוקחים את חכמת התורה שלא במהלך הראוי לה, אכן לא נמשך על ידה על נפש הלימוד מקדושת התורה אלא במידה מועטת, ואין היא מביאה את הפירות הרצויים, אבל כאשר חכמת התורה נלמדת מתוך אמונה בקדושתה ויראת ה', היא בוודאי עושה פירות,

וכמו שהאריך בכל זה הרמח"ל בדרך ה' (ה"ד פ"ב), ומבואר בדבריו שכדי לזכות לקדושת התורה באמת, באופן שלימודו ימשך עליו את קדושת התורה, ולא יהיה כמו שאר חכמות היצרניות, יש תנאי שיגש ללימוד מתוך אמונה בקדושת התורה ומתוך יראה, אבל כאשר התנאי הזה חסר, לא תימשך על ידי הלימוד הארה על נפשו. ונמצא שיכול להיות מצב שאדם השקיע את מיטב חייו בלימוד תורה, אך לא עסק מעולם בהכנת נפשו לגשת לתורה מתוך אמונה ויראת ה', ולימודו הוא בבחינת השכלה בעלמא ואינו מאיר את נפשו ומקדש אותה כפי הראוי למעלת התורה, ובוודאי ההפסד בזה הוא גדול מאוד, כי אם היה משקיע בעבודת הנפש אפילו מעט ממה שמשקיע בלימוד התורה, היה מגדיל את ערך מדרגת הלימוד שלו, וזוכה על ידי תורתו למעלה גדולה לאין ערוך (ובהמשך הדברים מבאר הרמח"ל שמכל מקום אם לומד את התורה לכל הפחות כמו שאר החכמות ולא בשחוק והיתול או על מנת לגלות בה פנים שלא כהלכה ה"ו, תימשך עליו הארה קטנה שבקטנות על ידי לימודו, וסופו שיהוויר למוטב, כמו שאמרו הו"ל 'המאור שבה מחזירו למוטב'. אך בוודאי כל מי שמשקיע הרבה מזמנו בלימוד התורה רוצה לזכות ליותר מכך).

ג. והלימוד מתוך אמונה ויראת שמים, הוא גם גורם שלימודו יהיה באופן הנכון, ויביא אותו לתכלית הרצויה, כי גם בלימוד התורה יש תכלית לפנים מתכלית, כמו שכתב בליקוטי הלכות (נטילת ידים לסעודה ו, צא):

'אבל גם בהלימודים הקדושים של חכמת התורה הקדושה יש כמה חילוקים, כי יש שלימודו בגסות כזה ובמוח פגום ומקולקל כזה וכו', עד שנאמר על לימודו 'לא זכה נעשית לו סם מות', כמו שדרשו חכמינו זכרונם לברכה (יומא עב, ב) על פסוק 'ושמתם' - זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מות. ומלימודים כאלו נופלים הרבה בכאר שחת ללמוד חכמות היצרניות, כאשר מצוי בעוונותינו הרבים הרבה לומדי תורה שעסקו בלימודי חכמות היצרניות שנתעו כמו שנתעו רחמנא לצלן.

'אך אפילו העוסקים בחכמות התורה ובפלפולא לשם שמים, כי הדי קודשא בריך הוא בפלפולא, אף על פי כן אין זה עיקר התכלית, כי העיקר הוא לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, כמו שמצינו בהקדמונים שנתרחקו מהפלפול של הכל, רק ירדו לעומק ההלכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

'אבל אפילו העוסקים בזה באמת לשם שמים, שבודאי אשרי להם אשרי חלקם, אבל עדיין אין זה תכלית השלמות, כי עיקר התכלית בשלמות הוא הלימוד הקדוש שמביא לידי מעשים טובים ומידות ישרות ולשוב מעבירות, ולהציל את ישראל מהעוונות, שזה עיקר הרחמנות על ישראל כנ"ל, כי לא

המדרש הוא העיקר אלא המעשה. וכמו שאנו מבקשים בכל יום: ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וכו'. כי העיקר הוא הלימוד הקדוש שמכנים קיום התורה בישראל, והעיקר שתקיים התורה והמצוות אצל כל אחד ואחד כל ימי חייו בכל מה שיעבור עליו.

וראה עוד ליקוטי מוהר"ן (סא, א):

'כי כל הלימודים שהאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה בבחינת משפט מעוקל. דהיינו, שיקבל וילמד מכל הלימודים שלומד, משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג, הן לעצמו, הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו, כל אחד ואחד כפי בחינתו, כפי הממשלה והרכבות שיש לו, הן לרב או למעט. וכל זה זוכין על ידי אמונת חכמים, שהוא בחינת 'לא תסור' וכו'. ואז יוכל להוציא משפטי הנהגות ישרות, בבחינת משפטי אמת שאינו נוטה לימין ושמאל'.

ד. והנה בוודאי שכל שאדם זוכה להגדיל בכללות את מדרגת האמונה שלו כך תורתו תהיה במדרגה גבוהה יותר, ולכן העבודה בעניין האמונה היא עבודת כללית שמשפיעה ממילא גם על לימוד התורה. אולם כבר כתבו הרבה מגדולי ישראל שיש בזה גם עבודה פרטית הנוגעת ללימוד בעצמו, והוא שיעשה הכנה לפני הלימוד ויעורר את לבו ביראת ה', וידוע שכמה מגדולי החסידות החמירו בזה ביותר, אולם בדורות החלשים שלנו יש חשש שההריפות בזה תביא לידי רפיון בלימוד התורה, ויש גם את הדרכתו של הנפש החיים (שער ד פרק 1) שכידוע דעתו מקילה בזה יותר באופן כללי, אולם גם את דבריו אין זה פשוט לזכות לקיים, וכלל הדברים העולים מהדרכתו למעשה הם: א. שבכל עת שמתיישב ללמוד צריך להכניס בליבו יראת ה' מהורה. ב. צריך גם להתוודות על עוונותיו ולשוב בתשובה שלמה כדי שתהיה תורתו קדושה וטהורה. ג. צריך לכוון בדעתו להתדבק בלימודו לדבר ה' וזכה להתחבר אליו יתברך, כי הוא ורצונו אחד. ד. צריך להתפלל לקב"ה שיעזרהו לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. ה. גם בשעה שלומד צריך ללמוד עם תחושה פנימית של יראת ה' על שעוסק בדברותיו של מקום, ולכן אם מרגיש באמצע לימודו שנחלשה אצלו היראה, יפסיק מעט כדי לחזקת ויחזור ללמוד.

הדרך לזכות לכל זה היא על ידי תפילה

ה. ועצתו העיקרית של מוהר"ן להגדיל את האמונה, ולזכות למעלת התורה באמת, וכן לזכות לכל מעלה שהיא, היא על ידי התפילה, כידוע כמה הרבה להגדיל את מעלת התפילה, וגילה הרבה דרכים ונתיבות בתפילה, ובפרט תפילה פרטית בדרך של שפיכת לבו לפני ה' יתברך במלים שלו, שכן: 'אף על פי שנמצאים כמה עצות טובות בספרי רבינו זכרונו לברכה, שהם מלאים עצות להתקרב להשם יתברך, אף על פי כן על פי רוב קשה להאדם לקיים העצה בעצמה. על כן העיקר הוא תפילות ותחינות ובקשות, יהיה איך שיהיה,

על כל פנים ידבר בפיו באיזה בחינה שהוא, ויבקש מהשם יתברך תמיד שיוציא אותו מהושך לאור ויהייררו בתשובה שלמה באמת, ואל יתן דמי לו עד שיענהו' (ליקוטי מוהר"ן תניינא קא). ובפרט בעניין האמונה, הרי התפילה בעצמה היא הביטוי הנפלא ביותר של האמונה, 'כי אמונה היא תפילה, כמו שכתוב (שמות יז) 'זיהי ידיו אמונה', ותרגומו: 'פרישן בצלו' (ליקו"מ ט, א). ולכן אם אדם מבקש מהקב"ה בלשונו לפני הלימוד שיעזור לו לזכות לקדושת התורה באמת ושהלימוד יביא אותו לידי מעשה, ויזכה לכוון לאמיתת של תורה, זוהי בוודאי הכנה ראויה ונפלאה לזכות לקדושת התורה באמת.

וראה שיחות הר"ן (אות רפז) שמוכא בשם מוהר"ן זצ"ל שאמר: 'מה יש להאדם לעשות בזה העולם, אין צריך כי אם להתפלל וללמוד ולהתפלל, ונרמז כאן שיש להקדים תפילה לפני הלימוד ותפילה לאחר הלימוד. והנה העניין של תפילה לאחר הלימוד היא הדרך של לעשות מתורות תפילות שתבואר להלן, אך הענין של תפילה לפני הלימוד הוא להתפלל שיוזכה בלימודו להתקדש בקדושת התורה ויזכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ושאר העניינים שאדם רוצה לזכות להם על ידי לימודו, ועל ידי זה מכנים אמונה לתוך הלימוד, וכל לימודו הוא במדרגה אחרת.

וראה עוד ליקו"מ (ת, ז) שמבאר שהדרך לזכות לשכל של התורה הקדושה שעל ידו אפשר לזכות לזון בעומקה של הלכה ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, הוא על ידי תפילה שמתפלל על הלימוד בעצמו, כי התפילה היא המקור שממנו נמשך המעיין שהוא השכל הקדוש של התורה, כמו שכתוב (ויאל ד) 'מעיינן מבית ה' יצא', ובית הוא התפילה, כמו שכתוב (ישעיה נז) 'כי ביתי בית תפילה'.

וראה עוד בשו"ת שבט הלוי (ח"ז סימן א) שמעודד שואל בעל נפש מהורה שמרגיש שעמל התורה לא מאפשר לו להתמסר לתפילה כראוי, ולבסוף כותב:

אך הגאונים הגדולים והצדיקים האמיתיים זכו שזה וזה נתקיים בידם, וידוע מה שהעידו בשם מרן החת"ם שאמר על עצמו שזכה להתפלל כל תפילותיו בכוונה, ובדמעות, וידוע כזה גם מדודי זקני הגאון הקדוש מהר"י גרינוואלד זי"ע אב"ד סאטמר, שמעיינות הדמעות שלו היו פתוחים לעולם וכל תפילותיו בלחט קודש, וכן זכיתי לראות גאונים אמיתיים בהרכבת תורה וגם בעסקי ציבור והנהגה, ובכל זאת ממש כל תפילותיהם בדבקות ובהשתפכות הנפש, והקב"ה יתן גם חלקינו עמם, ויתרכו בנו שעות תפילה כאלה. איברא יש עוד תקנה להשלים ענין הנ"ל, שיתבררד לפעמים בינו לבין עצמו ורק לנוכח ה' עיניו, וזה על דרך קומי רוני בלילה שפכי כמים לבך נוכח פני ה' וגו', והיינו כשהוא רק נוכח פני ה', וזה מסוגל מאד לפני אבינו שבשמים שירחם על נשמתו, ויקבל תפילתו ודמענתו ברחמים, ובדוק ומנוסה הוא אצלינו מנעורינו. ויהי רצון שיתרבו שעות כאלה'.

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות'

בקופת 'עלמא דאורייתא' – עלון 'המקורבים'.

או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מוהרא"ש – מורנו ורבנו רבי אליעזר שלמה שיק זצ"ל \\\ מאת: דן כהן

הקמת קהילת ברסלב ביבנאל מהווה גולת הכותרת למפעליו של הצדיק. קהילה מפוראת ובה מוסדות תורה, מפעל החסד הגדול "בית התבשיל אוהל אברהם" המספק כאלף מנות הינם מדי יום לכל באי המקום.

קהילה זו מבוססת על חיי תורה וקדושה, על אהדות ושמחה ועל כוח הנתינה לזולת.

הצדיק נפטר ביום י"ז בשבט שנת תשע"ה ונטמן לפי צוואתו האישית בבית החיים ביבנאל.

עוד בחייו, בכל פעם שהיה מוהרא"ש מניע ליבנאל, היה הולך למקום חלקת הקבר שרכש עבורו ועבור רעייתו ושופק את לבו שם.

כך נהג במשך עשרות בשנים והיה רגיל לבקש שלאחר מאה ועשרים שיבואו האנשים על ציונו יקבל ה' את תפילותיהם.

מקום ציונו הפך לאבן שואבת להמוני בית ישראל הבאים במשך כל השנה למקום כדי להתפלל לבורא עולם בזכות הצדיק הטמון במקום.

במכתבו האחרון כתב בזה הלשון:

"מה שרק תבקשו ממנו יתברך אצל קברי אזי התפילות יענו מן השמיים..."

ובצוואתו הבטיח וכתב:

"אני מבטיח שכל בחור רווק וכל בחורה רווקה שיבואו כאן לקברי, ויגמרו את כל ספר התהילים מהתחלה ועד גמירה לזכותי, אני אשתדל בכל מה שרק אוכל שימצאו את זיווגם, וזה הבטחה חזקה ממני..."

הבטחה זו חזקה על גבי מצבתו של מוהרא"ש ורבים רבים הם הסיפורים על יהודים שנושעו בתחומים רבים ובפרט במציאת הזיווג בזכות התפילות על ציונו הקדוש.

לקראת ההילולה שתיערך אי"ה ביבנאל ביום שלישי אור ל"ז בשבט ולמחרתו, הוקמה ועדה מארגנת מטעם עמותת "ישמח צדיק" שתפקידה לקבל את הרבנים הדגולים, אישי הציבור הנכבדים והקהל הרב שיגיעו למקום.

הוועדה דאגה להצבת אוהלים רחבי ידיים לקליטת האלפים שיבואו ללמוד ולהתפלל במקום הקדוש ולזכות כישועות בזכות ההבטחות הגדולות של בעל ההילולא. כיבוד עשיר יוגש במקום.

מערך הסעות מסודר בתיאום מראש ממוקמות שונים ברחבי הארץ: 04-665-6666

לקראת הילולת הצדיק מיבנאל שתחול ב"ז בשבט, אנו שופכים מעט אור יקריות על דמותו הפלאית ורבת הגוונים של הגאון הקדוש הרב אליעזר שלמה שיק זיע"א – המכונה מוהרא"ש.

הצדיק, שהולל מהפכה רוחנית עצומה בעם ישראל, ורבבות יהודים התחזקו והחלו לשקוד בלימוד התורה ולקיים מצוותיה בזכות ספריו המעוררים והמהזקקים שהופצו ע"י תלמידיו בכל פינה ויישוב בעולם.

מוהרא"ש נולד בכ"א באייר הת"ש בירושלים. הוריו – הגאון הצדיק הרב מנחם זאב שיק זצוק"ל מטאקאי והרבנית מרת מלכה ע"ה – ברחו מהונגריה בתחילת השואה ועלו לארץ ישראל. בילדותו למד בת"ת הירושלמי "עץ חיים". לאחר מכן עברה המשפחה להתגורר בארצות הברית, שם למד במשך כחמש שנים בשיבתו של הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זי"ע, מגדולי הפוסקים בדור האחרון.

בשנת תשי"ז, בהיותו בן שבע עשרה שנה, התקרב להסידות ברסלב ומני אז נקשרה נפשו במאור החסידות רבי נחמן מברסלב ובתלמידיו הקדושים.

אהבתו ללימוד התורה לא ידעה שבעה, הוא שקד על לימוד התורה בימים ובלילות בהתמדה עצומה בכל חלקי התורה והעלה על הכתב את כל חידושו בחומש ובנ"ך, בתלמוד, במדרש, בספרי הקבלה, ובכל ספרי רבי נחמן ותלמידיו הגדולים.

המעייין בספריו ייראה כיצד הוא מצטט מדברי הראשונים, ש"ם ופוסקים ועד אחרוני הפוסקים שבדורנו, וכל חידושו ואמרותיו בשפה ברורה ובהירה.

דלתו הייתה פתוחה לכל. רבים נהרו לפתחו על מנת להתייעץ עימו ולהתברך מפיו הקדוש. את כולם אהב, את כולם קירב, עודד והיוק לאמונה, ללימוד התורה ולשמירת המצוות.

מתוך אהבת ישראל שבערה בו כתב במשך השנים למעלה ממאה ועשרים אלף מכתבים בהם ענה לכל הפונים אליו, חיוסם בעצות חכמות ובהדרכה כיצד יצליח האדם במעשיו בכל תחומי החיים.

מכתבי חיוסם אלו קובצו ברכות הימים לסדרת ספרים בשם "אשר בנהל" המונה 180 כרכים!!! (וישנם עוד מכתבים שטרם הודפסו...).

שאיפתו הגדולה והמרכזית בחייו של הצדיק הייתה להפיץ את אור החסידות בכל העולם ולהפוך את תורתו של רבי נחמן ועצותיו הקדושות לנחלת הכלל. כך שכל יהודי באשר הוא יוכל לשאוב ממעיינות הנצח של החסידות ולהתקרב לבורא עולם.

לשם מטרה קדושה זו פעל הצדיק כל ימיו להדפסת ספריו רבי נחמן בהידור רב ובמהיר מוזל השווה לכל נפש, והינך את תלמידיו הרבים לעסוק בהפצה.

חבורות ושיעורים למקורבים! \\\ לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'הניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעין לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד	לומדים בחבורה	יום שישי	0548528387

המקורבים

בס"ד גליון ע' פרשת בשלח ה'תש"פ

[כשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו הקדוש "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

שער ברסלב

בהירות הדעת במשנת ברסלב

דבר העורך

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם עבודת ימים אלו כהכנה לימי הפורים; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; במדור שער ברסלב נמשיך עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודי?' והשבוע נמשיך בעניין לימוד התורה במשנת ברסלב - דרכו של מוהר"ן - 'לעשות מתורות תפילות'; לכבוד יום הילולת מוהר"א"ש נרחיב השבוע בדבריו: במדור רב להשפיע נלמד על שורש המחלוקת (שהיתה) בין חסידים לליטאים; נתחם במדור שו"ת ברסלב בשאלה האם כהור בשיבה ליטאית יכול להיות שייך לעניינה של ברסלב.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה, העורך

ארבעים יום קודם פורים \\\ מאת: ברסלב גלובל

בתאריך ד' שבט התחילו הארבעים יום שלפני פורים. מקובל בשם מורנו הרב רבי נתן מברסלב זצ"ל שאמר "מי שיוכה לצעוק ארבעים יום לפני יום הפורים: 'הצילני מקליפת המן עמלק, וזכיני לקדושת מרדכי ואסתר' - הוא יוכה לראות את מרדכי ואסתר בעת קריאת המגילה..." חסיד ברסלב! תזדרו גם אתה, ותתחיל גם אתה לעורר עצמך בהרגשי הלב נגד שומאת קליפת המן עמלק.. ותצעק גם אתה ממעמקי הלב: "הצילני מקליפת המן עמלק, וזכיני לקדושת מרדכי ואסתר" זכור את דברי מוהר"נ"ת: כאשר אני צועק: 'הצילני מהמן עמלק' - אני מצייר לעצמי שאני עומד כפוף, והמן עמלק עומד על גבי ומכה בגבי עם מקל של ברזל... "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכה".

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למזוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת בשלח ולשבוע פרשת יתרו						
יום	חודש שבט	היום מסכת ברכות	משנה ברורה עמוד 'דרשו'	ליקוטי ח"ב מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי ביומני תיקוני הזוהר
ז	יג	לו	חזרה	מא.	מח	קמ.
א	יד	לו	תנ"ד, ג	מא:	מט	קמ:
ב	טו	לח	תנ"ד, ד	מב.	נ	קמא.
ג	טז	לט	תנה, א	מב:	נא	קמא:
ד	יז	מ	תנה, א-ב	מג.	נב	קמב.
ה	יח	מא	תנה, ג	מג:	נג	קמב:
ו	יט	מב	חזרה	מד.	נד	קמג.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

סגולת התפילה הרצופה משך 40 יום, כבר ידועה לרבים. מוהר"נ"ת עצמו אמר פעם לאחד מאנשיו: "אם יהיה לך ארבעים יום התבודדות ברציפות, בוודאי יהיה לך שינוי לטובה" (אבניה ברזל, מזל, מו). ורבי אברהם ב"ר נחמן אף מוסר לנו משמו, "שהתפילה בארבעים יום רצופים בלי דילוג בינתיים, מסוגלת ביותר להוציא את הבקשה אל הפועל" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, מז). כך שכדאי מאד לנצל סגולה זו להכנעת קליפת עמלק, והמשכת אורו של מרדכי הצדיק המאיר וזורה ביום הפורים.

ומהגה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל שמענו שהמתפלל 40 יום לפני יו"ט המעימני טעם יו"ט הקדוש (פלזני), אזי כאשר יבוא היו"ט ירגיש קצת חירות המוחזק באמת (תמימי דרך, מכתבי ר' לוי, מכתב קו). מעניין לציון כי הגה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל אמר (מובא בדיבורי אמונה) שמוהר"נ"ת אמר פעם לפני פורים: אם מבקשים שלושים יום לפני פורים "הצילני מקליפת המן עמלק", אפשר לראות את מרדכי הצדיק בשעת קריאת המגילה!

(להבין את פירוש ראיית מרדכי הצדיק במגילה מוסיף רלו"י (מובא שם): מה בדיוק היתה כוונתו אם רואים את מרדכי בפועל או אם מקבלים השגה בקדושת הפורים זה איני יודע. לומר פירושים יכול כל אחד מכם, וגם אני, אך בשום אופן אין לומר כי הפירוש שלי הוא הנכון והאמיתי, "אזוי איז דאס", ואין להרהר אחריו, כי אין לי רוח הקודש ואיני יודע בדיוק למה התכוון מוהר"נ"ת באמרה זו. אך פירושים שונים אפשר לומר, ובכלל במקום שאינו פוגע בשולחן ערוך אפשר לומר מה שרוצים. ואקווה שמוהר"נ"ת לא יהיה 'ברוגז' אם לא ירדתי לעומק דעתו... אך אל נא תעמידוני במבחן בעניין זה... כי יתכן שמישהו יתפלל ולא יראה אותו... וכן גם יתכן שיהיה לו דמיון שראה אותו, וזה גרוע יותר... (דיבורי אמונה ח"ב ב' יז, ועיין עוד בלקוטי הלכות, תפילות ו, כז).

חסידי ברסלב מקיימים בפשיטות את עצתו של מוהר"נ"ת וזועקים 'הצילני מקליפת המן עמלק - וזכני לקדושת מרדכי ואסתר'.

~ קריעת ים סוף – על מה ולמה ~

ב. באור החיים הקדוש ביאר הלשון 'זיהי' שהצער הוא 'בשלה פרעה', דהיינו מה שהיה נראה שהיציאה ממצרים היה ברצונו של פרעה, והיה נראה כאילו פרעה שלח אותם. ובשביל זה היה צריך גם קריעת ים סוף, לגלות שכל זה הוא בעל כרחו של פרעה, ורק על ידי גדולת ה'.

ומה שהתעורר בהם פחד, הוא לא משום פרעה והמצריים, אלא משום שראו שר של מצרים רודף אחריהם, וחשבו שהתעורר עליהם דין והם הולכים להיאבד הלילה.

ובאמת היה קטרוג עליהם שאמרו המלאכים 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, ולכן אמר השם יתברך 'מה תצעק אלי' כביכול אין בידו להושיע מחמת קטרוג מדת הדין, אלא רק אם יעשו מסירות נפש 'יסעו' לתוך הים, ואז הם יהיו ראויים לנס, וכן היה.

ביאור הפנימיות

בוהר הקדוש על הפסוק 'מה תצעק אלי' מבואר 'בעתיקא תליא מילתא', כלומר שאי אפשר להושיע על ידי תפילה וצעקה, אלא על ידי הארה של מדות הרחמים הנקראים 'עתיק' [שהוא אור הכתר]. ובהמשך מבואר שוד גדול בעניין זה, ומסיים 'בההוא מילה לא תשאל ולא תנסה', דהיינו שאסור לחקור אחר העניין הזה שהוא שוד קריעת ים סוף.

ובשער הכוונות מסופר שהאריו"ל הלך עם מהרר"ו לשדה, ומהרר"ו ביקש ממנו שיגלה לו עניין קריעת ים סוף. ואמר לו שהוא שוד שאסור לגלות (כמו שכתוב בוהר). אבל אחר שמהרר"ו הפציר בו היה מוכרח לגלות, וגילה לו הסוד, שהוא עניין 'הייהוד בקטנות', ומיד כשגילה לו הגיע עורב ועמד על האילן והתחיל לצפצף, והאריו"ל הקשיב ושמע שבא לבשר לו על פמירת בנו, מחמת שגילה הסוד. אמנם בוודאי אחר שכבר נתגלה – תורה היא וללמוד אנו צריכים.

והביאור בקיצור הוא, שיש ייחוד שנעשה בזמן 'גדלות', ויש ייחוד שנעשה בזמן 'קטנות'. הייחוד שנעשה בזמן הגדלות – הוא ייחוד שנעשה בעיקר על ידי אתערותא דלעילא, והייחוד שנעשה בזמן הקטנות [שלכאורה הוא מצב שאי אפשר לעשות בו ייחוד, והוא חידוש בכלל ששייך בו ייחוד] הוא בעיקר על ידי אתערותא דלתתא. וזה החילוק בין יציאת מצרים לבין קריעת ים סוף – שביציאת מצרים היה בעיקר התעוררות מלמעלה, ובקריעת ים סוף היה בעיקר התעוררות מלמטה, וכפי שיתבאר.

* * *

וביאור העניין הוא כך [על פי המבואר בקדושת לוי ושאר ספרי חסידות, ובליקוטי הלכות בכמה מקומות]:

ביציאת מצרים לא היה לישראל שום זכות להינצל, כמו שכתוב 'זאת ערום ועריה' – ונתן להם הקב"ה שתי מצוות שהם דם פסח ודם מילה, ועל ידי זה היה להם 'זכות' שיוכלו לצאת ממצרים, כמו שכתוב 'זאמר לך בדמייך חיי'. אמנם עדיין לא היה להם 'כח' לצאת כי היו במ"ט שערי טומאה, ובשביל זה האיר עליהם אור גדול מאוד שלא לפי מדרגתם [ושלא כסדר] ועל ידי זה יצאו ממצרים.

בקריעת ים סוף כבר לא היה בידם שום זכות, והיה עליהם קטרוג גדול והיו נתונים בדין אם להיאבד ח"ו או להינצל, כי מדת הדין קטרוג ואמרה 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה'. וכאן כביכול לא רצה השם יתברך לסייע להם מלמעלה, אלא שהם יסייעו לעצמם מלמטה ועל ידי כך יהיה תשובה למדת הדין.

פרשת בשלה היא הרביעית בסדר חומש שמות, ובסדר ה'שובבים' – שהם הפרשיות של התהוות ולידת עם ישראל עד היותו בגדלותו.

לאחר שבפרשיות הקודמות סיפר הכתוב על גלות מצרים, עשרת המכות ויציאת מצרים – מספר הכתוב בפרשה זאת על עוד חלק ביציאת מצרים, והוא 'קריעת ים סוף'. מיוחדת היא פרשה זאת – שהשבת נקראת על שמה 'שבת שירה'.

'קריעת ים סוף' איננה עוד 'פרמ' ביציאת מצרים, אלא יציאת מצרים 'חדשה' בפני עצמה. ולכן יש לנו שני ימים טובים – יום טוב ראשון של פסח על יציאת מצרים, ויום שביעי של פסח על קריעת ים סוף.

למעשה, כל מה שהיה ביציאת מצרים – חזר ונעשה בקריעת ים סוף: א. מכות למצרים ונסים לישראל. ב. כיות מצרים וכיות הים. ג. גילוי שכנינה. ולא רק שחזר ונעשה שוב, אלא באופן גדול ורחב יותר [עשר מכות' מול 'חמישים', 'קודות הכסף' מול 'תורי זהב', 'גילוי שכנינה' לעומת 'ראתה שפחה מה שלא ראה יחוקאל'].

העניין הזה אומר דרשני: מאחר שיצאו כבר ממצרים, מה היה חסר עוד כדי להמשיך לקבלת התורה ולארץ ישראל. ומפני מה הוצרך עוד שלב באמצע של קריעת ים סוף, שכאמור, אינו רק עוד 'שלב' אלא 'יציאת מצרים בפני עצמה'.

התמיהות בפרשה

א. 'זיהי בשלה פרעה את העם' – מדוע נכתב בלשון 'זיהי' שהוא לשון צער, הרי אין שמחה גדולה מזו (אוה"ח).

ב. 'ויסב אלוקים את העם דרך המדבר' – צריך להבין סיבת הדבר, מפני מה לא הלכו מיד לארץ ישראל, אלא באריכות דרך המדבר. ואם משום המלחמות – ה' איש מלחמה ויעשה עבורם נסים, כמו שממילא היה כשבאו לארץ ישראל.

ג. 'דבר אל בני ישראל, וישבו ויחנו לפני פי ההירות וגו' ואכבדה בפרעה' – שתי תמיהות בדבר: א. מפני מה הוצרך כל העניין, וכי לא די בכך שכבר יצאו ממצרים. ב. אחר שנאמר לעם ישראל בפירוש שזה מה שעומד להיות – שירדפו מצרים ויהיה להם מכה – מפני מה נתעורר בהם כזה פחד (אוה"ח).

ד. 'מה תצעק אלי' – אלא למי יצעק? (אוה"ח) בוודאי שהדבר הנכון הוא לצעוק לה' עד שיושיעו. 'דבר אל בני ישראל ויסעו' – להיכן? (זוה"ק).

ה. מדוע דווקא בקריעת ים סוף אמרו שירה ולא ביציאת מצרים, וכי לא די בכל הניסים שהיו ביציאת מצרים בכדי לומר שירה.

ביאור הפשט

א. מתוך דברי הרמב"ן מתבאר שהיה להם אמונה בה' יתברך אבל לא במשה רבינו. ולכן כשראו את המצריים רודפים אחריהם חשבו אולי משה בדאי חלילה, ומה שאמר להם לחזור לא היה על פי השם. ועל ידי קריעת ים סוף התחזקה אמונתם גם במשה רבינו, כמו שנאמר 'ויאמינו בהשם ובמשה עבדו'.

ומה שכתוב 'מה תצעק אלי' הביאור הוא שאין צורך לצעוק כי כבר הכמחתי לך 'ואכבדה בפרעה', ובוודאי יהיה נס. ולכן 'דבר אל בני ישראל ויסעו', ואתה הרם את מנך' ותקרע להם את הים.

כי התשובה האמיתית על הקטרוג הזה הוא: מה עניין שמיטה להר סיני? המצריים אינם עם ה' ונחלתו והוא אינו הפיץ בהם, ואילו אנו 'בני בכורי ישראל', הלק ה' ונחלתו אשר בחר בנו ורצה בנו. ולכן הוא רוצה להושיע אותנו ולא אותם. אלא שאת הגילוי הזה היינו צריכים אנחנו לגלות, משום שבגילוי זה יש שני הלקים; יש את בחירת השם יתברך בנו, ויש כביכול את הבחירה שלנו בהשם יתברך. וביציאת מצרים התגלה שהשם יתברך בחר בנו אבל לא נתגלה עדיין שאנו בוחרים בו, וזה היה צריך להתגלות בקריעת ים סוף.

ובשביל זה אמר השם יתברך למושה רבינו 'דבר אל בני ישראל ויסעו'. ויש בזה שני מובנים – מסירות הגוף או מסירות הנפש. כי מצד אחד יכול להיות שכוונתו הוא לאבד עצמם על קידוש ה', ומצד שני יכול להיות שכוונתו להיכנס לים מתוך אמונה שלמה שבוודאי יתרחש נס. ואמנם גם מסירות הגוף הוא דבר גדול – אך זה יכול להיות גם מסירות של עם עבור מלכם, אבל מסירות הנפש דהיינו להיכנס מתוך אמונה שבוודאי יושיע אותם – זה שייך רק בין אב לבנים. והם עשו מסירות נפש ולא רק מסירות הגוף כמו שכתוב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'.

ועל זה נאמר 'זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולתיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה'. כי ביציאת מצרים התגלה החסד של השם יתברך אלינו, אבל בהמשך התגלה החסד שלנו כביכול עם השם יתברך. הן בהסכמה ללכת במדבר ולא מיד לארץ ישראל, הן בכניסה לתוך הים. וכאן היה כביכול הבחירה מציודנו.

* * *

וזה הסוד של הייחוד בקטנות.

סדר הייחוד הוא שמגיע אור מלמעלה, והאדם מתחבר אליו מלמטה. [ואמנם גם זה צריך להתחיל על ידי אתערותא דלתתא, אבל את פעולת הייחוד מתחיל המשפיע, וההארה ממושיך אל המקבל]. וזה נקרא 'ייחוד בגדלות', וכמו שהיה ביציאת מצרים.

אבל יש זמנים של קטנות, שאז האדם אינו מרגיש שום אור, כלומר שאינו מרגיש כלל שהשם יתברך נמצא כאן, אלא הכל נראה מבע והושך וקטנות. ובמצב הזה לכאורה לא שייך 'ייחוד' כי אין הארה בכלל. וזה היה המצב בקריעת ים סוף, שאמנם הודיע להם תחילה שמצרים ירדפו אחריהם, אבל חוץ מעצם הרדיפה נפלו למצב של 'קטנות' עד שלא הצליחו לגרש את הפחד על ידי הדעת, כי לא היה דעת אלא קטנות.

ובמצב כזה לא שייך תפילה, כי לכאורה אין למי להתפלל, שהרי לא נראה בכלל שהוא נמצא כאן. ולכן אמר לו 'מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו', כלומר שיתעוררו לעשות ייחוד בקטנות, שלכאורה אינו שייך כלל, אבל במסירות נפש שייך לעשות ייחוד בקטנות, כי זה גופא הייחוד – לגלות שגם כשאין הארה ואין מצב של ייחוד, אני מוכן להשליך עצמי לים מתוך אמונה שבוודאי יש כן ייחוד, ואז מתגלה הארה גדולה שנקראת 'עתיקא' והוא גילוי גדול של רחמים ואור שלא לפי הכללים, אלא גילוי בעצם, והוא מתגלה דווקא בייחוד של קטנות.

ומתוך כך התעוררו לומר שירה, כי כאן התגלתה שלימות הבחירה והייחוד – לא רק מצדו יתברך [שזה נקרא 'שיר' לשון זכר, כמו שכתוב 'השיר יהיה לכם כליל התקדש הג' אלא גם מצדנו, כביכול גם אנו בוחרים בו, והוא הפיץ בכך ומשתוקק לזה, וזה שלימות הייחוד שמביא לידי שירה [לשון נקבה].

וזה היה גם הטעם שסבב אותם במדבר, כי אם יהיה מלחמה לא יעשה להם ניסים מאחר שרוצה אתערותא דלתתא, ואז מחמת המלחמה יכול להיות שיפלו בדעתם ולא יילחמו. ובשביל זה סבב אותם למקומות שאין מלחמות, אבל סיבב המעשה של קריעת ים סוף כדי לגלות את האתערותא דלתתא, וכן אחר כך בפרשת המן ובמשך כל שנות הליכתם במדבר שהכל היה צריך להיות באתערותא דלתתא, ולאחר מכן כשכבר התגלה הייחוד מלמטה – אז כשהגיעו לארץ ישראל היה ניסים מלמעלה.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מנוי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ₪ לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנוי על-דעת המערכת! לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:	
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 – לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 – שיעורים משנת תשע"ט. 0 – לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשארת הודעה למאזינים. 3 – לשלוחת 'הליכה עם תורה' – 'חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4/5 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 – הזה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חברותות ברחבי הארץ. 2 – להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 – שירי ברסלב שורשיים. 2 – שירי ברסלב חדשים 3/4 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 – שידור חי.
שלוחה: 0	0 – הודעות קבועות ונחוצות. 1 – הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 – להסרה. 3 – לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 – השעה כעת. 5 – זמני היום. 6 – לקבלת מס' אישי למערכת. 9 – לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ויקה משה את עצמות יוסף עמו

מבואר בפרשה שמושה רבינו לקח עצמות יוסף עמו, ועניין זה נתבאר בדברי מוהרנ"ת (הל' פסח ה"ג אות ב) וז"ל: יונה בחינת מזה שהקדים השם ותברך רפואה למכה והקדים לשלח למצרים את יוסף הצדיק ואחר כך ירד יעקב ובניו, כי עקר הרוח חיים הוא יעקב ויוסף כנ"ל, ועל ידי שקדמו יוסף ויעקב לירד למצרים, על ידי כך הכניעו את הרוח סערה על ידי הרוח חיים שלקחם דקדשה, ועל ידי זה היה כח לישראל להתקיים על כל פנים במצרים כל ימי הגלות עד שבא משה רבנו והוציאם משם כו' כנ"ל, ועל כן נאמר בעת יציאת מצרים, ויפקח משה את עצמות יוסף עמו. כי עקר יציאת מצרים היה על ידי זה, על ידי שהיה כח למשה לקח בחינת עצמות יוסף, בחינת הרוח חיים דקדשה, שעל ידי זה עקר הגאולה כנ"ל.

שירת הים

ובעת קריעת ים סוף זכו לשירה דקדושה שהיא עיקר בחי' הרוח חיים דקדושה ונכחו שכתב בירח האיתנים ויעקר השמחה היא ג"כ מבחי' הרוח חיים, בבחי' השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני, וכן ורוח קדשך אל תקח ממני שכתוב לפני זה, וע"כ דרשו חז"ל על שמחת בית השואבה שהיו שואבין משם רוח הקודש כי הרוח חיים דק' הוא בחי' רוח הקודש ממש והוא עיקר בחי' השמחה דקדושה כנ"ל, וע"כ מהמת שהלכו אחרי משה והאמינו בו, זכו לקבל ממנו הרוח חיים דקדושה ולשיר יחד עמו שירת הים וכמובא בספרים על הפסוק ויאמינו בדבריו ישירו תהילתו, שע"י שהאמינו במושה רבינו זכו לשיר השיר שלו, כי באמת שירת הים היה שיר של משה כמוש"כ או ישיר משה ובני ישראל, אלא שישיראל זכו לקבל ממנו הרוח חיים דקדושה ועי"ז זכו גם כן לשיר הוזהו.

מלחמת עמלק

ובסוף הפרשה מבואר עניין התלונות ומלחמת עמלק, ועניין זה נתבאר היטב בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו הלכה ג אות ו) וז"ל: יתנה אף על פי שראו אז כל ישראל גדל כחו של משה בכל הרוח חיים של כל הדברים שפעולם אצלו וכנ"ל. וכן ראו בכל הנפלאות שעשה להם במדבר שהספיק להם כל צרכם אכילה ושתיה ומלבושים שהם פאר ועגן ומן וכו' שמהם ראו שהצדיק שהוא משה משלים להם כל התקרונות, כמו שכתוב, "לא חסרת דבר". אף על פי כן היו מתלוננים בכל פעם ונסו אותו יתברך עשר נסיונות וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה.

וכל זה נמשך מקלפת והמת עמלק שהוא מזרע עשו, שהוא עקר הרע דקלפה, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. כי עמלק כלול מכל המדות רעות

שהם כלל כל הצנורות הרעים של כל העכו"ם, כמו שכתוב, "ראשית גוים עמלק". שהוא כלול מכל הרע של כל הגוים והוא הראש והשורש של כלם, ועל כן אף על פי ששבר משה הצנור הרע של פרעה ומצרים ועל ידי זה הוציא את ישראל משם בגשמיות ורוחניות, כי כמו שהוציאם בגשמיות מגלות מצרים, כן הוציא נפשותם מזהמת מצרים, מהרע שלקחם, כי הוציא אותם ממי"ט שערי ממאזה והכניסם במי"ט שערי קדשה, אף על פי כן עדיו התגרה בהם הפעל דבר שיתלוננו על משה וכל זה נמשך מהמת שעדיו לא נשבר שרש וכלל של כל הצנורות רעים שלקחם שהיא קלפת עמלק וכנ"ל.

יונה שכתוב, "על ריב בני ישראל ועל נפתם את ה'". לאמר היש ה' בקרבנו אם אין ויבא עמלק וכו'. כי מהמת שנסו את ה' ולא האמינו בשלמות שמושה יכול להשלים להם כל התקרונות, כי אצלו כל הרוח חיים כנ"ל שזה הפגם של אמונה נמשך מקלפת עמלק כנ"ל, על כן ויבא עמלק, שבא עליהם גם בגשמיות להלחם עמקם, וכמו שפרש רש"י שם וזה לשונו, ויבא עמלק וגו', סוף פרשה זו למקרא זה לומר, תמיד אני ביניכם ומזמן לכל צרכיכם ואתם אומרים, היש ה' בקרבנו אם אין, תיכב שחלקב בא ונושך אתכם וכו', הינו כנ"ל.

מלחמה לה' בעמלק מדור דור

ועל כן בא עמלק קדם מתן תורה, כי עקר המשכת הרוח חיים הוא על ידי התורה שהוא עשרת הדברות בחינת יוד מיני דפיקין, כמו שכתוב שם. ועמלק שהוא בחינת הרב דקלפה, בחינת הרוח דספרא אחרא רצה למנעם ולעקבם מזה, אכל משה רבנו עמד כנגדו על ידי רבוי התפלה שהרבה להתפלל לה' ויתברך או, כמו שכתוב, "ויחי ידיו אמונה". ותרנומו, פריסן בצלו, וזהו יוהי ידיו אמונה, ידיו הוא בחינת הרוח חיים שהוא בחינת היוד מיני דפיקין שעקרו בידים ששם כל הדפיק, כל היוד מיני דפיקין, הינו שהתפלל כל כך עד שהמשיך הרוח חיים דקדשה להכניע ולשבר קלפת עמלק שהוא הרב דקלפה שמתנגד אל הרב דקדשה וכנ"ל. ואז ויחלש יהושע את עמלק וכו' התך ראשי גבוריו וכו' ולא הרגם כלם. מכאן, שעשו על פי הדבור, כי אי אפשר להכניע את עמלק לגמרי בפעם אחת, כי הוא בחינת הס"ם והפעל דבר בעצמו שאי אפשר לכפו"ל לגמרי, כי אם כן יתפטר הבחירה ועל כן הוא מתגבר בכל פעם נגד ישראל, אכל ה' יתברך מרחם על עמו ולוחם עמו בעצמו, כמו שכתוב, "כי יד על כס י-ה מלחמה לה' בעמלק מדר דר". נשבע הקדוש ברוך הוא שאין שמו שלם וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, זה בחינת, שפכובול, ה' יתברך בעצמו מוריד אותיות של שמו לתוך הצנורות הרעים של קלפת עמלק כדי להכניעו ולשברו וכו' ויעו"י כביאור הליקוטים שהאריך הרבה בפרט זה שעיקר הרב דקליפה הוא עמלק וא"א להכניעו לגמרי עד שיבוא משיח יעו"ש.

עבודת היום ||| פנינים על סדר היום על-פי תורה זו

קדושת האכילה

ואח"כ עומקים בעבודת האכילה ששם הוא עיקר הכירור בפועל של הד' יסודות, והוא עיקר בחינת המשכת הרוח חיים להשלים ההסרונות, שזה נמשך בפועל בעת האכילה, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת באריכות, ונביא מדבריו בזה.

באכילה נמשך בחי' הרוח חיים להשלים ההסרונות

וז"ל (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו הלכה ג אות טו): 'פי על ידי האכילה נמשך החיות האדם פהוש, אכל עקר החיות שמקבל האדם על ידי האכילה הוא על ידי הרוח חיים שנמשך להאדם בשעת האכילה, כמו שכתוב, 'כי לא על הלחם לבדו יתנה האדם פי על כל מוצא פי ה' וכו', הינו

הרוח חיים שהוא מוצא פי ה', כי הרוח חיים בשרשו נמשך מרוח פיו של הקדוש ברוך הוא בעצמו בבחינת ויפח באפיו נשמת חיים וכו'. ומאן דנפח מתוכיה נפח, כמו שכתוב בזהר הקדוש. ועל כן האכילה דקדשה שעל ידה נמשך הרוח חיים הוא בבחינת שלמות התקרונות, כי האכילה היא להשלים התקרין שנקשר להאדם בכל עת על ידי האש הבוער בקרבו שמשם הרעבון שבשכיל זה צריכין לאכל להשלים הקרון השמנניתי והלחות שלא יהיה נכלה על ידי האש שבווער בו פידוע. וזה בחינת ה' רעי לא אהסר, פי האכילה בבחינת שלמות התקרין ועל כן בשבח ברכת המזון אנו משבחין אותו יתברך על שמציל אותנו מהתקרונות, כמו שמבכרין, 'יבטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו וכו' וכן וכל טוב ומכל טוב לעולם אל יחסרנו".

אבל עקר תפון האכילה בקדשה הוא על ידי התקשרות לצדיקים שמהם נמשך הרוח חיים כנ"ל ואז זוכה לשביעה בבחינת צדיק אבל לשבע נפשו, כי השפע של הצדיק הוא בבחינת אור קלא בלי שום חסרון, אבל הרשעים כל מה שאוכלין יותר נחסר להם יותר בבחינת נכסן רשעים תחסר, כי הם בבחינת והכלבים עוז נפש לא ידעו שבעה, כי הם בבחינת מארת חסר וכנ"ל.

ועל כן בשהעפום מתגברין וגוררין גזרות על ישראל, הם ושלום, גוררין תענית, כי כל התגברות העפום הוא על ידי אריכות הרוח שלהם שגדול בשעתו שנמשך מפגם האכילה כנ"ל מבחינת פגם אכילת עין הדעת טוב ורע שעל ידי זה פגם בעין החיים שמשם הרוח חיים דקדשה, ונמשך מיתה לעולם שהוא הפך הרוח חיים. ואז מתגבר הרוח של העפום שיניקתם מסמרא דמותא מבחינת רוח הטמאה. ועל כן בשחם מתגברים, הם ושלום, גוררין תענית להכניע ולשבר תאות אכילה כדי לשבר הרוח חיים של העפום שלא יוכלו להתגבר על ישראל.

באכילה הוא עיקר הברור של הדי יסודות בפועל

עוד ביאר בזה בחלכות פסח (הלכה ג אות ו-ח) וז"ל: 'כי כל הדברים שבפועלם כלולים מארבעה יסודות שהם, אש, מים, רוח, עפר. ואף על פי שאין נראה בכל דבר ודבר כל הארבעה יסודות, עם כל זה כל דבר שבפועלם כלול מכלם בידוע. וגם האדם כלול מארבעה יסודות, ועל כן היותו על ידי המאכל שהוא כלול מהארבעה יסודות, כי עקר הרוח חיים נמשך להאדם על ידי אכילתו בנראה בחוש, שעל ידי האכילה הוא היות האדם, כי אז יש לו כח להמשיך הרוח חיים, אבל אם לא יאכל, ימות ולא יוכל לקבל הרוח חיים. נמצא שעקר הרוח חיים הוא על ידי האכילה, אבל באמת לא על הלחם לבדו והיה האדם כי על כל מוצא פי ה' והיה האדם, כי באמת אין עקר החיות על ידי האכילה לבד כי אם על ידי מוצא פי ה', הינו בחינת הרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת מוצא פי ה' שמשם תוצאות הרוח חיים ועל ידי זה דיקא יהיה האדם, הינו על ידי הרוח חיים שהמשיך השם יתברך לתוך דבר המאכל ונתן בו כח להחיות את האדם, על ידי זה לבד והיה האדם.

עיקר האכילה צריך להיות על פי התורה כדי לקבל הרוח חיים

ועל כן עקר החיות על ידי התורה שמשם תוצאות הרוח חיים וצריכין לאכל על פי התורה בבחינת ותורתך בתוך מעי, כי אין כח להדבר המאכל שכלול מארבעה יסודות להחיות את האדם כי אם על ידי התורה שמשם תוצאות הרוח חיים, כי על ידי התורה מבררין כל הארבעה יסודות ומפרישין הרע מהטוב, ואז זוכין לקבל הרוח חיים מהתורה, שזה עקר החיות, בחינת על כל מוצא פי ה' והיה האדם כנ"ל. וזה בחינת הברכה שצריכין לברך על כל דבר שבפועלם קדם שאוכלין אותו, כי הברכה זהו בחינת מוצא פי ה', בחינת הרוח חיים דקדשה, שהוא רוח ממלא, שעל ידי זה עקר החיות, כי כל הארבעה יסודות אין להם חיות כי אם על ידי הרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת יסוד החישי, בחינת יסוד החישי הפשוט, שהוא בחינת צדיק יסוד עולם שהוא מחיה כל הארבעה יסודות, שזהו בחינת ונהר יוצא מעדן וכנ"ל (פמבאר זה במקום אחר בגברי רבנו זכרוננו לברכה, עין שם) כי יסוד הרוח שבארבעה יסודות הוא המקשר לכל הארבעה יסודות ואין לו כח לקשר כל הארבעה יסודות ולהחיותם כי אם על ידי שמקבל מבחינת צדיק יסוד עולם, מבחינת הרוח חיים שנמשך מהצדיק הדור שדבוק בהתורה תמיד.

נמצא, שאי אפשר לאכל בקדשה להמשיך הרוח חיים דקדשה על ידי אכילתו כי אם על ידי התורה כנ"ל, ומו שפגם באכילתו, הם ושלום, ואוכל

שלא על פי התורה, הם ושלום, זהו בחינת אכילת עין הדעת טוב ורע, שנאמר "כי ביום אכלך מפגם מות תמות". כי על ידי אכילה כזו אין נמשך הרוח חיים, כי עקר הרוח חיים הוא על ידי התורה, שעל ידי זה מבררין ההלכה ומבררין הטוב מן הרע, שזהו בחינת ברור עין הדעת טוב ורע, שעל ידי זה דיקא מבררין הארבעה יסודות וממשיכין הרוח חיים דקדשה כנ"ל.

בלחם כלולים כל הדי יסודות בפועל ממש

ועקר אכילת אדם הוא הלחם, שהוא עקר חיות האדם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין ברכת המזון וכו', ובנראה בחוש, כי בלחם שם כלולין כל הארבעה יסודות בפעל ממש, כי תקמה בעצמו זה בחינת יסוד העפר שהוא גשמיית תקמה, כי הכל היה מן העפר, וגולין תקמה במים, זהו בחינת יסוד המים, ואחר כך מניחין אותו להקמיין, הינו שתעלה בנפיקה שתשלט בה יסוד הרוח, שעל ידי זה עולה בנפיקה ואחר כך אופין אותה באש, וזהו יסוד האש. נמצא, שבלחם חמין כלולים כל הארבעה יסודות בפעל ממש.

ועל כן בפסח אסור לאכל חמין והוא אסור במשהו, כי עקר החלוק שבין חמין למצה הוא בבחינת יסוד הרוח שבלחם חמין שולט יסוד הרוח בפעל ממש שמוניחין אותה שתעלה בנפיקה, שזהו בחינת יסוד הרוח, ומצה היא להפך, שמוניחין להאפותה קדם שישלט בה יסוד הרוח בפעל, כדי שלא תעלה בנפיקה, כי יסוד הרוח ששולט בלחם חמין, שעל ידי זה עולה בנפיקה, זה בחינת רוח סערה שגדול בשעתו, בחינת כל צורריו ופיה בהם. כי יסוד הרוח של זה העולם הנשמי, שהוא בחינת אוריא דהאי עקמא, שם הוא שליטת הרוח סערה שמתגבר בזה העולם, ואי אפשר להכניע ולברר בחינת יסוד הרוח, שהוא בחינת אוריא דהאי עקמא מאחיות הרוח סערה שנאחו בו כי אם על ידי התורה אשר משם תוצאות הרוח חיים אשר על ידי מבררין כל הארבעה יסודות, ועקר הוא לברר בחינת יסוד הרוח שמקשר כל הארבעה יסודות, לברר מבחינת רוח סערה שיהיה בבחינת רוח חיים דקדשה. ועל כן בפסח אסור לאכל חמין ואסורו חמור מאד, כי אי אפשר לנו לאכל כלל לחם כזה שהוא לחם חמין, שעולה בנפיקה שנאחו בו בחינת הרוח סערה שגדול בשעתו, בחינת כל צורריו ופיה בהם, כי בפסח הוא עדן קדם קבלת התורה שאז אי אפשר לברר ולהכניע את הרוח סערה בפעל ממש, כי עקר הגאולה הוא על ידי בחינת תפלה, שהוא בחינת בריאה בכת ששם כל הארבעה יסודות בכת, וזהו בחינת מצה ששם אין מניחין להתאחו בחינת אוריא דהאי עקמא בפעל, כי אין מניחין אותה להקמיין שתעלה בנפיקה, כי אנו נזהרין שלא יתאחו הרוח סערה כלל בלחם שאנו אוכלין עכשיו בפסח מתמת שהוא עדן קדם קבלת התורה וכנ"ל, רק אוכלין מצה שהוא מאכל גבה מאד, בחינת עדן עין לא ראתה, שזהו בחינת מצה, בחינת ענג שבת, בחינת למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה. ענג שבת זה בחינת עדן, נהר, גן, וזהו בחינת מצה שהוא גבה מאד, בחינת עדן, בחינת תפלה, בחינת בריאה בכת, שעל ידי זה עקר יציאת מצרים כנ"ל.

והסרונם על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי

וכן כשאוכל שאר מאכלים שברכתם בורא נפשות יוכל לכוון על עניין הרוח חיים דקדושה שמשלים החסרון וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, פסח הלכה ג אות ג): 'וזה בחינת בורא נפשות רבות וחסרונם על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, כי עקר שלמות חסרונם של כל הנפשות הוא על ידי הרוח חיים בחינת על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, דהינו על ידי מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, שהוא הרוח חיים, על ידי זה נשלם חסרונם של כל הנפשות, כי עקר שלמות החסרון, דהינו כל ההשפעות והברכות, בחינת ומלא ה' כל משאלותיה, הוא על ידי הרוח חיים כנ"ל.'

אמר רבינו הקדוש:

רציתי שהענין שלי יתפשט בלבוש האנשים המתמידים
בעבודתם כאנשי ליטא!!
(שיח שרדי קודש ח"ב, סימן ע"ד)

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!!
זה לא סלון - זה דרך חיים!!

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

ס מאמר יא ס

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך

סוגיית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות ו) \ \ \ 'לעשות מהתורות תפילות'

הזכרנו במאמרים הקודמים שיש השפעה הדדית בין התורה לתפילה, ובמאמר הקודם הורחב בעניין השפעת התפילה על התורה, שהתפילה מביאה לכך שהלימוד יהיה מתוך אמונה ויראת ה', וממילא תורתו תהיה במדרגה הראויה ויזכה לקדושת התורה באמת.

במאמר זה יבואר שהתורה יש לה השפעה על התפילה, וזה הן לעניין קבלת התפילות, וכמבואר בליקו"מ (תורה א) שעל ידי התורה תפילותיו מתקבלות משום שיש להם חן, והן לענין עצם צורת התפילה, שמי שזוכה לעסוק בתורה, כל המושגים שלו נעשים נעלים יותר, ויודע שהחיים האמיתיים הם בלימוד וקיום התורה, וממילא עיקר תפילותיו הם לזכות לקיים את התורה ולעבוד את ה' באמת, ואינו עושה עיקר מהעולם הזה, וכמו שמאריך בכל זה בליקוטי הלכות (ראש חודש ה), וכידוע מהרבה מאמרים ועובדות ממוהר"ן וכן מתלמידיו בכל הדורות, כמה הקפידו לעשות מהעיקר עיקר ומהטפל טפל, שהעולם הבא יהיה עיקר והעולם הזה טפל, ולא להיפך ה"ו.

והדרך לזכות לענין זה, שהתורה שאדם לומד לא תישאר בשכל בלבד, אלא באמת תגביה את המושגים והרצונות של האדם ותביא אותו לקיימם בפועל, היא על ידי שמתפאלים על אותו עניין הרבה, משום שאין קיום בלי רצון, ואין רצון בלי תפילה. וזהו הענין הנשגב של 'לעשות מהתורה תפילה', שכתב עליו בליקו"מ (תניינא כה):

'גם טוב לעשות מהתורה תפילה, דהיינו כשלומד או שומע איזה מאמר תורה וכו', אזי יעשה מזה תפילה, דהיינו לבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שנאמר שם באותו המאמר, מתי יזכה גם הוא לבוא לכל זה, וכמה הוא רחוק מזה, ויבקש מאתו יתברך שיוצא לבוא לכל הנאמר שם באותו המאמר.

והמשכיל וההפ"ץ באמת, יוליכו ה' בדרך אמת, ויבין בעצמו דבר מתוך דבר איך להתנהג בזה, באופן שיהיו דבריו דברי חן ומענות נכונות, לרצותו יתברך שיקרבו לעבודתו באמת. וענין השיחה זו עולה למקום גבוה מאד, ובפרט כשעושה מתורה תפילה, מזה נעשה שעשועים גדולים מאד למעלה.

וראה ליקוטי הלכות (שם) שהאריך בדברים נפלאים לבאר את עמקות הדרך הזו של לעשות מתורות תפילות, ואין כאן המקום להביא את כל דבריו, ורק נביא נקודה אחת מתוך כלל העניין, שמבאר שם שהתורה היא בחינת דעת, והתפילה היא בחינת אמונה, ועל ידי שאדם מכניס את התורה שלומד לתוך תפילה, מחבר את הדעת עם האמונה, ודווקא על ידי זה זוכה לקבל את הדעת כראוי, עם לבושים וצמצומים נכונים, וז"ל שם (אות לו):

'כי על ידי תפילה יכולין לקבל האורות הגדולים והנוראים בתוך לבושים וצמצומים נפלאים, כי עיקר הלבושין נעשין ונגמריין על ידי תפילה, שהוא בחינת הכלי והלבוש, לקבל על ידי זה כל האורות וכו', כי תפילה היא בחינת אמונה כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות, ועל ידי אמונה יכולין לקבל כל האורות, כי באמונה כולם יכולים להתלבש, כי בהדעת יש גבול כל אחד לפי דעתו שאסור לו לצאת חוץ מהגבול של דעתו, בחינת כמופלא ממך אל תדרוש, ואי אפשר לגלות לו מה שהוא למעלה מגבול דעתו שלא יתקלקל דעתו לגמרי, כי ריבוי השמץ גורם כיבוי הנר כידוע, אבל אמונה היא כלי שעל ידה יכולין לקבל כל האורות הגבוהים וכל הסתרי תורה בדרך אמונה אף על פי שהוא למעלה מדעתו. וכן מובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שעל

ידי תפילה זוכין לקבל סתרי תורה, וכמו שמבואר בהתורה 'הותם בתוך הותם' (ליקוטי מוהר"ן סימן כב) שתפילה הוא בחינת נשמע, בחינת נסתר, בחינת תורת ה'. ומובן שם שכל אחד צריך להתפלל הרבה לה' יתברך שיוזכה להשיג ולהבין התורה הנסתרת ממנו, ועל ידי זה זוכה אחר כך להשיגה שיחיה נעשית תורתו וכו', עיין שם. וזהו בעצמו בחינת מה שעושים מהתורה תפילה וכו'.

'כי בוודאי התורה והמצות שאדם זוכה כבר אליהם להשיגם ולקיימם בשלמות כראוי, ודאי אינו צריך להתפלל על זה, מאחר שכבר זכה לזה, אך עיקר מה שצריך לעשות מהתורה תפילה הוא להתפלל לה' יתברך על התורה והמצוות שעדיין לא זכה להשיגם ולקיימם, שיוזכה להשיגם ולקיימם כראוי, שזה בחינת סתרי תורה אצלו לפי בחינתו ומדרגתו, ואפילו איש פשוט לגמרי שרחוק עדיין מקיום המצוות כפשוטן, וצריך להתפלל על זה ולעשות מהתורה תפילה, גם זה נקרא אצלו סתרי תורה מאחר שרחוק עדיין מקיימם נקרא נסתר אצלו, כי עיקר התורה הוא הקיום, כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. למשל, מי שלומד תורה שמדברת ממצות צדקה, והוא רחוק מצדקה, ומתפלל לה' יתברך שיוזכה ליתן צדקה, כל זמן שאינו זוכה עדיין לפעול בקשתו לקיים מצות צדקה, אזי נקראת מצות צדקה אצלו בחינת נסתר, בחינת תורת ה', כי אין התורה נקראת תורתו כי אם כשזוכה לקיימה, שזה עיקר לימוד התורה בשלמות, ללמוד על מנת לקיים, וגם באמת מחמת שאינו מקיים המצוה, אין לו בה שום השגה כלל, והוא בחינת נסתר ממנו. ואחר כך כשזוכה לקיימה על ידי התפילה שהתפלל על זה, זה בחינת שעשה מהתורה תפילה, היינו מבחינת סתרי תורה לפי בחינתו מחמת שלא זכה לקיימה, עשה מזה תפילה, כי סתרי תורה הם באמת בחינת תפילה כנ"ל, ועל ידי זה זוכה אחר כך שנעשה מזה תורתו כנ"ל. וכן אפילו אחר כך כשזוכה לקיים מצות צדקה, אבל אינו מקיים אותה עדין בתכלית השלמות כראוי, אזי זאת הבחינה הרחוקה ממנו עדיין הוא בחינת נסתר אצלו, וצריך לעשות מתורה זאת תפילה, כי הוא בחינת תורת ה' אצלו, שהוא בחינת תפילה, על כן צריך לעשות מזה תפילה שיתפלל הרבה לה' יתברך שיוזכה לקיימה בשלמות, עד שיוזכה לזה לקיימה בשלמות ואז נעשה מהתפילה מבחינת תורת ה', בחינת נסתר, נעשה מזה תורתו. נמצא שמה שמבואר שם [שצריך] לעשות מהתפילה תורה ומה שמבואר כאן [שצריך] לעשות מהתורה תפילה, הכל אחד וכנ"ל. על כל פנים יוצא משם שהנסתר, שהיא בחינת תורת ה' אצלו, בחינת אור אין סוף, הוא בחינת תפילה, שהוא בחינת ביטול ודבקות לאין סוף, עיין שם. על כן צריך להתפלל הרבה עד שיוזכה להשיגו על ידי התפילה וכו'. נמצא שעל ידי התפילה יכולין לקבל ולהשיג כל האורות הגבוהים גבוה מעל גבוה'.

למדנו מדבריו שהדרך להכניס את התורה שלומד לתוך כלים, ולזכות לקיים אותה בפועל, היא דווקא על ידי שמתפלל על אותם דברים שיוזכה לקיימם, כי כאשר למד את הדברים בתורה, הם עדיין רק בבחינת דעת אצלו, ואין זה נחשב שהם מושגים אליו כראוי, כי הדעת היא אור גבוה בערך האדם, והיא עדיין בבחינת 'סתרי תורה' לגבוי, ורק על ידי שמכניס את הדעת הזו לתוך אמונה היא נעשית מושגת אצלו, וזה נעשה על ידי שמתפלל על אותו ענין ועושה מהתורה תפילה, היינו שמכניס את הדעת לתוך אמונה, ועל ידי זה הדברים מתקרבים אליו יותר, והם נעשים מושגים אליו, עד שעל ידי זה הוא רוצה באמת לקיימם, ורק זה מביא לקיום בפועל ממש.

מה בין ליטאים לחסידים?

ביום יז בשבט יחול יום השנה החמשית להסתלקותו הקדושה של הצדיק מיבנאל

לפניכם קטע ממכתבו המסביר את שורש המחלוקת הקדושה (שחיתתה) בין הליטאים והחסידים

אי אפשר להגיד שאלו מועים, שניהם אמת.

רבנו פעם אמר דבר מאוד נפלא, הליטאים אצלם העיקר תורה, והחסידים אצלם העיקר תפילה, אני ממוזג בין שניהם תורה ותפילה. אני רוצה שיהיו שניהם, שתהיה התורה כמו שהליטאים לומדים, והתפילה כמו חסידים, אז אסור אף פעם לדבר מזה על זה, כל דרך שהולכים רק שיהיה בזה דרך אמתית...

דרך המוסר זה הסוד "סוד מרע", עובדים הרבה לעזוב את הרע, ודרך החסידות לעשות את הטוב.

רבנו אמר שהעיקר זו דרך החסידות, כי אם עושים רק טוב הרע נשכח לגמרי, אם עוסקים כל היום עם רע ועם רע, נשארים עם הרע.

אם מעכשיו כל היום אנחנו נעסוק להוציא מאתנו הרע, אין על זה סוף, יש לנו כל כך הרבה רע, מתי ניפטר מזה. אז מה העצה לעשות רק טוב. בואו ונעזוב את הרע ונעשה טוב.

(אשר בנחל, כרך קסו, מכתב ו' קכב, כסלו שנת תשס"ח)

אומר לכם פשוט, ואת זה תכניסו טוב טוב בראש. יש שתי מדרגות בזה העולם. דוד המלך אומר: "סוד מרע ועשה טוב". יש שתי דרכים בעם ישראל – דרך המוסר, ודרך החסידות. שתיהן קדושות.

ליטאים הולכים בדרך המוסר, והחסידים הולכים בדרך החסידות. את זה אני רוצה ללמד אתכם, שאף פעם אסור לדבר מזה על זה ומזה על זה.

ליטאים לומדים תורה בהתמדה גדולה מאוד. אני למדתי שנה א' וב' בישיבה ליטאית, ואחר כך עוד חמש שנים גם כן בישיבה ליטאית. רק חמש שנים באמצע למדתי בישיבה חסידית, אבל אחר כך חמש שנים. זאת אומרת, שלוש שנים לפני ההתונה ושנתיים כולל של ליטאים, כך הכול חמש שנים.

אני יכול להגיד לכם התורה, איך שהם לומדים, זה לא יאומן כי יסופר, בהתמדה יוצאת מן הכלל. החסידים מתפללים בחיות, שמחים ועליונים, מקיימים את המצוות בשמחה, במסירות נפש, דואגים על החינוך של הילדים שילכו בלבוש חסידי וכו',

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה

בקר 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב- 7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב- 8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

י"ד שבט – הילולת בעל 'מתוק מדבש'

רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'! משלוח חינם עד הבית! כמו-כן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

שו"ת
ברסלב

שאלות ותשובות
בחסידות ברסלב

שאלה מאת משה:

שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א [זצ"ל]. אני בהור הלומד בישיבה ליטאית. האם גם אני יכול להשתייך לחסידות ברסלב על אף שהשיטה הליטאית נוגדת את החסידות? תודה רבה ומתכה לתשובה.

השאלה הופנתה דרך מערכת 'ברסלב סיטי' ללשכת כ"ק מוהרא"ש שליט"א [זצ"ל], הצדיק מיבנאל, אשר השיב במכתב נפלא.

תשובה:

והנה אמר רביז"ל (הוי מוהר"ן סימן שנ"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על פסוק (יהוקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר", אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חבירו, לב בסר אותיות ברסלב, היינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים מפני שיש לנו לב האבן, שאחד לא מכין את השני, ולא מעוניין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסירותי מכס את לב האבן ונתתי לכם לב בשר", שזה יהיה הגאולה שאדם יהיה לו לב של בשר, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד.) אהבה דוחקת את הבשר, הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזור להשני.

וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבוד על מידותיו לעקור ממנו את הלב האבן שזה מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דייקא יזכה ללב בשר, לאהוב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזור, שזה כל חסידות ברסלב, וזה לא שייך לזרם אחד וכו', זה מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כולו, ולכן לא בחינם שלאחרונה מתפרסם הלימוד העמוק של רביז"ל בכל העולם כולו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רביז"ל, מכל ההוגים ומכל החסידויות ומכל השיטות וכו', אלא אפילו אומות העולם מתעניינים בהלימוד העמוק של רביז"ל, איך שמחוק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחוק את כולם, ומדריך את כולם בדרך הנכונה, אשרי מי שיתמיד בספרי רביז"ל, ואז יתחפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע הס"מ שענינו רק לעשות רע להזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב להזולת וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפילות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שיהיה לך הצלחה מרובה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליל.

המאחל לך חודש מבורך

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219
Tel. (718) 436-3062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ד"ר יחזקאל הקדוש
יחזקאל ברסלב
ד"ר חנוך אריה טוהרין בסטובניץ
בגין וסובל

בעזרי יום ה' לסדר קרה ב' דראש חודש תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל משה נ"י לנכון קבלתי את מכתבך.

רביז"ל אמר אני לקחתי את הטוב מהחסידים שאצלם העיקר הוא תפלה, ואת הטוב מהמתנגדים, שאצלם העיקר הוא תורה, והיברתי את זה יחד. נמצא שחסידות ברסלב שייך לכולם, כי רביז"ל מנלה את אמיתת מציאותו יתברך בגילוי רב ונורא מאד, ופותח את הפה של כל אחד לדבר אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו, שזה ענין של תפלה והתבודדות שכל בר ישראל ירגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, וכן הכנים תשוקה עצומה ללמוד ולהתמיד בתורה הקדושה, ולהיות בכל חלקי התורה, מקרא משנה גמרא מדרש הלכה ואגדה וכו' וכו', ולימוד אותנו סדר דרך הלימוד נפלא מאד, איך שכל אחד יכול ללמוד ולעבור ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה (עיין שיחות הר"ן סימן ע"ו).

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות'

בקופת 'עלמא דאורייתא' - עלון 'המקורבים'

או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

המתקן הרביעי

בס"ד גליון עא' פרשת יתרו ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

המוני חסידי ברסלב בכל רחבי תבל יחגגו

את שמחת סיום הספח"ק ליקוטי מוהר"ן - מחזור כ"ד, והתחלת מחזור כ"ה הנלמד במסגרת 'העמוד היומני' \\\ מאת: ברסלב גלובל

המוני אנשי שלומינו חסידי ברסלב די בכל אתר ואתר יחגגו ביום ערש"ק פרשת יתרו - קבלת התורה י"ט שבט הכעל"ט את שמחת סיום הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' הנלמד במסגרת העמוד היומני בפעם העשרים וארבע, ולמחרתו ביום שב"ק כ' שבט יתחילו ללמוד המחזור העשרים וחמשה. לימוד זה שנקבע בהמלצתם של גדולי והשובי אנ"ש הפך להיות הבריה התיכון בלימודים ובשיעורים הקבועים שבין אנ"ש, ורכים ומוכים הם אשר לומדים את הספר ליקוטי מוהר"ן לפי סדר זה.

אלפים רבים אשר אמונים על ציוויו של הצדיק, אשר הורה ללמוד את ספריו הק', שבהם תלויה הגאולה "הספר שלי אתחלתא דגאולה", ואף הורה לעשות בהם סדרים בבקיאיות ובעיון, עומדים נרגשים לקראת סיום נוסף, כאות לפעמי משיח. וממשיכים את האור לתוך הלב פנימה, לתת לשיעור הקבוע להחלל לתוך ליבם ולהצית את החיות כל יום מחדש.

ידוע כי רביה"ק התבטא פעם ואמר על נחיצות לימוד ספרו הק': "מאחר ש'צא בעולם, אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל-פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאד להשם יתברך". ואכן לימוד ספר קדוש זה מקובל בין אנ"ש חסידי ברסלב בלימוד יסודי ועיקרי.

סדר לימוד העמוד היומני בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן נקבע לפני למעלה משני עשורים בשנת תשנ"ח על ידי גדולי ומנהיגי חסידי ברסלב הרה"ח ר' מיכל דורפמן זצ"ל והרה"ח ר' משה בורשטיין זצ"ל ולהבדל לחיים ארוכים הגה"צ ר' יעקב מאיר שכטער שליט"א הגה"צ ר' משה קרמר שליט"א והגה"צ ר' נתן ליברמנש שליט"א, ונתקבל כתקנת יסוד לכלל חסידי ברסלב בכל רחבי תבל ההוגים מידי יום ביומו בספר הקדוש.

הסיום הראשון התקיים ברוב פאר והדר ובשמחה מרובה ובכלליות כלל אנ"ש מכל ארץ הקודש כבית מדרשנו הגדול במאה שערים בירושלים באסרו חג הפסח דשנת תשנ"ט. ומאז הפך לימוד סדר "עמוד היומני" זה להיות בריח התיכון בלימודים ובשיעורים הקבועים שבין אנ"ש, כאשר רבים ומוכים הוגים ולומדים מידי יום ביומו בספר הק' ליקוטי מוהר"ן לפי סדר זה. ונתקבל כתקנת יסוד לכלל חסידי ברסלב בכל רחבי תבל, מאות שיעורים יומיים מתקיימים בכתי המודרש הנקראים ע"ש הצדיק ומרכזי ההיגוך של חסידי ברסלב בארץ ובתפוצות, וסדר הלימוד מתפרסם מדי חודש בתפוצות אנ"ש בעלונים ולוחות השנה וכן ב'ברסלב גלובל' בקובץ 'לוח השיעורים'.

לרגל היום הגדול, יתקבצו אנ"ש לחגוג את סעודת סיום שיעורנו איש על מחנהו, ודיבורי התחזקות והתחדשות מהמעיון הנובע - תורתו של מחבר הספר - רביז"ל.

מן המותר לציין כי אף מי שלא זכה ללמוד את הספר מתחילתו ועד סופו ואינו מן המסיימים - אף הוא ראוי לו לשמוח בשמחת חבריו, ובפרט שהשמחה רבה לכל הנקרא על שם הצדיק בשמחת תורתו של רביה"ק, מה גם שראוי לעשות כזאת וכנהנה על שמחת המתחילים אשר יחגרו מתניהם להתחיל ולגמור הספר מחדש בהתחדשות ובדיבוק חברים.

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם הסיום הכ"ד על הספח"ק ליקוטי מוהר"ן; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ח; במדור שער ברסלב נמשיך עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו?' והשבוע נמשיך בעניין לימוד התורה במשנת ברסלב - דרכו של מוהר"ן - ההכרח בלימוד תורה בקביעות; נתחדש עם מדור על הפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

בברכת חורף בריא נרוש עליה והצלחה, העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון

באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו

'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי

'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות':

0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים'

בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת יתרו ולשבוע פרשת משפטים

יום	חדש שבט	הדף היומני מסכת ברכות	משנה ברורה עמוד היומני 'דרך שו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א מתחילים!	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומני בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	כ	מג	חזרה	א.	נה	קמג:
א	כא	מד	תנד, ד-ו	א:	נו	קמד:
ב	כב	מה	תנו	ב.	נו	קמז:
ג	כג	מו	תנד, א	ב:	נח	קמה:
ד	כד	מז	תנד, א	ג.	נט	קמח:
ה	כה	מח	תנד, ב	ג:	ס	קמו:
ו	כו	מט	חזרה	ד.	סא	קמו:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

~ הגישה לקבלת התורה ~

ומחמת שפרשה זו נכתבה באופן של 'אהבה מקלקלת את השורה', קשה לחלק בין ביאור הפשט לביאור הפנימיות, ועל כן בעז"ה נבאר העניין באופן כללי, בדרך שיכלול בתוכו את הפשט והפנימיות האחד

ביאור העניין

כשבאים לקבל את התורה, צריך לדעת מהי התורה.

והנה התורה יש בה סתירה מיניה וביה. מצד אחד התורה היא רוחנית וגבוהה מאד, שהרי כולה שמותיו של הקב"ה, והיא קדמה הרבה דורות לבריאת העולם. ומצד שני התורה מדברת בלשון בני אדם, ועוסקת בעניינים של העולם הזה, וכל המצוות אינם שייכים אלא במציאות הגשמית של העולם.

והסתירה הזאת היא לכאורה הויכוח שהיה בין משה רבינו לבין המלאכים. המלאכים טענו שהתורה ראויה להינתן להם, ומשה רבינו טען כנגדם 'כלום למצרים ירדתם', 'כלום יצר הרע יש ביניכם', 'כלום אב ואם יש לכם'. ולכאורה היא טענה פשוטה מאד, ואיך עלה על דעת המלאכים לקבל את התורה שכל כולה מדברת מהעולם הזה ואינה שייכת להם כלל, ומפני מה חשש משה לענות להם עד שהוכרח לאחוז בכסא הכבוד ולענות להם תשובה פשוטה זו.

אך האמת היא שהתורה היא השם יתברך בעצמו כביכול, כי 'קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא'. והיא אור עליון מאוד בהיר הוא בשחקים. אלא שהאור הזה יורד ומצטמצם לתוך ארבעה מיני כלים שהם 'מנת"א' – מ'עמים, נ'קודות, ת'צין, א'זתיות. ה'טעמים' הם צמצום דק וזך מאד שאין לו עדיין אפילו 'הגיה' אלא רק ניגון רוחני גבוה, והוא כנגד עולם האצילות. ה'נקודות' יש להם כבר 'הגיה' אבל אין להם מראה, וזה כנגד עולם הבריאה. ה'תצין' יש להם כבר תמונה ומראה אבל אין בהם עדיין דיבור, והם כנגד עולם היצירה, וה'אזתיות' הם הכלי הנמוך ביותר שיש להם תמונה ויש בהם דיבור.

ומענת המלאכים הייתה שדבר קדוש כזה אינו מן הראוי שירד למטה לעולם מגושם כזה, כי שם הוא עלול להתגשם, ויכולים הם ושלום לקלקלו ולעוותו ולהפוך אותו לגמרי. אלא ראוי שלא יצמצם לאותיות שהם עולם העשייה, אלא יישאר רק טעמים נקודות ותצין ותו לא. ובאמת הם צדקו לכאורה בטענתם, כי התורה כשהיא בעולם הזה היא נמצאת בסכנה גדולה, כפי שרואים במציאות שהגויים לומדים תנ"ך ומתפכים אותו לאמונתם, והרבה כופרים לומדים 'תלמוד' ומשתמשים בו לשיגעונותיהם, ואם כן, מסוכן מאד להביא התורה לעולם הזה.

והתשובה שענה להם משה היה, שכל הצמצום ככלל שיש לתורה, שהצמצמה מאור בהיר וזך לתוך 'כלים' של מנת"א – יש לזה מטרה ותכלית, שהוא בעצם המטרה והתכלית של בריאת העולם, והוא – לגלות טובו ורחמנותו של השם יתברך בעולם. והגילוי הזה אינו יכול להיות אלא במקום שיש בו הסתרה והעלמה, ויש בהירה בין טוב לרע. ובשביל זה צמצם השם יתברך אורו בתוך התורה – כדי שיהיה כלי ואופן כיצד לגלות את הטוב מתוך הרע. אך אם התורה תישאר למעלה במקום שאין בהירה – מה תכלית יש לה.

ובתחילה חשש להשיב להם תשובה, כי טענה גדולה הייתה להם, אך על ידי שאחז בכסא הכבוד קיבל כח לענות להם, כי באמת נשמות ישראל באים מכסא הכבוד, שהוא עולם הבריאה וגבוה יותר מעולם המלאכים [–עולם היצירה], אלא שירדנו לעולם העשייה [מתחת המלאכים] כדי לברר הטוב מהרע, האמת מהשקר, הגילוי מההסתרה, ומכאן זה לתקן את העולם ולהעלותו בחזרה לכסא הכבוד. ובסופו של דבר, בגמר הבירור והתיקון נחזור להיות גבוהים יותר מהמלאכים, והם ישמשו אותנו. וככה זה אמר להם האמת שהתורה אינה

פרשת יתרו היא הפרשה החמישית בסדר שמות, והיא הפרשה של קבלת התורה. פרשה זו אינה עוד 'עוד' פרשה, אלא הפרשה העיקרית והמרכזית בכל התורה. מפרשת בראשית – ממתין העולם ומצפה אל הפרשה הזאת, וכל העולמות נמצאים בציפיה דרוכה לאותו יום גדול ונשגב שבו ניתנה תורה לישראל.

ואכן, סדר קבלת התורה מתואר בכתוב באופן מרגש ומרומם מאד, כמבואר בדברי המפרשים הראשונים והאחרונים, ובפרט בדברי האור ההיים הקדוש שיוצא מגדרו, ונפשו יצאה בדברו, בהשתפכות הנפש נפלאה של אהבה התלהבות והשתוקקות, כמי שמוצא את שאהבה נפשו, וראוי מאד לראות לשונותיו הקדושים בפנים.

* * *

אמנם קודם הסדר הזה, יש מעשה נוסף שמשמש כהקדמה לקבלת התורה, ועל שמו נקראת הפרשה הזאת, והוא המעשה של יתרו.

ובאמת הוא פלא והפלא, מה עניין שמיטה להר סיני, וכל שכן מה עניין יתרו להר סיני. שהרי אפילו מצד סדר הדברים אין זה ברור אם בא קודם קבלת התורה או לאחריו ונעל כל פנים, החלק של 'זאתה תחזה' היה בוודאי אחר קבלת התורה, אבל אפילו אם מצד סדר הדברים כאן הוא מקומו – מפני מה נכתב בפרשה הזאת, הרי היו הרבה פרשיות בין קריעת ים סוף לקבלת התורה, וכולם מוזכרים בזה אחר זה בפרשת בשלה, ומן הראוי היה לכתוב גם מעשה זה שם, והפרשה הזאת תתחיל מיד בקבלת התורה, שהיא העיקר.

ומובן מזה שיש עיקר גדול והשיבות גדולה בהבאת מעשה זה של יתרו דווקא קודם קבלת התורה, ודווקא באותה פרשה, וגם לקרוא הפרשה על שמו. וגם אחר קבלת התורה – הפרשה הראשונה היא פרשת משפטים, שעוסק בכל מיני מצבים רחוקים של גנב וגזל, מזיק ורוצח, שלכאורה אינו שייך כלל למעמד הנשגב של קבלת התורה, ודווקא זאת היא הפרשה שבאה מיד אחר קבלת התורה ונלמעה, היא 'באמצע' קבלת התורה, כי בסוף פרשת משפטים ממשיך הכתוב לספר מקבלת התורה, ודבר זה אומר דרשני.

התמיהות בפרשה

א. 'וישמעו יתרו את כל אשר עשה אלוקים', לכאורה החידוש אינו במה 'וישמעו' – שהרי כל העולם שמעו, אלא בכך ש'בא'.

ב. מדוע כיבד משה רבינו כל כך את יתרו? והרי הדרך היא לרחק את הגרים, ויתרו בעצמו כשבא הכין עצמו לכך שאולי לא יסכים לצאת עבורו, ולכן ביקש שייצא בשביל אשתו או בשביל בניו.

ג. מפני מה זכה יתרו, שעל ידו התגלה העצה של 'זאתה תחזה' [לחלק לשרי עשרות, המישים, מאות ואלפים], והרי היא עצה פשוטה שמשעה רבינו בעצמו היה יכול לחשוב על זה.

ד. מה היה צורך להזהיר כל כך על מצות 'הגבלה' שלא להתקרב להר, עד שהוצרך להזהיר על כך כמה ימים מקודם, ושוב בשעת מעשה.

ה. מדוע נשתחו כל כך מיציאת מצרים עד קבלת התורה. הרי המרחק בין מצרים לבין הר סיני הוא מהלך פחות מיום אחד, וכל יציאתם ממצרים היה בשביל קבלת התורה, ואם כן מדוע הם השתחו שבעה שבועות, ובנוסף, היו זקוקים להגבלה ופרישה וכל כך הרבה הכנות.

שייכת להם אלא לנו, כי כל תכליתה הוא עבור מקום בו יש יצר הרע, ועל ידי זה נזכה לעלות למעלה מהם.

* * *

וזה כל סדר ההכנה לקבלת התורה.

כי אמנם משה רבינו ניצח את המלאכים, אבל גם אנו עלולים למעות באותה מעות של המלאכים, וצריך להציל אותנו מכך. שהרי באופן טבעי - הגישה שלנו אל התורה, הוא כדבר מרומם וגבוה קדוש ונישא, ואם כן, כדי להתקרב אל התורה צריך להיות מלאך בלי שום שייכות לעולם. ומי ששייך לעולם אינו יכול לזכות לתורה, ומי שזוכה לתורה אסור שיהיה לו שייכות עם העולם. והרי האמת הוא להיפך - שאמנם התורה קדושה מאד, אבל כל תכליתה היא להיכנס 'לתוך' העולם, ולסייע בידנו לעבוד את השם יתברך בתוך העולם, לברר את הטוב מן הרע, ולגלות טובו ורחמנותו כאן בעולם העשייה הגשמי.

ובשביל זה היתה ההמתנה הגדולה של שבעה שבועות, בהם אנו סופרים ספירת העומר, ומגלים את שבע המדות הקדושות שמנהיגות את העולם, ולומדים כיצד לברר בתוכנו את המדות האלו מרע לטוב, כדי להכין בשביל מה צריך את התורה. וישבעה שבועות אלו הם כנגד שבעה ימים שאשה מטהרת עצמה לבעלה, שתכליתם הוא לייחד ביניהם - פעולה שכביכול מורידה אותו מקדושתו, אך אדרבה, הייחוד הזה הוא מהות הקדושה. וכך ההכנה לקבלת התורה, הוא כדי 'להביא' התורה לייחודה אלינו ודו"ק.

וקודם קבלת התורה הוצרך להזהירם מאד שלא להתקרב אל ההר, כי כשרואים את אור התורה - רוצים 'לעלות' כמה שיותר גבוה, ולהישאר שם. ולכן בתהילה חשבו ההרים הגבוהים שעליהם ראוי להינתן התורה. אך האמת היא שאם התורה שייכת 'למעלה' היא יכולה להישאר עוד יותר למעלה - אצל המלאכים, אלא תכליתה היא לירד למטה. ולכן ניתנה דווקא על הר נמוך, והוזהרנו מאד שלא 'לעלות' אל ההר, אלא להישאר למטה והתורה תרד אלינו.

* * *

ועיקר ההכנה לקבלת התורה היא פרשת יתרו.

יתרו היה אדם נמוך ומגושם מאד, בלשון נקיה. שהרי עבד כל העבודה זרה שבעולם, ומעם כל מיני מעם של רע שיש בעולם. והוא הסתירה הגמורה ביותר לאור התורה, שהיא אור נקי זך וקדוש. אך לאחר שעבד כל עבודות זרות החליט לבוא ולקבל את התורה, כי 'שמע' את כל אשר עשה ה', והבין שהשם יתברך רוצה שיגלו אותו דווקא מתוך העולם.

ובאמת מן הראוי היה להרחיקו, והוא בעצמו הכין עצמו לכך. אך משה רבינו יצא בדווקא לקראתו (כמבואר באור החיים, שעשה זאת באופן שיהיה ניכר שאינו יוצא לכבוד אשתו ובניו, אלא לכבודו של יתרו), וכבד אותו בכבוד מלכים, וסיפר לו כל הקורות אותם. ואז אמר יתרו 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים', ומובא בזהר 'כד אתי יתרו ואמר עתה ידעתי, כדון אתיקר ואתעלא שמוא דקב"ה עילא ותתא', כלומר שבאותו רגע נעשה קידוש ה' בכל העולמות שלא היה כמוהו מאז בריאת העולם.

ואת זה רצה משה לגלות לנו קודם קבלת התורה, שנדע מהותה של 'התורה', ולאזהר צורך צריכים 'לקבלה', ובשביל זה קרב את יתרו, וגילה איך דווקא על ידו נעשה קידוש ה' הגדול ביותר, לידע להודיע ולהיוודע שבשביל זה ניתנה התורה - לא רק בשביל משה, ולא רק בשביל הצדיקים הגדולים - אלא גם ובעיקר עבור 'יתרו', שהוא האדם המיותר ביותר בעולם, וכולו 'מותרות' וקליפות, ועד לשם יורדת התורה כדי לגלות את השם יתברך.

ודווקא יתרו היה יכול לגלות העצה - לעשות 'שרים' בכמה דרגות, כי הוא מען למשה שאם לא יעשה כן, עדיין נדמה כאילו התורה נמצאת במקום גבוה ובדרגה של משה, ומן הראוי לצמצם אותה בעוד כמה דרגות, כדי שייכנו שהיא שייכת לכל אחד ואחד ממש.

נמצא שעיקר ההכנה לקבלת התורה, הוא להכין שכמה שאנו רחוקים, וכמה שיש בנו יותר יצר הרע, ויותר מלחמה והתמודדות - יש לנו יותר זכות לקבל את התורה, כי בשביל זה היא ניתנה לנו. ולוואי ונזכה.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מנזרי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנזרי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנזרי על-דעת המערכת! לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב:	
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים ונכסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

כי בדבר אשר זדו עליהם

מבואר בתחילת הפרשה איך שבא יתרו ואמר "עתה ידעתי כה גדול ה' וכו' כי בדבר אשר זדו עליהם, ופירש רש"י בקדרה שבישלו בה נתבשלו, דהיינו במביעה כמים, ובדברי מוהרנ"ת מבואר שפנימיות העניין כי עיקר הכנעתם הוא ע"י שהצדיק יורד לתוך הצינור של הרשע ומכניעו שם דייקא, וז"ל מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ה): 'זוה שאמר יתרו, "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים כי בדבר אשר זדו עליהם", 'בדבר אשר זדו דייקא, הינו דייקא על ידי הדבר אשר זדו שהיה המדה רעה שהם מרשיעים ומזיזים בה שהיא הצנור שלהם, על ידי דייקא נשברו ונפלו על ידי שמשוה היה יכל לירד לתוך הצנור הרע שלהם שהיא המדה רעה שלהם לשברו ולבטלה, שעל ידי זה היה מפלתם כנ"ל'.

עצת יתרו

והנה הפרשה האריכה מאוד בעניין עצת יתרו שיעין למשה להעמיד תחתיו שרי אלפים ושרי מאות וחמישים, והתורה האריכה מאוד בזה [ועד שיתרו נקרא על שם כך שיתר פרשה בתורה], ומשמע שיש בזה משמעות מיוחדת, והוא חלק מההכנה לקבלת התורה [ובפרט אם יתרו בא אחר מתן תורה ואעפ"כ נכתב קודם מתן תורה שלפ"י בוודאי משמע שיש בזה משמעות מיוחדת], ואולי יש לבאר שיתרו הודש כאן הידוש יסודי בעניין הבירור שנעשה ע"י לימוד התורה וכמבואר במאמר שעיקר הבירור נעשה ע"י עמקה של הלכה, כי בפשטות עיקר הבירור נעשה ע"י שמכוונים לאמת, וכפי מה שזוכים לאמת האמיתית, כך זוכה לבירור אמיתי כנפשו, ויש לבאר שממעם זה אכן עם ישראל רצו ללמוד ולברר את ההלכות רק אצל משה רבינו שהוא זכה לשלימות אמיתת התורה, וממילא כך יוכלו לזכות יותר לבירור הנצרך.

אבל יתרו הידש בזה שאינו כן, כי אמנם עי"ז יזכו לשלימות האמת ביותר, אבל עיקר הנחת רוח להש"ת הוא דייקא ע"י 'עסק הבירור', וכפי שמודגש בלשון רבינו שצריך לזון בעמקה של הלכה, כי עיקר הבירור נעשה ע"י היגיעה לברר ההלכה ולכוון לאמיתתה של תורה, ועי"ז אף אם לא כוון לאמיתתה של תורה, אעפ"כ נעשה בזה תיקון גדול [וכפי המובן מדברי רבינו בליקו"מ

תניינא סי' קה שע"י שמחדש בתורה זוכה לתיקון גדול אע"פ שלא כוון לאמת כי עכ"פ עסק בבחי' דימוי מילתא למילתא שע"י זוכים לתיקון המדמה, וה"ה בבחי' בירור הטוב מהרע], וע"כ עיקר בירור ההלכה נכון שיהיה דייקא בחלוקה של שרי אלפים ושרי מאות ושרי חמישים, באופן שמה שיכולים לברר השרי חמישים, יעסקו הם בבירורו, ועי"ז יתרבה העסק בבירור ההלכה ויזכו לבירור הטוב מן הרע, ורק מה שאין יכולים השרי חמישים לברר יפנו אל השרי מאות, ועל דרך זה בשרי אלפים, עד שהדבר שקשה גם מהם יביאון אל משה, אבל מוכרה שכולם יעסקו בבירור ההלכה.

נבול תבול

וביתר עומק יובן בזה שבאמת גם כוחו של משה תלוי באתערותא דלתתא של הנלווים אליו שעוסקים ג"כ בבירור ע"י התורה והתפילה [וכפי שמובן מכללות המאמר, וכן מתבאר בביאור הליקוטים], וע"כ אדרבא כפי מה שיעסקו כולם בבירור ההלכה, כך יוכל גם משה רבינו עצמו להמשיך הרוח חיים ביתר שאת ויתר עז, משא"כ אם לא יעסקו באתערותא דלתתא הוה, לא יוכל גם משה רבינו להמשיך את הרוח חיים בשלימות, כי נצרך לזה אתערותא דלתתא, וזהו "נבול תבול גם אתה גם העם הזה אשר עמך", נבול תבול דייקא, שהוא בחי' חסרון הרוח חיים, משא"כ ע"י שיעסקו כולם בבירור ועי"ז יוכלו לקבל הרוח חיים ממש רבינו ביתר שאת ויתר עז, ועל פי זה נפלא מאוד האריכות בזה דייקא קודם קבלת התורה כי זהו יסוד גדול בקבלת התורה ובבירור ההלכה במשך כל הדורות, שעל כל אחד לעסוק בבירור כפי כוחו וכל אחד לפי דרגתו, ומה שהוא בבחי' קשה עליו צריך להביאו אל מי שמעליו, ועי"ז זוכים לתקן בחי' הד' יסודות ולהפריד הטוב מהרע.

שופר של מתן תורה

והנה מבואר במאמר שבמצרים היה בחי' 'מוקצר רוח' כי היו קודם קבלת התורה, ומבואר שעיקר הרוח חיים נמשך ע"י קבלת התורה, ואולי זה בחי' השופר שהיה בקבלת התורה, כי שופר הוא בחי' אריכות הנשימה, שמוכרה להאריך נשימתו בעת התקיעה, וע"כ בעת מתן תורה שאז נמשך בכל הבריאה בחי' רוח חיים דקדושה, היה באתגליא בחי' שופר שהוא בחי' אריכות הנשימה שהוא בחי' רוח חיים וכו"ל.

עניינא דיומא ||| פנינים על ימי השוכבי"ם לאור תורה זו

תיקון הברית בחי' תיקון הרוח חיים

הנה ימי שוכבי"ם הם ימים המסוגלים לתיקון הברית כמובא בכל הספרים, ונבאר מעט עניין תיקון הברית על פי העניינים המבוארים במאמר זה.

הנה עיקר שמירת הברית היא בחי' שמירת הרוח חיים דקדושה, כידוע שעיקר הרוח וההיות דקדושה תלוי בשמירת הברית [וכן מצינו שהפגם מתייחס לבחי' רוח, יעוי' זכחים קטו סוע"א].

תיקון ע"י עסק התורה ובירור ההלכה

[ב] והנה עיקר בירור הטוב מהרע הוא ע"י בירור ההלכה ולזה זוכים ע"י התפילה כמבואר בפנים, ובאמת מובא בכל הספרים שעיקר התיקון לפגם הברית הוא ע"י בחי' בירור ההלכה ובחי' הלינה בעומקה של הלכה.

וכן מובא בליקוטי מוהר"ן (תניינא סימן קה): 'טוב מאד בשזוכין להדש איזה דבר בתורה, כי הוא תקון גדול לתרהורים. כי כל התרהורים באים על ידי פח המדמה, ועל ידי שמהדשין איזה דבר בתורה, שזהו בחינת מדמה מלתא למלתא, על ידי זה מתקנין פגם התרהורים שבאינו על ידי המדמה, גם אנכי בעצמי שמעתי מפיו הקדוש בפה וכתב פגמים, שהיהיר מאד להדש בתורה,

ואמר שהוא תקון גדול מאד מאד על העקר. ואמר שאפלו דבור אחד לבד בשזוכין להדש, הוא גם כן טוב מאד, כי הוא תקון גדול מאד'.

ובליקוטי הלכות (פריה ורביה ואישות א, ט-י): 'כי על ידי הדושיין דאורייתא שמהדש על ידי שמהרהר והושב בדברי תורה, על ידי זה מתקן פגם המחשבה שחשב בהרהורים רעים עד שבא לתמא זה'.

ובהמשך הדברים: 'זוה בחינת מה שאיתא בזהר הקדוש שאי אפשר לתקן זה העיון על ידי התשובה, ובלהו תפאין בתיבתא תלין בר מהאי, כי בלם אינם פונמים אלא עד בחינת תשובה, שהוא בחינת בינה אפוא גלאה, כי אין הפגם אלא בעולמות התחתונים, שהם בששה קצוות ששם אחיזתם ושם אינו מלבש אלא מבחינת בינה. ולמטה בבחינת אפוא מקננת בפרסאי, ועל פן לכל התפאיים מועיל תשובה, כי עד שם הגיע הפגם, אכל זה העיון אין תלוי בתשובה, כי פגם למעלה משם והאב בפחשבה, כביכול, בבחינת התכמה בעצמה כנ"ל, ועל פן אין מועיל לו תשובה, רק תקונו על ידי התורה, ועקר על ידי אמונת חכמים, שהוא בחינת תורה שבעל פה שמתחבר עם תורה שבכתב ומקבל מהכמה, ואז נתתקן במקום שפגם כנ"ל, כי תורה עולה למעלה מן התשובה, כפואב בספרים, שתורה היא תקון גדול ביותר מכל תקוני התשובה. וזה שאנו

מבקשים "השיבנו אבינו לתורתך וכו' והחזירנו בתשובה שלמה" וכו'. שמתפללין שתשובתנו יהיה על ידי התורה, שאזי יהיה נתתקן כל מיני המאמץ שבעולם ואפילו פגם המוח על ידי עיון זה כנ"ל.

ובמהמשך: וזה בחינת וכו' לציון גואל ולשבי פשע ביעקב, שהוא ראשי תבות גוף, שהוא בחינת תקון עיון זה, פמוכא בפגמות. ואזי יבוא גואל צדק לציון ויקמתקוה עליונה הנ"ל על ידי התורה, בבחינת ואני זאת בריתי אותם וכו', לא ימושו מפיד וכו' שעל ידי התורה יבוא לציון גואל, על ידי המתקוה עליונה כנ"ל.

כח התפילה

ג] וכמו"כ התפילה יש בה כח נורא לתקן הכל כמוכא, כי התפילה היא בחי המושכת י"ג מידות של רחמים שע"ז נמשכים רחמים לתקן ולכפר כל העוונות.

וזה עיקר מה שנהגו לעסוק בשוכבי"ם, כסליחות ובתפילות וכלשון מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, גלות ד, ח): וזה בחינת שוכבי"ם שבהם נזהגים הקשרים להתענות ולצדק לה' ותקרה בתפלות וסליחות, כי באלו הימים קורין בתורה בענין גלות מצרים ונאלתם שהיה על ידי צעקה כנ"ל. וכמו כן צריכין עתה בגלות הזה כנ"ל. וזהו, "שוכבו כנים שוכבים", שעקר כל הצרות והגלות, רחמנא לצלן, הם על ידי סרון הדעת, שזהו בחינת שוכבים, שכל אחד הולך בעולם כמו משגע ושוכב ממש, כמו שגאמר, "יולך שוכב בדרך לבו". וכשיבין

האדם בעצמו כל זאת איך הוא שוכב ומשגע ממש, כי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתפל על תכליתו הנצחית, בודאי יהום על עצמו ויצעק הרבה לה' ותקרה, ועל ידי זה יזכה, לפי בחינתו, להוליד המחיון והדעת, שעל ידי זה עקר הגאולה בקל ובפרט בכל אדם ובכל זמן כנ"ל, כי עיקר התיקון הוא עי"ז וכנ"ל.

שלימות התיקון ע"י משיח

ד] והנה עיקר המשכת הרוח היים בשלימות יהיה ע"י משיח בבחי' "רוח אפינו משיח ה'", וע"כ אז יהיה בשלימות תיקון עניין זה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (שם) וז"ל: ועקר זאת המתקוה העליונה יהיה על ידי משיח כנ"ל, כי עקר הגלות בשביל ענין זה, שעל ידי זה אנו מספרין ומפרדין בין האמות ומשיח יבוא לקבץ נדחים. וזה בחינת ונפצות יהודה וקבץ וכו' וסרה קנאת אפרים ויהודה וכו', דהינו שיסור הקנאה והשנאה ויהיה אהבה וכללות, שהיא בחינת המתקוה עליונה שעקרה על ידי אהבה וכללות כנ"ל, שעל ידי זה ונפצות יהודה וקבץ על ידי המתקוה זו כנ"ל, וכו' כי מראשית הולדת משיח היה לתקן עיון זה, כי התחלת התגלות משיח היה מיהודה שהוליד מתמר את פרוץ ונורה, והם היו תקון על המא ער ועיון שהשחיתו דרכם, פמוכא, ועל כן הצדק יהודה להמשיך בחינת נשמת משיח שעל ידי זה יתקנה, כי תקון עיון זה תלוי במשיח כנ"ל.

עניינא דיומא \\\ פנינים על ט"ו בשבט לאור תורה זו

כ] וזה בחינת מה שמועמים אז הרבה מיני פירות [וכמוכא כמג"א סי' קלא ובמשנ"כ שם שנוהגים לאכול אז הרבה מיני פירות], כדי לגלות שבכל הפירות יש טוב, כי כולם נמשכים מד' אותיות הוי"ה וכמבואר בפנים, אלא שיש בכל דבר תערוכת טוב ורע, וע"י הברכה מגלים הטוב ומפרידים הרע מהטוב, ויום זה מסוגל ביותר לברר הטוב מהרע וכנ"ל, וע"כ מרכיבם אז באכילת מיני פירות.

ריבוי מיני הפירות הוא בחי' רוח חיים דקדושה

ג] וכמו"כ בחי' ריבוי המינים הוא בחי' רוח חיים דקדושה, כי הפירות אינם נצרכים לעצם החיים, שהרי יכולים להתקיים בלא ריבוי הפירות [ודי במיני דגן ובשר וביצים וכדו'], וכל עניין הפירות הוא "להחיות בהם נפש כל חי" [וכמבואר בתום בברכות לו]. שעיקר ברכה זו הולך על פירות וכדו' שאפשר בלעדם ונבראו להחיות בהם נפש כל חי, שזה בחי' הרוח חיים, שהוא בחי' החיות של הנפש, ועניין זה נמשך ג"כ דרך הפירות שמסוגלים לעניין זה להחיות נפש האדם וליתן לו בחי' רוח חיים דקדושה שיוכל לעסוק בתורה ועבודה כדבעי, וכידוע, ויום זה מסוגל ביותר להמשכת הרוח חיים דקדושה.

מעם הפירות שרשו מבית המקדש

ד] וזה בחינת מה שמבואר בסוף מסכת סוטה שמתעם הפירות שייך לבחינת בית המקדש, וכמבואר שם שמשחרב בית המקדש בטל מעם הפירות, כי עיקר מעם פירות, נמשך מבחי' הרוח חיים דקדושה שעיקרו נמשך מהמעין היוצא מבית ה' וכמבואר בפנים, וע"כ עיקר מעם הפירות היה כשהיה בית המקדש קיים, ולעתיד שיבנה במהרה בימינו יהזור מעם הפירות בתכלית שלימות ההארה הרוחנית שבוה.

התפילה על אתרוג נאה

ה] וזה בחינת מה שמתפללים אז על אתרוג נאה, כי אתרוג הוא כנגד הלב, ועיקר הרוח חיים נמשך אל הלב ושם נשלמים כל ההסרונות [בבחי' ויתן לך משאלות לבך], וכמבואר בפנים, וע"כ ביום זה שאז נמשך הרוח חיים אל הלב, מסוגל לאתרוג נאה שהוא בחי' שלימות הלב שלא יהיה באתרוג שכנגד הלב שום בחי' חסרון, רק יהיה מהודר ונקי בתכלית.

ט"ו בשבט הוא הנקודה האמצעית בתקופה הרביעית

א] הנה השנה מחולקת לד' תקופות, תקופת ניסן, תקופת תמוז, תקופת תשרי, תקופת שבט, וט"ו בשבט הוא היום האמצעי של התקופה הרביעית, ומוכן מזה שהוא בחי' גמר תיקון התקופות [וכמבואר מזה בליקוטי ה' ערלה ה"ה יעו"ש].

ועל פי המבואר במאמר זה שכל הבריאה היא מבחי' הד' יסודות וצריך לברר בהם את הטוב מהרע, ניתן להבין שט"ו בשבט מאיר בו הארת הברור של הד' יסודות, כי הוא היום האמצעי של התקופה הרביעית, שבו מאיר התיקון של התקופה הרביעית, ומאחר שזכינו להשלים את הג' תקופות, ולזכות לנקודה האמצעית של התקופה הרביעית שבו מאיר הארת התקופה הזאת, ממילא נשלם בבחנה מסוימת הברור של ד' יסודות, ועל כן ביום זה הונמים הפירות, כי כבר נשלם בבחינה מסוימת הברור של הד' יסודות ויכולים לצאת הפירות בקדוש כראוי.

וכן מבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ל) שכל בחינות הד' הם כנגד ד' אותיות הוי"ה שהם בחי' ד' יסודות, וממילא מוכן שזה ג"כ בחי' ד' תקופות השנה, וז"ל שם: וזה בחינת ארבע ציצית, בחינת מארבע רוחות באי הרוח, בחינת ברור הארבעה יסודות, כמו שמבאר שם. וזה בחינת פמה מצינות שהם בבחינת ארבעה כמו ארבע מינים שבלולב וארבע פרישיות בתפלין וארבע פרישיות שקורין קדם פסה, וזה בחינת ארבע פוסות של יין בפסה וזה בחינת ארבעה טורי אבן שבהשן. וזה בחינת ארבעה דגלים, שהם בחינת ארבעה מחנות השכינה, וזה בחינת ארבעה ראשי שנים וכל בחינת ארבע שחשב בפיוט של פרשת החודש ועוד פיוצא בקן הכל כנגד ארבע אותיות הויה שהם בחינת הארבעה ראשים, בחינת שרש הארבעה יסודות שמקורין אותן על ידי מצינות התורה וכנ"ל, שעל ידי זה זוכין להמשיך הרוח חיים שהוא בחינת רוח צפופית הקונשבת בפגור של דוד, ועל פי זה מוכן שבט"ו בשבט מאיר בחי' תיקון הד' יסודות הנ"ל שעיקרם בעת האכילה [וכמבואר בדברי מוהרנ"ת הובא בסדר היום עניין האכילה].

מעימת הרבה מיני פירות

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

❧ מאמר יב ❧

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך \\\ ההכרה בלימוד תורה בקביעות

הוא על ידי זה בעצמו מחמת שרואה שעוסק בתורה. ואף על פי כן עדין הרע שלו בתקפו. על כן מתנכל עליו הבעל דבר להסיתו לדחותו חס ושלוה מהתורה לגמרי. אבל מי שמסתכל על האמת לאמתו ויזכר באמת יום המיתה שסוף כל סוף יעברו ימי חייו כצל עובר ויצטרך לתן דין וחשבון וכו'. בודאי לא יסתכל על הסתת היצר הרע ויקיים דברי רבותינו זכרונם לברכה לעסק בתורה בכל יום חק ולא יעבר יהיה אך שיהיה, כי סוף כל סוף המאור שבה יחזירוהו למוטב. וזה היה כונת הגמרא הנ"ל שצוה לעסק בתורה או בקריאת שמע כדי לנצח היצר הרע. ואם לאו שלא נצחו על ידי התורה. ואזי ירצה היצר הרע להתנכל עליו לדחותו מהתורה לגמרי מאחר שרואה שאין מועיל לו עסק התורה לנצח היצר הרע ולפעמים יש נופלים כל כך עד שדוחה אותם אפלו מלקרות קריאת שמע על ידי שמפילו הבעל דבר בדעתו מחמת רבוי מעשיו הרעים, כי כך דרכו של היצר הרע היום אומר לו עשה כך למחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו וכו'. והעצה על זה. יזכר לו יום המיתה, הינו שיוזכר יום המיתה שסוף כל סוף יהיה מוכרח למוות. ואז בסוף הכל בודאי טוב יותר כל מה שהטף בזה העולם איזה דיבור תורה ותפלה וקריאת שמע אף אם הוא כמו שהוא. ועל כן על ידי שיוזכר לו יום המיתה יחזר אל התורה וקריאת שמע שיתגבר לעסק בתורה בכל יום או על כל פנים יקרא קריאת שמע בכל יום ולא יפול בדעתו משום דבר. ואז בודאי יזכה סוף כל סוף לנצח היצר הרע. נמצא, שעקר נצחון היצר הרע על ידי התורה כנ"ל. אך מחמת שלא כל אדם יכול לנצח היצר הרע על ידי עסק התורה בזמן מעט רק הרב צריכים להתגבר לעסק בתורה ימים ושנים הרבה עד שינצחו ובתוך כך עובר על האדם מה שעובר ורוצה הבעל דבר להפילו מעסק תורתו מחמת שנדמה לו שאין מועיל לו עסק התורה חס ושלוה, על כן יזכור לו יום המיתה שסוף כל סוף מה יעשה ליום פקדה ועל ידי זה בודאי ישוב אל התורה בכל עת אפלו אם יעבר עליו מה. ואז בודאי יזכה לנצח היצר הרע ולהפשיט מעצמו הבגדים הצואים שמהם כל הכלבולים והמניעות, כי עקר התקון על ידי התורה שהיא מקור מים חיים כנ"ל. נמצא, שכונת רבותינו זכרונם לברכה להזכיר לו יום המיתה כדי שישוּב אל התורה שעל ידה עקר נצחון המלחמה. והמאמר נעוץ סופו בתחלתו, והבן.

ובליקוטי הלכות הכירות וקבלנות ב, יא:

כי על ידי התורה הקדושה שהמשיך משה לישראל על ידי זה ישראל מקושרים לעולם בו יתברך, כי אפילו פושעי ישראל מלאים מצות כרמוז, ותורת ה' תמימה משיבת נפש מדרכי מיתה לדרכי חיים כי התורה מחכימת פתי. ואפלו מי שנפל למקום שנפל והוא רחוק מאד מה' יתברך על ידי מעשיו הרעים אף על פי כן יכול להתקרב לה' יתברך בקל על ידי לימוד התורה הקדושה, כי התורה הקדושה יורדת אפילו למי שהוא בעמקי הקלפות בשאל תהיות חס ושלוה. ומעוררת אותו ומקרבת אותו לה' יתברך וכו'.

והכלל שהתורה הקדושה היא יורדת אפלו בעמקי תהום לעורר אפלו את הפחות שבפחותים, לה' יתברך. ועל ידי עסק התורה יכולין להתקרב לה' יתברך אפלו משאל תהיות חס ושלוה וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אין דברי תורה מקבלין טומאה ועל כן אפלו הזבין והמצרעים וכו' עוסקין בתורה וכו', זה רמז שאפלו אלו שהם בסטרא דמסאבותא, גם הם צריכין לעסק בתורה כי התורה תקרב גם אותם לה' יתברך כמו שכתוב והמתרתי פני וכו' ועתה השירה הזאת לפנינו וכו' כי לא תשכה מפני זרעו. היינו שאפלו כשישראל הם חוטאים חס ושלוה ועל ידי זה היו מתרחקים מה' יתברך בבחינת הסתרת פנים חס ושלוה אבל התורה תקרב אותם, אפלו בעת שהם נזופים ורחוקים חס ושלוה מצד מעשיהם אף על פי כן התורה תרד עמהם למקום שהם שם ומקום שהם תקרב אותם לה' יתברך ותחזירם בתשובה, בכחינת וענתה

במאמר זה שיהתום את סדרת המאמרים בעניין תורה ותפילה, נדגיש נקודה חשובה מאוד, וכפרט בדורות שלנו.

במאמרים הקודמים הובאו הרבה מקורות על ההכרה לצרף ללימוד התורה עבודה פנימית, ושאינן די בלימוד התורה בלבד, והמטרה בכל זה היא לעודד כל אחד ואחד להשקיע גם בעבודת התפילה, ולבנות קשר רגשי פנימי עם ה' יתברך, שזה מביא לדברים נפלאים והופך את כל עבודת ה' למשהו אחר לגמרי.

אולם צריך להדגיש שכל זה לא בא להחליש ח"ו את עניין הקביעות בלימוד התורה שצריכה להיות לכל אחד ואחד גם אם אינו מרגיש שנפשו זכה ומשתוקקת לקירבת ה', ולימודו הוא יותר כגדר מצות אנשים מלומדה, כי בודאי על כל אחד עוברים מצבים שונים בנפשו, יש זמנים שהאמונה מאירה יותר ויש זמנים שהאמונה מאירה פחות, וחלילה מלבטל את הקביעות בלימוד מחמת שבאותה שעה אינו מרגיש את אור קדושת התורה כראוי, כי העצה העיקרית לזכות לצאת מכל הפחיתויות היא דווקא על ידי קביעות חזקה בלימוד התורה, כל אחד ואחד כפי כחו, וכמובא בשיחות הר"ן (אות יט):

יאמר שאפילו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלוה רחמנא לצלן רחמנא לשובך, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלוה. ואם יעשו להם חוק קבוע והיוב חזק ללמד בכל יום ויום כך וכך יהיה אך שיהיה בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד.

ובחיי מוהר"ן (אות תקעג) יש תוספת דברים:

אמר המעתיק (רבי נחמן ממשערין זצ"ל): שמעתי שבשעה שאמר רבנו זכרוננו לברכה מאמר וכו' והפליג אז בשבח עסק התורה כמבואר בהשיחות סימן יט, שאל לו הרב רבי נתן זכרוננו לברכה: ואם אחד הוא בעל עברה ממש רחמנא לצלן. השיב לו רבנו זכרוננו לברכה: וכי אתה יודע גדל מעלת התורה הקדושה, הלא עסק התורה הוא גדול כמעלה משמירת הברית. כי ברית ביסוד ואורייתא בתפארת (עיינן בתיקונים בסוף תקונא תליתאה).

וכן האריך בזה בנפש החיים (ד, לא), והביא על זה מקורות רבים מדברי חז"ל, עיי"ש.

ובליקוטי הלכות (בציעת הפת ה, כב) כתב:

אך באמת עיקר המלחמה כנגד היצר הרע הוא רק על ידי התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אם פגע בך מגול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נמוח וכו'. ועל כן קראו מגול, כי עקר התגברותו על ידי הגול של הבגדים הצואים כנ"ל. והתקון על ידי מימי התורה וכו' וכנ"ל. וכמו ששמעתי מפיו הקדוש זכרוננו לברכה שאמר, נכספתי מאד להמשיך העולם אל עשייה, דהיינו שיהיה חיוב לכל אחד בכל יום ללמוד כך וכך כפי ערכו וכו'. ושאלתי אותו או, הלא יש בני אדם בעלי עברות רחמנא לצלן? השיב בלשון גערה קצת, אין אתה יודע כח הגדול של התורה וכו'. וכונתו היתה שאפלו מי שנלכד בעברות חס ושלוה, ונדמה לו שאי אפשר לו לצאת משם, אם אף על פי כן היה קובע לו שיעורים קבועים לתורה בכל יום ויום היה כח התורה מתגבר עד שגם הוא היה נתתקן ויוצא מהם סוף כל סוף. (עיינן מזה בשיחות הר"ן שאחר הספורי מעשיות). נמצא, שעיקר נצחון היצר הרע על ידי התורה, אבל הבעל דבר מתגבר על האדם על זה בעצמו במטלו מהתורה. ואפלו כשאדם עוסק לפעמים בתורה הוא מתגבר להפילו מזה. ועקר הסתתו לדחותו מהתורה חס ושלוה,

השירה הזאת וכו' כי לא תשכח וכו'. וזה שכתוב בהתהלךך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך וכו' ודרשו רבותינו זכרונם לברכה בשכבך בקבר הינו אפלו כשאתה שוכב בסטרא דמותא הם ושלום גם אז התורה תשמר עליך ותקרב אותך לה' יתברך כנ"ל, וכמבואר כל זה היטב במאמר אני ה' הוא שמי וכו' (סימן יא) שעל ידי דבורי התורה יכולין לצאת ממדרגה פחותה ושפלה למדרגה גבוהה מאד, כי דבורי התורה מאירין לו כי הם בחינת 'צפרתא דקאי עד קרסלה כמייא' בבחינת ותגל מרגלתיו וכו' ורישה מטי וכו' עין שם.

'נמצא שמיום שזכינו בהמלת ה' לקבל את התורה על ידי משה רבנו עליו השלום מיום ההוא אין שום הרחקה לישראל מהקדוש ברוך הוא לעולם, כי תמיד הם סמוכין לה' יתברך על ידי התורה שיורדת ועולה עמהם כנ"ל. וזהו עקר נתינת התורה לישראל. כי גם קודם נתינת התורה היו הצדיקים הגדולים במעלה עובדים ה' יתברך במדרגה גבה מאד כגון האבות וכו' ומה שהיה הוא שיהיה ובודאי גם עכשו יש צדיקים גדולים במעלה בכל דור בחינת בני עליה שאפלו אם לא נתנה תורה היו גם כן יכולים להתקרב לה' יתברך ולעבדו באמת ועקר המעלה הגדולה ביותר של נתינת התורה הוא שעל ידי התורה גם הפחות שבפחותים יכול להתקרב לה' יתברך ממקום שהוא כנ"ל וכל ישראל זוכים להתקרב אליו על ידי התורה הקדושה. ואף על פי שבודאי להגדולים במעלה הוא גם כן זכות גדול נתינת התורה הקדושה בבחינת ישמע חכם ויוסף לקח וכו' אף על פי כן עקר ההמלה והחסד של ה' יתברך אשר נתן את התורה הקדושה הוא בבחינת הנ"ל שהתורה היא דרך כבושה שעל ידה יכול להתקרב אפילו הפחות שבפחותים ממקום שהוא לה' יתברך'.

ואף שיש בעניין זה גם הרבה מאמרים הפוכים, שעסק התורה צריך כמה וכמה תנאים, כמו זיכוד מתאוות, ואהבה ויראה ודבקות ותשובה, ויש גם

לשונות בספרים שמי שלומד תורה בלי תשובה לימודו הולך לקליפות חס ושלום, והשל"ה מביא על כך את הפסוק זלרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי. והיו גם הרבה צדיקים שדיברו וכתבו באופן הריף כדברים הנ"ל. ובאמת בזה היה אחד הוויכוחים הגדולים בין הנפה"ח לכמה מגדולי החסידות, שהם משכו לצד הזה, לדבר על התנאים שצריך בלימוד, והנפה"ח משך לצד השני, לחזק את לימוד התורה בכל אופן, גם למי שאינו במדרגה הזו, (עיין נפה"ח 'פרקים'). ויש ספר יסוד העבודה של האדמו"ר הראשון מסלונים שנכתב כנגד הנפש החיים ומעמיד את גודל החיוב ללמוד לשמה דווקא ועם כל שאר התנאים.

אכן דרכו של מוהר"ן זצ"ל היא להכיר את שני הצדדים יחד, כי באמת שני הצדדים נכונים, אלא שצריך להיות בבחינת בקי ברצוא ובקי בשוב (עיין ליקו"מ סימן ו), היינו שבודאי שלימות מעלת התורה היא כאשר היא עם כל התנאים הללו, וצריך לשאוף להגיע לשם, אבל מצד שני כל אדם צריך להיות גם בקי בשוב, היינו להכיר את מדרגתו העכשווית ולחזק את עצמו לעשות מה שיכול במקום שהוא נמצא בו, כי רוב אדם אינם אוחזים בזה, וגם מי שאוחז בזה לפעמים, אינו זוכה לכך תמיד, ולכן צריך לחזק את הקביעות בעסק התורה בכל מצב שהוא, כי התורה בכל אופן שהיא יש לה מעלה גדולה מאוד. ויכולה להוציא את האדם מכל הפחיתויות (כאשר יש לו לכל הפחות רצון לזכות כסוף לשוב בתשובה, ולהגיע להיכן שצריך להגיע), ויחד עם זה יש לשאוף וגם להשתדל כפי יכולתו להעלות את מדרגת עסק התורה שלו, שיהיה באופן הראוי באמת, אולם בלי שכל זה יחליש אותו מהקביעות בעסק התורה במדרגה שלו, והשמחה שזוכה לעסק בתורה. ומי שיש לו את הדעת הזו יכול ללמוד את כל הספרים בלי להתבלבל.

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה

בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

ברכת מול טוב זומת ולבצית לכותב

המאמרים מידי שבעה בשבע במדור 'ללכת

עם תורה, הרה"ג ר' אריה גלינסקי שליט"א

לרגל הולדת בתו שתזייה במול טוב

יהי רצון שתרווח ממונה ומכל יריחו מלא

חופניים לזאת יהודית אביהתית!

ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי!

זה לא סלוגן – זה דרך חיים!

השיבת מתחילת מוזזור לימוד וודעי!

זה הזמן להצטרף ללימוד העמוד היומי!

אמר רבינו הקדוש:

'רציתי שהעניין שלי יתפשט ללצבות האנשים'

המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!

(שיח שרפי קודש ז"צ, סימן צ"ד)

מהו הציווי בדיברה הראשונה "אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ" וְגו'

וביאור דבריו, כי שם לעיל בתחילת התורה מבואר, שכל הגלות והצרות של ישראל נגרמים מהמת שהם יונקים מספירת המלכות של הקדושה, וכיון שהיא נרמזת בשם 'אלהים', לכן גם העבודה זרה נקראת בשם 'אלהים' אחרים, על שם יניקתם משם זה. ואז יש חס ושלום 'הסתר פנים', ורואים שכביכול ההנהגה של ה' ית' אינה ברחמים, ויש צרות ויסורים וכו'. אולם הצדיק יש בכוחו לעלות את המלכות דקדושה ממקום הסטרא אחרא, (שם מבואר שנעשה ענין זה ע"י יודוי דברים' בפני הצדיק, שבזה מעלה את המלכות שנקראת 'דבר', ע"ש). ואז רואים שכל ההנהגה של הקב"ה היא רק בבחינת 'הטוב והמטיב', כי מתבטלת ההנהגה הרעה של העכו"ם, כי אין להם יותר יניקה משם אלהים של מלכות דקדושה, מפני שהיא עולה מהם, ואז גם מלכות דקדושה דהיינו שם אלהים נכלל בשם הוי"ה, והכל 'הטוב והמטיב'.

ובזה מובן הפסוק הנאמר קודם מתן תורה (שמות יט, ט) "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנֹכִי בְּאֵי אֵלֶיךָ בְּעַבְדְּךָ הַיּוֹמָן וְשָׁמַעְתָּ עִמָּךְ וְגַם בָּךְ יִאֱמָרְנִי לְעוֹלָם", כי כפי הנ"ל, כל עבודת ה' בדיברה הראשונה הוא לדעת את ייחוד ה', בבחינת 'אֲנֹכִי מִי שְׂאֲנִי', ובין שהנהגה היא בחסדים נגלים, ובין אם ההנהגה של דין, הכל אחד, והכל מ'אֲנֹכִי', וכדברי רש"י הנ"ל: דאף שנגלה בים כגבור מלחמה, ונגלה כאן כזקן מלא רחמים, שהם שתי מדות שונות והם והלילה אפשר למעות, ואפילו שישראל קדושים ואינם טועים לומר שיש חס ושלום שתי רשויות, מ"מ אפשר למעות ולחשוב שהנהגה של הדין המתבטאת בצרות ויסורין היא אינה באה מטובו של הקב"ה ואי אפשר לומר עליה 'הטוב והמטיב'. לכן היה צריך, שקודם מתן תורה יהיה לישראל אמונה גמורה בצדיק האמת משה רבינו, כי רק על ידו יש את הכח לעלות את המלכות דקדושה 'מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם' – שזו הבחינה של כל הצרות והיסורין שנקראים על שם מצרים, ולהראות שכל ההנהגה של הקב"ה היא רק הנהגה אחת בבחינת 'הטוב והמטיב'.

ובזה יש לבאר, שגם מי שיש עליו דינים וחולאים הולך אצל חכם ומספר לו צרתו, וכמו שאמרו בגמ' בבא בתרא (סוף דף קמז), דרש ר' פינחס בר חמא כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים שנאמר (משלי מז, יד) "חֵמַת מֶלֶךְ מְלֹאכִי מוֹת וְאִישׁ חָכֵם יִכְפְּרֶנָּה". כי על ידי שמספר צרתו לפני החכם (שיש לו חולה בתוך ביתו), שזו מעין בחינת 'יודוי דברים', כי צרתו בא לו מחמת הטאוו חס ושלום, בזה מעלה החכם את 'מלכות דקדושה' (שנקראת 'דבר'), מתוך הקליפות, ואין להם כח לינק ממנה ולגרום צרות ויסורין, נמצא שעל ידי שמבקש החכם רחמים עליו ומתפלל עליו, מתכפרים עוונותיו, ועולה מלכות דקדושה מהקליפות, ומתבטל הצער ונעשה הכל 'הטוב ומטיב'.

"אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ" אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִפֶּתַח עֲבָדִים" (שמות כ, ב). יש להבין מה צורך ההודעה בפתחה זו "אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ". ועוד, דכל שאר תשעת הדיברות הם ציוויים של מצוות עשה ומצוות לא תעשה, ומה ציווי יש בזו הדיברה הראשונה של "אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ". ורש"י פירש, וז"ל: לפי שנגלה בים כגבור מלחמה, ונגלה כאן כזקן מלא רחמים, שנאמר (שמות כד, י) "וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְתַּת הַסְּפִיר", זו היתה לפניו בשעת השעבוד, (ומה שכתוב בהמשך הפסוק שם): "וַיִּכְעַצֵּם הַשָּׁמַיִם" (כמראה שמים נקיים וזכים, היינו שהיה לפניו ית' אור והודו), משנאלו (וזה היפך "לְבַנְתַּת הַסְּפִיר" המורה על שיעבוד), הואיל ואני משתנה במראות, אל תאמרו שתי רשויות הן, אֲנֹכִי הוּא אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מִמִּצְרַיִם וְעַל הוּם, עכ"ל. וכפי זה, הדיברה הראשונה היא ציווי על ייחוד ה', ובאה כדי להוציאם ממעות מחמת השינוי שראו, שלא יטעו שיש שתי רשויות חס ושלום, והודיעם שיש רק א-ל-ה אחד, כמבואר בפסוק (דברים ג, ד) "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֶל־לְהִינוּ ה' אֶחָד".

ונראה שענין זה גם נרמז בזוהר פרשת ויקרא (ח"ג דף יא), וז"ל: רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר, פְּלִחוּ עֲשֵׂרָה שְׁמֵיָן פְּתִיבִי, וְאֲנִי תְּנִינָן. קְרִמָּא (שם) אהי"ה, דָּא סְתִימָא עֲלָא, כְּמֵאן דְּאָמַר 'אֲנִי מֵאן דְּאָנָּא', וְלָא אֲתִידַע מֵאן הוּא וכו'. (תרגום: רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר, כָּל עֲשֵׂרָת הַשְּׁמֵוֹת פְּתוּבִים, וְאֲנִי שְׁנִינִי שְׁהָרְאִישוֹן אהי"ה, זֶה תְּנַסְתֵּר הַעֲלִיּוֹן, כְּמִי שְׂאֲמַר: 'אֲנִי מִי שְׂאֲנִי! וְלֹא נִדְעָה מִי הוּא), עכ"ל. ובדרושי החסידות סמכו על לשון זו 'אֲנִי מֵאן דְּאָנָּא', לפרש גם כאן 'אֲנֹכִי מִי שְׂאֲנִי'. כלומר, בדיברה זו הראשונה, ה' ית' מרמז לעם ישראל, שאף שמתגלה לפניהם בכל מיני הנהגות, וכל הנהגה והנהגה היא כפי אחת מעשר הנהגות שלו ית' בעשר הספירות, עד שלכל הנהגה יש שם אחר משמותיו ית', כמו שם 'א-ל' בחסד, ושם 'א-להים' בגבורה, וכפי ההנהגה שצריך להנהיג באותה שעה. בכל אופן מעל הכל הוא השם הסתום והנעלם בבחינת 'אֲנֹכִי מִי שְׂאֲנִי', הנרמז בשם אהי"ה שפירושו אני יודע מי שאני, ואין מבלעדי שיועד ידיעה זו.

ובדרך עבודה, ביאר ענין זה בלקוטי מוהר"ן (קמא, סוף תורה ד), וז"ל: וְזֶה פְּרוּשׁ 'אֲנֹכִי הוֹי"ה אֶל־לְהִידָּ', פְּרוּשׁ, הֵן הוֹי"ה (מידת הרחמים) הֵן אֶל־לְהִידָּ (מידת הדין), תְּבִינן שְׂכָל זֹאת 'אֲנֹכִי' (שהכל בא ממנו ית' מהשם העליון והגבוה ביותר, ששם כולו 'רחמים גדולים'), תְּנִינוּ שְׂתִקִּים (תחלים נו, יא) "בְּה' אֶחָלֵל דְּבַר, בְּא־לְהִים אֶחָלֵל דְּבַר", תְּנִינוּ פְּלוּ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב. "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" – דְּאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בראשית רבה מז, ד), כִּי כָּל הַתְּלִיּוֹת נִקְרְאוּ אֵל שֵׁם גְּלוֹת מִצְרַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל. תְּנִינוּ שְׂעַל יְדֵי הַצְּדִיק, נִתְבַּטַּל מְלִכּוּתָם וּמְשֻׁלְתָם שֶׁל הָעֲפוּסִים, כִּי עַל יְדֵי זֶה עוֹלָה מִתּוֹכָם מְלִכּוּת דְּקִדְשָׁה בְּנִי, עכ"ל.

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' – לציין: עבור

עלון 'המקורבים' או בקו קהילות: 073-275-7000 בשלוחה: 11318.

או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

המקורבים

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט!

כס"ד גליון עב' פרשת משפטים ה'תש"פ

גליון שבוועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

מחשב מסלול מחדש

נקודה למחשבה

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור נקודה למחשבה עם הארה בעניין ההתחזקות לרגל סיום ימי השוכב"ם; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; במדור שער ברסלב נמשיך עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודיו? והשבוע: המשותף והשונה בין דרך ברסלב לדרך המוסר; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה, העורך

אני לא מרים ידיים!

נפתח במילתא דבדיחותא: אדם עצוב עמד על ראש גג בניין ותינה בקול 'אין לי כסף, אין לי אוכל ביגוד' וכו'. עבר שם ברסלב'ר אחד ואמר לו 'אחי, אין יאוש! אמר האיש על הגג 'מה, גם יאוש אין?!' וקפץ מהגג....

לא מפסיקים להילחם!

מוכא שהבעל-שם טוב אמר שהחסידות מלמדת שאם אדם עומד ח"ו עם סכין שעדיין הדם מטמף ממנה לפני השקיעה יעמוד מיד להתפלל וישלח תהלה דעתו שלא להתפלל מחמת שעשה מה שעשה רח"ל... וכמוכן שזה רק דוגמא לאחת ממצוות התורה וכל אחד ילמד מזה לשאר המצוות.

וכמוכן שצריך לעשות תשובה רבתי על כל הטא, אך צריך שזה יהיה מתוך לב נשבר ולא מתוך עצבות דיכאונת, מה שבדרך כלל קורה שהיצר-הרע מתלבש על האדם לאחר שהוא נכשל ו'כתלמיד חכם נדמה לו' ומחלישו הלאה בעבודת ה'. העצה לזה שהאדם יקבע לעצמו זמן שאו עומד מול בוראו ועושה תשובה, ולא שהיצר-הרע יקבע לו. הזמן הטוב ביותר עבור זה כמוכן הוא בהתבודדות.

מה הסוד בדבר. כיצד יכול אדם להחזיק בטוב ולא להרפות גם עם עובר עליו מה שעובר? אומרים לאדם להיות בשמחה כשהוא מרגיש שהכל לא הולך לו?

הבנת העניין נעוצה בתפיסת האדם את מצבו בעולם. העולם שלנו הוא עולם הניסיון, עולם המאבק. במלחמה-כמו-במלחמה יש נזקים בשני הצדדים אך השאלה הגדולה היא: מי ניצה-הכריע את המלחמה. רבינו מביא שמלחמת המחשבות הטובות מול השליליות באדם היא כמנהג המלכים לראות מלחמת שוורים וכדו'. שה' נהנה בכיכול לראות את האדם נלחם עבור כבודו ית'!

ה' יודע כי בני תמותה אנחנו קרוצי הומר, כך הוא ברא אותנו ומתוך מצב זה הוא רוצה שנמליך ונעבוד אותו. 'שבע יפול צדיק וקם' ביאר הגר"י הומנר זצ"ל שאנשים חושבים שכונת הפסוק היא שהצדיק למרות שהוא נופל - הוא קם, אך האמת היא שהוא נהיה צדיק בגלל שהוא קם! מתוך זה שהוא לא התייאש ושוב המשיך לעבוד את ה', מתוך זה הוא מגיע למעלת 'צדיק'!

והמרכבה למידת הצדיק הלא הוא יוסף הצדיק, מלמדים אותנו חז"ל שגם לו היתה בה' נפילה למרות כל השתדלותו לברוח מן החטא. יוסף לא התייאש והמשיך לשמור על קדושתו ובכך זכה להיות סמל הצדיק לנצח.

העצבות היא לא פתרון!

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת גליון באימייל, למקרי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-077 ו-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדו"מ, ולציון זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת משפטים ולשבוע פרשת תרומה						
יום	חודש שבט אדר	היום מסכת ברכות	מסנה ברוה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזהר
ז	כו	ג	חזרה	ד:	טב	קמז
א	כח	טא	תנח	ה.	טג	קמז:
ב	כט	נב	תנט, א	ה:	סד	קמח.
ג	ל	נג	תנט, ב	ו.	סה	קמח:
ד	א	נד	תנט, ג	ו:	סו	קמט.
ה	ב	נה	תנט, ד-ה	ז.	סז	קמט:
ו	ג	נו	חזרה	ז:	סח	קנ.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

סוף-סוף יאמר האדם - אני לא מצליח הרבה פעמים במלחמה הזו, אני לא זוכה לנצח ולהכריע, כיצד במצב זה אני יהיה בשמחה?

התשובה היא שאדם צריך לדעת שהעבודה היא - כעת לעבוד את ה'! העבר אינו [ואם יש קלקול ניתן לתקנו ע"י תשובה], כעת מוטל עליו לעבוד את במוצבו הנוכחי בבחינת "היום אם בקולו תשמעו".

ודבר נוסף צריך לחדד - העצבות היא לא פתרון בשום מצב. שורש השמחה היא מהקדושה ושורש העצבות היא מהטומאה. אדם צריך לשאול את עצמו: וכי ע"י שאהיה עצוב, שאדבק בצד של היפך הקדושה - ע"י זה אני יצליח? ע"י זה אני יתקרב לה? להיות בשמחה המשמעות היא להיות בצד המנצה, בצד של ה'. וה' - תמיד מנצה.

לכן אדם צריך לחדד את היסוד של החיים: אני לעולם לא יעזוב את ה' אפי' אם יעבור עלי מה שיעבור רח"ל, תמיד אני יאחז בה' וימשיך לעבוד אותו בשמחה ובטוב לכב. והנהוג בדרך זו ודאי יבוא לתיקונו ולתכליתו הטובה לנצח.

~ הגישה לקבלת התורה ~

ומחמת שפרשה זו נכתבה באופן של 'אהבה מקלקלת את השורה', קשה לחלק בין ביאור הפשט לביאור הפנימיות, ועל כן בעז"ה נבאר העניין באופן כללי, בדרך שיכלול בתוכו את הפשט והפנימיות האחד

ביאור העניין

כשבאים לקבל את התורה, צריך לדעת מהי התורה.

והנה התורה יש בה סתירה מיניה וביה. מצד אחד התורה היא רוחנית וגבוהה מאד, שהרי כולה שמונתיו של הקב"ה, והיא קדמה הרבה דורות לבריאת העולם. ומצד שני התורה מדברת בלשון בני אדם, ועוסקת בעניינים של העולם הזה, וכל המצוות אינם שייכים אלא במציאות הגשמית של העולם.

והסתירה הזאת היא לכאורה הויכוח שהיה בין משה רבינו לבין המלאכים. המלאכים טענו שהתורה ראויה להינתן להם, ומשה רבינו טען כנגדם 'כלום למצרים ירדתם', 'כלום יצר הרע יש ביניכם', 'כלום אב ואם יש לכם'. ולכאורה היא טענה פשוטה מאד, ואיך עלה על דעת המלאכים לקבל את התורה שכל כולה מדברת מהעולם הזה ואינה שייכת להם כלל, ומפני מה חשש משה לענות להם עד שהוכרח לאחוז בכסא הכבוד ולענות להם תשובה פשוטה זו.

אך האמת היא שהתורה היא השם יתברך בעצמו כביכול, כי 'קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא'. והיא אור עליון מאוד בהיר הוא בשחקים. אלא שהאור הזה יורד ומצטמצם לתוך ארבעה מיני כלים שהם 'מנת"א' – ט'עמים, נ'קודות, ת'צין, א'זותיות. ה'טעמים' הם צמצום דק וזך מאד שאין לו עדיין אפילו 'הגיה' אלא רק ניגון רוחני גבוה, והוא כנגד עולם האצילות, ה'נקודות' יש להם כבר 'הגיה' אבל אין להם מראה, וזה כנגד עולם הבריאה. ה'תצין' יש להם כבר תמונה ומראה אבל אין בהם עדיין דיבור, והם כנגד עולם היצירה, וה'אזותיות' הם הכלי הנמוך ביותר שיש להם תמונה ויש בהם דיבור.

וטענת המלאכים הייתה שדבר קדוש כזה אינו מן הראוי שירד למטה לעולם מגושם כזה, כי שם הוא עלול להתגשם, ויכולים הם ושלום לקלקלו ולעוותו ולהפוך אותו לגמרי. אלא ראוי שלא יצמצם לאותיות שהם עולם העשייה, אלא יישאר רק טעמים נקודות ותצין ותו לא. ובאמת הם צדקו לכאורה בטענתם, כי התורה כשהיא בעולם הזה היא נמצאת בסכנה גדולה, כפי שרואים במציאות שהגויים לומדים תנ"ך ומתפכים אותו לאמונתם, והרבה כופרים לומדים 'תלמוד' ומשתמשים בו לשיגעונותיהם, ואם כן, מסוכן מאד להביא התורה לעולם הזה.

והתשובה שענה להם משה היה, שכל הצמצום ככלל שיש לתורה, שהצמצמה מאור בהיר וזך לתוך 'כלים' של מנת"א – יש לזה מטרה ותכלית, שהוא בעצם המטרה והתכלית של בריאת העולם, והוא – לגלות טובו ורחמנותו של השם יתברך בעולם. והגילוי הזה אינו יכול להיות אלא במקום שיש בו הסתרה והעלמה, ויש בחירה בין טוב לרע. ובשביל זה צמצם השם יתברך אורו בתוך התורה – כדי שיהיה כלי ואופן כיצד לגלות את הטוב מתוך הרע. אך אם התורה תישאר למעלה במקום שאין בחירה – מה תכלית יש לה.

ובתחילה חשש להשיב להם תשובה, כי טענה גדולה הייתה להם, אך על ידי שאחז בכסא הכבוד קיבל כח לענות להם, כי באמת נשמות ישראל באים מכסא הכבוד, שהוא עולם הבריאה וגבוה יותר מעולם המלאכים [–עולם היצירה], אלא שירדנו לעולם העשייה [מתחת המלאכים] כדי לברר הטוב מהרע, האמת מהשקר, הגילוי מההסתרה, ומכאן זה לתקן את העולם ולהעלותו בחזרה לכסא הכבוד. ובסופו של דבר, בגמר הבירור והתיקון נחזור להיות גבוהים יותר מהמלאכים, והם ישמשו אותנו. וככה זה אמר להם האמת שהתורה אינה

פרשת יתרו היא הפרשה החמישית בסדר שמות, והיא הפרשה של קבלת התורה. פרשה זו אינה עוד 'עוד' פרשה, אלא הפרשה העיקרית והמרכזית בכל התורה. מפרשת בראשית – ממתין העולם ומצפה אל הפרשה הזאת, וכל העולמות נמצאים בציפיה דרוכה לאותו יום גדול ונשגב שבו ניתנה תורה לישראל.

ואכן, סדר קבלת התורה מתואר בכתוב באופן מרגש ומרומם מאד, כמבואר בדברי המפרשים הראשונים והאחרונים, ובפרט בדברי האור ההיים הקדוש שיוצא מגדרו, ונפשו יצאה בדברו, בהשתפכות הנפש נפלאה של אהבה התלהבות והשתוקקות, כמי שמוצא את שאהבה נפשו, וראוי מאד לראות לשונותיו הקדושים בפנים.

* * *

אמנם קודם הסדר הזה, יש מעשה נוסף שמשמש כהקדמה לקבלת התורה, ועל שמו נקראת הפרשה הזאת, והוא המעשה של יתרו.

ובאמת הוא פלא והפלא, מה עניין שמיטה להר סיני, וכל שכן מה עניין יתרו להר סיני. שהרי אפילו מצד סדר הדברים אין זה ברור אם בא קודם קבלת התורה או לאחריו ונעל כל פנים, החלק של 'זאתה תחזה' היה בוודאי אחר קבלת התורה, אבל אפילו אם מצד סדר הדברים כאן הוא מקומו – מפני מה נכתב בפרשה הזאת, הרי היו הרבה פרשיות בין קריעת ים סוף לקבלת התורה, וכולם מוזכרים בזה אחר זה בפרשת בשלה, ומן הראוי היה לכתוב גם מעשה זה שם, והפרשה הזאת תתחיל מיד בקבלת התורה, שהיא העיקר.

ומובן מזה שיש עיקר גדול והשיבות גדולה בהבאת מעשה זה של יתרו דווקא קודם קבלת התורה, ודווקא באותה פרשה, וגם לקרוא הפרשה על שמו. וגם אחר קבלת התורה – הפרשה הראשונה היא פרשת משפטים, שעוסק בכל מיני מצבים רחוקים של גנב וגזלן, מזיק ורוצה, שלכאורה אינו שייך כלל למעמד הנשגב של קבלת התורה, ודווקא זאת היא הפרשה שבאה מיד אחר קבלת התורה ונלמעה, היא 'באמצע' קבלת התורה, כי בסוף פרשת משפטים ממשיך הכתוב לספר מקבלת התורה, ודבר זה אומר דרשני.

התמיהות בפרשה

א. 'וישמעו יתרו את כל אשר עשה אלוקים', לכאורה החידוש אינו במה 'וישמעו' – שהרי כל העולם שמעו, אלא בכך ש'בא'.

ב. מדוע כיבד משה רבינו כל כך את יתרו? והרי הדרך היא לרחק את הגרים, ויתרו בעצמו כשבא הכין עצמו לכך שאולי לא יסכים לצאת עבורו, ולכן ביקש שייצא בשביל אשתו או בשביל בנו.

ג. מפני מה זכה יתרו, שעל ידו התגלה העצה של 'זאתה תחזה' [לחלק לשרי עשרות, המישים, מאות ואלפים], והרי היא עצה פשוטה שמשעה רבינו בעצמו היה יכול לחשוב על זה.

ד. מה היה צורך להזהיר כל כך על מצות 'הגבלה' שלא להתקרב להר, עד שהוצרך להזהיר על כך כמה ימים מקודם, ושוב בשעת מעשה.

ה. מדוע נשתחו כל כך מיציאת מצרים עד קבלת התורה. הרי המרחק בין מצרים לבין הר סיני הוא מהלך פחות מיום אחד, וכל יציאתם ממצרים היה בשביל קבלת התורה, ואם כן מדוע הם השתחו שבעה שבועות, ובנוסף, היו זקוקים להגבלה ופרישה וכל כך הרבה הכנות.

שייכת להם אלא לנו, כי כל תכליתה הוא עבור מקום בו יש יצר הרע, ועל ידי זה נזכה לעלות למעלה מהם.

* * *

וזה כל סדר ההכנה לקבלת התורה.

כי אמנם משה רבינו ניצח את המלאכים, אבל גם אנו עלולים למעות באותה מעות של המלאכים, וצריך להציל אותנו מכך. שהרי באופן טבעי – הגישה שלנו אל התורה, הוא כדבר מרומם וגבוה קדוש ונישא, ואם כן, כדי להתקרב אל התורה צריך להיות מלאך בלי שום שייכות לעולם. ומי ששייך לעולם אינו יכול לזכות לתורה, ומי שזוכה לתורה אסור שיהיה לו שייכות עם העולם. והרי האמת הוא להיפך – שאמנם התורה קדושה מאד, אבל כל תכליתה היא להיכנס 'לתוך' העולם, ולסייע בידנו לעבוד את השם יתברך בתוך העולם, לברר את הטוב מן הרע, ולגלות טובו ורחמנותו כאן בעולם העשייה הגשמי.

ובשביל זה היתה ההמתנה הגדולה של שבעה שבועות, בהם אנו סופרים ספירת העומר, ומגלים את שבע המדות הקדושות שמנהיגות את העולם, ולומדים כיצד לברר בתוכנו את המדות האלו מרע לטוב, כדי להכין בשביל מה צריך את התורה. וישבעה שבועות אלו הם כנגד שבעה ימים שאשה מטהרת עצמה לבעלה, שתכליתם הוא לייחד ביניהם – פעולה שכביכול מורידה אותו מקדושתו, אך אדרבה, הייחוד הזה הוא מהות הקדושה. וכך ההכנה לקבלת התורה, הוא כדי 'להביא' התורה ולייחדה אלינו ודו"ק.

וקודם קבלת התורה הוצרך להזהירם מאד שלא להתקרב אל ההר, כי כשרואים את אור התורה – רוצים 'לעלות' כמה שיותר גבוה, ולהישאר שם. ולכן בתהילה חשבו ההרים הגבוהים שעליהם ראוי להינתן התורה. אך האמת היא שאם התורה שייכת 'למעלה' היא יכולה להישאר עוד יותר למעלה – אצל המלאכים, אלא תכליתה היא לירד למטה. ולכן ניתנה דווקא על הר נמוך, והוזהרנו מאד שלא 'לעלות' אל ההר, אלא להישאר למטה והתורה תרד אלינו.

* * *

ועיקר ההכנה לקבלת התורה היא פרשת יתרו.

יתרו היה אדם נמוך ומגושם מאד, כלשון נקיה. שהרי עבד כל העבודה זרה שבעולם, ומעם כל מיני מעם של רע שיש בעולם. והוא הסתירה הגמורה ביותר לאור התורה, שהיא אור נקי זך וקדוש. אך לאחר שעבד כל עבודות זרות החליט לבוא ולקבל את התורה, כי 'שמע' את כל אשר עשה ה', והבין שהשם יתברך רוצה שיגלו אותו דווקא מתוך העולם.

ובאמת מן הראוי היה להרחיקו, והוא בעצמו הכין עצמו לכך. אך משה רבינו יצא בדווקא לקראתו וכמבואר באור החיים, שעשה זאת באופן שיהיה ניכר שאינו יוצא לכבוד אשתו ובניו, אלא לכבודו של יתרו, וכבוד אותו בכבוד מלכים, וסיפר לו כל הקורות אותם. ואז אמר יתרו 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים', ומובא בזהר 'כד אתי יתרו ואמר עתה ידעתי, כדון אתיקר ואתעלא שמוא דקב"ה עילא ותתא', כלומר שבאותו רגע נעשה קידוש ה' בכל העולמות שלא היה כמוהו מאז בריאת העולם.

ואת זה רצה משה לגלות לנו קודם קבלת התורה, שנדע מהותה של 'התורה', ולאזיה צורך צריכים 'לקבלה', ובשביל זה קרב את יתרו, וגילה איך דווקא על ידו נעשה קידוש ה' הגדול ביותר, לידע להודיע ולהיוודע שבשביל זה ניתנה התורה – לא רק בשביל משה, ולא רק בשביל הצדיקים הגדולים – אלא גם ובעיקר עבור יתרו, שהוא האדם המיותר ביותר בעולם, וכולו 'מותרות' וקליפות, ועד לשם יורדת התורה כדי לגלות את השם יתברך.

ודווקא יתרו היה יכול לגלות העצה – לעשות 'שרים' בכמה דרגות, כי הוא מען למשה שאם לא יעשה כן, עדיין נדמה כאילו התורה נמצאת במקום גבוה ובדרגה של משה, ומן הראוי לצמצם אותה בעוד כמה דרגות, כדי שייכנו שהיא שייכת לכל אחד ואחד ממש.

נמצא שעיקר ההכנה לקבלת התורה, הוא להכין שכמה שאנו רחוקים, וכמה שיש בנו יותר יצר הרע, ויותר מלחמה והתמודדות – יש לנו יותר זכות לקבל את התורה, כי בשביל זה היא ניתנה לנו. ולוואי ונזכה.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מנזרי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות
מנזרי לקבלת עלון
'המקורבים' וכן את
עלון 'הקבצו' עד
לביתכם דרך מכשירי
'קהילות' שבבתי
הכנסת. ב-20 ש"ס
לחודש. חפשו: עלמא
דאורייתא. המנזרי
על-דעת המערכת!
לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:	
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 – לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הוזה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ריבוי פרטי ההלכות בתוך פרשת מתן תורה

הנה פר' משפטים עוסקת בהרבה גופי תורה, משפטים והלכות, וכל זה נאמר מיד אחרי מתן תורה, ומשמע שזהו חלק מיוחד בקבלת התורה, ובפרט שבסדר הדברים בתורה עדיין לא נגמרה פרשת קבלת התורה והכרית, ורק בסוף הפרשה מבואר שוב כל סדר קבלת התורה והכרית שנכרתה אז עם ישראל, ומכל זה מתבאר שכל ענייני המצוות וההלכות שבפרשה הם חלק ממאות העניין של קבלת התורה.

עיקר הרוח היים היה בקבלת התורה

ועל פי דברי רבינו במאמר זה יתבאר העניין כמין חומר, כי בקבלת התורה קיבלו את הרוח היים דקדושה וכלשון רבינו ז"ל (באות ט): 'כי הרוח היים הוא בהתורה, בהינתן הרוח האלקים מרהפת על פני המים' פנ"ל. ועל פן במצרים, שהיה קדם קבלת התורה, ולא היה להם מהיכן לקבל הרוח היים, נאמר בהם (שמות ו): 'מקצת רוחי, כי לא היה להם מאין לקבל הרוח היים שהוא בהינתן ארץ אפים, מארץ רוחה פנ"ל, וכו', וזהו שדקדק: (תהלים פ"א): 'אנכי ה' אלקיך המעלה מארץ מצרים', וקבלו התורה אשר שם הרוח, ואזי דיקא "הרחב פיה ואמלאהו", בהינתן מלאפוס פנ"ל, בהינתן שלמות החסרון. כי דיקא אחר יציאת מצרים, בהינתן המעלה מארץ מצרים, שאז נתבטל בהינתן מקצת רוח הנ"ל, כי קבלו התורה ששם הרוח היים פנ"ל, על פן אז דיקא: "הרחב פיה ואמלאהו", בהינתן שלמות החסרון, בהינתן מלא פוס, בהינתן 'ומלא ה' כל משאלותיך' פנ"ל.

ובהמשך הדברים "רכב אלקים רבתיים אלפי שנאן" (תהלים ס"ח), 'אלפי' בהינתן אלופי עשו, ועל ידי רכב אלקים רבתיים בהינתן קבלת התורה, שמשם

מקבלין הרוח היים הרבנים דקדושה על ידי זה 'אלפי שנאן', כמו שדקדשו חכמינו, וזכרונם לברכה (עבודה זרה ג): 'אל תקרי שנאן אלא שאינו, הינו שעל ידי קבלת התורה, ששם הרוח דהרב דקדושה, על ידי זה נתבטליו ונכנעין אלופי עשו, רבירבי עשו, שהם בהינתן הרב דקלפה, בהינתן 'אלפי שאינו', שאלופי עשו, רבירבי עשו, נתבטליו ואינו'.

עיקר הרוח היים נמשך ע"י פרטי ההלכות שהם הכלים לקבל את הרוח היים

ומבואר מכל זה שעיקר קבלת הרוח היים דקדושה היה בקבלת התורה, והנה היה מקום לחשוב שהעיקר הוא האור המיוחד שהיה בקבלת התורה, בכחי' ההתגלות הנוראה של פנים בפנים, והקולות וברקים וקול שופר שהיה במתן תורה, אבל באמת אף שבמעמד מתן תורה נמשך בחי' רוח היים דקדושה באופן יותר מהרגיל, אבל עיקר הרוח היים דקדושה הוא בכל דור ודור ע"י עסק בירור ההלכה בפשיטות, כי אדרכא כשאדם רוצה רק את האורות המיוחדים, וזהו בחי' האנחה של הרשעים שרוצים רוח סערה ועוצמה, וזה באמת גדול בשעתו אבל אח"כ לא נשאר מזה כלום, ועיקר הרוח היים דקדושה הוא דייקא כשהוא נמשך ע"י כלים וצמצומים שהם הלכות התורה (וכמו שהאריך בזה בכיאר הליקוטים).

וע"כ בתוך הפרשה של מתן תורה האריכה בתורה בריבוי פרטים של גופי הלכות, שיש בהם הרבה הרבה פרטים שטעונים בירור, והם מתבררים ומתבארים בכל התורה שבע"פ, כדי להורות שעיקר הרוח היים דקדושה שנמשך ע"י התורה, הוא דייקא באופן שאדם מקבל את הרוח היים הזאת דרך הכלים שהם הלכות התורה בפשיטות ודו"ק.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

הנשימה, להמשיך בחי' שלמות החסרון, זה כללות העניין המבואר כאן בדברי רבינו.

ובפשטות משמע לכאן' שעיקר העצה המתגלה בעניין זה הוא עוצם מעלת האנחה, שעל ידו זוכים להשלים החסרון, אבל מאידך הרי מתבאר בהמשך המאמר שגם הרשע כשמתאנח ממשוך רוח מהרב דקליפה, וא"כ בהכרח שאין עיקר העצה האנחה לכשעצמה, שהרי אותה אנחה יכולה להביא גם השפעה הפוכה לגמרי מהורח היים דקדושה, וצריך לידע האם יש חילוק מהותי בין האנחה דקדושה לאנחה של היפך הקדושה.

ובאמת אף שבוודאי בהכרח שיש חילוק בין שני האנחות, וכפי שיתבאר לקמיה, אבל רבינו לא הדגיש כלל לבאר בלשונו את החילוק בין שני האנחות [ואמנם לכאן' יש רמז לדבר וכדלקמיה, אבל אם זהו עיקר יסוד העניין, לכאן' בהכרח לבאר עניין זה בפירושו בגוף המאמר], ועוד יל"ע מה שממשיך רבינו ומבאר (באות ב): 'אך מאין מקבלין הרוח היים, דע שעיקר הרוח היים מקבלים מהצדיק והרב שבדור', ולכאן' מהו התמיהה מאין מקבלים הרוח היים, הרי ביאר באריכות קודם שהרוח היים מקבלים ע"י האנחה, ואין כאן קושי מצד עצמו מהיכן מקבלים הרוח היים, והו"ל להתחיל לבאר ולומר 'אבל דע שעיקר הרוח היים מקבלים מהצדיק, אבל מלשון זה שיש כאן תמיהה שמאין מקבלים הרוח היים, נראה שבוודאי לא ייתכן שהאנחה מצד עצמה תמשיך רוח היים, וכן לקמן בכל המשך מבאר עניין זה שהרוח היים הוא ע"י התורה והתפילה והיא נמשכת ע"י הצדיק שזכה לזה בשלימות.

עיקר העצה היא ההתקרבות לצדיק שעל ידו זוכים לקבל הרוח היים דקדושה

ראיתי והנה מנורת זהב בלה וגלה על ראשה וכו' (זכריה ד', והוא הפסוק שבת הנכה).

[א] הנה יקר גנחתי ונה (שפורין קרעקי) מאיש ישראלי, כי הוא שלמות החסרונות. כי על ידי בהינתן הנשימה, שהוא הרוח היים, נברא העולם, כמו שכתוב (תהלים ל"ג): 'וברוח פיו כל צבאם'. והדווש העולם יהיה גם כן בהינתן הרוח, כמו שכתוב (שם ק"ד): 'תשלח רוחך ויבראון ותחדש פני אדמה'. והוא גם כן חיות האדם, כי חיות האדם הוא הנשימה, כמו שכתוב (בראשית ב'): 'ויפח באפיו נשמת היים', וכתוב (שם ז): 'כל אשר נשמת רוח היים באפיו'. וכמו שאמרו חכמים: 'אם תקסר הנשימה תקסר החיים'.

נמצא, כי עקר חיות כל הדברים הוא בהינתן רוח; וכשנשח חסרון באיזה דבר, עקר החסרון הוא בהינתן החיות של אותו הדבר, שהוא בהינתן הרוח היים של אותו הדבר, לאשר הרוח הוא המקנים הדבר. והאנחה היא אריבת הנשימה, והוא בהינתן ארץ אפים, דהינו מארץ רוחה. ועל פן בשמתאנח על החסרון ומאריך רוחה, הוא ממשיך רוח החיים להחסרון, כי עקר החסרון הוא הפתלקות הרוח היים פנ"ל, ועל פן על ידי האנחה משלים החסרון.

האם עיקר העצה כאן היא אנחה דקדושה

רבינו מתחיל בזה בלשון פלאית שהגדוהי ונוה של איש הישראלי שקורים קרעקי, הוא דבר יקר מאוד, כי הוא משלים את החסרונות, ומבאר רבינו שהעיקר הוא הרוח היים, כי על ידו נברא העולם, ועל ידו יהיה חידוש העולם, והוא ג"כ חיות האדם שחיותו הוא ע"י הנשימה שהי בחי' הרוח היים, נמצא שעיקר החיות הוא ע"י בחי' הרוח, דהיינו הרוח היים, וממילא כשיש חסרון באיזה דבר, החסרון הוא ברוח היים, וזה סגולת האנחה שהיא בחי' אריכות

ומכל זה, וכן מכללות סדר ומשמעות המאמר, נראה לכאן שאין כאן 'עצה' להתאנה, אלא רבינו מגלה 'מציאות' שע"י אנהה יש בחי' המשכת שלימות להחסרון, וזה מציאות כמו שע"י הנשימה נמשך רוח חיים בפשטות, כך ע"י אנהה נמשך רוח חיים מיוחדת יותר מהרגיל שיש בה כח להשלים חסרון, אלא שזה תלוי למי האדם מקורב, כי הרוח חיים הזה אף שהוא נמשך בפועל ע"י עצם הנשימה והאנהה, אבל שורשו הוא בתורה, ואם אין האדם מקבל את הרוח עם הכלים הנצרכים לזה ושהם הכלים של התורה ובעיקר בירור ההלכה וכדלקמיה, אזי אין לו את התועלת האמיתית מהרוח חיים הזאת, ואדרבא הרוח חיים הזאת נהפכת אצלו לרוח סערה שהיא גדולה בשעתה, אבל אח"כ האדם כלה ונאבד ע"י עצמו, אלא שלזכות לזה בשלימות צריך לזכות לתורה בתכלית השלימות שזה א"א לזכות רק ע"י שזוכים לתפילה בתכלית השלימות, אלא שאם האדם מקורב לצדיק אמיתי שזכה לשלימות הזאת, הוא יכול לקבל את הרוח חיים דקדושה על ידו, אבל לעומת זאת אם הוא מקורב לרשע, אזי הוא מקבל את הרוח חיים דרכו, ואז הוא נהפך לרוח סערה שרק מוזיקה לו.

נמצא שעיקר העצה היא ההתקרבות לצדיק ובעיקר ע"י העסק בבירור הלכה ובתפילה ע"י שע"י הוא בבחי' נלוה אל הצדיק וכדלקמן באות ה, אלא שרבינו מגלה את 'גודל יקר האנהה' של איש הישראלי שמקורב לצדיקים אמיתיים, שע"י נמשך אליו הרוח חיים דקדושה, ולעומת זאת מה שפועל האנהה של מי שאינו מקורב לצדיקים אמיתיים, זהו המשמעות לכאן מכללות המאמר, וע"כ לא ביאר רבינו כלל את האופן של אנהה דקדושה, וגם לא אמר בזה 'עצה להתאנה' כי באמת אין כאן עצה להתאנה, שהרי זה תלוי אם האדם מקורב לצדיק או לא, אלא שאם הוא מקורב לצדיק אזי אנהה יש לה מעלה יקרה מאוד ודו"ק.

יש הבדל גם בעצם האנהה, שאנהה דקדושה היא בחינת אריכות אפים ואנהה הרשע היא בדרך דחיקת השעה

אמנם למעשה בוודאי שיש הבדל בין הנלוים אל הצדיק לאלו שאינם נלוים, גם בעצם האנהה, וזה מרומז בדברי רבינו שהאנהה היא בבחינת 'אריכות אפיים', ומשמעות הדברים שבוה עצמו מרומז הדרך של האנהה דקדושה, שאינה באה מתוך דחיקת השעה, אלא אדרבא מתוך אריכות אפים, אלא שמתגעגע ומשתוקק להשלים החסרון, אבל אינו מנסה לרדוף ולקחת כחה את הרוח חיים ללא הכלים הנכונים לזה [שהוא בירור ההלכה וכדלקמן, וכמבואר בביאור הליקוטם], אלא מתאנה מתוך השתוקקות וגעגוע לרוח חיים דקדושה, ואז נמשך לו באמת רוח חיים דקדושה מהצדיק, ונשלם לו החסרונות שמחסרים לו את הרוח חיים [וכדלקמיה].

משא"כ הרשע שאינו מקורב ונלוה אל הצדיק הרב דקדושה, ואדרבא יניקתו הוא מהרב דקליפה [שהוא בחי' עמלק וכדלקמן], האנהה שלו היא בדרך דחיקת השעה, שהוא כביכול כועס על מה שאינו הולך לו כרצונו וחסר לו מרצונותיו, וזהו צורת אנהתו, ואזי הוא באמת ממשך איזה בחי' רוח חיים, כי כח האנהה להמשיך רוח חיים מיוחדת הוא מעצם טבע הבריאה, כשם שהנשימה ממשיכה רוח חיים פשוטה, כך האנהה סגולתה להמשיך רוח חיים יותר מהרגיל שיש בה כח להשלים את החסרונות, אבל הרשע מחמת שאין לו את הכלים לזה, כי אינו מאריך אפו כלל ואדרבא הוא דוחק את השעה לקבל את הרוח חיים מיד, ובאמת אין לו כלל את הכלים לקבל את הרוח חיים הזה, וע"כ נהפך לו הרוח הזה לרוח סערה, שהיא אכן 'גדולה בשעתה' אבל אח"כ היא מסערת גופו ונשמתו ולא נשאר מזה שום רוח חיים אמיתי, כי הרשע אינו מוכן להמתין לכך שיהיה לו כלים לקבל את הרוח חיים אלא הוא רוצה מיד את הרוח חיים, וע"כ הוא באמת מקבל זאת מיד, וכיון שאין לו את הכלים לכך, זה רק מוזיק לו (חלק מהנ"ל הוא על פי ביאור הליקוטם וכפי שיתבאר עוד לקמן אות ג).

אנהה היא בחי' געגוע והשתוקקות

ויעוי' בלשון מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, פסח הלכה ג אות יד): 'על פן על ידי הפנין דקדושה, שהוא ספירת העלם, שפופרין תימים עד הג השבועות פדי לצאת משמאזה למהרה לזכות לקבלת התורה בשבועות, נמצא, שהוא בחינת

אנהה דקדושה, שמתאנה ומתגעגעין לזכות ליום החמישים, שהוא קבלת התורה, שמשם עקר השלימות, כי משם עקר הרוח חיים פנ"ל, ומבואר ג"כ שיסוד האנהה דקדושה הוא בחי' געגוע וכיפופים והיינו כנ"ל.

ועל פי זה מתבאר שיסוד המאמר אינו על מעלת האנהה דקדושה, אלא על עניין הרוח חיים שהוא יסוד חיות האדם, ושהדרך לקבלו כראוי הוא ע"י התקרבות לצדיקים, כי על ידם יכולים לזכות לרוח חיים דקדושה כראוי, גם כשעדיין לא זכה לשלימות התורה כראוי, וזה ע"י שהוא נלוה אל הצדיק ועוסק בבירור הטוב מהרע ככל הד' יסודות, ובפרט ע"י תורה ותפילה [וכדלקמן], אלא שרבינו מבאר עד היכן הדברים מגיעים, שכשאדם מתקרב לצדיק, אף אנהתו יקרה מאוד מוד, כי על ידה נמשך לו בחי' שלימות החסרונות [ולחיפך כשאינו מקורב לצדיק, נמשך לו רוח מהיפך הקדושה שמסערת גופיה ונשמתיה].

רוח חיים הוא מה שכל העולם מחפש

ובאמת הרוח חיים הוא הדבר שכל העולם מחפש, כי כל העולם מחפש דבר אחד - 'הרגשת אושר ושמחה בלב', שבהגדרתו האמיתית והפנימית הוא 'רוח חיים', אלא שהעוה"ז מטעה מאוד כאילו הרוח חיים נמצא בהכלי העוה"ז, שכל זה הוא מציאות התגברות הגלות שמתגבר הרוח סערה של בחי' עמלק, שעיקרו הוא הטעות הנ"ל כאילו יש בעוה"ז איזה בחינת רוח חיים, מה שבאמת הוא לחיפך ממש, כי כל הנאות עוה"ז כשאדם בדרך שהוא מקושר אל הקדושה, הם דמיון של רוח חיים, ולמעשה הם רק רוח סערה שמסעיר את גופו ונשמתו עד שלבסוף כלה ונאבד לגמרי רח"ל, ועיקר הרוח חיים הוא רק בקדושה שהוא בתורה ותפילה, וזה נמשך אלינו ע"י הצדיקים שזכו לשלימות נוראה של בירור הטוב מהרע עד שזכו לשלימות הרוח חיים דקדושה שבתורה, ויש להם כח להמשיך את הרוח חיים הזאת גם אלינו.

רוח חיים הוא יסוד הבריאה

וזה מה שמאריך רבינו שאכן הרוח חיים הוא הדבר היסודי ביותר בבריאה, כי בו נברא העולם, ובו עתיד להתחדש העולם, וכן כל החיים בפועל נמשכים על ידו [והיינו שאף שיש ד' יסודות שהם יסוד קיום העולם, מ"מ יסוד הרוח הוא העיקר, שכל החיות תלוי בו, עד שבפועל חיי האדם תלויים בנשימה שהוא בחי' המשכת רוח חיים כפשוטו], ומ"מ אף שיש את הנשימה שהיא עצם מציאות החיים הפשוטה, מ"מ עדיין צריך לזכות לבחי' 'רוח חיים' אמיתית שהיא הרגשת החיות בעצם החיים, וכל חסרון שיש לאדם באמת אין הנקודה עצם החסרון, אלא מה שעו"ז חסר לו ברוח חיים ובחיות, ואילו יבין שהחסרון הזה זהו החסר הגדול ביותר שהשי"ת יכול לעשות עמו כעת, הרי לא יחסר לו כלום, ואדרבא ירגיש חיות עצומה ונפלאה מעצם החסרון [שזה בפשטות עניין שלימות החסרון, ויתבאר עוד לקמן באות ב], וע"כ צריך לזכות כל הזמן לרוח חיים כזו שהיא מעבר לרוח חיים של הנשימה הפשוטה, וזה יכולים לקבל ע"י התורה, אבל בפועל הוא נמשך בעולם ע"י בחי' אנהה, כשם שהרוח חיים הפשוטה נמשכת ע"י הנשימה, כי ע"כ עשה השי"ת בטבע האדם להתאנה על חסרונו, כדי שיוכל תמיד להשלים ע"י את הרוח חיים שנצרכת לו כל כך (ביאור הליקוטם), אבל אין די בעצם האנהה, כי ע"י האנהה לבד אדם מקבל את האור ללא הכלים הנצרכים לכך, וע"כ צריכים לקבל את האור ע"י הצדיק, וע"י שמתעורר באתערותא דלתתא לעסוק בתפילה ובבירורי ההלכה וכדלקמן.

וישמעתי דבר חידוש ופלא מידידי הר"ר קינן גלעד שהוא גר צדק יפני, שביפן ידוע עניין של 'נשימה יפנית' שעניינה לנשום נשימה ארוכה, להכניס כמה שיותר אויר במשך זמן ארוך, ואח"כ להוציא את כל האויר במשך זמן ארוך, ומקובל שם שזה מרפא מהרבה דברים ומסוגל מאוד לבריאות הגוף, וייתכן שאכן יסוד הדברים נכון על פי דברי רבינו כאן, שזה ממש עניין האנהה שעניינה אריכות הנשימה, שבעצם טבעו להמשיך רוח חיים כמבואר בביאור"ל וכנ"ל, אלא שהם משתמשים בזה רק לבריאות הגוף, ובאמת העיקר הוא להמשיך רוח חיים והיות דקדושה להתקרב להשי"ת].

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

מאמר יג 80

המשותף והשונה בין דרך ברסלב לדרך המוסר

שמוצא לעצמו איזה אמת שהוא צריך לעשות אותה התנועה בשביל אותו האמת. נמצא שהוא מכסה השקר באמת. ויש לזה עוד דוגמאות רבות, שאין כאן המקום לפרטם, ויש מקום להוקרים לעשות על כך עבודת מחקר מרתקת. ורק נציין למה שנכתב בעניין זה בהקדמת ספר 'הצדיק ר' יוסף זונדל מסלנט' (ירושלים תרפ"ז) מאת המו"ל רבי אליעזר ריבלין:

'ואמנם בהעברה כללית על ספרי המוסר והחסידות ושיטותיהם, קשה מאוד למצוא את הנקודות המבדילות בין שיטה לשיטה. ופעמים רבות נמצא את אותם הדברים שנראים לנו כחדשים ומיוחדים אצל צדיק ליטאי כהג"ר יוסף זונדל מסלנט או הג"ר ישראל מסלנט, יוצאים מכוררים מפי צדיק ברסלבי כר' נתן תלמיד הר' נחמן מברסלב, ולכן אניח את הפרט החשוב הזה ואציאהו מחוג עבודתי בתולדה זו, וישאר זה למומחים אשר יתמסרו אל המחקר המוסרי הזה ויחברו עליו ספרים מיוחדים'.

אולם, עם זאת, לא ניתן לראות בעצותיו של מוהר"ן עצות שמויסדות על ה'פראקטיק' בלבד, אלא הדבר גלוי וברור לעין כל מעיין שמוהר"ן לא חיפש מהו הדבר הפרקטי ביותר שיכול לעבוד, אלא עיקר יגיעתו וחיפשו היתה לגלות את השורש הפנימי והעמוק ביותר של כל דבר, אולם לא הסתפק בגילוי השורש הגבוה, אלא השתקק מאוד להוריד אותו לכלל מעשה, עד שיהיה אפשר לעשות ממנו עצה מעשית שאפשר 'ללכת' אתה בפועל, וזהו ענין ה'עצות' שנתן, שהם ההלכה למעשה של התורות הגבוהות שגילה. ולכן לא תמיד ניתן להבין בצורה פשוטה ופרקטית מדוע העצה שנתן אמורה לעבוד, אולם מי שניסה ללכת עם העצות ולקיים אותם לפי מדרגתו, יכול להעיד שהדברים עובדים בפועל ממש, אפילו במקום שהעצות הפשוטות והפרקטיות [שגם להם יש מקום כמובן] לא עבדו, שכן הדברים מכוונים לתיקון הענין בשורש.

ונעתיק מעט מדברי מוהר"ן בהקדמתו לליקוטי מוהר"ן שעמד על שני הפנים הללו שבתורת מוהר"ן; העומק והגובה, לצד הפשטות והמעשיות. וזה לשונו:

'המעיון באמת, מי שיש לו מוח בקדקדו, יבין מאליו עמקות הדברים, שהם רחבים ועמוקים מני ים, גבוה משמים ועמוק מתהום. ומי שרוצה למעם צוף דבש אמרי נועם האלו, צריך להעמיק בעין האמת בעיון גדול הדק היטב להבין הדבר על מתכונתו עד מקום שיד שכלו מוגעת, אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה להבין היטב פשטיות הדברים האלה הנאמרים בספר הקדוש הזה. ואף על פי כן הוא מלתא דשויה לכלהו, כי גם אשר קצרה ידו להבין דברים עמוקים, הוא גם הוא יוכל למצא מרגוע לנפשו בדברי הספר הקדוש הזה, בדברי העצות הקדושות והמוסר הנפלא היוצאים מכל תורה ותורה, כפי אשר יאיר ה' עיני שכלו להבין כונה הפשוטה שהכנים רבנו וזכרנו לברכה בתורתו הקדושה. כי באמת כל דברי הספר הנורא הזה הם השגות עליונות

אחד הנושאים העיקריים בהם רואים נקודות השקה יחד עם שוני, בין דרך ברסלב לדרך ליטא, היא בעניין דרך העבודה המוסרית.

ישנם כמה הילוקים ידועים בין דרך החסידות לדרך המוסר, כגון שהחסידות מדברת בדרך כלל יותר בשפה של 'התעוררות' כללית לעבודת ה', ופחות יורדת לפרטים מעשיים בדרכי תיקון המידות, העיקרון הוא בדרך כלל לעסוק בעיקר ב'עשה טוב' והרע יפול מאליו, וחששו שעיסוק יותר מדי בפרטי הליקויים עלול להשקיע את האדם עוד יותר בתוכו. לעומת זאת בעלי המוסר דגלו באופן כללי שיש להשקיע מאמץ גם בעיסוק בליקויים, לחשוף את שורשי הקלקולים שבאדם, ולחפש דרכים לתקן אותם. והילוק נוסף, שגדולי החסידות דיברו בדרך כלל יותר 'למעלה' – דיבורים מרוממים ששייכים להשגת הנשמה, ומעוררים בה אהבה ויראה והתפעלות, ואילו בעלי המוסר החשיבו יותר דיבורים הפונים 'למטה' – אל הנפש הבהמית, והזהירו לא לטפס לשמים אלא לעסוק בתיקון הארץ, ועל כן השתדלו למצוא דרכים לתיקון המידות על פי חכמה פרקטית – מעשית, כלשון הגר"י סלנטר זצ"ל (אור ישראל מכתב יט): 'המוסר ודרכי המידות – היסוד בהם הפראקטיק'. נראה עוד במאמרו הנפלא של הגרא"א דסלר זצ"ל, מכתב מאליו ה"ה עמוד 35-39 שמאריך לבאר את ההבדלים השורשיים בין דרכי המוסר חסידות, ומסיק שהיום צריך לקחת מזה ומזה גם יחד, ו'הלאוי שעל ידי כל אלה ביחד נזכה לעלות ברוחניות ולהחזיק מעמד כבני תורה ביהדות מחזקת'.

אכן, גם בנושא הזה, כמו בנושאים רבים אחרים, אפשר לראות בדרך ברסלב כעין ממוצע בין הדרכים השונות שנראות במבט ראשון כסותרות; גבוה או פשוט, מלהיב ומרומם או פרקטי ומעשי.

דבר ידוע הוא לכל הדורך על מפתן אוצרותיו של מוהר"ן, שישנה אצל מוהר"ן דרישה חזקה מאוד להוציא מכל הלימודים הלכה למעשה, ומטרתו הסופית של מוהר"ן היא להניח לפני הלומד 'עצות', שהם מסקנא מעשית שיוצאת מכל לימוד שניתן לקיימה בפועל ממש, כאשר העצה העיקרית הכוללת את כל העצות וכל דרכי התיקון המבוארים בספריו הקדושים היא עצת ההתבודדות בקביעות [כשם שבעלי המוסר נתנו בתור דרך מרכזית של תיקון את ענין לימוד המוסר בקביעות], והמעיון בספרי מוהר"ן יראה הרבה דרכי התבוננות מוסריים, ויסודות רבים שבעלי המוסר הרבו לדבר מהם, מובלעים בתוך דבריו.

לדוגמא, בנושא של 'נגיעות' והמעיה עצמית שבעלי המוסר הרבו לדבר עליו, ראה ליקו"מ תורה א': 'כי מתחילה היצה"ר מתלבש עצמו במצוות, ומטעה את האדם כאילו מסיטו לעשות מצוה'. וכן בתורה סו נותן משל להמעיה שאדם מטעה את עצמו, מאדם 'שהפץ לעשות איזה תנועה או המהאת כף בשביל אחר, אבל הוא מתבייש בזה שיעשה שקר בתפילתו בשביל בני אדם, על כן הוא גונב דעת עצמו, ומסבב לו היצר הרע סיבובים במחשבתו, עד שנתגלגל הדבר במחשבתו שהוא צריך באמת לעשות תנועה זו בתפילתו, או להכות כף אל כף, דהיינו

גבוהות ועמוקות מאד מאד עד אין סוף ואין תכלית, ונעלם ונסתר ונתלבש בהם דברים גבוהים ועליונים מאד, אשר אינם מוזכרים כלל בתוך התורה כי אם בדרך רמז וסוד, וכל כתבי האר"י ז"ל ומאמרי הזוהר הקדוש ותיקונים וכל דרכי הקבלה הקדושה, כולם כאחד כלולים בדברי הספר הקדוש הזה, וכל תורה ותורה מדברת מכוננת מיוחדת מאיזה מצוה ומשער מיוחד מה'עין חיים', בדרך נפלא ונורא מאד, כאשר עינינו ראו ולא זר אשר פתח עינינו והראה לנו לפעמים כטיפה מן הים מעוצם כוונתו, וכאשר הובא בתוך הספר לפרקים איזה רמזים בעלמא. כי כל תורה ותורה כלול מפרד"ם, ובכל אחד ואחד הן בדרך פשוט הן בדרך רמז וכו'. ככולם יש בהם עמקות גדול נפלא ונורא מאד.

אך עיקר כוונתו הקדושה הוא פירוש הפשוט שבכל תורה ותורה, כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה, כמבואר כבר כמה פעמים שכל עיקר כוונתו הקדושה בכל תורה ותורה שגילה ובכל דבור ודבור שיצא

מפיו הקדוש, הכל היה רק בשביל לזכות את ישראל להביאם לידי מעשה ישרה, לרמז להם מרחוק ומקרוב להורות להם עצות ותחבולות עמוקות ונפלאות להתקרב להשם יתברך מכל מקום שהוא. כאשר יראה הרואה בעיניו אם ירצה להסתכל בעין האמת לאמתו, כי כל כונתו הקדושה היה רק שנשתדל להבין העבודה והעצות היוצאים מכל תורה ותורה, ושנבקש מהשם יתברך ונשתמח לפניו יתברך ונשתדל לקיים ככל הכתוב בהם בפשיטות. ובה' בטחנו, שכל מי שישים עינו ולבו היטב לדברי קודש הנאמרין בספר הקדוש הזה, יתלהב לבו ויפתחו עיניו ויכסוף וישתוקק מאד לעבודתו יתברך, עד אשר ישוב אל ה' באמת בכל לבבו ונפשו ומאדו, ולב חזק כצור יזיז ממקומו, אם אבן הוא נמוח, אם ברזל הוא מתפוצץ, כאשר שמענו מפיו הקדוש ז"ל שאמר שמי שיסתכל בספר הזה בעין האמת, בודאי יהיו נפתחין אצלו כל גידי קשיות לבבו, ויהיה נעשה בעל תשובה גמור'.

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' –

לציין: עבור עלון 'המקורבים' או בקו קהילות: 073-275-7000

בשלוחה: 11318. או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה:

09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי!

זה לא סלון – זה דרך חיים!

שבוע שעבר התחילו מוזכר לימוד וודע!

זה הזמן להצטרף ללימוד העמוד היומיומי!

אמר רבינו הקדוש:

'רציתי שהענין שלי יתפשט בלבוש האנשים

המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!

(עיון שרפי קודש ח"ב, סימן ע"ד)

חבורות ושיעורים למקורבים:

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה

בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לחבורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

מדוע יש חשש שילמדו ישראל ולא יבינו, ולמה ירד ליהושע מן כנגד כל ישראל?

– למדנו שלא היה עמדם, ושם היה יורד לו מן כנגד כל ישראל, ע"כ. וקשה מאוד, לשם מה ירד ליהושע מן כנגד כל ישראל, דמה יעשה יהושע עם כל המן הזה, ובפרט שלא היה יכול לקחת לעצמו יותר מעומר לגולגולת, וכמו שכתוב (שם טז, יז-יח) "וַיִּקְטְמוּ הַפְּרָכָה וְהַמְּעִיט, וַיִּמְדוּ בְעֶמְרָה וְלֹא הָעֵדִיף הַפְּרָכָה וְהַמְּעִיט לֹא הִקְסִיר". (וראה בשער אפרים מה שכתב ליישב).

ובאמת מכה קושיא זו כתב המשך חכמה ביאור מהודש מאוד (לעיל בפרשת בשלה, שם טז, י), וז"ל: פירוש, דמן ירד בזכות משה (ע' תענית ט), וכשמת משה בז' אדר הסתפקו מן שבכליהם ארבעים יום – עד ששה עשר בניסן וכדאיתא בקידושין (דף לה), וזה היה בזכות יהושע. ומאין זכה יהושע לזה, בשביל אותן ארבעים יום שהמתין למשה בהר. ולכך קאמר דירד לו מן כנגד כל ישראל – הוא דרך מליצה על מה שהתפרנסו כל ישראל בשבילו אותן ארבעים יום, עכ"ל. אמנם אין זה כפשוטו של הגמ' הנ"ל, כי משמע שירד לו מן באותה שעה שהיכה למשה, ולא ארבעים שנה אחר כך.

אכן כפי הנ"ל יש ליישב, דכדי שיוכל משה רבינו ללמד את ישראל תורה, ושיבינו אותה, היה צריך משה למשוך פרנסה לישראל בשפע רב 'כשולחן ערוך' וכדלעיל. והנה משה בעצמו כשהיה בשמים – לא היה צריך פרנסה, כדכתיב (שמות לד, כח) "וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה", וכיון שהוא לא היה צריך פרנסה לעצמו כלל, לא היה יכול למשוך פרנסה לעם ישראל. ולכן באותם הארבעים יום היתה צריכה הפרנסה לעבור דרך יהושע תלמיד משה. וזהו שאמרו בגמ' ביומא, 'זה יהושע שירד לו מן כנגד כל ישראל, והכוונה כנ"ל, שבזכות יהושע ירד מן לכל ישראל, ומה התפרנסו כל ישראל, כשעלה משה להר סיני ולא יכלו להתפרנס בזכותו.

והמעם שזכה לזה דוקא יהושע, אף שהיה שם את אהרן שהיה שני למשה וגדול מיהושע, נראה לבאר על פי מה שכתב בשער אפרים הנ"ל, וז"ל: כיון שהמתין יהושע כל ארבעים יום ולא הלך ללמוד אצל שאר המיוחדים שבישראל – כגון אהרן וחור והזקנים, יען כי היה מקושר מאוד למשה רבינו ולא לזולתו, ואף בעת שהיה משה בהר לא רצה להפריד מחשבתו מאת רבו וכו', עכ"ל.

נמצא, שהזכות הגדולה הזו שזכה יהושע כבר בחיי משה לפרנס את כל ישראל, כי ירד המן בזכותו לכל ישראל בזמן שהיה משה רבינו בהר, הוא משום שהיה ליהושע ביטול גמור לצדיק האמת – משה רבינו, והעדיף להכות ולהיות מקושר אליו, אף שבאותה שעה הצדיק לא נמצא, ויודע יהושע שלא ירד משה מההר משך כל הארבעים יום, והיה יכול ללמוד לפני אהרן וחור והזקנים, בכל אופן העדיף יהושע שלא לנתק את ההתקשרות שלו לצדיק משה אפי' לרגע, ובשכר זה זכה למעלה הגדולה הזו, שכל ישראל התפרנסו מן בזכותו בזמן שעלה משה אל ההר.

"וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיךָ" (שמות כא, א), ופירש"י וז"ל: "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיךָ", אמר לו הקב"ה למשה לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים עד שתהא סדורה בפיהם כמשנתה, ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו, לכך נאמר "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיךָ", כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם, עכ"ל. ובמכילתא (מסכתא דנזיקין ריש פרשה א'), דרשו יותר וז"ל: אין לי אלא (שתלמד) פעם אחת, מנין שְׁנָה וְשָׁלֹשׁ וְרַבְּעַ עַד שִׁילְמָדוּ, תלמוד לומר (דברים לא, יט) "וְלִמְדָה אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". יכול למדין ולא שונין, תלמוד לומר (שם) "שִׁמְיָה בְּפִיחָם". יכול שונין ולא יודעין, תלמוד לומר "וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפָּטִים" וגו', עורכם לפניכם כשולחן ערוך, ע"כ. ובלקוטי מוהר"ן (קמא, תורה ז) הביא את היוצא למעשה ממכילתא זו, וז"ל: וְאֵיתָא בְּמִכְלִיתָא, יְכוּל וְהָיוּ הַתְּלָמִידִים לִזְמַדִּין וְאֵינָם מְבִינִים, תְּלָמִיד לִזְמַר "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיךָ" עָרְכָם לְפָנֶיךָ פְּשִׁלְחָן עָרוּךְ, עכ"ל. ומבואר במכילתא, שלא רק כדברי רש"י שהכוונה ללמד את ההלכה בטעמה ופירושה, אלא שהיתה הוה אמינא שילמדם אפילו אם לא ידעו מה למדו, ולכן צריך את דרשת הפסוק "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיךָ" – עורכם לפניכם כשולחן ערוך.

ולכאורה תמוה מאוד, איזה הוה אמינא יש, שילמד משה רבינו את ישראל אף אם לא יבינו מה שהוא מלמד אותם. וביאר בשער אפרים (לר' אפרים מפשעדיבו), שהכוונה בלשון זו, לאפוקי שלא יהיה לעם ישראל חס ושלום חסרון פרנסה ומחמת זה לא יוכלו להבין. וייסד את דבריו על מה שמבואר בלקוטי מוהר"ן (קמא, תורה ס' בתחילתה), וז"ל: דַּע שֵׁשׁ שְׁבִילֵי הַתּוֹרָה, שֵׁשׁ בָּהֶם הַתְּבוּנָנוּת גְּדוּל מְאֹד, שְׂאֵי אֲפֻשֶׁר לְבֹא לְהַתְּבוּנָנוּת הַזֹּאת, כִּי אִם עַל יְדֵי עֲשִׂירוֹת. כְּמוֹ שֶׁבְּפִשְׁטֵי אוֹרִיתָא 'אִם אֵין קָמָה אֵין תּוֹרָה' (אבות ג, יז), וְצָרִיף שְׂיִהְיֶה לוֹ עַל כָּל פְּנִים פְּרָנְסָה. כְּמוֹ כֵן לְהַתְּבוּנָנוּת הַזֹּאת, שֶׁהוּא גְּדוּל מְאֹד, צָרִיף שְׂיִהְיֶה לוֹ עֲשִׂירוֹת גְּדוּל מְאֹד. שְׂיִהְיֶה לוֹ הוֹן רַב, וְלֹא תִּקְסַר כָּל בָּהּ. כִּי צָרִיף כָּל הוֹן דְּעָלְמָא, לְהַתְּבוּנָנוּת הַזֹּאת, עכ"ל. וא"כ הוה אמינא שיכול שיהיו התלמידים לומדים ואינם מבינים מחמת חסרון פרנסה כראוי חס ושלום, לזה קאמר "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיךָ" – עורכם לפניכם כשולחן ערוך, שהחכם והצדיק המלמד תורה, צריך לראות להשפיע לעם ובפרט לתלמידים פרנסה בהרחבה על כל פנים, עכ"ד. ובזה יש להבין מדוע אמרה המכילתא בלשון 'שולחן ערוך', כי 'שולחן' הוא רמז לתורה ופרנסה בשפע, וכלשון הגמ' (ברכות דף ה:) 'זאי משום מזוני, לא כל אדם זוכה לשתי שלחנות', ע"כ. נמצא ששולחן מרמז לשפע, וכמו שאמרו בגמ' בבא בתרא (דף כה:) 'הרוצה להעשיר ידרי, וסימנך שולחן בדרום'.

ועל פי זה יש לבאר מאמר תמוה בגמ' ביומא (סוף דף עה:– עו.), דאיתא התם: על הפסוק (תהלים עה, כה) 'לָחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ' – זה יהושע שירד לו מן כנגד כל ישראל. ופירש"י וז"ל: זה יהושע, שעלה עם משה עד תחומי ההר, שנאמר (בפרשתנו שמות כד, יג) "וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיְהוֹשֻׁעַ מְשָׁרְתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל הַר הָאֱלֹהִים", והמתין לו יהושע שם כל ארבעים יום, שנאמר (שם לב, יז) "וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם בְּרַעֲדָה"

המקורבים

בס"ד גליון עג' פרשת תרומה ה'תשפ"ב

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

שער ברסלב

בהירות הדעת במשנת ברסלב

דבר העורך

סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו?

מאמר יד: מוסר או התחזקות?

אחד הנושאים שבהם ניתן לראות הבדל בולט בין הדרך המוסרית המקובלת בדרך הליטאית לבין דרך ברסלב, הוא בעניין התביעה המוסרית מול ההתחזקות, והשילוב ביניהם.

ותחילה נגדיר מהו מוסר ומהי התחזקות.

עיקר עניינו של המוסר מיוסד על תוכחה עצמית. כלשון הגר"א (משלי א, ב): 'מוסר – אם יצרו מתגבר עליו, לייסר את עצמו ולשבור אותו'. שורש המלה 'מוסר' הוא מלשון יסורים ומלשון מאסר, והוא שם כולל לכל דבר שאוסרים בו את הנפש לבל תצא חוץ לגדרה (מלבי"ם שם). הכלים העיקריים שבהם משתמשים בתורת המוסר, הם התבוננות עמוקה על עצמו, ביקורת עצמית וחיפוש אחר החסרונות, מתוך מגמה ורצון לתקן אותם, וחיפוש כלים מעשיים לתקן את החסרונות.

לעומת זאת, דרך ההתחזקות באה מתוך כיוון הפוך. את הטיפול בחסרונות נשאר לזמן אחר, אולם דבר ראשון אנו צריכים להחזיק חזק בטוב שכבר קיים בנו, ומקבלים אותו כמוכּן מאליו, בעוד שבאמת מדובר על דברים עצומים ונפלאים שאנו זוכים אליהם, והם רק נראים פשוטים לעיני בשר. דרך ההתחזקות באה להעצים כל נקודה טובה שקיימת בנו, מתוך מבט של אמונה בקדושת נשמות ישראל ובקדושת התורה והמצוות, וגם בקדושת ומעלת התורה והמצוות שלי בעצמי! ומגמתה היא להביא לשינוי פנימי עמוק באדם, לחזק את האמונה בה', וכן את האמונה בעצמו שגם הוא חשוב אצל ה' יתברך ויש לו כח גדול מצד הנשמה, וגם הוא יכול לזכות לעוד ועוד מעלות בלי סוף, להרחיק את הייאוש והתרדמה הפנימית, ולעורר את הרצון להתקרב לה' עוד ועוד.

[אפשר למצוא סמך לשתי הדרכים האלו בגמרא מנחות (צט, ב): 'אמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי, אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית – קיים לא ימוש, ודבר זה אסור לאומרו בפני עמי הארץ. ורבי אמר: מצוה לאומרו בפני עמי הארץ. ופירש רש"י הטעם שלדעת רבי יוחנן אסור לאומרו בפני עם הארץ, כדי שלא יאמר העם הארץ שדי בקריאת שמע, ולא ירגיל את בניו לתלמוד תורה. ולעומת זאת סברת רבא שמצוה לאומרו בפני עם הארץ היא, משום שיחשוב לעצמו שאם על קריאת שמע בלבד מקבלים שכר גדול כל כך שנאמר על תלמוד תורה, כל שכן מי שלומד כל היום ומגדל את בניו לתלמוד תורה.

ונראה ששני הצדדים האלו הם ממש שני הצדדים של מוסר והתחזקות, הצד של המוסר גורם שאין להדגיש בפני האדם את הצד של המעלות שיש בו, כי זה עלול לגרום לו לרפיון, ולהרגיש שדי לו בזה, אלא יש להדגיש יותר את החסרונות ולעורר את השאיפה לתקנם, ולכן אין לומר לעם הארץ שהוא מקיים מצות תלמוד תורה בקריאת שמע שחרית וערבית, כי אז יסתפק בזה ולא יגיע ליותר מכך. ואילו הצד של ההתחזקות גורם, שאדרכה, מצוה לבאר לאדם את החשיבות הגדולה שבכל מעשה ומעשה טוב שהוא עושה, ומתוך כך יתעורר בו חשק להוסיף עוד ועוד, כי יאמר, אם דבר קמץ שאני עושה נחשב כל כך, על אחת כמה וכמה שאזכה למעלות גדולות אם אוסיף עוד ועוד. ויש להעיר שלהלכה פסק הש"ך יו"ד רמו, א כדעת רבא שמצוה לאומרו בפני עם הארץ.

© המשך המאמר בעמוד 6

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור שער ברסלב נמשיך עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? והשבוע: מוסר או התחזקות; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך עם תורה ה; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה, העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון

באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקן

'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי

'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות':

0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים'

בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל

הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומקום עיר; (אפשר

שם וכתובת בדו"ח, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות

שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד

פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת תרומה ולשבוע פרשת תצווה

יום	חדש אדר	הדף היומי מסכת ברכות	משנה בורה עמוד 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	ד	נו	חזרה	ח.	סט	קנ:
א	ה	נח	תס, א	ח:	ע	קנא.
ב	ו	נט	תס, ב-ג	ט.	עא	קנא:
ג	ז	ס	תס, ז-ה	ט:	עב	קנב.
ד	ח	סא	תס, ז-ו	י.	עג	קנב:
ה	ט	סב	תסא, א	י:	עד	קנג.
ו	י	סג	חזרה	יא.	עה	קנז:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

~ מהות המשכן והמקדש ~

התעורר רק לאחר הטא העגל, ובלעדיו לא היה צורך לזה. ולהלן יתבאר העניין, ועל פי זה יתבארו גם כן הלשונות 'זיקחו' לי' 'תרומה'. ג. החילוק בין 'משכן' ל'מקדש' מבואר באור החיים הקדוש, שעיקר המצווה הוא לעשות 'בית המקדש' שהוא דבר קבוע, אלא שבתחילה עד שיגיעו אל המנוחה והנחלה נצטוו לעשות בינתיים 'משכן' שהוא אוהל שאינו קבוע אלא הולך ממקום למקום. ואחר שכבר היה בית המקדש קבוע אסור לעשות 'משכן'. ועדיין יש להבין החילוק ביניהם, ומה נעשה עתה בעת הגלות שאין בידנו לא מקדש ולא משכן.

ד. 'ושכנתי בתוכם' – הלשון 'בתוכם' לדברי הרמב"ן הכוונה בתוך המשכן ו'כסא הכבוד' שבו, או בתוך המשכן והכלים. ובאור החיים הקדוש מבאר ש'בתוכם' סובב על עם ישראל, והיה בזה ציווי להעמיד המשכן באמצע בין מהנות ישראל, שבוה נמצא שהשראת השכינה היא 'באמצעיתם' ובתוכם [והוא מחמת שראו ישראל (בקבלת התורה) את מהנות המלאכים ונתעורר בהם חשק לזה, ועל ידי זה כך זכו לזה].

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מתבאר בספרי הפנימיות, החל מדברי הוזהר הקדוש – שמאריך בפרשה זו לבאר עניין בית הכנסת ותפילת הציבור, וכן בספר 'קדושת לוי' ושאר ספרי החסידות, ולעובדא ולמעשה בספר 'ליקוטי הלכות' (השכמת הבוקר א, תפילת המנוחה ז, ועוד).

* * *

וביאור העניין הוא כך:

כפי שנתבאר במאמרים הקודמים (בפרשיות יתרו ומשפטים) – התכלית של קבלת התורה אינו כדי לפרוש מהעולם ולהיות כמלאכים, אלא אדרבה, התכלית היא שהתורה תיכנס לתוך העולם ותתן בידנו כח להיות 'אדם', דהיינו מישוהו שהוא בתוך העולם ויש בכוחו להמתיק ולבטל את הדינים וההסתרה, ולגלות איך השם יתברך נמצא בכל מקום ובכל דבר שיש בעולם [וכפי שהתבאר שם בהרחבה].

פעולה זאת נקראת 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', כלומר ייחוד בין ה'גילוי' של הקב"ה כפי שהוא מתגלה בעולמות העליונים, לבין ה'שכינה' של הקב"ה כפי שהוא שוכן ומלוכש בזה העולם. כי רק על ידי הפרטים שיש בעולם: דומם, צומח, חי, ומדבר, וכל היסודות שיש בעולם: אש, רוח, מים, עפר, וכל המידות שיש בעולם: אהבה, יראה, התפעלות, אמונה ועוד – אנו יכולים לקבל 'השגה' איך להכיר את השם יתברך באופן מוחשי ונרגש ולא באופן מופשט ובלתי נתפס.

ובהדגשה ברורה: היחוד הזה הוא בהכרח מלמעלה למטה ולא מלמטה למעלה. כלומר, כאשר רוצים ליחד דבר עליון ודבר תחתון – יכולים לעשות זאת בשתי תנועות; או להעלות את התחתון אל העליון, או להוריד את העליון אל התחתון. וממילא לענייננו: במושכל ראשון נראה שכדי להתייחד עם הקב"ה, צריכים 'לעלות' אליו [כמו התנועה של המלאכים שהם 'רצוא ושוב' לכיוון מעלה]. אך האמת היא להיפך, כי אם אנו עולים אליו – אין זה 'שכינה', כי כבר אינו מתלבש בזה העולם. אלא היחוד הוא כביכול 'להוריד' אותו אלינו, ולגלות איך שהוא 'שוכן' כאן ממש בזה העולם [עניין זה מבואר בדרך נפלא בזה"ק

פרשת תרומה באה לאחר כל סדר יציאת מצרים וקבלת התורה, ומפרשתנו עד סיום חומש שמות [חמש פרשיות] עוסקת התורה בעניין המשכן וכליו ובגדי הכהונה. ולכאורה כל זה הוא עניין בפני עצמו ולא המשך ליציאת מצרים וקבלת התורה, אלא הוא אחת ממצוות התורה – לעשות משכן ובית המקדש להשרות השכינה בעולם, וגם המצווה הזאת לכאורה אינה נוהגת בכל זמן אלא רק בזמנים מסוימים שנצטוונו עליהם.

אמנם האמת אינה כך, אלא כפי שיתבאר הפרשיות האלו הם המשך מקבלת התורה, והם התכלית של כל יציאת מצרים וקבלת התורה, ויסוד קיומו וחיייו של עם ישראל בכל דור בכלל ובפרט, ולכן הם נמצאים בחומש שמות כי הם חלק ממנו, ולפעמים הם גם חלק מסדר התיקון של 'שוכבים', כי הם עניין אחד ממש.

* * *

התמיהות בפרשה

א. האם פרשה זו נשנית כסדר, מיד לאחר קבלת התורה. או לאחר הטא העגל הכתוב בפרשת כי תשא, ואין פרשה זו כתובה כסדר, ואם כן מדוע. והאם יש שייכות בין הטא העגל לבין מצוות המשכן.

ב. 'זיקחו לי תרומה' – יש להבין הלשון 'זיקחו' ולא 'זיתנו', וכן הלשון 'לי' הוא פלא [ורש"י פירש 'לשמי' וגם זה צ"ב]. וגם הלשון 'תרומה'. ובכלל יש להבין מדוע היה נצרך שבני ישראל יביאו את התרומות למשכן [בפרט באותם התרומות שהוצרך דווקא מכל ישראל – 'העשיר לא ירבה והדל לא ימעט']. ומדוע לא יביאו העשירים לבדם, או משה רבינו בעצמו, או שיבוא בדרך נס.

ג. 'זהב וכסף ונחושת' וכו' – מדוע הוצרכו כל הדברים האלו, ומדוע דווקא הדברים הללו, ומפני מה בכלל הוצרך המשכן להיבנות מכל כך הרבה עשירות?

ד. 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' – מה ההבדל בין 'משכן' ל'מקדש', ומדוע נוקט הכתוב לפעמים לשון זה ולפעמים לשון זה. ה. 'ושכנתי בתוכם' – היה לו לכתוב 'בתוכו', ומדוע נכתב 'בתוכם'.

ביאור הפשט

א. לדברי רש"י (בפרשת כי תשא) כל הפרשה הזאת נכתבה לאחר הטא העגל, וכנראה כדי לחפות על קלונם לא נכתב כסדר, אלא נכתב פרשת העגל כבדרך אגב בתוך כל הדברים בין הציווי לעשיה. אמנם לדברי הרמב"ן הכל נכתב כסדר, ובתחילה היה הציווי 'על מלאכת המשכן' (בפרשת תרומה ותצוה), ואחר כך הטא בעגל והיה צריך לפעול עליהם רחמים וכפרה (בפרשת כי תשא) ורק לאחר שסיים לפעול זאת היה יכול לקיים בפועל את מלאכת המשכן (בפרשת ויקהל פקודי).

ב. הרמב"ן מבאר לפי דרכו, שהמשכן הוא המשך לקבלת התורה, שכאשר קבלו ישראל על עצמם את התורה, ונעשה החיבור בין הקב"ה לכנסת ישראל, ראוי שישכון ביניהם להמשיך את אשר התגלה והתחיל בקבלת התורה. אמנם לפי דברי רש"י צריך לומר שהמשכן הוא תיקון לחטא העגל [וכמבואר במדרש תנחומא], וכל הצורך לעשות משכן

פרישת יתרו (דף פו.) שמבאר איך כל הפירות העליונות תאבנים אל הפירה התחתונה שהיא המלכות, עיין שם 'וכבוד אלקים הסתר דבר'. נמצא לפי זה שכל מהות קבלת התורה, הוא לעשות 'משכן', דהיינו לגלות בחוש כיצד השם יתברך 'שוכן' ונמצא ומתגלה כאן בעולם הזה. וכפי המשל הידוע בדברי חז"ל 'למלך שהייתה לו בת יהודה, והשיאה לאוהבו, וכשרצה ליטלה עמו אמר לו: ליקח ממך איני יכול, ליפרד ממנה איני יכול, אלא בקשה אחת יש לי ממך, עשה לי קיטון אחד ואדור ביניכם'. כלומר, התורה היא 'בתו' של הקב"ה, דהיינו החלק ה'נולד' ממנו שהוא 'שכינתו' כביכול, והוא מבקש מאתנו שכשאנו לוקחים אתנו את התורה, נפעל שגם הוא בעצמו יתגלה בכל מקום שאנו הולכים, ודו"ק.

ובעצם לא היה צריך לבנות משכן בשביל כך, אלא עצם מציאות התורה הביאה את הגילוי הזה, וכפי שהיה בלוחות הראשונות שהיו כביכול 'לוחות אבנים' אבל 'כתובות באצבע אלקים', וכל מי שראה אותם, ראה מיד ובחוש כיצד בתוך כל דבר גשמי מאיר גילוי אורו יתברך. ובוה בטלה זוהמתו, ונתבטלו כוחות ההסתרה, והיה להם 'חירות' מכל הקליפות וכוחות הרע המסתירות את האמת.

* * *

אלא, שבחטא העגל נפלו מהדרגה הזאת, וחזרו לשלום הזוהמה וכוחות ההסתרה והרע, וכבר לא היה אפשר לגלות הדבר על ידי התורה בעצמה ועל ידי הלוחות, ולכן הם נשתברו. ואחר שביקש משה רחמים, פעל שיהיה אפשר לגלות זאת מחדש בגילוי של 'משכן', שאינו מגרש לגמרי את החושך וההסתרה, אבל הוא מגלה את האמת למי שרואה אותו.

ולכן הוצרך המשכן להיבנות על ידי ישראל בעצמם, כי אמנם נתבאר שפעולת ה'יהוד' הוא מלמעלה למטה, אבל אינו יכול להיות אלא על ידי 'אתערותא דלתתא', דהיינו על ידי גילוי רצון והשק מצד התחתון שרוצה שיתגלה אליו העליון. ולכן היו צריכים 'נדיבות לב' דהיינו השק ורצון, והוצרכו לקחת דווקא את הדברים הגשמיים שהם זהב וכסף ונהושת, וכל כך הרבה עשירות - כי דווקא בדברים האלו שהם בעצמם כוחות ההסתרה והם גרמו את חטא העגל - צריך לגלות את ה'שכינה'.

והם בעצמם הכלים להשיג ולהכיר את השם יתברך, כי הרשימה הזאת כולל כל סוגי הגוונים והמדות שיש בעולם, שהם הכלים להשיג אלוקותו יתברך במוחש ובהבנה, שזה הכוונה 'ושכנתי בתוכם' בלשון רבים, דהיינו בתוך כל הדברים האלו, וממילא על ידי זה יתגלה איך אני שוכן בתוך כל אחד מישראל, בכל זמן ובכל מצב.

ובזה יתבאר הלשון 'ויקחו לי תרומה', שאמנם צריך שיהיה מצדם 'תרומה' דהיינו התעוררות של השק וכיסופים אל היחוד הזה, אבל היחוד בעצמו הוא באופן של 'ויקחו לי' שיקחו אותי כביכול אליהם דהיינו מלמעלה למטה, וזה שפירש רש"י 'לשמי', כי השם מבטא את התגלות הדבר, שיהפוך מדבר מופשט לדבר שאפשר להכיר אותו (ראה ליקוטי הלכות, ברכות השחר, ג).

* * *

והנה התיקון השלם הוא 'בית המקדש' ששם מתגלה בשלימות אור הלוחות, ושם רואים בחוש איך השם יתברך נמצא בכל העולם, ולכן בית המקדש היה כח משיכה לכל העולם ואפילו לכל הגוים שראו בחוש מציאותו יתברך כביכול ואיך שהוא נמצא בכל מקום בעולם.

אמנם הדרך להגיע לזה הוא על ידי 'משכן', דהיינו שמתחילים לגלות אותו בדרך 'ארעי' בכל מקום שהולכים בו אפילו במדבר, עד שזוכים להגיע אל המנוחה ואל הנחלה שהוא ארץ ישראל ובונים את בית המקדש.

וגם בגלותנו, זה הדרך לזכות לבניין בית המקדש, על ידי שאנו עושים 'מקדש מעט' שהם בתי כנסיות ובתי מדרשות, ומגלים בהם ודרכם איך שהשם יתברך שוכן בינינו, וכן כל אחד בעצמו צריך לעשות 'בתוכו' משכן, ולגלות איך השם יתברך שוכן אצלו, וזאת על ידי הנקודות ה'טובות' שיש בו, כי כל טוב שיש בו הוא אור אלוקי, ועל ידי שמגלה זאת עושה אצלו משכן פרטי, ומתוך המשכנות הפרטיים של כל אחד נהיה 'משכן כללי' שהוא הכה של בית כנסת וציבור, ומתוך כל זה יתגלה לבסוף בית המקדש השלם.

ולכן המשכן נבנה מנדבתם של ישראל, כי הנדבה שכל אחד נתן זהב וכסף ונהושת וכו', הם הנקודות טובות שלו, שהתקבצו יחד ונעשה מהם משכן כללי, ומכל המשכנות הכלליים נבנה לבסוף בית המקדש, במהרה בימנו אמן.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מנוי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש' לחודש. הפשו: עלמא דאורייתא. המנוי על-דעת המערכת!

לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב:	
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוה"ר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוה"ר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברות תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוה"ר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוה"ר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלש"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות תפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

עיקר הרוח חיים במשכן

האריכות בכל פרטי בלי המשכן

בפרשה זו מכואר עניין בניין המשכן והמקדש, ובאמת שם הוא עיקר הרוח חיים וקדושה וכמבואר בליקוטי הלכות (הלכות העושה שליח לגבות חובו הלכה ג אות כד) וז"ל: 'ועל פן נקרא הבית המקדש בית חינוך, כי שם עקר הרוח חיים של כל העולם וכנ"ל ועל פן היה הבית המקדש עקר הקדושה בצפון, כמו שכתוב, קדשי קדשים שחיטתן בצפון וכו', כי שם עקר שלמות כל התקדושות, כי צפון חסר ושם צריכין להמשיך הרוח חיים הצפון בלב להשלים כל התקדושות התלויים בהיות החיים הנה שהוא בחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד, כמבאר היטב בתחלת התורה הנ"ל. ועל פן היו הלויים מנצחים בבית המקדש, כי עקר המשכת הרוח חיים הוא על ידי בחינת נגון ושיר לה' ותבדיל שהוא בחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד שעל ידי זה היה מנגן מאליו. ועל פן כל העבדים שרצו להתגבר על ישראל התגברו ביותר להחריב את המשכן והבית המקדש, כמו שכתוב, "שלחו באש מקדשך וכו' אמרו בלבם נניח יחד שרפו כל מועדי אל בארץ וכו'". וכמו שפרש רש"י שם, כל מושליהם מושבחה אחת' להם הראשונים פאחרונים וכו' פלשתים החריבו שילה, נבוכדנצר החריב בית ראשון, מיטום החריב בית שני, מחמת שרצו לבטל חס ושלום, הרוח חיים של ישראל שהוא בבית המקדש כנ"ל, שעל ידי זה יוכלו להתגבר ולמשל עליהם, חס ושלום, כי עקר הממשלה והגלות של העבדים הוא פני חלישות הרוח חיים של ישראל, חס ושלום, וכפי התגברות הרוח שלהם וכנ"ל. ועל פן התגבר המון בסוף הגלות הראשון וכל התגברות שלו ושל עשרת בניו הממאים היה תחלה לבטל בנין בית המקדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כדי לבטל, חס ושלום, הרוח חיים של ישראל כנ"ל.

והנה התורה האריכה בעניין בלי המשכן, בפרטים של כל כלי וכלי, ויש להמתיק הדברים על פי מה שמבואר בכיאוור הליקוטים, על מה שמבואר במאמר שבחינת התפילה היא בחינת המעיין היוצא מבית ה', וכתב בכיאוור הליקוטים שעל פי קשר הדברים לפשטות הפסוקים, יתבאר שקודש הקדשים הוא הארת בחי' עדין, שהוא בחי' התפילה, וכל הכלים הם בחי' התורה, וכשם שהתורה היא בחי' הגן שהיא בחי' הכלים לקבל את הארת העדין, כך כלי המקדש הם בחי' הגן שהם הכלים לקבל את הארת העדין וועל פי זה ביאר ביאוור נפלא במה שפרשת הנוכת המשכן מסתיימת בפסוק "ובבא משה אל אהל מועד", שהוא עניין הדיבור שהיה באהל מועד, שזה עצמו בחי' העדין שמאיר בכלי המשכן, וזה בחי' משה רבינו שהוא מעל הי"ב נשיאים, והוא כנגד בחי' מידת ונקמה שהיא המידה הי"ג שמעל כל הי"ב מידות, וע"כ הפסוק הזה עצמו הוא הכתוב המכריע בין שני כתובים, שזה המידה הי"ג שבתורה שהיא כנגד המידה הי"ג של ונקמה שהיא בחי' העדין שזוכה משה באהל מועד ומשם הוא נשפע לשאר הנשיאים, ולשאר כלי המקדש, ולכל הלכות התורה, יעו"ש באריכות.

ולפי זה נפלא מאוד מה שהתורה פירטה כל כך את כל הפרטים בכל כלי המשכן, כי כל עניין כלי המקדש הם כלים לקבל בהם את הארת קודש הקדשים, ובכלים צריך להרבות מאוד כדי שיהיו מספיק כלים לקבל את האור, וכמו"כ צריך בהם כירור מדויק בכל מידה ומידה ובכל פרט ופרט, כי זה בחי' כירורי ההלכה שהם ג"כ בחי' הכלים לקבל את הארת התפילה (כמבואר שם בכיאוור"ל), וע"כ יש אריכות בפרטים של כל הכלים, שכל זה הוא בחי' הגן שהוא הכלים לקבל על ידם את הארת העדין שמאיר בקודש הקדשים.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

[ב] אף מאין מקבלין הרוח חיים? דע, שעקר הרוח חיים מקבלין מהצדיק וְהַרְבֵּ שְׂפָדוֹר, כי עקר רוח החיים הוא בהתורה, כמו שכתוב (שם א): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" הוא התורה, והצדיקים דבקים בתורה, ועל פן עקר הרוח חיים הוא אצלם. ובשהוא מקשר להצדיק וְהַרְבֵּ שְׂפָדוֹר, בשהוא מתאנח ומאריך רוחה, ממשיך רוח החיים מהצדיק שפדור, שהוא דבוק בהתורה אשר שם הרוח. וזהו שנקרא הצדיק (במדבר כ"ז): "איש אשר רוח בו" שיידיע לתלה נגד רוחו של כל אחד ואחד (במו שפרש רש"י שם). כי הצדיק ממשיך ומשלים הרוח חיים של כל אחד ואחד כנ"ל.

וזה בחינת (ברבות ג): רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד, כי פנור של דוד היה של חמש נימין, כנגד חמשה המשי תורה; ורוח צפון שהיתה מנשבת בו הוא בחינת "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" הנ"ל, כי רוח צפון הוא בחינת הרוח הצפון בלב של אדם, שהוא בחינת הרוח חיים. כי צפון חסר (בבא בתרא כה:), והתפרוץ הוא בלב, כמו שכתוב (תהלים ל"ז): "ויתן לה משאלת לבך", "ומלא ח' כל משאלותיה" (שם ט). ועקר הרוח חיים הוא בלב, וכמו שכתוב בתקוני זהר (תקוני יג): 'בלהו שפיין מתנהגין בתר לבא במלכא' כו', כמא דאת אמר (תקו"ק א): "אל אשר יהיה שם הרוח ללכת" כו'. כי הרוח הוא בלב, והתפרוץ הוא הסתלקות הרוח שמקומו בלב, ועל פן נרגש התפרוץ בלב. ועל פן פשנתמלא התפרוץ שהוא בבחינת הרוח כנ"ל נאמר: "ויתן לה משאלת לבך, ומלא ח'" וכו', חינו כנ"ל. ועל פן ישראל, שהם מקבלין הרוח חיים מהתורה, נקראים על שם צפון, כמו שכתוב (תהלים פ"ג): "על עמוד יערימו סוד ויתעצבו על צפוניך".

התורה, וכל הלכה שהסר לאדם בה כירור, חסר לו ברוח חיים, וכש"כ כשעבר אדם על איזה הלכה שהסר לו הרוח חיים של ההלכה הזו, ומכש"כ בעבירה ממש שמחסרת מאוד את הרוח חיים, וממילא אף שבזוודאי העיקר הוא לעסוק בתורה, מ"מ כדי לזכות לשלימות הרוח חיים צריך לזכות לשלימות עצומה ונוראה בכל חלקי התורה, הם בכירור כל ההלכות לאמיתתם, והן בקיום כל ההלכות, שלכל זה זוכים רק ע"י שלימות התפילה, וא"כ אינו בנקל כלל לזכות

עיקר הרוח חיים הוא ע"י התורה

רבינו מבאר בזה שעיקר הרוח חיים הוא בתורה, וע"כ הצדיקים שדבקים בתורה בשלימות הם זוכים לרוח חיים, ויש להם כח להמשיך את הרוח חיים לכל הנלווים אליהם, והנה לכאוי יש מקום לשאול א"כ למה עיקר העצה היא להתקרב לצדיק ולא לעסוק בתורה ששם הוא עיקר הרוח חיים, אמנם העניין פשוט, כי כפי שמתבאר בהמשך (באות ו-ז) הרוח חיים תלוי בכירור הלכות

למדרגא זו, וע"כ עיקר העצה היא ע"י ההתקרבות לצדיק שהוא זכה לשלימות בירור החלכה ולשלימות התפילה, ועי"ז יכולים אנו לקבל את הרוח חיים ובאמת עיקר הדרך שהצדיק ממשיך את הרוח חיים, הוא ע"י שמגלה עצות כאלו שעל ידם יכולים הנלווים אליו לעסוק בתורה ובתפילה כראוי, כי מוכ"ס הרוח חיים מוכרח להימשך דרך התורה שהוא הכלי לקבל את הרוח חיים, אלא שבכח הצדיק שזכה בזה לשלימות, יכולים הנלווים אליו לקבל את הרוח חיים דרך העסק שלהם בתורה אע"פ שלא זכו לשלימות. כן מתבאר בביאור הליקוטים בביאור הארוך אות לה יעו"ש. עוד מבואר בביאור ה"ל במק"א שעיקר הרוח חיים שנמשך הוא בחי" אור בנשמה, כי עיקר הרוח חיים הוא בחי" הנשמה בבחי" "אשר נשמת רוח חיים באפיו" המובא בתחילת התורה.

עיקר הרוח חיים הוא בלב ושם עיקר החסרון ושלימות החסרון

ומבאר רבינו עוד שעיקר הרוח חיים הוא בלב, ושם ג"כ עיקר המקום שנגרש החסרון, והנה מזה מובן שעיקר עניין שלימות החסרון, הוא להשלים את חסרון הרוח חיים שבלב, כי זהו עיקר החסרון באמת, מה שחסר לאדם את הרוח חיים, וממילא כשנמשך לאדם רוח חיים זהו עיקר שלימות החסרון באמת, כי אם אין לאדם רוח חיים, לא יועיל לו כל הון דעלמא וכל הנאות העוה"ז, כי עדיין יחסר לו רוח חיים, כי באמת כל הנאות העוה"ז אין להם כח למלאות החסרון, בבחי" "וגם הנפש לא תמלא" וכמוכ"ס במסילת ישרים פרק א על פי המדרש, ולעומת זאת ייתכן מצב שאין לאדם כמעט כלום, ובכל זאת הוא שמח ומלא חיות, ובאמת עיקר מה שהאדם צריך ורוצה הוא חיות ורוח חיים, ועל פי זה מובן קצת עניין שלימות החסרון שע"י האנחה שעיקר הכוונה בזה לשלימות החסרון בלב שאין חיות ורוח חיים, שזה עיקר החסרון, וע"י האנחה נמשך מהצדיק רוח חיים שיהיה לאדם חיות אמיתית בלב.

עיקר שלימות החסרון הוא ע"י הדעת

וכן מתבאר להדיא בדברי מוהרנ"ת (הלכות פסח, הלכה ג אות יג) ושם מבואר עוד שעיקר השלימות הוא ע"י מה שמקשרים את החסרון שהוא בחינת המניין, לשרשו שהוא בחינת למעלה מהמניין וז"ל: 'כי מנין דקדשה שפופריין ישראלי את הימים לצאת משמאחא למתירה, זה בחינת אנהה דקדשה שמתאנהין על חסרון הרוח חיים דקדשה, כי כל המנינים שבעולם הם בבחינת אנהה כנ"ל, כי כל מי שמונה אינה דבר הוא רוצה להשלים מה שחסר עד תשלום המנין ורוצה להשלים החסרון על ידי המנין כנ"ל, וכשהמנין הוא בעסקי עולם הזה והכלי, כגון בתאוות ממון וכי"צא, שרוצה שיהיה לו סכום ממון הרבה, או אינו משלים החסרון על ידי המנין, כי אדרבא, המנין הוא בבחינת חסרון, כי המנין הוא בבחינת אחר הפרו"ח וכנ"ל. וזה המנין הוא בבחינת האנחה של הרשעים שמתקבלים מרוח עברה של עשו איש שיער שנפשותיו רבים, כפרוש רש"י שם, כי הוא רחוק מאד מאהדותו ותר"ד. ועל כן אף על פי שהרוח עברה שלו גדול בשעתו, ועל כן הם נקראים רבים, בחינת רבוי המנין והמספר, בחינת בקשו חשבונות רבים, בחינת רשות הרבים שהוא הפטרא אחר, אף על פי כן הם חסרים תמיד ואין להם שום שלמות מאחר שרחוקים מחי החיים, שמשם עקר שלמות החסרון וכנ"ל, כי הרוח עברה אין לו קיום רק לפי שעה וכנ"ל. ועל כן יש לו מנה מבקש מאתים וכנ"ל, כי אינו יכול להשלים חסרונו תמיד מאחר שרחוק מרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת אהדותו ותר"ד ונמשך אחר רוח עברה שחסר מכל שהוא, בחינת רבים, בחינת רבוי המנין והמספר וכנ"ל. וזה בחינת דעת חסרת מה קניית דעת קניית מה חסרת, כי עקר שלמות כל החסרונות היא על ידי הדעת שהוא התורה, שמשם עקר תוצאות הרוח חיים שמשלים כל החסרונות כנ"ל, אצל העובדי פוככים שרחוקים מהתורה שהיא עקר הדעת, על כן בודאי הם חסרים ואין להם שום שלמות כלל, כי כל הגדלה והעשירות שלהם חסר מרוח חיים, ועל כן באמת העשירות שלהם אינו נחשב כלום בבחינת דעת חסרת מה קניית, ועל כן אינם ממלאים תאוותם בעשירותם לעולם, אצל מי שזוכה לדעת, שהוא התורה, הוא ממשך משם הרוח חיים דקדשה ואין חסר כלום מאחר שמתקשר להרוח חיים שמשם שלמות כל החסרונות.

זאת הפעולה הרבה בין העשירים שעל פי רב נשארים בעלי חובות ואפלו מי שאינו בעל חוב חסר לו הרבה לפי רבוי הוצאותיו שמתנהיג ביתו בכל פעם בגדולות יותר עד שאין מספיק לו כל מה שפורויה וראשו כבד עליו בכל פעם מרובי החסרונות שלו שנדמה לו שחסר לו מהתנהגותו שלו כפי מה שמתנהיג עצמו ואת ביתו וכל זה נראה בחוש למי שבקי קצת בהנהגת העולם שאינם מסתכלים על התכלית באמת לאמתו ואינם מתקרבים לצדיקי אמת וכל זה מהמת שהמשכת החיות שלהם שהוא בחינת שלמות החסרונות נמשך להם מהרב דקלפה שהוא בעצמו כנ"ל חסרון, כי לבו חסר מכל, כי יניקתם מבחינת מארת חסר, בחינת מארת ח' בביית רשע, בחינת והכלבים עוי נפש לא ידעו שבעה שהם אינם שבעים לעולם מהעשירות שלהם ויעולם חסר להם הרבה וכל זה מהמת שיוניקים מהרב דקלפה הנ"ל. וזהו והכלבים עוי נפש לא ידעו שבעה המה רעים וכו', שהם הרועים והמנהיגים דסמרא אחרא שהחיות הנמשך מהם להשלים החסרונות הוא כנ"ל בחינת חסרון, לא ידעו שבעה וכנ"ל.

ומבואר בדבריו להדיא עניין זה שעיקר מילוי החסרונות הוא ע"י הדעת, שע"י זה הוא בבחי" דורשי ה' לא יחסרו כל טוב, משא"כ היוניקים מהרב דקליפה אף אם יהיה להם כל טוב כיון שאין להם את הדעת הרי אין להם כלום.

ובספר עצות המבווארות משמע שמפרש שנמשך לאדם מה שחסר לו כגון כפרנסה וכרפואה וכדו', אבל כתב שזה לא נמשך מיד וצריך לזה אריכות אפיים, ובאמת לכאו' פשטות המאמר מורה יותר על העניין הנ"ל, ואמנם מסתבר שיש דברים שצרכים לאדם באמת בשביל החיות שלו, אלא שיש עליו קטרוגים וכדו' וע"כ אינו יכול לקבלם, ומסתבר שעל כה"ג מועיל האנחה להשלים החסרון כפועל, אבל עיקר הכוונה היא על המשכת הרוח חיים שבלב שזה עיקר שלימות החסרון.

וכן מבואר עוד בליקו"ה (הלכות פסח, הלכה ג אות יג) ושם מבואר עוד שעיקר השלימות הוא ע"י מה שמקשרים את החסרון שהוא בחינת המניין, לשרשו שהוא בחינת למעלה מהמניין וז"ל: 'כי מנין דקדשה שפופריין ישראלי את הימים לצאת משמאחא למתירה, זה בחינת אנהה דקדשה שמתאנהין על חסרון הרוח חיים דקדשה, כי כל המנינים שבעולם הם בבחינת אנהה כנ"ל, כי כל מי שמונה אינה דבר הוא רוצה להשלים מה שחסר עד תשלום המנין ורוצה להשלים החסרון על ידי המנין כנ"ל, וכשהמנין הוא בעסקי עולם הזה והכלי, כגון בתאוות ממון וכי"צא, שרוצה שיהיה לו סכום ממון הרבה, או אינו משלים החסרון על ידי המנין, כי אדרבא, המנין הוא בבחינת חסרון, כי המנין הוא בבחינת אחר הפרו"ח וכנ"ל. וזה המנין הוא בבחינת האנחה של הרשעים שמתקבלים מרוח עברה של עשו איש שיער שנפשותיו רבים, כפרוש רש"י שם, כי הוא רחוק מאד מאהדותו ותר"ד. ועל כן אף על פי שהרוח עברה שלו גדול בשעתו, ועל כן הם נקראים רבים, בחינת רבוי המנין והמספר, בחינת בקשו חשבונות רבים, בחינת רשות הרבים שהוא הפטרא אחר, אף על פי כן הם חסרים תמיד ואין להם שום שלמות מאחר שרחוקים מחי החיים, שמשם עקר שלמות החסרון וכנ"ל, כי הרוח עברה אין לו קיום רק לפי שעה וכנ"ל. ועל כן יש לו מנה מבקש מאתים וכנ"ל, כי אינו יכול להשלים חסרונו תמיד מאחר שרחוק מרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת אהדותו ותר"ד ונמשך אחר רוח עברה שחסר מכל שהוא, בחינת רבים, בחינת רבוי המנין והמספר וכנ"ל. וזה בחינת דעת חסרת מה קניית דעת קניית מה חסרת, כי עקר שלמות כל החסרונות היא על ידי הדעת שהוא התורה, שמשם עקר תוצאות הרוח חיים שמשלים כל החסרונות כנ"ל, אצל העובדי פוככים שרחוקים מהתורה שהיא עקר הדעת, על כן בודאי הם חסרים ואין להם שום שלמות כלל, כי כל הגדלה והעשירות שלהם חסר מרוח חיים, ועל כן באמת העשירות שלהם אינו נחשב כלום בבחינת דעת חסרת מה קניית, ועל כן אינם ממלאים תאוותם בעשירותם לעולם, אצל מי שזוכה לדעת, שהוא התורה, הוא ממשך משם הרוח חיים דקדשה ואין חסר כלום מאחר שמתקשר להרוח חיים שמשם שלמות כל החסרונות.

וכן מבואר עוד בליקו"ה (הלכות פסח, הלכה ג אות יג) ושם מבואר עוד שעיקר השלימות הוא ע"י מה שמקשרים את החסרון שהוא בחינת המניין, לשרשו שהוא בחינת למעלה מהמניין וז"ל: 'כי מנין דקדשה שפופריין ישראלי את הימים לצאת משמאחא למתירה, זה בחינת אנהה דקדשה שמתאנהין על חסרון הרוח חיים דקדשה, כי כל המנינים שבעולם הם בבחינת אנהה כנ"ל, כי כל מי שמונה אינה דבר הוא רוצה להשלים מה שחסר עד תשלום המנין ורוצה להשלים החסרון על ידי המנין כנ"ל, וכשהמנין הוא בעסקי עולם הזה והכלי, כגון בתאוות ממון וכי"צא, שרוצה שיהיה לו סכום ממון הרבה, או אינו משלים החסרון על ידי המנין, כי אדרבא, המנין הוא בבחינת חסרון, כי המנין הוא בבחינת אחר הפרו"ח וכנ"ל. וזה המנין הוא בבחינת האנחה של הרשעים שמתקבלים מרוח עברה של עשו איש שיער שנפשותיו רבים, כפרוש רש"י שם, כי הוא רחוק מאד מאהדותו ותר"ד. ועל כן אף על פי שהרוח עברה שלו גדול בשעתו, ועל כן הם נקראים רבים, בחינת רבוי המנין והמספר, בחינת בקשו חשבונות רבים, בחינת רשות הרבים שהוא הפטרא אחר, אף על פי כן הם חסרים תמיד ואין להם שום שלמות מאחר שרחוקים מחי החיים, שמשם עקר שלמות החסרון וכנ"ל, כי הרוח עברה אין לו קיום רק לפי שעה וכנ"ל. ועל כן יש לו מנה מבקש מאתים וכנ"ל, כי אינו יכול להשלים חסרונו תמיד מאחר שרחוק מרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת אהדותו ותר"ד ונמשך אחר רוח עברה שחסר מכל שהוא, בחינת רבים, בחינת רבוי המנין והמספר וכנ"ל. וזה בחינת דעת חסרת מה קניית דעת קניית מה חסרת, כי עקר שלמות כל החסרונות היא על ידי הדעת שהוא התורה, שמשם עקר תוצאות הרוח חיים שמשלים כל החסרונות כנ"ל, אצל העובדי פוככים שרחוקים מהתורה שהיא עקר הדעת, על כן בודאי הם חסרים ואין להם שום שלמות כלל, כי כל הגדלה והעשירות שלהם חסר מרוח חיים, ועל כן באמת העשירות שלהם אינו נחשב כלום בבחינת דעת חסרת מה קניית, ועל כן אינם ממלאים תאוותם בעשירותם לעולם, אצל מי שזוכה לדעת, שהוא התורה, הוא ממשך משם הרוח חיים דקדשה ואין חסר כלום מאחר שמתקשר להרוח חיים שמשם שלמות כל החסרונות.

והתוכחה יפול בדעתו יותר, עד שחם ושלום ישגה מאמרי דעת על ידי זה, צריך להדול ולמנוע עצמו מזה, כי צריכין לקבל תורה ומוסר רק לחיים ולא למות וכנ"ל. אחר כך מצאתי בספר מצודות דוד שמפרש המקרא מעין זה, עיין שם.

וכבר אמרתי בזה דברי צחות לכמה בני הנעורים הרוצים להתקרב לה' יתברך, ועל פי רוב נופלים בדעתם על ידי ענין הנ"ל, מחמת ששומעים או רואים בספרים קדושים כמה הם מחמירים מאד על פגם כל שהוא, ואמרתי להם: תדעו שכל מה שכתוב בספר ראשית הכמה הקדוש ובשאר ספרי מוסר עניני קדושה וטהרה גדולה, אין הכוונה שאתם לא תהיו אנשים כשרים, רק הכוונה כדי שתהיו אנשים כשרים, היינו שכונתם לקרב ולא לרחק, שמוזהרים את ישראל שיתרחקו אפילו מפגם כל שהוא, כי בודאי כך ראוי שיתנהג איש הישראלי לפי עוצם קדושתו משרשו, אבל אף על פי כן אין כוונתם חם ושלום שמי שלא עמד בזה ופגם מה שפגם חם ושלום, שיתרחק ויפול בדעתו עוד יותר חם ושלום, כי כבר הזהירנו שלמה המלך עליו השלום אל תרשע הרבה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה מי שאכל שום וריחו נודף יחזור ויאכל שום וכו'. וכבר מבואר בדברי אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה כמה תורות וכמה שיחות יקרות גדולות ונוראות על זה, איך צריך האדם להחיות את עצמו ולחזק את עצמו בכל עת תמיד יהיה איך שיהיה. והכלל, שבכל דברי תורה בכל דבור ודבור ובכל ענין וענין, יש בו בחינת צדיקים ולכן הם ופושעים יכשלו בהם, בחינת זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות. ועל כן צריכין לזהר מאד שלא לקבל היראה והמוסר לרעה חם ושלום, רק לטובה, שמעוצם היראה יחזק את עצמו לקיים דברי רבנו זכרוננו לברכה שהזהירנו להאמין בחדו וטובו יתברך שאינו נפסק לעולם, ולחזק את עצמו בכל עת מחדש בכל מה שיוכל, כמבואר בדברינו כמה שיחות קדושות ונוראות בענין זה, פוק עיין ותשכח, אשריך אם תאחו בהם'.

וכנראה שהרבה מהנכים בדורנו שמכינים את נפשות בני הדור מודעים לבעיה הנ"ל שהדרך המוסרית שאין בה מספיק כלים של התחזקות גורמת, ולכן משתדלים לדבר רק 'מוסר מרוכך', ולהקל מעט מהתביעות המוסריות הנוקבות, ולתת מקום מסויים גם ל'חוויות רגשיות רוחניות' שמביאות את האדם להרגיש טוב עם עצמו, וכיוצא בזה.

אולם המתבונן יראה שאין בזה די כלל וכלל, שכן מי שהתחנך על הגישה המוסרית בלבד, מרגיש בעומק לבו שה'אמת' היא הדרשה המוסרית הנוקבת, ורק בגלל שאי אפשר להכביד כל כך על נפשות חלושות, עושים כל מיני הנחות ופשרות, לעצמו או לאחרים, והכלל הוא שאדם שמרגיש שמנסים 'לחזק' אותו, אינו מתחזק מכך כלל וכלל, שכן הנפש רגישה מאוד לאמת ואינה סובלת זיופים, ואם הוא מרגיש בהכרת האמת שלו שהחיוזק אינו אמת, והוא רק פשרה שעושים לחלושים כמוהו, לא יוכל לקבל את החיוזק כראוי, אלא הדברים ישארו מן השפה ולחוץ.

והנה כאשר משתמשים בדרך המוסר בלבד, רואים שאין בכך די, ואפילו סכנה יש בה, ובעיקר בדורות החלושים שלנו שקשה לבני אדם בדרך כלל לשמוע יותר מדי תוכחות מוסר. שכן אדם שרגיל להסתכל הרבה על החסרונות שלו, מקבל מבט על עצמו שהוא מלא בחסרונות, והרע שבו גדול יותר מהטוב, וכאשר עוברות גם שנים שהוא מנסה לתקן את עצמו ולא מצליח, או שמצליח במידה מועטת ביותר לפי ערך החסרונות, מתחיל גם להתייאש מלתקן את עצמו, ונשאר רק עם המבט השלילי על עצמו, שגורם להחליש את מאגר הכוחות הפנימיים שלו, כמו כח הרצון, וכח האמונה בחשיבות המעשים שעושה ועוד ועוד, וזה פתח להרבה נפילות ר"ל.

ומאידך, גם הדרך של ההתחזקות בלבד אינה מספיקה, שכן אדם צריך גם לעשות חשבון נפש עם עצמו ולדעת מה צריך לתקן, ולעורר את עצמו לתקן את הדברים הצריכים תיקון.

אכן, בתורת מוהר"ן מבואר במקומות רבים ההכרח להשתמש בשני הדרכים יחד, אולם מעבר לכך, מבואר בדבריו גם המינון הנכון שצריך לקחת מכל צד, ולדעתו בדרך כלל העיקר צריך להיות הצד של ההתחזקות, ויסוד גדול בדרך הקודש של מוהר"ן היא השמחה התמידית בהלקו בעבודת ה', ומבאר שאדם צריך להיות כל היום בשמחה, ורק שעה אחת ביום להקדיש לעניין של ההתבוננות המוסרית וחשבון הנפש באופן שמביא ללב נשבר, וגם זה רק באופן שלא יביא לידי עצבות, ואחר כך לחזק את עצמו ולעבוד את ה' בשמחה (שיחות הר"ן, מא). וכמו שאמר מוהר"ן (שש"ק ג, קנה) שקיבל מרבינו"ל ש'על כל כף התעוררות [מוסר] צריך קערה של התחזקות, כי רק באופן הזה יהיה להתעוררות קיום, ויגיע לתועלת הרצויה, אך כאשר חסר לאדם את ההתחזקות הנכונה, לימוד המוסר לא יועיל לו, ולואי שלא יזיק.

וכדבריו הנפלאים של מוהר"ן (ליקו"ה בכור בהמה טהורה ד, כח):

'כי לפעמים על ידי שהאדם רואה דברי מוסר בספרי יראים, או ששומע תוכחה ומוסר מאיזה איש חשוב, הוא נופל בדעתו יותר ויותר, מחמת ששומע גדול עונש החטא, ועד כמה וכמה מגיע הפגם של נדנדוד עברה, ואפילו של תאוות שאינם איסור גמור וכו', והוא יודע בנפשו שפגם הרבה מאד, מכל שכן מי שיודע בנפשו שפגם וחטא בעברות ממש רחמנא לצלן, ובפרט שיש אנשים שחטאו הרבה מאד רחמנא לצלן, ואזי יכול להיות שכל מה שרואים או שומעים מוסר יותר יפלו בדעתם יותר וכנ"ל. וזהו בחינת יראה רעה שצריכין לברוח ממנה מאד, כי צריכין לקבל יראה ה' רק לחיים ולא למות חם ושלום, דהיינו לקרב את עצמו לה' יתברך על ידי היראה והמוסר ולא להתרחק חם ושלום. ועתה האיר ה' עיני ומצאתי מפורש בפסוק ענין זה במשלי י"ט, וזה לשון הפסוק: 'חדל בני לשמוע מוסר לשגות מאמרי דעת'. והמקרא תמוה לכאורה. ועל כן באמת רש"י זכרוננו לברכה נדחק בפרושו וכתב מקרא קצר הוא וכו', אבל עתה מבואר היטב פירושו המקרא כפרושו, שהפסוק מזהיר את האדם שימנע ויחדל את עצמו מלשמוע מוסר ותוכחה המזיקים לו הגורמים לו לשגות מאמרי דעת, דהיינו כנ"ל שעל ידי המוסר

ולכן כדי לזכות להתחזק באמת, צריך תשתית רחבה של אמונה ודעת שתומכת במערכת של החיזוק, ואת זה אפשר למצוא כמעט באופן בלעדי רק בתורתו של רביה"ק מוהר"ן ותלמידו בעל ליקוטי הלכות, שנותנים דעת רחבה מאוד שמי שלומד ומקבל אותה יכול לספוג את דברי החיזוק לנפשו ולהאמין להם, כי אף שהתביעה המוסרית היא בגדר של 'אמת', מכל מקום יש אמת גבוהה יותר שהיא בגדר 'אמת לאמיתה', שמגלה את רחמי ה' שאין להם קץ ותכלית, ומלמדת איך בכל מקום ובכל מצב אפשר להתקרב לה' יתברך, ומי שיוזק את התורה הזו מהמקור שגילה אותה, עם כל העומק והגובה שלה, יכול לקבל את דיבורי ההתחזקות באמת, ולא רק מן השפה ולחוץ.

ונסיים בלשונו של ספר משיבת נפש (אות יה) בענין זה:

'לפעמים נדמה להאדם השומע או מעיין בספרים, ורואה ההתחזקות שהזקו אותנו הצדיקים האמתיים ותלמידיהם הבאים אחריהם, והודיעו לנו שאין שום יאוש בעולם ואפילו אם נפל כמו שנפל, רחמנא לצלן, אוף על פי כן השם אתו ועמו ואצלו וסמוך לו כי "מלא כל הארץ כבודו" וגם משם מצפה השם יתברך לתשובתו באיזה מדרגה שהוא. אך מחמת הלישות הדעת שיש לו ממעשיו שאינם טובים, כי ידע אינש בנפשיה, ונדמה לו שהוא גרוע מן הכל ולא עליו נאמר דברים הללו, הגם כי הצדיקים בארו בפירוש שהם מדברים אפילו עם הגרוע

שבגרועים, אף על פי כן נדמה לו כאלו הם רוצים רק לפתות אותו ולהסיתו ולכנס עמו בדרך פשר בעלמא, כדי שלא יפול עוד יותר ויהיה גרוע עוד ביותר, רחמנא לצלן. אבל האמת הוא יודע בנפשו פחיתותו ושפלותו ושהשם יתברך רחוק ממנו מאד וכבר אבדה תקותו, הם ושלום, וכיוצא בחלישות ונפילות כאלו שרוצה הבעל דבר להסיתו ולהדיחו מדרך האמת.

אבל אותם שזכו להיכלל בתוך הקיבוץ הקדוש האוחזין עצמן בהצדיק האמת, הם מאמינים באמת ובאמונה שלמה, כי כל דברי הצדיק והתחזקותו אינם בדרך פשר ופתוי והסתה, הם ושלום, רק כך הוא האמת לאמתו. כי בגודל השגתם העצומה השיגו האמת, כי רבים רחמיו וחסדיו יתברך עד אין חקר, והושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, אפילו מי שכבר נידח לגמרי הם ושלום, וכל הדבורים שהצדיקים מחזקים אותנו ומנחמים אותנו ומעוררים ומקיצים אותנו, לידע כי עדיין השם אתנו ובמקומינו ממש כי "מלא כל הארץ כבודו", לא מלבם הוציאו דברים אלה, רק הם דברי ה' ממש, והוא יתברך בעצמו הודיע לנו הדבורים הקדושים הללו על ידי הצדיקים ותלמידיהם הקדושים, שנשארו אחר הסתלקותם, לידע כי עדיין השם יתברך עמנו בכל דור ודור ולא יעזוב אותנו לעולם עד יכונן וישים את ירושלים תחלה בארץ. ולעתיד לבוא יזכו לראות זאת בעיניהם ממש, בבחינת "ונגלה כבוד השם וראו וכו' כי פי השם דבר".

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' - לציין: עבור עלון 'המקורבים' או בקו קהילות: 073-275-7000 בשלוחה: 11318. או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!
זה לא סלון - זה דרך חיים!

אמר רבינו הקדוש:
"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבוש
האנשים המתמידים לעבודתם
כאנשי ליטא!"
(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה
בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לחבורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

'ויקחו לי תרומה' – 'קחה' לשון קידושין, וקשה הרי בקידושין האיש נותן לאשה?

אל ה'" (והר יתרו ה"ב דף צ: עין שם), מחמת הפאר הכל מקתגלין בו, פי פלם מתאזין להסתפל בו, עכ"ל.

עוד נקדים את דברי רבינו בלקוטי מוהר"ן (תורה י, אות ב' וג') וז"ל: עקר גדלתו של הקב"ה, הוא שגם העפויים ידעו שיש אלקים שליט ומושל, פמוכא פוהר (יתרו ה"ב דף סט): 'כד אתא יתרו ואמר (שמות יח, יא) "עתה ידעתי כי גדול ה' מפל האלהים" וכו', פדין אתיקר ואתעלא שפא עלאה. ולעפויים אי אפשר להם לידע גדלתו של הקב"ה, פי אם על ידי פהינת יעקב, פמו שפנתוב (ישעיה ב, ה) "בית יעקב לבו וגלכה באור ה'", פי הוא גלה אלקותו של הקדוש ברוך הוא יותר משאר האבות. פי יעקב קראו בית וכו', תינו שיעקב קרא את מקום הבית המקדש – שהוא מקום התפלה – 'בית' וכו', פי בפהינת בית יש גם לעפויים השגה, פמו שפנתוב (שם נו, ז) "פי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים", וכשהוא בפהינת 'בית', פדין אתיקר שפא עלאה פנ"ל. וזה פרוש (תהלים מח, ב) "גדול ה' ומהלל מאד", פלומר אימתי "גדול ה'"? פשהוא "מהלל מאד" – מפטרא דמותא (שנקראים 'מאוד'), שהוא בפהינת עפויים וכו', עכ"ל.

ועתה יש לבאר, שעניין המשכן ובית המקדש, הוא בשביל לגלות את גדולת ה' ית', וכמו שביאר רבינו שלכן נעשה מכסף וזהב ששם יש התגלות הגוונים, והזוכה רואה דרכם גדולת הבורא. ומצד שני מבואר שעיקר גדולת הבורא, היא לא רק כשישראל מכירים בגדולת ה' ית', אלא צריך שגם הגויים יכירו את גדולת ה' ית'. והגויים מכירים את גדולת ה' ית', כשרואים את התגלות הגוונים שיש בכסף של יהודי, וכמבואר בהמשך דברי רבינו (בתורה כה שם), וז"ל: פל זמן שהפספס וזהב אצל העפויים, אזי הגונון נעלמים אורם ואינם מאירין, פי אין שם מקומם. פי אין מקומם אלא אצל איש הישראלי, בפהינת: "ישראל אשר פד אתפאר", פי שם פאר הגונון. ובשביל זה העפויים תאכין לפמוון ישראל, אף על פי שיש להעפויים פספס וזהב הרבה, תאכים לדינר של יהודי, פאלו לא ראה פמוון מעולם. וזה מחמת שהפספס וזהב שיש תחת ידם, אין הגונון מאירין, ואין תחן שורה על פמוון שלהם, פי עקר הפאר ותחן לא נתגלה אלא אצל ישראל, עכ"ל. וכיצד נעשה פמוון ישראל מגוונים עילאין, ביאר רבינו וז"ל: ועל ידי צדקה שנותן פמוונו, נתתפן פל פמוונו, ונתגלין הגונון ומאירין.

ובזה מיושב, שכיון שהמשכן ובית המקדש באו לגלות גדולת ה' גם לעיני העמים, שעייז נכנעים העכו"ם, לכן צריך להיות שדווקא ישראל יתנו תרומה, כי ע"י הצדקה כל פמוון ישראל נעשה בגוונים עילאין, ומושך את העכו"ם להסתכל בו, ומכאן זה הם משתעבדים תחת הקדושה שבבית המקדש. ולכן אף שבניית המשכן הוא בפהינת 'קידושין', והיה צריך שהאיש (הקב"ה) יקדש את האשה, כאן נעשה להיפך שעם ישראל (הכלה) נותן והקידושין מדין 'אדם חשוב', היינו שנתנו ישראל תרומה – שע"י מצוה זו מאירים הגוונים העילאין שבכסף ובזהב, וכל העכו"ם משתעבדים תחת בית המקדש.

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (שמות כה, ב). הנה לשון 'קחה' הוא לשון 'קידושין', כמו שמבואר בריש מס' קידושין (דף ב.) וכסף מנא לן (מנין לנו שקנין כסף מועיל בקידושין), גמר (למוד גזירה שוה) "קחה קחה" משדה עפרון, כתיב הכא (בקידושין) (דברים כד, א) "פי יקח איש אשה" וכו'. ולפי זה נמצא שפסוק דידן מרמז על קידושין בינינו לבין ה' ית', אלא שקשה שה' ית' הוא בפהינת זכר ואנחנו בפהינת נקבה (כנסת ישראל), וא"כ אדרבה היה צריך שהקב"ה יתן לנו כסף וזהב בתורת קידושין, ואילו הכתוב אומר "ויקחו לי תרומה" – שאנחנו כביכול נותנים להקב"ה כסף קידושין, וזה לכאורה ההיפך ממצות קידושין שהאיש מקדש את האשה.

וכתב האוהב ישראל מאפטא, וז"ל: איתא בגמרא דקדושין (דף ז.), אשה שאמרה לאיש אחד הילך מנה ואתקדש אני לך – הרי זו מקודשת. ומסיקה הגמרא דדוקא באדם חשוב – שאין דרכו לקבל מתנות משום אחד בעולם, אשר על כן בהיה הנאה שמקבל ממנה – הוה כאילו הוא נתן לה שוה פרומה ומיקדשא ליה בזה, ע"כ. ולפי זה יש ליישב גם את קושייתנו, שהטעם שחלו הקידושין אף שעם ישראל – בפהינת האשה – נותנים את הכסף קידושין, שהם הכסף והזהב של המשכן, הוא משום שהקב"ה הוא בפהינת 'אדם חשוב', ויש לנו הנאה גדולה מאוד – ששוה כל הון שבעולם, בזה שהוא מסכים לקחת מאיתנו תרומה, ובהנאה הגדולה הזו שהוא גורם לנו שמקבל מאיתנו את התרומה שלנו, אנחנו מתקדשים אליו, וחלים הקידושין בין הקב"ה לבין 'כנסת ישראל' – שהיא השכינה בפהינת עם ישראל.

אלא שעדיין קשה, שעכ"פ מדוע ציווה הקב"ה שנעשה אנחנו את הקידושין באופן של דין 'אדם חשוב', הרי תמיד הוא הנותן והמשפיע בפהינת 'זכר', ולמה א"כ יעורר הוא אותנו לעשות את בפהינת הקידושין בדרך שאנחנו ניתן לו כביכול, ושהקידושין יהולו מדין 'אדם חשוב', ולמה לא יהיו הקידושין בדרך הרגילה שהאיש נותן כסף לאשה, ובפרט אצל ה' ית' שכל העולם שלו, ודרך הטוב הוא להיטיב ולתת, וא"כ היה ראוי שהוא יתן לנו כסף וזהב וכו', ובזה יקדש הוא אותנו.

וכדי ליישב זאת יש להקדים את דברי רבינו זיע"א בלקוטי מוהר"ן (תורה כה אות ד), וז"ל: ואי אפשר להכניע הקלפות, תינו הדמיונות והמחשבות והתאוות והבלבולים והמפניעות וכו' (שכל זה הוא בפהינת עכו"ם). אלא על ידי גדלות הבורא וכו'. והתגלות גדולת הבורא, הוא על ידי צדקה שנותנין לעניי הגונון. פי עקר הגדלה והפאר הוא התגלות הגונון, וכסף וזהב הן הן הגונון, פי גונון עלאין פהם. וגונון עלאין המלפשים פכסף וזהב, אין מאירין אלא פשבאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם. ונקללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגונון, בפהינת (ישעיה מ, ג) "ישראל אשר פד אתפאר", פי מקום הגונון אינו אלא אצל איש הישראלי. וכשמתנהרין הגונון, אזי הקדוש ברוך הוא מתגדל ומתפאר פהם, בפהינת (חגי ב, ה) "לי הפספס ולי הנהב", ונעשה מהם (ישעיה סא, י) "פגדי ישע", ישע' אסתפלותא, פמו (שמואל ב' כב, מב) "ישעו

המקורבים

בס"ד גליון ער' פרשת תצווה-זכור ה'תש"פ
[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורן של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

חדשות המקורבים

מתחדשים

שלום לקוראי העלון הנכבדים!
בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם כמה שירים חדשים לכבוד פורים; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א.
בברכת שבת שלום ופורים שמחה!
העורך

**הבעל מנגן הברסלבאי הר"ר יוסף קרדונר
בסינגל חדש: "שעה אחת"**

רגע לפני יציאת אלבומו החדש "שעה אחת", מפתיע הבעל מנגן הברסלבאי הר"ר יוסף קרדונר הי"ו בצלילים מרגשים במיוחד. לפניכם שיר הנושא של האלבום, המנגן את צליליו של רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א במעלת ההתקרבות לצדיקים: **"שוב לבלות זמן רב, בשביל שעה אחת, שיתקרב לצדיק"** (ספר המידות ערך צדיק ניה), **"ביאת המשיח תלוי בקרבת הצדיק"** (ספר המידות ערך צדיק קנ"א).
* * *

**יואלי קליין שייע גרום וארי היל מגישים:
"לבוא אל המלך"**

עלון 'המקורבים' ©
ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 ומהשאיור הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
* * *
ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!
* * *
נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

יום	חדש אדר	הדף היומי	משנה ברוה עמוד 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי
ז	יא	טז	חזרה	יא:	עו	קנד:
א	יב	ב	תסא, ב	יב:	עז	קנד:
ב	יג	ג	תסא, ג	יב:	עח	קנה:
ג	יד	ד	תסא, ד-ה	יג:	עט	קנה:
ד	טו	ה	תסא, ה	יג:	פ	קנו:
ה	טז	ו	תסא, ו	יד:	פא	קנו:
ו	יז	ז	חזרה	יד:	פב	קנו:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

בעל המנגן והמלחין הנודע 'שייע גרום' משהרר להיט חדש מבית מדרשו יחד עם המלחין הנודע של כל הלהיטים המפורסמים 'הערשי וינבערגער' מארה"ב. סינגל טרי ומרגש בניהוח קצבי כאשר הפעם בוחר שייע לארח לבצע את השיר את אמן הנשמה ארי היל לדואט מעניין עם יואלי קליין, כאשר שייע עצמו מוסיף נופך משול וחובר בקולו אל השיר האנרגטי.
* * *

שיר נוסף על המילים 'הצילני מקליפת המן עמלק' - הולחן ע"י הרב נותי שטיינברג שליט"א מבוצע ע"י הבעלי מנגנים ר' אברימי מושקוביץ ור' יואלי קליין וישיבת קה אכסוף.

**את כל השירים ניתן לשמוע בקו המקורבים: 077-31-40-331
בשלוחה: 82**

~ מצח הרצון ~

ובדברי האור החיים הקדוש מבואר, שבפרשה זו נצטווה משה להעניק גדולה לאהרן, והיה בזה נסיון למשה שצריך לוותר בעצמו על הגדולה הזאת וליתנה לאהרן, ולכן היה צריך שהוא בעצמו יעשה זאת, ומפני כך נכתב 'ואתה' תצוה. ובה יש פתח מעט להבין מפני מה נתעלם שמו של משה, מגודל הביטול שהיה נצרך ממנו, וכפי שיתבאר.

ב. באור החיים הקדוש מבואר, שלא נמנו הציץ והמכנסים בכלל הבגדים, כי הם אינם 'בגדי כהונה' ככל האחרים, אלא גבוה יותר או נמוך יותר; הציץ – גבוה יותר מהם, ומכנסים – נמוך יותר, ונועד 'לכסות בשר ערוה'.

ביאור הפנימיות

על פי פנימיות, עניין הכהנים ובגדי הכהונה, ועניין עבודתם – הוא ה'למעשה' של קרבת ה' שהתגלה במשכן.

שהרי עניין המשכן, כפי שנתבאר במאמר הקודם – הוא לעשות יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, דהיינו לגלות איך הקב"ה שוכן כאן בתוך העולם, בתוך כל פרט ופרט בדומם צומח חי ומדבר, ובתוך כל מדה ומדה וכל מאורע ומאורע, כמו שכתוב 'ושכנתי בתוכם' לשון רבים – בתוך כל אחד ואחד ובתוך כל מצב ומצב.

אמנם, כפי שיש 'אמונה' ויש 'ביטחון', והביטחון הוא ה'למעשה' של האמונה. כך יש 'השראת השכינה' ויש את ה'למעשה' של זה, ועניין זה מתבאר בפרשה זו, וכפי שיתבאר.

* * *

וביאור העניין כך הוא:

יש שתי מיני הנהגות של הקב"ה; יש הנהגה הנקראת 'זעיר אנפין', ויש הנהגה הנקראת 'אריך אנפין'. ההנהגה הראשונה מתאימה לפי הכלים והמדות של העולם הזה, והנהגה השנייה היא כביכול 'למעלה' מהכלים והכללים של העולם הזה.

העולם הזה מתנהג באופן מוגדר ו'מצומצם', לפי כללים מוגדרים ו'מחייבים'. אדם אינו יכול בתוך עולם של 'גבול' להתנהג בהפקרות 'בלי גבול', כי מי שהולך בעצימות עיניים נתקע בקיר, ומי שמנסה להאכיל את גופו יותר ממה שהוא יכול, או שלא לאכול ולהתלכש בכלל – לא יוכל להינצל מהתוצאות שיחזרו לעומתו.

כך זה בעולם הגופני. וכך זה בעולם האנושי – יש מנהגים וגבולות אנושיים של בין אדם לחברו, שמי שאינו מגביל ומתאים עצמו לכך, 'נענש' אם ירצה או לא. ויש כמוכח חוקים וגבולות מדיניים ומשפטיים, שמי שאינו מתאים עצמו אליהם – נקנס ונענש.

וכך הוא גם ההנהגה של התורה. התורה מדברת לפי הכללים של העולם הזה, וכל הכללים הללו נבראו לפי התורה שהרי 'אסתכל באורייתא וברא עלמא', והתורה מגדירה בבירור מה הם הכללים של הטוב ומה הם הכללים של הרע, והכללים הללו 'מחייבים' את התוצאה של 'אם בהוקתי תלכו' או להיפך הם ושלו.

פרשת תצוה היא המשך לפרשת תרומה, ששניהם יחד עוסקים בעניין המשכן, ובהם הם המשך והשלמה לכל סדר יציאת מצרים וקבלת התורה שבחומש שמות, כפי שהתבאר במאמר הקודם [פרשת תרומה]. ובשנה מעוברת, הותמים בפרשה זו את סדר השוכב"ם.

פרשת תרומה עוסקת בכלי המשכן, ופרשת תצוה בבגדי כהונה ובקדושת הכהונה. ועניין זה צריך הבנה, מפני מה נתייחד שבט אחד להיות 'כהנים', ומדוע לא יהיו כולם שוים, כמו כן צריך להבין מהות בגדי הכהונה, ואיך כל זה שייך למהות עניין המשכן.

בפרשה זו לא נזכר שמו של משה רבינו. ואמנם יש עוד פרשיות שבהם אינו מוזכר [כגון עקב, ואתחנן, שופטים וכיוצא] וזאת משום שהוא 'המדובר' שם, אבל בפרשה זו שהוא 'המדובר' ולא המדבר, היה מן הראוי שיהיה כתוב שמו. והמעט הידוע מבואר בדברי הזוהר הקדוש, שהוא מחמת שאמר 'מחני נא', ונתקיים בו בפרשה אחת בתורה, ובפרשה זו חל הסתלקותו בכל שנה. וגם דבר זה אומר דרשני, מה עניין 'העונש' הזה ועל מה.

התמיהות בפרשה

א. 'ואתה תצוה' – מה ההדגשה 'אתה', שלא נכתב עד הנה בשום ציווי ממלאכת המשכן, ומהו תוספת הו', שהוא כביכול 'מוסיף' על עניין ראשון.

ב. מה עניין פרשת הדלקת המנורה לכאן, והלא אין עוסקים עדיין בעבודת המשכן אלא בהכנתה. ומצות הדלקת המנורה מופיע בסדר הקרבנות בפרשת אמור יחד עם מצות לחם הפנים, ואם כן מה עניינו לכאן בסמוך לסדר 'מלאכת המשכן' [וכן בפרשת בהעלותך סמוך לסדר קרבנות הנשיאים].

ג. 'ואלה הבגדים אשר יעשו' – ואילו כשמפרט את הבגדים אינו מפרט את כולם אלא רק ששה, למעט הציץ והמכנסים. וצריך להבין מפני מה נשמטו אלו מהכלל.

ד. צריך להבין את גודל החומרא שיש בבגדי כהונה, שכל שינוי קטן בהם מחייב מיתה, אם הוסיף בגדים או חיסר, ואם אינם לפי מדתו או שהתלכלכו מעט, ובגמרא יש צד שאפילו אם נכנס אויר בין בגדו לבשרו – מה שלא מצינו כדוגמתו בשום מצוה בתורה, ואיך זה עולה בקנה אחד עם כל ההתקרבנות שמבטא כל המשכן והקרבנות.

ה. צריך להבין עניין השמטת שמו של משה מפרשת תצוה, מה עניינו.

ביאור הפשט

א. בדברי הרמב"ן מבואר שדווקא בעניין שמן זית זך, נאמר 'ואתה תצוה'. כי בכל שאר הציווים, היה משה רבינו 'שליח' להעביר רצון ה' אל האחרים שיעשוהו, אבל בשמן זית שאי אפשר לאף אחד לעשותו, אלא מי שיש לו יש לו, ומי שאין לו אין לו – נשארה המצוה אצל משה בעצמו שיביאנהו אליו.

ואמנם אין זו הנהגה של 'דין', כפי שעלה במחשבה תחילה – שאז מיד היה נענש החוטא, כמו מי שדופק ראשו בקיר שהתוצאה היא מיד... אלא הנהגה של 'רחמים', שיש המתנה בין החטא לבין העונש, ויש אפשרות של תיקון ועוד, אבל עדיין הנהגה זו היא הנהגה של 'משפט'.

אמנם יש הנהגה שהיא 'למעלה' מהעולם, ואינה משועבדת בכלל לכללים ולהגדרות של העולם הזה, אלא היא הנהגה של אהבה ושל רחמנות בלי גבול וכלי שיעור, לא לפי הכלים ולא לפי הכללים. אמנם צריך להבין מה עניין ההנהגה הזאת, למי זה מיועד, ואיך זוכים לזה.

* * *

והתשובה היא, שההנהגה האמיתית של השם יתברך היא דווקא ההנהגה העליונה, והתפקיד שלנו הוא 'לגלות' את ההנהגה הזאת, ולהמשיך אותה לתוך העולם הזה. אך אי אפשר להגיע לזה ולפעול זאת – רק על ידי הנהגת 'המשפט' של העולם הזה. וזאת בשני אופנים שהם שני שלבים.

השם יתברך ברא את העולם הזה, עם כל הכללים והכללים הללו, משום שרק על ידי כך אפשר להשיגו, וכפי שנתבאר בפרשת תרומה, ולכן אי אפשר לדלג ולהתחיל בלי הגבולות והכללים של העולם הזה, דהיינו הכללים של התורה ושל 'המשפט' שהם ההנהגה של 'זעיר אנפין'.

אמנם דווקא מתוכם, מנלה האדם כמה הוא זקוק לרחמים, כי העולם הזה הוא מקום כל כך קשה מר ומנוכר, והכללים הנוקשים שבו כל כך אכזריים – שאי אפשר להתמודד עמו, וכך גם בקיום התורה – שכוונת הגוף והיצר נוקשים כל כך, שבאמת אי אפשר לעמוד כנגדם, כמו שאמרו חז"ל 'יצרו של אדם מתנבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו', זאת אומרת שבכוונת עצמנו אי אפשר להתמודד כלל עם העולם, לא בגשמיות ולא ברוחניות.

וכשאדם תופס את המצב האמיתי שלו, כמה הוא מסכן ומסוכן, וכמה הוא סובל ומיוסר – הוא מבין שהוא זקוק לרחמים, ואז הוא פונה לכיוון מעלה ו'מזמין' את הרחמים האלו, וזה הצעד הראשון בדרך להשגת הנהגתו האמיתית של השם, והפעולה הזאת נקראת 'ביטול', כביכול אדם מרים ידיים ואומר 'אני לא מסתדר'.

את הפעולה הזאת טבע השם יתברך אפילו בגשמיות, שכשאדם מתייבש הוא עוצם עיניו, כאומר: 'אין כאן עולם, אני מחפש משהו אחר' וזה פעולה של בריחה מהייסורים, על ידי ביטול. וזו עצה טובה בכל מצב של התמודדות קשה, שהאדם יבטל עצמו לגמרי, בביטול מוחלט של הראיה והשמיעה והמחשבה, וזוהו הוא מבטל מעצמו את השליטה של העולם הזה (ליקוטי מוהר"ן סה, ועוד מקומות).

אמנם אי אפשר להישאר במצב זה, כי כל עוד האדם בעולם הזה אינו יכול להתבטל לגמרי אלא רק לזמן מה, ולאחר מכן צריך לשוב 'אל המציאות', ואז לא די שהוא חוזר אל הייסורים, אלא הם מתגברים עוד יותר, מחמת שהתחיל להילחם עמם. ואז, צריך לקחת את 'הרחמים'

שהשיג בעת הביטול – ולהאיר אותם 'לתוך' הכלים והכללים של העולם.

אף שבאמת הרחמים האלו הם 'למעלה' מן העולם, ואי אפשר 'להלביש' אותם לתוך כלים וכללים, אבל יכולים להמשיך 'הארה' משם, שנותנת לו 'דעת' ומבט אחר על הכלים והכללים הללו, שהם לא 'סוף הסיפור' אלא יש משהו מעבר לזה, וממילא הם אינם כל כך מאיימים ונוקשים, אלא בסך הכל 'כלים' כדי להשתמש בהם.

* * *

מי שעוסק באמת בעבודה זו – להאיר את הרחמים הגבוהים הללו לתוך העולם, הם הצדיקים הגדולים, שהם זכו לביטול באמת, לזכך ולבטל את שליטת הגוף והצמצום של העולם, והם השיגו באמת את רחמי השם. והראשון שבהם היה משה רבינו, שביטל עצמו במסירות נפש ואמר 'מחני נא', והקב"ה 'קיבל' את בקשתו וביטולו, והוא נכלל בהנהגה העליונה והמשיך את הרחמים האלו לתוך העולם, ולכן גם הסתלקותו היה בשבת קודש בזמן המנחה, שאז מאירים הרחמים הגדולים האלו – הנקראים 'מצח הרצון'.

והרחמים האלו מתגלים במשכן, על ידי עבודת הכהנים. כי הכהן מרמז על הנהגת הימין והחסד, שהוא תנועה של אהבה והתפשטות ללא גבול, והם מאירים זאת בתוך המשכן לתוך נשמות ישראל – מכוונו של משה. ולכן בפרשה זו לא נזכר שמו של משה, מחמת שכדי להמשיך את הרחמים האלו היה נצרך לבטל עצמו לגמרי.

ובתחילת הפרשה נצטוו על מצות המנורה, שכל עניינה אינה 'להאיר' במושג של אור שבעולם הזה, שהרי 'זכי לאורה הוא צריך', אלא כל מהותה 'לגלות' שהשכינה שורה בישראל' – דהיינו 'רעוא דרעוין' שהשם יתברך רוצה בנו ויהי מה. ולכן היה צריך בדווקא שמן זית זך, בלי שמרים כלל, דהיינו בלי גבולות וכלי צמצומים, אלא הארה זכה ונקיה של רחמים, ובמצוה הזאת נאמר דווקא 'אתה תצוה' כי רק משה רבינו יכול להמשיך הארה זו ונכתב בתוספת ו', כי זה המשך של כל ענייניו של המשכן שנכתב עד כאן.

ואז נכתב בגדי הכהונה, שמצד אחד הם המורים כל כך, דהיינו תוקף הדין והמשפט – שדווקא על ידי כך אנו מבינים כמה אנו צריכים לרחמים, ולאחר מכן צריכים להמשיך הארה מהרחמים האלו 'לתוך' הצמצום והמשפט [ולכן גם השמן הוא על ידי 'כתישה' וכמבואר בזהר].

ושמונה בגדי הכהונה הם כנגד שמונה האותיות שבשמות הוי"ה ושם אדנות כשהם מתחברים יחד [שזה יהוד קב"ה ושכינתה], שאז יש בהם 'י' בתחילה ו' בסוף, לרמז על הכתר ועל המלכות בסוד 'אני ראשון ואני אחרון' – ולהמשיך הארת הכתר שהם הרחמים העליונים עד המלכות שהיא הדין והמשפט. ולכן הציץ שמרמז על ה' הראשונה אינה 'בגד' כלל, אלא למעלה מזה, ונתון על מצח אהרן להמשיך הארת 'מצח הרצון', והמכנסים מרמז על 'י' האחרונה, שהוא 'בגד' כפשוטו, וכיניהם יש שאר הבגדים, ואכמ"ל.

על הפרשה ׀׀׀ פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

בגדי כהונה

עניין בגדי כהונה שהאריכה התורה כ"כ, אולי יש לבאר על פי מה שכתב מוהרנ"ת בליקוטי הלכות (העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג אות כג) וז"ל: "וזה בְּחֵינֵת וּמְרָדְכִי יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹזֶר וְעֵטְרֵת זָהָב גְּדוּלָה וְתַכְרִיף בּוּץ וְאַרְגָּמָן. וּמוֹנֵה שֵׁשֶׁה לְבוּשִׁים שֶׁהֵם לְבוּשׁ מַלְכוּת א, תְּכֵלֶת ב, וְחֹזֶר ג, וְעֵטְרֵת זָהָב גְּדוּלָה ד, וְתַכְרִיף בּוּץ ה, וְאַרְגָּמָן. כִּנְגַד שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מוֹשְׁנֵה שֶׁהֵם בְּבַחֲיֵינֵת שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁכְּלוּלָה מִשֵּׁשֶׁה בְּחֵינֵת שֶׁהֵם בְּחֵינֵת פֶּשֶׁר וּפְסוּל, טְמֵא וְטָהוֹר, אֲסוּר וּמִתָּר. שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאֵין מְכַרְרִין אוֹתָן הֵם בְּבַחֲיֵינֵת תַּעֲרֶכֶת טוֹב וְרַע שְׁמוֹשׁם אֲחִיזֵת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְזֶה כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם שְׁצִרִיף לְכַרֵּר הַטּוֹב מִהָרַע עַל

יְדֵי שְׁמִינִיּוֹעַ בַּתּוֹרָה עַד שְׁמִכְרָר הַפֶּסֶק הַלְכָה שְׁמִכְרָר הָאֲסוּר מִהַמִּתָּר, הַטָּהוֹר מִהַטְּמֵא, הַפֶּשֶׁר מִהַפְּסוּל. וְאִזּוֹ נַעֲשִׂין מִזֶּה לְבוּשִׁין קְדוּשִׁים לְנַשְׁמָתוֹ בְּחֵינֵת הַלּוּקָא דְרַבְּנָן פִּידוּעַ. וְעַל כֵּן הֵם שֵׁשֶׁה לְבוּשִׁים כִּנְגַד שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מוֹשְׁנֵה שֶׁכְּלוּלִים מִשֵּׁשֶׁה בְּחֵינֵת הַנִּלְ"ל שֶׁהֵם אֲסוּר וּמִתָּר וְכו'. כַּמּוּבָא, כִּי אַחַר שְׁמִכְרָרִין אוֹתָן נִכְלָלִין בְּלָם בְּקַדְשָׁה וְנִתְהַפְּךָ הַכָּל לְטוֹב וְנַעֲשֶׂה מֵהֵם בְּחֵינֵת שֵׁשֶׁה לְבוּשִׁין הַנִּלְ"ל, יַעוּ"ש עוֹד.

ועל פי זה יש לבאר שזה ג"כ בחי' בגדי כהונה, כי הכה"ג נכנס למקום קודש הקדשים שהוא בחי' עדן, ומשם ממשיך בירורי התורה שזה בחי' הדלקת המנורה שמשם נמשך הארת תורה שבע"פ, וע"כ נמשך מזה הלבושין הקדושים שהם בחי' לכבוד ולתפארת.

עניינא דיומא ׀׀׀ עניין ד' פרשיות על פי תורה זו

פר' שקלים

א] הנה מתחילים פר' שקלים שהוא בחינת צדקה שע"ז הוא עיקר ההתקשרות לבחי' הצדיק, בבחי' "וצדיק חונן ונותן" וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בעניין מתנות לאביונים, ומובא לקמיה.

פר' זכור

ב] ואח"כ קוראים פר' זכור למחות את זכר עמלק שבכל דור כי "קלפת זהמת עמלק שהוא מזרע עשו, הוא עקר הרע דקלפה, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. כי עמלק כלול מכל המדות רעות שהם כלל כל הצנורות הרעים של כל העפונים, כמו שכתוב, "ראשית גוים עמלק". שהוא כלול מכל הרע של כל הגוים והוא הראש והשרש של כלם, ועל כן אף על פי ששבר משה הצנור הרע של פרעה ומצרים ועל ידי זה הוציא את ישראל משם בגשמיות ורוחניות, כי כמו שהוציאם בגשמיות מגלות מצרים, כן הוציא נפשותם מזהמת מצרים, מהרע שלהם, כי הוציא אותם ממ"ט שערי טמאה והכניסם במ"ט שערי קדשה, אף על פי כן עדין התגרה בהם הבעל דבר שיתלוננו על משה וכל זה נמשך מחמת שעדין לא נשבר שרש וכלל של כל הצנורות רעים שלהם שהיא קלפת עמלק וכו". וזה שכתוב, "על ריב בני ישראל ועל נפתם את ה'". לאמר ה"ש ח' בקרבנו אם אין ויבא עמלק וכו'". כי מחמת שנפשו את ה' ולא האמינו בשלמות שמושה וכול להשלים להם כל התסרונות, כי אצל כל הרוח הים כנ"ל שזה הפגם של אמונה נמשך מקלפת עמלק כנ"ל, על כן ויבא עמלק, שבא עליהם גם בגשמיות להלחם עמהם. וכמו שפרש רש"י שם וזה לשונו, "ויבא עמלק וכו'", סמוך פרשה זו למקרא זה

לומר, תמיד אני ביניכם ומזמן לכל צרכיכם ואתם אומרים, ה"ש ח' בקרבנו אם אין, חייכם שהכלב בא ונולשך אתכם וכו', הינו כנ"ל.

"ועל כן בא עמלק קדם מתן תורה, כי עקר המשכת הרוח הים הוא על ידי התורה שהוא עשרת הדברות בחינת יוד מיני דפיקין, כמו שכתוב שם. ועמלק שהוא בחינת הרב דקלפה, בחינת הרוח דסמרא אהרא רצה למנועם ולעכבם מזה, אכל משה רבנו עמד כנגדו על ידי רבוי התפלה שהרבה להתפלל לה' ויתברך אז, כמו שכתוב, "ויהי ידיו אמונה". ויתגומו, פריסן בצלו, וזהו י"הי ידיו אמונה, י"הי הוא בחינת הרוח הים שהוא בחינת היוד מיני דפיקין שעקרם בינים ששם כל הדפק, כל היוד מיני דפיקין, הינו שהתפלל כל כך עד שהמשיך הרוח הים דקדשה להכניע ולשבר קלפת עמלק שהוא הרב דקלפה שמתנגד אל הרב דקדשה וכו". וזו ויתחלש יהושע את עמלק וכו' התהו ראשי גבוריו וכו' ולא הרגם כלם. מכאן, שעשו על פי הדבור, כי אי אפשר להכניע את עמלק לגמרי בפעם אחת, כי הוא בחינת הס"ם והפעל דבר בעצמו שאי אפשר לבטלו לגמרי, כי אם כן יתבטל הבחירה ועל כן הוא מתגבר בכל פעם נגד ישראל, אכל ה' יתברך מרחם על עמו ולוחם עמו בעצמו, כמו שכתוב, "כי יד על כס ו-ה מלחמה לה' בעמלק מדר דר". נשבע הקדוש ברוך הוא שאין שמו שלם וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, זה בחינת, שבכבוד, ה' יתברך בעצמו מוריד אותיות של שמו לתוך הצנורות הרעים של קלפת עמלק כדי להכניעו ולשברו וכו' ולקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו הלכה ג אות ו ועו"ש עוד באות י שהרחיב מעט בעניין מלחמת עמלק בכל דור ודור כנגד הצדיק שממשיך הרוח הים.

אז עניין פורים מבואר באריכות נפלאה בליקומי הלכות (העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג), וא"א להעתיק כל דבריו כמובן, מ"מ נביא בזה כמה נקודות ביסוד עניין הפורים ובמצוות היום, והחפץ בכל אריכות דבריו יוכל לעיין מעצמו בדבריו המאירים.

המן הוא עיקר הרב דקליפה שרוחו גדול בשעתו ומ"מ חסר לו תמיד

וז"ל שם (אות יא-יב): "וזה בחינת המן שהוא עמלק מורע עשו שהוא עקר הרב דקליפה שרוחו היה גדול מאד מאד בשעתו. כמבאר בהמגלה מעצם גדלתו בשעתו, כמו שפתיבו, גדל המלך את המן ונשאוהו וישם את פסאו וכו' וכל עבדי המלך וכו' פרעים ומשתחיים להמן וכו'". מחמת שמונו נמשך להם כל החיות להשלים כל החסרונות שלהם.

"אבל וימרדכי לא יכרע ולא ישתחוה, פי ידע שהוא עבודה זרה בחינת הרב דקליפה שבאמת חיות שלו אינו חיות כלל ואינו יכול להשלים שום חסרון באמת רק מרמה ומטעה בני אדם לפי שעה קלה.

"ועל כן נתקנא בו המן הרבה. וזהו, ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו". ורב' דיקא, דהינו שבניו שהם עשרת בני המן בחינת עשר בתרין דמסאבותא שהם כנגד עשרת הדבורות שהם כלל התורה ששם הרוח חיים דקדושה. ובניו עשרה היו לעמות זה בקליפה שמשם הרוח חיים דמטרא אחרא שנמשך מהרב דקליפה בחינת ורב בניו, רב' דיקא, בחינת הרב דקליפה.

"וזהו כבוד עשרו, פי העשירות מצפון, כמו שפתיבו, מצפון זהב יאתה". וצפון חסר. ומשם צריכין להשלים כל החסרונות. והתפאר בעשירות שלו שיש לו עשר גדול להשלים כל החסרונות, פי הכסף יענה את הכל וכל מה שחסר לאדם יכול לקנות בכסף.

"נמצא, שעשירות הוא בחינת שלמות החסרונות, אבל באמת העשירות והממון דמטרא אחרא אינו עשירות כלל, פי בכל פעם חסר לו יותר בבחינת מרבה נכסים מרבה דאגה וכמו שאנו רואין מניה וביה בהמן עצמו, ומה שמו, שאפלו בעת עצם גדלתו בשעתו שהיתה השעה משתקת לו מאד והתפאר והתנאה הרבה לפני אשתו ואוהביו בכבוד עשרו ורב בניו, ספר להם בעצמו גדל מכתו וכאבו וחסרונו, כמו שפתיבו, "וכל זה איננו שוה לי בכל עת וכו'".

"נמצא, שאפלו בעת גדלתו הרמה היה מלא פעם ומכאובות. וכן הוא מכה מהלכת רב בני אדם שאינם מסתפקים על התכלית כל אחד ואחד כפי מה שלא טהר את עצמו עדין מקליפת וזהמת המן עמלק שהוא זהמת הנחש כמו כן הוא מלא יסורים וחסרונות תמיד אפלו בעת גדלתו, ובפרט מי שיש קנאה בלבו על גדלת ועשירות חברו שאז כל הזן דעלמא אינו מספיק לו, פי יש שענינם רעה כל כך שאפלו אם הוא מרויח אלפים, נפשו מרה לו על מה שתכרו מרויח איזה רוח, מפל שפן בשרואה מי שמרויח יותר ממונו שזה נמשך מהרב דקליפה שאומר, "וכל זה איננו שוה לי בכל עת וכו'".

קנאת המן במרדכי

בז"ל המן נתקנא מאד על שראה שמרדכי אינו מורע ומשתחוה לו ואינו רוצה לקבל הרוח חיים ממונו, פי סבר שפבר כל הרוח חיים אצלו,

חם ושלום, ואי אפשר לשום צדיק בחינת מרדכי לקבל חיות פי אם ממונו ועל כן נתמלא חמה על מרדכי ורצה להרגו, פי סבר שיש בידו להמיתו ולגזול הרוח חיים שלו, פי סבר שכל הרוח חיים הוא אצל סמרא דידה, חם ושלום". ובהמשך שם מבאר עניין מה שרצה המן לתלות את מרדכי שהוא מה שרצה להכניסו בכפיקות שע"ז יפסיק להנהיג את ישראל וע"ז יפול מגדולתו אבל באמת מרדכי היה גדול מאוד ובזכות תפילתו עלה לבחי' עדין בתכלית והכניע את המן, יעו"ש.

המלחמה היא רק ע"י תפילה

גז"ל שם (אות יג): "מרדכי ידע את כל אשר נעשה" עד היכן הדבר מגיע, וראה שאין עצה ותחבולה לעמוד כנגד קליפה קשה וחזקה כזאת מפל הצדדים פי אם על ידי רבוי תפלה ותחנונים וצעקות וזעקות ושוועות. ומיד "ויצא בתוך העיר ויזעק וזעקה גדולה ומרה" וכו' וכן בכל עיר ועיר וכו'.

"פי כנגד קליפת המן עמלק שהוא בחינת אריכות הגלות של עכשו שנקרא גלות אדום אין חכמה ואין תבונה ואין עצה פי אם להתרבות בתפלה ותחנונים וצעקות ושוועות וזעקות בלי שעור עד ישקוף וכו', פי תפלה למעלה מהכל וכולל כל החמשים שערים, כמבאר בהתורה הנ"ל שתפלה היא בחינת עדין עין לא ראתה שהוא שרש התורה שמשם שרש כל המעיונות החכמה של התורה הקדושה, פי התפלה היא בבחינת נתיב לא ידעו עיניו בחינת שער החמשים שאין מי שהשיג אותו, הינו מי שעומק בתפלה ומתחזק בכל עז להתרבות בתפלה ושיחות בינו לבין קונו הוא מעורר עדין. העליון שהוא בחינת שער החמשים, בחינת נתיב לא ידעו עיניו".

אין שום שכל שיכול להשיג עוצם מעלת התפילה

"פי אין שום שכל שיוכל להשיג ולהבין עד היכן מגיע הכח של תפלות ישראל אפלו של הפחות שבפחותים, בפרט מה שמתפלל כל אחד על צרת נפשו שהוא רחוק מה' ותפלה, פי אפלו המלאך הקדוש שמקבל תפלות מישראל וקושר מהם בתרים לרבו אינו יודע להיכן להעלות הכתר הנורא הזה רק הוא משיביע אותו שיעלה מעצמו וישב בראש קונו כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה.

"ועל כן תפס מרדכי בחינת הצדיק האמת שכל דור אמנות אבותינו לצעק אל ה' הרבה זעקה גדולה ומרה ולהרבות בתפלות ובתחנונים, ועל ידי זה התגבר גם כנגד קליפת המן עמלק והשיב לו גמולו בראשו ותלה אותו ואת בניו על העץ שזכה להכניע ולהשפיל עד ארץ את כל הרב דקליפה וכל אלופי עשו רבדכי עשו, פי התגבר כנגדם על ידי תפלה ותחנונים שהם בבחינת שער החמשים של הקדושה וכנ"ל.

"ועל כן בנאלה האחרונה פתיבו "בבכי יבאו ובתחנונים אויבילם". פי עקר הנאלה השלמה העתידה לבוא הוא על ידי תפלה וכנ"ל. וכמו שפתיבו: "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". אינו מכבש מכם אלא דברים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וכמוכא בכל הפפרים מוגדל מעלת התפלה עד אין קץ, פי על ידי התפלה המשיך מעיני החכמה אל התורה וזכה לעסק בתורה יום וליילה עד שפבר כל ההלכות לאמתתן בבחינת דרש טוב לעמו, פי כל זמן שאינו מברר פסק ההלכה נקרא ודרש רעה, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, אכל על ידי רבוי התפלה שעל ידי זה זכה לתורה לברר פסק ההלכה על ידי זה הוא

בבחינת דרש טוב לעמו, כי על ידי ברור הלכה, הינו על ידי למוד פוסקים וזה לברר הכשר מן הפסול וכו' שעל ידי זה ברר הטוב מהרע שהוא ברר עין הדעת טוב ורע שעל ידי זה מכניעין ומבטלין סמרא דמותא וממשיכין רוח חיים של הצדיק שעל ידי זה מכניעין ומשפילין הרשעים עדי ארץ שהם המתנגדים אל האמת, מכבאר היטב בהתורה הנ"ל, עין שם".

מעודת פורים

[ד] ואח"כ מבאר מצוות היום, וז"ל שם (אות טו): "וזה בבחינת מצות סעדת פורים, כי אז האכילה בקדשה גדולה שעל ידי זה נמשך הרוח חיים, כי על ידי האכילה נמשך החיות לאדם פנראה בחוש, אכל עקר החיות שמקבל האדם על ידי האכילה הוא על ידי הרוח חיים שנמשך להאדם בשעת האכילה, כמו שכתוב, "כי לא על הלחם לבדו יהיה האדם כי על כל מוצא פי ה' וכו'", הינו הרוח חיים שהוא מוצא פי ה', כי הרוח חיים בשרשו נמשך מרוח פיו של הקדוש ברוך הוא בעצמו בבחינת ויפה באפיו נשמת חיים וכו'. ומאן דנפח מתוכיה נפה, כמו שכתוב בזהר הקדוש. ועל כן האכילה דקדשה שעל ידה נמשך הרוח חיים הוא בבחינת שלמות התקרונות, וכו', ועל כן בפורים שאז נכנע ונפל המן עמלק שהוא הסמרא אהרא מפלה גדולה ואז נכנע ונתבטל הרוח חיים דקלפה ונתגבר הרוח חיים דקדשה של בבחינת מרדכי, אז מצוה גדולה לאכל ולהרבות בסעדה, כי אז החיות של האכילה בבחינת שלמות התפרון על ידי הצדיק בבחינת ה' רעי לא אחר, בבחינת צדיק אכל לשׁבַע נפשו כנ"ל".

משלוח מנות

[ה] וז"ל שם (אות טז): "וזה בבחינת ומשלח מנות איש לרעהו, כי המנות של פורים שהם האכילה של פורים, שהם בבחינת הרוח חיים דקדשה שמקבלין מהצדיק כנ"ל הם נשלחין מאחד לחברו בבחינת שליחות, כי יש כמה שרהוקים מהצדיק ואינם יכולים לקבל הרוח חיים מהצדיק בעצמו על כן מקבלין אחד מחברו וחברו מקבירו ומקבלין זה מזה ומאירין זה לזה הרוח חיים עד שנמשך לכלם הרוח חיים מהצדיק שהוא בבחינת מרדכי שמאיר אז באור גדול ונפלא לכל העולם עד שמויע ההארה לתכלית העשייה (פמוכא בפרי עין חיים) עד שכל אחד ואחד אפלו הרהוקים מהצדיק מאד מקבלין הרוח חיים ממנו על ידי שמקבל אחד מחברו בבחינת שליחות שהוא בבחינת משלח מנות איש לרעהו כנ"ל, כי אז בפורים השליחות בטוח מהזק, כי אז נכנע ונפל הסמרא אהרא מאד ואינם יכולים לגזל ולהעלים הרוח חיים של הצדיק וכנ"ל".

מתנות לאביונים

[ו] וז"ל שם (אות יז): וזה בבחינת ומתנות לאביונים, שצריכין להרבות בצדקה מאד בפורים, כי עקר התקשרות להצדיק הוא על ידי צדקה שגוה אוהו במדתו של צדיק שהוא נקרא צדיק על שם הצדקה שמושפיע לכל בבחינת צדיק חונן ונותן. וכל אחד בפני מה שפורגה בצדקה כן הוא מתקשר בבחינת צדיק שמוננו הרוח חיים. ועל כן על ידי הצדקה זוכין לחיים בבחינת כן צדקה לחיים, וכמו שכתוב, "צדקה

תציל ממות". ועל כן בפורים שאז נמשך ומאיר הרוח חיים של הצדיק שעל ידי זה היה מפלת המן כנ"ל על כן צריכין אז להרבות בצדקה כדי להמשיך אליו, על ידי זה הרוח חיים של הצדיק שעקר נמשך על ידי צדקה כנ"ל".

שמחת פורים

[ז] ואח"כ מבאר כללות עניין שמחת הפורים, וז"ל שם (אות יח): "וזה בבחינת גדל השמחה של פורים, בבחינת שמחה ומשחה ויום טוב, כי הרוח חיים הוא בבחינת שמחה, כמו שמוכא במקום אחר שעקר החיות הוא שמחה, בבחינת באור פני מלך חיים, בבחינת שבע שמחות את פניה, כי הרוח חיים הוא בבחינת רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד שעל ידי זה הוא מנגן מאליו. ונגון ומרה הוא עקר השמחה פנראה בחוש. וכמו שכתוב, "עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור כי שמחתני ה' בפעליה וכו'". ומחמת שאז נמשך הרוח חיים של הצדיק בבחינת מרדכי בשפע גדול ובהארה נפלאה על כן אז השמחה גדולה ועצומה מאד, כי עקר הגדלת והתגברות הרוח חיים הוא שמחה וכנ"ל".

שכרות של פורים

[ח] וז"ל שם (אות טא): "ועל כן מצוה להשתכר ביום בפורים להכניע הרוח של הרב דקלפה שהוא בבחינת ודמי כמאן דמכסמי פניהם צהבות בשתויי יין שהוא בבחינת עשו אדמוני, מכבאר שם בסוף התורה הנ"ל על מאמר רבה בר בר הנא, עין שם. ועל כן על ידי היין דקדשה של שתית פורים מכניעין אותם בשרשם, כי היין דקדשה הוא בבחינת רוח צפונית. וכו', ועל כן היין כשהוא בקדשה, כגון בשבת ויום טוב, כפרט בפורים על ידו דיקא ממתיקין הדינים בשרשן ומבטלין הרב דקלפה שהוא בבחינת עשו אדמוני, בבחינת ודמי כמאן דמכסמי שזיה כל ענין פורים להכניע ולבטל הרב דקלפה נגד הרב דקדשה שהוא מרדכי שהוא רב חסד וכנ"ל".

קריאת המגילה

[ט] וז"ל שם (אות טב): "וזה בבחינת קריאת המגילה, כי המגילה היא בבחינת קבלת התורה שזכו אז לקבלה מחדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "קימו וקבלו וכו'". כי המגילה צריכה להכתב בכתובת ספר תורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, פאמתה של תורה וכו', הינו, כי עקר הנם היה על ידי רבוי התפלות והזעקות והשועות וכו' כנ"ל, שעל ידי זה זוכין לעסק בתורה לברר פסק ההלכה באמת. ועל כן אז זכו לקבלת התורה מחדש מחמת שזכו לעורר את העדן כנ"ל על ידי רבוי תפלתם וכנ"ל וזה בבחינת קריאת המגילה שהיא בבחינת התחדשות התורה שזוכין להמשיך בפורים שנמשך על ידי המעון שיוצא מבית ה' מעדן העליון בשפע גדול ונפלא על ידי רבוי התפלות וכנ"ל".

"ועל כן מסימין המגילה, דרש טוב לעמו". זה בבחינת ברור פסק ההלכה שזוכין על ידי בבחינת מרדכי, כי קדם הפרור הוא בבחינת ודרש רעה, אכל כשמכריזין הפותר מהאסור וכו' הטוב מהרע אזי הוא בבחינת דרש טוב, וכמבאר לעיל מזה".

ביצד מגיע פגם עמלק במקום כל כך גבוה עד שכביכול אין השם שלם ואין הכסא שלם?

דברינו הנ"ל, שכל הכה של האיש הישראלי להחזיק בממשלתו על המלאכים, הוא רק כשיש לו יראת שמים שלימה, נמצא שעל ידי שעמלק קירר באיזה בחינה לישראל מהיראת שמים שלהם, עד שלא היו בבחינת 'יראה שלימה', בזה גרם להרפות את אחיות ישראל משורשי הנשמות שהוא צדיק האמת משה רבינו האחוז בכסא הכבוד. וגירה בהם את קנאת המלאכים, שיפילו אותם בעבירות חס ושלום, ואז יוכל עמלק לשלוט.

ולכן פגם זה הוא פגם בכסא הכבוד בעצמו, וכמו שביאר ר' נתן בלקוטי הלכות (חושן משפט, גביית חוב הלכה ה סוף אות ה), וז"ל: עמלק הוא בחינת פגם הכסא פבוד, על ידי שהוא מתגבר לתקטיא את ישראל, לקלקל חס ושלום כל התקונים שעל ידם אוהזין בכסא הפבוד שהוא שרשי נשמות ישראל - שעל ידי זה שלמות הכסא, פי כל מה שישאר אוהזין שם ביותר ומקשרין עצמן לשם, מאירין יותר שרשי הנשמות - ונשלם ונגדל הכסא פבוד ביותר, פי (משלי יד, כח) "ברב עם הדרת מלך".

ונראה שלכן חסר אות א' מתיבת 'כסא' ונשאר רק "כס", וכן חסר אותיות ו"ה משם הוי"ה ברוך הוא ונשאר רק שם "י-ה". דהנה אותיות ו"ה שבשם שמרמזים על קוב"ה ושכינתיה, שאנחנו עם ישראל נחשבים בנים שלהם, כמו שכתוב (דברים יד, א) "בנים אתם לה' א-להיכם". ומחמת טומאת עמלק המקרר את ישראל ביראת שמים, אזי חס ושלום מסתלק קוב"ה ושכינתיה מבינינו, ואין השם שלם, כי מאיר רק שם "י-ה" של הפרצופים העליונים ששם אין יכולת לשום פגם להגיע למקום גבוה כזה, ואילו אותיות ו"ה שבפרצופים התחתונים - הם אינם מאירים בשעת הפגם, ואין אנחנו יכולים להיות מקושרים אל קוב"ה ושכינתיה לקבל את השפע הנצרך לנו בכל עת ובכל שעה. וכפי זה, גם אות א' אחרונה שחסרה מתיבת 'כסא' ונעשה "כס", היא גם אותו ענין, שכביכול חסרה ההשפעה מכסא הכבוד שיש כאן למטה, ונשאר רק "כס" שהוא בחינת כסא הכבוד כמו שהוא בעצמו, בלא ההשפעה שיורדת ממנו כאן למטה בעולם. כי אות א' (מבואר בלקוטי מוהר"ן קמא ו') היא מרמזת על כסא הכבוד ועל ההשפעה שלו למטה, כי יש באות א' י' עליונה, ויש ו' שהיא המשכה ויש אות י' תחתונה שהיא מרמזת על המקבלים, ע"ש.

וביאר הענין, טומאת עמלק פוגמת ביראת שמים, והפגם ביראת שמים מפיל מהאחיזה בכסא הכבוד - מקום שורש נשמות ישראל, דהיינו שעיקר ההפסד הוא בחיבור וההארה של הפרצופים והבחינות העליונות כאן למטה, ולא שנחסר בהם למעלה שום דבר, כי ודאי שאין עמלק ואלף כמותו לא יכולים לפגום ולפגוע במקומות גבוהים כאלה, אלא שהם פוגמים בהתקשרות של עם ישראל אל המקומות העליונים האלה, לקבל משם את אחיותנו והשפע שאנחנו צריכים לקבל משם. וכשיכלה זרעו של עמלק, יהיה השם שלם והכסא שלם, שפירושו שנוכל לאחוז בשורשי הנשמות שבכסא הכבוד, ויהיה לנו שליטה על המלאכים, ויאיר לנו שם הוי"ה כולו בשלמות, ונקבל את השפע מבחינת קוב"ה ושכינתיה בלא שום פירוד, ה' יזכנו.

"ויאמר פי יד על פם י-ה מלקמה לה' בעמלק מדר דר" (שמות יז, טז). ופירש"י: ומהו "פם", ולא נאמר כסא, ואף השם נחלק לחציו (י-ה) - והסר אותיות ו"ה). [אלא] נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם - עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם, עכ"ל. ומקורו מהדרש תנחומא (פרשת כי תצא, אות יט). ולכאורה קשה מאוד להבין, איך יכול עמלק לפגום במקום גבוה ונורא כזה - בשם הוי"ה ברוך הוא, עד שכביכול אין מתגלה השם בשלמות מחמתו. וכן בכסא הכבוד, שג"כ נאמר בו כביכול שאין הכסא שלם.

והנה רבינו הקדוש זיע"א בליקוטי מוהר"ן (תניינא, תורה א), ביאר שהאיש הישראלי צריך שיהיה לו ממשלה על המלאכים. ואמר, שגם אדם קדוש ונשגב כזה שזוכה למעלה זו, צריך להיות איש חיל וגיבור מלחמה, כדי לזכות לעמוד בזו הממשלה, כי המלאכים מתקנאים מאוד במי שיש לו ממשלה עליהם, ומנסים בכל עת להפילו. והעצה לזה, לאחוז בכסא הכבוד, היינו להיות מקושר לצדיקי אמת גדולים מאוד, שהם בחינת שרשי נשמות ישראל, כי נשמות ישראל הם כמו ענפים עלים ופירות היוצאים מגזע העין, שהוא בחינת הצדיק. וכשאחוז שם אין המלאכים מתקנאים בו.

ונראה לבאר במעם הדבר, כי עיקר קנאת המלאכים היא כששולט עליהם מי שהוא תחתם במדרגה, ולכן מתקנאים באדם הנמצא בעולם העשייה ששולט עליהם אף שהם גבוהים ממנו, שהרי מחצב המלאכים הוא מעולם היצירה (ע' עין חיים שער מ' פרק י"א, ובכמה מקומות) שהוא גבוה מעולם העשייה. אולם כשאחוזים בכסא הכבוד שהוא בעולם הבריאה - מעל מחצב המלאכים, אין למלאכים שם קנאה בו, כי כפי הדין והאמת הוא, שהוא שולט עליהם, ואדרבה דרכו גם הם מקבלים שפע, כי הם שואלים אותו (במדבר כג, כג) "מה פעל א-ל" (עייין בירושלמי שבת פרק ו סוף הלכה ט). ולכן מי שזוכה להתקשר בשורשי הנשמות שבכסא הכבוד, שהוא מעולם הבריאה - אין המלאכים מתקנאים בו. [וע' בגמ' בשבת (דף פח:), שלכן אחרי שמישה אחז בכסא הכבוד כל אחד נעשה לו אוהב ונתן לו מתנות].

ומבואר בתורה הנ"ל שכדי שיוכל האדם להחזיק בזו הממשלה, צריך שתהיה לו יראה שלימה, (בחינת 'ירושלים' - יראה שלימה, ע"ש), כי על ידי היראה והבחינות היוצאים ממנה (כמבואר שם באורך), נופלים לפניו העזי פנים שהם המפורסמים של שקר - שכל ממשלתו הוא מחמת עזות, שהם בחינת (סנהדרין קה). 'עזות מלכותא בלא תגא', והיינו שיש להם מלכות, אבל אין לה כתר, כלומר שאין לו מינוי והכתרה מלמעלה למלכותו, אלא שבעזותו קפיץ ומלך].

והנה בעמלק נאמר (דברים כה, יח) "ואתה עיף ויגע ולא ירא א-ל הים", ופירש"י: שקאי על עמלק שאינו ירא א-להים. אולם בספרי דברים (כי תצא פיסקא רצ"ו ד"ה ואתה עיף), מבואר שקאי גם על ישראל, ושני הדברים אמת. ויש לבאר כפשוטו, שבזה שבא עמלק להזדווג לישראל, קירר את ישראל מיראת שמים חס ושלום. וכפי

**מנוי לגליון
המקורבים**

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש. הפשו: עלמא דאורייתא. המנוי על-דעת המערכת!

לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים ונכסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אל!
זה לא סלוגן - זה דרך זיזים!

אמר רבינו הקדוש:
'רציתי שהעניין שלי יתפשט לכלכות
האנשים המתמידים בעבודתם
כאנשי ליטא!
(שיח שרפי קודש זי"ב, סימן ז"ר)

חבורות ושיעורים למקורבים:

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב- 8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' - לציין: עבור עלון 'המקורבים' או בקו קהילות: 073-275-7000 בשלוחה: 11318. או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

התורה והמצוות

בס"ד גליון עה' פרשת כי תשא ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

נקודה למחשבה

האם יש לברסלב משהו נגד השכל?

דבר העורך

שמעתי את השאלה הזאת כמה וכמה פעמים, והיא פליאה בעולם, מה יש לחסדי ברסלב נגד השכל - הרי ידוע שיהודי ניכר תמיד בכוח שיכלו וחכמתו, והיא תפארתו וגדולתו שהבדלנו משאר העמים. ובכן קראתי מאמרים רבים, שכל כולם לפיכום היו לתקוף את דרך החסידות ע"י מענה זאת, אבל דורשי האמת חסרו מלבקש ולחקור אחר התשובה האמיתית. ואנסה להציג בכלליות קצרה את התשובה. רבי נחמן מברסלב אמר: "עיקר היהדות היא פשיטות ותמימות, וחכמות - אין צריכים כלל". ומכאן יסוד ותוכחה גדולה לתנועת המשכילים, ומעות שהתנגבה אל החסידים. בזמנו של הבעל שם טוב ולפניו התחילה תנועת המשכילים, שבידוע הם לא היו חילונים, אלא לומדי תורה ושומרי מצוות לבושים כדרך היהדות, רק שהם עסקו בתורה מהצד השכלי והחכמה שבה, וזלזלו בקיום המצוות בנותנם מעם - שכל המעם למצוות התורה הם מצד השכל וההיגיון להיות אדם טוב ולנהל דרך היים נכונה ובריאה, דבר שצינן וקירר את הקשר לה' נותן התורה ואת התלהבות הלב שלהם בקיום המצוות ועשייה דקדושה בשמחה, ממילא הם הגיעו לכך שורקו את האמונה התמימה ודרכיה, ונשאר עם שכל ומעמי מצוות ללא היות ומעם אמיתי...

על זה בא רבי נחמן מברסלב ואמר "עיקר היהדות היא פשיטות ותמימות" - בנותנו מעם מתוק ונפלא בריחו, באמרו שהאמונה של היהודי צריכה להיות כמו הסבתות והאנשים הפשוטים שאומרים תהלים ומתפללים ובוכים לפני ה' באמונה פשוטה ותמימה.

"וחכמות אין צריכים כלל" - הכוונה בהגיעו לקיום המצוות הנחת תפילין, מצוות מזוזה, או כל מצוה אחרת שהיא, אין צריכים חכמות - רק לקיים כפשוטו, בשמחה ואהבת ה' ורצון להתעלות ברוחניות להגיע לאמונה, קירבת ה', ועשיית רצונו.

הביטוי 'תזרוק את השכל' - הכוונה: תפסיק עם החכמות. הרי כל סבתא יודעת לומר 'ה' ישמור, ברוך ה'... תפסיק לחפש עם השכל לחקור במציאות ה', הרי עם ישראל הוא עתיק יומין והעם היחידי שאוהו באמונתו אלפי שנים, אין לך מה להכחיש את מעמד הר סיני וקבלת התורה והתנגלות מציאות ה' בעולמו - קום תעשה מצוות בשמחה תכנס לרוחניות תקיים מצוות ותהנה מהיותך יהודי!!!

ובעניין השכל - הרי רבי נחמן מברסלב אמר ש"מצווה גדולה לחדד השכל!" אם כן הרי זה סותר את העיקרון "העיקר זה תמימות ופשיטות", שצריך לזרוק את השכל?

ובכן אכן מצווה לחדד את השכל, ללמוד את תורת ה' ללמוד הלכה ועל קיום המצוות, מקור הדינים וחילוק השיטות והסברות בהלכה, ולהעמיק על היהדות ודרכיה, אבל כשמגיעים לעשיית המצווה אל תהיה חכם מידי קום ותעשה ככול יכולתך בלי חכמות רק בשמחה ואהבת ה' בפשיטות ותמימות את המצווה ותהנה ממנה.

הרי רבינו נחמן דיבר בתורה הראשונה שלו בליקוטי מוהר"ן ח"א סי' א' - ש"האיש הישראלי צריך להסתכל בהשכל של כל דבר, כדי שיאיר לו השכל שבאותו הדבר... להתקרב לה' יתברך!!!

נמצא שצריך והובה להשתמש עם השכל - אבל כדי שיאיר לו החכמה להתקרב להש"ת ולתורתו וצדיקיו האמיתיים, שמדריכים לקיים את המצוות באהבה והתלהבות דקדושה כמו מרק הם ומעים.

ולא להשתמש בשכל בחקירות ושאלות של ילד בגן ששואל על מציאות וקיום ה', מי אמר, מי החליט... איפה זה כתוב?!

פשוט תזרוק את השכל 'שלך', דהיינו את הטיפשות שלך, שהיצר הרע מוכר לך שאלות וחקירות שאין בהם מעם וחכמה אמיתית שמרחיקה אותך מהאמת והרוחניות ומציאות ה' הטובה והנעימה ומלאה שמחת החיים.

יהי רצון שנזכה לעשייה דקדושה בשמחה והתלהבות, בתמימות. (מאת: תלמידי ישיבת ברסלב מאיר)

שלום לקוראי העלון הנכבדים!
בגליון שלפנינו נפתח במדור נקודה למחשבה בביאור עניין החכמה והתמימות במשנת רבינו הקדוש; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשוט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; נעבור למאמר מדהים במדור לבית ולמשפחה בנושא: הדיבור המפנה בעניין חיבור כל פרטי היינו לה' ית' ע"י שפיכת הלב לפניו; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקן 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר; (אפשר שם וכתובת בדו"מ, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות, בהצלחה!!)

השיעורים הקבועים!

יום	חדש אדר	הדף היומי מסכת שבת	מסנה בורה עמוד (זרש)	ליקוטי מוהר"ן ח"א#	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי בזה#ק תיקוני הזוהר
ז	יח	ח	חזרה	טו	פג	קט; קנט
א	יט	ט	תסב-א-ב	טו;	פד	קנט
ב	כ	י	תסב-ג	טו	פה	קנט;
ג	כא	יא	תסב-ד-ה	טו;	פו	קנט
ד	כב	יב	תסב-ו	יז	פז	קנט;
ה	כג	יג	תסב-ז תסב-א	יז;	פח	קס
ו	כד	יד	חזרה	יח	פט	קס;

התורה הנלמדת בחברות (תמימי דרך) העלמית, ליקוטי מוהר"ן- חלק ראשון- תורה יא.

~ המספר – סכנה וכפרה ~

למטה והרוחניות היא למעלה, והיה צורך לתקן את החסרון של החטא, על ידי 'נשיאת ראש', ולכן הוצרך למנותם ודווקא על ידי כופר נפש, שזה יהיה התיקון, וממילא גם יציל אותם מהסכנה.

ג. בדברי האור החיים מבואר, שיש באיסור זה כמה חלקים: א. איסור למנות סתם את ישראל, אפילו על ידי דבר אחר. ב. אף אם יש צורך למנותם, איסור למנותם אחד אחד, אלא על ידי דבר אחר, אבל לא מוכרח להיות כופר נפש, אלא יכול להיות על ידי חרסית. ג. גם אם מנו אותם סתם, אם נתנו כופר נפש – מציל אותם מן הסכנה.

[ואצל דוד המלך – לדברי הרמב"ן, טעה וסבר שאינו מצוה לדורות, ולדברי האור החיים – מנה אותם על ידי חרסית אבל שלא לצורך, וכיון שלא נטל מהם כופר נפש הויק להם].

ד. הכופר נפש שנתנו היה עבור האדנים. ומבואר בספרים שהיה צורך שיהיו כולם שותפים ממש בעניין המשכן, ולכן בדבר אחד היה נצרך שכולם יתנו בשוה, וזוה עשו האדנים שהם הבסיס שעליו עומד המשכן, והם מכוונים כנגד מאה ברכות שהם יסוד חייו של האדם, כמרומו בפסוק 'מה ה' אלוֹקֵיך שוֹאֵל מֵעַמְךָ' – אל תקרי 'מה' אלא מאה.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מבואר בליקוטי הלכות, בכמה מקומות ואופנים, ולהלן יתבאר העניין על פי המבואר באחד מהמקומות (הלכות ציצית):

מספר – מעלה וחסרון

ה'מספר' יש בו מעלה מצד אחד, ושתי חסרונות מצד שני. המעלה שבו הוא – שמחשיב את הדבר, שהרי 'דבר שבמניין אינו בטל אפילו באלף', כי אין מונים עגבניות או מלפפונים וכדומה, אלא דבר חשוב כמו ביצים, בעלי חיים וכדומה. והחסרון שבו הוא בשתי אופנים: א. המספר 'מגביל' את הדבר, ומעמיד אותו על שווי 'מסוים' ולא יותר. ב. המספר הופך אותו להיות 'חלק' ממשוהו ולא 'ייחודי'.

כלומר, יש שלשה דרגות: א. דברים פשוטים שאינם חשובים, ואין טעם למנותם, כגון חלקיקי אבק וכדומה. ב. דברים חשובים, שמחמת חשיבותם מונים אותם, כגון שולחנות וספסלים, פירות חשובים, או בעלי חיים וכדומה. ג. דברים כל כך חשובים, שלא שייך למנותם, כי הם יותר גבוהים מהמספר, כמו אבנים טובות או מלכים, שהמספר מוריד מערכם.

הנה רוב בני אדם, נמצאים בדרגה האמצעית, שאינם פשוטים כל כך עד שאין טעם למנותם, אלא יש בהם חשיבות. ולכן נהוג בעולם למנות בני אדם; כמה חיילים יש בצבא, כמה קולות יש במפלגה, וכמה אנשים עובדים בכל מפעל וכדומה. אבל המספר מעמיד כל אחד מהם כ'חלק' ממערכת כללית יותר ולא מעמיד אותו ב'ייחודיות' מצד עצמו.

אמנם עם ישראל שייך לדרגה הגבוהה, שהוא כל כך חשוב עד שאינו שייך למספר, וכמו שנאמר 'זהו מספר בני ישראל בחול הים

פרשת כי תשא מופיעה באמצע סדר הפרשיות שעוסקים במעשה המשכן; מצד אחד עומדות פרשת תרומה ופרשת תצוה – שהם הצייווי על המשכן וכליו ובגדי הכהונה, ומצד שני עומדות פרשת ויקהל ופרשת פקודי – שהם הקיום למעשה, ובאמצע נמצאת פרשת כי תשא.

בפרשה זו נמצא מעשה חטא העגל ומדות הרחמים, שמופיע לכאורה שלא כסדר, ונראה כאילו התורה רוצה להעלים אותו בין הפרשיות, בין שני לשלישי בפרשת כי תשא, כדי לשמור על כבודם של ישראל. אמנם קודם לכן יש עוד כמה פרשיות פרטיות, שלא מצאו מקומם בפרשיות האחרות, ונכתבו בפרשה זו, והם: פרשת שקלים, פרשת הכיור, פרשת הקטורת ושמן המשחה – וכפי הנראה שיש בהם עניין מיוחד, שהוצרכו להיכתב בפרשה בפני עצמה.

במאמר זה נתמקד בעניין השקלים, שהיא פרשה חשובה בפני עצמה, וגם נקראת שוב ב'ארבע פרשיות'. פרשה זו גם כן לא נכתבה כסדר כי היא תיקון לחטא העגל ונאמרה לאחריה, ובכל אופן היא מופיעה בתחילת הפרשה והפרשה נקראת על שמה, ויש בפרשה זו יסודות גדולים למהותו של יהודי, קודם החטא ולאחריה, וכפי שיתבאר בעז"ה

התמיהות בפרשה

א. 'כי תשא את ראש בני ישראל' – מדוע המניין נאמר בלשון 'נשיאת ראש', ולא 'כי תפקוד את בני ישראל'. וכן 'לפקודיהם' – נראה שבא למלאות איזה חסרון (אוה"ח).

ב. 'ונתנו איש כופר נפשו' – בתרומה זו הושוו כל בני ישראל, ולא כמו בנדבת המשכן שנתן כל אחד כפי נדבת לבו, במהות התרומה ובכמותה. וצריך להבין כמה התייחדה תרומה זו.

ג. 'ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם' – מתוך דברי הכתוב נראה שהמספר הוא דבר מסוכן, ולכן צריך ליתן כופר נפש כדי שלא יזיק להם. והתמיהה היא: אם כן לא ימנה אותם, ולא יצטרכו כופר נפש.

ד. 'מחצית השקל' – מדוע דווקא מחצית ולא יותר, ומדוע הושוו העשיר והעני.

ה. אחד משלשה דברים שנתקשה בהם משה, הוא 'מחצית השקל' – עד שהראה לו הקב"ה מטבע של אש. והוא תמוה מאד: ניהא המנורה וקידוש החודש, אפשר להבין כמה נתקשה, אבל מה היה הקושי בהבנת עניין המטבע, ומה הועיל לו מטבע של אש.

ביאור הפשט

א. בדברי רש"י מבואר שבכל פעם שהיה איזה חסרון בעם ישראל – לאחר חטא העגל או לאחר מיתת דור המדבר, מנה אותם מחמת חשיבות כדי לידע כמה נשאר מהם, וכדי שלא יזיק המניין נתנו כופר נפש.

ב. בדברי האור החיים מבואר שהמניין היה לצורך תיקון על חטא העגל, וזאת מחמת שעל ידי חטא העגל 'נפל ראשם', כי החטא הוא

אשר לא ימד ולא ייספר' וכמו שהוכחה לאברהם אבינו ויעקב אבינו שזרעם יהיה ככוכבי השמים וכעפר הארץ שאי אפשר למנותם. והטעם הוא משום שכל אחד מישראל הוא 'חלק אלוק ממעל', ולא שייך לומר שהוא 'חלק' ממש, אלא הוא הוא הדבר בעצמו.

ישראל – למעלה מהמניין

ולכן, בעצם אסור למנות את ישראל, כי בזה הוא ממעיט אותם מהשיבותם, ומעמיד אותם כאילו הם 'עוד' משהו מתוך הדברים שישנם בעולם, ו'עוד' עם מתוך כל כך הרבה אומות שיש בעולם. ובמצב כזה, עלול לשלוט בהם הכללים של העולם, וכוחות הקטרוג והטבע ששולט בעולם, כי הרי הם בסך-הכל חלק מהעולם. ויותר מכך, אם הם חלק מהעולם – הרי הם החלק המועט והקטן שיש בעולם, כי מצד המספר אינם אלא מעט, ושאר אומות העולם הם רוב גדול לנגדם ומבטלים אותם ברוב.

אמנם כל זה כשהם באמת נמצאים בגדלותם, ושייכים אל הדרגה הגבוהה שלהם, שהם חלק 'אלוק ממעל', ואזי עם ישראל בכלל וכל אחד בפרט – גבוה הרבה יותר מהמושג 'מספר' שהוא מוגבל ומבטי, והוא שייך למצב רוחני שלא שייך בו מספר וגבול. אבל כאשר נפלו ממדרגתם, ופגמו בחטאים המורים שהפילו אותם בהכרח לתוך העולם הגשמי והטבעי, בפרט בחטא העגל והמרגלים שניתקו אותם משרשם – כעת הם ממוילא נמצאים במצב של 'גבול' ו'מספר'.

ולכן כעת הדרך לתקן זאת הוא דווקא על ידי המספר, כאשר משתמשים עם ה'מספר' של העולם, ועל ידו בעצמו מגלים איך שהם שייכים למקום אחר לגמרי, הרבה יותר גבוה מהמספר, ולכן המספר שלהם נקרא 'נשיאת ראש' – ההיפך מהמספר של העולם. כי המספר של העולם 'מוריד' את הראש, והופך את ה'מספר' לחלק ממערכת אחרת, שבתוכו הוא אינו אלא 'פרט' קטן, אבל המספר הזה 'מרים' את הראש, ומגלה מי הוא באמת ה'מספר' הזה, הרבה יותר ממה שהיה נראה קודם המספר. הכיצד?

צירוף הבתים

יש מספר 'אקראי', ויש מספר של 'אהדות'. על זרעו של עשיו נאמר בפסוק 'זאת כל נפשות ביתו', כלשון רבים אף שמדובר בששה אנשים בלבד, ואילו על זרעו של יעקב נאמר 'שבעים נפש' כלשון יחיד אף שמדובר בשבעים, כי זרעו של עשיו גם אם במקרה הם מתאחדים לפעולה מסוימת – הם אינם 'מאוחדים' בתוכם, ואילו זרעו של יעקב, גם אם בפועל הם נחלקים לשנים עשרה שבטים וכל אחד הולך בדרכו, אבל הם 'מאוחדים' בתוכם.

וכשיש מספר של כמה פרטים ש'מאוחדים' ביניהם – המספר הופך אותם להיות הרבה הרבה יותר ממה שהם לכאורה. ועניין זה נקרא 'צירוף הבתים'. יסוד העניין מבואר בספר יצירה 'שתי אבנים – בונות שתי בתים, שלשה – בונות ששה בתים, ארבעה – עשרים וארבעה בתים, המשה – מאה ועשרים, ששה – שבע מאות ועשרים, וכן לעולם'. ה'אבנים' הם אותיות, וכשמצרפים אותיות יחד, יכולים לצרף אותם בכמה וכמה אופנים, ולעשות מהם כמה מיני 'צירופים', על פי הסדר הנ"ל.

האבנים האלו מרמזים על נפשות, שכשהם מתחברים יחד, נעשה מהם צירופים שונים שכל אחד מהם בונה 'בית'. והחילוק בין בית שהוא 'רשות היחיד' לבין הרחוב שהוא 'רשות הרבים' הוא – שברשות היחיד האדם הוא 'בעל הבית', והוא שמור מכל מה שנמצא בחוץ, כל המזיקים וכל כוחות הטבע, הקור והחום, הגשמים והרוחות, בעלי חיים ואנשים רעים. ואילו ברשות הרבים, האדם חשוף לכל מרעין בישין. וכן הוא גם ברוחניות, שכשיש לאדם 'בית' הוא מוגן ושמור מכל כוחות הרע, והוא בעל הבית על עצמו, וכשאינו לו בית – הוא חשוף לכל היצרים הרעים ולכל רוח מצויה ושאונה מצויה.

והנה, לעם ישראל יש 'בית', והוא בית המקדש. ושם הוא מקום שיכולים לברוח לתוכו ולהינצל מכל כוחות הטבע והרע בנשמיות וברוחניות. אמנם כשנחרב בית המקדש נאמר 'תשתכנה אבני קודש בראש כל חוצות', כלומר שיש הרבה נפשות שאינם להם 'בית', והם מתגלגלים ברשות הרבים, וכל רע שיש בעולם שולט עליהם. והדברים ברורים ומוכרים מאד רח"ל. ולכן צריך לבנות להם 'בתים', שיחיה להם אפשרות להיכנס לתוכו, ולהיות מוגנים מכל זה, וזה נעשה על ידי צירופי הנפשות שנקראים 'אבנים', וכשהם מצטרפים יחד – נבנה מהם 'בתים'.

מהצית השקל

כמה 'בתים' נבנה מהם? אם יש אדם אחד, הוא כבד הכל כמו אבן אחת. שתי אנשים – כמו שתי אבנים. אבל מכאן והלאה – כל אחד שנוסף 'מכפיל' את מניין האבנים, כי משלשה אבנים אפשר לעשות 'שש' צירופים, ומארבעה – עשרים וארבעה צירופים, מחמשה – מאה ועשרים, מעשרה – שלש וחצי מליון. ומעשרים – מספר שאי אפשר כמעט לכתוב אותו, וכן הלאה.

נמצא שכשמונים את ישראל, המספר הזה אינו מספר של 'יחידים', אלא מספר של 'אבנים' שמצטרפים יחד, וככל שהמניין גדול יותר – מספר הצירופים 'מכפיל' עצמו בצירופים עצומים שאי אפשר לתאר. ונמצא שדווקא על ידי שסופרים את ישראל – מגלים כמה כוחם גדול, הרבה יותר מכל מספר אחר שיש בעולם, ואם יש בהם 'ששים ריבוא' – הם מגיעים למניין צירופים גדול כזה, שכל שאר אומות העולם בטלים ברוב וכמעט אין להם מציאות.

ולכן נצטוו לתת דווקא 'מהצית' השקל, באזהרה המורה שהעשיר לא ירבה והדל לא ימעט. כי 'מהצית' מורה שהוא 'חלק' ממטרה גדולה יותר, ולגבי המטרה – אין שום מעלה ותוספת במה שהעשיר ירבה, כי ה'צירוף' שלו שווה הרבה הרבה יותר מכל מה שיכול להוסיף בעצמו. ומהשקלים האלו נעשו האדנים, שהם היסוד שעליהם עומד ה'בית' אליו יאספו את כל הנפשות, הקרובים והרחוקים.

וזה היה הדבר שמשה התקשה בו, כיצד על ידי המניין שהוא מסוכן יהיה תיקון וישועה על נפילתם. והראה לו מטבע של אש, כלומר שעל ידי המספר הזה, יתגלה כוחם באמת, שהם הרבה יותר מהכח הגשמי של המטבע, כי על ידי המטבע שלהם נעשה כה רוחני שבונה בתים קדושים עבור כל הנשמות.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

י"ג מידות של רחמים

בפרשה זו מבואר עניין הי"ג מידות שנתגלה למשה רבינו, שעניינם מבואר באריכות במאמר שזה בחי' החסד הגדול שעשה עמנו השי"ת בעוצם רחמיו שאף כשהאדם רחוק מהרוח היים דקדושה ואינו ראוי לקבלו, אעפ"כ הוא יכול לקבלו ע"י שהוא נלווה אל הצדיק שהוא זכה לשלימות הרוח היים דקדושה.

מה שמידת 'ונקה' נראה כביכול דין לפי פשוטו של מקרא

יש להביא בזה מה שמתבאר בביאור הליקוטים בעניין המידה הי"ג 'ונקה', שבאמת לכאורה יש פלא גדול בעניין הי"ג מידות של רחמים שהמידה הי"ג היא 'ונקה', אבל בפסוק לא כתוב רק 'ונקה' אלא 'ונקה לא ינקה', שמשמעותו היא דין, היפך ממש מידת הרחמים, שלא ינקה ה' לחוטאים, ויותר מזה שזהו ג"כ כל המשך הפסוק שם 'פוקד עוון אבות על בנים ועל בני בנים, על שלשים ועל רבעים' ולכאורה כל זה הוא ממש בחי' דין ואיך מתאים שזה המשך למידה הי"ג של הרחמים, ואף למה שמבואר בדברי חז"ל (ביומא דף פו ע"א) שהפסוק נחלק, 'ונקה' - הוא מידת הרחמים לשבים, "ולא ינקה", הוא מידת הדין לשאינם שבים, עכ"פ יש כאן בחינת שני כתובים המכחישים זה את זה בתוך הפסוק עצמו, ועכ"פ לפי פשוטו יש כאן דין ולא רק רחמים.

אלא שהביאור בזה, כי מידה הי"ג הזאת של 'ונקה' שייכת לעדן ששם אין לנו כלל השגה, וכפי שמבאר שם באריכות שבפרטות הי"ב בחינות שייכות לנגן שזה בחי' י"ב צירופי הוי"ה, והמידה הי"ג היא בחי' עדן שהוא שורש הגן וכך היא ג"כ השורש לכל מידות הרחמים, יעו"ש

עניינא דיומא ||| המשך עניין ד' פרשיות על פי תורה זו

"כי תמן רצה לפגם על ידי הפור והגורל שלו. בהגורל של יום הפפורים שנתן הבהן גדול על שני השעירים גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל כדי לכפר עוונות ישראל על ידי זה דיקא, כי כל העוונות נמשכין מעין הדעת טוב ורע שהוא זמנת הנפש שעל ידו נמשך מיתה לעולם, כי עקר הבחירה שיש לאדם הוא מחמת שיש טוב ורע, אבל שרש הטוב והרע מהיכן נמשך זה אי אפשר לדעת בשכל אנושי בשום אופן רק אנו מאמינים שה' יתברך שהוא פלו טוב צמצם עצמו, כביכול, בהכמה נפלאה בצמצומים נפלאים ושונים עד שנתנהו שרש הדין שהוא שרש הרע. כדי שיהיה בחירה לאדם, כי אי אפשר להכיר ולדע ממנו יתברך כי אם על ידי זה דיקא פידוע, אבל להבין בשכל איך נמשך זאת אי אפשר להבין בשום אופן. ואדם הראשון שרצה לכנס לדעת זאת ואכל מעין הדעת טוב ורע על ידי זה פגם מאד וגרם מיתה לדורות.

"ומיתה היא הפך הרוח היים שנמשך על ידי הצדיק האמת שהוא בחינת עין החיים שהוא ממש הרוח היים משרשו מבחינת תפלה שהוא בחינת עדן עין לא ראתה, שהוא שרש המעין היוצא מבית ה' מבית קדשי קדשים שהוא נתיב לא ידעו עיט שאי אפשר להשיגו בשום שכל. ואי אפשר לקבל משם כי אם על ידי תפלה ותחנונים שהוא בחינת אמונה ואז זוכין להמשיך מעין החכמה משם לכבר פסק החלכה

ג] ואח"כ קוראין פר' פרה, והעניין מבואר באריכות בליקוטי הלכות (העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג אות כה-כו) וז"ל: "זוהי בחינת פרשת פרה שקורין אחר פורים, כי מתחלה הוא פור ואחר כך נעשה פרה וכו', כמו שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה בליקוטי תניינא (בסיומן עד). כי פרה מטמאת את שיהיה הסתלקות הרוח היים שנמשך מהצדיק ואז שולט רוח הטמאה שהוא רוח של הרב דקלפה, שהוא סמרא דמותא, כי רשעים בתייהם קרויים מתים ופרה מטמאת מזה. ועל כן הוא אדמה תמימה להכניע ולכפול בחינת עשו אדמוני שהוא סמרא דמותא, שהוא הרוח דקלפה כנ"ל, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, כי צריך הצדיק הגדול להוריד את עצמו לתוף המדה רעה של הרשע שהוא הצנור שלו להכניעו ולכפולו כנ"ל שזהו בחינת כל ענין מעשה פרה ושעיר המשתלח ועגלה ערופה שמעשיהם בחוץ, דחינו שיוצאין לחוץ ששם יש להם אחיזה ומורידין את עצמם לתוף הצנור שלהם שעל ידי זה מכניעין ומכפלין תקף אחיותם, שזהו בחינת פרה אדמה שמטמאת את שיהיה עקר הטמאה שנמשך מחטא אדם הראשון וכן עגלה ערופה שמכפרת על המת שהוא החלל הנמצא וכן שעיר המשתלח שמכפר ביום הכפורים על כלל עוונות ישראל, היינו כנ"ל.

שעל ידי זה דיקא מבררין עין הדעת טוב ורע, דהינו שמבררין הטוב מהרע הפתור מהאסור וכו', כי עקר הברור הוא על ידי אמונה דיקא שהוא תפלה וכנ"ל.

"וזה בחינת הגורל של הכהן גדול ביום הכפורים שנתן על שני השעירים שהיו שניהם שוים בקומתם ובמראהם וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ואי אפשר לבררם לידע מי לה' ומי לעזאזל כי אם על ידי גורל שהוא למעלה מהשכל, כי בהשכל אי אפשר להבין כלל מהיכן נתחלקין הטוב והרע שהם בחינת שני השעירים שבתחלה שניהם שוים לגמרי ואחר כך נתחלקין זה לה' לפני ולפנים וזה לחוץ לגמרי לעזאזל, אבל אנו מאמינים אף על פי שאי אפשר להבין זאת בשכל, אנו מאמינים שהכל מאת ה' צ-כאות יצאה, כי בחיך ויטל הגורל ומה' כל משפטו שהגורל יוצא מאת ה' מי לה' ומי לעזאזל כפי דרכיו הנפלאים ועל ידי זה דיקא נתברר בחינת עין הדעת טוב ורע שאי אפשר להשיג מהיכן נמשך הטוב ורע וכנ"ל, אבל המן רצה לפגם בזה, כי הוא כפר ואמר שהגורל במקרה, חס ושלום, והיה מכשף גדול. ואמר שיוכל בכשפים ובשמות הטמאה להמשיך הגורל כמו שהוא רוצה, כי אמר שהרוח חיים יכול כל אחד להמשיך בראונו לכל מה שהוא רוצה שזה היה בחינת הטא העגל שהצליח מעשה שטן והיה בו רוח חיים, כמו שפרש רש"י שם, הינו כי זה היה עקר הפגם שבגדל הכשפים של הערב רב היו יכולים להמשיך הרוח חיים לכל מה שרצו אפלו לדוממים וצומחים, כי הרוח חיים של הסטרא אחרא גדול בשענתם

מאד בבחינת רוח סערה רוח הטמאה עד שיש להם כח להמשיך הרוח חיים לכל מה שרוצים לפי שעה, כי ה' יתברך נתן להם כח בזה בשביל הבהירה, כמו שכתוב, "כי מנפה ה' אלתיכם אתכם וכו'". ומגדל כחם הרע להמשיך הרוח חיים לכל דבר הם פופרים לגמרי כאלו הם ברשותם ויכולים לעשות כל מה שירצו ולמלאות כל שרירות לפם הרע שזה כל פונתם הרעה בכל העבודה ורה שלהם ובכל מיני כפירות שלהם.

"ויפרה אדמה מכפר על כל זה, כי בזה אנו מראין שיש כח לישראל לברר הרוח חיים מתקף הסטרא אחרא שיוצק מתקף הדין שהוא בחינת אדמה תמימה, בחינת עשו אדמוני, כי הצדיק בחינת משה יכול להוריד את עצמו גם לשם ולשבר הצנור הרע שלהם שהוא בחינת טמאת מת ולשברו ולהכניעו ולטהר את ישראל על ידי זה דיקא, כי דיקא פרה אדמה מטהרת מטמאת מת, הינו כנ"ל שדיקא על ידי הצנור שלהם מכניעין אותם כנ"ל.

"ועל כן עשו העגל של זהב, כי זהב מצפון יאתה ורצו לפגם בבחינת רוח צפונית הנ"ל על כן עשו להם אלהי זהב דיקא, אבל משה שבר ובטל אותו והעקר על ידי תפלה, כמו שכתוב, "ויחל משה". וכנ"ל ועל ידי זה חזר והמשיך קבלת התורה מחדש, דהינו הלוחות שניות, הינו כנ"ל שעקר התקון על ידי תפלה שעל ידי זה מבררין דיני התורה באמת שזהו בחינת קבלת התורה מחדש שממש הרוח חיים דקדשה וכנ"ל".

עניינא דיומא \\\ המשך עניין פורים על פי תורה זו

תענית אסתר

י[ן] עוד כתב שם מוהרנ"ת (אות יט): "וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מפני מה נתחייבו וכו'? מפני שנהנו מפעדה של אותו רשע. כי על ידי אכילה דסטרא אחרא מתגבר הרוח חיים שלהם שמשם עקר פחם על ישראל, חס ושלום, וכנ"ל. ועל כן היתה עקר הישועה על ידי התענית שגזרו או שלשה ימים וכו', שעל ידי זה שברו תאוות אכילה והכניעו הרוח חיים דסטרא אחרא וכנ"ל עד שזוכין בפורים שנמשך ומאור הרוח חיים דקדשה בשפע גדול ואז האכילה בקדשה, שזהו בחינת סעדת פורים וכנ"ל", ועל פי זה מתבאר היטב עניין תענית אסתר קודם פורים והיודיש שלא הדגיש מוהרנ"ת כפירוש דבר זה, ויותר מזה שקריאת המגילה כליל י"ד היא מתוך תענית ונכמבואר בפוסקים שיש בזה קפידא שלא למעום קודם המגילה יותר משאר המצוות, וכן המנהג כידוע, כי באמת עיקר ההתחלה של הכנעת עמלק היא דייקא מתוך בחי' תענית, ועי"ז עצמו מתהפך אח"כ האכילה לקדושה.

ותוציאנו לרויה בימי המן

יא[ן] עוד יתבאר על פי דברי רבינו במאמר זה, מאמר הו"ל שבפשוט נראה כמדרש פליאה, דהנה ז"ל הגמ' (מסכת מגילה דף יא ע"א): "רבי חנינא בר פפא פתח לה פתחא להא פרשתא מהכא, הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים, באש בימי נבוכדנצר הרשע, ובמים בימי פרעה, ותוציאנו לרויה בימי המן", ובפשוט הכוונה על החיוב לבסומי בפוריא, ולכאוי הדבר פלא והפלא, וכי יצאנו מהמן

'לרויה', וכי בשביל זה יצאנו מידי אשורוש והמן, ובוודאי התמיהה עולה מאליה וזועקת עד לב השמים.

אמנם על פי דברי רבינו אולי יתבאר קצת. דעניין הרויה האמור כאן הוא בחינת הרוח חיים' דקדושה, כי עניין הרויה מגדיר בחי' הרגשה שהיא מעבר להנאה פשוטה מאיזה עניין, אלא בחינה של 'רוייה' שבהגדרתו הפנימית עניינו 'רוח חיים', וזה מה שנתגלה בימי המן, הרוח חיים דקדושה שמקבלים ממרדכי הצדיק.

כי המן ביקש להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים בגשמיות, ע"י שיוריד מהם את הרוח חיים ברוחניות כי המן 'קפיץ את כל פחות הסטרא אחרא שהם כל העשר פתרון דמסאבותא שהם עשרת בנזי, וכמוכא בתקונים. ורצה להתגבר על ישראל להאבידם לגמרי, חס ושלום, וגזר להשמיד להרג ולאבד וכו', כי רצה לגזל מהם כל הרוח חיים שמקבלים מהרב דקדשה ולהתגבר עליהם ברוח הטמאה של רוח דסטרא אחרא ולבלע אותם לגמרי, חס ושלום, כי סבר שאין נמצא מי שיוכל לירד לתוך הרע שלו לשבר הצנור שלו מתמת שהוא פלול מכל הצנורות רעים" (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג אות ז).

אבל השי"ת היפר עצתו וקלקל מחשבתו, ואדרבא זכינו לנס כזה שנתגלה עוצם אהבת השי"ת אלינו אף בתוך הגלות ובתוך כל הירידות הנוראות שהיה שם, עד שזכינו לקבל את תורה מאהבה, כי נתגלה 'הרוח חיים' שבתורה, שהתורה היא לא סתם מצוות והוקים, אלא היא 'חיבור' להשי"ת, ויש בה רוח חיים נפלאה ונוראה, שכל זה נתגלה בפורים, וזה בחינת "ותוציאנו לרוייה" ודו"ק.

יש דיבור מסוג אחר. יש אפשרות לפנות בדברים למישהו שיודע להקשיב ולהכיל באופן שאתה הולך ומתרוקן. ההקשבה שלו כמו שואבת ממך את הערימות החונקות והחוסמות שלך. אתה מדבר ומדבר, מפנה ומפנה, ואחר כך מרגיש גאולה

בית וחר

שמעתי שיעור מעוד זווית על התפילה הפרטית, שכל כך הרבה אנחנו מדברות עליה ונכספות אליה. הרצון המתגעגע הוא, כמובן, להיפתח בדיבור כזה, "לפרש שיחתו", לזכות לבטא דיבור נפשי פנימי אמיתי, להתפלל אמת עמוקה.

בתוך כל נפש יש בחינה של בית ובחינה של חצר. הבית של הנפש הוא הגרעין העמוק, מי שאנחנו באמת. ממנו נובעות כל ההתחלות, כל המחשבות החדשות, כל הרצונות והחלומות והשירים שאנחנו יכולים לשיר או לחבר, כל הגעגועים שלנו והיכולת לבטא אותם. כל זה, והרבה לאין ערוך יותר מזה, נמצא בגרעין הראשון, בבית.

החצר של הנפש היא כל מה שמכבי לאדם והיצוני לו, ובה לא נוצר שום דבר אמיתי מכל מה שקורה קורה בפנים, בבית.

המציאות שאנו חיים בה ממלאת את החצר שלנו בערימות של גרוטאות הולכות ומצטברות, דחוסות וצפופות עד מחנק. וכשגדל העומס בחצר וגוברת הצפיפות – היא פולשת פנימה אל תוך הבית.

גרוטאות הן כל דבר שלא מצמיח. כל דבר שסתם נערם; ערמות של ידיעות לא קשורות, לא מחוברות, לא אסופות, לא מתחילות ולא נגמרות. נתונים היצוניים, רגשות לא מכוררים, ערבובים חסרי גבולות, ערמות של בלגן ועומס שלא נולד מהן שום טוב אמיתי.

מחליפים זה עם זה

מספרים שפעם אחת גזר הצאר הרוסי גזרה שאוסרת על החיילים בצבא להחליף גרביים במשך שנה שלמה.

אחרי שנה בומלה הגזרה הקודמת: הצאר מרשה לחיילים להחליף גרביים... אבל אחד עם השני.

הבדיחה אולי לא אסטטית כל כך, אבל הולמת עד מאוד את המצב. במקום התחדשות פנימית ונביעה וצמיחה ושינויים, אנו נוטים לצבור ערימות של דברים ישנים ומאובקים בחצרות ובבתים, וכשעמום לנו יותר מדי... אנחנו פשוט מחליפים גרביים זה עם זה.

בעבר, כשאנשים הרגישו עמוסים או מוצפים ברעש הם היו יוצאים לטייל קצת לבד, היו יושבים על שפת הים או מסתכלים על הכוכבים במרפסת עם כוס תה. הם היו נושמים את השקט והעומס היה מתפוגג לאיטו, הלב היה שב ומתגלה.

היום כשאנחנו רוצות לנח, אנחנו הולכות למייל או למלפון. לא בשביל שיחת עומק אמיתית איכותית, בשביל שיחות קלילות, 'סמול-טוק'. נתת לה משהו מן הבלגן שלך וקיבלת משהו מן הבלגן שלה בתמורה...

לפעמים את מדברת ומרגישה הקלה, אבל ברוב הפעמים לא. העולם מוצף 'דיבורים' כתובים לא אמתיים. נראה כזה ידידותי לשלוח לחברה איחול של יום טוב עם סמיילי או פרה. אבל האם זה נקרא

להגיד יום טוב? זה במקום להגיד יום טוב. ככל שהאנשים משתמשים בתחליפים הווירטואליים הכאילו ידידותיים האלה, הם רק הולכים ומתרחקים זה מזה. זה לא לוקח ממך כלום, זה לא דורש ממך דבר, וזה גם לא קיים בשום עולם, זה רק ב'כאילו'. הכול נהיה ב'כאילו' ומאוד מרחיק אותנו מהפנימיות שלנו.

מבחייל איך הצליחו לכשף עולם שלם ככה. "אוי לאומרים למר מתוק ולמתוק מר".

פינוי אמתי

הדבר היחיד שיכול לשחרר את הנפש הכלואה שהכול נערם עליה והחצר כבר סוגרת עליה כמו חומה וקורסת לתוכה פנימה, הדבר היחיד שיכול לרפא ולשקם ולפתוח צינור נשימה החוצה מהקבר הזה, הוא התפילה הפרטית.

יש דיבור היצוני ושטחי, שמחליף לא כלום בלא כלום. יושן כיושן. אבק באבק.

אבל יש דיבור מסוג אחר. יש אפשרות לפנות בדברים למישהו שיודע להקשיב ולהכיל באופן שאתה הולך ומתרוקן. ההקשבה שלו כמו שואבת ממך את הערימות החונקות והחוסמות שלך. אתה מדבר ומדבר, מפנה ומפנה, ואחר כך מרגיש גאולה.

הכל יודעים שחפצים מיותרים בבית מכבידים על ההרגשה ויוצרים תחושה לא נוחה, בעוד שמיון יסודי ופינוי כל מה שמיותר מזרים ממש אוויר חדש בין הקירות. להוציא בגדים מיותרים, רהיטים מיותרים או פריטים מיותרים מהבית ולהעביר אותם למקום אחר או לאדם אחר שישתמשו בהם ויקבלו מהם תועלת, מעורר הקלה עמוקה כמעט כאילו פינונו את הפריטים המיותרים מתוך קנה הנשימה שלנו. נעים לחיות בבית ממוין ומפונה, קשה וחונק לחיות במקומות דחוסים בחפצים מיותרים.

ואם פינוי פיזי הוא חשוב, קל וחומר שפינוי נפשי הוא נצרך וחיוני. אם רק היינו יכולות להביא איזה טרקטור שיפנה בכפו הגדולה והיעילה את הערמות שנערמו על נפשנו מאז נולדנו עד היום, היינו ללא ספק מתחילות לנשום.

ובכן, יש דרך לפנות. התפילה הפרטית מפנה.

אין תנאי סף

לתפילה הפרטית אין תנאי סף. המטרה היא להתקרב אל השם. לאהוב את עצמי עם השם יתברך. וכל דבר שקשור אליי ברגע זה, כל דבר שאמתי לי ברגע, ראוי לדיבור.

לתפילה הפרטית את מביאה גם את הדברים הכי יומיומיים, קטנטנים ופרוזאיים, וגם מילים גדולות ומפתיעות שנולדות ממך לפתע על גאולת עם ישראל ותיקון עולם במלכות ש-די. יום אחד עוד נזכה ונראה איך תפילות של אנשים קטנים כמונו בכלל לא היו קטנות...

כשאת על הציר הזה של התפילה הפרטית, קורים דברים לא פשוטים. כשאת מתחילה להקשיב למה שקורה ואת מתחילה לפענח רגשות ולהביא אותם לדיבור אמתי עם השם, את יכולה פתאום לקפוץ דרך משהו שאת מרגישה למקום ממש גבוה. זה באמת קורה.

ועם זאת, כשאת באה, את באה איך שאת, בלי יעדים הגיניים מדי, בלי לדעת מה הולך להיות. נכון וראוי לשתף את הקדוש ברוך הוא גם בפרטים הכי קטנים. הלכת לסופר של 'יש' את יכולה להגיד לו כל מה שהיה שם על המדפים וסחרר אותך... ובין מה למה התלכטת...

אם זה לא בדיבור עם השם, זה באמת גרביים. זה באמת גרוטאות של הצר. אבל כשזה בדיבור עם השם זה מפנה. זה פותח. זה מסלק כמה גרוטאות ומפלט דרך לאוויר להיכנס.

זה לא סתם

אתן יודעות למה כשמדברים עם הקדוש ברוך הוא הדיבור באמת מפנה ומחליץ?

זו הנקודה הכי עמוקה והכי מתוקה.

כי באמת, כשתכתבי על זה עם חברה שלך זה יהיה בערך כמו לכתוב יום טוב עם לב אדום. גם אם היא לשנייה תהיה אמפטית, כמה מקום כבר יש לה, וגם לה יש את שלה ובעד כל דבר שתגידי היא תגיד משהו בתמורה.

אבל כשתבואי לקב"ה ותספרי לו את הערימות שלך – הוא 'מקומו של עולם', אצלו יש לך את כל המקום שבעולם. ההקשבה שלו לא מוגבלת, לא נגמרת, לא ממהרת... את יכולה לספר ולשתף ולפתוח ולפרט והוא כל הזמן מקשיב, כל הזמן מתעניין.

ולא רק שההקשבה שלו רחבה כל כך ולא מעמיסה שום דבר בתמורה, תוך כדי שאת מדברת את פתאום מבינה משהו עוד יותר עמוק. פתאום את מבינה שהערימות שבהצר שלך הן בעצם לא סתם. כל דבר שנתקלת בו, עברת אותו וצברת אותו, התגלגל אליך בהשגחה פרטית מופלאה, ויש לו סיבה ותכלית. כשמתבוננים על החיים ומספרים אותם לקב"ה, משהו פנימי נפתח להבהין עמוק יותר, שהכל חשוב. הכל חלק מסיפור, הכל מדויק כל כך...

כל החצר העמוסה שלנו, כלום לא זרוק בה סתם. אין עלה אחד שסתם נשר שם. אין קור אחד של עכביש שסתם נטווה שם. מאחורי כל דבר יש הסבר וסיבה ותכלית.

כשאת מדברת עם הקדוש ברוך הוא פתאום יש משמעות מאוד גדולה לכל מה שאת עוברת כולל הפרטים הכי זעירים.

התעניינות כזאת

כשאני שמעתי את זה והסתכלתי על זה עוד, השבתי שאם נניח יש שניים מאוד אוהבים ומאוד פנויים ומאוד דרוכים לדעת אחד מהשני, נגיד אימא לבת יחידה שנולדה לה כשהיא כבר לא מאוד צעירה. ונגיד האימא עכשיו בעבודה והילדה בבית, והיא מתקשרת אליה, אז היא שואלת אותה שאלות שנכנסות לפרטים.

אכלת? מה אכלת? אה, את העוגה, היא לא יבשה? היה לך טעים? ושתיית? מה שתיית? ואיפה את עכשיו? את בסלון? ומה את הולכת לעשות? ותגידי, איך מזוג אוויר? החלון פתוח או סגור? רגע, את מכינה

שיעורי בית? באיזה מקצוע? את כותבת בעט או בעיפרון? מה, את לא חוששת שתטעי?

אנחנו לא כל כך מכירים את זה, אבל באופן נורמלי, בבסיס, לפני שמתנו כמעט, ילדים זה מאוד מעניין. נגיד שאת לא בבית ואת באמת רוצה לדעת מה איתה, אז את שואלת את כל הפרטים. את מכירה את המציאות שלה ואת מכירה אותה ומעניין אותך כל דבר. אם היא קיבלה טופי, אז באיזה צבע ומה כתוב עליו...

לנו אין התעניינות כזאת. אף אחד לא מתעניין בנו ככה ואנחנו לא מתעניינים ככה באף אחד. אף פעם. זה לא קרה וזה לא יקרה. למה?

לא כי זה לא נורמלי שתהיה התעניינות כזאת; זה מאוד נורמלי שתהיה. מאוד נורמלי שנחיה ככה עם אנשים קרובים ונתעניין בהם והם יתעניינו בנו, עד רמת השרוך.

אבל אנחנו כל כך במצריים, שאין את זה. נגמר. החצרות שלנו קרסו על הבתים וקברו אותנו בפנים עם כל הערימות... אנחנו מסתובבים עם מוחות סתומים. עם לבבות סתומים. זקוקים לצנתורים דחופים.

מאחר שאנחנו מבינות שבמציאות גדולה פחות יכול היה להיות מצב תומך התעניינות שכזאת, אם ככה אנחנו יכולות להבין שהקדוש ברוך הוא מתעניין בנו. הקדוש ברוך הוא הוא לא מוטרד והוא איך-סופי. אז הוא פשוט נמצא בשביל כל אחת מאתנו. לגמרי. באינסופיות. הוא נמצא איתי עד סוף כל הפרטים. הוא מתעניין בכל דבר שעובר עליי. הוא באמת מתעניין. הוא באמת מכבד. הוא מבין את התכלית של הכול. הרי לכל דבר שעובר עליי יש השלכות ויש משמעות. כל דבר נולד ממשוהו וגורם למשהו. והשם יתברך מבין מה עובר על הנפש שלי כתוצאה מכל דבר שעובר עליה ומעניין אותו לשמוע מה קורה לך, מה עובר עלייך, איך את מרגישה.

את אף פעם לא משעממת אותו.

להבין שזה לא זבל

כשמדברים עם השם באמת, שמים את כל הערמות אצל מי שמבין אותן ואצל מי שהן יקרות עבורו, וזה נקרא לפנות.

לפנות זה לא רק להעיף את הכול. לפנות זה להבין שזה בכלל לא זבל. זה אף פעם לא היה זבל. אני ראיתי את זה מלא אבק. אבל בעצם, מתחת לאבק, מתחבאים יהלומים...

אחרי מאה ועשרים כשנעלה לשמיים, אנחנו נראה את הסרט של החיים שלנו, והוא יכלול הכול. אנשים שעברו חוויות של מוות קליני מתארים את הסרט של החיים עד רמת הפרט, עד החולצה מהמסיבת הומש בגיל חמש. הכול. כי הכול חשוב. את הכול הקדוש ברוך הוא תכנן, ברא, גלגל, הביא, רקם, טווה, בשבילך.

זה מדחים להבין איך בתוך עולם שהולך ונקבר מתחת לערימות של עצמו, והמקסימום שהוא יודע זה להחליף עם החבר את הגרביים, יש אפשרות להינצל ולנשום באמת.

תפילה פרטית היא הדיבור המפנה.

כיצד סוד פרה שמטהר טמאים ומטמא טהורים מכפר על הטא העגל?

בשולחן ערוך (פימון תרפ"ה סעיף ג') איתא: "בשבת פרשת פרה מוציאים שני ספרים, באחד קוראים פרשת השבוע ובשני קורא פרשת פרה" עכ"ד. ובמשנה ברורה (ס"ק א') כתב וז"ל: "השלישית היא פרשת 'פרה אדומה' והיא בשבת שקודם פרשת החודש, שכן היה שריפתה במדבר סמוך לניסן, כדי להוות בה את ישראל באפר החטאת אחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים ויוכלו לעשות הפסח בזמנו, לכך קורין פרשה זו, להתפלל לפניו ית' שגם עלינו יורוק מים טהורים במהרה".

אכן עדיין יש להבין, המילא 'פרשת שקלים' זמנה קודם ראש חודש אדר, כדי להשמיע על השקלים בזמן בית המקדש. ו'פרשת זכור' קשורה לפורים, כי יש להקדים זכירת מעשה עמלק למחייית עמלק שנעשתה בפורים. וכן פרשת החודש היא על מצות 'קידוש החודש', ואף שנעשית בכל חודש, מ"מ נצטוונו על קידוש החודש בראש חודש ניסן. ובפרט שעיקר הפרשה היא הלכות קרבן פסח, ולכן קוראים אותה בזמנה. אולם 'פרשת פרה', לכאורה אין זמנה מיוחדת לפני פסח גם בזמן בית המקדש, שהרי כל השנה כולה כל מי שנטמא במת, צריך לבוא ולהיטהר, ואף אם אינו עוסק במהרות, על כל פנים בכל הרגלים "חייב אדם לטהר את עצמו ברגל" (ר"ה דף טז:), כדי שיוכל לעלות לירושלים, ואינו דין מיוחד בפסח.

ואכן בחז"ל מבואר טעם נוסף, והוא שפרשת פרה נקראת תמיד סמוך לפרשת הטא העגל, ובהרבה שנים פשוטות קוראים אותה בפרשת 'כי תשא' בעצמה שבה נזכר הטא העגל, וכל זה הוא כפי שאמרו חז"ל במדרש (במדבר רבה יט, ח) "תבוא האם ותקנה צואת בנה" – שהפרה היא תיקון לחטא העגל, ע"כ. וזוהו מיושב מדוע תקנו לקורא פרשת פרה בשבת זו, כי לרוב קוראים בה פרשת כי תשא שבה מוזכר הטא העגל, או עכ"פ סמוך לפרשת הטא העגל, וזאת כדי שיהיה לנו כרפה.

אלא שעדיין לא מובן קשר הענין, כיצד 'פרה אדומה' שבאה לטהר את הטמאים מטומאת מת, מכפרת על הטא העגל של עבודה זרה, ולכאורה הם דברים שונים. וכדי ליישב נקדים, כי אחד ההידושים בפרה אדומה, שלכן היא חוק ואין לה הסבר, ואפילו שלמה המלך לא יכל לעמוד על סודה, הוא הדין "שפרה מטהרת טמאים ומטהרת טמאים". וכלשון המדרש (שם, א): "העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים, היא גופה מטהרת בגדים, אמר הקב"ה חוקה חקקתי גזירה גזרתי, אי אתה רשאי לעבור על גזרתי", ע"כ.

וכתב ר' נתן בלקוטי הלכות, שסוד זה הוא עבודת היהודי בכל יום ויום, כי נצטוונו בלקוטי מוהר"ן (קמא, תורה רפ"ב) שבכל עת וזמן, לדון את עצמינו ואת כל העולם לכף זכות, ולמצוא בכל אחד ואחד בישראל בכלל, ובעצמנו בפרט, 'נקודות טובות'. והידש בלקוטי הלכות (השכמת הבוקר א, ד) שזוהי היתה הכפרה לחטא העגל, וז"ל: "נתרצה השם יתברך למשה, על ידי שמצא (משה) טוב בכל ישראל אפרו אחר מעשה העגל (שהיו אז בבחינת רשעים, ובכל אופן דן אותם משה בתפילתו לכף זכות ומצא בהם נקודות טובות). פי משה היתה פלו טוב בכהינת (שמות ב, ב) 'יתברך אותו פי טוב הוא', ועל פי הנהיג לז פת תמיד למצוא הטוב בכל אדם, אפרו בהפושעי ישראל. ועל ידי זה נתרצה השם יתברך, ואזי צוה להם על מלאכת המשכן שיביא כל אדם נדבת

לבו למלאכת המשכן, פי הנה מעורר הטוב שפכל אדם. וכל אדם כפי הטוב שהיה לו, הכי נדבת לבו הטוב למלאכת המשכן, פי המשכן נבנה מכל הטוב שנתברך מכל אדם מישראל, שזהו בחינת (שמות כה, ד-ה) "והב וקם ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני" וכו', שהביא כל אדם ונחשת ונחשת ונחשת פי וקם ונחשת ותולעת שני" וכו', הם בחינת הגונון עילאין, שהם בחינת הטוב שיש בכל אדם מישראל, שזהו בחינת (ישעיה מט, ג) "ישראל אשר בך אתפאר", שהם פולאים מונונו סגיאין, הנוו הנקודות טובות שיש בכל אדם מישראל אפרו בהפחותים שבהם" עכ"ל. וזוהי ביאר שם את דברי המדרש (שמות רבה מט, ב) "שהיה אני במעשה העגל, ונאמר אני במלאכת המשכן", הנוו הנקודות טובות שאני מוצא בעצמי, שהם בחינת מלאכת המשכן וכו", עכ"ל.

ולפי זה יש לבאר שהנקודות טובות שמצא משה רבינו בעם ישראל ב'חטא העגל', שעיקר חטאם היה שרצו להשרות את השכינה בתוכם, והם טעו לעשות אמצעי שהוא עבודה זרה, וכמבואר בלקוטי מוהר"ן (תורה ס"ב אות ו'), וז"ל: "ויש חושבים שצריך לעבוד את האמצעי, כמו שטעו בעגל, שרצו לעשות את העגל אמצעי, בינם לבין השם יתברך, שאמרו (שמות לב, א) 'אשר ילכו לפנינו' בחינת אמצעי (היינו שיהיה לפנינו אמצעי בנינו לבין ה' ית') עכ"ל. וזוהי מצא משה 'נקודה טובה' בישראל, וזוהי שאמר משה (שם, יא) 'ויחל משה את פני ה' א-להיו ויאמר למה ה' יתרה אפך בעמך', וכבר הקשה הזוהר בפרשת נח (ח"א דף סז:), מה היא השאלה 'למה' – הרי עבדו עבודה זרה, והשיב הזוהר, שמי שמבקש רחמים צריך להקטין את העבירה, אבל לא נתבאר שם היטב כיצד ההקטנה של העבירה. אולם כפי הנ"ל מובן היטב, שהקטין משה את העבירה על ידי שמצא 'נקודה טובה', שהיה כוונתם לעבוד את ה', רק טעו לחשוב לעשות אמצעי. ולכן ציווה ה' ית' על המשכן, שהוא מקום השראת השכינה בישראל כפי שביקשו, אבל אינו עבודה זרה ואינו אמצעי, שהרי לא עובדים את המשכן.

אולם גם עבודה זו של מציאת 'נקודות טובות', היא מסוכנת, כי אם יעסק כל הזמן למצוא בעצמו רק טוב, יאבד יראת שמים מלב, ויחשוב את עצמו שהוא טוב לגמרי. ועל זה באה 'פרה אדומה', וכמו שביאר ר' נתן בלקוטי הלכות (השכמת הבוקר א, יב), וז"ל: "זאת התחינה שדון את עצמו לכף זכות ומצא בעצמו 'נקודות טובות', זאת התחינה 'מטהרת טמאים ומטמא טהורים' (כאמור בפרה אדומה), פי מי שהוא במתחנה התחינה צריך דוקא למצוא זכות בעצמו כדי שלא יפול לגמרי ח"ו, ועקר מהרתו ותשובתו על ידי זה דוקא. אכל מי שהוא טהור, פשיחוק עצמו במתחנת הטוב – בנדאי נפגם על ידי זה, פי יפול לגמלות ח"ו וכו", עכ"ל. והנה בגאווה זו יפרוק מעליו כל עול, לכן צריך לעבוד עם ענין זה ברצוא ושוב, פעם למצוא בעצמו נקודות טובות, ופעם להפש היטב 'נקודות רעות' כדי לעשות עליהם תשובה, וזוהי ש'פרה אדומה' מכפרת על הטא העגל, כי לא מספיק שמצא משה 'נקודות טובות', אלא צריך גם לומר (שם לב, ל) "אתם הטאתם הטאה גדלה", וזו בחינת עבודת 'פרה אדומה', שמטהרת את הטמאים ומטהרת את המהורים, ואז יש שלמות התיקון.

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!
ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' – לציין: עבור עלון 'המקורבים' או בקו קהילות:
073-275-7000 בשלוחה: 11318. או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09.
לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-17-73

המתקן רבי

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

בפ"ד גליון עו' פרשת ויקהל-פקודי ה'תש"פ

גליון שבעי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

פניני אור במשנת ברסלב III מאת: ברסלביקי

מושגים

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור החדש **מושגים פניני אור** במשנת ברסלב; נעבור לשני מאמרים נפלאים על שתי פרשיות השבוע במדור **פשט ופנימיות**; לאחר מכן נכנס למדור **ללכת עם תורה** - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; נסיים עם מדור **נקודה בפרשה** ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א.

בברכת שבת שלום ומבורך

העורך

אור מלא

בבריאת המאורות נאמר בתורה הקדושה את המילה "מאורות" בכתוב מלא עם ואו, ולפעמים נכתב בכתוב חסר, והז"ל דרשו כמה דרשות בזה (כגון המובא ברש"י עיי"ש, וכן שעיקר האור הוא רק ממאור אחד וכו'). ולפי ביאורי רביה"ק כאן יתבאר, שבעצם שלימות השפע והטוב מכוונה בשם 'אור', וכן איתא כמה פעמים בדברי הז"ל ומבואר כך גם בדברי רביה"ק, (כדוגמת המובא בסו"א, יג, יט, לו ועוד) על שם שתחילת ירידת השפע בעולם הזה הגשמי הוא ה'אור', ועוד, מטעם שכאשר מתקבל השפע כראוי הוא משביע את הנפש וממלא אותה באור וחיות. [ועיי' בילקו"ש דברים פי"א רמז תת"ס]. אלא שבכל שפע יכול להיות ח"ו גם אחיזה של רע וקלי' וגאווה והסתרה ח"ו, וכן כשהאור והשפע בא בריבוי גדול ללא צמצום לפי הכלים, אזי נאחזים בו כוחות ההסתרה והקלקול רח"ל (שאח"כ מקלקלים את השפע בעצמו) וזה נקרא "אור [שפע] חסר". אך כשזוכים, האור והשפע מאיר כראוי ואין בו חסרון, ואז הוא נקרא "אור מלא". ובה מוגלה רביה"ק את העצה של השמחה והסיפוק על ידי נתינת צדקה. (ועיי' בזה"ק ח"ג דף רל"ב שמפרש את מאורות חסר לגבי המאכל שנוטל מפסולת הדם עיי"ש, והוא ממש ההפך מ'צדיק אוכל לשובע נפשו').

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

(על-פי ליקוטי מוהר"ן סימן נ"ד)

אותיות הם במלכות

ידוע שכל הדרגות הקדושות, שהם משתלשלות מדרגא לדרגא, מרומזות גם בסדר המנות"א, שהטעמים כנגד הכתר (וההכמה) שהוא י' של שם, והנקודות כנגד בינה שהוא ה' של שם הוי"ה, והתגין כנגד ז"א, שהוא הו' שבשם הוי"ה, והאותיות כנגד המלכות שהיא הה' האחרונה של שם הוי"ה. (ועיי' כמושג מנות"א ובמושג זרקא, ועי"פ המבואר בע"ח ש"מ פ"ו, ועיי' שם ש"ה פ"ה). וזאת מהמת שכל האורות העליונים, יוצאים להתגלות ולפעול רק על ידי מדת המלכות כידוע, ולכן ההתגלות בפועל של הציור של כל שם וכל דבר הוא בציור האותיות שבו, על ידי מדת המלכות המציירת ומגלה ומוציאה בפועל את אותו שם ופעולה. וכן עיקר ההתחברות והקשר להשי"ת בכל דרגא הוא מתגלה רק מתוך קבלת מלכותו, שאח"כ מאיר בזה גם דרגות גבוהות יותר כ'מוחין' וכו', ועיקר הידיעה מה' בכל דרגא ודרגא הוא רק על ידי האמונה שהיא המלכות. ומבואר בלקו"מ (סי' ד') ויו ובכ"מ), שרצון ה' העליון הוא מתגלה ויורד לכל ציור וכל דבר גשמי, כי הכל מכה רצון ה' שכך יראה כל דבר ודבר, ולכן הצדיקים ותלמידיהם מתייגעים לדעת כל דבר ודבר מה רצון ה' בו ומה הוא מרמו לעבודת ה' (עיי' בסו"א לט תניינא והל' חזקת מטלטלין ה' אות ד'), ולכן גם באותיות מתגלה דבר זה, כמבואר כאן, שהנקודה האחרונה שגומרת לצייר כל אות, מרמזת על היות העליונה של שם הוי"ה שהוא הדרגא העליונה, לרמו שהשלימות של כל ציור הוא רק כאשר נודע על ידו התכלית וגילוי רצון ה'.

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת ויק"פ ולשבוע פרשת ויקרא						
יום	חדש אדר א' ניסן	הדף היומי מסכת שבת	משנה ברוך עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כה	טו	חזרה	יח:	צ	קסא
א	כו	טז	תסג, ב-ג	יט:	צא	קסא:
ב	כז	יז	תסה, א-ב	יט:	צב	קסב
ג	כח	יח	תסה, ג	כ:	צג	קסב:
ד	כט	יט	תסו, א-ב	כ:	צד	קסג
ה	א	כ	תסו, ג-ד	כא:	צה	קסג:
ו	ב	כא	חזרה	כא:	צו	קסד

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יא.

(על-פי ליקוטי מוהר"ן תורה יח')

~ שכל הפרטי ושכל הכללי ~

ביאור הפשט

א. עניין השבת נאמר כמה פעמים בסמוך למלאכת המשכן, ובדברי רש"י מבואר שבא ללמד שאין מלאכת המשכן דוחה שבת, אמנם הרמב"ן והאור החיים הקדוש תמהים על כך, מפני מה צריך לומר זאת ומאיזה טעם יש לחשוב שידחה שבת, וביארו הפוסקים בדרך אחר, אך לא ביארו טעם הסמיכות למלאכת המשכן.

ב. בעניין הסדר, מבואר באור החיים הקדוש שמישה רבינו בעצמו הסתפק בדברי השם יתברך. כי בתחילה הראה לו השם יתברך מראה המשכן וכליו, כמו שכתוב 'ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו', ושם הקדים המשכן לכליו, ואחר כך כשפירט לו הזכיר תחילה הכלים ואחר כך המשכן, ולא ידע משה אם כוונת השי"ת להקדים המשכן כפי שהיה בתחילה או להקדים הכלים כפי שפירט לו לבסוף, ולכן אמר זאת לבצלאל לפי הסדר שנאמר לו, וכששאל אותו בצלאל על כך – הבין שבאמת כוונת הקב"ה היה להקדים המשכן ואחר כך הכלים, ועל זה אמר לו 'שמוא בצל א-ל היית'. ולא ששכח ה'.

אמנם עדיין צריך להבין, מפני מה נתגלה הדבר על ידי בצלאל, ומפני מה לא חשב משה בעצמו על הסברא שאמר לו בצלאל להיכן אכנים את הכלים. ונראה מכך שדווקא בצלאל היה יכול לגלות זאת.

ג. לגבי הארון, מבואר בדברי רש"י שמחמת שהתאמץ בזה ביותר נקרא על שמו, ובדברי המפרשים מבואר שמחמת קדושת הארון נאמר בדווקא בלשון 'ועשית' כביכול משה בעצמו צריך לעשותו, ומחמת כן התאמץ בצלאל במיוחד לעשותו, יותר משאר הכלים.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין יתבאר על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן סא), ובליקוטי הלכות (תפילין, הלכה ו) ועוד.

אותיות שמים וארץ

בדברי חז"ל מבואר יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, ובדברי הזוהר הקדוש מבואר שסדר המשכן היה מכון לסדר מעשה בראשית [עובדא דמשכנא כעובדא דמעשה בראשית], כלומר שהמשכן היה דוגמא ו'תמצית' של כל מעשה בראשית.

והנה על מעשה בראשית נאמר 'כולם בחכמה עשית', כלומר שבכל דבר שבעולם יש בו 'חכמה' וטעם מדוע הוא נברא ולא היה מותר ותכלית. ועל פי החכמה הזאת אפשר להבין מדוע הדבר הזה נראה בתמונה הזאת, ויש בו את הכוחות הללו – הן באופן כללי, דומם, צומח, חי ומדבר. והן באופן פרטי, כל רבבות רבבות פרטי הדומם צומח חי ומדבר, שכל אחד מהם כולל אין מספר של פרטים, ובכל פרט מהם יש הרבה מאד פרטים שיש להבין ולהתבונן בהם.

וכל זה לא נברא רק פעם אחת, אלא נברא ומתחדש בכל יום ומחדש, כמו שאנו אומרים 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה

פרשת ויקהל וכן פרשת פקודי – הם הסיום של סדר המשכן ושל חומש שמות, ובאופן כללי הם 'חזרה' על פרשת תרומה ופרשת תצוה, כמעט מילה במילה, אך בוודאי יש בהם יסודות חדשים ולימודים נחוצים, שהרי אין אות בתורה להינם וכל שכן פרשה שלמה, ובפנימיות התורה (בפרט בזוהר הקדוש) יש אריכות נפלאה דווקא בפרשיות אלו.

לגופו של דבר, מדוע האריכה התורה כל כך בסיפור פרטי המשכן כמה וכמה פעמים [בסך הכל חמשה פעמים; פעמיים כל הסדר לפרטי פרטים – בפרשת תרומה ותצוה, ובפרשת ויקהל ופקודי, ועוד שלשה פעמים כל הסדר בכלל – בפרשת כי תשא, ובתחילת פרשת ויקהל, ובסיום פרשת פקודי] – כבר עמדו בזה המפרשים, ובחלקם (בדברי הרמב"ן) טרחו לבאר כל אחד ואחד מהם למה נאמר, אך עיקר הטעם לכך (גם במסקנת דברי הרמב"ן) הוא מחמת חביבות העניין, וכמו שאמרו על מעשה אליעזר עבד אברהם 'יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים', ולכך נכפלו הדברים שוב ושוב מחמת גודל החביבות.

בפרשה זו יש לימוד חשוב, שמבאר יסוד נצרך בכל מעשה המשכן מהותו ותכליתו, ונלמד מהמבואר בתחילת הפרשה, יחד עם המבואר בפרשיות הקודמות, וכפי שיתבאר להלן.

התמיהות בפרשה

א. 'ששת ימים תעשה מלאכה' – מפני מה נאמר עניין שבת בפרשה זו שעוסקת במלאכת המשכן. ובדברי רש"י מבואר שבא ללמד שאין עבודת המשכן דוחה שבת, וכן פירש בפרשת כי תשא, וצריך ביאור מפני מה היינו סבורים לומר שתדחה שבת. ועוד יותר תמוה מפני מה נאמר עניין זה לכל קהל ישראל, ולא נאמר בפרשיות לעוסקי המלאכה – שלהם זה נוגע.

ב. בפרשת תרומה (שהיא הציווי) נאמר תחילה סדר הכלים ואחר כך סדר המשכן, ובפרשת ויקהל (שהיא העשייה) נאמר תחילה סדר המשכן ואחר כך סדר הכלים, וצריך ביאור החילוק ביניהם.

ובדברי המדרש מבואר שמישה רבינו ציווה לבצלאל כפי המובא בפרשת תרומה – לעשות הכלים ואחר כך המשכן, ובצלאל אמר לו 'כלים שאעשה, להיכן אכניסם', ענה לו משה 'שמוא בצל א-ל היית, שכך אמר לי הקב"ה לעשות משכן ואחר כך כלים'. והוא תמוה וכי משה רבינו שכח דברי ה', ועוד יותר קשה שהרי באמת בציווי השם יתברך הזכיר תחילה הכלים ואחר כך המשכן, כפי שאמר משה ולא כפי שאמר בצלאל.

ג. בעניין הארון נאמר לשון אחר ממה שנאמר בשאר הכלים; בפרשת תרומה נאמר 'ועשית' [בלשון יחיד] ולא בשאר הכלים שנאמר בהם 'ועשו' [בלשון רבים]. ובפרשת ויקהל נאמר 'ועש בצלאל' ולא בשאר הכלים שנאמר בהם 'ועשו' – ומתוך כך נראה שיש עניין מיוחד דווקא בארון שיהיה נעשה על ידי אחד מיוחד בדווקא.

בראשית', וכמבואר בדברי הארז"ל שבכל יום יש 'חכמה' אחרת בכל פרטי הבריאה, מה שלא היה מעולם, וכמבואר בשיחות הר"ן שאין הקב"ה בורא דבר אחד שתי פעמים, ומעולם לא היה פעמיים אותו דבר ונאפילו מה שיש גלגולים, אינו ממש אותו דבר כמו שהיה בפעם הראשון, אלא 'נפש' של אחד עם 'רוח' של השני ו'נשמה' של השלישין.

וכל זה אינו רק ל'דיעה' בעלמא, אלא זהו תמצית תפקידו של יהודי בעולם – להכיר את השם יתברך, על ידי כל הבריאה שברא, וכל הפרטים שבו, כאשר מכל פרט ומכל דבר אפשר 'להכיר' אותו בעוד דרך ובעוד אופן ובעוד סוג של הכרה. ולא רק פרטי הבריאה, אלא כל המאורעות שיש בעולם – יש בהם חכמה ושכל; יש מהם שמלמדים על ה'חסד' של השם יתברך, ויש מהם שמלמדים על ה'גבורה' שלו, וכן שאר המידות, וצריך להתבונן בכל מה שקורה – הן בכלל העולם, והן מה שקורה עם כל אדם בעצמו – להכיר על ידי זה את השם יתברך.

שכל פרטי ושכל כללי

והנה ה'חכמה' הזאת נחלקת לשני מיני שכל; שכל פרטי ושכל כללי. השכל הפרטי הוא להתבונן בכל פרט ופרט שיש בבריאה, ובכל מאורע ומאורע – ולהבין מה מהותו ומה תכליתו, ואין אפשר להכיר על ידו באופן פרטי את השם יתברך. אבל כל זה תלוי בשכל הכללי, דהיינו להבין תחילה מה המטרה הכללית של כל בריאת העולם, ומה תפקידו הכללי של האדם בעולם. ורק אחר שמבינים את השכל הכללי – יכולים להכירו בדרך פרט על ידי השכל הפרטי שבכל דבר ובכל מאורע.

וכל זה היה במשכן. המשכן היה 'תמצית' של כל מעשה בראשית, ובו היה אפשר להכיר את כל החכמה הנפלאה שיש בכל פרטי העולם ובכל המאורעות – על ידי שעושי המלאכה כיוונו באופן מדויק להכניס ולצמצם את כל ה'אותיות' שנבראו בהם שמים וארץ, לתוך פרטי המשכן וכליו. ועל זה נאמר 'ואמלא אותו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה' – שמרמוז על ארבע הלקי ה'מוחוץ'; חכמה, בינה, ודעת. ו'הדעת נחלק לשניים: חסדים וגבורות, ולכן נאמר 'ובדעת, ובכל מלאכה'.

אמנם המשכן בעצמו נחלק לשתיים – לשכל פרטי ולשכל כללי, ולכן הוא נחלק ל'קודש' ול'קודש קדשים'. כי החכמה נקרא 'קודש' (כמבואר בזוה"ק כמה פעמים), והוא מתגלה על ידי כל הכלים הקדושים שהיו ב'קודש' – המנורה, השולחן, המזבח, וכן הקרשים והבריחים ושאר הפרטים הקדושים שהיו בהיכל ובחצר. אמנם על החכמה נאמר 'והחכמה מאין תמצא', כלומר, שהחכמה נמשכת מן ה'אין' שהוא ה'הכח', והוא 'קודש קדשים', שמרמוז על השכל הכולל.

ולכן, בקודש הקדשים היה ה'אבן שתיה' שנקרא כך על שם שממנו הושנת העולם. דהיינו שכל הפרטים שיש בעולם, נמשכים והולכים

מאותו מקום, והיינו אפילו בגשמיים – כל הכוחות שיש בעולם נמשכים ממקום המקדש, על ידי גידים דקים שמתחילים ממש ומתפשטים לכל העולם, ושלמה המלך שידע זאת היה יכול להצמיח שם כל סוגי האילנות והפירות, אפילו כאלו שאינם גדלים בארץ ישראל אלא בארצות רחוקות, כי ידע היכן הגיד שלהם שנמשך מקודש הקדשים אל אותו המדינה. וכל זה מחמת שברוהניות מתגלה שם השכל הכללי, שהוא השורש של כל השכליים הפרטיים.

משה ובצלאל

והנה משה רבינו שהוא כלל נשמות ישראל, הוא 'השכל הכולל', והתלמידים הם 'השכל הפרטי'. ולכן משה רבינו הזכיר תחילה את הארון, שנמצא בקודש הקדשים והוא 'למעלה מן המקום', כי הוא רומז על השכל הכולל שהוא האבן שתיה. אמנם בצלאל שהוא התלמיד הבין שאת השכל הכולל אי אפשר להשיג אלא על ידי השכלים הפרטיים, ולכן הבין שצריך תחילה לבנות את המשכן עם כל הפרטים, ואז אפשר להכניס לתוכו את הארון.

וכשרצה משה רבינו לצוות על מלאכת המשכן, היה נצרך להקחיל את כל עם ישראל, כיון שכל אחד מישראל הוא 'שכל פרטי' והוא כנגד אות אחת בתורה, ואם חסר שכל פרטי אחד – אי אפשר לגלות את השכל הכללי, ולכן הקחיל את כולם ואז היה יכול לגלות על ציווי המשכן – הן על השכל הכללי והן על השכל הפרטי.

והנה לכאורה מחמת קדושת המשכן מן הראוי שידחה שבת, כי השבת מגלה שהשם יתברך מחדש מעשה בראשית, וכל ה'ל"ט מלאכות שנעשות בימות החול – הכל נעשה בהשגחה עליונה על פי האותיות של מעשה בראשית, וכלשון הכתוב 'ששת ימים תעשה מלאכה', כאילו נעשית מאליה. וכל הגילוי הזה נמצא במשכן, שמגלה אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, ואם כן המשכן והשבת מביאים לאותו תכלית.

אלא, שהשבת היא השכל הכולל, ובלעדי השבת אין כח למשכן לגלות את השכל הפרטי שבכל דבר, ולכן אין המשכן דוחה שבת, כי צריך תחילה לגלות את השכל הכולל, ורק אז יכולים לבנות את המשכן ולגלות מתוכו שכל ה'ל"ט מלאכות הפרטיים הם אותיות של מעשה בראשית. ולכן דווקא כשהקחיל את כל העדה היה יכול לגלות זאת.

ואמנם הארון הוא גם כן שכל הכולל, אך אינו שייך לכל אחד אלא רק משה רבינו ותלמידו בצלאל יכולים לעשותו. ובאמת קדושת הצדיק הוא כמו קדושת שבת, וכמו שאמרו חז"ל 'תלמיד חכם כחינת שבת', ואמרו בזוהר 'אנת הוא שבת דכולהו יומי'. ונמצא שבעולם שנה ונפש יש שכל הכולל; השבת – בבחינת שנה, הארון – בבחינת מקום, והצדיק – בבחינת נפש, וצריך את שלשתם.

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' – לציין: עבור עלון 'המקורבים'

או בקו קהילות: 073-275-7000 בשלוחה: 11318. או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331

בשלוחה: 09.

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

~ משכן – כח המושך ~

המושך הכתוב 'עבודת הלוויים', שהם הקימו בכל פעם את המשכן, ואם כן היה להם הכח הזה. ואם תאמר שמושה היה לו 'הכמה' מיוחדת, הרי בצלאל ואהליאב היה להם הכמה לעשות את כל כלי המשכן. ובהכרח שלא מושה 'גבורה' מיוחדת או 'הכמה' מיוחדת שהיה למושה, אלא קדושתו ונקיות כפיו.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין יתבאר על פי המובא בליקוטי מוהר"ן (סימן ע), וכדלהלן:

בדברי הו"ל מבואר באופן נוסף עניין ה'משכן' שהזכיר רש"י. ומבואר שם שאין זה 'משכן' שאנחנו כביכול נותנים להקב"ה, אלא להיפך – 'משכן' שהוא נותן לנו, ומבטיח שלעולם יהיה משכנו בינינו, גם בעת חורבנו של בית המקדש.

וביאור העניין התבאר בהרחבה בפרשת תרומה, שלכתחילה היה צריך להיות רק 'בית המקדש' שהוא דבר קבוע, אמנם אחר הטא העגל, פעל משה שגם כשאין 'בית המקדש' יהיה משכן, כלומר שיהיה אפשר להמשיך כל קדושת הבית המקדש לתוך 'משכן' ארעי, ולכל מקום שהוא הולך. ובוזה נכלל, שגם כשאין בכלל בית המקדש ולא משכן, גם כן יהיה שכונתו בינינו. הכיצד?

משכן – כח המושך

הלשון 'משכן' הוא לשון משיכה, כמו שכתוב 'משכני אחריו נרוצה'. והנה, כל העולם עומד על 'כח המשיכה', שרק על ידו יכולים לעמוד על הארץ ולא ליפול או לעמוד באויר. אמנם כנגד 'כח המושך' יש 'כח המכריח' שיכול לנתק דבר מכה המשיכה ולהרים אותו באויר, אמנם אינו 'מבטל' בזה כח המשיכה אלא רק 'מכריח' את אותו הדבר נגד כח המשיכה, עד שיפסיק 'להכריח' אותו, ובאותו רגע יחזור מיד לכח המושך.

וכמו כן, פעל משה רבינו שיהיה ברוחניות. והיינו, שיש 'כח המושך' רוחני, שמושך כל העולם להשם יתברך, אל התורה ואל הקדושה. ועל ידי כך, האדם מעצם טבעו צריך להיות נמשך אל האמונה ואל האמת. אלא שיש כנגד כח המושך הרוחני גם 'כח המכריח', דהיינו: א. הגוף – שמכריח את האדם לכל מיני צרכים גשמיים, ומרחיק אותו מכה המושך של הנשמה. ב. היצר הרע – שמכריח את האדם לעשות רע, ולהימנע מעשיית הטוב, ומרחיק אותו מכה המושך של התורה. ג. בני אדם – שמבלבלים את האדם בדעות כוזבות, ומפתים אותו להתרחק מן האמת.

ויש בזה חיווק גדול. כי בפשטות נראה שצריך להתייגע בשתי חלקים: הן להסיר מעצמו הרע, והן לבנות בתוכו הטוב. אמנם לפי האמור אינו כן, אלא השייכות אל הקדושה כבר קיימת בו מעצם טבעו, ואינו צריך אלא להסיר את המונעים ו'מכריחים' אותו כנגד הקדושה. וכמבואר בספרים (קובץ מאמרים לר' אלהן ווסרמן, ועוד הרבה) ששואלים כיצד ניתן לצוות על האמונה ועל האהבה, ומבארים שמעצם טבע הבריאה והאדם – יש בו אמונה ואהבת ה', אלא שיש על זה כיסויים, ואינו נצרך אלא להסירם.

כח המושך – וכח המכריח

פרשת פקודי היא הסיום של סדר המשכן, ושל כל חומש שמות – והיא התכלית של כל סדר בריאת העולם, האבות הקדושים, יציאת מצרים וקבלת התורה (כמבואר בדברי הרמב"ן), שכל אלו נועדו להגיע למצב הזה של 'ושכנתי בתוכם'.

באופן פרטי, פרשת פקודי היא המשך לפרשת ויקהל, שמפרטת את סדר 'עשיית' המשכן; כשבפרשת ויקהל מפורט סדר עשיית המשכן וכליו, ובפרשת פקודי מפורט סדר עשיית בגדי הכהונה, וסדר הקמת המשכן למעשה.

אמנם הפתיחה לפרשה זו מתייחדת בפני עצמה, ובו מבואר מניין התרומות שהביאו בני ישראל, מזהב וכסף ונהושת. ויש להבין מה עניין ההקדמה הזאת, מפני מה היא נצרכת, ואיזה יסוד מתבאר בו שמושם כך היא משמשת כפתיחת הפרשה, והקדמה לסיום מעשה המשכן.

התמיהות בפרשה

א. 'אלה פקודי המשכן משכן העדות', מדוע נכתב בכפל לשון 'משכן משכן'. ומהו 'משכן העדות' – על מה הוא משמש כעדות.

ב. 'עבודת הלוויים ביד איתמר בן אהרן הכהן' – מה עניין עבודת הלוויים לכאן, הרי עבודת הלוויים היא פירוק המשכן והקמתו, ומה עניין עבודה זו לפקודי המשכן.

ג. מדוע הזכיר שוב 'ובצלאל בן אורי בן חור וגו' ואתו אהליאב וגו' – הרי כבר הזכיר זאת פעמיים, בפרשת כי תשא ובפרשת ויקהל.

ביאור הפשט

א. כפל הלשון 'משכן משכן': בדברי רש"י מבואר שכפל הלשון מרמז שהמשכן הוא מלשון 'משכון', על שם שהוא 'מתמשכן' על עיונותיהם של ישראל, שכשחטאו נטל מהם כביכול הקב"ה 'משכון' ולקח מהם את בית המקדש. והוא תמוה, וכי מדוע יש להזכיר עניין זה של צער, בזמן השמחה של בניין המשכן.

ב. משכן העדות: בדברי רש"י מבואר שהוא עדות שהקב"ה כיפר להם על מעשה העגל. ובדברי הרמב"ן מבואר ש'העדות' הם הלוחות, וכל המשכן נבנה בשביל הלוחות, ולכן הוא נקרא 'משכן העדות'.

ובדברי אור החיים הקדוש מבואר שהמשכן הוא עדות על יושרו של משה. כי כל התרומות והנדבות הביאו אליו, והיה מקום לחשד ח"ו שלא נטל לעצמו, אך המשכן העיד עליו שהיה נקי כפיים, וזאת על ידי שלא היה מי שיכול להקימו אלא מושה, ובוודאי אם היה ח"ו שמץ בידו לא היה באפשרי, ובוזה התגלה נקיותו. והוא תמוה, וכי כל המשכן בא כדי לגלות 'נקיות כפיו' של משה.

ג. עבודת הלוויים: בדברי רש"י מבואר כפשוטו שהולך על עבודת הפירוק וההקמה והמשא. והוא תמוה לכאורה. ובדברי הרמב"ן מבואר שאותם שהיו ממונים על הפירוק וההקמה, היו גם ממונים על עשייתו והכנתו. ולכך הם השתתפו ב'פקודי המשכן', למנות את התרומות ולמסור אותם לעוסקים במלאכת הקודש.

ד. בצלאל ואהליאב: בדברי האור החיים הקדוש מבואר, בהמשך לכך שהמשכן הוא עדות על נקיותו של משה. שהיה מקום לחשוב שמא רק משה היה יכול להקים כי היה לו 'כוחות' שלא היו לאחרים, ולכן

והנה בפשטות נראה ש'כח המושך' הוא כח חיובי, ו'כח המכריח' הוא כח שלילי. ואם כן לכאורה צריך לשבור ולהתרחק מ'כח המכריח', ולדבוק רק ב'כח המושך'. אמנם, יסוד בידנו שאין שום דבר שנברא לבטלה, וכל כח שיש בעולם נברא כדי להשתמש עמו, ואם כן, בהכרח שיש גם צורך ב'כח המכריח'.

וביאור העניין, מבואר בליקוטי הלכות, על פי דוגמא משעון שבנוי על ידי 'קפיצים', באופן שיש קפיץ אחד שסגור ומנסה בכל כוחו להיפתח, ויש קפיץ אחר שאינו מניח לו. נמצא שיש כאן 'כח המושך' מחד, והיינו מה שהקפיץ רוצה להיפתח, ויש 'כח המכריח' שהוא הקפיץ השני שאינו מניח לו. והנה אם היה רק 'כח המושך' והיה נפתח לגמרי, או ש'כח המכריח' לא היה מניח לו בכלל להיפתח כלום – לא היה נעשה כלום, אבל על ידי שיש את שניהם, ו'כח המכריח' אמנם אינו מניח לו אבל הוא מצליח לנצח אותו מעט – על ידי זה נעשה שעון. וכך יכולים לעשות כל מיני מכונות שבעולם.

וכך גם באדם. אילו היה בו רק 'כח המושך', והיה נמשך לגמרי אל הקדושה – לא היה יכול לעשות עם זה כלום, ולא היה מחזיק מעמד. וכן, אילו לא היה אפשר לנצח כלל את 'כח המכריח' – לא היה אפשר להתקרב בכלל אל הקדושה. אבל על ידי שניהם יחד; דהיינו, שכח המושך מושך אותו בכל הכח אל הקדושה, וכח המכריח אינו מניח לו אבל הוא יכול לנצחו מעט – על ידי כך יכול 'לבנות' בניין של קדושה, אבן אחר אבן, עד שנעשה מחובר באמת אל הקדושה, אור בתוך כלי.

ולכן, המשכן היה מצד אחד אור גבוה מאד של השראת השכינה, ומצד שני היה צריך להיות בנוי באופן מדויק של מספר הקרשים והיריעות, והאורך והרוחב, וכל פרט ופרט, ואם היה חסר אחד מהם – לא היה משכן, כי רק על ידי הצמצומים האלו שהם 'כח המכריח' יש אפשרות לבנות בניין של קדושה כאן בזה העולם.

כח המצמיה

והנה, העפר שהוא 'כח המושך' הוא גם כח המצמיה. וכך גם כל מקום של קדושה שיש בו 'כח המושך' – המשכן, והתורה, והצדיק – יש בהם כח להצמיה. והיינו, כפי הכוחות והממון שאדם משקיע בהתקרבות אל הקדושה, הכוחות הללו מתרבים ומצמיחים לו פירות.

ולכן, כל הנדבות של המשכן היו צריכים לבוא אל משה, כי רק הוא יכול לעשות את המשכן שיהיה כח המושך, ושיצמיה פירות. והמשכן בעצמו הוא עדות על משה, שכל מה שמגיע אליו מחזק את כח המשיכה, ומצמיה פירות.

וזהו ביאור הפסוק: 'אלה פקודי המשכן', היינו מניין התרומות והנדבות שהביאו למשה שעל ידם נעשה כח המשיכה וכח הצמיה. 'המשכן משכן' היינו שפעל אצל הקב"ה שיהיה אצלנו 'משכון' שלעולם יהיה 'כח המושך' של הקדושה בעולם, 'משכן העדות' היינו שכח המושך שיש במשכן הוא העדות על משה שיש לו את הכח הזה, וממילא שיש בידנו לעולם את הכח הזה.

'עבודת הלוויים' מרמז על 'כח המכריח'. כי הכהן הוא צד ימין, ומרמז על 'כח המושך' של הקדושה, ולכן הוא זה שעושה את עבודת המשכן – הקרבנות והכפרה. והלוי הוא צד השמאל, ומרמז על 'כח המכריח'. אמנם הוא זה שמשמש את הכהנים, ואת המשכן, והוא זה שמנגן בעת הקרבת הקרבנות ועל ידי זה נעשה שלימות הקרבן והכפרה. כי רק על ידי שניהם כאחד – כח המושך (הכהן) וכח המכריח (הלוי) נעשה בניין המשכן והקדושה.

ולכן נכתב שוב 'בצלאל ואהליאב', שמרמזים על שתי דרגות. בצלאל היה מחשובי המשפחות שבישראל, שמרמזים על 'כח המושך' כי הם קרובים מטבעם אל הקדושה, ואהליאב היה משבט דן דהיינו מהמשפחות הפחותות, שמרמזים על 'כח המכריח' כי הם רחוקים מהקדושה – ודווקא על ידי שניהם נעשה בניין המשכן.

* * *

וכל זה נכתב בסיום מעשה המשכן, ובסיום חומש שמות – ללמד שזהו דרך הקדושה, ורק כך ניתן לבנות משכן, ולהביא את התכלית שבשבילו היה בריאת העולם וייציאת מצרים וקבלת התורה. דהיינו על ידי שנמשכים אל הקדושה מצד אחד, אבל יש גם כח המכריח, ובכל פעם עושים מעט, ועוד מעט, ורק כך זוכים להגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

חזק חזק ונתחזק

ניתן לשמוע את השיעור של מאמרים אלו בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א: 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שעי' הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4/5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - 'הזה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

פרשת ויקהל

אין בניין בית המקדש דוחה שבת

בתחילת הפרשה מבואר עניין השבת שאין בית המקדש דוחה שבת, ויתבאר הדברים היטב על פי דברי מוהרנ"ת, כי המשכן והמקדש, באמת שם הוא עיקר הרוח חיים דקדושה וכמבואר בליקוטי הלכות (העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג, אות כד) וז"ל: "ועל בן נקרא הבית המקדש בית חיינו, כי שם עקר הרוח חיים של כל העולם וכנ"ל ועל בן היה בבית המקדש עקר הקדושה בצפון, כמו שכתוב, קדשי קדשים שחיטתו בצפון וכו', כי שם עקר שלמות כל התקדושות, כי צפון חסר ושם צריכין להמשיך הרוח חיים הצפון בלב להשלים כל התקדושות התלויות בהרוח החיים הנה שהוא בחינת רוח צפונית המושבת בפנור של דוד, כמבאר היטב בתחלת התורה כנ"ל. ועל בן היו הלויים מנצחים בבית המקדש, כי עקר המשכת הרוח חיים הוא על ידי בחינת נגון ושיר לה' ותברך שהוא בחינת רוח צפונית המושבת בפנור של דוד שעל ידי זה היה נגון מאליו. ועל בן כל העכו"ם שרצו להתגבר על ישראל התגברו ביותר להחריב את המושבן והבית המקדש, כמו שכתוב, "שלהו באש מקדשך וכו' אמרו בלבם ניגם יחד שרפו כל מועדי א-ל בארץ וכו'". וכמו שפרש רש"י שם, כל מושליהם מחשבה אחת להם הראשונים באחרונים וכו' פלשתים החריבו שילה, נבוכדנצר החריב בית ראשון, מיטום החריב בית שני, מחמת שרצו לבטל חם ושלום, הרוח חיים של ישראל שהוא בבית המקדש כנ"ל, שעל ידי זה יוכלו להתגבר ולמשל עליהם, חם ושלום, כי עקר הממשלה והגלות של העכו"ם הוא כפי חלישות הרוח חיים של ישראל, חם ושלום, וכפי התגברות הרוח חיים שלהם וכנ"ל. ועל בן התגבר המון בסוף הגלות הראשון וכל התגברות שלו ושל עשרת בניו הסמאים היה תחלה לבטל בנן בית המקדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, גדי לבטל, חם ושלום, הרוח חיים של ישראל כנ"ל".

ועל כן היה הו"א שידחה שבת, כי שם הוא יסוד קבלת הרוח חיים דקדושה שהוא עיקר בחי' החיים, ולזה הוצרך להשמיענו שבאמת אין המשכן דוחה שבת, כי שורש הרוח חיים ושלמות החסרון הוא משבת דייקא, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, פסח, הלכה ג, אות יא): "כי ישות ימי הפעשה הם חסרים ואין להם שלמות כי אם על ידי שבת שהוא תכלית מעשה שמים וארץ שהוא מחיה כל ישות ימי הפעשה, בנודע. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "ויכל אלקים ביום השביעי וכו'". מזה היה העולם חסר מנוחה, בא שבת, בא מנוחה, פלגתה ונשלמה המלאכה. נמצא, שישות ימי הפעשה אין להם שום חיות כי אם על ידי שבת, כפובא ששלשה ימים שאחר שבת מקבלין חיות משבת שעבר ושלשה ימים מקמי שבתא מקבלין חיות משבת הפאה. נמצא שמעצמן הששית ימים הם חסרים הרוח חיים.

"ועל בן חם בבחינת אנוחה על החסרון, כי עקר אנוחיה האנוחה הוא בששית ימי החל שהם חסרים מן הרוח חיים, שאז צריכין להתאנוח להמשיך הרוח חיים להשלים החסרון של ישות ימי הפעשה משבת ששם עקר החיים, כמו שכתוב, "טועמיה חיים וכו'". כי שבת הוא בחינת שלמות, כמו שכתוב בזה הקדוש, שמא דאיהו שלים מפל סמרו, כי שבת הוא שמא דקדשא בריך הוא, ששם אצל השם ותברך

פרשת פקודי

עניין המניינים שבמשכן

הנה מצינו בעניין המשכן עניין מיוחד של מניין, הן בבני ישראל עצמם (כמבואר לעיל בפרשת כי תשא), והן בעניין המניין של נדבת המשכן כמבואר בפרשה זו באריכות, ומבואר בזה שהיה בזה עניין מיוחד של מניין דקדושה שאע"פ שהמניין יש בו סכנה מסוימת, מ"מ כשהוא נעשה לצורך המשכן והמקדש יש בו תיקון מיוחד.

והעניין יתבאר על פי דברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, פסח, הלכה ג, אות יב) וז"ל: "כי כל המניינים הם בבחינת חסרון, כי בכל מקום שיש מנין יש חסרון, כי אין שלמות כי אם למעלה מהמנין שהוא אצל השם ותברך, כביכול, שהוא ותברך, כביכול, למעלה מהמנין, כמו שכתוב, לפני אחד מה אתה סופר. ושם עקר השלמות, אבל אחר הבריאה ששם מתחיל המנין שם יש חסרון, כי עקר הבריאה היה על ידי חסרון שנתצמצם ונחסר האור, שבלא זה לא היה אפשר לברא את העולם בידוע. ותקף אחר הבריאה, שאז מתחיל המנין, מתחיל החסרון, וכל מה שמתרחק אחר הבריאה מקדם הבריאה ונתרבה המנין יותר ויותר נתרבה החסרון יותר ויותר, כי במקום שיש מנין יש חסרון, למשל בפירצה למנות מאה, נמצא, שהוא מונה והולך מאחד עד מאה להשלים חסרונו שנתחסר לו עד מאה, כי הוא רוצה ותאב שיהיה לו מאה בשלמות וכשמונה והולך ומשלים עד מאה ונדמה לו שמשלים חסרונו, אף תקף שמוניע למאה חסר לו יותר ויותר עד מאתיים. וזה בחינת יש לו מנה מבקש מאתיים וכו', כי פשהאדם נופל בתאוות ונופל חם ושלום, תחת המנין אי אפשר לו להשלים חסרונו לעולם, כי כל מה שהמנין מתרבה ביותר נתרחק מאחד ביותר. ואזי נתרחק מן השלמות ביותר, כי אין שלמות כי אם אצל השם ותברך, שהוא, כביכול, למעלה מהמנין. וכי שמקשר בו ומקשר אחר הבריאה, שהוא בחינת מנין לקדם הבריאה, שהוא למעלה מהמנין, אזי נשלם חסרונו, כי ממשית חיות מחי החיים שמששם שלמות כל התקדושות, אבל אם נופל, חם ושלום, תחת המנין ורוצה להשלים חסרונו על ידי מנין, אזי אי אפשר לו להשלים חסרונו לעולם, כי כל מה שייכא להשלים מנינו יחסר לו ביותר בבחינת יש לו מנה מבקש מאתיים, כי כל מה שיש לו מספר ומנין ממון יותר נתרחק מאחד ביותר ונתרחק מהשלמות ועל בן חסר לו יותר וכו' כנ"ל. וזה בחינת "וחסרון לא יוכל להפנות", שמי שנופל אל תחת החסרון שהוא אחר הבריאה וכו' כנ"ל, אי אפשר לו להשלים החסרון על ידי המנין, כי כל מה שירצה להשלים חסרונו על ידי המנין יחסר לו ביותר בבחינת יש לו מנה מבקש מאתיים. וזהו "וחסרון לא יוכל להפנות" כנ"ל.

"נמצא, שעקר שלמות החסרון הוא רק למעלה מהמנין שמששם נמשך רוח חיים דקדושה כנ"ל. וזה בחינת רוח חיים של ישראל שהם כלולים באחדותו ותברך והם בבחינת למעלה מהמנין, כי אסור למנות

את ישראל. וכמו שכתוב, "ויהי מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר". וכמו שכתוב, "אשר לא יספר מרב". וכיצא בזה ועל בן שבעים נפשות ישראל נקראים נפש אחד, כמו שכתוב, "כל הנפש הפאה לבית יעקב וכו'". בפרוש רש"י, כי ישראל עם קדוש כל מה שמתרבים יותר נכללים באחדותו ביותר, כי כל אחד מישראל הוא מקשר בו יתברך וממשיך רוח חיים מחי החיים, וכל מה שמתרבים ישראל יותר, הם ממשיכין רוח החיים יותר ונכללים יותר באחדותו יתברך. ועל בן כל ישראל חשובים כאחד, כי כלולים על ידי רוח החיים בו יתברך וכו' כנ"ל.

ועל פי זה מתבאר שהיה בזה עניין מיוחד לכלול את המניין בבחי' למעלה מן המניין ע"י שהמניין הוא לצורך בניית המשכן שהוא בחי' למעלה מהמקום והזמן, ועי"ז היה תיקון מיוחד לבחי' המניין.

חוספה לפרשת שבוע שעבר בעניין הנגף

ולא יהיה בהם נגף

עניין השקלים המבואר בתחילת הפרשה מבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, פסח, הלכה ג, אות יז): "וזה בחינת כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתתנו איש כפר נפשו לה' בפקד אתם ולא יהיה בהם נגף וכו', כי אסור למנות את ישראל, כי המניין הוא בבחינת חסרון כנ"ל, בחינת חסרון הרוח חיים ועל בן על ידי זה יכול לשלט נגף חס ושלום, כמו שכתוב, "ולא יהיה בהם נגף", שהוא הסתלקות הרוח חיים על ידי המנין, שהוא בחינת חסרון כנ"ל. ועל בן נקרא המנין והמספר מפקד, כמו שכתוב "ויתן את מספר ומפקד העם" בשבועה דוד למנות את ישראל, כי מפקד לשון חסרון, כמו שכתוב "ולא נפקד ממונו איש" (ויפרוש רש"י שם), כי כל המנינים הם בבחינת חסרון, ועל בן נקראים בשלשון מפקד לשון חסרון כנ"ל, ועל בן אסור למנות את ישראל, כי אם על ידי שיתנו כפר נפשם לצדקה לקרבנות, כי על ידי

הקרבנות מכניעין הרוח סערה, רוח הבהמה ומכריזין משם הרוח חיים דקדשה ואז נשלמים כל החסרונות. ואז עולה המנין, שהוא החסרון, לבחינת שלמות ונמשך רוח החיים בתוך המנין והחסרון. ואז יקרא מתר למנות. וזהו "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם", דהינו בשתדולה לשאת ולהגביה בחינת המנין שישלם החסרון הבא מבחינת מנין. וזהו "לפקדיהם" לשון חסרון, הינו בשתדולה לשאת המנין ולהשלים החסרון אזי ינתנו איש כפר נפשו לה' וכו' ולא יהיה בהם נגף, כי על ידי הצדקה של הקרבנות ממשיכין הרוח חיים ונצולים מהנגף, שהוא הסתלקות הרוח חיים הבא על ידי המנין כנ"ל.

"וזה בחינת צדקה, וזה בחינת פדיון שמונין המעות כפי המספרים שצריכין על פי פגות, ועל ידי זה עושין פדיון וממשיכין רוח חיים לתחילה, כי עקר החולאת הוא בחינת הסתלקות הרוח חיים, בחינת חסרון ששרשו מבחינת מנין וכו' כנ"ל, ועל בן על ידי המנין דקדשה שמונין המעות על פי פגות, על ידי זה מגביהין המנין והמספר אל הקדשה, כי זה כלל שאין הדין נמתק אלא בשרשו, ואזי בשממתיקון בחינת המנין והמספר בשרשו, על ידי זה זוכין להמשיך הרוח חיים, שהוא בחינת שלמות החסרון והמנין. ועל ידי זה ממשיכין רוח חיים לתחילה. והעקר על ידי שנותנין המעות לצדקה, כי צדקה הוא בחינת רוח חיים, כמו שכתוב "בארח צדקה חיים". כי העני בבחינת חסרון שחסר מכל טוב, ועקר העניו נמשך מחסרון ופגמות הלכנה פדוע. ועל ידי שפרחם עליו ונתנו לו צדקה ומשלים חסרונו בבחינת "פתח תפתח את ידך לו וכו' די מחסרו אשר יחסר לו", על ידי זה מרחמין עליו מן השמים ונמשך עליו גם בן בחינת שלמות החסרון, שהוא הרוח חיים דקדשה ועל בן צדקה תציל ממות, שהוא הסתלקות הרוח חיים, כי על ידי הצדקה שמומלא חסרונו של העני, נמשך הרוח חיים שהוא שלמות החסרון, בחינת בארח צדקה חיים כנ"ל. ועל בן נאמר בצדקה, "ויבחנוני נא בזאת אם לא אפתח לכם ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די". דהינו שלמות כל החסרונות שנמשך הברכה עד בלי די, כי עקר שלמות החסרונות הוא על ידי צדקה כנ"ל.

עניינא דיומא \\\ המשך עניין ד' פרשיות על פי תורה זו

למלאות כל החסרונות שבפועלם וכנ"ל. ועל בן נצטוו מצות קדוש החדש בעת יציאת מצרים, כי כל יציאת מצרים היה על ידי שזכה משה להתגבר ברוח חיים דקדשה שנמשך מהתורה שהיה עתיד לקבל ועל ידי זה התגבר על הרוח חיים דסמרא אחרא של המצריים ועל ידי זה הכניע והשפיל אותם בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ וכנ"ל ועל בן אז נצטוו על מצות קדוש החדש שהוא תקון פגמות וחסרון הלכנה שהוא בחינת שלמות החסרונות על ידי הרוח חיים דקדשה וכנ"ל. ועל בן היתה הגאולה בנצות דיקא, כי אז הרוח צפונית מנשבת בפנור של דוד שהוא הרוח חיים דקדשה שעל ידי זה היתה הגאולה וכנ"ל. ועל בן נסמך פרשת החדש הזה לכם לפרשת פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים, כי הם בחינה אחת כנ"ל.

ד] ואחר כך פרשת החודש, וכפי שמבאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו, הלכה ג, אות כז): "וזה בחינת פרשת החדש שקורין קדם פסח, כי כל החסרונות שבפועלם נמשכין מחסרון הלכנה מבחינת מארת חסר, וישראל על ידי מצות קדוש החדש הם ממלאין ומשלימין חסרון ופגמות הלכנה ועל ידי זה נשלמין ונתמלאין כל החסרונות, כי נמשך הרוח חיים מבחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד הנ"ל למלאות ולהשלים כל החסרונות, כי כל ענין דוד המלך עליו השלום, היה להשלים פגמות הלכנה, כי מלכותו נמשל ללכנה כמובא ובימיו קימא סהרא באשלותא. ועל בן בעת קדוש הלכנה שהוא בחינת תקון פגמות וחסרון הלכנה אומרים אז דוד מלך ישראל חי וקיים, כי בודאי הוא חי וקיים תמיד, כי הוא ממשיך תמיד הרוח חיים

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלנו! זה לא סלוגן - זה דרך זימים!

המעם שהוציא הכתוב את מלאכת 'הבערת אש' בנפרד מכל המלאכות

והיה נראה לבאר שכיון שהנאה מהאש מותרת בשבת, כי מותר להדליק אש מערב שבת ושתהיה הולכת ודולקת כל השבת ותחמם ותאיר ואפילו תבשל וכו'. נמצא שפעולת המלאכה שעושה האש לא נאסרה בשבת, אלא רק הולדת האש נאסרה, ולכן יש לומר שאינה מלאכה כמו כל שאר המלאכות ועושה רק לאו. והוה גם הפשט בתוס' בפסחים (דף ה: ד"ה לחלק), שכתבו וז"ל: אומר ריב"א, דלמ"ד ללאו יצאתה לא היה אסור ביום טוב כיון דאין שם מלאכה עליה, עכ"ל. והביאור כנ"ל, שהמלאכה של האש שהיא לחמם להאיר ולשרוף וכו', אינה אסורה, רק הדלקתה והבערתה אסורה, וזה לא נחשב למלאכה, כי האש נולדת לא בצורה ישירה ממה שעשה. דהיינו כשמקיש שני אבנים זה לזה, אין סיבה הגיונית שהתוצאה תהיה אש, אלא שכך נתן ה' ית' כח שממעשה כזה תוולד האש, נמצא שאין מעשה ההולדה של האש שייך ישירות למעשה האדם כמו בשאר מלאכות, ולכן לר' יוסי אין לחייב על הבערת האש רק מלקות כעובר על לאו. אכן לענין הלכה, אין הלכה כן, והבערה היא כמו כל שאר המלאכות, ויש בה חיוב כרת וסקילה.

אלא שיש להבין באמת מדוע עיקר האיסור הוא 'ההבערה', אף שהבערה היא פחות מלאכה וכנ"ל, ואילו ההנאה מהאש כשהאש כבר דולקת מערב שבת, מותרת לכתחילה, ומותר להתקרב אל האש ולהתחמם על ידה, וכן מותר להשאיר תבשיל מערב שבת שיתבשל וילך בשבת (באופן שאין חשש של חותה בגחלים), ומותר לקרוא וללמוד לאור האש (כשאין חשש שמא יטה, כגון שנים וכו').

ונראה על פי דברי רבינו זיע"א בלקוטי מוהר"ן (תניינא, תורה ס"ז), שכתב וז"ל: ויש 'מאורי אור' ו'מאורי אש', והם 'זה לעמת זה'. שְׁכָשְׁשֵׁי בַח לְמֵאוֹרֵי אֹר, אֲנִי נִכְנְעֵין 'מֵאוֹרֵי אֵשׁ', וְכֵן לְהִפְךָ חֵם וְשָׁלוֹם, שְׁכָשְׁשֵׁי נִכְנְעֵין וְנִסְתַּלְקִין 'מֵאוֹרֵי אֹר' חֵם וְשָׁלוֹם, אֲנִי מִתְנַגְּרִין 'מֵאוֹרֵי אֵשׁ'. וְזֶה בְּחִינַת הַרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת (איכה א, יג) "מִקְרוֹם שָׁלַח אֵשׁ בְּעֶצְמוֹתַי", כִּי נִתְנַבְּרוּ 'מֵאוֹרֵי אֵשׁ' עַל יְדֵי שְׁנִסְתַּלְקוּ 'מֵאוֹרֵי אֹר', עכ"ל. ויש להוסיף על פי זה, כי בששת ימי המעשה ה' ית' ברא את האור, ולא היה אש בעולם, ורק אחרי חטא אדם הראשון, כשראה אדם שהחשיך העולם ונצטער גילה לו ה' ית' את האש, כמבואר כל זה במדרש (בראשית רבה יא, ב), נמצא ש'מאורי אש' היא תוצאה של חטא אדם הראשון, כי בלא החטא לא היה הושך והיה משתמש אדם רק ב'מאורי אור'.

והנה עיקר פגם האש, הוא ההצתה של האש, וכדכתיב (איכה ה, יא) "וַיִּצֵת אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסוּדֹתֶיהָ" שאז היא שורפת ומכלה, אולם האור והחום שיוצא מהאש, הוא בדמיון ל'מאורי אור' שמאיר ומחמם – והוא החלק הטוב שבאש. ולכן האיסור בשבת הוא להצית את 'מאורי אש' שההצתה היא היפך 'מאורי אור', כי היא נצרכת רק בשעה ש'מאורי אור' התבטלו חם ושלום, אולם ההנאה מהאש שהיא בחינת 'מאורי אור' – החלק הטוב שבאש, לא נאסרה בשבת.

"לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת" (שמות לה, ג). ופירש"י: "לא תבערו אש", יש מרבתינו אומרים הבערה ללאו יצאת, ויש אומרים לחלק יצאת. פי', הוקשה לחז"ל הרי כבר בפסוק הקודם (שם, ב) נאמר "וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת", ובפסוק זה נכללו כל השלושים ותשע מלאכות, א"כ מדוע חזר הפסוק והוציא את מלאכת הבערה לכתוב אותה בנפרד. ועל זה הביא רש"י את הגמ' בשבת (דף ע.ג.), ששם איתא: תניא הבערה ללאו יצאת דברי רבי יוסי, רבי נתן אומר לחלק יצאת, ע"כ. ופירש"י: ללאו, שאין חייבין עליה כרת וסקילה כשאר מלאכות, אלא מה שאמור בה, עכ"ל. פי', כיון שכתוב "לא תבערו אש", וכל "לא" הוא לאו שעונשו מלקות, ובא הכתוב – אליבא דר' יוסי – לחקל באיסור 'הבערה', לומר שאין חייב עליו כרת וסקילה, רק מלקות (ויתבאר לקמן הטעם). ור' נתן חולק, וסובר שאין חילוק בעונשי המלאכות, וגם 'הבערה' עונשה כרת וסקילה, והמעם שיצאה להיכתב לבד, הוא על פי המידה מו"ג מידות 'כל דבר שהיה בכלל ויצא מהכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא', והבערה יצאה ללמד שהיבנים עליה בפני עצמה, כלומר שלא צריך בשביל להעניש בשבת לעבור על כל השלושים ותשע מלאכות, ומספיק שעבר על 'הבערה' לבד, וכבר חייב עליה עונש, שעל כן היא נכתבה לבד ללמד שהיבנים עליה בפני עצמה. ולא ללמד על עצמה בלבד יצאה, אלא ללמד על הכלל כולו, דהיינו על כל השלושים ותשע מלאכות, שהיבנים על כל אחת ואחת מהן בשוגג חטאת ובמזיד כרת וסקילה.

והנה לשני הפירושים, קשה מה נשתנתה 'הבערה' משאר המלאכות. כלומר, לר' יוסי קשה מדוע נשתנתה לקולא, שהיא רק איסור לאו – ועונשה רק מלקות במזיד, ושאר המלאכות הם בכרת וסקילה. ואילו לר' נתן קשה, מדוע נשתנתה 'הבערה' לחומרא, שעליה פשוט שחייב בפני עצמה גם בלי צירוף שאר המלאכות, וממנה לומדים גם לשאר המלאכות להיות כמוה, להתחייב גם אם עשה רק מלאכה אחת, ולא דוקא אם עבר על כל השלושים ותשע יחד.

ופירש ר' סעדיה גאון, שהיות ש'הבערה' היא המלאכה הראשונה שהיתה במשכן, כי תרמו תחילה את הזהב והיו צריכים להתייב באש ולצרוף אותו. וביאור דבריו נראה, שטעם ר' נתן שדוקא מלאכה זו היא הבאה ללמד את החומרא על כל המלאכות, שהיבנים על כל אחת בפני עצמה, אינו משום שהיא חמורה יותר, אלא משום שהיא היתה המלאכה הראשונה, ולכן היא הנבחרת ללמד. פירוש שני פירש, שהיות שהבערה הותרה במשכן בעצמו לשריפת הקרבנות ובמנורה למאור, לכן הוציאה הכתוב (לאומרה בפני עצמה), לומר שאפילו במשכן בשאר עבודות הקמתו היא אסורה, ונאף שענין זה שייך גם בשחימת הקרבנות ובעוד מעט מלאכות, מ"מ הוציא הכתוב אחת מאלו המלאכות ללמד שלא הותרה לגמרי. (וראה במפרשים שנתנו עוד טעמים). ולפי זה קשה להבין מה היא סברת ר' יוסי שסובר ש'הבערה' קלה מכל המלאכות ועושה רק לאו.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבויות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!'

(שינוי שרפי קודש זו"ב, סימן נ"ר)

התורה בקרב בני ישראל

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

בס"ד גליון עז' פרשת ויקרא ה'תש"פ

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורן של רבני "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במכתבים למערכת עם מכתב נפלא בעניין מעלת ההתבודדות; נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; נמשיך למאמר נפלא ומחזק במדור לבית ולמשפחה; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

בברכת שבת שלום ומבורך

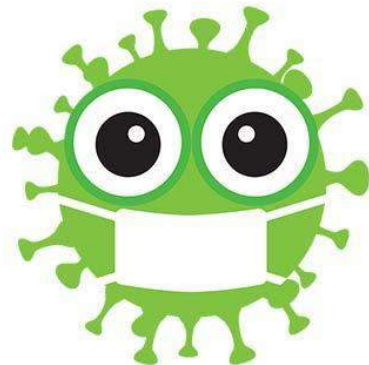
בידוד? תתבודד!

מכתבים למערכת

מחלת הקורונה ומחלת הפאניקה

כדרכם של יהודים טובים שעל כל מקרה שקורה בעולם יושבים לחשוב ולמצוא רמזים להתחזקות וכו' אענה בעזה"י גם אני מה שהנני ה', וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים.

שמעתי בשם הגאון ר' משה שפירא זצ"ל בעניין היין של פורים שליון ישנה תכונה מיוחדת - היא מפילה את כל החומות המקיפות את האני של השותה ונותנת מקום לגילויו. ולכן רואים תופעה מעניינת, כשאדם ירא-שמים שותה פתאום הוא מתחיל לרקוד, לבכות, להתפלל ומה לא. ואילו אדם 'מהעולם' ששותה אזי תיכף מתחילים ניבולי פה וכו' דברים שאין הכתב סובלם. והוסיף ר' משה זצ"ל - שהיין יכול להפיל את כל המניעות מהאני שלי להתבטא בגילוי, אבל את עצם האני הוא לא יכול לתת, את זה צריך לבנות בזמן השפיות...

ובאותו עניין שמעתי מהרב יהואל יעקובסון הגדרה נפלאה בנפש האדם: "כשאדם מאבד את הזהות העצמית שלו הוא לוקח לעצמו זהות קיבוצית". זאת אומרת שכל אדם נברא עם צורך לעמוד שדרה של תפיסת עולם, שתיתן לו הגדרה עצמית בראי הרוחני שלו. בצורה בריאה היה כל אחד מאתנו צריך להגיע למשהו אישי, פרטי ומיוחד בתפיסה שלו את עצמו בעצמו. הלא לכל אחד יש 'אני' מיוחד שלא היה מימות עולם ועד היום האחרון! אין להקב"ה עוד פריט כמוני בגלריה של הנבראים שלו - "לפיכך נברא אדם יהודי!" האדמו"ר מקארנא אומר שאפילו משה רבינו ע"ה לא יכול לעשות את העבודה של הפשוט בישראל! (רק שאף אחד מישראל לא יכול לברר את הכירורים שלו בלי הכח של מרע"ה - אבל זה לא קשור לעניין שלנו). אם כן התחושה הבסיסית של אדם נורמלי ברגע שהוא קם בבקר - אני בשורה טובה לאנושות! אם הייכת עכשיו כנראה שאתה עדין לא 'שם' באמת, וצריך עוד עבודה... אני לא מדבר על עבודה להיות כשיר להגדרה הזו, אלא עבודה להבין שכבר עכשיו איך שאתה יש כך משהו מיוחד שאין לאף נברא.

© המשך בעמוד 7

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת ויקרא ולשבוע פרשת צו						
יום	חדש ניסן	הדף היומי מסכת שבת	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזהר
ז	ג	כב	חזרה	כב	צז	קסז:
א	ד	כג	תסז, ד	כב:	צח	קסה.
ב	ה	כד	תסז, ד-ה	כג.	צט	קסה:
ג	ו	כה	תסז, ו	כג:	ק	קסו.
ד	ז	כו	תסז, א, ב	כד.	קא	קסו:
ה	ח	כז	תסז, ג-ד	כד:	קב	קסז.
ו	ט	כח	חזרה	כה.	קג	קסז:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יא.

~ מהות הקרבנות ~

ג. עניין הקרבנות: בדברי הרמב"ם מבואר שעניין הקרבנות הוא כדי להוציא מלבם של עובדי עבודה זרה וכחות הטבע. אמנם הרמב"ן דחה דבריו בהרפות, שאם משום כך לא היה נכתב לשונות גדולים כאלו של 'אשה ריה ניהוח לה' וכדומה, שנראה מזה שמדובר בעניין גבוה מאד. וגם מצד סדר העולם אינו מובן, שהרי עבודת הקרבנות החל עוד קודם שהיו עובדי עבודה זרה בעולם, וכאמור. ומבאר העניין על דרך האמת.

ד. עניין המלה: בדברי הרמב"ם מבואר שגם זה לאפוקי מעובדי עבודה זרה שאינם נותנים מלה, וגם בזה כתב הרמב"ן שאין זה רק משום כך, אלא הרבה יותר, שהרי הכתוב קורא לזה 'ברית', ואפילו במקומות אחרים שמוזכרים עניין ברית, משתמשים בלשון 'ברית מלח עולם', ומבואר מכך שיש כאן עניין יסודי מאד, והוא מבאר גם עניין זה על פי האמת.

ביאור הפנימיות

עניין הקרבנות, הוא דבר גבוה מאד, וכמבואר בדברי הוזהר בפרשה זו על הפסוק 'באתי לגני אהותי כלה וגו' אכלתי יערי עם דבשי, שתייתי ייני עם חלבי, אכלו רעים שתו ושכרו דודים', ונקודת העניין הוא שיש כאן 'סעודה' שבה אנו מסבים יחד עם הקב"ה ככבודו. וביאור העניין, ש'קרבן' הוא מלשון 'קירבה', ועניינו לקרב את כל העולם ואת כל החיים להשם יתברך, וכמבואר בליקוטי מוהר"ן (ה"ב סימן א), וכפי שיתבאר.

החיות רוחני

בריאת העולם היה באופן של 'דבר ה' שמים נעשו', כלומר, שנמשך שפע רוחני של חיות, והוא השתלשל וירד עד שנעשו ממנו כל העולמות, וכל היסודות של העולם; דומם, צומח, חי ומדבר. והלשון 'השתלשל וירד' אין הכוונה במובן 'פיוז' – שירד מ'מקום' אחד ל'מקום' אחר, אלא במובן רוחני – שירד ממהות גבוהה יותר למהות נמוכה יותר.

והיינו, שכלל שהמדרגה נמוכה יותר, אזי החיות הרוחני הזה 'מלוכש' יותר, ונראה יותר כדבר גשמי שמסתיר ומכסה את המציאות הרוחנית שבו. ולכן, בעולם הבריאה עדיין רואים לגמרי את הרוחניות, ומשם נמשכים נשמות ישראל, ובעולם היצירה שהוא עולם המלאכים כבר אין רואים לגמרי ולכן הם שואלים 'איה מקום כבודו', ובעולם העשייה אין רואים בכלל רוחניות (וכמבואר בליקוטי מוהר"ן סימן רנ"ד, שהעניינים רואות תמיד דברים גבוהים ועליונים, אלא שאין אנו מבינים בזה).

ובתוך עולם העשייה, יש גם כן כמה מדרגות, וככל שהמדרגה נמוכה יותר – מתכסה יותר החיות הרוחני, ולכן ניכר פחות 'חיות' בדבר. ולכן בדומם אין רואים שום חיות (אף שבאמת בפנים יש תנועה תמידית, של מליוני חלקיקים ואטומים, ואין שום נקודה ש'עומדת'. כמו כן, הנקודה הפנימית של האטום בלתי ידועה למחקרים, כי מדובר בנקודה רוחנית).

לעומת זאת ב'צומח' רואים קצת חיות, כי יש בו תנועה של גדילה, וגם רואים בו חילוק בין אם הוא נבל או חי, ועוד יותר רואים זאת בבעל חי, שכבר יש בו הרגשות. ועוד יותר ב'מדבר' שיש בו גם שכל. והם ארבע דרגות של חיות זה למעלה מזה. כשבאמת בכל דבר יש אותיות וחיות רוחנית, אלא שככל שהוא נמוך – היא מכוסה יותר ואינה ניכרת.

להקריב קרבנות

כל ההשתלשלות הזאת נקראת בשם 'הלוואה'. כי כעצם כל החיות הרוחנית שייכת להשם יתברך, אלא שהוא 'מלווה' אותנו לכל העולמות, ולכל

בפרשה זו אנו מתחילים את החומש השלישי מהמשה חומשי תורה – חומש 'ויקרא'. חומש זה הוא המשך לחומש שמות, שבו כתוב סדר הקמת המשכן, וכעת לאחר הקמתו מתבאר סדר העבודה שבו – שהוא עבודת הקרבנות, ולכן הוא נקרא 'תורת כהנים', כי עיקר עסקו הוא בעבודת הקרבנות והכהנים, וגם שאר הפרשיות שבו שייכים וקשורים לענייני הקרבנות (כמבואר בדברי הרמב"ן).

הקרבנות הם עבודה יסודית, שהחלה כבר בפרשת בראשית על ידי קין והבל, ולאחר מכן על ידי נח, ואצל האבות הקדושים היה בזה עבודה קבועה. וגם כאשר משה רבינו ביקש מפרעה להוציא את בני ישראל כדי שיוכלו לעבוד את ה', הוא מזכיר את עבודת הקרבנות.

נמצא שהקרבנות הם עניין יסודי, ולכן כל שבת ויום טוב מתבטא בקרבנות מיוחדים לאותו היום, וגם בכל יום צריך להקריב קרבן התמיד, ואם המזבח פנוי מקריבים גם 'עולת קיץ המזבח'. אך לכאורה כל זה רק בזמן המשכן ובית המקדש, אבל בזמנינו אין לנו אפשרות להקריב קרבנות, ואם כן אין לנו שייכות לעבודת הקרבנות.

אך פשיטא, שעבודה גדולה ויסודית כזאת, אין שייך לומר שאינו שייך בזמנינו, ובהכרח שיש לנו שייכות אליו. וכבר אמרו חז"ל שהתפילה במקום קרבן, על פי הפסוק 'ונשלמה פרים שפתינו', וצריך להבין מה השייכות בין תפילה לקרבנות, והאם זהו דווקא בתפילה או גם בעוד עבודות. ובשביל זה יש להבין מה עניין הקרבן, ובזה נבין איך עבודה זו שייכת לנו, וככל פרט מהיינו.

התמיהות בפרשה

א. 'ויקרא אל משה' – הוא לשון מיוחד שאינו מצוי. כי בכל המקומות כתוב 'ויאמר' או 'וידבר' אבל לא 'ויקרא'. וקריאה זו אינה דיבור, שהרי מיד לאחריו כתוב 'וידבר ה' אליו', אלא הוא קריאה של חיבה. ולשון זה נמצא בשלשה מקומות בלבד; במראה הסנה, בהר סיני, וכאן באוהל מועד. וצריך להבין עניינו. כמו כן יש להבין מדוע נכתב באל"ף זעירא.

ב. באופן כללי צריך להבין מה עניין הקרבנות – מה העניין לקחת בהמות, לשחוט אותם, ולשרוף אותם על גבי המזבח. כמו כן, מה עניין אכילת הקדשים, הן על ידי הכהנים והן על ידי הבעלים.

ג. הקרבנות נחלקים לשלשה מינים; הראשון – עולה, שכולו כליל לה' בלי שום אכילה של בני אדם. השני – הטאות ואשמות וכדומה, שיש בהם אכילה רק לכהנים, השלישי – שלמים וכדומה, שיש בהם אכילה גם לבני אדם. ויש להבין עניינם והחילוק ביניהם.

ד. יש שני אזהרות מיוחדים בקרבנות; מצות לא תעשה – שלא להקריב חמץ ולא דבש, ומצות עשה – ליתן מלח על כל הקרבנות. וצריך להבין מה עניינם.

ביאור הפשט

א. 'ויקרא אל משה': בדברי רש"י מבואר שפסוק זה ללמד על הכלל יצא, ולכל דיבור קדמה 'קריאה'. אמנם בדברי הרמב"ן והאור החיים נראה שרק בתחילת הדיבור מאוהל מועד היה 'קריאה'. וקריאה זו הייתה בשלשה מקומות – בסנה, שהיה הפעם הראשון שדיבר עמו. בהר סיני, לחלוק לו כבוד יותר משאר ישראל, ובאוהל מועד, כשהתחיל לדבר עמו משם, יחד לו גם כן קריאה של חיבה.

ב. אל"ף זעירא: לכאורה מרמז על ענווה, וכמבואר בכמה ספרים, אמנם יש להבין מדוע דווקא כאן נרמז עניין הענווה.

הדומם צומח חי מדבר, כדי שיהיה להם חיות וקיום, אבל הוא מצפה לקבל זאת בחזרה. וזה מה שאומרים 'וצבא השמים לך משתחוים' ראשי תיבות 'מלוה'.

היהודי שיכול 'להחזיר' את ההלוואה – הוא האדם שיש בו דעת ויש לו בחירה. והוא נמצא בגבול האמצעי, בין העולמות העליונים ששם רואים 'רוחניות', לבין המדרגות התחתונות שבעולם הזה ששם אין רואים כמעט 'חיות'. והוא יכול וצריך לקחת את המדרגות התחתונות ולהחזיר למעלה, על ידי שהוא מברר ומגלה את החיות הרוחנית שבהם.

והנה, בתחילה הצומח יונק חיות מהדומם – כי הוא צומח מהאדמה ועל ידי המים. לאחר מכן, מוגיע החי' ויונק חיותו מהצומח, כי מאכלו הוא מהצומח. נמצא שהחיות הרוחנית של הדומם והצומח נמצא בתוך החי', ואז צריך לבוא ה'מדבר' ולהעלות את כל החיות הרוחנית הזו של הדומם והצומח והמדבר כאחד – להשם יתברך.

וזה עבודת הקרבנות. כשלוקחים בהמה ושוחטים אותה לקרבן – לוקחים הפי' שנראה שיש בו מציאות וקיום לעצמו, ובאים ושוחטים אותו להראות שאין בו כלום, אלא מעט דם והלב שזה מה שמחיה אותו (הדם מחיה את הלב, והחלב את המוח), ואת הדם והחלב מקריבים על המזבח להראות שכל החיות הזו נמשכת ממנו ית', ואז נעשה 'אשה ריח ניהוח לה' – שחזר אליו השפע, באופן של 'אמרתי ונעשה רצוני'.

לאחר שעשו פעולה זאת, כעת יכולים להבין ולגלות – שגם הבשר שמקודם היה נראה כבהמה גשמית, יש בו חיות רוחנית, וכעת יכולים לאכול אותו בקדושה, מתוך הכרה שאינו מנותק מהרוחניות, אלא יש בו חיות רוחנית ויכולים להתקרב על ידו להשם יתברך, ולכן הבשר נעשה קדשים ואוכלים אותו בקדושה.

שלשה מיני קרבנות

והנה יש שלשה מיני קרבנות; עולה – כליל לה', הטאת ואשם – אכילה לכהנים, שלמים – אכילה לבעלים. והאופן הנכון והמתוקן הוא קרבן 'שלמים', כי באמת אין השם יתברך רוצה ש'נשחט' את העולם, אלא אדרבה, שיהיה עולם קיים ונגלה בתוכו כשהוא עדיין 'חי' את החיות הרוחנית שיש בו. ולכן, רוב קרבנות היחיד הם שלמים, וכשהביאו דמי מעשר שני לירושלים קנו מהם שלמים, וכל בהמה שנמצאת אבודה הקריבו אותה שלמים.

אלא שיש גם קרבן עולה והטאת. והיינו שכשאדם מרגיש שהוא 'תפוס' כל כך בתוך הכיסוי וההסתרה של הגשמיות, ואינו יכול בכלל לגלות מתוכו את

החיות הרוחנית – צריך לפעמים לעשות פעולה של 'שחיטה', ולהתנתק מהעולם הגשמי לגמרי, רק לעשות איזה פעולה של 'כליל להשם', וזה קרבן עולה.

כמו כן, כשאדם פגם חם ושלום, ואז נאחזים בו יותר הקליפות וההסתרה, ובמצב כזה אינו יכול לאכול בקדושה – אזי מביא קרבן הטאת או אשם, ואז הכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, כי הכהן הוא כביכול 'האדם המתוקן' שיכול לאכול כראוי, ואז הבעלים שאינו יכול לאכול כראוי מסתכל בו ולומד ממנו איך צריכים לאכול, ואז, אחר הקרבת העולה והטאת – יכולים לחזור ולהקריב שלמים, שהם המצב המתוקן.

שאר דבש ומלח

אמנם יש שני דברים שאי אפשר להקריב על המזבח, והם דבש ושאר. דבש הוא 'דבר מתוק' – ודבר מתוק כל העולם נמשכים אחריו, אך אי אפשר לאכול ממנו הרבה, כי זה משביע ואם ממשיכים לאכול ממנו – מקיאים, כמו שכתוב 'דבש מוצאת אכול דייך, פן תשבענו והקאתו'.

וזאת משום שהוא אור גבוה מאד שאי אפשר לגלות אותו בתוך העולם. ואלו שנמשכים אחריו – מתנתקים מהעולם, לטוב או למוטב. והשאר הוא להיפך, כי הוא תוקף הכיסוי הגשמי שאי אפשר לגלות אותו, ואין כאן מקום לבאר, ויתבאר בעניין חמץ ומצה בעו"ה.

לעומת זאת, המלח מוכרח להיות בכל קרבן. כי המלח יש בו תכונה מיוחדת – שאם אין נותנים אותו, אין טעם במאכל, ואם נותנים אותו יותר מדי, אי אפשר לאכול כלל. וגם יש בו תכונה שיכול 'לשמר' ולקיים דבר לאורך זמן. וכל זה מרמז על מדת היסוד (כמבואר בדברי הרמב"ן), שהוא הכח שמחבר ומאחד בין הכח הרוחני לבין המציאות הגשמית, כמו שכתוב בזה"ק על מדת היסוד 'כי כל בשמים ובארץ' – דאחיד בשמיא וארעא. ולכן צריך לתת אותו בכל קרבן.

ויקרא אל משה

ולכן דווקא בפרשה זו נאמר 'ויקרא' מלשון חיבה וקירוב, כי פרשה זו מגלה שכל 'דיבור' ו'אמירה' אינו רק ציווי מה לעשות, אלא הדרכה כיצד לקרב כל דבר שבעולם להשם יתברך, ואזי המצוה היא מלשון 'צוותא' וכמו שאומרים 'אשר קדשנו במצוותי', מלשון 'הרי את מקודשת לי'.

והאל"ף היא זעירא, כי כדי להתקרב צריך בתחילה להקריב את עצמו, בבחינת עולה, ואז יכול לקרב את כל הדברים שבעולם להשם יתברך.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמרים אלו בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א: 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים ש"י הקבוצ'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 45 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

עניין הקרבנות

מאהל מועד

עניין הקרבנות הם בירור בחי' הרוח חיים דקדושה מבחי' הרוח סערה, וכפי שמבאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, פסח, הלכה ג, אות י) וז"ל: "כי עקר הפרקן הוא לברר רוח האדם מרוח הפהמה, דהינו לברר בחינת רוח חיים דקדושה מבחינת רוח סערה רוח הפהמה, כי ישראל ועובדי פוכבים הם בחינת אדם ובהמה פידוע, כי אתם קרויין אדם ואין העובדי פוכבים קרויין אדם ומותר האדם מן הפהמה אין כי הכל הכל, כי פלם יש להם בחינת הכל, שהוא בחינת הכל פה של המשיכת הרוח חיים על ידי אנהה להשלים התפרון כי גם אוימן דעלמא, שהם בחינת פהמה, יש להם גם בן בחינת אריכת הרוח, שהוא הכל פה פנ"ל, אכל מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הפהמה הידרת היא למטה לארץ, כי רוח האדם, בחינת אריכת הרוח של ישראל, שהוא רוח חיים דקדושה, עולה למעלה ומקבל וממשיך רוח חיים מן הקדושה מתי החיים. ורוח הפהמה הידרת למטה, כי אריכת הרוח של הפהמה, בחינת האמות העובדי פוכבים, היא יורדת למטה לארץ, כי אין להם שום חיות, כי הם בחיים קרויים מתים, כי רוחם היא רוח סערה, שהוא רק גדול בשעתו לפי שעה קלה ולסוף מסער גופה ונשמתה וכו'.

ואולי על פי זה יתבאר מה שהתורה מודגישה שפרשיות לו נאמרו מאהל מועד ואע"פ שכל התורה ניתנה מאהל מועד, כי מבואר בביאור הליקוטים שקודש הקדשים הוא בחי' עדין שהוא שורש הגן שהוא בחי' תורה שעל ידו כל הבירור של הד' יסודות וכי הבירור בפועל הוא ע"י התורה שהוא בחי' הגן, אבל שורש הבירור הוא ע"י התפילה שהיא בחי' עדין, וזה נמצא גם בבית המקדש וכפי שמתבאר במאמר עניין זה על הפסוק ומעיין מבית ה' יצא, ומבואר ששורש עניין זה נמצא בבית המקדש, וע"כ מאהל מועד ניתנה למשה כל התורה, כי שם הוא בחי' העדין שהוא שורש התורה, ומשם יצא לפועל כל דיני ומצוות התורה שעל ידם הוא עיקר הבירור בפועל, ועל פי כל זה יתבאר היטב שאע"פ שכל התורה ניתנה מאהל מועד, כי כל התורה היא בחי' הבירור של הרוח חיים דקדושה מהרוח סערה, כי עיקר הרוח חיים הוא מהתורה וכמבואר בפנים, אבל דייקא בעניין הקרבנות יש בזה הדגשה מיוחדת, כי הקרבנות מעצם מהותם ועניינם הם עניין זה של בירור הטוב מהרע וכנ"ל, וע"כ בעניין זה הדגישה התורה שנמסר עניין זה באהל מועד, שהוא בחי' עדין שמשם הוא שורש הבירור וכנ"ל.

והשיב את הגולה

"כי רוח הפהמה היא בבחינת אריכת הרוח סערה שממשיכין העובדי פוכבים על ידי אנהה, פנראח בחוש שרוח ונשימה של הפהמה גדול מאד, כי הם הומים וגונחים בקולם תמיד, ואין להם דבור, רק קול, וכל קולם הוא כמו מי שגונח ומתאנח בקול גדול ומאריך הרוח והנשימה מאד, פנראח כל זה בחוש, הינו שהם בבחינת אריכת הרוח של העובדי פוכבים, שהוא גדול בשעתו, בחינת רוח סערה, אכל לסוף מסער גופה וכו'.

ובסוף הפרשה מבואר עניין השבת הגולה, וזהו המקום שנזכר בתורה בפירוש עניין התשובה, ומובא בספרים שזהו שורש עניין התשובה של כל התורה ויעו"ב בליקוטי הלכות (גולה, הלכה ה אות ב): "וזה בחינת והשיב את הגולה אשר גזל או את העשק אשר עשק שהוא מרפזו על תשובה על כל העונות שפועלם, פמבאר בהרבה ספרי מוסר שהביאו פסוק זה לענין תשובה. כי הפעל עברה הוא נקרא גזלן בחינת גזל אביו ואמו שהם קדושה גריד הוא ושכינתה, פמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה, ועיין שם בה"ב וה"ג וה"ד, ועל פי המאמר הזה יתבאר העניין היטב כי באמת כל בחי' העונות הם בחי' הגולה של הרוח חיים דקדושה האמיתי, לצד הסמ"א, ועל כן באמת הוא נהפך אצלם לרוח סערה, מחמת שאין להם כלים לקבל את האור הנה וע"כ הוא נהפך אצלם לבחי' החיפך, ועל כן עיקר התשובה הוא להחזיר את הרוח חיים לשרשו בקדושה, בבחי' והשיב את הגולה הנ"ל.

"ועקר הפרקן היא בשביל זה לברר רוח האדם מרוח הפהמה בבחינת מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הפהמה הידרת וכו', כי על ידי התקטא נמשיך, הם ושלום, אחר רוח הפהמה בחינת רוח סערה, דהינו שנתערב רוח חיים דילה, שהוא בחינת רוח האדם ברוח הפהמה, ועל בן הרשעים בתייהם קרויים מתים מחמת שנתמלק מהם הרוח חיים וכו', ועל בן תפוז החוטא על ידי הפרקן, שעל ידי זה נתברר רוח האדם מרוח הפהמה ואז יש לו פה להמשיך הרוח חיים על ידי האנהה שמתאנח ומתהרט על התקטא בשעת הכאת הפרקן".

עבודת היום ||| פנינים על סדר היום על פי תורה זו

לימוד התורה ובירור ההלכה

ואח"כ עוסקים בתורה כל אחד כפי כוהו, ששם הוא עיקר הבירור ועיקר הרוח חיים דקדושה, כמבואר בפנים (אות ב): "כי עקר רוח החיים הוא בהתורה, כמו שכתוב (שם א): 'רוח אלקים מרחפת על פני המים' הוא התורה, ואחר כך (באות ו): 'ולבוא לזה להפריש ולהבדיל ולכפול הרע מהטוב הוא על ידי תורה ותפלה, ולמוד התורה יהיה לזון לעמקה של הלכה, הינו ללמד פוסקים. כי יש בהתורה אהיות הטוב והרע, שנתאחזין מבחינת אסור והתר, טמא וטהור, פשר ופסול, שיש בהתורה; וכל זמן שאינו מברר התלכה הוא מערב טוב ורע; ועל בן אינו יכול להפריש ולכפול הרע מהטוב, והוא בבחינת (משלי י"א): 'ודרש רעה תבואנו'; עד אשר הוא מעיז ומקבר הפסק הלכה ומקבר האסור והמתיר וכו', דהינו על ידי למוד פוסקים, אזי מפריש הטוב מהרע".

גם במדותיו אינו יכול להפריש ולכפול הרע מהטוב, והוא בבחינת ודורש רעה תבואנו, כי הוא נותן הם ושלום על ידי לימודו שאינו מבורר כח להרע, שהוא בחינת רוח הטומאה לינח מהטוב שהוא בחינת הרוח חיים כי עיקר הרוח חיים הוא בהתורה כנ"ל שזה בחינת החיות של הטוב שבד' יסודות והרע אין לו מעצמו שום חיות ושום הויה כלל, רק שנתהווה בשביל כח הבחירה, ועל כן באמת מבואר לעיל שהרוח סערה הוא רק לשעתו ולסוף כלה ונאבד, כי אין לו קיום כלל מאחר שאין לו שום חלק בהרוח חיים דקדושה כלל, רק אדרבה הוא כנגדו ממש וכל יניקתו הוא רק מהנצוצות הקדושות של הרוח חיים הנופלין בסטרא אחרא, על ידי שפוגמין בהתורה כנ"ל ושורש יניקתו הוא ממה שיש בהתורה עצמה כביכול אהיות הטוב והרע, היינו כי התורה מוכרחת לדבר גם מהרע בכדי להבדיל ולהפריש בינו לבין הטוב שזה בחינת כל האזהרות שבתורה וכו', וכל זמן שלא נתברר ההלכה עדיין שאז יכולין למעות ולומר על פי התורה על הרע טוב ועל הטוב רע הם ושלום, מזה עיקר שורש יניקת הרע שהוא בחינת הרוח סערה כנ"ל".

וביאר הדברים מבואר כפרפראות: "וכל זמן שאין מבררין ההלכה שאז גם לימוד התורה שלו כביכול מעורב עדיין טוב ורע, מאחר שיכול לומר עדיין על האסור מותר ועל טמא טהור וכו', היינו שנדמה לו אז שעל פי התורה הוא כן מחמת שלא בירר ההלכה עדיין, כי באמת פסק ההלכה הוא להיפוך ועל כן אז

ועל פי זה מבואר עוצם החיוב להשתדל לברר ההלכה לאמיתה כפי יכולתו, ולא להתעצל בזה ח"ו, כי אם ח"ו מועה בהלכה מחמת עצלותו, נותן בזה יניקה להרע ח"ו, אבל לעומת זאת כל הלכה והלכה שזוכה ללמוד ולברר, זוכה

לבירור הטוב והרע בנפשו, וזוכה לרוח חיים דקדושה ונאל יאמר האדם אם כן מה לי ולצרה הזאת, הרי אם אטעה בהלכה אגרום יניקה לרע ח"ו, א"כ מוטב שלא להיכנס לבירור ההלכה, אבל פשוט שזה אינו דכל שלא בירר כלל ההלכה כפי יכולתו, בוודאי יש בזה יניקה לרע כי אין אצלו התחלה של בירור, משא"כ אם עוסק בבירור כפי יכולתו, אף אם טעה באיזה פרטים, מ"מ בוודאי זכה להרבה נקודות אמיתיות של בירור, ועיקר מה שצריך להיזהר הוא לא לשנות ההלכה מהמת נגיעות או מהמת עצלות, וכן מי שאינו בר הכי לעיין ולברר הלכה כראוי, ישאל בזה כל דבר למורה הוראה, וזהו אצלו בחי' בירור ההלכה, וכמו"כ ישתדל לעסוק בדברי הפוסקים כפי יכולתו לידע מה הם הדברים שאין בהם ספק, אבל מי שיכול לעסוק בבירור ההלכה לעומקה, מחוייב לעסוק בזה כפי יכולתו, שזהו הבירור המוטל עליו, וכשעושה האדם מה שכוחו ככונה לש"ש, בוודאי הוא מברר בזה הרבה אף אם יש לו טעויות, ויעוי' בליקו"מ תניינא סי' קה ודו"ק.

אהבת ישראל

וצריך להתחזק מאוד באהבת ישראל ולא להפריד עצמו ח"ו משום בר ישראל, כי נשמות ישראל הם העשבים הגדלים בגן, וממילא מובן שהם עצמם בחי' הגן שהוא הכלים לקבל את הרוח חיים (וכן מובן מדברי הביאור הליקוטים, ויעוי' בשיחות הר"ן סימן צא: "סגולה להתמדה שיוזכה להיות מתמיד בלמודו, הוא להזהר לבלי לדבר על שום איש ישראלי. כמו כשהלכה היא יפה אזי האהבה בשלמות. אבל כשיש להכלה איזה חסרון ומום, אזי בודאי אין האהבה בשלמות. כמו כן התורה נקראת כלה כמו שכתוב (דברים לג ד) "תורה צוה לנו משה מורשה" ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות נז. פסחים מו:): "אל תקרי מורשה אלא מאורסה", וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה, כי ששים רבוא אותיות התורה כנגד ששים רבוא נשמות ישראל. וכשיש חסרון באחד מישראל נמצא שיש חסרון בתורה ששם שרש נשמות ישראל כנ"ל. ועל כן בודאי אי אפשר לאהב את התורה בשלמות. אבל כשיזהר מלדבר על שום ישראל ולבלי למצא שום חסרון בשום ישראלי נמצא שאין בהתורה שום חסרון ומום אזי בודאי יאהב את התורה מאד. ואזי יתמיד בלמוד התורה מגדל האהבה כנוצר לעיל, וזהו "תורת ה' תמימה" (תהלים יט ח) הינו כשתורת ה' היא תמימה בלי שום חסרון ומום דהינו כשנזהרין לבלי לדבר ולבלי למצא שום חסרון בשום ישראלי שהוא אות מהתורה, נמצא שאז תורת ה' תמימה בלי שום חסרון ומום, אזי הוא משיבת נפש. כי אז דיקא זוכין לאהבת התורה ומרגישינן מעם מתיקות התורה שמשיבה את הנפש מאחר שאין בה שום חסרון כנ"ל. ואז זוכין להתמדה כנוצר לעיל" עכ"ל, והיינו כנ"ל כי נשמות ישראל הם עצמם בחי' התורה, וע"כ כדי לזכות לקבל הרוח חיים מהתורה צריך להיזהר שלא להפריד עצמו ח"ו מנשמות ישראל שהם עצמם בחי' התורה שהוא בחי' הכלי לקבל הרוח חיים וכמו"כ כיון שמבואר כמאמר שעיקר הדרך לקבל הרוח חיים מהצדיק הוא מחמת הכח שיש לנלוים אליו, מובן ממילא שצריך להיות שלום בין הנלוים שעו"ז כולם נלוים ובטלים אל הצדיק, אבל כשיש מחלוקת ביניהם אזי זה עצמו מפריד אותם מהצדיק ודו"ק.

אמונה

ועיקר בירור הטוב מהרע נעשה ע"י האמונה (יעוי' ליקו"מ סי' סב וסי' צד ועוד), הן בכללות ע"י שמסתכל על כל העולם בהסתכלות של אמונה, לידע שה' עשה כל זאת, שבזה הוא מברר את העולם מבחי' הרוח סערה שמסתיר ומכסה את כבוד ה', ומגלה בזה את כבוד ה' שהוא בחי' רוח פיו שמחיה את

כל העולם, והן כפרטות בכל המאורעות שעובר על האדם בכללות וכפרטות, עיקר הבירור בין הרוח חיים דקדושה לרוח סערה הוא ע"י האמונה, כי כשאין לו אמונה, אזי אין חייו חיים, והוא רוצה שהכל יסתדר לו ברגע זה, וברגע שאין הדבר מסודר כרצונו אין חייו חיים (שזה עצמו בחי' הרוח סערה שגדול "בשעתו" היינו מחמת שהוא דוחק את השעה ורוצה הכל עכשיו, הוא באמת מקבל הכל עכשיו, ומחמת שאין לו כלים לזה, זה מסער גופיה ונשמתייה, וכמבואר בפנים), אבל כשאדם מקבל את הדברים שעוברים עליו (בכללות ובפרטות) מתוך אמונה שהכל מהשי"ת ולטובה, בזה הוא יכול לקבל את הרוח חיים דקדושה.

קדושת הברית

ובפרט בעת שמתעורר לאדם נסיון בקדושת הברית, צריך להתחזק ולידע שעיקר הרוח חיים דקדושה תלוי בזה, כי זהו כללות התורה ונעניין זה עצמו הוא בחי' רוח כידוע, ובכל נקודה של התגברות בשמירת הברית הוא זוכה להיות נלווה אל הצדיק (כי עיקר בחי' צדיק הוא "מאן דנמיר ברית", וע"כ אף כשאינו זוכה לזה בשלימות, אבל כל נקודה ונקודה שזוכה בזה, הוא נעשה בזה יותר בבחי' נלווה אל הצדיק, ועו"ז יכול לקבל הרוח חיים דקדושה מהצדיק אף כשמצד עצמו אינו ראוי לזה כל כך.

התבודדות

והעיקר הוא בעת ההתבודדות לצעוק הרבה להשי"ת לזכות להמשיך הרוח חיים מהצדיק, ולזכות להיות נלווה אל הצדיק, לעסוק ככל יכולתו בבירור ההלכות, ולהמשיך את שורש התורה ע"י ריבוי התפילה להשי"ת, ולברר הטוב מן הרע בכל דבר ודבר.

שמחה

אבל שאר כל היום צריך להיות בשמחה "כי הרוח חיים הוא בְּחֵינֵת שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂמֵחָה בְּמִקּוֹם אַחֵר שְׂעָקָר הֵחִיזָהּ הוּא שְׂמֵחָה, בְּחֵינֵת פְּאוּר פְּנֵי מְלֶכֶת הַיָּם, בְּחֵינֵת שֶׁבַע שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנֵיהֶּ, כִּי הָרוּחַ חַיִּים הוּא בְּחֵינֵת רוּחַ צְפוּנֵית הַמְּנַשֶּׁבֶת בְּגִזְרוֹ שֶׁל דָּוִד שְׁעַל יְדֵי זֶה הוּא מְנַגֵּן מְאֲלֵי. וְנִגּוֹן וְזִמְרָה הוּא עֶקֶר הַשְּׂמֵחָה בְּנֶרְאָה בְּחוּשׁ" (ליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו, הלכה ג אות יח), ויעוי' בלשון הביאור הליקוטים (הארוך אות ס"ו): "לעובדא ולמעשה מכל הנ"ל, שגם באנחה ולב נשבר שבתפלה, מוכרח האדם להזהר, שלא יבוא ויגיע לאנחה ויגון לגמרי, [שאו נחשבים הם ושלים בתכלית ההיפוך, כמובא בדבריו הקדושים במקום אחר]. כי כמו שנתבטלים על ידם הצער והחיסרון. כן גם להיפוך, נאחזים ונשתלשלים מהם. עד שאין ביכולת לעסוק בעבודה הזאת כל היום [זולת במדרגת אדמו"ר ז"ל]. וכל אשר זולתו, גם אם יעבור עליהם מה שיעבור הם ושלים, אין להם לעסוק יותר מדאי בבכיה ואנחה ונכעין מה שאמרו הו"ל על אודות האבילות וכו', שעל מת אחר הוא בוכה, זולת בשעה אחת ביום לבד, וכל היום לא יהיה כל עסק התפלה, זולת בשמחה, ובתהלה, ובשיר".

כי באמת צריך להגדיל השמחה מאוד על כל נקודה דנקודה של בירור שזוכה לברר הטוב מהרע ע"י תורה ותפילה ושאר כל העבודות, ובפרט על מה שזוכה להיות נלווה אל הצדיק, שעו"ז יש לו כח להכניע כל הרע ולברר הטוב מהרע, ובפרט מי שזוכה להיות נלווה אל הצדיק ע"י שהיה אצלו בראש השנה, בוודאי עליו לשמוח בזה מאוד מאוד כל השנה, כי אז נעשה שורש עניין זה של הכנעת הרשעים ובירור הטוב מהרע ועו"ז יש לנו כח כל השנה לזכות לקבל הרוח חיים דקדושה כראוי."

ליקוטי מוהר"ן - זה מלצר אלי!! זה לא סלוגן - זה דרך חיים!!

שייך לפה

בספר סיפורי מעשיות שסיפר רבי נחמן מברסלב, יש סיפור על בן מלך וכן שפחה שנתחלפו; יום אחד המלכה ילדה בן ובאותו זמן ממש, גם השפחה שלה ילדה בן, והמיילדת לקחה את הוולדות והחליפה ביניהם.

כמוכן, דברים כאלה לא קורים במקרה. "זה לעומת זה עשה אלוקים", הקב"ה תמיד מאזן בין הקדושה לסמטרא אהרא. כאשר יש משקל של קדושה, יש כנגדו משקל של סומא, כדי שתהיה בחירה בעולם, כדי שיהיה בלבול, והבלבול הזה יכריח את הלב שלנו להיכנס לפעולה ולבדוק מה קורה כאן.

זה שאני מרגישה לא ברורה, זה שאני מרגישה שלא מספיק מאיר לי מה הנכון והרבה פעמים אני מתבלבלת איך צריך ללכת, עצם זה שיש בלבול – זה לא מעות. זה לא כי פספסתי משהו. לא. המהות של העולם היא שתמיד יש משקלים מאזנים בשביל שתהיה בחירה. הדברים לא ברורים בהתחלה, ואז אדם יכול למעות, לפנות שמאלה במקום ימינה, לאבד את הכיוון. וזה מכריח אותו להיכנס לפעולה יותר מודעת.

אנחנו נקלעים לתוך מקומות שלא שייכים לנו, כי שייך לנו לקלוט שזה לא שייך לנו ולצאת משם. לא היינו אמורים לעבור בחיים האלה מסלול חלק לגמרי. מסלול חלק לגמרי בלי מהמורות – יש בשמיים. אפשר להישאר שם ולא לרדת... שם לא מתבלבלים, שם לא טועים, שם אין ערפילים. הכל כל כך ברור. בשמיים הנשמה בעונג תמיד. היא אף פעם לא עושה מעויות שמסתירות לה את האור ומפילות אותה למועקה ולהושך ולכאב. המילים האלה לא שייכות לשם, הן שייכות רק לפה.

כל אחת מאתנו נשלחה לכאן והמסלול שלה עובר דרך כל מיני בולענים ופניות צדדיות מתרחקות ונאבדות. כולנו עושות בחירות לא נכונות בדרך.

תנשום ותשמה

כשאדם מוציא את עצמו במקום לא טוב, הוא נוטה להאשים את עצמו מאוד ולהיבהל מאוד.

אבל התשובה היותר עמוקה, הדיבור היותר עמוק של צדיקים בהקשר הזה הוא – תנשום ותשמה. בכל מקרה צריך לשמוח. רבי נחמן מספר על מלך שהכתיר את בנו למלך, ובמסיבת ההכתרה הוא הודיע את בנו ואמר לו: גם כשתרד מהמלוכה תהיה בשמחה גדולה, כי הירידה היא חלק מהתוכנית של המלוכה. אף פעם אל תאבד את השמחה. אפילו אם אתה מוציא את עצמך כמעט הכי גדולה – בכל זאת תהיה בשמחה. למה תשמה? תשמה בגלל שהגעת לכאן כדי לעשות בירור ולחזור. זה היה צריך לקרות, כדי שעכשיו יתעורר לך הלב.

אם היינו באמת מפנימים את הכללים של הצדיקים, החיים שלנו היו יותר רגועים והרבה פחות מבוהלים.

לב הכאב

האמת היא שאנחנו יכולים לעמוד בקשיים, אנחנו יכולים לנשום ויש לנו אורך רוח פנימי והבנה שמכל משבר אפשר לצאת ולהמשיך הלאה.

מה שמחליש אותנו, מה שגורם לנו לברירה פנימית, לנסיגה, למפלט מומטעה אל העולם, זה רק הפחד. הפחד כשנראה לי שאני לא בסדר, שזה בגללי, שיענישו אותי, שלא יאהבו אותי, שלא רוצים אותי יותר, שהשם ודאי כועס עלי, שהוא לא מסתכל עלי, שהוא מאוכזב ממני...

כל הקולות האלה נערמו עלינו בילדות. בילדות הרגשנו כל כך על תנאי, שזה מלווה אותנו לכל החיים. כאילו אצל הקב"ה אני גם על תנאי, כמו שהרגשתי מול הורים, מול מורים, מול מבוגרים אחרים בילדות. אני מרגישה על תנאי, אז השם נהיה לי על תנאי הכי גדול בעולם. שש מאות ושלוש עשרה

תנאים יש לי אצלו, ואם אני לא עומדת בהם, אני מרגישה שאני לא קיימת אצלו.

הצדיקים יודעים לאבחן שהדבר הזה הוא ממש לב הכאב של החיים. לב הסכנה. כי כתוצאה מהתחושות המוטעות האלה באות כל הנפילות. אם רק לא היינו פוחדים, אם רק היינו מקבלים כל מקום שאנחנו נמצאים בו בהבנה שזה הולך ככה; יש מלכה ויש שפחה, למלכה נולד בן ובאותו יום גם לשפחה נולד בן, ויש מיילדת שהולכת ומחליפה את הוולדות. מערכת.

למה?

כדי לראות מה יוצא מזה. בוא נעשה קטע. בוא נראה מה יהיה.

זה נזק ממורף זה כאב נוראי. אבל כן. יש כוחות שבאים להרע בעולם, ואז יש דרך ארוכה של בן המלך שגדל במדור המשרתים שבארמון, נרדף ונידה, והוא צריך לאסוף את עצמו מאיפה שהוא נידח אליו, ולהתחיל לעשות את הדרך הזו.

איבוד נפשי

הסיפור הזה כל כך סמלי וכל כך אישי. כולנו בני מלך. כולנו גדלים במדור המשרתים, כולנו צריכים למצוא את הדרך הביתה לאבא... ובתקופה הזאת, מגלים לנו הצדיקים, אנחנו מאבדות בעיקר אבדות שבנפש. את מערכת היחסים שלנו עם הקב"ה עלינו לאסוף מהנפש.

גם כאלה שמתרחקים מהיהדות ל"ע, החולי שלהם הוא נפשי ולא רוחני. כלומר הוא רוחני שנגרם מהנפש. כל פעם שהם עושים איזו עבירה, זה חשבון עם אבא, חשבון עם אימא, חשבון עם הרב. הכול בכאבים ובהוויות, הכל בקומה הנפשית.

דלות בכוחות חיים

אנחנו רוצים להביא את מה שאיבדנו. אנחנו לקראת הסוף, בתיקון של כל הדורות. את מה שלא נאסוף כעת, לא יהיו לנו יותר הודמנויות. עכשיו עובדים מהקרקעית. זוחלים על הגחון. והזחילה הזאת על הגחון מאפשרת לנו מצד אחד להתגנב מתחת לרדאר ולהכריח את הגבול אל הגאולה. ומצד שני, אנחנו באמת נמצאים הכי הכי נמוך ואוספים ניצוצות.

המילה ניצוצות יכולה להישמע קצת גבוהה ומרוחקת, אבל המשמעות הפשוטה שלה היא שכעת אנחנו נמצאים בכאבים ממש חשוכים. ממש כהים. מרגישים דלות איזומה בכוחות החיים. אין לנו כוח לחיים האלו. אין לנו שמחה כבר. אין לנו תחושת זהות. אין לנו תחושת משמעות. אנחנו באמת במקומות נמוכים מאוד. צוללים לעומקים שכבר אין בהם חמצן.

זה המצב שלנו, אנחנו בקושי נושמים. אבל אנחנו מתקנים. בזמן הזה שאנחנו נמצאים פה על הקרקעית, אנחנו מחזירים בחזרה את מה שאיבדנו.

להפעיל את זה

הצדיקים אומרים שוב ושוב: אל תתבלבל. אל תוציא את עצמך מהמשחק. אל תיבהל מכל מסכה של קרניים ושיניים, ובעיקר אל תתבלבל אם מלבישים לך את המסכה עם הקרניים והשיניים. זה שקר. זו אחיות עיניים. הקב"ה אוהב את מי שאתה. פשוט תהיה אתו. תהיה עם המצב. תבקש עזרה. עם דמעות. בלי דמעות. כמוצב בלטה. כמוצב שלולית. באיזה מצב שאתה. אל תיבהל.

הצדיקים מוגלים לנו את הסודות הכי עמוקים והכי פשוטים של החיים, אבל לא מספיק לשמוע דיבור ולחזור הביתה. צריך להפעיל את זה. קיבלת משהו. קיבלת מכשיר. קיבלת עוצמה. תפעיל את זה על החיים שלך.

איך?

בשיחה פשוטה עם ה' יתברך או לצום יום שלם? התשובה היתה אחידה – יותר קל לצום יום שלם! העליתי את הרף ושאלתי 'ואם זה צום י"ז בתמוז שהם מאד ואתם צריכים לעבוד בחוץ בעבודה קשה תחת צום, האם עדיין זה עדיף מהתבודדות בישיבה על כיסא נוח ביער עם איזה ניגון? הם התייעצו ביניהם והחליטו שעדיין זה עדיף... מה קורה פה? פשוט אנשים לא התרגלו להיות עם עצמם, וביותר מזה כותב ר' נחמן שכשאדם מתחיל להסתכל על עצמו אז בדרך כלל הלא-טוב 'קופץ בראש' ואין לאף אחד השק להתחיל עם התחושות האלו. ועל זה בא ר' נחמן ומסדר לנו את הראש איך להסתכל נכון על עצמנו ואיך להתמודד עם מי שמנסה דווקא לתת לנו תמונה מעוותת על האני שלנו (ואכמ"ל).

וכך רואים היום אנשים שאין להם את זה והייהם בנויים על תמיכת הוזהות הציבורית שלהם ופתאום הקב"ה 'מאיים' בהסגר... הם נכנסים לפאניקה! הרי זו לא שעה אחת זה שבועיים! כפרת עוונות... אז צריך לזכור שכל עוד משיח לא הגיע עדין ניתן לתקן את המצב ולהתחיל לעשות 'בידוד' באופן בחירי לפני שיעשו את זה בשבילנו.

כספר רב המכר 'אדם מחפש משמעות' שנכתב ע"י אחד שעבר את השואה וראה את ההתנהגות של האנשים שם, הוא גם כן הגיע למסקנה דומה שכל מי שהייתה לו אמונה ותפיסת עולם יציבה, הצליח לשרוד יותר ממי שלא היה לו את זה (היום אם הייתי כותב ספר לא הייתי קורא לו 'אדם מחפש משמעות' אלא 'משמעות מחפשת אדם'...).

אני מכיר ושומע 'עצות מרהוק' על כל מיני דרכים איך להפר את הפחדים וההרדות 'תן לילד לדבר על מה שכואב לו, תוציאו את הכאב החוצה' וכו' ואני לא מבין, נולדנו היום? אין לנו על מי להשען חוץ? נכון שצריך להוציא את הרגשות אבל לפני מי? (אני לא רוצה להבהיל, אבל רק תחשבו על הילדים אם הם יהיו במצב שלא נעמוד לצדם לשמוע את מה שיש להם בלב, מה הם יעשו אז?) אני לא אומר שלא צריך את זה אבל צריך גם ללמד את הילדים להתרגל שבורא עולם זה משהו חי שאפשר לפרוק מולו את הרגשות. תאמינו לי, הוא פסיכולוג מושלם! הוא יודע להקשיב בשקט, לא צוחק עליך ואפילו לא מחייך כשאתה מספר לו על מעויות מאד מביכות... הוא יודע להכיל את הכל ואכפת לו מכל כאב שיש לך ואפילו אם הוא לא כל כך מוצדק.

הקשר עם הקב"ה הוא הדבר היחיד שיכול ללוות בן אדם לכל מצב שיהיה בעולם עד זיבולא בתרייתא. אנשים מכינים היום מצבורים של מוון, בטריות תרופות וכו' ומה עם המצבורים של האמונה והקשר עם הקב"ה? את זה לא קונים בסופר ולא בשום מקום אחר

ואם לא עכשיו – אימת?

לבית ולמשפחה III המשך מעמוד 6

נו, ומה עושה אדם שהנפש שלו דורשת את ההרגשה של היהודיות העצמית שלו והיא לא מקבלת אותה – לוקח לעצמו זהות קיבוצית. מה זה זהות קיבוצית? כל קבוצה מכל הגדרה שהיא נותנת הרגשה של נפה והשיבות לכל מי שנכלל בה. זה יכול להיות מפלגה בבחירות, חברה חרדית מסוג מסוים ואפילו השתייכות לאדם צדיק מורם מעם. שיוך כזה פועל על האדם בצורה שלילית כשאין לו משהו משל עצמו.

ר' נחמן מברסלב כותב שלכל יהודי צריך שיהיו שלש נקודות – נקודת הרב (ה'צדיק') נקודת החבר (שיחת חברים) ונקודת עצמו (התבודדות). זאת אומרת שלמרות שיש לאדם צדיק יסוד עולם שהוא מקורב אליו וכו' בהתבודדות הוא יכול לעשות בהתחלה 'הריני מקשר את עצמי' אבל משם ואילך הוא לא יכול לשלוח את 'רבינו' שידבר במקומו עם הרבש"ע... הקב"ה מחפש אותי ואותך כל אחד במקומו.

כתוב במדרש שתהליך גאולת מצרים התחיל מנקודה אחת שבה בשמים החליטו לשנות את המציאות. ומה קרה באותו רגע פה למטה שגרם את כל השינוי שבא לאחר מכן? אומר המדרש שכל אחד מישראל שיכר את לבו בהרהור תשובה לפני הקב"ה ולא היו יודעים כל אחד זה מזה, ורק הקב"ה שיוודע מחשבות לבב ראה איך שכווולם ברגע אחד הרהרו בתשובה, ובאותו רגע ממש גזר הקב"ה להושיע את עם ישראל. זאת אומרת שהיתה פה 'עצרת המונים' אבל בצורה כזו שכל אחד מהם הרגיש שהוא לבדו הושב על הקב"ה ומתגעגע אליו... ואיפה הצטרפו כל אותם ששים ריבוא? לא בשערי ירושלים אלא אצל הקב"ה! ואם חו"ל מגלים לנו שזו הנקודה שהביאה את לידת עם ישראל וגאולתו, רואים מכאן את הציון הבסיסי של עם ישראל ואת מה שמבקש הקב"ה מאתנו – תצטרפו את עצמכם לכלל, תתפללו במניין, תעשו עצרות גדולות וכו' אבל אל תשכחו את עצמכם... מניין זה לא עשיריה של מתפללים, מנין זה עשרה אנשים שכל אחד מגיע ממקום פרטי שהוא מודע אליו, ומצרף את הפרטיות שלו לכלל.

ובאמת הבן שלי דר בטבריה ושם נוצר מצב שכמעט כולם נכנסו לבידוד, כיון שכך הם התחילו לעשות מניין 'מרפסות' שבו העמידו בימה באמצע הרחוב עם עשרה אנשים למטה, ודרך רמקול רב עוצמה שמעו כולם את השליח צבור. יש פה ציון למה שנכתב – כל אחד נשאר בבית שלו במקום הפרטי שלו ומשם הוא הצטרף למניין... בדיוק כמו שצריך!

אדם שהי כן יש לו כמים של שפיות נפש גם כמצבים שבהם הכלליות הולכת ומתפוררת. אנשים היום מפחדים להיות לבד עם עצמם! בשיחה שמסרתי באיזה בית שאלתי אותם 'מה יותר קשה להתבודד שעה אחת

אין מה להתווכח. אין מה להרגיש אשמה. אין מה להרגיש בושה. רק לראות דברים כהווייתם. כן, יש חום.

יש לנו חום, ואנחנו צריכים ריפוי. במיליון מקומות.

בסופו של דבר, העומק של היהדות שלנו בתקופה הזאת, עם הנפש הזאת, תלויה בזה שיש לך פעם ביום זמן שאת יושבת במקום מוגן וסגור ושואלת – מה שלומך? איך את מרגישה? מה עובר עליך? מה קורה איתך? איפה את בעולם?

אם פעם ביום יש לנפש שלך התעניינות בשלומה וחיבוק של נחמה, ביטוי של כל תחושה והודאה פשוטה על האמת בכל מצב שהוא, המערכת שנבנית היא מערכת שמסוגלת להכיל כל דבר, ואז מתהפך לנו הניגון מכאב לנחמה, וכעומק השעבוד, כן – בעז"ה – עומק הגאולה.

בוא כל יום לקב"ה ותדבר איתו. תביא את מה שעובר עליך. ותוך כדי הקולות של הייאוש והכאב והמוצקה, תביא גם את הקול של הצדיק.

כשאתה בא ליישב את דעתך תעשה את זה לאור מה שלמדת. בעצם, מה עובר עליי עכשיו?

תספר מה אתה מרגיש; אני פוחד. אני מרגיש כישלון, אני מרגיש נורא... אבל אחר כך, לאט לאט, אחרי שהקאנו את הכאב, יש גם מקום שנזכר – אבל אני אמור להיות בדיוק פה. לא הגעתי לכאן בטעות. וגם אם הייתה טעות, עכשיו היא כבר נכללת בתוכנית של הבריאה. עכשיו אני כאן ומפה אתקדם.

זה שבן מלך וכן שפחה מתחלפים – זה הסיפור של החיים! זה שאני מוצאת את עצמי עכשיו במקום מאוד כואב – זה הסיפור של החיים שלי!

זה כמו למדוד חום ולהגיד "כן, יש חום".

עולה מכפרת על 'הרהור הלב', וביאור הפסוק 'בְּיַד הַזֹּקֵה וְגו' אֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם"

"אם עלה קרבנו מן הקרבן וזכר תמים וקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצונו לפני ה' (ויקרא א, ג). ובמדרש (ויקרא רבה ז, ג), איתא: גופא, תני ר' שמעון בן יוחי, אין העולה באה, אלא על הרהור הלב. ר' לוי אמר, מקרא מלא הוא, (יהזקאל כ, לב) 'והעלה על רוחכם', ע"כ. פי', הפסוק ביהזקאל מדבר על הרהור עבודה זרה, כדכתיב 'והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם אמורים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עין ואבן', וזוה שנקט הכתוב ואמר 'והעלה', בא ללמד שקרבן 'עלה' – הוא זה שמכפר ומבטל את הרהור הלב.

וצריך להבין את המשך הכתוב בפסוק הבא שם ביהזקאל (שם, לג): 'הי אני נאם א-דני ה' אם לא ביד הזקק ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוד עליכם', ופירש במצודת דוד וז"ל: 'אם לא', הוא ענין שבעה, שנשבע לומר שבעל כרחם ימלוד עליהם. 'ביד הזקק', רצה לומר שיכופ אותם בחמה שפוכה לעבוד את ה', עכ"ל. וקשה, שאם הפסוק הקודם מיייר שמביאים קרבן עולה כדי לכפר על 'הרהור הלב', מדוע צריך עדיין 'יד הזקק ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה' בשביל לבטל את הרהור עבודה זרה ולקבל את מלכותו ית', הרי כבר מעצמנו אנו רוצים בדבר – עד שאנחנו מביאים קרבן עולה על 'הרהור עבודה זרה' שהרהרנו.

ועוד קשה הרי קרבן עולה תכליתו הוא ל'דורון', כמו שאמרו בגמ' בזבחים (דף ו: ג) 'אמר רבא עולה דורון היא', פי', עולה הרי באה לכפר על 'עשה', וכיון שבודאי מייירי שעשה תשובה, כי בלא זה (משלי כא, כז) 'זבח רשעים תועבה', ובתשובה לבד כבר התכפר לו 'העשה' שביטל, וכמו שאמרו בברייתא (יומא פו:): 'עבר על מצות עשה ושב, לא זו משם עד שמוחלים לו, ועל כרחך שקרבן העולה בא לשמש רק כ'דורון'. וכמו שפירש"י שם וז"ל: עולה דורון היא, אינה באה לכפר על עשה כפרה ממש, אלא אחר שכיפרה התשובה על העשה, היא באה להקבלת פנים, כאדם שסרח במלך וריצהו ע"י פרקליטין (מליצי יושר), וכשבא להקביל פני המלך – מביא דורון בידו, עכ"ל. נמצא, שודאי כפרת העולה האמורה בפסוק הראשון – היא עם התשובה, וא"כ מדוע ממשיך הפסוק השני לומר 'אם לא ביד הזקק ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוד עליכם', הרי כבר שבנו בתשובה וקיבלנו מלכותו באהבה.

ונראה ליישב, ובחקדים את דברי רבינו זיע"א בלקוטי מוה"ר"ן (תניינא, תורה יב, ב), וז"ל: ועל פן שפאדם נפל חס ושלום, לבחינת מקומות אלו, דהיינו לבחינת מקומות המטנפים, ונפול לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ואני מתחיל להתפלל על עצמו, ורואה שרחוק מאד מכבודו ותבונה, ושואל ומבקש איזה מקום כבודו, מאחר שרואה בעצמו שרחוק מכבודו ותבונה, מאחר שנפול למקומות פאלו רחמנא לצלן, וזה זה עקר תקונו ועליתו, בבחינת 'ירידה תכלית העליה', המוכא בספרים (ע' בעש"ט ע"ה בראשית הערה ס') וכו'. וזה בחינת קרבן עולה, שפוכה על הרהור הלב. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה

(כנ"ל), כמו שכתוב 'והעולה על רוחכם' – 'שעולה מכפר הרהור'. פי יש בחינת (תהלים לה, יא) 'לבי סחרחר', פי יש קלפה, שהיא מעקמת ומסבכת הלב בעקומים וסבובים ובלבולים הרבה, והיא בחינת 'קלפת נגה'. ועלפן נקרא 'סחרחר', תרגום של 'סביב' 'סחור סחור', בחינת (יהזקאל א, ד) 'ונגה לו סביב', פי היא בחינת תרגום, פמוכא (עין בלקוטי א' סימן יט), ועלפן פתיב בלשון תרגום. וכשאדם נפל לשם, שזה בחינת מקומות המטנפים, ואני מבקש וצוהק איזה מקום כבודו, וזה בעצמו תקונו, פי חזר ושב אל הכבוד העליון, שהוא בחינת 'איה' כנ"ל. וזהו בחינת 'עולה', בחינת (בראשית כב, ז) 'ואיה השעה לעולה', שבחינת 'איה' – היא בחינת 'שה' לעולה, לתקן ולכפר הרהור הלב, שפא מקומות המטנפים, פי על ידי בחינת איה נתתקן ועולה משם וכו'. ולפני כל תורה יש בחינת ספקות הנ"ל, כגון בהדושי תורה, קודם שמתדשין יש פחה ספקות ובלבולים, קודם שמבכר ומלפן הדבר פראוי. ואלו הספקות הם בחינת 'עין הדעת טוב ורע', שהוא בחינת 'נגה'. וכשמגיע אל התורה בעצמה, זה בחינת 'עין החיים', עכ"ל.

ומבואר בדבריו הקדושים, שמלבד הרהורים הרעים שהאדם מביא על עצמו, יש בחינה של הרהורים המגיעים מקליפת נוגה, וכביכול מוכרחים לעבור דרכם, כי הקליפה קודמת לפרי, דהיינו כדי להגיע לעין החיים שזו התורה בעצמה, צריך לעבור קודם לכן דרך בחינת 'עין הדעת' שהם הספקות והבלבולים שיש בלימוד בעצמו, שבא לקשויות וספקות כיצד הוא האמת. ובאמת, 'ירידה זו היא תכלית העליה', כי דוקא מתוך ירידה זו שבאים לו הרהורים ובלבולים, והוא צועק איזה מקום כבודו זה עצמו בחינת קרבן עולה, וכמו שכתוב 'ואיה השעה לעולה' – שבחינת 'איה' היא בחינת 'שה' לעולה. ומבואר מכל דבריו הקדושים, שלא מדובר ב'הרהורים רעים' של עבודה זרה ועריות שהאדם מביא על עצמו מהמת תאוותיו, אלא מדובר על 'הרהורים רעים' שבאים לאדם מקליפת נוגה, בעל כרחו, מבחינת הקליפה קודמת לפרי, וזה לטובתו בשביל 'ירידה צורך עליה', שעל ידי זה הוא צועק 'איזה מקום כבודו', ואז נעשה בחינת 'ואיה' – השעה לעולה, ובאמת שאינו צריך להביא קרבן בפועל, אלא הצעקה לבד של 'איזה מקום כבודו', היא מועלת לו ומצילה אותו.

אולם מלבד זה יש הרהורים רעים מצד תאוות וכו' וכנ"ל, ועליהם צריך תחילה לעשות תשובה ולהביא קרבן עולה ממש, (ובזמן הזה שאין בית המקדש לקרוא את פרשת עולה), שעל זה נאמר הפסוק הראשון 'והעלה על רוחכם היו לא תהיה', שהעולה מבטלת את הרהור הלב. אלא שממשיך הנביא לדבר גם על הבחינה השניה, שהיא בחינת 'ואיה השעה לעולה' – שבחינת 'איה' היא בחינת 'שה' לעולה. וכיון שההרהורים באים מהקליפות, ממילא צריך כביכול שהקב"ה יקיים בנו 'ביד הזקק ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוד עליכם', היינו שה' ית' יבטלם בידו החזקה וכנ"ל.

תרומות באשראי!

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?
אנו זקוקים לתרומה שלך!
ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'.
או דרך קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב,
בשלוחה: 09.
לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר:
054-848-73-17

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח – – – בשביל ללמוד
זוהר??? הגיע הזמן שנבין – – – לימוד
הזוהר מביא את המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, כבו):
'ומשום שעתידים ישראל לטעם מעין החיים,
שהוא ספר הזהר הזה, יבאו בו מהגלות גרמנים!!!'
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם
הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'
משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל
ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

**"רצייתי שהעניין שלי
יתפשט בלבבות האנשים
המתמידים בעבודתם כאנשי
ליטא!"**

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נז"ר)

המקורבים

בס"ד גליון עה' פרשת צו ה'תש"פ

[כשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

חיים טובים

חיזוק קצר ולעניין

דבר העורך

חירות גרעינית

נשמע מוזר, אבל אולי וכנראה – הדרך לחירות, עוברת דרך שלילת החירות.
 כשאתה מסתובב היום ברחובות, לצורך חיוני כמובן, אתה מוכרח לקחת אתך לוח כים. אחרת, בוודאי לא תזכור מה התאריך. אין שום קשר אפשרי בין התאריך לבין מה שמתחולל ברחובות עיר. את שעון הקיץ אמנם לא דחו, אבל יש תחושה אולי את פסח כן דחו. ערב פסח, הוא זמן שאתה לא יכול ללכת ברחוב, בלי לבקש 'סליחה' שוב ושוב. אתה הייב לדרך על מישוהו או לפחות לדחוף אותו, רק כדי להגיע הביתה. ההנחיות מכל הסוגים, הדוסיים בלקוחות כאילו הכל מחולק שם בחינם, ומי שלא 'הייב' לצאת, מעדיף שלא, רק בשל הרצון להגיע מתישהו הביתה.
 ופתאום, כל זה נעלם. הרחובות ריקים, ההנחיות סגורים, ואין את מי לדחוף או למי לומר 'סליחה'. וגם אם יש, אסור לך לנגוע בו, ובטח לא לדבר אתו.
 * * *

טוב, לזה כבר התרגלנו. מי זוכר בכלל שהיו אנשים ברחובות. קעת הגיעה הוראה והנחיה חדשה: ליל הסדר, במחיצת המשפחה הגרעינית בלבד. זה אומר שבליל הסדר הולכים לשבת המון 'זוגות' לבד – חלקם בגיל העשרים ומטה, וחלקם בגיל השבעים ומעלה. ובתווך, משפחות צעירות עם ילדים לא נשואים, שאם אחת מהם מונה עשרה ילדים, ייתכן שזה יהיה 'הסדר' הכי גדול בעולם...
 * * *

זה נשמע עיזוב מאוד. תחושה שהכל סוגר עלינו מכל הצדדים, ולאט לאט הלון האוויר נסגר והולך, ומקדם אותנו למצב של חנק מוחלט. איזה מין ערב פסח, איזה מין פסח, ואיך כל זה מתכתב עם המילים הקדושות שאנו הולכים לומר בעוד כמה ימים 'זמן חירותנו'... האם אין זה לועג לרש? אבל אם מדברים על פסח, אז זה בדיוק מה שהיה רגע קודם היציאה לחירות. בלילה הדרמטי, רגעים ספורים קודם היציאה, אנו מצווים 'ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר'. וזו לא המלצה ולא הנחיה, אלא תנאי מעכב ליציאה ממצרים; מי שרוצה לצאת ממצרים – שלא יצא מהבית, ומי שמתעקש לצאת מהבית, יצטרך לוותר על היציאה ממצרים.
 * * *

אם כך, כנראה ש'סגר' והתכנסות, מסתדר דווקא מצוין עם 'חירות'. הכיצד? אנחנו נאחזים כל הזמן בחירויות מדומות. אוחבים לראות צבע, לראות עולם, ולהזין את עינינו בנופים מתחלפים, ועדיף בקצב מהיר ככל היותר. וגם מתעקשים לקרוא לכל זה 'חירות', כביכול דווקא התנועה החוצה היא זאת שהופכת אותנו בני חורין. אבל ישנו עולם שלם, עולם אמתי, שנמצא בפנים ובכלל לא זוכה לתשומת לב. ישנו לב קטן והמוד, שממתין כבר שנים שמישהו יסתכל עליו, יתבונן כמה שקורה בו ויתחבר אליו. אבל זה לא קורה, כי אנחנו עסוקים כל הזמן ב'חירות', של הנופים המתחלפים, ואין לנו רגע פנוי להסתכל פנימה.
 * * *

וזה גם כלפי הבית, האשה והילדים – כל אחד מהם הוא עולם מלא שדורש ומתחנן לתשומת לב, אבל למי יש זמן. זה הפשטות, אבל אם נהיה כנים יותר, ייתכן מאוד וכנראה, שהחיפוש האובססיבי אחר הנופים המתחלפים, משמש לנו כסך הכל כהלון כריחה מכל המקומות הללו, שמאוד מהכים לנו, אבל אנחנו מעדיפים שלא לפגוש אותם.
 * * *

ולכן אנחנו תקועים במצרים, ועדיין נמצאים בגלות, פרטית וכללית. אז הנה, מוגיע הרגע והגיעה השעה, שאנחנו זכאים לגאולה וחירות. אבל בשביל שזה יקרה, צריך כמה רגעים של 'סגר' כדי להתנתק מהשעבוד המטורף לכל הצבע שבהוין, ולהיות בן חורין להיפגש עם עצמי, עם הסביבה הקרובה, ולמצוא את הקשר עם ה', במקום הכי טבעי – כאן!

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוק אקטואלי נפלא במדור חיים טובים; נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך עם תורה ה; נמשיך למדור נקודה למחשבה בעניין שה' מזמין אותנו להתונה; נעבור למאמר מחזק במדור לבית ולמשפחה; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

בברכת שבת שלום ומבורך
 רחג פסח כשר בריא ושמה, העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!
 * * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת צו ולשבוע של שבת חול המועד						
יום	חדש ניסן	הדף היומי מסכת שבת	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"א מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	י	כט	חזרה	כה:	קד	קסח.
א	יא	ל	תסז, ה-ח	כו.	קה	קסח.
ב	יב	לא	תסז, ח	כו:	קו	קסט.
ג	יג	לב	תסז, ח-ט	כו.	קז	קסט:
ד	יד	לג	תסז, י	כו:	קח	קע.
ה	טו	לד	תסז, יא	כה.	קט	קע:
ו	טז	לה	חזרה	כה:	קי	קעא.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יא.

~ עבודה זרה ותאוות ממון ~

ישנם כאן, הן לדורות והן חסרון כים. ולדברי הרמב"ן אמנם אין כאן חסרון כים אבל יש כאן 'לדורות' וצ"ע. ובדברי האור החיים מבואר להיפך, שיש כאן רק 'חסרון כים' והוא מבאר זאת בששה אופנים, ואחד מהם הוא שהמצוה להבטיח אש על המזבח בתמידות הוא ה'חסרון כים'.

ב. הבערת האש: בפשטות, הטעם שצריך אש על המזבח הוא משום שצריך להקריב תמיד קרבנות, וגם לקחת ממנו אש עבור הקטורת, ועבור שאר דברים הצריכים אש. וגם כלילה שאין מקריבים קרבנות, צריך אש על המזבח עבור האיברים והפדרים. ולכן דרשו חז"ל ממה שנזכר ארבע פעמים שיש 'כמה' מערכות על המזבח, וכל אחד מהם מיועד עבור עניין אחר הצריך 'אש'.

אמנם, בוודאי אינו סוף העניין, אלא יש עניין בעצם הבערת האש על המזבח, ולכן 'המכבה אש שעל המזבח' עובר בלאו ולוקה. ואכן בדברי הרמב"ן מבואר שיש במצוה זו שני חלקים: חלק הראשון – מצוה על הכהנים, שיעשו כל התחבולות כדי שיהיה תמיד אש על המזבח, ואם התעצלו ולא הניחו מספיק עצים ולכן נכבה האש, עוברים בלאו. והחלק השני – על כל אדם, שאסור לו 'לכבות' בפועל את האש. על כל פנים מבואר שיש עניין בעצם הבערת האש, וצ"ב.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מבואר בליקוטי הלכות (הלכות תפילה ד, אות טו), על פי דברי המדרש 'אין צו אלא עבודה זרה'. ויש להבין מה עניין עבודה זרה לכאן, והאם דרשה זו עולה בקנה אחד עם דברי חז"ל 'אין צו אלא במקום חסרון כים'.

* * *

תאוות ממון

היצר הרע של עבודה זרה במל מן העולם, אמנם נשאר ממנו בחינה אחת, והיא 'תאוות ממון'. כי מה שמונח מאחורי תאוות ממון, הוא הרצון להיות 'מסודר', ולא להיות תלוי באף אחד אחר. וגם אחר שכבר יש לו ממון די 'סידור' – יש תאוה להוסיף עוד ממון, כדי לקבל 'מעמד', שתלוי ועומד לפי כמות הממון שיש לו.

ההיפך הגמור מזה, הוא המצב שהיה בירידת המון. מצד אחד, הם היו לגמרי 'מסודרים', ולא היה חסר להם דבר, ומצד שני היה עליהם להישען לגמרי על ההנהגה העליונה, כי לא היה למחר 'כלום', ואף אם ישאירו ('חז') לא יועיל להם.

זהו מצב שבו סומכים לגמרי על האמונה, והוא ההיפך הגמור מתאוות ממון שהיא 'עבודה זרה' – דהיינו ההרגשה כביכול יש משהו או מישהו אחר שיכול לעזור לו. ולכן, תאוות ממון אינה תלויה כלל אם יש לאדם ממון או לא. אלא עד כמה הוא מרגיש שהממון הוא זה ש'מסדר' אותו, ובו הוא תלוי.

ואין זה רק בממון, אלא בכל ענייני העולם. ההסתכלות על העולם כמקום שצריך 'להסתדר' אתו, ושאפשר להסתדר ולהתמודד עמו בכוחות עצמיים, ובאמצעים טבעיים כלשהם – יהיו איזה שיהיו – הוא תאוות ממון, שהיא עבודה זרה. כי האמת היא, שאי אפשר 'להסתדר' עם העולם, רק על ידי שמכירים שהוא מונחה בהשגחה, ואז גם 'אין צריכים' בכלל להסתדר אתו.

ידיים של תפילה

ועניין זה מתבטא בידיים. הידיים של האדם, הם ה'כלים' וה'אמצעים' שעל ידם הוא מתנהל בעולם. ויש בהם שתי תנועות הפוכות; יש תנועה בה אדם קומץ את אצבעותיו ומראה תנועה בידיו של 'כל יכול', ולעומת זאת יש תנועה

פרשת צו היא הפרשה השניה בסדר 'ויקרא', ומבואר בה המשך סדר הקרבנות, וסדר שבעת ימי המילואים.

בעצם, כל סדר הקרבנות ומיניהם – התבארו בפרשת ויקרא, ובפרשה זו פרשת צו – אין קרבנות 'נוספים', אלא 'חזרה' על אותם קרבנות שהוזכרו בפרשת ויקרא; עולה, מנחה, חטאת, אשם, ושלמים. אלא שבכל אחד מהם יש 'פרטים' שלא הוזכרו בפרשת ויקרא, ולשם כך נכתבו שוב, כדי ללמד פרטים אלו.

ומן הראוי להבין, מפני מה 'הושמטו' פרטים אלו כביכול, עד שבשכיל כך נצרך לשנות שוב את כל פרשיות הקרבנות. וכפי הנראה, היה צורך בדווקא לשנות שוב את כל סדר הקרבנות – כדי ללמד יסוד נוסף בעניין הקרבנות, מלבד היסוד הראשון שכבר נתגלה בעניין הקרבנות בפרשה הראשונה.

* * *

החלק הראשון בפרשה, פותח בפרשת 'עולה', ולכאורה אינו מדבר בפירוש על קרבן עולה, אלא בעיקר עוסק במצות 'תרומת הדשן', ו'הוצאת הדשן' ובמצות האש על המזבח. אלא שבדרך אגב מבואר שהאיברים של עולה נמצאים על המזבח כל הלילה, ולכן צריך שיהיה אש על המזבח גם כלילה, וכתוצאה מזה יש דשן שצריך לפנותו.

אך אם כל הדברים האלו נקראים בשם 'זאת תורת העולה', אות הוא כי העיקר כאן הוא קרבן עולה, וכל אלו אינם אלא נלווים אליו. ואם כן צריך להבין איזה יסוד נתחדש כאן בעניין עולה, וכן צריך להבין מה עניין שאר הדברים; הדשן, העצים והאש, ומה השייכות שלהם לקרבן עולה.

התמיהות בפרשה

א. 'צו את אהרן' – הלשון צו אינו מצוי, ובדרך כלל כתוב 'אמור' או 'דבר' ולא לשון ציווי. וצריך להבין מפני מה נכתב כאן בלשון זה.

ב. 'זאת תורת העולה' – איזה שייכות יש בין תורת העולה לבין כל הדברים שנכתבו בפרשה זו; תרומת הדשן, נתינת עצים, והבערת אש תמידית על המזבח.

ג. 'זאש המזבח תוקד בו' – מה עניין המצוה שתבער תמיד אש על המזבח, ומפני מה נכתב ציווי זה ארבע פעמים בפרשה זו.

ד. מה עניין מצות 'תרומת הדשן', שהיובו בכל יום, ואינו ככדי לנקות את המזבח [שזה מצוה אחרת 'הוצאת הדשן', ואינו היוב בכל יום], אלא לקחת מעט דשן, להניח בצד המזבח, ונבלע במקומו. איזו תכלית יש בעבודה זו.

ביאור הפשט

א. הלשון 'צו': בדברי רש"י מבואר על פי דברי חז"ל, שהוא לשון זירוז, ונכתב במקומות מיוחדים שבהם צריכים זירוז. ויש בזה שתי דעות: לדעה ראשונה – בכל מקום שהוא 'מיד ולדורות' צריך זירוז, ולדעת רבי שמעון בכל מקום שיש חסרון כים צריך זירוז. ובפשטות נראה שהם דעות הלוקות, אמנם הרמב"ן מבאר שרבי שמעון לא בא אלא להוסיף, שגם במקום שאינו לדורות – אם יש בו חסרון כים נכתב לשון זה, וכגון בציווי שמן המאור, ובציווי ערי מקלט.

אמנם כאן לכאורה אין שייך אף אחד מהטעמים – שהרי ציווי זה אינו לדורות, אלא בזמן שיש בית המקדש, ועל כל פנים אינו 'לדורות' יותר משאר קרבנות. וגם אין בו חסרון כים. אמנם מדברי רש"י נראה שלמד ששני הדברים

של 'מרים ידיים' שבו הוא מראה שאינו יכול לעשות כלום; או משום כניעה וייאוש, או בנשיאתם כלפי מעלה בבחינת 'הרימותי ידי אל השם'.

בידיים יש כ"ה פרקים [יד בכל יד], והם מרמזים על 'כח', או להילופין על 'כח מעשיו הגידי לעמו', שמרמזו על כ"ה אותיות של מעשה בראשית [הרמזים בפסוק 'בראשית ברא אלקים וגו' שיש בו כ"ה אותיות]. כלומר, שכל מה שמחיה ומנחוג את הבריאה הם האותיות הללו.

ולכן, התיקון לתאוות ממון הוא 'תפילה'. כי בתפילה האדם מגלה שהוא בעצמו אינו יכול, אלא צריך סיוע מלמעלה. וככל שהאדם יותר מרגיש 'תלוי' בתפילה – אות הוא שיצא יותר מתאוות ממון. ולכן התיקון ל'מדינה של עשירות' הוא על ידי הבעל תפילה (כמבואר באריכות בסיפורי מעשיות, מעשה י"ב 'מעשה מבעל תפילה').

הריה של הקרבנות

אמנם באמת, קשה מאד לצאת מתאוות ממון, והוא קשה יותר מכל התאוות ומכל המעויות והשקרים (כמבואר במעשה מבעל תפילה). והדרך להוציא את האדם משם הוא רק על ידי 'הריה'. וכמסופר במדרש, שבעת יציאת מצרים אמר להם משה למול את עצמם ולא רצו. מה עשה, הלך והתחיל לצלות את הפסה, והם הריחו את הריה ונתאוו לזה, ובקשו ממנו שיתן להם גם כן, אמר להם 'כל ערל לא יאכל בו', הלכו ומלו את עצמם. וכך גם מסופר במעשה מבעל תפילה, שעל ידי הריה הוציא אותם מתאוות ממון.

הריה הוא החוש היחיד שלא נפגם בעין הדעת, ולכן הוא חוש שהנשמה נהנית ממנו. כלומר, בכל החושים אפשר למעות שיש ממש במציאות של העולם, ועל ידי זה יכולים ליפול לעבודה זרה, וכמו שנפל אדם הראשון. אבל בחוש הריה מרגישים בחוש שאין ממש במציאות של העולם, אלא יש כאן משהו אחר שמחיה את העולם.

ולכן, עיקר הקרבנות הם 'ריח ניהוח'. והריה הזה צריך שיהיה תמיד בעולם, ולכן צריך תמיד שיהיה אש על המזבח, והאש הזאת שורפת את המציאות של

העולם, ומשאירה 'ריח ניהוח' שמגלה את האמת ואת האמונה, ומשברת את העבודה זרה של תאוות ממון. ואת כל זה אנו זוכים על ידי אמירת הקרבנות בכל יום, שאז מקבלים את ה'ריח' של האמונה. וכמו כן אפשר לזכות לזה כשמקריבים 'קרבן', דהיינו כשיש נסיון חזק של תאוות ממון, שאדם מרגיש שהוא באמת לא יכול להסתדר, והוא שובר את דאגותיו ומשליך עצמו על השם יתברך – הוא מעורר את ה'ריח' של הקרבנות.

'צו' – פרשת העולה

זוהי העניין של פרשת העולה. שצריך לשחוט לגמרי את העולם, על ידי שמבערים תמיד אש על המזבח, ואפילו כלילה כשאין קרבנות – צריך שיהיה 'הריח' של הקרבנות. ואסור לכבות את אש המזבח כשום אופן [ומבואר ברמ"ק בשם אליהו הנביא שאמירת הפסוק הזה 'אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה' היא סגולה לבטל מחשבות זרות].

וזהו מצות תרומת הדשן. לקחת מעט ממה שנשרף כבר, ולהניח אותו בצד המזבח והוא נבלע באדמה, להראות שאפילו האפר אין בו ממשות והוא כלום, וצריך לעשות זאת בכל יום בתחילת היום, דהיינו מיד להרים הידיים אל השם ולהתחיל היום באמונה ותפילה – מתוך הכרה שאני בעצמי איני יכול אלא בעזרת השם.

ולכן נכתב כל העניין בלשון 'צו' – שמרמז גם על חסרון כים וגם על עבודה זרה, ושניהם אחד. כי החסרון כים הוא העבודה זרה, וכדי לשבר אותו צריך 'ציווי'. ציווי הוא מצד אחד 'גבורה', שכביכול מכריח את ה'מצווה' לעשות, גם אם אינו מבין, ומצד שני הוא מצד האהבה, כאומר לו: אינך צריך להבין, אלא לסמוך עלי, והכל יהיה בסדר.

ולכן 'צו' הוא גם לשון חיבור, כי כשאדם מקבל את הציווי מצד הגבורה – אין זה חיבור אלא הרחקה, אך כשמביין שהוא מצד האהבה והחסד, וכאומר לו: אל תדאג, אלא סמוך עלי – נעשה חיבור ביניהם. ולכן, כשאדם מבטל תאוות ממון, מחמת שמביין שיש מו' שדואג לו ויכול לסמוך עליו – הרי זה מחבר ביניהם.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמרים אלו בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א: 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. <u>הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב.</u> 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

חמין ומצה במנחות

מבואר בפרשה שכל המנחות אמורות להיאפות חמין, ורק במנחה של קרבן תודה הוא בא דייקא מחמין, ויש לבאר על פי מה שמאריך מוהר"ן (הלכות פסח הלכה ג) לבאר את ענין חמין ומצה, שהחמין הוא בחי' הרוח, ויש בזה סכנה שלא יכנס סערה של העולם הזה, וע"כ בפסח שעדיין לא זכינו לקבלת התורה נוהרים מאוד שלא יכנס כלל רוח, אבל בשבועות שכבר זכינו לקבל את התורה אזי התיקון ע"י חמין דייקא יעו"ש באריכות.

ועל דרך זה יש לבאר בעניין זה, שבבית המקדש ששם עיקר הארת הרוח חיים וקדושה כמבואר בדברי מוהר"ן (הל' שליה לגבות חוב ה"ג אות כד), נוהרים מאוד שלא יכנס בחי' רוח דהאי עלמא שהוא בחי' חמין, אבל בקרבן תודה שמביאים כשיוצאים מהצרה שאז מאירה רוח של שמחה חדוה ושירה להשי"ת, שזה עיקר הרוח חיים וכמבואר בדברי מוהר"ן, ועל כן אז אין חשש להביא חמין, ואדרבא עיקר התיקון הוא דייקא ע"י חמין, כי על ידו נשלם בחי' הרוח חיים וקדושה.

עניינא דיומא ||| עניין חג הפסח על פי תורה זו

וכו' למען תדע כי לה' הארץ, הינו שהראה להם שהוא יכול להשלים כל התקורנות על ידי הרוח חיים שלו, כי כל המכות הם תקורנות והוא יכול להסיר המכות ולהשלים כל התקורנות, כי מופנו הרוח חיים לכל הדברים שבעולם.

מכת בכורות

כו' ועל כן לא נקבעו עד שהביא עליהם מפת בכורות שהיא עקר צנור החיות שלהם שהיו עובדים למלה שהוא בכור לפוללות, פמוכא. וזה בחינת ובאלהיהם עשה ה' שפטים. ועל כן לקח המים תהלה לפי שהיו עובדים להם. וכמו שפרש רש"י שם שבשקדוש ברוך הוא נפרע מאמה, נפרע מאלהיה תהלה. כי הצנור הרע שלהם שמישם מקבלים הרוח חיים שלהם זה בחינת עבודה זרה ואלהים אחרים שלהם, ועל כן נפרע מאלהיהם תהלה, שהוא הצנור הרע שלהם ששבר והכניע ובטל ועל ידי זה נתפסלו המצריים מפילא ויצאו ישראל מי"שם בשלום."

חמין ומצה

ג) וכן עניין חמין ומצה מבואר בדבריו באריכות (ליקוטי הלכות, פסח הלכה ג אות ט) וז"ל: "וזהו החלוק שבין חמין למצה שהוא באות ה', שהחמין הוא בחינת ומצה הוא בהא, פמוכא. כי ה' של מצה זהו בחינת הרוח חיים, שהוא בחינת המשה המשי תורה שממשיכין עכשיו הרוח חיים על ידי בחינת מצה ששם הוא למעלה מהארבעה יסודות כנ"ל, ושם אין שליטה לתורה סערה, ומשם דיקא אנו ממשיכין את הרוח חיים, שהוא בחינת ה', אכל חמין הוא בחינת שנסתם פתיחת הח"א שמישם תוצאות הרוח, בחינת הרחב פיה ואמלאהו. ובחית נסתם פתיחה זו בבחינת כבלע רשע צדיק מופנו, שרצה לקבל את הרוח חיים לסתמו במצר הגרון שלא יהיה פת להמשיכו לתוך גוף האדם, להחיות עצמו להשלים חסרונו, שזהו בחינת גלות מצרים כנ"ל, ועקר התגברותו על ידי תערכת הארבעה יסודות שנתערבו מטוב ורע. וזהו בחינת חית שהוא שתי פעמים דלית, הינו שני פעמים הארבעה יסודות, כי הם מערבים מטוב ורע, אכל מצה הוא בחינת ששוכרין החיות של חמין ומשפילין ומכניעין הארבעה יסודות רעים ונשארו רק הארבעה יסודות טובים דקדושה, שהם בחינת ארבעה ראשים, ואז נפתח החית ונעשה ח"א, כי נמשך הרוח חיים לתוך הארבעה יסודות, ואז נעשה מדלית הא על ידי הרוח חיים דקדושה, שהוא יסוד החמישי, שנמשך מצדיק יסוד עולם שדבוק בהמשה המשי תורה וכו' כנ"ל יעו"ש עוד.

קרבן פסח

ד) וכן ביאר שם (אות י) את עניין קרבן פסח, וז"ל: "וזה בחינת קרבן פסח שעל ידו היה עקר מכות בכורות, כמו שכתוב, "וראיתי את הים ונסתתי עליכם וכו' ועבר ה' לנגף את מצרים וכו'". כי עקר הקרבן הוא לקבר רוח האדם מריח הבהמה, דהינו לקבר בחינת רוח חיים דקדושה מבהינת רוח סערה רוח הטמאה, כי ישראל ועובדי פוכבים הם בחינת אדם ובהמה פידוע, כי אתם קרויין אדם ואין העובדי פוכבים קרויין אדם ומותר האדם מן הבהמה אין כי

א) הנה עניין פסח מבואר באריכות בדברי מוהר"ן על פי תורה זו, הן בהלכות פסח (הלכה ג) והן בהלכות שליה לגבות חובו (הלכה ג), ואי אפשר להביא בזה כל דבריו, מ"מ נביא בזה עיקרי הדברים (דברים אלו הובאו ג"כ בפר' השבוע פר' וארא ופר' בא, ובפר' שמות הובא עוד לשונות, ועדיין אין זה כל דברי מוהר"ן על עניין זה).

עשר מכות

ועניין המכות מבואר היטב בדברי מוהר"ן (ליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו הלכה ג אות ד) וז"ל: "וזה בחינת כל העשר מכות שהביא עליהם משה שהראה להם שכל הרוח חיים של כל הדברים שבעולם הם אצלו, ועל כן יכול לעשות בעולם כמו שרצה ולשנות כמותם לדם ואחר כך להורו מדם למים וכו', כי מופנו כל החיות של כל הדברים שבעולם. ועל כן בודאי יכול למשל בעולם ולשנות הטבע כרצונו ועל כן בתהלה הראה להם מופת המטה שנתפדף לנחש ואחר כך מנחש למטה, כי מטה משה מרפא שפכר שכר הבחירה וקדש את עצמו לגמרי מאחיות עין הדעת טוב ורע ואין נאחו בו שום רע משום מדה, שזהו בחינת ומטה האלקים בידו, פמוכא בתקונים ובדברי רבנו זכרנו לברכה, עין שם פסימן עט.

"ועל כן הראה להם על ידי המטה דיקא שהוא יכול להוריד את עצמו לתוך הצנור הרע שלהם, שהוא בחינת נחש הפקמוני, שמישם כל המדות רעות וכל הצנורות של כל הרשעים. ואחר כך יצא מי"שם בשלום, כי אחר כך יחזר מנחש למטה, רק שיורד לשם להכניע ולשבר הרע שלהם בבחינת "ויבלע מטה אהרן את מפתם". וזה ששאלו אותו יחני ומכרא, תכן אתה מכנים לעפרים? והשיב להם, למתא ויקא ויקא שקול (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מנחות פה). כי כך צריכין דיקא לכנס דיקא לתוך אותו הצנור והתנהגה של הרשעים המושלים ולהכניעם ולשפכם, כי מנייה וביה אבא ליזיל ביה נרגא. בחינת למתא ויקא ויקא שקול, כי צריכין לירד לתוך מדתו הרעה דיקא, שהוא הצנור שלהם, כדי לשפכם כנ"ל.

המכות היו בכל הד' יסודות

"ועל כן הביא עליהם פמה מיני מכות להורות שכל החיות של כל הדברים שבעולם הפל בידו, כי בהעשר מכות היו שנויים ומופתים נפלאים בכל הארבעה יסודות שהם אש רוח מים עפר, שהם בחינת דעה"מ (דומם צומח חי מדבר), כי נלקו במים בחינת יסוד המים. ועפר הארץ היה פנים זה בחינת יסוד העפר. ורוח הקדים נשא את הארבעה זה בחינת יסוד הרוח ואש מתלקחת בתוך הברד זה בחינת יסוד האש. וכן נלקו הדוממים שהוא עפר הארץ והצומח שהם כל עשב השדה שהקה הברד וכו'. וכן חתי שהוא הערב שבא עליהם וכן הדבר שהרג כל חגיגתם. וכן נלקה המדבר שהוא האדם בכל המפות, בפרט בשחין ומפת בכורות. נמצא, שעל ידי העשר מכות הראה להם שהוא יתברך שולט בעולם בכל הארבעה יסודות, אש, רוח, מים, עפר ובכל הדומם, צומח, חי, מדבר, כי מופנו החיות לכלם ועל כן יכול לעשות כרצונו ועל כן בכל פעם הראה גבורתו שיכול לבטל המכה, כמו שכתוב, "התפאר עלי למתי אעתיך לך

הכל הכל, כי כלם יש להם בחינת הכל, שהוא בחינת הכל פה של המשכת הרוח חיים על ידי אנהה להשלים החסרון כי גם אומין דעלמא, שהם בחינת בהמה, יש להם גם פן בחינת אריכת הרוח, שהוא הכל פה כנ"ל, אבל מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ, כי רוח האדם, בחינת אריכת הרוח של ישראל, שהוא רוח חיים דקדושה, עולה למעלה ומקבל וממשיך רוח חיים מן הקדושה מתי החיים. ורוח הבהמה הירדת למטה, פי אריכת הרוח של הבהמה, בחינת האמות העובדי פוכבים, היא ירדת למטה לארץ, פי אין להם שום חיות, פי הם בחיים קרויים מתי, פי רוחם היא רוח סערה, שהוא רק גדול בשעתו לפי שעה קלה ולסוף מסער גופה ונשמתה וכו'.

"כי רוח הבהמה היא בבחינת אריכת הרוח סערה שממשיכין העובדי פוכבים על ידי אנהה, פנראה בחוש שרוח ונשימה של הבהמה גדול מאד, פי הם הזמים וגונחים בקולם תמיד, ואין להם דבור, רק קול, וכל קולם הוא כמו מי שגונח ומתאנח בקול גדול ומאריך הרוח והנשימה מאד, פנראה כל זה בחוש, הינו שהם בבחינת אריכת הרוח של העובדי פוכבים, שהוא גדול בשעתו, בחינת רוח סערה, אבל לסוף מסער גופה וכו'.

"ועקר הקרפן היא בשביל זה לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת וכו', פי על ידי החטא נמשך, הם ושלום, אחר רוח הטמאה בחינת רוח סערה, דהינו שנתערב רוח חיים דילה, שהוא בחינת רוח האדם ברוח הבהמה, ועל פן הרשעים בתייהם קרויים מתי מחמת שנתמלק מהם הרוח חיים וכו', ועל פן תקון החוטא על ידי הקרפן, שעל ידי זה נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ואז יש לו פה להמשיך הרוח חיים על ידי האנהה שמתאנח ומתחרט על החטא בשעת הבאת הקרפן וזה בחינת קרפן פסח כדי לצאת מטמאת מצרים, ועל פן מביאין מן הכבשים ומן העזים, פי שעיר עזים זה בחינת עשו איש שעיר וכן כבש הוא בחינת שערות, בחינת ציצית שעושים משיער כבשים, שהם בחינת שערות (פפוכא בסוף מאמר הנ"ל). ומאלו מביאין לקרפן פסח, כדי להכניע עשו איש שעיר בחינת רוח סערה, בחינת הרב דקלפה, שהוא בחינת כבוד דסמרא אחרא וכו' כנ"ל, ולברר משם רוח חיים דקדושה, בחינת רב דקדושה, שהוא בחינת בכורי ישראל.

וראיתי את הדם ופסחתי

"ועל פן על ידי הקרפן פסח, על ידי זה פסח ה' על הפתח וברר והציל בכורי ישראל מבין בכורי מצרים, שהוא בחינת הנ"ל, בחינת ברור הרוח חיים דקדושה, שהם בחינת בכורי ישראל מתוך הרוח סערה, שהם בחינת בכורי מצרים אשר בהם שלט המשחית, שהוא הרוח סערה בעצמו שהרג אותם, פי הרוח סערה בעצמו נוקם בהם לבסוף, פי לסוף מסער גופה ונשמתה וכו' כנ"ל. וזה בחינת וראיתי את הדם ופסחתי עליכם כו', וזה בחינת ואעבר עליו ואראף מתבוססת דמיון ואמר לך דמיון חיי ואמר לך דמיון חיי. פי רוח סערה הוא בחינת עשו שהיה אדמוני, בחינת דמים וצריך לברר הרוח חיים מתוך הרוח סערה לקלקל הצנור של הרשע ולברר מתוכו הרוח חיים, שזה בחינת וריקת דמים של הקרפן על גב המזבח לברר ולהעלות הדמים שיהיו נתתקנין ונתבררין מהם בחינת הרוח חיים דקדושה וזהו בחינת דמיון חיי, פי דיקא על ידי הדמים יהיה נמשך חיים בחינת הרוח חיים דקדושה, פי מתקף הדמים, שהם בחינת רוח סערה, משם מבררין בחינת הרוח חיים וכו' כנ"ל."

לחם עוני

ה) עוד ביאר בזה את עניין חמין ומצה (ליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו הלכה ג אות לא): "וזה בחינת מצה, בחינת לחם עני, פי בפסח מחמת שעדין קדם קבלת התורה עדין אי אפשר להמשיך בשלמות הרוח חיים על ידי התורה, ועל פן צריכין לזהר בהאכילה שלא לאכל חמין רק מצה וחמין אסור במשהו והבן."

במשהו, פי חמין הוא הרוח דסמרא אחרא שהוא גדול בשעתו, פי החלוק בין חמין למצה הוא רק בבחינת הרוח והאוויר שהחמין עולה בפתיחה ויש בו רוח ואויר הרבה מה שאין פן מצה שנאפית מיד קדם שנכנס בהעפה הרוח והאוויר, הינו מחמת שאז לא נתברר עדין הרוח חיים על ידי מעשיו ועדין יש בו אחיות המוצרים שצאו משם בנבחה, כמו שכתוב, "דרך שלשת ימים נלך וכו'". והם מתגרים עדין בהם לדרך אחרתם, על פן הזהירה התורה אותנו לבלי לאכל חמין שנאחו בו הרוח דקלפה שגדול בשעתו שהוא בחינת חמין שעולה בפתיחה, בחינת כל צורריו ופיה בהם, פי הוא גדול בשעתו ועל פן צריכין אז לאכל רק מצה שאין בו אחיות הרוח שלהם שגדול בשעתו.

"וזה בחינת לחם עני, בחינת עניות שהוא חסרונות כנ"ל, הינו שעל ידי המצה ממשיכין עתה הרוח חיים להשלים החסרון כלכל העניות. וזהו שעונין עליו דברים הרבה, הינו שעתה בפסח עקר התקון על ידי תפלה, פי עדין הוא קדם קבלת התורה ואין יכולין לברר עדין הארבעה יסודות על ידי מעשינו, על ידי ברור הפסח הלכת, פי עדין לא קבלנו את התורה וכל הפרור עתה הוא רק מן השמים על ידי בחינת אתגרותא דלעלא שנמשך עלינו ברחמי רק על ידי תפלה ותחנונים ועל ידי זכות אבות.

"ועל פן שזכרין את המצה, פי מה דרבו של עני בפרוסה. שכינת המצה זה בחינת חסרון שמשברין ומחסרין את המצה בכונה כמו עני שדרבו בפרוסה שהוא בחינת עניות וחסרונות להורות שאין בנו פה להשלים כל החסרונות על ידי מעשינו כי אם ברחמי ה' ויתברך על ידי תפלה וצעקה לח' ויתברך שהוא בחינת שעונין עליו דברים הרבה כנ"ל ועל ידי זה בעצמו נשלם החסרון. וזהו בחינת האפיקומן שנקרא "צפון" צפון דיקא בחינת רוח צפונית וכו' כנ"ל שהוא שלמות החסרונות.

ג' מצות וד' כוסות

ו) "ועל פן הם שלש מצות וארבע כוסות, פי אכילת מצות מרמו על התורה שהוא בחינת אכילה. ושתית תיין של הארבע כוסות הוא בחינת תפלה שהוא שירות ותשבחות בחינת אין אומרים שיר אלא על תיין וכן מרמו בשיחתו הקדושה של אדונינו מורנו ורבנו זכרנו לברכה שאמר, אשרי מי שאוכל פחה פרקים משניות ושונה פחה קפימליך תהלים וכו'. שתורה הוא בחינת אכילה. ושתיה בחינת תפלה, בחינת תהלים, שהוא כלו תפלות ושירות ותשבחות.

"ועל פן המצות הם שלש כנגד שלש רוחות העולם, פי צפון חסר ותיין הם ארבע כוסות כנגד כל הארבע רוחות שמשם הרוח חיים שהוא שלמות החסרונות בחינת מארבע רוחות באי הרוח, הינו פי עתה עקר התקון של שלמות החסרונות הוא על ידי בחינת תפלה שהוא בחינת תיין כנ"ל, אבל התורה שהוא בחינת אכילה לא קבלנו עדין ועל פן עתה אי אפשר לברר החמין ששם הרוח לבררו מהקלפה ועל פן הוא אסור באסור חמור מאד ועקר התקון על ידי המצה שעל ידי זה אנו ממשיכין קדשת האכילה. ועל פן בהמצה מרמזין החסרונות בחינת לחם עני, בחינת שכינת המצה האמצעית שהוא בחינת חסרון ועל פן הם רק כנגד שלש רוחות, פי צפון חסר עד שזוכין לענות ההגדה ולקיים מצות ספור יציאת מצרים ושארי מצוות של לילה הזאת. ואז זוכין להמשיך שלמות החסרון שהוא בחינת חלק המצה הפרוסה שהצניעו לאפיקומן שנקרא צפון, דהינו שהזכרין ומשלימין החסרון שהוא בחינת צפון על ידי הרוח צפונית שנמשך עלינו על ידי שעונין עליו דברים הרבה שהוא בחינת תפלה כנ"ל."

חמין במושהו

ז) עוד שם (אות לב): "ועל פן חמין אסור במשהו זה בחינת דלמא שקלית מידי מיניה וכו', דהינו שאסור שיהיה לו שום אחיזה כל שהוא מהפודות רעות שלהן, כמו שמבאר שם על מאמר רבה בר בר חנאי, עיין שם ועל פן אסור במשהו והבן."

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלון - זה דרך חיים!!!

קורא לנו ה', עמי. לך לך עמי, ובוא בחדריך - התנער משגינות העולם, רועשים גועשים קוצפים שוצפים מטביעים בזעפם כל פירור של דעת אמיתית, בוא בחדריך עמי, חדרי תורה ותפילה, החדרים עליהם נאמר "חביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך". התנתק לך, גיל ושמח בי.

חבי כמעט רגע - אמת בשלך בני הסער עבורך אך לא אליך "הכרתי גוים נשמו פינותם", וכל זאת עבור - "אמרתי אך תיראי אותי, תקחו מוסר", אלך בני כוונתי למען תלמד ליראה, אל תירא ואל תחת אתך אני, חבי עמי עימי כמעט רגע בחדריך, חדרי, אשפוך על כל העמים המתי אמלוך עליהם בחמה שפוכה, ואתה עימי במחיצתי, חבט וראה ולמד ליראה.

סגר יקראו לזאת הטועים, בידוד יאמרו הקרובים. ואנחנו בשם ה' נזכיר, בידוד מספרו 26 כשם הויה"ה ב"ה, ניסגר אנו בחדרינו ונשכין באוהלינו שם השם.

הילדים אשר הנן ה' את עבדו עמך בבית, אין עבודה ואין לימודים, בחוץ בעולמם של בני הדודים עשו וישמעאל יהום הסער. אך לא באלה חלק יעקב, הכן אחי אהובי לבבך אליו, שא אליו כפים על נפש עולליך, בקש הימנו שיעטפו בתשוקה לראות בתפארת עוזו ולהמות אל דודיו. ולבינתיים, דבר אתם אלוקות; זה תיכף אקטואליה.

לא המעשה עיקר אלא המדרש, קרעו לבבכם ואל כנדיכם, לא מעשים אחרים, כי אם תודעה. שינוי תודעה דרוש כאן.

* * *

מעשה שהיה ברבי הקדוש רבי איתמר מנדבורנא, בעת שהיה מתגורר בעיר משערנוביץ' הרומנית. בשמירתו על קדושת בניו מנע הרבי מהם שום יציאה מבין כותלי הבית לרחובת של עיר, הגיע אליו פעם אחד מאנשי העיר ושאלה שיש בה מן העזות כפיו, מדוע? תמה, נועל הרבי בפני בניו את כל השערים. השיבו הרבי, נועל אני בפניהם שער אחד, וכנגדו פותח אני להם שערים הרבה, הלא המה. שערי אורה, שערי אורך ימים ושנים, שערי אריכת אפים, שערי ברכה, שערי בינה, וכו' וכו' וכו'.

כיוצא בדבר אתה אומר, נכנסים אנו כעת להסגר מסוים פה בארץ הקודש, סוגרים אנו שערי השתדלות, שערי אני ואפסי עוד, שערי אין עוד מלבדי, שערי טרדות הנפש מיום ועד לילה. וכנגדם פותחים אנו שערי תפילה, שערי ישוב הדעת, שערי מנוחת הנפש, שערי ביטחון, שערי אין עוד מלבדו, שערי סייעתא דשמיא. ועל כולם, שערי ביטול והכרה במציאות האמיתית.

הבה ונדע אחרים את מטרת ההגיגה, "כנסת ישראל כלה קרואה בנעימה עטרת תפארת ביד ה'", ובשבילנו היא למען נבוא חדרינו, חס מלהתעלם מהקריאה, הלילה מלהעמיד פני תם לטמון ראש במספרים ונתונים, להאזין לקווי הידושים, מכינים אנו "עלה נעלה".

התזמורת ניגנה בעוז, מעגלים נסגרו ונפתחו ידיים התהדקו ונעזבו, הקהל כרכר ופיזז בידיו וברגליו, הכל לשם מצוות שמחת התן. בבימת התזמורת בתווך ניצב הזמר, מלהיט מלא גרונו את האווירה. באמצעם של המעגלים במרכזם של החוגגים עלו בחן ה'התן' עטור מחלצות, חבוש פאות מוזנבות בשווי כמה אלפים.

הדי הכליזמרים נטו לשכוך, בפניה כבר התרמו והתלחש הבעל מנגן עם אבי הכלה, תוך שהם מעבירים מיד ליד שטרי הדיוטות. ועל כסא נעמד ה'גראמער' מרטיט נימים, נוגע בלבבות.

דמעויהן של הנשים הכשרות יכולים היו להטבילן במ' סאה ורתחות, לחתן והכלה עת קמו לרקוד, אכן "כלה דא שכינתא".

הצלם צילם תמונות אחרונות, הגראמער גם כבר נסתלק אחר שנמל חלקו מנה יפה. אל אביו ניגש מרוגש, החתן. אבא הולכים הביתה?

מה?

דומות היו עיניו של אבי החתן כשני צלוחיות, בעת שנפערו אל מול פני בנו. הביתה? תמה, הלא בית משכן הכין עבורך חותנך בעירו, הלא קידשת כדת וכדין בת ישראל באומרך, "הווי לי לאינתו כדת משה וישראל". ובמילים אחרות - 'התחתנת'.

ואז מה? עיקל בתמיה הבן התם את שפתיו, מה הקשר? יש בית אבי מקום ללון, וכמדומה אני שגם בבית החותן. היה טוב וטוב שהיה, נאים והדורים הם המחלצות, מה נאדר היה המחזה לראות עם רב נאספים יחד לשמח לי, וגם למחר מוזמנת לי מלית חדשה. אשרי שככה לי, ומה עוד? מה לי ולדירה הנאה שהכין לי החותן?

* * *

העולם חוגג, נע והג על צירו במחול עיוועים כשיכור הלום יין, הדלו אורחות, בשערי המדינות אין יוצא ובא, כנסו האנשים את רגליהם, מפחד בריה קלה שיש לו בעולמו. הכלכלה העולמית מאיימת בסחף של פשיטות רגל, גם לאופטימיים שבאומות אין תחיות מעודדת להיכן הם פני העולם.

ומתוך שכול העמים, והתמוססותם של כללי כוחי ועוצם ידי, מבין הריסות האמון והביטחון בציוויליזציה הכול יכולה, מיתמרת לה שלהבת דקה, הקוראת בקול דממה בנעימות וערכות: "בני! לא עשיתי אלא בשבילכם".

אין אנו מהיודעים בסודו של עולם, ולא נמסר לנו בחזיון ליל זמנו של בן דוד אימתו, ובכל יום נצפה לו שיבוא. אבל, כחתן שאינו מבין עבור מה הוצאו דמים לרוב, נדמה אם לא נבין עבור מי הסער הגדול הזה.

אחרים ורעים אהובים ונחמדים, עורו נא התעוררו נא עמדו נא התייצבו נא פני דר עליון. האזינו לקריאה האוהבת, לך עמי - באהבה

"משכני אחרוך נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך!"

קורונה, בזמן שכולם בהיסטריה ושולחים טורים מפחדים ומאיימים, אני יושבת לי על הספה ומחייכת. **מחייכת לך בורא עולם.**

איך אומר את זה במילים שמשברות אוזן בשר ודם? אתה פשוט גאון!!!! גאון זה מילה מיניאטורית על ירך...

ביננו, העולם הזה צריך להגיע לסיימו, מכל בחינה אפשרית הוא הגיע לתחתית של התחתית. נפשית, רוחנית וגשמית. היה ברור שמשוהו חייב כבר לקרוא פה על מנת שאנשים יתאפסו על עצמם. הן בזירה הפוליטית שהשתגעה על כל המוח, הן מבחינה חברתית שהגזענות כבר ממש היתה בלתי נסבלת בה, ולצערי גם מבחינה הרוחנית... הכל הדרדר לתהום. כולם תהו איך זה יגמר???

אז דיברו על מלחמת גוג ומגוג. משהו ענק. השואה תהיה קטנה על יד זה. אנשים רעדו מפחד. בחלומות ההזויים שלי בלילה הייתי מדמיינת אנשים מתים על הרצפה עשויים ערמות ערמות.

היה דיבור גם על אירן, סוריה, חיזבאללה, המאס, טילים מהודשים שיגיעו עד ירושלים, פצצות אטום, מה לא???

היה נשמע הגיוני... המשיח צריך לבוא מתוך דרמההה.

אבל אתה יושב שם למעלה וצוחק... מה זה צוחק!!!

נראה לכם שאני צריך כאלה דרמות בשביל לשתק אתכם לחלוטין?? שם הכוח שלי נמצא אתם הושבים? אני באפצי אחד של בנאדם שאני גורם לו להיות תאב לאיזה עטלף מתוק גורם למעצמות הכי חזקות בעולם להשתתק דום! אין יוצא ואין בא! אנשים אכן מתים ברחובות אבל בגין מגע פיזי עם בני אדם, הכי פחות דרמטי בעולם. מהדבר הכי טבעי שיש.

זה גאוני, החזרת אותנו למקורות שלנו, התונות בכתים וברחובות, 30 20 איש, שמחים באמת מכל הלב, בלי בלי תפאורה מיוחדת בלי לנקר עיניים. הכנסת את כולנו לבתים, להיות עם משפחתנו, עם הילדים, לתת להם חום ואהבה, להנות מזוגיות יפה. דברים שבמרוץ החיים חלקנו פיספסנו. ככל הנראה את פסח כל עם ישראל יחגגו

בביתם, לא יצאו מהארץ, לא ילכו למלונות, סגרת להם את מרכזי הקניות כך שאי-אפשר לקנות את כל הסמים היפים והמרשימים לילדים שילכו איתם בחגים וישוויו בכל מקום, בצורה מקורית אמרת להם תרגיעו, שבו בבית, תחגגו את החג עם המשפחה אפילו בחלוק נחמד, תקיימו והגדת לבינך בהידור כי זה מה שאני רוצה מכם!

הרגעת את הדור הכי לא רגוע, עצרת מלכת מרוץ חיים שלא היה כמותו מעולם. והכל בין רגע. בגאונות אדירה!

השבתת את האנשים שיצאו נגד השבת שלך בכל הכוח. ניסו הכל כדי להפוך את מדינת היהודים למדינה חילונית ללא שום זיקה ליהדות. והנה, השבת הכל ישבות, לא תחבורה, לא מקומות בילוי, לא קיוסקים, שבו בבית, מי אתם שתחליטו לחלל שבת ככה בפרהסיה ובכוונה בארצי???

והכי חשוב מהכל, ריבוננו של עולם, אני שמחה בשבילך! אין אדם בעולם שלא מכיר בקיומך עכשיו, אין לאף אחד הסבר לזה, איך עטלף קמץ שיגע עולם שלם. כולם מבינים מי פה מנהל את העולם, מלכותך מתחילה להתגלות בעוצמה, כי מי שלא מבין שהמשיח כבר עם שתי רגליים פה הוא לא רק עיוור, הוא כסיל ומיפיש.

המשיח כאן, ואתה מתגלה אלינו בהדרגה יפיפיה. ואותי זה רק משמח.

נכון שלא כולם יזכו לקבל את פניו, ויכול להיות שאנחנו רק בתחילתה של המגיפה הזו ויהיה פה עוד אסונות קשים לא עלינו, ולא תמיד נחייך לנו ככה על הספה. אבל מה שמעודד זה שהמשיח פה. שאתה פה. ואין רע יורד מלמעלה. הכל פה רקום בצורה יפיפיה לכדי פרוכת מדהימה שתגלה את מלכותך בעולם. וזה הדבר החשוב מכל.

הגיעו הימים שיקויים הפסוק "וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה"

מחכה בקוצר רוח!

ליקוטי מוהר"ן תורה נו:

"וזהו ששאלו את רבי יוסי בן קיסמא (סנהדרין צח): **אימתי בן דוד בא.** והשיב להם, כשיפול זה השער וכו'. ועיקר הדבר, **שיפול שלשה פעמים**, ואין מספיקן לבנותו עד שבן דוד בא. כי שער ארם, זה בחי' שער דס"א. וכשיפול נפילה אחר נפילה, על ידי בחי' שהבאתי כנ"ל, אז יבא בן דוד, ויבנה שערי הקדושה. היינו, **כשאין אמונות חכמים**, ואין שומע להם, בבחי' (ישעיה כ"ט) ולמוכיח בשער יקושון. עי"ז באים לחולי עד אין מרפא כנ"ל, בבחי' (תהלים ק"ז) ויגיעו עד שערי מות. וכו". ע"ש.

הממשלה נפלה 3 פעמים, ולא ברור אם הולכת לקום עוד פעם.

משיח יושב על שערי רומי שבאיטליה, שמצבה כעת בכי רע.

וח"ו לא לשכוח את הנאמר בסוטה מט: "בעקבות דמשיחא וכו', ועל מה יש לנו להשען? על אבינו שבשמים".

"אם ישראל משמרין שתי שבתות מיד נגאלין" – מדוע תלויה הגאולה דווקא בשתי שבתות?

ובזה מיושב, שאף שכל הניסים אנהנו עושים לפי התאריך, ולא לפי היום בשבוע שנעשו, דהנה ליל פסח הראשון היה ליל המישי, ואין אנהנו עושים ליל הסדר דווקא ביום המישי, אלא ביום מ"ו בניסן, כי הכל תלוי בתאריך ולא ביום בשבוע. וא"כ מדוע 'שבת הגדול' שהוא על זכר הנס שהיה בו בניסן, ונכמבואר במשנה ברורה (שם ס"ק א'), וז"ל: בשנה שיצאו ממצרים היה עשרה בניסן ביום שבת, ולקחו כל אחד מישראל שה לפסחו וקשרו בכרעי המטה, כמו שכתוב (שמות יב, ג) "בַּעֲשֹׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית אָבֹתָו" וכו', והמצרים ראו זה ושאלום למה זה לכם, והשיבו לשוחטו לשם פסח במצות ה' עלינו והיו שני המצרים קרות על ששוחטין את אלוהיהם, ולא היו רשאים לומר להם דבר, עכ"ל. לא עשו את הזכר הזה בו בניסן כפי התאריך, אלא תמיד הזכר לנס הוא בשבת הגדול. אכן כפי הנ"ל מיושב היטב, כי עיקר הנס של יציאת מצרים ושלא יכלו המצרים לעשות לישראל דבר כשלקחו את אלוהיהם לקרבן, הוא משום שהתגלתה אז הארת 'ספירת הבינה', וגילוי ההארה הזאת, היא נעשית דווקא בשבת, כמו שהיה בפעם הראשונה בכריאת העולם, שהתגלתה ההארה הזאת בשבת שקודם הכריאה, שממנה יצאו ששה ימי בראשית וכנ"ל. ולכן זכר הנס הזה יכול להיות דווקא בשבת, שאז אפשר לעשות 'שבת הגדול', ואינו תלוי בתאריך החודש.

והנה בגמ' בשבת (דף קיה:), איתא: אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, שנאמר (ישעיה נה, ד) "כִּי כֹה אָמַר ה' לְפָרְסִים אֲשֶׁר וַיִּשְׁמְרוּ אֶת שַׁבָּתוֹתַי" וכתוב בתריה (שם, ז) "וַתִּבְרָאוּתִים אֶל הַר קְדִשִׁי" וגו', ע"כ. ויש להעיר מדוע דווקא שתיים, וכבר העיר בזה המהרש"א בחידושי אגדות, וציין לדבריו בנדה (דף לה. ד"ה חסידים), ע"ש.

אכן לפי הנ"ל הוא מבואר היטב, כי הנה שתי שבתות ירמוז על 'שבת סתם' ו'שבת הגדול' דהיינו שבת רגילה שבכל שבוע שב'ספירת המלכות', ואחרי שנזכה לשמור את השבת הזאת בשלמות, נזכה שהשבת הבאה שנשמור תהיה כבר 'בינה' בחינת 'שבת הגדול' ונכפרט אם יהיה זה בחודש ניסן שאמרו (ר"ה יא.) 'בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל' שאז ממילא יש כבר בחינת 'שבת הגדול', ואז 'מיד נגאלים', כי כפי שנתבאר שהכה של הגאולה מגיע מ'היובל הגדול' שהוא ספירת הבינה שבו יצאנו לחירות ממצרים, ובו נצא לחירות כגאולה העתידה במהרה בימינו. אלא שאנהנו צריכים לעורר אותו על ידי שבת – היינו 'שבת הגדול' שהוא כספירת הבינה. אבל כדי להגיע אליו צריכים ישראל קודם לשמור את 'שבת הקטן' – שבת רגילה ככלל שבת, וכשנזכה לזה, ונזכה גם לשמור עוד שבת, היא כבר תהיה בבחינת 'שבת הגדול', ולכן אמר רשב"י, שעל ידי שישראל ישמרו שתי שבתות כהלכתן – שתיים בדווקא, כי צריך שיהיה שבת רגילה שבת הגדול, אז מיד נגאלים ככה ספירת הבינה, שהיא המוציאה לחירות.

"שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול, מפני הנס שנעשה בו" (שולחן ערוך או"ח סימן ת"ל). והנה בזה פרשת בראשית (ח"א דף מז:), ובפרשת ויקהל (ח"ב דף רד.), ובתקוני זוהר (תקון י"ט דף מ:), מבואר שיש שתי בחינות של שבת, יש 'שבת הגדול' שהוא כספירת הבינה, ויש 'שבת הקטן' – היינו 'שבת סתם' שהוא כספירת המלכות. עוד שם (תקון מ"ח דף פה.), "בְּרֵאשִׁית – תַּמָּן תַּרְ"י, תַּמָּן שַׁבָּת" (בתיבת 'בראשית' יש אותיות 'תר' ואותיות 'שבת'), כַּגִּוּוּנָא דְאֵ בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית, וְאִינְוּ תַרְי שַׁבָּתוֹת (שתי שבתות שבת הגדול ושבת סתם), עֲלִייהו אֲתַמַּר (שמות לא, מז) וַיִּשְׁמְרוּ כִּנְי וַיִּשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת, תַּרְיִן זְמַנִּין אֲדַפִּיר הֶכָא שַׁבָּת (שני פעמים נזכר בפסוק 'שבת'), לְקַבֵּל שַׁבְיַתָא עֲלָאָה (שהיא ספירת הבינה) וַתַּתְּאָה (שהיא ספירת המלכות) ע"כ.

וכדי לבאר ענין זה, יש להקדים את דברי זוהר בפרשת יתרו (ח"ב דף פח.), וז"ל: תֵּאנָא פֶּל בְּרַפָּאן דְלַעֲיָלָא וַתְּתָא, בְּיוֹמָא שַׁבְיַעָא תַלְיִין. וַתְּאנָא אֲמֹאי לָא אֲשַׁתְּכַח מִנָּא בְּיוֹמָא שַׁבְיַעָא, מִשּׁוּם דְהָהוּא יוֹמָא, מִתַּבְּרָכָאן מִיַּנְיָה פֶּל שִׁיתָא יוֹמִין עֲלָאִין, וְכָל הַד וְהַד יְהִיב מְוִנְיָה לְתַתָּא, פֶּל הַד בְּיוֹמִין, מִהָהִיא בְּרַכָּה דְמִתְּבָרְכָאן בְּיוֹמָא שַׁבְיַעָא. וַתַּרְגּוּם: שְׁנַיִן, פֶּל הַבְּרָכוֹת שַׁלְמַעְלָה וְשַׁלְמַעְלָה תַלְוִיזוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבְיַעִי. וְשְׁנַיִן, לְמָה לָא נִמְצָא מִן בְּיוֹם הַשַּׁבְיַעִי? מִשּׁוּם שְׁלֹמֹאֲתוֹ יוֹם מִתְּבָרְכִים פֶּל שְׁשֶׁת הַיָּמִים הַעֲלִיזִים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נִתְּן מְוִנָּא לְמַטָּה, פֶּל אֶחָד בְּיוֹמוֹ, מֵאֹתָהּ בְּרַכָּה שְׁמִתְּבָרְכִים בְּיוֹם הַשַּׁבְיַעִין. ולפי זה קשה, כיצד היתה כריאת העולם ב'ששת ימי בראשית', הרי שבת היתה רק אחרי הששה ימים הראשונים, וא"כ מהיכן התברכו הששה ימים, עד שנעשית בהם כל הכריאה.

ועל כרחק לומר, שאף שלא נזכרה בתורה שהיתה שבת קודם ששת ימי בראשית, מ"מ היתה שבת כבר אז, וממנה התברכו הששה ימים. והמעם שלא נזכרה זו השבת בתורה, אף שהיא העיקר, כי ממנה התברכו כל הששה ימים שבהם נברא כל הכריאה כולה. משום שהשבת הזאת היא גבוהה מאוד, והיא מספירת הבינה, בחינת 'שבת הגדול' שהיא כספירת הבינה. ואילו התורה מועיר אנפין (תפארת) נפקת (יצאה), כמבואר בהקדמת התיקונים (דף ו:), וככיכול שבת זו – 'שבת הגדול' – היינו השבת שקודם 'ששת ימי בראשית', היא 'גבוהה מהתורה' (כלשון האריו"ל), ולכן לא נזכרה בתורה. וכתב הפרדס בשער נ' שערים (שער י"ג פ"ה), ביאר שזו השבת שקדמה לעולם נקראת 'שבת הגדול'.

ונראה לפי זה ששבת שקודם פסח, שהיא השבת שקודם יציאת מצרים, שיצאנו ממצרים כספירת הבינה, שהיא 'היובל' שבו יוצאים לחירות (ע' זוהר משפטים ח"ב דף קיד.), שלכן נזכר יציאת מצרים המשיים פעמים בתורה כנגד 'המשיים שערי בינה' כמבואר בזהר רעיא מהימנא פינחס (ח"ג סוף דף רנו:), אז זכינו ל'שבת הגדול' בשבת קודם הפסח – היינו להארת בינה, כדי שמכא השבת הזו נוכל לצאת ממצרים. ולכן אנו עושים 'שבת הגדול' בכל שנה – בשבת קודם הפסח.

תרומות באשראי!

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?
אנו זקוקים לתרומה שלך!
ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'.
או דרך קו 'הניכי השיבות' – ברסלב,
בשלוחה: 09.
לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר:
054-848-73-17

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"
(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נז"ר)

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח – – – בשביל ללמוד וזהר??
הגיע הזמן שנביח – – – לימוד הזהר מביא את המשיח!!!
כותב הזהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):
"ומשום שעתידים ישראל לטעם מעין החיים, שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!!"
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש' משלוח חיים עד הבית!
וכן ניתן לחזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

התקנת רבינו

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

בס"ד גליון עמ' פרשת שמיני ה'תש"פ

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

חיים טובים

נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור חיים טובים, נציין שניתן להיות מנוי לקבלת החיזוקים האלו מיד עם יציאתם ע"י שליחת בקשה למייל: yefabian@gmail.com נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ח; נסיים עם מדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א.

בברכת שבת שלום ומבורך וקין בריא ושמה, העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת שמיני ולשבוע של שבת תזריע

יום	חדש ניסן	הדף היומי מסכת שבת	משנה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כז	מג	חזרה	לב:	קיח	קטו.
א	כה	מד	תסז, יד	לג.	קיט	קטז:
ב	כו	מה	תסז, טו-ז	לג:	קכ	קטז.
ג	כז	מו	תסח, א-ג	לד.	קכא	קטז:
ד	כח	מז	תסח, ד	לה:	קכב	קז:
ה	כט	מח	תסח, ה-י	לה.	קכג	קז:
ו	ל	מט	חזרה	לה:	קכד	קח.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יא.

'אין!!! - או שלא צריך?'

אי אפשר ללכת למקוה, וגם אי אפשר להתפלל במניין - האם בגלל שלא מגיע לנו, או בגלל שאין צורך?

בשני זמנים בשנה - גם יהודי שזוכה לטבול במקוה כל יום, צריך להימנע מכך.

שני הזמנים הם: יום כיפור, ולהבדיל, תשעה באב. זה לא הוראה ולא הנחיה, אלא הלכה. ולכן גם כולם מקיימים את זה, ללא כחל וללא שרק, ללא ספיקות וללא פיתולים, וגם לא מרגישים רע עם זה. זו היא ההלכה וזהו.

אבל, יש הבדל תחומי ביניהם. בתשעה באב - לא הולכים למקוה, כי אנו לא ראוים לכך, ואנו מתחללים כנופים מחמת כן. ואילו ביום כיפור - לא הולכים למקוה, כי אין צורך. אנו טובלים במקוה ישראל ה', ולא זקוקים לעזרים היצוניים.

ישנם שתי סוגי תפילות - תפילה שצריכה להיעשות במניין, ותפילה שצריכה דווקא להיעשות ללא מנין.

את התפילות הרגילות אנו צריכים לעשות בציבור. אבל ישנם שתי תפילות, שעושים אותם דווקא ביחיד: תפילת כהן גדול בקודש הקדשים, והתבודדות.

הסיבה לכך: תפילה 'רגילה', צריכה הרבה תנאים כדי להתקבל. אם אתה לא צדיק הדור, ולא קרוב לזה, אז אתה צריך לפחות את עזרת הציבור, כדי שהתפילה שלך תתקבל.

אבל תפילת כהן גדול ביום הכיפורים, היא בזמן ובמקום ועל ידי האדם - הכי מתאימים, ולא צריך שום תנאים כדי שהיא תתקבל. התפילה הזאת אינה זקוקה ל'דרך', אפילו לא של שתי מטר, כדי להגיע ליעדה.

וכך גם התבודדות. זו היא נקודה של קשר ישיר ובלתי אמצעי, בין היהודי לאביו שבשמים, בבחינת 'נכה פני ה' (ביאור הליקוטאים), ואינה זקוקה למתווכים ולעזרים כל שהם. זה לא צריך להגיע 'אליו', אלא הוא מגיע 'אלך'.

בימים אלו, יש מניעות גדולות מטבילה במקוה ותפילה במנין, וזה עלול אף להחריף. אפשר להתייחס לזה כתשעה באב, ולהלך כנופים. אבל אפשר גם להתייחס לזה כיום הכיפורים, ולהרגיש כל כך קרוב שאין צורך בכך. אפשר להרגיש תפילה של בדיעבד, ואפשר להרגיש תפילת כהן גדול ביום הכיפורים.

"כיושב סתר לחלות פני מלך, מראה כהן".

המושך בעמוד 2

ליל הסגר

”כאשר כבר יותר מדי מר –

אז הזמן להתבטל לגמרי לה” – כך אמר רבינו.

* * *

מבעת החנק הולכת ומתהדקת.

זה התחיל מהמשת אלפים איש, הצטמצם לאלפיים, אחר כך לאלף, בהמשך למאה, ומהר מאוד לעשר איש. בתחילה עוד היו פתוחים המקוואות, בתי כנסיות ובתי מדרשות, ולהבדיל, כל בתי העסק. לאט לאט, בעצם מהר מהר, גם המרחב הזה הלך והצטמצם, וכעת אנו נכנסים לסגר.

ההרגשה היא שסוגרים עלינו מכל הצדדים. כעת עוד מותר לנשום, אבל לך תדע מתי יצמצמו גם את זה לעשר נשימות בשעה, ורק במרחב פתוח ולתוך מסכה. וזה קשה וחונק. מילא כמה שנוגע לגשמיות, זה אמנם לא נעים אבל לא קריטי. הבעיה היא שגם מבחינה רוחנית סוגרים לנו את הנשימה, ולא מאפשרים כלום, כמעט.

מה עושים עם זה? בסדר, עושים את זה, כי מה לעשות זה המצב, וצריך לשמור על זהירות ובריאות. וגם כמה שלא באמת נוגע לזהירות ובריאות, צריך לשמור על הארנק, שלא יתרוקן בבת אחת עם קנסות ומעצרים. אבל בהרגשה, מה עושים? איך מתמודדים עם זה?

* * *

יש מצב, שכל הסיפור הוא הפוך בעצם.

כשהאזוניים סתומות, יש עצה פרקטית פשוטה: סותמים את הפה ואת האף בחוזה, ונושמים בכל הכח. ואז, האויר שמנסה לצאת דרך האף והפה ונתקע, יוצא בליט ברירה דרך האוזן, והיא נפתחת. כעת מגיע אדם חכם, ואומר: ואז, לא ידעתי שאפשר לנשום דרך האוזן, כעת שגיליתי את זה, למה לי לנשום דרך הפה והאף, בוא ננשום דרך האוזן...

אדם שנתקע בחדר, ואינו מצליח לפתוח את הדלת. בליט ברירה הוא יכול גם לצאת מהחלון. אבל מה יקרה אם הוא יחליט שמאחר שהוא גילה את הפתח החדש הזה, הוא מעדיף להשתמש בו מהיום לכתחילה, ולוותר על השער הראשי? אם זה יקרה, יש מקום לחשוש שהרגעים שהוא היה תקוע בחדר, עשו לו משהו...

* * *

יש קשר בריא עם ה'. קשר של 'עין בעין', שבו אנחנו מתקשרים אתו פנים מול פנים, וחווים את הקשר בצורה בריאה שלמה וזורמת. זה היה בזמן בית המקדש, ואז אפילו יהודי פשוט, היה לו קשר עם ה', כמו הצדיקים הגדולים בדורות שאחרי בית המקדש.

הקשר הישיר הזה נסגר וננעל. ואז, התחלנו לנשום דרך האוזן, ולצאת דרך החלון. אז במשך הגלות, עם ישראל למד להסתדר; הוא בנה בתי כנסיות, תלמודי תורה וישיבות, ומערכת שלמה של יהדות, והתחיל להתרגל לקשר של בדיעבד. הבעיה היא ששכחנו, וזה הפך אצלנו לכתחילה, עד שלא חסר לנו בכלל משהו אחר. ואנחנו חושבים בקול: למה בכלל צריך אף ופה, ומי זקוק בכלל לדלת ראשית.

* * *

גם במצרים זה היה כך. הם היו חיים מרים מאוד, אבל למדו להסתדר עם זה, כל אחד היו לו את הקומבינות איך לחיות עם זה, והם נשמו לרווחה. במצב

כזה, הם שאלו שאלה מאד שאלתית: למה צריך בכלל לצאת ממצרים, בסך הכל – הכל טוב, רק פה ושם יש מה לשפר.

בשביל זה צריך סגר. הם נסגרו בבית שלהם כל הלילה, ובכך סתמו את האזוניים, ואת החלונות. וכשהאזוניים והחלונות נסתמים – מתחילים לחפש את האף והפה, ואת הדלת הראשית, ונגאלים. וזה כנראה מה שקורה איתנו כעת. סותמים לנו את כל ה'בדיעבדים' שעזרו לנו להסתדר עם הגלות, בכדי שנפסיק להסתפק עם הלונות ונחפש את השער הראשי, ואז ניגאל.

הרהורים – ערב פסח תש"פ

רחמנא ליבא בעי

האם הדור שלנו – הוא רק מכני?

או שיש לו לב?

* * *

אני צובט את עצמי, גם כדי לבדוק אם זה נכון, וגם כדי להעניש את עצמי.

בתוך כל הבלגן, לא יודע אם שמתם לב, אבל יש כאן גילוי לא פחות ממהפכני. כבר שנים שמדברים על כך שהדור שלנו הוא 'מכנוקרטי'. הוא אמנם מהדר בכל מה שאפשר 'בחיצוניות' – תלמודי תורה, ישיבות וכוללים, לולב ואתרוג, מצה תפילין ומווזה, אבל חסר לגמרי את 'הפנימיות' ואת הלב.

ואף אחד לא חלק על כך. הנהחתי היסוד הווייתית מוסכמת מקיר לקיר, והויכוח, אם היה, נסוב רק על: מה הסיבות לכך, והאם יש פתרון לכך, ואיזה. היה ברור שבתי הכנסיות והשטיבל'אך למיניהם, שמלאים מוון אל זן, הוא משהו טכני נטו, ואולי גם חברתי וקהילתי, ותו לא.

חשבנו ש'מה לעשות', זה הדור ורק משיח ישנה אותו. אנחנו דור עקבתיא דמשיחא, ועל זה אין ויכוח, אז זה הפנים שיש לו. קבל אותו וזהו.

* * *

אז חשבנו.

מגיע פתאום הקורונה, על כל השמות שיש לה: 'זירוס', 'נגיף', 'משבר', 'בהלת', 'מגפת', וכל מה שתרצו או לא – ומופח על פנינו.

לקחו לנו את כל האפשרויות הטכניות והמכניות; סגרו את השטיבל'אך, סגרו את בתי הכנסת, סגרו את המקוואות. אז הנה, כל הסיבות להרגיש פטורים, ולחגוג. אם בכלל לא מוחברים בפנימיות, ורק עושים את זה כי זה משהו קהילתי, או משהו טכני שהתרגלנו לעשות וזהו, אז הנה ההזדמנות לזוותר וזהו.

ומה באמת קרה? לא יאומן. אף אחד לא מוותר. עושים מניינים מהמרפסות, מהחצרות, מהגגות והמקרפיות. קוראים בתורה כתנאים בלתי אפשריים, ומעל הכל – עושים פסח כשר ומהודר, עם ביצים כמובן, כולל גם שריפת חמץ השאית, ומוסיפים לסיום חיוך של מנצח.

* * *

זהו, טעינו בגדול.

הדור שלנו יש לו לב. לב ענק, הם ורותח. הוא בסך הכל היה מכוסה בהרבה טכני, שהצליח לשכנע אותנו שאין בפנים כלום. אבל באמת היה שם בפנים כל הזמן לב, רק שלא היה לו מתי להתגלות. וברגע שהייתה לו הזדמנות – הוא פריץ ובגדול.

איזה נס שזה קרה רגע 'לפני' שמישהי הגיע. עוד היינו עלולים לספר לנכדים שלנו, שהיה פעם דור שלא היה לו לב, וזה היה פשוט שקר. אז ה' ריחם עלינו, ואמר: רגע לפני שאני מביא את המשיח, אראה לכם שטעיתם. מעולם לא היה כזה דור, ומעולם לא היה כזה יהודי – שאין לו לב. אין היה כזה.

כמה מרגש להיכנס עם הגילוי הזה לפסח, ולדעת, שאכן אין כמו עם ישראל, שמסור בלב ובנפש לאביו שבשמים. והולך אחריו באש ובמים, ויהי מה. זה קרה ביציאת מצרים, וזה קורה גם היום – לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה.

וכימי צאתנו מארץ מצרים נזכה לראות נפלאות, כימים ההם בזמן הזה.

לספור את ה'עומר'?

כסף סופרים, ופעמיים. כיצים גם כן, כפרט היום.

אבל 'עומר' – מי סופר?

* * *

עומר שעורים – זה לא הרבה, לא בכמות ולא באיכות. שתיים וחצי קילו של מאכל בהמה, זה משהו שכל אחד יכול לעבור לידו מבלי למצמין, ובטח לא לספור.

את העומר הזה, מביאים לקרבן אחת לשנה. ועושים ממנו עסק גדול ומיוחד; כל הצדיקים הולכים להשתתף במעמד קצירת העומר, וכל הקהל אף הוא צופה מהצד. כל שאלה – גם טכנית – נשאלת שלשה פעמים, וזוכה למענה שלשה פעמים.

'לכבוד' קרבן העומר, מקריבים עוד כמה קרבנות מיוחדים. ו'לקינוח', אנו סופרים שבעה שבועות וארבעים ותשעה ימים – 'לעומר'!

מה הסיפור?

* * *

יצאנו כעת ממצרים.

אבל כשאנחנו בודקים בכנק, עדיין לא רואים את זה. אנו מסתכלים על עצמנו במראה, ובודקים שוב את המספר זהות ומדת הנעליים – והנה הכל אותו דבר. אבל מה זה אומר שיצאנו ממצרים? אפילו מהבית בקושי נתנים לנו לצאת...

למי שמתעקש לשאול את השאלה הזאת, ובצדק, מיועדת ספירת העומר. שהמסר שלה הוא קטן, פשוט ועוצמתי. ספירת העומר מוענת שכנראה שלא תרגמת את יציאת מצרים למספרים. חשבת שיציאת מצרים הולכת לשנות אותך? אתה יכול להמשיך לחכות. יציאת מצרים לא משנה אותך, אלא מאפשרת לך לשנות את עצמך.

ושינוי עצמי, הוא תמיד אבל תמיד ללא יוצא מן הכלל, תהליך. ותהליך, הוא דבר שתמיד אבל תמיד מתחיל ממהוהו קטן, פצפון ובלתי מורגש, ובדרך כלל הוא גם הדבר הכי קרוב אליך, במרחק הושמת אצבע.

* * *

וזה בדיוק הסיבה שאף אחד לא עושה שינוי. כי אף אחד לא מוכן לתהליך, וגם מי שכן, הושב שהוא צריך בשביל זה לטפס את האוורסט, ומתעקש להתחיל דווקא משם. אז זהו שלא: א. מוכרחים תהליך. ב. אבל בשביל זה לא צריך יותר ממהוהו קטן. עומר שעורים לדוגמא.

יש לנו מלא 'עומר שעורים' על ידינו, סביבנו ובתוכנו. אלא שאנחנו בכלל לא פנויים לשים לב אליהם, ולכן גם לא זזים לשום מקום ולא מתקדמים

מילימטר. רק עומדים ושואלים בפנים תמהות: לא מבין, עברתי פורים, עברתי פסח, עוד שנה ועוד שנה, ולא קרה כלום.

אם תסכים לקחת את העומר שעורים, ולעשות ממנו עסק. והיין מזה גם לספור אותו, ממש כמו שסופרים כסף וכיצים והרכה יותר. אם תעשה את הספירה הזאת בהתלהבות עם לשם ייחוד וגארטיל, אתה תראה שבתוך שבועות תגיע לקבלת התורה, ותהיה אדם.

* * *

מה זה העומר שעורים?

אתה יודע... כל מה שאתה מעדיף שלא להכיר. כל המדות שלך, האהבות והפחדים שלך וכל מיני הרגשות, שאתה מעדיף להתעלם מהם ולא להאמין שיש בזה איזושהי עבודה פנימית, ולא לחשוב שיש מה לעשות עם זה. החלקים הלא נעימים הללו, שבכלל לא מתכתבים עם 'עבודת ה', זה העומר שעורים.

ומה צריך לעשות עם זה? להניף קצת, זה הכל. פשוט: להסכים להסתכל על זה, ולהפיש שם ומשם את ה', ולהביא לו משם איזו מנחה. לא מרשימה מי יודע מה, אבל הכי אמתית שיש. תזוזה כזאת, אכן ראוייה לספירה, והיא זאת שתביא אותך אל היעד.

חול או מועד?

איזה מין שם מוזר – 'חול המועד'?

נשמע משהו כמו 'קין הורפי' או 'חום קריר' ו'קרירות המה'...

* * *

חול המועד, זה בדיוק הזמן לכל מה שאין זמן כל השנה.

אין הידרים, ישיבות וכוללים, ואין עבודה. אז אפשר לעשות את כל מה שלא מתאפשר כל השנה לעשות. אפשר לבקר את ההורים, משפחה או חברים. אפשר גם לנסוע לקברי צדיקים ולהבדיל למקומות אטרקטיביים. ואולי גם לשלב, כמו למשל 'רבי מאיר בעל הבניאם'...

עד כאן ציטוט משנים כסדרם. או אז חול המועד היה זמן של מרוץ, להספיק כמה שיותר טיולים ואטרקציות, ולהצטער על כך שיש 'רק יומיים חול המועד'...

זהו, שהשנה הכל אחרת. אין לאן ללכת; משפחה אסור לבקר, תחבורה כמעט שאין, הכבישים ריקים והאתרים סגורים, ואפילו המקומות הקדושים נעולים על מסגר ובריה. אין שום אירוע ציבורי שאפשר לבלות בו, והמקום היחיד שאפשר 'לטייל' לשם – זה המרפסת.

* * *

וזה בדיוק ההזדמנות, להסתכל 'לחול המועד' בעיניים, לנסות להקשיב לו, ולהבין מה הוא אומר, ולמה הוא מיועד. 'חול המועד' – מה זה אומר, האם זה חול או מועד?

והתשובה היא: החיים שלנו אכן נחלקים לשניים – יש בה חלקים של 'חול' ויש חלקים של 'מועד', וזה מאד מסודר. כשיש שבת או חג, אנו 'עוצרים' את החיים, והוגנים. כביכול עוברים לעולם אחר, נהנים ממנו וממציים אותו עד תום, ולאחריו 'חוזרים' לעולם שאותו עזבנו.

כעת אנו עוברים למחלקת ה'חול'. במחלקה זו אין מקום למועדים ולהגינות. אלא לעבודה שחורה ומפרכת של שגרה שוחקת מעייפת ומפוררת.

* * *

אין בעצם מה שיחבר בין שני העולמות הללו – המועד והחול. ומשכך, החול הופך למצוקה, והמועד למה שהו נחמד אבל מנותק, וממילא גם הסר תכלית כביכול.

רק כאשר נצליח לעשות סנכרון בין שני החלקים – תתחיל התנועה של החיים. אם המועד יצליח לפרוץ לתוך החול, אזי הוא לא יהיה מנותק ולא הסר תכלית. התפקיד שלו יהיה להכניס צבע וחיות בשגרה האפורה והמשעממת של החול, ולהפוך אותו על כל מטלותיו, למשהו אחר.

וזה מה שעושים ב'חול המועד'. אלו הם ימים של 'חול' כביכול, אבל לא בדיוק. ימים של 'חול' עם צבע של 'מועד'. אומרים הלל, מתפללים מוסף, לא עושים סתם מלאכה וחוגגים קצת עם המשפחה. אז כנראה שיש דבר כזה 'חול בטעם מועד'.

המטרה היא להבין שכל חול יכול להפוך לכה, אם נאמין בקדושת היום טוב, ונאמין שיש טוב בעולם. אם נבין את המסר של החג – שאנחנו יהודים, ו'ח' אהב אותנו, וממש מפרגן לנו ואף דורש מאתנו לחגוג ולשמחה. אז נכון שיש ימי חול, אבל לא ימי ניתוק, ואפשר גם אותם לצבוע בניגון של אהבה.

אסרו חג

יש לך רגעים טובים בחיים?

תנעל אותם בכספת מיוחדת, ותשתמש בהם במצבים קשים.

זהו זה, הוורים לשגרה.

הלחץ הציבורי כבר דוחק. מזה כמה שבועות, שקרה הלא יאומן והבלתי אפשרי – והמשפחה הגרעינית החזיקה מעמד בין ארבע קירות וקצת יותר.

כך התכוננו לפסה, כך התנהלו הניקיונות והקניות, וכך התנהל ליל הסדר והחג כולו. הכל הצטמצם לבין כותלי הבית ובמחיצת המשפחה המצומצמת, עם אופציה ל'מיוול' למרפסת, ולמו שיש כלב – גם מיול יומי קצר בן מאה מטר.

אבל זהו, יש גבול. רוצים כבר לצאת לנשום אוויר, ומתגעגעים עד כלות לחזור לשגרה. לשם כך, 'מבטיחים' כל האחראים 'מלמעלה', לעשות מאמץ

עליון להתחיל לשחרר את הסגרים והעוצרים למיניהם ולאפשר את החזרה לשגרה, נו נו, נראה אותם.

אבל, האם באמת אנחנו אוהבים את השגרה?

היו לנו ימי חג, ימים של שמחה פנימית, וזמנים של קרבת ה' מיוחדת. האם אנחנו באמת מעוניינים למימים אתם ולחזור לשגרה, האפורה והמשעממת במקרה הטוב, והמלאה אתגרים והתמודדויות במקרה היותר מצוי.

השגרה שוחקת, מפוררת ומעייפת, ואם הייתה לנו אפשרות להמשיך את החג לכל השנה ולכל החיים, כנראה שזה מה שהיינו בוחרים. אבל זהו שאי אפשר. ואנחנו מוכרחים לחזור לימי השגרה, ולפגוש שוב את ימי החול.

עובדה ופתרון בצדה. הייכים לחזור לשגרה, אבל ממש לא הייכים לזנוח את החג מאחור, ולהתייבש עם הימים השגרתיים. החג, אם נרצה, ימשיך אתנו וילווה אותנו 'בתוך' השגרה היומיומית הפשוטה והיבשה, והוא ירטיב לנו אותו בטעם של קרבת ה'.

אסרו חג – זה הפתרון.

'א-ל ה' ויאר לנו' – ה' יתברך בחסדו הגדול, פתח לנו צוהר והאיר לנו. זה היה כל כך טוב, וכל כך נעים, ואנחנו מתקשים להיפרד. ובכן, יש עצה 'אסרו חג בעבותים' – תקשור את החג אליך בהכלים עבים, 'עד קרנות המזבח' – ותוביל אותו אתך למקומות הקשים ביותר, ששם אתה מתמודד וצריך להילחם.

הכלל הוא, שכל רגע וכל אירוע שהיה אי פעם בעולם, נשאר קיים לנצח. אם היו לך רגעים של פסה, ושל קרבת ה', זה קיים. כל שיש לך לעשות, הוא לשמר את זה אצלך, ולא לתת לזה להתפורר. תבנה לזה כספת מיוחדת, תכניס את זה פנימה, וזה שלך. ברגע שתצטרך תוכל לשלוף את זה משם, ולהתחמם בזה.

היום, הוא יום של שגרה. אבל אנחנו בוחרים לעשות ממנו חגיגה, על השבון החג שהיה ולבאורה איננו עוד. בכך אנו מזכירים לעצמנו שהחג היה ועודנו, ומתי שרק נרצה, נוכל לפתוח שולחן ולחזוכר בו. וגם ברגעים הקשים ביותר, תוכל בשקט בשקט ללכת לפינה – ולהבק את הפסח שהיה, ועודנו.

הליכה עם תורות רבנו לפי סדר ליקוטי מוהר"ן III התורה הנלמדת: חלק א' תורה ח'

ללכת עם תורה

על הפרשה III פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מיתת נדב ואביהוא

הזמן להכניע הרע לגמרי, ובפרט בעת הקמת המשכן שהוא עיקר מקום הרוח חיים וקדושה, וע"כ יש את האפשרות להכניע את הרע לגמרי.

אלא שמבואר במאמר שלהתגרות ברשעים אי אפשר כי עם מי שהוא בכחי' צדיק גמור או הנלווים אליהם, וע"כ אף שהיו צדיקים מופלגים, מי"מ היו צריכים בזה את הכח של משה רבינו שזכה לדרגה הנצרכת לזה בשלימות, והם לא נשאו אשה, דהיינו שלא עסקו בכירור הטוב מהרע כהדי' יסודות הגשמיים ממש שזה מעיקרי הבחינות והאופנים שצריך להיות נלווים אל הצדיקים, ואף לא התייעצו עם משה רבינו בזה, שזה כחי' מה שהורו הלכה בפני משה, וע"כ היה בזה כחי' פגם והסרון, עד ששלט סטרא דמותא.

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיח שרפי קודש ה"ב, סימן נז"ר)

~ המתקת הדין ~

הפסוק 'הנותרים'. וזוה מתבאר מדוע חשש אהרן והתבייש כל כך, כי מכיון שהיה צריך לכפרה, חשש מי יודע אם יתכפר לו. ונדברי האור החיים מתבאר באריכות מתי הכלל של 'אין קטגור נעשה סגור'.

ג. שתויי יין: בדברי המפרשים מבואר שמחמת שנכנסו שתויי יין, לא היה להם שיקול הדעת כראוי, ולכן מעו והקריבו אש זרה. ולכן נצטוו מיד לאחר מכן שלא להיכנס שתויי יין, כדי שלא לבוא לכלל טעות.

ה. כשרות המאכלים: בדברי רש"י (תחילת פרשת תזריע) מובא 'כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה היה ועוף, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה היה ועוף'. ומתוך כך ניתן להבין, שאכן אחר שסיים בפרשיות הקרבנות, עבר לדבר בתורתו של 'האדם'. אמנם בדברי הרמב"ן מבואר שהוא נוגע בעיקר לכהנים, שצריכים להיזהר שלא להיטמא לבהמות שמטמאים בנבלתם, ולכן נכתב בהומש זו ובסמוך לפרשת הקרבנות.

ביאור הפנימיות

בוזר הקדוש מבואר, שהפגם של נדב ואביהו היה שלא נשאו נשים. ולכאורה גם זה תמוה: א. מפני מה חמור הדבר כל כך. ב. מה השייכות בין זה למה שמבואר שהקריבו אש זרה. ובדברי הרמב"ן מבואר על דרך האמת, שבהקטרתם 'אש זרה' הפרידו את המלכות משם הוי"ה, וכך עשו אותה כביכול 'זרה'. וזוה מתבאר קצת שייכות בין הדברים, אמנם עדיין צריך ביאור מהות הדברים.

ועניין זה מתבאר בספר ליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן כג), ובספר ליקוטי הלכות (פריה ורביה הלכה ג), וכדלהלן.

ונסו יגון ואנחה

נאמר בפסוק 'ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה'. והכוונה היא בפשטות שכשזוכים להשיג ששון ושמחה, אזי מוגרשים ומבירחים את היגון ואנחה. אמנם בפנימיות העניין יש כאן עבודה. והיינו שכאשר אדם זוכה לשמחה, אזי היגון ואנחה בורחים לצד, וממתנינים עד שייגמר השמחה ויהזרו למקומם.

וכמו בני אדם שרוקדים בשמחה, אזי הדרך הוא שבני אדם אחרים שאינם רוצים לשמוח - זויס אל הצד, וממתנינים שייגמר הריקוד, ואז יהזרו למקומם יחד עם העצבות שלהם. כך יש לכל אחד חלקים כנפש, שהם אוהבים את היגון ואנחה ואינם רוצים לשמוח, ובדרך כלל הם אלו שנמצאים 'במרכז' ומונעים לגמרי את השמחה, אך כשמוגיע שמחה גדולה ואינם מצליחים למנוע אותה - הם נזהרים שלא להפוך להיות 'חלק' ממנה אלא בורחים אל הצד, וממתנינים לשעת כושר לחזור אל המרכז.

ומה שצריך לעשות - הוא למנוע מהם לברוח ולהכניס אותם פנימה. כמו במשל של הריקוד, שאם יתפסו את אותם האנשים ויכניסו אותם בכח אל הריקוד - יתבטל מהם בהכרח היגון ואנחה, והם יתפכו להיות בעצמם שמחים. וכך, כלפי האדם עצמו, הוא צריך לקחת את אותם החלקים כנפש שהם 'יגון ואנחה', ולהכניסם בכח לתוך השמחה, וכך הם יתבטלו. וזה פירוש הפסוק 'ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה', היינו שכאשר היגון ואנחה רוצים לנוס ולברוח, צריך שהששון והשמחה 'ישיגו' אותם ויכניסו אותם בעל כרחם לתוך השמחה.

שמחה ועצבות - חיים ומוות

וביאור העניין: מקור השמחה הוא אצל השם יתברך, כמו שכתוב 'עוון והדר לפניו', כי הוא מקור החיים. וכל חלק שמחובר אל מקור החיים, שורה בו שמחה.

פרשת שמיני היא הפרשה השלישית בסדר ויקרא. והנה, מצד אחד יש בה המשך פרשת הקרבנות, כהמשך לפרשת ויקרא ופרשת צו, ומצד שני מתחילה לדבר בענייניו של כל אדם, דהיינו כשרות המאכלים, והנושא הזה ממשיך בפרשיות הכאות שעוסקים בהם בעניין לשון הרע וצרעת, שכל זה נוגע לכל אדם ולא רק לכהנים ולבית המקדש.

ובאמצע - בין נושא הקרבנות לנושא האכילה, נכנס המעשה של נדב ואביהו שהיו צדיקים גדולים ומתו ביום הקמת המשכן, ומיד לאחר מכן נאמר פרשת שתויי יין. ויש להבין עניין המעשה הזה מצד עצמו, והקשר בינו לבין מה שנתבאר לפניו ולאחריה. ומה הלימוד שיש מפרשה זו אלינו.

וכפי שיתבאר בעז"ה, יש כאן יסודות נפלאים בכל מהותו של האדם בעולם, והשיקול הנכון בין מה שצריך להרים עצמו למעלה אל השמים, לבין מה שצריך כביכול להוריד עצמו ולהיות חלק מהארץ, ורק על ידי שניהם מגיע אל המכוון.

התמיהות בפרשה

א. 'זיהי ביום השמיני' - מפני מה נכתב בלשון 'זיהי' שהוא לשון צער, הרי לא היה שמחה בעולם כמו אותו היום, שבו הוקם המשכן ונטל עשר עטרות. והתירוץ הוא פשוט כמבואר בגמרא, שבאותו היום מתו נדב ואביהו. וזה בעצמו הפלא, מפני מה פרע מהם הקב"ה באותו יום ובאותו מעמד, וערבב בזה השמחה. ובפרט לפי המבואר בדברי רש"י בפרשת משפטים, שכבר נגזר עליהם העונש בקבלת התורה, בפסוק 'זיהו את האלוקים ויאכלו וישתו', אלא שלא רצה לערבב השמחה של קבלת התורה, והמתין להם. אם כן מפני מה ערבב שמחת הקמת המשכן ולא המתין עוד.

ב. מה עניין הקרבנות של יום השמיני. כלומר, הקרבנות של שבעת ימי המילואים היו כדי לחנוך את המשכן והמזבח, אבל מה עניינו של יום השמיני וקרבנותיו.

ג. בכל הפרשה נראה שאהרן התבייש להתקרב לעבודת המשכן, עד שהוצרך משה לומר לו 'קרב אל המזבח', וכן התבייש מכך שלא ירדה שכינה, עד שנכנסו והתפללו על זה. וצריך להבין מדוע היה גדול חששו וריחוקו של אהרן.

ד. בדברי רש"י מבואר בשם חז"ל שהפגם של נדב ואביהו היה שנכנסו שתויי יין למקדש. והוא פלא: א. שעדיין לא נצטוו על זה. ב. מפורש בפסוק שהפגם היה מה שהקריבו 'אש זרה'. ובכל אופן יש להבין סמיכות הציווי של שתויי יין לפרשה זו.

ה. פרשת כשרות המאכלים - צריך להבין מה עניינה לפרשה זו, שעוסקת בהקמת המשכן. ובכלל לחומש ויקרא שנקרא 'תורת כהנים', ועוסק בעבודות המשכן והקרבנות.

ביאור הפשט

א. מיתת נדב ואביהו: לדברי רש"י, לכתחילה אמר הקב"ה למשה שכן יהיה ביום הקמת המשכן, כדי ש'יבקרובי אקדש', כי כשהקב"ה נפרע מן הצדיקים, הוא מתקדש ומתכבד על האחרים. נמצא, שהיה כאן עניין מכוון בדווקא בכך שהיה ביום זה, כדי להטיל מורא המשכן. והרמב"ן מבאר באופנים אחרים 'מתי' נאמר הדבר למשה.

ב. יום השמיני: בדברי הרמב"ן מבואר שהקרבנות האלו הם קרבנות 'היגון הכהנים', כמו מנחת חביתין. אמנם הביא מדברי חז"ל שהקרבנות האלו באו לכפר על עוון העגל. וגם מיתת נדב ואביהו שייך לזה כמבואר בדברי רש"י על

ולכן בכל פעם שנולד ילד, או ביום הולדתו, או בנישואין וכדומה, שכל אלו הם מצבים בהם מתגלה ומתחדש מצב של 'חיים' – מתעורר שמחה.

העולם הזה, מחמת שהוא מנותק לכאורה ממקור החיים – הוא מקום של 'יגון ואנחה'. ולכן, כל בני העולם שנמצאים בו, גם אם יהיה להם כל טוב שבעולם, עדיין חייהם הם גוש של 'יגון ואנחה', משום שאינו מחובר למקור החיים. ורק כאשר זוכים לחיות באמונה, ולחבר את העולם ואת החיים אל השם יתברך שהוא מקור החיים – זוכים לגלות את השמחה.

ובזה תלוי עיקר החילוק בין גלות לגאולה. בית המקדש היה נקרא 'מוש' כל הארץ, כי הוא זה שגילה את מקור החיים בעולם, ולכן ממנו נמשך שמחה לכל העולם. וכן יהיה לעתיד, כשיתגלה השם יתברך בעולם – יהיה שמחה גדולה בעולם, וכפי המתואר בכל הפסוקים על הגאולה שכולם עוסקים בלשונות של שמחה מופלגת. לעומת זאת, כהיום שאנו בגלות ואין לנו בית המקדש – השמחה נעלמת ונסתרת, והעצבות שולטת. וזהו גלות השכינה, שנפרדת ממקור חיותה – רחוקה שחורה וקודרת.

כתוצאה מהעצבות, שהוא ניתוק ממקור החיים – נשלט האדם בידי הקליפות וההסתרה, ונופל לחטאים ועוונות, ונכנס לשליטת הדינים, הנסיונות והצרות, שהם כולם 'מטרא דמותא' רחמנא ליצלן.

להפוך היגון ואנחה – לשמחה

עיקר תפקידנו הוא לצאת מעצבות – שהיא גלות ומוות, לשמחה – שהיא גאולה וחיים. ולשם כך, אנו עוסקים בתורת השם ומצוותיו, כדי לגלות את מקור החיים ובכך לעורר את השמחה. ובזמנים מיוחדים כמו שבתות וימים טובים, שבהם מתגלה יותר האמונה, או בזמנים של נסים וישועות או התגלות של 'חיים' – מתגלה שמחה גדולה.

אמנם בכך לא די, ואין זו שמחה שלמה – כי באותו זמן של השמחה, יש הרבה חלקים באדם, שמנותקים ממנה ועדיין 'מתים'. ובאותם חלקים שולט עדיין הגלות, וכל עוד הם קיימים – עדיין יש באדם שליטת הקליפות וההסתרה. ולכן, צריך להכניס את אותם החלקים לתוך השמחה, ולהחיות אותם, ובהם מתבטלים לגמרי הקליפות וההסתרה.

ולכן, הקדושה אינה יכולה להיות על ידי 'פרישות', אלא דווקא על ידי 'יחוד'. כלומר, אם האדם רוצה להתקדש, ולשם כך הוא רוצה לפרוש לגמרי מהעולם – הוא לא יצליח בכך. כי בכך הוא אמנם מתחבר יותר למקור החיים, אבל משאיר את כל העולם מנותק. ולכן, הוא אמנם שמה – אבל משאיר קיים את כל היגון ואנחה. וכשהם קיימים – הם שולטים.

ולכן, התכלית של המשכן ובית המקדש, הוא לגלות שכינתו יתברך דווקא בתוך העולם הזה, וכל עבודת בית המקדש הוא בדברים של העולם הזה – בהמות וסולת ונסכים, שמחברים אותם אל מקור החיים, והופכים אותם להיות חלק מהשמחה, ובהם מתייחדת השכינה במקורה, ונעשה שמחה שלמה בעולם.

קטורת ישמח לב

ועיקר עבודה זו נעשתה על ידי הקטורת, שעליה נאמר בזהר הקדוש שהיא שוברת את כל הקליפות ומבטלת את כל הדינים, ואין עבודה למעלה ממנה. ואם היו בני אדם יודעים מעלת הקטורת היו מנסקים כל תיבה ממנה. ה'קטורת' הוא מלשון קשר, והוא הכח שמקשר אפילו את מעט החיות שנמצא 'בתוך' הקליפות – אל הקדושה.

וביאור העניין בקצרה: לכאורה כל ההגדרה הזאת, שהעולם הזה הוא 'יגון ואנחה' – הוא ההיפך מהמצויאות, כי אדרבה, העולם הוא מקום צבעוני, מלא טעם מראה וריח, ומלא הנאות והוויות. אך הביאור הוא, שהקליפות והיצר הרע אין להם כח משלהם, ואינם יכולים 'לברוא' או 'לתת' משהו – אלא רק יש בהם

'כח המדמה', דהיינו, לקחת את מה שכבר קיים בעולם, ולדמות כאילו הוא משלהם.

והיינו, שהבעל דבר יש בכוחו וברשותו, לדמות כאילו יש בחירה בין 'האמת והנכון' לבין 'הנעים והטעים'. וכביכול אומר: אם רצונך לבחור בחיי אמת, נחא, אך שם הכל שחור-לבן. אם רצונך והיינו, שהבעל דבר יש בכוחו וברשותו, לדמות כאילו יש בחירה בין 'האמת והנכון' לבין 'הנעים והטעים'. וכביכול אומר: אם רצונך לבחור בחיי אמת, נחא, אך שם הכל שחור-לבן. אם רצונך בצבעים ובטעמים, בהכרח עליך לוותר על האמת. אך באמת, כל הצבע, הטעם המראה והריח – אין מקורם אלא בחיות אלוקית, והם נמצאים רק בצד האמת.

ואת זה מגלה הקטורת. כחז"ל מבואר שהעיונים שבירחו היו מתעטשות מריח הקטורת, וכלה שבירושלים לא הייתה צריכה להתבשם מחמת ריח הקטורת. והנה, עומד אדם ומתלבט בין הקדושה לבין ההנאה, והנה עולה באפו הנאה נפלאה כזאת, והוא מגלה שהיא בעצמה מגיעה מהקדושה... אין לך 'כירור' גדול מזה, שמברר את החיות שבין הקליפות, ומגלה שכל החיות הזאת הוא רק משום שהוא מחובר למקור החיים.

ולכן, יש בקטורת י"א סממנים, ולא עשרה. ואחת מהם היא 'חלבנה' שאין בה ריח טוב אלא ריח רע. כי הקדושה היא 'עשרה', והקליפות הם 'מותרות' שאינן נצרכות אלא נדבקות, כמו השערות, הציפורניים ושאר המותרות שבגוף, שאינם מועילים כלום וצריך להיפרד מהם. אלא שקשה להיפרד מהם מחמת שנדמה שיש בהם 'משהו', אך הקטורת מגלה שהסממן הי"א אינו אלא 'חלבנה' שאין בה אלא ריח רע, וממילא אפשר להיפרד ממנה.

על הקטורת נאמר 'קטורת ישמח לב', כי היא מחברת את כל המקומות הרחוקים והמנותקים אל מקור החיים, ובהם מתגלה שלימות השמחה.

ביאור הפרשה

הטא העגל היה 'עבודה זרה', שבוה ניתקו את עצמם ואת העולם ממקור החיים, ובטלו את השמחה הגדולה של קבלת התורה. התיקון לזה היה המשכן, ויום התיקון היה יום השמיני שבו הוקם המשכן ובו הוקרבו הקרבנות שהם תיקון על העגל, ואז היה שמחה גדולה בכל העולמות.

אמנם, נדב ואביהו – שבהרו בפרישות ולא רצו לישא נשים, ניתקו בין השמחה לבין היגון ואנחה, והשאירו את היגון ואנחה בשליטה. ולכן, לא היה בכוחם להקריב את הקטורת, ואדרבה, לא רק שלא 'קשרו' בזה את המלכות-השכינה למקורה, אלא הפרידו אותה ועשו אותה 'זרה'. ואז, שלטה בהם העצבות שהיא המוות, ודווקא היום השמיני שהוא יום השמחה נעשה עבורם זיהוי שהוא צער.

ולא רק שלא היה בזה ערכוב השמחה, אלא אדרבה – בזה הבינו כולם גודל נחיצות השמחה, ושצריך ואפשר להפוך כל יגון ואנחה לשמחה. וזה בעצמו היה שלימות השמחה, ולכן נצטוו אהרן ובניו שלא להתאבל כלל. והזהירו מיד על שתיית יין, כי היין הוא זה שמנתק את האדם מהעולם, ונוטל ממנו הכח לחבר את היגון ואנחה אל השמחה.

ומיד לאחר מכן, באה פרשת האכילה. כי כעת מובן גודל העבודה שיש בעניין האכילה, וכמה נפקא מינה שיש בין אכילה של כשרות, שמבטל את היגון ואנחה והופכו לשמחה, לאכילה שאינה של כשרות. ולא כפי הנראה, שאם כבר אוכלים – מה זה משנה מה אוכלים...

* * *

ובכל זה יש עוד הרבה להאריך ולהרחיב, בפרט לעובדא ולמעשה. וכן יש לבאר בזה עניין פרה אדומה. וכן עניין החמץ והמצה, ויציאת מצרים, אך אין כאן מקום, ותן לחכם ויחכם עוד.

עניינא דיומא ||| עניין ספירת העומר על פי תורה זו

אז עניין ספירת העומר על פי מאמר זה מבוואר באריכות בליקוטי הלכות (הלכות פסח הלכה ג אות יא-יד), ונביא מלשונו בזה.

לקשר את המניין לבחינת למעלה מן המניין

וז"ל שם: וזה בחינת ספירת העומר ששבע שבתות תמימות תהיינה, שהם מ"ט יום מן הקצרת השבת עד מן הקצרת השבת השביעית תספרו המשיים יום, ועל ידי זה נקשרין מטמאת מצרים, כי ששת ימי הפעשה הם הפרים ואין להם שלמות כי אם על ידי שבת שהוא תכלית מעשה שמים וארץ שהוא מתייה כל ששת ימי הפעשה, כנודע. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "ויכל אלקים ביום השביעי וכו'". מה היה העולם חסר מנוחה, בא שבת, בא מנוחה, בלתי ונשלמה המלאכה. נמצא, שששת ימי הפעשה אין להם שום חיות כי אם על ידי שבת, כמובא ששלושה ימים שאחר שבת מקבלין חיות משבת שעבר ושלשה ימים מקמי שבתא מקבלין חיות משבת הבאה. נמצא שמעצמן הששת ימים הם הפרים הרוח חיים:

ועל כן הם בבחינת אנהה על התפרון, כי עקר אהיות האנהה הוא בששת ימי החל שהם הפרים מן הרוח חיים, שאז צריכין להתאנהם להמשיך הרוח חיים להשלים התפרון של ששת ימי הפעשה משבת ששם עקר החיים, כמו שכתוב, "מועמיה חיים וכו'". כי שבת הוא בחינת שלמות, כמו שכתוב בזהר הקדוש, שמא דאיהו שלים מכל סטרוי, כי שבת הוא שמא דקדשא בריה הוא, ששם אצל השם יתברך עקר השלמות, כי כל הדברים שבעולם פלם הפרים ואין להם שלמות כי אם על ידי הרוח חיים שמקבלין מהשם יתברך ברוח הוא, שהוא יתברך, כביכול, שלם בכל מיני השלמות וזה בחינת ששת ימי הפעשה, שהם בחינת ו' שהוא המשכת הרוח, כי אז צריכין להמשיך ולהאריך רוחה, בחינת אנהה על התפרון, כדי להמשיך הרוח חיים משבת, שהוא ברית עולם, בחינת יוד, כמובא, ונעשה מלאפום, שהוא יוד וואו, שזהו בחינת הרוח חיים דקדשה, (כמבאר בפמאר הצ"ל):

וזה בחינת שבע שבתות תמימות תהיינה. 'תמימות' דיקא. תמימות ולא חסרות, כי על ידי ספירת העומר מ"ט יום שבע שבתות, על ידי זה נשלם התפרון כצ"ל. וזהו 'תמימות תהיינה' 'תמימות' דיקא כצ"ל:

וזה בחינת ספירה מן הקצרת השבת ועד מן הקצרת השבת וכו', כי כל המנינים הם בבחינת התפרון, כי בכל מקום שיש מנין יש התפרון, כי אין שלמות כי אם למעלה מהמנין שהוא אצל השם יתברך, כביכול, שהוא יתברך, כביכול, למעלה מהמנין, כמו שכתוב, לפני אהד מה אתה סופר. ושם עקר השלמות, אבל אחר הבריאה ששם מתחיל המנין שם יש התפרון, כי עקר הבריאה היה על ידי התפרון שנתצמצם ונתקטט האור, שבלא זה לא היה אפשר לברא את העולם כידוע. ותקף אחר הבריאה, שאז מתחיל המנין, מתחיל התפרון, וכל מה שמתרחק אחר הבריאה מקדם הבריאה ונתרבה המנין יותר ויותר נתרבה התפרון יותר ויותר, כי במקום שיש מנין יש התפרון, למשל בשרוצה למנות מאה, נמצא, שהוא מונה והולך מאה עד מאה להשלים התפרון שנתקטט לו עד מאה, כי הוא רוצה ותאב שיהיה לו מאה בשלמות וכשמונה והולך ומשלים עד מאה ונדמה לו שמשלים התפרון אף תקף שמונע למאה חסר לו יותר ויותר עד מאתים. וזה בחינת יש לו מנה מבקש מאתים וכו', כי כשהאדם נופל בתאוות ונפול, הם ושלום, תחת המנין אי אפשר לו להשלים התפרון לעולם, כי כל מה שהמנין מתרבה ביותר נתרחק מאחד ביותר. ואז נתרחק מן השלמות ביותר, כי אין שלמות כי אם אצל השם יתברך, שהוא, כביכול, למעלה מהמנין. ומי שמקשר בו ומקשר אחר הבריאה, שהוא בחינת מנין לקדם הבריאה, שהוא למעלה מהמנין, אזי נשלם התפרון, כי מושיף חיות מתי החיים שמשם שלמות כל התפרונות, אבל אם נופל, הם ושלום, תחת המנין ורוצה להשלים התפרון על ידי מנין, אזי אי אפשר לו להשלים התפרון לעולם, כי כל מה שביבא להשלים מנינו יחסר לו ביותר בבחינת יש לו מנה מבקש מאתים, כי כל מה שיש לו מספר ומנין מוזן יותר נתרחק מאחד ביותר ונתרחק מהשלמות ועל כן חסר לו יותר וכו' כצ"ל. וזה בחינת והתפרון לא יוכל להמנות, שמי שנופל אל תחת התפרון שהוא אחר הבריאה וכו' כצ"ל, אי אפשר לו להשלים התפרון על ידי המנין, כי כל מה שירוצה להשלים התפרון על ידי המנין יחסר לו ביותר בבחינת יש לו מנה מבקש מאתים. וזהו 'והתפרון לא יוכל להמנות' כצ"ל:

נמצא, שעקר שלמות התפרון הוא רק למעלה מהמנין שמשם נמשך רוח חיים דקדשה כצ"ל. וזה בחינת רוח חיים של ישראל שהם כלולים באהדותו יתברך והם בבחינת למעלה מהמנין, כי אסור למנות את ישראל. וכמו שכתוב, 'היה מספר בני

ישראל כחול הים אשר לא ימוד ולא יספר'. וכמו שכתוב, 'אשר לא יספר מרב'. וכיצא כזה ועל כן שבעים נפשות ישראל נקראים נפש אחד, כמו שכתוב, 'כל הנפש הבאה לבית יעקב וכו''. כפרוש רש"י, כי ישראל עם קדוש כל מה שמתרבים יותר נכללים באהדותו ביותר, כי כל אחד מישראל הוא מקשר בו יתברך וממשיך רוח חיים מתי החיים, וכל מה שנתרבים ישראל יותר, הם ממשיכין רוח חיים יותר ונכללים יותר באהדותו יתברך. ועל כן כל ישראל חשוכים כאהד, כי כלולים על ידי רוח חיים בו יתברך וכו' כצ"ל:

וזה בחינת ספירת העומר, שעל ידי הספירה והמנין שפופרין ישראל את הימים, שהוא מנין דקדשה, על ידי זה מנביהין ומרימין את בחינת המנין והמספר, שהוא אחר הבריאה בחינת התפרון, מנביהין אותו לבחינת למעלה מהמנין וממשיכין רוח חיים להשלים התפרון, שהוא בחינת מנין, כי מנין דקדשה שפופרין ישראל את הימים לצאת מטמאה לטהרה, זה בחינת אנהה דקדשה שמתאנהין על התפרון הרוח חיים דקדשה, כי כל המנינים שבעולם הם בבחינת אנהה כצ"ל, כי כל מי שמונה אינה דבר הוא רוצה להשלים מה שחסר עד תשלום המנין ורוצה להשלים התפרון על ידי המנין כצ"ל, וכשהמנין הוא בעסקי עולם תהו והכליו, כגון בתאוות מוזן וכיצא, שרוצה שיהיה לו כסו מוזן הרבה, אז אינו משלים התפרון על ידי המנין, כי אדרבא, המנין הוא בבחינת התפרון, כי המנין הוא בבחינת אחר הבריאה וכו' כצ"ל. וזה המנין הוא בבחינת האנהה של הרשעים שמקבלין מהרוח כערה של עשו איש שיעיר שנפשותיו רבים, כפרוש רש"י שם, כי הוא רחוק מאד מאהדותו יתברך. ועל כן אף על פי שהרוח כערה שלו גדול בשעתו, ועל כן הם נקראים רבים, בחינת רבוי המנין והמספר, בחינת בקשו השבונות רבים, בחינת רשות הרבים שהוא הספרא אהרא, אף על פי כן הם הפרים תמיד ואין להם שום שלמות מאחר שרחוקים מתי החיים, שמשם עקר שלמות התפרון וכו' כצ"ל, כי הרוח כערה אין לו קיום רק לפי שעה וכו' כצ"ל. ועל כן יש לו מנה מבקש מאתים וכו' כצ"ל, כי אינו יכול להשלים התפרון תמיד מאחר שרחוק מרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת אהדותו יתברך ונמשך אחר רוח כערה שחסר מכל שהוא, בחינת רבים, בחינת רבוי המנין והמספר וכו' כצ"ל. וזה בחינת דעת חסרת מה קניית דעת קניית מה חסרת, כי עקר שלמות כל התפרונות היא על ידי הדעת שהוא התורה, שמשם עקר תוצאות הרוח חיים שמשלים כל התפרונות כצ"ל, אבל העובדי כוכבים שרחוקים מהתורה שהיא עקר הדעת, על כן גודא הם הפרים ואין להם שום שלמות כלל, כי כל הגדלה והעשירות שלהם חסר מהרוח חיים, ועל כן באמת העשירות שלהם אינו נחשב לכולם בבחינת דעת חסרת מה קניית, ועל כן אינם ממלאים תאוותם בעשירותם לעולם, אבל מי שזוכה לדעת, שהוא התורה, הוא מושיף משם הרוח חיים דקדשה ואזי אינו חסר כלום מאחר שמקשר להרוח חיים שמשם שלמות כל התפרונות:

עיי המניין דקדושה יוצאים ממומאה לטהרה

ועל כן על ידי המנין דקדשה, שהוא ספירת העומר, שפופרין הימים עד חג השבועות כדי לצאת מטמאה לטהרה לזכות לקבלת התורה בשבועות, נמצא שהוא בחינת אנהה דקדשה, שמתאנהין ומתנגענין לזכות ליום המשיים, שהוא קבלת התורה, שמשם עקר השלמות, כי משם עקר הרוח חיים כצ"ל, על כן על ידי המנין והספירה, על ידי זה דיקא יוצאין מטמאה לטהרה, דהינו שיוציאין מרוח הטמאה וזוכין לרוח הטהרה, רוח חיים דקדשה, על ידי שמנביהין בחינת המנין והמספר אל הקדשה, על ידי שמונין הימים לזכות לקבלת התורה שמשם עקר שלמות התפרון, שהוא בחינת מנין כצ"ל. ועל כן סופרין אל הנפת העמר שעורים. עמר שעורים זה בחינת שמנביהין עשו איש שיעיר ומנביהין הרוח חיים שנבלע בתוכו אל הקדשה. ועל כן מנביהין אותו בכל הששה קצוות, כי המשכת הרוח חיים הוא בחינת ואו כצ"ל. וזה בחינת מוליק ומביא כדי לעצר רוחות רעות, מעלה ומוריד כדי להעביר טללים רעים, הינו כדי להכניע הרוח רעה, רוח הטמאה ולברר משם הרוח חיים דקדשה מתוך הרוח כערה, שהוא בחינת שעורים, לשון סערה, כמו שכתוב, 'כשעירים עלי דשא'. כי שעורים הוא מאכל בהמה, שהוא בחינת רוח הבהמה חירדת למטה, שהוא בחינת הרוח כערה כצ"ל. ועכשיו מנביהין ומנפין העמר שעורים כדי להכניע הרוח כערה ולהנביה הרוח חיים לברר מתוכו כצ"ל. ואז מתחילין לספר הימים כדי לקשר הימים שהם בחינת התפרון כצ"ל אל הרוח חיים דקדשה ששם עקר שלמות התפרון של כל המנינים והמספרים שבעולם, ואי אפשר להשלים התפרונות של המספרים כי אם על ידי בחינת ספירת העומר, על ידי שמקשרין המנין למעלה מהמנין, ששם שלמות כל התפרונות, כי ממונו תוצאות

חיים וכו' פנ"ל. ועל כן סופרין משבת לשבת, מוקחרת השבת עד מוקחרת השבת, פי יום טוב נמי איקרי שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, פי עקר שלמות המנין הוא על ידי שבת פנ"ל:

וזה בחינת תספור המשיים יום. ובאמת אין סופרין רק מ"ט יום, אף באמת עקר התקון והשלמות של כל התקנות, שהם בחינת מנין ומספר, הוא על ידי בחינת יום הקמשים, שהוא קבלת התורה פנ"ל, פי יום הקמשים, שהוא שער הקמשים, הוא בחינת למעלה מהמנין למעלה מהפריאה, פי אי אפשר להשיגו בזה העולם. ועל כן נאמר במשה, "ותהפךו מעט מאלקים". פי איתא שמושה זכה למ"ט שערי בינה, אבל שער הקמשים לא השיג עד לעתיד. ומחמת שלא השיג עדין שער הקמשים נאמר עליו, "ותהפךו מעט מאלקים". פי עדין נחסר לו מעט, פי עקר השלמות הוא בשער הקמשים, שהוא למעלה מהפריאה וכו' פנ"ל, אבל באמת אי אפשר להשיגו

בזה העולם. ומשה רבנו זכה להשלים ולהגביה כל התקנות למעלה למעלה עד שהיה בחינת כל התקנות נשלמים והיו סמוכים ממש לשלמות התקנות, שהיו בחינת מ"ט שערי בינה, שהם סמוכים פתקלית לשער הקמשים, שמושם פתקלית השלמות, פי זה עקר הפתקלית שהיו התקנות, שהם בחינת כלל העולם, סמוכים ממש לבחינת שלמות כל התקנות, פי בחינת שלמות בעצמו, שהוא שער הקמשים, אי אפשר להמשיך בזה העולם שלא יתבטל העולם. וזה בחינת תספור המשיים יום, שאריכו לקשר ולהעלות כל המספרים עד יום הקמשים ואז נכלו התקנות בהשלמות וממשיכו הרוח חיים ממש להשלים התקנות הגלולים בהמספרים של זה העולם, שעל ידי זה יוצאין מטמאה לטהרה, שזוכין לצאת מן רוח הטמאה רוח סערה וזוכין לרוח חיים דקדשה וכו' פנ"ל:

נקודה בפרשה

מאת: הרב אליהו עטיה שליט"א

הטעם שקצף משה על שריפת שיער ראש חודש

"ואת שיער החטאת דרש דרש משה והנה שרף וקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמר" (ויקרא י, מז). ופירש"י: "שיער החטאת, שיער מוספי ראש חודש וכו', עכ"ל. בעירין קדישין לר' ישראל מרוזין זיע"א, כתב הטעם שקצף משה על שנשרף שיער ראש חודש ולא אכלו אותו הכהנים, הוא משום ששיער ראש חודש בא כביכול לכפרה על ה' ית' על שמיעט את הלכנה, כמבואר בגמ' בחולין (דף סז), והכפרה היא על ידי האכילה, כמו שכתוב בפסוק הכא (שם, יז) "ואתה נתן לקם לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני ה'", ופירש"י: "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים", ע"כ. נמצא שאם היו אהרן ואלעזר ואיתמר אוכלים את שיער ראש חודש, היה תיקון גדול ותועלת לעם ישראל, כי היה נתקן פגם מיעוט הלכנה. כי יום זה של הקמת המשכן - היה יום גדול ועת רצון גדולה, ולכן קצף משה על שלא נאכל השיער הזה. נמצא, שפגם נדב ואביהוא גרם, שלא נתקן מיעוט הלכנה, כי מחמת מיתתם לא יכלו לאכול את שיער ראש חודש שהוא כביכול כפרה על ה'. אלא שיש להבין קשר הענין בין פגם נדב ואביהוא, לבין מניעת הכפרה על מיעוט הלכנה.

ישראל, לאכול אותם אפילו באנינות, כך צריך היה לנהוג גם בשיער ראש חודש בלי חילוק. ועל זה ענה אהרן "אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות", ואמר זאת בלשון (ויקרא י, יט) "הן היום הקריבו את הטאתם ואת עלתם לפני ה' ותקראנה אתי פאלה ואכלתי הטאת היום הייטב בעיני ה'", וכתוב (שם, כ) "וישמע משה וייטב בעיניו". ויש לעיין מה היתה סברת משה, הרי באמת אין ללמוד קדשי דורות מ'קדשי שעה'. גם יש להבין מה הוא לשון שאמר אהרן "הייטב בעיני ה'", וכן אצל משה כתוב "וייטב בעיניו".

ונראה לכאר, דהנה נזכר במדרשים כמה פגמים כפגם נדב ואביהוא ושהם כולם נכללים בעניין הקרבת האש זרה, וכבר אמרו רמז לדבר, שכל הפגמים נרמזים בראשי תיבות 'אש זרה': 'א' - 'אש זרה', 'ש' - 'שתוי יין', 'ז' - 'זרע לא היה להם' (היינו שלא היה להם בנים), 'ר' - 'רווקים' (היינו שלא נשאו נשים), 'ה' - 'הורו הלכה בפני משה רבן', כמובא בגמ' בעירובין (דף סג). וכתב הש"ל"ה (פרשת שמות שובבים ת"ת אות א'), וז"ל: "וייעש אף-להים את שני הפארת הגדלים" (בראשית א, מז), המה ולכנה שוים נבראו והיו משתמשים בכתר אחד, ואחר כך מחמת הקטרוג, אמר לה הקב"ה לני ומעטי את עצמך. והנה הו"ל דיברו בהמה ולכנה התחתונים הנראים לנו, אבל רומזים לחמה ולכנה העליונים (קוב"ה ושכינתיה) וגובה מעל גבוה, כמבואר לחכמי המקובלים (עי' חיים שער מיעוט הירח פ"א), עכ"ל.

אמנם לפי הנ"ל הביאור הוא, שאומר אהרן למשה, הרי כל מטרת שיער ראש חודש הוא כביכול להביא כפרה על ה' - על מיעוט הלכנה, ובכפרה זו ודאי היה טוב הדבר בעיני ה', אולם מחמת "ותקראנה אתי פאלה" - שנעשינו אוננים על נדב ואביהוא, אם היינו אוכלים את "הטאת היום" - שיער ראש חודש, וכי "הייטב בעיני ה'" להיות זו לכפרה לו כביכול, הא ודאי שלא, כי הניחא אם לא היו נפטרים נדב ואביהוא, הרי גם "שיער ראש חודש" היה בחינת קדשי שעה, שלא היה צריך להביא עוד יותר את שיער ראש חודש להיות כפרה על ה' (ורק בשביל כפרת טומאת מקדש וקדשיו), כי היתה נגמרת הכפרה, והיה נעשה תיקון מושלם עכשיו באכילת השיער על ידינו הכהנים ביום הקמת המשכן, אבל מכיון ש"ותקראנה אתי פאלה" - שנפטרו נדב ואביהוא מחמת שלא נשאו נשים, שזה עצמו פגם מיעוט הלכנה וכו"ל, ונתבאר שמחמת הפגם שלהם גם לא היה בכוחנו באכילת השיער לכפר כפרה גמורה על מיעוט הלכנה, כי נדב ואביהוא פגמו בעניין הזה בעצמו, ועדיין יהיה צריך את שיער ראש חודש לכפרה לדורות על ה', וממילא הוא כבר אינו קדשי שעה, אלא הוא קדשי דורות. ואם שמעת 'הוראת שעה' בקדשי שעה - לאכול אותם אפי' כשאנו אוננים, לא שמעת כזאת בקדשי דורות, ושיער ראש חודש נצרך עתה להיות 'קדשי דורות' בשביל כפרה על ה'. ועתה מובן היטב מה היתה מחשבת משה, לכלול גם את שיער ראש חודש בבחינת 'קדשי שעה', כי באמת אם היו אוכלים אותו אהרן ובניו באותה שעה כדינו בלא אנינות על נדב ואביהוא, היה נשלם התיקון, ולא היה צריך להביא יותר לדורות שיער ראש חודש להיות כביכול כפרה על ה'.

ולפי זה שהיה פגם נדב ואביהוא שלא נשאו נשים ולכן מתו, כמבואר במדרש (ויקרא רבה כ, ט), שהיו פלג גופא זכר בלי נקבה, לכן הפגם שלהם הוא בעצמו בחינה של מיעוט הירח, כי אם היו נושאים נשים שזו בחינת שני מלכים בכתר אחד, כי נעשה (בראשית ב, כד) "וידבק פאשתו והיו לבשר אָהד", ובנישואים נעשה גם יהוד עליון של קוב"ה ושכינתיה, בחינת 'מילוי הלכנה', וכסוד הכתובה שהיא בחינת (כתובות סא). 'עולה עמו ואינה יורדת', בחינת (ישעיה ל, כו) "והיה אור הלכנה פאור החמה", או שייך כפרה על מיעוט הירח, כי תחזור להיות כמו שהיתה. אבל בזה שלא נשאו נדב ואביהוא נשים - נחסר התיקון, ונגרם שעל ידי מיתתם, גם אהרן אלעזר ואיתמר הכהנים הנותרים, לא יכלו לאכול משיער ראש חודש הבא כפרה כביכול על ה' על מיעוט הירח, ולא נתקיים באותה עת רצון הגדולה - 'כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים'.

וכששמע משה את דברי אהרן נאמר "וייטב בעיניו", כי היתה לו שמחה מתשובתו של אהרן, שלא כמו שחשב ששיער ראש חודש הוא בבחינת הכפרה על ה' הוא רק קדשי שעה, וכשנשרף והופסדה הכפרה לא יהיה כפרה, אלא הוא קדשי דורות, ואף שלא נתקן הדבר עכשיו, יהיה מתוקן בכל ראש חודש וראש חודש לדורות, לכן "וייטב בעיניו" של משה, שכן תהיה בסוף כפרה לה' בשיער ראש חודש שיביאו ישראל בכל ראש חודש וראש חודש לדורות. ושמחה זו כפולה ומכופלת, כי כבר מבואר בדברי רבינו (לקוטי מוהר"ן תניינא, א' אות יד), שכל הכה שלנו לבקש כפרה בראש השנה על עוונותינו, הוא משום שכביכול הקב"ה מבקש על עצמו כפרה בבחינת 'קדשי דורות', ובכל ראש השנה מעורר את בקשת כפרתו כביכול, ואנחנו יכולים להיות נכללים בכפרתו ית', ולבקש כפרה גם על עצמינו.

אולם משה סבר שיש לאכול את שיער ראש חודש אף שהיו אוננים, כי כמו שהצטווה גבי 'קדשי שעה', שהם: 'שיער נחשו' ו'שיער עזים' שהיה לכפרת

המקורבים

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

בס"ד גליון פ' פרשת תזריע-מצורע ה'תש"פ

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

חיים טובים

נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור **חיים טובים**; נעבור לשני מאמרים נפלאים על שתי פרשיות השבוע במדור **פשוט ופנימי**; לאחר מכן נכנס למדור **ללכת עם תורה** - ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; נסיים עם מדור **נקודה בפרשה** ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

בברכת שבת שלום ומבורך

וקיין בריא ושמה, העורך

זכירות או פחד?

מה עושים עם הקרונה? נכנסים לפאניקה, או שמתנהגים באדישות?

לאחר שעסקנו בנושאים 'חול המועד' ו'ספירת העומר', ורגע קודם שנכנסים לנושא של 'שביעי של פסח', יש לנו חלון קטן שמאפשר לדון בנושא חדש-ישן, שאולי קצת מאוחר לדון בו, אבל לעולם לא מאוחר מדי. והוא: איך להתייחס לקרונה.

נמאס כבר לשמוע על הנושא הזה, ואנו מקווים שאחרי שהוא יצא מהאף, הוא כבר לא יהזור וייכנס לפה, ואז נתפטר ממנו וזהו. אבל כל עוד הוא כאן, חשוב לדעת מה זה בכל אופן אומר, ואיך אנחנו כיהודים, שומרי תורה ומצוות, חסידים ואנשי מעשה - אמורים להתייחס אליו.

עיקר היחס שלנו כלפיו, הוא ללא ספק מבחינה 'פנימית'. עסקנו בזה מכמה צדדים קודם ההג, ואולי נזכה בעז"ה לעסוק בזווית נוספת. אבל בכל זאת יש בו גם בחינה חיצונית ופרקטית, והשאלה איך אנו אמורים להתייחס לה, אם בכלל. האם לנהוג באדישות, או שמא להיכנס לפחד והרדה.

ובכן, אדישות וגם פחד - שייכים לאותה משפחה. ושם המשפחה: שליטה.

אדם שמרגיש צורך לשלוט על עצמו ועל חייו, אזי כאשר הוא פוגש סיטואציה מפתיעה, שמערערת את שיווי משקלו, הוא נכנס לפחד ולחץ ובמקרים קיצוניים גם להרדה ופאניקה, ואם זה מדי גדול עליו, הוא נכנס לאדישות ומעדיף לא לפגוש את זה וזהו.

אבל מי שאינו מרגיש שולט, ולא מרגיש צורך לשלוט אלא מעדיף להמשיך לתת לח' לשלוט עליו ועל כל העולם, אינו נכנס לפאניקה מחמת איבוד עשתונות, ובאותה מדה גם אינו זקוק להתנהג באדישות כדי להתמודד עם ההרדה, אלא נשאר רגוע, כגמול עלי אמו.

ודווקא אחד כזה, הוא גם זה שיכול להיזהר. הזהירות היא בכלל לא מאותה משפחה של השליטה, הפחד או האדישות, אלא מהמשפחה של יישוב הדעת, שמי ששייך למשפחה הזו, הושב בכל דבר מה 'נכון' לעשות - על פי התורה ורצון ה', ובמקרה שיש צורך להיזהר, אז זה בדיוק מה שצריך לעשות.

איפה שהוא התבלבלנו בקטע הזה.

יש מלא הנחיות והוראות, וחוקים ואכיפות וקנסות, וזה לא העניין שלנו. כי מעולם לא הורגלנו לקבל פסקי הלכות והליכות מאנשים שעל חייהם אינם חסים, ולא יודעים אפילו לומר שמע ישראל.

ומשום כך, יש אכן בלבול בציבור. מצד אחד, יש התנהגות של התעלמות ואדישות עד כדי הפקרות, ומצד שני יש שמתייחסים להוראות הללו כהלכה למושה מסיני, עד שמותר להלל שבת כדי למסור למשמרה על מישוהו שיצא לזרוק את הפח ללא מסכה.

אז נכון, אנו בגלות, ואין לנו הלכות ברורות בנושא. אבל יש לנו דעת ויישוב הדעת, וצריך לעשות סדר. זהירות - צריך, והלילה להתנהג בהפקרות וחוסר שימת לב, כי בנפשות עסקינן. אבל לחיות בפחד ובלחץ, וכל שכן בהרדה ופאניקה, וגרוע יותר - לשתף פעולה עם מרשיעי ברית, או לעורר מהלוקות ותוכחה שאינה ראויה, חלילה.

ליסיום: הנישה שלנו לנושא, היא כמו לכל נושא בעבודת ה'. הנושא הזה אינו יוצא מן הכלל - לא להומרא ולא לקולא. כלתי אפשרי לראות זאת כמשוהו 'שמחויין' לעבודת ה', ובאותה מדה, אסור לראות את זה כמשוהו שמוחק את כל היהדות.

מה שקורה, אינו בידים שלנו אלא בהשגחה פרטית. והזהירות שלנו הוא לא משום שיש לנו שליטה על המצב, אלא משום שזה רצון ה', ולכן יהודי בשר ניגש לזה מתוך רצון, התבודדות והתחזקות. משתדל לעשות את מה שצריך, ויחד עם זה מתחזק בכל נקודה של זהירות, ודן את עצמו ואת כל העולם לכף זכות.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-331-40-31 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל:

E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת תזריע ולשבוע של שבת אחו"ק

יום	חודש אייר	הדף היומי מסכת שבת	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי היום תיקוני הזוהר
ז	א	נ	חזרה	לו.	קכה	קיח:
א	ב	נא	תסט	לו:	קכו	קיס.
ב	ג	נב	תע	לו.	קכז	קיט:
ג	ד	נג	תעא, א	לו:	קכח	קכ.
ד	ה	נד	תעא, ב-ג	לח.	קכט	קכ:
ה	ו	נה	תעב, א-ד	לח:	קל	קכא.
ו	ז	נו	חזרה	לט.	קלא	קכא:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יא.

אחים לצרה

יש קשר שנוצר מתוך שמחה

ויש קשר שנוצר מתוך מצוקה. אה לצרה יולד

תקופת הקורונה – עשתה 'בית ספר' לעולם כולו. העולם הגדול, שהיה מתוכנת בצורה מדויקת כל כך, והויץ מלהתקדם עוד, לא היה לו מה ללמוד – התחיל פתאום ללמוד מושגים חדשים, רובם מפתיעים וכולם בלתי צפויים.

עוד רבות ידובר, מן הסתם, על התקופה הזאת ורכבות ה'לימודים' שהיא לימדה את העולם ואת האנושות. בפרט אם נזכה, והתקופה הזאת תשמש כמדרגה או מקפצה לגאולה, שזה אנכי עוד אחד מהדברים שהעולם פתאום התחיל להכיר; גאולה, משיח, וכל המשפחה הזאת.

קשה להצביע על נקודה מסוימת ולהגדיר אותה כ'המרכזית' בכל הסיפור, כי יש אלפים כאלו. ובכל זאת, ישנה נקודה מאד מרכזית שקשה מאד להתעלם ממנה, וגם אם לא נגדיר אותה כ'נקודת המרכז' – היא בהחלט די קרובה לשם.

* * *

הקשר הכי טבעי – הוא לכאורה עם הסביבה הקרובה.

יש את השכנים, יש את המשפחה הקרובה ממש – הבית והילדים, ויותר מהכל – יש את הרמ"ח והשם"ה הגופניים והנפשיים. כל אלו הם לכאורה הראשונים ברשימה להיות אתם בקשר קרוב אמתי ופנימי. ורק אחר כך יש תוספות; חברים, קהילה, מכרים, ושאר עמך בית ישראל.

ניתן לקבל את החיזוק היומי – 'חיים טובים' ישר לכתובת המייל: yefabian@gmail.com

אור חדש בפרשה עומק לפנים מעומק

פשט ופנימיות

~ תיקון האדם ~

א. בעניין טומאת יולדת: א. לכאורה לידה היא מצב של תיקון, ואם כן, מדוע יש בה טומאה. ב. מה מהותם של ימי הטוהר, בהם היא אמנם מותרת לבעלה אך אסורה להיכנס למקדש ולאכול בקדשים, כמו טבול יום. ג. מדוע יש הבדל בכל זה בין לידת זכר ללידת נקבה.

ב. 'זכיום השמיני ימול בשר ערלתו': א. מה עניין מצוה זו לכאן, והרי כבר נתבארה פרשה שלמה בעניין זה בפרשת לך לך. ב. מהו הלשון 'זכיום השמיני' כאילו הוא המשך לשבעת ימי הטומאה. ג. מדוע מילה הוא דווקא ביום השמיני ולא ביום הראשון.

ג. מה עניין פרשה זו לכאן, בין פרשת המאכלות לבין פרשת מצורע.

ביאור הפשט

א. מקום הפרשה: בדברי רש"י מבואר שאחר שנתבאר תורת הבהמה והחיה, נכתב תורת האדם. כשם שיצירתו הייתה אחר כל הבהמה והחיה, ועדיין צ"ב מדוע נקט בשביל זה בדווקא פרשת יולדת, כאשר בשאר בעלי חיים

פרשת תזריע היא הרביעית בסדר ויקרא. פרשה זו יחד עם פרשת מצורע – עוסקות בעניין טומאת צרעת ותיקונה, וכן בכל סדר טומאת האדם וטהרתו. השייכות של הפרשיות הללו לחומש זה, היא לכאורה משום שיש בהם קרבת, אמנם כפי שיתבאר יש בהם יסודות בעצם בניין האדם.

בתחילת הפרשה, קודם פרשת המצורע, יש עוד פרשה שנראית כפתחה או כהקדמה לפרשת המצורע, והיא פרשת טומאת יולדת. פרשה זו לכאורה אינה על מקומה, כי רק לאחר סיום עניין המצורע, נכתבו כל הפרשיות העוסקות בטומאת איש ואשה, בטומאה היוצאת מגופם, כגון נדה זב וזבה וכיוצא, ולכאורה הפרשה הזאת שייכת לשם ולא לכאן.

וכפי הנראה, שיש השייכות מיוחדת להופעת פרשה זו דווקא כאן, ויש בה לימוד חשוב בעצם מהות האדם, קודם שעוסקים בעניין המצורע, וקודם שעוסקים כלל בשאר הטומאות שבאדם.

התמיהות בפרשה

לא נכתב עניין 'לידתם'. וגם מה בא ללמדנו בכך שנכתב 'אחר' כל בהמה והיה.

ב. טומאת יולדת: לדברי הרמב"ם, היא 'ניקוי המותרות', ובתחילה הם דמים ממש ולכן היא טמאה, ולאחר מכן, כבר אינה טמאה אבל עדיין צריכה להוציא תמצית הדמים, והליחות העכורות המעופשות הבאות מתמצית הדם, ולכן עדיין אינה מהורה למקדש ולקדשים. והמובן לכאורה, שיש באדם עכירות גשמית שמרחיקה אותו מהקדושה, ויש בזה שלשה דרגות: לפעמים דרגה של טומאה ממש, לפעמים דרגה של מהרה אבל עדיין לא של קדושה, ורק כשנקי ומוזכך לגמרי יכול להגיע גם לקדושה.

ג. מצות מילה: באור החיים מבואר שהמעם לכך שהזכר כאן טוב, הוא כדי ללמד שמילה דוחה שבת (ראה בדבריו כמה ביאורים בזה). והמעם שהמילה ביום השמיני: א. כדי שיהיו גם אביו ואמו שמחים, ולכן הוא שייך ומקושר לעניין שבעת ימי הטומאה. ב. כדי שיהיה כוחו חזק ובריא, והיינו כדי שיעבור עליו שבת שנותן בו את הכח החיוני.

ביאור הפנימיות

בדברי חז"ל הקדושים – שהובאו בדברי רש"י – מובן שבפרשה זו מתגלה יסוד מהות האדם, ומרכז תפקידו בעולם, וכפי שמבאר זאת רבי נתן, כדלהלן.

וכדי לבאר העניין, יש להקדים שני מאמרי חז"ל הקדושים, השייכים לפרשה זו. הראשון – יצירתו של האדם לאחר כל הבהמה והחיה, לומר לך, זכה – הוא שולט בכלם, לא זכה – יתוש קדמו. ובפשטות הכוונה היא לעוררו לענווה ושפלות, אך בפנימיות מתבאר כאן מהות עבודתו.

השני – שאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, אם הקב"ה הפך במילה מפני מה ברא את האדם ערל. הביא לו שיבולים וגלוסקאות, והראה לו שאמנם בתחילה נבראים שיבולים אך אינם ראויים לאכילה רק על ידי בני אדם. וצריך להבין מה היה כאן הוויכוח.

האדם – תיקון הבריאה

והביאור הוא כך. האדם, נברא כמהותו שלם ומתוקן, ולכן הוא נברא ללא ערלה, כי הערלה אינו חלק מהאדם השלם, אלא אדרבה – מום וחסרון. וכמו כן, כל הפרטים בעולם היו שלמים ומוכנים ולא היה צריך להכין אותם ולתקנם, כמו שאמרו חז"ל שהיו מלאכים צולים לו בשר ומוזגים לו יין. וכן יהיה גם לעתיד שיגדלו גלוסקאות מוכנים על העצים (שבת ל).

אמנם, לאחר החטא שבו נעשה תערוכת טוב ורע, התכסה האדם בערלה, וזה מרמז שיש עליו לעמול ולתקן את העולם. ולכן, גם אחר שמל את הערלה, עדיין בנו נולד עם ערלה, כי נעשה כמבצע האדם הצורך וההכרח להתייגע כדי לתקן. ולכן, גם הגלוסקאות גדלות כשיבולים וצריך לתקנם עד שיהיו ראויים לאכילה.

מילה ופריעה

והנה התיקון הוא על ידי מצות מילה, ובמילה יש שני חלקים: מילה ופריעה. כלומר, את 'עור הערלה' צריך להתוך ולהסיר לגמרי. ואת 'עור הפריעה' צריך להפריד לשניים, והוא נשאר מחובר לגוף אלא שפורעים אותו מעל גבי העטרה.

ויש בזה שני חלקים של תיקון. יש בעולם חלקים של רע וטומאה, שהם שלשת הקליפות הטמאות; ענן גדול, רוח סערה, ואש מתלקחת [שרומזים על שלשה מיני רע, ימין שמאל ואמצע]. ואת החלקים האלו צריך להכניע ולבטל לגמרי, והם כל העכירות והאיסורים שבתורה, שעל ידי שמתרחקים מהם ואין עוסקים בהם כלל – מכניעים אותם לגמרי.

והחלק השני, הוא החלק שאינו רע גמור, אלא דברי רשות שמעורבים מוב ורע, והוא קליפת נגה שמעורב טוב ורע. וכדברים האלו, אין צריך להתנזר

מהם לגמרי, אלא להפריד בין הטוב לבין הרע. דהיינו שלא לעשות אותם 'סתם' ומתוך ריחוק וגשמיות, אלא לחפש את הפנימיות שבהם, והדרך לעבוד בהם את השם יתברך.

ושני החלקים האלו ישנם גם בעניין הלידה. כי אמנם הלידה היא מצב של תיקון, אבל מחמת היות האדם מעורב טוב ורע, ומוטל עליו לעסוק בתיקון – לכן גם לידתו מלווה באותו בירור, ויש בה את שני חלקי התיקון; בתחילה, יש טומאה גמורה שאו צריך להתרחק ממנה לגמרי, ואחר כך, יש מצב של 'מהרה', שהוא מעורב טוב ורע, ולכן עדיין אינה יכולה לבוא אל הקודש.

יום השמיני

והנה, לכאורה אם האדם צריך לתקן את עצמו – היה צריך לעשות כל זה כבר ביום הראשון, ולא להמתין ליום השמיני כדי למולו. וקושיא זו יש גם להקשות על ארץ ישראל והתורה. ארץ ישראל לא ניתנה מיד לאברהם, אלא הייתה קודם תחת יד שבעה אומות, ורק לאחר מכן ניתנה לישראל. וכן התורה לא ניתנה ביום הראשון של הבריאה, אלא לאחר עשרים וששה דורות, ושניהם פלא; כי אם התורה היא החיות של העולם, איך התקיים העולם באותם עשרים וששה דורות, וכן ארץ ישראל, איך יכלה לסבול את טומאת האומות בכל אותו הזמן שהייתה תחת ידם.

התשובה היא, שיש בזה סוד עמוק, הנקרא 'אוצר מתנת הינס'. כלומר, הן אמנם שהאדם חייב להיות מהול ומתוקן, וכן אמת שהתורה היא קיום העולם, וארץ ישראל היא מקום קדוש שאינו סובל טומאה. אבל דווקא משום כך אין קיום לעולם, בפרט לאחר הטא אדם הראשון שנעשה מעורב טוב ורע. כי אם כך, מיד ברגע שהאדם מקלקל הלילה את קדושתו, אין לו קיום, וכן אם ייעשה בארץ ישראל דבר שאינו לפי קדושתה, מיד היא תקיא אותו, וכן כשהאדם במל מן התורה – אפילו מחמת הכרה – לא יהיה לו קיום.

ולכן, יש אוצר 'מתנת הינס', שכביכול מקיים את העולם ככל אופן, יהיה איך שיהיה. ולכן המתין הקב"ה עשרים וששה דורות [שכנגדם אנו אומרים עשרים ושש פסוקים 'כי לעולם הסדו'] קודם קבלת התורה, וכן מסר תחילה את ארץ ישראל לכנען, וכן צוה להמתין שבעה ימים קודם המילה – כדי לגלות על ידם את אותו אוצר של מתנת הינס, ובכך ידע האדם, שגם אם נפל הלילה – עדיין לא אבדה תקוותו, ועדיין יש לו קיום, ודווקא על ידי כך יוכל להמשיך ולעסוק בתיקונו.

ויותר מכך, על ידי המצבים הללו, שבהם מוכרחים להתקיים על ידי אותו 'אוצר של מתנת הינס' – ממשיכים קיום גם לכל העולם. כי הרי כל העולם אין להם את הכה של הברית, ולא את הכה של התורה, ואם כן, הקיום שלהם הוא רק על ידי 'מתנת הינס', אך גם לזה אינם זכאים, ובשביל זה עשה השם יתברך שכל אדם חייב להיות לפעמים במל מהתורה, ואז הוא שואב את חיותו מהאוצר של מתנת הינס, ובזה הוא ממשיך זאת לכל העולם.

יצירתו של האדם

לכך נוצר האדם לאחר כל הבריאה. לומר לו: א. תפקידך הוא לתקן את כל העולם, אם לכתחילה – על ידי שלא תחטא, ובכך תשאיר את העולם על תיקונו. ואם בדיעבד – שגם אם תחטא הלילה, לא תיפול בדעתך, שהרי היתוש קדם לך – ולמרות שאין לו שום זכויות יש לו קיום, על ידי אוצר מתנת הינס, ואם כן, גם אתה יכול להחזיק מעמד על ידי אותו אוצר, ואדרבה, בכך אתה ממשיך את אותו האוצר גם לאותו יתוש ולכל העולם.

וכל זה נכתב קודם לפרשת מצורע, ולשאר הטומאות. כי הפרשה הזאת מדברת מהמצב של התיקון, בו האדם עוסק לתקן את עצמו ואת העולם, ורק לאחר מכן מדברת על מצב בו אדם מתעסק עם קלקול, כמו טומאת צרעת, וטומאת נדה וזב וכדומה. זאת ועוד, רק לאחר שנתבאר היסוד שיש אוצר של מתנת הינס, יכולים לדבר על מצב של קלקול, ולהזק את האדם שלא יתייאש אלא יידע שיש אוצר של מתנת הינס, והוא יכול לתקן הכל.

~ ציפורים - ניגון כשר ~

של הצרעת ללשון הרע, הוא כפי המבואר בדברי רש"י, שהוא הפריד בין איש לרעהו על ידי לשון הרע, לכך מוציאים אותו מחוץ למחנה.

ב. עניין הציפורים: מבואר בדברי חז"ל 'יבוא קול ויכפר על הקול', כלומר, הוא פגם בלשון הרע שהוא על ידי 'הקול', ולכך מביאים לו ציפורים שהם עושים 'קולות', והם מתקנים את מה שפגם על ידי הקול. ועל פי זה מבאר הרמב"ן את החילוק בין 'עוף' ל'ציפור', ש'עוף' הוא כל דבר הפורה אבל 'ציפור' הוא רק מי שמצפצף בקולו, דהיינו עופות דרוו. ולכן נקרא הבוקר 'צפרא' על שם הציפורים שמצפצפים אז.

והטעם ששולחים את הציפור על פני השדה, הוא מבאר על פי הסוד של שעיר המשתלח לעזאזל ביום הכיפורים, שהוא כביכול 'דורון' אל הקליפה כדי להסיר אחיותו [ושם בעניין שעיר המשתלח, ביאר באריכות שהלילה לומר שאנו נותנים לו דורון, אלא אנו מקיימים 'מצות השם' שציוה לעשות כן. ובזה אנו עובדים את השם יתברך ולא אותו ח"ו].

ובאור החיים הקדוש מבאר בדרך רמו, שכל הפרשה רומזת על גלות וגאולה. כי הגלות היא על לשון הרע, כמו שהיה במצרים וכן הוא בכל הגלויות, ולכן אנו נשלטים על ידי הגויים שהם הצרעת, וכשנזכר לשוב בתשובה ניגאל על ידי שתי הציפורים, שהם שני משיחים - משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, שאחד מהם 'נשחט', דהיינו משיח בן יוסף שצריך למות, והשני הוא הציפור החיה שהוא משיח בן דוד. ועל זה אנו מתפללים בברכת 'ולירושלים עירך' שלא ימות משיח בן יוסף, כמבואר בכתבי האר"ז. וכך מבאר גם שאר הפרטים של המהרה.

ג. עז ארז ושני תולעת ואזוב: הרמב"ן מציין לכך שבשלת המקומות הללו, עושים את הסדר הזה, אך אינו מבאר את השייכות ביניהם. ובאור החיים מבאר על פי דרכו, ששלת אלו רומזים על שלשה אבות; 'עץ ארז' על אברהם אבינו, 'שני תולעת' על יעקב ואזוב' על יצחק, שבזכות שלשתם תהיה הגאולה. ובזה אפשר להבין קצת עניין מהרת פרה אדומה, ויציאת מצרים.

ביאור הפנימיות

והנה, אחר כל הביאורים הנפלאים הללו, ניכר היטב שעדיין רב הנסתר על הגלוי: א. מהו החטא המיוחד של לשון הרע יותר משאר כל המדות רעות; קנאה, שנאה, מחלוקת וכדומה, ומכל הדיבורים הרעים; שקר, ליצנות, הנופה וכדומה. ב. מדוע העונש על זה הוא דווקא צרעת, ומדוע הטומאה הזאת חמורה יותר מכל הטומאות שצריך לישב בדם חוץ לשלשה מחנות, ואינו יכול לישב אפילו עם שאר הטמאים. ג. מהו הסוד הפנימי של הציפורים, וכל סדר המהרה המיוחד במצורע שלא מצינו דוגמתו.

והעניין יתבאר על פי מאמר נפלא בליקוטי מוהר"ן (סימן ג) שעוסק בעניין הניגון והמנגן, איזהו ניגון כשר ואיזה ניגון פסול. ובתוך הדברים מתבאר היטב עניין המצורע, וסוד הציפורים. ועל פי זה יתבאר בעז"ה גם כן עניין עץ ארז ואזוב ושני תולעת, וכדלהלן:

שני מיני הרגשות

וביאור העניין בקצרה כך הוא:

האדם מורכב משלשה חלקים עיקריים, והם: מחשבות, הרגשות, ומעשים. המחשבות - הם למעלה בראש, ומרמזים על שלשת הספירות העליונות 'הכמה בינה ודעת', המעשים - הם למטה בגוף, ובעיקר ברגליים, ומרמזים על הספירה התחתונה 'מלכות'. וההרגשות - הם באמצע, דהיינו מרכז הגוף והידיים, ומרמזים על הספירות האמצעיות 'מחמד' ועד 'סוד'.

אמנם ההרגשות בעצמם נחלקים לשתיים. החלק הראשון - הם הספירות 'סוד גבורה תפארת' שמרמזים על המדות 'אהבה, יראה, והתפעלות'. והם

פרשת מצורע, היא הפרשה החמישית בסדר ויקרא, והיא המשך לפרשת תזריע. בפרשת תזריע נכתב באריכות כל פרטי טומאת צרעת, ובפרשה זו מתבאר סדר מהרת המצורע ותיקונו, והרבה צדיקים קראו לפרשה זו 'פרשת מהרה'.

עצם העיסוק בעניין תיקון האדם בפרשיות אלו - התבאר במאמרים הקודמים בפרשת שמיני ובפרשת תזריע. ושם התבאר בפרשיות עניין המאכלים, ועניין יולדת וברית מילה. והפעם נבאר בעז"ה עניין מצורע.

בימינו אין צרעת. והוא עניין פלא, שרק בזמן בית המקדש שיכולים להיטהר מזה - היה טומאה כזאת, אבל כשאין אפשרות להיטהר, גם אי אפשר להיטמא בזה. ורואים בזה רחמי השם, שאינו מביא מכה שאין לה רפואה. אמנם, לכשנבין עניין הצרעת, נראה שאם אמנם אינו קיים 'כפועל' בזמן הזה, עם כל הלכותיו ופרטיו, אבל 'מהות' העניין קיים, והוא נוגע עלינו מאד, אולי יותר מכל דבר אחר. ולא רק מהות 'הטומאה' והקלקול, אלא גם סדר המהרה והתיקון שלו.

התמיהות בפרשה

א. מהו נגע הצרעת - האם הוא 'חולי טבעי' או 'עונש רוחני'. הנה בפשטות הוא חולי טבעי, אך בחז"ל הקדושים מבואר שהוא עונש רוחני, ובא על פגם לשון הרע. ורמזו זאת בתיבת 'מצורע' נוטריקון 'מוציא שם רע'. ויש להבין מה השייכות בין לשון הרע לבין צרעת, ומדוע נרמז עניין זה דווקא בפרשת מצורע שעוסק במהרתו ולא בפרשת תזריע שעוסק בעצם העונש.

ב. בסדר מהרת המצורע, לוקחים שתי ציפורים. והוא דבר פלא שאינו נמצא בשום מקום אחר. ויש להבין מהות העניין, מה השייכות בין 'ציפורים' לבין מהרת המצורע. כמו כן, יש להבין מדוע אחד מהם שוחטים, ואת השני מניחים בחיים.

ג. כמו כן צריך להביא 'עץ ארז, ושני תולעת, ואזוב'. והסדר הזה מופיע גם במהרה מטומאת מת [על ידי פרה אדומה], וגם ביציאת מצרים, שהוצרכו לקחת אגודת אזוב. וצריך להבין מהות העניין, ומה השייכות בין שלשת הדברים האלו [מצורע, טומאת מת, ויציאת מצרים].

ביאור הפשט

א. הצרעת: דבר ברור הוא שאין הצרעת חולי טבעי, אלא חולי רוחני. וכפי שמבאר הרמב"ן, ש'בהיות ישראל שלמים להשם, יהיה רוח השם עליהם תמיד להעמיד גופם ובגדיהם ובתיבתם במראה טוב', אלא ש'כאשר יקרה באחד מהם חטא ועון, יתהווה כיעור בכשרו או בכגדו או בכיתו להראות כי השם סר מעליו'.

ואמנם יש צרעת שהיא חולי טבעי, אבל לא זו היא הצרעת המדוברת. כי הצרעת הטבעית היא 'עפשות וזיהום הגוף, ותגבורת המרה אשר תתגבר באדם ועושה רושם בבשרו', והיא תוצאה של 'העצבון וצרת הלב ושממון השכל' (אור החיים הקדוש), ומשכך, הרפואה לזה הוא לעשות דברים המשמחים ומרחיבים את הלב.

ואילו אצל המצורע עושים להיפך, שסוגרים אותו ומושיבים אותו בדה, ואם היה מדובר בצרעת טבעית, לא רק שזה לא היה מרפא אותו אלא היה עושה אותו חולה עוד יותר. אלא שזו צרעת רוחנית, שבאה על לשון הרע, ולכן הרפואה שלו הוא דווקא על ידי שסוגרים אותו, ואז הוא מתעורר בתשובה ושב ורפא לו.

וזה הטעם שנרמז עניין זה [שצרעת בא על לשון הרע] דווקא בפרשת מהרה, כי רק על ידי המהרה ניכר שאין זו צרעת טבעית אלא רוחנית. כי אם הייתה טבעית לא הייתה מתרפאת באופן זה (אור החיים). ובפשטות השייכות

הרגשות 'חזקות' ו'ניכרות', שכשהם פועלים באדם – הוא חש אותם היטב. דהיינו שמרגיש אהבה גדולה או יראה חזקה או התפעלות עצומה. ולכן, צריך שיהיה איזה סיבה ש'מעוררת' אותם, וכשהם 'ערים', הם מורגשים וניכרים.

החלק השני – הם הספירות 'נצה הוד ויסוד', שהם הרגשות נמוכות והלוות יותר. והרגשות אלו – מצד אחד אינם ניכרים כל כך ואין מבחינים בפעילותם, ומצד שני, הם אלו שבעיקר משפיעים על האדם ועל הרגשתו, יום יום ושעה שעה, יותר מכל דבר אחר. החלק הזה, שהוא החלק היותר נמוך ובסיסי באדם – ניוון מהניגונים שהאדם שומע.

ניגונים, דיבורים ו'מסרים'

אחד מהדברים הנפלאים שיש בעולם, הוא 'כח הניגון'. הניגון – משפיע על האווירה, מפעיל את מי שנמצא בסביבתו, ומעביר 'מסרים' גלויים או סמויים. ניגון יכול לגרום לשמחה גדולה או לעצבות נוראה, הוא יכול לגרום להתעוררות מיוחדת או לפריקת עול שאין כדוגמתה. הכל בכח הניגון.

למעשה, הניגון הוא הדבר שמלווה אותנו כל הזמן. וכל מהותו של האדם תלויה ב'ניגון' שמתנגן בתוך לבו. והניגון הזה – שמתנגן בלב, ומלווה כל צעד וכל תנועה מחיינו – אינו תמיד ניכר, ולא תמיד אנו מכנים אותו בשם 'ניגון'. כי הניגון שאותו אנו 'שומעים' ו'מרגישים' שייך יותר לחלק הראשון של ההרגשות – אהבה ויראה והתפעלות, שהם ניכרים ומורגשים. אבל יש ניגון שאליו אנו פחות שמים לב, והוא שייך יותר לחלק השני של ההרגשות – נצה הוד ויסוד.

כל הניגונים שאדם שומע בחייו – משאירים בו 'מסרים', שנשארים גם לאחר שהסתיים שמיעת הניגון. ולא רק ניגונים, אלא כל 'דיבור' שאדם שומע, וגם כל דבר שהוא 'רואה' או 'חווה' או אפילו רק 'קולט' – חודר אליו, ומשפיע על הרגשתו. כל 'הניגונים' וה'מסרים' האלו, הם אלו שמלווים אותנו, ומחליטים עבורנו אם להרגיש תחושת 'חיות' ו'חיוניות' או הרגשת 'כבדות' וחושך.

האוויר והקול

כל 'העולם' הזה של הניגונים, הוא עולם נעלם ונסתר. מצד אחד, זהו המשפיע המרכזי על חיינו – על כל התחושות היומיומיות שלנו, ועל כל הכח והחשק שלנו לעשות את כל מה שצריכים לעשות. ומצד שני, לא מדובר במצוות או בעבירות, וגם לא מדובר בדברים מוגדרים וברורים שאפשר להצביע עליהם. הרבה יותר קל לדבר על 'מהשבות' ועל 'מעשים', או לפחות על אהבה ויראה – מאשר על התחושות 'האוריריות' האלו.

ואכן, המשל הכי דומה לזה הוא 'האוויר'. מצד אחד, הוא אינו ניכר לעין ואי אפשר להצביע עליו. ומצד שני, אין דבר יותר 'נוכח' ו'מרכזי' ממנו. הוא זה שמחיה את האדם, והוא זה שממלא את אוויר העולם, ונמצא בכל פרט בבריאה. אין דבר 'שחי' ללא אוויר. וכך הם גם ההרגשות, הם אינם ניכרים לעין, אך הם הדבר הכי 'נוכח' והכי מרכזי.

זה לא רק משל ונמשל, אלא הם אותו דבר. כי ההרגשות מושפעים מהניגון והקולות שאדם שומע, וכל מהות 'הקול' הוא בסך הכל אוויר. אלא שהקול מכוון את האוויר בצורה מסוימת, ומשפיע על 'התוכן' של האוויר, ואת התוכן הזה הוא מעביר לכל אלו שנושמים את אותו אוויר, ומחזיר לתוכם את התחושה הזאת – לטוב ולמוטב.

רוח נבואה ורוח נכאה

כל אחד זקוק ל'רוח'. כי ה'רוח' היא זה שמנשבת בו, ומפעילה את כל הכוחות שבו. אלא שהרוח מעורבת משני כוחות סותרים – רוח טובה ורוח נכאה. כשאדם מלא חשק וחיוניות – הוא משום שמנשבת בו 'רוח טובה'.

ולחיפך, כשהוא מלא עצבות וכבדות, הוא גם כן משום שמנשבת בו רוח, רוח נכאה.

ה'רוח' נמשכת בשרשה מהכח שנקרא 'ציפורים', ולכן הציפורים יש להם כח מיוחד של 'קול' ו'צפצוף' כי יש בהם את ה'רוח'. אמנם יש שני מיני ציפורים – יש ציפורים מצד הקדושה, שנמשכים מהספירות 'נצה הוד', ומהם נמשך 'רוח טובה'. ויש ציפורים מצד הקליפה [קליפת נגה] ומהם נמשך 'רוח נכאה'.

הרוח טובה שנמשכת מהציפורים, יכולה להביא את האדם לדרגה של נבואה. וכמובן בכמה פסוקים שכשהנביאים רצו שתשרה עליהם רוח נבואה היו מנגנים [כי הנבואה נמשכת מהספירות נצה הוד]. אמנם גם מי שאינו זוכה לנבואה, אבל שורה בו 'רוח נבואה' דהיינו רוח של חיוניות והתרוממות הרוח, ומצילתו מרוח נכאה. וכמו שכתוב אצל שאל שכל פעם שהייתה 'רוח רעה' מבעתתו, היה קורא לדוד שינגן לפניו ויסלק ממנו את הרוח רעה.

לשון הרע, צרעת וציפורים

זהו הפגם הגדול של לשון הרע. לא רק משום שפוגע בחברו, אלא משום שפוגע ב'אוויר' ומכניס בו ניגון רע, שמשפיע על כל הסביבה כבדות וחשכות. לשון הרע לא חייב להיות בגנות החבר, אלא גם יכול להיות בגנות עצמו, או סתם דיבורים בטלים של ליצנות וקלות ראש, או דיבורים מחלישים את הדעת. כל אלו מפעילים 'ניגונים פסולים' שמקלקלים את האוויר.

ולכן, העונש של מצורע הוא להיות סגור, ולשבת בדד מחוץ למחנה. כי מהות הצרעת הוא 'סגור דנהורא עילאה' (זוהר), דהיינו שסוגר ממנו את הרוח הים, שהיא הרוח החיה שמכניסה חיוניות באדם ובעולם, שסגר עצמו בתוך רוח רעה ונכאה.

ולכן, הטהרה שלו הוא על ידי ציפורים. כי הוא ינק את דיבוריו הרעים מהציפורים של הקליפה, והטהרה שלו הוא על ידי שתי ציפורים 'חיות מהורות', דהיינו הציפורים שמצד הקדושה, שמכניסים חיות וטהרה בעולם. וזהם בעצמם מרמזים על השני משיחים – שיכניסו רוח נבואה בעולם, כמו שכתוב 'זהתנבאו בניכם ובנותיכם'!

עו ארני, שני תולעת ואזוב

התיקון של הקול, הוא על ידי 'הדיבור'. הדיבור הוא כח שהופך את האוויר למציאות, ומחבר בין ההרגשות לבין המעשים. כל דבר שרוצים להוציא מכה אל הפועל – הוא על ידי דיבור. כי הוא לוקח את האוויר, את המחשבות ואת ההרגשות – ומביא אותם לידי מעשה. ולכן, עיקר התורה היא 'תורה שבעל פה', דהיינו התורה שמדברים אותה, ובכך הופכים את הקול לדיבור.

התנועה של החיים, והתנועה של הניגון – היא תנועה עולה ויורדת. וכך היא גם התנועה של הציפורים – עולות ויורדות. כי זה תפקידו של האדם – להיות עולה ויורד, דהיינו לעלות למעלה ולקבל 'רוח הים' ואז להאיר אותה למטה, ואחר כך לקחת דברים מלמטה ולחבר אותם למעלה. ומי שמכיר בכך, אינו נבהל ממה שעולה ויורד, אלא מבין שכך הוא צורת החיים האמתיים.

המדבר לשון הרע, הוא משום שהוא שבור מעצמו ומחיי, וכשאינו לו חיות מעצמו, הוא מחפש חיות מדברים אחרים ובטלים. והטעם שהוא שבור הוא משום עליותו וירידותו, ומשום שלא השכיל להבין סוד הדיבור והחיבור, סוד החיים והניגון, וסוד הציפורים. ולכן הוא עוסק ב'מוות' במקום ב'חיים'.

ולכן, מביאים לו עץ ארז שהוא גבוה, ואזוב שהוא נמוך, ושני תולעת שמחבר ביניהם. ה'שני תולעת' מרמז על כח הדיבור, כי כוחה של תולעת הוא בפה. ועל ידי הדיבור מחברים בין הגבוה והנמוך. ואת שלשתם מחברים אל הציפור החיה, לרמז לו שזוהו מציאות החיים. ואם יבין זאת, יתפארה מה'סגור' שלו, ויתחיל לחיות. ובוזה גם מטהרים מטומאת מת, וגם יוצאים ממצרים.

אמר רבינו הקדוש: "רצייתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי לימא!!"

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נז"ר)

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

פרשת תזריע

טומאת יולדת והשייכות של מצוות מילה לפרשה זו

מבואר בפרשה עניין טומאת יולדת, ובפשטות הוא עניין פלא והפלא שדייקא כשזוכה אשה להביא נשמה חדשה של ישראל לעולם, דייקא אז היא נטמאת, הרי פלא הוא, וגם צ"ב מה שדייקא בתוך פרשה זו נזכר עניין מצוות ברית מילה ביום השמיני, ואולי יש לכאור קצת על פי דברי רבינו ז"ל במאמר הזה, שכדי לזכות לרוח חיים דקדושה מוכרחים לבחי' המתנה [שזה בחי' האנחה שהוא געגוע והמתנה, היפך בחי' דחיקת השעה של הרשע שע"כ הוא ממשיך בחי' רוח סערה שגדול בשעתו, ורק בשעתו, וכמבואר בפנים]. וזה מגלה לנו התורה שכך הוא הסדר שבתחילה כשנכנסים אל הקדושה נראה כאילו יש התרחקות וטומאה, אבל באמת כשממתינים זוכים לימי טהרה, וכמו כן הוא במצוות מילה עצמו, שצריך להמתין ח' ימים, אבל אז זוכים לשלימות האור של מצוות מילה, שכל זה נצרך כדי לברר הרע מהטוב שזה עיקר עבודת האדם בזה העולם וכמבואר בפנים.

פרשת מצורע

טהרת המצורע ע"י הציפורים

מבואר בדברי הו"ל עניין טהרת המצורע ע"י ציפורים, כי הוא פגם בכחי' הדיבור, וע"כ כפרתו ע"י הצפרים שמצפצפים בקולם, והיינו כי עיקר עבודת האדם הוא להמשיך רוח חיים לעצמו ולאחרים, ועיקר הכח להמשיך רוח חיים הוא ע"י הדיבור שהוא בחי' "לנפש חיה" שתרנומו לרוח ממלאל, וע"כ עיקר עבודת האדם הוא להיטיב בדיבורו ולהמשיך רוח חיים ולא להיפך ח"ו, וע"כ הבעל לשה"ר שפגם בזה ועשה מהיפך אל היפך שבדיבורו הויק לאנשים והכניסם לבחי' חסרון ועצבות, היפך בחי' הרוח חיים, ע"כ מראים לו שזה עיקר הנקודה שהוא צריך לתקן, שדיבורו יהיה באופן של המשכת הרוח חיים ולא להיפך ונבוזה"ק מבואר שמכיו שתי צפרים, אחד כנגד הרע שדיבר, ואחד כנגד הדיבור הטוב שלא דיבר, והיינו כנ"ל כי באמת הדיבור צריך להשתמש בו להמשיך הרוח חיים ולא להיפך, ובה מראים לו סדר התיקון.

עבודת הלב ||| פנינים על סדר התפילה על פי תורה זו

תפילה הוא שורש הרוח חיים

הנה התפילה היא בחי' העדן שעל ידו נמשך שורש הרוח חיים אל הגן שהוא התורה שעל ידו הוא עיקר הרוח חיים דקדושה וכמבואר בפנים, ועל פי זה מוכן שבוודאי כל עניין התפילה הוא בחי' המשכת הרוח חיים דקדושה, ונבאר מעט לפי סדר התפילה.

ישראל, בבחי' "עומר ישראל בתפארה", וזה בחי' "הנותן ליעף כח", כי בחי' הרוח חיים דקדושה הוא עיקר בחי' הכח שניתן לעיפיים, וזה עצמו בחי' "המעביר שינה מעיני", ואז מבקשים שנזכה לתורה כראוי ולהתגבר על היצה"ר, ולהידבק בחברים טובים ולהינצל מחברים רעים, שכ"ז הוא בחי' מה שצריך להכניע הרע ולהגביר הטוב עד שזוכים לברר הטוב מן הרע ככל פרטי הכריאה.

ברכות השחר

ומתחילים בכרכת "אשר נתן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה", שהיא הודאה עצומה על מה שזכינו לקבל הרוח חיים דקדושה מהצדיקים, שהם בחי' יום, ולהינצל מהרוח סערה של הרשעים שהם בחי' לילה, כי באמת עניין זה מטעה מאוד, ובנקל לטעות ולחשוב שהרוח חיים של הרשע הוא רוח חיים אמיתית, ובפרט שבשעתו הוא גדול מאוד, וע"כ צריך להודות הודאה מיוחדת להשי"ת, על כל נקודה שזוכים להבחין ביניהם ולהינצל מהרוח סערה שהוא בחינת לילה, ולזכות לרוח חיים דקדושה שהוא בחי' יום.

פרשת העקרה ו"לעולם יהא אדם"

ואח"כ אומרים פר' העקדה להזכיר זכות העקדה, שזה בחי' רוח חיים שנמשך לכל ישראל בזכות אבותינו, ובפרט בזכות העקדה שעקד אברהם את יצחק בנו, שע"ז מתעורר בכל פעם מידת הרחמים על ישראל שע"ז הוא עיקר בחי' המשכת הרוח חיים דקדושה, וע"כ מוזכרים נעימות חלקנו וגורלנו, שאנחנו בבחי' "עמך בני בריתך" וכו' "עדת יעקב בנך בכורדך" וכו', שכ"ז הוא עיקר הרוח חיים דקדושה בפועל.

קרבנות

ואח"כ אומרים פר' הקרבנות, כי עניין הקרבנות הם כירור בחי' הרוח חיים דקדושה מבחי' הרוח סערה, וכפי שמבאר מוהר"ן (ליקוטי הלכות, פסח הלכה ג אות י) וז"ל: "פי עקר הקרבן הוא לברר רוח האדם מרוח הפחמה, דהיינו לברר פחיתות רוח חיים דקדושה מפחיתות רוח סערה רוח הפחמה, פי ישראל ועובדי פוכבים הם פחיתות אדם ופחמה פידוע, פי אדם קרויין אדם ואין העובדי פוכבים קרויין אדם ומותר האדם מן הפחמה אין פי הפל הקל, פי פלם יש להם פחיתות הקל, שהוא פחיתות הקל פה של המשכת הרוח חיים על ידי אנחה להשלים החפרון פי גם אומין דעלמא, שהם פחיתות פחמה, יש להם גם פן פחיתות אריכות הרוח, שהוא הקל פה פנ"ל, אבל מי יודע רוח בני האדם העלף היא למעלה ורוח הפחמה הידרת היא למטה לארץ, פי רוח האדם, פחיתות אריכות הרוח של ישראל, שהוא רוח חיים דקדושה, עולה למעלה ומקבל וממשיך רוח חיים מן הקדושה מתי החיים. ורוח הפחמה הידרת למטה, פי אריכות הרוח של הפחמה, פחיתות האמות העובדי פוכבים, היא ידרת למטה לארץ, פי אין להם שום חיות, פי הם פחיתות קרויים מתיים, פי רוחם היא רוח סערה, שהוא רק גדול בשעתו לפי שעה קלה ולסוף מסער גופה ונשמתה וכו'.

וזה עצמו עניין הברכות של "שלא עשני גוי", "שלא עשני עבד", שהן הודאה על נקודת היהדות שהיא עיקר הרוח חיים דקדושה, וכן "שלא עשני אשה" שפטורה מהתורה, כי ע"י התורה הוא עיקר הרוח חיים דקדושה ובפרט ע"י כירור ההלכה.

וכן שאר הברכות הם על עניין זה, שהשי"ת פוקה עינינו לראות ולחפש אחר הרוח חיים דקדושה ולא להימשך אחר הרוח סערה, וזה עצמו בחי' "מתיר אמורים" ו"זוקף כפופים", כי כשאדם נמשך אחר הרוח סערה הרי הוא בבחי' אסור בבית האמורים ובתכלית הנפילה, וזהו "רוקע הארץ על המים", כי ע"ז זוכים לתקן ולברר כל הדי' יסודות שע"ז נתקן בחי' הארץ על המים ושהם שני היסודות המורגשות במוחש, ותיקונם הוא ע"י בחי' האש והרוח שהם היסודות הרוחניים יותר, וזה ג"כ "מלביש ערומים", כי ע"י שזוכים לברר ההלכה נעשים ההלכות לבושים לנשמתו, וכן "שעשה לי כל צרכי", עד שיש חסדים כאלו של המשכת שלימות הרוח חיים ע"י הצדיק וע"ז "המכין מצעדי גבר", כי ע"ז יכולים לילך מדרגא לדרגא כראוי ושוה עיקר בחי' הרוח חיים דקדושה, היפך בחי' הרוח סערה שהוא בחי' דחיקת השעה שרוצים את כל הרוח חיים מיד וכמו שנתבאר בפנים, וזה "אזור ישראל בגבורה", שיש כח לישראל הנלווים אל הצדיק להתאזר בגבורה ולהכניע את הרשעים, וע"ז מגלים את הטוב שבכל דבר בכריאה שע"ז מתגלה הפאר של הכריאה ע"י

"פי רוח הפחמה היא פחיתות אריכות הרוח סערה שממשיכין העובדי פוכבים על ידי אנחה, פנ"א פחיתות פחמה ונשימה של הפחמה גדול מאד, פי

הם הומים וגונחים בקולם תמיד, ואין להם דבור, רק קול, וכל קולם הוא כמו מי שגונה ומתאנח בקול גדול ומאריך הרוח והנשימה מאד, בנראה כל זה בחוש, הינו שהם בבחינת אריכת הרוח של העובדי פוכבים, שהוא גדול בשעתו, בחינת רוח סערה, אצל למוך מסער גופה וכו'.

"עקר הקרבן היא בשביל זה לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת וכו', פי על ידי החטא נמשך, הם ושלום, אחר רוח הטמאה בחינת רוח סערה, דהינו שנתערב רוח חיים דילה, שהוא בחינת רוח האדם מרוח הבהמה, ועל פן הרשעים בתיבתם קרויים מתים מחמת שנסתלק מהם הרוח חיים וכו', ועל פן תקון החוטא על ידי הקרבן, שעל ידי זה נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ואז יש לו פה להמשיך הרוח חיים על ידי האנחה שמתאנח ומתחרט על החטא בשעת הקאת הקרבן".

ובפרטות תמיד וקטורת, אולי י"ל שתמיד הוא בחי הרוח חיים דקדושה שנמשך בתמידות, וקטורת הוא בחי הכנעת הרע, כידוע שעניין הקטורת הוא לברר הניצוצות מבין הסמ"א, וע"כ בחי איזהו מקומן הוא בחי סוגי הקרבנות בפרטות שכל זה הוא בחי המשכת הרוח חיים להשלים החסרון בכל פעם לפי עניינו, שזה עצמו בחי כרייתא דר"י להמשיך בחי העצה הנצרכת בכל מקום לפי עניינו שזה עיקר בחי הרוח חיים דקדושה שנמשך ע"י הצדיק להשלים החסרון בכל פעם מחדש.

שחיטתו בצפון

ויש לציין בזה לעניין מה שמוזכרים באיזהו מקומן הרבה את עניין שחיטתו בצפון, את דברי מוהרנ"ת (בליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו, הלכה ג אות כד) וז"ל: "ועל פן היה בכות המקדש עקר הקדושה בצפון, כמו שכתוב, קדשי קדשים שחיטתו בצפון וכו', פי שם עקר שלמות כל התקדושות, פי צפון חסר ושם צריכין להמשיך הרוח חיים הצפון פלכ להשלים כל התקדושות התלויים בהרוח החיים הנה שהוא בחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד, פמבאר היטב בתחלת התורה הנ"ל".

תפילות ראש הודש

בראש הודש מאיר שלימות החסרונות

הנה בראש הודש מאיר ביותר בחי שלימות החסרונות, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו, הלכה ג אות כז): "פי כל התקדושות שבעולם נמשכין מהקרון הלקנה מבחינת מארת חסר, וישראל על ידי מצות קדוש החדש הם ממלאין ומשלימין הקרון ופגימת הלקנה ועל ידי זה נשלמין ונתמלאין כל התקדושות, פי נמשך הרוח חיים מבחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד הנ"ל למלאות ולהשלים כל התקדושות, פי כל ענין דוד המקדש עליו השלום, היה להשלים פגימת הלקנה, פי מלכותו נמשל ללקנה פמוכא ונימיו קימא סהרא באשלימותא, ועל פן בעת קדוש הלקנה שהוא בחינת תקון פגימת וקרון הלקנה אומרים אז דוד מלך ישראל חי וקיים, פי בודאי הוא חי וקיים תמיד, פי הוא ממשך תמיד הרוח חיים למלאות כל התקדושות שבעולם וכו"ל. ועל פן נצטוו מצות קדוש החדש בעת יציאת מצרים, פי כל יציאת מצרים היה על ידי שזכה משה להתגבר ברוח חיים דקדושה שנמשך מהתורה שהיה עתיד לקבל ועל ידי זה התגבר על הרוח חיים דסמרא אחרא של המצרים ועל ידי זה הכניע והשפיל אותם בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ וכנ"ל ועל פן אז נצטוו על מצות קדוש החדש שהוא תקון פגימת וקרון הלקנה שהוא בחינת שלמות התקדושות על ידי הרוח חיים דקדושה וכנ"ל. ועל פן היתה הגאולה בהצאת דיקא, פי אז הרוח צפונית מנשבת בפנור של דוד שהוא הרוח חיים דקדושה שעל ידי זה היתה הגאולה וכנ"ל".

הלל הוא בחי רוח חיים דקדושה

ועל כן אומרים אז הלל שהוא בחי רוח חיים דקדושה כי הרוח חיים הוא בבחינת שמחה, כמו שמוכר במקום אחר שעקר החיות הוא שמחה, בחינת

באור פני מלך חיים, בחינת שבע שמחות את פניה, פי הרוח חיים הוא בחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד שעל ידי זה הוא מנגן מאליה. ונגון ומרה הוא עקר השמחה בנראה בחוש" (ליקוטי הלכות, העושה שליה לגבות חובו, הלכה ג אות יח).

סדר החלל

ומתחילים להודות על נועם חלקנו שזכינו להיות עבדי ה' שזהו באמת עיקר הרוח חיים דקדושה, ומוזכרים מה שהשי"ת מקימו מעפר דל וכו' להושיבי עם נדיבים, כי זה עוצם רחמנותו וחנינותו שאף מי שהוא רחוק מהרוח חיים דקדושה והוא בבחי' דל ואביון, מ"מ יוכל להיות נלווה אל הצדיק ולקבל ע"י את הרוח חיים דקדושה, בבחי' להושיבי עם נדיבים, שהוא בחי' להיות נלווה אל הצדיק שהוא בחי' נדיב [שנדבו ליכו להכיר את בוראו, כמו שדרשו על דרך זה בסוכה מט ע"ב על אברהם אבינו].

ואח"כ מוזכרים שבעת יציאת מצרים אז נתגלה הרוח חיים דקדושה בכזו שלימות, עד שנכנס בחי' רוח חיים אפילו בדומם, בבחי' הים ראה ויגוס וכו' ההרים רקדו כאלים גבעות כבני צאן, והכל מלפני אדון חולי ארץ, כי נתגלה אלוקותו בעולם באופן עצום מאוד עד שנכנס בחי' רוח חיים אף בדומם וכנ"ל ובהלל השלם מוסיפים לבקש שיתגלה כבודו יתברך בשלימות בעת הגאולה שאז ימשך בעולם שלימות הרוח חיים, ויתגלה איך שבכל הע"ז אין שום בחי' רוח חיים, כי כל הרוח סערה שלהם גדול בשעתו ולכסוף כלה ונאבד.

ואח"כ מוזכרים ומבקשים על עוצם השפע והכרחה שנמשך לכל ישראל, כי הרוח חיים הוא עיקר הכרחה והשפע, "פי כל התקדושות וההשפעות שהם בחינת שלמות כל התקדושות שהשם יתברך משפיע לאדם די מחסורו אשר יחסר לו, הוא על ידי הרוח חיים, שהוא החיות של כל התקדושות וההשפעות, פי הוא עקר החיות של כל דבר (וכמבאר בתחלת המאמר הנ"ל)", כלשון מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות פסח הלכה ג אות ג).

וממשיכים בלשונות נפלאים של שבה והודאה להשי"ת שהוא עיקר הרוח חיים וכנ"ל, ובפרטות על עוצם נועם חלקנו שאנו מכללות ישראל, בבחי' יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו, ובפרטות על הזכייה להיות נלווים אל הצדיקים, בבחי' יאמרו נא בית אהרן כי לעולם חסדו, ובפרטי פרטות על הנקודות שזוכה כל אחד בעצמו לעסוק בבירור הטוב מהרע, בבחי' יאמרו נא יראי ה' כי לעולם חסדו, ואח"כ מאריכים בעוד לשונות נפלאים של שירה וזמרה על עוצם נעימות חלקנו.

וזה בחינת כל גויים סבכוני בשם ה' כי אמילם, סבכוני גם סבכוני וכו' סבוכי כדבורים וכו' בשם ה' כי אמילם, כי עיקר הכנעת העכו"ם והרשעים הוא ע"י בחי' שם ה', היינו ע"י מה שמפריד הרע מהטוב בכל דבר ע"י שלימות התורה והתפילה, שע"י זוכה לברר בשלימות ד' אותיות הוי"ה עד שנפרד לגמרי הרע מן הטוב ואז יכול להתגרות ברשעים ולהכניעם לגמרי וכמבואר בפנים באריכות, וזהו בשם ה' כי אמילם.

וזה בחי' אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה, כי בגלות הרוח חיים שנמשך ע"י הצדיקים היא בבחי' אבן מאסו הבונים, כי עיקר מה שחשוב בעולם הוא בחי' הרוח סערה של העכו"ם והרשעים, עד שנמשך מזה שאף בקדושה קשה לשמוח בכל שערה דקדושה, שזה הרוח חיים האמיתית שנמשכת ע"י הצדיקים [בבחי' השערות של חוסי הציצית וכמבואר בפנים], ובגלות זה בבחי' אבן מאסו הבונים, ובאמת זה היתה לראש פינה, ועניין זה הוא פלא גדול מה שבגלות כ"כ מבוזה עניין זה, בבחי' "מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו", כי זהו מאת ה' שמוכרח להיות כן מחמת שהרוח חיים הזאת נמשכת מהעדן שהיא בבחי' עין לא ראתה, וע"כ כאן בעולם הזה מבוזה מאוד הרוח חיים הזה, אבל יש זמנים שמתגלה מעט מבחי' הרוח חיים הזאת ואז מתעורר שמחה, בבחי' זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו, וע"ז אנו מבקשים אנה ה' הושיעה נא אנה ה' הצליחה נא שנזכה לרוח חיים האמיתית הזאת שע"י נכנע כל הרע וזוכים לגאולה שלימה.

ביצד שמות הפרשיות 'תזריע' ו'מצורע' רומזים על כל נושאי הפרשה?

וכמבואר בתקוני זוהר (תיקון כ"א דף מה:), וז"ל: תפון (במראה הסנה) אהני ליה (למושה), דגופא דכר נש בהאי עלמא, איהו צרעת ממשקא דהניא. לבתר דאתפשט מניה, וחדר לגנתא דעדן, אתלבש בגופא קדישא דיליה, ודא איהו (שמות ד, ה) "והנה שבה כבשרו". (תרגום: שם הראה לו שגוף האדם בעולם הזה הוא צרעת מעור הנחש. אחר שהתפשט ממונו וחוור לגן עדן, התלבש בגוף קדוש שלו, וזהו "והנה שבה כבשרו").

נמצא, שמהנחש באו נגעי צרעת לאדם, ולכן פותח הפסוק בעניין "אשה פי תזריע", ועל שם זה נקראת כל הפרשה וכו"ל. והשיבות ידיעת ענין זה, כי רק על ידי שיוודעים מהי סיבת המחלה, אז אפשר לרפא אותה. ובפרט ברוחניות, כיון שעיקר נגע צרעת בא על לשון הרע (ערכין טו:), שזהו העוון של נחש הקדמוני שדיבר 'לשון הרע על בוראו' כמובא במדרש (בראשית רבה כ, א), ולכן הנחש דווקא הוא המצורע הראשון, כי נענש בזה מיד שדיבר לשון הרע על בוראו, וכשהטיל הנחש זוהמא בחוה, הרי שהטיל בה את מינוף הצרעת שלו, ולכן שייך צרעת גם בבני אדם, ולא רק בנחשים. וכשאדם מדבר לשון הרע, הוא מעורר בעצמו את זוהמא של הנחש, ולכן נולדים בו נגעי צרעת.

ובזה מיושבת גם השאלה השניה במעם קריאת פרשת המהרה בשם 'פרשת מצורע' על שם המחלה. והביאור הוא כנ"ל, שעיקר הרפואה לנגע צרעת, הוא כשאדם עושה תשובה על לשון הרע, ולכן צריך שידע ש"זאת תהיה תורת המצורע" (ויקרא יד, ב) הוא נוטריקון "זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע", כמו שדרש ריש לקיש בגמ' בערכין (דף טו:). וזו גם הסיבה שכל פרשת המהרה נקראת בשם 'מצורע' – 'מוציא שם רע', כי רק כך יכולה לבוא לו המהרה, כשיוודע בכל שלבי מהרתו שעונש צרעתו היה על עון לשון הרע. וזהו שהז"ל דקדקו בכל ענייני מהרת המצורע, למצוא בהם רמזים על ענין לשון הרע. כי על מה שצריך להביא שני ציפורים, דרשו בגמ' בערכין (דף טו:): שיבואו הציפורים המפמפמות ויכפרו על מי שפמפט, וכן יושב בדד על מה שהפריד בין איש לאשתו בלשון הרע שלו, ומידה כנגד מידה הוא יש בדד מחוץ למחנה. וכן מביא עין ארוז על גאוותו, ומביא אוזב להורות לו שצריך להיות עניו, וכך לא ידבר לשון הרע. וכל זה הוא, משום שכל ענין מהרתו, הוא כשמכיר בעונו שבא על לשון הרע.

ובלקוטי הלכות (ה"מ הלכות הכירות ב, יב) ביאר גם את התיבות "תורת המצורע", שאפילו המצורע מותר בדברי תורה כמבואר בגמ' בברכות (דף כב.), וע"ש היטב בכמה דברים נפלאים. ולפי הנ"ל, הטעם לזה כדי שיתקן את הדיבור, שכיון שקלקל בדיבורו לדבר לשון הרע, לכן צריך בדווקא לדבר דברי תורה, כדי שידבר בפיו דברים קדושים וטובים, שעיי"ו יהיה לו מהרה מצרעתו ככה דיבורי התורה. ומכאן למדנו חיוזק גדול, שבכל נפילה שאדם נופל, שלא יחשוב שנדחה חס ושלוים, ופה או גוף שעסק בדברים טמאים איך יעסוק בתורה, כי אדרבה "זאת תהיה תורת המצורע", שאפילו המצורע שחטא כל כך, הקב"ה רוצה שיעסוק בתורה, כי דווקא מהמקום התחתון והשאל תחתיות שהוא נמצא, הוא יכול לעלות בירורים החדשים האסורים שם באלו המקומות.

"דבר אל בני ישראל לאמר אשה פי תזריע וילדה זכר ומאזה שבעת ימים פימי נדת דותה תמא" (ויקרא יב, ב). כל הפרשה כולה נקראת על שם תיבה זו "תזריע", ולפי תרגום אונקלוס פירושו הוא 'אשה כי תתעבר', וכן גם פירש רשב"ם. ולפי דרשת הגמ' (ברכות ס.), מדובר על הזרעת הזרע של האשה, ובא הכתוב לומר שבשעה שאשה מזרעת תחילה קודם בעלה, אזי היא יולדת זכר. ואחר כך הפרשה מדברת על ענייני טומאת וטהרת האשה בפרטות, ועל החילוקים בין לידת זכר לבין נקבה. וגם מזכירה את מצות ברית מילה, וכי צריך לחזור ולהזכירה כאן אחר מתן תורה, כי מה שנזכרה אצל אברהם אבינו הוא קודם מתן תורה (ע' סנהדרין נט:).

אכן עיקר ענין פרשת 'תזריע' היא פרשת הנגעים, והתורה מונה בפרשה זו ט' מיני נגעי צרעת, בכל פרטיהם וחילוקיהם. וכפי הכלל הנ"ל שהזכרנו שהשם של הפרשה יש בו רמז וענין על כל נושאי הפרשה, צריך להבין כיצד מתקשרים כל נושאי הפרשה המדברים בעיקר מעניין 'נגע צרעת' לענין זה של "אשה פי תזריע" שבו פותחת פרשתנו, אשר על שם זה נקראת שם פרשתנו 'פרשת תזריע'.

וכן בפרשה הבאה 'פרשת מצורע', ג"כ יש לעיין בעניין זה, כי עיקר עניינה הוא טהרת המצורע, וא"כ לכאורה קשה מדוע היא נקראת בשם 'מצורע' שהוא שם המחלה והקלקול, הרי כל הפרשה מדברת דווקא מעניין טהרת המצורע, ורק נזכר בפרשה נגעי בתים, שהוא השלמה לדיני צרעת, אבל רוב הפרשה מדברת על טהרה ורפואת המצורע. ומדוע שתקרא פרשה זו בשם 'פרשת מצורע' על שם החולי והקלקול. נואכן בהרבה ספרים נקראת פרשה זו בשם 'פרשת המהרה', אולם אין זה השם המקובל, כי נקראת בפי כל 'פרשת מצורע'.

וכדי לבאר זאת נקדים יסוד אחד שמתבאר מתוך דברי מהרז"ו זיע"א בספרו עין הדעת טוב בפרשתנו, והוא, שהטעם של טומאת האשה בלידתה, הוא להיות שהנחש הטיל את זוהמתו בחוה ולא באדם, ובשעת הלידה יוצאת זו הזוהמא מהאשה ולכן היא נטמאת, ע"ש באורך (והביאו גם החיד"א, ע' באוצרות החיד"א). וזהו גם ענין טומאת נדה (ע' תקוני זוהר תקון מ' דף פ.). וראה בלקוטי מוהר"ן (קמא, תורה ע"ד), שזוהמא זו היא בחינת הדין הטמא. ויבזה יובן מה שאמרו בברכות (דף כט:): 'אפילו בשעה שאתה מתמלא עליהם עברה כאשה עוברת', שבשעת העיבור האשה היא בדינים ובכעס. וכפי הנ"ל הביאור בזה, כי כיון שבשעת העיבור מתרכבים הדמים באשה, לכן יש את ריבוי הזוהמא של הנחש, וזה מה שגורם לה להיות בתקופת העיבור בדינים קשים. ובשעת הלידה כשיוצאים כל הדינים, לכן היא נטמאת.

ולפי יסוד זה יש לבאר, שזהו הטעם של קריאת הפרשה הראשונה בשם 'פרשת תזריע', וענין זה הוא קשור ושייך גם לכל נושאי הפרשה העיקרי שהוא טומאת צרעת. כי הכתוב יבוא לבאר, מה הוא המקור שממנו הגיע טומאת צרעת אל בני אדם, כלומר מהיכן הגיע זו המחלה של נגעי העור לבני אדם, והשיב שהיא באה מ"אשה פי תזריע", היינו מאותה סיבה שהאשה מזרעת וטמאה לידה, דהיינו משום זוהמת הנחש שהטיל בחוה, זו גם הסיבה שיש בבני אדם נגעים. כי עיקר הנגעים הם נמצאים בעור הנחש, ומשם הם באו לאדם, בהמלט הזוהמא בחוה.

תרומות באשראי!

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך! ניתן לתרום דרך 'קהילות בקרבת' **עלמא דאורייתא**. או דרך קו 'הניכי הישיבות' – ברפלב, בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח – – – בשביל ללמוד זוהר???
הגיע הזמן שנבין – – – לימוד זוהר מביא את המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו): "ומשום שעתידים ישראל לטעם מעין החיים, שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!!"
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש' משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

השקורה

לרביה"ק מוהר"ן עברסלב זיע"א

חיים טובים // נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

אבלות או עצבות

ימי בין המצרים – ממעטים בשמחה או חלילה מרבים בעצבות, ומה ההבדל ביניהם.

עצבות ואבלות – הם לא פחות מתרתי דסתר.

עצבות הוא כעס, תסכול, ויאוש. כשאדם אבד משהו, והוא לא חושב שיש סיכוי למצוא אותו – הוא עצבני, כועס ועצוב. במצב הזה הוא לא רוצה שאף אחד ינחם אותו, ההיפך, 'עזוב אותי לנפשי', 'אין לי כח לכלום'.

אבלות הוא געגוע. כשאדם אבד משהו, ואינו מוכן להשלים עם חסרונו, ומחכה לרגע שימצא אותו בחזרה – זהו אבלות. מי שמתאבל – מחפש תנחומים. הוא רוצה שיבואו ויחזקו אותו, שעדיין יש תקווה, ושעדיין יש לו קשר לאותו דבר שאבד.

שמחה הוא הרגע של המציאה. כשאדם מוצא את מה שאבד, או משלים את מה שהיה חסר – הוא שמת. שמחה היא רגע של שלימות, מלאה או חלקית.

אנחנו בגלות. נקודה.

אבדנו את כל מה שאפשר לאבד. בית המקדש נשרף, הקב"ה כביכול ברח. אין לנו אבא, ואין לנו אמא. אין לנו תורה ואין לנו צדיקים. אין ארץ ישראל ואין קדושה. אין כלום – וחבל אפילו לחשוב אחרת.

התגובה הטבעית לכזה מצב הוא 'ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון' – ייאוש טוטלי. זו לא אבדה מסוימת, קטנה או גדולה – אלא מציאות שכל כולה חלל. לא שיש הכל ואבד משהו, אלא צריך לחפש אם בכלל נשאר משהו. התגובה הטבעית ביותר הוא ייאוש ועצבות.

ואת זה אסור לעשות. ירמיהו הנביא ליווה אותנו, ויחזקאל שבר את הכללים וגילה את מראה המרכבה – רק כדי לספר לנו שכולם כאן. הקב"ה כאן, פמליא של מעלה כאן, ואפילו בית המקדש כאן, והראיה, שהכותל המערבי לא נשרף. וכל זה כדי שחלילה לא נתייאש, לא ניפול לעצבות.

מה שקורה, שכדי לברוח מעצבות, אנו בורחים לשמחה, כאילו.

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בהתחדשות גדולה אנו מתחילים שוב בהוצאת גליון המקורבים לאור עולם, יחד עם עימוד משובה, בבחינת "תורה נאה בכלי נאה".

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור **חיים טובים**, נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור **פשוט ופנימיות**; לאחר מכן נכנס למדור **ללכת עם תורה** – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נתחיל בלמוד תורה ט, נמשיך עם מדור **נקודה בפרשה** ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א, ונסיים במדור **רב להשפיע** – ראיון מרתק עם הרה"ח ר' משה בינגשטוק שליט"א על הרשמים הכבירים שלו ב'בעל התפילה' בקלויז הגדול באומן.

בברכת שבת שלום ומבורך העורך

עלון 'מקורבים' ©

ליצירת קשה לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון: פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 42 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוים, ולציין זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת דברים ולשבוע של שבת ואתחנן						
יום	חודש אב	הדף היומי מסכת שבת	משנה ברורה עמוד היומי - 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי בזה"ק
ז	ד	קטא	חורה	פא:	רטו	טו.
א	ה	קטב	תצט, טו-ז	פב.	רטז	טו.
ב	ו	קטג	תצט, יח	פב:	ריו	טז.
ג	ז	קטד	תצט, יט-כ תצט, א-ב	פג.	ריח	טז:
ד	ח	קטה	תצט, ג-ד	פג:	ריט	יז.
ה	ט	קטו	תצט, ה תק, א	פד.	רכ	יז:
ו	י	קטז	חורה	פד:	רכא	יח.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יג.

לו לצוף ולצאת, הוא מתרפא, ואנו מתנחמים.

בבין המצרים אנו ממעטים באמצעים שעוזרים לנו להתפס לשמחה חיצונית, ולשכוח את הכאב. לרגעים אחדים, אנו עוצרים את הרעש מסביב, ומקשיבים פנימה לתוך החלל הפעור, בלי דחיקה ובלי הכחשה. ולא, חלילה וחס לא ליפול לעצבות, כי זה גרוע יותר. מה כן? להתאבל! כי אם תתאבל, אם תחפש ותתגעגע – תמצא ותתנחם. וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, כאן ועכשיו.

מסיים 'והיא תועלת גדולה לנפש'. ייתכן וכנראה שהוא מתכוון לתועלות רוחניות וסגולות, אבל גם תועלת פשוטה וממשית.

הנפש סופגת בתוכה כל כך הרבה כאב. אכזבות, תסכולים, מפחי נפש, פחדים ודאגות, השפלות וביזיונות, והכל נקבר בפנים ולא מוצא מקום.

כי אנחנו עסוקים ואין לנו פנאי, ו/או כי אנחנו לא אוהבים לפגוש כאב, ומעדיפים להסיח דעת ולשמוע עוד קצת מוזיקה, או לדחוף עוד משהו לפה.

האבלות והבכיה על החורבן, הם המסגרת שבה אנו מאפשרים לכאב לצוף החוצה, ולא להתעלם ממנו. כי כאב של כל יהודי, יהיה מי שיהיה ועל מה שיהיה, זה כאב של הגלות. וכשבוכים על הגלות, בוכים גם על הגלות הפרטית ועל כל הכאבים הפרטיים. וטבעו של כאב, שכשגונתנים לו מקום ומאפשרים

בעצבות, לא רוצים להיות וגם אסור להיות, אז אם כן, יאללה, בא נשמח, מוזיקה, יין, חתונות וגלידות. למה לא? אם לא עצבות, אז שמחה. וזה בסדר, כי בשביל לצאת מעצבות – תעשה הכל. אבל מה עם אבלות?!

אחרי שהשתחררת מהעצבות – אל תשכח את המציאות. אנחנו בגלות ולא בגאולה. עדיין הכל חסר, ועדיין אין לנו את כל מה שצריך שיהיה לנו. אנחנו לא על המקום שלנו, אלא במצב גרוע מאד, מאד מאד.

ולכן, פעם ביום בתיקון חצות, ופעם בשנה בבין המצרים – תנמיך את הווליום. תעצור את הריקודים. ותסתכל לעצמך בעיניים: באמת! טוב לך? או שאתה רק עושה כאילו? ובשקט תענה לעצמך את התשובה שכולנו יודעים: לא טוב לי, ממש לא. אז זה בדיוק הזמן להתאבל. להתגעגע, לחפש, ולא לוותר.

האריז"ל כותב שבימים אלו, כדאי לשבת בכל יום בשעות הצהריים, ולבכות בכיה של ממש כחצי שעה. והוא

כשאין לאיפה לברוח

'גבולות יצרות מרחב' – אמרי אינשי. וזה כנראה, אחד מהסודות של 'בין המצרים'.

לברוח לשום מקום, וממילא הרודפים יכולים לתפוס אותנו.

באים הצדיקים ואומרים 'כל רודף י-ה – השיגוה בין המצרים' – מי שמחפש את ה', הזמן הכי מסוגל לכך שימצא, הוא 'בין המצרים'. מלבד שזה ההיפך מהמשמעות הפשוטה של הפסוק, זה גם לא הגיוני. מי בכלל פנוי לחפש את ה', ועוד יותר – למצוא אותו, כשהוא נתון במיצר וסגור מכל הכיוונים.

והתשובה היא: היא היא. דווקא כשאנחנו נתונים בין מיצר למיצר – יש סיכוי שנחפש באמת את ה', ואז ממילא גם נמצא אותו.

כשאנחנו נמצאים במרחב – יש לנו הרבה מה לחפש, ידיעת התורה, תפילה בכוונה, השגות וייחודים, עבודת המידות, קדושה וצניעות, ועוד רשימה ארוכה.

יש לנו יהדות עשירה מאד, ומרוב העשירות הזאת – אנחנו מתקשים

לבשל, כאן חדר שינה – כדי לישון, וכאן מרפסת – כדי לנפוש, וכן הלאה. וכן כשמחלקים את היום לסדרים ושיעורים – אפשר לנצל את היום.

עד לא מזמן, כשהעולם היה ענק, והכל היה פתוח ומשוחרר הייתה אפשרות לנוע מכל נקודה לכל נקודה בגלובוס, והאפשרויות לתקשורת ועסקים היו בלתי מוגבלות. אבל דווקא האפשרויות הקרובות ביותר, בית, משפחה, שכנים – היו מחוץ לתמונה, עד שהגיעו הסגרים והעוצרים למיניהם, וגילו את 'אמריקה'...

'כל רודפיה השיגוה בין המצרים'. הפסוק מתאר את המצב שלנו בגלות – שאנחנו נמצאים 'בין המצרים' – בין מיצר למיצר ושם הרי אי אפשר

רשות הרבים הוא מקום ענק ועתיר אפשרויות – ודווקא לכן אי אפשר לעשות בו כמעט כלום. כמו כן יממה שלמה היא המון זמן – ודווקא לכן 'מורחים' את רובה. כשיש הרבה זמן או אפשרויות, קשה להתמקד ולהוציא משהו לפועל.

אבל כשנמצאים בבית, שהוא מקום קטן – אפשר לעשות בו הכל. כי כל דבר בו מאד מוגדג, כאן זה סלון – כדי ללמוד ולאכול, כאן מטבח – כדי

סוף לעשות את הפעולה הפשוטה הזאת – להסתכל לו בעיניים.

לא נאכזב אותו. לפחות בימים אלו, נעצור לחצי שעה ביום, כדי להיכנס לשם – לתוך המיצר, להרגיש אותו היטב, ומשם – להרים את העיניים. ואין לך רגע מרומם ונשגב כשאותה שעה שבה נפגשים העיניים זה בזה. כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון.

'כאן' בדיוק ואולי יותר מכל במקום אחר.

ה' מאד אוהב שאתה לומד ומתפלל ועושה דברים טובים. אבל הוא עוד יותר אוהב שאתה מרים סוף סוף את העיניים, ומסתכל בחזרה לתוך העיניים שלו, שתמיד מסתכלות. לכן הוא עשה את כל המיצרים, כדי לגרום לנו סוף

להתמקד באחד מהם, ועוד יותר מתקשים להתמקד בסיפור האמתי, כי כשיש המון אפשרויות 'שם', למה להצטמצם למה ש'כאן'?

אבל כשנמצאים במיצר, ועוד יותר כשנמצאים 'בין המצרים' – לא נשארה אפשרות אחרת, חוץ מלהרים עיניים, ולחפש את ה'. וברגע שאתה מחפש אותו – אתה מוצא אותו. כי הוא הרי

חיבור מתוך הסרון

מי אוהב להיות בין מיצרים? תלוי מי עוד נמצא אתך שם!

המצרים'. כלומר, אם חיפשת את ה', ולא מצאת אותו בשום זמן, לא בסוכות ולא בפסח, ראש השנה ויום כיפור, חנוכה ופורים, תמצא אותו עכשיו.

עוד מובא מצדיקים, ששלשת השבועות נחלקים לשלושה עשר ימים של תמוז, כנגד י"ג מידות הרחמים, ותשעה ימים של אב, כנגד ט' מידות הרחמים של זעיר אנפין. כלומר, דווקא בימים אלו מתגלים מדות הרחמים בצורה מיוחדת יותר מכל השנה. והשיא הוא בחצות תשעה באב, שאז נולד משיח.

אז מה האמת? וכי אפשר להתכחש לכך שימים אלו הם ימים של כעס, ושאכן כל רודפיה כפשוטו השיגוה בין המצרים? וכי אין אלו ימים של צער אלא של שמחה?

יסוד הדברים הוא, שאין מושג של ניתוק.

ה' יתברך אוהב אותנו, והאהבה הזו לא תתבטל ולא יכולה להתבטל לעולמים. אלא מאי? יש זמנים של 'רצון', שבהם הוא מביא את האהבה מצדו, ויש זמנים של 'כעס' שבהם הוא אומר: אני זו הצדה, וכעת התור שלכם.

מאד לא נעים להרגיש כעס וריחוק. ואם זה משהו שבאמת אולי לא מעוניין בקשר אתך, זה גם משכנע ואתה גם כן מגיב בהתאם ומתרחק, אולי לעולם. אבל לא כאן. ברי לנו שהוא מעוניין בקשר, ואם הוא מביא כעס וריחוק, אנחנו נביא את האהבה מצדנו.

לפני כמה ימים הסתיים הגל הראשון. כעת אנו בתחילתו של הגל השני, ולאחר מכן בחודש אלול יגיע הגל השלישי. לא של קורונה אלא של קבלת התורה.

משה רבינו עלה שלושה פעמים לשמים, למשך ארבעים יום. הראשון, היה מיד עם קבלת התורה ועד י"ז תמוז. הוא ירד עם הלוחות ושבר אותם, ואז עלה פעם שניה בי"ח תמוז עד כ"ח אב, ופעם שלישית בחודש אלול עד יום הכיפורים, וירד עם הלוחות השניות.

הפעם הראשונה והשלישית היו 'ברצון', והפעם השנייה הייתה 'בכעס' (רש"י מדברי חז"ל). 'רצון' מבטא קרבה וגילוי, ו'כעס' מבטא ריחוק והסתרה. ואכן, בארבעים יום הללו – היו כל האסונות של ההיסטוריה, כי כל עוד ה' יתברך קרוב ומשגיח, מי יכול לגשת אלינו. אבל כשהוא מסתיר פניו, כולם מתנפלים.

זה הצד הראשון של המטבע.

הצד השני הוא, מה שהצדיקים גילו לנו, שהימים הללו הם ימים גדולים והזדמנות מיוחדת. המהרש"א (בכוורת כה) מבאר שלשת השבועות של בין המצרים שקולים כנגד שלשת השבועות מראש השנה עד הושענא רבה. וכן מבאר מוהרנ"ת שלכן קוראים בימים אלו את פרשת המועדות, ועוד כהנה וכהנה.

ועל הפסוק 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים', שמבטא את המצוקה בה אנו שרויים, פירשו הצדיקים בצורה הפוכה לחלוטין 'כל רודף י-ה השיגוה בין

בין המצרים הם ימים לא נעימים – אם לא מתאבלים בהם. אבל מי שמתאבל, ולא מוכן להשלים עם החיסרון, עם הריחוק ועם הכעס, אלא מוכן לחוות את החיסרון, ולחפש ולהתגעגע אחר הקשר שאיננו אבל בוודאי ישנו, אין לך חיבור גדול מזה.

ה' יתברך אוהב משפט. ולפי הכללים, הוא מוכרח להראות כעס. אבל כביכול בסתר לבו הוא מייחל, שלא נתפתה להשתכנע מהכעס הזה, ולא נסובב בחזרה את הפנים. אלא נעמוד מול הכעס, ומול הכאב והחיסרון, ונצחק: למה!

הצעקה הזאת, היא הכי מתוקה והכי עמוקה שיש בעולם. כי אם אתה באמת חושב שהוא עזב אותך, אז מה אתה שואל למה. האפשרות לשאול למה, נובעת מתוך נקודה בעומק עומק הלב, שיודעת שהוא לא עזב, ואין מצב שהוא יעזוב. אז ת'אמת, לא היית רוצה לפגוש את הנקודה הזאת?! ואולי היא זאת שקוראים לה 'משיח'.

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' 'חיים טובים' ישר לכתובת המייל: yefabian@gmail.com

תוכחה של 'ריח טוב'

התוכחה הראויה - צריכה להיות כלולה משני דברים כאחד: כלפי הרע - צריך להוכיח לו שהרע אינו שייך אליו. וכלפי הטוב - צריך להוכיח לו שהוא שייך אל הטוב

כולל בתוכו כל נשמות ישראל. ובמשך כל ימיו, מסר נפשו עבור עם ישראל, מתוך רחמנות ונאמנות - להביאם אל מקומם האמתי, ואל הטוב הנצחי.

בתחילה הוציא אותנו ממצרים, ואחר כך נתן לנו את התורה, וגם דאג לכל צרכינו - שיהיה לנו מן ובאר וענן וכל טוב, ובכל פעם שהיה נפילה או קטרוג - מסר נפשו לפעול רחמים וסליחה, שלא יהיה כליה או עונש ח"ו. ומסירות נפש זו הייתה כפשוטה - שהיה מוכן למחות את שמו על כך, וגם באמת נענש בעצמו בעבורנו, ונגזר עליו שלא ייכנס לארץ.

וכרועה נאמן, אינו מוכן להסתלק מן העולם - קודם שידאג עבורנו. ולכן ביקש מהשם יתברך שימנה איש על העדה. ולא די בזה, אלא סמוך להסתלקותו מסר בידנו משנה תורה, שבו לקח את כל התורה שקבלנו, והעביר לנו אותה באופן שיתקבל על לבנו, ויהיה לנו חשק וכח לקיימה. ב'משנה תורה' זו, מסר לנו לא רק את התורה, אלא גם כביכול אותו בעצמו יחד עם התורה, אותו יחד עם הרחמנות והמסירות שלו.

והאופן שבו עשה זאת - הוא על ידי תוכחה, ורק לאחר התוכחה התחיל לבאר את התורה למעשה. כי רק על ידי תוכחה, יהיה לנו כלים לקבל אותה, וכפי שיתבאר.

תוכחה - לטוב ולמוטב

תוכחה - מצד אחד היא מוכרחת, כי אין שום אדם בעולם שיעשה שום דבר בלי תוכחה. לולא שהיה אדם מוכיח את עצמו, או מקבל תוכחה מסביבתו - לא היה עושה כלום, וספק אם היה הולך על רגליו. האדם הוא יצור חברתי, שעושה דברים רק מחמת הסביבה, ולכן הוא מוכרח לתוכחה.

ג. 'אחד עשר יום מחורב, דרך הר שעיר, עד קדש ברנע' - פסוק זה לכאורה אין לו פשר.

ד. מדוע החליט להוכיח אותם, ואם כן, מדוע דווקא כעת, בפרט שאלו ששמעו את התוכחה אינם אלו שעשו את המעשים שעליהם הוא מוכיח אותם.

ה. מה התכלית של 'משנה תורה', ובמה הוא מתייחד משאר חלקי התורה.

ביאור הפשט

א. **אלה הדברים:** הרמב"ן מבאר ש'אלה הדברים' מתייחס לפרשת ואתחנן, ששם מתחיל לבאר סדר קבלת התורה וכל המצוות. אלא שקודם לכן הוסיף להם 'הקדמה', שהוא התוכחה של פרשת דברים.

ב. **פירוט המקומות:** מתוך התמיהה הזאת, למדו חז"ל שלא נתכוון לספר היכן היה המקום, אלא להוכיח אותם על כל מה שהיה במקומות הללו. ולא רצה להוכיח בפירוש אלא ברמז, ולכן אמר זאת באופן הזה.

ג. **אחד עשר יום:** לדברי הרמב"ן, מתחיל בזה לספר על סדר הליכתם ממצרים עד המקום שבו עמדו בעת התוכחה. ולדברי רש"י, הוא חלק מהתוכחה, שבסך הכל יש דרך של אחד עשר יום ממצרים ועד ארץ ישראל, והם נאלצו לעשות אותה בארבעים שנה.

ד. **זמן התוכחה:** בדברי רש"י מבואר כמה טעמים מדוע יש תועלת דווקא בתוכחה שקודם המיתה, וכן עשה יעקב אבינו ושמואל הנביא. וצריך ביאור מה מועיל התוכחה כעת, הלא אין זה הזמן שבו נעשה, וגם לא אותם אנשים.

ביאור הפנימיות

משנה תורה

משה רבינו הוא רעיא מהימנא - הרועה הנאמן של עם ישראל, והוא

חומש דברים הוא 'משנה תורה', ונאמר מפי משה בעצמו. בסדר זה לא נאמרו למשה מצוות חדשות, אלא רק חזר על המצוות שכבר נאמרו - חלקם כדי להוסיף פרטים שלא נזכרו קודם, וחלקם רק כדי להזהיר עליהם כמה פעמים. ויש גם כמה מצוות שלא נאמרו כלל קודם לכן - ולא משום שלא נאמרו למשה אלא שמשה רבינו המתין מלאמרם עד למשנה תורה (ע"פ דברי הרמב"ן).

'משנה תורה' הוא בפשטות קצת יותר נמוך מהתורה, כמו 'משנה למלך' שהוא קצת פחות מהמלך. וזאת משום שיש חילוק בין מה שנאמר מפי המלך בעצמו למה שנאמר מפי שלוחו. אבל בספרים מבואר שמשנה תורה גבוה יותר מהתורה, דווקא משום שנאמרו מפי משה בעצמו. [כי בכדי לבאר לנו התורה באר היטב, ולחקוק אותה בנו, הוצרך להאיר הארה גדולה לפי מדרגת משה, והוא בחינה של פנימיות התורה. ולכן גם נאמר בלשון של 'מעשה' ולא בלשון של 'ציווי'].

והנה, עיקר הסדר מתחיל מפרשת ואתחנן שבו חוזר לספר מעמד הר סיני ועשרת הדברות, וממשיך מתוך כך לדבר על כל מצוות התורה. אבל קודם לכן יש את פרשת דברים, שהוא 'הקדמה' למה שרוצה לומר להם. ובהקדמה זו יש דברי תוכחה, ברמז ובפירוש. ועניין זה הוא סוגיא חשובה מאד - ללמוד מהי תוכחה של צדיקים, באיזה אופן עושים אותה, ומה התועלת ממנה, וכפי שיתבאר.

הקושיות

א. 'אלה הדברים אשר דבר משה' - לא נתבאר מה הם הדברים שדיבר.

ב. 'במדבה, בערבה, מול סוף, בין פארן ובין תופל, ולבן וחצרות ודי זהב' - כל כך הרבה סימנים על 'המקום' שבו דיבר עמהם, יותר ממה שמפרטים על מיצרי השדה, וכל כך לשום מה.

מקומו של אדם

וכאן נמצא הפתח לתוכחה ראויה. כי אמנם הדרך הפשוטה לעורר אדם, הוא לבוא אליו בדין וטענה: מדוע אתה נוהג כך וכך, והרי האמת היא לא כך. ואפשר עוד יותר לבוא אליו בהוכחה, שהרי אתה בעצמך בדברים אחרים נוהג כך וכך, ואם כן מדוע כאן אתה לא נוהג כך - וזהו תוכחה שאינה ראויה.

אבל אפשר להשתמש באותו כלי של 'תוכחה' להיפך ממש. דהיינו: במקום לבוא אליו בדין וטענה, צריך להוכיח לו כמה הוא טוב, שהרי בעניינים אלו ואלו הוא ממש טוב. ואם כן, אינו שייך לרע. וגם כלפי הרע שיש לו, צריך 'להוכיח' לו שזה בכלל לא שייך אליו, כי זה נגרם רק כתוצאה ממצב פלוני, או מקום אלמוני וכדומה, ולא מחמת עצמו.

כלומר, פעולת התוכחה הראויה - צריך להיות כלולה משני דברים כאחד; כלפי הרע - צריך להוכיח לו שהרע אינו שייך אליו. וכלפי הטוב - צריך להוכיח לו שהוא שייך אל הטוב. ועל ידי שני הדברים האלו כאחד, עוזב אותו הריח הרע, ומתעורר בו הריח הטוב, והוא מתמלא רצון וחשק לעזוב את הרע ולהתדבק בטוב.

וזה כוונת המשנה 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו', כלומר, אי אפשר לדון אדם על 'מעשיו' מבלי להתחשב ב'מקום' שלו - כלומר במצב הסביבתי שבו הוא שרוי, והנסיגות המיוחדים שיש לו. כי כל מעשיו הם תוצאה של המקום שלו, ואם אין יודעים מה המקום שלו - איך אפשר לדון אותו ולהוכיח אותו.

תוכחה של משה

וזה היה התוכחה של משה. הוא סיפר להם על כל הרע שעשו - אבל במקום לספר על המעשים שעשו, הוא סיפר על המקומות שבהם נעשו המעשים האלו. כאומר: אכן, נעשו דברים אלו ואלו, אבל זה לא שייך עליכם, אלא מחמת המקומות שהייתם שם. ואם כן, אין אתם שייכים לאותו רע.

ולא די בזה. כי מניין שבאמת הם לא שייכים אל הרע, אלא רק היה מחמת המקום. ולכן הוסיף ואמר להם 'נרדי נתן ריחו', וכאמר חז"ל (שבת פח) 'עזב לא נאמר אלא נתן', כלומר, היה לו

נמצא, שיותר ממה שפועל האדם על פי ידיעותיו - הוא פועל על פי הרגשותיו. אם יש לו 'ריח טוב' - דהיינו הרגשה שהוא טוב, אזי יש משמעות לכל הידיעות שלו, כי כיון שרוצה להתנהג כראוי - חשוב שיידע מה טוב ומה לא. אבל אם יש לו 'ריח רע' - דהיינו הרגשה של דחייה וריחוק, לא יועילו כל הידיעות, כי הוא שבור בלב, ואין בו כח ורצון לקיים את ידיעותיו.

וכל זה נפקא מינה בעיקר לגבי התוכחה. כי האדם בעצמו, גם אם יש בו רע - הוא בדרך כלל מתעלם ממנו, וממשיך להרגיש טוב. ולכן, גם דוחף עצמו לעשות עוד טוב. ואם יבוא מישהו ויוכיח אותו באופן שיעורר בו עוד יותר את הריח הטוב - הוא יקבל עוד יותר כוחות להוסיף טוב, אבל אם יוכיחו אותו באופן שיעורר בו את הרע, וממילא יגרום לו לריח רע - להרגיש את הלכלוך שבו, הוא יאבד את הכח שיש בו לעשות טוב.

דין או תוכחה

אמנם לכאורה הוא בלתי נמנע, כי איך אפשר להוכיח אדם בלי להעמיד אותו על טעותו. ואם מעמידים אותו על טעותו - בהכרח מעוררים את הרע שבו, וממילא מעוררים בו ריח רע. ואם כן, נפל פיתא בבירא.

אלא שיש להבין, מפני מה נקרא העניין הזה בשם 'תוכחה', ולכאורה היה ראוי לקרוא לזה 'טענה' 'התעוררות' 'דחיפה' וכדומה. ובאמת בדברי חז"ל יש שתי לשונות 'אוי לנו מיום הדין, או לנו מיום התוכחה'. 'דין' ו'תוכחה' הם שני דרכים - 'דין', הוא טענה: מדוע עשית כך וכך. ו'תוכחה' הוא חמור יותר, כי גם אם יש לו תשובה על הדין, אבל אם 'מוכיחים' לו מיניה וביה שאינו צודק, אין לו מה להשיב.

וכמו שהיה אצל יוסף ואחיו. שאחר דבריו של יהודה, שהתחנן בפניו על בנימין ואמר לו 'איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי, פן אראה ברע אשר ימצא את אבי' - אמר להם יוסף 'אני יוסף, העוד אבי חי', כאומר: האם גם כשמכרתם אותי, חשבתם על אבי. ולא יכלו אחד לעמוד בפני תוכחתו. ואפשר עוד להרחיב בזה, אך הרעיון מובן.

ויש לנו על כך מצוה 'הוכח תוכיח את עמיתך', שנכלל בזה חובה להוכיח זה את זה, וגם כמובן להוכיח כל אחד את עצמו. ובעיקר מוטל החובה הזאת על גדולי ישראל, שיש להם אחריות על הכלל, וצריכים להוכיח אותם, ולהעמידם על האמת.

אבל, עד כמה שגדולה מעלת התוכחה - כך גדולה סכנתה, כי אין לך דבר ששובר אדם האדם כמו תוכחה. ואם התוכחה שוברת אותו - לא רק שאינה גורמת לו להיות טוב, ואינה מקדמת אותו אל התכלית, אלא אדרבה, מפילה אותו יותר עד שיכול לאבד גם את הטוב שכבר היה לו.

ולכן, יחד עם המצוה 'הוכח תוכיח' - יש אזהרה 'ולא תשא עליו חטא', שלא לעשות זאת באופן שיגרום לו צער, ויכול להביא אותו עוד יותר לידי חטא. נמצא אם כן, שיש כאן משקל דק, בין תוכחה מחויבת, שמרוממת את האדם, לבין תוכחה אסורה, שמפילה ושוברת אותו.

ריח טוב וריח רע

וביותר עומק. יש שני מערכות שאדם פועל על פיהם. מערכת אחת - הם הידיעות, והמערכת השנית - היא ההרגשה. המערכת הראשונה הם הידיעות, שאדם לומד ויודע מה טוב ומה רע, מה נכון לעשות וממה צריך להיזהר ולהתרחק, ועל פי זה הוא מבין כיצד עליו לנהוג, אם הוא רוצה לנהוג נכון.

והמערכת השניה - היא ההרגשה. כלומר, לפי מה שאדם מרגיש את עצמו, האם הוא טוב או רע וכמה הוא שווה, לפי זה הוא מחליט איך להתנהג, ולפי זה יש לו כוחות לטוב או למוטב. מי שמרגיש את עצמו צדיק, יהיה לו חשק לעשות את מה שצריך לעשות, גם אם זה קשה, כי הוא רוצה להמשיך להרגיש טוב. ואם יהיו לו נסיגות ליפול ברע, יהיה לו כח להתגבר.

ולחיפך, מי שמרגיש עצמו רע, לא יהיה לו חשק להתאמץ לעשות טוב, כי ממילא אינו מרגיש שהוא טוב. ואם יהיו לו נסיגות, בנקל יכול ליפול בהם, כי ממילא הוא רואה עצמו כרשע, ואם כן מה יתן ומה יוסיף אם יפול עוד קצת.

נקודה בפרשה

// הרב אליהו עטיה שליט"א

ביאור הקשר בין השא המרגלים לבין מה שקרבו אל משה בערבוב ודחיפה

"ותקרבון אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן" (דברים א, כב). ופירש"י: "ותקרבון אלי כלכם", בערבוביא (פי, מזה שלא פירש את סדר הקריבה, משמע שכולם קרבו ביחד בעירובוב). ולהלן הוא אומר (שם ה, כ-כב) "ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם, ותאמרו הן הרגנו ה' א-להינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש וגו', ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת", אותה קריבה היתה הוגנת (ופירט הכתוב "ראשי שבטיכם וזקניכם" - ראשים ואח"כ זקנים, כי ילדים מכבדים את הזקנים ושלחום לפניהם, וזקנים מכבדים את הראשים ללכת לפניהם, אבל כאן "ותקרבון אלי כלכם" - בערבוביא, ילדים דוחפין את הזקנים וזקנים דוחפין את הראשים, עכ"ל).

רש"י מבחין בין שתי הקריבות, בין זו של בקשת המרגלים, לבין זו שבאה מתוך יראת ה' במתן תורה, שבבקשת המרגלים היתה הקריבה בעזות וערבוב - ילדים דחפו את הזקנים וכו', ואילו במעמד הר סיני היתה בדרך ארץ ומתינות, כפי הסדר שראשים קודמים לזקנים וזקנים לילדים. ואף שעל פי טבע היה צריך להיות להיפך, שבמעמד הר סיני היו בפחד גדול שמא ימותו, וכשאדם בפחד גדול קשה שיהיה בישוב הדעת, ודרך המפחדים מפני המיתה (שלכן רצו אל משה לבקש שהוא ידבר) לרוץ בלי סדר ולדחוף אחד את השני, ובכל אופן נהגו כבוד ודרך ארץ בישוב הדעת, קודם הראשים ואחר כך הזקנים ואחר כך הילדים. ואילו בבקשת המרגלים היה להיפך, שאף שלא היה להם איזה פחד, והיו יכולים לבוא בישוב הדעת ובסדר ובדרך ארץ - ראשים ואח"כ זקנים ואח"כ ילדים, בכל אופן באו בערבוביא ובלא סדר, עד שילדים דוחפים זקנים וזקנים דוחפים לראשים.

וקשה, כי לפי פירש"י משמע שהילדים היו בעצת המרגלים תחילה, כי הם היו

ולכן, עיקר התוכחה של הצדיקים הוא סמוך להסתלקותם, כאומרים: אני לא יראה אם אתה עושה את זה או לא, אלא אני סומך עליך שבוודאי תעשה את זה. וזה מחזק את הטוב שבאדם, שמאמין שאכן יש בכוחו לעשות זאת.

והשני - לעשות את התוכחה באופן של מעשה. כלומר, לא לדבר בפירוש עשית כך או כך. אלא לספר לו השתלשלות הדברים, כשבתוך המעשה מובן ממילא מה עשה, ומה היה התוצאה של זה. וגם מה היה קורה אם לא היה עושה כך. ובאופן כזה, יש הרבה יותר מוכנות באדם לקבל את התוכחה.

ולכן משה רבינו הוכיח אותם בדרך של מעשה, שזה כל סדר פרשת דברים - סיפור המעשה של דור המדבר, כשבתוך הדברים מובן מה התכוון להוכיח, וכמו שמפרש רש"י לאורך הפרשה איך שבכל דבר מתכוון לרמז להם עוד תוכחה.

ולכן נאמר 'אלה הדברים אשר דיבר משה' - ולא נאמר מה אמר. כי לא אמר בפירוש, אלא אלה הם הדברים שעלו מתוך סיפור המעשה שסיפר להם. ■

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

לומר 'נרדי עזב ריחו', שאבדו את הריח הטוב שהיה להם בקבלת התורה, והוא לא אמר כן אלא 'נתן', ובכך אמר להם 'עדיין חביבותיה גבן', אני הייתי למעלה ואני יודע שעדיין הוא אוהב אתכם ומחבב אתכם. ואיך זה ייתכן, הרי עשו רע, בהכרח אם כן שהרע אינו שייך אליהם אלא רק נדבק בהם בטעות, וכמו שאמרו חז"ל 'לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה'.

נמצא שבדבריו הוכיח להם שני דברים - שהם שייכים אל הטוב, ושאינם שייכים אל הרע. ושניהם יחד זו היא התוכחה הראויה, שנותנת כח לאדם לצאת מתוך הרע ולהתדבק בטוב.

סיפורי מעשיות

ובכדי שהתוכחה תתקבל - יש עוד שני דברים שנוצרכים לכך. האחד - לתת לאדם בחירה ואימון. כלומר, לא לעמוד מעליו ולתת הוראות, וגם לעקוב אם הוא עושה אותם. אלא לומר לו את האמת באופן שנותן לו את ההרגשה וההבנה, שסומכים עליו שהוא יעשה את זה.

הדוחפים הראשונים לדחוף את הזקנים, ורק אחר כך דחפו הזקנים את הראשים. וא"כ מדוע כשנענשו, נענשו דוקא המבוגרים - אלו שהיו מבין עשרים והלאה בשעת יציאת מצרים, ואילו כל הצעירים שהיו פחות מבני עשרים שהם הילדים שהיו בעצה תחילה, נצלו מהגור דין וזכו להיכנס לארץ.

ונראה, דהנה יש להתבונן בחילוק בין פרשיות המרגלים, כלומר, בין מה שנכתב בפרשת שלח לבין מה שנכתב כאן בפרשת דברים, כי לעיל בפרשת שלח לך כתוב, (במדבר יג, יט) "ומה הארץ אשר הוא ישוב בה הטובה הוא אם רעה ומה הערים אשר הוא יושב בהנה הפמחנים אם במצרים" וגו'. כלומר, שיבדקו אם זו ארץ טובה, האם יש בה פירות וכו', היינו ששליחת המרגלים המוזכרת בפרשת שלח לך, היתה לבדוק האם בכלל כדאי לבוא לארץ. ואילו כאן נאמר "וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן",

ופירש"י: "את הדרך אשר נעלה בה", אין דרך שאין בה עקמימות. "ואת הערים אשר נבא אליהן", תחילה לכבוש, עכ"ל. ומבואר שהבקשה היתה לדעת כיצד לקיים את המצוה של כבישת הארץ, שרוצים לשלוח מרגלים כדי לדעת את הדרך הנכונה, ולא שהיה להם חס ושלוש איזה ספק אם בכלל הארץ טובה או לא.

נמצא שהילדים שדחפו והשמיעו את קולם בראשונה, דוקא היתה כוונתם לטובה, שבקשתם היתה לדעת את הדרך איך לכבוש את הארץ, ולא לבדוק אם היא טובה או רעה, כי זה לא הסתפק להם כלל, הרי הבטיח הקב"ה שטובה הארץ מאוד. ולכן עתה בסוף שנת הארבעים, אחרי שמתו כבר כל יוצאי מצרים הזקנים, ונשארו רק אלו הילדים, היינו אלו שהיו ילדים בזמן שליחת המרגלים, אומר להם משה "ותקרבון אלי כלכם", וכוונתו על אלו הילדים שעכשיו הם לפניו ואיתם הוא מדבר ומוכיח. ואומר להם אתם

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה ט'

השייכות של אזהרות הדיינים לתוכחת משה

הנה משה רבינו מוכיח את ישראל באריכות גדולה, ובתחילת דבריו מאריך לספר על מינוי הדיינים, ומבאר את עניין הדיינים ועוצם הזהירות לדון דין אמת ולא להכיר פנים במשפט, ולכאורה צריך ביאור למה האריכות הזאת נכנסת בעניין התוכחה, שלכאורה היא עניין צדדי.

ואולי יש לבאר קצת על פי מה שהאריך מוהרנ"ת לבאר את עניין הדיינים על פי דברי רבינו במאמר הזה, וז"ל (ליקוטי הלכות חו"מ - הלכות דינים, הלכה ב, אות ב): 'והנה אלו השני בעלי דינים הבאים לדין ומכחישים זה את זה ואחד מהם טוען שקר בודאי והוא בחינת פגם אמונה, כי היה צריך לעשות משא ומתן

באמונה, כמו שאמרו (שבת ל"א), נשאת ונתת באמונה. וזה מכחיש בעמיתו וטוען שקר ואין לו נאמנות נמצא בשעה שבאים לדין הוא בחינת פגם אמונה. וצריך לתקן ולברר האמונה. ולברר האמת עם מי, אך אי אפשר לבשר ודם לידע עם מי האמת, כי השקר מחפה על האמת, כי קשה להכיר בין הטוען אמת להטוען שקר. ומה יעשה הדין להוציא הדין לאמתו. העצה והתקנה לזה הוא ענין הנ"ל הנאמר אצל תפלה שהיא גם כן בחינת אמונה, דהיינו שצריך הדין לראות שידבר דבור אמת, דהיינו שהמשפט שהוא רוצה לפסק על הבעלי דינים יהיה באמת בלי שום הטויה לשום צד, כמו שכתוב "לא תטה משפט", וכמו שהזהיר התורה וחקמינו זכרונם לברכה על זה פמה פעמים, כי זה העקר. ועל ידי

שהדין נזהר בזה מאד וכל דבריו הם רק באמת, כפי מה שנראה לעיני שכלו האמת על פי דין תורתנו הקדושה, או על פי שכלו אם רואה שהוא דין מרמה, כמבאר בשלחן ערוך. ואזי כשכל דבריו הם רק באמת ואינו נוטה לשום צד, אזי נתקיים, "אלקים נצב בעדת אל בקרב וכו'". כי אזי ה' יתברך עומד שם בעדת הדיינים הפשרים אשר דבריהם באמת, כי אמת הוא אור ה' יתברך בעצמו, כביכול. ועקר השתוקקות של ה' יתברך אינו אלא אל האמת. ואזי הדבור אמת שהוא אור ה' יתברך כביכול, מאיר להדין. ואזי זוכה לראות האמת עם מי מהבעלי דינים, וזוכה שיתברר לו הדין לאמתו, כי הדבור אמת של הדין מאיר ומגלה האמת מתוך החשך והשקר של שפגדו שטוען שקר. וזה בחינת הדין

זבת חלב ודבש", חייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשוהו, עכ"ל. וכיון שרק הזקנים חטאו בבקשת המרגלים לכן באמת הם לא ירשו את הארץ, אבל הצעירים כן ירשו, כי הם לא שאלו מרגלים לדעת אם הארץ טובה או רעה, כי האמינו בה, ורק רצו לדעת כיצד לקיים את מצות כבישת הארץ.

אבל בכל אופן זו חלק מהתוכחה מה שבאו בערבוביא, כי אמר להם משה שאם הייתם באים כסדר בלא שאתם הילדים דוחפים את הזקנים והזקנים את הראשים, הייתי שומע את דברי הראשים והזקנים גם כן בראשונה, שרוצים לבדוק את דברי ה', וכן לא יעשה, והייתי מיד מתנגד ולא שולח את המרגלים. ובזה נמצא שכל חטא המרגלים נגרם, מחמת הערבוביא שדחפתם אתם - הילדים, את הזקנים, וזו התוכחה, אף שאתם הילדים באמת שאלתם כהוגן. ■

והזקנים את הראשים והכל בערבוביא, וממילא אתם הילדים (המבוגרים של היום) באתם ראשונה ואמרתם לפני שרצונכם במרגלים בשביל "וישבנו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן", ובזה שמחתי מאוד שאתם רוצים לדעת את הדרך איך לקיים את מצות כיבוש הארץ, ולכן "וייטב בעיני הדין". אבל רק בעיני שאני בשר ודם, ומחמת שבאתם בערבוביא ושמחתי בבקשה שלכם הילדים, ואף ששמעתי שהזקנים והראשים בקשו בשביל לבדוק אם הארץ טובה, מ"מ קווייתי שהטוב שבבקשתכם יהיה העיקר בבקשת המרגלים, ולא יהיה בזה נזק. אבל לא כן היה 'בעיני המקום', כי אצל הקב"ה, מחמת קול הזקנים והראשים שכיוונו לעבירה לחקור האם הארץ טובה או רעה, לכן העמיד הקב"ה את שילוח המרגלים לניסיון, וכמו שפירש"י (במדבר יג, ב), וז"ל: אמר (הקב"ה) אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג, יז) "ואמר אעלה אתכם מעני מצרים וגו' אל ארץ

הילדים שדחפתם ראשונה, באמת היתה כוונתכם לטובה כי ביקשתם לדעת את הדרך איך לקיים את מצות כיבוש ארץ ישראל, ולא היתה כוונתכם לרעה כמו ששאלו הזקנים והראשים שהם שאלו מרגלים בשביל לדעת אם הארץ טובה או לא טובה, ומ"מ גם עליהם היתה תוכחה שבאו בערבוביא (כדלהלן).

ולכן באמת הילדים זכו להיכנס לארץ ישראל, כי לא היו בחטא המרגלים, ולא היתה כוונתם לבדוק האם נכונים דברי ה' שהבטיח להם ארץ טובה, כי הם האמינו, רק בקשו מרגלים כדי לדעת איך לקיים את מצות כיבוש הארץ וכנ"ל. ולכן על דברי הילדים אמר משה רבינו "וייטב בעיני הדין", ופירש"י: 'בעיני ולא בעיני המקום'. ולכאורה קשה, וכי טעה משה רבינו, שהיה הדבר טוב בעיניו על מה שאינו טוב בעיני המקום. אלא הוא אשר אמרנו, כי משה רבינו אומר להם "ותקרבון אלי קלכם", היינו שבאתם בדחיפה שהילדים דחפו את הזקנים

דין אמת לאמתו, שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, שדקדקו המפרשים, תבת לאמתו, אך על פי הנ"ל מדקדק היטב. לאמתו דיקא, כי בודאי יכול להיות שהדין דין דין אמת על פי התורה לפי טענתם, ואף על פי כן יחייב את הזכאי על פי האמת, אבל באמת כשהדין נזהר מאד שיהיה כל דבריו באמת בלי שום הטויה כנ"ל, אזי מאיר לו האמת

שהוא אור ה' יתברך בעצמו, כביכול, וזכה לראות האמת לאמתו, כי נתגלה האור מתוך החשך על ידי הדבור האמת שהוא בחינת אור ה' יתברך בעצמו, כביכול, כנ"ל והבן היטב. וזהו בחינת הדין דין אמת לאמתו, 'לאמתו' דיקא כנ"ל, [יעוין שם עוד, ובהלכה ג' שחוזר לבאר עניין זה באריכות יותר].

ועל פי זה יש לבאר, שכשמשנה רבינו בא להוכיח את ישראל לפני מיתתו, והיינו שבא להאיר בהם את הארת האמת [שהאבן טוב מאיר לבחינת חלון, כמבואר בהמשך המאמר], על כן רמז בדבריו עצה זו של ההסתכלות באמת, שרק זה הוא הדרך להינצל מכל החושך שמסבב את האדם מכל צד ומבלבלו כל כך.

עניינא דיומא // ענין הגלות והגאולה ועבודת ימי בין המצרים על פי מאמר זה

עיקר הגאולה תלויה בתיקון התפילה

[א] הנה רבינו מבאר במאמר ש"כשאדם עומד להתפלל, אזי באים מחשבות זרות וקלפות ומסבבין אותו, ונשאר בחשך ואין יכול להתפלל, כמו שכתוב (איכה ג): "סכת בענן לך מעבור תפלה", וכתוב (תהלים י"ב): "סביב רשעים יתהלכון", שהרשעים, הינו הקלפות, מסבבין אותו. 'כרם זלת' הינו בשעת התפלה, 'שהיא עומדת ברומו של עולם', ושעיקר העצה לזה הוא ע"י שמדבק עצמו לאמת שהוא עיקר אור השי"ת.

ועיקר הגאולה תלויה בתיקון התפילה כראוי, וכלשון רבינו שם "והראה לנו סימן על זה, שעדין לא הגענו למדרגה זאת שנתפלל כל כך בכונה עד שנגשף לבנו לפניו כמים. והא ראיה: אפכית כמו שכתוב (תהלים פ"ט): "אף תשיב צור חרבו ולא הקמותו במלחמה", כי כל התפלות הם בחינת חרב אצל משיח, ואם היו התפלות בבחינה הנ"ל, בודאי לא היה משיח צור חרבו, וזה סימן שעדין לא הגענו למדרגת "שפכי לבך כמים נכח פני ה'".

עיקר הגלות הוא מה שהחושך מסבב כל כך ואי אפשר להתפלל

ובאמת דבר זה הוא עיקר הגלות, מה שהחושך והשקר מסבב כל כך מכל צד עד שאי אפשר להתפלל, כי באמת עיקר התפילה מאירה מכח קדושת בית המקדש, ועניין זה מתבאר באריכות בדברי מוהרנ"ת, ומבואר שם איך שיעקב אבינו ראה את כל זה איך שבגלות מתגבר כל כך החושך ושעיקר העצה הוא האמת.

וז"ל (ליקוטי הלכות, חנוכה, הלכה ג, אות ב-ג): 'כי האבן שתיה ששם היה עומד הארון עם לוחות האבן, זה בחינת נקדת האמת, כי האבן שתיה ממנו השתת העולם, ועקר יסוד העולם הוא אמת, כי על אמת עומד העולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פרק א) כי השם יתברך מקים העולם, וחותרו של הקדוש ברוך הוא אמת, ועל כן נקדת האבן שתיה שהוא יסוד העולם הוא בחינת נקדת האמת, שזה עקר יסוד וקיום העולם שממנו השתת העולם, ועל כן שם היה עומד הארון שהיו מנחים בו הלוחות, דהיינו התורה היא עקר האמת בחינת תורת אמת, ועל כן נקרא אבן שתיה, בחינת לוחות האבן, הינו בחינת אבן טוב הנ"ל, שהוא עקר האמת המאיר בעצמו, בחינת אבן טוב כנ"ל, כי הלוחות היו של אבן טוב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה של ספירינין היה וכו', ועל כן שם במקום האבן שתיה שם עקר עלית התפלה, כי זה שער השמים, כי עקר עלית התפלה על ידי האמת, ועל כן שם היה הכהן גדול יכול לטהר את ישראל מעוונות להוציאם מהחשך על ידי שנגנס לפני ולפנים והתקרב עצמו לעצם נקדת האמת, ועל ידי זה היה יכל להמשיך האור המאיר לצאת מהחשך של העוונות שהוא אור האמת כנ"ל, ועל ידי זה נתכפרין כל העוונות, כי מעלין כל הקדשה וכל הניצוצות הקדושים מן הסטרא אחרא על ידי הפתחים שנתגלין על ידי אור האמת כנ"ל, שאזי כל ניצוצות הקדושים רואין את הפתחים ויוצאין מהחשך לאור, ואז נתבטל הסטרא אחרא ונתכפרין כל העוונות.

ועל כן יעקב אבינו עליו השלום, כשבא למקום ההוא שהוא במקום

האבן שתיה, נאמר שם, "וישכב במקום ההוא". שמרמז על הגלות, כי ראה יעקב ששם הוא מקום תפלה, אך כשיעקב אבינו ראה תקף הגלות הזה שבגלות הזה נפלה התפלה מאד ואין שמים על לב להתגבר להתפלל כראוי וכל זה מחמת שהסטרא אחרא מתגברת מאד ומתפשטת על האדם ומסבבת אותו בכמה וכמה מיני בלבולים עד שאי אפשר לו להתפלל כלל, עד שמחמת זה כמה וכמה בני אדם כמעט הרב נתיאשו עצמן מן תפלה בכונה ומתפללים רק בפה לבד בלי כונת הלב כלל, מחמת שגדמה להם שאי אפשר להתגבר על רבוי המחשבות המבלבלין מאד, ויעקב אבינו שראה כל זה, על כן שכב במקום ההוא, שהניח את עצמו לתוך בחינת שנה. במקום ההוא המרמז על תקף הגלות הזה שהתפלה הוא בבחינת שנה בלי כונה כעת. וראה אז שבבחינת שנה הינו שבתקף הגלות שמתגברת הסטרא אחרא מאד על עבודת התפלה. אז אין שום עצה להינצל כי אם על ידי האמת כנ"ל, דהיינו לראות לדבר הדבור באמת במקום שהוא. ועל ידי זה יכולין לצאת מן החשך ולעלות בתכלית העליה.

וזהו, "ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה וכו'". סלם בגימטריא קול, בחינת קול יעקב, שהוא קול היוצא באמת, בחינת תתן אמת ליעקב, כי קול כלול מאש, מים, רוח, בחינת אמת שכלול משלשה קצוות, כידוע, הינו על ידי הקול היוצא באמת, שזהו בחינת סלם מצב ארצה, הינו אף על פי שהקול היוצא באמת עומד במקום נמוך מאד בחינת סלם מצב ארצה, בחינת אמת מארץ תצמח, אף על פי כן וראשו מגיע השמימה, כי תקף שמדבר הדבור והקול של

אמת מאיר לו האמת ועולה בתכלית העליה עד לשמים. וזהו, "והנה מלאכי אלקים עלים ויורדים בו". הינו בחינת עולם המלאכים שהוא העליון משלשה העולמות המבארים במאמר הנ"ל, שהם עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם המלאכים שהאדם מקים אותם בתפלתו על ידי הדבור שיוצא מפיו באמת, עין שם, וזהו, "והנה מלאכי אלקים וכו'". הינו מבחינת עולם המלאכים, שהוא העליון, והתחתון כלול בעליון, עולים ויורדים בו, הינו שעקר עלייתם וירידתם, הינו עקר קיומם על ידי הסלם הנ"ל, הינו על ידי הקול היוצא באמת, שהוא מקים כל העולמות כנ"ל. ואזי "ויירא ויאמר וכו' אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים", שהכיר יעקב, כי עקר עליית התפלה ותקונה הוא רק על ידי האמת כנ"ל, וזה בחינת "ויצק שמן על ראשה", שהוא בחינת אור, בחינת שמן של חנכה, שהוא בחינת אור האמת כנ"ל. ועל כן יעקב דיקא ראה כל זה, והוא גלה מקום הבית המקדש שהוא מקום התפלה יותר מכל האבות, כי אברהם קראו הר וכו', (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה פסחים פח.) כי יעקב הוא בחינת אמת כנ"ל, בחינת תתן אמת ליעקב, ועל כן על ידו דיקא נתגלה מקום התפלה, שהוא הבית המקדש, בחינת כי בתי בית תפלה, כי עקר התפלה הוא על ידי האמת כנ"ל, שהוא בחינת יעקב כנ"ל. וזה בחינת חנכה, שהוא בחינת חנכת הבית המקדש, שהוא בחינת תפלה כנ"ל, כי על ידי נר חנכה בחינת אור האמת כנ"ל, על ידי זה עקר תקון התפלה, בחינת כי בתי בית תפלה כנ"ל.

הזהירות משנאת חנם על פי העצה הנ"ל

[ב] והנה עניין נוסף שעיקר הגאולה תלויה בו הוא להיזהר משנאת חנם, ולהרבות באהבת ישראל באמת, ובאמת גם זה תלוי בעניין זה של ההסתכלות באמת, וכמו שמבאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות ח"מ - הלכות נזקי שכנים, הלכה ה): 'ועל כן צריכין לזהר מאד ביותר מלהזיק בראיתו, כי עקר הזק ראייה נמשך מחמת ששם באור העינים כרוך הבעל דבר ביותר להתאחז שם שישתכל מן הצד הפך האמת ועקר אחיזתו בהאמת שהוא בחינת חלון שהוא בחינת האמת של רב העולם, כי מחמת שהאמת אינו בתכלית הברור על כן יש לו פח להתאחז בו

להפך האמת לשקר. ועל כן באמת אין תקנה לזה כי אם שיקשר עצמו לצדיקי אמת שהאמת שלהם בתכלית הברור והזכור שהוא בבחינת אבן טוב ששם אין להשקר שום אחיזה והוא יכול להאיר גם בהאמת שלו עד שיצא מתוך עמק החשך על ידי האמת שלו שהוא בחינת חלון.

'ועל כן אסור לעשות חלון נגד חלון, כי החלון שהוא בחינת האמת של כל אחד מישראל הוא משנה הרבה מהחלון והאמת של חברו, כי כל אחד מישראל כפי שרשו משבטו שמשם נסח וסדר תפלתו וכפי מעשיו כן האמת שלו. ומזה נמשכים רבויי השנויים שבין אחד לחברו אפלו הכשרים והישרים, כי זה מתפלל בארצה וזה במהירות זה בקול רם וזה בקול נמוך וכיוצא בזה שנויים בענין תפלתם ועבודתם לאין מספר אף על פי ששניהם כונתם רצויה באמת, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים, כי אף על פי ששניהם כונתם באמת, אף על פי כן האמת של כל אחד משנה מחברו ועל כן אסור לאדם להסתכל בחברו לרעה, אף על פי שנדמה לו לפי האמת שלו שחברו אינו מתנהג באמת ואינו מתפלל באמת, כי מי יודע האמת של חברו, כי רק הצדיק האמת בחינת אבן טוב יכול להסתכל ולהאיר בהאמת שהוא בחינת חלון של כל אחד ואחד מישראל, אבל שאר בני ישראל אפלו הכשרים שהאמת שלהם בבחינת חלון אינו יכול להסתכל בהאמת של חברו, כי לפי דעתו יכול לטעות שאין בחברו אמת מחמת שאינו מתנהג כפי דעתו, אבל באמת גם חברו כונתו אל האמת לפי מדרגתו ושרשו וכו'. וזה בחינת האזהרה שהזהירו מאד שלא לעשות חלון נגד חלון שלא יסתכל אחד בחלון חברו שלא יזיקנו על ידי ראיתו, כי החלון שעל ידו מגיע האור, שהוא בחינת אור האמת הנ"ל, אסור שיהיה כנגד חלון, שהוא בחינת אור האמת של חברו שלא יסתכלו זה בזה שלא יסתכל כל אחד בהאמת של חברו שלא יזיקו זה את זה, כי משם כל ההזקות שבעולם, רחמנא לצלן, כי מי שמשים לב להסתכל בעולם בענין רבוי המחלקת שבעולם שמשם כל ההזקות ואריכות הגלות בעוונותינו הרבים, הכל נמשך בשרשו מהאמת של כל אחד ואחד מחמת שלכל אחד ואחד נדמה לו

שכונתו באמת ואין חברו מתנהג באמת ומשם התחלת המחלקת, חס ושלום, עד שאחר כך נצמח מזה שבאים לשקרים גמורים ומחפים אותו באמת כאשר מצוי כל זה בעוונותינו הרבים. ועל כן הזהירו רבותינו זכרונם לברכה מאד שלא לעשות חלון ופתיח, שלא יסתכלו עם האמת שלו, שהוא בחינת חלון ופתיח בהאמת שהוא בחינת חלון ופתיח של חברו, שלא יזיקו זה את זה על ידי זה, חס ושלום, וכו'.

אריכות הגלות

[ג] עוד מצינו בזה דברים נפלאים בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, הלכות גנבה, הלכה ה, אות לא): 'וזה שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם וכו' ויבחנו דבריכם האמת אתכם, כי כל זמן שאין מתקבצים שנים עשר השבטים יחד אין מברר אמת וכו' (וכן מרמו ענין זה בפליאה מובה בליקוטי הראובני על פסוק זה, עין שם). ועל כן עתה כל אריכות הגלות בעוונותינו הרבים הוא על ידי הסתרת עצם האמת, כמו שכתוב, ותשלך אמת ארצה. והאמת נעשה עדרים עדרים, וכל אחד אומר שאצלו האמת, ובאמת יש אצל כל אחד מישראל איזה נקדה של אמת, כי כלם מזרע יעקב שהוא עצם האמת וכל ישראל נקראים כלו זרע אמת, אבל אף על פי כן מחמת תאוות עולם הזה וטרדותיו, בפרט תאוות המשגל שהוא פגם הזיוגין ותאוות מומן שהוא פגם הפרנסה על ידי זה השקר, שהוא החשך מסבב מאד מאד את האמת. ועל ידי זה אריכות הגלות בעוונותינו הרבים, כי אי אפשר שיהיה האמת בשלמות כי אם כשיתקבצו כל ישראל יחד לבחינת יוסף שהוא בחינת הצדיק האמת וכו', ועל כן עתה עקר התקון והתקונה הוא על ידי המתקרבים לנקדת האמת וכו'.

וממשיך שם (באות לב): 'וזה שפרש רש"י על פסוק, וישב יעקב. והוא מהמדרש: הפחמי תמה אנה יכנס כל הפשתן הזה, היה פקח אחד השיב לו, ניצוץ אחד יוצא מפוח שלך ששורף את כלו. כך יעקב ראה כל האלופים הכתובים למעלה תמה ואמר, מי יוכל לכבש את כלן? מה כתיב למטה, אלה תולדות יעקב יוסף, דכתיב, והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש, ניצוץ יוצא מיוסף שמכלה ושורף את כלם. הינו כי אלופי עשו הם כלם בחינת שקר שמשם כל מלכותם

יש פתיחה מיוחדת כזאת שבה פותח החזן, ואילו מצטרפים כל הקהל. ניגון נפלא ומיוחד שנלקח כאילו מגן עדן. אני פותח בניגון, ומצטרפים אלי 7,000 אנשים. זה כמו זרם חשמלי שמכה בך בכל העוצמה. זה משתק אותך, אבל אתה חייב להמשיך ולא יכול לעצור!"

הרה"ח ר' משה בינגשטוק, ה'בעל תפילה' המפורסם מהקיבוץ הגדול בראש השנה, על היכל ציונו של הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, מספר על התפקיד, האחריות, המסורת ועל ההיסטוריה של נוסח התפילה הברסלבאי לימים הנודאים

מאת: יעקב א. לוסטיגמן

בתפילת ערבית של ליל שבת, כשמגיעים לשירת הלכה דוד' בניגון המיוחד של ברסלב, בית המדרש כולו, על 7,000 האנשים שמתפללים בו, מלבד האלפים הרבים שמתפללים במניינים המקבילים, משנה את צבעו, וכמו הופך לאולם ענק שכל כולו אומר שירה. הניגון המשתפך והמעורר, אך בד בבד מלא שמחה ברסלבאית עמוקה, מניע את אמות הסיפים, וההתלהבות הולכת וגואה.

בסמוך אליה. בתפילת ערבית של ליל שבת, כשמגיעים לשירת הלכה דוד' בניגון המיוחד של ברסלב, בית המדרש כולו, על 7,000 האנשים שמתפללים בו, מלבד האלפים הרבים שמתפללים במניינים המקבילים, משנה את צבעו, וכמו הופך לאולם ענק שכל כולו אומר שירה. הניגון המשתפך והמעורר, אך בד בבד מלא שמחה ברסלבאית עמוקה, מניע את אמות הסיפים, וההתלהבות הולכת וגואה.

"כשמגיעים לשירת 'בואי בשלום', אלפי האנשים כבר אינם יכולים להכיל את השמחה האדירה והתרגשות העצומה, ופורצים בריקוד שנמשך שעה תמימה! אני, כבעל התפילה שניגש לפני התיבה, הייתי עומד בתפילות של ליל שבת על הבימה המרכזית, וכשנתתי את האות לתחילת השירה, הייתי עד למחזה שלעולם לא אשכח. אלפי אנשים רוקדים בדבקות עצומה מסביב לבימה, עולים ויורדים נעים אנה ואנה, מוחאים כף בעיניים עצומות, ועל פניהם שפוכה נהרה של שמחה, שאי אפשר לראות בשום מקום אחר בעולם.

אחד ממנייני התפילה הגדולים ביותר בעולם, אם לא הגדול שבהם, הוא ללא ספק זה שמתקיים על ציונו הקדוש של רבי נחמן מברסלב, בקיבוץ הגדול של ראש השנה. אז נוהרים רבבות חסידי ברסלב וגם כאלו שאינם, אל העיירה האוקראינית, שזכתה לארח באדמתה את ציונו הקדוש של מייסד חסידות ברסלב, המכה שורשים ועושה פירות ביתר שאת גם כיום, למעלה מ-200 שנה אחר הסתלקותו לגנוי מרומים.

מי שהשתתף בעליה הגדולה לציונו של רבי נחמן בראש השנה, יודע כי התפילות הנשפכות ברוב עם, ונוסח התפילה הייחודי והמתחנן של ברסלב, הופכים את המעמד הזה לאירוע שלא יישכח לעולם, עבור מי שנטלו בו חלק.

"אחד הרגעים הכי מיוחדים בראש השנה באומן", מספר הרה"ח ר' משה בינגשטוק, "קורה דווקא כשראש השנה חל בשבת או

הרב משה בינגשטוק, המכהן כראש ישיבת 'תורת הנחל' בבית שמש, החל את דרכו כבעל התפילה של ברסלב, עוד לפני שהחלה הנסיעה הגדולה לאומן בראש השנה, כשמסך הברזל עוד הקיף את ברית המועצות, וכניסתם של יהודים לא התאפשרה כמעט, בוודאי שלא בקבוצות גדולות.

היה זה בבית המדרש של חסידי ברסלב בשכונת 'מאה שערים' בירושלים, שם היתה הקביעות לתפילת המוספים בימים הנוראים, נתונה בידי של הגה"צ רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל, מנושאי הלפידי הברסלבאי בארץ הקודש, ומבין קומץ הזקנים שהביאו אתם את תורת ברסלב לארץ הקודש, ונטעו את נטיעותיה הראשונות בירושלים ורחבי הארץ. מהם התפתחה החסידות וצמחה, עד שהיתה

ללכת עם תורה - המשך מעמוד 9

והתנשאותם כמו שכתוב, פדני והצילני כו' מיד בני נכר אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר. ובעונותינו הרבים מחמת המחלקת ושנאת חנם שבא על ידי התגברות השקר של העכו"ם והסטרוא אחרא שנתערב בישראל על ידי זה אריכות הגלות כנ"ל שהשקר בחינת מלכות עשו שולט על ישראל בחינת אמת וזה על ידי בחינת אלופי עשו וברבי עשו, בחינת יש לי רב, בחינת הרב דקלפה שהתגבר ונתרבה מאד בעונותינו הרבים. וכמו שמבאר בהתורה "ראיתי מגורת זהב" בסימן ח. ועל כן באמת כתיב, ה' במשפט יבוא עם זקני עמו ושדיו וכו'. מה לכם תדכאו עמי ופני עניים תטחנו. וכן ביחזקאל וזכריה, הוי רועי אליל וכו',

ועל כן יעקב בחינת עצם האמת תמה איך אפשר להאיר האמת בעולם, כי אלופי עשו וברבי עשו הנ"ל הם רבים מאד מאד ונוטלין לעצמן כל הממשלה בשקריהם הרבים והעצומים מאד עד אשר קשה מאד לעמד על האמת. השיב הפקח, ניצוץ אחד יוצא ממופח שלך וכו', כי יש בחינת יוסף שיכול להלהיב אור האמת בעולם שישדרף לכל השקרים שלהם, כי קושטא קאי, כי על ידי ניצוץ אחד של אור תורתו האמתית של הצדיק האמת שמתנוצץ ומאיר בלב איש הישראלי המטה דעתו ולבבו אל האמת לאמתו הוא שורף ומכלה כל השקרים וההטעיות וכו' של בחינת אלופי עשו וברבי עשו, כי שפת אמת תכון לעד וכו'. ועל כן הביא המשל

והתנשאותם כמו שכתוב, פדני והצילני כו' מיד בני נכר אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר. ובעונותינו הרבים מחמת המחלקת ושנאת חנם שבא על ידי התגברות השקר של העכו"ם והסטרוא אחרא שנתערב בישראל על ידי זה אריכות הגלות כנ"ל שהשקר בחינת מלכות עשו שולט על ישראל בחינת אמת וזה על ידי בחינת אלופי עשו וברבי עשו, בחינת יש לי רב, בחינת הרב דקלפה שהתגבר ונתרבה מאד בעונותינו הרבים. וכמו שמבאר בהתורה "ראיתי מגורת זהב" בסימן ח. ועל כן באמת כתיב, ה' במשפט יבוא עם זקני עמו ושדיו וכו'. מה לכם תדכאו עמי ופני עניים תטחנו. וכן ביחזקאל וזכריה, הוי רועי אליל וכו',

התמונה באדיבות "אומן שלום"

תיארתם לנו בצבעים חיים, את המראה והתחושות הכלליות במהלך התפילה באומן, היינו רוצים לשמוע על החוויה הזאת של 'להיות הבעל תפילה' במניין גדול כל כך, במקום מיוחד כל כך, ועם נוסח מרגש כל כך...

"זה משהו שאי אפשר לתאר במילים. אתה עומד על הבימה אחר שמסתיימות התקיעות, הקהל דומם, איש אינו פוצה פה ומצפצף, מסביבך עומדים 7,000 בני אדם שתולים בך את עיניהם, וסומכים עליך שתפתח להם את הלב בתפילה. זה כמו לגשת לניחוח לב פתוח. תפקידו של בעל התפילה הוא לא רק להתפלל בהתעוררות, אלא גם ובעיקר לעורר את הקהל כולו. זאת אחריות כבירה!

"בברסלב יש קטע מיוחד בנוסח, שאין בשום מקום אחר: מיד אחרי התקיעות, עוד לפני שאומרים את 'אשרי העם יודעי תרועה', יש פתיחה מיוחדת כזאת שבה פותח החזן, ואילו מצטרפים כל הקהל. ניגון נפלא ומיוחד שנלקח כאילו מן עדן. אני פותח בניגון, ומצטרפים אלי 7,000 אנשים. זה כמו זרם חשמלי שמכה בך בכל העצמות. זה משתק אותך, אבל אתה חייב להמשיך ולא יכול לעצור!"

הרב ביננשטוק עוצר את שטף הדיבור, ופותח בניגון הפתיחה המיוחד של תפילת המוסף.

לכתוב תווים איני יודע, אבל בטוחני שגם אם הייתי כותבם, ואתם הייתם יודעים לפענח את הכתוב, לא הייתם מצליחים להרגיש את הצמרמורת החולפת בי, כשקולו של הרב ביננשטוק מנסר כאן ברמה, ובעיני העצמות הוא מדמיון את הקהל העצום, העומד בכתפיים רוטטות ובעיניים דומעות, ב'קלויז' הגדול שעל ציונו של רבי נחמן מברסלב...

"ואז", הוא ממשיך בתיאור החי, "אחרי הפתיחה... מגיעה ההכרזה הדרמטית: 'אשרי העם יודעי תרועה' – ה' באור פניך יהלכון', והקהל שואג אחריו בהתרגשות עצומה. מיד מגיעים הפסוקים הבאים, ולאחר מכן תפילת 'הנגי העני ממעש', בנוסח המיוחד של ברסלב, זה משהו שמלווה אותך כל השנה. אתה לא מפסיק להיות 'בעל תפילה', גם אחרי שכבר נשמעת התקיעה האחרונה של יום הכיפורים. זה ממשיך ללכת אתך כל השנה, ומיד במוצאי

"כשרבי לוי יצחק היה מתפלל, לא כל כך שמו לב לייחודיות של הנוסח והניגון, כמו לעצם התפילה שלו כאישיות יוצאת דופן. הוא לא היה מוזיקלי במיוחד, אבל לתפילה שלו הייתה מתיקות מיוחדת, וגם כשהיה זקן ושבע ימים התפלל בהתלהבות מיוחדת. בשנותיו

האחרונות כהה מאור עיניו, והוא היה מתפלל בעל פה. גם בשנה האחרונה לחייו, בשנת תשמ"ט, התפלל רבי לוי יצחק לפני העמוד בראש השנה, למרות חולשתו העצומה, עד שהיו המילים יוצאות מפיו בשאגה אדירה, כמו של עלם צעיר שכוחותיו מעולם לא עזבו אותו. באותה השנה ביום הכיפורים, נשלחתי בפעם הראשונה בחיי אל עמוד התפילה בימים הנוראים. לא התכוננת לכך מעולם, ולא חשבתי שאהיה בעל תפילה, אבל ר' לוי יצחק לימד אותי שכשצריך – עושים מה שצריך, אז ניגשתי, ומאחר ואני כן התברכתי בכישרון מוזיקלי בחסד ה' עלי, קיבל הנוסח לפתע צבע וחיים, אנשים הבינו בעצם שיש כאן משהו מיוחד במינו, לא רק בגלל האיש שהתפלל כל השנים, ר' לוי יצחק, אלא בגלל הנוסח עצמו שסודו בהרי קודש..."

"בשנה לאחר מכן, ר' לוי יצחק כבר לא היה אתנו, למינת לב. אחרי שנפטר לבית עולמו בשיבה טובה, והוא בן 92 שנה של עמל ויגיעה במסירות נפש של ממש. באותה שנה החלה הנסיעה לאומן. ביקשו ממני לגשת לעמוד, ולאחר שבשנה הקודמת כבר התפללתי במניין המסורתי בירושלים, כבר לא יכולתי לסרב.

"בשנים הראשונות אני הייתי ניגש לכל התפילות, ערבית, שחרית ומוסף, בשני הימים של ראש השנה. אבל כעבור שנים, החלו ה'מירונאים' של ברסלב לטעון שהם מתגעגעים לנוסח התפילה במירון, בעוד אני התפללתי בנוסח שהיה מקובל בירושלים. שניהם היו נוסחים של ברסלב, אבל היו קצת שינויים פה ושם, ה'קוועצים' היו קצת אחרים בכמה וכמה מקומות, ואלו שנהגו להתפלל במירון לפני שהחלה הנסיעה לאומן, רצו לשמוע גם קצת מהנוסח שהם גדלו עליו, אז הוחלט להוסיף בעל תפילה נוסף, ואני הייתי ניגש למעריבי של הלילה הראשון של ראש השנה, ול'מוסף' בשני הימים. בשחרית היה ניגש 'בעל תפילה' עם הנוסח המירונאי.

"לפני שנתיים, בגלל מאורעות שונים, החלטתי לוותר על החזקה שלי ב'קלויז' הגדול, ומאז אני מתפלל במניין קטן יותר, של מאות אנשים, אותו מארגנת הישיבה שלי, 'ישיבת תורת הנחל' מבית שמש, שעולה במרוכז על הציון הקדוש".

לתנועה ההולכת ומתפשטת בקצב מהיר, כאבן שואבת המושכת אליה יהודים מכל העדות, החוגים והמגזרים, המוצאים רוויה לנפשם הכמהה, בתורתו של רבי נחמן.

"במשך כ-18 שנה שימשתי את רבי לוי יצחק בגדר זצ"ל", מספר הרב ביננשטוק. "לא משה ידי מתוך ידו. שימשתי יום, וליוויתיהו לילה, הייתי לו לתלמיד נאמן, ושתיתי בצמא את דבריו לאורך שנים.

"רבי לוי יצחק לא היה חזן. הוא היה רחוק מאוד מסלסולי קול וכדו', אבל הוא היה 'בעל תפילה'. הוא דבק בנוסח שלמד באומן, ממורו ורבו ר' נחמן נעמירובער', הלא הוא רבי נחמן שטרנהארץ, שהתגורר בעיר נעמירוב, והיה נינו של הרה"ק רבי נתן מברסלב.

"ר' נחמן נעמירובער היה ה'בעל מוסף' בקיבוץ הגדול באומן, ובן דודו רבי יצחק (שטרנהארץ) נעמירובער, היה ה'בעל שחרית'. אותו ר' נחמן היה יהודי של צורה, הוא עבד לפרנסתו כרואה חשבון בבית חרושת לעצים, ומי שלא הכיר אותו לפני ולפנים, לא ידע על גדולתו הרבה".

מסופר על הק' רבי אבא לשינסקי הי"ד, שיותר מאוחר היה בין 27 הקדושים שנרצחו על ידי הקומוניסטים ימ"ש באומן, שסיפר שכשראה את ר' נחמן נעמירובער מתפלל בכזאת השתפכות הנפש בראש השנה, הוא לא הבין מהיכן אדם שעובד לפרנסתו כרואה חשבון, מסוגל להגיע לדרגות כאלו של תפילה בראש השנה. עד שיצא לו פעם אחת להתארח בביתו של ר' נחמן נעמירובער בסעודת ליל שבת, וכשהגיע לאשת חיל' אותו אמר בניגון המיוחד של ברסלב, שהולחן על ידי דודו של רבי נחמן מברסלב זיע"א על הפיוט 'אתה נגליה', ורבי נחמן חיבר אותו לומר 'אשת חיל', באותו המעמד אמר רבי נחמן נעמירובער את הפיוט בכזאת דבקות, כשעיניו זולגות דמעות בלי סוף, ולאחר מכן חזר המראה ונשנה באמירת 'אזמר בשבחין', משם יצא ר' אבא לשינסקי הי"ד, ואמר: "כשראיתי איך האיש הפשוט הזה שם על השולחן שלולית של דמעות באשת חיל' וב'אזמר בשבחין' בסעודת שבת רגילה, הבנתי מאיפה בא הרגש העצום הזה בתפילות הימים הנוראים..."

"אפשר לכתוב יריעות שלמות וארוכות מאוד על היהודים הללו, שכל אחד מהם היה מסכת שלמה בפני עצמה", אומר הרב ביננשטוק בחיוך מלא ערגה, "אבל כ'בעל תפילה', אני יודע שלא כדאי להאריך במקום שאמרו לקצר..."

"בכל אופן, רבי לוי יצחק למד את הנוסח מאותו ר' נחמן נעמירובער זצ"ל. היה זה כשהגיע בפעם הראשונה לברסלב, ובערב ראש השנה, אמרו לו 'תסתכל על היהודי הזה, איך שהוא נפרד מהציון הקדוש לפני יום הדין', הוא ראה את ר' נחמן נעמירובער אחוז שרעפי קודש, וזה היה מחזה שנחרט עמוק בלב. מאז דבק בו והיה לומד ממנו בצמא כל מה שיכול היה ללמוד, ובכלל זה גם הנוסח של התפילות בימים הנוראים.

קטעים נבחרים מתוך התפילות של הימים הנוראים, והוא כמעט תמיד שומע את הדיסקים הללו. זה מה שמחזיק אותו כל השנה. אני נודד ברחבי ארה"ב לא מעט, לטובת הישיבה שלי בבית שמש, ובכל מקום שאני מגיע – אנשים פוגשים אותי ומספרים לי מה התפילות של ראש השנה עושות להם. אני שומע ילדים בני 10 ו-12, שמחקים אותי, וחוזרים אחרי התפילות שלי עם כל ה'קוועצ'ים'. הרי לכל בעל תפילה יש את הייחודיות שלו, גם אם הוא נצמד לנוסח באופן הדוק וללא כל שינוי...

"זה הנוסח הזה, שמטבעו הוא שואב את הבנאדם לתוכו. בנוסח של ברסלב אין דבר כזה סיום קטע והתחלה של קטע חדש. כל קטע בתפילה, מושך אחריו בטבעיות את הקטע הבא. הכל משתלב יחד והכי חשוב, הנוסח הזה מושך גם את הלב ומצרף אותו לתפילה, שלא תהא כהקראת טקסט או קונצרט חזנות חלילה, אלא כמסכת שלמה של התדבקות בבורא עולם, והשתפכות הנפש לפניו..."

"ב"ה זכיתי ובני ר' אליקים בינגשטוק מכהן כ'בעל שחרית', במניין של הישיבה שלי בראש השנה. אני ניגש למוסף, כאשר הורגלתי מזה שנים רבות, והוא ניגש לשחרית, ואומנם 'אין הנחתום מעיד על עיסתו', ו'קרוב פסול לעדות', אבל אני שומע מרבים אחרים שיש לו את הייחודיות שלו, יש לו קול נעים במיוחד עם רגש יוצא מן הכלל. זה בהחלט מאוד משמעותי בשבילי, ואני מודה לבורא עולם שזיכה אותי ואת בני להיות שלוחי עמו ישראל, ומתפלל אליו שיוורנו מה שנדבר, ויביננו מה שנתפלל לפניו בעזרתו ובחסדו עלינו".

(באדיבות 'דרשו', פורסם ב'לקראת שבת מלכתא', י"ז אלול תשע"ח)

"בוודאי! האמת שקרה לי כמה פעמים שבאמת הצטרדתי, וזה היה מאוד לא נעים. בגלל זה רציתי ללמוד פיתוח קול, ובמשך זמן רב חיפשתי מורה שיוכל ללמד אותי להתפלל בקול רם בלי להצטרד, אבל גם בלי שהקול שלי ישתנה. לא רציתי שיהיה לי קול של חזן. ואכן מצאתי את ר' נחמן יורוביץ, שהיה גר בבני ברק ולאחר מכן עבר לנתניה. הוא היה יהודי מבוגר מאוד, נפטר בגיל 103, והוא לימד אותי להשתמש נכון באוויר כשאני מתפלל, מבלי לשנות את הקול שלי. אני חייב לו הרבה מההצלחה שלי כ'בעל תפילה'!".

סביר להניח שאת התגובות של הקהל אתה מקבל לכל אורך השנה, שהרי לא כולם מצליחים להגיע בראש השנה עצמו ולהודות לך?

"התגובות של הקהל זה גם נושא בפני עצמו. אנשים לא רק באים להודות, הם גם מספרים מה זה עושה להם. בברסלב יש אנשים רבים שחיים מראש השנה לראש השנה. התפילה הזאת על הציון הקדוש בראש השנה, היא המאורע המרכזי שלהם בשנה, והם מחכים לו בכליון עיניים.

"היה לי חבר בניו יורק, ר' שלמה פריד, הוא היה סוכן נסיעות ואמר עליו שהוא 'הכל חוץ מסוכן נסיעות', כי הוא היה יהודי מאוד מיוחד. ואצלו, כך נאמר לי, כל השנה היה ראש השנה. הוא היה חוזר על הקטעים המיוחדים בתפילת ראש השנה גם בחנוכה, בחודש אדר ובשלושות השבועות. תמיד יכולת לשמוע אותו מתפרץ לפתע עם 'הבן יקיר לי אפרים', או 'וכל מאמינים'.

"אני מכיר מישהו שיש לו ברכב שלושה דיסקים שהוצאנו בארה"ב, עם הנוסח של

יום הכיפורים אתה מתחיל להתכונן נפשית ורגשית לקראת ראש השנה הבעל"ט. "כמובן שהרגש הזה לא בא משום מקום. כל חסיד ברסלב מטפח אותו כל השנה. אנחנו מתרגלים לדבר עם הקב"ה, להרגיש אותו נוכח מולנו כשאנחנו מדברים אליו. בראש השנה כשאני ניגש לעמוד, זה בא אחרי שעות של התבודדות ודיבורים עם ה'. אני ממשיך את השיחה שאני באמצע לנהל אתך, אלא שקודם היא היתה במילים שלי, ועכשיו זה במילים שנכתבו במחזור לפני אלפי שנים, על ידי אנשי כנסת הגדולה.

"אבל זה לא רק אני, זה גם הקהל. בתפילה החזן מרים את הקהל והקהל מרים את החזן. כשאתה בוכה כולם בוכים! כשאתה רוקד, כולם רוקדים! וכך מרימים זה את זה, עד שבית הכנסת כולו הופך לשלהבת יוקדת של אהבה לה', ותפילה בהשתפכות הנפש וחינוך שיח כלפי יושב מרומים.

"כל 'אמן' זה משהו עצום. כל 'ונאמר' שאומרים במלכויות זיכרונות ושופרות, זה רטט עצום. בברסלב הקהל כולו שואג 'ונאמר'! ראית פעם עוצמה כזאת בחיים שלך? אני לא ראיתי את זה בשום מקום אחר. למדתי בפוניבז'. אני יודע מה זה להתפלל עם קהל גדול של אלפי אנשים, ובכל זאת, באומן זה משהו מיוחד, זה גם המקום, גם הקהל, גם הנוסח וגם עוצמתו של היום הקדוש. הכל ביחד משתלב למשהו עצום שכמו שאמרת, אי אפשר לתאר אותו במילים!".

יש רגעים של לחץ בימים שלפני ראש השנה? אולי יצטרד הקול? אולי הפעם לא תצליח כל כך כמו בכל פעם?

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'. או דרך קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש. חפשו: **עלמא דאורייתא**. המנוי על-דעת המערכת לברורים: 054-848-73-17

מידעון 'חניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM
שידוכים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה. להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560
 ניתן לקבל **מידע כללי ומקיף בחסידות** ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!"

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)

עיצוב גרפי ועימוד: דוד בארי 054-8426868

הצקורבים

לרביה"ק מוהר"ץ עברסלב זיג"א

חיים טובים // נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

'אלו הם החיים?'

האם אנו מתאבלים על חורבן בית המקדש, או על החורבן הפרטי שלנו?

יתום שנולד ללא אבא, אין סיכוי שהוא יתאבל עליו. הוא יכול ומחויב לקיים את המנהגים וההלכות, וגם ללמוד משניות ולהדליק נר לעילוי נשמתו, ואף לעלות לקברו. אבל להתאבל לא, כי הוא פשוט לא יכול. מעולם לא הכיר אותו כדי להתאבל עליו.

נולדנו בלי בית המקדש, ואין לנו סיכוי להתאבל עליו. ולכן התחושה היא שכל מסכת האבלות של שלשת השבועות, תשעת הימים, ותשעה באב – אינה אלא מסכת של מנהגים והלכות, סוג של 'עילוי נשמה' לבית המקדש, ותו לא. קשה להתחבר לדבר כזה, ולא פלא שאין לנו סימפטיה מיוחדת לתקופה זו.

לחילופין, ישנם שמתאמצים להסביר לעצמם ולאחרים, באמצעות מאמרים וספרים, מה זה בית המקדש ומה ההבדל בין התקופה שבה היה לנו בית מקדש לבין התקופה שאין אותו. ובכך, מנסים לייצר חיבור כלשהו, שבאמצעותו נוכל כן להתאבל.

זה רעיון מבורך, ואשרי חלקם. אבל ספק אם יעיל. מרגיש יותר שמדובר בחיבור מלאכותי, וגם רוב רובו המוחלט של הציבור, בפרט הצעיר, אינו אוהז בכך. וכפי שסיפר אחד מחשובי המחנכים והמרצים (שבדרך כלל הרצאותיו מלאות עד אפס מקום), שכאשר הודיע על שיעור בעניין זה, הגיעו שני אנשים בלבד...

אז זהו שלא.

רבינו אומר לנו מילים ברורות, שאינן מותרות ספק: "והנה מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית מקדשנו" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן סז). כלומר, איננו מתאבלים על מה שהיה, אלא רק על מה שקורה אתנו כעת, כאן ועכשיו, יום ושעה שעה.

אין לנו מושג מה זה בית המקדש, ואף אחד לא מצפה מאתנו לבכות עליו. האבלות שלנו איננה עליו אלא על החורבן, ואת החורבן אנחנו מכירים היטב, אוהו כמה שאנחנו מכירים.

אין מי שלא רואה חורבן מול העיניים, וגם אין מי שלא חווה חורבן אישי בחייו. האם יש מישהו שמוכן, עם יד על הלב או אפילו בלי, לומר שטוב לו בחיים, והוא לא פוגש ולא מתמודד יום עם כאב ועם ייסורי נפש?

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור חיים טובים, נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור פשוט ופנימיות, לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך בלימוד תורה ט, נעבור למדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א, ונסיים במדור שיחת חברים ברב-שיח מרגש עם ארבעה מהחברים שהתקרבו לברסלב.

בברכת שבת שלום ומבורך העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון: פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 42 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכרו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת ואתחנן ולשבוע של פרשת עקב

יום	חודש אב	הדף היומי מסכת שבת	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי בוזה"ק
ז	ז	קטו	חזרה	פה	רכב	יה
א	ח	קמט	תק, ב-ג	פה	רכג	יט
ב	ט	קנ	תק, ד-ה	פו	רכד	יט
ג	י	קנא	תק, ו	פז	רכה	כ
ד	יא	קנב	תקא, א-ג	פז	רכו	כ
ה	יב	קנג	תקא, ד-ו	פז	רכז	כא
ו	יג	קנד	חזרה	פח	רכח	כא

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יג.

יהודי לחיות בגלות. מותר לו ומגיע לו לחיות בגאולה, אם רק ירצה. הרגע שבו יהודי לא מוכן להשלים עם הגלות, הוא אותו רגע שבו נולד המשיח שלו, והוא מתחיל לחיות.

כל המתאבל, זוכה ורואה!

ולבכות אותו ולזעוק אותו, מתוך הבנה ואמונה שזה ממש לא אמור להיות כך.

החיים העלובים הללו, בלי מוח ובלי לב, עם יהדות שבורה ומרוסקת למחצה לשליש ולרביע, ועם משפחות קרועות ושכולות, גשמית ורוחנית – הם לא חיים, נקודה. הם גלות, והם בכלל לא שייכים אלינו אלא נדבקו בנו בעקבות החורבן. הגיע הזמן לדפוק על השולחן ולומר: די! אני רוצה לחיות!!!

והבשורה היא, שבכלל לא חייבים לחיות כך. אין שום הלכה שמחייבת

רק מה? אלו הם החיים, מה לעשות.

חלילה! בזמן של גאולה, אלו הם אינם החיים. כשיהודי נמצא על מקומו, הוא חווה חיים של מלאות ושובע, ופוגש רק דברים שעושים לו טוב, וממלאים את יומו וחיינו וביתו באור ושמחה וחיות, וכל המילים הטובות שרק אפשר לומר ו/או לחלום.

החיים הללו, שכבר הדבקנו להם תווית ש'אלו הם החיים' – הם לא חיים אלא חורבן. וכל המטרה של תשעה באב, ושלת השבועות, הם לוותר על הייאוש, ועל ההשלמה ש'אלו הם החיים', ובסך הכל להביא את הכאב, שקיים ועוד איך,

מתלמידיו של אהרן

האם אהרן הכהן – עסק בהקרבת קרבנות או בקירוב הבריות?

ולגלות לו שאין דבר כזה, ואל תתפתה לאשליה המרירה הזאת, כאילו יש מושג של מחלוקת ופירוד. וכך הוא קרב את הבריות, כשם שהקריב את הקרבנות.

כשהייתה שנאת חנם, ותחושת הפירוד התגברה, זה סתר את הגילוי של בית המקדש, והוא נחרב. בדומה ממש לפטירתו של אהרן הכהן, שלקחה מאתנו את הגילוי הזה של 'אוהב שלום' ו'אוהב את הבריות'.

יתומים היינו ואין אב.

אין לנו 'אבא', כמו אהרן הכהן, שילכד אותנו – בתוך תוכנו, ובינינו לבין ה'. ולכן גם אין לנו חודש 'אב'. ועל כך אנו מתאבלים. על האשליה הנוראה של הריחוק, שכל כך מהתלת בנו ומפתה אותנו. ומביאה אותנו לשנוא את עצמנו, את חברנו, ולהאמין בכך שגם ה' שונא אותנו, חלילה.

זה נראה כל כך חכם ובוגר, להסתכל בעין ביקורתית. וכל כך נאיבי וילדותי להסתכל בעין מקרבת. ולכן, אנו ממלאים את העיניים בדמעות, מתוך תקווה לנקות אותם מהמבט השחור וה'סופר-ילדותי' הזה, שלא מאמין בטוב ואהבה, ולקבל עיניים חדשות, שמהם נראה את המבט האוהב של אבא בשמים, ועם המבט הזה, נסתכל גם על עצמנו ועל הסובבים אותנו.

הסוגיא רחבה, אבל בקצרה ממש:

בריאת העולם היא בריאת המחלוקת. קודם בריאת העולם, היה הכל אחדות. אחר בריאת העולם, יש פירוד; השמים, שמים לה', והארץ, לא בדיוק.

ה' ברא את העולם, כדי שיהיה מקום שיש בו חוויה של פירוד, מחלוקת וריחוק. כדי שאנחנו בבחירתנו, נבטל את האשליה הזאת, ונחזיר את הכל בחזרה למקום של קרבה, אחדות ושלום.

בית המקדש היה מקום של שלום. לא שרתה בו האשליה של 'הארץ נתן לבני אדם', אלא השראה של 'השמים שמים לה'. וכל מי שנכנס לשם, הרגיש בבת אחת את הקרבה, וחש תחושה של רצון, אוהב, וקרוב. עד כדי כך, שאפילו הבהמות הפכו להיות 'קרבת'.

ומתוך הגילוי הזה, היה לאהרן הכהן את הכח, לגשת לכל יהודי שמרגיש עצמו רחוק, מה' מעצמו או מחברו,

התואר שהתורה נותנת לאהרן, הוא 'כהן' – שתפקידו להיות בבית המקדש, ולהקריב קרבנות. ואילו התואר שהמשנה נותנת לו הוא 'אוהב את הבריות ומקרבן לתורה'. האם היו לו שתי לשכות, באחת מהם הוא קיבל קהל שמעוניין להקריב קרבנות, ובשני הוא קיבל קהל שהיה מעוניין בשלום? כנראה שלא.

האם 'שלום' היא מדה טובה, שכדאי לזכות בה. או שהיא מעבר לכך, ואולי אף הנקודה המרכזית של יהודי בחייו? אם נתבונן נשים לב, שהוא תופס מקום מאד מרכזי, הרבה יותר ממה שחשבנו. הסיום של כל תפילה הוא 'שים שלום', ו'עושה שלום', וכך גם הסיום של כל קדיש. והשם יתברך שמו 'שלום', והוא מוכן למחות את שמו המפורש בשביל להשכין שלום. מה הסיפור?

ושאלה אחרונה. ההילולא היחידה שכתובה בפירוש בתורה, היא של אהרן הכהן, והיא בראש חודש אב. האם במקרה זה חל בחודש של החורבן והאבלות, או שיש קשר בין הדברים.

בתמונה: הר רמון, מקום קבורת אהרן הכהן לפי שיטות מסוימות.

הילולת האריז"ל

תורת הנסתר שגילה האר"י הקדוש – היא התורה הכי מסודרת ובהירה, ובאותה מדה – הכי לא ברורה

השמות, הספירות, הפרצופים והעולמות ותו לא – אז האור העצום והנורא הזה, הופך חלילה למשהו יבש, מנותק וקב. מוכרחים לקחת את כל הידיעות הללו ולתרגם אותם לעבודת ה' – להפוך את המשל לנמשל, ולהבין מה באמת קורה בחיים שלך, ומה אתה פועל בכל דבר, כפי שאכן התגלה בספרי החסידות ובתורתו של רבינו.

ההילולא של האריז"ל היא בבין המצרים, לומר לך: אני נמצא כאן, כדי שתחפש דרכי את בית המקדש, ולא תחשוב שידיעת הקבלה היא הגאולה. בלעדיה אמנם לא תוכל להגיע לגאולה, אבל אם תסתפק בה, אתה עדיין רחוק מהגאולה. הציון שלו, מסמל אף הוא שאתה רק בדרך ועוד לא הגעת אל המנוחה ואל הנחלה.

היום הזה, הוא הזמן להודות להשם יתברך על האור העצום הזה שירד לעולם, ושנותן לנו תקווה עצומה בתוך הגלות וימי בין המצרים, ויחד עם זה להתעורר לחפש איך להכניס את התורה הזאת לתוך החיים שלנו, על פי ספרי הצדיקים, וכך להגיע לגאולה. ■

וספרי רבינו מוהר"ן מברסלב שצריך הרבה להתייגע כדי להבין מה כתוב.

אבל כל אחד יודע את האמת, שאין יותר נסתר מתורתו של האריז"ל. הכל מסודר, אבל רק לכאורה. כי באמת העץ חיים הוא הספר הכי לא מסודר שיש, ההתחלה שייכת לסוף, והסוף להתחלה, וכן הלאה (כמבואר בשיחות הר"ן). הכל ברור, אבל רק לכאורה, כי כל מה שכתוב הוא רק גילוי טפח מתוך כיסוי של אלפיים (כמבואר בהקדמת מהרח"ו).

יש בזה נס עצום, וגם מסר חשוב.

גילוי של האריז"ל – משמש כתחנה מרכזית ביותר בפנימיות התורה. אי אפשר בשום אופן לעבור ישירות מהזוהר לספרי החסידות, בלי התחנה החשובה של גילוי הקבלה. אבל זו רק תחנה, וכפי שאמר האריז"ל בעצמו להבעש"ט, שאילו היה חי עוד שנתנים היה מסיים את הגילוי, אבל לא זכינו והסתלק קודם זמנו.

ולכן, אסור בשום אופן להפוך את זה למשהו בפני עצמו. אם הקבלה היא תורה בפני עצמה – לדעת את כל

הציון של האריז"ל, הוא הציון הכי ברור והכי מקורי.

אצל רבי שמעון בר יוחאי – אין בכלל גישה לציון האמתי שלו, רק לבניין שמעל. והציון עליו משתטחים הוא בכלל כמה קומות מעל מקום הקבורה. הציונים של בעש"ט ורבינו מוהר"ן מברסלב – עברו טלטלות מצד אחד ושיפוצים מהצד השני. וגם לא תמיד היה גישה אליהם.

לעומת זאת דווקא הציון של האריז"ל, הוא ממש המצבה שמתחתיה הוא קבור. לא עברו עליו שום טלטלות ושום שינויים. אותו ציון, אותה מצבה, הכי גלוי והכי אותנטי, וגם הכי נגיש. מעולם לא היו מניעות מלהגיע לשם.

ובכל זאת, דווקא לשם באים הכי פחות. במירון, אומן ומעז'בוז – אין שקט לרגע. כל הזמן באים יהודים להשתטח, להתפלל ואף ללמוד. יש אוהל על הציון, הכנסת אורחים צמודה, ואפילו מלון וקריה. בצפת לעומת זאת, אין אוהל ולא הכנסת אורחים, ומעטים הם הבאים לפקוד את המקום.

כמו כן, ההילולא של הבעש"ט – הוא ביום טוב. ההילולא של רבינו מוהר"ן מברסלב – הוא בחול המועד. ההילולא של רבי שמעון בר יוחאי – הפך בעצמו ליום טוב. ואילו ההילולא של האריז"ל – הוא בבין המצרים, בתשעת הימים, ואף אחד לא מעלה על דעתו לעשות את זה יום טוב.

האריז"ל היה סוד, ועודנו סוד.

מתוך כל חלקי התורה שיש לנו – החלק הכי ברור והכי מסודר, הוא כתבי האריז"ל. במקביל אולי לששה סדרי משנה, ויד החזקה להרמב"ם. הכל כתוב מסודר, ברור ומבואר. בלי בלגן, ובלי רמזים. דבר דבור על אופנו.

לעומת הגמרא, שאינה קלה להבנה, הזוהר שכל כולו רמזים, ספרי הצדיקים שאין בהם מבנה מסודר בדרך כלל,

תפילות שאינם מתקבלות

בפרשה זו, משה רבינו מגלה את סוד התפילה: איך צריך להתפלל, מה צריך לזכות על ידי התפילה, האם התפילה פועלת תמיד, ובאיזה אופן?

תפילה. להרמב"ן - בעת שנגזרה הגזירה. ולהאור החיים - בכל עת שהיה גדמה לו עת רצון, התפלל על זה. הן בשעת הגזירה, הן לאחר מכן, והן כשכבש סיחון ועוג.

ג. **לאמר:** רש"י מבאר שביקש מהשם יתברך שיאמר לו אם הוא מקבל בקשתו. וצריך להבין מפני מה דווקא כאן ביקש זאת. והאור החיים מבאר - שאמנם התפלל על עצמו, אבל התכוון על ידי זה להמשיך עוד 'לאמר' ולהתפלל על כל ישראל, שייכנסו לארץ ישראל.

ד. **'א-דני א-להים:** רש"י פירש 'רחום בדין', והרמב"ן פירש 'אדון ברחמים'. והאור החיים מפרש שרש"י אינו נחלק על הרמב"ן, ופירש רק את השם 'אלוקים' שנכתב 'הויה' ונקרא 'אלוקים' - ועל זה פירש שהוא 'רחום בדין', ולא התייחס לתיבת 'א-דני'. ומבאר, ששם 'הויה' הזכיר על עצמו, ושם 'אלוקים' הזכיר על עם ישראל.

ה. **אתה החילות:** בפשטות יש בזה הדרכה איך להתפלל, דהיינו להתחיל בשבח ואחר כך לבקש צרכיו (ברכות לב.). והאור החיים הקדוש מבאר שלימד אותם בזאת ארבע יסודות באופן התפילה: שצריך להתפלל בלשון תחנונים, להתפלל למקור הרחמים, להתפלל בעת רצון, ולפרט בקשתו כראוי. וכל זה מרומז בפסוקים אלו. ומבאר עוד שבלשון 'החילות' מרומז שלשה עניינים: לשון תפילה, לשון תחילה, ולשון הפרת נדב.

ו. **אעברה נא ואראה:** בפסוק זה מבואר גודל הרצון של משה להיכנס לארץ ישראל, ובאור החיים הקדוש מבאר שהסכים להיכנס אפילו כאחד מבני ישראל ולא כמנהיג, ושלא הוא יבנה את בית המקדש, אלא רק 'יראה'. וצריך להבין מה גודל העניין, וכמו שאמרנו חז"ל 'וכי לאכול מפריה הוא צריך' [וענו על כך, שרצה לקיים המצוות

בלשון הזה. ב. 'בעת ההיא' - על איזה עת הכוונה, ומדוע דווקא באותה עת. ג. 'לאמר' - לכאורה אינו שייך לכאן. כי מי צריך 'לאמר' ולמי.

ב. בפסוק השני: א. 'א-דני א-להים' - מהו הלשון הזה בדווקא. ב. 'אתה החילות להראות את עבדך' - מה כוונתו לומר בזה.

ג. 'אעברה נא ואראה את הארץ הטוב' - מדוע חפץ כל כך להיכנס לארץ ישראל, ומדוע נקט הלשון 'ראיה'.

ד. 'ויתעבר ה' בי למענכם ולא שמע אלי', לכאורה די בזה, ומדוע ממשיך ואומר 'רב לך אל תוסף דבר אלי עוד'.

ה. 'עלה ראש הפסגה' - האם זה שייך לתפילתו, ואם כן, האם תפילתו התקבלה.

ו. 'וצו את יהושע וגו' כי הוא יעבור' - מפני מה בכל פעם שמזכיר שמושה לא ייכנס לארץ ישראל, מזכיר את יהושע שהוא כן ייכנס.

ז. עיקר השאלה היא - מה התכלית שמספר להם כל זה. בשלמא כל מה שסיפר להם עד כה, היה נוגע אליהם, אבל כאן הוא מספר על עצמו, ואיזה נפקא מינה יש בזה עבורם.

ביאור הפשט

א. **ואתחנן:** הוא מלשון תחנונים ומתנת חנינם (רש"י, רמב"ן ואור החיים), לרש"י - משום שהצדיקים אינם מבקשים בזכות עצמם אלא במתנת חנינם. הרמב"ן - מבאר על פי דרך האמת. והאור החיים מבאר - שזאת צורת התפילה הראויה לכל אחד וכדלהלן.

ב. **בעת ההיא:** לרש"י - כשכבש ארץ סיחון ועוג. כי קודם לכן סבר שהוא גזר דין עם שבועה, ולא יועיל תפילה. אבל כעת סבר שהותרה השבועה ואם כן אינו אלא גזר דין בלי שבועה ויועיל

פרשת ואתחנן היא הפרשה השניה שבסדר דברים. סדר זה נקרא 'משנה תורה', כי הוא חזרה על כל התורה. הסדר הזה נאמר על ידי משה רבינו קודם הסתלקותו, והוא מורכב מתורה שבכתב ותורה שבעל פה; מצד אחד הוא חלק מ'תורה שבכתב' ומצד שני נאמר על ידי משה רבינו שזה בחינת 'תורה שבעל פה'.

בסדר זה, משה רבינו מלמד אותנו את היסודות ש'מאחורי' התורה, את ה'קודים' שהם הבסיס של התורה, ואת 'הסודות' מהחדר הפנימי שעל ידם יכולים לזכות לקיים את התורה, ולזכות אל התכלית שהתורה צריכה להביא אותנו.

בפרשת דברים גילה משה את סוד התוכחה, וכפי שהתבאר במאמר הקודם. ובפרשה זו, פרשת ואתחנן הוא מגלה את סוד התפילה - איך צריך להתפלל, ומה צריך לזכות על ידי התפילה, האם התפילה פועלת תמיד, ובאיזה אופן. וכפי שיתבאר להלן במאמר זה בעז"ה.

בתחילת הפרשה, משה רבינו מספר על הרצון החזק שלו להיכנס לארץ ישראל, ועל גודל התפילות שהתפלל בשביל כך. וסוף דבר הוא שתפילתו לא התקבלה והוא לא נכנס לארץ ישראל, אלא יהושע תלמידו ועם ישראל. וצריך להבין מדוע נכתב כל זה בפרשת ואתחנן, ולא כהמשך לפרשת דברים. וגם מה רצה לספר להם בזה, האם בא להחליש דעתם ולהראות להם שהתפילות אינם מתקבלות ח"ו. אלא בוודאי בא ללמד להם יסוד נחוץ מאד, שהוא הקדמה לקבלת התורה ולכל המצוות - שמתחיל בפרשה זו ובפרשיות שאחריו, וכדלהלן.

הקושי בפרשה

א. בפסוק הראשון: א. 'ואתחנן אל ה' - מהו הלשון הזה, ומדוע דווקא

התלויות בארץ. אמנם במקום אחר מבואר שביקש להיכנס אפילו כציפור, ואם כן לא יוכל לקיים המצוות].

ז. **ויתעבר ה'**: רש"י מבאר 'למענכם' בגללכם. וצריך להבין מדוע נקט הלשון 'למענכם' שנשמע להיפך. 'רב לך' פירש רש"י בשני אופנים, הראשון - לשון 'די', שביקש ממנו שלא ירבה להתפלל עוד. והשני מלשון 'רבנות וגדולה', שאמר לו 'הרבה מזה שמור לך'. והם לכאורה שתי פירושים הפוכים. ובאור החיים הקדוש ביאר כל הפסוק בדרך כפילות - שיש בזה תשובה על שתי הדברים שביקש; על עצמו ועל עם ישראל.

ח. **עלה ראש הפסגה**: רש"י מבאר שחלק מתפילתו התקבלה, ואמנם לא נכנס לארץ ישראל אבל קיבל רשות לראות אותה. ובאור החיים הוסיף שיש כאן נס, שיוכל לראות כל מה שביקש לראות - אפילו ירושלים והר המוריה, שאי אפשר לראות אותם בדרך הטבע משם.

ט. **וצו את יהושע**: בפשטות יש כאן הבטחה, שאמנם משה לא ייכנס אבל יהושע בוודאי ייכנס, כדי שלא יחשוש ישראל שיארע לו כפי שארע למשה. ועוד לא-לוה מילין.

י. **המטרה**: בפשטות הוא דברי תוכחה, שבגללם לא התקבלה תפילתו ואינו נכנס לארץ ישראל, כמבואר בדברי רש"י והרמב"ן. והרמב"ן מבאר עוד, שבא לבאר מה שאמר להם בסוף הפרשה הקודם 'ואת יהושע ציוויתי', ועל זה ממשיך ואומר מדוע צריך לצוות את יהושע, כי הוא בעצמו אינו יכול להיכנס. ולפי שני הפירושים צריך להבין מדוע נכתב כאן ולא בפרשת דברים.

ביאור הפנימיות

במעשה זה רצה משה רבינו לבאר להם כמה יסודות. הראשון - הוא מעלת ארץ ישראל, וכמה הוא משתוקק אליה. השני - צורת התפילה, איך עושים אותה כראוי. והשלישי, והוא העיקר - מה קורה כשהתפילה אינה מתקבלת, וכפי שיתבאר (על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן סימן ז, צט, קנה, ועוד).

א. גילוי האמונה

האמונה הוא דבר מאד חלש ושברירי. כי היא נדרשת במקומות ובזמנים שבהם

לא רואים, לא מבינים ולא מרגישים. כשאדם רואה את האמת בעיניו - אין זה אמונה אלא דעת. וכן שהוא מבין או מרגיש את מציאות ה' ואת נוכחותו בעולם. האמונה, היא במקום שאין אחד מכל אלו.

וזה התכלית של בריאת העולם. נקודת התמצית של התכלית היא האמונה, וכל שאר הדברים שיש בעולם - שכל, הבנות, ידיעות, והרגשות, הכל הוא רק כדי להביא לאמונה. ובאמת אי אפשר להגיע לזה אלא על ידי הצדיקים, שהם מחברים שמים וארץ, ומאירים כאן בארץ את מה שהם משיגים בשמים.

זהו אם כן, התפקיד של משה רבינו - הוא הוציא אותנו ממצרים, נתן לנו את התורה, פעל עבורנו מן באר וענן, והכל בשביל תכלית אחת: להאיר בנו את אור האמונה. והתכלית הזו מתמלאת אך ורק בארץ ישראל, כי שם הוא המקום שבו מתחברים ה'ארץ' עם 'ישראל', תכלית הגשמיות וההסתרה, עם נקודת האמת והאמונה.

כי ארץ ישראל היא מקום גשמי לכאורה, שצריך לחרוש ולזרוע בה, ולעשות כל ה"ט" מלאכות - ולא כמו במדבר שהכל היה מן המוכן. ומצד שני, אין שום אפשרות להתקיים בה בדרך הטבע, כי הגשמים אינם יכולים לרדת בארץ ישראל בשום אופן, ובלי גשמים אין חיים.

ולכן, אי אפשר להתקיים בארץ ישראל אלא על ידי אמונה, ועל ידי אמונה מתגלה שעיקר ההשגחה היא בארץ ישראל, כמו שכתוב 'תמיד עיני ה' אלוקיך בה', ועיקר השפע מגיע דווקא לארץ ישראל, וכל העולם אינו שותה אלא מהתמצית של ארץ ישראל. ולכן, רצה משה כל כך להיכנס לארץ ישראל - ששם הוא התכלית שאליו הוא מכוון בכל חייו ותפקידו.

ב. צורת התפילה

כיון שהתכלית של ארץ ישראל היא האמונה - האופן לזכות לזה הוא על ידי תפילה. התפילה היא הכלי העיקרי של האמונה, כי בפעולת התפילה - מתגלה שאנו מאמינים שיש מחדש, שמנהיג את העולם כרצונו. ואם אנו צריכים איזה דבר, אנו פונים רק אליו, כי רק הוא יכול

לתת לנו את זה. ועל ידי התפילה, נבנית האמונה כראוי.

והנה בתפילה יש הרבה אופנים, ויש בה עשר לשונות, שכל אחד שייך לזמן אחר. יש זמנים של גדלות, וזמנים של רצון, וכיוצא בזה. אבל מוכרח להיות שהתפילה הוא דבר ששייך לכל אחד ובכל זמן, ולא ייתכן בשום אופן מציאות שיש זמן בו אדם אינו יכול להתפלל.

ולכן, אחד מהלשונות של תפילה הוא 'ואתחנן', שהוא מלשון חינם. והלשון הזה היא התפילה ששייכת לכל אחד ובכל עת. כי גם מי שאינו ראוי, ואינו עומד בעת רצון, וגם אינו מצליח לכונן דעתו כראוי - עדיין יכול להתחנן, ולבקש בפשיטות: ריבוננו של עולם, לא מגיע לי כלום, ואני גם לא יכול להתפלל כראוי, אבל תן לי במתנת חינם'.

וזה מה שלימד אותנו משה רבינו כאן, שבכל עת צריך להתפלל ויהי מה, כי כיון שמוכרחים את האמונה ואי אפשר בלעדיה, ואת האמונה מוכרחים לבנות על ידי תפילה - מוכרח להיות שבכל עת ומצב יכולים להתפלל. וזאת על ידי 'ואתחנן', שעל ידי זה יכול להתפלל 'בעת ההיא' דהיינו באותו הרגע והמצב והמקום שעומד בו. כי בכל מצב יכול 'לאמר', לפחות לומר את התיבות, גם בלי כוונה ובלי עומק.

ג. תפילה שאינה מתקבלת

וכאן מגיע היסוד השלישי והעיקרי. משה רבינו מספר על גודל מעלת ארץ ישראל, וכמה הוא משתוקק אליה. וגם מספר איך צריך להתפלל, הן לכתחילה - על ידי סדר התפילה הנלמד מפסוקים אלו, והן בדיעבד - בדרך תחנונים, ששייך בכל עת ובכל זמן. ולמרות כל זה, הוא מספר שתפילתו לא התקבלה והוא לא נכנס לארץ ישראל.

וכאן הוא עיקר הניסיון באמונה. כי לכאורה מקובל בידנו שאין תפילה השבה ריקם, וכל תפילה מתקבלת. ובפרט כשאדם מתפלל על דבר רוחני, וכל שכן כשהוא מתפלל על האמונה בעצמה - שאז בוודאי מן הראוי שתפילתו תתקבל ויזכה לאמונה. ואם בכל זאת, התפילה אינה מתקבלת, אם כן מניין יקח כח של אמונה.

אך דווקא כאן מתגלה עומק עומק יסוד האמונה. משה רבינו מספר שעשה

נקודה בפרשה

// הרב אליהו עטיה שליט"א

ביאור הקשר בין אי כניסת משה לארץ לנחמת ישראל

"נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמֶר אֱ-לֹהֵיכֶם" (ישעיה מ, א), בפסוק זה פותחת ההפטרה של פרשתנו, ועל שמו נקראת השבת בשם 'שבת נחמו'. הפטרה זו, היא תמיד ההפטרה של פרשת 'ואתחנן', בין בשנה רגילה ובין בשנה מעוברת. ואם כך, צריך להבין ולמצוא, מה הוא הקשר בין ההפטרה לתוכן הפרשה, מלבד הקשר בינה לבין הזמן - שהיא באה בשבת שאחר תשעה באב. גם יש להבין, מה היא 'הנחמה', הרי בית המקדש עדיין לא נבנה, ואם חס ושלום לא יבנה עד שנה הבאה, שוב נהג ימי בין המצרים משבעה עשר בתמוז, ונתנהג בכל מנהגי האבלות, ובפרט מראש חודש אב ובשבוע שחל בו, ובעיקר ביום תשעה באב בעצמו. וא"כ מה הוא המעגל של האבלות והנחמה בכל שנה ושנה.

וכדי לבאר זאת, נקדים את הפסוק מפרשתנו (דברים ג, כו) "וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה", ופירושו, שכביכול ביקש ה' ית' משה רבינו שלא יתפלל עוד שום תפילה בענין ארץ ישראל. והוסיף בחתם סופר (בפרשתנו) לומר, שאם היה משה רבינו מתפלל עוד תפילה אחת, יתירה על מה שהתפלל תקט"ו תפילות כמנין (שם, כג) "וַאֲתַחֲנֶן", כמבואר במדרש וזאת הברכה (דברים רבה יא, י), [וכן הוא מנין תיבת 'תפל"ה'], היה כן זוכה להיכנס לארץ ישראל, אלא שה' ית' כביכול עיכב ביד משה שלא להתפלל. ולכאורה תמוה, מדוע לא מחל ה' ית' למשה שיכנס לארץ ישראל, כמו שקיבל את כל תפילותיו.

עוד יש לתמוה תמיה גדולה בדברי המדרש (דברים רבה כי תבוא אות ז), וז"ל: כיון שבאו להיכנס לארץ ישראל התחיל (משה) אומר (דברים ג, כה) "אֲעֹבְרָה גֵא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה", אמר לו הקב"ה, משה כבר ביטלת את שלי וקיימתי את שלך, אני אמרתי (שם, ט יד) "וַאֲשַׁמְדִם", ואתה אמרת (במדבר יד, יט) "סֵלַח נָא" - ונתקיים שלך, ואף עכשיו

שתראה את ארץ ישראל, ויותר מזה, שבכך תפעל שכל עם ישראל יוכלו לקבל קדושת ארץ ישראל.

ולכן תיכף ומיד ממשיך ואומר 'וצו את יהושע', כלומר, מאחר שהתפללת על זה - פעלת שיהושע יוכל להכניס את עם ישראל לשם. כי באמת יהושע לא היה לו את הכח הזה, ובוודאי לא עם ישראל, אלא הכל היה מכוחו של משה, ומכח התפילות האלו שלו. כלומר, מה שנראה לעין כאילו לא התקבל, הוא באמת מה שעמד מאחורי כל מה שכן קרה.

וכל זה רמוז באותם תיבות עצמם 'רב לך', שפירושו הפשוט הוא 'די', אין על מה לדבר. אבל בפנימיות הכוונה 'רב לך' - פעלת הרבה יותר ממה שרצית. רצית לפעול כניסה לארץ ישראל והארת האמונה בדרגה פשוטה, ופעלת הרבה יותר מכך. ואם כן 'אל תוסף' - אין עוד צורך להוסיף תפילות, כי כבר פעלת די והותר.

ולכן, דווקא על התפילה הזאת ביקש משה רבינו 'לאמר' - שיספר לו אם קיבל תפילתו. כי בכל תפילה הוא יודע בבירור שהיא תתקבל. אבל כאן יש תפילה שלכאורה אינה מתקבלת, ורק מבקש שהשם יתברך יראה לו שהיא כן התקבלה למרות שנדמה לא כך.

כל מה שצריך כדי שתפילתו תתקבל, והתשובה על זה הוא 'רב לך'. שפירושו, כפי שנאמר לו על קושיא אחרת: 'שתוק, כך עלה במחשבה'. כלומר, הקושיא שלך נכונה ואי אפשר לענות עליה, רק על ידי שתיקה. כי אין לזה הסבר ב'דיבור' אלא רק ב'מחשבה' שבו יכולים לתפוס 'מרחוק' שיש דברים עליונים שאינם מובנים.

אכן, אדם מתפלל ורוצה שתפילתו תתקבל. אבל מהלך כזה, הוא מהלך ברור ומוגדר מראש: אני מבקש דבר פלוני ומקבל אותו. אבל יש מהלך יותר עמוק ופנימי, שרוצים להביא אותו על ידי התפילה - לא רק להכיר שיכול לבקש ולקבל, אלא להביא לחיבור עוד יותר פנימי, ובשביל זה לפעמים התפילה דווקא אינה נענית, ויש בזה ציווי לאדם: שתוק. כלומר, עצור כאן, אל תתבלבל ואל תברת, תעמוד כאן, ותדע שיש כאן דברים עצומים שאתה לא מביין.

ה פעולה גדולה יותר

והנה, תוך כדי שמשה רבינו מצווה 'רב לך, אל תוסף', הוא מקבל הוראה 'עלה ראש הפסגה וראה בעיניך', כלומר, אמנם תפילתך לא התקבלה, אבל היא כן התקבלה. כי אמנם אינך נכנס לארץ ישראל, אבל אתה עומד לזכות ל'תוכן' של ארץ ישראל - על ידי הראיה

מבקש אני לקיים את שלי ולבטל את שלך. א"ל הקב"ה משה אין אתה יודע מה לעשות, אתה רוצה לאחוז את החבל בשני ראשיו, א"ל אם "אֲעֹבְרָה גֵא" אתה מבקש לקיים - בטל בקשת "סֵלַח נָא", ואם "סֵלַח נָא" אתה מבקש לקיים - בטל "אֲעֹבְרָה גֵא", והוא מדרש פליאה, הרי הקב"ה רחמן ואוהב את משה ואת ישראל, ומדוע לא יקיים את שניהם, ומדוע תלוי זה בזה "אֲעֹבְרָה גֵא" בביטול בקשת "סֵלַח נָא".

והביאור בזה על פי דבריו הידועים והמפורסמים של האור החיים הקדוש בפרשתנו (דברים ג, כה), וז"ל: צפה הקב"ה שעתידין ישראל לחטוא ויצטרך להשליך חמתו עליהם, וחשב ה' למשכן בשבילם הבית המקודש, כרמוז בתיבות (שמות לח, כא) "הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכָּן", וכאומרם

ז"ל (שמות רבה נא, ה), ובזה יש תקוה ותכלית טוב לישראל, וכמאמרם ז"ל (מדרש תהלים ע"ט) בפסוק (שם, א) "מִזְמוֹר לְאִסָּף אֱ-לֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלֹתָךְ טָמְאוּ אֶת הַיַּכַּל קִדְּשָׁךְ שְׁמוֹ אֶת יְרוּשָׁלַם לְעֵינַם", "מִזְמוֹר", 'קינה' מבעי ליה, אלא שהשליך חמתו על עצים ואבנים ולא השליכה על ישראל וכו', ע"כ. ואם היה משה בונה בית המקדש, כבר אמרו (סוטה ט) שלא היתה אומה ולשון שולטת בו, וזה יסובב לשפוך חמתו עליהם לכולתם, עכ"ל.

ובהקדמה יקרה זו מיושבים כל הקושיות הנ"ל, כי מה שאמר המדרש שאמר הקב"ה למשה אם "אֲעֹבְרָה גֵא" אתה מבקש לקיים בטל בקשת "סֵלַח נָא", הכוונה בזה על העתיד (כי על העבר כבר סלח, ואין יעורר כעס מחדש אחרי שכבר

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה

ימין שקה שהימין בחינת האמת שלהם הוא שקר וכו' והם החריבו את הבית המקדש מקום התורה והתפלה וכו'. אבל יעקב עצם האמת ביותר היה חזק בהאמת כל כך עד שהאיר האמת בתקף חשכת לילה בהתגברות החשך והשקר מאד מאד. ועל כן הוא דיקא תקן תפלת ערבית בחינת ויפגע במקום וכו', כשברח מעשו הרשע והלך ללבן הארמי ששניהם בחינת חשך עצום ונורא מאד וראה שהחשך סובבהו בכל צד ומצדי צדדים, ואז דיקא התגבר על ידי עסק

אין זמן ציצית ותפלין, כי יש חשך בחינת שקר שאי אפשר להגיע שם אור הציצית והתפלין ואז אין תקנה כי אם על ידי הדבור אמת בחינת תפלת ערבית שתקן יעקב דיקא שהוא עצם האמת ביותר מכל האבות.

'כי אברהם ויצחק תקנו שחרית ומנחה שאז הם ממשיכין אור ציצית ותפלין, אבל כשהגיעו לתקף חשכת לילה ביותר לא היה בידם להמשיך אור האמת שם. ועל כן יצא מהם עשו וישמעאל אשר פיהם דבר שוא וימינם

התגברות החושך בלילה וקריאת שמע שעל המיטה

הנה לילה הוא עיקר התגברות החושך שהרי עיקר הלילה הוא על שם החושך וכמוש"כ "ולחושך קרא לילה", וע"כ בתחילת הלילה העיקר הוא לקבל עול מלכות שמים, שזה בחי' דיבור האמת.

וכן מתבאר בדברי מוהר"ג (ליקוטי הלכות, גנבה הלכה ה אות טו): 'ובלילה שאז תרעין דגן עדן סתימין כד ליליא פריש גזפהא וכו' והחשך מתגבר ואז

קבלת התורה הוא להגיע לאמונה, ובשביל זה צריך להרבות בתפילה, אבל יחד עם זה לדעת איך להתפלל, ואיך להתייחס למצב שבו נדמה כאילו לא התקבל. ולכן נאמר בתחילת פרשת ואתחנן, תיכף ומיד לפרשת קבלת התורה. ■

הרי ראית כל כך הרבה פעמים שהשם יתברך כן ענה לך, ואם כן, אל תטעה לחשוב שהפעם הוא לא ענה, אלא שהוא ענה בצורה אחרת.

והתכלית של כל זה, הוא הקדמה לקבלת התורה. לאמר, התכלית של

וממשיך לומר 'א-דני א-להים', כלומר, בתפלה הזאת עומד להתגלות שגם במצב של דין לכאורה, שהתפילה אינה מקובלת - אין כן האמת, אלא טמון בזה ישועה עוד יותר גדולה. והאופן להתחזק במצב זה הוא לזכור 'אתה החילות להראות את עבדך' -

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

שמוצאים איזה נקודה טובה גם בתוך הצער והאבל, שעל כן מרבים לספר את מעשיו הטובים של הנפטר, כדי לומר שודאי עתה הוא בגן עדן וטוב לו. וכן הנחמה על בית המקדש היא בענין זה, שאנחנו מתנחמים בזה שאנו יודעים, שע"י חורבן בית המקדש ניצלנו כולנו מכליה חס ושלוש. אבל כדי להגיע לנחמה הזו, צריכים כל שנה לעורר את האבל והצער במשך ג' שבועות, לדעת מה הפסדנו בחורבן בית המקדש, ואז לבוא לנחמה כפולה בשבע הפטרות דנחמה. והאבלות והנחמה בעצמם, הם התפילה הגדולה שלנו שיבנה בית המקדש. וזהו גם הקשר בין ההפטרה לבין הפרשה, כי הנחמה על בית המקדש היא בזה שהקב"ה לא שמע לתפילת משה להיכנס לארץ ישראל לטובתנו, כנ"ל. ■

וזהו גופא הסיבה שהקב"ה מבקש ממשה רבינו 'רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה', וכמו שאמר החתם סופר שאם היה מתפלל עוד להיכנס לארץ ישראל - היתה חייבת תפילתו להענות, אלא שהקב"ה ביקש ממשה רבינו לטובת ישראל שלא יבקש על זה ולא יכנס לארץ ישראל, ועי"ז לא יבנה את בית המקדש ותהיה תקומה לעם ישראל, כי הקב"ה יחריב את בית המקדש בשביל כפרה על עם ישראל.

וזהו ענין הנחמה שאומרים כל שנה "נחמו נחמו עמי", ותמוה מה הנחמה הרי בית המקדש לא נבנה עדיין. אכן באמת יש לתמוה על כל נחמה שמנחמים אבל, מה היא הנחמה, הרי הנפטר נפטר והצער והאבלות גדול מאוד, ועל מה הנחמה. אמנם הנחמה היא על ידי

סלח), שאמר הקב"ה למשה שיודע אני שהם עתידים לחטוא הרבה בארץ ישראל, ואצטרך חס ושלוש להשליך חמתי עליהם - עד 'ואשמידם'. אבל אתה כבר התפללת "סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך", וארצה לסלוח לעם ישראל, אבל מה אעשה למידת הדין, כי על כרחך היא צריכה לקחת 'כפרה' מהם, ולכן מבקש אני ממך שתבטל "אעברה נא" - שלא תיכנס לארץ ישראל, כדי שאוכל אני לקיים "סלח נא", וכפי שביאר האור החיים, שבית המקדש יהיה כמו בחינת 'המשכן' שנתמשכן בעוונותינו, ובזה תהיה לנו כפרה, כנרמז בפסוק "מזמור לאסף" ולא 'קינה', כי השליך הקב"ה חמתו על העצים ואבנים ולא השליכה על ישראל. וכששמע זאת משה מיד הודה להקב"ה, וקיבל על עצמו שלא יכנס לארץ.

התורה שעסק הרבה בבית המדרש של שם ועבה ותקן אז דיקא תפלת ערבית שעקר תקון התפלה הוא אמת להורות שבתקף האמת שלו יכול להאיר בעצם חשכת לילה, ועל כן היתה מטתו שלמה בבחינת כלו זרע אמת הפך ישמעאל ועשו שהם זרע שקר.

וזה בחינת אמת ויציב שחרית, ואמת ואמונה ערבית שאומרים אחר שלש פרשיות של קריאת שמע שהם פרשיות של תפלין וציצית שעל ידם מאיר האמת. כי גם בלילה בתקף החשך שאין שם ציצית ותפלין ממש אף על פי כן מאיר האמת שלהם על ידי הדבור על ידי שקורין אלו השלש פרשיות קדם התפלה.

וכן קורין אותם קדם השנה ומתפללין ותהא מטתי שלמה וכו' וכנ"ל. ועל כן אומרים בלילה, בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי ה' אל אמת. פי בתקף חשכת לילה צריכין לדבק את עצמו אל האמת ביותר וכנ"ל.

קימת חצות

ואחר כך בחצות צריך לקום ולהתאבל על עוצם החושך הכללי של הגלות שזה שורש החשכות של הלילה, והעיקר ע"י התגברות לדבר דיבורי אמת על עומק שפלותנו וריחוקנו בעומק עומק הגלות.

ונציין לשון מוהרנ"ת (לקוטי הלכות, גנבה הלכה ה אות יז): 'ועל כן בלילה כשקמים בחצות להתאבל על חרבן בית המקדש שנחרב על ידי עשו וישמעאל מתפללים אז, שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם וכו', שיתפתחו הפתחים דקדשה שיוכלו לכנס בהם לה' יתברך וכו'.

ואחר כך עוסקים בתורה שהיא עיקר אור האמת, ועי"ז יכולים לזכות אח"כ לאור האמת שבתפילה [וכמובן מלשון המאמר שאי אפשר להתפלל כי אם ע"י לימוד התורה, והיינו כי הוא בבחינת אבן טוב המאיר לבחי' חלון, כמו שיתבאר בפנים בעז"ה].

טלית ותפלין

ובהאיר אור הבוקר אז מתחיל להאיר אור האמת, ואז זוכים להתעטף בטלית ולהניח תפלין, שהם עיקר אור האמת. כי ציצית ותפלין בחינת אור האמת. ציצית תקון הבגדים לתקן השקר הנאחז ביותר בהבגדים כנראה בחוש. בגד בא"ת ב"ש שקה, כמובא. תפלין אור הפנים מבקשי פניך יעקב בחינת תתן אמת לייעקב. ועקרום ביום' (הלכות גנבה הלכה ה אות טו).

ובפרטות הטלית והתפלין הם בבחינת חלון ואבן טוב, כי התפלין הוא בבחינת אבן טוב שהוא בחי' עצם הארת המוחין, והטלית הוא בחי' הארת המקיפין שהוא בחי' חלון, וכל בחינה כלולה מכל הבחינות ועל כן גם בתפלין עצמו יש בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש שהם ג"כ בחי' חלון ואבן טוב, כי תפלין של יד לגבי תפלין של ראש הוא בחינת חלון שמקבל מהאבן טוב.

עניינא דיומא // ענין הגלות והגאולה ועבודת ימי בין המצרים על פי מאמר זה

צעקת איכה

[זוה כל בחינת איכה והקינות שאומרים, שבאמת אינו דווקא תפילה על הגאולה וכדו', אלא עיקרו דרך בכי והתאוננות על עצם המצב של הגלות, שאנו צועקים איכה, איך נהיה כדבר הזה, שכל זה הוא בחינת דיבור האמת מתוך עומק החושך, ועי"ז עצמו זוכים שמאיר עלינו אור האמת שהוא אור השי"ת בעצמו.

ועל דרך זה מובא בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות אה"ע הלכות גטין הלכה ג אות כה): 'וזהו מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה (סימן רמז) שתיקו הנאמר בש"ס הוא בחינת מחסר תקון והגון נכפפת ונגעשית קינ"ת, ולעתיד יתתקן הכל, ואז נתתקן התיקו, כי יפשוטו כל האבעיות והספקות ואז יחזור ויהיה נעשה מקינות תיקון, עין שם. כי תיקו הנאמר על האבעיאה והספק שבש"ס זהו בחינת חלקת העצה, דהינו שאין יודעין הדין באיזה מצוה שהיא בחינת עצה כנ"ל, וכל זה מחמת חסרון התקון, שהוא בחינת פגם כל השכליים פרטיים שמשם כל ההמתקות והעצות שנפגמו כלם בעוונות ישראל, שזהו בחינת חרבן

האבעיאה בחינת התהפכות התיקו והקינ"ת לבחינת תקון כנ"ל.

ועל פי הנ"ל יתבאר שזה ממש הענין המבואר במאמר שכשמסבב בחושך מכל צד, אזי עיקר העצה הוא רק לדבר הדיבור באמת כמו שהוא, ועי"ז יאיר לו אור השי"ת שהוא אור האמת, ויוציאו מהחושך, וע"כ מחצות ואילך מתחילים להתנחם קצת כי מתחיל להאיר עלינו אור האמת ע"י צעקת איכה שהוא בחינת הדיבור אמת הנ"ל.

טלית ותפלין בתשעה באב

[ה] והנה המנהג שאין לובשים טלית ותפלין בבוקר רק במנחה, ויש להמתיק ולבאר על פי דברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, גנבה הלכה ה אות טו) שביאר מה שזמן ציצית ותפלין הוא רק ביום, כי הם בחי' אור האמת, ובלילה מתגבר החושך ואי אפשר להאיר אור האמת, וז"ל שם: 'כי ציצית ותפלין בחינת אור האמת. ציצית תקון הבגדים לתקן השקר הנאחז ביותר בהבגדים כנראה בחוש. בגד בא"ת ב"ש שקה, כמובא. תפלין אור הפנים מבקשי פניך יעקב בחינת תתן אמת לייעקב. ועקרום ביום.

בית המקדש כנ"ל. כי כל השכליים כלם הם בחינת תקונים להמשיך השכל של השגת וידיעת אלקותו יתברך על ידם, בחינת עולם התקון כידוע, כי כל צמצומי האורות דרך כמה שכליים כלם הם בחינת תקונים כידוע, אבל בשעת חרבן בית המקדש נפגמו התקונים הנ"ל, ואז נסתלק הגון של תקון ונעשה תיקו, שהוא בחינת ספקות, בחינת חלקת העצה כנ"ל. ואז נעשה מהתקון בחינת קינות, שהם בחינת איכה כנ"ל, ועל ידי זה בעצמו חוזר ונתתקן בחינת התיקו והספק, בחינת חלקת העצה, פי על ידי הבחינת הקינות בעצמו נתתקן וחוזרים ועושים מקינות תקון, פי על ידי זה בעצמו שאומרים קינות, שהם בחינת איכה, בחינת אי"ה, דהינו שבוכין ואומרים שאין יודעין כלל איכה לחתור למצא עצה לשוב אליו בשלמות באמת, על ידי זה בעצמו השם יתברך מרחם עליו ומורהו הדרך הישר והנכון והאמת, ויודע העצה איך להתנהג ונעשה מקינות תקון ונתתקן התיקו, שהוא הספק, חלקת העצה, כי זוכין על ידי צעקות איכה לזכות לידיע הדרך והעצה אמתית איך להתנהג, שהוא בחינת פשיטות

המתקדמים הליטאים

זה כבר הפך לתופעה של ממש, מאות אברכים ובחורים ליטאים, שגילו את אורו של רבינו הקדוש, שמגיעים לאומן בגלוי ובסתר בראש השנה, המניעות אצל רובם היא לחם חוקם ויש מהם שמשלמים על כך מחיר חברתי כבד • לדגל ראש השנה כינס 'ניצוצות' לפאנל מיוחד את הרב ישראל מאיר גלינסקי, הרב יצחק גבאי והרב יצחק אורנשטיין, ועוד אברך החפץ בעילום שמו, המשמש כר"מ ומרביץ תורה באחת הישיבות הקדושות. ארבעה שהיו שם, גילו את האור ומתעקשים להנחילו הלאה לבני הישיבות והאברכים השקדניים • הלב והמעייץ • חלק ראשון בכתבה

מאת: אהרן קליגר, שלמה רוזנברג

המגיד משרים וגדול המוסר הידוע הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל.

איך התקרבתם?

הרב גלינסקי: "למדתי בישיבת 'אורחות תורה' בבני ברק, פגשתי קרובי משפחה חסידי ברסלב, שגם הביאו אותי לבקר בישיבת ברסלב בני ברק, שם התחלתי לטעום את הספרים, ואת הטעם של התבודדות. אחרי שהתחנתתי התחלתי יותר להתעניין בתורת רבינו אבל בצורה די שטחית, בעיקר נסעתי לאומן ולמדתי מעט מתורת רבינו.

"בשלב מסוים הכרתי חבר, שהיה משוחח אתי על החיים כשהוא משתמש תמיד עם תורות בליקוטי מוהר"ן. הבנתי שמה שיש לרבינו לתת זו תורת חיים מעשית, לא משהו ערטילאי, ואז התחלתי להתעניין באמת, עד שהגעתי לשיעוריו של רבי ניסן דוד קיוואק שליט"א, שם קיבלתי את הדרך איך ללמוד ליקוטי מוהר"ן ובעיקר איך לחיות עם זה."

לצידו נאספו לדון על התופעה ופישרה גם הרב יצחק אורנשטיין, שעשה גם הוא עצמו מסלול מעולם הישיבות הליטאיות לברסלב ופועל רבות בקרב הבחורים, והרב יצחק גבאי, שהחל את דרכו גם הוא בעולם הליטאי, טיפס לתפקידים חשובים של מרצה בהידברות, יועץ ומדריך, מחבר ספרים ועוד, עד שגילה את תורת רבינו, וכיום עומד בראש ישיבה מיוחדת בדרכו של רביה"ק יחד עם הרב שי פנגר. לצידם הצטרף אברך חשוב החפץ בעילום שמו, המשמש כר"מ ומרביץ תורה באחת הישיבות הליטאיות הקדושות, שיד ההשגחה הביאה אותו לפני כמה שנים לפגוש במירון חבורה מאנ"ש. הוא נשבה בקסמם לאחר שבת שלימה. שם במירון גדלק הניצוץ, הוא החל ללמוד בספרים והפך לחסיד ברסלב.

בלב עיר התורה 'מודיעין עילית' שוכן מניין של אברכים חניכי ובוגרי הישיבות הליטאיות. אך המניין הזה אינו כשאר עשרות מנייני 'חניכי הישיבות' הזרועים לאורכה ולרחבה של העיר, אלא מניין שנוסף לו מקף: 'חניכי הישיבות' – ברסלב. המניין הזה מסמל תופעה, שכבר מזמן הפכה לנרחבת: בני ישיבות ליטאיות, השקועים בעומקה של תורה ובדלי"ת אמות של הלכה אבל מוצאים את שאיוותה נפשם בתורת רבינו נחמן מברסלב.

אחד מהמובילים המרכזיים של התופעה הזו, שתרום לה רבות במאמרו וספריו הוא הרב ישראל מאיר גלינסקי, שכבר נודע בחוגי ברסלב כמי שפעל רבות בהפצת תורת רבינו בקרב בני הישיבות, הרב גלינסקי הינו נכדו של

צור חרבו, וזה סימן ש'עדין לא הגענו למדרגת "שפכי לבך פמים נכח פני ה'", וע"כ אין מתפללים בטלית ותפילין, כדי להראות שאנו מכירים בכך שאנו רחוקים משלימות התפילה.

קידוש לבנה

[ו] ואולי זהו בחינת קידוש לבנה שממתינים אחר תשעה באב, כי הלבנה היא בחינת מלכות שהיא בחינת התפילה כמובא, וע"כ בתחילת החודש שאז מתגבר תוקף הגלות, אזי הלבנה בבחי' גלות ואי אפשר לעסוק בקידוש הלבנה שהוא בחי' שמחה, ורק אחר שזכינו בתשעה באב לדיבור אמת, עי"ז יצאנו קצת מהגלות, ומתחיל להאיר עלינו אור השי"ת, שעיי"ז יכולים להתחיל להתפלל, וע"כ יכולים לקדש הלבנה, [ואח"כ בשבת מאיר יותר ויותר אור הנחמה, בכח אור השבת].

שקר והחריבו את בית המקדש, כי זהו עיקר התגברות החושך והשקר], וע"כ אי אפשר להאיר את אור האמת של הציצית והתפילין, וע"כ אין לובשים אז טלית ותפילין, ורק במנחה שמתחיל כבר להאיר קצת אור הנחמה מחצות כמובא, ע"כ יכולים להאיר קצת אור האמת.

ובאופן דומה יש להמתיק בזה ביאור, כי הטלית והתפילין הם שלימות התפילה כידוע (ויעו' ברכות טו ע"א), ובאמת עדיין לא זכינו לתפילה בשלימות שא"כ כבר היה משיח בא, וכלשון רבינו (בסוף אות ד): 'והראה לנו סימן על זה, ש'עדין לא הגענו למדרגה זאת שנתפלל כל כך בכונה עד שגשפך לבנו לפנינו פמים. והא ראייה: אפכית כמו שכתוב (תהלים פ"ט): "אף תשיב צור חרבו ולא הקמותו במלחמה", כי כל התפלות הם בחינת חרב אצל משיח, ואם היו התפלות בבחינה הנ"ל, בודאי לא היה משיב

ובליקלה שאז תרעין דגן עדין סתימין כד ליליא פריש ג'דפהא וכו' והחשך מתגבר ואז אין זמן ציצית ותפילין, כי יש חשך בחינת שקר שאי אפשר להגיע שם אור הציצית והתפילין ואז אין תקנה כי אם על ידי הדבור אמת בחינת תפלת ערבית שתתן יעקב דיקא שהוא עצם האמת ביותר מכל האבות, כי אברהם ויצחק תקנו שחרית ומנחה שאז הם ממשיכין אור ציצית ותפילין, אבל כשהגיעו לתקף חשכת לילה ביותר לא היה בידם להמשיך אור האמת שם. ועל כן יצא מהם עשו וישמעאל אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקה שהימין בחינת האמת שלהם הוא שקר וכו' והם התריבו את הבית המקדש מקום התורה והתפילה.

ועל כן בתשעה באב שאז נחרב בית המקדש, שהוא עיקר בחי' התגברות אור החושך [וכמו שהדגיש בסוף דבריו שעשו וישמעאל התגברו בבחי'

קו 'הגניבי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה הגניבי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שעלי 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הדעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שולח ברסלב. 4/5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הוזה"ק בלש"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הדעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שיירי ברסלב שורשיים. 2 - שיירי ברסלב חדשים 3/4 - שיירי כלליים. 5 - שיירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

"גם ההתקרבות שלי בתחילה הייתה 'פרווה' כזה. נהניתי להוסיף לחיים שלי 'גם' את ברסלב. נסעתי לראש השנה, התפללתי בברסלב, התבודדתי, ותו לא. רק בשלב מאוחר יותר נכנסתי לזה חזק. כך שבאמת לא חשבתי לרגע לנסות להשפיע על עוד מישהו לעשות את הצעד הזה.

"אני זוכר איך תמיד כששמעתי על עוד ליטאי שהתקרב לברסלב, בפרט כשבאתי לאומן וראיתי עוד פרצוף ליטאי ועוד אחד - כשעדיין היה ניתן לספור אותם על האצבעות - התרגשתי מאד. סוג של משהו נדיר.

"מה שקרה הוא, שמבלי משים, כשהתחלתי לראות איך תורתו של רביה"ק מאירה את החיים, הייתי מגיע לכולל, שהיה ליטאי כמובן, וזרק משפטים

לאברכים, משהו כמו: 'שכחת שהנחת תפילין היום?' או 'איך לך שום סיבה להודות להשם?'. הדברים שיצאו מהלב נכנסו ללב, והם השפיעו לטובה. לא דיברתי הרבה, וגם לא התכוונתי למשהו מיוחד, אבל המשפטים הללו שינו את האווירה, והגענו למצב, שבכל יום בסיום הכולל, עשינו יחד ריקוד כל האברכים... לא לפני שראש הכולל יצא מהמקום...

"בהמשך התחילו לגשת אברכים שהתעניינו, ואני סיפרתי להם את המעט שידעתי, ומפעם לפעם גם טפטפתי מעט דיבורים מרבינו, עד שהדבר הגיע לידיעתו של ראש הכולל, והוא קרא לי לשיחת אזהרה, שאינה משתמעת לשתי פנים, שאסור לי בשום אופן לשוחח עם אברכים על ברסלב.

"כשהגיעו ימי ראש השנה, ושני אברכים החליטו שהם נוסעים לאומן, 'באשמת' כמובן - קיבלתי הודעה שעלי לעזוב את הכולל. משם עברתי לכולל נוסף, שם הזהירו אותי מראש שלא לדבר עם אף אחד על הנושא מטוב ועד רע. ולאחר תקופה כשתפסו בארון שלי ערימה של ספרי רבינו - הראו לי את הדרך החוצה.

"שאלתי אז את ראש הכולל: ממה אתה חושש? נניח שאני לומד עם אברכים ליקוטי מוהר"ן, וכי משום כך יקרה להם משהו? הבאתי לו לדוגמא ספרים אחרים, ושאלתי אותו: אם אני לומד עם אברך 'שפת אמת' הוא יהיה חסיד גור? או ספרי רבי צדוק, האם הוא ייהפך לחסיד איז'ביצא? הוא הרהר ואמר לי מיד: אינו דומה כלל וכלל - הספרים הללו הם מאד יפים, אבל ליקוטי מוהר"ן זה דרך חיים, מי שנכנס לזה - לא יוצא...

"זה היה בעצם השלב שהתחלתי לקלוט ש"ש עם מי לדבר, ואפשר לפעול בעניין. אבל לא ידעתי איך. "יום אחד פנה אלי אחד האברכים ואמר לי: 'אני רוצה להתקרב לברסלב, אבל בבית יש הרבה קושיות ולבטים

ופתחנו יחד ישיבה בהרצליה לבחורים שנמצאים במצב קשה ממש, במטרה להעלות אותם על דרך המלך ולקרב אותם ליהדות. ואכן, חלקם הגדול לומדים היום בישיבות רגילות. תוך כדי התחלתי ללמוד חברותא עם הרב שי, למדנו ליקוטי מוהר"ן ושיחות הר"ן ועוד, ואז האיר לי האור... הבנתי שזו תורה ורבי נצחי".

מגיד שיעור: "גם אני גדלתי בסביבה ליטאית, וכשאני אומר ליטאי זה לא כינוי בעלמא, כי אכן מוצאה של משפחת אבי היא מ'ליטא' כפשוטו. אכן, הגם שזכיתי ב"ה ללמוד ולרכוש דעת ואף ללמד בעולם הליטאי, עדיין הרגשתי תמיד שמישהו חסר לי, וכלשון רבינו בסיפורי מעשיות (במעשה מרב ובן יחיד): 'והיה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון ואינו יודע מהו'. במשך השנים התחלתי ללמוד מעט בספרי חסידות, כפי המזדמן, וזה מאד משך אותי, אבל זה לא קיבל צורה עקבית וברורה. לפני מספר שנים, עברתי תקופה של קושי ובלבול בכמה תחומים, ואז הרגשתי צורך בשינוי דחוף. יד ההשגחה סובבה, שבילייתי שבת שלמה בחברתם של חסידי ברסלב מחבורת 'מורשת הנחל' במירון, ומאז החלטתי, שלצד זהותי העיקרית כליטאי, אני חייב ללמוד את תורתו ולחיות לפי עצותיו של מוהר"ן, ומאז 'ויהי אור'!

הרב גלינסקי, סיפרת על ההתקרבות שלך. איך התקדמת לשלב הבא שבו החלטת לקרב אחרים?

"האמת, שעד לא זמן - לא הייתה תופעה כזאת. זו הייתה תנועה של יחידים, אחד פה אחד שם ולא יותר. לפני כחמישים שנה הייתה קבוצה ידועה שהתקרבה בפוניבז', ביניהם רבי משה בינגשטוק, דודי הרה"ח רבי נחמן גלינסקי זצ"ל, ויבדלחט"א רבי ישראל מאיר ברנר ועוד (רובם אגב משמשים היום כמשפיעים בברסלב), אבל זה לא קרה הרבה.

הרב יצחק אורנשטיין: "גם אני התחלתי את דרכי בישיבה ליטאית, בישיבת 'חברון-גאולה'. כבר כבחור התחלתי להתקרב לתורת רבינו. שמעתי שיעורים מרבי צבי חשין שליט"א, ולאט לאט התקרבת, עד שהתחלתי לנסוע לראש השנה לאומן. "אני זוכר בראש השנה אחד שלא יכולתי לנסוע - היו לי קשיים אישיים וגם לא היה לי כסף לכך. פתאום ניש אחד מראשי הישיבה ואמר לי: 'אתה הרי חסיד ברסלב, אתה הלא צריך לנסוע לאומן. למה אינך נוסע? ומיד הוסיף: יש לי 500 דולר בשבילך..."

"כשהגעתי לשידוכים, היו לי הרבה קשיים, המשפחות הליטאיות לא רצו אותי כי שמעו שאני חסיד ברסלב, והמשפחות של ברסלב גם לא רצו כי הייתי לבוש כליטאי, עד שבסופו של דבר נאלצתי לשנות את הלבוש, ואכן השתדכתי עם משפחה ברסלבאית".

הרב גבאי: "אני דור שני לבעלי תשובה, ובוגר ישיבת 'חדרה-יקרית ספר'. גדלתי בקרית ספר במשפחה ליטאית ספרדית בסגנון מחמיר מאוד, רחוק מאוד מברסלב. ההתקרבות שלי הייתה ממקום ליברלי. אני מרצה בהידברות ומרכזים אחרים לבעלי תשובה ונחשף להרבה מאד סוגי אוכלוסיות, ודעות שונות, לצורך כך נאלצתי להרחיב את הידיעות, והתחלתי לפתוח ספרים שבישיבות הם 'אסורים', כמו חב"ד וברסלב ועוד.

"בשלב זה לא התחברתי לברסלב כדרך, אלא אהבתי ללמוד את הכל, מתוך מבט, שלכל שיטה יש משהו חיובי לתרום. כמו 'כלבוניק'. הייתי אמנם 'מחפש' אבל לא כמובן של החיפוש, של מי שטעם את 'היין ההונגרי'. אלא חיפוש בלי לדעת מה. חיפשתי חוכמות, לכתוב ספרים וכו'.

"לפני שלש שנים הכרתי את הרב שי פנגר (בעל תשובה ליטאי, שהתקרב אף הוא לברסלב - אחיו של הרב יצחק פנגר מ'הידברות'),

לגלות איך בתוך היכלי הישיבות – כולן, ללא יוצא מן הכלל, מסתובבים להם עשרות ומאות בחורים מקורבים, רובם ככולם בסתר, כשבדרך כלל הם לא יודעים אפילו אחד על חברו שבאותה ישיבה.

”החלטתי לנסות להקים חבורה בכל ישיבה, שם יתאספו כל המקורבים, יתחזקו יחד, וישמעו שיעורים. אך הדבר לא יצא לפועל, בעיקר מהסיבה שכל אחד חשש מהשני, וכולם יחד חששו מהישיבה. הפחד והבושה היו חזקים. החלטתי לעשות שיעור מרכזי עבור כל המקורבים – אחד בבני ברק ואחד בירושלים.

”הכנתי מודעות, ומחמת המרחק בין מקום מגורי לאזור המרכז, בקשתי ממישהו, שיבקש ממישהו, שיש לו חבר בבני ברק שיתלה אותן... כשאין לי מושג אם הוא אכן עשה זאת. למעשה, לא הכרתי כמעט חסידי ברסלב במרכז, ולא ידעתי את מי לשלוח למסור

להדפיס את זה ולהפיץ, עד שבתקופה קצרה הקונטרס הודפס בלמעלה מ-10 מהדורות, וגם הופץ בדואר אלקטרוני בכמה רשימות תפוצה גדולות, והגיע לכל העולם, כפשוטו.

”התגובות החלו לזרום, קבלתי המון תגובות – רובן חיוביות, וחלקן הגדול מתלהבות. רבים התקשרו פשוט להודות, ביניהם רבים מחסידי ברסלב, כשהם טוענים שזה עשה להם סדר בראש, ורבים התקשרו לשאול ולהתעניין ולברר. היו גם תגובות שליליות, ואפילו נזעמות. הגדיל לעשות משגיח באחת הישיבות שהכריז ”יש 'בן דורנר' ויש 'בן תורה', האיגרת הזאת לא מיועדת לבן תורה”...

”בשלב זה הבנתי, שאכן יש ביקוש לתורת רבינו בעולם הליטאי, בפרט בעולם הישיבות. בחורים רבים יצרו אתי קשר, כשחלקם נכנסים לתהליך של התקרבות, ואני ממשיך להיות אתם בקשר צמוד, במשך הזמן השתוטמתי

בנוגע לברסלב, מה עושים? הצעתי לו שיכתבו את כל השאלות, ואתייחס לזה בכתב.

”כשראיתי את השאלות, הבנתי מיד שאין כאן 'שאלות', שדורשות 'תשובות', אלא יש כאן חוסר ידיעה והכירות. משכך התיישבתי לכתוב רקע – מה זו ברסלב, וכיצד זהו הפתרון לניסיונות הקשים של דורנו. לאחר מכן התייחסתי למחלוקת שהייתה או ישנה על ברסלב, והבאתי ציטוטים מגדולי ישראל הליטאים אודות ספרי רבינו. ולאחר כל זה, פניתי לענות על השאלות, כשרובן כבר מתורצות מעצמן.

”בהקשר לזה אציין אפיזודה מעניינת. חיפשתי מישהו, שיקליד את הדברים, כדי להקל על הקריאה, אך לא מצאתי. אף אחד לא היה מעוניין להקליד את זה. לבסוף מצאתי קלדן, שהסכים כשהוא מתנה בפירוש שהוא לא 'קורא' את הדברים, אלא מעתיק אותם אחר אות... לאחר יומיים היא סיימה את ההקלדה ואמר 'השתכנעת'...”

”לאחר שכתבתי את הדברים, הראיתי אותם לכמה אברכים, שמאד התפעלו מזה, ואמרו לי שכדאי להדפיס את זה. ישבתי על זה שוב, וערכתי את זה בצורה שתתאים לכולם ולא ליחיד, קראתי לזה 'אגרת לבן דורנר' והדפסתי את זה.

”לא חלמתי כמה ביקוש יש לזה. המהדורה הראשונה שכללה 1000 קונטרסים נגמרה בשלשה ימים ומיד הדפסתי 500 קונטרסים נוספים. וכך זה המשיך להתגלגל, כשאנשים מתקשרים ומבקשים רשות

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 42

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה: חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ך	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

חבורה, שהתכנסה פעם בשבוע, זה החזיק מעמד כמה שנים וגם זה נחלש.

"ואז עלה הרעיון של העלון. אמרנו לעצמנו אם אי אפשר לקבץ את כולם באופן פיזי, לפחות נקבץ אותם דרך הנייר. הוחלט לעשות גליון שישמש כ'בית וועד' עבור חניכי הישיבות. הרבה מניעות היו מהחלטה על הוצאת הגליון ועד הוצאתו בפועל, וגם כשהוא יצא היינו מלאים חששות, האם יתקבל ואיך הוא יופץ וכו'.

"התוצאה הכתה אותנו בתדהמה, היה נראה כאילו העולם פשוט חיכה לדבר הזה. וברגע שזה יצא – זה החל פשוט לרוץ. התגובות זרמו כמו מים, אנשים התקשרו בהתרגשות להודות על העלון, ובקשו לקבל אותו בקביעות, וכך הכפלנו ושילשנו את הכמות, ובהמשך גם את התוכן.

"הגליון בנוי מתוכן ברסלבאי אבל בסגנון ישיבתי. בכל גליון עולה נושא אחר על השולחן, ונידון מ כמה היבטים. כשבנוסף, יש בו מדורים ציבוריים בו הקוראים מעלים את ספיקותיהם והתלבטותיהם, וכן סיפורים של התקרבות. הגליון גם מכיל חלק מיוחד המיועד לנשים, עם הבנה להתמודדות שלהן וניסיון לסייע בעדן לצלוח אותן, וגם לטעום על קצה המזלג מתורת רבינו.

"כיום יש קרוב לעשרת אלפים מנויים קבועים של העלון. חלקם בדואר, חלקם דרך נציגים, חלקם דרך חלוקה מזדמנת, וחלקם דרך המייל. וזה מה שמרכז איכשהו את הזרם הזה של 'הליטאים המקורבים', שמתרחב והולך, עד כי חדל לספור כי אין מספר..."

(מתוך סגנון ניצוצות, תשרי תשע"ח. להצטרפות למנויים: 02-6231218)

■ המשך יבוא בשבוע הבא בעז"ה.

אחר פעם לראות שזה אכן לא חלום. עמדו שם כחמישים אברכים, לבושים כליטאים עם חליפה קצרה ועניבה, ומתפללים בהתלהבות קבלת שבת בנוסח ברסלב, ובבוקר יושבים לקידוש ושיעור בסיפורי מעשיות, וכן הלאה. יצאתי משם מרוגש מאד. יום אחד פנה אלי מחנך ידוע, שעוסק בטפול בנושאים, הוא סיפר שקרא את הקונטרס שלי ומאד התלהב מזה, לדבריו, הוא החל לאחרונה להתעניין בברסלב, וגם ביקר בקהילה בקרית ספר, והוא מעוניין לשמוע על זה. יצרנו קשר קבוע, והוא בירר כל דבר ביסודיות ליטאית, עד שהחליט לקחת את ברסלב כדרך חיים, וגם להשתמש בזה כשיטה לטיפול בבחורים, כשהוא רואה בזה הצלחה מסחררת.

"מאז, הוא עשה תפנית בעבודת הקודש שלו, ואת עבודתו עם הבחורים הוא החל לעשות על ידי ספרי ברסלב, בעיקר עם הספר 'משיבת נפש'. הוא התחיל לראות תפנית מדהימה, ולראות סיפורים של 'תחיית המתים' יומיומיים כפשוטו ממש. לדבריו, הוא כבר לא 'מאמין' בתורת רבינו, אלא 'יודע' את זה וחי את זה.

"הוא אמנם לא חסיד ברסלב במוצהר, מחמת כמה וכמה סוגי מניעות, אך בתוכו פנימה הוא בוער באש ברסלבאית, וגם בטיפול עם הבחורים, הוא מודיע בצורה ברורה להורים, שהוא מטפל על ידי ספרי ברסלב.

"לפני כשלוש שנים עברתי לירושלים, על מנת לעסוק בהפצה בצורה יותר נגישה. ניסיתי להקים קהילה דומה לזו שבקרית ספר, יחד עם המחנך הנ"ל ועוד כמה מקורבים, וכבר השגנו מקום מתאים בסייעתא דשמיא, אך מחמת מרחק המגורים זה היה קשה. בהתחלה נוסדה

שיעור, אז נסעתי בעצמי מצפת לבני ברק. הגעתי למקום ולא הייתה נפש חיה... התאכזבתי מאד, אך התחזקתי ואמרת: ריבוננו של עולם! אני את שלי עשיתי, באתי עד לכאן, הבאתי אפילו 'רוגלך'... ובכן, אני אומר את השיעור, ומי שהיה צריך לשמוע – שישמע..."

"ואכן, לאחר תקופה הגיעה הישועה. הרעיון החדש היה לעשות חבורה מרכזית לכל הישיבות יחד. החבורה הראשונה נפתחה בבני ברק על ידי בחור מקורב משיבת אורחות תורה, שם הביאו כיבוד, והתאספו כעשרים-שלושים בחורים מכל הישיבות, כשבכל שבוע הגיע משפיע אחר למסור שיחה ולחזק אותם. לאחר מכן הרעיון הועתק לקרית ספר, ואחר כך לירושלים, כשבהמשך זה עבר גם לאלעד, באר יעקב ועוד.

"הייתה ישיבה אחת שרצו 'חבורה' לעצמם. היו שם שבעה בחורים מקורבים, והם קראו לי כדי לפתוח חבורה. אך כבר למחרת החבורה הראשונה, נודע העניין לראש הישיבה, והוא זרק את כולם ללא יוצא מן הכלל, כשלאחר מכן הוא החזיר את חלקם עם התחייבות בנדר ושבועה שלא לעסוק בספרי ברסלב..."

"בשלב כלשהו שמעתי על הקהילה החדשה בקרית ספר, קהילת 'חניכי הישיבות' – ברסלב'. חשבתי שזו בדיחה, אבל התברר לי שזה רציני. פגשתי אז באומן את מייסד הקהילה, הרב שלמה בן שושן, והוא סיפר על הורתה ולידתה של הקהילה, עם כל חבלי הלידה, ועל העובדה המשמחת שאכן הקימו בית כנסת חדש, בו מתקיימים תפילות ושיעורים, ואנשים מתקרבים.

"הרגשתי שאני חייב לראות את זה במו עיני. בהזדמנות הראשונה הגעתי לשם, ופשוט לא האמנתי למראה עיני. צבטתי את עצמי פעם

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'. או דרך קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש.
נפשו: **עלמא דאורייתא**. המנוי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

מידעון 'חניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com

עלון המקורבים – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידוכים 'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו',

המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה.

להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

ניתן לקבל **מידע כללי ומקיף בחסידות** ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!"

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)

עיצוב גרפי ועימוד: דוד בארי 054-8426868

המקורבים

לרביה"ק מוהר"ץ מברסלב זיע"א

חיים טובים // נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

נחמו נחמו – איך?

עם ישראל – הוא מאד מעניין. יום אחד, יכול לשבת על הרצפה – כאילו נחרב העולם. ולמחרת, להסתפר ולעשות חתונות – כאילו הכל הסתדר...

איך אפשר להבין את זה?

כל כך מרגש, וכל כך אמיתי – לראות את עם ישראל, עוצר את החיים, מתיישב על הרצפה ומתאבל. יש כאן אמירה נחרצת, לא טוב לנו! לא מוכנים להשלים את המצב! הגלות איננה אופציה! וכל עוד החורבן קיים – אין לאן להמשיך!!!

זו האמירה של תשעה באב. זה לא רק תענית, אלא עצירה מוחלטת. לא אכילה, לא שתיה, לא שינה נורמלית, לא קשר בין בני אדם. ואפילו לא רוחניות – לא תורה, ולא תפילין, וגם לא תהלים, כלום. כלומר, מפה אין 'לאן'. אנחנו כאן בשביבת רעב, עד ישקיף וירא.

וזה מגיע מנקודה עמוקה ואמיתית. זה לא יכול להיות הצגה, כי אם כן, היו רק מעט שותפים לה. וזה לא מה שקורה, אלא רוב רובו של עם ישראל שותף להפגנה הזאת. גם אלו שלא זוכים לשמור תורה ומצוות, בתשעה באב הם כאן. יש כאן אם כן הכרזה מאד עמוקה ומהותית.

אז מה קורה ברגע שלאחר מכן?

רק מגיע צאת הכוכבים – וכל הסיפור מאחורינו... אפשר לאכול ורוגלך ולשתות קולה, ללמוד תורה ולהניח תפילין, לשמוע מוזיקה, להסתפר, ולעשות חתונות. ואפילו לצאת לבין הזמנים, ולאכול גלידה...

האם משהו השתנה? מישהו שמע את שופרו של משיח, או ראה את בית המקדש יורד משמים באש – ופשוט שכח לעדכן?!... ואם לא – אז איך זה נגמר פתאום, ההפגנה הזאת, שביבת הרעב, וההכרזה הכל-כך עמוקה ומרגשת הזאת???

התשובה היא – הבקשה של ה' השם יתברך מבקש מאתנו 'נחמו נחמו עמי', ואנחנו, בלי לשאול ובלי להתווכח, עושים את מה שהתבקשנו, קמים מהרצפה, מנערים את האבק. ומתנחמים. נקודה. עם להבין או בלי, אמרו לנו ואנחנו מצייתים.

ומה האמת? מה באמת טמון באמירה הזאת 'נחמו נחמו עמי'?

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור חיים טובים החיזוקים אמנם 'שייכים' לימים שעברו עלינו, כמו תשעה באב וט"ו באב אך דברי התורה תמיד עונדים וקיימים ושייכים לכל רגע, כל לילה יש חצות וכן בכל מועד וענין – תמיד הוא מאיר לנו, נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור פשוט ופנימיות, לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך בלימוד תורה ט, נעבור למדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א, ונסיים במדור שיחת חברים המשך רב-השיח המרגש עם ארבעה מהחברים שהתקרבו לברסלב.

בברכת שבת שלום ומבורך העורך

עלון המקורבים ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון: פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 42 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת עקב ולשבוע של פרשת ראה						
יום	חודש אב	הדף היומי מסכת שבת	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי בוה"ק
ז	יח	קנה	חורה	פח:	רכט	כב
א	יט	קנו	תקא, ז	פט:	רל	כב
ב	כ	קנו	תקב, א-ג	פט:	רלא	כג
ג	כא	קנח	תקב, ג	צ:	רלב	כג
ד	כב	קנט	תקב, א	צ:	רלג	כד
ה	כג	קס	תקב, א תקב, ג	צא:	רלד	כד
ו	כד	קסא	חורה	צא:	רלה	כה

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יג.

עוד לא היה תשעה באב. וכך, בכל שנה נבנה עוד מעגל של גאולה, ועוד קומה של משיח. עד שיסתיימו כל המעגלים – ותחזינה עינינו.

אין לך רגע יותר יפה מזה. עד כמה שהבכי אמיתי, והוא אמיתי – אז הרגע של הנחמה הוא עוצמתי הרבה יותר. הרגע ישבנו וצעקנו 'איכה', אבל ברגע שהוא אומר 'קיריי, קיבלתי, הכל בסדר, אפשר להמשיך הלאה, מתחייב' – אנחנו מקבלים את ההבטחה ללא היסוס, וסומכים עליה בעיניים עצומות. ואולי זה בעצמו הגאולה – האימון הזה, שהיה כל כך חסר, והנה הוא נוצר בחזרה.

המצרים, בכינו בתשעה באב. זה לא היה בשביל הפרוטוקול, ולא הלך לאיבוד. בכינו, צעקנו – וזה התקבל. במאה אחוז. פעלנו את הגאולה.

בתשעה באב נולד משיח, ואין זו מליצה. הגלות שהייתה עד לתשעה באב – הסתיימה, והמשיח שלה כבר נולד. הגלות שעדיין קיימת, שייכת כבר למעגל יותר פנימי, שעליו

מונח כאן מסר עוצמתי. הקב"ה מסתכל עלינו ואומר: קבלתי! צמנו בשבעה עשר בתמוז, התאבלנו בבין

חמשה עשר באב

שתי הפתעות יש בחודש אב! 'מועד' ושמו תשעה באב, ו'יום טוב' ושמו חמשה עשר באב.

עשר באב – הם יום טוב של 'בכל זאת'... הגמרא מפרטת כמה וכמה דברים שארעו ביום הזה. והמכנה המשותף ביניהם הוא ה'בכל זאת'. כל דור המדבר היו צריכים למות, ו'בכל זאת' בחמשה עשר באב, זה פסק. סתם כן, ללא סיבה. השבטים נאסרו להתערב זה בזה, ו'בכל זאת' בחמשה עשר באב, זה פסק. סתם כן, ללא סיבה. וכן הלאה.

ראש השנה – הוא המצב הלכתחילה בו יהודי אמור להיות. פסח שבועות וסוכות – הם המצב בו עם ישראל אמור להיות 'לכתחילה'. חנוכה ופורים – אמנם התגלו בדיעבד בעקבות גזירות, אבל הם גילו אור גבוה, שהוא אור של 'לכתחילה'.

יום כיפור לעומת זאת – הוא מצב של 'אף על פי כן'. כלומר, גם אם אתה לא במצב של ראש השנה, ולא במצב שבו יהודי אמור להיות לכתחילה. נפלת, נכשלת, התרחקת, ו'בכל זאת' – הקב"ה מחבק אותך, מוחל וסולח, ומקרב אותך.

חמשה עשר באב – אף הוא כן. הוא מופיע מיד לאחר ימי בין המצרים, ותשעה באב, ואומר: נכון, היה חורבן, ויש גלות. ושום דבר לכאורה לא השתנה. ו'בכל זאת' אפשר לשמוח, אפשר לחגוג. למה? סתם כן, בלי סיבה.

'לא היו ימים טובים לישראל' – יש לנו ראש השנה, פסח, שבועות, סוכות, חנוכה ופורים. וכל אלו אינם מגיעים לאותה דרגת 'יום טוב' של חמשה עשר באב. האמנם?! ומה המשותף בינו לבין יום הכיפורים?

מהו בכלל חמשה עשר באב. מי המציא את התאריך הזה, מה ארע בו, ובאיזה צורה אנחנו אמורים לחגוג אותו? האם יש באיזה מקום הלכות 'יום טוב חמשה עשר באב'? ואיך זה בעצם, שגם לאחר שהוכרז עליו כיום טוב, באותה רמה של יום הכיפורים – הוא נשאר כזה אנונימי, נשכח ובלתי מזוהה?

כל החגים – הם מצב של לכתחילה. יום הכיפורים וחמשה

"לא היו ימים טובים לישראל, כחמשה עשר באב, וכיום הכיפורים". יום הכיפורים – הוא באמת יום גדול, הכי גדול והכי מרגש שיש לנו בשנה. אבל איך הצליח חמשה עשר באב להיכנס לאותה רשימת בכורה?

ה'בלי סיבה' הזה – הוא בעצם הסיבה הכי עמוקה שיש.
כי מאחורי כל הסיבות, ומאחורי כל האירועים – יש משהו הרבה הרבה יותר עמוק. משהו שאי אפשר להסביר,

אי אפשר להראות, ואי אפשר להצביע עליו, אבל אין דבר יותר קיים ויותר אמתי ממנו.
ביום כיפור, ובחמשה עשר באב –
השם יתברך קורא לנו, מסתכל לנו חזק

בעיניים, ואומר: אתה יודע את האמת... כל ה'מסביב' הכל נכון, ו'בכל זאת' – אתה יודע את האמת. ומסיים בקריצת עין חזקה ומשמעותית, שנותנת לנו כח לשנה נוספת של 'כאילו' ריחוק, ו'כאילו' הסתרה.

מה כואב לך?

על מה בוכים בתשעה באב? והאם זה יום של קינות או של תשובה?

ממש מוזר. כשמגיע שבת או יום טוב, או זמן של שמחה כמו חתונה בר מצוה או ברית, ואפילו פורים – קשה לנו לשמוח. אנו מנסים, ואפילו מצליחים קצת או הרבה או מאד הרבה, אבל כמעט תמיד יש בסוף איזו נקודה שלשם השמחה אינה מצליחה לפרוץ.
יש נקודת כאב בתוך הלב, לכל אחד באשר הוא, שבנקודה הזאת השמחה נעצרת, ולא משנה איזו שמחה. מי שלא מכיר את זה, שיצביע. אלא מאי, ביום יום ובטח בימים של שמחה, אסור לראות את זה ובוודאי שלא להסתכל על זה, וחלילה לתת לזה ביטוי.

זה לא מתאים, ובתשעה באב גם לא, מתי כן?!

זה שקר. וזה גם לא עובד.

כי זו בדיוק הסיבה שאנחנו לא בוכים בתשעה באב. לא על בית המקדש ולא על עצמך ולא

על כלום, רק מחכים שזה ייגמר כבר, ונוכל תמשיך לעוד שנה, שבה הכאב ימשיך להיות תקוע בפנים, ואנחנו לא מצליחים לשמוח באמת אף פעם, ולא להתחבר בצורה מלאה לשום דבר.

מדובר כאן בעושק! לא פחות!!! אותו בעל דבר, שהוא זה שמכאיב לנו כל השנה, ולא נותן לנו לשמוח כשצריך – הוא גם זה שכעת לא מוכן שנכאב, ושנבכה את הכאב הזה עד הסוף עד שהוא יצא ולא יחזור לעולם. כי הוא יודע שאם תעשה את זה, אתה תהיה גאול, ואת זה הוא כמובן לא מפרגן.

אז בואו נעשה סדר. על העבירות ועל זה שאני עוד לא בעל שם טוב, אעשה תשובה בחודש אלול. תשעה באב הוא לא יום של תשובה אלא יום של אבלות ושל כאב. והגיע הזמן להבין, שכל כאב שיש לך, גם אם זה מכונת הכביסה שנתקעה בדיוק היום, זו סיבה מצוינת לבכות בתשעה באב.

זה אבסורד. השכינה הקדושה בוכה על הכאב שלך, ואתה בעצמך לא מוכן

לבכות על זה, כי אתה רוצה לבכות על 'צער השכינה'... אז הנה לך צער השכינה הוא על כך שיש לך מינוס בבנק. אז אם אתה רוצה לבכות על צער השכינה, תבכה גם אתה על זה.

קשה, קשה לקבל את זה. אבל רבינו מדגיש שוב ושוב: כשאתה אומר תהלים, תכוון על עצמך. כשאתה אומר תיקון חצות, תכוון על עצמך. כשאתה אומר קינות, תכוון על עצמך. אבל לא, זה לא מתאים לנו. ולכן הלב נשאר סגור, בתשעה באב, בימים טובים, וכל השנה. אי, איזו גלות.

אם תסכים לוותר על החכמות, ולקיים את זה בתמימות. הלב שלך ייפתח. וכשהלב פתוח, אוהו, יש מקום להכל. אתה תוכל להתקדם מהכאב אישי שלך, לכאב כללי יותר של עם ישראל, ומשם לכאב הרוחני של ההסתרה השוררת בעולם, ומשם להתחבר למושג בית המקדש וצדיקים, ולכל מה שצריך. אבל הכל מתחיל מפתחת הלב, והלב נפתח כשאתה מדבר על מה שבאמת מציק לך. בינה זאת. ■

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' 'חיים טובים' ישר לכתובת המייל: yefabian@gmail.com

סוד העקב

קביעות בתורה ובתפילה, אינו דווקא אם נמצא שם כל היום, וגם אינו דווקא אם הוא מרגיש שם את החיות, אלא בכך שאדם מגדיר שזה 'המקום' שלו, בלי שיהיה תלוי כמה זמן זה וכמה הוא מצליח בזה.

ג. אם יהיה רק מחמת ההבטחה, יהיה עבורנו לחם חסד. אבל אם נשמור את התורה, אזי 'ושמר ה"א לך', שנוכח גם אנו להבטחה זאת, בזכות ולא בחסד.

ביאור הפנימיות

בפשטות הפסוקים הללו, יש בהם התעוררות לקיום כל התורה, וכפי שפירש האור החיים הקדוש. אבל על פי פנימיות, יש כאן חיזוק נפלא והדרכה מיוחדת, המיועדת דווקא לאלו שאינם בדרגה זו שהזכיר האור החיים הקדוש, והם בבחינת 'עקב', וכמבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן קס"ט) וכדלהלן.

הראש והעקב

לכל אחד יש ראש ויש רגליים. בראש – הכל מלא פעילות ותנועה של חיים, יש את העיניים עם כח הראיה, יש את האוזניים עם כח השמיעה, הפה עם כח הדיבור, והחוטם עם כח הריח והנשימה. ויש גם את המח שמנהל את כל המערכות של הגוף.

לאחר מכן יש את הגוף והידיים, ששם גם יש תנועה חיצונית וגם תנועה פנימית של הרגשות, אבל לא באותה מדה של הראש. ומתחתיהם יש את הרגליים, שבהם כבר יש הרבה פחות תנועה והרגשה, ובסוף הגוף יש את העקב, ששם אין שום תנועה ושום הרגשה.

הרגליים הם כלי ההליכה, אבל יש מצב שבהם אדם עומד על העקב ואין לו אפשרות להתקדם עם הרגליים. מצבים שבהם אדם 'כבר אין לו כח לעמוד על הרגליים' מחמת שהכל תקוע. המצב הזה, מתייחס לרוב המצבים שלנו בחיים, כי כל הווייתנו מתחילה מיעקב אבינו שנוולד תחת עקבו של עשוי.

ובפרט בעת הגלות, שעליה נאמר 'הגדיל עלי עקב'. כלומר, הסטרא אחרא לא רק מתגרה בנו, ולא רק נלחם בנו, ולא רק מפיל אותנו, אלא גם מניח עלינו

הבטחה יש בכך עבורנו, על כך שאנו מקיימים את התורה.

ד. "את הברית ואת החסד". האם מדובר ב'ברית' או ב'חסד'. ברית הוא הבטחה והתחייבות, וחסד הוא מתנת חנם.

ביאור הפשט

עקב: רש"י מבאר שהדגש הוא על מצוות שאדם דש בעקביו. וצריך להבין מפני מה הדגיש הכתוב דווקא את המצוות הללו, ולא יזה מצוות הכוונה. ומבאר הרמב"ן שהמצוות שאדם דש בעקביו הם 'המשפטים', דהיינו דיני ממונות.

הרמב"ן בעצמו מבאר שהלשון 'עקב' הוא מלשון 'סוף', והכוונה היא שבסוף הדורות יתקיימו הברכות הללו. ולכן נכתבו רק ברכות ולא להיפך, כי בסופו של דבר יהיה התיקון השלם, ואז יהיו רק ברכות.

האור החיים הקדוש מפרש, שכוונת הכתוב היא שצריך לקיים את התורה מהראש ועד העקב, ורק מי שזוכה לקיים את כל התורה בלי להחסיר כלום, עליו אפשר לומר הלשון 'והיה' שהוא לשון שמחה. כי רק מי שמקיים את כל התורה, יש לו טעם לשמחה, ואם לאו, לשמחה מה זו עושה.

אשר נשבע לאבותיך: האור החיים הקדוש מפרש בשלשה דרכים:

א. השבועה אל האבות הייתה רק שייכנסו לארץ ישראל, ולא נאמר לכמה זמן, וכאן מבטחת התורה שאם נקיים את התורה, נזכה שהשבוע הזאת תתקיים לעולם ולא רק לזמן.

ב. השבועה אל האבות הייתה על שבע אומות, אבל יש עוד שלשה אומות שהם הקיני והקניזי והקדמוני שלא הובטח להם, ותלוי בנו.

פרשת עקב היא הפרשה השלישית בחומש דברים. במאמרים הקודמים התבאר שחומש דברים הנקרא 'משנה תורה', הוא דבריו של משה, ובהם הוא מגלה את ה'סודות מהחדר' ובכל מלמד אותנו איך נזכה לקיים את התורה.

בפרשת דברים הוא גילה את הסוד של התוכחה, איך מוכיחים באופן נכון ומועיל. בפרשת ואחנן הוא גילה את הסוד של תפילות 'שאינן נענות'. ובפרשה זו הוא מגלה את הסוד של ה'עקב' וכפי שיתבאר בעז"ה.

תחילת הפרשה פותחת בברכות, והתורה מבטיחה שאם נקיים את התורה, נזכה לכל הברכות. עניין זה כבר כתוב בתורה בהרחבה בשתי מקומות: בפרשת בחוקותי ובפרשת כי תשא, הנקראים פרשיות 'התוכחה'. ושם מבואר הברכות על קיום התורה, וההיפך מזה אם אין מקיימים את התורה.

ויש להבין מפני מה נכתב כאן שוב, פעם שלישית. ובנוסף יש להתפלא על שינוי הלשונות מהמקומות האחרים; הלשון 'והיה עקב' ולא 'ואם תשמעון'. וכן הלשון 'תשמעון' ולא 'תעשו' או 'תשמרו'. ועוד פלא, שנכתב רק הברכות שיהיו אם ישמעו, ולא נכתב הצד של ההיפך חלילה.

התמיהות

א. "והיה עקב תשמעון". מדוע נקט הכתוב בלשון 'עקב', ומדוע נקט בלשון 'תשמעון' ולא 'תשמרו' או 'תעשו' כמו שממשיך הכתוב 'ושמרתם ועשיתם אותם'.

ב. "את המשפטים האלה". מדוע נקט דווקא את המשפטים, שהם דיני ממונות. והרי צריך לשמור ולקיים את כל התורה.

ג. "ושמר ה' אלוקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך". אינו מובן, אם כבר נשבע לאבותינו, איזו

אך באמת 'קביעות' אינה היצמדות ל'זמנים', אלא היצמדות ל'מטרה'. ובשביל זה צריך לברר מה המטרה של כל הרצונות שלנו, האם המטרה היא למלאות רשימה של מטלות, ולסמן וי (V) על כמה שיותר הספקים. ואם כן, יש בכך שתי חסרונות; אם לא הולך לפי התוכנית – אי אפשר להתחזק, ואם כן הולך לפי התוכנית – נדמה שדי בזה. ושניהם אינן אמת.

שמירת הברית

אך המטרה האמיתית היא 'ברית', והכוונה היא לקשר של נאמנות, הן מצד ה' יתברך והן מצדנו. ה' יתברך מצדו שומר לנו נאמנות, וכפי שנאמר בסוף פרשת ואתחנן 'ידעת עם לבבך, כי ה' הוא האלוקים, שומר הברית והחסד'. וגם אנו מצדנו צריכים לשמור לו נאמנות, ועל זה נאמר 'והיה עקב תשמעון', כי הזמנים המוצלחים, אינם הזמן לגלות נאמנות אלא לסגור עסקאות. הזמן לגלות נאמנות, הוא דווקא כשאי אפשר להצביע על שום הצלחה, ובכל אופן נשארים נאמנים למטרה אף שאין רואים אותה.

וכפי המעשה המובא בחובת הלבבות, על החסיד שסבל ייסורים קשים ונלקחו ממנו אשתו ובניו, ואמר: ריבונו של עולם, את אשתי לקחת ממני, את ילדי לקחת ממני, את הגוף לקחת ממני, אבל דבר אחד אינך יכול לקחת ממני – את האהבה. ואף אם תשרפני, לא אוסיף כי אם אהבה בך. לכאורה, משפט כזה יכול לומר משוגע או שקרן.

אך זהו תקפה של ברית. שעניינה הוא שיש נקודה כל כך פנימית ואמיתית, שאינה תלויה בכל מה שמסביב, וכל מה שנלקח ממנו כלל לא נגעה ולא פגעה באותה נקודה. אם האהבה תלויה בכך שהולך וזורם ובכך שאני מצליח, נמצא שאם יקחו ממנו את זה, יקחו ממנו גם את האהבה. אבל אהבה שאינה תלויה בהצלחה חיצונית, אי אפשר לקחת אותה על ידי אמצעים חיצוניים, ולא בשום אמצעים שבעולם.

מקומך אל תנח

אדם שזוכה לעקביות, אין לו ניסיון אם לקום בבוקר, כשם שאין לאדם ניסיון

לקרוא לזה הצלחה ואיך אפשר לשמות. וכך, ממתינים רוב בני אדם שייגיעו הרגעים הללו. והם אכן מגיעים לפעמים אבל רוב הזמן אינו כן, ולכן רוב בני אדם ברוב הזמן אינם שמחים.

אבל מי ש'שומע', יכול לתפוס ולהבין, שאמנם כדאי להשקיע בזמנים מוצלחים, אבל לאו דווקא מה שנקרא בלשון העולם 'זמן מוצלח', אלא ייתכן מאד שדווקא הזמנים של ה'עקב' דהיינו הזמנים של החולשה ושל הירידה, הם הזמן של ההצלחה. ואז, אין זמן שאינו יכול להצליח ולשמות.

ואין הכוונה, שבזמנים הללו של החולשה יכולים לעשות ולפעול את מה שיכולים לעשות בזמנים של החוזק וההצלחה, כי מי שמנסה להעתיק את מה שצריך לעשות בזמן מוצלח, אל הזמנים החלשים בוודאי ייכשל ושוב יישבר. אלא יש משהו מיוחד שמיועד דווקא לזמנים הללו, ושאפשר להשיג אותו דווקא אז, והדבר הזה יכול להיות הצלחה גדולה יותר מהדבר שאותו אפשר להשיג בזמנים המוצלחים.

קביעות – טוב או לא

להבנת העניין יש להקדים ולשאול: האם 'קביעות' היא דבר טוב או לא. מצד אחד אנו מצווים לקבוע עתים לתורה ולקבוע מקום לתפילה, ואם כן לכאורה קביעות היא דבר טוב והגון. ומצד שני, הקביעות מורה על הרגל, ועל מצות אנשים מלומדה שאינה טובה, וכן העושה תפילתו קבע אינו מעלה אלא חסרון.

והתשובה היא שבוודאי קביעות היא דבר נכון, טוב והגון, והיא מעלה נפלאה מאד. השאלה היא מה נקרא 'קביעות'; אם הכוונה היא למה שנקרא בלשון העולם 'עקביות', דהיינו לעשות סדר קבוע, ולעמוד בו בקביעות יום ויום ושעה שעה מבלי להחסיר ומבלי לפספס – אין בזה שום מעלה. קודם כל, מחמת שתלוי באופיו של כל אדם, יש שתכונת נפשם היא קביעות וסדר, ויש להיפך. ואין בזה לא מעלה ולא חסרון. ושנית, מחמת שסדר קבוע עלול לגרום להרגל ו'מלומדה' שהם חסרון.

את הרגל ואנו שוכבים תחת עקבו, וזה מורה שהוא כבר ממש ניצח אותנו, כמו שניים שנלחמים, שכאשר האחד מניח את עקבו על ראשו של השני, אות הוא שתמה המלחמה והוא ניצח. וכפי שנאמר אצל הנחש 'הוא ישפוך ראש ואתה תשופנו עקב'.

והיה עקב

במצב זה ישנם שתי שאלות. האחת: האם יש תקנה למצב הזה. והשנית, האם המצב הזה הוא תקין, והאם כך אנו אמורים להיראות. והתשובה לשניהם היא האמירה של משה רבינו 'והיה עקב תשמעון', שבזה הוא בא להורות שכך הוא אכן המצב, ושיש לכך עצה ותשובה.

בפרשת דברים ופרשת ואתחנן, משה רבינו מספר לנו על קבלת התורה ועל כך שאנו עומדים להיכנס לארץ ישראל. והמושכל ראשון שלנו על שני הדברים הללו, קבלת התורה וארץ ישראל, הוא ממקום של 'ראש', כלומר, מהרגע של קבלת התורה ושל הכניסה לארץ ישראל, הכל אמור לזרום ולהיות פעיל בצורה חלקה.

וכאן בפרשת עקב מגיע משה רבינו ומזהיר, שלא לגשת לזה בצורה של ראש אלא בצורה של עקב. כלומר, המצב הראשון שבו אנו פוגשים את עצמנו מול התורה ומול ארץ ישראל, הוא במצב של 'עקב', והנסיון הוא האם להישאר ב'עקב' או להיות 'עקב' שידו אוחזת בעקב עשוי, והוא מגביר את ה' שבו על העקב. כלומר, האם המצב של העקב תהיה סיבה להישבר ולהתייאש, או שתהיה סיבה ל'והיה' מלשון שמחה.

עקב תשמעון

כדי להפוך את העקב לשמחה, צריך 'תשמעון'. והכוונה היא לשמיעה עמוקה, שעליה נאמר 'שמיעה בליבא תליא', דהיינו לא לראות רק את מה שנראה לעין אלא לתפוס את עומק הדברים ואת מה שמאחוריהם. ורק אז יכולים להגיע לידי שמחה.

אין אדם שאינו רוצה לשמות, אלא שרוב בני אדם תולים את השמחה ואת ההצלחה במצב מסוים, ורק אם יהיה המצב המסוים הזה והכל יזרום, ייחשב הדבר להצלחה וישמש כסיבה לשמחה. אם אינו כן, והמצב אינו זורם, אי אפשר

נקודה בפרשה

// הרב אליהו עטיה שליט"א

כיצד נאמר שהשגחת ה' היא על ארץ ישראל, הרי ודאי שהשגחתו על כל העולם?

"אַרְץ אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֶיךָ דָרַשׁ אֹתָהּ תָמִיד עֵינֵי ה' אֱ-לֹהֶיךָ בְּהַ מְרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה" (דברים יא, יב). וקשה, הרי הקב"ה משגיח בכל העולם כולו, ולא רק בארץ ישראל. וכבר רש"י העיר בזה על פי הספרי (פיסקא מ'), וז"ל: "אַרְץ אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֶיךָ דָרַשׁ אֹתָהּ", והלא אף כל הארצות הוא דורש, שנאמר (איוב לה, כו) "לְהַמְטִיר עַל אֶרֶץ לֹא אִישׁ מְדַבֵּר לֹא אָדָם בּוֹ", אלא כביכול אינו דורש אלא אותה, ועל ידי אותה דרישה שדורשה דורש את כל הארצות עמה, עכ"ל. פי, מקשה רש"י, שמהפסוק באיוב מבואר שגם במקומות שאין בני אדם הקב"ה משגיח עליהם כגון לתת שם מטה, וא"כ מבואר שהשגחה של הקב"ה היא לא רק בארץ ישראל המיושבת, אלא בכל העולם - אפי' במקומות שאינם מיושבים. ותירץ רש"י שהקב"ה דורש את ארץ ישראל, וע"י הדרישה שדורש אותה, הוא דורש את כל הארצות עמה. והכוונה בזה, כמו שאמרו בגמ' בתענית (דף י, א), שארץ ישראל שותה תחילה וכל הארצות שותים לבסוף. [כן פירש ר' דוד פרדו בספרי דבי רב, את דברי הספרי שהם המקור של דברי רש"י].

אלא שעדיין יש להבין הנהגה זו, שהקב"ה דורש את ארץ ישראל, וממילא דורש את כל העולם דרכה, הרי אצלו ית' אין חילוק, ודורש את הכל בבת אחת, והכל גלוי לפניו הנסתרות והנגלות הקרובות והרחוקות, וא"כ במה מתבטא שה' ית' דורש ומשגיח על ארץ ישראל, ומתוך הדרישה וההשגחה על ארץ ישראל ה' ית' דורש ומשגיח על כל העולם. ועוד קשה, הרי ענין ארץ ישראל הוא ענין רוחני, ומדוע אנחנו מוצאים בכל פסוקי התורה, שהשבח של ארץ ישראל הוא בעניינים גשמיים, כגון 'שבעת המינים' בפרשתנו (דברים ה, ח) "אַרְץ חֹטֵה וְשֹׁעֵרָה וְגַפְּן וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וְדָבָשׁ" שבהם נשתבחה ארץ ישראל, ושארץ ישראל היא "אַרְץ

אם לאכול או לישון, כי הוא מקבל את ההרגשה הטובה במזומן ומייד. אבל מי שאינו זוכה לכך, ובכל יום קם בשעה אחרת, ומרגיש אחרת בתפילה ובלימוד ובשאר דברים, יש לו ניסיון, ועל זה נאמר והיה עקב תשמעון.

במצב כזה אדם יכול לבחור באחד משני צדדים: האחד, לעשות תפילתו קבע, כלומר, לעשות את חובתו כמו הרגל ולהרגיש שאין זה מקומו ואינו מוצלח ואין לו טעם להיות בשמחה. והשנית, לקבוע מקום לתפילתו, כלומר, להבין שמקומו הוא הברית והקשה, ולהתעקש על שמירת נאמנות בכל זמן ובכל מצב, מבלי שהדבר יהיה תלוי כמה זה הולך ומה הוא מרגיש.

"אם רוח המושל תעלה עליך, מקומך אל תנח". רוח המושל הוא היצר הרע, וגם אם הוא 'עולה עליך', כלומר שהוא שולט עליך שליטה ללא מיצרים ואתה לא יכול להצביע על שום דבר שאתה עושה, עם זאת 'מקומך אל תנח', כלומר, יש מקום שזה המקום האמתי שלך, והוא לא תלוי במה קורה וכמה אתה מצליח, אלא מה אתה רוצה ולמה אתה מחובר.

קביעות בתורה ובתפילה, אינו בדווקא אם נמצא שם כל היום, וגם אינו בדווקא אם הוא מרגיש שם את החיות, אלא בכך שאדם מגדיר שזה 'המקום'

שלו, בלי שיהיה תלוי כמה זמן זה וכמה הוא מצליח בזה. ההחלטה שאני מחפש חיבור וברית ויהי מה, וייתכן שאגיע לזה רק בשנים שלום, או בעלינו לשבת, ואולי רק מחר או לעולם לא, ועם זאת לעולם לא אפסיק את החיבור, זהו הצלחה שאינה תלויה בדבר.

ושמר ה' את הברית

נחזור לבאר פסוקי הפרשה: 'והיה עקב תשמעון', כשאדם נמצא במצב של עקב, ויודע 'לשמוע' את האמת על המצב הזה, שדווקא כאן נמצאת ההצלחה. ולא משום שכאן הוא יכול לעשות ליל הסדר, אלא משום כאן הוא יכול לגלות נאמנות, ולעמוד בניסיונות רק משום שהוא מאמין בברית שיש לו עם ה' יתברך.

אזי 'ושמר ה' אלוקיך לך את הברית'. אם אתה שומר על הברית, גם ה' יתברך ישמור על הברית, ובסופו של דבר יתהפך הכל לברכה. והעצה לכך היא 'את המשפטים האלו', דהיינו לשפוט את עצמו מול ה' יתברך, ולהשיח כל מעשיו וכל צערו לפניו יתברך, ובכך הוא מביא את הדברים שמסתירים את הברית ואת הקשה לפני בעל הברית ומתפייס עמו, ואז הוא מגלה שכל המשפטים הם חסד.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

שכל איש ישראל, כל מי שרוצה להיות איש ישראל באמת, יסע לארץ ישראל. ואף על פי שיש לו מניעות רבות על זה, ישבר כל המניעות וילך לשם. כי זה עקר נצחון המלחמה כשזוכין לבוא לארץ ישראל, עכ"ל.

עוד סיפר רבינו בלקוטי מוהר"ן (תניינא, תורה קט"ז), מה שסיפרו לו החשובים שהיו בארץ ישראל, וז"ל: ספרו לו, שקודם שהיו בארץ ישראל, לא היו יכולים לצייר לעצמן שארץ ישראל היא עומדת בזה העולם, והיו סוברים שארץ ישראל הוא עולם אחר לגמרי, לפי גודל קדשת ארץ ישראל המבואר בספרים. ומפורש בתורתנו הקדושה מעלת קדשת ארץ ישראל כמה וכמה פעמים, והתורה בעצמה מפרשת כל גבולי ארץ ישראל לגדל מעלתה וקדשתה העצום והנורא מאד מאד. על-

טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש" (שמות ג, ח). ולא נזכר בפסוקי התורה השבח הגדול שיש בארץ ישראל, ששם הוא המקום שאפשר להגיע לכל המדרגות בעבודת ה', ובענין קדושת ארץ ישראל.

והנראה לבאר ובהקדים שיחת רבינו בענין ארץ ישראל, שלאחר שאמר תורה נפלאה בלקוטי מוהר"ן (קמא תורה כ) בשבח ארץ ישראל, מספר ר' נתן (היי מוהר"ן אות ט"ו), וז"ל: שאלתי אותו "מה כוננתם במה שאמרתם שארץ ישראל היא גדולה כל כך ושזה עקר נצחון המלחמה". ונער בי, וענה ואמר: כוננתי ארץ ישראל הזאת בפשיטות, עם אלו הבתים והדירות. כלומר, שכל כוננתי במה שהארץ במעלת ארץ ישראל, כוננתו כפשוטו, על ארץ ישראל הזאת שבני ישראל נוסעים לשם. שרצונו

ביאורים והערות \\ פניני ביאורים והערות לפי סדר התורה

כי עקר החיות מקבלין מהתפלה, כמו שכתוב (תהלים מ"ב): "תפלה לא-ל חיי". ובשביל זה צריך להתפלל בכל כחו, כי כשמתפלל בכל כחו ומכניס כחו באותיות התפלה, אזי נתחדש כחו שם, בבחינת (איכה ג): "חדשים לבקרים (רבה) אמונתך" וכו'. כי אמונה היא תפלה, כמו שכתוב (שמות י"ז): "ויהי ידיו אמונה", תרגומו: 'פרישן בצלו':

עיקר החיות מקבלים מהתפילה

רבינו מתחיל את המאמר בגילוי על עוצם מעלת התפילה, ומגלה שאת עיקר החיות אנו מקבלים מהתפילה, ולכן צריך להתפלל בכל כוחו ולהכניס את כל כוחו באותיות התפילה, כי ע"ז יוכל להתחדש לגמרי ולקבל כח וחיות חדשה [ובהמשך באות ב' ממשיך רבינו לבאר את עוצם מעלת התפילה ושבוה תלוי הזווג והפרנסה, כי התפילה ג"כ משפיעה למעלה כביכול בחי' זווג ופרנסה, אלא שהתפילה יש בה קושי גדול, כי כשאדם עומד להתפלל אזי באים כל המחשבות והבלבולים ומבלבלים אותו לגמרי עד שאינו יכול להתפלל כלל, והעצה לזה הוא ההתמקדות באמת ולהוציא את הדיבור כמו שהוא באמת, שע"ז מאיר לו אור השי"ת בעצמו, כל זה מתבאר בהמשך המאמר].

קם בבוקר חדש ורענן ורגוע, וממילא עניין זה עצמו מתבצע ג"כ כשאדם מכניס את כוחו בתפילה, שע"ז הנשמה כביכול נכנסת לתוך התפילה, והתפילה היא בבחינת אמונה, וע"ז הנשמה מתחדשת לגמרי, וכמה שאדם מכניס יותר את כוחו בתפילה, כך זוכה ליותר ויותר התחדשות וכח [וכפי שיכולים באמת לראות שאלו שמשקיעים עבודה ויגיעה בתפילה, הם מאושרים ויש להם חיות נפלאה ועצומה].

והנה בוודאי הכוונה לכל בחי' של כח ויגיעה שאדם מכניס בתפילה, אבל כפי המובן מהמשך המאמר לכאן עיקר הכוונה הוא על היגיעה הזו בעצמה לומר את תיבות התפילה מתוך "אמת", היינו להרגיש את המילים באמת, לאו דווקא ברגש של אהבה ויראה מורגשת ומסעירת רגשות, אלא לשמוע את עצמו ולהיכנס ל'אמת הפשוטה' של המילים

וזה גילוי עצום ונפלא, כי אכן זה הדבר שכולם מחפשים 'חיות', כי כל רדיפת העולם הוא אך ורק אחרי הדבר הזה ששמו "אושר", והמילה המדויקת יותר היא 'חיות', אלא שסבורים שהוא נמצא אי-שם בהבלי העולם הזה, וע"ז בא רבינו ומגלה לנו שהאמת היא שאת החיות מקבלים מהתפילה, ודווקא ע"י המאמץ בתפילה, להיפך ממש ממה שמורגל לחשוב שהיגיעה בתפילה מעייפת וממילא האדם כבר 'גמור' ואין לו כח וחיות, אבל רבינו מגלה שהמציאות היא בדיוק להיפך, כי כשאדם מכניס את כוחו באותיות התפילה הוא מתחדש, ממש כמו שהשינה מחדשת את האדם, כי גם מה שהשינה מחדשת את האדם הוא מחמת שבעת השינה נשמתו של האדם עולה למעלה לשורש האמונה ושם הנשמה מתחדשת, וזה הסיבה האמיתית שאדם

השפע הרוחני שיורד ללמטה - יכול לרדת לשם, ולכן צריך לעבור דרך ארץ ישראל הגשמית, שהיא כביכול 'ממוצע מחבר' בין הרוחניות של מעלה לבין שאר העולם. וזו הסיבה שהקב"ה דורש את ארץ ישראל כדי לתת את השפע אליה, ומארץ ישראל בא השפע וניתן אל כל העולם. ולכן דוקא יש מעלה גדולה בארץ ישראל בפשיטות, כמו שאמר רבינו, כי דוקא בחלק הגשמי של ארץ ישראל, בזה יכול כל העולם כולו לקבל שפע, כי על ידי החלק הגשמי שבארץ ישראל, מתקבל השפע הרוחני שם, ומתגשם מעט, באופן שכל העולם יכול לסבול אותו. וזו גם הסיבה שנזכר השבח הגשמי של ארץ ישראל, כי דוקא בזה מתבאר גודל מעלתה, שרק היא יכולה לקבל את השפע העליון ולתת אותו לכל העולם, וכל העולם צריך לה בשביל לקבל שפע דרכה. ■

שזוכה להאמין בקדושתה, יכול להבחין קצת ההפרש, עכ"ל.

ומבואר מכל זה שכדי להבין את מעלת ארץ ישראל הרוחנית, אנחנו צריכים להתבונן במעלות הגשמיות של ארץ ישראל, ומתוכם להבין את מעלתה הרוחנית. והנה אף שודאי שהקב"ה סוקר את כל באי עולם בסקירה אחת (ראש השנה יח.), מ"מ כשהקב"ה רוצה להשיג על העולם - דהיינו לתת שפע, צריך להיות בזה מדרגות מדרגות, כי ענין השפע הוא בא ממקור עליון רוחני מאוד זך וצח למעלה, וכמו שכתב רבינו בלקוטי מוהר"ן (קמא, תורה כ"ג אות ה'), וז"ל: כי שם בשרשה, השפע כלו אור צח ומצחצח, ותענוג רוחני, ואין מתעבה אלא למטה, ע"כ. ולכן צריך שיעבור עביות אחר עביות. וביאור הדברים, חוץ לארץ הוא מקום מגושם מאוד, שאין

כן לא היו יכולין לציר לעצמן בעיניהם, שארץ ישראל יהיה בזה העולם, עד אשר באו לשם וראו, שארץ ישראל היא בזה העולם ממש. כי באמת ארץ ישראל הוא כמו מדינות אלו ממש, ועפר ארץ ישראל הוא במראה ודמות כמו עפר מדינות אלו ממש וכו'. כי באמת בדמות ותמונה אין חלוק כלל בין ארץ ישראל ובין שאר מדינות להבדיל, ואף על פי כן היא קדושה מאד מאד בתכלית הקדושה עצומה ונוראה מאד. אשרי הזוכה להלוק שם אפלו ארבע אמות וכו', כאשר הפליגו רבותינו, זכרונם לברכה וכל הספרים בעוצם קדושתה הגדולה והנוראה וכו'. כי ארץ ישראל באמת היא מבדלת ומפרשת לגמרי משאר ארצות בכל עניניה ובחיותיה. אך אף על פי כן, בגשמיות לפי מראה עיני האדם, אין רואים שום שנוי בין ארץ ישראל לשאר ארצות, כי אם מי

ולהבין שכל מילה שאומר היא ממש כך כפשוטו, ועי"ז מאיר לו אור השי"ת בעצמו וכמבואר כל זה בהמשך המאמר.

שם כששומעים הוא עניין אחר לגמרי

ונציין בזה דבר נפלא שמובא על תחילת המאמר הזה, וכמובן שזה בא ללמד על הכלל כולו ולא רק על המאמר הזה, וכך מובא בספר השתפכות הנפש (אות נ בהערה נדפס ג"כ בשיח שרפי קודש - חלק א תרפ): ספר הרב רבי נפתלי, זכר צדיק לברכה, בתחלת התקרבותו לאדונו מורנו ורבנו, זכר צדיק לברכה,

ראו בחלום, שבא אליו אחד מעולם העליון ושאל אותו לאיזה צדיק הוא מקרב. השיבו: לאדמו"ר מברסלב, זכר צדיק לברכה. ויבקשהו, שיאמר לו איזה דבר תורה ששמע מפיו. ולפי שזה היה תכף אחרי שמעו מאדונו מורנו ורבנו, זכר צדיק לברכה, את התורה: "תהמת יכסימו" שב"לקוטי מוהר"ן" חלק ראשון, סימן ט', המתחלת: "כי עקר החיות מקבלין מהתפלה, כמו שכתוב: תפלה לא-ל חיי וכו'", אמר לו הרב נפתלי, הדבור הזה מהתחלת התורה הזאת. ובשמעו זאת נתלהב מאד בהתלהבות

עצום ונשגב ובתשוקה עצומה ונשגבה, ומגדל התלהבותו ותשוקתו הרים עצמו האיש מהעולם העליון למעלה למעלה, עד שנעלם מאתו. ואחר כך בא הרב נפתלי, זכר צדיק לברכה, לאדונו מורנו ורבנו, זכר צדיק וקדוש לברכה, ויספר לו את מראה החלום הזה. ענה ואמר לו אדונו מורנו ורבנו, זכר צדיק וקדוש לברכה: "וכי אתם סבורים, אשר גם בעולם העליון שומעים את דברי תורתנו כשמעכם כאן לא כן היא. שם כששומעים איזה דבור משמי הוא ענין אחר לגמרי".

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה

הכניסה לארץ ישראל תלויה בהארת האמת

הנה כל הפרשה כמעט עוסקת בעניין זה של זכרון השי"ת, הן זכרון החסדים שעשה עמנו במדבר במן ושאר החסדים, והן החסדים שיש בארץ ישראל שהוא ארץ חיטה ושעורה וכו', וכן הרבה מאוד חלקים בפרשה סובבים והולכים על עניין זה, והעניין מתבאר היטב על פי המאמר כי אכן עיקר האור הוא אור השי"ת והוא מאיר לאדם ע"י האמת, והעיקר הוא האמת הזאת לידע כמה השי"ת שומר ומשגיח עלינו

ומשפיע לנו שפע וכל טוב, וע"כ צריך להיזהר מאוד שלא לשכוח ח"ו דבר זה אפילו לא לרגע, כי כשאדם שוכח דבר זה, בזה הוא מתרחק מהאמת ונכנס לבחי' השקר, ועי"ז סופו מי ישורנו כי ע"י השקר נופל האדם לפתחים של הסט"א ושם יש הרבה פתחים, כי "תכף כשמתחיל להמשיך אחריהם ונא לטמא חס ושלום, אזי תכף פותחין לו הפותחים שיש שם ומי שאינו חס על עצמו למהר להמלט משם אז נופל ונכנס מפתח לפתח ומפתח לפתח עד שנתעה ונתרחק מהדרך הטוב מאד כל אחד כפי רחוקו

כפי מה שגמשיך אחריהם חס ושלום" (ליקוטי הלכות, גנבה, הלכה ה אות לד), ועל כן הזהירה התורה כל כך על עניין זה.

ובפרטות כשנכנסים לארץ ישראל, ששם הוא עיקר מקום הארת האמת, כמבואר במאמר (אות ה) שבארץ ישראל שם הוא עיקר הארת האמונה והתפילה והניסים, שכל אלו הם בחי' הארת האמת, וע"כ מזהיר ע"ז משה רבינו ביותר ויותר בעת הכניסה לארץ שח"ו לא נשכח את ה' אלקינו, כי רק עי"ז נוכל לקבל את קדושת הארץ כראוי.

עבודת היום || סדר היום על פי תורה זו

קדושת האכילה

ואחר כך עוסקים באכילה, והנה מבואר במאמר שהפרנסה והאכילה היא כפי התפילה, ובפשטות הכוונה לעניין שפע הפרנסה, אמנם ייתכן שמדומז בזה ג"כ שעניין קדושת האכילה הוא כפי התפילה, והיינו כפי האמת שבתפילה, כפי מה שמכניס כוחו בתפילה, להתפלל את התפילה מתוך אמת, עי"ז זוכה גם לקדושת האכילה כראוי, כי עיקר קדושת האכילה הוא כפי מה שמכניס מוחו וליבו בהתבוננות באמת הזו שהשי"ת בורא את הדבר הזה שאוכל וכל הטעמים שבמאכל הוא ממנו יתברך, ויש בזה רזין עילאין של בירורים ותיקונים, וכפי מה שזוכה להכניס מוחו וליבו באמת הזו, כך זוכה לאכול בקדושה כראוי, ואמת זו מאירה לאדם ביותר בעת התפילה, וע"כ כפי מה שזוכה לקדושת התפילה כך זוכים

לקדושת האכילה [ובזה ניתן להבין מה שמרמז בגמ' שייכות עבודת האכילה לעבודת התפילה, דז"ל הגמ' (בבא מציעא דף קז ע"ב): 'אמר ליה רבה לרבא בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי שיתין רהיטי רהוט ולא מטו לגברא דמצפרא כרך, ואמרו רבנן השכם ואכול בקיץ מפני החמה ובחורף מפני הצינה, אמר ליה דכתיב לא ירעבו ולא יצמאו ולא יכם שרב ושמם לא יכם שרב ולא ירעבו ולא יצמאו, אמר ליה את אמרת לי מהתם ואנא אמינא לך מהכא ועבדתם את ה' א-להיכם וברך את לחמך ואת מימך, ועבדתם את ה' א-להיכם זו קריאת שמע ותפלה, וברך את לחמך ואת מימך זו פת במלח וקיתון של מים, מכאן ואילך והסרת מחלה מקרבך, ומבואר שיש הדגשה שפת שחרית בא אחרי קרי"ש ותפילה, ולהג"ל יתבאר הדבר היטב].

עסק התורה מתוך היפוש האמת

ואחר כך עוסקים בתורה, שהיא עיקר בחי' הארת האמת, כפי שמובן במאמר [שעל כן ע"י התורה יכולים להתפלל, כי התורה היא בחי' אבן טוב שמאיר לתפילה שהיא בבחינת חלון], כי באמת עיקר עסק התורה הוא העסק לחפש ולעיין ולברר את האמת שבתורה, ולכוון בכל דבר לאמיתה של תורה, כי תורה אמת כתיב בה [כמבואר בע"ז דף ג ע"ב, ויעו"ש שלתירוץ אחד בגמ' בעת שהקב"ה כביכול עוסק בתורה, אינו נכנס לפנים משורת הדין, כי תורה אמת כתיב בה, ומזה מבואר עד היכן צריך האדם להשתדל מאוד בעת עסקו בתורה לחפש מאוד רק את האמת].

ובאמת הספיקות בלימוד התורה רבים כל כך עד שאי אפשר בשכל אנושי לכוון לאמת, רק ע"י שהאדם עושה את האתערותא דלתתא שלו

המתקדמים הליטאים

זה כבר הפך לתופעה של ממש, מאות אברכים ובחורים ליטאים, שגילו את אורו של רבינו הקדוש, שמגיעים לאומן בגלוי ובסתר בראש השנה, המניעות אצל רובם היא לחם חוקם ויש מהם שמשלמים על כך מחיר חברתי כבד • לרגל ראש השנה כינס 'ניצוצות' לפאנל מיוחד את הרב ישראל מאיר גלינסקי, הרב יצחק גבאי והרב יצחק אורנשטיין, ועוד אברך החפץ בעילום שמו, המשמש כר"מ ומרביץ תורה באחת הישיבות הקדושות. ארבעה שהיו שם, גילו את האור ומתעקשים להנחילו הלאה לבני הישיבות והאברכים השקדניים • הלב והמעייץ • חלק שני בכתבה

מאת: אהרן קליגר, שלמה רוזנברג

הרב גבאי אתה חבר בקהילת חניכי הישיבות – ברסלב בקרית ספר. אולי תספר לנו איך הוקמה קהילת המקורבים בקרית ספר?

"זה התחיל מכולל ערב, שהיה בקרית ספר. הכולל התנהל על ידי הרב עופר ארז, והגיעו ללמוד שם אברכים ליטאים. כעבור תקופה, עלה בדעתי של אברך, שכבר היה מקורב לברסלב, לארגן נסיעה מיוחדת לאומן לבני תורה, נסיעה קצרה, שלא דורשת היעדרות ארוכה מהבית, ולא בשבת או חג, רק 'הלוך' חזור'. הוא הציע את הרעיון, וגם תלה מודעות, ואכן הייתה היענות.

"בנסיעה היא השתתפו למעלה מעשרה אברכים, כשבדרך הלוך הם שמעו דיבורים מתורת רבינו, וכשהגיעו למקום, הייתה להם התעוררות גדולה, ובנסיעה חזרו הם כבר הרגישו ממש 'בעניינים'.

"כהמשך לזה החליטו לייסד שיעור בליקוטי מוהר"ן לאברכים בני תורה. ואז בהשגחה מעניינת מצאו את הרב ג. שליט"א. וזה סיפור מעניין בזכות עצמו. מדובר ביהודי מבוגר מאד, הידוע בציבור כתלמיד חכם מופלג, מקובל ו'עובד' גדול. יש לו משפחה חשובה מאד, והוא משודך עם חלק נכבד מגדולי הדור.

"למעשה, הוא יושב מסוגר בביתו במשך רוב ככל שעות היום והשבוע, וכמעט אינו יוצא מפתח ביתו. אנשים רבים, ביניהם תלמידי

חכמים רואים בו דמות מאד מיוחדת, ובאים לקבל ממנו ולהתייעץ אתו. ביום מן הימים הגיע אברך להתייעץ אתו, ותוך כדי הדברים, אומר לו הרב: 'רבינו אומר כך' ורבינו כותב כך'. הוא לא הבין לאיזה 'רבינו' הוא מתכוון, וכששאל אותו ענה לו: רבינו נחמן מברסלב, וגילה לו שכבר עשרים שנה הוא עוסק בתורתו, ואינו יודע כיצד אפשר להסתדר בלעדיו.

"הדברים הגיעו לאוזני הקבוצה המדוברת, ואחד מהם בשם רבי שלמה בן שושן פנה אליו בבקשה למסור שיעור בספרי ברסלב לאברכים. ואכן, נוסד שיעור חודשי בליקוטי מוהר"ן, וכך התחילה להתגבש לה חבורה, שבינתיים התחילה להתרחב, עד שבשלב כלשהו החליטו להתקדם ולהפוך זאת לקהילה.

לחפש את האמת, עי"ז זוכה שמשמים מאירים לו את אור האמת, וכע"ז מבואר בלשון מוהרנ"ת לעניין הדיינים שדנים דין תורה [וממילא מובן שה"ה לכל עסק התורה, כי דינא נמי היינו תורה כמבואר בברכות דף ו' ע"א], וז"ל מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, דיינים, הלכה ג אות ב): 'כי אי אפשר לברר המשפט כי אם על ידי אמת, כי כששני הבעלי דינים באים לדון ומכחישים זה את זה על עסק ממונם. זה בחינת התגברות החשך מאד, כי השקר הוא חשך ובפרט שעקר הכחשתם הוא בשביל הממון. נמצא, שנפלו לתאות ממון עד שרוצה אחד לעשק ולגזל את חברו, שזהו עקר תאות ממון. ותאות ממון היא בחינת חשך, בחינת במחשכים הושיבני וכו' (איכה ג), כמבאר הטיב במאמר "צוית צדק" וכו', עין שם (סימן כג) שתאות ממון הוא חשך גדול מאד בחינת אנפין חשוכין עבודה זרה כלולה מכל השבעין אמות. נמצא, שכל מיני חשך שהוא הסטרא אחרא והעבודה זרה כל השבעים אנפין חשוכין כלם כלולים בתאות ממון שהוא בחינת שקר, כמו שמבאר שם. ועל כן הדין

מכל זה כי אם על ידי אמת שהוא אור ה' יתברך בעצמו בחינת אלקים נצב בעדת א-ל כנ"ל, כי בלא אמת אי אפשר לברר שום משפט, כי יש הרבה חלוקים עצמו מספר והם כהררים התלויים בשערה. וגם יש דין קרמה ואי אפשר לדין שלא יכשל בדבר המשפט כי אם על ידי אמת שהוא אור ה' יתברך, שהוא מאיר עיניו וזוכה לשפט צדק. וזהו בחינת גדל האסור של שחז, "כי השחז יעור וכו'" (שמות כו) 'יעור' דיקא, הינו בחינת החשך הגדול הנ"ל שמתגבר ביותר על ידי תאות ממון, דהינו שחז שאז אי אפשר בשום אופן לשפט צדק. ועל כן אסור לקח שחז אפילו לשפט צדק לזכות את הזכאי וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי אי אפשר בשום אופן לשפט צדק כשלוקח שחז ואזי אין בו אמת, כי מתגבר החשך מאד וכו' כנ"ל, כי אי אפשר לצאת מן החשך הגדול הזה כי אם על ידי האמת שיהיה להדין אמת גדול ויסתכל רק על האמת בלי שום שקר ובלי שום ערמימיות כלל, יעו"ש עוד.

כלל הם עושים זאת בלי ידיעת המשפחה והישיבה, וחלקם מסכנים בכך את המשך דרכם בישיבה.

"כאב לי מאד לראות שכשהם באים לשם - הם הולכים לאיבוד... הם באים לבד, ללא חבר וללא מכר, בקושי הסתדרו עם המחיר של הכרטיס, ואין להם מושג איך להסתדר עם לינה ואוכל ומקום לתפילה. וכך הם תקועים בלי תנאים גופניים, נפשיים, וממילא גם רוחניים.

"אמנם רבינו נמצא שם ורוחו חופפת ומשפיעה לטובה, כמו שרואים בחוש, אבל הוא גם אמר לנו בפירוש שלא להיות שלימזל'ים... מה עוד שלעצמנו אנו דואגים למקסימום, ולכן החלטתי שאי אפשר לעמוד מנגד.

"התכנית שלי היא להקים באומן לימי ראש השנה, מתחם מיוחד לבחורי ישיבות כדי שישוהו שם בצוותא חדא, כולם ביחד. ויהיה להם כל מה שצריך בגשמיות וברוחניות. יהיה להם מקום מסודר לאכול ולנוח, בית מדרש ללמוד ולהתפלל, ויהיו להם גם שיעורים מסודרים בתורת רבינו.

"זאת תכנית ישנה בת שנים עשרה שנים, שאני מקווה להגשים אותה הפעם. בשנתיים האחרונות רכשנו שטח גדול בו אנו מתעתדים לבנות אכסניה לאלף בחורי ישיבות ואברכים ליטאים. התכנית כבר מוכנות, אבל בשל עיכובים טכניים של אישורים הבנייה התעכבה. לענת עתה יש שם שתי וילות שיאכסנו בראש השנה הקרוב כ-100 בחורים, ובשנה הבאה כבר יהיה הבניין הגדול בעז'ה.

"קראנו למקום 'אקבצם', על שם הפסוק: 'אשרקה להם ואקבצם', והכיוון הוא לפתוח ארגון בשם הזה, שיהווה ארגון גג שמקדם בחורי ישיבה ועובד איתם".

אנו פונים למגיד שיעור, ושואלים: אתה בעצם שייך לעולם הליטאי, ומרביץ תורה ברבים. איך זה מתחבר לפנימיותך כחסיד ברסלב?

"כאשר התקרבת, שוחחתי בשאלה זו גופא עם כמה וכמה חסידים ומשפיעים, והמסקנא שהגענו אליה היתה, כי 'ברסלב' היא דרך שאיננה סותרת שום דרך אחרת ביהדות, היא לב היהדות בעצמו, ולכן היא יכולה להשתלב בתוך כל קהילה אמיתית שיש בעולם היהודי. בהתאם לכך, התחלתי ללמוד גמרא בעיון עם הקב"ה, ללמוד מוסר עם הקב"ה, ובעצם להכניס אותו לכל פינה ולכל זווית בחיים. בעצם, אמרתי 'להכניס'? לא צריך להכניס, באופן כפוי ומלאכותי, העבודה שלנו

קו' חגיגי הישיבות' - ברסלב: בני התורה חגיגי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה'ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שעי"ה 'הקבצ'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארות הדעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4/5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הוזה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בווה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארות הדעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שיירי ברסלב שורשיים. 2 - שיירי ברסלב חדשים 3/4 - שיירים כלליים. 5 - שיירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בנינו. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

"במשך הזמן נוסדו שיעורים קבועים במקום, שנמסרים על ידי רבי אברהם יצחק כרמל (זצ"ל), רבי אברהם צבי קלוגר, ורבי עקיבא ארלנגר ועוד. וכן נפתח במקום כולל ערב, בו לומדים גמרא בעיון לצד ליקוטי מוהר"ן בעיון. במקום מתקיימות תפילות קבועות מידי יום ביומו, וכמובן בשבתות, כשהמקום צר מלהכיל את כל המתפללים, ונאלצים לחלק זאת לכמה מגיינים, וגם אז להצטופף".

הרב אורנשטיין, לאחרונה התחלת לעסוק בנושא של בחורי הישיבות באומן. מה הביא אותך לעסוק בזה, ומה יש לך לספר לנו?

"שמתי לב בשנים האחרונות, שיש נהירה של ממש של בחורי ישיבה לתורת רבינו, רבים מאוד נוסעים לאומן. מבין עשרות האלפים, שנוסעים, יש עשרות ומאות של בחורי ישיבה שנוסעים. הם עושים מסירות נפש ממש, בדרך

"הם מצאו מקום, ובמסירות נפש השקיעו סכום גדול והביאו קרואן למקום, בתקווה שיעבור בשתיקה. זה לא היה קל, השכנים זעמו, והתחילה להתעורר התנגדות. הם הוזמנו לביתו של רב העיר הגאון רבי מאיר קסלר שליט"א. לשאלתו 'מי הרב שלכם?' ענו מיד את שמו של הרב ג. הרב קסלר, שנחשב לאחד ממעריציו הגדולים לא האמין למשמע אוזניו וטרח בעצמו ללכת ולבדוק את העניין. ומאז הוא שותק.

"משהוקם הקרואן, החל המקום להיות אבן שואבת. אברכים רבים באו למקום, חלקם מתוך סקרנות, חלקם מתוך ביקוש והתעניינות. ועד מהרה המעגל הרחיב את עצמו, ומחבורה של כעשרים אברכים, הפכו לקהילה של 100-80 משפחות, והמספר הולך ומתרחב.

הגרא"ל שטיינמן בשיעור כללי בהיכל ישיבת ברסלב בני ברק

השם, ויוצקת לכל רגע בחיים משמעות מלאה. זה משהו אחר לגמרי."

הרב גבאי: "הדור שלנו מחפש דבר אחד – לב! כולם נמצאים במהלך של חיפוש, גם אם לא שמים לב. מחפשים 'ריגושים', ואם לא מוצאים את זה בקדושה, ובדבקות בה' – מוצאים את זה בכל מה שזו זומין, ויש המון."

"וכאן נמצאת עיקר הנקודה – מה עושים עם החיפוש הרגשי הזה. אז אפשר ללחוץ בזה עם מקלות ורבנים, שצועקים נגד האינטרנט ועם 'אסור' ו'אסור', ואפשר לעומת זאת פשוט למצוא את הרגש האמיתי, לגלות את האור, ואז כבר פשוט לא צריך את המיאוס."

"וזה לא אומר שאצל רבינו אין שכל וחכמה. ליקוטי מוהר"ן זה ספר עמוק ועיוני, אבל בשונה מכל חכמה אחרת ומכל הספרים האחרים, שלא משאירים אותך עם משהו ביד, וכשמגיעה עת משבר אז זה לא עוזר – אצל

ברסלב. וביתר שאת מה גורם לצעירים בני ישיבות לנהות אחרי תורת רבינו?

הרב גלינסקי: "כל אדם מחפש תחושה של 'סיפוק', הוא רוצה להיות את החיים, ולא רק להסתובב סביבם. אז יש את אותם בחורים ואברכים, שמצליחים בלימוד. יש להם חשק, יש להם כוחות וכישרונות, הם לומדים, מבינים, ויודעים. חלקם נעשים תלמידי חכמים, ובעלי משרות. אבל הרבה בחורים ואברכים לא מצליחים, אז הם נשברים. והרבה מאלו שכן מצליחים – זה לא מביא להם 'סיפוק' אלא 'גאוה', ובכל מקרה זה לא מחבר אותם לחיים."

"לכן מחפשים משהו 'מעבר', שפה יותר פנימית, מהותית. משהו שנותן משמעות לעצם החיים כמו שהם, ונותן חיבור בכל מצוה ובכל פעולה. ואת זה מוצאים בברסלב. ההתבודדות לדוגמה מעניקה הרגשה מוחשית של קשר עם

היא 'גלות', את האור האלוהי הגנוז בכל מקום בחיים, ובפרט בתורה ועבודת ה'.

"התוצאות הן מדהימות. אינני יכול לתאר את האור המופלא שהתגלה לי בלימוד העיון כאשר עשיתי זאת לאור הדרכתי של מוהר"ן, זה לא שחידשתי חידושים יפים, אלא כפי שהגדתי מקודם, 'התגלה' לי האור האמיתי, שבלב הסוגיא, נפלו לי הבנות מן השמים, שהזריחו אור יקרות על כל פרט בסוגיא. והמדהים הוא שאף תלמידי בישיבה הרגישו שמשוהו טוב עובר עלי. אחד מהם אמר לי אז: 'הרב איזה הברקות מדהימות יש לך לאחרונה'. ואחד אפילו שאל אותי: 'הרב, התחלת ללמוד וזהר לאחרונה?...'"

"אמנם גולת הכותרת של החידוש, הוא בטיפול אישי בבחורים. ניגשים אלי בחורים שעוברים התמודדויות שונות, אתם יודעים הדור של היום... איזה ניסיונות יש אפילו

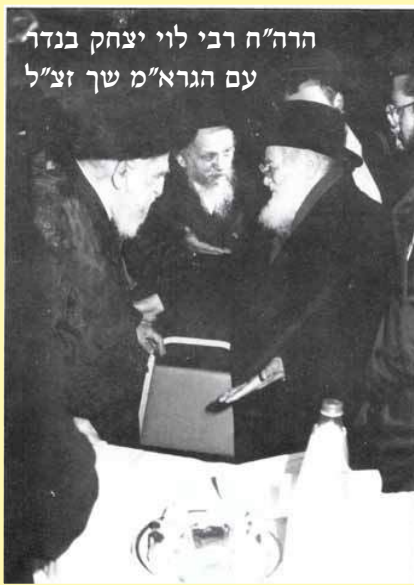
ליושבי בית המדרש... והתחלתי להעביר לבחורים אלו תכנים מספרי רבינו ובעיקר מספר 'משיבת נפש', ומאז התחלתי לראות תפניות מדהימות, ולראות סיפורים של 'תחיית המתים' יומיומיים כפשוטו ממש. מי שעובר דברים כאלו, לא 'צריך' להאמין בספרי רבינו, הוא 'רואה' את זה בעיניים. אנשים שואלים אותי: 'וואו, איזה תכנים מדהימים, איך לא שמענו את זה עד היום?' באמת שאלה טובה..."

אנו פונים לארבעתם, ומנסים להבין מה התהליך, שעובר על ליטאי שמחליט להתקרב

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בק' חגיגי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 42

לפרטים	יום ושעה	מגיד השיעור	נושא השיעור	עיר
	יום שלישי ב-8:30 בערב	הרב שרגא זילברמן שליט"א	התחזקות	בני ברק
0548487317	פעם בשבוע	לומדים בחבורה: חבורת חגיגי הישיבות – ברסלב ב"ב	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	בני ברק
0548496139	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	לומדים בחבורה	ליקוטי הלכות	בני ברק קריית הרצוג
0548496139	בכל ליל שבת מברכים	נושא בפרשה	שיעור התחזקות	בני ברק קריית הרצוג
0548517128	יום שני בערב לבחורים	רבנים שונים	התחזקות	בני ברק
0548528387	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	לומדים בחבורה	לימוד לקוטי מוהר"ן	בית שמש

הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר
עם הגרא"מ שך זצ"ל

שאין בחור שלא קיבל מזה תועלת, אלא שהוא לא מודע לזה או לא מודה בזה.

"לדוגמא, למד אתי בחור בישיבה. הבחור לא פתח ספר במשך ארבע שנים. רק הסתובב ברחוב. הבאתי אותו לאומן, ותקופה קצרה לאחר מכן הוא התחתן ואפילו לא הודיע לי. פגשתי אותו במקרה, והוא התחיל לומר לי 'בשביל מה לקחת אותי לאומן, לא עשיתי שם כלום'. המשכנו לדבר, והוא סיפר לי קצת על עצמו. הייתי מופתע, הבן אדם עשה מהפכה מקצה לקצה, התחיל ללמוד, הקים בית ונכנס לכולל, ויושב ולומד כל היום. בקיצור, בזכות רבינו הוא נהיה אדם אחר, והוא אפילו לא מודע לזה. ויש אלפי סיפורים כאלה".

(מתוך סגוין ניצוצות, תשרי תשע"ח. להצטרפות למנויים: 02-6231218)

■ המשך יבוא בשבוע הבא בעז"ה.

ביקורת], יהיה מי שיהיה, מכל חוג ועדה, מכל גיל וסגנון, האם זו תופעה טבעית? האם יש לזה אח ורע בעולם? אין זה כי אם רוח אלוקים דיבר בו, לגלות את אור פנימיות התורה לדור האחרון, וממילא כאשר חיים לפי האמת האלוקית הפנימית, נפתרים כל מיני סיבוכים, שנולדו כתוצאה מהתרחקות מהאור הפנימי של נשמתנו".

לגבי הנושא של ראש השנה. מה מביא בחור לנסוע לאומן? איך הישיבות מתייחסות לזה? וכמה השפעה יש לזה על חייו?

הרב אורנשטיין: "כיום הנושא של הנסיעה לאומן צבר תאוצה. בין אלפי הנוסעים נמצאים עשרות ומאות בחורי ישיבה, מרוב האנדרלמוסיה לא שמים לב אליהם, אבל מי שנמצא אתם בקשר קרוב יודע שזו תופעה רחבה מאד.

"הסיבה לכך משתנה מאחד לאחד. יש שבאים לזה לאחר תקופה ארוכה של התקרבות, הם כבר טעמו את האור, ומתקדמים הלאה ונוסעים גם לאומן. לעומתם, יש כאלה שעושים את זה בפתאומיות. אם זה כדי לחפש אור, או משהו אחר, היום בחורים יש להם עצמאות. מאות בחורים מסתובבים בעולם לטייל, אז בחור תופס אומץ ונוסע לאומן.

"לגבי הישיבות – תלוי איזו יש ישיבות, שמאד מחמירים בכך. יש ישיבה ידועה שלא אנקוב בשמה, שהגיעו ממנה השנה 12 בחורים מהישיבה וכולם נזרקו מהישיבה. אבל בישיבות הרגילות, בפרט הגדולות שבהן, בדרך כלל מעלימים עין.

"מה מדת ההשפעה, שיש למסע כזה? יש הרבה בחורים שקיבלו חיזוק עצום, ששינה להם את כל החיים, ויש כאלו שלא רואים עליהם בגלוי שום שינוי. אני אישית משוכנע,

רבינו זה לא כך. כל העומק הנפלא נכנס אצלך לתוך דיבורים של תפילה שאתה לוקח הביתה ויכול להיות אתם בכל זמן ובכל מצב.

"ובקיצור, כל אחד שהתקרב יספר לך את סיפור ההתקרבות שלו בשפה אחרת, אבל אם הוא יצטרך לסכם בשלוש מילים, כולם יאמרו אותו דבר: עבר עלי, עובר עלי, וזה עובר אתי ביחד".

הרב אורנשטיין: "כמו שהוא תיאר זאת לגבי אברכים, כך הוא לגבי בחורים. יש הרבה בחורים טובים, אבל יש אלפי בחורים שמרגישים ריקנות. ניקח לדוגמא את סדר מוסר בישיבות, מתוך ישיבה של אלף בחורים, יושבים עשרה בחורים במקרה הטוב. אצלנו בישיבה ישבו שני בחורים... זה אומר שבפנים זה ריק. אז הלימוד מחזיק אותם קצת, זה תופס את הראש, ונותן איזה טעם, אבל כשיוצאים החוצה – אין מה לעשות".

המגיד שיעור: "לפני זמן מה הייתה לי שיחה בנושא זה עם אחד מגדולי הרבנים בעולם הליטאי, ואני שאלתי אותו את השאלה הזו: 'כבוד הרב, מה לדעתך גורם לבחורים ואברכים להתקרב לברסלב?' והוא השיב לי: 'פשוט ביותר, רבי נחמן היה רופא הנפשות, ולכן כל מי שמרגיש מצוקה רגשית מוצא פתרונות בספריו'. אז שאלתי אותו: 'ומה אומר הרב, עדיף לפנות לאיזה פסיכולוג שלמד באוניברסיטה?' השיב לי הרב: 'לא, אתה צודק, אם כבר צריך, שיפנו לרבי נחמן'..."

"כמובן, שזה אפילו לא אפס קצה קצהו של גדולתו ותורתו, אבל רבינו גם פותר בעיות רגשיות לאנשים. וכאן נשאלת השאלה 'היתכן?' הודי מסוגף, שחי בעירייה אוקראינית לפני מאתיים שנה, כתב ספרים שמדברים אל ליבו של כל אחד, ופותרים בעיות של כל אחד שניגש אליהם במטרה לקבל [ולא כדי למתוח

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'. או דרך קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש.
נפשנו: **עלמא דאורייתא**. המנוי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

מידעון 'חניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידוכים 'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו',

המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה.

להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

ניתן לקבל **מידע כללי ומקיף בחסידות** ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא"!

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)

עיצוב גרפי ועימוד: דוד בארי 054-8426868

הציקורבים

לרביה"ק צוהר"ץ עברסלב זי"ע"א

דבר העורך

חיים טובים

// נקודות אור בנתיבות החיים

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור **חיים טובים**, נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור **פשט ופנימיות**, לאחר מכן נכנס למדור **ללכת עם תורה** – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך בלימוד תורה ט, נעבור למדור **נקודה בפרשה** ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א, ונסיים במדור **שיחת חברים** נסיים את רב-השיח המרגש עם ארבעה מהחברים שהתקרבו לברסלב

בברכת שבת שלום ומבורך

העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון: פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 42 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת עקב ולשבוע של פרשת ראה						
יום	חודש אב	הדף היומי מסכת עירובין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוה"ר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ה	העמוד היומי בזו"ק
ז	כה	ו	חורה	צב	רלו	כה
א	כו	ז	תקד, ג-ד	צב	רלו	כו
ב	כז	ח	תקה	צג	רלח	כז
ג	כח	ט	תקה	צג	רלט	כז
ד	כט	י	תקו, א-ב	צד	רמ	כז
ה	ל	יא	תקו, ג	צד	רמא	כח
ו	א	יב	חורה	צה	רמב	כח

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוה"ר"ן, חלק ראשון, תורה יג.

מצאת? חפש עוד!

כמה זמן מחפשים? עד שמוצאים. או עד שמתייאשים מלמצוא. האם יש דבר שמחפשים אותו כל החיים?

המערכת של היהדות – מורכבת משני מישורים: תורה, ודרך ארץ. 'תורה' מתייחס לחלק הרוחני – לימוד תורה, תפילה, וקיום מצוות. 'דרך ארץ' מתייחס לחלק הגשמי – אכילה, שינה, פרנסה, חברה, ומנוחה. בימינו אפשר להוסיף לרשימה גם: 'הזמן', ו'בין הזמנים', שמקבילים ל'תורה' ו'דרך ארץ'.

האם אכן זקוקים לשניהם? ברור כמובן ש'דרך ארץ' לבד לא מספיק בלי 'תורה'. אדם שמתעסק רק בגשמיות בלי שום קשר לרוחניות – הוא בהמה. אבל לכאורה 'תורה' לבד – כן אמור להספיק. ואדרבה, הלוואי שנזכה כולנו להיות כל החיים דבוקים ברוחניות, בלי צורך בגשמיות כלל ועיקר.

אז זהו שלא. קודם כל, המציאות היא שאי אפשר, נקודה. מי שיהיה דבוק רק ברוחניות, ולא ידאג לתחזק את החלק הגשמי – יצטרך להיפרד בתוך כמה ימים מהעולם... והמציאות הזאת היא לא סתם, אלא היא מבטאת הגדרה מהותית, שאי אפשר לזה בלא זה.

ועל כך אומרים חז"ל 'ליפה תורה עם דרך ארץ, שגיגעת שניהם משכחת עוון'. כלומר, תורה בלי דרך ארץ – אין בו כדי להבטיח 'משכחת עוון'!... האמנם? איך זה ייתכן?!

"כל מה שברא הקב"ה – לא ברא אלא לכבודו" (אבות פ"ו)

כבוד מופיע בשתי צורות: בצורה של 'גילוי' ובצורה של 'חיפוש'. הכבוד הרגיל – הוא פשוט לכבוד. אם אנחנו לומדים תורה ומקיימים מצוות – אנחנו מכבדים אותו, ומכריזים בצורה הכי ברורה שהוא כאן ושהוא המלך.

אבל בואו נסכים – שהחלק הגרפי שבו יהודים לומדים תורה ומקיימים מצוות – הוא קטן מאד מאד ביחס לכל העולם, ששם זה לא קורה. שם לא מכבדים את ה', ולא רק שלא מכבדים, אלא מבזים אותו. אז איזה מין כבוד זה, שבאיזה קטע קטן מהיקום יש לו כבוד, ובכל מקום אחר לא מכירים בו בכלל.

בשביל זה יש את החלק השני – שנקרא 'חיפוש'. הפעולה הזאת נעשית בתוך 'שטח האויב' – במקום שבו אין שום גילוי של כבוד. אף אחד לא מכבד אותו שם, ואף אחד בכלל לא מכיר בו. ואז, אתה מגיע, נעמד במרכז הכיכר, ואומר: 'איפה ה'? והשאלה הזאת, שנאמרת מתוך וודאות שהוא בוודאי כאן, ואתה רק מחפש 'איפה' – מגלה אותו במקום חדש, שבו הוא מעולם לא התכבד.

תורה – זה 'גילוי' הכבוד. דרך ארץ – זה 'חיפוש' הכבוד. כשאנחנו לומדים – אי אפשר להתעלם מה, שהרי אתה עוסק 'בו'. [רק צריך להיזהר שלא לגרש אותו חלילה]. אבל כשאתה אוכל, ישן, עוסק בפרנסה, הולך לטייל, ו/או יושב על ערסל – יש לך בביכול בחירה, האם להתעלם מגוכחותו, או לומר: ריבונו של עולם, אתה כאן!

בלחפש' ולא 'פנוי להתפרק'. ויש גם תגמול - כי מכבדי אכבד.

בזמנים של ה'דרך ארץ' - יש לנו הזדמנות להרחיב את השטח הגראפי, בעולם או בנפש, של נוכחות ה' בעולם. מדובר בסך הכל בשינוי תפיסה: במקום להרגיש שמשאירים את ה' בבית כנסת או בבית - מחליטים 'לחפש' אותו במקומות נוספים. לא באותו צבע של הבית מדרש, אלא בצבעים אחרים, ומעניינים לא פחות.

ואם מחפשים - מוצאים, וממשיכים לחפש. החיפוש הזה - הוא ההגנה הרוחנית הגדולה ביותר. כי אתה 'עסוק

חיבור הארץ עם השמים

מי שנוסע לקברי צדיקים - מסתמא הבחין בנקודה מעניינת: הם לא קבורים במקום אחד, בצורה מסודרת, כמו הר המנוחות - אלא מפוזרים בכל קצוות הארץ והעולם.

מטייל, מדבר, או בוהה, אתה בארץ ואתה רחוק מה'.

אצל הצדיקים - זה דבר אחד ממש. השמים - הם לא 'שם' אלא 'כאן', וכאן, הכוונה בכל דבר. כל העולם וכל החיים מחובר לה', כולל כל הדברים שנקראים בשם 'ארץ'. מבחינתם, אין שום דבר שאמור להיות מנותק או מנתק מה'.

גם אנחנו צריכים ורוצים כך לחיות - לאו דווקא בצורה מלחיצה, ההיפך בצורה מאד חווייתית ומלאה צבע. ואת זה - אנחנו יכולים לקבל רק מהצדיקים ובשביל זה אנחנו הולכים אליהם.

לכן, הדרך אליהם רצופה בהמון 'ארץ' - נסיעות, מזוודות, בלגן וטרדות. כי זה בדיוק השטח המובהק ביותר של 'ארץ', שמנותקת ועוד איך - מהשמים. אז אחרי כל קטע 'ארץ' כזאת - יש לך צדיק, שמהווה בשבילך 'תחנה', להיזכר שכל הארץ הזאת יכול להיות קשור לשמים, והנה לך צדיק שחי כך.

ובקיצור: 'בין הזמנים' - או כל סוגי ה'ביניים' למיניהם, הם הזדמנות בשבילנו, לזכות להיות 'צדיק'. לא רק למדן, ולא רק מדקדק בהלכה, ולא רק יהודי שומר מצוות, אלא יהודי 'צדיק', שזוכר שכל דבר בעולם וכל מצב בחיים - מחובר לה'. ואם אתה לא יכול לבד - תיסע ל'רבי מאיר בעל הבניאס'.... ■

רובם באיזור הגליל, אינם שוכבים סמוכים זה לזה, אלא במרחק ניכר ואף יותר, בין אחד לחברו.

יכול להיות לזה שני מובנים. או שיש בזה אמירה: אם אתה רוצה להגיע אלי - אתה צריך להתאמץ במיוחד, ולא לתפוס 'טרמפ'... או שיש בזה מתנה, שבכל מקום שתלך, תוכל לפגוש קברי צדיקים...

בעומק העניין, טמון כאן רעיון עצום. עיקר המושג שנקרא 'צדיק' - אינו תלוי (רק) בכמות, כמה תורה הוא למד וכמה מצוות הוא קיים. אלא (גם) בעיקר במהות. והמהות של צדיק, מבואר בזוהר, שהוא 'אחיד שמיא וארעא' - מחבר את הארץ עם השמים.

אצלנו זה ממש שתי מחלקות. השמים - שמים לה'. כשאתה לומד בבית מדרש, מתפלל בבית כנסת, אוחז לולב או מדליק נר חנוכה, אתה בשמים ואתה קרוב לה'. אבל כשאתה לא שם, אלא אוכל, ישן,

אחד מהדברים שקשור מאד לנסיעות - הוא 'קברי צדיקים'.

יש כאלו שנוסעים במיוחד לקברי צדיקים, ויש כאלו שנוסעים 'לצפון' או 'לחוץ לארץ' - והתירוץ הוא 'קברי צדיקים'. מתוכם, יש את אלו שעושים את זה בתדירות, ויש את אלו שעושים את זה רק ב'בין הזמנים'. אז נוסעים ל'בניאס' וקוראים לזה שנוסעים ל'רבי מאיר בעל הנס'. ומכאן הכינוי 'רבי מאיר בעל הבניאס'...

כך או כך - קברי צדיקים הם בהחלט 'כתובת'. והכתובת הזאת מצריכה (בדרך כלל) - יציאה מהרדיוס המוכר, ונדידה כלשהי או יותר - אליהם. ולא רק נסיעה חד-פעמית, אלא כל צדיק (כמעט) דורש נסיעה מיוחדת עבורו.

אין 'חלקה' מרכזית ששם קבורים הצדיקים, אלא הם מפוזרים על פני הארץ והעולם. אפילו התנאים שנקברו

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' 'חיים טובים' ישר לכתובת המייל: yefabian@gmail.com

ברכה וקללה - תלויה ב'ראיה'

'דאה' - אתה צריך להשתמש בכח ה'עין' שרומז על שבעים אומות, שהם כלים לשבעים פנים של תורה, ולהסתכל נכון על הניסיונות וההתמודדויות. לא לראות אותם כמציאות בפני עצמם, וכמשהו שאמור להרחיק אותך מהרוחניות, ולהוות תחליף אליה, אלא כמשהו שימשש 'כלי' לרוחניות

אור פשוט - והציור

בכל יום יש שפע חדש שמוגיע לעולם. השפע הוא 'אור רוחני' שמופיע בעולם בצורה של אותיות רוחניות, והם מופיעות לעינינו בדמות העולם על כל אשר בו. השפע הזה, שהוא אור רוחני - הוא לא 'טוב' ולא 'רע', וכמו שכתוב (איכה ג) 'מפי עליון לא תצא הרעות והטוב', אלא 'אור' פשוט שאין בו שום 'ציור', לא לטוב ולא למוטב.

האור הזה נקרא 'קמץ' (שרומז על הכתר), על שם שהוא 'קמץ וסתום', ואין בו שום ציור ושום 'פירוש'. לאחר מכן הוא נעשה 'פתח' (שרומז על החכמה), כלומר, הוא 'נפתח' ומופיע בצורה של אותיות. ועדיין הוא לא נוטה לא לטוב ולא לרע. השלב הבא הוא 'צירי' (שרומז על הבינה), שבו נעשה ה'ציור' של השפע וה'צירוף' של האותיות - לטוב או למוטב.

הציור של השפע נעשה על ידינו. האדם הוא זה שבוחר כיצד 'לצייר' את השפע, האם הוא יהיה שפע טוב או חלילה רע. ובאיזה 'צירוף' האותיות יופיעו בפניו, האם בצירוף נכון וישר, או בצירוף מעוות ומוטע.

כלים - מתוקנים או פגומים

ה'ציור' של השפע - נעשה על ידי הכלים שיש לנו. היות והשפע אין בו שום ציור וצורה, הוא 'נשפך' לתוך הכלים שלנו, ומקבל ממילא את הצורה שלהם. כמו מים שנשפכים לתוך כלי, והופכים להיות באותו צורה של הכלי - עגול או משולש או מרובע וכדומה.

נמצא, שאם הכלים הם כלים טובים ומתוקנים - אזי השפע שנכנס לתוכם, מקבל ציור וצורה של טוב. ואם חלילה הכלים מקולקלים ו/או פגומים - גם השפע שנשפע לתוכם, מקבל את הציור הזה, והופך להיות שפע מקולקל.

דומה הדבר, לשני אנשים שמכינים חמין. שניהם משתמשים באותם רכיבים בדיוק, אך התוצאות שונות מאד זה מזה - האחד, יוצא לו תבשיל משובח ונוסף

הקללה כתוב 'אם' לא תשמעון'. וצריך ביאור.

ביאור הפשט

א. המקום: לדברי רש"י והרמב"ן, הכוונה כאן הוא למה שמובא בפרשת כי תבא. אלא שכאן הזכירה זאת בקצרה, ולהלן מרחיבה בזה למעשה בפרטיות.

ב. ראה אנכי: באור החיים הקדוש מבאר שכאשר רוצה לעורר אותם לעזוב הבלי העולם הזה, ולחפש אחר תענוגי עולם הבא, צריך לזה שתי תנאים. הראשון - שאותו 'מעורר' יש לו את התענוגים של העולם הזה, ויודע מה זה. והשני - שאותו 'מעורר' יודע מהם הם התענוגים של העולם הבא.

ועל זה אומר להם משה 'ראה אנכי', כלומר אני הוא זה שטעמתי את העולם הזה, כי היה גדול וגיבור ומלך ועשיר, ואני הוא זה שטעמתי את העולם הבא כמו שלא טעם אף אחד. ואני הוא זה שמראה לך ואומר לך את האמת.

ג. הכפילות: באור החיים הקדוש מבאר, שבכל דרך יש גם ברכה וגם קללה, כי 'דשעים תחילתן שלווה וסופן ייסורים, וצדיקים תחילתן ייסורים וסופן שלווה'. ואם כן, בכל דרך יש גם ייסורים וגם שלווה. וזה מה שכתוב בתחילה 'ברכה וקללה'. ואחר כך מפרשת איזה מהם היא הברכה האמתית ואיזה להיפך.

ד. את הברכה אשר תשמעון: באור החיים הקדוש מבאר שהברכה העיקרית היא בעולם הבא, ויש לזה פירות בעולם הזה, וזה מרומז ב'את', שהוא טפל לברכה העיקרית. ומה שכתוב 'אשר' הוא משום שזה מה שמשה רבינו רוצה שיהיה. וגם משום שהשמיעה בעצמה היא הברכה.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן לו), ובזה מתבאר מה הסוד של הניסיונות וה'מעברים' ברוחניות שעוברים על האדם, ואיך להפוך אותם בעצמם לברכה, וכפי שיתבאר.

פרשת ראה היא הפרשה הרביעית מסדר דברים, שהוא משנה תורה. וכאמור, בסדר זה משה רבינו מגלה את ה'סתרי תורה' - היסודות של התורה שעל ידם יכולים לקיים את כל שאר חלקי התורה.

וכפי שנתבאר, בפרשת דברים - גילה סוד התוכחה, ובפרשת ואתחנן - אופן התפילה, והתפילות שלכאורה אינן מתקבלות, ובפרשת עקב - איך להמתיק את הדינים. וכעת בפרשת ראה, ממשיך ללמד ולגלות את היסודות הנחוצים לכל אחד, שעל ידי זה יזכה לקיום התורה. ובפרשה זו מתבאר שיש ברכה וקללה, והיא תלויה בכל אחד - איך הוא מסתכל על החיים שלו, לטובה או להיפך. שבוזה משפיע אם יהיה לו ברכה או קללה. וכפי שיתבאר.

כמו כן יש להבחין שבפרשת ואתחנן, מובא בעיקר סדר קבלת התורה וקבלת עול מלכות שמים, בפרשת עקב, מובא בעיקר עניין ארץ ישראל, ובפרשה זו פרשת ראה, מובא בעיקר עניין ירושלים ובית המקדש. ולכאורה יש בזה סדר מדוקדק, ששייך לאותם יסודות שהזכרנו.

הקושיות בפרשה

א. 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה' - מה עניין הפסוק הזה לכאן. הרי מקום הברכות והקללות הם בפרשת כי תבא, ושם מבואר כל הסדר בהרחבה ובפרטיות, ואם כן, מה עניינו לכאן.

ב. מה שייך כאן הלשון 'ראה', ומה ההדגשה 'אנכי', וכן ההדגשה 'היום'.

ג. מהי הכפילות 'ברכה וקללה' - את הברכה וגו' והקללה וגו'. ומדוע לא כתב מיד 'אנכי נותן לפניכם את הברכה אשר תשמעון והקללה אם לא תשמעון'.

ד. לגבי הברכה כתוב 'את הברכה' ולגבי הקללה לא כתוב 'את'. כמו כן לגבי הברכה כתוב 'אשר תשמעון' ולגבי

הזאת, היא הכלי של השפע של 'היום', ולכן צריך רק היום לנצח, כדי לקבל את השפע של היום.

שמע ישראל

ההעצה של 'אשר תשמעון', הוא לומר 'שמע ישראל'. כלומר, בכל יהודי טמון כח פנימי עצום של מסירות נפש על נקודת היהדות. יהודי אומר פעמיים ביום 'שמע ישראל', ובזה הוא מכניס בעצמו כח אדיר, שיכול לעמוד נגד כל הניסיונות.

יהודים במשך הדורות עמדו במצבים של ניסיונות קשים ומרים, והסכימו למסור נפשם ולהישחט - והכל תחת האמירה של 'שמע ישראל'. גם יהודים שהיו רחוקים מאד, כשהגיע 'רגע האמת' הם אמרו 'שמע ישראל' וחזרו למקורם. וידוע סיפורים רבים על יהודים שגילו את יהדותם באמצעות המילים נוראות ההוד הללו.

את הכח הזה, צריך לקחת לכל ניסיון. כשאדם עומד בפני ניסיון, של אחד או יותר מהשבעים אומות - הוא צריך לעורר מתוכו את הכח של מסירות נפש שטמון בו. וזאת על ידי שנוצר 'הרי אמרתי היום שמע ישראל', אם כן יש לי כח. ואם קשה להתקשר למה שכבר אמר שמע ישראל, יכול לחזור ולומר אפילו מאה פעמים ביום.

המובן הפנימי של 'שמע ישראל' - הוא הבירור מי אני ולהיכן אני שייך. 'שמע ישראל' נאמר על ידי השבטים, כאשר יעקב אבינו חשש שמא יש בהם פגם, הם אמרו 'שמע ישראל' כלומר: אנחנו שייכים אליך 'ישראל אבינו'. וממילא אנו מאמינים שה' אלוקינו ה' אחד. ולכן כנגד 'ב שבטים יש י"ב תיבות ב'שמע ישראל' וברוך שם'. ומהי"ב שבטים הללו יצאו שבעים נפש, שהם השורש של שבעים פנים לתורה.

כשיהודי אומר 'שמע ישראל' הוא מזכיר לעצמו, ובעצם לנשמתו - להיכן הוא שייך, ואם כן, לא נאה ולא יאה לו ההשתייכות לשבעים אומות, שהם בני השפחות המבוזים והמנוולים. ומזה מקבלים כח שלא ללכת אחרי השבעים אומות, אלא לעמוד בניסיון ועל ידי זה לקבל כלים של ברכה. וזה הפירוש 'את הברכה אשר תשמעון' - על ידי 'שמע' (תשמעון), יש כלי (את) לקבל את הברכה. ■

אם לא היו מידות או תאוות, לא היה לנו מושג של טעם וריח, אם כן באיזה כלים היינו יכולים להרגיש ולתפוס אור רוחני. בשביל זה יש מידות ותאוות, שהם כלים של הנפש, ועל ידי שהם קיימים - יכולים לקבל הרגשה ותפיסה בעניינים רוחניים.

השאלה רק איך 'להסתכל' על אותם שבעים אומות, האם כמשהו בפני עצמו, שכדאי להימשך אחריו ולעשות ממנו מטרה ותכלית, או כאמצעי וכלי לקבל דרכו אור רוחני. אם מרגישים משיכה של 'אהבה' - משתמשים בה לתפוס מהי אהבת ה', ואם מרגישים פחד ורתיעה - משתמשים בזה כדי להרגיש יראת ה'. וכן הלאה.

העצה - צעקה ואמונה

נמצא אם כן, שמוכרחים לעבור דרך השבעים אומות בכדי לבנות את הכלים לקבל את השפע. וזה מה שהפסוק אומר 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה'. כלומר 'אנכי נותן' - אני נותן לכם שפע נקי, שאין בו שום ציור לטוב או למוטב. ורק 'לפניכם ברכה וקללה' - כשהוא מגיע אל הכלים שלכם, הוא הופך להיות ברכה או להיפך.

ובשביל זה 'ראה' - אתה צריך להשתמש בכח ה'עין' שרומז על שבעים אומות, שהם כלים לשבעים פנים של תורה, ולהסתכל נכון על הניסיונות וההתמודדויות. לא לראות אותם כמציאות בפני עצמם, וכמשהו שאמור להרחיק אותך מהרוחניות, ולהוות תחליף אליה, אלא כמשהו שישמש 'כלי' לרוחניות.

אמנם מובן שזה אינו פשוט. קל אולי להגדיר זאת כך, אבל קשה להיות עם זה בשעת מעשה. כאשר יש התמודדות עם אותם שבעים אומות, ההרגשה היא מיצר וגלות, והנפש מתכווצת ומתמודדת מאד, ומה העצה אם כן, שעל ידה יכולים לעמוד בניסיון הזה, ולזכות ל'ראה' כראוי, בכדי שזה יהיה ברכה ולא קללה.

על זה יש שני עצות: א. 'היום'. ב. 'אשר תשמעון'. העצה של 'היום' - הוא לצמצם את ההתמודדות לרגע הזה ותו לא. לא צריך לנצח לגמרי, בכדי לזכות לקדושה וממילא לכלים רוחניים. אלא צריך לנצח 'הפעם' ותו לא. וזאת משום שכל יום יש שפע חדש, וההתמודדות

ריח נעים ומגרה. והשני, יוצא לו תבשיל מקולקל, שמדיף ריח נורא ודוחה. מה ההבדל - הראשון ניקה את הסיר קודם שנתן את המוצרים לתוכו, והשני - לא... אותו שפע, אבל תוצאה הפוכה...

יש שמבארים בזה את המשנה 'מה בין תלמידיו של אברהם לתלמידיו של בלעם', והרי ההבדל ביניהם הוא עצום. אך הפירוש הוא, ששניהם קבלו אותו שפע של רוח הקודש, וההבדל ביניהם הוא רק ב'כלים'. הכלים של אברהם אבינו היו נקיים, ושל בלעם - מטונפים, ולכן, אותו שפע פעל אצל כל אחד מהם פעולה הפוכה.

שבעים כלים - כמניין 'עין'

'הכלים' של האדם, תלויים בגודל הקדושה שלו, והקדושה תלויה בעיקר בעיניים. קודם כל בפשטות - הניסיון של קדושה מתחיל בעיניים, כמו שאמרו חז"ל 'עין רואה, לב חומד, וכלי מעשה גומרים'. אבל יש בזה גם מובן מהותי. הקדושה תלויה ב'הסתכלות' על העולם - איך אדם בוחר לראות ולהסתכל עליו, לטוב או למוטב.

השפע הרוחני, נחלק לשבעים 'סוגים', שהם שבעים פנים של תורה. 'שבעים פנים' פירושו שבעים סוגי 'תפיסות', שיכולות להתחלק בין בני אדם שונים, אבל גם יכולים להיות כולם אצל אדם בעצמו הטעם הרוחני - הוא לא כל הזמן אותו דבר, אלא כל יום וכל רגע מקבל צבע אחר, טעם שונה, ותפיסה חדשה.

כנגד זה, יש שבעים אומות, שהם ההיפך הגמור משבעים פנים. כנגד כל 'טעם' ו'צבע' של תפיסה רוחנית, יש מידה או תאוה שמושכת את האדם, ומנסה להטריד אותו ולהעסיק אותו, ובכך למשוך אותו 'החוצה', ולמנוע ממנו את התענוג הרוחני.

למעשה, לא מדובר ב'או זה או זה' - אלא בשניהם גם יחד. כלומר, אי אפשר לבחור ב'שבעים פנים' במקום שבעים אומות, אלא מוכרחים את השבעים אומות כדי לזכות בשבעים פנים. אי אפשר לזכות לשום טעם רוחני, לפני שפוגשים את אחת המידות או התאוות ומתמודדים אתה. וזאת, משום שהיא זאת שהולכת להיות 'הכלי' של אותו שפע.

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה

הברכה היא השמיעה בעצמה

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה "אשר תשמעון" וכו' והקללה "אם לא תשמעון", וכבר עמדו ע"ז שבברכה כתיב "אשר תשמעון" ולא "אם תשמעון" לעומת הקללה שכתוב "אם לא תשמעון".

אלא שהברכה היא השמיעה בעצמה, כי כל מצוה ומצוה ממצוות ה' היא עצמה הארת אור האמת שהוא אור השי"ת בעצמו שהוא תכלית הברכה 'כי התורה הקדושה היא עצם האמת, כי כל מצוות התורה הם עצם האמת. למשל מצוות ציצית שצונו ה' יתברך להטיל ציצית בטלית זהו עצם האמת לאמתו' (ליקוטי הלכות, דיינים, הלכה ג אות ט).

הקללה אם לא תשמעו

ולעומת זאת הקללה היא "אם לא תשמעו", כי אם אדם מתחיל להתרחק מאור האמת ע"ז הוא מתחיל ליפול ולהתרחק יותר ויותר עד שנופל לחושך שהיא תכלית הקללה, כי בתחילה אין אדם מרגיש שהוא נופל כ"כ אל הקללה עד שנכנס מפתח לפתח עד שנופל לגמרי רח"ל, וכלשון מוהר"ת (ליקוטי הלכות, גנבה, הלכה ה אות לד) 'ועקר הבחירה והנסיין הוא במחשבה שהאדם צריך לחשב רק בתורה ועבודה ויראת שמים. אך תכף כשרוצין לחשב בזה עומדים כנגדו מחשבות של הסטרא אחרא שרוצים למשכו לשם חס ושלום, כי עקר היצר הרע והיצר טוב הם המחשבות שבלב, כמו שמבאר בהתורה לשמש שם אהל בהם (סימן טט). ומי שהוא איש כשר פונה ערך ואינו מסתכל על המחשבות רעות של הסטרא אחרא כלל ואזי כל

הפתחים שיש שם הם סגורים מאחר שאינו רוצה לכנס בהם לטמא עצמו חס ושלום, אבל תכף כשמתחיל להמשיך אחריהם ובא לטמא חס ושלום, אזי תכף פותחין לו הפותחים שיש שם ומי שאינו חס על עצמו למהר להמלט משם אז נופל ונכנס מפתח לפתח ומפתח לפתח עד שנתעה ונתרחק מהדרך הטוב מאד כל אחד כפי רחוקו כפי מה שגמשיך אחריהם חס ושלום, כי גם אחר כך כשמתחיל להמשיך אחריהם חס ושלום עדין יש לו בחירה למהר להמלט על נפשו.

'וכל ענין זה הכל הוא בהמחשבות שבאדם כמו שכל אחד יכול להבין בנפשו שכשמתחיל לתעות במחשבתו חס ושלום, הוא הולך ממחשבה למחשבה ומרעיון לרעיון עד שבשעה קלה הוא מנח במקום שמנח הרחק מאד מהקדושה ורחמנא לצלן, וכל זה הוא בחינת הפתחים שבסטרא אחרא שנתגלו ונפתחו לו על ידי שגמשיך אחריהם ועקר התגברותם ביותר הוא בשעת התפלה כנ"ל. וכמו שרואה כל אחד בעצמו שכל הבלבולים והמחשבות רעות באין ביותר בשעת התפלה (וכמו שמבאר בהתורה 'מישרא' בסימן ל). ועקר העצה לצאת מהם הוא על ידי דבור האמת שמאיר לו בכח הצדיק לראות הפתחים שיש שם שעל ידם נתעה לשם שיזכה עתה לראותם על ידי אור האמת לצאת משם. וזהו, כי כמוך כפרעה, הינו שאיש הישראלי עם תפלתו טוען עם הצדיק שיקבל תפלתו וישתדל בתקונה ואל יחר אפו בו אם נתעה במחשבותיו הרעים כמו שנתעה, כי יש כח להצדיק בגדל האמת שלו להאיר בו לראות כל

הפתחים שיש שם ולצאת מהם. וזהו כי כמוך כפרעה, הינו שכמו התגברות ורבו הפתחים שבסטרא אחרא שהיא בחינת פרעה לשון התגלות בחינת וירא משה את העם כי פרע הוא כי פרעה אהרן וכו'. כמו כן יש לך כח בהאמת להאיר בי לראות הפתחים לצאת משם, כי שני הכפין של כמוך כפרעה מודין על הדמיון ממש, (כמו שפרש רש"י במקום אחר בפסוק והיה כעם ככה וכו') הינו שהם שוין ממש כמו התגברות פרעה שהוא הפתחים רעים שנתגלו ונפתחו לזה שגמשיך אחריהם, כמו כן ממש יש כח להאמת שהוא כח הצדיק האמת להאיר לצאת משם דרך הפתחים אלו בעצמם כמו שמבאר בהתורה הנ"ל.

הקשר בין ביעור ע"ז לאיסור הבמות

ובהמשך הפרשה ישנה אריכות על מצוות ביעור ע"ז לעומת האזהרה שלא לעשות במה היכן שאין רשות ולכאור' פלא הוא מה שמעורב יחד שני העניינים האלו ובפרט שלכאור' אין דמיון בין חומרת ע"ז לחומרת הקרבה בבמה, אלא שהתורה מגלה את השורש של הע"ז שהוא ההליכה אחרי מה שנראה לאדם נכון ללא חיפוש אמיתי אחר האמת שזה שורש ענין ההקרבה בבמה שנראה לאדם שהוא מצוה, וכל זה מחמת שלא התבונן וחיפש את האמת שאז היה מבין שיש את המקום אשר בחר ה' ורק שם נכון להקריב קרבנות, ומזה מגיעים בסוף לע"ז כי כשאדם אינו מחפש את האמת הוא נופל לחושך של הסט"א מפתח לפתח וכנ"ל בלשון מוהר"ת, ועל פי זה מובן מה שנסדרו שני עניינים אלו יחד.

עבודת היום // סדר היום על פי תורה זו

מישראל כפי שרשו משבטו שמשם נסח וסדר תפלתו וכפי מעשיו פן האמת שלו. ומזה נמשכים רבויי השנויים שבין אחד לחברו אפלו הכשרים והישרים, כי זה מתפלל בארצה וזה במהירות זה בקול רם וזה בקול נמוך וכיוצא בזה שנויים בענין תפלתם ועבודתם לאין

שבחבירו, וכמו שהאריך מוהר"ת בדבריו הנפלאים (ליקוטי הלכות, נוקי שכנים, הלכה ה).

וז"ל שם: 'ועל כן אסור לעשות חלון נגד חלון, כי החלון שהוא בחינת האמת של כל אחד מישראל הוא משנה הרבה מהחלון והאמת של חברו, כי כל אחד

אהבת ישראל ע"י הסתכלות באמת

וענין זה של ההסתכלות באמת בכל רגע וכל ענין, שייכת לא רק בעניינים שבין אדם למקום, אלא גם, ואף ביותר בעניינים של בין אדם לחבירו, כי כל המחלוקות בניו על ידי הסתכלות לא נכונה, שאינו מסתכל על נקודת האמת

נקודה בפרשה

// הרב אליהו עטיה שליט"א

מדוע לא מתגלה מקום בית המקדש רק ע"י דרישה ואח"כ על פי נביא?

"כי אם אל המקום אשר יבחר ה' א-להיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה" (דברים יב, ה). נמצא שבכתוב לא מפורש היכן הוא המקום אשר יבחר ה' בו להשרות שכינתו שם. ובספרי (ראה פסקא ס"ב), ביאר את הפסוק דידן, וז"ל: דרוש על פי נביא, יכול תמתין עד שיאמר לך נביא, תלמוד לומר "לשכנו תדרשו ובאת שמה" - דרוש ומצא, ואחר כך יאמר לך נביא. וכן אתה מוצא בדוד (שעשה כן, כי דרש ומצא, ואח"כ אמר לו הנביא), שנאמר (תהלים קלב, א-ה) "זכור ה' לדוד את כל צנותו, אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב, אם אבא באהל ביתי וגו' אם אתן שנת לעיני וגו', עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב". ומנין שלא עשה (דוד המלך את בית המקדש) אלא על פי נביא, שנאמר (שמואל ב' כד, יח) "ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקם לה' מזבח בגרן ארונה היבסי", ואומר (דברי הימים ב' ג, א) "ויחל שלמה לבנות את בית ה' בירושלם בהר המוריה אשר נראה לדוד אביו", ע"כ.

ויש לשאול שתי שאלות: א) מדוע מתחילה לא גילה הקב"ה מהו "המקום אשר יבחר ה' א-להיכם", ב) מדוע צריך שאנחנו נדרוש ונמצא את המקום, אבל לא נעשה מעשה עד שיאמר לנו נביא. דמהו הענין בזה, אם עתיד הקב"ה לגלות לנו ע"י נביא, מדוע צריך שנקדים ונדרוש מעצמנו, ורק עד שנמצא ונכוון האמת יבוא הנביא לגלות לנו ג"כ.

וכדי להבין זאת, נקדים את הגמ' בזבחים (דף נד, ב), דאיתא התם על הפסוק (שמואל א' יט, יח) "ודוד ברח וימלט ויבא אל שמואל הרמיה ויגד לו את כל אשר עשה לו שאול וילך הוא ושמואל וישבו בניו", ואמר בגמ': דרש רבא, מאי דכתיב "וילך דוד ושמואל וישבו בניו ברמה" (הוא הפסוק הנ"ל במעט שינוי), וכי מה ענין נזירות אצל רמה (הרי אלו שני מקומות שונים, ואיך בפסוק כתוב "ויבא אל שמואל הרמיה", ומסיים: וילך הוא ושמואל וישבו בניו) - ומשמע שזה מקום אחד, אלא שהיו יושבין ברמה ועוסקין ב'נוי' של

משך בשרשו מהאמת של כל אחד ואחד מחמת שלכל אחד ואחד נדמה לו שכונתו באמת ואין חברו מתנהג באמת ומשם התחלת המחלוקת, חס ושלום, עד שאחר כך נצמח מזה שבאים לשקרים גמורים ומחפים אותו באמת כאשר מצוי כל זה בעוונותינו הרבים. ועל כן הזהירו רבותינו זכרונם לברכה מאד שלא לעשות חלון ופתח, שלא יסתכלו עם האמת שלו, שהוא בחינת חלון ופתח בהאמת שהוא בחינת חלון ופתח של חברו, שלא יזיקו זה את זה על ידי זה, חס ושלום, וכנ"ל.

אמונה

ועיקר העבודה הוא ההתחזקות באמונה בכל ענין שעובר עליו, לידע שהכל הוא בהשגחה פרטית, והשי"ת אתו עמו ואצלו, ועי"ז יאיר לו אור האמת שהוא אור השי"ת בעצמו.

ובאמת עיקר הארת האמת הוא דווקא כשהוא מתוך החושך ומתוך המקום שנראה כביכול כחושך, שכל זה הוא בח' המשכת ההארה מבחינת אבן טוב לבחי' חלון שהוא עיקר שלימות הארת האמת, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, דיינים, הלכה ג אות יא) וז"ל: 'וזהו בחינת התחברות אמת ואמונה, כי אמונה הוא בחינת חלון הנ"ל, בחינת לבנה אספקלריא דלא נהרא מגרמא. כי אמונה הוא רק במה שאין מבינים ויודעים האמת לאמתו, כי כשיודעין

מספר אף על פי ששניהם כונתם רצויה באמת, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים, כי אף על פי ששניהם כונתם באמת, אף על פי כן האמת של כל אחד משנה מחברו ועל כן אסור לאדם להסתכל בחברו לרעה, אף על פי שנדמה לו לפי האמת שלו שחברו אינו מתנהג באמת ואינו מתפלל באמת, כי מי יודע האמת של חברו, כי רק הצדיק האמת בחינת אבן טוב יכול להסתכל ולהאיר בהאמת שהוא בחינת חלון של כל אחד ואחד מישראל, אבל שאר בני ישראל אפלו הפשרים שהאמת שלהם בבחינת חלון אינו יכול להסתכל בהאמת של חברו, כי לפי דעתו יכול לטעות שאין בחברו אמת מחמת שאינו מתנהג כפי דעתו, אבל באמת גם חברו כונתו אל האמת לפי מדרגתו ושרשו וכנ"ל. וזה בחינת האזנה שהזהירו מאד שלא לעשות חלון נגד חלון שלא יסתכל אחד בחלון חברו שלא יזיקנו על ידי ראיתו, כי החלון שעל ידו מגיע האור, שהוא בחינת אור האמת הנ"ל, אסור שיהיה כנגד חלון, שהוא בחינת אור האמת של חברו שלא יסתכלו זה בזה שלא יסתכל כל אחד בהאמת של חברו שלא יזיקו זה את זה, כי משם כל ההזקות שבעולם, רחמנא לצלן, כי מי שמשים לב להסתכל בעולם בענין רבוי המחלקת שבעולם שמשם כל ההזקות ואריכות הגלות בעוונותינו הרבים, הכל

עולם (בית המקדש), אמרי כתיב (דברים יז, ח) "וקמת ועלית אל המקום" - מלמד שבית המקדש גבוה מכל ארץ ישראל, וארץ ישראל גבוהה מכל ארצות, לא הו ידעי דוכתיה היכא (איפה המקום הגבוה בכל ארץ ישראל), אייתו ספר יהושע, בכלהו (בכל גבולות השבטים) כתיב (יהושע יח, יג) "וירד הגבול" וכו', בשבט בנימין (שם, יב) "ועלה הגבול" כתיב, וירד לא כתיב, אמרי שמע מינה הכא הוא מקומו. סבור למבנייה בעין עיטם דמדלי (המקום הגבוה ביותר בנחלת בנימין), אמרי ניחתי ביה קליל (נעשה אותו נמוך מעט - ונבנהו בירושלים), כדכתיב (דברים לג, יב) "ובין כתפיו שכן" (ולא בראשו, והרי שמקום השכינה הוא כנגד בין הכתפים, שהוא נמוך מעט מהראש), ע"כ. ומבואר שאפ"י שמואל שהיה נביא, לא ידע זאת בנבואה, אלא רק על ידי שדרש זאת מפסוקים עם דוד המלך.

ומסיימת הגמ': ועל דבר זה נתקנא דואג האדומי בדוד (שזכה דוד למצוא מקום המקדש ולא הוא), כדכתיב (תהלים סט, י) "כי קנאת ביתך אכלתני", ע"כ. וביאר בבן יהוידע סיבת קנאת דואג דוקא על זה, וכתב: שטעם קנאתו של דואג האדומי בדוד, היא מאחר ונצטוו ישראל ג' מצוות בכניסתם לארץ: להכריח את עמלק, ולהעמיד להם מלך ולבנות את בית המקדש, ונמצא, שג' מצוות אלו קשורות ושייכות אחת לשניה, והבין דואג, שמי שימצא את מקום המקדש - יזכה גם כן במלכות על ישראל, ועל זה קינא בדוד שזכה למלכות.

ובביאור הקשר בין מציאת המקום של בנין בית המקדש בירושלים, לבין מלכות בית דוד, ביאר הגאון הצדיק ר' דוב קוק שליט"א בספרו שלום יוסף (בפרשתנו עמ' שי"א), על פי מה שאמרו

האמת אין שיך אמונה. ועקר האמונה הוא רק בבחינת חלון, בבחינת האמת השניה הנ"ל. הינו שאף על פי שאינו זוכה לדעת האמת בעצם, עם כל זה מחמת שהוא חפץ באמת, האמת לאמתו ומחמת שמשותק ומושך עצמו רק להאמת, על ידי זה זוכה לראות האמת מרחוק שראוי להאמין בדבר האמת, כי על ידי האמת שיש בו, על ידי זה מקבל אור מעצם האמת ונמשך לו אמונה, כי מסתכל על האמת ועל ידי זה זוכה לאמונה, דהינו להאמין בהאמת אף על פי שאינו זוכה להשיג ולראות עצם האמת והבן. וזה בחינת צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה, כי צדק מלכותא קדישא בחינת מעוט הירח כידוע. כי היא נקראת צדק כשיש להם אחיזה בה בעת המעוט כידוע. שאז הם רוצים להתגבר על מעט האמת והצדק ולהפכו לשקר, חס ושלום, שזהו עקר עסקיהם של הסטרא אחרא לינק מן האמת המעט ולהפכו לשקר בבחינת כל שקר שאין בו אמת בתחלתו, אינו מתקיים בסופו. אבל צריך כל אחד לראות לחבר צדק באמת, דהינו שישתכל רק על האמת וימשיך עצמו רק להאמת לאמתו. וידבר הדבור באמת. ואז כד אתחברת צדק באמת אתעבידת אמונה וזוכה לאמונה שלמה להאמין בעצם האמת שאינו זוכה להשיגו עדין. ואז על ידי האמונה השלמה הוא מקשר

ונכלל בעצם האמת בבחינת התחברות אמת ואמונה כי כלו חד וכנ"ל. וקודם לכן ביאר בזה עוד (באות י) וז"ל: 'כי שם הוי"ה כביכול זה בחינת עצם האמת המאיר בחינת ה' אורי, כמו ש'מבאר שם 'ואלקים' זה בחינת מעוט וצמצום האור, בחינת מלכות, בחינת לבנה כידוע. והעקר הוא למלאות פגיומת הלבנה, דהינו לחבר וליחד חמה ולבנה יחד, דהינו לחבר שני השמות ה' אלקים יחד, שזהו עקר היחוד בחינת ה' אחד ושמו אחד, שם, זה בחינת אלקים מלכות כמובא. הינו כי העקר הוא לחבר שני בחינות האמת יחד, דהינו להעלות ולברר האמת המלבש בזה העולם, שזהו בחינת אור נקדת האמת שיש אצל כל אחד ואחד מישראל שהוא בחינת חלון, בחינת לבנה, בחינת מלכות, לחברו ולקשרו וליחדו בעצם אור האמת, כי באמת לאמתו הכל אחד. וזהו בחינת וה' אלקים אמת, כי זהו עקר האמת כשמתברר ומתחדשין אלו השני שמות ה' אלקים יחד, דהינו שתי בחינות האמת הנ"ל. שאז עקר שלמות האמת. ונשלם כונת הבריאה, כי עקר הבריאה היתה רק בשביל זה, כי ה' יתברך עצם האמת, כביכול, ואין לו צורך לנבראים, חס ושלום, ועקר הבריאה היתה בשביל טובתנו כדי שיתגלה האמת גם בזה העולם, כדי שגדע אמתת מציאותו יתברך גם בזה העולם. וזה עקר השלמות והתכלית כשהאמת המלבש בזה העולם

מתברר ועולה ונכלל בעצם האמת ונעשה הכל אחד, כי באמת כלו חד, כי אמת הוא אחד, כמבאר במקום אחר (בדברי רבנו בסיון נא). רק שבזה העולם נתלבש ונתחפה ונתצמצם האמת בכמה לבושים. ועקר שעשועיו כשמידין האמת גם בזה העולם השפל שבשביל זה ברא כל הבריאה, הינו כשהאמת שבזה העולם מתברר עד שיודעין גם בזה העולם האמת לאמתו, שזה עקר שלמות אור האמת בבחינת כיתרון האור מן החשך (קהלת ב) כי במקום שאין שום שקר אין שיך לומר תבת אמת, כי עקר האמת הוא במקום שיש אמת ושקר שאז שיך לומר שכך הוא האמת ולא כמו הטוען שקר, רק האמת הוא כמו שזה אומר, ועל כן עקר שלמות האמת הוא כשמתבררין האמת מזה העולם שבשביל זה נברא הכל כידוע. ואז כשנתברר האמת מזה העולם על ידי עבודתנו ותפלותינו, אזי מתחברים שתי הבחינות אמת הנ"ל שהם בחינת ה' אלקים, שזהו עקר שלמות האמת. בחינת וה' אלקים אמת כנ"ל ועל כן בין 'ויאמר' ל'אמת ויצייב' לא יפסיק, דהינו בין ה' אלקים לאמת כנ"ל, כי ה' אלקים זהו בעצמו עקר שלמות האמת כנ"ל, כי קריאת שמע הוא בחינת אמת כנ"ל שזהו עקר הגאולה כנ"ל, שעל ידי זה זוכין לתפלה בחינת סמיכת גאולה לתפלה כנ"ל. ■

בגמ' במגילה (דף י): קדושת שילה יש אחריה היתר קדושת ירושלים אין אחריה היתר, ע"כ. כי הקדושה של ירושלים, היא בחינת 'נחלה' ו'ירושה' שאין אחריה היתר, כמו שאמרו בגמ' בראש השנה (דף יב). 'מה נחלה אין לה הפסק אף מעשר ראשון אין לו הפסק', ע"כ. וכן המלכת דוד המלך היתה 'מלכות בלי הפסק', ולא כשאל שהיתה מלכותו עם הפסק, כמו שדרשו בגמ' במגילה (דף יד), על הפסוק (שמואל א' ב, א) "ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' רמה קרני בה" - "רמה קרני" ולא 'רמה פכי', דוד ושלמה שגמשחו בקרן - נמשכה מלכותו, שאול ויהוא שגמשחו בפך - לא נמשכה מלכותו, (וביאר המהרש"א: קרן הוא דבר המתקיים, משא"כ פך חרס שהוא עלול לשבירה 'כחרס הנשבר'), עכ"ד הצדיק.

ויש להוסיף על דבריו, מהפסוק (ישעיה ה, א) "כרם הנה לידי בקרן בן שמן", ודרשו בגמ' בסוכה (דף טז). שקאי על בית המקדש, ע"ש. ואיתא בזוהר פרשת לך לך (ח"א דף צו). על פסוק זה "בקרן בן שמן", וז"ל: בגיני כך, לית משיחותא דמלכותא, אלא בקרן, ועל דא אתמשך מלכותא דדוד, דאתמשח בקרן, ואתאחיד ביה, ע"כ. [תרגום: משום כך אין משיחת המלכות אלא בקרן, ועל כן נמשכה מלכות דוד, שגמשח בקרן ונאחז בו]. ומבואר היטב הקשר בין מציאת מקום בית המקדש שבירושלים - שקדושתו בלא הפסק, כמו משיכה בקרן שאין לה הפסק, לבין מלכות בית דוד שהיא נמשכת בלי הפסק. ולפי זה מבואר הטעם שאין הקב"ה מגלה את

מקום בית המקדש, כי זה אות וסימן לישראל, שמי שימצא את מקום בית המקדש, בכח דרשת הפסוקים, הוא זה שיהיה המלך באופן שלא תפסק מלכותו, כי דוד וזרעו מלכים לעולם. רק ודאי שאח"כ צריך לקבל הסכמה על דרשה זו מהנביא - שבאמת הדרשה שלו היתה נכונה, וזה בעצמו מאמת לנו שהדורש כן, הוא המלך. ולכן שמואל בעצמו אף שהיה נביא, לא יכל לדרוש זאת לבד, כי צריך דוקא את דוד המלך. ואף שבגלות אין לנו מלכים, גם בית המקדש חרב, ובכל אופן קדושת ירושלים לא פסקה, והבנין העתידי יחזור לירושלים. וכן כשתחזור המלוכה תחזור המלוכה לדוד לעולם, כי המלכות ראויה לו בלא הפסק. ■

המתקדמים הליטאים

זה כבר הפך לתופעה של ממש, מאות אברכים ובהורים ליטאים, שגילו את אורו של רבינו הקדוש, שמגיעים לאומן בגלוי ובסתר בראש השנה, המניעות אצל רובם היא לחם חוקם ויש מהם שמשלמים על כך מחיר חברתי כבד • לרגל ראש השנה כינס 'ניצוצות' לפאנל מיוחד את הרב ישראל מאיר גלינסקי, הרב יצחק גבאי והרב יצחק אורנשטיין, ועוד אברך החפץ בעילום שמו, המשמש כר"מ ומרביץ תורה באחת הישיבות הקדושות. ארבעה שהיו שם, גילו את האור ומתעקשים להנחילו הלאה לבני הישיבות והאברכים השקדניים • הלב והמעייץ • חלק שלישי ואחרון בכתבה

מאת: אהרן קלינגר, שלמה רוזנברג

איך מתמודדים עם השינוי בין הגישה הליטאית שהעיקר הוא לימוד תורה, ובין הגישה החסידית, ושל ברסלב, שהתפילה היא עיקר?

הרב אורנשטיין: "כעיקרון לא אמורה להיות שום סתירה. ליטאי יכול להישאר ליטאי, עם כל המהלך של הלימוד בעיון, ודקדוק הלכה וכו'. ברסלב אמורה רק להביא תוספות, שלא היו לו לפני כן, אבל את מה שהיה לו קודם, הוא לא אמור לשנות. אני מכיר שני אברכים, שפתחו ישיבה מיוחדת בסגנון הזה – הם התעקשו להשאיר את סגנון הלימוד הליטאי, עם כל ה'לומדות' והעיון, ורק להוסיף את העניינים של ברסלב".

הרב גבאי: "אם מדברים על אנשים שמוצאים את עצמם בעולם הליטאי, ולא חסר להם כלום – הם ממילא לא יקבלו גישה אחרת. גם אם הם ילמדו ספרי ברסלב, הם ימצאו בזה משהו עמוק וחכם, ולא דרך חיים. אבל אם מדברים על אנשים, שמרגישים שחסר

להם, המהלך הליטאי לא מספק אותם, והם באים לרבינו ופה הם מוצאים את מה שהם רצו, אז אין להם שום קונפליקט, והם לא צריכים 'להתמודד' בין שתי הגישות. אם זה הרבי שעוזר להם – אז זהו זה, מה שהוא אומר, מקובל".

הרב גלינסקי: "אחדד את הדברים. עצם המושג, שלימוד תורה זה דבר חשוב – מוסכם על כולם. זה מפורש בחז"ל 'תלמוד תורה כנגד כולם', והזוהר הקדוש מלא מזה, וכל הספרים הקדושים. מצד שני אין ויכוח שיש עוד נושאים חשובים, חלקם לא פחות.

"איך התחיל העניין? כאשר נחלשו הדורות והגיע מצב, שהרגישו שאי אפשר לתפוס את החבל משני הצדדים, חייבים לקחת נושא או שניים שעליהם שמים את הדגש, הגיע הגאון מווילנא, ונקט, שאת הדגש יש להניח על לימוד תורה ודקדוק הלכה, אלו הם היסודות שדרכם יאחזו בכל. יש בזה בעצם סכנה כפולה; מצד אחד – מי שלא יכול ללמוד, הופך להיות כלום. וכבר אין לו שייכות ליהדות. ומצד שני, מי

שכן מצליח בלימוד, יכול ליפול לגאוה. כמובן שהוא לקח זאת בחשבון ובכל זאת החליט כך.

"הגיע הבעש"ט זיע"א, ונקט דרך הפוכה. הדגש הוא על אמונה ודבקות בה', ולא על לימוד תורה. כך בעצם נפתרו שתי הסכנות; גם יהודי פשוט שלא יכול ללמוד, יכול להתקרב לה', וגם מי שכן לומד ואפילו תלמיד חכם לא ירגיש גאוה כי גם הוא צריך להתקרב לה'.

"רבינו הגיע ואמר: 'המתנגדים אומרים תורה והחסידים אומרים תפילה, ואני אומר להתפלל ללמוד ולהתפלל'. כלומר, רבינו החזיר את המושג של לימוד תורה למקום מרכזי, אך בהדגשה ברורה – התורה אינה מטרה לכשעצמה, אלא כדי להתקרב לה'.

"כך שאין באמת חילוק לגבי עצם החשיבות של לימוד תורה, אלא לגבי מה המטרה שלו. ואכן, הנושא של לימוד תורה מופיע בתורת רבינו בצורה חזקה ביותר, החל משיחות הר"ן – שיש שם כמה וכמה שיחות מאד חזקות על הנושא, הן על חשיבותו והן על דרך הלימוד ועצות איך לזכות לזה. וכלה בליקוטי מוהר"ן, שבו כמעט כל מאמר מדבר גם מלימוד תורה, דוק ותשכח. יתירה מזאת, רבינו היחיד שלא עושה הנחות, ודורש מכל אחד ללמוד את כל התורה! לא מסכת כאן מסכת שם, אלא את כל הש"ס, ואת כל השולחן ערוך – על הסדר, ואת כל הזוהר וכתבי האר"י ומדרשים ועוד, ואכן בברסלב יותר מכל מקום אחר מצויים אברכים שלומדים את כל הש"ס, ואת כל השולחן ערוך, ולא רק נושאים מסוימים. מסתבר מאד, שאצל הליטאים שזה הנושא

כנס של 'הקבצו' לבחורי ובוגרי הישיבות

"מעניין לציין, שרבי משה שפירא זצ"ל, היה בקי בספר ליקוטי מוהר"ן בעל פה מילה במילה, כפי שהעידו כמה מתלמידיו, אמנם הייתה לו הסתייגות מהביטול לצדיק, אבל בשנתיים האחרונות בהן היה חולה, הוא שינה את גישתו לגמרי, והמליץ לאנשים רבים לנסוע לאומן, ביניהם רופאו האישי, וכן המנהל של קרן וולפסון. כמו כן, הגאון רבי יונתן דיוויד חתנו של הרב הוטנה, יש בישיבתו שלשה בחורים שהתקברו לברסלב, וקודם שנסעו לאומן הוא קרא להם ואמר: "אין לכם מושג לאיזה מקום קדוש אתם נוסעים", ודיבר אתם בגדולת רבינו".

המגיד שיעור: "אין לי הרבה מה להוסיף על דברי ידידי החשובים, רק אוסיף נקודה מעניינת מאד, שאמר לי אחד המשפיעים: בברסלב תמיד היה מקום לכל סוגי היהודים, 'למדך' בעל הלכה' בעל-בית' איש פשוט' וכו', וכו', רבינו ידע לתת מקום וצורה לכל סוג יהודי שהוא. ולכן, לא צריך לחשוב כל הזמן 'האם ברסלב ולמדך הולך ביחד?' כי השאלה לא נכונה, כי 'ברסלב ויהודי הולך ביחד', נקודה.

איך מתמודדים עם כך שהספר ליקוטי מוהר"ן בנוי יותר בסגנון חסידי, ולא בסגנון הליטאי?

הרב אורנשטיין: "תלוי מי אנשים מעמיקים דווקא יכולים לראות בזה

שמזכיר אותם בפירוש בספריו 'מכתב מאליהו', הרב וולבה שרומז להם, הרב הוטנה, הרב פינקוס, ר' משה שפירא ועוד – שלא הזכירו תמיד בפירוש אבל גילו לאנשים שהם עושים שימוש בספרים אלו.

"בהקשר הזה ראוי לציין שאכן רוב ככל גדולי ישראל, אפילו מהמגזר הליטאי, לא הייתה להם התנגדות לרבינו ולתורתו. ויש על כך עובדות רבות, שאין כאן מקומם, רק דוגמאות בודדות: אחד המגיהים המרכזיים של ספרי החזון איש, והיחיד, שהחזון איש נתן לו רשות לתקן בלי לשאול, היה רבי אלחנן ספקטור זצ"ל, שהיה חסיד ברסלב מובהק. הסטייפלער היה לומד הרבה בספר ליקוטי מוהר"ן כפי שהעידו רבים, וגם בנו הגר"ח קניבסקי אישר זאת. ובהזדמנות מסוימת אף ראו אותו רוקד עם ספר ליקוטי תפילות (עדותו של ר' אליהו ברוך פינקל). כמו כן הגר"ש אלישיב והגרש"ז אויערבך אהבו לשמוע ווארטים ודברי חזון מספרי רבינו, כמו שהעיד רבי ניסן דוד קיוואק ששימש אותם, והרב שך היה בקשר קרוב עם רבי לוי יצחק. כמו כן, רבי יחזקאל סרנא, ראש ישיבת חברון, מביא בספרו 'דליות יחזקאל' (סוף חלק ד) רשימה של ציטוטים מר' נתן, תחת הכותרת 'דברים נפלאים ממורינו הר"ר נתן'.

היחיד המדובר – רואים בשטח יותר לימוד בכמות, מאשר בברסלב שיש עוד נושאים מדוברים לא פחות והרבה יותר, כמו אמונה, התבודדות, התקשרות לצדיק, ממילא כשחוד החנית לא מכוון על לימוד תורה, קשה יותר לראות תוצאות. אבל ב"ה אחרי ככלות הכל, ברסלב מלאה בישיבות וכוללים, ואברכים תלמידי חכמים שידועים ש"ס ושולחן ערוך על בוריים, ועוד כמה ספרים...

"אגב, המהלך הליטאי בעצמו השתנה במשך הזמן. בשלב מסוים החלה תנועת המוסר, שגרסה שאין די בלימוד תורה כשלעצמו, אלא חייבים להוסיף לימוד מיוחד בכל יום, שעוסק בדווקא בענייני עבודת ה'. ואמנם היה על זה פולמוס, כשרבים מגדולי ישראל דאז סברו שלימוד תורה כשלעצמו, אפילו בסוגיות הש"ס נותן מענה גם לחלק הזה, אבל בסופו של דבר השיטה התקבלה.

"נמצא שבעצם גם לפי השיטה הליטאית, צריכים משהו נוסף מלבד לימוד תורה, שעוסק בעבודת הלב. ומאחר שספרי המוסר כבר לא מדברים לרוב האנשים, מה שאכן גורם שה'סדר מוסר' בישיבות שומם, ובכוללים הוא כבר לא קיים – צריכים לחפש מענה אחר. ואכן רבים מבעלי המוסר בדור האחרון, החלו לשלב בדבריהם מספרי קבלה חסידות וברסלב, כגון הרב דסלה,

שכל, ואז יכולים גם להבין בשכל".

המגיד שיעור: "למדן אמיתי יודע ללמוד בעיון כל דבר, אם כי לכל תחום ביהדות יש סגנון עיון שמתאים לו, לא הרי סברא בגמרא כהרי העמקה והרגשה בליקוטי מוהר"ן, אבל את הבסיס של למצוא בכל דבר את העומק שמאחורי הדברים, ניתן לקחת לכל תחום בחיים".

האם המקורבים מסתדרים עם הנושא של 'הצדיק' - ההתקשרות, הביטול, וכל המהלך?

הרב גלינסקי: "רבינו אמה, שיש לו שלש כיתות של חסידים. הראשונה - אלו שבאים לאכול שיריים. השנייה - אלו שבאים לשמוע תורה. והשלישית - אלו שאפויים בלבו. אלו הם למעשה שלשה שלבים שכל מקורב עובר בהם. בשלב ראשון הוא בא לאכול שיריים - הוא לוקח קצת עצות, קצת תיקונים, וחוזר הביתה. בשלב שני - הוא מתחיל ללמוד את הספרים, ובהמשך - הוא נכנס לתוך העולם של 'הרבי'. אז הוא קולט שזה לא רק מהלך יפה או עצות חכמות, אלא משהו גבוה יותר - יש כאן צדיק, שמאיר את האמת לתוך הנשמה שלנו, ומוליך אותה בדרך הנכונה. ואז מגיע השלב של הביטול. חוויתי זאת במוחש עם הרבה מקורבים. בהתחלה הם אמנם מתלהבים אבל מסויגים. נהנים מרעיון פלוני ומעצה אלמונית. בהמשך הם מתקדמים ושואלים על שיחה פלונית ותורה אלמונית, ופתאום, בכוונה או לא בכוונה הם אומרים 'רבינו'. אני מברר בזהירות: מה קרה? ומקבל את התשובה: אכן, הגעתי למסקנה שזה הרבי שלי...! כאן נדרשת זהירות. כשמדברים עם ליטאי, אפילו שכבר מתחיל להתקרב, אין זה הזמן לדבר על 'גדולת הצדיק' ו'יחיד הודות' וכדומה, ולפעמים אפילו לא על אומן. אלא רק על העצות ולכל היותר על התורות. יגיע

קו 'הניכי הישיבות' - ברסלב:	
בני התורה הניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאוזנים. 2 - להשאת הדעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקוטי מוהר"ן. 3 - שו"ת ברסלב. 4/5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הוזה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הדעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שיירי ברסלב שורשיים. 2 - שיירי ברסלב חדשים 3/4 - שיירי כלליים. 5 - שיירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בנינו. 7. נסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

'ווארט חסידי', לעומת זאת ליקוטי מוהר"ן, כל פסוק או חז"ל שהוא מפרש, מדובר בפירוש מדויק להפליא, שעולה בקנה אחד עם הפשט הפשוט. ואדרבה, בפירושו הוא מיישב את כל הקשיים שיש לכאורה בפשט הפשוט, ומאיר אותו באור יקר, כידוע ללומדים.

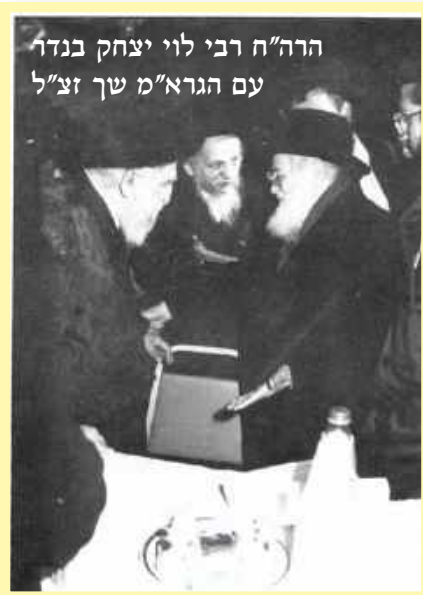
"זה ברמת העיקרון. התשובה האמתית היא שליכוטי מוהר"ן זה לא ספר. אלא רבי. וכשמגיעים למסקנא שהוא הרבי שלי, והוא מדבר אלי - אני לא בוחן אותו אם הוא מתאים לפשט... אלא שותה בצמא את דבריו, ומציית, ולעולם לא מתאכזב. ובקיצור, ליקוטי מוהר"ן לומדים עם אמונה ולא עם

אתג, אנשים תמימים לא מרגישים בעיה. אנשים רגילים בהחלט בתחילת הדרך מתקשים בזה. זה לא נראה להם מתאים עם הפשט".

הרב גבאי: "הסיבה, שגורמת לאדם ללמוד ליקוטי מוהר"ן היא לא השכל שבו, אלא הדיבור אל הלב. וממילא כשהוא יושב מול הספר, הוא כלל לא בוחן כעת את הסגנון, אלא רק מתחבר אל המילים ופותח את הלב. וכל הבעיות נעלמות".

הרב גלינסקי: "מבחינה עקרונית, יש חילוק גדול בין ליקוטי מוהר"ן לספרי חסידות. ספרי חסידות אכן בנויים יותר על דרך הדרש, ועל הסגנון שנקרא

הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר עם הגרא"מ שך זצ"ל

הרב גלינסקי: "אכן, חלק מההתקרבות מלווה בהתמודדות עם הסביבה. אצל בחורים מצויה מאד התנגדות מצד ההורים, לפעמים בצורה חמורה, בפרט בנוגע לשידוכים. אצל אברכים זה מצוי פחות, אבל קיים. אני מכיר אברך, שבעקבות התקרבותו – חמיו ומשפחתו ניתקו קשר לחלוטין, ולא מכירים בהם, עד שהם נאלצו לעבור דירה... זו דוגמא אחת, קיצונית אמנם. דוגמא נוספת, בה חמיו של המקורב החל לרדוף אותו ממש, וכן עוד דוגמאות רבות. בדרך כלל אצל אברכים ההתמודדות היא יותר עם השכנים והחברים, ולפעמים עם בני הבית, כן, גם זה קיים.

"בגליון 'הקבצו' לחניכי הישיבות, ישנו מדור של 'סיפור התקרבות', כשאחת השאלות הקבועות היא 'האם הייתה לך התמודדות עם הסביבה', ומעניין לגלות כל פעם מחדש איזה סוג התמודדות הייתה לו ואיך הוא התמודד עמה.

"אני אישית ממליץ בדרך כלל למקורבים בשלב ראשון לא לגלות. כי בשלב זה בו המקורב עוד לא בשל בעצמו, אין לו כוחות להתמודד, והמאמץ הזה עלול להפיל אותו ולייאש אותו. רק בשלב מתקדם בו הוא חזק בעצמו, הוא יכול לספר לסביבה ולהתמודד עם זה.

"עיקר החיזוק שאני אומר להם, הוא שהביזיונות והרדיפות הם כלים לקבל את הדעת של הצדיק, כמובא בדברי רבי נתן. ואני רואה את זה ממש בחוש, שדווקא אלו שעברו רדיפות קשות יותר, זכו אחר כך לדברים גדולים הרבה יותר".

לסיום, שתי שאלות מעשיות: לגבי ראש השנה – מה אומרים לבחור ששואל אם לנסוע, האם התשובה היא

השלב שהוא יתפוס את זה, בדרך כלל מעצמו".

האם המתקרבים החדשים עוברים רדיפות מצד הסובבים אותם? ניקח לדוגמא את הקהילה בקרית ספר – נמצאים בלב עיר ליטאית, הילדים לומדים במוסדות ליטאיים – האם זה לא מהווה בעיה?

הרב גבאי: "ברמה הציבורית, יכולות להיות לפעמים רדיפות או התנכלויות. שמעתי שברכסים יש קהילה של חסידי ברסלב, והם עברו רדיפה אכזרית ממש, עד ירידה לחייהם ברמה חמורה וקטנונית ביותר. גם בקרית ספר יש ביקורת והרמת גבות, אבל כשיש לך ציבור וקהילה מגובשת אין לזה שום משמעות.

"אגב, כשמדברים על קהילה, מה בעצם מאפיין קהילה? באים לאותו בית כנסת, או לאירועים משותפים, ומחלקים ארטיקים בל"ג בעומר? הדבר היחיד שיכול באמת לאפיין קהילה הוא שיש להם משהו משותף, יש להם שפה משותפת בעבודת ה'. אדם יכול לספר לחברו על הקשיים שלו, ולקבל ממנו עצה טובה או חיזוק, וזה מה שמיוחד בקהילה של המקורבים לברסלב. באופן אישי לפני כן לא היה לי קשר עם אף אחד, קרית ספר הייתה בשבילי פנימיה, אבל החיים שלי היו בחוץ, רק כשהתקרבותי לברסלב והכרתי את הקהילה הנפלאה הזאת, התחלתי להכיר אנשים ולהתחבר אתם.

"ברמה האישית, יש לכל מקורב את השלב בו הוא מרגיש 'אנוס'. הוא צריך להחביא מהשווער ומהקורבים, ומהשכנים וכו', ולפעמים גם מאשתו. אבל זה רק בשלב ראשון, בו אדם עוד לא שלם עם עצמו, ועוד לא מספיק בוגר ובשל. אם ההתקרבות שלו בריאה, אמור להגיע שלב בו הוא שלם עם עצמו, וכבר לא מרגיש צורך לעשות הצגות: 'זאת הדרך שלי, זה מה שעושה לי טוב, וכולם הצידה'. כשאדם משדר עוצמה ובהירות בדרך שלו, בדרך כלל הוא מונע ממילא את המניעות".

הרב אורנשטיין: "אני בא מציבור יותר ליברלי, הציבור החברונאי, שם לכתחילה כל דבר מתקבל יותר בסלחנות. ולכן בדרך כלל לא צריכים להתמודד עם הסביבה".

'כן' למרות שהוא מסכן את מעמדו בישיבה או לא? ולגבי נישואין – האם ההזדרכה היא להתחתן בגיל מוקדם?

המגיד שיעור: "יש כאן תופעה של סתירה. מצד אחד רבים בציבור הליטאי מודעים לכך, שהגיע הזמן לעשות שינוי, ומנסים להכניס יותר חיות ביהדות, לדוגמא דרך שירה ושמחה, ואף לימוד תכנים חסידיים בצורות שונות, ומצד שני השם 'ברסלב' עדיין מעורר חששות גדולים ואף עוינות. אין לי מהלך ברור בנושא זה, אבל כמדומני שצריך להשקיע עוד בהפצת האור של פנימיות התורה בקרב כל הקהלים, דבר שיוביל בעז"ה להתקרבות פנימית בין החוגים השונים".

הרב אורנשטיין: "את השאלה הזאת שאלתי את הרב אליהו עטיה, תלמיד חכם מופלג, שהתקרב ועדיין יושב בציבור הליטאי, וגם בן למשפחה של רבנים חשובים. והוא ענה לי בהחלטיות: אם רבינו אומר שצריך לבוא – זה מה שעושים, ולא תפסיד מזה שום דבר".

חבורות ושיעורים למקורבים!				
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 42				
עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח מימון
בני ברק	'תמיטי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה: חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

הרב גלינסקי: קשה לצפות, ובוודאי לנקוט במספרים. אבל בהחלט המצב היום לעומת כמה שנים אחורה הוא מהפכני, וזה רק גובה מה עוד שהציבור התפורר מבפנים מחמת כל מיני סיבות, ובנוסף כיום חלק מהציבור נעשה יותר ליברלי, וחלק מחפש יותר לחזק את האידישקייט, ושני התופעות יכולות לחזק את ההתקרבות. כששני הצדדים נותנים מקום חזק להתקרבות לברסלב – אם זה מצד הליברלים, שהם פתוחים לכל דבר, ואם זה מצד הלוחמים, שמכח המלחמה על היהדות הם הפכו בהכרח להיות יותר פנימיים, ולדבר יותר על 'אידישקייט', ואידישקייט גופא מוצאים בחסידות בכלל ובברסלב בפרט."

המגיד שיעור: "לא צריך להיות גאונים גדולים כדי לחשב את העתיד לפי העבר. כשאנו רואים מרביצי תורה ידועים, שמכניסים יותר ויותר מתכני החסידות לשיחותיהם, לדוגמה הרב משה שפירא זצ"ל, ועוד רבים, ואנו רואים את הציבור הענק שעט בצימאון על כל טיפת יהדות חסידית, אם זה באומן, אם זה במירון, אם זה אצל משפיעים חסידיים רבים, אנחנו קולטים שיש כאן תזוזה חד משמעית לכיוון אור החסידות. לאן בדיוק זה יגיע? לביאת המשיח בוודאי, רק תפילתנו, שזה יהיה ברחמים."

(פורסם במגזין ניצוצות 'מגזין הלב לכל המשפחה' (תשרי תשע"ח): 02-6231218)

"לגבי נישואין, יש נושא יותר חשוב שבחורים רבים שואלים: האם לספר למדוברת על השייכות לברסלב. מדובר על בחורים שעוד לא בשלב שקוראים לעצמם 'חסידי ברסלב' ומחפשים שידוך מבית ברסלבאי. ויש בזה קונפליקט, כי אם מספרים על כך, רוב ההצעות יורדות, ואם לא מספרים, יכול להיות אחר כך מאד קשה. למעשה, קשה לענות על זה במסגרת זו, כי כל מקרה לגופו. אבל בדרך כלל ההמלצה שלי היא לא לספר, אלא לנסות להריח מה דעתה על העניין של ברסלב אם יש ממש התנגדות או לא."

איך אתם צופים את המצב בשנים הבאות?

הרב אורנשטיין: "לדעתי בעוד חמש שנים, בכל ישיבה יהיה עשרים עד שלושים אחוזים של מקורבים לברסלב. הפרויקט שלי באומן כיום מיועד לאלף מיטות, וכבר עכשיו אני בדיבור עם תורמים על עוד כמה אלפים. עוד עשרים שנה לא יהיה אדם עם כיפה על הראש שלא יהיה ברסלב. אני נשמע הזוי, אבל לפני עשר שנים – גם שני אלו שיושבים פה (הרב גלינסקי והרב גבאי) לא היה להם סיכוי להתקרב לברסלב..."

הרב גבאי: "אני קיצוני יותר. לדעתי כבר בעוד חמש שנים מדובר על שמונים אחוז. אנשים מחפשים כיום יהדות, ומחיפוש יהדות יגיעו לברסלב."

הרב גבאי: "לגבי נישואין, הנושא הזה לא קשור דווקא לברסלב, אני לדוגמה התחתנתי לפני גיל עשרים בתור ליטאי. מה שכן, חשוב לדעת, שרבינו יכול לעזור לאדם לשרוד גם ברווקות המאוחרת שלו. התורות של רבינו והדרך של ברסלב יכולות לעזור לו להתמודד עם זה."

"לגבי הנסיעה לאומן זו שאלה טובה, כי לשרוף את הכל זה מאד שביח. אז כך, בישיבה קטנה – אם ההורים אתו, זה בסדר, אם לא – הוא לא יכול לעשות את זה, כי אין לו תמיכה חברתית מספיקה. בישיבה גדולה, זה יותר קל, כי היום זה כבר שוק, ואם יזרקו אותו, כל אחד ישמח לקבל אותו. וחשוב מאד לא לדחות את הנסיעה, כי מי שלא נוסע לפני החתונה, יותר קשה לנסוע אחר כך."

הרב גלינסקי: "לגבי ראש השנה, רבינו אמר בפירוש, שלא נותנים הוראה לאדם לעשות מסירות נפש. אם אדם מבין שזה מה שהוא צריך לעשות, ועושה כך, אשריו ואשרי חלקו, אבל אי אפשר להורות לו כך."

"ולמעשה, המציאות היא שמי ששואל הוא עדיין לא בשל לכך. כי מי ששלם בזה – לא שואל, אלא קם ונוסע. ולכן מי ששואל, צריך לחזק אצלו את חשיבות הנסיעה, ולומר לו שיתפלל על כך, אבל לא מורים לו לנסוע. יגיע היום והוא יעשה את זה בלי לשאול."

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'. או דרך קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש. חפשו: **עלמא דאורייתא**. המנוי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

מידעון 'חניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידוכים 'למקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו',

המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה. להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

ניתן לקבל **מידע כללי ומקיף בחסידות** ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!"

(שיח שרפי קודש ה"ב, סימן נז"ר)

עיצוב גרפי ועימוד: דוד בארי 054-8426868

הצקורבים

לרביה"ק מוהר"ן עברסלב זיע"א

חיים טובים // נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

אלול מן התורה מניין?

מי המציא את אלול? האם יש לזה בכלל מקור, ואולי בכלל זו המצאה של המשגיחים?...

אלול – לא כתוב בתורה.

'חודש הראשון' (ניסן), 'חודש השלישי' (סיון) ו'חודש השביעי' (תשרי) כתוב בתורה. אבל חודש השישי (אלול) – לא. והאמת, שגם ראש השנה שכן כתוב בתורה – לא כתוב שזה 'יום הדין', אך על כך בהזדמנות אחרת. אלול, ועוד כהכנה ליום הדין – בוודאי שלא כתוב.

זה אמנם לא כתוב בתורה, אבל זה הגילוי הראשון של 'פנימיות התורה'. מי ש'חידש' את זה – הוא משה רבינו. כשעלה להר בפעם השלישית, היה זה בראש חודש אלול עד יום כיפור, שאז הוריד את הלוחות השניות. ואז, הפכו הימים האלו לימי רצון ורחמים, עד עצם היום הזה.

מעניין לגלות, שהנושא הזה ממשיך להיות אך ורק 'פנימיות התורה' – לאורך כל ההיסטוריה. לאחר משה רבינו, הבא בתור שמזכיר את 'אלול' כמושג – הוא רבי שמעון בר יוחאי, רבן של ישראל בפנימיות התורה. בזוהר הקדוש על הפסוק 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים' מבואר שהכוונה היא לחודש אלול, שהוא חודש של תשובה והתקרבות.

אחרי הזוהר הקדוש, יש לזה אזכורים קלים מאד בדברי חז"ל והגאונים. אבל הביטוי הממשי שהוא מקבל הוא רק בזמן האריז"ל, שגילה 'כוונות' מיוחדות לחודש אלול, ובכך הפך אותו להלכה ולמעשה לחודש מיוחד עם הנהגות מיוחדות. בעקבות כך החלו המנהגים המוזכרים בשולחן ערוך והרמ"א, באמירת סליחות ותקיעת שופר.

ומי שהפך את זה ממש ל'נושא' ששמו 'אלול'. כלומר, לחודש שכל הדיבור נסוב סביב 'אלול', עם כל מיני התעוררות והנהגות מיוחדות בכל נושא ועניין – היה הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים, כפי שניתן לראות בספריהם הקדושים ובספרי הדורות. משם זה התפשט גם לעולם הישיבות ולכל העולם, והדבר פלא.

המסקנא הראשונה והעיקרית מכך הוא, שהגישה ל'אלול' מוכרחת להיות גישה של 'פנימיות' ולא של 'נגלה'.

'פנימיות התורה' – הוא בעצם ה'קודים' שמאחורי התורה, או במילים אחרות 'הסודות' מהחדר הפנימי. אלו הם הכלים והאמצעים שעל ידם

שלום לקוראי הגליון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור חיים טובים, נתחדש עם מאמר נפלא ומשיב נפש במדור משיבת נפש, לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך בלימוד תורה ט, נעבור למדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א, ונסיים במדור מתחדשים מהנעשה בישיבת 'נהירו דאנפין' בירושלים.

בברכת שבת שלום ומבורך העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להצנחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון: פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 42 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוים, ולציון זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים

יום	חודש אלול	הדף היומי מסכת עירובין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי בווה"ק
ז	ב	יג	חורה	צה:	רסג	כט
א	ג	יד	תקו, ג-ד	צו:	רסד	כט
ב	ד	טו	תקו, ה-ט	צו:	רסה	ל
ג	ה	טז	תקו, א-ב	צו:	רסו	ל
ד	ו	יז	תקו, ג-ד	צו:	רסז	לא
ה	ז	יח	תקו, ד	צח:	רסח	לא:
ו	ח	יט	חורה	צח:	רסט	לב

התורה הנלמדת בחברות 'דתי' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק שני, תורות פה-ט.

אלול אינו עוסק ב'כמות' אלא ב'מהות'. אלול אינו עוסק בלהראות כמה אתה 'רחוק', אלא כמה אתה 'קרוב'. והוא לא דורש עוד 'עשייה' אלא יותר 'בירור' ו'בהירות' במה שממילא כבר עושים.

במאמרים הבאים בעז"ה נשתדל להתמקד בכמה וכמה נקודות מרכזיות של 'אלול' – המבוססות על פנימיות התורה. ואשר יתנו לנו גישה מפוכחת ומעשית לחודש אלול, מתוך מפחיד ומועיל.

שאיננה מסתדרת כלל עם הכללים של התורה, אלא פשוט 'עוקפת' אותם.

'הקוד' ו'הסוד' הראשון והמרכזי של פנימיות התורה – הוא חודש אלול. ולכן הוא בדווקא 'לא' כתוב בתורה, כי הוא עוסק במשהו ש'מאחורי הקלעים'. ורק מתוך כך ניתן לגשת לאלול. וזה אומר בקיצור ש:

אנו יכולים לזכות לקיום התורה. אם זה באמצעות הבנת מהות התורה ומצוותיה, ואם זה באמצעות גילוי דרכים 'עוקפות' תורה, שהמרכזי שבהם הוא 'תשובה',

שעון מעורר

מה ההבדל בין שעון מעורר – לאזעקה בצבע אדום? למה כששומעים אזעקה – נבהלים, וכששומעים שעון מעורר – לא נבהלים אלא 'מתעוררים' (או ממשיכים לישון...)?!

יהודי יקר, נרדמת קצת ונפלת לכל מיני חלומות ופנטזיות. הגיע הזמן להתעורר ולחזור הביתה, למקום האמתי שלך, להיות קרוב לה! וזה מה שהוא היה אצל הצדיקים – מישהו שדופק בדלת, ואומר: הגיע זמן מנחה, או במושגים שלנו: הגיע זמן ארוחת צהריים...

אבל כאשר זה הופך להיות אזעקה, אתה שומע שופר – אתה שומע צרות ועונשים, רואה פרוץ זועם, ומרגיש חוטא ורשע. זה הרגשה של משהו מפחיד, ש'גדול עלינו'. לא פלא, שהוא גורם ללחץ, או גרוע יותר, להתאבנות שהופך לציניות. וכך נהפך האלול המתוק מ'אני לדודי ודודי לי' למשהו שצריך לקרוע מלוח השנה.

השופר המתוק, כפי שלימדונו הצדיקים, אומר לנו: ישנת עמוק ילדי, ואתה לא רוצה להיות בתרדמת כל החיים. אז הנה, באתי להעיר אותך ונלך ביחד לבית הכנסת. היש מתיקות גדולה מזו? זה הרי ממש חרוזים עם המזמור 'לדוד, ה' אורי וישעי' – שגם אותו 'משום מה' אומרים באלול?!

בראש חודש אלול – מתחילים לתקוע בשופר ולומר סליחות.

מה המטרה של תקיעת השופר והסליחות, ומה בעצם המטרה של כל ה'אלול'? לכאורה כדי להתעורר. אבל לפעמים (או יותר) – במקום 'להתעורר', נבהלים ונלחצים, או לחילופין, נעשים אדישים ומאובנים.

יש כאן תהליך אבסורדי. בכל חג ומועד, ובכל נושא ביהדות – אנחנו יודעים שיש ירידת הדורות, 'פעם' היו מרגישים שבת / פסח / תפילה / יראת שמים – בצורה חזקה מאד, ו'היום' חלש יותר. זה מוכר ולגיטימי. אבל כשזה מגיע לנושא של אלול וימים נוראים – זה לא 'ירידת' הדורות אלא משהו אחר לגמרי. זה לא נהיה 'חלש' יותר, אלא נהיה ההיפך הגמור.

כולנו מכירים בעל פה את התיאורים על חודש אלול – איך שהוא היה נראה פעם, אם זה בשיבות, ואם זה בחצרות הצדיקים. יודעים לצטט את מה שהיו אומרים בנובהרדוק 'כל השנה צריך להיות אלול, אבל אלול זה הרי אלול... יודעים לספר על הדגים שרועדים, ולצטט את האמרה 'כמה עלינו לרעוד על כך שאנחנו לא רועדים'.

וכל התיאורים והציטטות האלו והאחרות – לא רק שאינם מעוררים, אפילו לא חלש, אלא אדרבה, גורמים לאדישות או לגיחוך... ובמקרה הטוב (אם הוא קיים, ואם אפשר לקרוא לזה 'טוב') – הוא גורם ללחץ ועצבים. מה הסיפור?!

שעון מעורר מצלצל – כשצריכים לקום ליום חדש, או להיזכר באיזו מטלה. לא מדובר במשהו מפחיד או מלחיץ, אלא במשהו שאנחנו מוכנים לקראתו, יודעים במה מדובר, וערוכים אליו. כל שנשאר הוא 'לעורר' אותנו מהשינה, ולהתחיל את התהליך הבריא והמוכר של היום החדש.

לא כן כששומעים אזעקה. האזעקה מודיעה על משהו שאנחנו לא יודעים איך להתמודד אתו. הוא לא תלוי בנו, ולא ביכולת שלנו להתמודד אתו. ובקיצור: הוא מעדכן על משהו ש'גדול מאתנו'. ולכן, הוא מעורר בהלה, או במקרה החמור יותר, גורם להתאבנות. שני תגובות של 'היסטריה'.

תקיעת שופר, סליחות, ואלול – לא אמורים לשמש כאזעקה, אלא כשעון מעורר.

כמו שהשעון מעורר, מזכיר לך לקום ליום חדש. כך השופר מזכיר ואומר לנו:

הכי פשוט שיש

מה צריך לעשות באלול? שאלת המליון. ואולי פשוט צריך 'לא לעשות'?! או מדויק יותר: לא להתמקד ב'עשייה' אלא ב'מהות'.

כי הוא פשוט לא יכול להיגמר אם היית גוי – זה היה נגמר, אבל אתה לא.

ובגלל שאתה לא, יש מערכת 'עוקפת' שנקראת 'ג' מדות, שבכלל לא מתחשבת ב'נתונים' אלא ב'קוד הבסיסי' – שה' אוהב אותך ויהי מה. אלול, תשובה, ולוחות שניות – באים לומר מסר בסיסי מאד: יש מצב שהלוחות יכולות להיות שבורות [וצריך להיזהר מזה], אבל אין מצב שהקשר שלך עם ה' יהיה שבור.

זה אמנם לא יכול להיות כתוב בלוחות ראשונות, כי זה 'לא רשמ', אבל זה כן מופיע עם לוחות שניות כי זה 'אמת'.

ואם כך, אז כבר למה לא להשאיר את הלוחות שלמות? אם אין לחץ, ואתה בכל מקרה קרוב, אז למה לא ליהנות מזה? תלמד, תתפלל, תעשה מצוות, ותיהנה. כי באמת אין דבר יותר טוב מזה, אם רק תוציא משם את המרכיב של ה'לחץ' וה'חייב'.

כשאתה בלחץ ממשוהו שאתה 'חייב' להצליח בו, קרוב לוודאי שלא תצליח. כל נסיון, וכל ספק נסיון, מספיק רק שמשוהו לא בדיוק כשורה 'הוא אמר בשעה שש, וכבר שש ודקה'... – מערער את היציבות, ועלול לגרום לנפילה, מה שאכן קרה.

הלוחות השניות – לא מורידים כהוא זה מחומרת הלוחות הראשונות, אבל באים לספר לנו עוד כמה דברים, 'סודות' מהחדר'. הלוחות השניות מספרות לא רק מה 'צריך', ואיך החיים 'אמורים' להיראות – אלא מה באמת קורה, ומה הם החיים בעצמם.

הסוד של אלול, הוא: אני לדודי ודודי לי. זו אכן לכאורה הזמנה ל'תנועה', אבל גם ובעיקר 'עובדה'. אתה קרוב לה', וה' קרוב אליך. זאת עובדה, ויודע מה, גם אם לא תרצה...

הלוחות השניות ניתנות לא 'במקום' הראשונות, אלא 'ביחד' אתם. הלוחות השניות מצטלמות על 'רקע' של לוחות שבורות. כלומר גם אם לא עמדת במשימה, והלחות נשברו והם עדיין שבורות, הסיפור לא נגמר.

קבלנו את התורה, ומעדנו. ביום בו שהיינו אמורים לקבל את הלוחות הראשונות – הם נשברו, וחזרו כלעומת שבאו. זאת אומרת שמשוהו השתבש, לא עבד לפי התכנית ולא התאים לכללים. ובכן, מה הפתרון? לוחות שניות.

משה רבינו עולה שוב לשמים, להביא שוב את הלוחות. במחנה ישראל תוקעים בשופר ומזהירים שלא ליפול שוב באותה טעות, ואכן, הוא חוזר לאחר ארבעים יום עם לוחות. והפעם, הכל בסדר. הלוחות הגיעו בשלום, וקיימים בידנו עד עצם היום הזה.

מה ההבדל? האם הלוחות השניות, הם אותם לוחות רק במהדורה שניה? אם כן, האם לא היה אפשר פשוט 'לתקן' את הלוחות הראשונות? ומה בעצם 'שמר' עלינו שלא ליפול בפעם השניה כמו בפעם הראשונה?

יש הבדל מהותי – בין שתי הפעמים, ובין שתי הלוחות – הראשונות והשניות. הלוחות הראשונות היו מאד רציניות ונוקשות. הם באו לספר לנו מה 'צריך' לעשות, ואיך אמורים החיים 'להיראות' לכתחילה, וגם מה יקרה אם לא. כשהייתה מעידה, התורה בעצמה הסכימה לקביעה 'ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם' ח"ו. כי מה לעשות – זו תורה, וזו שכרה.

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' 'חיים טובים' ישר לכתובת המייל: yefabian@gmail.com

קו "המקורבים"

077-31-40-331

שמעו ותחי נפשכם

אנשי ירח

אני צריך לזכור כל חיי ולא לשכוח את הדיבור המנחה שאומר: 'מעט זה גם טוב'. כזה דאה וקדש. ברגע שאתה מראה סימן לקב"ה שאתה שייך, הוא מוציא אותך ממצרים

אור של חרות

ראש חודש אלול, עם היותו האחרון בחודשי השנה, מביא אתו תמיד הרגשה של התחלה חדשה. הוא כולו 'לקראת'. לקראת ראש השנה, לקראת החגים בכלל, ובפרט לקראת הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה באהבה.

ומה מתאים יותר מלעסוק בדיבור על ראשי חודשים והתחלה חדשה.

עם ישראל נצטוו על מצוות קידוש החודש עוד במצריים, וזה אומר שמצוות קידוש החודש קשורה למעבר מעבדות לחרות. זאת המצווה שהתחילה להוציא את עם ישראל מהמציאות המשעבדת של מצרים ופתחה להם אור של חרות בנפש, בתפיסה ובהבנה.

מהי בעצם מצוות קידוש החודש?

עם ישראל מונים ללבנה. ללבנה יש את המחזוריות שלה, באמצע החודש היא גדולה ושלימה ויפה, ואז היא הולכת ומצטמקת עד שהיא נעלמת בסוף החודש. אחרי שהיא נעלמת לגמרי, היא שבה ומתגלה בצורה של פס אור דקיק שלמחרת מתעבה מעט ואחרי יומיים מתעבה מעט יותר, עד שבאמצע החודש היא שוב שלימה.

כיצד מקדשים את החודש? מחפשים את מולד הלבנה, מעידים עליו, ואז נקבע החודש החדש ויחד איתו כל תאריכי המועדים של עם ישראל. זו מצווה קריטית, שהתורה כולה תלויה בה.

כאשר משה רבנו שמע מהקב"ה את העניין של קידוש הלבנה, הוא התקשה לעמוד על הגדר של המצווה הזאת והגמרא במסכת ראש השנה מספרת לנו שהקב"ה ענה לו: "כזה דאה וקדש". הקב"ה הראה לו פס דקיק של אור ירח שמתחדש, והסביר לו שכשרואים 'כזה', מקדשים את החודש.

במשך מאות בשנים, עד שסידרו את הלוח הקבוע, קידוש החודש היה תלוי בכך ששני עדים ראו את פס האור

הדקיק של הירח מתגלה ומיהרו לבית מקדש בירושלים להעיד על כך.

בעדויות על נושאים אחרים, דיני ממונות או דיני נפשות, יש הרבה סעיפים ודינים שפוסלים עדים או פוסלים עדות, יש הרבה הסתייגויות והרבה זהירות. לעומת זאת, במצוות קידוש החודש, בודקים את העדים בכמה גדרים בסיסיים ותו לא. העד צריך להיות לא שיכור ולא שקרן, אבל מעבר לזה, עדותו של כל יהודי, גם הפשוט ביותר, מתקבלת.

יכול להיות אדם פשוט שבפשוטים, סבל או משלוחן, שסיים את עמל יומו והיה בדרך הביתה ופתאום הרים עיניים לשמיים וראה פס דקיק של אור. הוא עולה על הסוס, רוכב לבית המקדש ומוסר את העדות שלו. יהודי נוסף לא ישן טוב באותו לילה, יצא לשבת במרפסת, ופתאום ראה גם הוא פס דקיק של ירח מתחיל להתגלות, הוא עולה על הסוס ויוצא בדהרה לבית המקדש...

שניים אלה, שעדותם התקבלה, קבעו את הכול! מתי יימנעו מחמץ או מתי יחול יום כיפור. מדהים איך כל יהודי מורשה להשפיע בסוגיה קריטית כזאת שהתורה כולה תלויה בה.

כמו הירח

הירח עצמו הוא לא בננה דקיקה או חוט שיערה, הירח עצמו הוא גוף שלם. כשאנחנו רואים אותו באמצע החודש, אנחנו רואים גם שמימי עגול, יפה ומאיר. אבל המהות שלו היא שלמרות גדלו ושלמותו, הוא כל הזמן עובר זמנים של הסתרה. הוא נולד לאט ומתגלה לאט, וממש מיום השיא שלו הוא מתחיל להיחסר ולהתמעט עד שהוא נעלם לגמרי, ואז מחכים לראות שהוא שוב יתגלה ויצין ממנו משהו.

עם ישראל נמשל ללבנה, ועד הגאולה המהות שלנו היא כמו הירח. זה המצב של עם ישראל בכללותו וזה המצב של כל אחד מאתנו. אנחנו ירחים כרגע.

עד שתהיה גאולה שלימה, החיים שלנו בנויים על כיסוי והתגלות. המהות שלנו מתגלה ונעלמת, מתכסה ומתקטנת. קצת מצליחה לגדול, אבל ברגע שהיא גדלה היא שוב נכנסת למצב של התקטנות והתמעטות. ככה אנחנו.

מצאת סימן

המצווה הקדושה של קידוש החודש אומרת שברגע שמצאת סימן לירח, גילית את הירח כולו. כשפס האור הדקיק מתחיל להאיר הוא מראה לנו שהירח כולו קיים כאן, אמנם מכוסה עדיין, אבל יש ממנו סימן.

הצדיקים אומרים שיש דיבור מפורש וישנה שפת סימנים. כשאדם מסמן משהו למישהו בלי מילים, זה מעיד על קשר, זה מבוסס על ההכרות שבינינו, זה מבוסס על זה שאתה מבין למה אני מתכוון. אני לא יכול להגיד את הדברים בצורה ברורה אחת, אבל אני רומז לך שירח שלם מסתתר מאחורי החרמש הדקיק. לפעמים אנחנו עושים למישהו סימן והוא הולך עם זה הרבה זמן וחושב, למה הוא התכוון? מה הוא רצה לרמוז לי?

שפת הסימנים היא ביטוי עמוק לקשר, וזו מהות המצווה שהצטוונו עליה במצרים, מצווה שנעשית רלוונטית מחדש היום, ערב הגאולה האחרונה. הקב"ה אמר לנו במצרים, ואומר לנו שוב היום: אני רוצה לספר לכם שהקדושה שלכם מתבטאת מעבר למילים, בשפת הסימנים.

כמו שהחודש מתקדש באמצעות סימן, הציץ לך חרמש הכי דקיק ואתה כבר הבנת מזה שיש ירח וקידשת אותו, ככה אני, כשאני מחפש יהודים, אני מחפש סימן. אני מחפש איתות, אני מחפש גילוי קטן של רצון ובחירה, שיהיה ה"כזה דאה וקדש" שלו.

לא נקבעים לפי גודלנו

לכאורה תמוה, למה לא נקדש את הירח באמצע החודש, כשהוא במלואו,

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של
רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצ'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 4\3 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2- להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4- השעה כעת. 5 - זמני היום. 6- לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

כוחות פועלים עלי ומשגעים אותי מבפנים ומבחוץ. מה אני מבין בכלל על השלווה שלי, איך משיגים אותה ואיך היא בורחת. כל כך יש לי טענות וביקורת על עצמי וכל כך בקלות אני מרגיש לא בסדר, אבל אני בכלל לא יודע שום דבר על הירח שלי, למה הוא מכוסה. אני בכלל לא מבין את המהות של המאבקים והניסיונות של חיי. הכול בהסתרה כל כך גדולה.

אנשי ירח

אנחנו לא יכולים להיות במלוא תפארתנו. אין לנו אפשרות כזאת. אנחנו בגלות. לא רק בגלות חיצונית, אלא גם בגלות פנימית. לא רק בגלות של גוף, אלא גם בגלות של נפש ושל רוח. אני לא יכול להיות סבלן מהבוקר עד הבוקר תמיד ולעז. מי שתואר לנו אנשים מתוקים ויקרים שתמיד חייכו ותמיד היו שלווים, עשה לנו עוול גדול. הקב"ה לא ברא מלאכים על פני האדמה ואין כזה דבר אדם שתמיד שליו. אם אדם הוא שליו במיוחד, זה אומר שיש לו דרך להכיל המון עצבים ולהתפייס איתם ואז הוא חוזר להיות שליו.

כאן את כל הטוב השלם. כרגע עדיין מכסות הקליפות. עננים מסתירים. התאריך של החודש גורם. הרבה דברים עוברים על היהודי הקדוש והמתוק הזה. הרבה דברים עוברים עלי והם מכסים אותי בוך. גלים, עייפות, חוסר ב-B12 ובברזל, חוסר במילים טובות ובעידוד, צחיחות מחום ומקשה. כבר לא רואים ממני לא הרבה רוח ולא הרבה נעימות ולא הרבה סבלנות.

אבל אם יש פס דקיק של ניסיון, אם יש געגוע ורצון, זה אומר שיש את הכול.

אני לא לא-קיים. אני רק מכוסה. זה כל הסוד שלנו כעם ישראל.

מה אנחנו יודעים

כשאנחנו רואים יהודים שנראים פשוטים ופתאום מציץ מהם שייכות לקודש, כבוד לקודש, מצוות שהם כן מקיימים, אנחנו מתרגשים. מדוע? בגלל ה'כזה ראה וקדש'.

מה אנחנו יודעים על סיפורי חיים של אנשים. מה אני יודע על הסיפור חיים שלי. מה אני מבין בכלל איזה

בכל פארו, עיגול ענק ומאיר שאי אפשר להתעלם ממנו? בכל חודש נערוך 'הג אמצע החודש' שבו נראה את הירח מלא ונקבע לפיו את מועדי הזמנים. מדוע לא?

מפני שיש כאן רמז מאוד עמוק על המסע של עם ישראל מאז שהתחלנו, לאורך כל הדרך, עד לגאולה. אנחנו לא נקבעים לפי גודלנו ותפארתנו. רוב הזמן אנחנו בכלל לא נמצאים במצב הזה. נכון שיש לנו לעיתים זמנים גדולים ומאירים, אבל תמיד הם הולכים ונחסרים. לכל יהודי יש זמנים מפוארים, אבל הם מיד מתכסים ונעלמים.

והקב"ה רוצה להסביר לנו, שהסוד העמוק של הקשר בינינו, הוא סוד של סימן. לא צריך שלם, לא מחפשים עיגול מלא. מספיק סימן, כי הסימן מעיד על הכול.

יש את הכול

אנחנו צריכים לשנות את התפיסה הפנימית שלנו ולהבין שאם יש מעט טוב, אז הכול טוב. אם הציץ אור קטן מתוך חושך גדול, זה מעיד שיש

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

לא תירא מהם

"כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' א-להיך עמך המעלף מארץ מצרים (פרק כ פסוק א).

וכתב האור החיים הקדוש לפרש הדברים על מלחמת היצר וז"ל: "כי תצא למלחמה וגו'. אולי שרמז הכתוב מלחמת האדם עם יצרו, ובא להסיר מלבבו מורך, ואמר כי תצא למלחמה הידועה שאין גדולה ממנה, והנה במלחמה זו יש ב' דברים קשים לאדם שמתישים כוחו, א' הוא שאינו מלומד במלחמה כמו שהוא מלומד ורגיל במין מלחמה זו יצרו הרע, ב' שהרכבת האדם חובקת דברי היצר בכל אשר יאמר אליו בענייני האיסור לגנוב ולגזול ולגאות ולאכול כל אשר תאוה נפשו, וזה ימנעהו מלשמוע אל דברי התורה והמצוות, ומה גם אחר שנכשל בעבירות רבות שיתוספו כוחות הרע שנולדו ממעשיו הרעים כמו שפירשתי במקומות אחרים והרי הוא ביניהם כחררה שאין לה הופכין.

"לזה בא דבר ה' כאן ואמר כי תצא למלחמה וראית בעיני שכלך סוס ורכב, סוס כנגד מה שהוא היצר סוס מוכן למלחמה מה שאינו כן האדם, רכב כנגד הרכבת האדם שנוטה וחושקת לדברים,

וזהו ה' אלקיך עמך" שכשאדם יודע שה' אלקיו עמו, עי"ז הוא מכניע את כל הקליפות המסבבים אותו וממילא נכנעים כל הקליפות.

ויש להוסיף ולהמתיק בזה דהנה מבואר בהמשך הפרשה שהכהן אומר "שמע ישראל" וכו' ואמרו חז"ל (סוטה מב ע"א) שבא לרמז בזה שאף אם אין בידם אלא זכות של שמע ישראל עי"ז מנצחים במלחמה, ולעניינינו יש לפרש הדבר ג"כ על מלחמת היתר על פי דברי האוה"ח ה', שע"י שמע ישראל יכולים לנצח את כל הקליפות והסט"א, כי שמע ישראל הוא בחי' הדיבור אמת לידע שה' אלקינו אחד והוא תמיד איתנו, וכשאדם מדבק עצמו אל האמת הזאת עי"ז נכנעים כל הקליפות והסט"א.

צדק תרדוף למען תחיה

צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' א-להיך נתן לך (פרק טז פסוק כ), יתבאר היטב על פי דברי רבינו שעיקר החיות מקבלין מהתפילה, ולתפילה זוכים ע"י אמת, נמצא שע"י בחי' צדק צדק תרדוף שהוא חיפוש האמת, זוכין להתפלל ועי"ז זוכים לחיות, וזהו "למען תחיה", כי עי"ז זוכים לחיות, והוא נפלא מאוד.

ואומרו עם רב ממך כנגד כוחות הרע שניתוספו ממנו מצד מעשיו הרעים כמו שאמרנו, אף על פי כן בא דברו הטוב ואמר לא תירא מהם, והטעם הוא כי ה' א-להיך עמך פירוש הן אמת אם היית בא למלחמה בכחך אין בך כח לעמוד במלחמה זו אבל כיון שה' א-להיך עמך כחו גדול להצילך, כי כשבא אדם ליטהר ימינו יתברך מקבלתו ונדבק לה' והוא יכניע מציריו".

והוא נפלא מאוד שזה ממש העניין המבואר במאמר כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, אֲזִי בָאִים מְחֻשְׁבוֹת זְרוֹת וְקַלְפוֹת וּמְסֻבְּיָן אוֹתוֹ, וְנִשְׁאָר בְּחֻשָּׁךְ וְאֵין יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, וְכוּ' וְדַע, שְׁעַל יְדֵי אֱמֶת זוֹכֵה לְמִצַּא הַפֶּתַח, כִּי עֵקֶר אוֹר הַמַּאִיר הוּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים כ"ז): "ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי", וְעַל יְדֵי שְׁקָר הוּא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שמות כ): "לא תִּשָּׂא אֶת שֵׁם ה' לְשׁוֹא", כִּי עַל יְדֵי שׁוֹא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי "דָּבָר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינָיו". אֲבָל עַל יְדֵי אֱמֶת, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים קמ"ה): "קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאֵיו לְכָל וְכוּ', וְכִשְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמּוֹ, הוּא מַאִיר לוֹ אֵיךְ לִיַּצֵּא מִהַחֻשָּׁךְ הַמוֹנֵעַ אוֹתוֹ בְּתַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "ה' אוֹרִי".

משיבת נפש - המשך

החיים של כולם גועשים וגבוהי גלים. אין אנשים בלי בורות. אין מציאות של ירח מלא לאורך כל החודש. אין כזה דבר. כולנו, כל עם ישראל, הגנו אנשי ירח.

כשתהיה גאולה, האור שלנו יתגלה ולא יחסר יותר וגם הלבנה תחזור לכל גדולה המקורי. אבל בינתיים היא מלווה אותנו בנאמנות מראשית הבריאה ועד התיקון השלם ומלמדת אותנו כל חודש מחדש את סוד ההתחדשות. הכיסוי והגילוי, ההופעה וההיעלמות, הפאר והקטנות.

הסכמה פנימית

אנחנו צריכים שתהיה לנו הסכמה פנימית: עכשיו אתה במילואך (וב"ה,

שאתה, ולא הכישלונות שבינתיים... ככל שתאמין בזה ותתפלל על זה, תקבל מן השמיים סיוע לגלות את זה.

אנחנו צריכים ללכת עם העיניים המאמינות האלה, המחפשות סימנים לטובה. בי ובכל מי שסביבי, ובכל יהודי באשר הוא, הכי חילוני או הכי חרדי. הכי גלוי ופשוט ומתוק או הכי מרוחק ועטוף באלף קליפות. בכל יהודי יש פס של אור. צריך רק למצוא אותו.

שבעזרת השם יבוא אלינו אלול מתוק ונפלא שעוד לא היה כמוהו, עם המון קרניים של אור עד שכל התפארת תתגלה. ובינתיים, אם נדע לשמוח בפס האור שמתגלה, כבר אחזנו בתפארת כולה, וכבר אפשר לקדש. ■

יש לנו זמנים במילואנו, אחר כך זה קצת נחסר, ולאחר מכן אתה ממש נעלם. אל תתייאש, אם לא היום אז מחר הכוח יחזור ותחזור גם התקווה. הלבנה תמיד נולדת. עוד לא היה חודש שהיא לא נולדה בו. אנחנו תמיד נולדים.

ואני צריך לזכור כל חיי ולא לשכוח את הדיבור המנחה שאומר: מעט זה גם טוב. כזה ראה וקדש. ברנע שאתה מראה סימן לקב"ה שאתה שייך, הוא מוציא אותך ממצרים.

רבי נחמן מברסלב אומר: תחפשו בעצמכם את הטוב ותאמינו שאתם זה מי שאתם רוצים להיות, כי זה הסימן שמעיד על כולכם. הכיסופים והגעגועים והאדם שאתה רוצה להיות - זה מה

הערות וביאורים // פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

האדם, שלזה העצה היא אמת, וכמו שיתבאר כל זה בהמשך.

איך זוכים שתעלה תפילתו דרך השער השייך לשבטו

והנה רבינו מדגיש שצריך זכות גדולה שהתפילה תעלה דרך השער שלה [ואז היא פועלת את פעולתה בשלימות הראויה], ולא מבואר בפירוש מה צריך בשביל זה, אבל הדבר למד מענייני שמשמעות הדברים היא שהכל תלוי באמת, וכפי מה שהתפילה היא באמת וכדלקמיה, כך זוכה שתפילתו תעלה למקומה הראוי, ולכאור' זה עצמו עניין הנוסחאות שבתפילה, שבפשטות לא מצאנו שיש לכל שבט נוסח מיוחד בתפילה [ובוודאי לא בעת ירידת השבטים למצרים], אלא הכוונה היא שלכל שבט יש את "נוסח הלב" שלו, היינו את דרך החיבור האישי שלו לתפילה, [וכן מבואר בפירוש הנפלא דברי נועם בליקו"ה הל' גניבה הלכה ה שעל מאמר זה], וככל שאדם מתחבר לנוסח השבט שלו, היינו שהוא מתחבר לאמת בתפילה, שזה בחי' הנוסח המיוחד שלו בתפילה, שהיא בחי' האמת שלו, כך זוכה שהתפילה עולה לשער השייך לה ומשפיע את השפע בכללות ובפרטות, ובפרט בזווג ופרנסה.

[ג] אָבֵל כְּשֵׂאֲדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, אָזִי בְּאִים מְחֻשְׁבוֹת זְרוֹת וְקַלְפוֹת וּמְסֻבְּבִין אוֹתוֹ, וְנִשְׁאָר בְּחֶשֶׁךְ וְאֵין יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (איכה ג): "סִכֵּת בְּעֵגֶן לֶךְ מְעַבְּרֵי תְּפִלָּה", וְכָתִיב (תהלים י"ב): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּ", שְׁהִרְשָׁעִים, הֵינּוּ הַקְּלָפוֹת, מְסֻבְּבִין אוֹתוֹ. 'כָּרָם זֶלֶת' הֵינּוּ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, 'שְׁהִיא עוֹמֵדֵת בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם' (ברכות א):

וְדַע, שֵׁישׁ פְּתָחִים הֶרְבֵּה בְּחֶשֶׁךְ הַזֶּה לְצֵאת מִשָּׁם, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (יומא לה): 'הֵבֵא לְטָמֵא, פּוֹתְחִין לוֹ יֵשׁ לוֹ פְּתָחִים הֶרְבֵּה/ נִמְצָא, שֵׁישׁ פְּתָחִים הֶרְבֵּה בְּחֶשֶׁךְ גַּם לְצֵאת מִשָּׁם. אָבֵל הָאֲדָם הוּא עֵזֵר וְאֵין יוֹדֵעַ לְמִצָּא הַפְּתָח:

וְדַע, שְׁעַל יְדֵי אָמֶת זוֹכֵה לְמִצָּא הַפְּתָח, כִּי עֵקֶר אוֹר הַמְּאִיר הוּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים כ"ז): 'ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי', וְעַל יְדֵי שְׂקָר הוּא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב

תְּפִלְתִּי שְׁתָּהָא סָמוּךְ לְמִטְתִּי הֵינּוּ כְּנ"ל, שֵׁיתְפַלֵּל דְּרָךְ שְׁעַר הַמְּטָה שְׁלוֹ, כִּי יֵשׁ שְׁנַיִם עֲשָׂר מְטוֹת, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ שְׁעַר מִיְחָד, וְהִתְפַּלֵּל עַל שְׁלָא תִתְרַחֵק תְּפִלְתּוֹ מִמְּטָה שְׁלוֹ. וְזֶה לְשׁוֹן מְטָה, כִּי מְטָה לְשׁוֹן זוּג, כְּמֵאֲמָר הַסְּמוּךְ: עַל מְטָתִי שְׁתָּהָא נְתוּנָה וְכו', וּמְטָה הוּא בְּחִינַת זוּג. גַּם מְטָה הִיא בְּחִינַת פְּרֻסָּה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ויקרא כ"ו): "בְּשִׁבְרֵי לְכֶם מְטָה לְחֶם", כִּי שְׁנַיִם עֲשָׂר מְטוֹת גּוֹרְמִין זוּג וּמְפְרֻסִין כְּנ"ל: 'קֶשֶׁה זוּגוֹן וְקֶשֶׁן מְזוּגוֹתֵי' וְכו'. גַּם הִתְפַּלֵּל עַל שְׂבָטוֹ, שְׁיִזְכּוּ לְשְׁנֵי שְׁלֻחָנוֹת. וְזֶה: 'וְעַל מְטָתִי שְׁתָּהָא נְתוּנָה בֵּין צְפוֹן לְדָרוֹם', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (בבא בתרא כה): 'הַרוֹצֵה לְהַחֲכִים וְכו', הַרוֹצֵה לְהַעֲשִׂיר' וְכו':

וְיַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּלוּל כָּל הַשְּׁנַיִם עֲשָׂר שְׂבָטִים, וְהִיא יוֹדֵעַ כָּל מְטָה וּמְטָה בְּשִׂרְשׁוֹ בְּשִׁבְלֵי זֶה כְּתִיב בַּה (בראשית מ"ט): "וַיֵּאָסֶף יַעֲקֹב רִגְלָיו אֶל הַמְּטָה". רִגְלָיו' זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים פ"ה): "צִדְקַת לְפָנָיו יְהַלֵּךְ", הֵינּוּ, שְׁהִיא מְאֻסָּף כָּל הַתְּפִלוֹת, כָּל אַחַת לְשִׁרְשָׁהּ. גַּם הִיא כְּ כַּח בִּידוֹ לְתַן חֶלֶק מְחֻלְקֵי עוֹלָם לְיוֹסֵף, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (בראשית מ"ח): "וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׂכָם אֶחָד עַל אַחֶיךָ" וְכו', כִּי עַל יְדֵי תְּפִלְתּוֹ הִיא מְשַׁפֵּיעַ חַיּוֹת לְכָל שְׁלֹשָׁה חֻלְקֵי עוֹלָם, שְׁהֵם עוֹלָם הַשְּׁפָל וְעוֹלָם הַכּוֹכְבִים וְעוֹלָם הַמְּלָאכִים. וְזֶה: שְׁכ"ם שְׁפָל, כְּזוֹכֵב, מְלָאךְ, כִּי כָּל זֶה זָכָה עַל יְדֵי תְּפִלְתּוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שם): "אֲשֶׁר לִקְחֵתִי מִיַּד וְכו' בְּתְּפִלְתִּי וּבְקֶשֶׁתִּי".

עוצם מעלת התפילה

רבינו ממשיך ומבאר את עוצם מעלת התפילה, שמלבד שממנה מקבלים את עיקר החיות [כמו שנתבאר באות א], עי"ז גורמים בחי' זווג דקוב"ה ושכינתיה, וכמו"כ כביכול ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים בתפילתם, וכן בתפילתו האדם משפיע חיות לכל חלקי העולם, לעולם הכוכבים ועולם המלאכים ועולם הזה השפל, עד כדי כך שיש לכל שבט ושבת שער מיוחד שדרך שם תעלה תפילתו ותעורר את השפע המיוחד לשבט הזה, ובפשטות כל זה הוא הקדמה למה שמבואר לקמן [באות ג] שלמרות כל המעלות הנוראות של התפילה, בכל זאת כשאדם עומד להתפלל קשה מאוד להתפלל מחמת ריבוי המחשבות הזרות שמטרידות את

[ב] וְדַע, שֵׁישׁ שְׁנַיִם עֲשָׂר שְׂבָטִים, כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֲשָׂר מְזוֹלוֹת (תקון יח, ובתקון כא), וְכָל שְׂבָט וְשְׂבָט יֵשׁ לוֹ גִּסְחָא מִיְחַדֵּת וְיֵשׁ לוֹ שְׁעַר מִיְחָד לְכַנֵּס דְּרָךְ שֵׁם תְּפִלְתּוֹ, וְכָל שְׂבָט מְעוֹרֵר בְּתְּפִלְתּוֹ כַּח מְזוֹלָה שְׂבָשְׁנַיִם עֲשָׂר מְזוֹלוֹת, וְהַמְזוֹל מְאִיר לְמְטָה וּמְגַדֵּל הַצְּמַח וְשִׁאֵר דְּבָרָיו הַצְּרִיכִים אֵלָיו:

וְזֶה פְרוּשׁ (במדבר כ"ד): "דְּרָךְ כּוֹכֵב מֵיַעֲקֹב וְקָם שְׂבָט מִיִּשְׂרָאֵל". וְקָם' זֶה בְּחִינַת עֲמִידָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה. כְּשֵׁשְׂבָט מִיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, עַל יְדֵי זֶה מְעוֹרֵר כּוֹכֵב, וְהַכּוֹכֵב הוּא דוֹרָךְ וּמְכָה הַדְּבָרִים שִׁיגְדֵלוּ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (בראשית רבה, פְּרָשָׁה י): 'אֵין לֶךְ עֶשֶׂב מִלְּמָטָה שֶׁאֵין לוֹ כּוֹכֵב וּמְלָאךְ מִלְּמַעְלָה, שְׂמֵכָה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: גְּדֹלוֹ':

וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (פסחים קיח): 'קֶשֶׁן מְזוּגוֹתֵינוּ כְּקָרִיעַת יַם סוּף וְקֶשֶׁה זוּגוֹ [כְּקָרִיעַת יַם סוּף] וְכו' (סוטה ב). כִּי הַיָּם סוּף נִקְרַע לְשְׁנַיִם עֲשָׂר קָרָעִים, כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֲשָׂר שְׂבָטִים (פְּרָקִי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מ"ב, עֵין תְּקוּן כ"א נ"ט), וּבְגִי יִשְׂרָאֵל בְּתְּפִלְתָם גּוֹרְמִים זוּגָא דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיַנְתָּה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים ס"ח): "סֵלוֹ לְרֹכֵב עֲרֹבוֹת" וְכוֹכֵב, דָּא קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, 'עֲרֹבוֹת', דָּא שְׁכִינְתָּה, שְׁנַתְּעַרְבַּ בַּה כָּל הַגּוֹגִין, וּלְפִי הַזוּג שְׁגוּרָם בְּתְּפִלְתּוֹ, כֵּן זוֹכֵה לְזוּגוֹ, וְהִתְפַּלָּה הֵם שְׁתִּים עֲשָׂרָה גִּסְחָאוֹת, לְפִיכֶךְ הַזוּג כְּקָרִיעַת יַם סוּף שְׁהֵם שְׁנַיִם עֲשָׂר.

וְגַם יִשְׂרָאֵל מְפְרֻסִים לְאַבְיָהֶם שְׂבָשְׂמִים בְּתְּפִלְתָם, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שם ק"ה): "וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֶק", וְחֶק לְשֵׁנָא דְמְזוּגָא הוּא' (ביצה ט"ז), 'וְאֵין עֲמִידָה אֲלָא תְּפִלָּה' (ברכות א). וְזֶה פְרוּשׁ (תהלים צ"ט): "שְׁמָרוּ עֲדֹתֵינוּ וְחֶק נָתַן לָמוֹ" עֲדוֹת' זֶה תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שם קכ"ב): "שְׂבָטִי י-ה עֲדוֹת לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'". גַּם אָמְרוֹ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (שבועות ל): 'אֵין עֲדוֹת אֲלָא בְּעֲמִידָה', וְעֲמִידָה זֶה תְּפִלָּה, שְׂאֲנוּ מְעִידִין עַל אַחַדוֹתָיו. וְכִּפִּי שְׂמְפְרֻסִים לְאַבְיָיו שְׂבָשְׂמִים בְּתְּפִלְתּוֹ, כֵּן נוֹתְנִין לוֹ פְּרֻסָּתוֹ. וְזֶה: 'קֶשֶׁן מְזוּגוֹתֵינוּ כְּקָרִיעַת יַם סוּף', הֵינּוּ מְזוּגוֹת נִתְחַלֵּק לְשְׁנַיִם עֲשָׂר שְׂבִילִים, לְפִי שְׁתִּים עֲשָׂרָה שְׂבָטִי י-ה:

וְצָרִיךְ לָזֶה זְכוּת גְּדוֹל, שְׁיִזְכָּה אָדָם לְהַעֲלוֹת תְּפִלְתּוֹ דְּרָךְ שְׁעַר הַשְּׁיָךְ לְשְׂבָטוֹ. וְזֶה שְׂאֲמָר אָבָא בְּגִמְיִין (ברכות ה): 'כָּל יְמֵי הַיִּיְתִי מְצַטְעֵר עַל שְׁנֵי דְבָרִים: עַל

נקודה בפרשה

// הרב אליהו עטיה שליט"א

"שְׁעָרֶיךָ" – למה לא נאמר 'עריך', גם תיבת "לְשִׁבְטֶיךָ" לכאורה מיותרת

"שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְשִׁפְטוֹ אֶת הָעָם מִשִּׁפְט צֶדֶק" (דברים טז, יח). ופירש"י: "בְּכָל שְׁעָרֶיךָ", בכל עיר ועיר. וכן הוא בגמ' בסנהדרין (דף טז:). ולכאורה קשה, מדוע לא אמר הכתוב 'בכל עריך', וכך לא נבוא לטעות לחשוב שעל כל שער משערי העיר צריך להעמיד בית דין. ובפרט שתיבות "אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֶיךָ נָתַן לָךְ", מובן יותר שהם מדברות על הערים בארץ ישראל שנתן לנו הקב"ה, ולא על השערים שבחומה, שאותם בני אדם בונים.

וכן יש להבין את התיבות "אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ", שמשמע שהכוונה שהשערים שהם הערים, הקב"ה נותן אותם לשבטים. וזה קשה, מדוע מזכיר כאן שהקב"ה נותן את הערים לשבטים, דמה ענין זה למצות "שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ", ולכן פירש"י שאין הפסוק כפשוטו, והכוונה שתיבת "לְשִׁבְטֶיךָ" הולכת על תחילת הכתוב "שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ" – "לְשִׁבְטֶיךָ", שמצוה לעשות סנהדרין לכל שבט ושבט, ואם יש שתי שבטים בעיר אחת צריך לעשות סנהדרין קטנה לשבט זה וסנהדרין קטנה לשבט זה.

ונראה ששתי שאלות אלו מתיישבות רבינו בלקוטי מוהר"ן (קמא, תורה רפ"ו) המדברת על הפסוק דידן, וכתב וז"ל: כי יש 'גן עדן', והם שני בחינות: 'גן ו'עדן' (כמבואר בברכות לד:). על הפסוק [בראשית ב, י] "וַיִּנְהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן" שעדן לחוד וגן לחוד, וביניהם יש נהר, והם בחי' 'חכמה עילאה' ו'חכמה תתאה', (פי', ד'עדן' – היא בחי' 'חכמה עילאה' – לימוד פנימיות התורה, ו'גן' – הוא בחי' 'חכמה תתאה' – לימוד פשטי התורה). כי עיקר 'תענוג גן עדן', הוא השגת 'חכמת אלקות' – היינו 'חכמה עילאה' ו'חכמה תתאה', שהם בחי' 'גן עדן' כנ"ל. אך לזכות לזה, אי אפשר כי אם ע"י השערים, (כי אם לא מוצא את השערים של גן עדן – איך יוכל להיכנס לשם). כי יש שערים – היינו בחי' 'שערי

מרום ריבוי המחשבות שיש בדרך כלל, נחלש אצל האדם ההתלהבות שאמורה להיות באופן טבעי בתפילה, כי באמת כשעומד האדם לפני המלך, הרי אין לשער עוצם ההתלהבות והשמחה שאמורה להיות מנת חלקו, וכלשון חז"ל (מדרש שוחר טוב ומובא בספר מסילת ישרים פרק יט): 'א"ר אייבו כשתהיה עומד לפני להתפלל יהא לבך שמה עליך שאתה מתפלל לא-להים שאין כיוצא בו', אלא שריבוי המחשבות הזרות שטורדות את האדם בתפילה, מחלישים באופן טבעי את ההתלהבות שאמורה להיות בתפילה, וזה מה שמזכיר כאן רבינו שאז באים כל המחשבות הזרות, והאדם "נשאר בחושך" היינו גם כשאינו הולך אחרי המחשבות, אבל עכ"פ הוא נשאר בחושך ואינו זוכה להתפלל כראוי ובהתלהבות כפי שהיה אמור להיות.

'וזהו עוצם תקף הגלות, הנה שגלות הנה נפלה התפלה מאד ואין שמים על לב להתגבר להתפלל כראוי וכל זה מחמת שהסטרך אחרך מתגברת מאד ומתפשטת על האדם ומסבבת אותו בכמה וכמה מיני בלבולים עד שאי אפשר לו להתפלל כלל, עד שמחמת זה כמה וכמה בני אדם כמעט הרב נתאשו עצמן מן תפלה בכונה ומתפללים רק

(שמות כ): "לא תשא את שם ה' לשוא", כי על ידי שוא מסלק את הקדוש ברוך הוא, כי "דבר שקרנים לא יכון לנגד עיניו". אבל על ידי אמת, הקדוש ברוך הוא שוכן עמו, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה): "קרוב ה' לכל קוראיו לכל" וכו', וכשהקדוש ברוך הוא עמו, הוא מאיר לו איך ליצא מהחשך המונע אותו בתפלתו, כמו שכתוב: "ה' אורי".

הנה בזה מתחיל רבינו לבאר את עיקר העצה של המאמר, כי אף שהתפילה מעלתה גדולה כל כך, שעיקר החיות מקבלים ממנה, והיא גורמת בחי' זווג ופרנסה למעלה ולמטה, וכל שפע העולמות תלויים בה כמו שנתבאר לעיל (אות ב) מתחיל רבינו לבאר את הצד השני שיש קושי גדול מאוד להתפלל, כי כשאדם עומד להתפלל באים כל המחשבות זרות ומבלבלים אותו עד שהוא נשאר בחושך ואינו יכול להתפלל.

ויש בזה שני נקודות, נקודה אחת הוא החושך שבא ע"י המחשבות זרות עצמם שמבלבלים את האדם מאוד ומושכים אותו להיכנס אליהם במקום להכניס את כוחו באותיות ותיבות התפילה הקדושות, ונקודה שנייה שגם כשאינו פונה אל המחשבות הזרות עצמם, אבל

בארץ שְׁעָרֶיךָ, וצריך להעלות את השער מטביעתו כדי להיכנס בו.

ומבאר רבינו כיצד עושים זאת, וז"ל: ודע שע"י לימוד פוסקים, זוכין להיות מלך ומושל בארץ, ואז יכולין להעמיד ולהקים השערים שטבעו בארץ, וזה בחי' (משלי כט, ד) "מֶלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ" – במשפט דייקא, היינו ע"י משפט שהוא משפטי ודיני התורה, דהיינו לימוד 'פוסקים' המבררים משפטי ודיני התורה, עי"ז נעשה מלך ומושל, ועי"ז יוכל להעמיד ארץ, ואז מעמיד ומקים ומגלה השערים שטבעו בארץ, שע"י זוכין לגן עדן כנ"ל.

היינו שעל ידי לימוד שולחן ערוך שהוא 'הלכה פסוקה', רק אז התלמיד חכם נקרא 'מלך', כי מה שאמרו בגמ' (גיטין סב.) 'מאן מלכי רבנן', הוא דוקא תלמיד חכם שיש בידו 'הלכה פסוקה', כי תלמיד חכם ששואלים ממנו הלכות ואינו יודע להשיב, הוא אינו 'מלך', כי

גן עדן, שע"י זוכין לכנוס לגן עדן, להשיג חכמה עילאה וחכמה תתאה, אך אלו השערים גנוזים וטמונים בארץ, בחי' (איכה ב, ט) "טָבְעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיךָ" (ראשי תיבות שב"ט – כדלהלן בהמשך התורה), וצריכים לזה בעל הבית על הארץ שיהיה מושל בארץ, שיוכל להוציא ולהקים ולהעמיד השערים שנטבעו בארץ, עכ"ל רבינו.

ומבואר, שמפרש רבינו את תיבת "שְׁעָרֶיךָ", וכן תיבת "לְשִׁבְטֶיךָ", שהם מוקשות בפסוק דידן (למה כתב "שְׁעָרֶיךָ" – ולא 'עריך', ולמה בכלל כתב תיבת "לְשִׁבְטֶיךָ"), שתיבות אלו באו לרמז סוד כיצד משיגים 'תענוג גן עדן' – היינו כיצד נכנסים לגן עדן, כי הקושי להיכנס לגן עדן, הוא מחמת שלא יודעים איפה הוא השער. והטעם שלא מוצאים את השער, הוא מחמת שהשער טבע ומתכסה בארץ, כמו שכתוב "טָבְעוּ

בְּפֶה לְבַד בְּלִי כֹנֶת הַלֵּב כָּלֵל, מְחַמֵּת
שְׂנֵדָמָה לָהֶם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְגַּבֵּר עַל
רַבּוּי הַמְחַשְׁבוֹת הַמְבֻלְבְּלִין מְאֹד (ליקוטי
הלכות, תנוכה, הלכה ו אות ג).

ומגלה לנו בזה רבינו עצה נפלאה
שהעיקר הוא לדבר את הדיבור באמת,
היינו שלא לחפש דווקא את ההתלהבות
וההתרגשות וכדו' שבתפילה, שזה עיקר
מה שהקליפות מנסים לקחת לאדם
ועי"ז משאירים אותו לגמרי בחושך,
אבל אם האדם לא מתעקש דווקא
לכוון בהתלהבות, אלא להיצמד לאמת
של המילים בתכלית הפשיטות, לשמוע
את מה שאומר בפיו, ולהבין שאכן כל
מילה שאומר היא אמיתית, כגון שאומר
גדול ה' ומהולל מאוד, להבין ולהפנים
שאכן ה' גדול ומהולל מאוד, אף אם
אין לו בזה שום הרגשה, וכן בכל
פסוק ובכל שבח ובכל בקשה, ועי"ז
האדם יכול להיכנס לתפילה בכל מצב
גם כשהוא מלא טרדות, והוא שרוי
בתכלית החושך, כי לזה אין צריך שום
סיוע חיצוני, של התרגשות והתלהבות.

והעיקר שעי"ז שהוא מדבק את
עצמו אל ה"אמת", עי"ז הוא מאיר עליו
את אור השי"ת בעצמו, כי אמת הוא
אור השי"ת בעצמו, ועי"ז מאיר עליו

לא עושים על פיו כלום, כי אינו יודע
לענות דבר הלכה. ולכן דוקא תלמיד
חכם שיוודע לענות הלכה בכל מקום
ששואלים אותו, היינו שבקי בפוסקים
- שולחן ערוך שהוא הלכות פסוקות,
הוא שנקרא בשם 'מלך'. ורק תלמיד
חכם כזה, יכול להעמיד ולהעלות את
השערים הטבועים, בבחינת "מלך
במשפט יעמיד ארץ".

והביאור בזה, כי הנה הטעם ש"טבעו
בארץ שעריה" (ראשי תיבות שב"ט),
פירש"י באיכה ב' פירושים: א) מדרש
אגדה לפי שחלקו כבוד לארון שנאמר
(תהלים כד, ז) "שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם"
(ע' שבת ל), לפיכך לא שלטה בהם בריה
וטבעו בארץ. ורבותינו אמרו (בסוטה
דף ט). מעשי ידי דוד היו, לפיכך לא
שלטו בהם אויבים, ע"כ. ואלו ואלו
דברי אלה"ם חיים, היינו שמחמת
שני הפירושים: שחלקו השערים כבוד
לתורה, וגם כי נעשו על ידי המלך דוד

מאיר לו האמת ועולה בתכלית העליה
עד לשמים' (ליקוטי הלכות, שם).

ועניין זה הוא עצה נפלאה בדוק
ומנסה, וכבר זכו רבים על ידי עצה זאת
להתפלל בכונות הלב, אף על פי שהיו
בחשך גדול מאד ונדמה להם שאי אפשר
להם להרים עצמם להתפלל בכונה, ועל
ידי שקימו עצה זאת בפשיטות שחתרו
והתניעו לדבר הדבור על כל פנים
באמת כמו שהוא, על ידי זה נפתח להם
אורו יתברך והתחילו פתאם להתפלל
בהתלהבות וחייות גדול' (ליקוטי הלכות,
נזקי שכנים, הלכה ה אות א).

באופן סגולי אור עצום שמסלק את
כל הקליפות, ועי"ז יזכה בסוף לאור
והתלהבות בתפילה [אבל צריך לזה
סבלנות כי הקליפות מתגברים בכל פעם
מחדש אבל אעפ"כ בכל פעם שהאדם
מדבק את עצמו לאור האמת, הוא
ממשיך על עצמו באותו רגע אור עצום
שאינו לשער ואין לתאר, ומלבד זאת
הוא יזכה בסוף לאור והתלהבות וכנ"ל],
כי אף על פי שהקול היוצא באמת
עומד במקום נמוך מאד בחינת סלם
מצב ארצה, בחינת אמת מארץ תצמח,
אף על פי כן יוראשו מניע השמימה,
כי תכף שמדבר הדבור והקול של אמת

ומסיים רבינו השגה זו, כיצד נרמז
כל זה בפסוק, וכתב וז"ל: וזהו "שפטים
ושטרים תתן להם בכל שעריך אשר ה'
א-להיה נתן להם לשבטיך" - שב"ט ר"ת
"טבעו בארץ שעריה" - היינו השערים
שנטבעו בארץ. וזהו "שפטים ושטרים
תתן להם", וגו', כי השופטים ושוטרים
שהם בחי המנהיגים והמושלים בארץ
(בחינת 'מלך' כנ"ל). וזהו "שפטים"
דייקא, כי העיקר עי"י משפטי התורה
בחי פוסקים בחי "מלך במשפט יעמיד
ארץ", עי"ז נתגלית השערים שנטבעו
בארץ, וזהו "תתן להם בכל שעריך -
לשבטיך", כי השופטים והשוטרים
מקימין (ומוציאים) השערים שנטבעו
בארץ, וזהו "בכל שעריך - לשבטיך", כי
הם מקימין ומגלית השערים שנתעלמו
בחי "טבעו בארץ שעריה". הם מקימין
אותם עי"י המשפט שלהם, דהיינו לימוד
פוסקים, בחי "מלך במשפט יעמיד
ארץ", עכ"ל.

בעצמו, לכן לא שלטו בהם האויבים.
וכדי להוציא אותם מטביעתם, צריך
לעורר את שני הבחינות הללו: א)
בחינת התורה - שחלקו כבוד לארון,
ב) בחינת המלכות של דוד - שנעשו
על ידו, ואז אפשר להוציא את השערים
הטובעים מהארץ. ולכן דוקא על ידי
תלמיד חכם 'פוסק הלכה' - שלומד
הרבה פוסקים ובקי בשולחן ערוך
הנקרא לפי רבינו 'מלך', הוא דייקא, יש
לו את שתי הבחינות הנ"ל: של 'תורה'
(כנגד הכבוד שחלקו לארון), ושל 'מלך'
(כנגד מה שנעשו עי"י דוד המלך), ויכול
להוציא בגזירתו את השערים. ויכול
להשיג חכמה עילאה וחכמה תתאה
שהם שתי בחינות 'גן' ו'עדן' הפרטיים
שלו, עי"י שמגלה את השערים של הגן
עדן השייכים אליו, (ולכן ענין זה הוא
עבודה פרטית לכל אחד, למצוא את
שערי הגן עדן שלו).

"בחורים בתוך תוכם מלאים בכיסופים וברצונות גבוהים ושואפים רק לעבוד את ה', וצריך רק להדריך ולכוון אותם...."

שיחה מרתקת עם הרב אליהו אורנשטיין שליט"א ראש ישיבת ברסלב 'נהירו דאנפין' אשר פותח בפנינו את דרכו המיוחדת לחינוך והכוונת הבחורים לעלות בדרך ה' מתוך אור בהירות הדרך...

איך עושים את זה? עם כל הבלבולים מבחוץ איך אפשר לתפוס בחור ולמשוך אותו ללמוד תורה?

אכן זו תקופה עם הרבה בלבולים והרבה אפשרויות שנפתחים לפני הבחורים שלא היו בעבר, ואדרבה כשאתה עומד מול בחור ואתה לא גבהל, כשמבינים את המקום שבו הוא עומד והניסיונות שהוא מתמודד ואתה מסביר לו, מה יש שמה? 'בורות נשברים אשר לא יכילו המים', הבחור מבין את האמת. בחורים בתוך תוכם מלאים בכיסופים וברצונות גבוהים ושואפים רק לעבוד את ה', וצריך רק להדריך

התוכנית החינוכית הינה מקצועית ונבנתה מתוך ניסיון של למעלה מ-20 שנה שאנחנו עוסקים בתחום החינוך, ביחד עם אנשי חינוך מתוך החסידות ועם כלים חינוכיים מיוחדים, הבנו שיש צורך להבין את המקום של כל תלמיד וכאשר אתה נמצא במקום כזה שאתה מבין מה המניע שלו אתה יכול לגייס אותו למה שאתה רוצה ולהראות לו את ההצלחות שלו והמעלות שלו ולהביא אותו לעבודה אישית, כשזה מגיע מהמקום הפנימי שלו זה שווה לאין ערוך מאשר מקום שהוא עובד לשם המסגרת או בשביל הרב ומה יגידו.

המשגיח הרב יעקב שורין הינו מומחה גדול בנפש הנוער וידיו רב לו בהבנה של כל תלמיד, הרמי"ם הרב יוסף שלמה קרלינסקי והרב ישראל מרדכי שטרן, מלווים את התלמידים בכל ההיבטים תוך למידה והתבוננות משותפת בישיבות צוות שבועיות, מתוך המציאות הקיימת, ומשמיעת השטח, איך אפשר להתקדם ולפתח כל אחד במקום שלו.

מאת: אומן שלום

בס"ד הקמנו לפני מספר שנים את הישיבה הקדושה בדרכו של רבינו נחמן מברסלב עם קבוצה מכובדת של בחורים שרצו לעלות במעלות התורה בדרכו של רבינו, וברוך ה' היום ישנה קבוצה מגובשת בישיבה בשני שיעורים, הבחורים מגיעים מכל הארץ מבתים של משפחות חסידי ברסלב שהתקרבו לרבינו, חלקם הגיעו מהישיבה קטנה שלנו בביתר עילית, המיוחד בשישיבה הוא שיש דגש ושימת לב מיוחדת לחינוך לבגרות לעצמאות ודעת, בחורים מבינים את המקום של עבודת ה' ממקום פנימי ואישי של כל אחד ואחד ומתחברים ללימוד ממקום שהם ממש רוצים ללמוד מעצמם ומגיעים ע"י זה להישגים, יש אצלנו גיבוש חברתי ממש מופלא בחורים עם אהבה ואחוה ודאגה אחד לשני, לומדים על אחריות חברתית וברוך ה' אנחנו מצליחים מאוד לרומם אותם ולהוביל אותם בדרך המלך.

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה

בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 42

לפרטים	יום ושעה	מגיד השיעור	נושא השיעור	עיד
	יום שלישי ב-8:30 בערב	הרב שרגא זילברמן שליט"א	התחזקות	בני ברק
0548487317	פעם בשבוע	לומדים בחבורה: חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	בני ברק
0548496139	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	לומדים בחבורה	ליקוטי הלכות	בני ברק קריית הרצוג
0548496139	בכל ליל שבת מברכים	נושא בפרשה	שיעור התחזקות	בני ברק קריית הרצוג
0548517128	יום שני בערב לבחורים	רבנים שונים	התחזקות	בני ברק
0548528387	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	לומדים בחבורה	לימוד לקוטי מוהר"ן	בית שמש

שאפשר ממש להגיד עליהם שהם בגדר של עובדי ה', ממקום רציני ובוגר.

וכעת במצב של מגיפת הקורונה, איך אתם מתמודדים?

מבחינה בריאותית עם ישראל צריך רחמים גדולים, שהקב"ה ישלח רפואה שלימה לכל החולים. אבל מבחינה רוחנית אני חושב שאדרבה כל המצב הזה של הקורונה עשה בירור גדול מאוד אצל כולם ובמיוחד אצל התלמידים, כל אלו שחזרו אחרי ההפסקה הגדולה שהייתה בחודש ניסן, לאחר שהות של חודשיים בבית, הבינו שבאמת כל חשקם זה רק לשבת בהיכל ה' ולהתרומם בעבודת ה', להתעלות בדרכו של רבינו, וכשלוומדים ומדגישים את עצות האמת שבספרי רבינו, והולכים להתבודד, אז מפתחים יכולת ורצון שהופך לכלים מעשיים, ויכולים אז לשבת וללמוד בצורה ברורה בלי טרדות כלל. הזמן קיץ הזה שהיה עכשיו, לא היתה תקופה כזו מאז שהקמנו את הישיבה, הבחורים

יוצאים ליער להתבודד מתי שהם רוצים בהפסקות ולאחר הסדרים, יש הרבה מעיינות ובורות מים ומקוואות בקרבת מקום, ובמרכז השכונה יש את בית הכנסת דחסידי ברסלב הר נוף שהקים הרה"ח ר' משה בינגשטוק שליט"א, מידי שבת יש פעילויות וזה מרכז גדול תוסס חיים, הבחורים מחוברים לשיטבל הזה ועוסקים בעבודת ה' מתוך חיבור והתקשרות לקהל אנשי שלומינו.

בית המדרש גדול ורחב ידיים וכמו שאמרנו עם הנוף המדהים לוואדי של בית זית, החדר אוכל מרווח עם אוכל מושקע ברמה גבוהה, תנאי פנימייה מעולים, הרבה פעילות גיבוש חברתי, גם בצורת חבורות שהבחורים משתתפים ומוסרים, ומביאים משפיעים מכל רבני אנ"ש כמו הרב ישראל מאיר ברנר שליט"א שבא מספר פעמים לישיבה למסור שיחות. הבחורים כולם מקבלים את הדברים בצמא, הם כלי קיבול גדול

ולכוון אותם, לתרגם להם את זה למקום מעשי. אמנם יש נוער שהרחוב נוצץ להם אז הם גם לא מגיעים לישיבה, אבל בחור שתופס את עצמו ולא משנה מה המניע, והוא כבר מגיע למקום כזה שהוא יכול להתעלות בו, אז אדרבה, הוא מבין שהוא מתמודד, שיש שתי צדדים, יש את הרחוב הטמא ויש את הקדושה, ואת החיבור האמיתי לחיים כל אחד מרגיש בנפש שלו, והמטרה שלנו זה רק לכוון אותו ל'ובחרת בחיים'. שאת ההצלחה האמיתית שלו בחיים גם בעולם הזה וגם במקום הנצחי, זה רק בקדושה. מה שנוצץ ברחוב יכול לתת אולי משהו רגעי וזמני בלבד, אבל לטווח ארוך, לחיים שלו, כולם יודעים את זה שאין לנו רק את התורה הקדושה. ולכן כל בחור רוצה טוב, רוצה קודש, רוצה טהרה. ואם אתה נותן לו את התנאים הטובים ואתה מבין אותו ויודע להראות לו את ההצלחות, אז הצלחה גוררת הצלחה. זו דרכינו וברוך ה' אנחנו רואים סייעתא דשמיא עצומה בדרך הזו, והבחורים כולם מוצאים את דרכם ועולים ומתעלים.

בתקופה הקודמת הייתם בביתר עילית ועכשיו עברתם להר נוף, מה התחדש במקום החדש?

אכן מאז שעברנו לירושלים עיר הקודש הישיבה עלתה בכמה רמות, עם חיות חדשה וחזקה, התנאים ממש טובים, ויש בשכונה גם קהילה גדולה של ברסלב, בראשות הרב אליהו עטיה שהוא אחד המשפיעים הגדולים של ברסלב, אנחנו נמצאים במבנה גדול ומרווח על קו היער ממש עם נוף פנורמי של יער ירושלים הנשקף מכל חלון ועבור בחורים זה המקום הכי אידאלי הם

הסולם אז זה כיוון של עלייה, כשבחור בעלייה והוא מסתכל אחורה ורואה את ההישגים שלו זה נתון לו כח להמשיך ולעלות עוד, למרות שכאשר מסתכלים למעלה הדרך עוד רחוקה, הדבר הכי חשוב זה להמשיך לעלות ורק ככה אפשר להתעלות.

הרבה מדברים על המצב הכלכלי בתקופת הקורונה והקושי של הישיבות והכוללים לשרוד, איך זה אצלכם?

בתוך עמי אנוכי יושבת, ואכן התקופה הזו הביאה אותנו כמו את כולם למצבים קשים כלכלית, נעשית עבודה קשה להגדלת תקציבים וגיוס תרומות ותשלומי שכר לימוד כאשר המצב הכלכלי ואי-הוודאות פוגע בכלם הדבר קשה שבעתיים, בכל-זאת לא הורדנו ברמה ולא קימצנו בהוצאות לטובת הבחורים. וב"ה רואים גם בזה סייעתא דשמיא עצומה שלמרות קשיי התקופה כשאינן גישה לתורמים, והעשירים היום בתקופה של לחץ והם מעדיפים לשמור על הכסף שלהם אצלם, ראינו ממש ניסים גלויים ועוד נראה בעזרת ה' ניסים עוד יותר גדולים.

לפניות וייעוץ מקצועי ניתן ליצור קשר עם המשגיח ר' יעקב שורין –
0548462621

אליו עם תחילת הזמן לעודדו ולחזקו, הוא חזר לשיבה לזמן קיץ חזק עם כל הברען וברוך ה' חפץ ה' בידו הצליח ללמוד ולהתעלות ולמצוא חשק בתורה ועם סיום הזמן הזה אני יכול להגיד עליו שעדיין לגדולות, יש לו משפחה חשובה מאוד ורואים שכאשר מתעוררת הנקודה הפנימית ממקום טוב ונכון ומכוונים אותה לדרך הנכונה, זה עושה בירור גדול בראש, פתאום כשרואים שהעולם נסגר ואתה יושב בבית אז אתה עושה חשבון נפש עם עצמך, ואז נפתחים המוחין, ומוצאים מהי הדרך לבחור ללכת בה.

היה בחור שסוף זמן קודם ממש הסתובב מדוכדך ובקושי היה מצליח לקום לתפילות, כשהוא חזר לשיבה הזמן הזה, הוא בא בכזו התעוררות, השתתף בכל בוקר בתפילות ובשיעורים בחיות חדשה וכך סחף אחריו גם בחורים חלשים וצעירים יותר, לקום בבוקר מוקדם עם אור בעיניים, ולעשות רצון ה'.

אני לא אומר שאין קשיים, אבל כולם עם כיסופים להתקדם, כולם מבינים שהקורונה באה להעיר אותנו ולהאיר לנו את בהירות הדרך. אומרים שלא משנה באיזה שליבה בסולם אתה נמצא, העיקר שאתה כל הזמן על

למדו פי כמה ממה שהם למדו כל זמן חורף שהיה, כי הם החליטו שזה מה שנותר לנו לעשות בתקופה כזו וזה כל מה שהם רוצים, להיות שייכים לקדושה, להחזיק חזק בעקבתא דמשיחא בתורה הקדושה. וממש השקיעו שבוע אחרי שבוע בלימוד חזק, עם מבחנים, ורואים ומרגישים את זה בשטח, בית המדרש בוער בשטייגען, והתוצאות מתבררות גם בדוחות השבועיים של הצוות.

לקראת סיום הזמן עשינו אסיפת רבנים ועברנו על כל בחור לראות את ההתקדמות והנקודות הטובות שלו, וזה ממש לא יאומן לאיזה דרגות בחורים הגיעו בזמן הזה, בגלל שאנחנו ישיבה קטנה יחסית אז היינו במתכונת של קפסולה וכל הבחורים ישבו כל ה-8 שבועות האלו בלי לצאת ללא צורך, אז ההתעלות הייתה ביחד כשכל אחד עוזר ותומך בשני, וברוך ה' שזיכנו לראות את הברכה וההצלחה הזו.

האם באפשרות הרב לתת לנו דוגמא או סיפור כלשהו המיוחד לתקופה זו?

היה בחור אחד שסיים את זמן חורף והוא גמר בדעתו שהוא לא חוזר יותר לשיבה, מאוד קשה לו הגמרא ולא מתאים לו ללמוד בישיבה, ועם כל הבידוד של הקורונה הוא התעורר ולקח את זה לתשומת ליבו וכשהתקשרנו

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'. או דרך קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבוצ' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש. חפשו: **עלמא דאורייתא**. המנוי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

מידעון 'לחניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבוצ (יו"ל ע"י ארגון 'הקבוצ') - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידוכים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבוצ', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה.

להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

ניתן לקבל **מידע כללי ומקיף בחסידות** ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!"

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נז"ד)

עיצוב גרפי ועימוד: דוד בארי 054-8426868

המקורבים

לרביה"ק מוהר"ץ עברסלב זיע"א

חיים טובים // נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

'אומרי' סלח נא

מאד קל להגיד 'סליחה'. הרבה יותר קשה 'לבקש' סליחה, בפרט אם יש באמת על מה, וכל שכן כשמדובר בסיפור רציני.

הספרדים כבר החלו באמירת סליחות, והאשכנזים מצטרפים מאוחר יותר (אם כי אין בזה איסור ברכה לבטלה ולא חשש קטניות לומר ביחד עם הספרדים...).

זה פשוט קורא. עם ישראל בהמוניו, ובכל גונו – מתעורר לפתע, ומתחיל להיאסף קבוצות קבוצות, בכל מיני מקומות ובכל מיני צורות ואופנים – לאמירת סליחות. אצל הספרדים זה מאד בולט – אין מי שלא אומר סליחות (לפחות פעם אחת), אם זה חרדי, דתי, מסורתי או חילוני, סליחות לא מפספסים ויהי מה.

איפה שרק הולכים – פוגשים אמירת סליחות. אם זה בכותל המערבי, אם זה במירון ו/או שאר קברי צדיקים, ואם זה בכל מיני אירועים כינוסים והזדמנויות. הכל מלא. קבוצות גדולות וקטנות, עומדים ואומרים סליחות. מי כעמך ישראל.

אבל זה מאד מוזר.

מה הכוונה 'אמירת' סליחות? סליחה הוא לא דבר ש'אומרים' אלא דבר ש'מבקשים'. ובדרך כלל גם לא מספיק לבקש, אלא צריך לעבוד קשה כדי לפייס ולהשיג את הסליחה המבוקשת. סליחה שרק 'נאמרת' – לא רק שאינה משיגה את פעולתה, אלא אף מרגיזה עוד יותר.

ולא, לא אנחנו המצאנו את המושג 'אמירת' סליחות (בשונה מהרבה המצאות אחרות שכן נולדו אצלנו, כמו: 'עשית שחרית' 'מתי אתה עושה בר מצוה' וכדומה). אלא זהו הלשון שמובא בספרים, ויתירה מזו, באחד הפיוטים הידועים (מלאכי רחמים) אנו מכנים את עצמנו 'אומרי סלח נא'...

השאלה היא לא רק על המילה 'אמירה'. אלא גם על כל הצורה שהיא נעשית. אומרים סליחות, וממשיכים את החיים כרגיל. בפרט בדוגמאות שהוזכרו לעיל, בהם באים קבוצות קבוצות של חילונים, לובשים כיפה לחצי שעה, 'אומרים סליחות', ומורידים את הכיפה...

יש בזה משהו עצום.

הרי אנחנו לא באמת רוצים להיות כאלו. עם ישראל ושום יהודי לא רוצה להיות חילוני וגם לא רוצה לעבור עבירות.

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוקים אקטואליים נפלאים במדור חיים טובים, נעבור למאמר נפלא על פרשת השבוע במדור פשוט ופנימיות, לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך בלימוד תורה ט, נעבור למדור נקודה בפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א, ונסיים במדור נוסעים לרבינו – ראיון מרתק ומיוחד שנערך עם המוהרא"ש זצוק"ל.

בברכת שבת שלום ומבורך העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשה, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון: פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 42 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים ולציין זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

קו "המקורבים"

077-31-40-331

שמעו ותחי נפשכם

כי תצא - למלחמה

יש מלחמה בין השמים והארץ - 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם', בשמים רואים ומרגישים את נוכחות ה', ובארץ אין מרגישים כזה. והתפקיד שלנו הוא להביא לידי כך שיהיה 'לה' הארץ ומלואה' - שגם בארץ תתגלה נוכחות ה'.

הרע חושק בו, אם כן ביטלת תורה מישראל. ובכלל תמוה איך בכלל ארע דבר כזה, הרי למלחמה יוצאים רק צדיקים שאינם יראים מעברות שבידם, ואיך מלאם לבם לדבר זה.

ד. מה עניין התהליך שצריך לעשות במשך ירח ימים - להחליף בגדים, ולנוול את שערותיה וציפורניה, ולבכות את אביה ואמה. ממה נפשך - אם היא מותרת, תהיה מותרת לגמרי. ואם לא, מה יועיל כל זה.

ביאור הפשט

א. **כי תצא למלחמה:** באור החיים מבאר הפסוק הראשון בדרך הפשט, שכל ההיתר של 'יפת תואר' - אינו למי שהולך בשביל כך. אלא רק למי שיוצא 'למלחמה' דהיינו לשם מצוה. ואז מובטח לו שימסור ה' את אויביו לפניו, וישבה שבינו. ורק לאחר מכן, אם חשק בה יש את ההיתר של יפת תואר.

ב. **יפת תואר:** בדברי רש"י מבואר העניין כפשוטו, שלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, וכיון שהתעורר לבו בחשק אליה, אין בידו להתגבר על

פרשה זו פותחת בפרשת 'יפת תואר', שהוא לכאורה עניין צדדי לגמרי, וגם חורג מכל הכללים - כי לכאורה אין כאן 'מצוה' אלא 'היתר איסור'. ובהמשך הפרשה יש מצוות שהם לכאורה הרבה יותר עיקריים ו'דומינגטים'. ובכל זאת, בחר משה רבינו לפתוח פרשה זו במצוה זו, וכנראה שיש בה יסודות חשובים, וכפי שיתבאר בעז"ה.

הקושיות בפרשה

א. 'כי תצא למלחמה' - כל הפסוק הראשון מיותר לגמרי, שהרי עיקר מה שבא לומר הוא ההמשך 'וראית בשביה וגו' ואם כן היה יכול להתחיל משם. בפרט שכבר פתח בפרשת שופטים 'כי תצא למלחמה' ואם כן לא היה לו אלא להמשיך את העניין.

ב. מה ההדגשה 'ונתנו ה' אלוקיך בידך ושביט שבינו', והאם מצוה זו אינה שייכת באופן שלא היה כן, דהיינו שלא נצחו את המלחמה.

ג. עצם ההיתר של יפת תואר, הוא דבר שכולו תמוה. וכי כך דרכה של תורה - להתיר איסור משום שהיצר

פרשת כי תצא היא הפרשה השישית בסדר דברים. ובה מבוארים הרבה מצוות, בהמשך לפרשת שופטים ופרשת ראה, שבהם התחיל לפרט ולבאר את המצוות.

במאמר הקודם הרחבנו לבאר מה הוא הכלל - איזה מצוות חזר להזכיר בסדר דברים. ושם ביארנו שהחלוקה בין הפרשיות אינו באקראי אלא בדווקא. וממילא המצוות שהוזכרו בכל פרשה, שייכים בדווקא לאותה פרשה, ובפרט פתיחת הפרשה שיש בו עניין מכוון מאד, באיזה מצוה היא פותחת - שהיא היסוד לכל הפרשה.

[היסוד הזה שייך גם לכל פרשיות התורה, שבדרך כלל תחילת הפרשה הוא היסוד והתמצית של כל הפרשה. בהרבה פרשיות ניתן להבחין בזה מיד, ובשאר הפרשיות לפעמים קשה להבחין בזה ולהבין מה השייכות בין זה לבין כל הפרשה. אך המעיין היטב יבחין שבכל מקום הוא כך].

חיים טובים - המשך

אבל דבר ראשון - צריך בירור של הזהות, מי אנחנו באמת, ושנאנחנו באמת לא שייכים לכאן, ולא הפכנו את זה למשהו 'בריא' ו'מומלץ', אלא למשהו 'חולה' ו'מאולץ'. ואת זה עושים באמצעות אמירת סליחות.

אמירת סליחות פירושו אמירה ברורה: 'אני חולה' 'לא טוב לי כאן'. האמירה הזאת לא הופכת אותנו לבריא, אבל לפחות מבהירה בצורה חד משמעית שאני רוצה להיות שייך למחלקת הבריא, ולא להתאזרח בבית חולים. מתי זה יקרה? לא יודע, ה' יעזור שבקרוב. אבל ההכרזה הזאת היא תחילת התהליך. ■

כמו שנראים. כמו בבית חולים, זה לא נראה יפה, אבל את מי אפשר להאשים?

אז ברור שצריך טיפול רציני, שיחזיר אותנו למקום הטבעי והנכון, ולהנהגה קבועה בריאה ונכונה. ואת זה צריך לעשות כל השנה, לא לבד כמובן, אלא בעזרת הצדיקים רופאי הנפשות, שיש להם רחמנות אמתית ויודעים להדריך אותנו לאורך הדרך מהמחלה אל הבריאות.

רצוננו לעשות רצונך. אלא שיש שאור שבעיסה שמפיל את היחיד, ואת הגלות שמפילה את הכלל. ולכן אנחנו נראים

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' 'חיים טובים' ישר לכתובת המייל: yefabian@gmail.com

זה, ואם לא יהיה בהיתר - יהיה ח"ו באיסור, ולכן התירה זאת התורה. אלא שבכל זאת יש כאן שתי סייגים: א. שתחילה ינוול אותה ורק אחר כך אם בכל זאת לא שבה תאוותו ממנו - תהיה מותרת לו. ב. התורה מבטיחה שסופו לשנותה, ואם יישאר עמה יהיה לו בן סורר ומורה.

וכן הרמב"ן פירש העניין כפשוטו, אלא שמבאר מעט באופן אחר. לפי דבריו, ביאה ראשונה מותרת מיד בכדי להשקיט את יצרנו. ואם רוצה אחר כך שתהיה לו לאשה, צריך לעשות את כל הסדר הזה - מטעם בין אדם לחברו. שהרי רוצה לגיירה בעל כרחו, ואם כן צריך לתת לה זמן שתוכל להכיל זאת בנפשה, להרחיק מלבה את כל מה שהייתה שייכת אליו, ולהכין עצמה אליו.

ובאור החיים הקדוש מבאר כל העניין בדרך סוד ובדרך משל, וכפי שיתבאר להלן ב'ביאור הפנימיות'.

ביאור הפנימיות

בירור הניצוצות

באור החיים הקדוש מבאר העניין כאמור בדרך סוד. ותוכן דבריו הוא (עם מעט תוספת על פי משנת הבעש"ט): שיש ניצוצות של קדושה בכל דבר בעולם, הן בדברי קדושה, הן בדברי רשות, ואפילו בדברים של טומאה ואיסור יש שם ניצוצות של קדושה ושל טוב, שנמצאים שם בשביה, וממתינים לצאת מהשבי ולחזור למקומם שבקדושה.

והנה הניצוצות של קדושה - שנמצאים בתוך הקדושה ובתוך דברי הרשות, יש לנו דרך לבררם ולעשות מהם קדושה. בדברי קדושה - בעצם השימוש בהם לקדושה, כגון שופר לתקיעה, לולב לנטילה, וכן תפילין וציצית ושאר דברי קדושה. ובדברי רשות - על ידי שמשמשים בהם על פי תורה, בכשרות ועם ברכה, ועל פי פרטי ההלכה שבכל דבר (ויש עוד להרחיב בזה למעשה ואין כאן מקומו).

שני דרכים

אמנם הניצוצות ששבויים בתוך הטומאה, איך אפשר להוציאם, והרי אסור להתעסק בהם, וגם אם יתעסק בהם - הרי עושה זאת על פי איסור, ואם

כן אינו יכול להוציאם לחירות. ואדרבה, עלול להכניס עוד ניצוצות לשביה ח"ו.

אלא שיש שני דרכים איך הם יוצאים מהטומאה אל הקדושה, וזה תלוי כמה חלקים של קדושה יש באותו הדבר. אם יש בו הרבה קדושה - נעשה מזה גרים, ומתהפך כולו לקדושה, כמו רות המואביה ונעמה העמונית, וכן שמעיה ואבטליון ורבי עקיבא ועוד. ואם יש בו מעט קדושה ורובו רע, אזי השם יתברך מסבב שיפגוש בדבר קדוש, ואז חלק הטוב שהוא המועט נדבק בקדושה ויוצא לחירות, והשאר שהוא רע נשאר כולו רע.

והדוגמא לזה הוא המעשה של שכם ודינה. שבתוך נשמת שכם היה נשמה קדושה של רבי חנינא בן תרדיון [שרמוז במה שכתוב 'רחבת ידיים', רחב"ת ראשי תיבות רבי חנינא בן תרדיון]. ולכן דבקה נפשו בדינה בת יעקב, ועל ידי הדבקות הזאת נכנס בה חלק הטוב, ונשאר שכם מנוער מכל טוב. ומדינה יצא נשמתו של רבי חנינא בן תרדיון.

נפשם בהם תתעטף

וזה סוד העניין של יפת תואר. כי הנה כל מה שאדם חושק אינו סתם, אלא אם הנפש שלו נמשך אל הדבר, אות הוא שיש חלקים מהנפש שלו שנמצאים באותו דבר [וכידוע מדברי הבעש"ט על הפסוק 'רעבים גם צמאים' - נפשם בהם תתעטף, שאם אדם רעב או צמא לאיזה דבר, אות הוא שחלק מהנפש שלו עטופה באותו הדבר], והחלקים האלו הגיעו לשם על ידי עוונותיו או עוונות הדורות, והם ממתינים ומצפים שיגאלם.

אלא שהנפש שלנו בעצמה מעורבת טוב ורע, ולכן אין אנו יודעים מה מושך אותנו לאותו דבר, אם חלק הטוב או חלק הרע. ולכן, אם המשיכה הוא אל דברי קדושה, בוודאי הוא טוב. ואם המשיכה הוא אל דברים אסורים - מסתבר שהוא מצד הרע, וצריך לברוח מזה. ואם אל דברי רשות - שם נמצא עיקר הברירה, וצריך לזה הכנעה הבדלה והמתקה, וכמו שיתבאר במקום אחר בעז"ה.

אבל אצל הצדיקים, שהנפש שלהם מבוררת [או כשאדם עוסק במצוה בכל כוחו, שאז הוא לגמרי בתוך הקדושה] - אזי כל משיכה שיש להם היא מחמת

שיש איזה ניצוץ של טוב באותו הדבר, והם צריכים לתקנו. ולכן, מבואר הרבה בדברי הבעש"ט שכאשר בא מחשבות זרות, אינם באים אלא כדי להעלותם. כי מי שמחשבתו מבוררת, בוודאי אם נכנסה מחשבה אשר לא כדת, לא באה אלא כדי לעלות.

ולכן כאשר יוצאים למלחמה, שאז עסוקים במצוה - אם עלה בלבו חשק אל אותה יפת תואר, אות הוא שיש בה ניצוץ של קדושה, ואם כן צריך לתקנה. ולכן התירה אותה התורה כדי להוציא ממנה חלק הטוב. אמנם אין אנו יודעים אם צריך 'להפוך' את כולה לטוב [כמו האופן הראשון הנ"ל, וכדוגמת רות ונעמה], או רק להוציא ממנה חלק הטוב, ולהשליך את השאר. ובשביל זה צריך לנוול אותה, ואז אם עדיין יש לו חשק אליה, אות הוא שיש בה עדיין קדושה, וצריך להפכה אל הקדושה ואז תהיה לו לאשה, אבל אם אין לו חשק, אות הוא שכבר הוציא ממנה חלק הטוב ואז צריך לשלחה.

מלחמה על אויבך

והנה כל זה שייך לצדיקים כאמור. אמנם בוודאי מצוה זו, וכל הטמון בה - נמסר לכל ישראל, ויש בזה לימוד לכל אחד ואחד. ובשביל זה צריך להוסיף עוד ביאור, שבזה יתבאר השייכות שיש בזה לכל אחד.

בדברי האור החיים הקדוש מבאר העניין בדרך רמז, שהפסוק מדבר על המלחמה של הנשמה עם הרע, ולכן נקט הכתוב בלשון 'למלחמה' (בפת"ח), דהיינו למלחמה הידועה. ומלמד הפסוק שאם יוצא למלחמה - יזכה בוודאי לנצח את המלחמה ויתקיים בו 'ונתנה ה' אלוקיך בידך'.

ויש להמתיק העניין, על פי המבואר בליקוטי הלכות (ברכות הראיה ה). בתיקוני זוהר מובא שלאחר ראש השנה ויום כיפור שואלים מי ניצח במלחמה, והתשובה היא שמי שאוחז הכלי זין בידו אות הוא שניצח, ואלו הם הלולב וארבע מינים. ולכאורה הוא תמוה, כי אדרבה, מי שאוחז כלי זין אות הוא שעדיין לא ניצח, ומבאר שניצחון המלחמה ברוחניות - אינו כאשר 'מסיימים' את המלחמה, אלא בעצם מה שאוחז בידו כלי זין ונלחם, בזה בעצמו מנצח המלחמה, גם אם בפועל אינו

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים

אשר ימצא לו כי הוא ראשית אנו לו משפט הבכרה.

וידוע לפרש שמרמו על עבודת ה' שיש לאדם שני מיני זמנים וימים, יש

ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכר. כי את הבכר בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל

כתוב בפרשה (פרק כא, טו-יז) "כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים האהובה והשנואה והיה הבן הבכר לשנואה. והיה

פשט ופנימיות - המשך

מצליח, ורק כאשר הניח את הכלי זין מידו, אז נכשל ח"ו.

וממשיך האור החיים הקדוש ומבאר, שאז יזכה למצוא את הנשמה שלו שהיא 'אשת יפת תואר'. אמנם עדיין יש דרך ארוכה לפניו, לברר את הטוב מתוך הרע, וזה כל המהלך שמבואר בפרשה שצריך להפשיט את בגדיה הטמאים וכן שאר הדברים, עד שלבסוף 'והייתה לך לאשה'. וכמבואר בדבריו באריכות.

התנגדות הרצון

ויש לחבר את שני הפירושים כאחד, ובזה יתבאר יסוד גדול למעשה ששייך לכל אחד. והעניין יתבאר על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן פב) על פסוק זה. ומבואר שם שעיקר המלחמה שיש לאדם, יותר מכל הנסיונות והיצרים והתאוות שיש לו - הוא 'התנגדות הרצון', דהיינו האכזבות שיש לאדם, ממה שקורה עמו דברים שלא כרצונו.

ואין זה מוכרח להיות דברים גדולים, אלא אפילו דברים קטנים שאדם רוצה, ופתאום משתבש העניין ומתנהל שלא כרצונו - שההרגשה בזה קשה מאד, יותר מכל מיני ניסיונות קשים שיש לאדם בגשמיות וברוחניות. כי הוא מרגיש שיש כאן מישהו 'נגד'. שהרי הוא רוצה 'כך' וארע למעשה 'כך'. וכל אחד מכיר זאת וידוע את המרירות שיש מזה, בגשמיות וכל שכן ברוחניות. וזה מה שכתוב 'כי תצא למלחמה על אויבך' - דהיינו המלחמות שיש לאדם בעניין הרצונות שלו, כשהולך לו שלא כסדר. וכאן מגלה הפסוק מה הטעם שיש דבר כזה, ומה התכלית מזה. ובזה יתבאר עצה נפלאה איך להתנהג בזה.

שמים וארץ

כי יש מלחמה בין השמים והארץ - 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם', בשמים רואים ומרגישים את נוכחות ה', ובארץ אין מרגישים בזה. והתפקיד שלנו הוא להביא לידי כך שיהיה 'לה' הארץ ומלוואה' - שגם בארץ יתגלה נוכחות ה'.

ויש שני דרכים להתקרב להשם יתברך מתוך הארץ - או בדרך ביטול והתעלמות ממצייאות העולם, או בדרך של חיבור העולם להשם יתברך. והדוגמא לזה הוא הגוף והנשמה, וכן איש ואשה. שהם שני הפכים, ובדרך כלל הם סותרים זה לזה, ואם רוצים לחבר אותם - יש שני דרכים סותרים, האחד - הוא שאחד מהם 'משתלט' ומכניע את הצד השני, והשני - שכל אחד יש לו 'מציאות' משל עצמו, ואמנם הם אינם רבים זה עם זה, אבל גם לא מאוחדים.

והדרך הנכונה הוא בדרך שלישית, דהיינו: לא להכניע בכח את השני, אלא אדרבה להכיר במציאותו ולתת לו את צרכיו, ומתוך כך הוא מעצמו מתקרב ומבטל עצמו. כך הוא לגבי הנשמה והגוף - שאם הנשמה מכירה במציאות הגוף, ומספקת לו את צרכיו כראוי, יכולה היא להביאו למצב שיהיה טפל אליה, וכן לגבי איש ואשה, ואין כאן מקומו (לגבי שניהם).

וכך הוא לגבי העולם. אם האדם נמשך אחר רצונו האמתי, ומושך עצמו רק לרוחניות - אזי משאיר את העולם מנותק ורחוק. ואם 'מוותר' על רצונו, ודואג לטפל רק בעולם, אז העולם נשאר מנותק, ומנתק גם אותו. אבל הדרך הנכונה היא השלישית - להכיר במציאות העולם, ולהתעסק בו כראוי, ו'בתוכו' להאיר את מציאות ה', ואז לאט

לאט העולם מזדכך ונעשה יותר ויותר כלי לגילוי מלכות ה', עד שנעשה 'לה' הארץ ומלוואה'.

ושבית שבי

וזה הטעם שיש לאדם התנגדות הרצון. כי הוא מטבעו [הרוחני] נמשך אל הרוחניות ולהשם יתברך, ומשאיר את העולם מאחוריו. ובשביל זה העולם מתחיל 'להתנגד' אליו, ומונע ממנו את הרצון שלו, כדי שיעצור את מרוצתו, וידאג לשתף את העולם עמו, ולחבר גם אותו להשם יתברך.

ועל זה אומר הפסוק 'כי תצא למלחמה על אויבך' - אם יש לך מלחמה עם הרצון, אזי תדע שהתפקיד שלך הוא 'ונתנו ה"א בידך', דהיינו שהשם יתברך נתן לך את הארץ בידך, כדי שתחבר אותה אליו, ולכן יש כאן התנגדות, כדי שלא תברח אלא תחבר גם אותה אליו.

והדרך לזה הוא 'ושבית שבי'. כלומר, עליך להכניס כביכול את השם יתברך ב'שבי', בכדי לפעול זאת. כי לכאורה איך אפשר להכניס את השם יתברך לעולם - הרי זה בזיון עבורו. בשלמא בשמים - שם נאמר 'על השמים כבודו', ושם כולם מכבדים אותו. אבל כאן הוא מבוזה ואין מכירים בו, ואם תחשוב עליו כאן בתוך דברי העולם, אתה כביכול לוקח אותו בכח לתוך מקום שאינו מכובד עבורו.

והתשובה היא שאכן כך הוא, ובכל זאת השם יתברך מבקש ממך 'לשבית' אותו בשבי, ולחשוב עליו גם בתוך העולם, למרות שזה לכאורה בזיון עבורו, ולבסוף דווקא זה יהיה תכלית הכבוד. כי רק כאשר הוא מתגלה בעולם, אז הוא באמת מכובד. ועל פי זה יתבאר גם המשך הפרשה, על פי המבואר בדברי האור החיים הקדוש. ■

את הימים שהם בחי' "אהובה", שהולך לו בעבודת ה', ויש את בחי' "השנואה" שהם הימים שקשה לו ולא הולך לו כראוי בעבודת ה', והאדם חושב שהימים העיקריים הם ימי האהבה, בחי' בן האהובה, אבל באמת "ביום הנחילו את בניו", היינו ביום שמקבלים את השכה, אזי יראה שהעיקר הוא בן השנואה והוא מקבל פי שנים.

ועל פי מאמר זה יש לפרש על דרך הנ"ל ולהמתיק בזה עוד על פי דברי מוהרנ"ת, שע"י שאדם מתגבר לבקש ולחפש את האמת בתוך כל התגברות החושך, אזי זוכה להוציא מתוך החושך והסט"א ניצוצות נפלאים עד שהם מתווספים אל הקדושה, וביאר מוהרנ"ת שזה בחי' פי שנים שנגב משלם, וכן מה שיוסף הצדיק זכה לבחי' כפל ובכורה.

וז"ל (בליקוטי הלכות, גנבה, הלכה ה אות ב-ג): 'זוהי בחינת תשלומי כפל שהגנב מחיב לשלם, כי הגנבה נמשך מבחינת החשך הנ"ל שהם הקלפות הרוצים להחשיך ומסבבים את הקדושה, כי עקר הגנבה הוא בחשך, כמו שכתוב, חתר בחשך בתים וכו' ובלילה יהי כגנב. ועל כן תקון הגנבה הוא על ידי אור, דהיינו אור האמת שהוא עקר האור של כל האורות, כי על ידי אור האמת נתבטל תקף החשך ואז בודאי מתבטל כל מיני גנבות, ועל כן צוית התורה שהגנב ישלם תשלומי כפל כדי שיתקן מה שקלקל, כי קלקולו הוא שהגביר החשך מאד על ידי הגנבה שהוא בחשך על כן אחר כך כשנמצא הגנב שזה בחינת שהאיר אור האמת ובטל החשך ונתגלה הגנבה על כן מכרח לשלם כפל. כי כשהאמת מאיר ומבטל החשך אזי נמשך אל הקדושה בחינת כפל כי לא די שהאדם בעצמו

יוצא מתוך חשכת אפלתו על ידי אור האמת אף גם הוא עושה פתח גם לאחר להוציאו מהחשך לאור האמת להחזירו בתשובה כמו שמבאר על פסוק ופתח התבה בצדה תשים.

'נמצא שאור האמת מוציא מתוך הסטרא אחרא שהוא החשך בחינת כפל כנ"ל. וזה בחינת לכן בארצם משנה יירשו, כי ארץ ישראל ותפלה ואמונה ונסים הם בחינה אחת ותלויים זה בזה, כמו שמבאר בתורה הנ"ל. ואי אפשר לזכות לכלם כי אם על ידי אור האמת שעל ידי זה יוצאין מהחשך לאור וכנ"ל על כן כשזוכין לבא לארץ ישראל שהוא בחינת תפלה וכו' הוא בחינת משנה יירשו בחינת כפל כנ"ל, כי זוכה להאיר לעצמו וגם לאחרים להאיר להם דרך האמת לתשובה כנ"ל. וזהו בחינת לחם משנה בשבת, כי עקר אור האמת מאיר בשבת, כי שבת בחינת אמת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אפלו עם הארץ ירא לשקר בשבת. וכמובא בדבריו זכרונם לברכה ועל כן אז בשבת עקר בטול הקלפות והחשך בבחינת יתפרדו כל פועלי און כידוע. ועל כן אז בעיולי שבתא עולין כל הקדושות והניצוצות שבררו כל ימי החל, כי בכל ימי החל עקר הברור על ידי אור האמת שממשיכין מקדשת שבת לימי החל ועקר עלית כל הניצוצות והקדושות של כל ימי החל הוא בכניסת שבת מחמת שעקר אור האמת מאיר בשבת כנ"ל, ועל כן אז זוכין ללחם משנה בחינת כפל בחינת משנה יירשו. כי לא די שעולין הקדושות של כל אחד בעצמו מחשך לאור גדול אף מעלין אז גם אחרים שיצאו מחשך לאור על ידי אור האמת המאיר בשבת וכו'.

'ועל כן כשנמצא הגנב, שזהו בחינת בטול החשך שמשם הגנבה כנ"ל, כי עתה כבר נמצא הגנב שזה נמשך מהארת אור האמת שהאיר עד שנתבטל תקף החשך שעל ידי זה נמצא הגנב. על כן הוא מחיב לשלם כפל, כי כשמאיר האמת ומבטל החשך נמשך בחינת כפל כנ"ל, כי לא די שמחזירין ומעלין הקדושה שרצתה הסטרא אחרא לגנב על ידי תקף החשך אף גם מוציאין ממנה שאר הקדושות שהיו שלהם מכבה כי מאירין גם להם ועושים להם פתחים ומוציאין אותם מחשך לאור וכו', על כן הגנב כשנמצא שהוא בחינת בטול החשך על ידי אור האמת צריך לשלם כפל כנ"ל.

'ועל כן יוסף הצדיק שנגנב מאביו, כמו שכתוב, כי גנב גנבתי מארץ וכו'. על כן אחר כך זכה לבחינת כפל בחינת בארצם משנה יירשו הנ"ל. כי בניו לקחו שני חלקים בארץ, כמו שכתוב, ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך וכו'. ועל כן הביא שם בתורה הנ"ל זה הפסוק לענין תפלה שזוכין על ידי בטול החשך על ידי אור האמת, עין שם היטב, כי על ידי אור האמת שמבטל החשך בחינת גנבה על ידי זה נמשך בחינת כפל כנ"ל. ועל כן כתיב אצלו: וירכב אתו במרכבת המשנה, בחינת משנה יירשו הנ"ל, בחינת כפל כנ"ל עכ"ל.

ועל פי זה יתפרשו הפסוקים כמין חומר, שדייקא את בן השנואה שהוא בחי' הימים שהיה בהם התגברות של חושך, אותו דייקא יכיר לתת לו פי שנים, היינו בחי' פי שנים הנ"ל, כי על ידי זה זוכים להוציא כל הניצוצות מתוך החושך והסט"א וכנ"ל.

הערות וביאורים // פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

וזה פרוש: (בראשית ו) "צהר תעשה לתבה", פרש רש"י: 'יש אומרים חלון, ויש אומרים אבן טוב, והחלוק שבין חלון לאבן טוב כי החלון אין לו אור בעצמו, אלא דרך שם נכנס האור, אבל כשאין אור, אין מאיר, אבל אבן טוב, אפלו כשאין אור מבחוץ הוא מאיר בעצמו. כן יש בני אדם שדבורם הוא חלון, ואין כח להאיר להם בעצמם; וזה: יש אומרים, ואמירתם נעשה חלון, ויש שאמירתם נעשה אבן טוב ומאיר:

ודע, שהכל לפי גדל האמת, כי עקר האור הוא הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא הוא עצם האמת, ועקר השתוקקות של השם יתברך אינו אלא אל האמת. וזה: "ואל אמה תכלנה מלמעלה", לשון (שמואל ב ג): "ותכל נפש דוד". אמה היא ה' מוצאות, הכלולים מא' ש ומ'ים, הינו שתראה שיצאו הדבורים מפיו באמת, ואז ישתוקק הקדוש ברוך הוא מלמעלה לשכן אצלה, וכשישכן אצלה הוא יאיר לה:

וזה: אמה תכלנה מלמעלה ראשי תבות אמת, כי על ידי אמת הקדוש ברוך הוא חומד מלמעלה לשכן עם האדם, כמו שכתוב: "קרוב ה' לכל קוראיו" וכו'. ואז: "ופתח התבה בצדה תשים", הינו התבה היוצאת באמת, היא תשים לך פתח בחשך שאתה נצוד בו. וזה: "בצדה" הינו הקלפה הצד ציד, כמו שכתוב (בראשית כ"ה): "כי ציד בפיו", כי מתחלה לא היה יכול לדבר מחמת החשך הסובב אותו, ועל ידי שיוצא מתוך החשך ומתפלל היטב, על ידי זה

נקודה בפרשה

// הרב אליהו עטיה שליט"א

מדוע מצות ציצית דוחה איסור כלאים, הרי אפשר לקיימה בבגד צמר

"גְדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּסוּתָךְ אֲשֶׁר תִּכְסֶה בָּהּ" (דברים כב, יב). ופירש"י וז"ל: "גְדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ", אף מן הכלאים, לכך סמכן הכתוב, עכ"ל. פי', בפסוק הקודם נאמר "לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעֲטָנָז צֹמֶר וּפְשָׁתִים יַחְדָּו", שאסור ללבוש בגד שעשוי מצמר ופשתן ביחד, והיה משמע שאיסור זה נוהג בכל מקום, אפי' במקום של מצוה של ציצית, וכך הייתי דורש אלמלא סמיכות הפסוקים. אמנם מזה שסמך מיד הכתוב "גְדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ", למדנו שבא הכתוב למעט מאיסור שעטנז דין ציצית, כי מצות ציצית דוחה לא תעשה של כלאים. פי', אם אדם יש לו בגד ארבע כנפות של פשתן שחייב בציצית, ומצות ציצית היא שני חוטי לבן ושני חוטי תכלת (שמכניסים בנקב הציצית וכך הם נכפלים לשתיים ונעשים ח' חוטים), ו'תכלת' הוא צמר רחלים צבוע בדם חילזון, ואי אפשר לעשות את התכלת ממין אחר - שלא מצמר רחלים. ולכן על כרחך שאם יש לו בגד ד' כנפות מפשתן - החייב בציצית, יבוא עשה דציצית וידחה לא תעשה של שעטנז (ע' יבמות ריש דף ד.)

והקשה הרא"ם, שלכאורה ההיתר של כלאים בציצית יש לנו ללמוד מפרשת ציצית (שפרשת שלח לך), מהפסוק (במדבר טו, לה) "וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם וְנָתַנוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פֶּתִיל תְּכֵלֶת", שדרשו בגמ' ביבמות (דף ד:) תנא דבי ר' ישמעאל סתם בגדים הם צמר ופשתים, פי', כשהתורה אומרת 'בגד' הכוונה או לבגד צמר או לבגד פשתן. וא"כ גם על בגד פשתן נאמר "וְנָתַנוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פֶּתִיל תְּכֵלֶת", ותכלת הוא צמר צבוע. נמצא שכבר מהפסוק בפרשת ציצית (בלי הסמיכות של פרשתנו), אני יודע שעל "בְּגָדֵיהֶם" - בגד העשוי מפשתן, יש מצוה לתת כנף פתיל תכלת. [וע"ש מה שתירץ].

עוד יש להקשות על דרשת הספרי (פיסקא רל"ג): "לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעֲטָנָז - גְדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ", שניהם נאמרו בדבור אחד

הוא מתקן "תחתים שנים ושלישים", הינו עולם השפל ועולם הגלגלים ועולם השכל.

מי המבול

הנה רבינו דורש בזה את הפסוקים של המבול, ובאמת אין זה רמז בעלמא, אלא שהבלבולים שבתפילה הם עצמם בחי' התגברות מי המבול, והכניסה לתיבות התפילה הם עצמם בחי' הכניסה אל התיבה שמצילה ממי המבול, וכלשון מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, חנוכה, הלכה ו אות א): 'כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל וְהִמְחִשְׁבוֹת מְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ מֵאֵד מֵאֵד, וְהִמְחִשְׁבוֹת זְרוֹת הֵם בְּחִינַת מִי הַמְּבּוּל, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן מֵד), וְלִפְעָמִים עַל יְדֵי הַפְּגָמִים שֶׁל אָדָם שְׂפוּגָה בְּיוֹתֵר מִתְגַּרֵּין עֲלָיו הַבְּלָבוּלִים מֵאֵד מֵאֵד. וְזֶה בְּחִינַת וְהַמִּים גָּבְרוּ מֵאֵד עַל הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל הַהָרִים הַגְּבוּהִים וְכוּ' חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ הַמִּים וְכוּ', הֵינּוּ שְׂמֵתִגְבָּרִים הַבְּלָבוּלִים בְּיוֹתֵר לְמַעְלָה מִכָּל הַיְּשׁוּב, וְאַפְלוּ מִכָּל הַהָרִים הַגְּבוּהִים, דְּהֵינּוּ שְׂמֵתִפְשָׁטִים כָּל כֶּף הַמְּחִשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַבְּלָבוּלִים עַד שָׂאִין רוּאָה שׁוֹם צֵד הַצֵּלָה וְאִין לוֹ מָקוֹם לְאַחֵז

עצמו ולעמד שם, כי המים גברו מאד למעלה מכל ההרים, וכאלו נפל לתוך התהום ממש, אזי מאין יבוא עזרו, ואיך אפשר לו להתפלל או לעסוק בעבודתו מתוך חשכת תהום כזה, ואזי עקר התקון והצלחה הוא רק על ידי בחינת תבת נח, בחינת צהר תעשה לתבה, דהינו שידבר הדבור באמת לפי מדרגתו ממקום שהוא, ואזי על ידי זה, על ידי הדבור של אמת, בחינת תבת נח, נכנעין מי המבול. וכן על ידי זה רואה הפתח איך לצאת מהחשך כנ"ל.

והנה מבואר כאן בכללות העניין עוצם התגברות החושך, ואף שרבינו מדגיש שהתגברות החושך הוא בעת התפילה, אמנם מובן מאליו שאין הכוונה שרק בשעת התפילה מתגבר החושך, אלא בעיקר בשעת התפילה, אבל זה נכון גם בכל היום.

עיקר החושך הוא בבחינת זווג ופרנסה

ובאמת אף שהחושך הוא בכל דבר, מ"מ ניתן להבין מדברי רבינו שעיקר החושך הוא בבחי' זווג ופרנסה, שזה הבחי' של זה לעומת זה שתיקון

שעל "בְּגָדֵיהֶם" הכולל בגד העשוי מפשתן, יש מצוה לתת כנף פתיל תכלת. יש לומר, שאם היה רק את הפסוק הזה, הייתי דוחק ואומר שעל כרחך "בְּגָדֵיהֶם" האמור בפסוק זה, קאי רק על בגד צמר ולא על פשתים, כי מדוע נתיר לעשות ציצית תכלת שהוא מצמר בבגד פשתן, הרי יכול לקיים מצות תכלת בבגד צמר, ושלא ילבש בגד של ארבע כנפות של פשתן, ואין שום הכרח למצות עשה לדחות את הלא תעשה של כלאים. ואינו דומה להקרבנות קרבן התמיד בשבת, שאין אפשרות לקיים את המצוה בלי לדחות שבת, וכן אין אפשרות לקיים מצות יבום בלי לדחות איסור של אשת אה, אבל כאן שפיר יכול לקיים מצות ציצית בלא פשתן. לזה בא הגזרת הכתוב "לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעֲטָנָז גְדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ" - בדיבור אחד, ללמדנו שאין איסור כלאים במקום מצות ציצית, ולכן אף שיש אפשרות לקיים מצות תכלת בבגד צמר, ושלא ילבש בגד פשתן, בכל אופן

וכו'. ומביא עוד כמה מצוות שנאמרו בשני הפכים, כגון: שמירת שבת ומצות הקרבנות התמיד - ללמד שקרבן תמיד דוחה שבת, וכן איסור לישא אשת אחיו ומצות יבמה יבוא עליה - ללמד שבמקום יבום אין איסור אשת אה, ע"ש. והמשותף למצוות אלו, שאי אפשר להקריב קרבן תמיד בלי שיחלל שבת, ואי אפשר לקיים מצות יבום בלי לישא אשת אה, ולכן צריך לאומרם בדיבור אחד - לומר שאין סתירה ביניהם, וכך הוא רצון ה' שידחה העשה את הלא תעשה. וקשה דכאן גבי מצות ציצית, יכול לקיימה בבגד צמר, ומדוע צריך לדחות איסור כלאים בבגד פשתן, שלא ילבש בגד פשתן של ארבע כנפות, ולא ידחה מצות כלאים ע"י ציצית.

ונראה ליישב את שתי הקושיות אחת בשניה, דמה שהקשה הרא"ם למה צריך את הסמיכות של הפסוקים של פרשת דידן הבאה להתיר כלאים בציצית, תיפוק ליה ממה שכתוב בפרשת ציצית

עיקר האמת הוא ע"י בחי' יעקב

והנה רבינו הזכיר (בסוף אות ב) שיעקב הוא בחי' תיקון התפילה וכלשונו 'ויעקב, שהוא כלול כל השנים עשר שבטים, והיה יודע כל מטה ומטה בשרשו בשביל זה כתיב בה (בראשית מ"ט): "וַיֵּאָסֶף יַעֲקֹב רַגְלָיו אֶל הַמֶּטֶה". רַגְלָיו' זה בחינת תפלה, כמו שכתוב (תהלים פ"ה): "צִדְקַת לְפָנָיו יְהַלֵּךְ", הינו, שהיה מאסף כל התפלות, כל אחת לשרשה.

וממילא על פי מה שמבואר כאן שעיקר התפילה היא ע"י אמת ושע"ז מכניעים בחי' החושך לגמרי, ממילא מובן שכל זה הוא בחי' יעקב, ואכן אצל יעקב מצינו שהתגברו עליו עשו ולבן שהם בחי' החושך, אבל הוא המשיך להיות דבוק באמת ואף תיקן תפילת ערבית בתוך עומק החושך וע"ז זכה להוציא בחי' זווגו ופרנסתו מלבן, כן מבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, שם, אות ט), ובתוך הדברים מתבאר נקודה נוספת בעניין זה שהתפילה היא כנגד י"ב שבטים, שזה מרמז ג"כ לבחי' י"ב שעות היום שהוא כללות היום, שעיקר האמת הוא למצוא את הדרך

התפילה הוא בחי' תיקון הזווג ותיקון הפרנסה, כפי שמתבאר בלשון רבינו (באות ב), וממילא התגברות החושך הוא ג"כ בבחי' זווג ופרנסה, ששם עיקר התגברות החושך שמשיכה את השי"ת מהאדם, ודבר זה יש ללמוד מדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, גנבה, הלכה ה אות לא) וז"ל: 'ועל כן עתה כל אריכת הגלות בעונותינו הרבים הוא על ידי הסתרת עצם האמת, כמו שכתוב, ותשלך אמת ארצה. והאמת נעשה עדרים עדרים, וכל אחד אומר שאצלו האמת, ובאמת יש אצל כל אחד מישראל איזה נקדה של אמת, כי כלם מזרע יעקב שהוא עצם האמת וכל ישראל נקראים כלו זרע אמת, אבל אף על פי כן מחמת תאות עולם הזה וטרדותיו, בפרט תאות המשגל שהוא פגם הזווגין ותאות ממון שהוא פגם הפרנסה על ידי זה השקר, שהוא החשך מסבב מאד מאד את האמת. ועל ידי זה אריכת הגלות בעונותינו הרבים, ומבואר עניין הנ"ל שעיקר החושך הוא פגם הזווגין ופגם הפרנסה שהם שני התאוות שמטרידות את האדם ומשיכחים ממנו את עיקר התכלית והאמת.

להתקרב לה' בשעה הזאת דייקא בדרך השייכת עכשיו [וכנ"ל שעניין זה הוא לאו דווקא בתפילה].

וז"ל שם: 'וזה בחינת יעקב איש תם וכו', בחינת אמת, כמו שכתוב תתן אמת ליעקב, שעל ידי זה היה יכל לעמד כנגד בחינת החשך הגדול של עשו יודע ציד בחינת כי ציד בפיו שהוא עקר חשכת הסטרא אחרא, כמו שמבאר שם על פסוק בצדה תשים בחינת כי ציד בפיו וכו'. וכן כנגד לבן שנאמר בו, ותחלף את משכרתי עשרת מנים. שמתגבר בשקריו וערמומיותיו בכמה חלופים ושנויים לאין מספר וכו', כי עקר החשך הוא שקר שהוא מחשיך עיני ברייתא ועל כן כתב אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה שעקר היצר הרע הוא שקר שהוא הרע הוא הטמאה וכו', על כן עקר העצה הוא אמת לראות לדבר דבור אמת איך שהוא וכו' והאמת יאיר לו הפתחים וכו' עד שיוכל להתפלל וכו' שעל ידי זה ממציא פרנסתו וזווגו לו או לבניו והתלויים בו.

'וכל זה הוא ענין יעקב שהיה לו מלחמות גדולות עם לבן ועשו. כי יעקב

נמצא שאדרבה אנחנו כן מחפשים לתקן את קין, ומחברים אותו עם הבל, כמו ביתרו ומשה. וא"כ מדוע גבי מצות שעטנו נאמר להיפך, שאינו בדין לחבר את מנחת החוטא עם מנחת הזכאי, אדרבה טוב לחברם כדי שיהיה תיקון למנחת החוטא קין שהביא פשתן, עם מנחת הזכאי של הבל שהביא מחלבי צאנו.

והיישוב לזה, שלעשות תיקון שייך רק על ידי קיום מצוה, וכמו שיתרו בעצמו קיים מצות השבת הגזילה של התאומה היתירה, ובזה עשה תיקון. אבל שלא במקום מצוה אין שום תיקון, ולכן נאסר שעטנו. אולם במצות ציצית באמת מתקנים את מנחתו של קין, כי הוא במקום מצוה, ואפשר וצריך לערב צמר ופשתים יחד. ולכן גם בבגד פשתן דוחה מצות ציצית לאיסור כלאים, כדי לברר את מנחתו של קין ולהעלותה במקום מצוה - וכך לתקנה. ■

ומבואר שפנימיות איסור שעטנו, הוא מחמת שאינו בדין שיתערב מנחתו של קין שהיא מפשתן, עם מנחת הבל שהיא מצמר.

וקשה דמצינו מבואר שכן נעשה עירוב בין קין להבל, וכגון אצל משה ויתרו, דהנה יתרו נקרא גם בשם 'קיני' (כמובא ברש"י שמות יח, א), ומשום שהוא גלגול קין. וביאר בפני דוד (להחיד"א, פרשת יתרו), בפסוק (שם, ו) "אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ" רמז בר"ת אח"י - שיתרו מדבר אל משה שהוא אחיו הבל, כידוע הר"ת של שם משי"ה - מ'שה ש'ת ה'בל, דהם הג' גלגולים של משה. ועתה בא יתרו לתקן את עיקר המחלוקת שהיתה ביניהם, כידוע מחז"ל (בראשית רבה כב, ג) שעם הבל נולדה תאומה יתירה, והיה קין מתקנא עליה, והרג להבל כדי לקחת את תאומתו. ועכשיו תיקן זאת יתרו שנתן למשה שהוא הבל את ציפורת בתו, ומבואר בהאריז"ל שציפורת היתה גלגול התאומה היתירה של הבל, ע"ש.

התורה אמרה מצות ציצית כדיבור אחד עם איסור כלאים, ללמד שגם בבגד פשתן יעשה תכלת, לדחות איסור כלאים.

אלא שעדיין יש להבין את הענין בעצמו, מדוע ידחה איסור כלאים במקום מצות ציצית, הגם שאפשר לעשות את המצוה בשלמות עם תכלת בלא שום איסור - בבגד צמר והנראה לתרץ בהקדים את דברי המדרש תנחומא (בראשית אות ט), על הפסוקים (בראשית ד, ג-ד) "וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קִין מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַה', וְהֶבֶל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ וּמַחְלִבְהֶן וַיִּשַׁע ה' אֶל הֶבֶל וְאֶל מִנְחָתוֹ, וז"ל: "וַיָּבֵא קִין מִפְּרִי הָאֲדָמָה", רבנן אמרו זרע פשתן היה, "וְהֶבֶל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ וּמַחְלִבְהֶן" [היינו צמר]. לפיכך נאסר צמר ופשתים, שנאמר "לא תלבש שעטנו צמר ופשתים יחדו", אמר הקב"ה אינו דין שיתערב מנחת החוטא עם מנחת הזכאי - לפיכך נאסר, עכ"ל.

בדרך לצדיק

עם יציאתה של הרכבת האווירית לאומן, מספר רבי אליעזר שלמה שיק זצוק"ל, הצדיק מיבנאל ומגדולי מנהיגי חסידות ברסלב, על סגולת הנסיעה לאומן בראש השנה, על סיפור התקרבותו האישי כבן למשפחה חסידית מהונגריה לדרכה של ברסלב, ועל ימי הנדודים שעבר כאשר ניסה להגיע לציון הקדוש באומן טרם ירידת מסך הברזל הקומוניסטי. **אומן אומן, ראש השנה...**

האנשים שבתוכה יזרמו בסערה אל עבר הציון הקדוש, "שואגים בתפילה ומבקשים רישיון...". ישאו תפילתם לפני קונם, ורחמים ישאלו על עמם... הכרזתו הקדומה של רבי נחמן, נשמעת כיום מקצה העולם ועד קצהו, וכיום זו כבר אינה מליצה, מכל קצווי תבל, מארצות הברית ואנגליה, מארץ ישראל ומאירלנד, מארגנטינה ומצרפת, מברזיל ומספרד, מרוסיה ומשאר מדינות העולם, בודדות המדינות שאינן

לצד כיפות סרוגות ושאר 'מלבושי כבוד' של בליל חסידויות ועדות, הנשמעות לקריאת הקודש של רבי נחמן: "הראש השנה שלי עולה על הכל... איש בל יעדרו"

אומן – עיירה נידחת אי שם על אם הדרך בין קייב ואודסה, עיר שמספר תושביה אינו עולה על מאה אלף, מקבצת לתוכה את ים ההמונים שיגדוש אותה בימי ראש השנה. אומן, העיר הזערורית, תשחיר מאדם, ונחילי

צילומים: נחמן וייס

דרכי אוקראינה הומוט "כולם נקבצו באו לך...!" אלפים-אלפים כבר נקבצים, ממתנים ומצפים, לרוע הגדול, בו יעלו על המטוס, שיכוון את חרטומו לעבר היעד הנכסף – אומן, מקום קבורתו של רבי נחמן מברסלב זי"ע. ההתארגנות כבר בשיאה וההות הנוסעים הססגונית צבועה בגווני שונים: שטריימלים

ללכת עם תורה - המשך

עוד מבואר שם (אות טו) שזה היה הכח המיוחד של יעקב אבינו שתיקן תפילת ערבית כי הוא הכניע את החושך בכל מצב ומצב, וז"ל: 'כי יש חשך בחינת שקר שאי אפשר להגיע שם אור הציצית והתפלין ואין תקנה כי אם על ידי הדבור אמת בחינת תפילת ערבית שתקן יעקב דיקא שהוא עצם האמת ביותר מכל האבות, כי אברהם ויצחק תקנו שחרית ומנחה שאז הם ממשיכין אור ציצית ותפלין, אבל כשהגיעו לתקף חשכת לילה ביותר לא היה בידם להמשיך אור האמת שם. ועל כן יצא מהם עשו וישמעאל אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקה שהימין בחינת האמת שלהם הוא שקר וכו' והם החרבו את הבית המקדש מקום התורה והתפלה וכו'. אבל יעקב עצם האמת ביותר היה חזק בהאמת כל כך עד שהאיר האמת בתקף חשכת לילה בהתגברות החשך והשקר מאד מאד. ועל כן הוא דיקא תקן תפילת ערבית בחינת ויפגע במקום וכו', כשברח מעשו הרשע והלך ללבן הארמי ששניהם בחינת חשך עצום ונורא מאד וראה שהחשך סובבהו בכל צד ומצדי צדדים, ואז דיקא התגבר על ידי עסק התורה שעסק הרבה בבית המדרש של שם ועבר, ותקן אז דיקא תפילת ערבית שעקר תקון התפלה הוא אמת להורות שבתקף האמת שלו יכול להאיר בעצם חשכת לילה, ועל כן היתה מטתו שלמה בבחינת פלו זרע אמת הפך ישמעאל ועשו שהם זרע שקר'.

'כי חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. וצריכין שיאיר האמת בכל חדש ובכל יום ויום ובכל שעה ושעה משתים עשרה שעות היום והלילה, כי אף על פי שהאמת הוא אחד אבל מצד שני המקבלים יש שנויים רבים בענין האמת ואין האמת של האדם זה דומה לחברו וכן אין שעה דומה לחברתה. כי זה האדם צריך להתגבר על ידי האמת בתורה ועבודה וזה צריך להרבות בצדקה להחזיקו וכו' וזה עוסק במצוה אחרת בגמילות חסד וכיוצא. וכן באדם אחד יש חלוקים רבים בין יום לחברו ובין שעה לחברתה שבשעה זאת מתפלל ובשעה זאת לומד ובשעה זאת עושה משה ומתן ובשעה זאת אוכל או מדבר עם בני אדם וכיוצא בזה שארי שנויים רבים לאין מספר. והעקר שכל שעה ושעה בכל מה שעובר עליו ובכל מה שעוסק יהיה הכל באמת לאמתו כפי אותה העת והשעה וכפי האדם. וכל זה אי אפשר לבאה אף החפץ באמת יבין בעצמו, והכלל שאין שעה בעולם שלא יוכל להאיר לעצמו על ידי האמת אף אם החשך מסבב אותו כמו שמסבב כי אמת ה' לעולם. וזה שבקש דוד המלך עליו השלום, הדריקני באמתך ולמדני כי אתה א-להי ישעי אותך קויתי כל היום. 'כל היום' דיקא, כי בכל שעות היום מתחלתו עד סופו אני מקוה אליך שתדריכני באמתך ותלמדני כי בודאי יש אמת בכל שעות היום שיאיר לי בכל שעה לצאת מהחשך לאור גדול'.

עצם האמת תתן אמת ליעקב, וחשכת השקר והרמאות של לבן ועשו סבבהו מכל צד ויעקב בגדל אמתת תמימותו עמד כנגדם עד שהוציא מעשו הבכורה והברכה שהוא שפע הפרנסה ומלבן הוציא כל זוונו ועשירות גדול ושנים עשר שבטי י-ה הכל על ידי גדל האמת שעל ידי זה לא די שהם אינם יכולים להחשיך עליו חס ושלום, אף גם האמת מאיר לו עד שמוציא מהם כל הטוב שהיה כבוש אצלם מכבר וכל מה שמתגברים יותר ויותר להחשיך עליו חס ושלום, הוא מוציא מהם הטוב שכבוש בהם יותר ויותר על ידי שמתגבר ביותר להמשיך על עצמו אור האמת שזהו בחינת תשלומי כפל שמשלם הנגב כשנמצא וכנ"ל. ואם חס ושלום מתגבר יותר וגונב שור ושה וטבח או מכרו, צריך לשלם ולהחזיר הרבה יותר שהם ד' וה' כי כל מה שהשקר מתגבר יותר מוציאין ממנו על ידי האמת יותר ויותר וכנ"ל. עד שזכה יעקב להוציא מהם שנים עשר שבטי י-ה שהם בחינת שתים עשרה גסחאות התפלה והם כנגד שנים עשר מזלות שנים עשר חדשים שנים עשר גבולים של ארץ ישראל שתים עשרה שעות היום ושתיים עשרה שעות הלילה שכלם קיומם וחיותם על ידי נקדת האמת שהוא עקר קיום העולם, כמו שכתוב, בראשית ברא אלקים את. סופי תבות אמת, כמוכבא.

על ראש השנה, מתוך הכנה אמיתית, כי אז יזכה ל'ראש' ולשנה אחרת לגמרי, ותהיה לו שנה טובה ומתוקה באמת."

"העובר מת, צריכים לעשות הפלה"

סדר יומו של הרב עמוס. הוא יושב בבורו-פארק שבברוקלין ובמרבית היום עונה למכתבים שמגיעים אליו מכל רחבי תבל. הפקסים עובדים שעות נוספות והטלפונים מסוננים היטב. עד כה הודפסו מתורתו של הרב אליעזר שלמה שיק שליט"א (הגרא"ש) רבבות קונטרסי-חיזוק ומכתבים, ספרי ברסלב וחבורות התעוררות, ואת כולם מפיצים תלמידיו

חינם אין כסף בכל רחבי הארץ ובעולם, כאשר החבורות בכמותם הבלתי נתפסת מודפסים ב... סין. רבנים מפורסמים, וחלק ממשפיעי ברסלב, החלו את צעדיהם הראשונים אצל הגרא"ש, וגם הם חלק ממפעל אדיר שנמשך קרוב ליובל שנים של מנהיג שמסכת התקרבותו ל'ברסלב' מהווה אף היא יריעה מרתקת – הגלגלת על פני ימים ויבשות מ'טוקא' שבאויברלנד ההונגרית, עובר דרך ספינת מעפילים רעועה, שחצתה את הים הסוער תחת קני משחתות גרמניות ובריטיות, לארץ ישראל – ועד ארצות הברית, שם גדל הנער שהפך למנהיג אחד הזרמים הבולטים בחסידות ברסלב.

השנה אנחנו מצפים שיהיו יותר...

"אבי זצ"ל, רבי מנחם זאב שיק, היה מגדולי יהדות הונגריה וכיהן כרב ב'טוקאי', חוזר הרב לימי עלומיו. "הוא התפרסם במיוחד הודות לספריו הלמדניים: 'מנחת זאב' על הש"ס, והיה תלמידו המובהק של סבו, הגאון האדיר רבי אליעזר מאיר מינרלוגאש שעמד בראש ישיבה גדולה שריכזה המוני בחורים באותם ימים. סבי, רבי אליעזר מאיר, נסע תכופות להתאבק בעפר רגליהם של צדיקי הדור, הרה"ק רבי יהושע מבעלו, ה'צמח צדיק' מוויז'ניץ, וה'ייטב לב' מסיגעט זי"ע. אבי זצ"ל, נסע פעמים רבות גם לבעלו יחד עם אביו. וכשהרה"ק רבי יששכר דב מבעלו זי"ע גלה להולושיץ בתקופת מלחמת העולם הראשונה, נסעו אליו יחד כשהמהרי"ד מקבלם בחביבות מופלגת. להפתעת סבי, הושיב הרבי את אבי, שהיה אז בן 4 בלבד, על ברכיו, כשהוא מסלסל בפאותיו בחביבות. דבר פלא היה, כשכאן בארץ ישראל, שח זאת אבי לבנו

שולחות 'נציגים' לקיבוץ האדיר הזה, של יהודים שקול הכרזתו של רבי נחמן מהדהד באוזניהם.

טרם ימריאו המטוסים לאומן, גדושים ברבבות אנשים, מקושרים ומשתוקקים, נכנסו לשיחה מיוחדת אצל אחד מגדולי מנהיגי חסידי ברסלב היושב ביבנאל ומצודתו פרוסה על המוני חסידים נאמנים, שמקושרים אליו בלב ונפש, הרה"צ רבי אליעזר שלמה שיק שליט"א, כדי לשוחח על משמעות 'ראש השנה בצל הצדיק', על רשמיו ההיסטוריים העזים, מהנסיעות לאומן בצל ימי הקומוניזם האימתניים, ועל פריחתה של ברסלב בשנים האחרונות. העיר יבנאל הפכה בשנים האחרונות ל'מגדלור רוחני' למאות משפחות חרדיות המתגוררת במקום וצועדות לאורו של רבם הנערץ. מאור הפנים והחיבה העצומה, המורעפת על ידי רבי אליעזר שלמה, בלבביות כלפי כל יהודי הבא בשעריו הפכה לשם דבר, ובמהלך השיחה אנו נחשפים גם למפעלים כבירים של חינוך וחיזוק, המשתרעים על פני כמעט יובל שנים ומקיפים ארץ ומלואה – בחן ובאהבת ישראל מופלאה, אשר קשה למצוא דומה לה.

"בראש השנה תשס"ט", פותח הרב בראשית הדברים, הגיעו למעלה מ-35,000 אלף אנשים לאומן, כדי להיות אצל ציון רבינו זצוק"ל. אנחנו מצפים שהשנה יהיה המספר גדול מזה, בעזרת השם יתברך. יש קידוש השם נורא, זה פשוט הוד והדר, עשרות בתי כנסיות בכל העיר, גדושים ברבבות חסידים העומדים ומתפללים על שנה טובה ומבורכת, ומייחלים לשנת גאולה וישועה לכל כלל ישראל".

השיחה עצמה, מתנהלת תחת לחץ אימתני של זמן. כשהרב עצמו מתעתד לחזור לארצות הברית, לאחר שהגיע במיוחד לארץ, כדי לשהות ביבנאל, שבת אחת לפני ראש השנה, במסגרת מסע ההתעוררות הקבוע, אותו עורך הרב מדי שנה בין תלמידיו, כדי לעורר ולחזק את גודל העניין בנסיעה לציונו של רבי נחמן לראש השנה. "קשה מאוד להסביר לבני אדם את המתנה הנפלאה הנקראת 'ראש השנה' שקיבלנו מרבינו", מתאר הרב ברגש. "משמעותה הגדולה היא התקבצות של כולם יחד על ציונו הקדוש בעיר אומן, בתפילה מתוך התקשרות אל רבינו, והתקשרות אל כל הצדיקים האמיתיים שבדור, אני נוהג להסביר, שבראש השנה אצל רבינו, אדם מתחיל שנה חדשה עם 'ראש' אחר לגמרי. כי רבינו הקדוש, מרים ומגביה את הראש שלו למעלה מכל ענייני העולם הזה, ומכוון אותו להסתכל על התכלית הנצחית, שהיא חיי העולם הבא. מדי שנה, בהגיע חודש אלול, אני מעורר את כל אנשי שלומנו, לחשוב על ראש השנה ולעשות הכנות כראוי, להיות אצל ציון רבינו באומן כי רבינו אמר בפירוש 'שאין למעלה מזה'. אני ממליץ לכל אחד, להביא מתנה טובה לרבינו על ראש השנה כגון, סיום על איזה לימוד, תנ"ך, משניות, גמרא, מדרש וזוהר". "אין ספק", מתלהט הרב, "כי אחד שיעשה זאת ירגיש טעם שונה לגמרי בנסיעתו אל רבינו, ובודאי יזכה להשפעות עצומות בכפל כפליים. ועל כן, אשרי מי שזוכה להיות אצל רבינו זצ"ל

הרה"ק רבי אהרן זי"ע, הרבי נהנה מהעובדה וביקש מאבי שיחזור עליה שוב ושוב.

"כשפרצה מלחמת העולם השנייה, בשלהי תרצ"ט, נהרו המוני פליטים מפולין להונגריה. ההונגרים הרשעים חיפשו אחר הפליטים כדי לגרשם בחזרה לפולין הכבושה. בשנת ת"ש, נקלע אבי זצ"ל לבודפשט. לפתע ניגשו אליו הנוגשים ההונגרים – הם ביקשו ממנו תעודת זהות ואישורים, כדי לוודא כי הוא אינו פליט. אבי זצ"ל שהיה 'איש אמת' ואדם תקיף, ענה להם בעוז: 'באתי אתמול', שכונתו לומר להם שהגיע אמש, מטוקאי לבודפשט. הם ביקשו ממנו שיחזור אליהם תוך 10 ימים, אך אישורים לא היו לו. הוא הלך בדחיפות לרב העיר, הגאון רבי יונתן שטייף זצ"ל, שהמליץ לו לברוח מהונגריה יחד עם משפחתו – בספינת מעפילים. אך דא-עקא, המחיר נשמע אז דמויני ומופרך: אלפיים פנגו (המטבע ההונגרי באותם ימים). הרב שטייף בצדקותו, השתתף בשליש ממחיר הנסיעה, וכך בחיפזון אסף אבי את אמי ואת אחי הגדול, לספינת מעפילים בולגרית שתוביל אותם לארץ ישראל. התנאים באונייה היו קשים מנשוא: למעלה מ-700 פליטים יהודים שהו בה, וזאת הייתה ספינה שיועדה במקורה להובלת בקר. הספינה הרעועה, ששטה חודש ימים על פני המים נתקלה במשחתות ענק בריטיות שהמטירו אש תופת על ספינות המעפילים שהיו בדרכם לארץ. בדרך נס ממש, לא נפגעה הספינה של אבי, שהצליחה להגיע לבליה חשוך לחופי תל אביב מתחת לעיניהם הפקוחות של הבריטים. האנשים פוזרו במהירות, ועד שהגיעו הבריטים הזועמים, הופיעו 'קרובי משפחה' שאספו את הנוסעים האומללים. חשוב להזכיר, שאלו שהיו ללא קרובי משפחה בארץ, נשלחו

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:

בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 331-40-31-077

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמייעת חלק מהגלינות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאוינים. 2 - להשאת הדעה למאוינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברות תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"ט. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משיעוי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הוזה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בווה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הדעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בנינו. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהלים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת סס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

מסאטמה, שבאותם ימים ביקש ממנו לכהן בתפקיד ראש-אב-בית-דין". "הייתי ילד שובב", מחייך הרב, "ונסעתי מדי יום ללמוד בויליאמסבורג. הנסיעה הייתה ארוכה מאוד, שעתים הלוך ושעתים חזרו. והייתי נצרך ל'צידה לדרך' - איזה ספר קודש ללמוד בו בשעת הנסיעה. מדי יום לקחתי ספר מבית אבי לצורך הנסיעה. יום אחד נחשפתי לספר ששינה את כל חיי. היה זה ספר "השתפכות הנפש". את הספר הזה קיבל אבי בירושלים, מיהודי גדול, הוא הכניס אותו לארון בלי לדעת מה הוא טומן. כנראה שהגיעה שעתו של הספר - כי אני בלעתי בשקיקה עצומה את כל המילים שנכתבו בו.

"באותה תקופה, לא ידעו בארצות הברית בכלל מברסלב. בוריסלב שבגליציה, ברסלאו שבגרמניה, וברסלב שבאוקראינה - חד הם. ברסלב לא הייתה קיימת על מפת אמריקה! אני כמובן נסחפתי והתחלתי לחפש עוד ספרים כאלו. ניגשתי לאחי הגדול, רבי בנימין ז"ל, ושאלתי אותו אודות הספר שמצאתי, 'מה זה?' הוא השיב לי שאלו ספרי ברסלב, והוציא מהארון 'ליקוטי מוהר"ן' ו'ספר המידות' - ספרי היסוד של ברסלב. אני כמובן חטפתי אותם מידי והתחלתי לגמוע אותם בשקיקה. מאז הפכו ספרי ברסלב, שהיו אז בגדר יקרי המציאות, לחם חוקי. מאותו רגע פסקתי להיות 'ילד'... התחלתי להגות ברצף בספרי ברסלב, חשתי שאישיותי משתנית לגמרי. תורת ברסלב העניקה לי חיות והתחזקות כל יתוארו. נכנסתי ללמוד בישיבתו של מרן הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל, 'תפארת ירושלים'. הוא ראה אותי יושב על התורה והעבודה, במסגרת הישיבה, והתייחס בסלחנות לעובדת היותי שקוע בספרי ברסלב. מדי פעם היה ניגש אלי, מלטף את גבי בחיבה, לראות באיזה דף אני אוהז בגמרא. וכך הלכתי ובלעתי עוד ספרי ברסלב, שידעתי אותם - על הלשון. למדתי ליקוטי הלכות של רבי נתן (מוהר"ת) תלמידו של רבינו, סיימתי אינספור פעמים את כל 'ליקוטי מוהר"ן', ואני, שלא ידעתי כמעט מאומה על ברסלב, קראתי עליה רק מן הספרים שמצאתי. זוהי הריאה שלי הייתה חיובית ביותר. וכמובן שלא ידעתי על ההשמעות והרדיפות שעברה החסידות באותם ימים.

"כשנחשפתי אט-אט למסכת הייסורים, החרפות והגידופים שעוברת החסידות הזאת - נתמלא ליבי צער עצום. אמרתי לעצמי, אם רק יהיה ביכולתי להפיץ את הספרים הנפלאים האלו במחיר הקרן, אחשוף את האור המבהיק, ואת ההתחזקות הנפלאה של 'ברסלב' האמיתית, ואולי אצליח לבטל מעליה את ההתנגדויות

לאחר זמן, העובר 'המת' נולד, וזה הייתי, כמובן, אנוכי. כך שיצא שכבר מבטן אמי היו לי מתנגדים", אומר הגרא"ש בחי"ן. "לאחר מכן עברנו לירושלים, שם מונה אבי על ידי הרה"ק בעל ה'דברי יואל' מסאטמר ששהה באותן שנים בירושלים, לראש ישיבתו. אבי זצ"ל נחשב לאחד הלמדנים הגדולים בירושלים, והיה מקורב לגדולי ירושלים, כדוגמת הגאון מטשעבין, הגר"ר בנגיס, והגרא"ז מלצר זצ"ל."

"חטפתי את הספרים מידי והתחלתי לגמוע"

"בגיל 13 נכנסתי להרה"ק רבי אהרן מבעלז", ממשיך הגרא"ש לספר, "שנהג להגיד לכל בר-מצווה בחור, שלוש הנהגות: 'גוף נקי', 'שלא לדבר בתפילין', ו'לא להסתובב בתפילה'. לי הוא הוסיף עוד משפט פלא: 'אם תקיים את שלושת הדברים הללו - יעזור ה' שתהיה מנהיג גדול בישראל...'. הגבאי, רבי שלום פויגל, ציין בהתפעלות כי מעולם לא שמע את האדמו"ר מתבטא בצורה כזו ל'בר-מצווה בחור'. בשנת תשי"א עקר אבי לארצות הברית, ואז החלה תקופה חדשה. אבי שהוכתר לרב בברונקס צורך להתאחדות הרבנים' שפתח הרבי

הישר לקפריסין. כאן רואים את גדולתו של עם ישראל באותה תקופה. חרדים, דתיים וחילונים מבני הישוב באו והציגו את עצמם כקרובי משפחה כדי להציל את המעפילים. גם את אבי ומשפחתו הצילו בצורה זאת.

"בני משפחתי נלקחו לעתלית, ואמי שהייתה הרה, התעלפה מחוסר תזונה ונלקחה לבית חולים. היא התעוררה בבית החולים ולא הבינה את פשר המצאה שם. בבית החולים אמרו לה: 'העובר מת, צריך לעשות הפלה'. אמי לא רצתה לשמוע כלום ומיד ברחת מבית החולים.

שרובן נבעו מסטיגמות חשוכות. כשהתארגנו, ונעשיתי חתנו של כ"ק האדמו"ר מקוסוב שליט"א, ביקשתי מראש הישיבה, מרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל שיהיה המסדר קידושין' (הרב המקדש) בחתונתי. לאחר החתונה, החלו לבוא אלי בחורים ואברכים, וכך החלה 'מסכת הקירוב' בחיי. התחלתי למסור דברי חיזוק וקירוב ממעיינות ספרי רבינו הקדוש ותלמידו מוהר"ת. ואז הגם התחיל מפעל נוסף מעשי ידי: מפעל הדפסת והפצת הספרים הקדושים של ברסלב".

תורה, תפילה והתבודדות

בשנת תשכ"ד, כשהוא בן 24 בלבד, התחיל הגרא"ש שיק את העבודה הגדולה של חייו: הדפסת 85 אלף ספרים בשנה. "המהפכה שיצרנו, הייתה מכירת הספרים במחיר הקרן. אם עד אז, ביקשו 5 דולר על 'ליקוטי מוהר"ן, מחיר

שבו יכולת לרכוש 3 זוגות נעליים, אנחנו הורדנו את המחיר לדולר אחד בלבד", נזכר הגרא"ש. "אני צעדתי באידיאולוגיה נחרצת – להדפיס את הספרים ולהפיצם בכל חלקי תבל. לא הבטתי ימין או שמאל, הדפסתי! אז החלה ההשתוקקות הגדולה שלי להגיע לאומן, מקום מנוחתו של רבינו. כמוכן שרוסיה הייתה אז סגורה ומסוגרת. בשנת תשכ"ד, הצליחה קבוצת יהודים מארצות הברית לפרוץ את הדרך ולהגיע לציון רבינו. בשנת תשכ"ו, התארגנה קבוצה נוספת, והצטרפתי גם אני לנסיעה זו, שהייתה דרך ארץ ישראל. כמוכן שהנוסעים היו בעלי דרכונים אמריקאים או זרים – אלו היחידים שהורשו להיכנס. הגעתי לירושלים, ערש ילדותי, ונכנסתי לבית המדרש הגדול של חסידי ברסלב במאה-שערים. הייתה שם פשוט קטסטרופה. חסידי ברסלב בירושלים באותה תקופה היו מאוד מושפלים, איש הישר בעיניו יעשה, וליבי כאב מאוד על

הנעשה שם. אז פגשתי לראשונה ברב רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל, החסיד המופלא הזה, שישב לו ספון בבית הכנסת. נכנסתי עמו לשיחה וגיליתי דמות ענקים מלאה בתוכן עשיר. רבי לוי יצחק היה מטעתיקי השמועה של רבינו עוד בחוץ לארץ.

"שבוע שלם שהיתי עמו ושאבתי ממנו ידע עצום – אוצרות מדהימים מתורת רבינו. ניחנתי ב'עט סופר מהיר', וכך כתבתי במהירות את כל מה שהוא מסר לי. אמרתי לעצמי, כדי שיהיה על מה

לבחורים, למדוכאים ולמיואשים, מאז שנת תשכ"ד. יש לציין שההדפסה הזאת החלה בשנת תש"ג, כשעדיין מצויים בגנזיזי כ-50,000 אלף מכתבים נוספים. המלאכה עדיין מרובה. כעת, אני מצוי באמצע הדפסת פירוש על ליקוטי מוהר"ן, על 'שפת הנחל', על 'נהר אפרסמון', ופירוש על סיפורי המעשיות של רבינו. מה שהולך לעמך', הם בעיקר הקונטרסים הדקים שמתורגמים ל-12 שפות ומחזקים מאוד יהודים רבים. ללא ספק, זוהי גולת הכותרת אצלי, מדגיש הרב. "אני רואה בהפצת היהדות ותורת ברסלב נושא ראשון במעלה, ועושה רבות כדי להפיץ אותה, והקונטרסים הם ההפצה הכי גדולה. בקונטרסים יש תרופה לכל: הם מביאים לשלום בית, מעודדים אנשים מיואשים, מעודדים התבודדות ומשרים חיזוק ורושם רב על כל הקורא אותם. הקונטרסים האלה זוכים לאהדה גדולה גם אצל אלו שאינם 'בני ברית'. בשנה אחת אנחנו מדפיסים בין 7 ל-8 אלף קונטרסים המחולקים חינוך לכל דורש".

להסתכל, אני חייב להתחיל במלאכת הכתיבה, לדור הצעיר ובעצם לכל העולם, שיסתכלו באופן אחר על ברסלב. הרקע שלי על ברסלב היה שונה בתכלית מזווית הראיה של שאר האנשים, ברסלב בשבילי הייתה – תורה, תפילה והתבודדות... באותה תקופה התחלתי לכתוב הרבה. הספר הראשון שלי היה 'אילן החיים', אותו בניתי בצורה כזו שכל אחד ידע את השתלשלות תורת ברסלב. מניתי בספרי, לפי הסדר את רבינו, ואחריו מוהר"ת, אחריו רבי נחמן טולטשינר, רבי אברהם בן רבי נחמן טולטשינר, ורבי לוי יצחק בנדר. וכך, לאט לאט, הלכתי והפצתי את תורת ברסלב בעולם, והתחלתי לכתוב ספרים בעצמי. ראיתי שהמון-העם מתקשה בהבנת הספרים המקוריים, והבנתי שצריך לתמצת את הדברים בשפה עממית. כך, בעצם, הוצאתי ספרים השווים ומובנים לכל נפש".

"היום", מציין הגרא"ש שיק בהתלהבות, "יצא הכרך ה-76 מכרכי המכתבים שכתבתי

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 42

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה: חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

השבוע, הוא סיפורה של אישה שחצתה את גיל ה-40 והגיעה לפני שנה לרב כשהיא בוכה – בעלה מעוניין להתגרש ממנה. היא לא זכתה בילדים והרופאים לא רואים כל סיכוי הרב, שהיה לפני נסיעתו לראש השנה לאומן, הרגיע אותה באומרו: "ילדים הם ביד הקב"ה... אני בדרכי לאומן, שם אתפלל ואזכיר אותך, ריבוננו של עולם לא יעזוב אותך ותראי שבעזרת השם תיושעי בתוך שנה..." לפני מספר חודשים הגיעה האישה אל הרב, כשהיא מבקשת להיכנס בדחיפות. כשהיא בוכה, והפעם מהתרגשות, היא מתפרצת לחדרו ומבשרת לו כי נפקדה. השבוע התקיימה שמחת הברית. "אני לא פעלת, אתם מבינים לבד. רבינו פעל זה כוחו של הצדיק וזה כוחה של אומן, שם הוא המפתח לכל הישועות שבעולם", אומר לנו הגרא"ש.

בסיום השיחה אנו אוזרים עוז ושואלים, מה הדבר המטריד את הרב ביותר? הרב, בלי לחשוב לרגע, זועק בדמעות: "הנוער! הנוער! הנוער! זהו הדבר הנוער ביותר. יהודים, הצילו! הנוער נושר לנו מבין הידיים ואנה אנו באים... אני חש את זה יותר מכולם", אומר הגרא"ש ומצביע על ערימת הדפים שלצידו, "מגיעים לכאן אינספור פקסים המגוללים סיפורים כואבים על ילדים טהורים שנפלו בציד הדרך, עלינו לעשות הכל כדי להצילם. מה שאפשר לעשות זה רק להתאחד, הלוואי שייגיע הזמן שכל עם ישראל יתאחד".

"מה החלום של הרב?" אנחנו חותמים את השיחה בשאלה, והגרא"ש עונה: "החלום שלי שכל עם ישראל יגיע לאומן, ובעזרת השם, כולנו נתחזק ונתקרב לאבינו שבשמים, ונזכה לשנה טובה ומאושרת – כתיבה וחתמה טובה, שנת גאולה באה בקרוב ממש..."

(פורסם במגזין 'שעה טובה')

כשהייתי פעם בין מנחה-למעריב אצל הגה"ק רבי יואל"ש מסאטמר זי"ע, הוא התבטא: 'כשאניע לבית דין של מעלה, לא יהיה לי ממה לפחד – אולם מדבר אחד אני נורא מפחד, שלא קירבתי מספיק את הספרדיש'ע אידען (יהודי ספרד). גאון קדוש זה נתן דוגמא אישית כשהקים חדרים ושיבות עבור אחינו הספרדים, ומאי נענה אנן אבתריה. הגרא"ש מתייחס גם לעובדה שמרבית בני קהילתו הם מעדות המזרח, ואומר: "אני נמשך אליהם באופן טבעי – תמיד נמשכתי אחר 'הנרדפים', אלו יהודים שהקב"ה אוהב – רבים מהם חזרו בתשובה, וכיום הם יהודים יראים ושלימים חסידים ואנשי מעשה".

חדרו של הרב פתוח לכל דכפין. אנשים קשי יום, חלכאים ונדכאים, שבורים ומיואשים – הם אורחי קבע בביתו של הרב, והוא מעניק להם חיזוק במנות גדושות, עד שהם יוצאים מביתו שמחים וטובי לב. הרב גם מצייד אותם בקונטרסים שלו, כדי שיעיינו בהם, וגם נותן להם לחלק מהם לאחרים, וכך עובר סם-השמחה המעודד מיד ליד. "אנשים מגיעים אלי ברחוב ומנשקים אותי. אילולי הקונטרסים שלך", הם אומרים, "כבר היינו מזמן שמים נפשנו בכפינו". לפני מספר חודשים, נזכר הרב, "היה אצלי דודו טופו, שלדאבוננו הגיע לאן שהגיע, הוא בא אלי בעקבות בת-משפחתו שמגיעה אלינו בקביעות – כדי להתייעץ. אני מאמין שאם הוא היה קורא אפילו באחד מן הקונטרסים מלאי החיות שיוצאים מכאן, הוא לא היה מסיים כל כך רע".

מביתו של הגרא"ש מתגלגלים לא מעט סיפורי נפלאות, שהפכו לשיחת היום ביבנאל ומחוצה לה. סיפורים של אנשים שנושעו בזכות החיזוק והאמונה בהשם. סיפור טרי שאירע

הגרא"ש מסביר לנו, בהצטנעות, שאת כל הדברים הללו אינו מייחס חלילה לעצמו. "שלא תבינו שלא כראוי. אני לא מייחס לעצמי הצלחות מפליגות. את הכוח שלי להשפיע אני נוטל מכוחו של רבינו ז"ל, וכל מה שאני עושה, הוא רק להעביר את האור הלאה".

"תמיד נמשכתי אחרי הנרדפים"

הרב שיק מפליג איתנו בחזרה לשנת תשכ"ו, לנסיעה לאומן תחת שלטון הקומוניסטים, אז הייתה זו הפעם הראשונה שזכה לחונן את ציונו של רבי נחמן. "מאז, לא החסרתי אף שנה באומן. בפעם הראשונה היה לנו אישור להגיע עד קייב, אך אנחנו התגנבנו בחשאי ונסענו לאומן. את הרגש וההשתוקקות העצומה שהייתה לנו שם, אי אפשר לתאר כלל במילים. בשנת תשל"ח כמעט והצלחנו להגיע לריבנו לראש השנה, אך נתפסנו בליל 'זכור ברית'. הסובייטים שאלו אותי: 'אתם לא יודעים שזה אסור?' ואנו השבנו בתמימות מעושה: 'לקחנו מוגית משדה התעופה והגענו עד לכאן'. הם קיבלו את הדברים, בנס, ואנו שוחררנו. את ראש השנה של שנת תשל"ח נאלצנו לעשות בקייב. רק בשנת תשמ"ט כשהחלו להיסדק חומות הקרמלין ומסך הברזל נעלם, יכולנו להגיע בפעם הראשונה לראש השנה לריבנו. ומאז", סופק הגרא"ש את ידיו בשמחה, "המספרים הולכים וגדלים, ורבבות יהודים מגיעים ברכבת אווירית למקום. זהו מחזה שאין באף חצר חסידית אחרת, ולמעשה באף מקום בעולם.

"ברוך השם, כאן ביבנאל, אין עדות ואין מחנות. קהילת ברסלב מורכבת מבני עדות המזרח ובני יהדות תימן לצד יהודים אשכנזים – אצלנו אין גזענות, חלילה", ואת המילה 'גזענות' אומר הרב כמעט בתיעוב. "זכור לי,

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'. או דרך קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מני לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מני לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש. חפשו: **עלמא דאורייתא**. המני על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

מידעון 'חניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') – ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com

עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידוכים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו',

המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה.

להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

ניתן לקבל **מידע כללי ומקיף בחסידות** ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!"

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)

עיצוב גרפי ועימוד: דוד בארי 054-8426868

המקורבים

לרביה"ק מוהר"ץ גברסלב זיג"א

חיים טובים // נקודות אור בנתיבות החיים

דבר העורך

תכלה שנה – וקללותיה

אם תתבקש לסכם את השנה שעברה – היה טוב או לא?

אנו עומדים בסיומה של שנה, וכבר מריחים את השנה החדשה בפתח. התחושה היא – יאללה, רוצים כבר לסיים את השנה הזאת, ולהתחיל דף חדש. מה שהיה היה, העיקר להתחיל מהתחלה. איך אומרים? תכלה שנה וקללותיה.

השאלה היא, מה יהיה בשנה הבאה באותו תאריך? האם נרגיש שוב את אותה הרגשה? ואם כן, אז לאיזה שנה חדשה מועדות פנינו? שנה שבסופה תיראה אותו דבר, וגם עליה נשוב ונאמר 'תכלה שנה וקללותיה'?

בכנות, האם בכזו קלות אנחנו מוכנים להגדיר כך שנה שלמה? האם באמת השנה הזאת הייתה כל כך גרועה, שכל שנותך הוא להמתין לסיומה ולחכות למשהו חדש, אולי שם יהיה איזה משהו טוב...

האם לא היה שום טוב בשנה הזאת – כן, השנה שאנחנו מתביישים בכלל להסתובב אחורה ולהסתכל לה בפנים... – בשנה הזאת ממש, האם לא היה שום טוב, כלום כלום כלום?

האם בשנה הזאת לא הנחנו תפילין בכל יום, האם לא שמרנו שבת, האם לא התפללנו שלש פעמים ביום. וכל אחד – את התוספות שיש לו על הרשימה המצומצמת והמינימלית הזאת. ויותר מזה, האם לא היו לנו שום רצונות, שום התמודדויות, האם לא הקזנו דם פעם אחר פעם – בשביל לעמוד בנסיונות, ובכדי לעשות איזה משהו טוב.

כך, למחוק שנה שלמה, כאילו היא לא הייתה קיימת, כאילו היא לא שווה כלום, כאילו אם היינו יכולים לתלוש אותה מהלוח – היינו עושים את זה! ואם זה אכן כך, האם יש סיכוי לצפות למשהו אחר שיקרה בשנה הבאה?

אז זהו שלא, ממש לא.

באותה פרשה, עליה אומרים חז"ל את ההגדרה 'תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה' – אנו קוראים את פרשת ביכורים.

תמציתה ועיקרה של מצות ביכורים, הוא לקחת את מה שעשית, להביא את זה בצורה הכי מקושטת רועשת ובומבסטית לבית המקדש, ושם לומר ולהכריז 'שאיני כפוי טובה'.

וזה מה שעלינו לעשות בסיומה של שנה: להביא ביכורים! לקחת את השנה שהייתה, להרים אותה על נס, ולשבח אותה כמה היא נאה ויפה,

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח בחיזוק אקטואלי נפלא במדור **חיים טובים**, נעבור למאמר מקיף ומרתק בעניין **אומן ראש השנה** מאת הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א, המאמר נכתב בשנים עברו, תקוותנו שגם השנה נזכה להגיע לאומן 'עיר הגעוגעים'... לאחר מכן נכנס למדור **לכת עם תורה** – ניצוצות אורה בהבנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך בלימוד תורה ט, נעבור למדור **נקודה בפרשה** ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עטיה שליט"א, ונסיים **שיחת חברים** והפעם בטור אישי מאת ידידה מאיר.

בברכת שבת שלום ומבורך העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשה, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון: פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 42 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציון זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים						
יום	חודש אלול	הדף היומי מסכת עירובין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן חלק א	ליקוטי הלכות חלק ח	עמוד היומי בוזה"ק
ז	טו	כו	חורה	קב	רנו	לו
א	יז	כח	תקט, ו-ז תקי, א	קג	רנח	לו
ב	יח	כט	תקי, ב-ג	קג	רנט	לו
ג	יט	ל	תקי, ד-ו	קד	רס	לו
ד	כ	לא	תקי, ח-יא תקיא, א	קד	רסא	לת
ה	כא	לב	תקיא, ב	קה	רסב	לת
ו	כב	לג	חורה	קה	רסג	לט

התורה הנגמלת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית. ליקוטי מוהר"ן, חלק שני, תורת פה-ט.

"אומן ראש השנה"

מה הסיבה? למה רווקא? מה המקור? מה עם המשפחה? מה עם ארץ ישראל? מה זה נוגע אלי? הרב ישראל מאיר גלינסקי עם כל השאלות והתשובות.

אליהם, ומתפללים שם, ובזה מעוררים אותם לפעול עבורנו.

כך מצינו אצל כלב שהלך להשתטח על קברי אבות בכדי להינצל מעצת המרגלים. כך מצינו אצל יעקב אבינו שקבר את רחל אמנו ע"ה על אם הדרך, בכדי שכשיצאו לגלות יתפללו שם והיא תפעל עליהם רחמים, [ואכן מצינו אצל יוסף הצדיק שבדרכו למצרים התפלל שם], כך מצינו בקבורתו של משה רבינו ע"ה, שהסתירו הקב"ה בכדי שלא יוכלו לבוא להתפלל שם, שא"כ מיד תבא הגאולה (סוטה יא), ובזוה"ק הפליג מאד במעלת הדבר, והגר"א זיע"א (בפי' על תיקו"ז) הוסיף, שאחר חורבן ביהמ"ק, עיקר השראת השכינה הוא בקברי צדיקים.

ואכן, עם ישראל לדורותיו, נהג לבא על קברי צדיקים, ולהתפלל שם עבור כל הנצרך, ישנם צדיקים שהבטיחו הבטחות מיוחדות לבאים להשתטח על קברם, ויש מקומות שעם ישראל מעצמו מרגיש משיכה מיוחדת לשם, כדוגמת מערת המכפלה, קבר רחל, ציון הרשב"י במירון ועוד.

אומן

אומן, מקום קבורתו של מוהר"ן זיע"א, אף הוא ככל קברי הצדיקים, מקום קדוש ומסוגל להתפלל ולהוושע

מדווח... בשום אופן לא משהו שאפשר להרוויח באופן אחר, במקום אחר ובזמן אחר!!!

ברור א"כ קודם כל שיש כאן צורך בביטול, באמונת חכמים, ובציות ללא שכל, זה שלב ראשון, בלי זה אי אפשר ואין טעם להתקדם הלאה, כמובן, שהדבר קל יותר למי שמודע לגדלותו הבלתי נתפסת של בעל האמרה, ועל הערכתם של הצדיקים שהיו בדורו ואחריו – אליו ולדבריו, מה שלא ניתן כמובן לבאר במסגרת זו.

אך ננסה בכל זאת להבין מה שניתן להבין, מה באמת העניין בזה, האם זה מחייב, ואת מי, והאם בעצם יש מקום לכל ה'המולה' הזו. נבאר א"כ בקצרה את הנושאים הבאים: א. קברי צדיקים. ב. אומן. ג. ראש השנה. ד. אומן ראש השנה.

קברי צדיקים

הנושא של קברי צדיקים מתחיל בידיעה, ש'צדיקים במיתתם נקראים חיים', ואדרבה, "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם", וממילא אם בחיי חיותם נאמר "צדיק גוזר והקב"ה מקיים", כל שכן שלאחר הסתלקותם יש בכוחם לפעול עבורנו כל הנצרך בשמיות ורוחניות, והוא ע"י שבאים

המשפט מוכר מאד, אין מי שלא שמע עליו. מה הוא אומר? תלוי כמובן למי יש שמשפט זה מתקבל אצלם בהתלהבות, בשמחה, בהשתוקקות ובגעגועים. ויש מי שהוא מעורר אצלו תמיהה, הסתייגות, ואפי' זלזול.

ובכן, מה זה באמת? מה הרעש הזה, התעמולה הזאת, מה מקורו, מה ענינו, למה זה נצרך, והאם מדובר בנושא 'חלק', מה עם יציאה מארץ ישראל, ועזיבת הבית בר"ה, וכו' וכו'.

ננסה בכמה שורות, לעשות קצת סדר בדברים, ולראות מה זה אומר למעשה, לכל אדם באשר הוא.

ובכן, האמת שבשונה מכל העניינים, העצות, העבודות, והדרכים, שגילה והאיר מוהר"ן, בספריו, ובשיחותיו וכו', שבהם נתבאר כל עניין היטב היטב, מה עניינו, מה גודל חשיבותו, מהם פרטיו, מהם הדרכים לזה, וכו' וכו', נושא זה של ראש השנה באומן, היה ועודנו סתום וחתום, לא מבואר ולא מוסבר, 'הוראה' ותו לא.

אך המסר העולה מכל השיחות שנאמרו בנושא הוא בערך כך: "יש פה דבר גדול ועצום... הרבה יותר מכפי שאתם יכולים לשער... אין אפשרות לגלות במה מדובר... אך כל מי שמוכן לשמוע, אי אפשר להשיג מה הוא

חיים טובים - המשך

בימים שנתרו - זה הזמן להתבונן אחורה, בעיניים טובות. ולשים לב כמה טוב הצטבר לנו רק מהשנה הנוכחית. שזה אומר ממילא,

כמה זכינו בה, וכמה אנו מאושרים שהיא חלק מהלוח שנה של חיינו.

אחרי שעושים את זה - אפשר להצביע על חלקים מתוכה, שקצת מפריעים לתמונה היפה, ולבקש 'תכלה שנה וקללותיה', לא, אל תמחוק לי את כל השנה, רק את הכתמים השחורים האלו. ותביא לי 'עוד' שנה טובה ונפלאה כמו השנה, אלא ששם תשאיר לי רק את 'ברכותיה', בלי תוספות לוואי.

לשנה הבאה, ולהתפלל עם יותר כח, שתהיה 'עוד' שנה טובה, והרבה יותר מתוקה. ■

כמה אכן זכינו לפעול בראש השנה הקודם. ומתוך כך, להתקדם ביתר חשק

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' 'חיים טובים' ישר לכתובת המייל: yefabian@gmail.com

בכל הישועות, אך בשונה מהם, הבטיח מוהר"ן הבטחה נפלאה, הבטחה שלא מצאנו דומה לה, לא בוודאותה, ולא באיכותה, ההבטחה נאמרה בפני שני עדים, וכתובה בפירוש ללא שום ספק. הובטח לכל מי שיבא לשם, ויעשה את הנצרך (פרוטה לצדקה, ואמירת המזמורים), שהוא ישתדל בכל כוחו עבור תיקון נשמתו, עד להוצאתו המוחלטת מהגיהנום, ובלבד שלא ישוב לאיוולתו.

הבחירה כמובן בידו של כל אחד, אם לשמוע ולהאמין לדברי אמת, ולהבין שאכן מדובר במציאה ממש, ושמן הראוי לו לעשות את המינימום להצלת נפשו ונשמתו בזה ובבא, או להיות חכם בעיניו, שלא להיות נפתה אחר כל מיני 'עניינים', ש'מי אמר שהם נכונים', ושל'א קבלנו במסורת', וכדומה, ולנסות איכשהו להסתדר בעצמו בהגיע העת.

עד כאן מדובר בדברים ברורים.

כאן מגיע העניין של ראש השנה, שכפי הנ"ל, בזה לא נאמרו דברים ברורים על מהות הדבר, מה מטרתו, ומה הרווח בו, (אם כי נאמרו דברים ברורים מאד בגודל חשיבותו, וכנ"ל), כאן אנו צועדים בדרך אפשרית, אך לא מוכרחת, כמובן.

מה רוצים מדורינו?

ובכן, כל אחד בעל לב מרגיש, ומחמיק, וגם מי שלא, רואה ויודע, שדורנו הוא דור מיוחד, שונה לחלוטין מכל דור אחר, אפי' מדור אחד קודם, שינוי מוחלט ממש, הן בנוגע להרגשות שבלב, בעוד בדורות קודמים, כל אחד היה מתעורר עד כדי בכיה, בעבודת התשובה של ימי תשרי, ובעבודת האבלות של ימי בין המצרים, וכן בעבודת השמחה של שבת קודש ויום טוב, ובעצם, בעבודת ה' ביום יום, כל "והוא רחום", כל תפילה, כל עבודה, הכל היה מלא עם לב מרגיש, ודמעות היו דבר שבשגרה, הן דמעות שמחה, והן של צער ח"ו, וכ"ז הן בין אדם למקום, והן בין אדם לחברו, כל אחד הרגיש את השני, השתתף עמו לטוב ולמוטב, יש לזה דוגמאות רבות

זה חלילה 'בשנאת ה' אותנו', הלא זה היה טעותם של המרגלים, שהפיל אתם עם כל עם ישראל, ומזה אנו סובלים עד היום, 'אהבתי אתכם אמר ה', אהבה רבה, אהבת עולם, אין גבול לאהבתו, אם כן בהכרח יש לכל זה מטרה, יש לנו תפקיד מיוחד, מה שלא היה לכל הדורות, מהו???

"שמד" ו"רצון"

התשובה לזה היא (הנושא כמובן ארוך ורחב, ונכתוב רק כמה מילים הנוגע לענייננו): אמת, אי אפשר בדורנו להגיע לעבודת הדורות הקודמים, לא במעשים ובוודאי לא בהרגשות, הניסיונות קשים מאד, ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, העבודה שלנו, דור 'עקבתא דמשיחא', הדור האחרון, שאמור להביא את גמר התיקון, הוא – ה"בחירה בנקודת היהדות".

כלומר, בוודאי יש את העבודה המעשית של קיום מצוות התורה, וזהירות מעבירות, אך לא בזה נמצאת בחירתו התמידית של האדם, לזה צריך בחירה חד פעמית, ולהכנס למסלול והרגל מסוים, וממילא המצב בסדר פחות או יותר, צריך כמובן התגברות והתעוררות וחזוק מידי פעם, אך אין כאן ממש נסיון של "חמישים על חמישים" בין טוב לרע.

הבחירה האמיתית היא בין "שמד" ל"רצון", 'רצון' פירושו חיפוש תמיד, כלומר, התקדמות תמידית! בין כשהולך כסדה, ומצליחים בעבודת ה', לא לעצוה, לא לנוח, לא להרגיש 'הגעתי', 'יש לי',

שאינן כאן מקומם, אך זאת הייתה המציאות.

בדורנו, נסתמו הלבבות, נאטמו המוחות, ונתכסו כל ההרגשות, ליבנו לב אבן, הרגשותינו כקיר שיש, הכל יבש, לא מרגישים שום התעוררות, ודאי לא עד דמעות, לא מתפילה, ולא מ"והוא רחום", לא 'אלול', ולא 'תשעה באב', לא שבת ולא יום טוב, וגם בין אדם לחברו, נהיינו אדישים לגמרי, כשהיה שמחה אמרנו 'מזל טוב', וכשהיה חלילה צער, באנו לנחם, אך הכל מכני, הכל ביבשות, כמו מכונות, וכך נראה כל המצב בעבודת ה'. מנסים שוב ושוב, לפתוח את הלב, לנער אותו קצת, להדליק בו איזה ניצוץ, הוא מגיב מעט במקרה הטוב, וחוזר לישון...

הנסיגנות של דורנו אף הם חריגים בעוצמתם, כזה כוח של היפך הקדושה, עולם של הסתרה רח"ל, ספיקות ותהיות, הרגשת ריחוק ומרירות, ויחד עם זה, 'מבול' המכשירים הזעזעורים, החל מה'פלאפונים', ה'אם פי', ועד מכשירים שלא כדאי להזכירם, עיתונים, מודעות ופרסומות, ומי מדבר על יציאה לרחוב, או נסיעה, סכנת נפשות ממש, היצר מסתובב סביבנו, בינינו, ובתוכנו, עם טנקים ו"פצצות אטום", ויורה ללא חשבון וללא רחמנות, רבים חללים כבר נפלו רח"ל, פצועים ללא מספר, והמצב קשה מנשא.

מה המטרה של כל זה? האם יש לזה פתרון? הלא ברור שאין כאן חלילה 'הזנחה' מצד אבינו שבשמים, וגם אין

הקיבוץ הגדול
יחד רבבות אלפי ישראל מכל החוגים והעדות
אומן ראש השנה
תבוא... תרגיש... תבין...

ההבטחה של רבי נחמן מברסלב
 "והזהיר רבינו נחמן מברסלב לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקורב אליו, יהיה אצלו על ראש השנה לא יחסר איש, ומי שזכה להיות על ראש השנה, ראוי לו לשמוח מאוד מאוד. אצלו מעדינים ושרו ממתקים כי חדות ה' מעוזכם (נחמיה ח)."

ענה ואמר: הראש השנה שלי הוא חידוש גדול והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירושה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה. שאני יודע מור ראש השנה, לא מבטיח אתם כולכם בודאי תלויים בראש השנה שלי, אלא אפילו כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלי!"

כדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים שרצו לכל אחד ואחד כמה גדולה המעלה של מי שזכה לבוא על קברו הקדוש ותנא, כי בודאי ישמע דבריו ויעזור וישיע לו בכל מה דאפשר.

קו מידע אומן.
כל המידע לנוסעים לראש השנה:
033-08-1185

לאמר: הראש השנה שלי עולה על הפל! איש בל יעדר!
לעילוי נשמת החסיד רבי ישראל פינטו זצוק"ל

אלא להמשיך לרצות, להשתוקק ולכסוף, ליותר גבוה, יותר עמוק וכו', ובין כשלא הולך כסדר, ואפי' במצב של נפילות ח"ו, לא לעזוב את הרצון, לחזור שוב ושוב, לעצמו, לסובבי, ובעיקר – בשיחה עם השי"ת, מה הוא רוצה באמת! להמשיך לרצות את הגבוה ביותר, גם במקום הנמוך ביותר!... זהו עבודת ה"רצון", וזהו בעצם ה"חיים", מצב של תנועה (פנימית) תמידית, לא דוממת, והפסגה שאפשר להגיע הוא: לעמוד ביום ה'מאה ועשרים, עם 120 שנים מלאות וגדושות, ולהרגיש 'עוד לא הגעתי!'

ההיפך מזה הוא 'שמד': שמד פירושו: ייאוש, הרמת ידים, חידלון. בדרך כלל זה קורה בנפילה, אחת או כמה ר"ל, עד שאדם מרים ידיים, ואומר 'עד כאן, זה לא בשבילי, אך אפי' אדם שלא נפל, אם אינו ממשיך לחפש, זהו ג"כ בחינה של 'שמד', כלומר, חוסר חיפוש, חוסר רצון, תנועה פנימית 'דוממת', ייתכן שהוא 'עושה' הרבה דברים, אך בלבו יש 'שמד'. לגבי הרבה חלקים ורובדים (שאליהם אינו שואף, או שמהם הוא כבר התיאש), הוא 'משומד' ר"ל, 'שמד' מוחלט הוא כאשר אדם כל כך מיואש עד שהוא מתנתק לגמרי ממקורו רח"ל.

את הנקודה הזו רוצה מאתנו השי"ת! "לבחור" בו, ו"לבחור" בתורה וקיומה, כלומר "לרצות", ע"כ, בשונה מדורות קודמים שהיה אפשר להשלות עצמו, עקב הצלחותיו, והרגשותיו, שהוא עובד את ה', גם בלא עבודת הרצון, בדורנו, אין משהו אחר, המצב ה'מעשי' בעבודת ה', אפי' החיצונית, לא קלה, וכש"כ הפנימית, כל שנשאר לנו הוא "לרצות", אבל עד הסוף! ראש בקיר! זה אני רוצה, פה אני נשאה, ומינה לא תזוע. כמובן שמי שרוצה באמת, מתפלל, וממתין בסבלנות, בלי לעזוב את המערכה, מגיע בסוף.

מאיפה מקבלים את הכח הזה? מהיכן לוקחים את ה"רצון" הלוה? איך מעוררים אותו בכלל, ואיך שומרים על גחלתו בקביעות שלא תכבה? הלא אנו רח"ל עמוק עמוק בתוך ה'שמד', איך יוצאים משם?

מלכות שמים, לחיות ברצון תמידי למלא רצון ה', מתוך ביטול גמור, לית לי מדידי כלום, לא אכפת לי: כן הצלחתי או לא הצלחתי, כן הגעתי או לא הגעתי, אכפת לי רק דבר אחד, "מה ה' רוצה ממני כעת!"!! זה ותו לא – זהו חיים! על החיים הללו אנו מבקשים בתפילה, ועל זה אכן התפילה מלאה מתחילה ועד סוף.

אך מה אעשה, אם אני לא מרגיש שזה מה שאני רוצה? אני בפנים רוצה דברים אחרים לגמרי: כסף, כבוד, תענוגים, ותאוות, איך אוכל א"כ לבקש ע"ז כשזה לא "אני"? כאן אני מוכרח מישהו שיבא ויעשה לי "טיפול", יעשה סדר בפנים, ינקה את חלקי ה"שמד", וירכיב במקומם את חלקי ה"רצון". צריך א"כ לחפש מי מוכן לעשות עבורי טיפול זה, איפה, מתי (וכמה זה עולה).

כאן יש לי מה לחדש לך! יש מקום כזה, יש "מטפל" כזה, קוראים לזה "אומן" (ולא לחינם!), שם יש מי שעושה את ההמרה, ללא תשלום, רק בתנאי אחד: תהיה אצלו בזמן המתאים, כלומר, בראש השנה! אם תהיה שם, תוכל פתאום להרגיש, שבאמת הלב מתמלא ב"רצון", באמת אני רוצה את החיים האמיתיים, אח"כ במשך השנה, כבר תוכל נכון יותר למלאות את המטרה, שבשבילה אנו פה, עם כזה רחוב, ועם כזה לב...

משה רבינו! הוא היה לו את הכח להוציא יהודי מכל בחינה של 'שמד', לתכלית ה'רצון', וע"כ "משה" (345) עומד בין "שמד" (344) ל"רצון" (346), זה בעצם היה תפקידו, על ידו קבלנו את התורה, וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל – 'רצוננו לראות את מלכנו'.

משה רבינו איננו, ואפילו קברו נסתר מאתנו, אך כבר גילו לנו בזוה"ק "אתפשטותא דמשה בכל דור ודור", כל צדיק יש לו את הכוח הזה שנקרא "משה", להעלות אותנו משמד לרצון.

ראש השנה

נחזור רגע ל"ראש השנה". מהו ראש השנה? ר"ה הוא יום הדין! כ"א נידון אם יזכה לחיים או וכו', כולנו רוצים לחיות, מבקשים, וחוזרים ומבקשים "זכרנו לחיים" "כתבנו בספר החיים", רבש"ע, תן לנו חיים, תן לנו כל מה שנצרך כדי לחיות.

אך ראה זה פלא, בנוסח התפילה, כאילו שכחו מכל הסיפור... לא מוזכר: לא חיים, לא בריאות, לא פרנסה, ולא שום דבר, רק "מלוך על כל העולם כולו וכו'" "וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו'", מלכויות, זכרונות, שופרות, ובכן תן פחדך, ויאתיו כל לעבדך, מלכות ה', גאולה וכו' וכו', מה פשר הדבר?

הוא אשר דברנו. אנו רוצים לחיות, אך האם אנו יודעים מהם "חיים"? חיים פירושו "רצון", ו"רצון" הוא קבלת

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

דרכנו בעת החושך והגלות, ולזכור שגם אז הושיענו השי"ת, ועי"ז יזכור האדם שתמיד השי"ת עמו ואצלו, ובכל מצב שהוא יכולים וצריכים לחפש את אור השי"ת בעצמו ע"י דיבורי אמת לפי הזמן המקום והשעה.

ויש לבאר שכל זה הוא בחי' דיבורי אמת, שעל כן אין די במה שמודה להשי"ת עכשיו, כי זה הארה מיוחדת שמאירה לו עכשיו, אבל העיקר הוא לזכור את אור השי"ת גם בעת התגברות החושך, ועל כן צריך להיזכר בתחילת

מקרא ביכורים

מבואר בפרשה עניין קריאת הביכורים שצריך להתחיל את ההודאה מארמי אובד אבי, שזה בחי' מתחיל בגנות ומסיים בשבח [כמבואר בפסחים קטז ע"ב].

עבודת הלב // פנינים על סדר התפילה לאור תורה זו

ולידע שהכל מאיתו יתברך, שזה עיקר בחי' אור האמת, ומתחילים בהודאה על עצם נעימות חלקנו שזכינו להיות מזרע ישראל שהם עצמם בחי' אמת בבחי' כולו זרע אמת, וזכינו לקבל את התורה שהיא בחי' אמת, ואח"כ מודים על כל פרטי הבריאה, פוקח עורים

של אור האמת שע"ז יכולים להיכנס אל התפילה באמת.

ברכות השחר

ומתחילים בברכות השחר, שהוא בחי' דיבורי אמת בפשיטות, על כללות פרטי הבריאה, להודות ע"ז להשי"ת

הארת התפילה תלויה באור האמת

הנה עיקר הארת התפילה והכח להתפלל הוא ע"י אור האמת שהוא אור הקב"ה בעצמו, וכמבואר במאמר באריכות, ועל פי זה מובן שכל עניין וסדר התפילה טובב והולך על עניין זה

אומן ראש השנה - המשך

תשובה" ועוד פוסקים, שמותר לצאת לקברי צדיקים, וכפי שאכן נסעו רבים (ביניהם: רבנים, ראשי ישיבות ומשגיחים), לקבר הגר"י סלנטר זיע"א, ולקבר רבי יעקב אבוחצירא זיע"א, ויותר מכך פסק ב"משנה ברורה", שמותר לצאת לכל דבר מצוה, (ובאמת אין צורך לכל זה, שהרי לכל הדעות מותר לצאת לצורך רפואה, רפואת הגוף, כל שכן לרפואת הנפש, ועל אחת כמה וכמה לרפואה רוחנית, בדבר שהנשמה תלויה בו).

מה עם בני הבית? מדובר כמובן בהסכמתם המלאה, ובדרך כלל, גם ברצונם והתלהבותם (אם יודעים במה מדובר), אם אין לזה הסכמה, ברור שאסור לנסוע, כשם שאין היתר 'לגנוב' כדי לנסוע, לא נאמר, ולא עלה על דעת מי לעבור ח"ו איסורים כדי לנסוע, הנסיעה מטרתה לקרב אותנו לקיום התורה, לא ע"י ריחוק ממנה חלילה. אך כמובן, ככל שהדבר חשוב, עושים הכל בכדי לגרום להם לרצות זאת, כולל: תפילות, הסברה בחשיבות הדבר, פיצוי וכדו', ובדרך כלל, מי שבאמת רוצה, העניין מסתדר על הצד היותר טוב, והניסיון יעידנו.

וה' ינחנו על דבר אמת, למען שמו באהבה.

על גלות נפשם, על הנפילות והקשיים, על המכשולות והמעידות, ובעיקר, מבקשים ומתחננים על העתיד, על פתיחת הלב, התחדשות, טהרה, קרבת ה', תורה, תפילה, קדושה וכו' וכו', ועל ה"רצון"!!! לא יאומן כי יסופר, ימות המשיח ממש.

פשוט מאד, עשרות אלפי יהודים, עוברים טיפול ביד "אומן", ועוברים בזה אחר זה ובבת אחת – מכל חלקיק של "שמד", למלא חפניים "רצון". נכנסים כמו שנכנסים, ויוצאים בנ"א חדשים, כפשוטו ממש.

ההמשך פשוט מתבקש: התפילות של ראש השנה ברוב עם (אלפי איש), בהתעוררות עצומה, והשתפכות הנפש נפלאה, מבקשים על החיים האמיתיים באמת, מתעוררים באמת ובאופן הנכון לקול התקיעות, מתענגים על ה' בסעודות החג, והשמחה שבמוצאי החג, כבר חורגת לגמרי מגבולות הטבע, חוזרים לארץ ישראל, ומתחילים לחיות כ'בן ישראל', חיים של 'בני בכורי ישראל', ושל 'ישראל אשר בך אתפאר'.

לסיום, נסיר את אבני הנגף:

האם מותר לצאת לחו"ל? ובכן, מבואר להדיא ב"שדי חמד" ו"שערי

מדוע דווקא שם? אולי ב"כותל המערבי", או ב"קבר רחל", או אולי אצל רשב"י במירון? השאלות צודקות, המציאות לא. לא משום שהם מקומות פחות חשובים, אלא משום שהם לא בקשו ממך לבא לשם, ולא הבטיחו שום דבר אם כן תבוא, אלו מקומות נפלאים, אבל אם ה"טיפול" חשוב לך, תיגש למי שקרא לך.

לא מדובר בתיאוריות "על הנייר", מדובר ב"מציאות בשטח", מי שראה – יודע, ומי שלא – לא יוכל אפילו להאמין.

עומדים שם בערב ראש השנה, שורות שורות של בני אדם, אלפים, עשרות אלפים, מ'עגילים וקוקו', ועד תלמידי חכמים, צדיקים וזקנים, עומדים צפופים, ומשתחוים צפופים, אין מקום להכניס סיכה, במשך שעות ארוכות, במצב של "צום" (כנפסק בשו"ע), הצעקות והבכיות מרקיעות שחקים, נראה כאילו כל העולם שבת, לא מעניין שום דבר. ועל מה הצעקות, על מה הבכיות? על כסף, כבוד, רפואה וכו'? אולי גם, אך לא, ממש לא העיקר, מעט הקשבה תגרום להלם של ממש, כולם זועקים במר נפשם, בכלות הנפש,

נקודה בפרשה

// הרב אליהו עטיה שליט"א

כיצד תפילין שבראש מפילים יראה אפילו על אומות העולם

"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפָּנָי" (דברים כה, י). ובגמ' בברכות (דף ג, א) איתא: מנין שהתפילין 'עוז' הם לישראל דכתיב "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפָּנָי" ותניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש, ע"כ. פי', התפילין מראים את הגבורה של ישראל, עד שגורמים לכל 'עמי הארץ' שהם הגוים, לירא מאיתנו. ופירש"י במנחות (דף לה:), שהטעם שהיראה מתפילין שבראש דוקא, משום שיש בתפילין רוב שם שד"י, כי אות ש' נמצאת בתפילין בעצמן, ואות ד' נמצאת בקשר הרצועות אחורי הראש, ע"ש. אכן כבר העירו התוס' שם (בד"ה אלו), שאות ד' שבקשר הרצועות היא לא אות גמורה, ע"ש. ועוד יש להוסיף, שלא רואים אותה כי היא מאחורי הראש, ועיקר מה שרואים כשמסתכלים פנים מול פנים היא רק את האות ש"י".

וצריך לבאר כיצד האות ש"י בדוקא היא זו שגורמת את היראה לכל 'עמי הארץ' שהם הגוים. ונראה לבאר על פי דברי רבינו בחיי (בפסוק דידן), וז"ל: ויש לך להתעורר בכאן, כי נרשם בכאן (בתפילין של ראש) אות ש"י שהיא הלכה למשה מסיני, והוא כאילו אמר: "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפָּנָי" [וביאור דבריו, כי התיבות "ש"ם ה'ה"ה ג'קרא" - הם ראשי תיבות ש"י, והרי שהפסוק רומז שהאות ש"י שבתפילין שבראש היא זו שגורמת את היראה]. ועוד, כי חילוף השם הגדול בא"ת ב"ש עולה במספר ש"י [פי', שם יהו"ה בא"ת ב"ש - הם אותיות מצפ"ן, והשם הקדוש הזה עולה בגימטריא ש"י]. והוא ש"י רבתי של ש"י השירים [וביאור דבריו, ספר שיר השירים מתחיל באות ש' גדולה, ובטעם הדבר כתבו בספרים, שלהיות שאין בכל שיר השירים שם קודש (וראה בלקוטי מוהר"ן קמא, תורה רמ"ג שכתב טעם מדוע לא כתוב שם תיבות 'קדושה' ו'טהרה', וכטעם זה יש לומר מדוע גם לא נכתב בו שם קודש), לכן רמז באות הראשונה ש'

מלביש ערומים, ושאר הפרטים שבעצם הבריאה, שעי"ז שמכריזים שהכל מאיתו יתברך, זה עצמו עיקר בחי' הארת האמת.

פרשת העקדה מעוררת את בחינת נקודת האמת שבכל אחד מישראל

ואח"כ אומרים פרשת העקדה להזכיר זכות העקדה, ויש לבאר על פי דברי רבינו כאן, שבזה אנו מעוררים את כח האמת שטבוע בנו מאבותינו הקדושים, כי באמת בכל אחד מישראל יש נקודה של אמת, אלא שהוא בבחי' חלון, וצריך להאיר בו מבחינת האבן טוב שעי"ז יוכל לקבל אור האמת ע"י בחי' החלון שלו, וזה מה שמעוררים ע"י אמירת העקדה, שמעוררים בזה את בחי' המסירות נפש של אברהם אבינו שמכח זה יש בכל אחד מישראל נקודה של אמת בכל מקום.

"כִּי בְּכָל אָדָם בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא אֶפְלוּ בְּדִיּוּטָא הִתְחַתְּנוּנָה אֶפְלוּ בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים גַּם שֶׁם בּוֹדְאֵי עֲדוּן יֵשׁ בּוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה הַמְשַׁרְשֵׁת בּוֹ. וְזֹאת הַנִּקְדָּה הִיא בְּחִינַת שֶׁם הַיְהוּה בְּרוּךְ הוּא הַמְשַׁרְשֵׁ בְּכָל אָדָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹרֶךְ הַיָּמִים וּמְבַחֲנֵת הַנִּקְדָּה הַזֹּאת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁם בֶּן אֲרֻבַּע אוֹתִיּוֹת כַּנ"ל, בְּחִינַת אֹרֶךְ הַיָּמִים כַּנ"ל. מֵאוֹר הַזֶּה נִמְשָׁכִין אֲרֻבַּע אֲמוֹת שֵׁשׁ

לְכָל אָדָם בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים. שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אֲרֻבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֶּׁם כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַאֲרֻבַּע אֲמוֹת שֵׁשׁ לְכָל אָדָם בְּכָל מְקוֹם לְהוֹרֹת שֶׁאֶפְלוּ אִם הָאָדָם בְּמְקוֹם שֶׁהוּא אֶפְלוּ בְּמְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים בְּבְחִינַת רִשׁוֹת הַרְבִּים גַּם שֶׁם יֵשׁ לוֹ מְקוֹם וְאֵין שׁוֹם מְנִיעָה וּבִטּוֹל בְּעוֹלָם, כִּי אֶפְלוּ בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים בְּמְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים יֵשׁ לוֹ מְקוֹם בְּחִינַת אֲרֻבַּע אֲמוֹת שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מֵאוֹר הָאֱמֶת שֶׁהוּא מִתְפַּשֵּׁט עַד אֲרֻבַּע אֲמוֹת. וְנוֹתֵן לוֹ מְקוֹם אֶפְלוּ בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים" (ליקוטי הלכות, חלקת שותפים, הלכה ד).

"וְאֵי אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ כִּי אִם כְּשֶׁמְאִידִין מְעַצֵּם הָאֱמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶבֶן טוֹב לְבְּחִינַת הָאֱמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲלוֹן וּמְחַבְּרִין וּמִיַּחְדָּין שְׁנֵיהֶם יַחַד. שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲבוּר חֲמָה וּלְבִנָּה וְאִזּוֹ נִתְחַזַּק וְנִתְבָּרַר בְּחִינַת הָאֱמֶת הַמְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲלוֹן. וְכִשְׁזֶה הָאֱמֶת נִתְבָּרַר וְנִכְלָל בְּשִׁרְשׁוֹ בְּעַצְמוֹ הָאֱמֶת אִזּוֹ יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעֻלֵי אֹנָן, כִּי נוֹפֵל וְנִתְבַּטֵּל הַשֶּׁקֶר לְגַמְרֵי, כִּי עֵקֶר אֲחִיזַת הַשֶּׁקֶר הִיָּה רַק מְחַלִּישֵׁת הָאֱמֶת שֶׁזֶה הָאֱמֶת בְּחִינַת חֲלוֹן נִחְלָשׁ וְנִתְצַמְצַם כָּל כֶּף עַד שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל מִמֶּנּוּ אֲחִיזָה אֶל הַשֶּׁקֶר, אֲבָל כְּשֶׁנִּתְבָּרַר זֶה הָאֱמֶת וּמִתְחַבֵּר עִם עַצְמוֹ הָאֱמֶת אִזּוֹ נִתְבַּטֵּל הַשֶּׁקֶר לְגַמְרֵי וְכַנ"ל" (ליקוטי הלכות, דיינים, הלכה ג אות יג)

לעולם, ומשפעת כח בארבע חיות המרכבה, והרצועה שיש בה כמין דל"ת רמז לארבע רוחות העולם המתנהגים על ידי השכינה, ומעלה ומטה גם כן, ועל כן הרצועות מחוברות ומתפשטות והולכות למטה. ונתבאר בזה, כי כל השפע בא לעליונים ולתחתונים מאת השכינה וכו', עכ"ל רבינו בחיי.

נמצא, שהיראה שיש בתפילין היא מאות ש"י שבתפילין שבראש, לג' טעמים: א) שהיא ראשי תיבות "ש"ם יהו"ה ג'קרא", והיא חילוף שם הוי"ה בא"ת ב"ש - מצפ"ן (וזהו גם הרמז בש"י רבתי דשיר השירים). ב) ש"י רומזת לשלוש מאות יום שמניחים בהם תפילין. ג) ש"י רומזת לשכינה ולגשמה. אכן עדיין בכל טעמים אלו, עדיין לא מבואר כיצד ענין אות הש"י הזו גורמת את היראה אצל עמי הארץ.

לשם הוי"ה בחילוף א"ת ב"ש]. ועוד, כי שלש מאות ימים של הנחת תפילין הם בשנה, יצאו שבתות וימים טובים שהן ס"ה ימים. [רמז זה הוא רק בחוץ לארץ, ששם עושים שני ימים טובים של גלויות, ומצד שני היו מניחים תפילין בחול המועד. וביאורו, בשנה ממוצעת (בין השנים המעוברות והפשוטות) שהיא 'שנת חמה' - יש שס"ה יום, כשנחלק בשבע, תמצא שיש ג"ב שבתות בשנה, תוסיף ב' ימי ראש השנה, יום כיפור, ד' ימים טובים של סוכות, וד' ימים טובים של פסח, וב' ימים טובים של שבועות, יהיה עוד י"ג יום, ועם השבתות הם ס"ה יום, נמצא שמניחים תפילין ש' ימים רמז לש' שבתפילין]. ואם תשכיל עוד בטעם ש"י של תפילין, תמצא הש"י רמז לשכינה ולגשמת האדם, וש"י של ארבע (בתים) [ראשים] ירמוז לשכינה המקפת והממלאת לכל העולם וחוץ

בו הצדיקים [יסוד הדברים מבואר בליקו"ה הל' חלוקת שותפין ה"ה אות ה-ו].

איזהו מקומן וברייתא דרבי ישמעאל

ואח"כ אומרים איזהו מקומן, שיסודו כל סוגי הקרבנות, שזה בחינת מה שאדם צדיק לדבק עצמו לאור האמת בכל פעם לפי הבחינה ששייכת באותו זמן, לפעמים בבחי' תודה והודאה לה, לפעמים בבחי' תשובה על החטאים שהוא בחי' חטאת, לפעמים בבחי' קדושת הגשמיות שהוא בחי' שלמים, וכיוצ"ב כל קרבן הוא בחי' עבודה מיוחדת, וזה עיקר העבודה של האדם החפץ באמת לא לחפש דווקא אופן אחד של עבודה ה', אלא לידע שבכל רגע ובכל שעה יש את האמת המיוחדת לאותו זמן לפי העניין.

וכמו שביאר בזה מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, גנבה, הלכה ה אות ט): "כי חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. וצריך שיאיר האמת בכל חדש ובכל יום ויום ובכל שעה ושעה משתים עשרה שעות היום והלילה, כי אף על פי שהאמת הוא אחד אבל מצד שני המקבלים יש שנויים רבים בענין האמת ואין האמת של האדם זה דומה לחברו וכן אין שעה דומה לחברתה. כי זה האדם צריך להתגבר על ידי האמת בתורה ועבודה וזה צריך

בחי' האבן טוב שבהם לבחי' החלון שלנו וכנ"ל, וזה מה שמסיימים אתה הוא עד שלא נברא העולם, ואתה הוא משנברא העולם וכ' שכל זה הוא בחי' אור האמת שהוא אור השי"ת.

תמיד וקטורת

וזה בחי' פר' תמיד וקטורת שהם כנגד שני מיני בחי' אמת הנ"ל, בחי' אבן טוב ובחי' חלון, כי אע"פ שבכללות האמת שלנו הוא בבחי' חלון, ועלינו להאיר בו מבחי' האבן טוב של הצדיקים, אבל כל בחי' כלולה מכל הבחינות ועל כן אצל כל אדם יש זמנים שהם בחי' אבן טוב, שמאיר לו המוחין והולך לו בעבודת ה', ויש זמנים שאין מאיר לו ואז עיקר עבודתו הוא בבחי' חלון, שעכ"פ יאיר בו מבחי' האבן טוב, וזה בחי' תמיד וקטורת, כי תמיד הוא בחי' מה שהולך לו לאדם בעבודת ה' כסדר, בבחי' אחד בבוקר ואחד בערב שהוא בחי' הקביעות בעבודת ה', וע"כ הוא כנגד בחי' תיקון המוחין כי הוא בחי' העבודה מתוך הארת המוחין, אבל קטורת הוא בחי' בירור הניצוצות מתוך עומק הקליפות, ואז אין מאיר לאדם המוחין, ועיקר עבודתו הוא רק להיות בבחי' חלון, להיות פתוח לקבל את הארת אור האמת שמאירים

"כי האמת שבה העולם הוא בחינת חלון שאי אפשר שיהיה האמת ברור לגמרי אצל כל אחד ואחד. ואף על פי כן הוא אמת כל זמן ששומרין את האמת שלא יתהפך לשקר, חס ושלום, רק מסתכלין על האמת לאמתו, אזי אף על פי שאין זוכין עדין לאמת הברור לעצם האמת, אף על פי כן יכול אחר להאיר בו ויכולין לצאת על ידי זה מחשך לאור" (ליקוטי הלכות, שם, אות יד).

"אף אי אפשר לזכות שיאיר לו מעט האמת שלו כי אם על ידי שזוכה להתקרב לצדיקי אמת שהם בחינת עצם האמת המאיר בכל נקדה ונקדה של אמת שיש בכל אחד ואחד מישראל אפלו בהפחות שבפחותים והגרוע שבגרועים" (ליקוטי הלכות, שם, אות יט).

אשרינו מה טוב חלקנו

וזה בחינת העקדה שבה מזכירים את נקודת האמת שמושרשת בנו מאבותינו שמסרו נפשם להשי"ת שעי"ז האיר עליהם אור האמת שהוא אור השי"ת בעצמו להם ולכל דורותיהם, וזה ג"כ מה שאומרים אח"כ את עוצם נעימת חלקינו שאשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שכל אלו הם בחי' דיבורי אמת שאנו מעוררים את נקודת האמת שמושרשת בנו מאבותינו, ועי"ז מאיר

(בסמוך), וז"ל: אם יש לאדם יראת שמים' הינו בושה וכו', כשאנו מסתכלין על פניו, נופל עלינו יראת ובושה, הינו שגמשיך עלינו דעת בגדלת הבורא יתברך שמו. וזה פרוש: "אז תבין יראת ה'", פרוש בזה תבין שיש לו יראת ה', ודעת אלקים תמצא. הינו כשימצא גם לה דעה בגדלת הבורא, הינו בושה ויראה. וזה בחינת 'וראו כל עמי הארץ וכו' ויראו מן', הינו שגמשיך עליהם גם כן יראת, עכ"ל. ולפי זה 'עמי הארץ', הכוונה שאפילו גוים כשרואים את פניו כשמניח תפילין הגורמים לאדם יראת הרוממות' כנ"ל בזה, וזהו הינו שיש על פניו בושה גדולה כמבואר בדברי רבינו, אז גם הם מתביישים מאיתנו, נמצא שיראתם מאיתנו היא בחינת יראת הרוממות', כשהם רואים קדושת וגדולת ישראל, ונפל עליהם יראה ובושה, ה' יזכנו. ■

(שמתבונן ומבין גדולת הבורא), שהיא אמת על ברא, עכ"ל.

והנה עומק לשון הזוהר 'תפלין הם בחינת אמת על ברא', יש לבאר: שהתפילין בעצמם הם כנגד 'אמא' שהיא ספירת הבינה, כי מתוך ההבנה שנותנת באדם, זוכים ליראת הרוממות, ואז מתגלה בחינת 'ברא' שהוא פרצוף זעיר אנפין שהוא בחינת שם הוי"ה, שזו האות שי"ן ראשי תיבות 'ש"ם י"הו"ה ג'קרא', והיא חילוף שם הוי"ה בא"ת ב"ש - מצפ"ן. וזהו כוונת הפסוק 'אז תבין יראת יהו"ה', 'תבין' - הוא בחינת 'בינה' הגורמת ליראת הרוממות ואז יש שם יהו"ה, הנרמז באות ש', וזהו 'יראת יהו"ה'.

ועתה מובן כיצד נעשית היראה מתפילין על אומות העולם כשהם מסתכלים עלינו, כי כתב שם רבינו

ונראה לבאר ובהקדים את דברי רבינו בליקוטי מוהר"ן (קמא, תורה ל"ח אות ה'), וז"ל: וזה פרוש (משלי ב, ה) "אז תבין יראת ה'", כמובא בזהר הקדוש (בתקוני זוהר בהקדמה דף ט): 'תפלין הם בחינת אמת על ברא', 'ואם לבינה תקרא' (משלי ב, ג). וזה פרוש "אז תבין", הינו על ידי 'בינה יתרה' שיהיה בהפכת הבורא, על ידי זה 'יראת ה' [פי', עיקר היראה היא יראת הרוממות' המבוארת בתיקונים שם (דף י"א), שמתבייש איך חטא כנגד רב ושליט עיקרא ושורשא דכל עלמין, ויראת ה' הזו], הינו בחינת תפלין, כמו שאמרנו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות ב בפסוק דידן): 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו מן', אלו תפלין. כי היראה הוא הבושה, כמו שכתוב (גידים כ. בדרשת הפסוק שמות כ, יח) "יראת ה' על פניכם" וזה הבושה, שהיא על הפנים. הינו בחינת תפלין על ידי בינה

באמת והולך בדרך אמת אי אפשר לידע דרכו, כי פעמים בא בארצה, פעמים בקצרה, פעמים מאריך בתפלתו, פעמים מקצר. בחינת אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים, שזהו בחינת אמת שהעקר שיכון לבו לשמים באמת והוא צריך רק לקבל אור האמת בכל פעם מצדיקי אמת שהם עצם האמת וכפי האמת שמקבל מהם כפי העת והזמן, כפי מה שצריך להאיר בו לפי בחינתו, כן צריך לילך ולהתנהג.

וכל זה הוא בחי' איזהו מקומן שהוא בחי' כל סוגי העבודות, כי זה עצמו עיקר בחי' דרך האמת שיש לאדם לחפש, וזה ג"כ בחי' ברייתא דר' ישמעאל שעניינו ג"כ למצוא תמיד את המידה והדרך ששייכת אליו בזמן זה [וכמו שמתבאר בליקו"ה הל' תפילין ה"ו אות לד].

יש אמת בכל שעות היום שיאיר לי בכל שעה לצאת מהחשך לאור גדול.

עוד כתב בזה (ליקוטי הלכות, דיינים, הלכה ג אות כב): "וזהו בחינת שמש ידע מבואו, אבל ירח לא ידע מבואו, כי פעמים בא בארצה פעמים בא בקצרה, כי שמש שהיא עצם האמת בחינת שבת דקביעא וקיימא זה האמת אינו משתנה לעולם ואין להשקר שום אחיזה בו, שזהו בחינת האמת של הצדיק האמת שהוא אמת הקים לעד ואין בו שום שנוי והוא בחינת שמש ידע מבואו, אבל ירח לא ידע מבואו, הינו זה האמת שהוא בחינת חלון, בחינת ירח. וזה האמת הוא בחינת אסתר שמסתתר ונעלם אצל כל אחד ואחד לפי בחינתו ומדרגתו ואי אפשר לדעת מבואו ודרכו של זה האמת, כי פעמים בא בארצה פעמים בא בקצרה, זה בחינת אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים, כי מי שרוצה

להרבות בצדקה להחזיקו וכו' וזה עוסק במצוה אחרת בגמילות חסד וכיוצא. וכן באדם אחד יש חלוקים רבים בין יום לחברו ובין שעה לחברתה שבשעה זאת מתפלל ובשעה זאת לומד ובשעה זאת עושה משה ומתן ובשעה זאת אוכל או מדבר עם בני אדם וכיוצא בזה שארי שנויים רבים לאין מספר והעקר שכל שעה ושעה בכל מה שעובר עליו ובכל מה שעוסק יהיה הכל באמת לאמתו כפי אותה העת והשעה וכפי האדם. וכל זה אי אפשר לבאה, אך החפץ באמת זבין בעצמו, והכלל שאין שעה בעולם שלא יוכל להאיר לעצמו על ידי האמת אף אם החשך מסבב אותו כמו שמסבב כי אמת ה' לעולם. וזה שבקש דוד המלך עליו השלום, הדריכני באמתך ולמדני כי אתה א-להי ישעי אותך קויתי כל היום. 'כל היום' דיקא, כי בכל שעות היום מתחלתו עד סופו אני מקנה אליך שתדריכני באמתך ותלמדני כי בודאי

עבודת היום // סדר היום לאור תורה זו

בחינת קשה זונגן כקריעת ים סוף וכו'. אבל זונג שאינו בקדשה זה בחינת פגם האמת, מכל שכן וכל שכן פגם גדה, שפחה, גויה, זונגה, חס ושלום, שזהו

כלה זרע אמת. שהוא בחינת תקון התפלה, שהוא בחינת זונג דקדשה, בחינת התחברות אמת ואמונה, חמה ולבנה כנ"ל וכמבאר במאמר הנ"ל. שזהו

קדושת הברית

ועיקר המלחמה היא בקדושת הברית, שהפגם בזה הוא עיקר בחי' השקר, "כי שמירת הברית הוא בחינת אמת, בחינת

בס"ד

הדבר הכי גדול

אומן ראש השנה

"מה אמר לכם, אין דבר גדול מלחיות אגלי' על ראש השנה", במילים ברוח אלו תצטוו רבי חפץ נבטיסלב ויע"א את היקר לתיקון העולם ולקירוב האלוהי ויחסידיהו.

למה אין גדול מזה? באחריות רוחנית, בלעזת הסטרא אוראית כל הלקה סביבה, באשף עיליית הרחוקת והמלחמה הפנימית בחי' כל אורי אורי מיום אקיעל האומנה והשפוטות הנבטיסליות ורק מזה תפילת ראש השנה של המוקדבים אגלי תפילתות למסורא אוראית להקיאם את ענניה, ולהיבטע לקדושה, ולכן, מצוה רבי חפץ, למש אגלי' בראש השנה, כדי להביא לנפחון הקדושה, ובכן לזכור את העולם למסורא הקדושה, מתוך אמונה, מיסופון ונבטיסליות של כל עם ישראל בדי' תיבדך. נשיר לייסטי מחד' ה' חושמ' ע"פ תורת, אחיחסי מחד', נבטיסלית לנבטיסליות.

לא לזונג המטיית "שיכולין א' אשמים לקבל חקוטים לנשם מה

שנכל השנה לאורה באשפי' שיוחה לזכור חקוטים בשום אומן, אף על פי כן, בראש השנה יבטיסל אגלי' חס לקבל תיקון. ויחסידיהו.

תורה לעצמן את דברי רבי גדול, ובמזמור תורהם לאומן ביום ראש השנה מועדים פרארי על חתונות של "ביום ברוכים" ובמקומות שירי אבירי, פליט נבטיסל, של חזוים מלאי תקוה, נשפחה אומנה, נבטיסליות שורדים ביום אבירי, נבטיסל חושמ' ד'ל מאו ותיקוים, ולי' ברוך לנפחון פליט מותק של הקדושה.

אלפי סיפורי נפחון של חטוב על הרע מתנגלים באומן. אולי גם אתה תודה הסיפור של השנה הבאה עלינו לטובה!?

ישנה אותך. את הסביבה שלך. את כל העולם

רבות הודמס לזכור לאומן, בודו אגלי' חס לזכור את הרוח הנבטיסלית, לפניך תשימה חלקת של מארי' ונטיסלית:

מונש לזכור ללא מסתרווח ע"י "זכה לעשות ביד"

אירובים 02-800-80-80

חדי ברושטיין 02-999-29-55

פליטים 02-633-8444

חדי ברושטיין 02-54-10-100

מה קורה כשחסיד גור, אברך ליטאי, וידידיה מאיר נפגשים עם נהג מונית שחזר מאומן?

אומן אומן ראש השנה! "אתם רואים את הציצית הזאת?" הנהג שולף פתאום ציצית מתחת לחולצתו, "שמתי אותה ביום חמישי שעבר, בשדה התעופה"

מאת: אומן שלום

יום שישי, פחות משעתיים להדלקת נרות, ואני עומד מזיע בצומת קוקה קולה בכניסה לבני ברק ומתפלל לבורא עולם שישלח לי ברוב רחמיו טרמפ לירושלים.

לא, זה לא סיפור נוסטלגי מתקופת הישיבה לפני עשרים שנה. זה קרה בערב השבת שעברה. הגעתי לביקור מולדת קצרצר לרגל שמחה משפחתית ומצאתי את עצמי נטול רכב. במחשבה לאחור

הייתי צריך פשוט לשכור רכב בנתב"ג, אבל איכשהו חשבתי שאסתדר בלי, כי זה רק שלושה ימים, ובתוכם שבת, ולמי יש סבלנות עכשיו להתחיל פרוצדורה של טפסים וניירות בשביל כמה נסיעות קצרות. לא אלאה אתכם בפרטים, אבל ביום שישי נקלעתי לבני ברק, הייתי אמור לחזור לשבת בירושלים אבל איחרתי את קו 400 האחרון, וכך מצאתי את עצמי עומד בצומת ומצפה לישועה. למרות הלחץ והחום היה גם משהו קסום ברגעים האלה. נזרקתי באחת

לימי עלומיי, לעמידות הממושכות בכל מיני צמתים ברחבי הארץ ולתחושה הממכרת בהמתנה אל הלא נודע. כבר שנים שאני נכנס לרכב שלי ונוסע. זה מאוד נוח, אבל היה משהו מסעיר בחוויית הנסיעה בטרמפים (כמובן, תוך שמירה על כללי הזהירות והבטיחות וה'אל תעלה לרכב שאינך יודע איך תרד ממנו'). והנה, מי היה מאמין, חזרתי לרגע אחד לטעום מהחוויה. כמובן שלא הרמתי יד לטרמפ – יש גבול לפדיחות – אבל עצם העמידה בטרמפיאדה הייתה סוג של ריגוש.

ללכת עם תורה - המשך

התבודדות

והעיקר הוא בהתבודדות לצעוק הרבה הרבה להשי"ת על כח החושך שמסבב אותנו בעת הגלות הנוראה הזאת, ושנוכח תמיד לחפש את אור האמת באמת, ועי"ז למצוא את הפתח גם בעומק החושך, ושנוכח להשקיע כוחות בתפילה שעי"ז נזכה לחדש כוחנו לגמרי, ובאמת להתבודדות עצמה הוא בחי' דיבורים של אמת שעי"ז זוכים לאור השי"ת בעצמו וניצולים מכל התגברות החושך והרע.

שמחה

ושאר כל היום צריך להיות בשמחה גדולה ועצומה מאוד, וזה עצמו הדביקות באור האמת, כי האמת היא שהשי"ת עמנו תמיד, ובזה עצמו יש לנו לשמוח מאוד מאוד, וכן בעצם מה שזכינו להיות מזרע ישראל שהם בחי' אמת בבחי' כולו זרע אמת, וכן על כל נקודה של התקרבות לצדיק שעי"ז זוכים לקבל הארה של אבן טוב לבחי' חלוק, וביותר צריך לשמוח על מה שזכינו להיות בראש השנה אצל רבינו ז"ל שאז מתחברים חמה ולבנה, ואז מאיר ביותר שני בחינות האמת של אבן טוב וחלוק, וכמו שהארץ בזה מהרנ"ת [בהלכות דיינים הלכה ג אות ז ואילך].

אחריהם ובא לטמא חס ושלום, אזי תכף פותחין לו הפותחים שישי שם ומי שאינו חס על עצמו למהר להמלט משם אז נופל ונכנס מפתח לפתח ומפתח לפתח עד שנתעה ונתרחק מהדרך הטוב מאד כל אחד כפי רחוקו כפי מה שגמשהך אחריהם חס ושלום, כי גם אחר כך כשמתחיל להמשהך אחריהם חס ושלום עדן יש לו בחירה למהר להמלט על נפשו. וכל עגן זה הכל הוא בהמשכות שבאדם כמו שכל אחד יכול להבין בנפשו שכשמתחיל לתעות במחשבותיו חס ושלום, הוא הולך ממחשבה למחשבה ומרעיון לרעיון עד שבשעה קלה הוא מנח במקום שמנח הרחק מאד מהקדושה רחמנא לצלן, וכל זה הוא בחינת הפתחים שבספרא אחר שנתגלו ונפתחו לו על ידי שגמשהך אחריהם ועקר התגברותם ביותר הוא בשעת התפלה כנ"ל.

ובאמת עניין הקדושה שייך בפרטות לבחי' האמת כי עיקר פגם הברית הוא מחמת השקר שנדמה לאדם כאילו אין הקב"ה עמו ואצלו ואינו רוצה בו, וע"כ הוא נוטה אחר תאוותו, אבל אם ידע האמת שהשי"ת מתפאר בו מאוד מאוד על כל חוט השערה שמנתק עצמו מהרע, אזי יהיה לו בעז"ה כח להתגבר על כל הנסיונות.

עקר בחינת השקפה כמו שאיתא בזהר הקדוש, מאן דמשקר בברית קדישא. 'משקר' דיקא" (ליקוטי הלכות, דיינים, הלכה ג אות כ).

וזה ג"כ עיקר בחי' החושך וריבוי הפתחים בצד הסט"א וכמו שביאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, גנבה, הלכה ה אות לד) וז"ל: "פרעה הוא בחינת הספרא אחר שנקרא פרעה על שם רבוי הפתחים שמפריע ומגלה לכל הבא לטמא רחמנא לצלן, בבחינת הבא לטמא פותחין לו, כי הספרא אחר והקלפות פותחים ומגלין לו פתחים שהיו סגורים תחלה. והעקר הוא במחשבה שבאדם וכל אדם יכול להבין זאת, כי האדם נברא רק בשביל נסיון ובחירה ועקר הבחירה והנסיון הוא במחשבה שהאדם צריך לחשב רק בתורה ועבודה ויראת שמים. אך תכף כשרוצין לחשב בזה עומדים כנגדו מחשבות של הספרא אחר שרוצים למשכו לשם חס ושלום, כי עקר היצר הרע והיצר טוב הם המחשבות שבלב, כמו שמבאר בהתורה לשמש שם אהל בהם (סימן מט). ומי שהוא איש כשר פונה ערף ואינו מסתכל על המחשבות רעות של הספרא אחר כלל. ואזי כל הפתחים שישי שם הם סגורים מאחר שאינו רוצה לכנס בהם לטמא עצמו חס ושלום, אבל תכף כשמתחיל להמשהך

צמר מורות. שעות הייתי בציון של רבי נחמן. שעות. אחרי זה הלכתי להתבודד. אתם יודעים איזה דיבורים יצאו לי? אני לא ידעתי בכלל שאני יודע לדבר ככה אל השם. התחלתי פתאום לבכות,

אבל לא דמעות של עצב. עד עכשיו אני בוכה כשאני נזכר בזה. אוי, נגמר לי הדלק. אתם יודעים איפה אני מתדלק עכשיו?"

האברך מציע לעלות בהמשך על כביש 443 ולתדלק בתחנה ליד מודיעין, ככה זה גם יקרב אותו יותר לבית שלו בשכונת רמות, אבל החסיד גור שואל אם הוא בטוח שזאת תחנה שומרת שבת. אני אומר לו שאני לא יודע, אבל בשעה כזאת יותר חשוב שנתדלק ונמשיך כמה שיותר מהר, כדי שאנחנו נשמור שבת ולא ניתקע בדרך. "מי אמר שהכי חשוב שלא ניתקע בדרך?", אומר הגוראי בשיא הרצינות, "יותר חשוב שהתחנה לא תחלל שבת".

"אבל אין, הכי מרגש זה הקבלת שבת בקלויז של חסידי ברסלב", ממשיך הנהג בזיכרונותיו הטריים מאומן. "איזה

והנה מגיעה הישועה. לא טרמפ אלא נהג מונית שנוסע לירושלים ומציע לנו לחלק את עלות הנסיעה בין העומדים בתחנה. אחרי מו"מ קצר אנחנו נכנסים. "אנחנו" זה אומר חסיד גור בערך בן שישים שמניח את הספודיק שלו בבגאז, אברך ליטאי ג'ינג'י, נער בכיפה סרוגה גדולה ועבדכם הנאמן. המונית קטנה וצפופה מאוד, אנחנו צמודים איש אל שוק רעהו, אבל הריח ריח גן עדן: לצד הנהג שתי שקיות נייד עם חלות ויז'ניץ שיצאו הרגע מהתנור.

לפני שהספקנו אפילו לחגור, הנהג שואל: "תגידו, צדיקים, מישוהו מכם היה באומן בראש השנה?". הוא בחור צעיר, לא חובש כיפה. "אני הייתי לפני כמה שנים באומן, אבל רק לכמה דקות", עונה החסיד גור, "לאומן צריך לבוא להתפלל – ולברות. זה לא מקום להיות בו. בטח לא בראש השנה. בראש השנה חייבים להיות בארץ. אתם יודעים מאיפה לומדים את זה? (הוא מסתובב ומסתכל עלינו) כי כתוב בספר דברים 'ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה, תמיד עיני ה' אלוקיך בה, מרשית שנה ועד אחרית שנה'. נו, אז בדיוק ביום הזה של ראשית שנה לצאת מארץ ישראל?"

הנהג מתעלם לגמרי מהדרשה של החסיד וממשיך בדרשה שלו: "אני כבר שנים רציתי לבוא לאומן בראש השנה. שנים. אבל כל פעם מניעות. פעם לא היה כסף, פעם אשתי, פעם עבודה, עוד פעם אשתי. השנה זכיתי. מה אני אגיד לכם?

יופי הם כולם שרים שם ביחד: טי נה ניי נה ניי נה ניי נה נה ניי, לכה דודי...". הוא עוצם את עיניו ומתחיל להיכנס לתוך הניגון. צריכים כמעט להזכיר לו להתרכז בכביש. "אין, עד עכשיו אני בוכה כשאני נזכר בזה. אבל לא דמעות של צעה, כן? אתם חייבים לשמוע שיה תקשיבו, תקשיבו. רגע, בעצם אני רוצה שגם הג'ינג'י ישמע, אז עוד רגע, כשהוא יגמור לדבר בטלפון".

אחרי דקה הנהג רואה במראה שהג'ינג'י סיים את השיחה: "הנה, תקשיבו. כבר שמעתי את זה מאה פעם מאז אומן וכל פעם אני בוכה. תשמעו, תשמעו". מהרמקולים בוקע קצב טראנס מטורף שאני חושש שיגרום לחסיד גור לדרוש לרדת עכשיו מהמונית ולעשות את השבת בחירייה: "אומן ראש השנה שלי עולה על הכול! מה אומר לכם, אין דבר גדול מזה, להיות אצלי על

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 42

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה: חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של
רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י הקבצו.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שורת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעוד או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהלים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

שיחת חברים - המשך

מדבר איתנו, ממש לא סותם את הפה. ועל מה הוא מדבר? על ביבי? על גנץ? על השימוע? כלום. אמונה, תפילה, שבת, תשובה. זה מדהים בעיני. על מה התפללנו בראש השנה אם לא על זה? וייראוך כל המעשים, וישתחוו לפניך כל נהגי המוניות...".

"קחו, צדיקים, קניתי לנו מים", אומר הנהג ומתיישב בחזרה על כיסאו. הוא פותח את שקית היילו, מוציא בקבוק מים וארבע כוסות חד פעמיות ומוזג.

והלוואי שאני אזכה לא להוריד אותה לעולם. אם אשתי תרשה לי".

הגענו לתחנת הדלק במודיעין. הנהג יורד לתדלק, ואני מנצל את היעדרותו כדי לדבר עליו עם שומעי לקחו. "תגידו על אומן מה שתגידו", אני אומר להם, "ואני כמובן לא מנסה לשכנע אותך לעזוב את הבית מדרש של גור בראש השנה, ולא אותך ללכת מהמניין של חניכי הישיבות ברמות, אבל תראו איזו השפעה: הנהג מונית הזה כבר חצי שעה

ראש השנה! מי שהיה אצלי, אצלי בראש השנה, ראוי לו לשמוח, לשמוח כל השנה!". הנהג מנמיך לרגע תוך כדי השיר ומבאר את המילים: "אתם מבינים? מי שהיה אצלי בראש השנה ראוי לו לשמוח כל השנה! זה מה שאני מרגיש עכשיו. אתם רואים את הציצית הזאת?", הוא שולף פתאום ציצית שלא ראיתי מתחת לחולצתו, "שמתי אותה ביום חמישי שעבר, בשדה התעופה, כשיצאנו, ומאז אני לא מוריד אותה,

סימן טוב ומזל טוב

להעושה והמעשה

למען הפצת שם ותורת הצדיק בעולם

הרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א

לרגל הולדת בתו בשעטו"מ

ברכתנו שיזכה לגדלה לתורה ולחופה ולמעשים טובים באור רביה"ק

ולזכות להיות על ציונו הקדוש בר"ה הבעל"ט

אכ"ר

קו "המקורבים" 077-31-40-331

שמעו ותחי נפשכם

שאינן לו עמותה ותורמים מארצות הברית ויועצי תקשורת. יש את הרב בנימין. הוא לא עובד בטוויטר, הוא עובד במציאות, בשטח, בחיים עצמם. וברוך השם, יש הרבה הרב בנימינים כאלה שפוזרים בכל הארץ. צדיקים שגם עכשיו אוספים אנשים לבית הכנסת, לקבלת שבת, לשיעור, לציצית, למידות טובות. אנשים שמחוללים מהפיכות מקומיות קטנות, ואיתם ננצח. נו, תגידו אמן!

(פורסם בעיתון בשבע)

אחרי זה גם בשבת. הוא שינה את כל השכונה. אנשים התחילו לשים ציצית, לשמור שבת.

הגענו לירושלים. אנחנו נפרדים מהנהג בחום וגם זה מזה. עברנו חתיכת מסע ביחד בקו בני-ברק-אומן-בת-ים-ירושלים. עוד מעט תיכנס שבת שובה, ואני חושב לעצמי שבכל כתבות סיכום השנה ובכל הדו"חות על החברה הישראלית, לא הביאו בחשבון סקטור משמעותי אחד. נכון, יש את הקרן החדשה, יש את לפיד וליברמן והתקשורת. אבל יש ממול גורם חשוב

אחרי שכולם שותים הוא מניח יד על הראש ומברך בכוונה: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שהכול נהיה בדברו!". אנחנו עונים אמן, והוא ממשיך באותה כוונה: "ויהי רצון שבקרוב אני אזכה לשים גם כיתה נו, תגידו אמן!".

תגיד, אני שואל אותך, מה הקשר שלך בכלל לאומן? איך הגעת לשם? והוא עונה: "זה הכול הרב בנימין! בלי השיעורים של הרב בנימין בבת ים מי יודע איפה הייתי היום. לא אני ולא כל החברים שלי".

הוא מדבר על הרב בנימין בכזה להט, כאילו כולם יודעים מי זה, כאילו זה הרב עובדיה. עד כדי כך שלא נעים לי לשאול אותו מי זה בעצם הרב בנימין הזה. אבל זה בסדר, את הנהג הזה לא צריך לשאול הרבה שאלות. "לפני חמש עשרה שנה הרב בנימין כהן הגיע לשכונה שלנו. ולא סתם לשכונה, לחבר'ה הכי קשים בשכונה. אף אחד לא הכיר אותו, אבל הוא בא יום אחד ואמר: בואו נעשה שיעור תורה כל שבוע. אמרו לו: מה שיעור תורה, איך ניכנס לבית כנסת ככה עם הנרגילות? ומה הוא אמר להם? כן, תבואו ככה. כמו שאתם. עם הנרגילות. והרב בנימין התחיל ללמד אותנו פרשת שבוע. בהתחלה רק חצי שעה בשבוע. אחרי זה פעמיים בשבוע.

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא'. או דרך קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבוצה' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ח לחודש. חפשו: **עלמא דאורייתא**. המנוי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

מידעון 'חניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבוצה (י"ל ע"י ארגון 'הקבוצה') - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com

עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידוכים 'למקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבוצה',

המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה.

להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

ניתן לקבל **מידע כללי ומקיף בחסידות** ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

**אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט
בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!"**

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נז"ד)

עיצוב גרפי ועימוד: דוד בארי 054-8426868